ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ

ಆಗಸ್ಟ್ ೨೦೧೩ (ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ)

ನನ್ನ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ... ಕುವೆಂಪು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ...

ಧರ್ಮವೀರ ಭಾರತಿ
ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ
ರಾಜೇಶ್ವರಿ ತೇಜಸ್ವಿ
ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿ
ಎಚ್.ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್
ಎಚ್. ನಾಗವೇಣಿ
ಪ. ಮಲ್ಲೇಶ್
ಕೆ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ
ಜಿ.ಎನ್. ಶ್ರೀರಾಮ್
ಎಸ್.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್
ಎಂ.ಜಿ. ನಟರಾಜ್
ಇಂದಿರಾ ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ
ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ
ಜಿ.ಎಸ್. ಜಯದೇವ
ಕೆ.ಪಿ. ನಟರಾಜ
ತಾರಿಣಿ ಶುಭದಾಯಿನಿ
ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ
ಕೆ.ಪಿ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ
ರೂಪ ಹಾಸನ
ಎನ್.ಆರ್. ಸ್ನೇಹಾ

ಎಲ್.ಕೆ. ಪೂರ್ಣಿಮಾ
ಸಿ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ್
ಶಿವರಾಜ ಬೆಟ್ಟದೂರು
ಜಿ.ಎನ್. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪ
ಡಾ. ಬಸವರಾಜು
ಕೆ.ಎಂ. ರಾಜೇಗೌಡ
ಎನ್.ಎಂ. ಕುಲಕರ್ಣಿ
ಎಂ. ಜಡೆಯಗೌಡ

ಬೆಲೆ: ರೂ.೫೦

ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ

ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ

ಸ್ಟಂಬರ್, ೨೦೧೨ ಪುಟ: ೨೦ ಚಂದಾ: ನೀವು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು

ಸಂಪಾದಕ: ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ-೫, 'ನುಡಿ', ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ- ೫೭೭ ೨೦೪

ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೪೮೫೭೪ ಸಂಚಾರಿ : ೯೪೪೯೨ ೪೨೨೮೪ ಈ ಮೇಲ್: dsnagabhushana@gmail.com

ಂಪಾದಕನ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಯ ಓದುಗರೇ,

ನಮ್ಮ ಶಾಸಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗಗಳು ಚುನಾವಣೆ, ತಿಭಟನೆ, ಚಳುವಳಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ರಿಪಡಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಭ್ರಷ್ಟ ಮತ್ತು ದುಷ್ಟಗೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದು ಗಾಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೀವಾಳವಾದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಚಿತಗೊಳಿಸುವ ಅಂತಿಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಂಗವೂ ೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆತಂಕಕಾರಿ ಸಂಗತಿಯೇ ಆಗಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ 'ಗೆದ್ದವನು ಸೋತ; ಸೋತವನ್ನು ಸತ್ತ' ಬ ಜನಪ್ರಿಯ ನಾಣ್ನುಡಿ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನತೆ ನೀಡಿರುವ ತೀರ್ಪೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು 'ನ್ಯಾಯ' ಎಂಬ ಮನುಷ್ಯ ಗರೀಕತೆಯ ಬಹು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಸಮಾಜದ ೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಾವಿತ್ರ್ಯದ ಮೌಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಹೇಗೆ ಧುನಿಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಸಾಧನಗಳೆನಿಸಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳೆಂಬ ಬ್ದಜಾಲದ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೇ ಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ದಟ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಾದದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಗಿದೆ. ನನ್ನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದು.

೧೯೯೬ರಲ್ಲಿ ಗೋಣಿ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಪಾಯಿಗಳ ಲಂಚದ ಹಣದೊಂದಿಗೇ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡ ಅಂದಿನ ಲಕಾಂ ಮಂತ್ರಿ ಸುಖರಾಂಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಘೋಷಿಸಲು ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ೦೧೧ರವರೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ! ಈಗ ಅಪರಾಧಿ ತಾನು ಹಲವು ಯಿಲೆಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವ ಮುದುಕನಾದ್ದರಿಂದ ತನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ನಾಯ್ತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದ್ದು, ಅದರ ವಿಚಾ ಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ!

ಇನ್ನು ೧೯೯೯ರಲ್ಲಿ ಹರ್ಯಾಣದ ಪ್ರಭಾವಿ ರಾ ಕಾರಣಿಯೊಬ್ಬರ ಗ ಮನು ಶರ್ಮ ದೆಹಲಿಯ ಕ್ಲಬ್ಬೊಂದರಲ್ಲಿ ಳೆ ಮೀರಿತೆಂದು ಮದ್ಯ ವಿತರಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಜೆಸ್ಸಿಕಾ ಲಾಲ್ ಎಂ ಯುವತಿಯನ್ನು ತನ್ನು ಪುಂಡು ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ ಹಲವರ ಕಣ್ಣೆದ ಗೇ ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂದ ಪ್ರಕರಣ ಮೊದಲು ಮುಚ್ಚೇ ಹೋಗಿ, ತರ ಅಪರಾಧಿ ಖುಲಾಸೆಯಾಗಿ; ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಚಾರದ ಒತ್ತಡ ತ್ತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶದಿಂದಾಗಿ ದೆಹ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮರು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಬಂದು ಅಪರಾಧಿಗೆ ಜೀವ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಲು ಏಳು ವರ್ಷ ಬೇಕಾಯಿತು.. ಆದರೂ ಆಪಾದಿತ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವ ಬಳಸಿ 'ಮಾನವೀಯ' ಕಾರಣ ೀಲೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೊರಬಂದು 'ಮಜ'ವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಗುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹುದೇ ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ, ವಿಕ ಸ ಯಾದವ್ ಎಂಬ ಗೂಂಡಾ ರಾಜಕಾರಣಿಯ ಮಗ(ಈತ ಜೆಸ್ಸಿಕಾ ಲಾಲ್ ಕೊಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲೂ ಆಪಾದಿತರಲ್ಲೊಬ್ಬ) ತನ್ನ ಸೋದರಿ ಭಾರತಿ ಯಾದವ್‌ಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ 'ತಪ್ಪು' ಮಾಡಿದ ನಿತೀಶ್ ಕಟಾರ ಎಂಬ ಯುವಕನನ್ನು ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕರಣ. ಕೊಲೆಗಾರನ ಹಣ ಬಲ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಬಲದಿಂದ ಮುಚ್ಚೇ ಹೋಗಿದ್ದ ಈ ಕೊಲೆ, ಕೊಲೆಯಾದ ಹುಡುಗನ ತಾಯಿಯ(ನೀಲಂ ಕಟಾರ) ಹಠ, ಕಾನೂನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅನುಕೂಲಗಳಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ ನಂತರ ವಿಕಾಸ ಯಾದವ್‌ನನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ತಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈತನೂ ಮನುಶರ್ಮನ ಹಾಗೇ 'ಮಾನವೀಯ' ಪರಿಗಣನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪದೇ ಪದೇ ಜೈಲಿನ ಹೊರಗಿನ 'ಖುಷಿ'ಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಆತನನ್ನು ಜೈಲಿನಲ್ಲೇ ಇರಿಸಲು ನೀಲಂ ಕಟಾರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹರಸಾಹಸವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ

ರುಚಿಕಾ ಗಿರ್ಹೋತ್ರಾ ಎಂಬ ಹದಿಹರೆಯದ ಬಾಲೆಯೊಡನೆಹರ್ಯಾಣಾದ ಹಿರಿಯ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ರಾಥೋಡ್ ನಡೆಸಿದ ಲೈಂಗಿಕ ದುರ್ವರ್ತನೆಯ ೧೯೯೦ರ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಯಾರ ಹೃದಯವನ್ನಾದರೂ ಕಲಕಬಲ್ಲಂತಹದ್ದು. ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಬಾಲೆ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಸೋದರನನ್ನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹಲವು ಸುತ್ತುಗಳ ವಿಚಾರಣೆ, ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಹಾದು ಇನ್ನೂ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಲಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ(?) ತೀರ್ಪಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂರೂ ಅಂಗಗಳು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟು ಶಾಮೀಲಾಗಿ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುಟುಂಬದ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಲ್ಲುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಂತಿದೆ. ಇದರ ದಾರುಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ನೀಡದಿದ್ದರೆ ಈ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳು ನಿಮಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಲಾರವು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುವುದು.

ಇನ್ನೊಂದು ಕೂತೂಹಲಕರ ಪ್ರಕರಣವೆಂದರೆ, ಕುಡಿದು ಮತ್ತನಾಗಿ ೧೯೯೯ರ ಜನವರಿಯ ಒಂದು ಬೆಳಗಿನ ಝಾವ ಕುಡಿದು ಮತ್ತನಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಆರು ಜನರ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ವೈಭವೋಪೇತ ಬಿ.ಎಂ.ಡಬ್ಲ್ಯು ಕಾರನ್ನು ಓಡಿಸಿ ಕೊಂದಿದ್ದ ನೌಕಪಡೆಯ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಮತ್ತು ಹಾಲಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಎಸ್, ಎಂ, ನಂದಾರ ಮೊಮ್ಮಗ ಸಂಜೀವ ನಂದಾನನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಕೀಲ ವೃಂದ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಲಂಚ ರುಷುವತ್ತುಗಳ ಮೂಲಕ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಸಿದ-ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಜಯಶೀಲವೇ ಆದ- ಪ್ರಕರಣ. ಕೊನೆಗೂ ಸಂಜೀವ ನಂದಾ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಜೇಲು ಶಿಕ್ಷೆ! ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ವೋನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಮಾಜಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದೆ! ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಕ್ರೂರ ವ್ಯಂಗ್ಯವೆಂದರೆ ಈ ಅಪರಾಧಿ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ತನ್ನಷ್ಟೇ ಶ್ರೀಮಂತ ಮನೆತನದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಮತ್ತು ಈ ಮದುವೆಗೆ

ಸಮಾಜದ ಉನ್ನತ ವರ್ಗಗಳ ಅನೇಕ ಗಣ್ಯರು ,ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಬಂದು ತಿಂದುಂಡು ಹೋದರೆಂಬುದು.

ನಿಜ, ಇವೆಲ್ಲ ಆಯ್ದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗದೆ, ಹಣದ, ಪ್ರಭಾವದ, ಪ್ರಚಾರದ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲದೇ ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ ಮುರುಟಿ ಹೋಗಿರುವ, ನ್ಯಾಯ ಸಿಗದೆ ಬೀದಿ ಪಾಲಾದವರ, ಸತ್ತೇ ಹೋದವರ ಅದೆಷ್ಟು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಿವೆಯೋ? ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣಾ ತಕರಾರುಗಳ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು, ಚಿಕ್ಕ-ದೊಡ್ಡ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನದ ಹಲವು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬಹುದು. ನಾಗರೀಕ ಆಡಳಿತ ಭ್ರಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕುಸಿದು, ಜನ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಬಾಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಸೇವೆಗಳೂ ಅವರಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿ ಸಕಲವೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಕಟಕಟೆಯನ್ನು ಏರಿಯೇ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯುವಂಥಾಗಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿದು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜನಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಜಟಿಲ, ದುಬಾರಿ ಎನ್ನಿಸುವ, ಹತಾಶೆಯ ಅಂಚಿಗೆ ದೂಡಬಲ್ಲಷ್ಟು ಸುಸ್ತು ಮಾಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದರೆ, ಇದರ ಮುಂದಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳಾದರೂ ಏನು? ಯಾರಿಗಾಗಿ, ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಈ ದೇಶ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಜನ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಬಹುದು? ದುಷ್ಟರ ಮತ್ತ ಭ್ರಷ್ಟರ ಬಾಯಿಂದ ಉದುರುವ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಯ ಮಂತ್ರ ಎಷ್ಟು ದಿನ ನಡೆದೀತು? ಈ ದೇಶದ ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದಿರುವ ಯಾವ ವಲಯವನ್ನೂ, ಯಾರನ್ನೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲುಗಾಡಿಸಿಲ್ಲವೇ? ಹೋಗಲಿ, ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರ ಚಿಂತಕನನ್ನೂ ಯಾಕೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಯೋಚನೆಗೆ ದೂಡಿಲ್ಲವೇ?

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಕ್ಷಣ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದು, ಗಾಂಧೀಜಿಯ 'ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್.' ಈ ದೇಶ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಆದರೂ, ಒಂದು ಏಕಾಧಿಕಾರದ ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಆಗಬಾರದೆಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಯಸಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅವರು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ 'ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂದೇಶವೇನು?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 'ರಾಷ್ಟ್ರ, ಹಾಗೆಂದರೇನು?' ಎಂದು ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿ, ಈ ದೇಶ ಒಂದು ನಾಗರೀಕತೆಯಾಗಿ ಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಸ್ವಯಮಾಡಳಿತದ ಘಟಕಗಳ ಬಂದು ಒಕ್ಕೂಟದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಉಳಿಯಬಲ್ಲುದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಇದೇ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮುನ್ನೋಟದ ಭಾಗವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದರು. ಇವೆಲ್ಲ ಬಹು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಆಧುನಿಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪಶ್ಚಿಮದ ಮನಸ್ಸು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಮತ್ತು ನಾವು ಕುರುಡಾಗಿ ಬಳಸಲಾರಂಭಿಸಿರುವ ಸ್ವಯಂನಾಶದ ಹತಾರಗಳು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ಇಬ್ಬರ ಜಗಳವನ್ನು ಅದರ ಮೂಲಚೂಲಗಳಿಗೇ ಅಪರಿಚಿತರಾದ ಮೂರನೆಯವನು (ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕನೆಯವನು ಐದನೆಯ ಅಪರಿಚಿತನ ಮುಂದೆ) ಬಗೆಹರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಮೂರ್ಖತನದ್ದು.. ಆಧುನಿಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಕುರಿತ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಈ ಅಪೂರ್ವ ಹೊಳಹು ನಮ್ಮ ಈ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಜೊತೆಗಾರರಾದ ಶಾಸಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗಗಳ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಹೊಳಹೂ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಆಧುನಿಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಬೃಹತ್ ಯಂತ್ರ ವಿನ್ಯಾಸದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳು. ಈ ಬೃಹತ್ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಿಡಿಭಾಗವಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೊನೆಗೆ ತಾನೇ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಉಳಿಯುವುದು ಆ ಯಂತ್ರ ಮತ್ತು ಅದರ ಶ್ರೀಮಂತ ಗುಲಾಮರು ಮಾತ್ರ.. ಅವರೇ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ನಾಯಕರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಇದು ವಿಪರ್ಯಾಸ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರಕಾರ ಹಳ್ಳಿಯೆಂದರೆ ವಾಸದ ಘಟಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಅದು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅರೆ ಹುಚ್ಚನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡ ಹೊರಟಿದ್ದ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರೀಕತೆ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಿಗೆ ಅದರ ಎಲ್ಲ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಿತಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೆಮ್ಮದಿಯ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡುವ ವಿವೇಕಪೂರ್ಣ ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರತೀಕವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾವು ಕಳೆದ ೬೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನ ನೋಟದ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಸಿಗದಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರ ವೈವಿಧ್ಯದ ಅವನ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೂ, ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನಗಳು ಮುಟ್ಟಲಾಗದಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ, ಅವನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಸಿಗದ ಸಂವಿಧಾನವೆಂಬ ಜಡ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮೂರ್ತಗೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟ ಮತ್ತು ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ವಾಮ ತಂತ್ರಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸ್ಪಂದಿಸಬಬಲ್ಲಂತಹ ಪೆಡಂಭೂತ ರೂಪದ ರಾಷ್ಟ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಬದಲೀ ಮಾರ್ಗವೇ ಕಾಣದಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ಅನಂತ ಆಸೆಗಳ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಅದರೊಡನೆಯೇ ಹೇಗೋ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ದುರ್ಗತಿಗೆ ಈಡಾಗಿದ್ದೇವೆ.ಸರಳ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಸುಂದರ ಬದುಕಿನ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಾರಿ ಹೋಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳ-ಅದು ವಿವಿಧ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಪ್ರಕರಣಗಳಿರಬಹುದು, ಅಸ್ಸಾಂ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರಬಹುದು, ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರಬಹುದು- ಮೂಲವಿದೆ; ಮದ್ದೂ ಇದೆ. ಇದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಸಲಹೆಯಲ್ಲ. ಹಿಂತಿರುಗಲು ಗ್ರಾಮಗಳಾದರೂ ಎಲ್ಲಿವೆ ಇಂದು? ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರದ ಪುರ್ನಹಂಚಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬಹುದಲ್ಲ? ಇಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೆಲ್ಲರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಭಾರತವೆಂಬ ಭಾರವನ್ನು ಹಗುರಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರೂಪಿಸಲಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ವಿಫಲವಾಗುವ ದುರಂತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಲ್ಲ? ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯ ಶ್ರೇಯಸ್ಸೇ ಭಾರತವೆಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಇದು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕಿದೆ.

ದೂರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದ, ಮೂಲತಃ 'ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ' ಆಂದೋಲನವೆಂದೇ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆಯವ ಆಂದೋಲನ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರದಪ್ಪಿ ಭಾರತವೆಂಬ ಈ ಬೃಹತ್ ಯಂತ್ರದ ಹಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೂ ಆಘಾತಗೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಬೇಗ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು, ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಿ ಎಂದಷ್ಟೇ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಹಾರೈಸಬಹುದೇನೋ!

-ಸಂಪಾದಕ

ಪುಟಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ: ಜಾಹೀರಾತುಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ

ವಿಶೇಷಾಂಕಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯವನ್ನು ಓದುಗರಿಗೇ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪುಟಗಳನ್ನು ೨೦ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೇ ಬಹಳಷ್ಟು ಓದುಗರ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅಕ್ಷರಗಳ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಧಾರವನ್ನು ಭದ್ರಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪುಟವನ್ನು ಸದುದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಸದಾಶಯಗಳ ಜಾಹೀರಾತುಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ..

ಜಾಹೀರಾತು ದರ: ಒಳಗಿನ ಒಂದು ಪುಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದರ ಅರ್ಧ ಪುಟಕ್ಕೆ ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಹೊರ ಪುಟದ ಅರ್ಧ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಆರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಕಾಲು ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಓದುಗರು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ-ಸಂಪಾದಕ.

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೇ,

ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಜೀವಂತ ಇಡುವಂತೆ 'ನವ ಮಾನವ' ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಓದಲಾಗದ ನನ್ನ ನತ್ರಾಣದಲ್ಲೂ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿಸ್ತಾರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ತುಂಬ ಸುಖವೆನ್ನಿಸಿತು. ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ

–ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಮುಖಪುಟ ಲೇಖನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿಯವರ ಆದಿವಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಕ್ತಿ ಲೇಖನಕ್ಕಿದೆ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿಯವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿಷಾದ ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರು ತಲುಪಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ದಿಗಿಲುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

–ಎಂ.ವಿ. ನಾಗರಾಜ, ಹೊಸದುರ್ಗ

ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷಾಂಕ ವಿಚಾರಪೂರಿತ, ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯ ವಿಭಾಗದ ಎಲ್ಲ ಕವಿತೆಗಳೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ. ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್ಧತೆ, ಹೊಸಾಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಾವನ್ನು ಬಗಲಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತವೇನೋ! ಹಗಾಗಿ ಇಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವೂ ಮುಖ್ಯ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಗತಿಪರ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ಚಂದಾದಾರಾಗಲು ತಿಳಿಸುವೆ

–ಸುರೇಶ ಅಂಗಡಿ, ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿ

ವಿಶೇಷಾಂಕ ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ಚಂದಾ ಮಾಡಿಸಲು ಹೇಳುವೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೂ ಚಂದಾ ಮಾಡಿಸುವೆ.

–ಆರ್. ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ, ಮಂಗಳೂರು

ವೈಷ್ಣೋದೇವಿ ಯಾತ್ರೆ ಕುರಿತ ಲೇಖನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿತು. ಶಾಮಣ್ಣನವರ ಲೇಖನ ಆಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ನಾವು ನೀಡುವ ಅಲ್ಪ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀವು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆದಿರುವುದು ನಿಮ್ಮ ದೊಡ್ಡತನ.

–ಎನ್. ವಿಶುಕುಮಾರ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ವಿಶೇಷಾಂಕದ ನಿಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ಆಂದೋಲನ ಕುರಿತ ಪತ್ರಿಕೆಯ ನಿಲುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆ.ಪಿ. ನಟರಾಜ ಅವರು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

–ಕೆ.ಪಿ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಬಜಗೋಳಿ

ಒಂದು ವರ್ಷವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಮನಮುಟ್ಟುವ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆ ನಮ್ಮಂತಹ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಾಗಲಿ. ಸವಿತಕ್ಕನವರ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ ಮುಗಿದದ್ದು ಬೇಸರವೆನಿಸಿತು. ಅವರು ಹೊಸ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ ಆರಂಭಿಸಲಿ.

–ಜಯವಂತ ಕಾಮತ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುಖಪುಟ ಲೇಖನ ನೆಹರೂ ಅವರ ನಿಜ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಯೇ ನೆಹರೂ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಂಡಾಮಂಡಲವಾಗಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು 'ನವ ಮಾನವ' ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನೆಹರೂ ಕುರಿತ ಭ್ರಮೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ.

–ಅಪೂರ್ವ ಡಿ'ಸಿಲ್ವ, ಚಾಮರಾಜನಗರ

ವಿಶೇಷಾಂಕ ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ 'ನವ ಮಾನವ'ದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಖುಷಿ ತಂದಿದೆ.

–ಪಿ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ್, ಮೈಸೂರು

ವಿಶೇಷಾಂಕ ನವನೂತನವಾಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲ ಬರಹಗಳೂ ವಿಶಿಷ್ಟವೂ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸುಬ್ಬು ಹೊಲೆಯಾರ್ ಮತ್ತು ಅರೀಫ್ ರಾಜಾ ಅವರ ಕವನಗಳು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದವು. ಹಾಗೇ ಮುಖಪುಟ ವಿಶೇಷ ಲೇಖನ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಿರುವ 'ನವ ಮಾನವ'ಕ್ಕೆ ಶುಭಾಶಯಗಳು!

–ಗಿರೀಶ್ ಕೆ., ನನ್ನಿವಾಳ

'ನವ ಮಾನವ'ದ ಮಸಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣ ನುಂಗದಿರಲಿ!

–ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ೫೦೦ ರೂ. ಚಂದಾ ಕಳಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ಎಂಟನೇ ಪುಟದ ಲೇಖನದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಎಂಬುದು ಸಮಜವಾದಿಗಳು ಎಂದಿದೆಯಲ್ಲ, ಅದು ಮುದ್ರಾ ರಾಕ್ಷಸನ ಹಾವಳಿಯೋ ಅಥವಾ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಕೈಗನ್ನಡಿಯೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ!

–ಜಿ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ, ಮೈಸೂರು

ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಮುದ್ರಣ ದೋಷಗಳು ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಇರಲಿ. ಅವನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವೆವು. ವಿಶೇಷಾಂಕಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಕೆ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಅವರ **'ಗುರುತಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ; ಹೆಗ್ಗುರುತು'** ಕಥೆಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದವಶಾತ್ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ. ಆ ಭಾಗವನ್ನು–ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಸಾಲುಗಳು ದಪ್ಪಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿವೆ–ಇಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪ್ರಮಾದಕ್ಕಾಗಿ ಕಥೆಗಾರರ ಮತ್ತು ಓದುಗರ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರುತ್ತೇವೆ**–ಸಂ.**

ಯಾಕೂಬ್ ಎದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಲ್ಯಾಪ್‌ಟ್ಯಾಪ್ ತೆಗೆದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಆನೆಕಾಲು ರೋಗದಿಂದ ರಣವಾದ, ಕೊಳಕಾದ ದಪ್ಪನೆಯ ವಿಕಾರವಾದ ಕಾಲುಗಳು. ನಂತರದ ಚಿತ್ರ ಒಬ್ಬ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿ ಯುವಕನದು. **ಡಾಕ್ಟರ್ ವೇಷಭೂಷಣದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ನಗುತ್ತಾ, ನೋಡುವವರನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಇಳಿದುಬರುವಂತಿದೆ.**

ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು, ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಲೇ ಯಾಕೂಬರನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಯಾಕೂಬರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿಯೇ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ನೋಡಿ, ನಿಮ್ಮ ತ್ರಿವೇಂಡ್ರಂ ಮತ್ತು ನಾಗ್‌ರ್‌ಕೋಯಿಲ್ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸುಮಾರಾದ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಈ ಹುಡುಗ ತನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಆನೆಕಾಲು ರೋಗ, ಚರ್ಮದ ನಾನಾ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಟುಕುವಂತಹ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಹೊರದೇಶದ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಬೆರೆತು ಸಮಗ್ರವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೇ ಬೇಡ. ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಿಗೆ, ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಎಲ್ಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳವರು ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಳ್ಳಿ ಹಣದಿಂದ ನಮ್ಮವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂ, ಸೂಪರ್ ಸ್ಪೆಷಾಲಿಟಿ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್‌ನವರದು ಕೂಡ ವಿರೋಧವಿದೆ. ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಚಾರನೇ ನಡೀತಾಯಿದೆ. ಹುಡುಗನ Concept ಹೋರಾಟ ನೋಡಿ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ದೂರ ದೂರ ಉಳಿದು ನಾನೇ ಕೊನೇ ನಾನೇ ಎಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ಉಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಹೊಸದು ಎನ್ನುವ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ. ಹುಡುಗನ ಕನಸು ಕಳಕಳಿ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡ.

‘ಇದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲ; ಜನಾಂಗೀಯ ಹತ್ಯೆ’: ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿ

ಇಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಧುನಿಕವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳ ಹೇರಿಕೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಲವೆಡೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜನಾಂಗೀಯ ಹತ್ಯೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತಕ ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಕಳೆದ ಆಗಸ್ಟ್ ೬ರಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕಮಲಾ ನೆಹರೂ ಕಾಲೇಜಿನ ಕುವೆಂಪು ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ‘ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ’ದ ಪ್ರಥಮ ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ‘ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂಬ ಅಪಕಲ್ಪನೆ’ ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊರ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಈಗ ಒಳ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಗೊತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆಯೋ ಇದರ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ‘ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ’ ಸಮಾಜವಾದಿ ನಂಬಿಕೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ‘ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದ್ದು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಗುಂಪುಗಳ ಓದುಗರ ಮಧ್ಯೆ ಹೊಸ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಚೆನ್ನಿ ಹೇಳಿದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ ವಿಮರ್ಶಕ ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್ ಅವರು, ಎಲ್ಲ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತೀವ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ‘ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ’ದಂತಹ ಪುಟ್ಟ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಿದ್ದ;ಆದರೆ ನಿರ್ವಹಿಸಸದೇ ಹೋಗಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದರು. ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು, ಈ ಪುಟ್ಟ ಪತ್ರಿಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆ, ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಜಾತಿ ಹೋರಾಟ, ಕ್ರಾಂತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಈಗ ಸವಕಲಾಗಿ ಹೋಗಿರುವ ಶಬ್ದ ಅಥವಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಹೊರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಾಗಲೀ ಹೊಂದಿರದೆ, ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮಗೇ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಸುವ ಸೀಮಿತ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದರು.

ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ರೈತ ಮುಖಂಡ ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣ ಅವರು, ‘ನವ ಮಾನವ’ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಖವಾಣಿಯಾಗಿದ್ದ ‘ಮಾನವ’ದ ಎರಡನೇ ಪುರ್ನಜನ್ಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೂರನೇ ಆವೃತ್ತಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಚಳುವಳಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶನ ದೂರ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದವರು ಇದರ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿರುವುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದರು. ಅಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿ ಚಂದಾದಾರನ್ನೂ ತಲಾ ಹತ್ತು ಜನ ಚಂದಾರರನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳಸಬೇಕೆಂದು ಕರೆ ನೀಡಿದರು.

(ವರದಿ: ಟಿ.ಎಲ್. ರೇಖಾಂಬ)

ಸಮಾಜವಾದದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಇಂದಿನ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯ: ಎಂ.ಜಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ

ಇಂದು ನಿರಂತವಾಗಿ ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವಾಗಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ಜಾನಪದ ಚಿಂತಕ ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಜಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಕಳೆದ ಆಗಸ್ಟ್ ಎಂಟರಂದು ದಾವಣಗೆರೆಯ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಟಾಗಿದ್ದ ‘ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ’ದ ವಿಶೇಷಾಂಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ಮೌಢ್ಯಗಳೇ ಎಲ್ಲ ಅಸಮನತೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳಾಗಿದ್ದು, ‘ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ’ ದಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಈ ಪಿಡುಗುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದೆ ಎಂದರು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ‘ಲೋಹಿಯಾ ನೆನಪು’ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ ‘ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ’ದ ಸಂಪಾದಕ ಡಿ.ಎಸ್ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು ಕೆಲವರ ಅತಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ–ಅತಿ ಭೋಗಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನೆಲೆಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಸಮತೆಯೆಂಬುದು ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ‘ಸಮತೆ’ ಎಂಬ ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ನೀಡಿದ ಲೋಹಿಯಾ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು. ಸಮತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಹೇಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೊಳೆಯತೊಡಗುವುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇಂದು ದಿನನಿತ್ಯ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಅನಿಯಂತ್ರಿತವೆನ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ಲೈಂಗಿಕ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತತೆ, ಹಿಂಸೆ, ಕೊಲೆ, ಅಶಾಂತಿ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದರು.

ಈ ಮುನ್ನ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಕವಯತ್ರಿ ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಾಚೆಗಿನ ಓದು ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಧ್ಯಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಿವಿ ಮಾತು ಹೇಳಿದರು.

ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ವಿಶ್ರಾಂತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಬಿ.ಪಿ, ವೀರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರು ಹಣವೊಂದೇ ಮೌಲ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಸರಕು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸ್ಪರ್ಶವೇ ಕಾಣೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಮಹಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಗಾಂಧಿ–ಲೋಹಿಯಾ ಚಿಂತನೆಗಳೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡಬಲ್ಲವು ಎಂದರು.

ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ದೊಗ್ಗಳ್ಳಿ ಗೌಡ್ರು ಪುಟ್ಟರಾಜು ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರು. ಪ್ರಾಂಶುಪಲರಾದ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎಲ್.ಕೋರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ವಾಗಿತಿಸಿದರು. ಉಪನ್ಯಾಸಕ ಆರ್ ಶಂಕರ ನಾಯ್ಕ ವಂದಿಸಿದರು. ಎ.ವಿ.ಗೌರಿ ಮತ್ತು ವಿಜಯಕುಮಾರ ಗೌಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಿಸಿದರು.

(ವರದಿ: ಡಿ.ಜಿ. ಪುಟ್ಟರಾಜು)

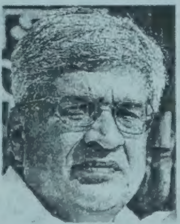
ಅಂದಹಾಗೆ: ಕಿಡಿಗೇಡಿಯೊಬ್ಬನ ಕಾಲಹರಣದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು...

ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೇರ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯೊಂದೇ ಎರಡಂಕಿ ಪ್ರಗತಿ ದರವನ್ನು ಮರಳಿಸಬಲ್ಲುದೆಂದು ನೆರೆ ನಂಬಿ, ಸಂಸತ್ತೆಂಬ ಶನಿಕಾಟದಿಂದ ಶಾನೆ ಕಂಗಾಲಾಗಿರುವ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್‌ರನ್ನು ನಾರಾಯಣ ಮೂರ್ತಿ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾದ ಕಿಡಿಗೇಡಿಯೊಬ್ಬ, ನೀವು ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ನೀತಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೂ ಜಾಗ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಈ ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಗಟಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಿಯಾರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದ ನಂತರ ಮಿಂಚು ಕಂಡಂತಾದ ಸಿಂಗರು ಈ ಹೊಸ 'ಹೊರ ಗುತ್ತಿಗೆ' ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಸೋನ್ಯಾ ಗಾಂಧಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ತಲೆ ಬಾಗಿಲಿಗೇ ರಾಹುಲ್ ಎಂಬ ಎಳೆ ನಿಂಬೆಕಾಯಿಯೊಂದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ವಾಪಸಾದರಂತಲ್ಲಾ!

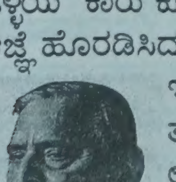
* * *

ಕೂಡುಂಕುಳಂ ಅಣುಸ್ಥಾವರದ ಬಳಿ ನಡೆದಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಸಾಮಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಪ್ರಕಾಶ್ ಕಾರಟ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ ಐನಾತಿ ಪತ್ರಕರ್ತನೊಬ್ಬ ಈ ಅಣುಸ್ಥಾವರ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ, ಅವರು ಸ್ಥಾವರದ ಮೊದಲ ಘಟಕ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ರಷ್ಯಾದೊಡನೆ ಆಗಿದ್ದ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಜನಪರವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವಿದೆಯೆಂದೂ, ಇನ್ನುಳಿದ ಘಟಕಗಳು ಈಗಿನ ರಷ್ಯಾದೊಡನೆ ಆದ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದು ಜನವಿರೋಧಿ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಾವು ವಿರೋಧಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯ ನೀತಿಗೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನೇ ಒದಗಿಸಿದರಂತಲ್ಲಾ!

* * *

ಇನ್ನು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಯ ಗಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಆದ ದಣಿವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಗನಿಗೆ ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ಕಛೇರಿಯವರು ಕಾಲಿಡಲಾಗದಷ್ಟು ಸುರಕ್ಷಿತ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಸೋನಿಯಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮನೆಯ ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲು ಚಾಚಿ ನಿಸೂರಾಗಿ ಮಲಗಿರುವ ಮುಲಾಯಂಗೆ ಸಣ್ಣದೊಂದು ನಿದ್ದೆ ಬಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಎಂಬ ಹಳೆ ಪಂಚೆ ಕೋಟಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೀನೇಕೆ ಸಮಾಜವಾದದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನೆದೆಗೆ ಚೂರಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ? ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ, ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದ ಮುಲಾಯಂ 'ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಬ್, ಇದೇನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರೀ! ನಾನು ಪಕ್ಷದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷ, ನನ್ನ ತಮ್ಮನೊಬ್ಬ ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಮ್ಮ ಸಚಿವ, ಮಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ, ಸೊಸೆ ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತು ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿ, ಕುಟುಂಬದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿರುವ ಈ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ವಿಸ್ತರಿಸುವಂತೆ ಮಗ ಅಖಿಲೇಶನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು, ಆತ ಇದರ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ ಪಕ್ಷಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಶಾಸಕರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಜನಸೇವೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ತಂತಮ್ಮ ಶಾಸಕರ ನಿಧಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರು ಕೊಳ್ಳಲು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದನಾದರೂ, ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಬನಿಯಾ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಲವತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು, ಲೋಹಿಯಾ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ 'ಅಯ್ಯೋ! ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗ!' ಎಂದು ಹಿಡಿಶಾಪ ಹಾಕಿ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಧಾನರಾದರಂತಲ್ಲಾ!

ಇದರಿಂದ ಕಂಗಾಲಾದ ಮುಲಾಯಂ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಸತ್ ಭವನಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಮೊಗಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ನಮ್ಮ

ದ್ಯಾವೇಗೌಡರನ್ನು ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ವಂಶಸ್ಥರೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಸಾಂತ್ವನ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಲಾಗಿ, 'ಪಾಹಿಮಾಂ ಪಾಹಿಮಾಂ! ಇದೇನಿದು ಹೆಚ್ಚೂಕಡಿಮೆ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಕಥೆಯೇ ಇದ್ದಂತಿದೆಯಲ್ಲಾ!!' ಎಂದು ಗಾಬರಿಯಾದ ಗೌಡರು, ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಎಂಬ ಉಪಾಧಿಯೊಂದಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನೆದೇ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿದಂತಾಗಿ, ಸಂಸತ್ತಿನ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನಿದ್ರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದವರು, ಕನಸಿನ ಭಯದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದು ಕೂಡಲೇ ದತ್ತನಿಗೆ ಕರೆಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಸದ್ಯದ ಜಾತ್ಯತೀತಕ್ಕೂ ಆ ಹಳೆಯ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೂ ಏನಾದರೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೇ ಎಂದು ತಕ್ಷಣ ತಿಳಿಸಲು ಕೇಳಲಾಗಿ, 'ಬ್ರೇಮಿನ ಬ್ರೈನ್' ದತ್ತ ಯಜಮಾನರ ಸಂಕಟವನ್ನು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಿ, ಜಾತ್ಯತೀತವೆಂದರೆ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಾಬರ ಭೋಜನ ಕೂಟಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದೆಂದೂ, ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಪೋಕರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೆಂದೂ, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಘೋಷಿಸುವ ರಾಜಕಾರಣವೆಂದೂ, ಅದಕ್ಕೂ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ನೀಡಲಾಗಿ ಗೌಡರು 'ಸದ್ಯ!' ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು ಸಂಸತ್ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿ ನಿದ್ದೆಗೆ ಜಾರಿದಂತರಲ್ಲಾ!!

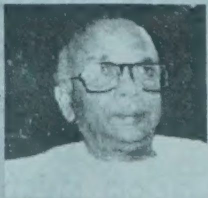

* * *

ಬೆಂಗಳೂರು, ನಂತರ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಜನರಿಂದ ಹೊರದಬ್ಬಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಎಂಬ ಕನ್ನಡದ ಉಟ್ಟು ಓರಾಟಗಾರ ಕಳೆದೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಎಲ್ಲ ಚುನಾವಣೆ-ಉಪ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೂ ನಿಂತು ಸೋತು ಸುಣ್ಣವಾಗಿ, ಈ ಬಾರಿ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ತಮ್ಮಂತಹ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ಸದ್ದಿಯನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹಿರಿ-ಕಿರಿಯ ಬಿಜೆಪಿ ನಾಯಕರ ಕೈಕಾಲು ಹಿಡಿದು, ಹಾರ ತುರಾಯಿ ಹಾಕಿ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೂ, ಅವರ್‍ಯಾರೂ 'ಕ್ಯಾರೆ' ಅನ್ನದೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ನೋಟು-ವೋಟುಗಳ ಚೀಲಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗಿ ವಾಟಾಳರು ಬೆಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಟೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಎಮ್ಮೆ-ಕತ್ತೆಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ತಮ್ಮ ಕಾಯಕವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರಂತಲ್ಲಾ!

ಇನ್ನು ಇತ್ತ ನೋಡಿದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವ ಕಾರಜೋಳರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸೇವೆಯೂ ಆಯಿತು, ಚುನಾವಣಾ ಸಿದ್ಧತೆಯೂ ಆಯಿತು ಎಂದು ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ ಎಂಬ ಮಾಜಿ ವಿಧಾನಸೌಧ ಗಿರಾಕಿಗೆ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊಡಿಸಲಾಗಿ, ಕೆಲವು 'ಜೀವ ವಿರೋಧಿ' ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರು ಇವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಾಗಿ, ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾವನೂರು ವರದಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸದೆ ಹೋದರಂತಲ್ಲಾ!

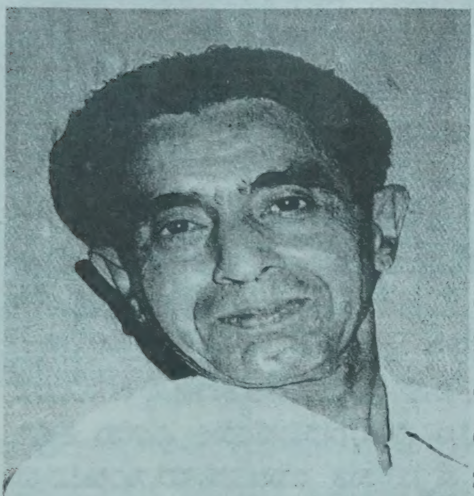
ಕೊನೆ ಹನಿ:

ಚತುರ ಮಾತುಗಾರರೂ, ಮಹಾ ರಸಿಕರೂ ಆಗಿದ್ದ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಹಿರಿಯ ಮುಖಂಡರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ದಿನ ಪಟೇಲರು ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ 'ನೋಡಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದು ಬಂದರೋ ಏನೋ!' ಎಂದು ಲೇವಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿ, ಪಟೇಲರು ತಕ್ಷಣವೇ 'ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದಲಂತೂ ಬಂದಿಲ್ಲ! ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡಿ!' ಎಂದಾಗ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಇಡೀ ವಿಧಾನಸಭೆ ಗಪ್ ಚುಪ್! ನಂತರದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲತೆಯಿಂದ ನಗುವಿನ ಸ್ಫೋಟ!

-ಕಿಡಿಗೇಡಿ

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು: ಸರಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರು

ದೇಶದಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇರಲು ಮುಂದೆ ಕಾರಣವಾದ ಬಿಹಾರದ ಆಂದೋಲನ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಹರಡುತ್ತಿತ್ತು. ಜೆ.ಪಿ. ಅವರ ಹೋರಾಟ, ಪ್ರಭಾವಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳವು. ಇಂತಹ ಒಂದು ದಿನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಬೃಂದಾವನ್ ವಸತಿ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರು–ಆಗ ತಾನೇ ಬಿಹಾರ ಪ್ರವಾಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದವರು–ತಂಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್ ಮತ್ತು ಆಲನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಆ ವಸತಿಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು.

ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆ. ಪಟೇಲರು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರು. ಬಿಹಾರದ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಅವರು ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರ ಏಕಮಾತ್ರ ಶ್ರೋತೃ ಕೆ.ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರು. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆ–ಉಪಪ್ರಶ್ನೆ, ಪರ–ವಿರೋಧದ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಪಟೇಲರಿಂದ ಕೋಪಕ್ಕೂ, ತಮಾಷೆಗೂ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. "ನೋಡಯ್ಯ ಭಟ್ಟ, ಜೆ.ಪಿ. ಚಳವಳಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಈಗ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವ ಶಕ್ತಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಯಾಕೆ ನಿನ್ನ ಪಾಟಿ ಸವಾಲು?" ಎಂದರು. ಭಟ್ಟರು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಸಿಗರೇಟಿನ ಒಂದು ದಮ್ಮು ಎಳೆದು "ಜಯಣ್ಣ, ನಾನು ಹಾಗೆ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡುವವನಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಗಟ್ಟಿಯಾಗೋದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡೋದರಿಂದ" ಎಂದು ನಕ್ಕರು. ಪಟೇಲರು ಸಹ ನಗುತ್ತ "ಭಟ್ಟ...ಭಟ್ಟ...That is ಶಂಕರನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ" ಎಂದರು.

ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದ *ಪ್ರಗತಿ ಪ್ರೆಸ್* ಮಾಲಿಕ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಒಮ್ಮೆ "ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ಒಬ್ಬ ಪುರಾತನ ಸಮಾಜವಾದಿ" ಎಂದಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟರು ಅವರಿವರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡ ಸಮಾಜವಾದಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಅವರ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗುಣವೇ ಹಾಗಿತ್ತು. ೧೯೩೨ರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕರಿಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಭಟ್ಟರು, ಎರಡೂ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರು. ಅವರು ಆಗರ್ಭ ಶ್ರೀಮಂತ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರ ಕಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಬೆಳೆದುಬಂದವರು.

೧೯೫೧ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕಾಗೋಡು ಚಳವಳಿಯ ಒಡಲಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಪ್ರಬಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂದರೆ 'ಉಳುವವನೆ ನೆಲದೊಡೆಯ' ಎಂಬ ಹಸಿವಿನ ಮೊರೆ. ಇದು ತರುಣ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಗಾಢ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಕಾಗೋಡು ಚಳವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತರುಣ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರದು ಉತ್ಸಾಹದ ಓಡಾಟ. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರಿಗೆ, ಇನ್ನಿತರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಇವರು ಬಲಗೈ ಬಂಟ. ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದರು. 'ರೈತರಿಗೆ ಹೊಲ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ, ಅವರ ನೇಗಿಲಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಬರಲಿಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಹಲ್ಲು ಎಂದರೆ ನೇಗಿಲಿನ ಕುಳ. ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ತೋಟ–ಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸ್ವ–ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸಹಜ ನಡವಳಿಕೆ ಎಂಬಂತೆ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟರು ಮೊದಲಿಗರು. ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದ, ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ನಂಬಿದ ಅವರ ಸಹೋದರ ಸುಬ್ರಾಯಭಟ್ಟರಿಗೆ ದೊರೆತಿದ್ದು ಕೇವಲ ಎರಡೂವರೆ ಎಕರೆ ಜಾಗ. ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಅವರು ಎಂದೂ ಯಾರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಈ ಮಾತನ್ನು ತೆಗೆದರೆ, ಅವರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಿಗರೇಟಿನ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಧನ್ಯತೆಯ ಭಾವದಿಂದ.

ಭಟ್ಟರು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯಟ್, ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ., ಅನಂತರ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್‌ಎಲ್.ಬಿ. ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ಕಾನೂನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಅವರ ಸಹಪಾಠಿಗಳು. ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ವಕೀಲರ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ದುರ್ಗಿಗುಡಿ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತೆರೆದಿದ್ದರು. . ಕೆಲಕಾಲ ಭಟ್ಟರು ಅಪ್ಪು ಪೈ (ಡಾ॥ ಕೆ.ಎ. ಅಶೋಕ ಪೈ ಅವರ ತಂದೆ) ಅವರ ಜೂನಿಯರ್ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಯಾರಾದರು ಕಕ್ಷಿದಾರರು ಪಟೇಲರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಪಟೇಲರದು ರಾಜಕೀಯ ಓಡಾಟ, ಅವರು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಟ್ಟರು "ಪಟೇಲರು ದರ್ಜಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ– ಕರಿಕೋಟು ಹೊಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ. ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪರ ವಾದ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲವೆ?" ಎಂದು ಬಂದವರನ್ನು ನಗಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಎಂದೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಿತವಾದ ದುಡಿಮೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಅಂತಹ ಸುಖಜೀವಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಕೀಲ ಸ್ನೇಹಿತರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಅವರು ನೋಟರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಫೀಜನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರಲ್ಲ. ಬಡವರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದಾಖಲಾತಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ನೋಟರಿ ಮುದ್ರೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೊಂದು ಹಣ ದುಡಿಮೆಯ ವೃತ್ತಿಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಬದುಕಿನ ಕೊನೆಯುವರೆಗೂ ನೋಟರಿಯಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಅವರ ಮನೋಭಾವ ಹೇಗೆ ಕಾರಣವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ವಕೀಲ–ಮಿತ್ರರ ಒತ್ತಾಸೆಯೂ ಕಾರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳೆಯ ವಕೀಲ ಜಿ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜ್.

೧೯೭೮–೮೨ವರೆಗೆ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಭಟ್ಟರು, ಇದೊಂದು 'ಸ್ಥಾನ'ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ನಿಧನರಾದ ನಂತರ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಎಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದರೂ ಅವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಿಲ್ಲಲು, ಗೆಲ್ಲಲು ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಗೆಲ್ಲುವವರೆಗೂ ಅವರು ವಿಶ್ರಮಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಡನಾಡಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರ ಬದುಕಿನ ಏರು–ಬೀಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ವೈ.ಆರ್.ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಪುರಸಭಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಗೆ, ಅನಂತರ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್‌ಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ವಿಜೇತರಾಗಲು ಭಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಎಸ್.ಎಸ್. ಭರ್ಮಪ್ಪ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣರು.

ತಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಮನಸ್ಸು, ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಭಟ್ಟರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಸಮಯೋಚಿತ ಸಲಹೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ

ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಖಚಿತವಾದ ಸಲಹೆ ನೀಡಿ, ಒಂದು ಜೋಕು ಹಾರಿಸಿ, ನಗಿಸಿ, ಬೆನ್ನುತಟ್ಟಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ, ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರಿಗೆ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅಪಾರ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ. ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೊಯ್ದಾಟ, ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಭಟ್ಟರು "ನೀವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಸೇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಿಮ್ಮ ದಾರಿ ಅದೇ ಅನಿಸುತ್ತೆ" ಎಂದಿದ್ದರು. ಅವರ ಗ್ರಹಿಕೆ ನಿಜವಾಯಿತು. ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಯಿತು. ರಾಜಕೀಯ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರು ಎಂದೂ ಯಾರಿಗೂ ಕೈಚಾಚಿದವರಲ್ಲ. ಅವರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೆ ಅವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ದಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಯಾರ ಸ್ನೇಹ ಸಲುಗೆಯನ್ನೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ನಿಧನ, ಬಂಗಾರಪ್ಪ-ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರ್ಪಡೆಗಳ ನಂತರ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಏಕಾಂಗಿಯಾದರು. ಆಗ ಅವರ ಕಷ್ಟ ಕಾಲದ ಗೆಳೆಯನೆಂದರೆ ಭಟ್ಟರು. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಂತರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷಗಳ ವಿಲೀನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆದ್ದಿತು. ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್, ವೆಂಕಟರಾಂ, ಖಾದ್ರಿ ಶಾಮಣ್ಣ, ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಮುಂತಾದವರು ವಿಲೀನದ ಪರವಾಗಿದ್ದರು. ಇವರೆಲ್ಲ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯ ಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಖಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಎ.ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ– "ಮುಂದೆ ಆಗುವ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಜಾಣತನ. ಆದರೆ ಈಗಲೇ ಅನಾಹುತವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನೆನ್ನಬೇಕು?" ಅವರು ಊಹಿಸಿದಂತೆಯೇ ಜನತಾ ಪಕ್ಷವೂ ಛಿದ್ರವಾಯಿತು, ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷವೂ ಛಿದ್ರವಾಯಿತು. ಜನಸಂಘದಂತಹ ಪಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೈತ್ರಿಯ ಅಪಾಯವನ್ನು ಅವರು ಸದಾಕಾಲ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೪೮ರಿಂದ ಅನೇಕ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದದ ನೆಪದಲ್ಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಗೊಂದಲ-ಭ್ರಷ್ಟತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಟ್ಟರು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರ ಅಳಿಯ ಶಿವಪ್ರಸಾದ್‌ರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: "ಅವರು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಜಾತ್ಯತೀತರು, ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಸು ಅವರದು. ತಮ್ಮ ನಾಸ್ತಿಕತೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲಿ ಯಾರ ಮೇಲೂ ಹೇರಿದವರಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ– ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಇದೆ, ಕೆಳಜಾತಿಗಳಿಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳ ಮಠಮಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಗ್ಗಬಾರದು– ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು".

ಅವರ ವಾರಿಗೆಯ ಗೆಳೆಯರಾದ ಧರ್ಮಪ್ಪ, ವೈ.ಆರ್. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ, ಎಂ.ಸಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ ಮುಂತಾದವರು ಒಬ್ಬರಾದ ನಂತರ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ನಿಧನರಾದರು. ಉಳಿದ ಗೆಳೆಯರು ಪರ ಊರುಗಳಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಅವರ ಆರೋಗ್ಯವೂ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಹದಗೆಟ್ಟಿತು. ೧೯೯೬ ಮೇ ೨೧ರಂದು, ಸಜ್ಜನ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಸರಳ, ಸ್ನೇಹಜೀವಿ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರ ಬದುಕು ಅಂತ್ಯವಾಯಿತು. ಬೆಳಗಾವಿಯ ಒಂದು ಉಪ ಚುನಾವಣೆಯ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರನ ಸಾವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೂಡಲೇ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು. ಭಟ್ಟರ ಶರೀರದ ಮುಂದೆ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಟೇಲರು "ಲಿಂಗಪ್ಪ, ಶವವಾದರೂ, ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ನಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನೀನು ಬದುಕಿರೋನು ಅಳುತ್ತಿದ್ದೀಯಲ್ಲೋ...?" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ತಮ್ಮ ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. *

–ಎಂ.ಬಿ. ನಟರಾಜ್

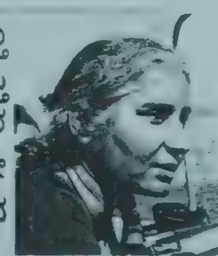
ಇದು ಭಾರತ! ಇದು ಭಾರತ!!

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಲಾರದೆ ಅಸಹಾಯಕರಾದಾಗ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಬಂಗಾಳ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಸಹಕಾರದೊಡನೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದವರು ಜೋಗೇಂದ್ರನಾಥ್ ಮಂಡಲ್ ಎಂಬ ಅಲ್ಲಿನ ದಲಿತ ನಾಯಕರು. ಮುಂದೆ ಈ ಮಂಡಲ್ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರಲ್ಲದೆ, ಮುಂದೆ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೊದಲ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಆದರು. ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಭಜನೆಯಿಂದ ಬಂಗಾಳ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಭಂಗವಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗಷ್ಟೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅವರನ್ನು ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿತು.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಿಧನರಾಗುವ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳ ಮುನ್ನ ಪ್ರಧಾನಿ ನೆಹ್ರೂ ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು ತಮ್ಮ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ P[illegible] *'ಬುದ್ಧ ಅಂಡ್ ಹಿಸ್ ಧಮ್ಮ'*ವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಅದು ತಮ್ಮ ಕೈಮೀರಿದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬುದ್ಧನ ೨೫೦೦ನೇ ಜಯಂತುತ್ಸವದ ಭಾಗವಾಗಿ ಇದರ ೫೦೦ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸಲು ಮತ್ತು ಉತ್ಸವದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಪುಸ್ತಕದ ಎರಡು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೂ ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಮರು ದಿನವೇ ಉತ್ತರಿಸಿದ ನೆಹರೂ, ಉತ್ಸವದ ಎಲ್ಲ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರಲ್ಲದೆ, ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಬಹುದೆಂದೂ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು!

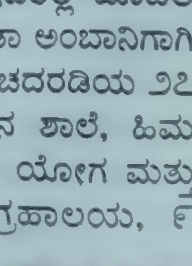
೧೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಗದನ್ನೊಳಗೊಂಡ 'ಬಸವಶ್ರೀ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ೨೦೧೦ರ ಸಾಲಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಕರ್‌ಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೇಧಾ ರಾಜ್ಯದ ಜನ, ನೆಲ, ಕಾಡು, ಖನಿಜ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಸರ್ಕಾರ ೨೦೧೦ ಮತ್ತು ೨೦೧೧ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೊಡಮಾಡಿತು. ಪಡೆದವರು ಗದುಗಿನ ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮತ್ತು ದೇಜಗೌ!

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಹೊಸ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಆಯೋಗದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಅಹ್ಲೂವಾಲಿಯಾ ಅವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ೩೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಆಧುನೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಒಳ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅಧಿಕೃತ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಸಿಯೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯಂತೆ! ಯಾರೆಂದರೆ ಅವರು ಬಳಸಿ ಆಯೋಗದ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡಿಸಿಯಾರೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವಿಶೇಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತೆ!

೧೨೦ ಕೋಟಿ ಜನರಿರುವ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಸಂಪತ್ತಿನ ಕಾಲು ಭಾಗ ಕೇವಲ ೧೦ ಜನರ ಮಾಲೀಕತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಮುಖೇಶ್ ಅಂಬಾನಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ನೀತಾ ಅಂಬಾನಿಗಾಗಿ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿರುವ *ಆಂಟಿಲ್ಲಾ* ಎಂಬ ೪ ಲಕ್ಷ ಚದರಡಿಯ ೨೭ ಮಹಡಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೂಗು ತೋಟ, ನರ್ತನ ಶಾಲೆ, ಹಿಮ ಕೊಠಡಿ, ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ ಸಂಕೀರ್ಣ, ಈಜು ಕೊಳ, ಯೋಗ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಯಾಮ ಭವನಗಳು, ಭವ್ಯ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ೯ ಎಲಿವೇಟರ್‌ಗಳು, ಮೂರು ಮಹಡಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೬೮ ಕಾರುಗಳ ನಿಲುಗಡೆ ಸೌಲಭ್ಯ, ಮೂರು ಹೆಲಿಪಾಡ್‌ಗಳು, ವಿಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗೋಪುರ ಇದ್ದು ಒಟ್ಟು ೬೦೦ ಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಇದನ್ನು ಅಂಬಾನಿ ಬಳಸುವುದು ಮನೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ವಾಸಿಸಲು ವಾಸ್ತು ಸರಿಯಿಲ್ಲವಂತೆ!

ಫುಕುಶಿಮಾ: ಅಂತ್ಯ ಕಾಣದ ಅಣು ದುರಂತ

ಮೂಲ ಲೇಖನ: ರಾಬರ್ಟ್ ಆಲ್ವರೀಜ್

ಚೆರ್ನೋಬೈಲ್ ಮತ್ತು ಫುಕುಶಿಮಾ ಮಹಾ ದುರಂತಗಳಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಪಾಠ ಕಲಿತು ತಂತಮ್ಮ ಅಣುಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಮುಚ್ಚುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಏಷ್ಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮಾತ್ರ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತ, 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ'ಯ ಹಪಾಹಪಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಪಶ್ಚಿಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಲಾಭಕೋರ ವ್ಯಾವಹರಿಕ ಸಹಕಾರದೊಡನೆಯೇ ತಂತಮ್ಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶ್ರೇಣಿಯ 'ಸುಧಾರಿತ' ಅಣುಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹದೊಡನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸ ಹೊರಟಿವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಹಲವು ಅಣು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿಜ್ಞರು, ಚಿಂತಕರು, ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಸ್ಥಳೀಯರು ಸ್ಥಾವರ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿವೇಶನಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಡುವೆಯೂ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಕೂಡುಂಕುಳಂ ಅಣುಸ್ಥಾವರದ ಕಾರ್ಯಾರಂಭಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರ, ಮಹಿಳೆಯರೂ, ಮಕ್ಕಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರ ವಿರುದ್ಧ 'ದೇಶ ದ್ರೋಹ'ದ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಿದೆ.

ಫುಕುಶಿಮಾ ಕೇವಲ ನಡೆದುಹೋದ, ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಹೋದ ದುರಂತವಲ್ಲ; ಅದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ದುರಂತ; ಇಡೀ ಮನುಕುಲವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾಡಬಲ್ಲ ದುರಂತ. ಇದರ ವಿವರಗಳು ಈಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ರಾಜಕೀಯ ಪೈಪೋಟಿಯಯಲ್ಲಿ; ಪಕ್ಷಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಆವೇಗಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿ ದೇಶದ್ರೋಹದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ತಮ್ಮಿಂದ ಎಂಬ ಅರಿವಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?

ಈ ಹಿಂದೆ 'ನವ ಮಾನವ' ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ಈ ಕುರಿತ ವಿಶೇಷ ಲೇಖನಗಳ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ, ವಿಷಯ ಪರಿಣಿತರೊಬ್ಬರು ಸಕಲ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಫುಕುಶಿಮಾದ ನಿರಂತರ ದುರಂತ ಕಥೆಯ ಕನ್ನಡಾನುವಾದವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.–ಸಂ

ಫುಕುಶಿಮಾ ಅಣು ದುರಂತ ಆರಂಭವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವಾಗಿದ್ದರೂ, ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಇನ್ನೂ ಕೊನೆಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಇದೀಗ ಅರಿಯತೊಡಗಿವೆ. ಜಪಾನಿನ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅಣುಶಕ್ತಿ ಪರಿಣಿತರು ಮತ್ತು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿಷಯ ಪರಿಣಿತನಾದ ಅಮೆರಿಕಾದ ಒಬ್ಬ ಸೆನೆಟರ್ ಪದೇ ಪದೇ ನೀಡಿದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳ ನಂತರ ಸ್ಥಾವರದ ಅವಶೇಷಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವಂಥ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನದ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರವಾಗಿರುವ ವಿಕಿರಣೀಕೃತ ಅಣು ಇಂಧನವು ಕರಗಿದ ಇಂಧನದ ಕೋಶಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ಕೆಲವಾದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯತೊಡಗಿದೆ. ಚೆರ್ನೋಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವಿಕಿರಣಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು ೮೫ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಜೀವಂತವಿರಬಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿನ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನದ ೧೦,೮೯೩ ಜೋಡಣೆಗಳು ಮುಂದೆ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಭೂಕಂಪಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿವೆ.

ಸ್ಥಾವರದ ಕಟ್ಟಡವು ಸ್ಫೋಟದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ತೊಟ್ಟಿಗಳು ಭೂಮಟ್ಟದಿಂದ ೧೦೦ ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ತೊಟ್ಟಿಗಳು ರಾಚನಿಕ ದೋಷ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಭೂಕಂಪದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಮಗುಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಕುಸಿದು ಬೀಳಬಹುದು.

ನೀರು ಆವಿಯಾಗಿ, ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನವು ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಲ್ಲಿನ ಉಷ್ಣತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವು ಕರಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಅದರ ಮೇಲಿನ ಜಿರ್ಕೋನಿಯಂ ಹೊದಿಕೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಬೆಂಕಿ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾವಿರಾರು ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನೂರಾರು ಮೈಲಿಗಳಾಚೆಯೂ ವಿಕಿರಣಶೀಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೂರಬಲ್ಲದು.

ಸೆನೆಟರ್ ರಾನ್ ವೈಡನ್ ಅವರಿಗೂ ಇದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಫುಕುಶಿಮಾಕ್ಕೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ೬ರಂದು ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ನಂತರ ಅವರು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಜಪಾನೀ ರಾಯಭಾರಿ ಇಚಿರೋ ಫುಜುಸಾಕಿ ಅವರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಯಾವುದೇ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಏರುಪೇರಾದಲ್ಲಿ ಅಣು ಆಕಸ್ಮಿಕದಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ವಿಕಿರಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಕಿರಣ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ,

ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೪ ಮತ್ತು ೧೭ರ ನಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್‌ನ ಈಶಾನ್ಯ ಕರಾವಳಿಯ ಸಮೀಪವೇ ೪ರಿಂದ ೫.೭ ರಿ. ತೀವ್ರತೆಯ ೧೩ ಭೂಕಂಪಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟು ಆತಂಕಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅರ್ಥವಾದೀತು. PÀÉA¨À ÀÄ ªÀÄZ Ð 11gÀzÀದಾಯಿ–ಇಚಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪ ಮತ್ತು ಸುನಾಮಿ ಅಲೆಗಳು ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಾಗಿನಿಂದ, ಭೂಕಂಪಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಅಣುವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕದ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಭೂಕಂಪಗಳಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನವು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಕಿರಣಶೀಲವಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಅರಕ್ಷಿತ ಮನುಷ್ಯ, ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನ ಜೋಡಣೆಯಿಂದ ಬಿಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಬಿಡಿಭಾಗದ ಒಂದು ಅಡಿಯಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಅರೆ ಕ್ಷಣ ಸುಳಿದಾಡಿದರೂ, ಆ ಅರೆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಆತ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ವಿಕಿರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಭೂಮಿ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಸ್ತುವಾದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಣು ಇಂಧನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮನುಷ್ಯ

ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರವಾಗಿರಬಲ್ಲ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಚೆರ್ನೋಬೈಲ್ ಸ್ಥಾವರ ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡು ಹತ್ತಿದ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿಕಿರಣಶೀಲ ಧೂಳು ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸಿ ೨೬ ವರ್ಷಗಳೇ ಕಳೆದಿವೆ. ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ, ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಹಾಗೇ ಇತರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿನ ಆಧುನಿಕ ಅಣು ಸ್ಥಾವರಗಳ ಯಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸುತ್ತ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ದಪ್ಪ ಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದ ತಪ್ಪನ್ನು ಚೆರ್ನೋಬೈಲ್ ಅಪಘಾತ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿತು. ಹಾಗೇ ಈ ದಾಯಿ-ಇಚಿಯ ಫುಕುಶಿಮಾ ಅಪಘಾತ ಭೂಕಂಪಗಳ ಅಧಿಕ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಅಣು ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಭೂಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಿರುವ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ತರ ವಿಕಿರಣಶೀಲತೆಯುಳ್ಳ, ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಡುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದೆ.

ಈ ಎರಡೂ ದುರಂತಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ, *ಸೆಸಿಯಂ-೧೩೭* ಎಂಬ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ವಾತಾವರಣ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಲುಷಿತವಾಗಿರುವುದು. ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಅರ್ಧಾಯುಶ್ಯವುಳ್ಳ ಈ ವಸ್ತು ದೇಹದ ಒಳಹೊಗಬಲ್ಲಂತಹ ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಸೂಸಬಲ್ಲುದು ಹಾಗೂ ಅದು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರಬಲ್ಲುದು. ಅದು ಒಮ್ಮೆ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತೆಂದರೆ ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಪೊಟಾಸಿಯಂನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅದು ದೇಹವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿತೆಂದರೆ, ಸುಮಾರು ಶೇ. ೭೫ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಸ್ನಾಯು ಅಂಗಾಂಶದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೃದಯ ಅಂಗಾಂಶದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಫುಕುಶಿಮಾ ಸ್ಥಾವರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರುವ ಟೋಕಿಯೋ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಪನಿ ಕಳೆದ ವಾರ ತನ್ನ ಜಖಂಗೊಂಡ ಸ್ಥಾವರದಿಂದ ೨೯೯ಳ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನದ ಜೋಡಣೆಗಳನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಈ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಲು ಕನಿಷ್ಟ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕು. ಇದರ ನಾಲ್ಕನೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಿಡಿಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ತೊಟ್ಟಿ ರಾಚನಿಕವಾಗಿ ಜಖಂಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಚೆರ್ನೋಬೈಲ್‌ನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು *ಸೆಸಿಯುಂ-೧೩೭* ಅಡಗಿದೆ. ಸದರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ೨೦೧೩ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗುವ ಸದಾಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಲಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಪಾಳನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಿ ರಾಚನಕವಾಗಿ ಜಖಂಗೊಂಡಿರುವ ಯಂತ್ರ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಂಧನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಚೆರ್ನೋಬೈಲ್‌ನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದುದಕ್ಕಿಂತ ೧೫ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು *ಸೆಸಿಯಂ-೧೩೭* ಸೇರಿದಂತೆ, ~೫೭ ದಶಲಕ್ಷ ಕ್ಯೂರಿಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ವಿಕಿರಣಶೀಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನದ ೧೮೮೨ ಜೋಡಣೆಗಳನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕರಗದೆ, ಸ್ಫೋಟಗೊಳ್ಳದೆ ಉಳಿದ ಸ್ಥಾವರದ ೫, ೬ ಮತ್ತು ೭ನೇ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಎತ್ತರದ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಡುವುದೂ ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲ.

ಫುಕುಶಿಮಾ *ದಾಯಿ-ಇಚಿ* ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಮರುಸಂಸ್ಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಗಿಸುವ ಯೋಜನೆ ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು 'ಕ್ಷಿಪ್ರ' ಅಣುವಿದ್ಯುತ್ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಇಂಧನವಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ಲುಟೋನಿಯಂನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಫುಕುಶಿಮಾದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕಿರುವ ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿರದ *ರೊಕ್ಕಾಶೋ* ಮರುಸಂಸ್ಕರಣ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಯುರೇನಿಯಂ ಬಹುಬೇಗ ಬರಿದಾಗಿಬಿಡುವುದರಿಂದ, ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಮೀರುವಷ್ಟು ಇಂಧನವನ್ನು ನೀಡುವ ಭರವಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವ 'ಕ್ಷಿಪ್ರ' ಅಣು ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಯಂತ್ರಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ, ಈಗ ಸುಳ್ಳೆಂದು ಸಾಬೀತಾಗಿರುವ ಊಹೆಯನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆ ಆಧರಿಸಿತ್ತು. ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೧೮ ಮುಖ್ಯ ವಿಳಂಬಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ರುಕ್ಕಾಶೋ ಯೋಜನೆಯ ವೆಚ್ಚ ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯುರೇನಿಯಂ ನಿಕ್ಷೇಪವೇನೂ ಬರಿದಾಗಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ, ಜಪಾನ್‌ನ *ಮೊಂಜು* ಎಂಬಲ್ಲಿನ ಇಂತಹ 'ಕ್ಷಿಪ್ರ' ಅಣು ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗದ ಪ್ರಮಾಣದ ವೆಚ್ಚ ಹಾಗೂ ಸುರಕ್ಷತಾ ಅಂಶಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಳೆದ ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ್ದು, ಇದು ಈ *ರೊಕ್ಕಾಶೋ* ಯೋಜನೆಯ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಮಸುಕುಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಕೂಡುಂಕುಳಂ ಸ್ಥಾವರದ ಬಳಿ ಜನರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ಆತಂಕಕಾರಿ ವಾಸ್ತವವೆಂದರೆ, ಟೋಕಿಯೋ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಪನಿಯ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾದಲ್ಲಿ ವಿಕಿರಣಶೀಲತೆಯುಳ್ಳ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನದ ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ರಾಶಿಗಳ್ಲೊಂದು ಅಸುರಕ್ಷಿತ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಫುಕುಶಿಮಾ *ದಾಯಿ-ಇಚಿ* ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕಂಪನಿಯು ಜಖಂಗೊಂಡ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಅರೆ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿ, ಮಿಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ಪಿಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ತೊಟ್ಟಿ ಈಗಾಗಲೇ, ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನದಿಂದ ಶೇಕಡಾ ೮೦ರಷ್ಟು ತುಂಬಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ತುಂಬಲು ಇದನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಪನಿಯ ಯೋಜನೆ, ಒಣ ಪಿಪಾಯಿ ದಾಸ್ತಾನನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುವ ತೊಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೇ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲ ಅವಲಂಬಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸೆನೆಟರ್ ವೈಡನ್ ಕಂಪನಿಯ ಈ ಪರಿಹಾರ ಯೋಜನೆಯು ಸತತವಾಗಿ ಅತಿ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಶೇಖರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಒಣ ದಾಸ್ತಾನು ವಿಧಾನ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಭೂಕಂಪ ಮತ್ತು ಸುನಾಮಿಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅನಾಹುತವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ *ದಾಯಿ-ಇಚಿ* ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿನ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಧನದ ಒಂಭತ್ತು ಪಿಪಾಯಿಗಳ ಒಣ ದಾಸ್ತಾನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯ ಕಡೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಗಮನ ಹರಿದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಾವಾರೂ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲಾಗದಂತಹ ಮುಖ್ಯ ಪಾಠವಾಗಿದೆ. *

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಎಂ. ರಾಜು
ಕೃಪೆ: *ಜನತಾ*)

ಸಮಕಾಲೀನ: ಈ ಭೂಮಿಯ ಅಳಿವು-ಉಳಿವು

ಭೂಮಿಯ ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ, ಅದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿಗೂ ಬಂದೊದಗಿರುವ ಕುತ್ತು ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ನಾಗರೀಕತೆ ಎಂಬುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ ಎಂಬ 'ವೈಜ್ಞಾನಿಕ' ನಂಬಿಕೆಯ ಹಮ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಂದು ಜಡ ಗ್ರಾಹಕ ವಸ್ತುವಿನಂತೆ ಬಳಸಿ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಸುಖದ ಕನಸಿನ ಕೊಳ್ಳಿ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟ ಕ್ಷಣದಿಂದಲೂ ಈ ಭೂಮಿ ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಮನುಷ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಒಡಲಿನಿಂದಲೇ ತೆಗೆದು ಉರುವಲಾಗಿ ಉರಿಸಿಟ್ಟ ಈ ಕೊಳ್ಳಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಹಲವು ಸ್ತರಗಳನ್ನು-ಸಸ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಜೀವ ಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ತಾವುಗಳನ್ನೂ-ನಾಶ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಹಲವು ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಜಖಂಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶದ ದುಃಸ್ವಪ್ನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ಪರಿಸರ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಹವಾಮಾನ ಮಾತುಕತೆ, ಭೂಮಿ ಶೃಂಗ ಸಭೆ, ಸುಸ್ಥಿತ ಅಭಿವವೃದ್ಧಿ ಎಂಬೆಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಸರಿ ಮಾಡುವ ಪವಾಡ ಸದೃಶವೆನ್ನಬಹುದಾದ ಮಹಾ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾನೆ.

ಆದರೆ ಅವನು ನಂಬಿದ್ದ 'ವೈಜ್ಞಾನಿಕ' ನಂಬಿಕೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಡುತ್ತಿದೆ! ಇದು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸುಖದ ಹುಚ್ಚು ಜಗತ್ತಿನ ಜನತೆಯ ಆತ್ಮವನ್ನೇ ನಾಶ ಮಾಡಿ, ಈ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಹಲವು ಸ್ತರದ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ.: ಯಾವಾವುದೋ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂಕಲ್ಪ ಸಂಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ನುಣಿಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹವಾಮಾನ ಮತುಕತೆ ಎಂಬ ವಿದ್ಯಮಾನ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಳಿವು ಉಳಿವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗದೆ, ನಮ್ಮ ಬಡತನ, ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ, ಎಲ್ಲರ ಸಮಾನ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಹುಸಿ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಭಾಷೆಯ ಹುದಲಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಈ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಮೌಢ್ಯ-ಅವಿವೇಕಗಳ ಬಾಹುಗಳು ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರ ಹಾಗೂ ಆಳದವರೆಗೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದರ ಸೂಚನೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ಇದರ ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಎರಡು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. –ಸಂ.

ಡರ್ಬನ್ ಹವಾಮಾನ ಮಾತುಕತೆಯ ಸೋಲು : ಹಲವು ಮುಖಗಳು

*ಈಶ್ವರಿ ಪ್ರಸಾದ್

ಭೂಮಿಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಉಷ್ಣತೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೇ ಏರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ತಾಪಮಾನ ಈ ಶತಮಾನ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ವೇಳೆಗೆ ಆರು ಸೆಲ್ಶಿಯಸ್ ಡಿಗ್ರಿಯವರೆಗೆ ಏರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ ಎನರ್ಜಿ ಏಜೆನ್ಸಿಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವರದಿ ನೀಡಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಮಿ ಇನ್ನು ಎರಡು ಡಿಗ್ರಿ ಸೆ. ತಾಪಮಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಾಳಬಲ್ಲುದು. ಆದರೆ ಭೂಮಿಯ ತಾಪಮಾನ ದಿನೇ ದಿನೇ ಸದ್ಯದ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತಿರುವುದರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಎಂತಹ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಯೋಚಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸರ್ವನಾಶದ ಕಡೆಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಓಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಾಪಮಾನದ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ, ನೀರ್ಗಲ್ಲುಗಳು ಕರಗಿ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಮೇಲೇರಿ, ನಾವು ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಪಂಚ ಬರಡಾಗಿ ಸ್ಮಶಾನದಂತಾಗಿಬಿಡುವ ದಿನಗಳು ದೂರವಿಲ್ಲ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಡರ್ಬನ್‌ನಲ್ಲಿ-ಕಳೆದ ನವೆಂಬರ್ ೨೮ರಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೯ರವರೆಗೆ ತಾಪವಾನ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಹದಗೆಡುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಸಮ್ಮೇಳನವೊಂದನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ೧೯೪ ದೇಶಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದವು. ೨೦೧೨ರಲ್ಲಿ ಕ್ಯೋಟೋ ಒಪ್ಪಂದವು ಮುಗಿಯಲಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೊಸದೊಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಇದು ಭಾರತದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಮೂಲ ಕ್ಯೋಟೋ ಮಾತುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಅದು ಡರ್ಬನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಕ್ಯೋಟೋ ಒಪ್ಪಂದವು ಭಾರತದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದದ ದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿತ್ತು. ಸೌದೆ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ತೈಲ ಇತ್ಯಾದಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಉರುವಲಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು, ಅಂದರೆ ಇಂಗಾಲವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆಯ ವೆಚ್ಚದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿ, ಅವು ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಅದು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲಿದೆ ಎಂದು ಭಾರತ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಭಾರತದ ಹವಾಮಾನ ನೀತಿಯು ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚೀನಾ ಮತ್ತಿತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ದೇಶಗಳು ಭಾರತದ ನಿಲುವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಬಹುದೆಂದು ಮತ್ತು ಡರ್ಬನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನಿರ್ಧಾರವೊಂದು ಹೊರಬೀಳಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇತ್ತು.

ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಕಾರಣರೆಂದು, ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಭೂಮಿಯ ತಾಪಮಾನ ವಿಪರೀತ ಏರತೊಡಗಿದರೆ ಅದರ

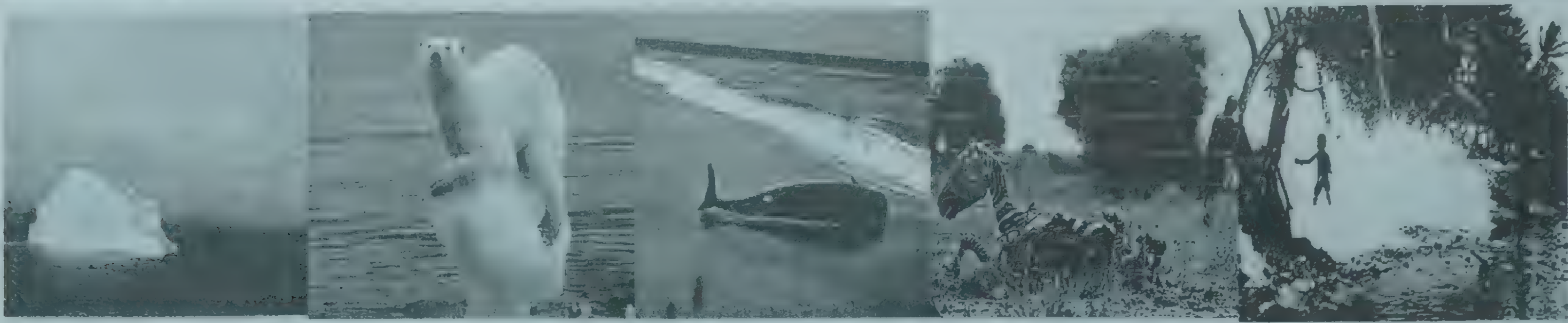
ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಹ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾದ ಕರಾವಳಿಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ತಾಪಮಾನದ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಕರಾವಳಿಯ ಸುತ್ತ ಇರುವ ಅಂತರ್ಜಲ ಉಪ್ಪಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗಬಹುದು. ಭಾರತವು ಮೂಲತಃ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಶೇಕಡಾ ೭೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.ಇಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಮಳೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ತಾಪಮಾನದ ವಿಪರೀತಗಳಿಂದಾಗಿ ಮಳೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಗಿ, ನೀರ್ಗಲ್ಲುಗಳು ಕರಗಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಹಲವಾರು ನದಿಗಳು ನೀರ್ಗಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾದರೂ ನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನದಿಗಳು ಒಣಗತೊಡಗುವುದರಿಂದ ಬರಪರಸ್ಥಿತಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ದುಸ್ತರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಬರಡಾಗುತ್ತದೆ.ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳು ಕುಸಿದು, ಜನ ಕೆಲಸ, ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಆದಾಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದ ಏರಿಕೆಯಿಂದಾಗುವ ಭೀಕರ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಹಲವಾರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಡೀ ಭೂಮಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೋಣಿಯಂತಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಾವು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಬಹಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಇಂಗಾಲ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿ ಎಲ್ಲವೂ ಕುಸಿದು ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ತಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಡರ್ಬನ್ ಸಮಾವೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಡರ್ಬನ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿತ್ತು: ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ–ಕ್ಯೋಟೋ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ೨೦೧೨ರ ನಂತರವೂ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ–ಹಿಂದಿನ ಮಾತುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ, ಭಾರತದ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಭವಿಷ್ಯದ ಹವಾಮಾನ ಸಂಬಂಧಿ ನೀತಿನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ–ಮುಂದುವರಿದ ಹಾಗೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು 'ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿರುವ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಚೌಕಟ್ಟು ಒಡಂಬಡಿಕೆ'ಯು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

ಡರ್ಬನ್ ಸಮಾವೇಶದ ಒಟ್ಟು ಫಲಿತಾಂಶ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಭಾರತದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಭಾರತದ ನಿಯೋಗವು ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಜಯ ತಂದಿದೆ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿವೆ. ನಿಜಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮೂರೂ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಲುಂಟಾಯಿತು. ಕ್ಯೋಟೋ ಒಪ್ಪಂದದ ಅವಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿರುವ ಮಾತುಕತೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ಜಯ ಎನ್ನುವಂತೆ ಬಿಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕ್ಯೋಟೋ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕ, ಕೆನಡಾ, ಜಪಾನ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಮತ್ತು ರಶ್ಯಾಗಳು ಕ್ಯೋಟೋ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಒಕ್ಕೂಟವು ನೀಡಿರುವ ಭರವಸೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದಿಷ್ಟು ಆಶಾಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಹಿಂದೆಯೂ ಸಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳು ಈ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ಯೋಟೋ ಒಪ್ಪಂದ ಊರ್ಜಿತಗೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಖಾತರಿಯಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಬಲಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಜಯವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳೂ ಒಪ್ಪುವಂತಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಯೂರೋಪ್ ಕ್ಯೋಟೋ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೆ ನೀಡಲು ಮುಂದಾಯಿತು. ಭಾರತವು ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ 'ಸಮಾನತೆಯ ಅಥವಾ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ' ಯಾವುದೇ ಅಂಶಗಳು ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಡರ್ಬನ್ ಸಮಾವೇಶವು 'ತಾಪಮಾನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲರೂ ಏಕರೂಪವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನ ಹೊರಬೇಕು' ಎಂಬ ಕರೆ ನೀಡಿದೆ.

ಇದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸೋಲು. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಡರ್ಬನ್‌ಗೆ ೩೪ ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರ ನಿಯೋಗವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದಿತ್ತು. ಈ ನಿಯೋಗದ ಹಿಂದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿ, ನಿರ್ವಹಣಾ ತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಸಹ ಕೆಲವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ, ಭಾರತವು ಸರಿಯಾದ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾತುಕತೆಯ ಒಟ್ಟು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಡರ್ಬನ್ ಸಮಾವೇಶವು ಯುರೋಪಿನ ಹವಾಮಾನ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ನೈಪುಣ್ಯತೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಯಿತು. ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಒಕ್ಕೂಟವು ಸಣ್ಣ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು, ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಂತಹ ದೇಶಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಹವಾಮಾನ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಗಂಭೀರ ಸಲಹೆಯೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ನೈತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೋಲಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಅರಿಯಬೇಕು. ಯಾವ ದೇಶಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದವೋ–ಈಗ ಕಾರಣವಾಗಿವೆಯೋ, ಅಂತಹ ದೇಶಗಳು ಮಾಲಿನ್ಯ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಭಾರತದ ನಿಲುವಾಗಿದೆ. ಇದು ಈಗ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ

ದೇಶಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದದಂತೆ ಮತ್ತು ಸಂಭವನೀಯ ಹವಾಮಾನ ಅವಘಡಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಥನೀಯವೇ ಆಗಿದೆ.. ಒಬ್ಬ ಅಮೆರಿಕನ್ ಪ್ರಜೆ ಒಬ್ಬ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆಗಿಂತ ಸರಾಸರಿ ೧೯ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಇಂಗಾಲ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದರಿಂದ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳು ಮೊದಲು ತಮ್ಮ 'ಹಸಿರು ಮನೆ' ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ ನಂತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಲಿನ್ಯ ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು.

ಸದ್ಯದ ಹವಾಮಾನ ಚರ್ಚೆ, ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ದೇಶಗಳು ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಲಾಭ-ನಷ್ಟಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ, ಉದ್ಯೋಗ, ವರಮಾನ ಮತ್ತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಂದೊದಗುವ ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹೊರಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳ ಸುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ನಿಜ ಸಂಗತಿಯೇನೆಂದರೆ, ದೇಶವೊಂದರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಲಾಭ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಗಲುವ ದೊಡ್ಡ ಹಣಕಾಸಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ದೇಶದ ಬಹುಪಾಲು ಬಡಜನರೇ ಭರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಒಟ್ಟು ಪರಿಸರವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಮತ್ತು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳು ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಬೇಕಾದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಎಲ್ಲರ ತಲೆಯ ಮೇಲೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹೇರುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿಯಲಾರವು. ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಂಚಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅರಿವು ಮೂಡಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವಾಗ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವುದೂ ಸಹ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಳಿತನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳು ಮಾತ್ರ ಇಂಗಾಲ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ದೇಶಗಳು 'ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ' ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದ್ವೀಪ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳ ಎಲ್ಲ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅವು ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯಿಂದಾಗುವ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಬಚಾವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಹವಾಮಾನ ವಿಪರೀತಗಳಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಮಾನವಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುವುದೆಂದರೆ, ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವಾಗ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಮನುಷ್ಯನ ಒಳಿತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುವುದು ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುವ ಮಾಲಿನ್ಯ ವಿರೋಧಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಒಂದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆರೆ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಬಡವರ ಮತ್ತು ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲು ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ನೀತಿಯ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಜನ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ: ದೇಶದೊಳಗಿರುವ ಹಣವಂತರು ಬಡವರ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿರುವಂತೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ, ಕೈಗಾರಿಕರಣಗೊಂಡ ದೇಶಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತರು ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಇಂಗಾಲ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವ ಬಡವರಿಗೆ ಇಂಗಾಲ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ಇಂಗಾಲ ಆಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಇದೆಲ್ಲದರ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಸರ ವಿನಾಶದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುವುದು ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಹವಾಮಾನ ನೀತಿ ಹೀಗೆ ತನ್ನ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸೋಲು ಕಂಡಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಸಮಾನತೆಯ ಮೂಲ ನಿಲುವಿಗೇ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲೂ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ೨೦೨೦ರ ನಂತರದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಮಾತುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಜಾಗತಿಕ ಹವಾಮಾನ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲಿರುವ 'ಸಮಾನವಾದ, ಆದರೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಭಾರತವು ಇಂಗಾಲ ಮುಕ್ತವಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದರೆ ಸಮಾನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಅದರ ತತ್ವಬದ್ಧತೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ ಒದಗುತ್ತಿತ್ತು.. ಇದರಿಂದ ಇಂಗಾಲ ಮುಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಭಾರತದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಲು ಮತ್ತು ಕೊರ್ಲಳುಬಾಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತಿಗೂ ತಾನು ಪಶ್ಚಿಮದಂತಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಾನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಹವಾಮಾನ ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ಸೋಲು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ.

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಎಸ್.ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್

ಕೃಪೆ: *ಜನತಾ*)

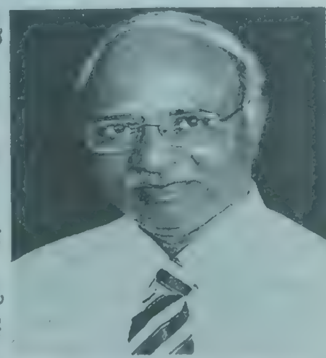
ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ಮಾನ್ಯತೆ: ವಿರೋಧವೇಕೆ?

*ಡಾ. ಶೇಖರ್ ಗೌಳೇರ್

ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ, ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅದೊಂದು ಸಂಭ್ರಮದ ದಿನ. ೨೦೧೨ರ ಜುಲೈ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು 'ಯುನೆಸ್ಕೊ' ನಮ್ಮ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಪರಂಪರೆಯ ಅಗ್ರತಾಣಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಜಗತ್ತಿನ ಹದಿನೇಳು ದೇಶಗಳು ರಶ್ಯದ ಸೈಂಟ್‌ಪೀಟಸ್‌ಬರ್ಗ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಈ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದವು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತಗಳ ಸಾಲು ಜಾಗತಿಕ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿಯೇ. ಯುನೆಸ್ಕೊ, ಅದೊಂದು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಾಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣವೆಂದು ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವುದು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಉಳಿಸುವಂಥ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯುನೆಸ್ಕೊ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಉನ್ನತ ಗಿರಿಶೃಂಗಗಳು, ಹಸಿರುಕ್ಕುವ ಕಾಡು, ಸರೋವರ, ಅದ್ಭುತ ಶಿಲ್ಪ ಕಲಾಕೃತಿ, ಮರಳುಗಾಡು, ಸುಂದರ ನಗರ ಇಂಥವುಗಳು ಅಪರೂಪವಾಗಿದ್ದರೆ, ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿ ಯುನೆಸ್ಕೊ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅನೇಕ ಅದ್ಭುತ ತಾಣಗಳು, ಕೆಲವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸುಂದರ ನಗರಗಳು, ಸ್ಮಾರಕಗಳು ನೆಲಸಮವಾಗಿದ್ದವು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಮಂಕು ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ೧೯೬೫ರಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕದ ವಾಶಿಂಗ್‌ಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಭೆಯ ಫಲವಾಗಿ 'ವರ್ಲ್ಡ್ ಹೆರಿಟೇಜ್ ಟ್ರಸ್ಟ್' ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಕ್‌ಹೋಂನಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಮೊದಲ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಮಾವೇಶ ನಡೆದು ಅಪರೂಪದ ತಾಣಗಳ, ವಿನಾಶದಂಚಿನ ಜೈವಿಕ ತಾಣಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಜಗತ್ತಿನ ೫೦ ದೇಶಗಳು ಸೇರಿ ೮೦ ಮಿಲಿಯ ಡಾಲರ್‌ನಷ್ಟು ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದವು. ಅಮೇರಿಕದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಳದಿ ಉದ್ಯಾನವನ, ಇಜಿಪ್ಟಿನ ಆಸ್ವಾನ್ ಅಣೆಕಟ್ಟು, ಪಾಕಿಸ್ಥಾನದ ಮೊಹಿಂಜೊದಾರೊ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದ ಬೊರೋಬೋದಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಇಟಲಿಯ ವೆನೀಸ್‌ನಂಥ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಾಣಗಳು ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದವು.

ಇದೀಗ ೨೦೧೨ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ೯೬೨ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೭೪೫ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ೧೮೮ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ೨೯ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಅಗ್ರತಾಣಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಕೂಡ ಇದೀಗ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಒಟ್ಟು ೨೯ ತಾಣಗಳು ವಿಶ್ವಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಲು ತನ್ನ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಭರತಪುರ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ, ಕಾಜಿರಂಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ, ಸುಂದರಬನ, ದೆಹಲಿಯ ಕೆಂಪುಕೋಟೆ, ಸಾಂಚಿ ಸ್ತೂಪ, ಮುಂಬೈನ ಛತ್ರಪತಿ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹಂಪಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣದ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಹತ್ತು ತಾಣಗಳನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ. ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡೋಣ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕಿಂತ ೮ ದಶಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇವು ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಧಾರಗಳಿವೆ. ಅಮೆಜಾನ್ ಹಾಗೂ ಕಾಂಗೋ ಮಳೆ ಕಾಡುಗಳಂತೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳೂ ಕೂಡಾ ದಟ್ಟ ಕಾನನ ಮತ್ತು ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿವೆ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಗಮನವಾಯಿತು. ಅವರು ರೂಢಿಸಿದ ಹೊಸ ನಾಗರೀಕ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಮರಗಳ್ಳತನ, ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳು ನಿರ್ನಾಮವಾಗತೊಡಗಿದವು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು ಅವನತಿಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದವು. ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ, ಕಾಳಿ, ಭದ್ರಾ, ಕಬಿನಿ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಕಾಡು ಮುಳುಗಡೆಯಾಯಿತು. ಎಸ್ಟೇಟ್-ರಿಸಾರ್ಟ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಕಾಡು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ನಡುವೆಯೂ ಗುಂಡ್ಯದಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತಿತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಪರಿಸರ ಅರಿವು ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಜೀವಂತ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

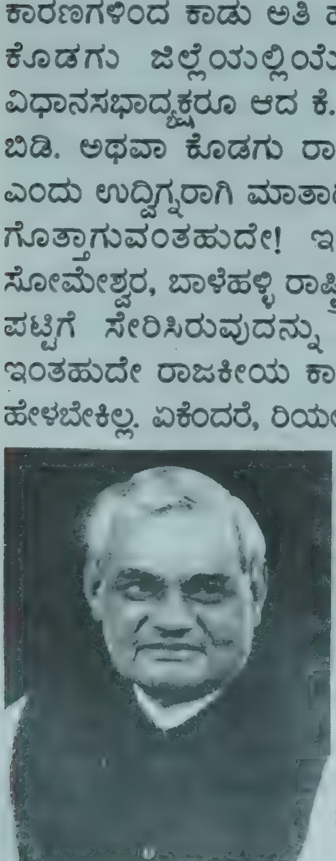
ಇದೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವಾದರೂ ಏನು? ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು ಇಡೀ ಭಾರತದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಶೇ. ೫ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಿದ್ದರೂ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇಧಗಳಲ್ಲಿ ಶೆ. ೨೭ರಷ್ಟು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದವು. ಒಟ್ಟು ೧೫ ಸಾವಿರ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಬೇಧಗಳಲ್ಲಿ ೧೮೦೦ ಪ್ರಬೇಧಗಳು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ. ೮೪ ಪ್ರಬೇಧಗಳ ಉಭಯವಾಸಿಗಳು, ೭ ಪ್ರಬೇಧಗಳ ಸಸ್ತನಿಗಳು, ೧೬ ಪ್ರಬೇಧಗಳ ಪಕ್ಷಿಗಳು ೧೬೦೦ ಪ್ರಬೇಧಗಳ ಹೂ ಬಿಡುವ ಸಸ್ಯಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ. ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪ, ಹುಲಿ, ಸಿಂಗಳೀಕ, ಕಾಟಿ, ಪುನಗಿನ ಬೆಕ್ಕು, ಗ್ರೇಟ್ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್ ಕ್ರಮೇಣ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಿರಂತರ ಕಾಡಿನ ನಾಶದಿಂದ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಹೂಳು ತುಂಬಿ ಕೊಂಡಿವೆ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಯಥೇಚ್ಛ ಮಳೆಯ ಕೊರತೆಯಾಗಿದೆ. ಬಿಸಿಲಿನ ಬೇಗೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಮುಂಗಾರು ಮಾರುತಗಳು ದಿಕ್ಕು ಬದಲಿಸುತ್ತಿವೆ. ೧೯೫೧ರಿಂದ ೨೦೧೨ರ ವರೆಗಿನ ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲಿಸದರೆ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿದೆ. ೫೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ

ಹರಿವು ೨೧೧ ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ ೧೦೦ ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಗೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಜಾಗ ಈಗ ಆಗುಂಬೆಯಿಂದ ಹುಲಿಕಲ್ ಘಾಟ್‌ಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ. ಕುದುರೆಮುಖ ಗಣಿಗರಿಕೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೦೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕಾಡು ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದಕ್ಕೆ ೨೦೦ ವರ್ಷವಾದರೂ ಬೇಕು.

೨೦೦೩ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೫ರಂದು ಆಗಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಅಟಲ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಖಾತೆಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪರಿಸರ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿರುವ ಅಶೋಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಹಾಗೂ ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್‌ನ ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೂಡ ಅಧ್ಯಯನ ಆರಂಭಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ನೀಡಿದವು. ಸ್ವತಃ ವಾಜಪೇಯಿವರು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಾಣಗಳೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟು ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆರು ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರು.

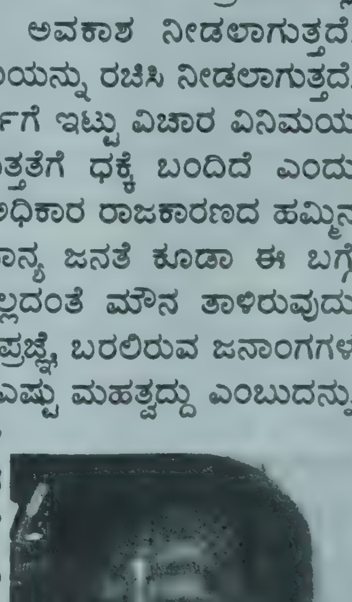
ಯುನೆಸ್ಕೋ ಈಗ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿರುವ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಒಟ್ಟು ೩೯ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಐದು–ಪುಷ್ಪಗಿರಿ, ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ, ತಲಕಾವೇರಿ, ಕೆರ್ತಿ ಮತ್ತು ಪಡಿನಾಲ್ಕ್ಯಾಂಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ–ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಂದಕ್ಕೇ ಸೇರಿರುವುದು ಈ ಪಟ್ಟಿಗೆ ವಿರೋಧ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯೆದಲೇ ಬಂದಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೇನಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಈ ವಿರೋಧದ ಹಿಂದಿನ ನಿಜ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂದು ಊಹಿಸುವುದೂ ಕಷ್ಟದ ವಿಷಯವೇನಲ್ಲ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮರಗಳ್ಳತನ, ಅಕ್ರಮ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್, ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳ ಅಕ್ರಮ ವಿಸ್ತರಣೆ, ವೈಭವೋಪೇತ ರಿಸಾರ್ಟುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕಾಡು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಶಾಸಕರೂ ವಿಧಾನಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆದ ಕೆ.ಜಿ. ಬೋಪಯ್ಯನವರು 'ಕಾಡನ್ನು ಜನಕ್ಕೆ ಬಿಡಿ. ಅಥವಾ ಕೊಡಗು ರಾಜ್ಯ ಕೊಡಿ. ನಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ!' ಎಂದು ಉದ್ವಿಗ್ನರಾಗಿ ಮಾತಾಡಿರುವುದರ ಹಿಂದಿನ ರಹಸ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಹುದೇ! ಇನ್ನುಳಿದ ಕುದುರೆಮುಖ, ಆಗುಂಬೆ, ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಬಾಳೆಹಳ್ಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯತೆಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವುದನ್ನು ವಿವಾದವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೂ ಇಂತಹುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳೇ ಹೆಚ್ಚೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಮರ ವ್ಯಾಪಾರ, ನದಿ ತಟಗಳ ಮರಳು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗಳೇ ಇಂದು ಅತಿ ಲಾಭ' ತರುವ ಉದ್ಯಮಗಳಗಿದ್ದು, ಇದರ ಆದಾಯಗಳ ಮೇಲೇ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣ ನಿಂತಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿ. ಹಾಗಾಗಿ ಪಕ್ಷಭೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಇನ್ನಾವ ರಾಜ್ಯವೂ ಕೈಗೊಳ್ಳದ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಇವರೆಲ್ಲರ ವಕ್ತಾರರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವರು ನೀಡುವ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿನ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಗುವುದೆಂದು. ಅವರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟಾಗುವುದೆಂದು. ಅಲ್ಲಿನ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಮಾಡಲೂ ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಅನುಮತಿ ಬೇಕಗುವುದೆಂಬ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈವರೆಗಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಆದಿವಾಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಾದ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲ ಯಾರಿಗೆ, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ? ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ನಕ್ಸಲೀಯರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾದರೂ ಏಕೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ವಾಸ್ತವವೆಂದರೆ ಯುನೆಸ್ಕೋಗೆ ತಾನು ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೇರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಅದು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರು, ಶಾಸಕರು, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪರಿಸರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ತಜ್ಞರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ತಾಣಗಳ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಈ ಸಮಿತಿಯದ್ದೇ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ, ಯುನೆಸ್ಕೋವಾಗಲೀ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ರಾಜ್ಯ ಸಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ಹೇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆ ಜಾರಿಗಾಗಿ ಖಾಯಂ ಸಂಚಾರಿ ದಳ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವಾಸದ ಮನೆ, ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಸಂಪರ್ಕ, ವಾಹನ, ವಿಮೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಯುನೆಸ್ಕೋ ಅನುದಾನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಇದೆ. ಕಾಡಿನಂಚಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಾರಣಿಗರಿಗಾಗಿ ಹೊಸ ಚಾರಣ ದಾರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದಾವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೆ, ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಟ್ಟು ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹುಯ್ಲೆಬ್ಬಿಸುವುದು ಅಜ್ಞಾನದ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣದ ಹಮ್ಮಿನ ಪ್ರತೀಕ ಮಾತ್ರವಾಗಬಲ್ಲುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆ ಕೂಡಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತನಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮೌನ ತಾಳಿರುವುದು ಆತಂಕಕಾರಿ ಸಂಗತಿಯಗಿದೆ. ಪರಿಸರಪ್ರಜ್ಞೆ, ಬರಲಿರುವ ಜನಾಂಗಗಳ ಬದುಕಿನ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸುವುದು ಯಾವುದೇ ನಾಗರಿಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಸೋತೆಡೆ ಪರಿಸರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದರೂ ತುರ್ತಾಗಿ ಧಾವಿಸಿ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಕ್ರೋಢೀಕರಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ತುರ್ತಾಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯ ತಪ್ಪೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಮನಗಾಣಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ದನಿನ ಎತ್ತಲು ಅವರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು. *

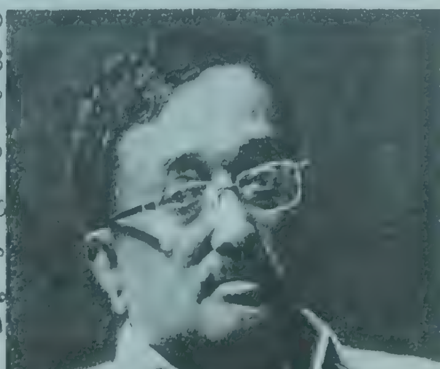
ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ಯಾದಿ: ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿದೃಶ್ಯ : ಒಂದು ವಿವೇಚನೆ

*ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘವು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಸೂಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ತಿಂಗಳ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದಾಗ, ಈ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ, ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಾತಾಡಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ 'ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿದೃಶ್ಯ' ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ಸಿದ್ಧತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾತಾಡಬಹುದೆನ್ನಿಸಿತು. ಈಗ ಮಾತನಾಡಲು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಎದುರಿನ ದೃಶ್ಯ ನೋಡಿದಾಗ ನಾನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯವೇ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಸಾಕಾರಗೊಂಡಿದೆ ಎನಿಸತೊಡಗಿದೆ! ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಷ್ಟೇ ಇಂತಹ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಸಿಕರ ಸಮೂಹ ಎಲ್ಲಿ, ಏಕೆ ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡತೊಡಗುತ್ತವೆ.

ಮುವ್ವತ್ತು ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲೋಕವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ನನ್ನಂಥವರಿಗೆ ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿದೃಶ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅಂದಿನ ಆ ಪರಿದೃಶ್ಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾನು ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಆನರ್ಸ್ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮದೇ ವಿಭಾಗದ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೆನೆಟ್ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ಡಾ॥ ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳು. ಸುಮಾರು ಐದು ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದ ಆ ಸಭಾಂಗಣ ಸಂಕಿರಣದ ಎರಡು-ಮೂರು ದಿನಗಳೂ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ಸಾವು-ಬದುಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂಬಂತೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಾತಿನ ಮಾರಾಮಾರಿಗೂ ಎಡೆಕೊಟ್ಟು ಚರ್ಚಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ನಾಡಿನ ಬಹುಪಾಲು ಎಲ್ಲ ಗಣ್ಯ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ-ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಬೇಂದ್ರೆ, ಮಾಸ್ತಿ, ಪುತಿನ, ಗೊರೂರು, ಮೊಕಾಶಿ, ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ಪ್ರಭುಶಂಕರ, ಸುಜನಾ, ಭೈರಪ್ಪ, ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ತೇಜಸ್ವಿ, ಚಂಪಾ, ಗಿರಡ್ಡಿ, ವೀಣಾ, ಸಿದ್ದಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ-ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನೋಡಿದ್ದು ಬಹುಶಃ ಅಲ್ಲಿಯೇ! ಅಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರ್ಚೆಯೆಂಬುದು ಒಂದು ಯಜ್ಞದ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಸಂಭ್ರಮಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅನ್ಯ ಶಿಸ್ತುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

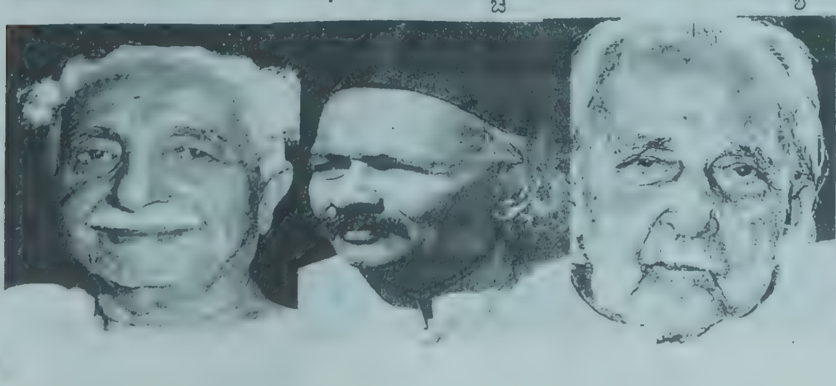
ಬರೀ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಎಂಭತ್ತರ ದಶಕದವರೆಗೆ ಯಾವ ಊರಿಗೆ ಹೋದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಜನ ಜಾತ್ರೆಯೇ ನೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹಿಂದೆ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗಾಗಿ 'ಹಿತೋಪದೇಶ'ದ ಆಚಾರ್ಯರುಗಳಂತೆ ಕರೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಹಿತಿಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು. ಇವರ ಮಾತು ಕೇಳಲು ಜನ ಯಾಕೆ ಆ ಪಾಟಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು? ಏಕೆಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಅಂದು ಸಾಹಿತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮಧ್ಯೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ದಕ್ಕಬಲ್ಲ 'ಜ್ಞಾನಿ' ಎನಿಸಿದ್ದ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ 'ಜ್ಞಾನ'ವೆನಿಸಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಸಾಹಿತಿಗಳ

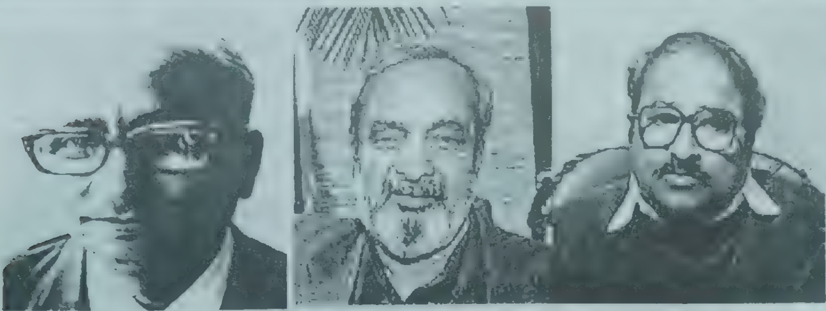

ಮಾತೆಂದರೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು, ತಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ 'ಲೂಸ್ ಮಾದ' ಎಂಬ ಸಿನಿಮಾ ನಟನನ್ನು ಕರೆಸಲಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಕುಸಿದು ಬೀಳುವುದೊಂದೇ ಬಾಕಿಯಿತ್ತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತ ನನ್ನ ಹುಚ್ಚು ಒಂದು ಸುತ್ತು ಬಿಟ್ಟುಹೋಯಿತೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ 'ಲೂಸ್ ಮಾದ' ನಿಜವಾಗಿ ಯಾರು? ನಾನೋ ಅಥವಾ ಆ ಸಿನಿಮಾ ನಟನೋ ಎಂದು ಗಾಢವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವಂತಾಯಿತು! ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಬದಲಾವಣೆ ಆದದ್ದು ಏಕೆ, ಹೇಗೆ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸುಲಭ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ, ತೊಂಭತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಜಾಗತೀಕರಣವೆಂಬ ವಿದ್ಯಮಾನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆರ್ಥಿಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿ, ಅದರ ಇತರ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಂಕುಗೊಳಿಸಿತು ಎಂಬುದು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೆಲೆಯ 'ರಸಿಕ'ರಾಗಿದ್ದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಕೆಳ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳು ಈಗ ತಮ್ಮ ಈ 'ರಸಿಕತೆ'ಯ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಿಷ್ಟೇ ಉತ್ತರವೇ? ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಬುದು ಮನುಷ್ಯನು 'ಇತರೆ' ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡೊಡನೆ ತನ್ನ ರಸಿಕ ವರ್ಗದ ಬಹುಪಾಲನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ದುರ್ಬಲವಾದ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಯೇ? ನಾಗರೀಕತೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲ ಕಂಡುಹಿಡಿದರೂ, ಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ 'ಮೌಲಿಕತೆ'ಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಬರಗಾಲದ ಕಾಲಘಟ್ಟವಿರುವಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಬರಗಾಲ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ? ಆದರೆ ವಾಸ್ತವ ಎಂದರೆ, ಈ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲ ಇದಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಏಕೆ ಹೀಗೆ?

ಇದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ತತ್ಕಾಲೀನ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಬಲ್ಲ ಜನ ಬೆಂಬಲದ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಅಳೆಯಲಾಗದು, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೌಲಿಕತೆಗೆ, ಅಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕತೆಗೆ ಕುಂದು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದಂತೂ ಸತ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ, ಓದಿಗೆ ಒದಗಬಲ್ಲುದೆಲ್ಲವೂ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹರಹು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೇ ಆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಓದುಗ ವರ್ಗವೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಓದು (ಮತ್ತು ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೇ ಬರುವ ಚರ್ಚೆ) ಹೆಚ್ಚು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಜವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂದು ತನ್ನ ಸಾರ್ವಜನಿಕತ್ವವನ್ನು, ಇನ್ನಷ್ಟು ಪಾರಿಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆಯೇ? ಎಂಬುದಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವ ಎಂದರೆ ಜಾಗತೀಕರಣವೆಂಬುದು

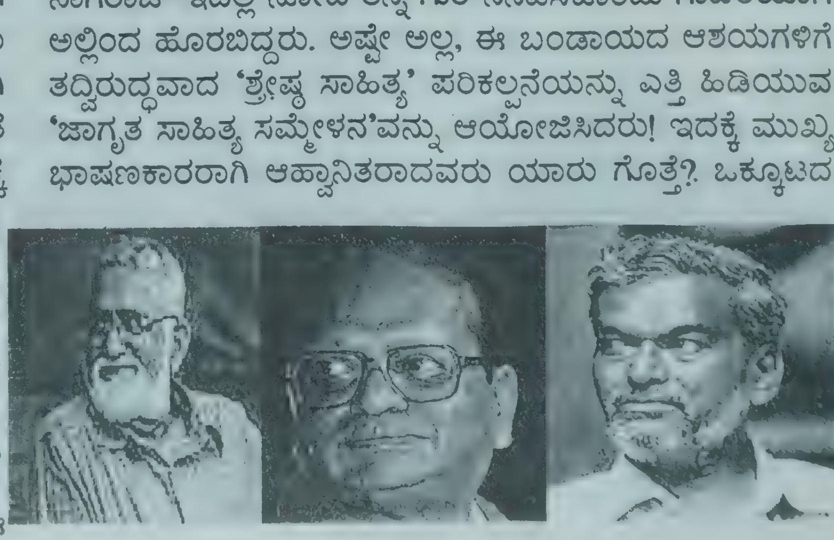

ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಹೊಸ ರೀತಿಯ 'ಸಮೃದ್ಧಿ'ಯಿಂದಾಗಿ ಆ ವರ್ಗಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು (ಅಥವಾ ಅನಗತ್ಯ ಕಿಕಿರಿಯೆಂದು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಬಿಟ್ಟು) ಹೆಚ್ಚು ಖಾಸಗಿಯಾಗಲು, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವೊದಗಿದೆ. ಇವು ಬೇಕಾದಾಗ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮದೇ ಸೀಮಿತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಬಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೂ, ಮಾನಸಿಕತೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿ, ಹೊರರೂಪಗಳಾಗಿ, ಜಾಗತೀಕರಣದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಪಡೆದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂದು ನಡೆಯುವ ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರ್ಚೆಗಳ ಸಮಾರಂಭಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗ(ಅಂದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪು) ಸಮಾರಂಭಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದಾದರೂ ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೇ! ಹಾಗಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಆಡಲಾಗುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಾತುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಊಹಿಸಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನೆಂಬುದರ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಇದು ಕೊಡಬಲ್ಲುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಇದು ಹೊರನೋಟ ಮಾತ್ರ ಎಂಬುದೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಹೊರಚಿತ್ರ ಮೂಡುವುದು ಒಳಗಿನ ಹೊರಳಾಟಗಳಿಂದ. ಅಂದರೆ ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೊರಳಾಟವೂ ಎಷ್ಟು ಕಾರಣ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ೭೦-೮೦ರ ದಶಕದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿದೃಶ್ಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ. ಅದು ದೊಡ್ಡ ಹೊರಳಾಟದ ಕಾಲ. ನವೋದಯ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದ ನವ್ಯ ಹಾಗೂ ನವ್ಯ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದ 'ಒಕ್ಕೂಟ'ಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿಗಳ ಪರ್ವಕಾಲವದು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಚರ್ಚೆಗಳ ಆ ತೀವ್ರತೆ. ನಿಜ, ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದ 'ನವ್ಯ' ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಆವರೆಗಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಅಪರಿಚಿತವೆನಿಸಿದ್ದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ತತ್ವದ ಮೂಲಕ ಸಾಕಷ್ಟು ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವೈದಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಣಾಮವೆಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ 'ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಬರಹಗಾರರ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟ' ತನ್ನದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವದ ಮೂಲಕ, ಇದು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಒಂದು ಹೊಸ ನೋಟವನ್ನು ಮುಂದಿರಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಆಘಾತಗೊಂಡ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ತಬ್ಧವಾಯಿತಾದರೂ, ಒಕ್ಕೂಟ ತನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ತತ್ವದೊಳಗೆ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಹಿಯನ್ನೂ ತಾತ್ವೀಕರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದರಿಂದಾಗಿಯೋ ಏನೋ, ಸಂಘಟನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ 'ಅ-ರಾಜ'ಕತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದು ಶುದ್ಧ ರಾಜಕೀಯ ಪಿತೂರಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ತನ್ನದೇ ಎನ್ನಿಸುವ ಸುಸಂಬದ್ಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವದ ಆಧಾರವೊದಗಿತ್ತಾದರೂ, ಅದಿನ್ನೂ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಷ್ಟು ಸುಭದ್ರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಮುಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು.

ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನವ್ಯದ ಪದಚ್ಯುತ ದೊರೆಗಳಾಗಿದ್ದ ಅಡಿಗರು ಈ ಎಲ್ಲ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದ ಹತಾಶೆಯಲ್ಲಿ, ತಾವು ಈ ಹಿಂದೆ ಕಟುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಜಡವೆಂದು ನಿಂದಿಸಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಇದೇ ನೆಪವಾಗಿ, (ಮತ್ತು ಬೂಸಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸೋಲೋ ಗೆಲುವೋ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗದೆ) ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಸಿಬಿಸಿ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಮೂಹವೊಂದು ಹೊಸ ನಾಯಕತ್ವದ ಅವಸರದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗಗಳ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಪಕ್ಷವೊಂದರ ಜಾಣ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾದರು. ಇದರ ಫಲವೇ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಮತ್ತು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಮೂಲತಃ ತಲೆಹೋಕರಾದ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಆ ಪಕ್ಷದ ರಾಜಕೀಯ ಪಿತೂರಿ ಬಹುಬೇಗನೆ ವಿಫಲವಾಯಿತಾದರೂ, ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂಬುದೇ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಯಿತು. ಅದೊಂದು ಸುವ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿ ಕೆಲ ಕಾಲ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ತನ್ನ ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣದ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಿತು. ಇದೇ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಕ್ರಮೇಣ ಆ ಸಂಘಟನೆ ಒಳ ಜಗಳಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಇಂದು ಹೆಸರಿಗಷ್ಟೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದೆ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಸಂಘಟನೆ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿದ್ದಾಗ ತನ್ನ ಸಂಘಟನಾ ಬಲದಿಂದಲೇ ಅಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿದೃಶ್ಯದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಭಾವ ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿದೃಶ್ಯದ ರೂಪದ ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಖಡ್ಗ ಮಾಡುವ ಹುಂಬತನ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದ ಈ ಸಂಘಟನೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಾಧ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಧನದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ, ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸುಲಭ(ಸರಳ ಅಲ್ಲ)ಗೊಳಿಸಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜನರ ನೋವಿಗೆ ಮಿಡಿವ ಪ್ರಾಣಮಿತ್ರನನ್ನಾಗಿಸುವ ಘೋಷಣೆಯ ಆವೇಶದ ದೌರ್ಬಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದು ನೋವನ್ನೂ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಿಡಿತದ ಗುಣವನ್ನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸರ್ವಾವೃತವಾದ ಸ್ಪಂದನಶೀಲತೆಯ ಗುಣಕ್ಕೇ ಕುಂದುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನವ್ಯದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮಾನದಂಡಗಳಿಂದಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಾಂತಿ ಕಹಳೆ ಮೊಳಗಿಸಿದ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಪ್ರತಿಭಾ ಹೀನತೆಯಿಂದಾಗಿಯೋ, ಆವರೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯಲಾಗದಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಹಿಂಡೇ ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆಯಿತು. ಈ ಹಿಂಡನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಯಕತ್ವದ ಆಸೆಬುರುಕತನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ವೇದಿಕೆಗೆ ನೆಗೆದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಮೆರೆಯಲೆತ್ನಿಸಿದರು. ಆ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಘನತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ಬಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಖಡ್ಗ ದೀಕ್ಷೆ ನೀಡಿದ್ದ ಡಿ. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್ ಇದೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ತನ್ನ ಗುರಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಬಂಡಾಯದ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ 'ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ 'ಜಾಗೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ'ವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದರು! ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷಣಕಾರರಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿತರಾದವರು ಯಾರು ಗೊತ್ತೆ? ಒಕ್ಕೂಟದ

ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಪದಚ್ಯುತರಾಗಿ, ಬಂಡಾಯದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ನೆಪವಾಗಿದ್ದ ಅಡಿಗರು!

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಯಣದ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಈ ಇಡೀ ಸುತ್ತಿನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಾರ್ದನಿಸುವ ಎರಡು ಮಾರ್ಮಿಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದು ಉಚಿತ. ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಯಶವಂತ ಚಿತ್ತಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದು: 'ಗುಲಾಬಿಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಬಲ್ಲ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ರಸ್ತೆ ಮೇಲಿನ ರಕ್ತಕ್ಕೂ ಸ್ಪಂದಿಸಬಲ್ಲುದು'. ಲಂಕೇಶ್ ಹೇಳಿದ್ದು: 'ಕಿಟಾರನೆ ಕಿರುಚಿದಾಕ್ಷಣ ಅದು ಕಾವ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ!' ಇದನ್ನು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಲಾರದಿದ್ದರಿಂದಾಗಿಯೇ, ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ, ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿಕೋಶದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬಲ್ಲ ಒಂದು ಸಾಲು ಕಾವ್ಯವಾಗಲೀ, ವಿಮರ್ಶೆಯ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹೊಸ ಹೊಳಹಾಗಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಬಂಡಾಯದ ಲಂಗರುಗಳಿಂದ ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವವರ ಮಾತು ಬೇರೆ.

ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ 'ಬಂಡಾಯ' ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಏನೂ ರಚನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ ಆಗಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಷರ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಪಡೆಯದಿದ್ದ ಸಮಾಜದ ಅನೇಕ ಸ್ತರಗಳ ಜನ ಆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ವಿಫುಲ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಈ ವಿಫುಲತೆ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತತೆಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಅಗ್ಗವಾಯಿತಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಆ ಅಗ್ಗತನವನ್ನೇ ಒಂದು ಮೀಮಾಂಸೆಯಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ-ಅದರ ವಿರಾಟ್ ಶಕ್ತಿಗೆ-ದೊಡ್ಡ ಆಘಾತವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಮೀಮಾಂಸೆ ತನ್ನ ಬಾಯ್ಬಲದ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸಿ ಅದನ್ನೇ ತನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸಿತು. ಇಂತಹ ಬಂಡಾಯದ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಪಂಪನೂ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿ ಜೀವ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದ ಎಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಅದರ ನಿಲುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ? ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜಾತಿ-ವರ್ಗಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಂಗಡಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಪರಿಪಾಠ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಬೇಂದ್ರೆ ತಮ್ಮ ವೈದಿಕ ಹುಟ್ಟಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಾಗಿ ಜೀವ ವಿರೋಧಿ ಕವಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಮಾಸ್ತಿಯಂತೂ ಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ತಮ್ಮ ನಾಮದಿಂದಾಗಿಯೇ ಗಣನೆಗೇ ಬಾರದವರಾದರು. ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಿತ್ತಿ, ದಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಭಾವದ ಕಾವ್ಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಜಾತಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಗಂಭೀರ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು!

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಕಥೆಯೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಹೊಸಕಥೆಯೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಕಥೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯೇ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಹಳೆಯ ಕಥೆ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೊಂದು ಚರಿತ್ರೆಯಿದೆ. ಆ ಚರಿತ್ರೆಯ ಶಕ್ತಿಗೆ ತತ್ಕಾಲೀನ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಲು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಾಲದ ಮೊದಲ ಸದ್ದುಗಳನ್ನು ಈಗ ನಾವು ಕೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಖಾಸಗೀಕರಣಕ್ಕೆ(ಒಂದು ಅತಿ) ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು(ಇನ್ನೊಂದು ಅತಿ) ನಾವೀಗ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ ಇದಕ್ಕೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ನೀಡುತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಒಂದು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಯಾಮವನ್ನು ಒಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕೇನೋ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣತೊಡಗಬಹುದು ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣ ಒಂದು ಆಕಸ್ಮಿಕವಲ್ಲ; ನಾವಾಗಿ ನಾವು ಆಹ್ವಾನಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಬಲ್ಲುದೇನೋ!

ಆದರೆ ಚರಿತ್ರೆಯ ಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಾಯಣತೆಯಿಂದೆಂಬಂತೆ ಹೊತ್ತು ನಡೆದಿರುವ ನಾವು ನಂನಮ್ಮ ಹಮ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನೋಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಇಂದು ಎರಡು ಅತಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪ್ರತಿ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಭಾಷಾ ಮೀಮಾಂಸೆಗಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಘೋಷಣೆಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಇದೆಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಮೌನ ಧಿಕ್ಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಛಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಮುಖ್ಯ ಲಹರಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಗುಂಪೊಂದು ತತ್ಕಾಲೀನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜಯ ಸಾಧಿಸಿದ ಸಂಭ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲೂ ಖಾಸಗಿ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಇಂತಹ ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆಯ ರಾಜಕಾರಣ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗದ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಟಾಕಿ ಹಾರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಪಟಾಕಿ ಹಾರುವ ಜಾಗಗಳನ್ನು, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ಖುಷಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೇ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಭಾಂಗಣಗಳು ಬರಿದಾಗತೊಡಗಿವೆ. ಇನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಜಾತ್ರೆಯೇ ನೆರೆಯುತ್ತದಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುವರಿಗೆ ಅದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜಾತ್ರೆ;ಅದರ ಉದ್ದೇಶಗಳೇ ಬೇರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಈ ಎರಡೂ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಹೊರತಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಗುಂಪು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮುರಿದು ಕಟ್ಟುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಹಲವು ಗುಂಪುಗಳು ಹಲವು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ-ಹಲವು ಶಿಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ-ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಂತಿಮ ಗಮ್ಯವಾದರೂ ಏನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನವೇ ಇಲ್ಲದೆ-ಈ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿವೆ. ಇದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಅವಧೂತ ಧಾರೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಬಹುಶಃ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಕಟ ರೂಪ ಪಡೆದಾಗ ನಿಜವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಅವಿಚ್ಛನ್ನ ಹರಿವಿಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೀತು. ಆದರೆ ಈ ಗುಂಪಿನ ಹಲವು ಧಾರೆಗಳ ಗಮ್ಯ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಅದರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನಿತರ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳ ರಾಜಕಾರಣದ ಅಬ್ಬರದ ನಡುವೆ ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲ ಪರಂಪರೆಯ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ನಿಜ ರಸಿಕರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ? ಇವೊತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಹುಡುಕುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು.

*

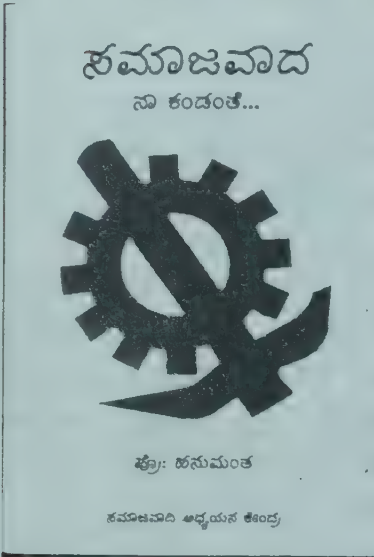
(ಸೂಚನೆ: ನಾನು ಇಡೀ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ರಸಿಕ ಎನ್ನುವೆಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಹೃದಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು, ವಿಷಯ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲು ಬೇಕೆಂದೇ ಬಳಸಿಲ್ಲ)

(ಇದು ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ 'ತಿಂಗಳ ಅತಿಥಿ'ಯಾಗಿ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳ ಬರಹ ರೂಪ.)

ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ

ಪುಸ್ತಕ: ಸಮಾಜವಾದ ನಾ ಕಂಡಂತೆ ಲೇ: **ಪ್ರೊ. ಹನುಮಂತ**
ಪ್ರ: ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
ಪು: ೧೭೦ ಬೆಲೆ: ರೂ: ೧೦೦/-

ಸಮಾಜವಾದ: ಒಡೆದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ...

ಇದು ಸಮಾಜವಾದಿ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಲೋಹಿಯಾ ನಿಂದನೆ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಲೆತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಾಪು ಹೆದ್ದೂರಶೆಟ್ಟಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಸದಾ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಹನುಮಂತ ಅವರ ಪುಸ್ತಕ. ಈ ಪ್ರಭಾವ ಪುಸ್ತಕದ ಹಲವೆಡೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಸಮಾಜವಾದ ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ಚಿಂತನೆಯಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನು ಹಲವು ಕೋನಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ..

ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತಾವು ಕಂಡಂತೆ ಹೇಳುವ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ, ಗಾಂಧಿ, ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ– ಈ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು, ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಯವರು, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ನೀಡಿದ ಒತ್ತು, ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ, ಮಹಿಳಾ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಹೊಣೆ– ಹೀಗೆ ವರ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನಿಲುವುಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಗಾಂಧಿವಾದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಗಳನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಗೊಳಿಸಿ ಹೀಗೊಂದು ಕನಸು ಹೆಣೆಯುತ್ತಾರೆ: "ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಗಾಂಧಿ ಕೊಲೆಯಾಗದೆ ಇನ್ನು ಐವತ್ತು ವರ್ಷ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಅವರು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನೇ ತರುತ್ತಿದ್ದರು!" ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುನಾಗೇ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹನುಮಂತ ಅವರು ಸರಳವಾಗಿ ಸೂತ್ರೀಕರಿಸುವುದು ಹೀಗೆ: "ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿಯಾಗಿದ್ದ ಜೆ.ಪಿ. ಗಾಂಧಿ–ಗಾಂಧಿವಾದವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ ಟೀಕಿಸಿದರು... ಕೊನೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ತಾನು ಸಮಾಜವಾದಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಜೆ.ಪಿ. ಗಾಂಧಿಯ ಸರ್ವೋದಯದ ಕಡೆ ವಾಲಿದರು... ಲೋಹಿಯಾ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ರನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು...ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ, ನರೇಂದ್ರದೇವ, ಜೆ.ಪಿ. ಇತರೆ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಗಾಂಧಿಯ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಅನುಸರಿಸಿದರು.... ಎನ್.ಜಿ. ಗೋರೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಹಿಳಾ ಸಭೆಗೆ ದಾನ ಕೊಟ್ಟರು...ಲೋಹಿಯಾ ಸಣ್ಣ ಯಂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು...".

ಹಾಗಾಗಿ ಹನುಮಂತ ಅವರಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೇನೂ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ 'ಸರ್ವೋದಯ ಸಮಾಜವಾದ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಏಳಿಗೆ, ಉದಯ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ– ಸರ್ವೋದಯ. ಆದರೆ ಸಮಾಜವಾದದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಏಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ–ಎಲ್ಲರ ಸಮಾನತೆ ಮುಖ್ಯ'. ಹಾಗೇ ಅವರು ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಂಕಥನದ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪಯಣ ಆರಂಭಿಸಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಾಲುದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: 'ರೈತ ಚಳುವಳಿ' ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ, ಈ ಕುರಿತ ಈವರೆಗಿನ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಧಾನಗೊಂಡ ದನಿಯಲ್ಲಿ. ಲೋಹಿಯಾ ಒಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ, ಜೆ.ಪಿ. PÀqÀF ¸ÀÁ¼ÀÀÉ ÀÁUÀzÀÀ£À¥ÁrzÀÄÃJ£À¥ÁgÉ ಆದರೆ, ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರರ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ "ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಕೂಗಿದ ಘೋಷಣೆಗಳ ಬಗೆಗಿನ ತಾತ್ಸಾರ ಹಾಗೂ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಮುಖಂಡರು ಅದನ್ನೇ ಬೇರೆ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದುದರ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ಅನುಮೋದನೆ ರಾಜಶೇಖರರ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಸಮಾಜವಾದಿ 'ಐಕ್ಯತೆ'ಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಡೂರು ಹೋರಾಟ ಕುರಿತ ಇವರ ಇಲ್ಲಿನ ಲೇಖನ ಖಚಿತ ವಿವರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಓದುಗರ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯ ನರೇಂದ್ರ ದೇವ, ಯೂಸುಫ್ ಮೆಹರಲಿ, ಅಶೋಕ ಮೆಹತಾ, ಎನ್.ಜಿ. ಗೋರೆ, ನಾಥ ಪೈ, ಪೀಟರ್ ಆಳ್ವಾರೀಸ್, ಪ್ರಮೀಳಾ ದಂಡವತೆ ಮತ್ತು ರಾಬರ್ಟ್ ಓವೆನ್‌ರನ್ನು ಕುರಿತ ಲೇಖನಗಳಿವೆ. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಳಿರದಿದ್ದರೂ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವಾದದ ವಿಶಾಲ ಹರಹು ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯದ ಒಂದು ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ ಒದಗಿಸಬಲ್ಲವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಂದೋಲನದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಗೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಘಾತ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ಅವರನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ತೋರಿಸುವ ಅತ್ಯುತ್ಸಾಹ ಈ ಲೇಖಕರು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಂದೋಲನದ ವಾರಸುದಾರಿಕೆಯ ಬಗೆಗೇ ಅನುಮಾನ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿವೆ.

'ಹಲವು ಸಮಾಜವಾದಿ ಚರ್ಚೆಗಳು' ಭಾಗದ ನಾಲ್ಕು ಲೇಖನಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಗೆ ಒಡ್ಡುವುದಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ೧೯೮೭ರಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಕಿವಿಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು, 'ಸಲಿಕೆ, ಜೈಲು, ಮತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ' ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ದುಡಿದವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಾವು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಕಳಕಳಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಲೇಖಕರು 'ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿ ಒಂದು ಚರ್ಚೆ' ಲೇಖನದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿ ನೀಡುತ್ತಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾರದ್ದೂ ಒಂದು ಹೆಸರಷ್ಟೆ ಎಂಬ ಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ಹ.ಸೋಮಶೇಖರರ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಲೋಹಿಯಾ ಸಮಾಜವಾದಿಯಾಗಿರದೇ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಯ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಒಪ್ಪದ ಅನಧಿಪತ್ಯವಾದಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಜಾ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರಲಾರದೆ ಬೇರೊಂದು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು......ತಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಕೂಡ ಅನಧಿಪತ್ಯವಾದಿಗಳನ್ನೇ ಆಕರ್ಷಿಸಿದರು" ಎನ್ನುತ್ತಾ, ಲೋಹಿಯಾ ಮತ್ತವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಾಪು ಹೆದ್ದೂರಶೆಟ್ಟರ ಪುರಾತನ ಆರೋಪವನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲೇಖನಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೆದ್ದೂರ ಶೆಟ್ಟಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಬರೆದದ್ದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಋಣಭಾರವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದೊಂದೇ ಇಲ್ಲಿನ ಸಮಾಧಾನ! ಇನ್ನು ಡಾ॥ ಟಿ.ಎನ್. ಪ್ರಕಾಶ್‌ರ ಲೇಖನವೊಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾ, ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಗೆ ಜಾತಿಗಳ ಸಮಾನತೆ ಮುಖ್ಯವೇ ಹೊರತು ಜಾತಿ ವಿನಾಶವಲ್ಲ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದ ಹನುಮಂತರಿಗೆ, ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಜಾತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಮಂಕು ಕವಿದಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ. ಅಥವಾ ಇದು ಜನಪ್ರಿಯ ಸಮಾಜವಾದದ ಇನ್ನೊಂದು ವರಸೆಯೋ?

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದ ಅವರು ಕಂಡಂತಿದೆ, ಹೌದು. ಆದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಕುಗಳು ಎದುರಾಗುವಂತೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಬುದೂ ನಿಜ.

–ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ

ಮುದ್ರಕರು: ಚಿತ್ರಕೂಟ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ದುರ್ಗಿಗುಡಿ,
ಶಿವಮೊಗ್ಗ-೫೭೭ ೨೦೧ ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೬೦೮೯೪

ಅಂಚೆ

ಇವರಿಗೆ,

If undelivered, please return to D.S. Nagabhushana,
HIG-5, 'Nudi', Kallahalli Extension, Vinoba Nagara,
Shivamogga - 577204 (Karnataka)

ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ

ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦೧೨ ಪುಟ: ೨೦ ಚಂದಾ: ನೀವು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು

ಸಂಪಾದಕ: ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ-೫, 'ನುಡಿ', ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ- ೫೭೭ ೨೦೪

ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೪೮೫೭೪ ಸಂಚಾರಿ : ೯೪೪೯೭ ೪೨೨೮೪ ಈ ಮೇಲ್: dsnagabhushana@gmail.com

ಸಂಪಾದಕನ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಅಂತೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮದು ಧೀರ ನೀತಿ, ಧೀರ ರಾಜಕಾರಣ ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡುವ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಯತ್ನವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಡೀಸಲ್ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ, ಸಬ್ಸಿಡಿ ಆಧಾರಿತ ಅಡುಗೆ ಅನಿಲ ಸಿಲಿಂಡರುಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಮೇಲಿನ ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಹು ಮುದ್ರೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಶೇ.೫೧ರವರೆಗೆ ನೇರ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ನಡೆಸಿರುವ ಚಳುವಳಿಯಿಂದ ಅತಂಕಿತರಾದವರಂತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಪ್ರಸಾರ ಭಾಷಣವೊಂದನ್ನು ಯೋಜಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರ ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿರಲಾರದ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಮಾತು ಇರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಒಂದು ಮಾತು ಇವೊತ್ತಿನ ರಾಜಕಾರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ್ದು ಎನ್ನಿಸುವ ಒಂದು ಮಾತು ಇತ್ತು. ಅದು ಅವರ ಈ ಭಾಷಣದ ಕೇಂದ್ರ ಮಾತೂ ಹೌದು ಅದೆಂದರೆ, 'ಹಣ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂಬುದು. ಇದು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತೇನೂ ಅಲ್ಲವಾದರೂ, ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಅದನ್ನಾಧರಿಸಿದ ರಾಜಕಾರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಮಾತು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣದ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿ ಹಣ ಎಂದು ಅವರು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.. ಹೌದು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಅಥವಾ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಬದುಕಲು ಹಣ ಅಗತ್ಯವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯ ಕೂಡ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಮಾತಿನ ಜೊತೆಗೇ, ಈ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು, ಏಕೆ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ, ಹೇಗೆ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಹಣವೇ ಬದುಕಿನ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಕ್ರೂರಿಯೂ, ರಾಷ್ಟ್ರವು ಹಿಂಸಕವೂ ಆಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಾವಿಂದು ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆರಡೂ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೀಗನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಇದರ ವಿವರಣೆಗೆ ಆಮೇಲೆ ಬರೋಣ. ಮೊದಲು ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗರಿಗೆ ಹಣ ಏಕೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ ನೋಡೋಣ. ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು. ಇದು ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಒಂದು, ಮೊದಲಾಗಿ ಈ ಕೊರತೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದದ್ದು ಹೇಗೆ, ಏಕೆ? ಎರಡು, ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ತುರ್ತು ಈಗಲೇ ಏಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು? ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಣಕಾಸು ಕೊರತೆಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದರೆ, ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಆಡಳಿತ ಎಂದರ್ಥ. ಅಂದರೆ ಅನುತ್ಪಾದಕ ವೆಚ್ಚದ ಮತ್ತು ಆದಾಯ ಸೋರಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಪ್ಪಿದ ಅದಕ್ಷ ಆಡಳಿತ.

ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೂಡಿರುವ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಈ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗರ ಸರ್ಕಾರ ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಹಗರಣಗಳು ಈಗ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಬಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ 'ಬಜೆಟ್ ಕೊರತೆ ನೀಗಿಸುವ' ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಭಾಷೆಯ ಮೋಡಿ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಈ ಹಗರಣಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಪಿಡುಗನ್ನು ನೇರ ಎದುರಿಸಿ ಇದು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವ ಜನರ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಂದೇ ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ದುರ್ಬಲ ಪ್ರಧಾನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವುದು.

ಈ ದೌರ್ಬಲ್ಯದ ಎರಡು ಮೂಲಗಳೆಂದರೆ ಅವರು ಜನತೆಯ ನೇರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗದೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕ ಸ್ಥಾನವಾದ ಪ್ರಧಾನಿಯ ಪಟ್ಟವೇರಿರುವುದು. ಇನ್ನೊಂದು, ಅವರು ನಂಬಿರುವ ಮುಕ್ತವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯೇ ಮೂಲತಃ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೇ ನಿಂತಿರುವುದು. ಮುಕ್ತ ಹೂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಮುಕ್ತತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಅದರ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಪಾಲಾಗಿ ಕಪ್ಪು ಹಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು ಸಹಜ ಮತ್ತು ಇದೆಲ್ಲ ಇಂತಹ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ ಎಂದು ಅದರ ರಾಜಕಾರಣ ನಂಬಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ, ೨ಜಿ, ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡೆ, ದೆಹಲಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ, ಏರ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೃಹತ್ ಹಗರಣಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಚರರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ನೋಡದಂತಿದ್ದುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮನಮೋಹನ್ ಶುದ್ಧ ಹಸ್ತದ ಮನುಷ್ಯನೆಂಬುದು ವಿವಾದಾತೀತ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಭ್ರಷ್ಟ ಬಂಡವಾಳವಾದ ತಮ್ಮ ಕಾರುಬಾರು ನಡೆಸಲಾರಂಭಿಸುವುದೇ ಇಂತಹ ಶುದ್ಧ ಹಸ್ತದ ಮುಖವಾಡಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಯೇ ಎಂಬುದು ಆಧುನಿಕ ಬಂಡವಾಳವಾದದ ಸಾಧನವಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜಕಾರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಮನಮೋಹನರು ಭಾರತದ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದೇ ಅವಸರವಸರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸಭೆ ಎಂಬ ಹಿಂಬಾಗಿಲಿನಿಂದ; ಅದೂ ಅವರು ಅಸ್ಸಾಂ ರಾಜ್ಯದ ಗೌಹಾತಿ ನಗರದ ಬಹುಕಾಲದ ನಿವಾಸಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹಸಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ. ಇದೆಂತಹ

ನೈತಿಕ ರಾಜಕಾರಣ? ಯಾಕೆ ಇದು ಆಗ ಅಗತ್ಯವಾಯಿತು? ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವ ತುರ್ತು ಈಗಲೇ ಏಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ತುರ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತಹ ಅದಕ್ಷ ಆರ್ಥಿಕ ಆಡಳಿತದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಹಣದುಬ್ಬರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿ, ಅದು ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಒಳಗಿಂದಲೇ ಕೊರೆದುಹಾಕುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ ತೀರಾ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಹಣವಂತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಾಲ/ಹೂಡಿಕೆ ದೊರೆಯದೇ ಹೋಗುವ ಭೀತಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದುದರಿಂದ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ 'ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ' ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದರೆ, ತೊಂಭತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಚಿನ್ನವನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಡವಿಟ್ಟು ಬದುಕಿಕೊಂಡೆವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲಾ, ಆ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ಇಂದು ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ! ಆದರೆ ಇದು ಎಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ ವಿಪರ್ಯಾಸವೆಂದರೆ, ಆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ಮೂಲಕ ಪರಿಹರಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನಮೋಹನಸಿಂಗರೇ ಈ ಮೂಲಕ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಈ ಪರಿಹಾರವೇ ಇಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದ್ದಾರೆ! ಪಶ್ಚಿಮದ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಎರಡಂಕಿ ಪ್ರಗತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲದ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿಬಿಟ್ಟು, ಈಗ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗದ ರಾಜಕೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್, ಜನರೀಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗತಿ ನಮಗೂ ಆದೀತು ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು 'ಕಾಮಿಡಿ' ನಾಟಕದ ದೃಶ್ಯದಂತೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ!

ಇದು ನಮ್ಮನ್ನು ಮೊದಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ: ಹಣ ಬೇಕು ನಿಜ. ಆದರೆ ಏಕೆ, ಎಷ್ಟು ಬೇಕು? 'ಹಣ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಜನಜನಿತ ನಾಣ್ನುಡಿಯ ಉಲ್ಲೇಖದ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವಿವೇಕ ಹೇಳಿದ ಮನಮೋಹನಸಿಂಗ್‌ರಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಜನಜನಿತವಾದ 'ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚು' ಎಂಬ ಸರಳ ನಾಣ್ನುಡಿಯ ಮೂಲಕ ಯಾರಾದರೂ ವಿವೇಕ ಹೇಳಬೇಕಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳದ ವಿವೇಕಹೀನ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು, ಆ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ತಣಿಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ದಾಹವನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ದೇಶದ ತುಂಬಾ ವಿವಿಧ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿಯ, ಅಭದ್ರತೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೇ ದೇಶ ದ್ರೋಹದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಒಂದಾದಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಹೂಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ನಾವಿಂದು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ, ಒಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾಗಿ ಎಂತಹ ಅಸ್ಥಿರತೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರರ್ಥ ಇಷ್ಟೆ: ಹಳೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ವಿಫಲತೆಗೆ ನೀತಿಯಷ್ಟೇ ಕಾರಣವೇ ಅಥವಾ ಬೇರೇನಾದರೂ ಕಾರಣಗಳಿವೆಯೇ ಎಂಬುದರ ಅಧ್ಯಯನದ ಗೋಜಿಗೂ ಹೋಗದೆ, ಅದರ ಸ್ಥಗಿತತೆಯನ್ನೇ ನೆಪವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿದ ಪ್ರಗತಿಯ ಗುರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗೆ ಬಹು ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ ಬಲಿ ಬಿದ್ದುದರ ಹಿಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣ ನಮಗಿನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕಿದೆ.

ಒಂದು ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗುವುದಿರಲಿ, ಪೂರ್ತಾ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ಮುಂಗಡ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ವಿದೇಶಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬೃಹತ್ ಮೊತ್ತದ ಕಪ್ಪು ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ ತರಲು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಡಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಾದರೂ ಏಕೆ? ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತದ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ೫ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮುಂದೆ ಡೀಸಲ್ ಮತ್ತು ಅಡುಗೆ ಸಿಲಿಂಡರುಗಳ ಮೇಲೆ ನೀಡುವ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಎಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ? ಡೀಸಲ್ ಶ್ರೀಮಂತರ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಬಡವರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆರು ಅಡುಗೆ ಸಿಲಿಂಡರುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಸಿ ಸುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುವಿರಿ? ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಶೀತಲೀಕರಣ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೇಲಿನ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಕೆಂದೇ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಈಗ ನೇರ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದು, ಶೀತಲೀಕರಣ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು ಎಂಬ ಆತ್ಮದ್ರೋಹದ ಮಾತುಗಳನ್ನೇಕೆ ಆಡುತ್ತಿರುವಿರಿ? ಈ ರಾಜಕಾರಣ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದೆಯೆಂದರೆ, ಈ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕೋಮುವಾದಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಗುಮ್ಮನನ್ನು ಕರೆಯುವ ವಿದೂಷಕತನಕ್ಕೂ ಕೆಲವರು ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ! ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಷತೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಕೋಮುವಾದಗಳ ನಡುವಿನ ಆಯ್ಕೆಯ ಆಟವಷ್ಟೇ ಎಂದು ಇವರು ತಿಳಿದಿರುವಂತಿದೆ.

ಆದರೆ ಇದು ಡೀಸಲಿನ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ, ಸಿಲಿಂಡರುಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿ, ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಬಂಡವಾಳದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಬೇಕು-ಬೇಡಗಳ ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇಡಿಯಾದ ಬದುಕಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಂತೋಷ, ನೆಮ್ಮದಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಗಾಂಧಿಗೆ ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟ ನಾಡು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಕಡೆ ಮುಖ ಕೂಡ ತಿರುಗಿಸದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದೆ ಎಂದರೆ, ಮುಂದೆ ಮಾತೇ ಹೊರಡದು.

–ಸಂಪಾದಕ

ಲೋಹಿಯಾ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ(ರಿ), ಸಾಗರ

ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಇದೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦ ಹಾಗೂ ೨೧ರಂದು(ಶನಿವಾರ ಮತ್ತು ಭಾನುವಾರ) ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಾರಿಯ ಶಿಬಿರದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯ: 'ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ.' ನಾಡಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಚಿಂತಕರೂ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಗಾರರು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಸುಮಾರು ಏಳು ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದ ವಿವಿಧ ಮಗ್ಗುಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿಕೊಡುವರು.

ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರಿಗೆ ಈ ಎರಡೂ ದಿನ ಊಟ ಉಪಾಹಾರ ಮತ್ತು ವಸತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಯೂ ತಲಾ ನೂರೈವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಶುಲ್ಕ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು. ವಸತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಆಸಕ್ತರು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೊಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುವೆವು.

. ಸಂಪರ್ಕ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು : ೯೭೩೧೯೨೯೭೩೧, ೯೪೪೮೨೩೮೭೩೮ ಮತ್ತು ೯೫೩೫೭೫೧೫೫೩

ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೇ,

'ನವ ಮಾನವ' ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ್ದು ಖುಷಿಯೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ತಡವಾಗಿ ಶುಭಾಶಯ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಇರಲಿ. ಲೋಹಿಯಾ ಚಿಂತನೆಗಳ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಮೂಡಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಇತರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಗಿವೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ, ನವ ಕಲೋನಿಯಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತಲ್ಲಣಗಳಿಗೆ, ಹತಾಶೆಗಳಿಗೆ 'ನವ ಮಾನವ' ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಉತ್ತರಗಳ ಮಾದರಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿವೆ. ಕೂಡುಂಕುಳಂ ಅಣು ಸ್ಥಾವರದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಲೇಖನಗಳು ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಕುರಿತಾದ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಆಪ್ತ ಬರಹಗಳು ನವ ಮಾನವ'ದ ಹೈಲೈಟ್ಸ್.

ಆದರೆ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಶುರುವಾಗಿರುವ 'ಕಿಡಿಗೇಡಿ'ಯ ಅಂಕಣ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ತುರುಕಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೇ 'ಅಂಬೇಡ್ಕರವಾದಿ'ಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸಂಪಾದಕರ ಸ್ವಲ್ಪ ಅತಿಯೆನ್ನಬಹುದಾದ ಕಟು ಧೋರಣೆ ಹಾಗೂ ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ಚಳುವಳಿ ಕುರಿತಾಗಿ ತಳೆದ ಅತಿಯಾದ ಮೃದು ಧೋರಣೆ ಬಗೆಗೆ ನನ್ನ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿದೃಶ್ಯ ಕುರಿತ ನಿಮ್ಮ ನಿಷ್ಠುರ ನಿಲುವುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಸಹಮತವಿದೆ.

–ಬಿ. ಶ್ರೀಪಾದ ಭಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ನೆಹರೂ ಅವರ ನಿಜ ಬಣ್ಣ ಬಯಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಇರಲಿ. ಪ್ರಚಲಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆದ್ಯ ಗಮನವಿರಲಿ. 'ನವ ಮಾನವ' ಸದಾ ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಚಿಲುಮೆಯಾಗಿರಲಿ.

–ಯು.ಎಸ್. ಸಂಗನಾಳಮಠ, ಹೊನ್ನಾಳಿ

ನಿಮ್ಮ 'ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿದೃಶ್ಯ' ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಲೇಖನ. ಪತ್ರಿಕೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಸಂಪಾದಕೀಯಗಳು ತುಂಬ ತೃಪ್ತಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

–ಡಾ. ವಿಜಯಾ, ಬೆಂಗಳೂರು

'ನವ ಮಾನವ' ತಪ್ಪದೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಓದುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಸಾವಿರದ ನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಡಿ.ಡಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿರುವೆ, ಸ್ವೀಕರಿಸಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವ ಅನೇಕ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳು 'ನವ ಮಾನವ'ದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಪತ್ರಿಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವೆನಿಸಿದೆ.

–ಜಿ.ಎಸ್. ಜಯದೇವ, ಚಾಮರಾಜನಗರ

ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿದೃಶ್ಯ ಕುರಿತ ಲೇಖನವನ್ನು ಈಗಷ್ಟೇ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಾನಗಳ ರಾಜಕಾರಣ ಇವೊತ್ತಿನ ಆರ್ಥಿಕೀಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ 'ಶ್ರೇಷ್ಠ'ಗಳನ್ನು ಸರಿಯಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಗುಂಪುಗಳಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಂತೂ ಭೀಕರ! ನಮ್ಮಂಥವರು ಅವರಿಗೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೇ ಸರಿ.

–ಕೆ.ಪಿ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಬಜಗೋಳಿ

ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಘುಕುಶಿಮಾ ಮತ್ತು ಡರ್ಬನ್ ಮಾತುಕತೆ ಕುರಿತ ಎರಡೂ ಮುಖ್ಯ ಲೇಖನಗಳು ಸಮಾಜವಾದಿ ದರ್ಶನದ ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಿವೆ. ಕಿಡಿಗೇಡಿಯ ಕಿರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಮಂದಸ್ಮಿತ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೇ 'ಇದು ಭಾರತ! ಇದು ಭಾರತ!! ಅಂಕಣ ಕೂಡ ಇಂದಿನ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತಿದೆ.

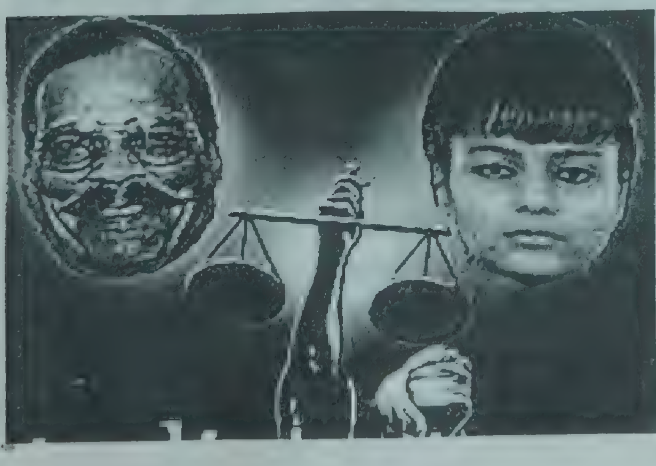
–ಎನ್ ಸುರೇಶ್ ಬಾಬು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು

ಸದ್ದು! ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ!!

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕೀಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ, ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಓದುಗರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯಾಯ ಸಂಭವಿಸುವುದು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ. ಅದರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಇತ್ಯರ್ಥದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆ ಸಂದರ್ಭ, ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಕಾಲಗಳಿಂದ ದೂರ ದೂರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದಷ್ಟೂ ಅದು ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆ, ಜಟಿಲತೆ, ತಂತ್ರ–ಕುತಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಈಡಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ನಾವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಪರಿಹಾರ ವಿಧಾನ ಅಥವಾ ಆಧುನಿಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಪದ್ಧತಿ ಈ ಅಪಾಯಗಳಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿದುದಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ನೀತಿಯ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಏಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಆಡಳಿತ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅದು ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ಏಕ ರೂಪದ ಅಂದರೆ ಏಕ ಪರಿಭಾಷೆಯ ನ್ಯಾಯ ಪರಿಹಾರ ವಿಧಾನ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವದ ೧೯೩೫ ಭಾರತ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತರೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದೀತು. ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಹೋದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ರುಚಿಕಾ ಗಿರ್ಹೋತ್ರಾ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಂತರ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯೊಬ್ಬರ ಲೇಖನವನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.–ಸಂ

ರುಚಿಕಾ ಗಿರ್ಹೋತ್ರಾ ಪ್ರಕರಣವೂ, ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಆಡಳಿತವೂ...

ಚಂಡೀಗಢದ ಸೇಕ್ರೆಡ್ ಹಾರ್ಟ್ ಶಾಲೆಯ ೯ನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಿದ್ದ ೧೪ ವರ್ಷಗಳ ಬಾಲೆ ರುಚಿಕಾ ಗಿರ್ಹೋತ್ರಾ ೧೯೯೦ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದೇ ನಗರದ ಟೆನ್ನಿಸ್ ಕ್ಲಬ್‌ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗೆಳತಿ ಆರಾಧನಾಳೊಂದಿಗೆ ಟೆನ್ನಿಸ್ ತರಬೇತಿಗೆ ಹೋದ ಒಂದು ಸಂಜೆ ಆ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನೂ, ಹರ್ಯಾಣದ ಐ.ಜಿ.ಪಿ.ಯೂ ಆಗಿದ್ದ ಶಂಭುಪ್ರಸಾದ್ ರಾಥೋಡ್‌ನಿಂದ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ಅವಳು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ, ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅದು ನಿಲ್ಲುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಳಾದರೂ, ನಿರೀಕ್ಷೆ ಸುಳ್ಳಾದ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಗೆಳತಿಯೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆಗಿದ್ದ ತನ್ನ ತಂದೆ ಸುಭಾಷ್ ಗಿರ್ಹೋತ್ರಾ ಮತ್ತು ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದ ಆರಾಧನಾಳ ತಂದೆ ಆನಂದ ಪ್ರಕಾಶ್‌ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಸುದ್ದಿ ಆ ಟೆನ್ನಿಸ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು

ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇತರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಹರಡಿ ಅವರೆಲ್ಲ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಇಬ್ಬರು ಹಿರಿಯರನ್ನೂ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರೋಪಿ ಹಿರಿಯ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದುದರಿಂದ ಈ ಇಬ್ಬರೂ ರಾಜ್ಯದ ಗೃಹ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇದರ ವಾಸನೆ ಹಿಡಿದ ರಾಥೋಡ್ ತನ್ನ ಜಾತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಪುಢಾರಿಯೊಬ್ಬನ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಗಿರಹೋತ್ರಾ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಕೆಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಸುಭಾಷ್ ಮತ್ತು ಆನಂದ ಪ್ರಕಾಶ್ ವಿರುದ್ಧ ಕಳ್ಳತನ, ಕೊಲೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಸುಳ್ಳು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೆದರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೇ ಸುಭಾಷ್ ಗಿರ್ಹೋತ್ರಾರ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಸರಣಿ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ರಾಜ್ಯದ ಡಿಜಿಪಿಯವರಿಂದ ನಡೆದ ದೂರಿನ ವಿಚಾರಣೆ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಥೋಡರನ್ನು ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆರಳಿದ ರಾಥೋಡ್ ರುಚಿಕಾಳ ಶಾಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತಂದು ಅವಳನ್ನು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಶಾಲೆಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಅವಳ ವಿರುದ್ಧ ಬೀದಿ ರೌಡಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಸೆ ನೀಡುವ ಪರಿಪಾಠ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಗೆಳತಿ ಆರಾಧನಾ ಮೇಲೆಯೂ ವಿವಿಧ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ರುಚಿಕಾಳ ೧೩ ವರ್ಷಗಳ ತಮ್ಮ ಆಶುವಿನ ಮೇಲೆ ಕಾರು ಕಳ್ಳತನ ಸೇರಿದಂತೆ ಐದು ಕಳ್ಳತನದ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ,

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ದಿನ ಆಶುವನ್ನೂ ಅವನ ಅಕ್ಕ ರುಚಿಕಾಳನ್ನೂ ಬೀದಿ ಬದಿಯಿಂದ ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಅಪರಾಧ ವಿಭಾಗದ ಪೋಲೀಸರು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಆಶುಗೆ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ ನೀಡಿ ಆತನಿಂದ ತಾನು ೧೧ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಕದ್ದಿರುವುದಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ರುಚಿಕಾಳನ್ನು ದೂರು ಹಿಂಪಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಅವಳ ಮನೆಯವರಿಗೆಲ್ಲ ಇದೇ ಗತಿಯುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಹೆದರಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಆ ಬಾಲಕನ ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೋಳ ತೊಡಿಸಿ ಅವನ ಮನೆಯ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರುಚಿಕಾ ತನ್ನ ಮನೆಯರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ರುಚಿಕಾಳ ಶವಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ತಲೆ ಹಾಕಿದ ರಾಥೋಡ್, ರುಚಿಕಾಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬಾಲ್ಯದ ಅವಳ ಮುದ್ದು ಹೆಸರಾದ ರೂಬಿ ಎಂದು ಬದಲಿಸಿ ಬರೆಯುವಂತೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಅದರ ವರದಿಯನ್ನೇ ತಿದ್ದಿಸುತ್ತಾನೆ.

೧೯೯೪ರಲ್ಲಿ ಚೌಟಾಲ ಸರ್ಕಾರ ರಾಥೋಡ್‌ಗೆ ಡಿಜಿಪಿಯಾಗಿ ಬಡ್ತಿ ನೀಡುವುದಲ್ಲದೆ ಆತನಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಪದಕಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಡುತ್ತದೆ! ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಗಲಾಟೆಯಿಂದ ಅದು ಅಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆಯಷ್ಟೆ. ಈ ನಡುವೆ ಆಶುವಿನ ಮೇಲೇ ಹೊರಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳೂ ಅಪ್ಪಟ ಸುಳ್ಳೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿ ರಾಥೋಡ್‌ನ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಬಾಲಕನ ಮೇಲಿನ ಈ ಹಿಂಸಾಕಾಂಡದ ರೂವಾರಿಯಾದ ಅಪರಾಧ ವಿಭಾಗದ ಪೋಲೀಸ್ ವರಿಷ್ಠನಿಗೆ ಛೀಮಾರಿ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ನಂತರವೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ಐ.ಜಿ.ಪಿ.ಯಾಗಿ ಬಡ್ತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ!

ರಾಥೋಡ್ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಹುಕುಂಸಿಂಗ್, ಭಜನ್‌ಲಾಲ್ ಮತ್ತು ಚೌಟಾಲರನ್ನು ತನ್ನ ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ, ತನ್ನ ವಿರುದ್ಧದ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳದಂತೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ರುಚಿಕಾಳ ಕುಟುಂಬ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾಳಾಗಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಕೂರುವಂತೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮಗಳು ಅರಾಧನಾಳನ್ನು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದ ನಂತರ ಆನಂದ ಪ್ರಕಾಶ್ ಚುರುಕಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಎಡಬಿಡದೆ ಹೋರಾಡಿ, ೧೯೯೭ರಲ್ಲಿ ರಾಥೋಡ್‌ನ ವಿರುದ್ಧದ ವರದಿಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸಿ ರಾಥೋಡ್ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇಡೀ ಪ್ರಕರಣದ ವಿವರ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಪಂಕಜ್ ಭಾರದ್ವಾಜ್ ಎಂಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ವಕೀಲರೊಬ್ಬರು ಇವರ ಪರ ಉಚಿತವಾಗಿ ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ೧೯೯೮ರಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಹರ್ಯಾಣಾ ಹೈಕೋರ್ಟು ಇಡೀ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಸಿ.ಬಿ.ಐ.ಗೆ ತನಿಖೆಗಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಥೋಡ್ ಪ್ರತೀಕಾರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳ ಮೇಲಿನ ತನ್ನ 'ಪ್ರಭಾವ'ದ ಮೂಲಕ ಆನಂದ್ ಪ್ರಕಾಶ್ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಿ ಅವರ ಹಿಂಬಡ್ತಿ, ಅಮಾನತ್ತು, ಕೊನೆಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ನಿವೃತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆನಂದಪ್ರಕಾಶ್ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ಅರ್ಹ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕೋರ್ಟು ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತನಿಖೆ ಪೂರೈಸಿ ಆರೋಪ ಪಟ್ಟಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಸೂಚಿಸಿತ್ತಾದರೂ, ರಾಥೋಡ್ ದೆಹಲಿಯ ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ಕಛೇರಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಮೇಲೂ ಹಲವು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ತನಿಖೆ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯದಂತೆ ಕಾನೂನಿನ ಅಡೆ ತಡೆಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಾ ಹೋದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ೨೦೦೦ರಲ್ಲಿ ಆರೋಪ ಪಟ್ಟಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರುಚಿಕಾಳ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ ಆರೋಪ ಸೇರಿರದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮತ್ತೆ ಎರಡೂ ಕಡೆ ವಾದಗಳು ನಡೆದು, ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ವಿಶೇಷ ಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಜಗದೇವಸಿಂಗ ಧಂಜಾಲ್ ಸಿ.ಬಿ.ಐ.ನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಚೋದನೆಯ ಅರೋಪವನ್ನು ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ರಾಥೋಡ್ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸದಾಗ ಅದು ಮತ್ತೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದು, ಪಂಜಾಬ್ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾ॥ ಕೆ.ಸಿ. ಕಥೂರಿಯಾ ರಾಥೋಡ್ ಪರವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇಕೆಂದು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕೆದಕಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಈ ನ್ಯಾ॥ ಕಥೂರಿಯಾ, ಗಿರ್ಹೋತ್ರಾರ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಆಸ್ತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜಟಾಪಟಿ ನಡೆದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇವರ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಓ.ಪಿ. ಕಥೂರಿಯಾ ರಾಥೋಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದ ಟೆನ್ನಿಸ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ! ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರಾಥೋಡ್ ವಿರುದ್ಧ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದ ನ್ಯಾ॥ ಧಂಜಾಲ್ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಕಡ್ಡಾಯ ನಿವೃತ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾ॥ ಕಥೂರಿಯಾ ಸೇವಾ ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ಹರ್ಯಾಣಾದ ಗ್ರಾಹಕ ವಿವಾದ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ!

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಲೈಂಗಿಕ ದುರ್ವರ್ತನೆಯ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ರಾಥೋಡ್ ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿನ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಎಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮೊಕದ್ದಮೆ ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಾ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ೪೦ ಮುಂದೂಡಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ೪೦೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಲಿಕೆಗಳ ನಂತರ ಚಂಡೀಗಢದ ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ಕೋರ್ಟು ರಾಥೋಡ್ ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ, ಆರು ತಿಂಗಳ ಸೆರೆವಾಸ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಂಡ ಪಾವತಿಯ ಶಿಕ್ಷೆ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಆಗುವುದು ಅಪರಾಧ ನಡೆದ ೧೯ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ!

ಆಯಿತು, ಇಷ್ಟಾದರೂ ಆಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವವರು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುವಂತೆ, ಹತ್ತೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಥೋಡ್ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸಿ ಜಾಮೀನು ಪಡೆದು ನಿರಾಳನಾಗುತ್ತಾನೆ! ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಾಹಾಕಾರ ಮತ್ತು

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತೆ ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದು ರಾಥೋಡ್‌ನ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಸಶ್ರಮ ಸೆರೆವಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಆತನನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ದೂಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಥೋಡ್ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ವಿಜಯದ ನಗೆ ಬೀರುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈತನ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಆಡಳಿತ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ ೨೦೧೧ರಲ್ಲಿ ರದ್ದುಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ೨೦೧೨ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ವಿಚಾರಣೆ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ!

ರಾಥೋಡ್‌ಗೆ ಈಗ ೭೦ ವರ್ಷ. ಈತನ ಪರವಾಗಿ ಕಾನೂನು ಹೋರಾಟವನ್ನು–ಅದನ್ನು ಹೋರಾಟವೆಂದು ಕರೆಯುವುದೇ ಆದರೆ–ಆತನ ವಕೀಲ ಪತ್ನಿ ಅಭಾ. ಆಕೆಗೆ ಈ 'ವಿಜಯೋತ್ಸವ' ಸಂದರ್ಭದ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ರಾಥೋಡ್ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಯ ಒಂದು ಬಂಗಲೆ ಹಾಗೂ ಮರ್ಸಿಡೀಸ್ ಕಾರನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಕಾರಿಗೆ ಆಕೆ ೯ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹರಾಜು ಕೂಗಿ ೦೦೦೧ ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಡೆ ರಾಥೋಡ್ ವಿರುದ್ಧ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದವರಿಗೂ ವಯಸ್ಸಾಗಿ, ಅವರು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಹೋರಾಟ ಮುಂದುವರೆಸಲು ತಮ್ಮಿಂದಾಗದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತನ್ನ ಎಂದಿನ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಘನ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದೆ...

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪ ಮತ್ತವರ ಕುಟುಂಬ ಕಟ್ಟಾ, ಮತ್ತವರ ಕುಟುಂಬ, ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತವರ ಸೋದರ ಮುಂತಾದವರ ವಿರುದ್ಧ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಖಟ್ಲೆಗಳು ಯಾವಾಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ!

–ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳೆಂಬ ಸೆರೆಮನೆಗಳು...

***ನ್ಯಾ॥ ಬಿ.ಜೆ. ಕೋಚರ್**

(ಬಾಂಬೇ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು)

ಇದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಹಳೆಯ ಕಥೆಯಲ್ಲ. ಆದರೂ ನೀವು ನಂಬಲಾರಿರೇನೋ... ಮುಂಬೈ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೊಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನೊಬ್ಬನ ವಿಧವಾ ಪತ್ನಿಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ನೀಡದಿದ್ದ ಅರ್ಹ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಕೂಡಲೇ ಪಾವತಿಸುವಂತೆ ಸಂವಿಧಾನದ ೨೨೬ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ ಪ್ರಕರಣವಿದು. ಇಲ್ಲಿನ ನಿಜವಾದ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ೭೦ ವರ್ಷಗಳ ಆ ವೃದ್ಧ ವಿಧವೆ, ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಅರ್ಜಿ ಎಂದಾದರೂ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾದ ಒಂದು ಅಂಚೆ ಕಾರ್ಡನ್ನೂ ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆಕೆ ಒಂದು ದಿನ ಈ ಘನತೆವೆತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿಭಾಗೀಯ ಪೀಠದ ಕೊಠಡಿಗೆ ನೇರ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮೊಗನೊಂದಿಗೆ ಸಂಜೆ ೪.೪೫ರವರೆಗೆ ಕಾದಿದ್ದಳು. ಪೀಠ, ಅಂದು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಇನ್ನಾವುದೇ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಆ ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಕರೆಸಿದರು. ಆಕೆ ಸಂಜೆವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಾದಿರಲು ಏನು ಕಾರಣವೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆ ಮುದುಕಿ ತನ್ನ ಗಂಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಮೃತ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸಂಬಂಧಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೂರಾರು ಬಾರಿ ಕಂಡು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ತನಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಸಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ತನ್ನ ಗೋಳನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನವಿಲ್ಲದೆ ಅವಳು ಪಡುತ್ತಿರುವ ಪಾಡನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರ ಸಹಾಯಕನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆದು ಆ ಮುದುಕಿ ಈವರೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಒಂದು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ತಮಗೆ ಕೊಡಲು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ಕಾಗದ ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಕೂಡಲೇ ಒಂದರೆಕ್ಷಣ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಈ ಕಾಗದವನ್ನು ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆಯೂ, ಮುಂದಿನ ದಿನವೇ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಇಡುವಂತೆಯೂ, ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೂ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೨.೪೫ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗುವಂತೆ ತುರ್ತು ಸೂಚನೆ ನೀಡುವಂತೆಯೂ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದರು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಇಡೀ ಇಲಾಖೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಎಲ್ಲ ಕಡತಗಳೊಂದಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಉದ್ವಿಗ್ನರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಸರಿಯಾಗಿ ೨.೪೫ಕ್ಕೆ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕೂಗಲಾಯಿತು. ಸಹಾಯಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಭಿಯೋಜಕರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಮನವಿಯನ್ನು 'ನಿಮ್ಮ ನೌಕರ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದ ನಂತರ ಒಂದು ದಶಕಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ನೀವು ಪಡೆದಿದ್ದೀರಿ. ಒಮ್ಮೆ ಆ ವಿಧವೆಯ ಮುಖ ನೋಡಿರಿ' ಎಂದು ಚುಟುಕಾಗಿ ಹೇಳಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹೆಚ್ಚು ತಕರಾರು ಒಡ್ಡದೆ, ವಿಧವೆ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹಳೆಂದು ನೇರವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಸಂಬಂಧಿತ ನೌಕರನು ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಆ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಸೇವಾ ವಿವರ ಬಂದಿಲ್ಲದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನದ ನಿಖರ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಗುಡುಗಿದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇನ್ನು ೨೪ ತಾಸುಗಳೊಳಗಾಗಿ ಆ ವಿಧವೆಯ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯಂತರ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನವನ್ನು ಅವಳ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳೊಳಗಾಗಿ ನಿಯಮಿತ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಆಕೆಗೆ ತಲುಪುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆ ಮುದುಕಿ ಕರಗಿಹೋಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕಾಲು ಮುಟ್ಟಲು ಬಗ್ಗಿದಳು ಅವಳ ಕಣ್ಣೀರು ಅವರ ಪಾದಗಳನ್ನು ತೋಯ್ಸಿದವು..

ಘನತೆವೆತ್ತ ಈ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕಿರುವ ಶಕ್ತಿ–ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ, ೨೨೬ರ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗೆ ದತ್ತವಾಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಅವರು ಕೇವಲ ೨೪ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅಂದವಾಗಿ ಬೆರಳಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಯಾಗಲೀ, ಬುದ್ಧಿವಂತ ವಕೀಲರ ದೀರ್ಘ ವಾದಗಳಾಗಲಿ

ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾದದ್ದಾಗಲೀ, ಸಂವಿಧಾನ ವಿರೋಧಿಯಾದ್ದಾಗಲೀ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಇಂದು ಅದೇ ಹೈಕೋರ್ಟಿದೆ, ಅದೇ ಸಂವಿಧಾನವಿದೆ, ಅದೇ ೨೨೬ರ ವಿಧಿಯಿದೆ, ಜನತೆಯ ಅದೇ ತರದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ; ಆದರೆ ನ್ಯಾಯ ನೀಡಲು ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ನಿಂತ ತೀವ್ರ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜನಾಂಗ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ. ಗಮನಿಸಿ, ಆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಯಾವುದೇ 'ಸಿದ್ಧಾಂತ'ಕ್ಕೆ ಕಟಿಬದ್ಧನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೇದಿಕೆಗಳಿಂದ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ಭಾಷಣಗಳನ್ನೇನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗುವ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ 'ಪ್ರವೃತ್ತಿ'ಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕರೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದುದು ಒಂದೇ ಬದ್ಧತೆ. ಅದು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಬದ್ಧತೆ.

ಅರ್ಪಣಾ ಮನೋಭಾವದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ, ಎಫ್. ಆರ್. ಸಿ.ಎಸ್. ಪದವಿ ಪಡೆದ ಪರಿಣತ ಹೃದಯ ತಜ್ಞರೊಬ್ಬರ ಈ ಕಥೆ ಕೇಳಿ. ೭೫ ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಲೆ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿರುವ ಹೆಂಡತಿಯಿರುವ ಈ ಮುದುಕರು ತಾವು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಸಂದಾಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂರಿ ೧೯೯೫ರಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಅರ್ಜಿ ಇನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಏಕೈಕ ವರಮಾನ ಮೂಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಏಕೈಕ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ವೃದ್ಧರನ್ನು ಕಳೆದ ೧೭ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಒಂದು ಪೀಠದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪೀಠಕ್ಕೆ, ಒಂದು ರಜೆ ಪೀಠದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಅಲೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 'ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ತುರ್ತು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾಪಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನೀವು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಇದೇನಾ?' ಎಂದು ಆ ವೃದ್ಧ ವೈದ್ಯರು ಹೇಳಿದರೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾದರೂ ಏನಿದ್ದೀತು ಎಂದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಮಾನವತೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಕರಣದ ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಭಾಗವೆಂದರೆ, ಇಬ್ಬರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಿಭಾಗೀಯ ಪೀಠವು ಈ ವೃದ್ಧ ವೈದ್ಯರ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಾದರೂ, ಸಂಬಂಧಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ತೋರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನ್ಯಾಯದ ಬಾಲ ಅಲ್ಲಾಡದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೀಠ ವೈದ್ಯರ ಮನವಿಯನ್ನು ಪುನರ್‌ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿತು! ಆಯುಕ್ತ ಆ ಶಿಫಾರ್ಸನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಒಗೆದು ಸುಮ್ಮನಾದನಷ್ಟೆ ವೃದ್ಧ ವೈದ್ಯರ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟದ ಇನ್ನೊಂದು ಸುತ್ತು ಈಗ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೇ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗಬಹುದು! ವಯಸ್ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ನಿವೃತ್ತ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯ ಸಾವಿಗೆ ಅಸೀಮ ವೃತ್ತಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಕಾರಣನಾದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಕನೊಬ್ಬನ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯಲು ೧೯೮೭ರಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಹೋರಾಟ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೃದಯಹೀನ, ನಿರ್ದಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾವಿನ ಕಡೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಇಂತಹ ವೃದ್ಧರ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಗೆ ಜನರ ಬದುಕಿಗಿಂತ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ...

ಮುಂಬೈ ಹೈಕೋರ್ಟೊಂದರಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರಣೆ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕಾದ ೫೦ ಸಾವಿರ ಅರ್ಜಿಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ ಸಾವಿರ ಅರ್ಜಿಗಳು ನ್ಯಾಯಾಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಯಜಮಾನರುಗಳ ಆದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ಅರ್ಜಿದಾರರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಪ್ಲಾಟಿನಂ ಮಹೋತ್ಸವದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನ್ಯಾಯದಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೃತಶಿಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ ಹೋರಾಟದ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟದ ವಾರಸುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು-ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳುಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಈ ಲೋಕವನ್ನೇ ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನೂ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಕಡತಗಳ ಭಾರಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಹೋಗಿರುವ ಕಪಾಟುಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಟಿನಂ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಭವ್ಯ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲೂ ಆಚರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶದ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಶಿರಸ್ತೇದಾರರೊಬ್ಬರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ರಕ್ತ ಕುದಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಘಟನೆಯೊಂದನ್ನು ನಾನು ಮರೆಯಲಾರೆ. ಓರ್ವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನ್ಯಾಯಾಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿ ಬಡ್ತಿ ನೀಡಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮೇಲ್ಮನವಿ ವಿಭಾಗದ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು. ವಿಚಾರಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೆರೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಾರಣಾಧೀನ ಕೈದಿಗಳ ಅಪರಾಧಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ತ್ವರೆಯಿಂದ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಆ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಇವರ ಮುಂದೆ ಇಡಲಾಯಿತು. ಇದನ್ನರಿತ ಆ ಘನತೆವೆತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಕೂಡಲೇ ಉರಿದೆದ್ದು, ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಹಳೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಇಡಕೂಡದೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು! ಶಿರಸ್ತೇದಾರರು ಮತ್ತು ಕೋರ್ಟಿನ ಗುಮಾಸರೂ ವಿಚಾರಣಾಧೀನ ಕೈದಿಗಳ ಪಾಡುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರೂ ಆತ ಪಟ್ಟುಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಅಧಿಕಾರದ ಮದವೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಈತನಿಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿ ಬಡ್ತಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅಸೀಮ ಅಧಿಕಾರದ ಅಮಲೇರಿತ್ತು.

ಇವು ಕೇವಲ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಘಟನೆಗಳು. ಇವನ್ನು ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನೂ ಕಾನೂನೆಂದರೆ ತಾನು, ತಾನೆಂದರೆ ಕಾನೂನು ಎಂದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ನಿವೃತ್ತನಾಗುವ ಅಥವಾ ಸಂಸತ್ತಿನಿಂದ ಛೀಮಾರಿಗೊಳಪಡುವ ತನಕ ತನಗೆ ಹೇಳುವವರು, ಕೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಸಂವಿಧಾನೀಯ ಛೀಮಾರಿ ಎಂಬುದು ಇಂದು ಒಂದು ಭ್ರಮೆ. ನ್ಯಾಯದಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಹೃದಯಹೀನವೂ, ನಿರ್ದಯವೂ ಆದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅವಕಾಶಗಳ ಸೆರೆಮನೆಯಂತಾಗಿರುವ ನ್ಯಾಯದ ನಿರಂತರ ಅವನತಿಯಿಂದಾಗಿ ಕುಸಿಯುತ್ತಿದೆ. ೨೨೬ ಮತ್ತು ೨೨೭ನೇವಿಧಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭವ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಘನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಇಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಘೋಷಣೆ 'ಖಟ್ಲೆ ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ' ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. *

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಡಿಎಸ್ಸೆನ್)

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಯಸುವವರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ (ಕನಿಷ್ಠ ನೂರಿಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿಗಳು) ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಕರ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ , ಅಂದರೆ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಎಂ.ಓ/ ಡಿ.ಡಿ/ಚೆಕ್(ಕಮೀಷನ್ ಮೊತ್ತ ಸೇರಿಸಿ) ಮೂಲಕ ಕಳಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ವಿನೋಬನಗರ ಶಾಖೆಯ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ ಸಂಖ್ಯೆ: ೨೯೦೭೧೦೧೦೦೦೬೫೧-ಇಲ್ಲಿಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಪತ್ರ ಇಲ್ಲವೇ ದೂರವಾಣಿ ಸಂದೇಶ ಕಳಿಸಬಹುದು. ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಈ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ, ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮುಖಪುಟದಲ್ಲಿವೆ.-ಸಂ.

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ದೆಹಲಿಯ ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ 'ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ದೊರೆಯದೆ, 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆ ಈ ನೋಂದಿತ ಹೊಸ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚದ ರಿಯಾಯ್ತಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೇಡ, 'ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಬರಲಿ ಎಂಬುದು ಕೆಲ ಓದುಗರ ಒಲವು. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿ.-ಸಂ

ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣ, ಜಾಗೃತಿ ಒಟ್ಟಿಗೇ ನಡೆಯಬೇಕು: ನ್ಯಾ॥ ಸಂತೋಷ ಹೆಗ್ಡೆ

'ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ' ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾಜಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ನ್ಯಾ॥ ಸಂತೋಷ್ ಹೆಗ್ಡೆಯವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿತು..ಅವಕ್ಕೆ ಅವರು ನೀಡಿದ ಉತ್ತರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ.

ನೀವು ಲೋಕಾಯುಕ್ತರಾಗಿ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಪರಿಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ವರದಿ ಅಥವಾ ತನಿಖಾ ವರದಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆಯೆ ?

ನಾನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತನಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ನೀಡಿದ ಯಾವ ವರದಿಯನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ. ವರದಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ವರದಿಯ ಮೊದಲ ಭಾಗವನ್ನು ೨೦೧೦ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೮ ರಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ೨ನೇ ಭಾಗವನ್ನು ಜುಲೈ ೨೮, ೨೦೧೧ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಲಯ, ಅ ವರದಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ, ಸಿಇಸಿ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಲಯ ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದೆ. ಬೇಲಿಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ಅಕ್ರಮದ ರಫ್ತು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಬಿಐಗೆ ತನಿಖೆಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಇಂದಿನ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದಾನ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟರು ಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆಯೇ?

ಇಂದಿನ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟರು ಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಅಸಮರ್ಪಕತೆಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ೧೯೯೬ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಸುಖರಾಂ ಎನ್ನುವ ಮಂತ್ರಿಯ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿ.ಬಿ.ಐ.ನವರು ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೇ ಚಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಇವರಿಗೆ ಮೊದಲನೇ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದದ್ದು ೨೦೧೧ರಲ್ಲಿ. ಆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ನೀಡಿದೆ. ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ವಿಳಂಬದ ಮಾದರಿ.. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆಯವರ ಜನ ಲೋಕಪಾಲ ಕರಡು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲನೇ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಳಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದು ತೀರ್ಪು ಬರಬೇಕು ಎಬುದು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಆಗ್ರಹವಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸುಧಾರಣೆ ತಂದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ ಇದರಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆ ಬೇಗನೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವ ಹೆದರಿಕೆ ಹುಟ್ಟಬಹುದು. ಇಂದು ಆ ಹೆದರಿಕೆ ಇಲ್ಲ.

ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಚರರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಮೂಲಕ ಎದುರಿಸುವುದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೋ? ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಎದುರಿಸುವುದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೋ?

ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ನೀತಿ. ಚುನಾವಣೆ ಮೂಲಕ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಸಿಗುವ ಸಂಭವ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಭ್ರಷ್ಟರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತರೆ ಮತದಾರರು ಅವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಶಿಕ್ಷೆಗೂ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಸೋಲಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಇಂದಿನ ಅವನತಿಗೊಂಡಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಆಶಾಕಿರಣವೆನಿಸಿದ್ದ ಅಣ್ಣಾ ಆಂದೋಲನ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಅದು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆಯೆ?

ಅಣ್ಣಾ ತಂಡದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರ ರಾಜಕೀಯ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ. ಅಣ್ಣಾ ಆಂದೋಲನ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಬರಲೇ ಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದಿನ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ರಾಜಕೀಯವೇ ಕಾರಣ.

ಅಣ್ಣಾ ತಂಡದ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ರಾಜಕೀಯ ಪರ್ಯಾಯ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ನೋಡುವಿರಿ, ಅವರ ಅದರಲ್ಲಿ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಬಹುದ?

ಒಂದು ಮೌಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯದ ಮೇಲೆ ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ನಿಗಾ ಇಡುವಂತಹ ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆಯವರಂತಹ ತಂಡದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ. ಈ ತಂಡ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಹೊರಗಿರಬೇಕು. ಅಣ್ಣಾ ಆಂದೋಲನ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳ್ಳಲಿದೆ ಎಂಬ ಆಶಾಭಾವನೆ ನನಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಿರಿ?

ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಘಟನೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮುಕ್ತ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೊರಟಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೇ ಯುವಜನರ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯದ ಜೊತೆ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪ್ರಚಲಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. *

(ಸಂದರ್ಶನ: ಅಪೂರ್ವ ಡಿ'ಸಿಲ್ವ)

ಇದು ಭಾರತ! ಇದು ಭಾರತ!!

ಕಳೆದ ಹಣಕಾಸಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತದ ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ೫ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪಡೆದ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ವಲಯ ತನ್ನ ಕಂಪನಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳ ವಿವರ ಗೊತ್ತೆ? ನವೀನ್ ಜಿಂದಾಲ್ ಪಡೆದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಬಳ(ಮಾಲೀಕನಾಗಿ ಪಡೆದ ಲಾಭ ಅಥವಾ ಆದಾಯ ಅಲ್ಲ!) ೭೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ! ಅಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೬೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು! ನಂತರ್ ಸ್ಥಾನ ಕಲಾನಿಧಿ ಮಾರನ್‌ಗೆ. ಆತ ಪಡೆದದ್ದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಸುಮಾರು ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು! ಹೀಗೇ ಸಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಸಿ.ಇ.ಓ.ಗಳ ದರ್ಬಾರು!

ಇನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಬಳಸುವುದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆರು ಅಡುಗೆ ಅನಿಲದ ಸಿಲಿಂಡರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅವುಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಮೇಲೆ ಮಿತಿ ಹೇರಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಮಿತಿ ಅನ್ವಯವಾಗದ ನಮ್ಮ ವಿಐ.ಪಿ.ಗಳಿಗೆ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿರುವ ಸಿಲಿಂಡರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಧಿಕೃತ ವಿವರವನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ: ನವವೀನ್ ಜಿಂದಾಲ್: ೫೫೮. ಉಪ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹಮೀದ್ ಅನ್ಸಾರಿ: ೧೭೧, ಮಾಯಾವತಿ: ೯೦, ಎ. ರಾಜಾ: ೮೯, ಅಮಿರೀಂದರ್ ಸಿಂಗ್: ೭೨ ! *

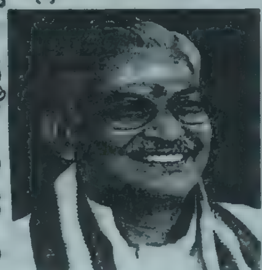
ಅಂದ ಹಾಗೆ: ಕಿಡಿಗೇಡಿಯ ಕಾಲಹರಣದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು...

ಭಾರತ್ ಬಂದ್ ದಿವಸ ಎಡ ಪಕ್ಷಗಳ ಕೈಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿ ನಿಂತ ಮುಲಾಯಂ ಎಂಬ ಯಾದವ ಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸವೇ ಆರು ಜನ ಮಮತಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದ್ದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಅತ್ತ ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ಆರು ಜನ ಸಮಾಜವಾದಿ ಘಟಂಗರ ಪಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿ ಇತ್ತ ಎತ್ತಿದ ಕೈಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಣ್ಣ ರೆಪ್ಪೆಯನ್ನೂ ಮಿಟುಕಿಸದೆ ಹಾಗೇ ಇಳಿಸಿ, ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್‌ರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿ ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರಂತಲ್ಲಾ!

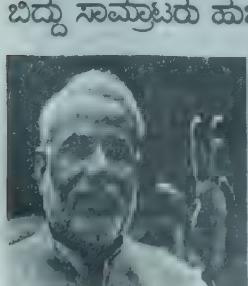

ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಶಾನೆ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಬಂದಂತಾದ ಮಾಯಾವತಿ ಎಂಬ ಮಾಯಾ ಜಿಂಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ಸಹಜ ಗೆಣಕಾರ್ತಿಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದ ಎಡಪಕ್ಷಗಳ ಕಡೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸೋನ್ಯಾ ಗಾಂಧಿ ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ಕಛೇರಿ ಕಡೆ ಒಮ್ಮೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದೊಡನೆ ದಲಿತರು ಯಾವ ಕಡೆಗೂ ಕಣ್ಣು ಕೂಡಾ ಹಾಯಿಸದಂತೆ ಈ ಮನುವಾದಿಗಳು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಎಂದು ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದಾರಂತಲ್ಲಾ!

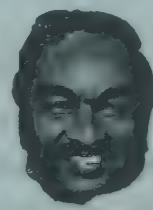
ಇತ್ತ ತಾವು ಎತ್ತಿದ ಕೈಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಗೇ ಇಳಿದು ಬೀಳುತ್ತಾ ನ್ಯೂಟನ್ನನ ನಿಯಮಗಳೆದುರು ಮಾರ್ಕ್ಸನ ನಿಯಮಗಳು ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಗಾಬರಿಯಾಗಿರುವ ೨೪ ಕ್ಯಾರೆಟ್ಟಿನ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ನಾಯಕ ಪ್ರಕಾಶ್ ಕಾರಟ್ ಮತ್ತವರ ಗೆಣೆಕಾರರು ಇದರ ಹಿಂದೆ ಪಿಶಾಚ ಕೃತ್ಯವೇನಾದರೂ ಇದೆಯಾ ಎಂಬುದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲು ಮೊನ್ನೆ ಭಾರತ್ ಬಂದ ದಿವಸ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಹಣೆ ತುಂಬಾ ಕುಂಕುಮ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಮಹಾ ಮಂತ್ರವಾದಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ನಿವೃತ್ತ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಮುರುಳಿ ಮನೋಹರ ಜೋಷಿಯವರ ಮನೆ ಕಡೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಹೊರಟು ಅಲ್ಲಿ ತೂಗುಹಾಕಿದ್ದ ಹಸ್ತಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಿಣಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಹಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕವಡೆ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೂತಶಾಸ್ತ್ರ, ವಶೀಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಯೋತಿಷ್‌ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಬಂಧಿ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಬೀದಿ ದೀಪದ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆರಳುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓದುತ್ತಾ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು 'ರಾ' ಗುಪ್ತಚರರ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ರಾಜೀವ್ ಶುಕ್ಲಾ, ಮಣಿಶಂಕರ ಅಯ್ಯರ್, ದಿಗ್ವಿಜಯ ಸಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ತಮ್ಮ ವಿದೂಷಕ ಸಮೂಹವನ್ನು ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಕಛೇರಿಯ ಮುಂದೆ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಲೇ ಅಣಿಗೊಳಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರಂತಲ್ಲಾ

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದರ್ಜಿಗೆ ಅಳತೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಗುಜರಾತಿನ ಹಿಂದೂ ಹೃದಯ ಸಾಮ್ರಾಟನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾಜಿ ಆಸ್ಥಾನ ನರ್ತಕಿ ಮಾಯಾ ಕೊಂಡ್ನಾಣಿ ಮತ್ತು ಮಾಜಿ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದೂಷಕ ಬಾಬಾ ಬಜರಂಗಿಯನ್ನು ಗುಜರಾತಿನ ಕೋರ್ಟೊಂದು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಜೇಲಿಗೆ ತಳ್ಳಿದ ಸುದ್ದಿ ಓದಿದ ರಾತ್ರಿ ದರ್ಜಿಯು ಕೈದಿಯ ಸಮವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊಲಿದು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕನಸು ಬಿದ್ದು ಸಾಮ್ರಾಟರು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದವರಂತೆ ಕೂಗುತ್ತಾ, ಅರಚುತ್ತಾ, ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯದ ತುಂಬಾ ಅಲೆಯತೊಡಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಗಡ್ಕರಿ, ಉಪ್ಕರಿ, ಶೇಟ್ಕರಿ ಮುಂತಾದ ಅವರ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆಸಿರುವ ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರಚಾರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾಗಪುರದತ್ತ ಧಾವಿಸಿದರಂತಲ್ಲಾ!

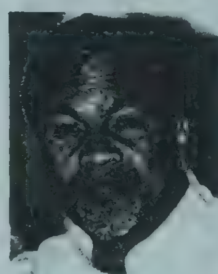

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆರು ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆಯಂತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಕೆ.ಎಸ್. ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿ, ಅವರು ಇದಕ್ಕೂ, ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಬಿಜೆಪಿ ಸದಸ್ಯ ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರುಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ

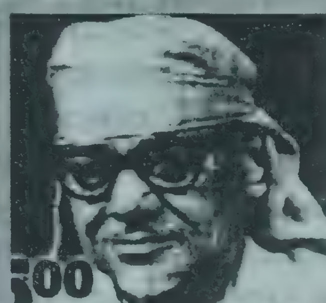
ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ, ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಹಣ ನುಂಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಬೇಕಾದರೆ ಆಯನೂರು ಮಂಜುನಾಥರನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿ ನೋಡಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಕಟಬಾಯನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು, ಮನೆ ಮುತ್ತೈದೆಯರೊಂದಿಗೆ ಶನಿದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನದತ್ತ ಕಳಸ ಹೊತ್ತು ಹೊರಟರಂತಲ್ಲಾ!

ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಭಾನಗಡಿಗಳ ನಂತರ ಬಿಜೆಪಿ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ವೀರಶೈವ ಮಠಾಧೀಶರನೇಕರು ವರ್ಷದ ಭರ್ಜರಿ ಬಜೆಟ್ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದ ಆಘಾತದಲ್ಲಿ ಶಾಮನೂರ ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪನೆಂಬ 'ಸಾಯಂಕಾಲದ ಪೂಜೆ' ಖ್ಯಾತಿಯ ಗಿರಾಕಿ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದು ರಾಣಿ ಸತೀಶ್, ಅಲ್ಲಂ. ಪಲ್ಲಂ ಮುಂತಾದ ವಿಭೂತಿ ಪುರುಷ–ಮಹಿಳೆಯರ ಜೊತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕತ್ವ ಕೇಳಲು ದೆಹಲಿಗೆ ಸಾಗ ಹಾಕಿದರೆ, ಸೋನ್ಯಾ ಮೇಡಂ 'ಅಯ್ಯೋ!ಇವರೆಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿದ್ದಾರಾ!' ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿ ಮಾಯವಾಗಲು ಶಾಮನೂರು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಸ್ವಗೃಹದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ 'ಸಂಜೆ ಪೂಜೆ'ಗೆ ಕೂತು ಮಠ–ಮಾನ್ಯಗಳ ಆವರಣದಗಳಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವರಂತಲ್ಲಾ!

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಗಲು ಮಂಪರಿನಲ್ಲೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ಎದ್ದು 'ಅಷ್ಟೇಯಾ!' ಎಂದು ಆಕಳಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಕನಸಿಗೆ ಮರಳಿದರಂತಲ್ಲಾ!

ಕೊನೆ ಹನಿ:

ರಾಜನಾರಾಯಣ್ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾರ ಬಲಗೈ ಬಂಟ. ಹಾಗೇ ಹುಂಬತನಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಈ ಹುಂಬತನದಲ್ಲೇ ಆತ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ವಿರುದ್ಧ ಅಲಹಾಬಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ, ಚುನಾವಣಾ ತಕರಾರು ನಡೆಸಿ ಗೆದ್ದು, ಆಕೆಯನ್ನು ರೇಗಿಸಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು. ನಂತರ ಅವರ ವಿರುದ್ಧವೇ ಗೆದ್ದು ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಬರಿಗಾಲು ವೈದ್ಯರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಚಾಲೂ ನೀಡಿದ್ದು,

ಇವರೊಮ್ಮೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮಾವೇಶವೊಂದನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡುವ ಮನೋಭಾವವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, 'ನಾವು ಸಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ಪುಸ್ತಕ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಬೀದಿಗಿಳಿದೆವು' ಎಂದು ಇನ್ನೂ ವಾಕ್ಯ ಮುಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೂಗಿ ಬಂತು ಒಂದು ಧ್ವನಿ: ಆಗ ಪುಸ್ತಕ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟವರು ಇನ್ನೂ ತೆರೆದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ

–ಕಿಡಿಗೇಡಿ

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ನಿಷ್ಠುರ ಪ್ರೀತಿಯ ನಾಯಕ ನೀಲಗಂಗಯ್ಯ ಪೂಜಾರ

ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ಹೋರಾಟದ ಗಾಳಿಯನ್ನೇ ಉಸಿರಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ನೀಲಗಂಗಯ್ಯ ಪೂಜಾರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿ ಹೋಗಿ ಧಾರವಾಡ-ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸೀಮೆಯ ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳ ಹೋರಾಟದ ಕೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಘಾತವನ್ನೇ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು, ಮೂರು ಜನ ಪುತ್ರಿಯರು, ಹಲವಾರು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅನುಯಾಯಿ-ಹೋರಾಟಗಾರರನ್ನೂ ಅಗಲಿ ಹೋಗಿರುವ ಪೂಜಾರರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ರಾಜಿ ರಹಿತ ಹೋರಾಟದ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದವರು.

೧೯೨೬ರಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಅವಿಭಜಿತ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೋಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದ ನೀಲಗಂಗಯ್ಯ ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿವಾದದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿದ್ದರು. ನಂತರ ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಚಾರಧಾರೆಯಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದ ಅವರು 'ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ' ಚಳುವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದೊಡನೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಕನ್ನಡದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಹರಡುವ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಕಾರಂತರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಸಂಘಟನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪೂಜಾರರು ಕೊನೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿ ಹೋರಾಟದ ಅಡಿಗಲ್ಲನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು. ಹಾಗೇ ಅವರು ರೈತ ನಾಯಕರಾಗಿಯೇ ಇಂದೂ ಜನಮನದ ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ನೀಲಗಂಗಯ್ಯ ಎಂದರೆ ಧಾರವಾಡ-ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ನೆನಪಾಗುವುದು ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಭೂಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ನಿವೇಶನ ರಹಿತರ ಹೋರಾಟ. ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ; ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಪ್ರದವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಭೂ ಹೋರಾಟವನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ದಡ ಮುಟ್ಟಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಪೂಜಾರರದ್ದು. ಮೊದಲ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಮುಂಬೈ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರಜಾ ಸಮಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಪೂಜಾರರು ಅಲ್ಲಿನ ಭೂ ರಾಜಕಾರಣದ ಒಳಸುಳಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಧಾರವಾಡ ಹೊರವಲಯದ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜಹಗೀರುದಾರಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ೧೧ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಹ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಹಚರರಾದ ಗಂಗಾಧರ ಪದಕಿ ಮತ್ತಿತರರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟವನ್ನೇ ರೂಪಿಸಿದರು. ಮೆರವಣಿಗೆ, ಪಿಕೆಟಿಂಗ್, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳಿಂದಷ್ಟೇ ಒಡಗೂಡಿದ ಕೇವಲ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಈ ಹೋರಾಟ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲಿನ ೩೨೦ ಜನ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ೧೧೨ ಜನ ಭೂರಹಿತ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಹಂಚುವುದರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಈ ಹೋರಾಟ ಇಷ್ಟು ಸುಗಮ ಮತ್ತು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಗಲು ಕಾರಣ, ಪೂಜಾರರ ಶಾಸಕತ್ವದ ಅನುಭವ, ವಕೀಲರಾಗಿ ಕಾನೂನುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಡೆದಿದ್ದ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ಮತ್ತು ಜತ್ತಿಯವರೊಡನೆ ನಡೆಸಿದ ಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಜನಪ್ರೀತಿ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಹೋರಾಟದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪೂಜಾರರು ಸಮಾಜವಾದಿ ನಾಯಕ ಮಧು ಲಿಮಯೆಯವರನ್ನು ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಹೋರಾಟಗಾರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕರಿಗಡುಬಿನ ಊಟ ಹಾಕಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆಚರಿಸಿದರು!

ಪೂಜಾರ ಈ ಜನಪ್ರೀತಿ ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಬದುಕಿನ ಆರಂಭದಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಅದೇ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರ ಸರಳ ಜೀವನ. ಹಾಗಾಗಿ ಬಡಜನರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಹತಹ. ಪ್ರೀತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಹು ನಿಷ್ಠುರರೂ ಆಗಿದ್ದ ನೀಲಗಂಗಯ್ಯ ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ನಾಯಕರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರ ಮದುವೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಇವರು ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಚರರ ರಾಜಕಾರಣದ ಕೆಲವು ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ವಿವಿರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾತಾಡಬಲ್ಲವರೂ, ಬರೆಯಬಲ್ಲವರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಇದ್ದಷ್ಟು ದಿನವೂ ನೆಲ ಮಟ್ಟದ ಹೋರಾಟಗಾರರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಆನಂತರ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ವಿಘಟಿತವಾದ ನಂತರ ಲೋಕದಳದೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪೂಜಾರರು ಹೊಸ ದಿನಗಳ ರಾಜಕಾರಣ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕರಣದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಘೋಷಿಸಿದರು.ಆದರೆ ಹೋರಾಟದ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಎಂದೂ ನಿವೃತ್ತರಾಗದೆ, ಬದುಕಿನ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ದೀನ ದಲಿತರ, ಶೋಷಿತರ ದನಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳೆಂದರೆ ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ತಪ್ಪು ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಅತಂತ್ರರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಟಿ.ಸಿ.ಎಚ್. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ೩೦ ದಿನಗಳ ಅಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸ ಕೈಗೊಂಡು ನೂರಾರು ಜನ ಯುವಜನರ ಪಾಲಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶದ ದಾರಿ ತೆರೆದದ್ದು. ಆಗ ಇವರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಹೋರಾಟಗಾರ ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಕೂಡ 'ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದ್ದರು. ಪೂಜಾರರು ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮಹತ್ವದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೋರಾಟವೆಂದರೆ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ನಿವೇಶನ ರಹಿತರ ಹೋರಾಟ. ೧೯೮೪ರ ನಂತರ ಆರಂಭಿಸಿ ಅವರ ೮೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದ ಕೊನೆ ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಈ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧೆಡೆ ಸಾವಿರಾರು ಬಡಜನರಿಗೆ ನಿವೇಶನ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೂರು ಒದಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೊಡಲಿ, ಜಾಗಟೆ, ಹಣೆ ಕಲ್ಲು, ಉಗುಳು ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇವರು ಗಂಗಾಧರ ಪದಕಿ, ರಾಚಪ್ಪ ಹಡಪದ, ರಾಚಪ್ಪ ಬೆಟ್ಸೂರು ಅವರಂತಹ ಸಮಕಾಲೀನರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ನಾಗರಾಜ ಗುರಿಕಾರ, ನೀಲಕಂಠ ಅಸೂಟಿಯವರಂತಹ ಶಿಷ್ಯರನ್ನೂ ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. ಇಂತಹ ಹೋರಾಟದ ಫಲವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಒಂದು ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅವರು ಇಂತಹ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ತಮಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ ಡಾ. ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿ ಬದ್ಧತೆಗೆ ಒಂದು ಸಾರ್ಥಕತೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಈ ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾ ನಗರ ಮತ್ತು ಆನಂದ ನಗರಗಳ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೀಲಗಂಗಯ್ಯ ಪೂಜಾರರು ಅಮರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. *

–ನಾಗರಾಜ ಗುರಿಕಾರ

ಸಮಕಾಲೀನ

ಗಾಂಧಿ–ಲೋಹಿಯಾ : ಒಂದು ನೆನಪು

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಗಾಂಧಿ ಹಾಗೂ ಲೋಹಿಯಾ ನೆನಪಿನ ತಿಂಗಳು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨ ಗಾಂಧಿ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನವಾದರೆ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೨ ಲೋಹಿಯಾರ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯ ದಿನ. (ಹಾಗೇ ಇದು ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಇನ್ನೋರ್ವ ಪ್ರಿಯ ಶಿಷ್ಯ ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣರು ಹುಟ್ಟಿದ ತಿಂಗಳೂ–ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೧–ಹೌದು)

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಇಂದಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಗಿಜಿಬಿಜಿಯ ನಡುವೆ ನಮಗೆ ನಾವೇ ಅಪರಿಚಿತರಾಗಿ ಬಾಳುವ ಖಂಡನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ನಮಗೆ ಇವರ ನೆನಪು ನಮ್ಮನ್ನು ನಮಗೆ ಮತ್ತೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೀತು ಎಂಬ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ 'ನವ ಮಾನವ' ಈ ಮಹಾ ಗುರು ಮತ್ತು ಅವರೋರ್ವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. –ಸಂಪಾದಕ

ಗಾಂಧಿ ಆತ್ಮಕಥೆಯ ಪವಾಡ!

* ನೀಲತ್ತಹಳ್ಳಿ ಕಸ್ತೂರಿ

ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಗುಲಿಮಾಲಾ ಎಂಬ ಕ್ರೂರ ದರೋಡೆಕೋರನಿದ್ದನಂತೆ. ಆತ ಬುದ್ಧನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡ. ದುಷ್ಟತನದ ಹಾದಿ ತೊರೆದು ಸಾಧುವಾದ. ಬುದ್ಧನ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಆತನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ.

ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಡಕಾಯಿತರು ವಿನೋಬ–ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಕಾಡು ಜೀವನದಿಂದ ನಾಡು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಾಗರೀಕರಾದ ಪ್ರಸಂಗವೂ ನಡೆದಿದ್ದಿದೆ. ಈಗ ಅಂಥ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಪರ್ಕವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗೋಲೆ ಮುಂಬೈನ ಫಾಟ್ ಕೂಪರ್ ಸ್ಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಂಡಾಗಿರಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿ. ನೀರಿಗಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜಗಳಗಳಲ್ಲಿ ಆತನದೇ ಘರ್ಷಣೆ, ಹಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಇವನನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಪುಂಡನೊಬ್ಬ ಇದ್ದ. ನೀರಿನ ಜಗಳದ ಮುಖಂಡ. ಒಮ್ಮೆ ಆತನಿಗೂ ಗೋಲೆಗೂ ಹಣಾಹಣಿಯಾಯಿತು. ಗೋಲೆ ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಆ ಪುಂಡನನ್ನು ಇರಿದ. ಗೋಲೆಯ ಕುಕೃತ್ಯಗಳ ಕಾಟ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಮತ್ತು ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಲೂಟಿ, ಹಲ್ಲೆ, ಕಳ್ಳ ದಂಧೆ, ಬ್ಲಾಕ್‌ಮೇಲ್, ಬೆದರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ. 'ಕೊಲೆ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ದೋಚಿದೆ. ಜೇಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದು ಮಾಮೂಲಾಗಿತ್ತು' ಎಂದು ಅವನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಬರಬರುತ್ತಾ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕತೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗೋಲೆ ಬಂಧನವಾಯಿತು. ಈ ಬಾರಿ ಜಾಮೀನು ದೊರೆಯದೆ ಜೈಲುವಾಸವೇ ಗತಿಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದುದೇ ಚಮತ್ಕಾರ. ಆತ ನಾಸಿಕ್ ಮತ್ತು ಆರ್ಥರ್ ರೋಡ್ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರದೀಪ ಬಾಳೇಕರ್ ಎಂಬ ಅಪರಾಧಿಯ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಆತ ಗೋಲೆಗೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕತೆ ಹೇಳಿದ. ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಟ್ಟ. ಗೋಲೆ ಅದನ್ನು ಓದಿದ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನೋ, ನೆಮ್ಮದಿ, ಬೆಳಕು ದೊರೆತಂತೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ತಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ತಂದೆಯ ಮುಂದೆ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದ ಬಾಲ ಗಾಂಧಿಯ ಚಿತ್ರ ಗೋಲೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರೆಗೊಂಡಿತು. 'ನಾನೂ ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಬೇಕು' ಎನಿಸಿತು.

ಆಮೇಲೆ ಗೋಲೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯ ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕ ಕೇಳಿದ. ಅದನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಆತ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ, ತಾನೂ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು. ಆಗ ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ೧೮ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಗೋಲೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು, ತಾನು ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಯೂ, ತನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ತನ್ನ ಮೇಲಿನ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ಮುಂದುವರೆದು ಕಾಲ ವ್ಯಯವಾಗುವುದು ಬೇಡವೆಂದೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡ.

ಪತ್ರ ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಗೋಲೆಯನ್ನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕರೆಸಿ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಬಿನ್ನಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಗಾಂಧಿಯವರು ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿದು ತನಗೂ ಹಾಗೇ ಅನಿಸಿತು ಎಂದ ಗೋಲೆ. ಆತ ಮಾಡಿದ್ದ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಏಳು ವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಹೇಳಿದರು. ಗೋಲೆ ಹಿಂಜರಿಯದೆ, ಆಗಲಿ, ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಸಿದ್ಧ ಎಂದ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗೋಲೆಯ ಈ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮನ ಕರಗಿ ಅವನಿಗೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಿದರು.

ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಗೋಲೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಾಂಧಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದಿದ. ಜೊತೆಯ ಕೈದಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದಲು ಹಚ್ಚಿದ. ಅಪರಾಧಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿದ್ದಲು ಯತ್ನಿಸಿದ. ಮುಂಬೈನ ಗಾಂಧಿ ಬುಕ್ ಸೆಂಟರ್‌ನಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಾಂಧಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೋರಿ ಬರೆದ ೭೨ ಪತ್ರಗಳು ಆ ಬುಕ್ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಇವೆ. ಜೈಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವನ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರು.

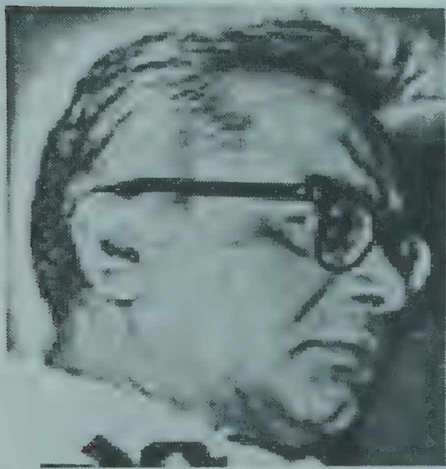
ಗೋಲೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಬಂದ. ಜೈಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಈತನ ಕತೆ ಕೇಳಿದ ಹಲವು ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಿಗಳು ಇವನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಒಬ್ಬ ವಜ್ರದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಾಗೆ ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಿರಕರಿಸಿದ. 'ವಜ್ರದ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಸಿಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಸಿಗಲಾರದು. ನಾನು ಗಾಂಧೀಜಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಗಾಂಧೀಜಿ ತೋರಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಗಾಂಧಿ ಬುಕ್ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡ.

ಈಗ ಮುಂಬೈನ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ರೋಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಗಾಂಧಿ ಬುಕ್ ಸೆಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗೋಲೆ ಉದ್ಯೋಗಿ. ಗೋಲೆ ಓದಿದ್ದು ಏಳನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಗುಜರಾತಿ ಓದು ಬರೆಹ ಕಲಿತುಕೊಂಡ. ಈಗ ಈತ ಅಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚರಕಾ ನೂಲುತ್ತಾನೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯವಿದೆ. ('ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಮಾಡಿದ ಮೋಡಿ'.) ಜಾನ್ ರಸ್ಕಿನ್ನರ 'ಅನ್‌ಟು ದ ಲಾಸ್ಟ್' ಓದಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಾಳು ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ಅದೇ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಚರಿತ್ರೆ ಓದಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗೋಲೆ ಎಂಬ ಅಪರಾಧಿಯ ಬಾಳು ಬದಲಾಯಿತು. *

(ಕೃಪೆ: 'ನಂದಿನಿ':ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತರ ಪತ್ರಿಕೆ, ಚೆನ್ನೈ)

ಲೋಹಿಯಾ ಜೊತೆ : ಡಾ ಯು ಆರ್ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ

ನಾನು ಲೋಹಿಯಾ ಅವರನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಿದ್ದು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ನಗರದಲ್ಲಿ. ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರೈಲು ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಅವರೊಬ್ಬರೇ ಸದ್ದೆಗೆಟ್ಟು ಎದ್ದು ಕೂತಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮಮ್ಮ ಮಾಡಿದ ಡಿಕಾಕ್ಷನ್ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಪಕ್ಕದ ಹೋಟೇಲ್‌ನಿಂದ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಇಡ್ಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೆ.

ಲೋಹಿಯಾರವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯಾಗಿ ಉಪವಾಸ ಇದ್ದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಸು ನಕ್ಕು ಬೇಡವೆಂದರು. ಈ ಘಟನೆಗೆ ಇರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೇಳುವೆ. ಕಾಗೋಡು ರೈತ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾರವರು ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿದು ಉಳಲು ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲ ರೈತರಂತೆ ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದರು. ನೆಹರೂವರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಲ್ಲೊಬ್ಬರೆಂದೇ ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾರವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸಾಗರದ ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ನನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ–ಲೋಹಿಯಾರವರು ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದರೋ ಏನೋ...

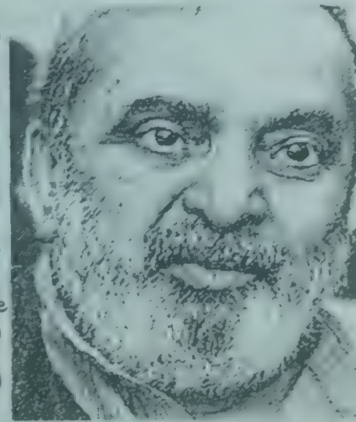
ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್ ಎದುರು ಒಬ್ಬ ಅಪರಾಧಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಲೋಹಿಯಾರವರು ಅವರ ಯಾವತ್ತಿನ ನುಡಿಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್‌ನ್ನು 'ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟರ್' ಎಂದು ಕರೆದರು. ನಾವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಹೀಗೇ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು ಕೂಡಾ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಲೋಹಿಯಾ ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿತ್ತು. ನೆಹರೂರವರು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯೂ ಇತ್ತು. ನನಗೊಬ್ಬ ವಿಲಕ್ಷಣ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎನಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಲೋಹಿಯಾ.

ಲೋಹಿಯಾ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕತೆಗಳಿದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕತೆ ಪ್ರಕಾರ ಇಂದಿರಾ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾದವರು ಲೋಹಿಯಾ. ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನೆಹರು ಮಗಳಾದ ಇಂದಿರಾ ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಲೋಹಿಯಾರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಬಂದಿತ್ತು.

ಮತ್ತೆ ನಾನು ಲೋಹಿಯಾರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು ನನ್ನ ಯೌವನದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ. ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರ ಜೊತೆ. ಒಂದು ಭೇಟಿ ನನಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ನೆನಪಿರುತ್ತದೆ. ಲೋಹಿಯಾರನ್ನು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ ಹೋಟೇಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಜೊತೆ ಬೆಳಗಿನ ಉಪಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಶಾಂತವೇರಿ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಲೋಹಿಯಾ ತುಂಬಾ ಸಜ್ಜನಿಕೆಯ ಮಾತುಗಾರ. ಮತ್ತು ಮಾತಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಖುಶಿ ಇದ್ದವರು. ಊಟದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವರಷ್ಟು ಉಪಚಾರ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಅಪರೂಪ. ಮೊದಲು ನನಗೆ ಅವರು ಪಪ್ಪಾಯಿಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಾ ತಿನ್ನಿಸಿದರು. ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯಾದರೂ ಲೋಹಿಯಾ ಮೊಟ್ಟೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೂ ಅವರಿಗೂ ಆಮ್ಲೇಟ್, ಬ್ರೆಡ್‌ನ್ನು ತರಿಸಿದರು. ಭಾಷೆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾತು ತಿರುಗಿತು.

ಲೋಹಿಯಾ ಹೇಳಿದರು– 'ನೀನೊಬ್ಬ ಲೇಖಕ. ಇದನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ನೀನು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ್ನು ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರ್ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದನೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಆದರೆ ಅವನ ಗ್ರಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಂಥಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವನು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು! ಹಾಗೇ ನಮಗೆ ಯುರೋಪ್ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಬೇಕು. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ನಿನಗೊಂದು ಸಲಹೆ– ಕನ್ನಡವನ್ನು ನೀವು ಗ್ರಾಜುಯೇಶನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಳಸಿ. ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಶನ್ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.'

ನನಗಾಗ ಥಟ್ಟನೆ ಹೊಳೆದಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ 'ಸರ್, ಒಂದು ಭಾಷೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಶನ್ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು ಎನ್ನಿಸಿದರೆ ಅದು ಪ್ರೈಮರಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.' ನನಗಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಲೋಹಿಯಾ ಯಾವ ಪ್ರತಿವಾದವನ್ನು ಹೂಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರು 'ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುವೆ. ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆ ಇರಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆಗಿರಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಭಾರತ ಬಹುಭಾಷಿಕ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದ ಜನ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವಂತಾದರೆ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಲು ಹಲವರು ಇರಬೇಕು. ಆಗ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನೈಜವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಿಂದ ಓದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಥೀಸಿಸ್ ವಿಷಯ ಕೇಳಿದರು. ಇಷರ್‌ವುಡ್ ಎಂಬ ಲೇಖಕ ಕ್ರಮೇಣ ಕ್ರಾಂತಿಯ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ವಿಮುಖನಾಗಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಭಕ್ತನಾದದ್ದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಅಚ್ಯುತ ಪಟವರ್ಧನರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾ ತುಂಬಾ ಕುತೂಹಲಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದರು. ಆ ದಿನವೇ ನಾನು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಕೆಲವು ವಚನಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಓದಿ ವಿವರಿಸಿದೆ. ನನಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶಾಂತವೇರಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆಂದು ಆಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಿತು.

ಇನ್ನೊಂದು ಘಟನೆ ಲೋಹಿಯಾರ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಮೈಸೂರಿನ ಮಾನಸ'ಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸೈನ್ಸ್ ವಿಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಲೋಹಿಯಾ ಮಾತಾಡುವಂತೆ ಶಾಂತವೇರಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಶಾಂತವೇರಿ ಮೇಲಿನ ಈ ಒತ್ತಾಯ ತಂದವರು ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಒಬ್ಬರು. ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಸ್ವಭಾವದ ಲೋಹಿಯಾರಂತೂ ಒಪ್ಪಿ ಗಂಗೋತ್ರಿಗೆ ಬಂದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಾಗಲೇ ಲೋಹಿಯಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಲೋಹಿಯಾ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಹೀಗೆ. ಹಿಂದಿಯಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡುವುದೆಂದು ಹಟ ತೊಟ್ಟು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದವರಿಗೆ ಅಪ್ರಿಯರಾದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದವರು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಿಯರಾದರು. ಆವತ್ತು ಶಾಂತವೇರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅಂದಿನ ಮಾತಿನ ಸಾರಾಂಶ ಹೀಗಿತ್ತು. ಭಾರತದ ಕೊನೆಯ ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತಕನೆಂದರೆ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ. ಅವರ ನಂತರ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದಂತವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ

ಕೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ವರ್ಣಸಂಕರದ ಮಂಥನ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯದೇ ಹೋದರೆ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇನೋ..

ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ ಲೋಹಿಯಾ ಕುಳಿತ ನಂತರ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರು. ನೆಹರೂಗೆ ಬಲಗೈಯಂತಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾ ಇಷ್ಟು ನಿರಾಶಾವಾದಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಮರುಗಿ ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೇ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಲೋಹಿಯಾ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೇರವಾಗಿ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತರು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರು ನಾನು, ಶಾಂತವೇರಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ ಡ್ರೈವರ್. ಲೋಹಿಯಾ ಅದೆಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತನ್ನ ಜೊತೆಯವರ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದು ಆವತ್ತೇ. ' ಈ ಶಾಂತವೇರಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಗ್ರಿ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳ ಭ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮೂರ್ಖನನ್ನು ನೋಡಲು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ನಾನು ನನ್ನ ವ್ರತ ಮುರಿದು ದರಿದ್ರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವಂತಾಯಿತು. ಇದರ ಬದಲು ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಮಾತಾಡಬಹುದಿತ್ತು' ಎಂದು ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕಿ ಕೂತರು. ಶಾಂತವೇರಿಗೂ ಬೇಸರವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಲೋಹಿಯಾ ನಿಂದನೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನಿರಾಧಾರ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಅವರು ಆಳವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ 'ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆ ಸಾಕು ನನಗೆ' ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಲೋಹಿಯಾ ಶಾಂತವೇರಿ ಹೆಗಲ ಮೇಲೇ ಕೈಹಾಕಿ 'ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತು ಬಿಡೋಣ' ಎಂದರು.

ಲೋಹಿಯಾರವರೇ ಶಾಂತವೇರಿಯಿಂದ 'ಸಂಸ್ಕಾರ' ಕಾದಂಬರಿ ಕತೆ ಕೇಳಿ ಅದನ್ನು ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ ರೆಡ್ಡಿಗೆ, ಸ್ನೇಹಲತಾರಿಗೂ ಹೇಳಿ ಸಿನಿಮಾ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯಾದರು. *

ಅಕ್ಷರ ರೂಪ : ಜಿ ಪಿ ಪ್ರಭಾಕರ ತುಮರಿ, ಮಣಿಪಾಲ.

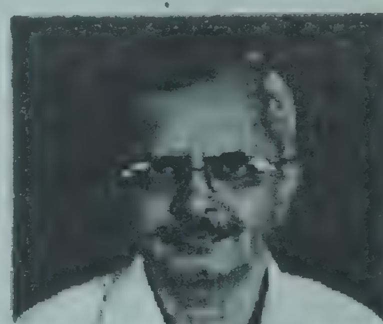
(ಅ)ಹಿಂಸೆ: ಕೆಲವು ಬಿಡಿ ಆಲೋಚನೆಗಳು...

*** ಎಚ್. ಎಸ್ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್**

ಇವು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು: ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವದ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಹಿಂಸೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದು, ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ/ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಹಿಂಸೆಗೆ ಎಡೆ ಇರಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯ ಫಲವಾಗಿ ತಂದ ಬದಲಾವಣೆಯು ಎಷ್ಟು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು. ಇಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ರಕ್ತಪಾತದ ಲವಲೇಶವೂ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ, ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಅನುಕ್ಷಣವೂ ಇರುವ ಹಿಂಸೆಯ ಸ್ವರೂಪವೇನು ಎನ್ನುವುದು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕಲ್ಪನೆಯ 'ಅಹಿಂಸೆ'ಯನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಚರ್ಚೆಯು ಇಲ್ಲಿನ ಒಂದೇ ಒಂದು ನೆಲೆಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಅಹಿಂಸೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಆಚೆಗೂ ಈ ವಿಷಯವು ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

ನಾವೂ ಸೇರಿದಂತೆ, 'ಪ್ರಾಣಿಸಂಬಂಧ'ಗಳ ಈ ಜಗತ್ತು, ಯಾವಾಗಲೂ ಉದ್ದೇಶಿತ, ಅನುದ್ದೇಶಿತ ಹಾಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯ ಹಿಂಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿದೆ. ಇಂತಹ ನಡವಳಿಕೆಯು ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಉಳಿಯದೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಹಜೀವನದ ನಡುವೆಯೂ ತನ್ನ ಹೆಡೆಯನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಲವು ಬಗೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೂ ಹಿಂಸೆಗೂ ಇರುವ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಗುರು, ಗಂಡ/ಹೆಂಡತಿ, ಧರ್ಮಗುರು, ಪುರೋಹಿತ, ಪೋಲೀಸು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕಾಣುವ/ಕಾಣದ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಹಿಂಸೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಗಳೂ ಹಿಂಸೆಯ ಅವತಾರಗಳೇ. ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಾಗಲೂ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ನರಳುವ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ, ಹಿಂಸೆಯ ಸ್ಪರ್ಶವು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ತೋರಿದಂತೆ ಬದುಕುಬಹುದು, ಬದುಕಲಿ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದರೆ, ಆಗಲೂ ದುರ್ಬಲರು ಹಿಂಸೆಯ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ತರಿಸಿಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ದುರ್ಬಲರಿಗೆ 'ತುಟಿ ಮರುಕ'ವನ್ನು ತೋರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಆಗುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನೋ ಧರ್ಮವನ್ನೊ ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಬಹುಪಾಲು ಜನರು ಅವುಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತಾರೆ, ಮೀರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಅಂತಹ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕಿಂತ ಈ ಹರುಕು ಮುರುಕು ಆಡಳಿತ ವಾಸಿ. 'ಉತ್ತಮ ಪ್ರಭುತ್ವ ಲೊಳಲೊಟ್ಟೆ' ಎಂದು ಪುರಂದರದಾಸರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ. ಆದರೆ, ಅರಾಜಕತೆ ಕೂಡ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಪರಿಹಾರವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬಲಶಾಲಿಯ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಈ ಹಿಂಸ್ರಕ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದಿವೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 'ಹೌದು' ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ, ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕರೆ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನಗಳಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ನೂರರಲ್ಲಿ ತೊಂಬತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾರ್ಥಮೂಲವಾದ ಹಿಂಸ್ರಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ, ದೈಹಿಕ ಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು. ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆಯು ಅನೇಕ ಸಲ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕ್ರೂರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಸ್. ದಿವಾಕರ ಅವರ 'ಕ್ರೌರ್ಯ' ಕಥೆಯು ಇದನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ತತ್ವನಿಷ್ಠುರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಎಂದು ತೋರುವ ನಿಲುವು, ಬೇರೊಬ್ಬ ಫಲಾನುಭವಿಯ ನೆಲೆಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಪರಮಾವಧಿ ಹಿಂಸೆ ಆಗಿರಬಹುದು. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಯಾವುದೋ ಊರಿನ ನಡುಬೀದಿಯಲ್ಲಿ, ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ನಿಂತ ಕಸ್ತೂರಿ ಬಾ ಅವರ ನೆನಪು ನನ್ನನ್ನು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಕಾಡಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗಿಂತ ನೂರುಪಟ್ಟು ಕ್ಷುಲ್ಲಕರಾದ ನಾವು ಇಂತಹ ಸಾವಿರ ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಮ್ಮದು ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಲೀ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಟ ತಂದಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ

ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹಿಂಸೆಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತರಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವ ರಚನೆಯು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಯ ಒಂದು ನೆಲೆಯಾದರೆ, ಇತಿಹಾಸದ ಅವಲೋಕನವು ಇನ್ನೊಂದು ನೆಲೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲೆಂದು ಹೋರಾಡುವ ಗೆಲ್ಲುವ/ಸೋಲುವ ಬಗೆಗಳು ಅದರ ಮತ್ತೊಂದು ನೆಲೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹಿಂಸೆ ಯಾವುದು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದು ಸ್ವಂತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಮಾತ್ರವೇ. ನಾನು, ನನ್ನ ಕುಟುಂಬ, ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ದೇಶ ಎಲ್ಲವೂ ಈ ರೀತಿಯ ಪಕ್ಷಪಾತವು ನೆಲೆಸಿರುವ ಗೂಡುಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ನೆನ್ನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇಂದುಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಂತಹ ಪಕ್ಷಪಾತವು ಇರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಮೀರುವ ಆಂಶಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ತಮ್ಮದೇ ಸಮುದಾಯಗಳ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ಆಗಂತುಕರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಒಂಟಿತನ ಎರಡನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಸುವೂ ಅಷ್ಟೆ, ಗಾಂಧಿಯೂ ಅಷ್ಟೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬಾರದು, ಸಶಸ್ತ್ರ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದು ನಿರುಪಯುಕ್ತ, ಅದು 'ಕಂಡವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿ ಆಳನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ' ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವು ಸರಿ. ಆದರೆ, ಅದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದ 'ಜಾಣ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ'ಗಳ ಮಾತು. ಆದರೆ, ಅಂತಹ ವಾದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಗಳೆಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಇಂಡಿಯಾ, ಯು.ಎಸ್.ಎ. ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳ ಪಾಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭ್ರಮೆಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂಸೆಯು ಹಲವು ಬಣ್ಣಗಳ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರು ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವ ಯುದ್ಧತಂತ್ರವೆಂಬ ನಿಲುವು ತಪ್ಪಲ್ಲವೇ? ಆಗ ಯೆಹೂದಿಗಳು, ತಾಲಿಬಾನಿಗಳು, ಸಂಘ ಪರಿವಾರಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಏನೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕು? ಹಾಗೆಂದು ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂಗಿನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಜೀವನದ ಆದರ್ಶಗಳು, ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲವೇ?

ಆಧುನಿಕವೆಂದು ಕರೆಯಲಾದ ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೇ, ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಗತಿ ಪಥದ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ನಾವು ಬದಿಗೆ ಸರಿಸುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಹಾಡು-ಪಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಂಸೆಯು ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವಾಗ, ಯಾವುದೋ ಒಂದನ್ನು ಹಿಂಸೆ 'ಯೆಂದು ಹೆಸರಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಪರ್ಯಾಯಗಳು

ಹಾಗಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಈಗ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಇಂತಹ ಚರ್ಚೆಗಳ ನಡುವೆಯೇ ನಿರ್ವಸಿತರ, ಅಲೆಮಾರಿಗಳ, ಕಡುಬಡವರ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೇ?

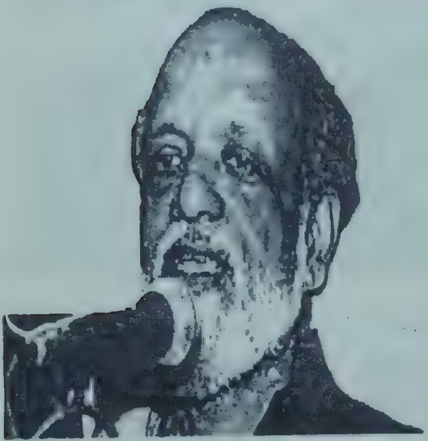
ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಿಂಸೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಆಚೆಗೆ ಇಡುವ ನಿಲುವುಗಳು ಹೇಗೆ ಸರಿ. ಡೆಮೋಕ್ರಾಟಿಕ್ ಹಾಗೂ ನಾನ್ *ವಯೊಲೆಂಟ್* ಎಂದು ನಾವು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೋರಾಟಗಳು ಮತ್ತು ಚಳುವಳಿಗಳು ತಂದಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಯಾವ ಬಗೆಯವು, ಅವುಗಳಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಹೊಸ ಹಿಂಸೆಗಳು ಯಾವ ಬಗೆಯವು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಹರಿದಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

ಹೌದು. ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗೂ ಸರಳವಾದ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಪರಿಹಾರವಿಲ್ಲ. ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲದ ಹೋರಾಟಗಳು ಕೂಡ ಒಂದಿಷ್ಟಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿವೆ. ಹಾಗಲ್ಲದ ಹೋರಾಟಗಳು ನೋವಿನಲ್ಲಿಯೆ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಳಿದವರದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಸುಖಜೀವನದ 'ಕಂಫರ್ಟ್ ಝೋನು'ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದವರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೋರಾಟದ ಫಲವಾದ ಎಚ್ಚರಗಳು ಅಥವಾ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳು ಅಥವಾ ಪಾಠಗಳು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜವಾದ ಎಲ್ಲ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ನಾಯಕತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಕೋಳಿ ಜಗಳಗಳಿವೆ. ಸಂಶಯಗಳ ಫಲವಾದ ರಕ್ತಪಾತಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮಂತಹ ಬೃಹತ್ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ನೀಡುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಆಯುಧಗಳಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹೋರಾಟಗಳು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿರುವ ಅಪಾಯ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಾರಾಸಗಟಾದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಲಭ. ಯಾವ ದಾರಿ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಡುಕಷ್ಟ ಹಾಗೆಂದು ಯಾವ ದಾರಿಯು ಸರಿಯೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ ಜೀವಮಾನವನ್ನೇ ಕಳೆದುಬಿಡುವ ಆರಾಮಕುರ್ಚಿಯ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಜಡತನ ಎಂದಿಗೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಸರಿಯೆಂದು ತೋರಿದುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹಾಗಲ್ಲವೆನ್ನಿಸಿದ್ದರ ಸಂಗಡವೂ ತೆರೆದ ಮನದ ಸಂವಾದವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೇನೋ. ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಪಯಣಿಗರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಬೇರೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಗೂ ನಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಹೇರುವುದೂ ಹಿಂಸೆಯೇ. ಮನ ಒಲಿಸಬಹುದು ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವಷ್ಟು ಸರಳವಾಗಿ ಸಮುದಾಯಗಳ/ಹಿತಾಸಕ್ತ ವಲಯಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆ ಕೂಡ ಅವರವರ ವರ್ಗ, ವರ್ಣ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಕ್ರಮಮಗಳ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು ಹೇರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಸನಾತನವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಖಚಿತವಾದ ಉತ್ತರಗಳು ಇವೆಯೆಂದಾಗಲೀ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಕ್ಕೆ ತರಬಹುದೆಂದಾಗಲೀ ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ತಣ್ಣೀರು ಎರಚಬಾರದು. ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮದೇ ಸರಿಯೆಂಬ ಹಟದ ಬದಲು ಒಂದಷ್ಟು ವಿನಯವನ್ನು ಒಂದಷ್ಟು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವನ್ನು ಕಲಿತರೆ ಚೆನ್ನ. ಅದು ಕೂಡ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ.

ಕರ್ಮಯೋಗ: ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

*ಪ್ರಸನ್ನ, ಹೆಗ್ಗೋಡು

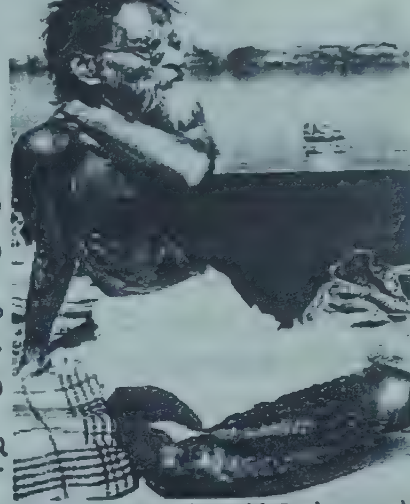
ಕರ್ಮಯೋಗವೆಂದರೇನು ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಕರ್ಮಯೋಗವೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿತು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಪ್ರಾಯಶಃ, ತುಂಬ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಈ ವಿಷಯವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತುತವೂ, ಹೆಚ್ಚು ಆತ್ಮೀಯವೂ ಆಗಿ ಕಂಡೀತು.

* * *

ನಾನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವರ್ಧಾ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ವರ್ಧಾ ನಗರವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯದ ವಿದರ್ಭ ಪ್ರದೇಶದ ಒಂದು ಊರು. ಈ ಊರು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು, ಹಾಗೆಯೇ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆಯವರ ವಾಸಸ್ಥಾನವೂ ಆಗಿತ್ತು. ವರ್ಧಾದಲ್ಲಿ ಅವರು, ಸೇವಾಗ್ರಾಮದಿಂದ ಆರು ಕಿಲೋಮೀಟರು ದೂರದಲ್ಲಿ, ಪೌನಾರ್ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ, ದಾಮ್ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ, ಪರಂದಾಮ (ದಾಮ, ಪರಂದಾಮ!) ಎಂಬ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು.

೧೯೫೧ರಲ್ಲಿ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ ಭೂದಾನ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ವಿನೋಬಾ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ಬಂತು. ಅದೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯು, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ, ನೈತಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬಯಸಿದರೆ, ಪುರುಷರಿಗಿರುವಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳು ಮಹಿಳೆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯರ ಆಗ್ರಹದಂತೆ ಪೌನಾರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಪರಂದಾಮ ಆಶ್ರಮದ ಬಳಿ ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಜಮ್ನಾಲಾಲ್ ಬಜಾಜರ ಬಂಗಲೆಯೊಂದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ೧೯೫೯ರಲ್ಲಿ ವಿನೋಬಾ ಆರಂಭಿಸಿದ ಈ ಆಶ್ರಮದ ಹೆಸರು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಮಂದಿರ ಎಂದು.

ಬ್ರಹ್ಮ ವಿದ್ಯಾಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಆಗ ವಾಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಮಹಿಳೆಯರು ಈಗಲೂ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡವರೂ ಸಹ ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಪುರುಷರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವರದ್ದು ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿದ ಮಯ್ಯಿ ಹಾಗೂ ಏಳುಬೀಳುಗಳ ನಡುವೆ, ಇಂದಿನ ಗ್ರಾಹಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆರ್ಭಟದ ನಡುವೆ, ಆದರ್ಶವೊಂದರ ಕಾವನ್ನು ಐವತ್ತಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಈ ಮಹಿಳೆಯರು! ಸಣಕಲು ದೇಹ. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮುದುಕಿಯರು. ಆದರೇನು! ಅವರ ಮುಖದ ತೇಜಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಲವಲವಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋದೆ. ಇದು ಸುಲಭದ ಮಾತಲ್ಲ. ಬೆಂಕಿಯ ಪೊಟ್ಟಣವೊಂದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರು ತಾವೇ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಗೋಶಾಲೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ, ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹತ್ತಿಯಿಂದ ನೂಲು ತೆಗೆದು ಬಟ್ಟೆ ನೇಯುತ್ತಾರೆ; ಜೊತೆ 'ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಬಂದವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಹರಟುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಪೌನಾರಿನ ಆಶ್ರಮದ ಆ ಹೆಂಗಸರ ಸದ್ದಿರದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಕರ್ಮಯೋಗವೆಂದರೇನೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

* * *

ಗಾಂಧೀಜಿ ಹಾಗೂ ವಿನೋಬಾ ಇಬ್ಬರೂ ಕರ್ಮಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಕರ್ಮಯೋಗವೆಂದರೇನು? ನಾನು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿದವನಲ್ಲ. ಗೀತೆ ಕೂಡ ಪೂರ್ತಿ ತಿಳಿಯದು. ನನ್ನ ಸರಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರತಿದಿನ ನಾವು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಹಾಗೂ ಒಳಿತನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಕರ್ಮಯೋಗ. ಇದೇ ಮಾತನ್ನು, ತನ್ನ ಸ್ವಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಎಂದು ಸಹಿತ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರಮದ ದುಡಿಮೆ, ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇವು ಮೂರು ಸಂಗತಿಗಳು ಹದವರಿತು ಮಿಳಿತಗೊಂಡ ಬದುಕೇ ಕರ್ಮಯೋಗಿಯ ಬದುಕು. ತನ್ನ ಸುತ್ತಲ ಸಮಾಜ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಗೂ ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುವವರು ಕರ್ಮಯೋಗಿಗಳು. ಕರ್ಮಯೋಗಿಯು ತಾನು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ತನಗಾಗಿ ಬಯಸಬಾರದು, ಅದು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯ ರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕರ್ಮಯೋಗದ ಸಾರವಿದು.

* * *

ಆಶ್ರಮವಾಸ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತ ವಿನೋಬಾ ಕಾಂಚನಮುಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಋಷಿಖೇತಿ ಎಂಬೆರಡು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂಚನವೆಂದರೆ ಹಣ. ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಬದುಕನ್ನು ಬದುಕಬೇಕು ಎಂದು ತಾಕೀತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರು. ಇನ್ನು ಋಷಿ ಖೇತಿ; ಖೇತಿಯೆಂದರೆ ಬೇಸಾಯ, ಋಷಿ ಖೇತಿಯೆಂದರೆ ಋಷಿಗಳ ಮಾಡುವ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರ್ಥ. ಅಂದರೆ ನಿನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ನಿನ್ನದೇ ಶ್ರಮದಿಂದ ನೀನೇ ಬೆಳೆದುಕೋ ಎಂದು ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳಿಗೆ ತಾಕೀತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ವಿನೋಬಾ. ನೇಗಿಲಿಗೆ ಪಶುಗಳನ್ನು ಹೂಡುವುದನ್ನು ಸಹ ಅವರು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆ ದೂರವೇ ಉಳಿಯಿತು. ಜಪಾನಿನ ಸಂತ ಫುಕೋವೋಕಾ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಸಹಜ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯು ವಿನೋಬಾ ಹೇಳುವ ಋಷಿಖೇತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

* * *

ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿಯು ಮೂಲತಃ ಕರ್ಮಯೋಗಿಗಳ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿತ್ತು. ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿಯ ಅನೇಕ ಸಂತರು, ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ, ನೇಯ್ಗೆ, ಚಮ್ಮಾರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಯಕಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ವಿನೋಬಾ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆಯ ದೇವರು. ಹಾಗಾಗಿ ಆತನೇ ಕರ್ಮಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕವಿದ್ದಂತೆ. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರತಿದಿನದ ಯುದ್ಧ ಕೊನೆಗೊಂಡ ನಂತರ, ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸಾರಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಥದ ಕುದುರೆಗಳ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ತೆಗೆದು, ಅವುಗಳ ಮೈಯುಜ್ಜಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೇವುಣ್ಣಿಸಿ, ನೀರು ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗ ನಡೆದಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಉಂಡವರ ಎಲೆ ಬಳಿದು ಸೇವೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. *

ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ: ಗಾಂಧಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹಾಗೂ ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾರಗಳು

ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್: ದಿವ್ಯಾಂಶು ಪಟೇಲ
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡ ಹಲವಾರು ಚರ್ಚೆಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಅವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದ ಮಹಾನ್ ಚಿಂತಕರ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿವೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯ ಯಾವುದೇ ಆಯಾಮವನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಯಾವತ್ತೂ ಕಿರಿಕಿರಿ ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ, ನಿದ್ರೆಗೆಡಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಆನಾದಿಯಿದಿಂದಲೇ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೂ ಅಸಮಾನತೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತಗೊಳಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವವರ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಇದು ಅಪಾರ ಅಭದ್ರತೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ.

ಸಮಾನತೆ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಾಗೆಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಜಾತಿ ಆಧರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ತಳುಕು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಈ ತರಹದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮತೋಲನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅಸಮಾನತೆಯ ಮೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜನ ತೀರ್ಪು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದರೂ ಇದು ತಪ್ಪು ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಅದು ಒಂದೇ ಆಯಾಮವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಇತರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ–ಲಂಬ ಮತ್ತು ಸಮಾನಾಂತರ ಶ್ರೇಣೀಕರಗಳೆರಡರ–ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅಂತರ್‌ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೧. ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾದ ಕ್ರಮಗಳು ಸಮಕಾಲೀನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಜಾನಪದೀಯ ಹಾಗೂ ಪೌರಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಇವುಗಳ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಬಿಲ್ಲು ವಿದ್ಯೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಹಕ್ಕು ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ತನಗೆ 'ಅನುಮತಿ' ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಬಿಲ್ಲು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಏಕಲವ್ಯನ ಛಲ ಹಾಗೂ ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನದ ೧೪–೧೮ನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳಂಥ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಉಪಕ್ರಮಗಳವರೆಗೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ತರಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಸುದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸವಿದ್ದರೂ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯು ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿದ ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಯಾಳಾಗಿದೆ. ಬಲವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ನಂತರವೂ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದದ್ದು ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೇ. ಅದು ಇನ್ನೂ ತನಕ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ವಿಭಜನೆಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಾಗಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣದ ತರ್ಕ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ವರ್ಣ/ಜಾತಿ ವಿಭಜನೆಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಈ ಶ್ರೇಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವ ಕುರಿತಂತೆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕೆ ಜಾತಿಯೇ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಲಿಂಗಾಯತ ಪಂಗಡ/ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಜಾಬ, ಹರ್ಯಾಣಾ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ (*ದೀಪಂಕರ ಗುಪ್ತ*) ದಂತಹ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಹೊರತುಪಡಿಸಿದಂತೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೀಮೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಭಜನೆಗಳನ್ನು ಕೆಣಕಿದ್ದನ್ನು ಕೆಲವಷ್ಟೇ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಋಜುವಾತುಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಅಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಭೇದಭಾವವು ಜಾತಿ ಆಧರಿತ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತಿರುಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಜಾತಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯ ದೇಹವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೆನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇಂತಹದೇ ವಾದವನ್ನು ಜಾತಿಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.(*ಶ್ರೀನಿವಾಸ –೨೦೦೧*) ಅವರು ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ವರ್ಣಗಳ ನಡುವಣ ಅರ್ಥಭೇದವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ತಳುಕು ಹಾಕಲಾಗಿದ್ದು ಅದು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಅನುಕರಣೆಗೆ ತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಲಿಂಗಾಯತ, ರೆಡ್ಡಿ, ಜಾಟ, ಯಾದವ ಹಾಗೂ ಕುರ್ಮಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ. ಅವು ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಳಿಂದ ಹೊರ ಬಂದವು; ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಚಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಪಾರವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಬೇರೆಯೇ ಆದ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದವು.

ವರ್ಣ ಹಾಗೂ ಜಾತಿಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೇ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದೂ ಅವಶ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವಂತಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವರ್ಗವನ್ನಾಧರಿಸಿದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದು ವರ್ಣ ಹಾಗೂ ಜಾತಿಗಳಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಜಾತಿ ಆಧರಿತ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯು ಕೆಲವರಿಗೆ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅಪಾರ ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ಪಕ್ಷಪಾತ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳ ಆಧಾರವನ್ನಾಗಿ ಸ್ವಿಕರಿಸುವುದು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿಸುವ ಅನನ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಆಚರಣೆಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಧರಿಸಿದ್ದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶ ಮಾಡಿತು. ಅದು ಆ ಸಮಾಜದ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಜಾತಿಯಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿದ 'ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿಸಿತು.

ಕಾಲ ಗತಿಸಿದಂತೆಲ್ಲ ಈ ಎಲ್ಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದವು. ಆದರೆ ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಬಲ್ಲ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೂ ಉಂಟಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಕೈಗಾರಿಕೀರಣ ಹೊಮ್ಮಿಸಿದ ಶಕ್ತಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಪ್ರಜಾ ಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕನಸು ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲೆತ್ನಿಸುವುದರಿಂದ ನೈಜ ಸನ್ನಿವೇಶದ ತಪ್ಪು ಚಿತ್ರಣ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ವಿರುದ್ಧ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಬೀರ, ನಾನಕ ಹಾಗೂ ರಾಮದೇವರಂತಹ ಸಂತರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಧ್ಯ ಯುಗದ ಬೌದ್ಧ ಚಿಂತಕರನ್ನು ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಫುಲೆ, ಸಾವಿತ್ರಿ ಫುಲೆ, ಪೆರಿಯಾರ್ ಹಾಗೂ ಶಾಹು ಮಹಾರಾಜರ ಕೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಅನನ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗದು

ಆದರೆ ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ಯೋಜನಾಬದ್ಧ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಳಜಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಇತರ ಚಿಂತನೆಗಳಂತೆಯೆ ತಮ್ಮ ತಾತ್ವಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಅವರ ವಾಸ್ತವ್ಯದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನಾಂಗೀಯ ಭೇದಭಾವದ ವಿರುದ್ಧ ಯಶಸ್ವಿ ಹೋರಾಟದ ನಂತರ ಅವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ಮೇಲೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ, ಜಾತಿ ಆಧರಿತ ಭೇದಭಾವದ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟರು. ಭಾರತದ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಡತೊಡಗಿದ ಅವರಿಗೆ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಭೇದ್ಯ ಕೋಟೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಜನಾಂಗವಾದದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಸಿದ್ದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರು.

ವಿಭಿನ್ನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆದ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಅನುಭವಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯ ಚಿಂತನೆಯ ಬೆಳವಣಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ.ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಪ್ತವಾಗಿಯಾದರೂ ಅವರು ತಮಗೆ ಆದ ಅನುಭವಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದರು. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ ಮರಳಿದ ನಂತರದ, ನಾಗರಿಕ ಅವಿಧೇಯತೆ ಆಂದೋಲನದ ಅವಧಿಯಲಿನ ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಅನಂತರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗಳಿಸುವವರೆಗಿನಗೆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುವ ಗಾಂಧಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದತ್ತ ತಿರುಗಿದ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

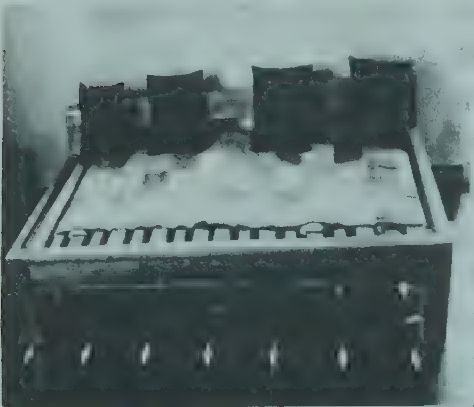
ಗಾಂಧಿಯ ವಿಚಾರಗಳು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ನವೀಕರಣಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಅವರು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಏಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಅವಶ್ಯವಾದ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸದೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗದು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತು. ಕಾರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣವು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಹುದಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ೧೯೨೦ರಿಂದಲೇ ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಲೆತ್ನಿಸಿದರು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗು ಗಾಂಧಿಯ ಆಳವಾದ ಕಾಳಜಿ ಹಾಗೂ ಕೊರಗಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಈ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ತಿರುಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದರು.

ಗಾಂಧಿಯ ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಮಂದಿರ ಪ್ರವೇಶದಂತಹ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮನ್ನಣೆ ಹಾಗೂ ಕೊಡುಗೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆ ಹಕ್ಕುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ ಜನರ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂಚಿಗೆ ದೂಡಲ್ಪಟ್ಟವರ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರುವ ಮೂಲಕ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಅವರು ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ತಳುಕು ಹಾಕಿದರು. ತಮ್ಮ ಆದರ್ಶ ಗ್ರಾಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹ, ಅವರು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಹಾಗೂ ಪೂರಕವಾದ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಪಾರಂಪರಿಕ ಗಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟರು. ಗಾಂಧಿ ಯಾವತ್ತೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಹಾರದ ಮಹತ್ವಕ್ಕೆ ಅವರು ಒತ್ತು ನೀಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದರು. ತಮ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರು ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಂಗವೆನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಂತರ, ೧೬ ನವೆಂಬರ್ ೧೯೩೩ರ 'ಹರಿಜನ'ದ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಋಜುವಾತಾಗಿರುವಂತೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುತ್ತ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅದು ಗಾಂಧಿಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾನತೆಯ ತಮ್ಮ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಂರಚನೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಖಾದಿ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧನಗಳನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗೆ ಗಾಂಧಿ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು.

(ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಕಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ

ಹೇಳಿ, ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ಇದು ತೆಂಗಾ?

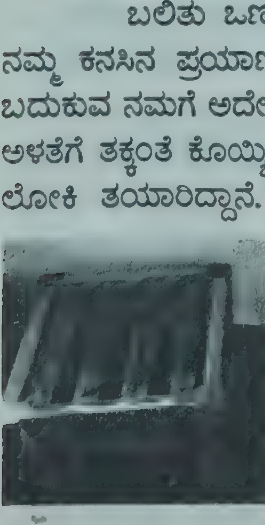
ಕಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾಯಕ ಜೊತೆಗೂಡಿದರೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಮಿಂಚು ಸಂಚಾರ ಖಚಿತಟಿ. ಇನ್ನು ಅವೆರಡೂ ಹಾವಿನಂತೆ ಒಂದಾದರೆ ಸೊಬಗಿನ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಮೈತಳೆದು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೇ ಮಾಡಬಲ್ಲದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸಿದ್ದು ಮೊನ್ನೆ, ಗೆಳೆಯ ಗೌಸಿ ಮತ್ತು ಲೋಕಿಯ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಸೇರಿ ರೂಪು ಪಡೆದ ನಮ್ಮ ಸೀಮೆಯ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು. ತೆಂಗಿನ ದಿವಾನ್, ತೆಂಗಿನ ಮಂಚ, ತೆಂಗಿನ painting frame, ಬೊಂಬಾಟ್ ಟೀಪಾಯ್! ನೋಡಿದವರೆಲ್ಲ ಊರಗಲ ಬಾಯ್ಕಿಸಿದು ಅಬ್ಬಾ! ಎಂದವರೇ, ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಅಜಗಜಾಂತರ. ಉಳ್ಳವರ ತೇಗವೆಲ್ಲಿ? ಬಡವರ ತೆಂಗೆಲ್ಲಿ?

ನಮ್ಮೂರಿನ ತೆಂಗು ತೇಗಕ್ಕೆ ಸೈಡೊಡೆದರೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಎಂತಹ ಅಬ್ಬೇಪಾರಿಯೂ ಊಹಿಸಬಹುದು. ದುಡ್ಡು ದಂಡಿಗಿಲ್ಲದವರ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ತರಹೇವಾರಿ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು ಮನೆ ತುಂಬ ಕೂತು, ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ಊಹಿಸಬಹುದಾದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಸ್ಪರ್ಶ ನೀಡಬಹುದು.

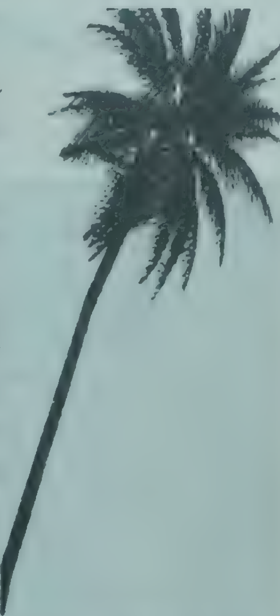
ನಾವು ಜೊತೆಗೆ ನೀವು ಸಣ್ಣವರಾಗಿದ್ದಾಗ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸಸಿಯ ಟಮಟ್ಟೆ ಬಳಸಿ ಗುಡ್ಲಾಕಿದ್ದವಲ್ಲ. ಆ ತೆಂಗಿನ ಯಡಮಟ್ಟೆ, ದಿಮ್ಮಿ, ನಮಗೆಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಬಂದಿದ್ದ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ಕನಸಿಗೆ ಆಗಲೇ ಒಂದು ರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೂರುವಾಗ ಯಡಮಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಕುರ್ಚಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು. ನನಗೆ ಈಗಲೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆ. ಅಂದು ಕುಂಡಿಗೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ಯಡಮಟ್ಟೆಯೇ ಇಂದಿನ ಈ ತೆಂಗಿನ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳ ಪೀಠಿಕೆಯೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುರಿದ ಅಥವಾ ಮುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಎರಡೇ ಹಳೇ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಛೇರಿನಲ್ಲೇ ಜೀವಮಾನ ಸವೆಸುವರಿಗೇನು ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಹತಾಶ ಮನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಂದು ಒಂದು ಹೊಸ ಚಿಗುರನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ತೆಂಗೇ. ತೇಗದ ರೇಟು ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಕು ಹೃದಯಾಘಾತವಾಗುವ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಗೆ ಕೈಯೊಡ್ಡುವಾಗಲೆಲ್ಲ 'ತಿಚಿಡಿ'ಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಅತೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ದೃಶ್ಯಗಳೇ. ಕಾಫಿಗೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿದಾಗ ಟೀಫಾಯಿಲ್ಲದೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಕ್ಕಿ 'ನಿಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೊಂದು.......... ಇಲ್ಲ' ಎನ್ನುವ ಈ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜೇಬಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗದೆ, ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನ ಮಾತೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಬಲಿತು ಒಣಗಿದ ಸಣ್ಣೆಳೆಯ ಹಳೆಯ ಮರ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು ನಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಪ್ರಯಾಣ ಅರ್ಧ ಸಾಗಿದಂತೆ. ತೆಂಗಿನ ಸುಳಿಯೊಳಗೇ ಬದುಕುವ ನಮಗೆ ಅದೇನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ ಬಿಡಿ. ಅದನ್ನು ಅಳತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೊಯ್ಯಿಸಿ ನಮಗಿಷ್ಟವಾದ ರೂಪವನು ಕೊಡಲು ನಮ್ಮ ಲೋಕಿ ತಯಾರಿದ್ದಾನೆ. 'ಮರ ಎಷ್ಟೊಂದುಗಟ್ಟಿಯೆಂದರೆ ಉಳಿಬಾಯಿ

ಬೇಗ ಹೋಗುತ್ತೆ'.ಎನ್ನುತ್ತಲೇ ನಮ್ಮ ಲೋಕಿ ಮರದ ಗಟ್ಟಿತನ, ಬಾಳಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಳಿಬಾಯಿ ತೋರ್ಸಿಯೇ ನೀಗುತ್ತಾನೆ. 'ಇದರ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷಾಂದ್ರೆ ಹುಳಾಡುವುದಿಲ್ಲ'. ಎನ್ನುವುದು ಲೋಕಿಯ Eye witness. ಇನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ Judgment ಕೊಡಬಹುದು ಅಲ್ವಾ?

ಮೊದಮೊದಲು ಅಷ್ಟೇನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣದ ದಿಮ್ಮಿ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ನಡುಮನೆಗಿಡುವ ಟೀಪಾಯಿಯ್ ಹೇಗಪ್ಪ ಸಾಧ್ಯ? ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಹುಟ್ಟದೆ ಬಿಡಲ್ಲ. ಸಾಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಶಾಸ್ತ್ರವಾದರೆ ಸಾಕು, ಮದುವೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ರೆಡಿ. ಇನ್ನು ಪ್ಲೈನಿಂಗ್ ಆಗಿ, ತೋಪ್ಡ ಹೊಡೆದು, ಕೂಲ್ ಹಾಕಿ, ತಿದ್ದಿ, ತೀಡಿ, Final touch ಕೊಟ್ಟು polish ಹಾಕಿದ್ರೆ ಸಾಕು. ಯಾರು ಮಾತೇ ಆಡಲ್ಲ. ಕಂಡವರೆಲ್ಲ ಕೇಳ್ತಾರೆ. 'ನಿಜವಾಗ್ಲು ಇದು ತೆಂಗಾ'? ಎಂದು. ಇಂತದ್ದೆಲ್ಲ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನ' ತೆಂಗಿನ ಗೆಳೆಯ ವಿಶ್ವನಾಥ್. ಆದ್ರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯೂ ಆಗ್ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.ಇಷ್ಟು ವಜಬೂತಾಗಿ ಆಗಿರೋದು ತುಂಬಾ ಖುಷಿ.ಎನ್ನುವುದು ಅವನ ಅನಿಸಿಕೆ.ಜೊತೆಗೆ ಇದರ ಮುಂದಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ, ಕೂಡಿ ಕಳೆದು ತೆಂಗು ಬೆಳೆದವನ ಕಾಸಿನ ಕಂಡೀಶನ್ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ? ಎನ್ನುವುದು ಅವನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ.

ಹೌದು, ತೇಗದ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಬೇಡ, ಕಾಲು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಸಾಕು. ನಮ್ಮ ರೈತರ ಬದುಕು ಪ್ಲಾಟಿನಮ್ಮೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಡವರ ಬದುಕಿನ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದಿಮಾಕಿನ ದಿವಾನ್, ದಣಿದ ಮೈಚಾಚೋ ಮಂಚ, ಕಾಲಿಳೆಬಿಡುವ ಕುರ್ಚಿ, ಬೆಲ್ಲದ ಬರ್ಗಾಫಿ ಇಡೋ ಟೀಫಾಯಿ, ಮೂಲೆಮುಚ್ಚೋ ಮೂಲೆಸ್ಟಾಂಡು, ಟೀವಿ ಕುಕ್ಕರಿಸೋ ಟೀವಿ ಸ್ಟಾಂಡು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮದ್ವೆ ಫೋಟೋ ಇಟ್ಟು ಸುತ್ತ ಜಾತ್ರೆ ಗೊಂಬೆ, ಹಳೇ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ಟು, ಹತ್ತದೇಇರುವ ಪೆನ್ನು, ಎಸ್ಪ್ಯೋಕಾಗ್ದೆ ಇರೋ ವಾಚು, ನೊಣ ಹೇತಿರೋ ಹೂವ, ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡೊ ಶೋಕೇಸು, ಏನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡ್ಸಿ, ಜುಂ ಅಂತ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಸೈಡೊಡ್ದು, ಯಾರ್ಬಂದರೂ ನಡ್ಮನೇಲೆ ಮಲಗಿ ಬಡವರೂ ಅಳುಕಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇಅಲ್ಲ, ನಾವೇ ನೀರಾಕಿ, ನಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಒಲೆಗಿಕ್ಕೋ ಮರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ಅನ್ನೋದೇನು ಕಮ್ಮಿ ಹೆಮ್ಮೆಯೇ?

ನೋಡಿ ಸಾರ್, ಅಲ್ಲಿರೋದು ಎರಡು ಗುಡ್ಡೆ ಮರ, ಒಂದು ತೇಗದ್ದು, ಇನ್ನೊಂದು ತೆಂಗಿಂದು, ತೇಗದ ಗುಡ್ಡೆಗೆ ೨೮,೦೦೦, ಇದಕ್ಕೆ ಬರೇ ೧೮೦೦, ಅದ್ರಲ್ಲೂ ಮರ, ಇದೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಾದು, ಇನ್ನೂ ಉಳಿಯುತ್ತೆ. ಏನಾದ್ರು ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಲೋಕಿ ಮಾತನ್ನು ನೀವೇ ಯೋಚ್ನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ.

ನಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿನ ಜೊತೇನೇ ಹುಟ್ಟೋ ತೆಂಗಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೂ ಕೊಂಡೊಯ್ದು, ನಮ್ಮ ಘನತೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಕನಸನ್ನು ನಾವೇ ಸಾಧಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ನಾವೇ ಬಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ದುಡ್ಡನ್ನು ನಾವೇ ಉಳಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಮರವನ್ನು ನಾವೇ ಬಳಸಿ, ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನನ್ನು ನಾವೇ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಬೇರೆಯವರಿಂದಲೂ ತಟ್ಟಿಸ್ಕೋಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರೋದು 'ಲೋಕಿ'ಯಂತಹ ಕ್ರಿಯೇಟಿವ್‌ಕಾಯಕ, ಗೌಸಿ ತರ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು angleನಲ್ಲಿ ಯೋಚ್ನೆ ಮಾಡೊ ಕಲೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇವರಿಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಊರೆಲ್ಲಾ ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿ ನುಸಿಪೀಡೆ ಕಳೆಯುವ ನಾವು-ನೀವು ಏನಂತೀರ? *

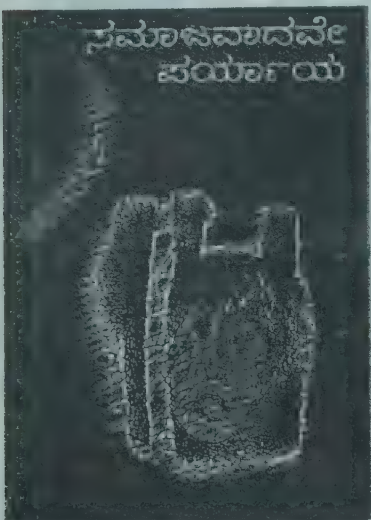
-ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ. ಬಿ.ಎಸ್, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ

ನಿಮ್ಮ ಕನಸಿಗೆ ಕರೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ -ಲೋಕಿ: ೯೦೩೩೭೮೧೪೮೮

ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ

ಪು: ಸಮಾಜವಾದವೇ ಪರ್ಯಾಯ ಸಂ: ಬಿ.ಎನ್. ಶಾರದಾ ಪ್ರ: ಸಂಬುದ್ಧ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು ಪು: ೧೪೨ ಬೆಲೆ: ರೂ.೧೦೦/

ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಚಾರ ವೈವಿಧ್ಯ...

ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ 'ಮುಕ್ತ ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾತುಕತೆ'ಯಿಂದ 'ಪತ್ರಿಕೆ'ಯ ಸಂಪಾದಕಿ ಬಿ.ಎನ್. ಶಾರದಾ ಅವರು ಆಯ್ದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ : 'ಸಮಾಜವಾದವೇ ಪರ್ಯಾಯ' ಪುಸ್ತಕ. ೨೦೦೪ರಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಲೇಖನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹಿಂದಿನ ಆರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 'ಪತ್ರಿಕೆ'ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲೇಖಕರು ಬರೆದಂತಹವು. ಇಲ್ಲಿರುವ ೫೧ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲನ್ನು ಮಂಗ್ಳೂರು ವಿಜಯ ಹಾಗೂ ಆಶೋಕರಾಜ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾ, ಕಿಶನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್ ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಕರ್, ಭಾಯಿವೈದ್ಯ, ಜಾವೆದ್ ಅಕ್ತರ್, ಡಾ. ಕಾಳೆಗೌಡ ನಾಗವಾರ, ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ, ಕಾಂಚಾ ಐಲಯ್ಯ ಎಲ್.ಎನ್. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ, ಡಾ. ಹನುಮಂತ, ಅಲಿಬಾಬಾ, ಬಿ.ಎನ್. ಶಾರದಾ ಅವರ ಲೇಖನಗಳೂ ಇಲ್ಲಿವೆ.

೨೦೦೪ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬರಹಗಳಿಗೆ ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಗಾಲದ ಅಥವಾ ಆ ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲದ ಕೋಲಾಹಲವೆಲ್ಲವೂ ಭಟ್ಟಿಯಿಳಿದಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದದ ಸ್ಪಂದನಶೀಲತೆಯ ದಾಖಲೆಯೊಡನೆ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಏಳುಬೀಳುಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುಟಗಳೂ ಆಗಿರುವ ಈ ಕೃತಿ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ತನಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟವೊಂದರ ಆಕರ ಗ್ರಂಥವೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಹಲವು ಲೇಖಕರ, ಚಿಂತಕರ, ಹೋರಾಟಗಾರರ ಬರಹಗಳಿದ್ದರೂ ಮೊದಲಿಗೇ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುವು ಡಾ. ಲೊಹಿಯಾ ಮತ್ತು ಕಿಶನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್ ಅವರ ಬರಹಗಳು. ಸಮಾಜವಾದಿ ತಾತ್ವಿಕತೆಗಿರುವ ಆವ್ಯಾಪ್ತತೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಂತಿರುವ ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಟಿಬೆಟ್ ಕುರಿತ ಬರಹ ಪುಟ್ಟರಾಷ್ಟ್ರ ಟಿಬೆಟ್‌ನ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. *(ಟಿಬೆಟ್ : ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದ ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಡಾ. ರಾಮಮನೋಹರ ಲೊಹಿಯಾ)* 'ಟಿಬೆಟ್ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಟಿಬೆಟ್ ಅಂದರೆ ಚೀನಾ ಅಲ್ಲ; ಟಿಬೆಟ್ ಅಂದರೆ ಟಿಬೆಟ್, ಅಷ್ಟೆ' ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಭಾಷೆ, ಲಿಪಿ, ಜೀವನ ವಿಧಾನ, ಧರ್ಮ, ಚರಿತ್ರೆ, ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಆಧಾರ ಪಡೆದು ತಲಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ವಾದಿಸುವ ಲೋಹಿಯಾ ಈ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಮಾನವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು, ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವ ಸಮುದಾಯಗಳೊಡನೆ ಸಂವಾದಿಸಬಯಸುವ ಯಾವುದೇ ತಾತ್ವಿಕತೆಯೂ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ನೈಚ್ಯಾನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಮುಕ್ತವಿರಬೇಕೆಂದವರು ಈ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಂಚುಕೋರತನದ ರಾಕ್ಷಸ ಶಕ್ತಿಗಳೆದುರು ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಸತ್ಯದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯೂ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪಿ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

'ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್'ನ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆದುರು ಕಿಶನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್ ಅವರ ಸ್ಫೋಟಕ ಕರೆ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೂ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿದೆ. 'ಸಮಾಜವಾದ ಎಂಬ ಚಿಂತನೆ ಯಾರ ಶೋಕಕ್ಕೂ ಒಳಪಡದೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋದೀತೆ?... ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ನಾಯಕರನ್ನು ಕೊಂಚವಾದರೂ ತಟ್ಟೀತು ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವ ಧೈರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅದರ ಸಾವಿನ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ಧೈರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮ 'ಸಮಾಜವಾದ' ಇತರೆಲ್ಲ 'ವಾದ' ಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರುವ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವೂ ಇವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದ ತಮ್ಮದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವರಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೆ ಇದೆ. ಸಮಾಜವಾದದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಬಯಸುವ ಕೀಳರಿಮೆ ಇದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವು ಹೀಗೆ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೆ?.... ಖಂಡಿತ ಕೂಡದು...' ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಶನ್ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿರುವ ಇದೇ ಬಗೆಯ ಆತಂಕ ಆಗ್ರಹಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಕಿಶನ್ ಅವರ 'ಮಾತು' ಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಮುಖೇಡಿತನ, ಅನಾಮಿಕತೆ, ಹಿಂಜರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಲಾಯನವಾದಕ್ಕೆ ಕಿಶನ್ ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಸಾತ್ವಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಬಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕ, ಭಾಯಿ ವೈದ್ಯ ಅವರು (*'ಇಂದಿನ ತುರ್ತು : ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಏಕತೆ'*) ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತ 'ಸಮಾಜವಾದ ನಿರ್ನಾಮಗೊಂಡಿದೆ, ಇನ್ನು ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಇತಿಶ್ರೀ ಮಾಡುವುದಷ್ಟೇ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ' ಎಂಬ *ವಿಹಿಂಪ* ನಾಯಕರೊಬ್ಬರ ಮಾತುಗಳ ಕಡೆ ಸಭೆಯ ಗಮನ ಸೆಳೆದು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಏಕತೆಗೆ ಕರೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಮತೀಯವಾದವೇ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರಾಣಘಾತಕ ಮೃತ್ಯುವೆಂದು ಮನಗಾಣಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಹುಶಃ ಇದೇ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುವ 'ನೀತಿಪತ್ರ'ದಲ್ಲಿರುವ ಘೋಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಂದನಶೀಲ ನಿರ್ಣಯಗಳೆಂದರೆ ೧. ಬೃಹತ್ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಭಸದ ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣದ ಅಪಾಯದ ಕುರಿತು ಲೊಹಿಯಾ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೆ ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿದ ಅಂಶ ಹಾಗೂ ೨. ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರಿಗಷ್ಟೆ ಭೂ ಒಡೆತನ ನೀಡುವ ಘೋಷಣೆ. ವಿಪರ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ದಶಕವೇ ಕಳೆದರೂ ಈ ಕುರಿತ ಯಾವ ಚರ್ಚೆಯನ್ನೂ, ಹೋರಾಟವನ್ನೂ ಸಂಘಟಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ.

'ಹಸಿವಿಗೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಿರುಕುಗಳಿಗೂ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ'. ಎಂಬುದು ನಮಗಿನ್ನೂ ಮನದಟ್ಟಾಗಿಲ್ಲ' ಎನ್ನುವ ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತ ಕಂಡ ಅಪ್ರತಿಮ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ ಮೇಧಾಪಾಟ್ಕರ್, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತ ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕತ್ವ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಗ್ಳೂರ ವಿಜಯ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಲೇಖನ (*'ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ'*) ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಒಳನೋಟಗಳು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿವೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಆಗ್ರಹಗಳಾದ ೧. ಯಾವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೂ ಬದಲಿಸಲಾಗದ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಮಾಜವಾದದ ಜಾರಿ ೨. ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಗುರ್ತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿವಿನಾಶ ೩. ಭೂಮಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ಕೃಷಿ ಜಾರಿ. ಇವುಗಳಿಂದಷ್ಟೇ ನೈಜ ಸಮಾಜವಾದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮಾತುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟನ್ನು ಮಂಗ್ಳೂರು ವಿಜಯ ಮತ್ತು ಆಶೋಕ್‌ರಾಜ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಲೇಖಕರೂ ಹರಿಗಡಿಯದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸ್ಪಂದನಶೀಲತೆಯಿಂದ ಸಮಕಾಲೀನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗ್ಳೂರ ವಿಜಯ ಅವರ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅನುವಾದಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚರಿತ್ರೆಯ ಬರವಣಿಗೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಹಾಗೇ, ಅಶೋಕ್‌ರಾಜ್ ಅವರು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಕುರಿತು, ಹಸಿವು, ಆಹಾರದ ಹಕ್ಕು, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ನಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಜನಹಿತದ ಕಾಳಜಿ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

*

–ಕೆ.ಪಿ. ನಟರಾಜ

ಮುದ್ರಕರು: ಚಿತ್ರಕೂಟ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ದುರ್ಗಿಗುಡಿ,
ಶಿವಮೊಗ್ಗ–೫೭೭ ೨೦೧ ದೂ: ೦೮೧೮೨–೨೬೦೮೯೪

ತೆರೆದ ಅಂಚೆ

ಇವರಿಗೆ,

If undelivered, please return to D.S. Nagabhushana;
HIG-5, 'Nudi', Kallahalli Extension, Vinoba Nagara,
Shivamogga - 577204 (Karnataka)

ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ

ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ

ನವೆಂಬರ್, ೨೦೧೨ ಪುಟ: ೨೦ ಚಂದಾ: ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ.೧೨೫/-

ಸಂಪಾದಕ: ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ-೫, 'ನುಡಿ', ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ- ೫೭೭ ೨೦೪

ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೪೮೫೭೪ ಸಂಚಾರಿ : ೯೪೪೯೨ ೪೨೨೮೪ ಈ ಮೇಲ್: dsnagabhushana@gmail.com

ಸಂಪಾದಕನ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಕಳೆದೊಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವವವರು ಅರವಿಂದ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್. ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ನೇತೃತ್ವದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಆಂದೋಲನದ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಣ್ಣಾ ತಂಡದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೆಲವು ಸಹ ಮನಸ್ಕ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಹೊರಬಿದ್ದು ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಸನ್ನಾಹದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದವಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಣ್ಣಾರ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಳೆದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ನಿರಶನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಅಣ್ಣಾ ಅವರೇ, ರಾಜಕೀಯ ಪರ್ಯಾಯದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಕುರಿತ ತಮ್ಮ ತಂಡದೊಳಗಿನ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೋ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಭಜನಾ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಯೋ ಏನೋ, ಕೇಜ್ರಿವಾಲಾರ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಹಸದಿಂದ ದೂರ ಉಳಿಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೇಜ್ರಿವಾಲರ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದವದೆಯೆಂದೂ ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಣ್ಣಾರ ಇಂತಹ ನಿಗಾ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೇ.

ಅರವಿಂದ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಆಂದೋಲನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಪತಿಗಳು ಪದೇ ಪದೇ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ತಾಕತ್ತಿದ್ದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಎಂಬ ಸವಾಲನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆ ಈಗ ಶಾಂತಿಭೂಷಣ್, ಪ್ರಶಾಂತ್ ಭೂಷಣ್, ಮನೀಶ್ ಸಿಸೋಡಿಯಾ, ಯೋಗೇಂದ್ರ ಯಾದವ್, ಷಾಜಿಯಾ ಇಲ್ಮಿ, ಪ್ರೊ. ಆನಂದಕುಮಾರ್, ಮಯಾಂಕ್ ಗಾಂಧಿ, ಕುಮಾರ್ ವಿಶ್ವಾಸ್‌ರಂತಹ ದೀರ್ಘ ಹೋರಾಟಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿರುವ ಹಲವು ಹಿರಿಯರು ಮತ್ತು ಯುವ ಚಿಂತಕರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದುಷ್ಟ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಂದು ಪರ್ಯಾಯ ರೂಪಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡಿರುವ ಈ ತಂಡ ಈಗ ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮೊದಲ ಭಾಗವಾಗಿ ಈ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಕ್ಷಾತೀತ ಭ್ರಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಡುವಣ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಬಯಲುಗೊಳಿಸುವ ಹಗರಣಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಮೊದಲೇ ಈ ತಂಡ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಕೇಂದ್ರದ ಹದಿನೈದು ಸಚಿವರ ವಿರುದ್ಧ ಆರೋಪ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ 'ವಿಶೇಷ ತನಿಖಾ ದಳ'ದ ಮೂಲಕ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ಆಗ್ರಹಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕದ ಕಾರಣ ಅದೀಗ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿ, ದಿನವಹಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ ದೆಹಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಶೀಲಾ ದೀಕ್ಷಿತ್, ಸೋನಿಯಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಳಿಯ ರಾಬರ್ಟ್ ವಾಡ್ರಾ, ಕೇಂದ್ರ ಕಾನೂನು ಸಚಿವ ಸಲ್ಮಾನ್ ಖುರ್ಷೀದ್ ಮತ್ತು ಬಿಜೆಪಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನಿತಿನ್ ಗಡ್ಕರಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಹಗರಣಗಳನ್ನು ವಿವರ ಸಹಿತ ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿವರಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಅವರ ಆಪ್ತರು ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಜನರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಬುಡಸಮೇತ ಅಲುಗಾಡಿಸಿದೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ಕೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇಡೀ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಪಕ್ಷಗಳು ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ತಂಡದ ವಿರುದ್ಧ ಹಲವು ನೆಲೆಗಳ ದಾಳಿ ಆರಂಭಿಸಿವೆ. ಕೇಜ್ರಿವಾಲಾ ತಂಡ ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಂತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ತಂಡದ ವಿರುದ್ಧ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಆರೋಪಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದೆನ್ನುವುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.(ನೋಡಿ: 'ನವ ಮಾನವ': ಅಕ್ಟೋಬರ್, ೨೦೧೧) ಇನ್ನೂ ಅನುಮಾನಗಳಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವಿರುವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದೂ ತಂಡ ಸವಾಲೆಸೆದಿದೆ. ಈ ಸವಾಲನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಏಕೋ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಬದಲಿಗೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ತಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಗೊಂದಲ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು, ತನ್ನ ಅದಕ್ಷ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟ ಆಡಳಿತದಿಂದಾಗಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಜೆಪಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬಂದ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಸಿಂಗ್ ಎಂಬ ನೆಹ್ರೂ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದೂಷಕನ ಮೂಲಕ ಈ ತಂಡದ ಮೇಲೆ ಪದೇ ಪದೇ ಹಣಕಾಸಿನ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಬಿಜೆಪಿಯ ಒಳ ರಾಜಕಾರಣದ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಈ ಅರವಿಂದ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ಎಲ್ಲಿಂದಲೂ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವರಲ್ಲ. ಅವರು ಭಾರತೀಯ ಕಂದಾಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದವರು. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನವನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೃಹತ್ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಕಂಡು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಸೇವೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆದವರು. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಹೋರಾಟದ ಮೊದಲ ಹಂತವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗಾಗಿ ಜನಾಂದೋಲನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಏಷ್ಯಾದ ನೊಬೆಲ್ ಎಂದೆನಿಸಿರುವ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದವರು. ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನು 'ಭಾರತ್ ಸ್ವರಾಜ್ ಆಂದೋಲನ'ದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದವರು. ನಂತರವಷ್ಟೇ ಅವರು ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ತಂಡ ಸೇರಿ 'ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಭಾರತ' ಎಂಬ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು. ಅವರ ತಂಡ ಈಗ ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕೊಳಕನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವ ಹಗರಣಗಳನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವಂತೆಯೇ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲೂ ತೊಡಗಿದೆ. ಅದು ತನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಕರಡು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗಾಗಿ ಜನರ ಮುಂದಿರಿಸಿದೆ. (ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ india

against corruptionನ ಜಾಲತಾಣದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು) ಆದರೆ ಏನು ಸಿಕ್ಕರೂ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಸಾಲೆ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾರುವ ನಮ್ಮ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕೇಜ್ರಿವಾಲರ ತಂಡ ಈಗ ಬಯಲುಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಗರಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ರೋಚಕ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಜಾಹೀರಾತು ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆಯೇ ಹೊರತು, ಈ ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಿರಲಿ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿಲ್ಲ! ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳೂ ಪ್ರಸಕ್ತ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು ಇಂತಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ತಂಡ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅರಿಯಬೇಕಿದೆ.

ಈ ಕರಡು ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ಮೊದಲ ನೋಟಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯ 'ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್'ನಿಂದ ತನ್ನ ತಾತ್ವಿಕ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತಾ ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಭಾರತದ ಇಡೀ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಅತಿ ಕೆಳ ಹಂತದಿಂದ ಪುನಾರಚಿಸುವ ಆಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ಧಾರಗಳೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಗುಂಪು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳ ಹಂತದಿಂದ ಮೂಡಬೇಕು ಎಂದು ಅದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಗತ್ಯಗಳು ಜನರ ಅಗತ್ಯಗಳಾಗಿ ಅವರ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಮೂಡಬೇಕು ಎಂದು ಅದು ತನ್ನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲದರ ಹಿಂದೆ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಾಶವೇ ಭಾರತದ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂಬ ಅರಿವು ಇದ್ದಂತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಈ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಾಳಜಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಮಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆಯ ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ದಲಿತ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ, ಆದಿವಾಸಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪುರುಚ್ಚರಿಸಿರುವ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ತನ್ನ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶೇ. ೩೦ರ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಗಾಂಧಿ–ಲೋಹಿಯಾ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಹೋಲುವಂತಿದ್ದು, ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಜೆಪಿಯವರ 'ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಾಂತಿ' ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಪುನಾರಚಿತ ಕರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ತಂಡದ ಯೋಗೇಂದ್ರ ಯಾದವ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ। ಆನಂದ ಕುಮಾರ್ ಲೋಹಿಯಾ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದು ಅವರು ಜೆಪಿ ಚಳುವಳಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಆದರೆ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾದರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ, ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಜನರಿಗೇ ನೇರ ಆಡಳಿತದ ಹೊಣೆ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣಾ ಸುಧಾರಣೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಸುಧಾರಣೆ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕರಡು ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ಮೌನವಾಗಿದೆ. ನಿಜ, ಅದರ ಘೋಷಿತ ರಾಜಕೀಯ ಆಶಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸೂಚಿತವಾದಂತಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಇದೇ ನವೆಂಬರ್ ೨೬ರಂದು ಘೋಷಿತವಾಗಲಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯ ಅಂತಿಮ ರೂಪದಲ್ಲಾದರೂ ನಿರೂಪಿಸಬೇಕಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ ಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟುವ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಜನರ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಬೇರುಮಟ್ಟದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶೀಘ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಬೇಕಿದೆ. ಈ ತಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾವಂತರೂ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದೆ. ಅದರೆ ಇದು ಅದರ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುವಂತೆಯೇ, ತನ್ನ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮಧ್ಯೆಯೂ ವಿಸ್ತರಿಸದೇ ಹೋದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೂ ಆಗಿಬಿಡಬಹುದು. ಈ ಎಚ್ಚರ ತಂಡಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮೂಡಬೇಕಿದೆ. ಅದರ ತಕ್ಷಣದ ಗಮನ ದೆಹಲಿ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಚುನಾವಣೆಗಳಾದರೂ, ಅದು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯಂತ ತನ್ನ ಇರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅದರ ದಾತರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹುಡುಕಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ!

ಜನ ಸದ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡುಹೋಗುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಳಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪರ್ಯಾಯವೊಂದು ಮೂಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲಿದ್ದಾರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆ ಕೂಡ. ಹಾಗೆ ತನ್ನ ನಿಜತ್ವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ತಂಡದ ತುರ್ತು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಹೋರಾಟ ನಮ್ಮ ಈವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಂತೆಯೇ ಹಾರಾಟವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಪರ್ಯಾವಸನಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಈ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ, ಈ ತಂಡಕ್ಕೆ, ಅದರ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ 'ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ'ದ ಶುಭಾಶಯಗಳು!

–ಸಂಪಾದಕ

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೇ,

ಪತ್ರಿಕೆ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿ. ಅದರಿಂದ ಅಂಚೆ ರಿಯಾಯ್ತಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಜಾಹೀರಾತು ದೊರೆತು ಪತ್ರಿಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಅಂಕಣ ಸುತ್ತಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಲೋಕದ 'ಒಂದು ಚುರುಕಾದ ವ್ಯಂಗ್ಯ ನೋಟ ಒದಗಿಸಿ ಮನವನ್ನು ಮುದಗೊಳಿಸುತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿ. ಆದರೆ ಈ ಅಂಕಣ ಮತ್ತು 'ಇದು ಭಾರತ! ಇದು ಭಾರತ!!' ಸೇರಿ ಒಂದು ಪುಟ ಮೀರದಿರಲಿ.

–ಎಚ್.ಆರ್. ಬಸವರಾಜು, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊಸ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ, ವಿಸ್ತರಿಸುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಲೇಖಕರು ಮತ್ತಷ್ಟು ಅನುಭವ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದರೆ ಒಳಿತೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಇದರೊಡನೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಡಿ.ಡಿ. ಇರಿಸಿರುವೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು ವಾಚನಾಲಯದ ಚಂದಾ ಕೂಡಾ ಕಳಿಸುತ್ತಿರುವೆ,

–ಶಿವರಾಮು ಕಾಡನಕುಪ್ಪೆ, ಮೈಸೂರು

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯ ನಿಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯದ ರಾಜಕೀಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನೀವು ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗರ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಇಟ್ಟಿರುವಂತಿದೆ. ಇರಲಿ. ನೀವು ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮಂತಹವರ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು 'ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟೂ ಮತ್ತಷ್ಟೂ ಕಾಲು ಚಾಚು' ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೇ ಸರ್ಕಾರದ ಜೀವಾಳ ಎಂದಮೇಲೆ ಯಾರಾದರೂ ವಿವೇಕ ಹೇಳಲು ಬರುವುದೇ?

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನೆರವಿಗೆ ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಗುರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರೊಳಗಿರುವ ಮಹತ್ತರ ದೋಷಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ ರುಚಿಕಾ ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು ನ್ಯಾ ಬಿ.ಜೆ.ಕೋಚರ್ ರವರ ಲೇಖನ.

ಗಾಂಧಿ ಆತ್ಮಕತೆಯ ಪವಾಡ ಸಕಾಲಿಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ.

–ಟಿ.ಎಲ್.ರೇಖಾಂಬ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ನಿಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತಿದೆ. ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್‌ರು ಗಾಂಧಿ ಅರ್ಥ ಚಿಂತನೆಯನ್ನೂ ಸರಳ ಜೀವನ ಮಾದರಿಯನ್ನೂ ನಾಮಾವಶೇಷ ಮಾಡಲು ಪಣ ತೊಟ್ಟಂತಿದೆ. ರುಚಿಕಾ ಪ್ರಕರಣವಂತೂ ಭೀಕರ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯರು ನಿರುಮ್ಮಳವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ 'ನವ ಮಾನವ 'ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲೇ ಬರಲಿ..

–ಕೆ.ಪಿ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಬಜಗೋಳಿ

ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ': ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರ

ಸಾಗರದ ಲೋಹಿಯಾ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಕಳೆದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦ ಮತ್ತು ೨೧ರಂದು ತೀರ್ಥ ಹಳ್ಳಿ ಸಮೀಪದ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ' ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿತ್ತು.

ಶಿಬಿರವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ಎನ್. ಆರ್. ವಿಶುಕುಮಾರ್, ಗಾಂಧಿ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಸುಕಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಗಾಂಧಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪುನರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಗಬೇಕಿದೆ ಎಂದರು. ಹಾಗೇ ರಾಜ್ಯ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಪರಿಣಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅವರು ನೆನಪಿಸಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಬಿ.ಪಿ.ವೀರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಕಾಲೀನ ಬದುಕಿಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ ಎಂದರು.

ಮೊದಲ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಸಂವಾದ' ವಿಷಯವಾಗಿ ಶಿಬಿರದ ಪ್ರವೇಶ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು, ಮೂಲತಃ ಐರೋಪ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾದ ಸಮಾಜವಾದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದದ್ದೇ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ಎಂದರು. ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ನಡುವಣ ನಿರಂತರ ಸಂವಾದ ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನೂ, ಸಮಾಜ ವಾದಿಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಭೂಮಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಭಾಷೆ, ಹಿಂಸೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಇಂದಿನ ನಿರ್ದಯ ಪೈಪೋಟಿಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯೇ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮವಾಗಿ ಅವತರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಣೀತ ಸಮಾಜವಾದದ ಪುನರನ್ವೇಷಣೆ, ಲೋಹಿಯಾ ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಹಂತದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಆರಂಭವಾಗುವ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನಾಗಭೂಷಣ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.

ಎರಡನೇ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ' ಎಂಬ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಮಂಗಳೂರಿನ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ.ರಾಜಾರಾಮ್ ತೋಳ್ಪಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಗಾಂಧೀಜಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾದಿ, ಬಂಡವಾಳವಾದಿ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಹೌದು ಅಥವಾ ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ವರ್ಗೀಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಿಗದಂತಹ ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ದಾರಿ ಸವೆಸಿದ ದಾರ್ಶನಿಕರಾಗಿದ್ದು, ಅವರನ್ನು 'ನೈತಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ದಾರ್ಶನಿಕ' ಎಂದಷ್ಟೇ ಕರೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ನಡುವೆ ಆಯ್ಕೆ ಬಂದರೆ ನಾನು ನೈತಿಕತೆಯನ್ನೇ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಗಾಂಧಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿದ ತೋಳ್ಪಾಡಿ, ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಧರ್ಮದೃಷ್ಟಿ ಆಧುನಿಕವಾದದ್ದು, ಲೌಕಿಕವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದದ್ದು ಎಂದರು.ತೋಳ್ಪಾಡಿ, ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗಾಂದಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನೂ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು ಎಂದರು.

ಮೂರನೇ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ 'ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ–ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ–ಸಮಾಜವಾದ' ಎಂಬ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ. ತಂಬಂಡ ವಿಜಯ್ ಪೂಣಚ್ಚ ಮಾತನಾಡಿ, ಬ್ರಿಟಿಷರು ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಭಾರತ ಒಂದು ದೇಶವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಗಾಂಧಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರು ಎಂದರು. ಅವರ ಈ ಚಿಂತನೆಯ ಹಿಂದೆ ರಾಜಕೀಯ ಭಾರತದ ಕಲ್ಪನೆ ಇರದೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಭಾರತದ ಕಲ್ಪನೆ ಇತ್ತು. ಬಂಡವಾಳಗಾರರು ಇರಲಿ, ಆದರೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಹೋಗಲಿ ಎಂಬ ನಿಲುವು ಗಾಂಧಿಯದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಗೆ ಪ್ರಬಲ ಪರ್ಯಾಯವನ್ನು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಗಾಂಧೀಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಅವರ ಸಮಾಜವಾದವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪೂಣಚ್ಚ ವಿಷಾದಿಸಿದರು.

ನಾಲ್ಕನೇ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧಿಯ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ:ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವ' ಕುರಿತು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ರಾಜಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ.ಮುಜಾಫರ್ ಅಸ್ಸಾದಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುರೂಪಿ ಗಾಂಧಿಯಿನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಎಂದರು. ಭಾರತದ ಹಲವು ಪ್ರಮುಖ ಸಂವಾದ ಮತ್ತು ಸಂಕಥನಗಳ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಗಾಂಧಿ ಇರುವಂತೆ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅಪ್ರಿಯವಾದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಗಾಂಧಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಯೂ ಗಾಂಧಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯಮಾನ ದೊಡ್ಡ ವಿರೋಧಾಭಾಸವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಎಂದ ಅಸ್ಸಾದಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಗಾಂಧಿಗಳ ಕೇಂದ್ರ 'ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್'ನಲ್ಲಿದ್ದು, 'ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ'ದ ಈ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ನಾವಿಂದು ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಐದನೇ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ' ಕುರಿತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ದಯಾನಂದ ಸಾಗರ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪ್ರೊ. ಎಚ್.ಎ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಮಾತನಾಡಿ, ವಿ–ಘಟಿತ ಜ್ಞಾನವಾದ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ನಂಬಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಚಾರಗಳು ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ಕಂಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಗಾಂಧಿಯ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವ ಕ್ರಮವೇ ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ಅಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅವರನ್ನು ಅವರ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸಮಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದರು

ಆರನೇ ಗೋಷ್ಠೀಯಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧಿ: ಒಂದು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುರಿತು ಕವಯತ್ರಿ ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ, ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ನಂಬಿದ್ದ ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ಅಪರಿಗ್ರಹ ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲ ಆ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದವಾಗಿದ್ದು; ನಾವೀಗ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ದೂರವಾಗುವಂತಹ ಬದುಕಿನ ಶೈಲಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅವರಿಂದು ನಮಗೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಹಾರಿಕರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ;ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಬದುಕು ಹಿಡಿದಿರುವ ಅಪಾಯದ ಹಾದಿಯನ್ನು ನಾವು ಮನಗಾಣುವಂತಾದರೆ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಎನ್ನಿಸುವುದು ಖಂಡಿತ ಎಂದು ಹಲವು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಪ್ರತಿ ಗೋಷ್ಠಿಯ ನಂತರ ಅರ್ಧ ತಾಸಿನ ಚರ್ಚೆ ಇತ್ತು. ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ರಿಚರ್ಡ್ ಅಟೆನ್‌ಬರೋ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಗಾಂಧಿ' ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಚಿತ್ರದ ಕುರಿತು ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಸ್ತೃತ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಜನ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.

(ವರದಿ: ಎಂ. ರಾಘವೇಂದ್ರ)

ಪರಮಾಧಿಕಾರ ಜನರದ್ದು, ಸಂಸತ್ತಿನದಲ್ಲ...

*ಅರವಿಂದ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್

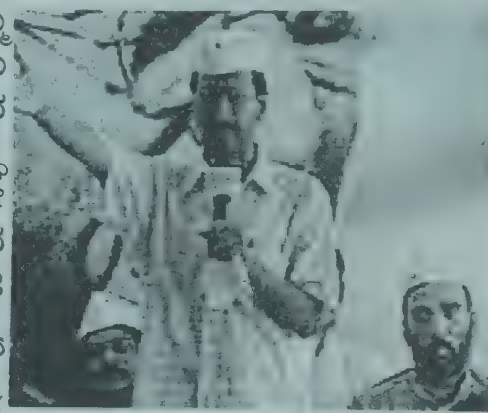
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಸಂಸತ್ತಿನ ನಡಾವಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಜನತೆಯ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹತೋಟಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ೧೯೦೮ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿ 'ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್'ನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಂಸತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದರು:

"ಯಾವುದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸಂಸತ್ತುಗಳ ತಾಯಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಬಿಟಿಷ್ ಸಂಸತ್ ಬಂಜೆಯೂ, ವೇಶ್ಯೆಯೂ ಆಗಿರುವಳು. ನಿಜ ಈ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು ಒರಟಾದವು. ಆದರೆ ಸರಿಯಾದವು. ಸಂಸತ್ತು ಎಂದೂ ತಾನಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ನಾನು ಬಂಜೆ ಎಂದಿರುವೆ. ಪದೇ ಪದೇ ಅದರ ಸದಸ್ಯರು ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಅದು ವೇಶ್ಯೆ. ಈ ಸದಸ್ಯರು ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನೂ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಾಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಭದ್ರತೆಯೇ ಅವನ ಮುಂದಿನ ನಡಾವಳಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಮೈಮುರಿಯುತ್ತಲೋ ತೂಕಡಿಸುತ್ತಲೋ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇವರು ಕೇಳುವವರು ಕಂಗಾಲಾಗುವಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಕ್ಯಾರಲೆ ಸಂಸತ್ತನ್ನು ಮಾತಿನ ಅಂಗಡಿ ಎಂದು ಕರೆದಿರುವುದು.

ಸದಸ್ಯರು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಯೋಚನೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಿಲುವಿನ ಪರ ಮತ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಪಕ್ಷದ ಶಿಸ್ತಿನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇರಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಪಕ್ಷದ ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ಮತ ಹಾಕಿದರೆ ಅವನು ಪಕ್ಷದ್ರೋಹಿ, ಜನದ್ರೋಹಿಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. 'ಸಂಸತ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅತಿ ದುಬಾರಿ ಆಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ' ಎಂಬ ವರ್ಣನೆ ನನಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗೇನೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಅನೇಕ ಚಿಂತಕರು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ."

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಂಸತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇಂದು ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶಿಲಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾದೀತು. ಭಾರತವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅತಿ 'ದೊಡ್ಡ' ಎಂದೆನಿಸಿರುವುದು ಇದರ ಅತಿ ವಿಶಾಲ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ಏಕೆಂದರೆ, ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವುದರ ಹೊರತಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಯೋಚಿಸಿ. ಇಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆಯೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ? ನಾವು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಯಾರನ್ನೋ ಆರಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಂತರ ನಮಗಾಗಲೀ, ನಮ್ಮ ಈ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗಾಗಲೀ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಎಂದೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಹೋಗಲಿ, ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ ಹಾಕುವಾಗ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ತರದಲ್ಲೂ ಚರ್ಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಚುನಾಯಿತನದನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಪಕ್ಷದ ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅದರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಪಕ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಘೋಷಿತ ಮೂಲತತ್ವಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮುನ್ನ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಬಲ್ಲಷ್ಟು ನಿರ್ಲಜ್ಜವಾಗಿರುವ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಎಷ್ಟು ಘಾತುಕವಾಗಬಲ್ಲದೆಂದು ನೀವೇ ಯೋಚಿಸಿ.

ಹೀಗಾಗಿ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ತಂತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಗಳ ಜೀತದಾಳುಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಪಕ್ಷದ ನಿರ್ಣಯದ ವಿರುದ್ಧ ನಿಂತವರು ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಮತ್ತು ಆಮೂಲಕ ಸಂಸತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣಗೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೋಕಸಭೆಯ ೨೦೭ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಏನದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಸೋನಿಯಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿ ಬಿಜೆಪಿಯ ೧೧೬ ಜನ ಸದಸ್ಯರದ್ದು. ಮಾಜಿ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯ ಇಲಿಂಬಾಸ್. ಆಜ್ಮಿ ಹೇಳುವಂತೆ, ಇಂದಿನ

ಲೋಕಸಭೆ ಚದುರಂಗದ ಹಾಸಿನಂತಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಯಿಗಳ ಆಟ ನಡೆದಿದೆ.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂತಿರುವಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎರಡು ಚುನಾವಣೆಗಳ ನಡುವೆ ಒಳಗಾಗುವುದು, ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಕ್ಕೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಈ ಕೆಲವೇ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಂಸತ್ತನ್ನೂ, ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನೂ ಆಳುವ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮತ್ತು ಯಾವ ಬದ್ಧತೆ ಅವರನ್ನು ಹಣದ ಮತ್ತು ಇತರೆ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಟ್ಟೀತು? ಇದೊಂದು ಭೀಕರವೆನ್ನಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಚುನಾವಣೆಯ ನಾಟಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ದೇಶವನ್ನು ಸಗಟಾಗಿ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೆಲವರ ವಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರ ನಡುವೆ ಒಂದು ಅಲಿಖಿತ ಒಪ್ಪಂದವಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಜನರ ತೋರಿಕೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪಕ್ಷಗಳವರು. ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ಒಂದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಕಾಯಲು ಒಂದುಗೂಡುವವರು. ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ದೂಷಣೆಗೆ ಇಳಿಯುವವರಾದರೂ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ತಾವೇ ಅಪರಾಧಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಮುಂದಾಗಲಾರರು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಬಹುಕಾಲ ಧೂಳೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದ ಬೋಫೋರ್ಸ್ ಹಗರಣ ಈವರೆಗೆ ಒಂದು ತಾರ್ಕಿಕ ಅಂತ್ಯ ಕಾಣಲಾಗದೇ ಹೋಗಿದೆ. ಮಿಕ್ಕವೂ ಅದೇ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲವು. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಖುಷಿಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಇಂದಿನ ಈ ಮಾದರಿ, ದೇಶವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಲು ಸ್ವಿಚ್ಒತ್ತಿದರೆ ಸಾಕು ಚಾಲನೆಗೊಳ್ಳುವ ಯಂತ್ರದಂತಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ನೆಪ. ಅದು ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರ ದುಃಖ-ದುಮ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ.

ಒಕ್ಕಲು ಮಂತ್ರಿ ಶರದ್ ಪವಾರ್‌ಗೆ ಯಾರೋ ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದಾಗ ಈ ಸಂಸತ್ತು ಎರಡು ಅಮೂಲ್ಯ ತಾಸುಗಳ ಕಾಲ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಶೋಕಿಸಿತು. ಆದರೆ ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ, ಪೋಲೀಸರ ಗೋಲಿಬಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸತ್ತಾಗ, ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿ ನರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಕೊಲೆಗೀಡಾದಾಗ ಈ ಸಂಸತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಚರ್ಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕಪಾಲ್ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಇವರು ೪೨ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ! ಆದರೆ ಅದನ್ನೊಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಲು ಮಾತ್ರ ಅನೇಕ ಅಡೆ ತಡೆಗಳು. ತಮ್ಮ ಸಂಬಳ-ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಾರೆ! ಇನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನ ಎರಡೂ ಸಭೆಗಳ ಶೀಲ ಸ್ವರೂಪ ನೋಡಿ. ಇಂದಿನ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ೧೬೨ ಜನ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ೪೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವವರು. ಇನ್ನುಳಿದವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಭಾರಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವವರು. ಇಂತಹ

ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನ್ಯಾಯದಾನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ದಕ್ಷಗೊಳಿಸುವ ವಿಧೇಯಕ ಅನುಮೋದಿತವಾಗುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾದರೂ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?

ಈ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸಂಸತ್ತಿನ ಪರಮಾಧಿಕರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಜನರಲ್ಲಿ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸದರಿ ಮಾದರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸಮೀಪವಾದ ಬೇರೆ ಮಾದರಿಗಳೂ ಇವೆಯಲ್ಲವೇ? ಇವೊತ್ತಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ, ಸಂಸತ್ತು ಜನತೆಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಸಂಸತ್ತಿನ ನಡಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಜನತೆಯು–ಅದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗಲಾದರೂ ನೇರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ.

ಜನತೆ ಪರಮೋಚ್ಚವೇ ಹೊರತು ಸಂಸತ್ತಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಸಂಸತ್ತಿನ ನಡಾವಳಿಯ ಮೇಲೆ ಜನತೆಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲ. ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹದ ಮುಖೇನ ಸಂಸತ್ತಿನ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಗೊಳಪಡಿಸುವ ಅಥವಾ ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಸಂಸತ್ತಿನ ನಡಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ನೇರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಂಸತ್ತು ಸದಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಶಾಸಕನೂ ತಾನು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಮತ ಹಾಕುವ ಮುನ್ನ ಅದರ ಕರಡಿನ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏಕೆ ಪಡೆಯಬಾರದು? ನಿರ್ಣಾಯಕವೆನ್ನಿಸುವ ಮಸೂದೆಗಳಿಂದಲಾದರೂ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತುಪಟ್ಟಣಗಳ ವಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ ಏರ್ಪಾಟಾಗುವಂತಾಗಿ ಈ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಂತಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ವರದಿಯನ್ನು ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲಿ. ಹೀಗೆ ತನಗೆ ತಲುಪಿದ ಎಲ್ಲ ವರದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಿ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಸಗಟು ಆದೇಶಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವಂತಾಗಲಿ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂಬುದು ನಿಜವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

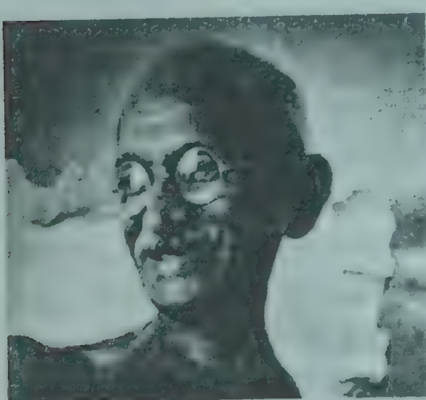
(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಡಿಎಸ್ಸೆನ್)

ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ: ಗಾಂಧಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹಾಗೂ ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾರಗಳು

ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್: ದಿವ್ಯಾಂಶು ಪಟೇಲ್

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ

(ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರೆದುದು)

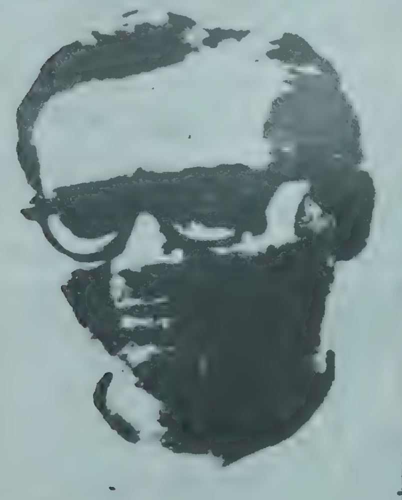
ಗಾಂಧಿಗೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನರಾದ ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ನಿಖರ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಯಾಗಿದ್ದವು. ಅವರು ಜಾತಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಏಕೈಕ ಹಾಗೂ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು. ಅದರ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ತಳುಕು ಹಾಕಿದರು. ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರ ದಲಿತರ ವಿಮೋಚನೆಗೆ ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರ ಸಂಕಟವನ್ನು ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ತಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ವಲಯದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದು ಅವರ ವಾದಕ್ಕೆ ತಾರ್ಕಿಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಧಾರವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ,ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಂಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು.ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು 'ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆ'ಗಿಂತ 'ಶ್ರಮಿಕರ ವಿಭಜನೆ' ಎಂದು ಬಗೆದರು.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ ಬೆಳೆಯಲು ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ವಿಭಜನೆಗಳ ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದು ಅವರು ವಾದಿಸಿದರು. ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸುಧಾರಣಾವಾದಿ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಪಡೆಯಲು ದಲಿತರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳು ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕುಗಳಿರಲೇಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟರು.

ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಲೋಹಿಯಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ದಾರ್ಶನಿಕ ಚಿಂತಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಇತರ ವಿಚಾರಗಳಂತೆಯೇ ಸಮಾನತೆ ಕುರಿತ ವಿಚಾರಗಳು ಬಹು ಆಯಾಮದವಾಗಿವೆ. ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗದಂತಹ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅವರು ರೂಪಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದರು. ಅವರೂ ಸಹ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಸಪ್ತ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮಂಡಿಸಿದರು.೩ ಆ ಪೈಕಿ ಮೂರನೆಯ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಆಧಾರಿತ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಚಿಗೆ ದೂಡಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಕಡೆ ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಲೋಹಿಯಾ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ವಿರೋಧಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಹ ನಿರ್ಮೂಲನೆ 'ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು.

ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವಿಭಜನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ ಅವರು ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯೂ ಕಾರಣ; ಈ ರೀತಿ ಅದು ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದರು. ಲೋಹಿಯಾ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಸ್ತರದಲ್ಲೂ ಸಮಾನತೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಹರಿಸಿದರು.

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಕೂಡ ಒಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಅಂಶವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು. ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅವರು ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟರು. ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಒಂದು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು

ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ವಾಸ್ತವಿಕ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧು ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೊಂದು ತಾರ್ಕಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನೂ ಅವರು ಒದಗಿಸಿದ್ದರು

೨. ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ

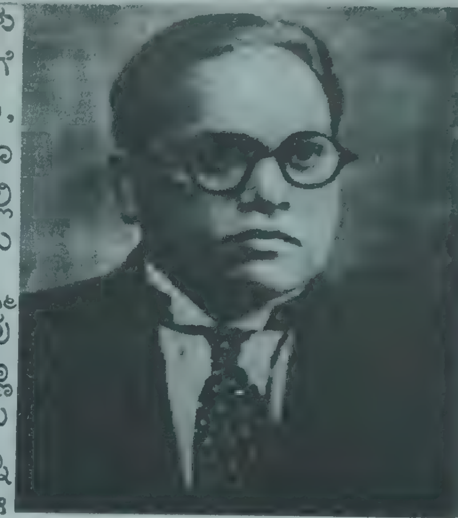
ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಅಥವಾ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಫುಲೆ, ರಮಾಬಾಯಿ, ಪೆರಿಯಾರ್ ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳು ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಅನನ್ಯವಾಗಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಖರವಾದ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರವಾದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಕನಸು ಕಂಡು ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದು ಗಾಂಧಿಯೇ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಗಾಂಧಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ 'ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ'ದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯೂ ಸೇರಿದೆ. ೧೯೩೭ರಲ್ಲಿ ವರ್ಧಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ವಿಚಾರದ ಮೂಲಕ ಗಾಂಧಿ, ಚರ್ಮದ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೆಳ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೇ ಮೀಸಲಿರಿಸುವ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡ ಬಯಸಿದ್ದರು. ಕರಕುಶಲ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಜ್ಞಾನ ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ 'ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ'ವು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಪುನಾರಚಿಸಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲೆತ್ನಿಸಿತ್ತು. ತಮ್ಮ 'ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್' ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ವಿಧ್ವಂಸಕ ಉದ್ದೇಶಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಸಾಧನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು. ಸಮಾನತೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು 'ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ' ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಅವರು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಬಲ್ಲದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅವರು ಪಕ್ಕಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಉಡುಪನ್ನು ಸಹ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಈ ಪ್ರತಿಮೆ ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಎಲ್ನರ್ ಜೇಲಿಯಟ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, 'ಈ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿಕೆಯ ಅಥವಾ ಸಾಹಸದ ಮತು ಸಮಾನತೆಯ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಎತ್ತಿದ ಕೈಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ.'

ಲೋಹಿಯಾ ತಮ್ಮ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದರಾದರೂ ಗಾಂಧಿಯಂತೆಯೇ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪಾಳೆಗಾರಿ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಳಕೆ ಪಾಳೆಗಾರಿ ಮಾನಸಿಕತೆಗೆ ಗುಲಾಮರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಕೇತವಾಗುತ್ತದೆ;ಏಕೆಂದರೆ, ಅದು ಅಪಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರನ್ನು ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿಂದ ವಂಚಿತರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದರು. ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬರೆದಿದ್ದ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಆ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರು.

೩.ಸನ್ನಿವೇಶ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನತೆಗಳು

ಸಮಾನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗಾಂಧಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹಾಗೂ ಲೋಹಿಯಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಮಟ್ಟದ ಸಾಮ್ಯತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಅಧ್ಯಯನವು ಅವರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದರೂ ತುಂಬ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲದು. ಈ ಮೂವರು ಚಿಂತಕರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಹಾಗೂ ವಿಭಿನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಚಿಂತನೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಲೋಹಿಯಾ ಹಾಗೂ ಗಾಂಧಿ ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಬನಿಯಾ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಮಹಾರ್ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದರು. ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗಾಂಧಿ ಉಪವಾಸದ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ರೂಪಿಸಲೆತ್ನಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ಜಾತಿ ವಿಭಜಕತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕಲೆತ್ನಿಸಿದರೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಲೋಹಿಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಂದ ಹೊರ ಬಂದರು ಹಾಗೂ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಗಾಂಧಿ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ–ಅಂದರೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಶ್ರಮದ ವಿಭಜನೆಯ– ವಿಚಾರವಾಗಿ ಉದಾರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಲೋಹಿಯಾ ಅದನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಇದೇ, ಗಾಂಧಿಗೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಜಾತಿ ಆಧರಿತ ವಿಭಜನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಖರ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಗ್ರವಾದ ಅರಿವು ಹೊಂದಲು ಲೋಹಿಯಾರಿಗೆ ಏಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಗಳ ಕುರಿತು ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಅದು ಏಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಪಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಆ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲೇ ಶೋಧಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಅದರ ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲೇ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮೇಲ್ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ದಲಿತರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ದಲಿತರ ದುರವಸ್ಥೆಗೆ ಹೊಣೆಯಾಗಿಸಿದರು. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಲೋಹಿಯಾ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಲು ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಆಗ್ರಹಿಸಿದರು. ದಲಿತರೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಬೇಡಿಕೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಮುಂದಿಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಇದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಲೋಹಿಯಾರ ತಾತ್ವಿಕತೆಯಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ವ್ಯತ್ಯಾಸ.

ಲೋಹಿಯಾರ ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರದ ಮಹತ್ವ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಸಬೇಕು.. ಇದು ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಚಿಂತಕರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಭಿನ್ನವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡದೆ ಸಮ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲೋಹಿಯಾ ತಮ್ಮ 'ವರ್ಣ ಔರ್ ಯೋನಿ ಶುಚಿತಾ' ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ

ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಸಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಚಾರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ದ್ರೌಪದಿಯ ನದರ್ಶನವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾರೆ. ದ್ರೌಪದಿಯ ನದರ್ಶನ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ನಡುವೆ ಸಮಾನತೆಯ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ೧೯೬೦ರ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಅವರು 'ಮಹಿಳೆ ತಾನು ಅಬಲೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಕೂಡದು. ಬದಲಾಗಿ ಮಹಿಳೆ ಅದೆಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ ಪುರುಷನನ್ನು ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎಳೆದೊಯ್ಯುವಂತಾಗಬೇಕು' ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದರು.

ಈ ವಾದವನ್ನು ಸಮಾರೋಪಗೊಳಿಸುತ್ತ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಲೋಹಿಯಾರ ಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಆಧುನಿಕ ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆನಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯಾಮುಖ್ಯ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು-ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಲಿಂಗ, ಭಾಷೆ ಮುಂತಾದುವೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿದಂತೆ-ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿನ ಈ ಬಹುಮುಖತೆ ದಾರ್ಶನಿಕನೊಬ್ಬನ ಸೋಪಜ್ಞತೆ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಪ್ರತಿಫಲನವೇ ಆಗಿದೆ.

(೪)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ತರಲು ಬೇರು ಮಟ್ಟದಿಂದ, ಅಂದರೆ ಪಂಚಾಯತ್ ಹಂತದಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಸಂಸತ್ತಿನವರೆಗೆ ದಲಿತರ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಗಾಂಧಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಲೋಹಿಯಾರ ವಿಚಾರಗಳು-ಸಮಾನತೆಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಾದ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಲಿಂಗ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ-ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿವೆ. ಪ್ರೊ. ಆನಂದಕುಮಾರ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ನಮ್ಮ ಪಾಳೇಗಾರಿ ಮನೋಭಾವ ಬದಲಾಗಿ ಮುಕ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು, ದಲಿತರು ಹಾಗೂ ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮತ ನೀಡಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಂತಾಗುವವರೆಗೆ ಸಮಾನತೆ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಾಂಧಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹಾಗೂ ಲೋಹಿಯಾರನ್ನು ಸಮಾನತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನರೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ನಾಟಕೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ ಸಾಮ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಗಳೆದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಇದರ ಛಾಯೆ ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಮೂವರು ಮೂಲ ಚಿಂತಕರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಲ್ಪನಾಶೀಲರಾದ ಲೋಹಿಯಾರನ್ನು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ.

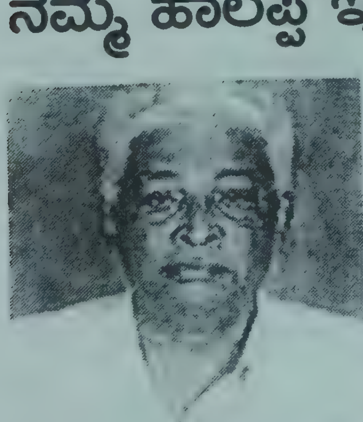
ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾನತೆ ಕುರಿತು ನಾವು ಮಾತನಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸಮಾನತೆ ಕುರಿತ ಈ ಮೂವರು ಚಿಂತಕರ ವಿಚಾರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಡಿ.ಆರ್.ನಾಗರಾಜ(೨೦೦೮) ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, 'ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸಿದ್ದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನೆಲೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಾತಿವಾದದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಪಾತ್ರವನ್ನು

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದರು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರಂತೆ ಅವರು ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಾಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬಯಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳು ಅಥವಾ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಗಾಂಧಿ ಹಾಗೂ ಲೋಹಿಯಾರ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧ ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧಿಯ ವಿಚಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ಸಹಮತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಳೆದಿದ್ದರು. ಜಾತಿ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಅವರ ಜೊತೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗಾಂಧಿಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು.ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಕಾರ ('ಧರ್ಮಯುಗ' -೧೯೬೭)'ಭಾರತವನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಎರಡೇ ಶಕ್ತಿಗಳಿವೆ-ಒಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಹಾಗೂ ಎರಡನೆಯದು ಸಿನಮಾ'

ಪ್ರಸಕ್ತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವೀಕರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರದ ಕಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲರಿಂದ ದಮನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಶೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರ ಏಳ್ಗೆಗಾಗಿ ಗಾಂಧಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹಾಗೂ ಲೋಹಿಯಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕಿನ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅದರ ನೈಜ ಕಾಳಜಿಯೊಂದಿಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬಹುದು.

(ಕೃಪೆ: 'ಜನತಾ')

ನಮ್ಮ ಹಾಲಪ್ಪ ಇನ್ನಿಲ್ಲ...

ಬಹುಮತದ ಹಾಲಪ್ಪ ಎಂದೇ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಎಚ್. ಹಾಲಪ್ಪ ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅವರ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ನಂಬುವುದು ಕಷ್ಟ ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಅಷ್ಟು ಜೀವಂತವಿದ್ದರು. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ದೇಹ ಶಿಥಿಲವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಅವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಎಲ್ಲ 'ಪ್ರಗತಿಪರ' ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬೈಕನ್ನೇರಿ ಬಂದೇ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

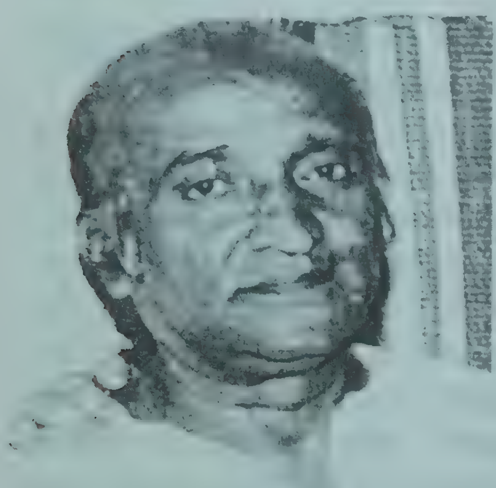
ಮೂಲತಃ ಹೊನ್ನಾಳಿ ಬಳಿಯ ಸಾಸ್ವೆಹಳ್ಳಿಯವರಾದ ಹಾಲಪ್ಪ ಜಮೀನ್ದಾರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಾದರೂ, ಕಡುಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವರಾದ್ದರಿಂದ ಬಡವರನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಅನುಕಂಪೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅವರು ಭದ್ರಾವತಿಯ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರೊಂದಿಗೆ *ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನಾ ಸಭಾದಲ್ಲಿ* ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟದ ಬದುಕನ್ನು ಅರಂಭಿಸಿ, ನಂತರ ಅವರ ಜೊತೆಗೇ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ;ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ; ಆದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳು ತಬ್ಬಲಿಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಅವರು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳ ಚಳುವಳಿಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಬಟ್ಟೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಕೈ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹಾಲಪ್ಪ ರೈತರಾಗಿ ದುಡಿದ ಒಂದಷ್ಟು ಹಣದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಹಮನಸ್ಕ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದಷ್ಟು ವರ್ಷ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ 'ಬಹುಮತ' ಎಂಬ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದ ಸಾಹಸಿಗರು ಇವರು!

ದಣಿವರಿಯದ ಈ ಹೋರಾಟಗಾರನಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಮನಗಳು.

-ಸಂಪಾದಕ

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು | ಸಮಾಜವಾದದ ಕಡು ವ್ಯಾಮೋಹಿ ಎಸ್. ಎಸ್ ಕುಮಟಾ

ಸಮಾಜವಾದದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಉಸಿರು ಎನ್ನುವಂತೆ ಬದುಕಿದ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಸಾಗರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಇಂತಹವ ಪೈಕಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಹೆಸರು ಎಸ್.ಎಸ್.ಕುಮಟಾ ಅವರದ್ದು. ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದ ಕುಮಟಾ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಭಾವಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅವರಿಂದ ಏನನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯಾಗಿ ಬದುಕಿದವರು.

ಸತ್ಯಣ್ಣ ಎಂದೇ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದ ಎಸ್.ಎಸ್.ಕುಮಟಾ ಮೂಲತಃ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಮಟಾದವರು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಕುಮಟಾ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಸೇರಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಚಿಕ್ಕವರಿರುವಾಗಲೇ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಕಾರಣ, ಕುಮಟಾ ಸಾಗರದವರೇ ಆದರು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿದ ಕುಮಟಾ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಯು.ಆರ್.ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಜೆ.ಹೆಚ್.ಪಟೇಲ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವರ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕಾಗೋಡು ಚಳವಳಿ ಕಾವು ಏರತೊಡಗಿತ್ತು.

ಕಾಲೇಜು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಸಮಾಜದ ಶೋಷಿತ ವರ್ಗದವರ ಪರವಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಕುಮಟಾ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದರು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೋರಾಟವಾಗಿ ಅರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಒದಗಿ ಬಂದದ್ದು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಂದಲೇ. ಅಂತಹ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕುಮಟಾ ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದರು. ಚಳವಳಿಯ ಸಂಘಟನೆ, ಕರಪತ್ರ ಮುದ್ರಣ, ಭಾಷಣದ ತಯಾರಿ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮಟಾ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಯಾಗಿದ್ದ ಕುಮಟಾ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಿಂತರೂ ಎಂದರೆ ಎಂತಹ ಜಟಿಲ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸರಳವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಕಂಡವರು ಇಂದಿಗೂ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರೇ ತುಂಬಿದ ಸಭೆಗಳಲ್ಲೂ ವಿದ್ವತ್‌ಪೂರ್ಣ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು.

ಡಾ.ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಕಾಗೋಡು ಚಳವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಹಿಂದಿಯ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದು ಕುಮಟಾ ಅವರೇ. ಹಲವು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರು ಬರುವ ಮುನ್ನ ಕುಮಟಾ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೆಷ್ಟೋ ರೈತರು ಕುಮಟಾ ಅವರ ಭಾಷಣ ಕೇಳಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಜೈಲು ಸೇರಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ರೂವಾರಿ ಎಚ್.ಗಣಪತಿಯಪ್ಪ ಇಂದಿಗೂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಮ್ಮ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಬದುಕು ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಚಳವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರ ಸಾಲಿಗೆ ಕುಮಟಾ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಕಾಗೋಡು ಚಳವಳಿ ತೀವ್ರಗೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ರೈತರು ಕಟಾವು ಮಾಡಿದ ಬತ್ತವನ್ನು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಕಚೇರಿಗೆ ತಂದು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದರು. ಈ ವೇಳೆ ಪೊಲೀಸರ ಲಾಟಿ ಏಟು ತಿಂದು ಈ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡವರು ಕುಮಟಾ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕುಮಟಾ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಬೇಯಿಸಲು ಸಹ ಅಕ್ಕಿಯ ಕೊರತೆ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಗೆಂದು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದುರ್ಬಲವಾಗಿದೆ, ಕುಟುಂಬ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರ ಬಳಿಯೂ ಕುಮಟಾ ಹೇಳಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ. ಬಡತನವನ್ನು ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸವಾಲು ಎನ್ನುವಂತೆ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ ಅಪರೂಪದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವರು.

ಪ್ರಬಲ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಕುಮಟಾ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಸಾಗರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಅವರನ್ನು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾದ ಹೆಸರು ಕುಮಟಾ ಅವರದ್ದೇ ಆಗಿತ್ತಂತೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಜಾತಿಯ ಜನರು ಸಾಗರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿರುದ್ಧ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಅಪ್ಪಟ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜಾತಿಯೇ ಮುಳುವಾದದ್ದು ವಿಪರ್ಯಾಸದ ಸಂಗತಿ.

ಕುಮಟಾ ಅವರ ಹೋರಾಟ ಸಾಗರ ಅಥವಾ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆ ಜನಪರ ಹೋರಾಟ ನಡೆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಾಜರಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಡೂರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಜೈಲು ವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದವರು ಕುಮಟಾ.

ಸಾಗರದ ಗಜಾನನ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟ, ತಾಳಗುಪ್ಪದ ಪ್ಲೈವುಡ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಟನೆ, ಹಮಾಲರ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮಟಾ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವರು.

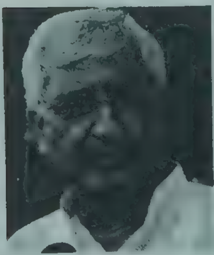
ರಾಜಕಾರಣದ ಜೊತೆಗೆ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಂಗಭೂಮಿ, ಸಿನೆಮಾ, ಕ್ರೀಡೆ, ಪತ್ರಿಕಾ ಬರವಣಿಗೆ ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಕುಮಟಾ ಅವರದ್ದು ಅಪ್ಪಟ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗಂಭೀರ ಓದುಗರಾಗಿದ್ದ ಕುಮಟಾ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ 'ದೊಂದಿ' ಎಂಬ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ತಮ್ಮ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿಗಿಂತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದ ಕುಮಟಾ ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಔದಾರ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿರೂಪದಂತಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಕೆಲವು ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ 1993ರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಹೃದಯಾಘಾತದಿಂದ ಅವರು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದರು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ 62 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳವಳಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚೈತನ್ಯದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೊಂದು ನಮ್ಮಿಂದ ಮರೆಯಾದಂತಾಯಿತು.

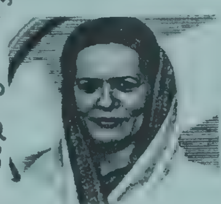
–ಎಂ. ರಾಘವೇಂದ್ರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಧನರಾದ ರೈತ ಮುಖಂಡ, ದಲಿತಪರ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಪರ ಹೋರಾಟಗಾರ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದ ಜನಪ್ರಿಯ ವೈದ್ಯ ಮತ್ತು 'ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ'ದ ಅಭಿಮಾನಿ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಎಸ್. ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿಯವರ ನಿಧನಕ್ಕೆ 'ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ' ಬಳಗ ತನ್ನ ತೀವ್ರ ಸಂತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.-ಸಂ.

ಅಂದ ಹಾಗೆ: ಕಿಡಿಗೇಡಿಯ ಕಾಲಹರಣದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು...

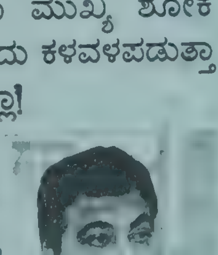
ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಸೋನ್ಯಾ ಗಾಂಧಿ ಮೊನ್ನೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಬಿಜೆಪಿ ಸರ್ಕಾರದ ಭ್ರಷ್ಟ ದುರಾಡಳಿತವನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಕ್ಕದ ಉಡುಪಿಯ ಜನ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕಿದ್ದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕೂತಿದ್ದ ಉಡುಪಿಯವರೇ ಆದ ಆಸ್ಕರ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸರ ಕಿವಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಂತಾಗಿ ಪದೇ ಪದೇ ಹೆಗಲು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದಾಗ, ಹಿಂದೆಯೇ ಕೂತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸದಾ ನಿಗಾ ಇಟ್ಟಿರುವ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಆ ಕೈಗಳನ್ನು ಕೆಲಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುತ್ತಾ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ 'ಅಯ್ಯೋ ಮಂಕೇ! ಉಡುಪಿ ನಮ್ಮದೊಬ್ಬರದೇ ಅಲ್ಲ. ಕಳ್ಳ ಲೆಕ್ಕದ ಸಲ್ಮಾನ್ ಖುರ್ಷೀದನ ಪತ್ನಿ ಲೂಯಿ ಫರ್ನಾಂಡೀಸಳೂ ಉಡುಪಿಯವಳೇ...' ಎನ್ನಲು ಆಸ್ಕರ್ ನೆಮ್ಮದಿಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು 'ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ...!' ಎಂದು ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸದರಂತಲ್ಲಾ!

ಇತ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಸೋನ್ಯಾರ ಕರೆ ಕೇಳಿ, 'ಅಯ್ಯೋ ನಾವು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ದಾಸಯ್ಯನಂತಿದ್ದ ಈ ಹಾಳು ಬಿಜೆಪಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಂದದ್ದೇ ಇವರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ದುರಾಡಳಿತವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಯಮ್ಮ ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಳೇ?' ಎಂದು ಬಾಯ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಿರಲು, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೋನ್ಯಾರ ಅಳಿಮಯ್ಯ ರಾಬರ್ಟ್ ವಾಡ್ರಾನ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಭಾನಗಡಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ತುಂಬಾ ಸ್ಫೋಟಿಸಲು ಸೋನ್ಯಾ ಮುಖದ ತುಂಬಾ ಸೀರೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ದೆಹಲಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸಾಗಿಬಿಟ್ಟರಂತಲ್ಲಾ!

ಆದರೆ ಅತ್ತ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ವಾಡ್ರಾನೆಂಬ ತಾಮ್ರದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಐದೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ೬೦೦ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ೩೦೦ ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿರುವುದನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದೊಡನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ ಥಕಥಕನೆ ಕುಣಿದಾಡುವಷ್ಟು ಖುಷಿಪಟ್ಟ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ ತಮ್ಮ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ಸದ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಮೂರಂಕಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಸದರಿ ಉದ್ಯಮಿಯನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಲು ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇ ವಾಡ್ರಾನ ಮನೆ ಕಡೆ ಓಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಆ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಸ್ಮಶಾನ ಮೌನ ಆವರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಖುಷಿಯ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮುಖ್ಯ ಶೋಕ ವಾರ್ತೆಯನ್ನೇನಾದರೂ ಓದದೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವೆನೇ ಎಂದು ಕಳವಳಪಡುತ್ತಾ ಬಿರಬಿರನೆ ತಮ್ಮ ಮನೆ ಕಡೆಗೆ ವಾಪಸ್ಸಾದರಂತಲ್ಲಾ!

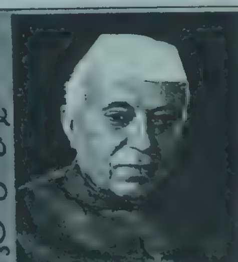

ಇತ್ತ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ಎಂಬ ಹೋರಾಟಗಾರ ಹೊಸ ಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟುವ ಹಾರಾಟದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳ ನಿಸೂರನಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರ ತಲೆಗೆ ಗುರಿ ಇಡುತ್ತಾ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುತ್ತಿರುವವರೆಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ತುಂಬಾ ನಿರ್ಮಲಾ, ಮೀನಾಕ್ಷಿ, ಸ್ಮಿತಾ ಪಿಂಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೊಂಬಾಟ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಯಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಹುಡಿ ಹಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಿಜೆಪಿ, ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ತನ್ನ ಬಂದೂಕನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಗಡ್ಕರಿಯತ್ತ ತಿರುಗಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ 'ಬಾಯಿ'ಗಳಿಗೂ ಭದ್ರವಾದ ಮುಚ್ಚಳ ಹಾಕಿ, ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಧ್ಯಮ ಲೋಕದಿಂದಲೇ ಮಾಯವಾಯಿತಂತಲ್ಲಾ!

ಗಡ್ಕರಿಯ ದುರಾದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನಿಗಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ತಮ್ಮ ಹುಸಿ ವಿಳಾಸಗಳ ಹುಸಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಹಗರಣ ಬಯಲಾದ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸವೇ ಚೆಡ್ಡಿ ವೀರರ ಕವಾಯಿತು ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೊದಲೇ ಊದಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮುಖವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಊದಿಸಿಕೊಂಡು, ಪದೇ ಪದೇ ಉದುರುತ್ತಿದ್ದ ಚೆಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಚೆಡ್ಡಿಗಳ ಮಹಾಧಿಪತಿ ಮೋಹನ ಭಾಗವತರು ವಿಚಲಿತರಾಗಿ ತಾವೂ ಒಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ವಿಶಾಲ ಚೆಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮೇಲೆಕ್ಕೆಳೆದುಕೊಂಡು ಭದ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು, ಇದಕ್ಕೆಂದೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಟಿವಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳು ಸೆರೆಹಿಡಿದೇಬಿಟ್ಟವಂತಲ್ಲಾ!

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಬಾಯಿ ಅಗಲಿಸಿ ಘರ್ಜಿಸಿದರೂ ಶಬ್ದವೇ ಹೊರ ಬರದಂತಾಗಿ ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನನ್ನು 'ಪಾಪ' ಎಂದು ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಅವರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದು ಕೂರುತ್ತಿದ್ದ ನೊಣ ಓಡಿಸುವ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಧನಂಜಯ ಕುಮಾರ್ ಎಂಬ ಪಡಪೋಶಿ ಜೈನ ವಟುವೊಬ್ಬನನ್ನು 'ಪುಣ್ಯ'ದ ಕೆಲಸವೆಂಬಂತೆ ಬಿಜೆಪಿಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದ ಸುವಿಖ್ಯಾತ ಜಾತ್ಯತೀತ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರ (ಸಹ)ಸಂಪಾದಕ ಮಹಾಶಯರೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ವಿವೇಚನೆಯ ದುರ್ಬೀನಿನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮೂರೂ ಮುಕ್ಕಾಲು ಕಾಲಂನಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಜೆಪಿಯ ಆತ್ಮದ್ರೋಹವೆಂಬ ಐದನೇ ಆಯಾಮವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿರುವುದನ್ನು ಅವರ ಮತ್ಸರಪೂರಿತ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ, ಇದೇನಿದರ ಮರ್ಮ ಎಂದು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲಾಗಿ ಆ ದುರ್ಬೀನು ಜೈನ ಮಠವೊಂದರ ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಿಂದ ಕೊಡಮಾಡಿದ್ದು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತಂತಲ್ಲಾ!

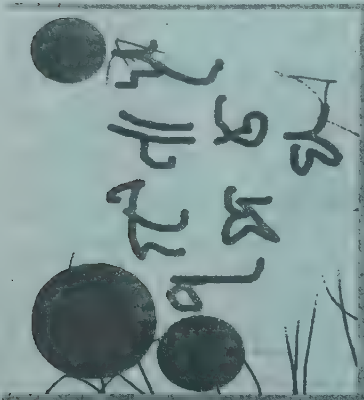
ಕೊನೆ ಹನಿ:

ಇದು ನಾನು ಅರವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ನಗೆ ಹನಿ: ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ನೆಹ್ರೂ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕ್ರುಶ್ಚೇವ್ ಒಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಕ್ರುಶ್ಚೇವ್ ಒಮ್ಮೆ ಏಕೋ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಹಲವಾರು ಜನ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಶೌಚಕ್ಕೆ ಕೂತಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ, 'ಇದೇನಿದು ನೆಹ್ರೂ, ನಿಮ್ಮ ದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಎರಡು ದಶಕಗಳ ನಂತರವೂ ಇಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆಯಲ್ಲಾ!' ಎಂದು ಲಘುವಾಗಿ ಛೇಡಿಸದರಂತೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಜುಗರಕ್ಕೊಳಗಾದ ನೆಹ್ರೂ ಏನೋ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಆ ಸಂದರ್ಭ ಮರು ವರ್ಷ ಇದೇ ಈ ಇಬ್ಬರು ರಷ್ಯಾದ ಮಾಸ್ಕೋ ನಗರದ ಮೇಲೆ ವಿಮಾನ ಯಾನ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒದಗಿ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ನೆಹ್ರೂ ಕೆಳಗೆ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರು ಬಯಲಲ್ಲಿ ಶೌಚಕ್ಕೆ ಕೂತಿದ್ದು ಕಂಡು ಖುಷಿಯಿಂದ, 'ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿ ಕ್ರುಶ್ಚೇವ್ ಸಾಹೇಬರೇ! ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ದೃಶ್ಯ ಕಂಡದ್ದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲೇ ಇದು ನಡೆದಿದೆಯಲ್ಲಾ!' ಎಂದು ಕೆಣಕಿದರಂತೆ. ಇದರಿಂದ ಗಾಬರಿಯಾದ ಕ್ರುಶ್ಚೇವ್ ಪ್ರಯಾಣ ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಕಛೇರಿಗೆ ಬಂದು ತಾವು ಕಂಡ ದೃಶ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಶೀಘ್ರ ಗತಿಯ ತನಿಖೆಗೆ ಆದೇಶಿಸದರಂತೆ. ಒಂದು ತಾಸಿನಲ್ಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬಂದ ತನಿಖಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸಂಗತಿ ಇದು: ಹಾಗೆ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಶೌಚಕ್ಕೆ ಕೂತವರೆಲ್ಲಾ ಭಾರತದ ರಾಯಭಾರ ಕಛೇರಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ!

–ಕಿಡಿಗೇಡಿ

ತಿಂಗಳ ವಿಶೇಷ ಕನ್ನಡ-ಕರ್ನಾಟಕ : ೨೦೧೨

ಮತ್ತೆ ನವೆಂಬರ್ ಬಂದಿದೆ. ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಭಜನೆ, ಉತ್ಸವಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲಿವೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಸಹಜ ಸಂಭ್ರಮದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಆಚರಣೆಗಳು ಈಗ ವ್ಯಂಗ್ಯ-ಕಟಕಿಗಳಂತೆ ಕಾಣತೊಡಗಿವೆ. ಕಾರಣ, ಇದೆಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರತಿಮೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಗುಡಿ ಮುಂದಿನ ಭಜನೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಾಣೆಯಾಗತೊಡಗಿದೆ. ಇದು ಹುಸಿ ಕೂಗು;ಕನ್ನಡ ಎಂಬುದು ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೆ ಎನ್ನುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಅತ್ಯಾಚಾರ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದಾಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವ ನಿರ್ಲಜ್ಜರ ಜಾಣ ಮಾತಿಗೆ ಸಮವಷ್ಟೆ.

ಕನ್ನಡ ತನ್ನ ದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸ-ಪರಂಪರೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೊಸ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಸಾವಾಲುಗಳಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಸತ್ವ ಮತ್ತು ಚೆಲುವುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವೇಕ-ಜಾಣ್ಮೆಗಳನ್ನು ತೋರುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಜಾಗತೀಕರಣವೆಂಬ ಮೋಹಿನಿಯ ವಯ್ಯಾರ-ಲಾವಣ್ಯಗಳ ಎದುರು ಅದು ತನ್ನ ಬೇರುಗಳನ್ನೇ ಸಡಿಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಶೀಲಹರಣದ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಎಂದೂ ಕಾಣದಂತಹ ಸುಖ-ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೇಕೆಂದರೆ ನಿನ್ನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಾ ಎಂದು ನೇರ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಮೋಹಿನಿಯ ಮಾಯೆಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿಗ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮನುಷ್ಯ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಏನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಆ ಸುಖ-ಸಂಪತ್ತುಗಳ ಅನುಭೋಗ ಯಾವ ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಅನಾಹುತಗಳ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳಾದರೂ ಎಂಬ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ 'ವಿಶ್ವ ಪ್ರಜೆ'ಯಾಗುವ ಉನ್ನತ ಮತ್ತು ಉದಾತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಗುರಿಯತ್ತ ಧಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ನೆಲ ಮತ್ತು ಅದರ ಬೇರು ಕಳೆದುಕೊಂಡ 'ವಿಶ್ವ ಪ್ರಚೇತನ' ಎಂದರೆ ಗಾಳಿ ಬಂದೆಡೆ ತೂರಿ ಹೋಗುವ ಕಸದ ರಾಶಿಯಷ್ಟೆ ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ?

ಇದೆಲ್ಲ ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ನಗರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆಡುವ ಮಾತು; ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶ ನೋಡಿ ಎನ್ನುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಇಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೃದಯ ಭಾಗ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಎಂಬುದೂ ಏನಾಗಿದೆ, ಎತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇದರ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳು ಏನಾಗಿವೆ ನೋಡಿ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಈ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳ ನಿರ್ನಾಮ ಈಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲೂ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಲಿಕೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೇಡವಾದ ಭಾಷೆ ಲೋಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬೇಡವಾದ ಭಾಷೆಯೆನಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಭಾಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಕನ್ನಡ ಅಂಗವಿಕಲ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ರೀತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ವಣ್ಣರಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನೇ ನಮ್ಮ 'ಜಾಗತಿಕ'ಗೊಂಡ ಜಾಣ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞರು 'ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಅಂಗವಿಕಲತೆಯನ್ನೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನಾಗಿ ನೋಡಬಲ್ಲ ಹೊಸ ಸೌಂದರ್ಯ ಮೀಮಾಂಸಕರಿವರು!

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಊರುಗೋಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ಸಹಜ ನಡಿಗೆಯೆಂಬಂತೆ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದು ಒಂದು ದಯನೀಯ ದೃಶ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಕೆಲವರಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದೇ ಇಂದಿನ ದುರಂತವಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ವಿಸ್ಮೃತಿಗಿಂತ ಈ ನವ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸೃಷಿಸಿರುವ ಈ ವಿಸ್ಮೃತಿ ಭೀಕರವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ-ಚಿಂತಕರನ್ನೂ ಮರಳುಗೊಳಿಸಿದೆ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸುವ ಆಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹುನ್ನಾರಕ್ಕೆ ಇವರು ಬಲಿಬಿದ್ದ ಪರಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದು ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ, ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಿದರೂ, ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ ಕಾಣದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಳೆದೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ಇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂದು ಕನ್ನಡಪರ ಹೋರಾಟ ಎನ್ನುವುದೇ ಒಂದು ಹುಸಿ ಹೋರಾಟವೆನಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದು, ಅಣಕು ಹೋರಾಟದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಮರುಕವನ್ನೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ನಗೆಯನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳ ನಿರ್ನಾಮವನ್ನು ಕುರುಡರಂತೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಕೂತ ಹೋರಾಟಗಾರರು ಕನ್ನಡಪರ ಹೋರಾಟಗಾರರು ಹೇಗಾದಾರು? ಸದಾ ಅನ್ಯ ಭಾಷಾ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡ ವಿರೋಧಿ ಪಿತೂರಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾ ಕೆಚ್ಚು ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ವೃತ್ತಿಪರ ಹೋರಾಟಗಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೃದಯದಾಳದಲ್ಲೆ ಕನ್ನಡ ಚೈತನ್ಯ ಬತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಬರೀ ಹೊರನೋಟ ಒಳನೋಟವನ್ನೇ ಬತ್ತಿಸಿಬಿಡಬಲ್ಲುದು.

ಈ ಹೋರಾಟಗಾರರು ಮತ್ತು ಇವರನ್ನು ಎತ್ತಿಕಟ್ಟಿರುವ ಪುಢಾರಿಗಳು ನಡೆಸಿರುವ ಕಾವೇರಿ ಹೋರಾಟವನ್ನೇ ನೋಡಿ. ನಾವು ಒಂದು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದರ ಪರಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ತೋರುವ ಇವರಿಗೆ ಒಕ್ಕೂಟ ಮಟ್ಟದ ನ್ಯಾಯ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಕಟಿಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಬಲ್ಲರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಬಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ವಕೀಲ ವೃಂದವೊಂದನ್ನು ಕನ್ನಡ ರಾಜಕಾರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿಲ್ಲವೇಕೆ ಎಂದು ಒಳನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವೇಕವಾಗಲೀ, ವ್ಯವಧಾನವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದೆ. ಬದಲಿಗೆ ಈ ಹತಾಶೆ ಅಸಹಾಯಕತೆಗಳ ಬಹಿರಂಗ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಾದವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿ ನ್ಯಾಯ ಪಡೆದಿರುವ ತಮಿಳ್ನಾಡಿನ ಅಪ್ಪಟ ತಮಿಳು ರಾಜಕಾರಣದ ಪ್ರತೀಕವೆನಿಸಿರುವ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಪ್ರತಿಕೃತಿಯನ್ನು ದಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಆವಾಹಿತ ಆವೇಶದ ಭರದಲ್ಲಿ ಈ ವಿವಾದದ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಅರಿವಿಗೆ ಬಾರದೇ ಹೋಗಿದೆ: ನಮ್ಮ ಕಾವೇರಿ ಕೊಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯೇಕೆ ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಲಾಗದಂತಹ ಗರ ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬಡದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಸರ್ಕಾರ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆ-ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟಿ ಕೂಳು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ-ಅಕಾಡೆಮಿಗಳ ಹೊಣೆಗೇಡಿತನಗಳೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಈ ದುರಂತಮಯ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಹಿಂದಿರುವುದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳ ನಾಶದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು. ಇವನ್ನು ನಮ್ಮ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ, ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ಅವನತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವಂತಹ ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲಕ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆರೆದಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿ-ಸಂಪಾದಕ

ಬಡ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತ ವಿದಾಯ? (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯೊಬ್ಬಳ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು)

-ರೂಪ ಹಾಸನ

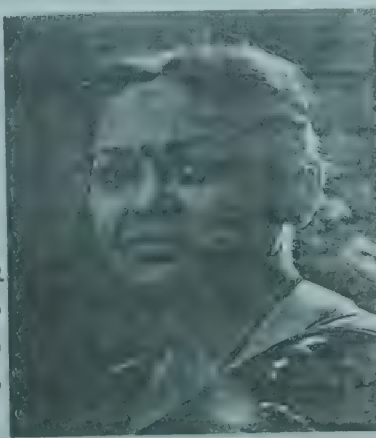
ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ರಸ್ತೆಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಕುಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಗುಡ್ಡ, ನದಿ, ಕಾಡನ್ನು ದಾಟಿ ಮೈಲಿಗಟ್ಟಲೆ ನಡೆದು ದೂರದ ಶಾಲೆ ಸೇರುವ ಚಿತ್ರ, ಇಲ್ಲವೇ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕಸ ಮುಸುರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಂದಿ ಆಯುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಚಿತ್ರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಈ ವರ್ಷವೇ ಇಂತಹ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಾಡಲು ಕಾರಣವಿದೆ. ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿಯಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ೧,೧೧,೦೦೦ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೋಗಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರವೇ ೨೦೧೦-೧೧ರಲ್ಲಿ ೩೯,೮೪೧ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯ ದಿಕ್ಕು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವ ಭರಾಟೆಯಿಂದಾಗಿ ೨೦೧೧-೧೨ರ ಮಾಹಿತಿಯಂತೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿ ೬೮,೩೦೧ರಷ್ಟಾಗಿದೆ! ಉಚಿತ-ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಡಂಗೂರ ಬಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಏಕೆ ಮರೆತು ಹೋಗಿದೆ?

ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ಕುರಿತು ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿರುವ 'ಕೇಂದ್ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಚಿವಾಲಯ'ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಂಡ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಶಾಲಾ ದಾಖಲಾತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಇನ್ನೂ ಸುಮಾರು ೨೦ ಸಾವಿರ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು, ಅದರಲ್ಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಮುಂದಿನ ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ೧೨೪೧ ಶಾಲೆ ತೆರೆಯುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಈ ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ನೀಡಿದೆ. ಇತ್ತ ಶಾಲೆ ವಿಲೀನ ಹಾಗೂ ಪುನಾರಚನೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯ ಪ್ರೊ. ಆರ್. ಗೋವಿಂದ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ಸಮಿತಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು 'ಜನನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿನ ಕುಸಿತ'ವೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂಬ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿ, ಸದ್ಯ ೧೨,೭೪೦ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬಡ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳುನೀರು ಬಿಡಲು ತಯಾರಾಗಿದೆ. ನಾವೀಗ ಯಾವ ವರದಿ ಒಪ್ಪಬೇಕು?

ನೆನಪು, ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಓಡುತ್ತಿದೆ.... ಕಡಿಮೆ ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಸುಮಾರು ೩೦೦೦ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ವಿಲೀನಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ ಆದೇಶ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುದ್ದಿಯಾಗದೇ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೇ ಜಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಗ್ರಾಮೀಣ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಳ ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದಾಗುವ ಹಿನ್ನೆಡೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಆತಂಕವಾಗಿತ್ತು.

ತಕ್ಷಣ ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ಅವರು ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರಾದ ಪ್ರೊ.ರವಿವರ್ಮ ಕುಮಾರ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಕೇಸು ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯನ್ವಯ ಒಂದು ಕಿ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ೩ ಕಿ.ಮಿ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, "ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯ ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು

ಕಾಯ್ದೆಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು, ನಿಗದಿತ ಅಂತರಕ್ಕಿಂತ ದೂರವಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ '*ಉಚಿತ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ*'ಮಾಡಬೇಕೆಂದು" ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ "ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕ ಅಸಮತೋಲನಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಮುಚ್ಚುವುದಿರಲಿ, ಮಕ್ಕಳ ವಾಸ ಸ್ಥಳದ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಶಾಲೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು, ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗದೇ ಶಾಲೆ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಅದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿಂದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸದೆ, ಕಾಯ್ದೆ ಹಾಗೂ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ನಿಗದಿತ ಅಂತರವನ್ನೂ ಗಮನಸದೇ ಮನ ಬಂದಂತೆ ಶಾಲೆ ಮುಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.

ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ, ತನ್ನದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರವೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೩ಸಾವಿರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವಿಲ್ಲ. ೮೩೪೯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ. ೨೯೧೦ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಆಟದ ಮೈದಾನವಿಲ್ಲ, ೭೬೩ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡವೇ ಇಲ್ಲ. ೨೫೭ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಲೆ ಶಿಥಿಲಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಅರ್ಧದಷ್ಟೂ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮರ್ಪಕ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲ. ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ೧೨,೦೦೦ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಮೊನ್ನೆಯಷ್ಟೇ ಸರ್ಕಾರ ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು, ಇನ್ನೇನು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಮುಚ್ಚುವ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದೆ! ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಡಿ' ದರ್ಜೆ ನೌಕರರೂ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳೇ ಶುಚಿಗೊಳಿಸಬೇಕು! ಇಂಥಹ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ತೀರಾ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆ ಇರುವವರ್‍ಯಾರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ?

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ, ದಶಕಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತಶಾಹಿ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ತನ್ನನ್ನು ಒತ್ತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯ! ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುದಾನರಹಿತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ತಮ್ಮ 'ವ್ಯಾಪಾರ' ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವರ ತರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ... ೧೯೯೪ರಿಂದ ೨೦೦೩ರವರೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ೩೦೦-೪೦೦ ಶಾಲೆಗಳು, ೨೦೦೪ರಿಂದ ೨೦೧೧ರವರೆಗೆ ೬೦೦-೭೦೦ ಶಾಲೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ! ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ೪೬,೪೦೦ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೪೪, ೫೩, ೭೭೨ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕೇವಲ ೧೨,೯೯೯ರಷ್ಟಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೨೯,೩೨,೩೦೬ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು,

ಅಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತರಗತಿಯ ೩-೪ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ 'ದಂಧೆ' ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅರ್ಧಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಖಾಸಗಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ನಾವು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ-೨೦೦೯ ಕೂಡ ಖಾಸಗಿ ಪರವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಆತಂಕಕಾರಿಯೇ ಆಗಿದೆ!

ಇದರೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಈಗಾಗಲೇ ೩೦೦೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅನಧಿಕೃತ ಶಾಲೆಗಳು ನಾಯಿಕೊಡೆಗಳಂತೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಮಕ್ಕಳ ಕುರಿತು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಗುಟ್ಟಾಗಿ, ಇಂತಿಷ್ಟು ಎಂದು ನೈವೇದ್ಯ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಪಾಪ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇನ್ಯಾವ ನಿಯಂತ್ರಣವೂ ಇಲ್ಲ! ಪ್ರತಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ 'ಈ ಶಾಲೆಗಳು ಅನಧಿಕೃತ... ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಡಿ.....' ಎಂದು ಶಾಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಷ್ಟೇ ಇಲಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ! ಸರಕಾರದ ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆಯದೆ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತುವ ಈ ಅನಧಿಕೃತ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮನಬಂದಂತೆ ವಂತಿಗೆ-ಶುಲ್ಕ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಕಳಪೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಾ, ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಯಮಗಳಿಲ್ಲದೇ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ-ಮೀಸಲಾತಿಯ ಗೊಡವೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಭಾಷಾ ನೀತಿಯ ತಲೆಬಿಸಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ 'ದಂಧೆ' ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕುವ ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದೇ ಸರ್ಕಾರವೇ ಕೊಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ನೀತಿ-ನಿಯಮಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯವೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನುಂಗಿ ನೊಣೆಯುವ ಹಂತ ತಲುಪಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರಬೇಕು? ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿರಬೇಕು? ಅದರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಿಡಿತ ಹೇಗಿರಬೇಕು? ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು? ಉಹುಃ... ಹುಡುಕಿದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೀತಿ ನಿಯಮವಾಗಲಿ, ಕಾಯ್ದೆಯಾಗಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆಯೇ?

ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಭಾಷಾ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೇಸು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೮ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಸವೆಸಿ, ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆಂದು ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆದು ಆಂಗ್ಲಮಾಧ್ಯಮ ಬೋಧಿಸುವ ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪರವಾಗಿ ತೀರ್ಪಾಗಿದೆ.... ೨೦೦೮ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕೇಸು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದರೂ ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಾನೇ ವಕೀಲರನ್ನು ನೇಮಿಸದೇ ತನ್ನ ಭಾಷಾ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮೆರೆದಿತ್ತು! ಈ ಬಾರಿ, ಹೋದ ತಿಂಗಳಷ್ಟೇ ವಾದ-ಪ್ರತಿವಾದಗಳು ಮುಗಿದಿದ್ದು, ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನಿಲುವು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ತೀರ್ಪು ನೀಡಲು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ. ತೀರ್ಪು ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಪರವಾಗಿ ಬಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುರುತರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಜೊತೆಗೇ ಕನ್ನಡವೂ ಕೊಂಚ ಉಸಿರಾಡಬಹುದೇನೋ!

ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಸದ್ಯದ 'ಮುಚ್ಚಾಟ'ದ ವೇಗ ನೋಡಿದರೆ, ಬಡ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಉಚಿತ, ಕಡ್ಡಾಯವೆನ್ನುವುದು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ 'ಗೋವಿಂದ' ಆಗುತ್ತದೇನೋ!?

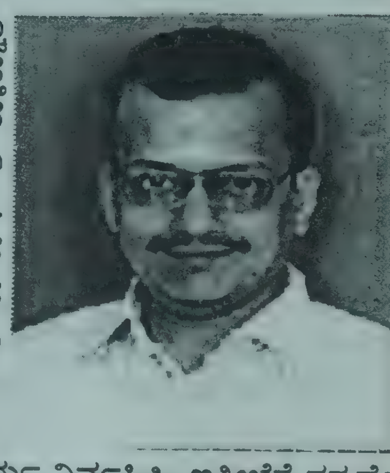
ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕಥನ!

-ಬಿ. ಜಯವಂತ ಕಾಮತ್

ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಆಗಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಲಾಡಿಯೆಂಬ ಕುಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ. ಕಳೆದ ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಹಳ್ಳಿಯು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರಾ ಹಿಂದುಳಿದ ೨೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಈ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಮನೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ೨ ಕಿ. ಮಿ. ದೂರದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆದೆ. ಚಿಮಿಣೀ ದೀಪ, ಮೊಂಬತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣ ನಡೆಯಿತು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಂತು ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಜಡಿಮಳೆಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಡುವುದೇ ದುಸ್ತರ. ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಲಿತಿದ್ದ ನನ್ನ ತಂದೆ, ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿತ್ತು.

ಬೇಲಾಡಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಪಾಠದೊಂದಿಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯ, ಸಾಹಿತಿಗಳ ಒಡನಾಟದ ಅನುಭವ ಪಡೆದೆ. ಕಾರಂತ, ಅಡಿಗ, ಸಿಪಿಕೆ, ನಾವಡ, ಕಯ್ಯಾರ, ಗುಲ್ವಾಡಿ, ಚೊಕ್ಕಾಡಿ, ಉಪಾಧ್ಯ, ಸೇಡಿಯಾಪು, ಬೊಳುವಾರು, ರಾಮಚಂದ್ರ, ಮೊಗಸಾಲೆಯರನ್ನು ಕಂಡದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯೇ. ಪುಸ್ತಕಗಳು ನಮಗೆ ಬಹುಮಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಮುಂದೆ ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಪಿಯುಸಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಡೆಯಲು ೨೦ ಕಿಮೀ ದೂರದ ಕಾರ್ಕಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಬಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಲ್ಲದ ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಒದಗಿ ಬಂತು. ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿ, ರಾಜರತ್ನಂ, ಅನಂತ ಮೂರ್ತಿ, ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್‌ರನ್ನು ನೋಡುವ ಭಾಗ್ಯ ದೊರೆಯಿತು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಹುತೇಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ.

ಮುಂದೆ ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದುಕೊಂಡೆ. ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಯಕ್ಷಗಾನದ ಹುಚ್ಚು ಇಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಕಲಿಯುವ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೂ ಮನೆ ಕಡೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕಾರಣ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಯಿತು. ಅದು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದನ ಉದ್ಯಮದ ಏರುಗಾಲವಾದ್ದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಳದ ಕೆಲಸವವೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈ ಸುಮಾರು ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿವಿಧ

ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ಐಟಿನೂ ಸೇರಿ) ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನ್ನದೇ ಆದ ಕನ್ಸಲ್ಟೆನ್ಸಿ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೨೦ ಯುವಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ದೊರೆತಿದೆ. ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ಅಮೇರಿಕಾ, ಯುರೋಪು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿಯಿತ್ತರೂ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಾಗುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಲಭ್ಯವಾದರೂ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಶಾಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕುವೆಂಪುರವರ ವಿಶ್ವ ಮಾನವತ್ವದ ಕನಸು ಇಂದಿನ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ನನ್ನಂತಹ ಹಳ್ಳಿ ಹೈದನಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಕೂಡಿ ಬಂತು? ಎರಡು ದಶಕಗಳ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಈಗ ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿದಾಗ ಈ ಕೆಲವು ವಾಸ್ತವಗಳ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುವುದು ಸರಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ.

- ನಾವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಒತ್ತಡವಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಠದೊಂದಿಗೆ ಪಾಠೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕಲಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಗದುಗಿನ ಭಾರತದ ಪಠಣ, ಮುದ್ದಣ-ಮನೋರಮೆಯ ಸಲ್ಲಾಪದ ಮೇಲೆ

ಹಲವು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು–ತಂತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತಿ–ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ನೀಡಿದ ಈ ಬೇಲಾಡಿ ಶಾಲೆ ಇಂದು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ...

ವಿಮರ್ಶೆ, ಕನ್ನಡ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರಗಳ ಕಂಠಪಾಠ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸ್ವತ: ಕಾವ್ಯ ವಾಚನ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಜೀವನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾವಿರಾರು ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ವಾಚನಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆವು. "ವಾಣಿ" ಎಂಬ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಚುಟುಕು, ಕವನ, ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಾಡಿನ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಕಮ್ಮಟಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನವೋದಯ, ನವ್ಯ, ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಗೋಷ್ಠಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರ ಜೊತೆಯಲಿಯ್ಲೇ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಪಂಗಡಗಳ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದೇಶವೂ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ನಮಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಸಹ ಭೋಜನ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನ ದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸತತ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಫಲಿತಾಂಶ ದಾಖಲೆ ಪಡೆದಿದ್ದ ಈ ಕುಗ್ರಾಮದ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಅರಸಿ ಬಂದಿದ್ದವು. ಇಂದು ಈ ಶಾಲೆಯ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಮನ ಕರಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೊರತೆಯಿಂದ, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಾ ಮುಚ್ಚುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯ ಉದಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಕ್ಕಳು ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು, ಸರಕಾರ, ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಕೊಳ್ಳದಿರುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಪತ್ತಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊಂದಿಗೆ ನೈತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆರಾಧನೆಯಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಈ ಶಾಲೆ ಇಂದು ಏಕೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದೆ. ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೇಲಿನ ನಮ್ಮ ವಿಪರೀತ ಮೋಹ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಗಧಾಪ್ರಹಾರ ಕಂಡಿದೆ.

• ನಾನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ ಪಿಯುಸಿವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರೂ ಮುಂದೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಾಗ ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಡಚಣೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನನ್ನ ಬಹುತೇಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ನನ್ನ ಗ್ರಾಹಕರು ಬಹುತೇಕ ಐರೋಪ್ಯ ದೇಶಗಳಾದ ಜರ್ಮನಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ನವರು. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮಾತೃಭಾಷೆಗೇನೇ ಸಹಜ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ. ಅಂಗಡಿ, ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಂತೂ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಅನಾದರ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲವೆ?

• ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೆ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಮನೆಯ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ವಾತಾವರಣದೊಂದಿಗೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ದೊರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಜಗತ್ತಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೆರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಚಮ್ಮಾರ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಹಾಲು ಮಾರುವವ, ತರಕಾರಿ ಅಂಗಡಿಯವ, ಹಮಾಲಿ, ಬೆಸ್ತ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಾತ್ರಗಳೊಂದಿಗಿನ ನನ್ನ ಸಹಜ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾದವು. ನಾವು ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಅಂಗವೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದಿನ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಕ್ಕಳು ಕೇವಲ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಐಪಾಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಕಳೆಯುವುದರಿಂದ ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆ ಜೊತೆಗೆ ಒಂಟಿತನದಿಂದ ನರಳುತ್ತಾ ದುರ್ಬಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳಾಗಿ ಮೂಡಿ ಹಲವು ರೀತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಲೇಶಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಅಲೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವಿಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

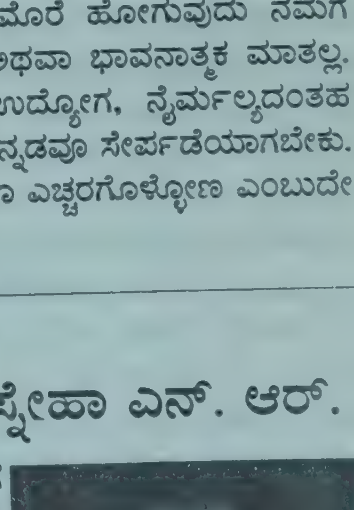
ಕವಿವಾಣಿಯಂತೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯೇ ಗತಿ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ನಾವು ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಮೊರೆ ಹೋಗುವುದು ನಮಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇದು ಅಭಿಮಾನದ ಅಥವಾ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮಾತಲ್ಲ. ನೀರು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ವಸತಿ, ರಸ್ತೆ, ಉದ್ಯೋಗ, ನೈರ್ಮಲ್ಯದಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡವೂ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈಗಲಾದರೂ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳೋಣ ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಹರಕೆ, ಹಾರೈಕೆ!

ಬದುಕಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾದ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ

–ಸ್ನೇಹಾ ಎನ್. ಆರ್.

ಎಂಬತ್ತರ ದಶಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಗಳೇ ಇದ್ದಂತಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ' ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಅನೇಕಾನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗೇ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದರು. ಕಲಿಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು, ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು.

ನಾನು ಓದಿದ ಮೈಸೂರಿನ ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಗ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮವಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಕೆಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಲವರ ಹೋರಾಟದ ಫಲವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಹಲವು ಸಹಪಾಠಿಗಳು ಶಾಲೆ ತೊರೆದು ಅಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆ. ಹೀಗೆ ಘೋಷಿತವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆಲ್ಲ ಶುಭ ಹಾರೈಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಮೊಮ್ಮಗಳೂ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯೇ. ಅಂದು ಹಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕುವೆಂಪು ಅವರ "ಜೈ ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ" ಹಾಡಿಗೆ ದೀಪ ಹಿಡಿದು ನೃತ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದೆ.

ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗಳು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇದ್ದಿದ್ದು ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಅವರಂತೆ ನಾವು–ನಮ್ಮಂತೆ

ಅವರು. ಒಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಪಕ್ಕದ ಆ ಶಾಲೆಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನವೊಂದನ್ನು ನೋಡಲು ತೆರಳಿದ್ದೆವು. ಪ್ರದರ್ಶನದ ಜತೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಿಸಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶ, ಆ ಶಾಲೆಯ ವಿಶಾಲ ಆವರಣ ಮತ್ತು ಸುಸಜ್ಜಿತ ಕೊಠಡಿಗಳು. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯೂ ಸುಂದರವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತಾದರೂ ಏನೋ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೊರತೆ ಭಾಸವಾಗಿತ್ತು! ಆದರೆ, ಅದು 'ಮಾಧ್ಯಮ'ದ ಕೊರತೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿತವಾದ ವಾತಾವರಣ, ಆಡುಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃಂದ. ಕಲಿಕೆಗೆ ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ಬೇಕಿತ್ತು?

ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ವೈಚಾರಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಬದುಕಿನೆಡೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಇಂಥದೊಂದು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿತ್ತು. ಇದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿತ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ದಕ್ಕುವಂತದ್ದಲ್ಲ. ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲಿನ ಜೀವನಾನುಭವಕ್ಕೆ ನಾವು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯಿಂದ ಬರುವಂತಹದ್ದು. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತತ್‍ಕ್ಷಣದ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ನಾವು 'ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದವ'ರಂತಾಗದೆ ಇಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಸಲ್ಲುವಂತಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏಳತೊಡಗುವ ತಾರತಮ್ಯತೆಗಳ ಅಲೆಯಿಂದ ದೂರ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು–ಸಮಾನತೆಯ ಆನಂದವನ್ನು ಸವಿಯಲು–ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾಯಿತು. ಈ ಇಡೀ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಾನು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುವ ಹಾದಿಗೆ ದೀವಿಗೆಯಾಗಿ ದಾರಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳೆಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ಆ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಹಲವರನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ, ನಮ್ಮ ಅರಿವಿನ ವಿಸ್ತಾರ ಕೇವಲ ಪಠ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಲಷ್ಟೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ ಹಚ್ಚೆಚ್ಚು ಗ್ರಹಿಸಲು ಅನುವು, ಆಸ್ಪದ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿಷಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೋಟಕ್ಕೆ ನಾವು ತೆರೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಅನ್ನಸುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದ ಕಲಿಕೆ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಅನೇಕ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಶಾಲಾ ದಿನಗಳು ಅತ್ಯಂತ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಮತ್ತು ಆತಂಕ ರಹಿತವಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಅಂದು ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಬಳುವಳಿಯೆಂದರೆ ಅದು 'ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ'. ಕಾಲೇಜು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಕೆಲ ಸಮಯ ಭಾಷೆ ತೊಡಕೆನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿತು. ಬಿಎ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಭಾಷೆಗೂ ಮೀರಿದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದೂ ಬಹುಶಃ "ಕನ್ನಡ' ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದಲೇ.

ಆದರೆ, ಈಗ ನಾನು ಕಲಿತ ಅದೇ ಶಾಲೆ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳ ಅಬ್ಬರದ ಎದುರಲೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಈಜಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಸವಳಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಕಾಣದ, ಮುರಿದ ಚಾವಣಿಗಳ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳ ವ್ಯಥೆಯೂ ಹೌದು. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲೇ ಓದಿದ ನನ್ನ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಮತ್ತು ನನಗೆ ಯಾವ ಶಾಲೆಗಳು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದವೋ ಅವುಗಳ ಭವಿಷ್ಯವೇ ಮಸುಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಂತ, ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸೋತಿದೆ ಎಂದಲ್ಲ. ಇಡೀ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನದಲ್ಲಾಗಿರುವ ಪಲ್ಲಟ ಇದನ್ನು ಹಾಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆಯಷ್ಟೆ.

ನನ್ನ ವಾರಿಗೆಯ ಅನೇಕರು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಓದಿ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಭಿನ್ನ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಛಾಪು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗ್ಯಾರಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದು ಯಾವತ್ತೂ ತೊಡಕೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‍ನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದ್ದಾಗ ಅದನ್ನೂ ಅಷ್ಟೇ ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆ, ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಫಲಕಾರಿ ಎನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೇ ಜೋತು ಬಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಅದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಇರುವ ಈ ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದ ಅನೇಕರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ನಂತರದ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಕಾಣಲು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯೊಂದೇ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿಸಿ ನಂತರದ ಓದು–ವೃತ್ತಿಯ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು ಮೂಡಿಸಿದವರ ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಳತೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್ಸೆಸ್ಸೆಲ್ಸಿ ಮುಗಿಸಿ, ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಅತಿ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲೂಕಿನ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿದೆ. ನಾನು ಬೆಳೆದ ಬಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿಗೆ. ಆದರೆ, ಎರಡೂವರೆ ದಶಕದ ಹಿಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುವಾಗ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನಿಗೆ "ಮಾಧ್ಯಮ' ಗೊಂದಲ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಪ್ಪ–ಅಪ್ಪನಾಗಿ ನಮಗೆ, ನಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಗಳಿಂದ ಆಚೆ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ–ಗತಿ ಕಾರಣವೋ; ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಮೂಹ ಸನ್ನಿ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರ್ಥವೋ;ಅಥವಾ ಈ ಎರಡೂ ಕಾರಣವೋ... ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಅದು 'ನೆಪ'ವಾಗುವ ಅಪಾಯ ನನ್ನಂತ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಇದು ಭಾರತ! ಇದು ಭಾರತ!!

ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ 'ಹಣ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಎರಡಂಕಿ ಪ್ರಗತಿಯ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಅಡುಗೆ ಅನಿಲದ ಮೇಲಿನ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಖೋತಾಗೊಳಿಸಿ, ಡೀಸಲ್ ಬೆಲೆ ಏರಿಸಿ ಶೇ. ೫೧ರಷ್ಟು ನೇರ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಪ್ರಧಾನಿ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ ರು ತಮ್ಮ ಯುಪಿಎ–೨ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂರನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಭೋಜನ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಅತಿಥಿಯ ಒಂದು ಊಟದ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಗೊತ್ತೆ? ಬರೋಬರಿ ೭೭೨೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು! ಬಹು ಭಕ್ಷ್ಯಗಳ ಈ ಭರ್ಜರಿ ಈ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗಿದ್ದ ೬೦೬ ಜನರ ಪೈಕಿ ಬಂದವರು ಮಾತ್ರ ೩೭೫ ಜನ!

'ಆಂ ಆದ್ಮಿ'ಯ ಹಿತ ಕಾಯಲು ಸ್ವಲ್ಪ ತ್ಯಾಗ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ದಾಖಲೆಯನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಮನಮೋಹನರು ಪ್ರಧಾನಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ(ರಕ್ಷಣಾ ಖಾತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು) ಸಂಬಳದ ಬಿಲ್ ೩೬೮೯೨ ಕೋಟಿಗಳಿಂದ ೧೧೫, ೩೫೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿದೆ!

ಇವರ ಎರಡಂಕಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದಿನಗಳು ಬಂದ ಮೇಲಂತೂ ಪ್ರಗತಿಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕಿ ಓಡಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಪಂಜಾಬ್‍ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹತ್ತು ಜನರಲ್ಲಿ ೭ ಜನ ಮಾದಕ ವಸ್ತು ವ್ಯಸನಿಗಳು! ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಹರ್ಯಾಣ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ದಿನವಹಿಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ದರದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ! ಇನ್ನು ಪ್ರಗತಿ ನಕ್ಷೆಯ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಗುಜರಾತ್‍ನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ!

ಜಾಗತಿಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗುವ ದಾಪುಗಾಲಿನ ಪ್ರಗತಿ ಅಂದರೆ ಇದೇ ಏನೋ!

ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗದ ನಾನೂ, ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳೂ!

ನಾವು ೧೯೮೫-೮೬ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲೇ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಅಕ್ಕಂದಿರ ಮಕ್ಕಳೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣಂದಿರ ಮಕ್ಕಳೂ ಅಕ್ಕಂದಿರ ಮಕ್ಕಳೂ ಓದುತ್ತಿದ್ದುದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಆಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಮಗನಿಗೆ ಮೂರೂವರೆ ವರ್ಷವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಲಧರ್ಮ ತಿಳಿದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯದ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವಳನ್ನು ಹೇಗೋ ಸಂಭಾಳಿಸಿದೆ. ಮರುದಿನ ಗದುಗಿನಿಂದ ಅವಳ ಅಣ್ಣ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಅಕ್ಕಂದಿರ ಮಕ್ಕಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಓದಿನ ಮುಂದೆ ತಂಗಿಯ ಹುಡುಗರ ಕನ್ನಡ ಓದು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಹಿನ್ನಡೆಯನ್ನು ತಂದೇ ತರುತ್ತದೆಂದೂ, ಅಂತೆಯೇ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ಅವಲಕ್ಷಿಸಿ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಅಥವಾ ಹಠ ಇಲ್ಲವೇ ಭಾವುಕತೆ ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಗೇ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಸರೀಕರ ಮುಂದೆ ಅಪಮಾನವಾಗಬಾರದೆಂಬ ಕಾಳಜಿಯನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುವಾಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ತತ್ವ-ಗಿತ್ವ ಎಂಬ ವಾದ ಉಂಟಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲೇಬೇಕೆಂಬ ಹಠ ಬೆಳೆದು, ಮನೆ ಮಾತಿನ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೂಡ ಕೊಂಚ ಮಾನಸಿಕ ಕಿರಿಕಿರಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಕಡೆಗೂ ಶಹಪುರದ ಮನೆ ಹತ್ತಿರದ ಕನ್ನಡ ಅಂಗನವಾಡಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹೋಗಹತ್ತಿದರು. ಮಾರನೆಯ ವರ್ಷ ನಮ್ಮೂರು ಬೆಟಗೇರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಾಗ ದೊಡ್ಡವನನನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಯ ಒಂದನೇ ಇಯತ್ತೆಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಾಯ್ತು.

ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಂಡಲ್ಲೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಆಗಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದೇಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಊರಿಗೆ ತಾವೊಬ್ಬರೇ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳೊಂದು ಕಡೆ, ಇವರೊಂದು ಕಡೆ. ಕೆಲವರು ಪದೋನ್ನತಿ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವರ್ಷ-ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ವರ್ಗವಾದರೂ ಕುಟುಂಬ ಸಮೇತ ನಾನು ಹೊಸ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೋದಾಕ್ಷಣ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿದರೆ ಆಯಿತು. ಅವರೇ ಹಳೆಯ ಶಾಲೆಗೆ ಬರೆದು ವರ್ಗಾವಣೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಹಾಗೂ ಸುಲಭ! ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು SSLC ಮುಗಿಸುವವರೆಗೆ ಅವರು ಏಳು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದಂತಾಗಿತ್ತು.

ನನ್ನ ಈ ರೀತಿಯ ಊರು ಸುತ್ತುವಿಕೆ, ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಆರಾಮಾಗಿರುವುದು ಕೆಲ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿತನದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಿಷಯ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗೆಗೆ ನಾವು ಗಂಭೀರರಾಗಿದ್ದೆವು. ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದವರಾಗಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕು ಒದಗಿಸುವ ರಜಾವಿಹಾರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ೩ರಿಂದ ೧೦ನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ NCERT, CBSEಯ ಎಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದಿದ್ದೆವು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಳಜಿಯಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಭಾವನವರೊಬ್ಬರು ಹೊಸ-ಹಳೆಯ ಗಣಿತ-ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವು ನಮಗೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಿದ್ದುವು. ದಿನ-ವಾರ-ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲೂ ಓದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅದೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಓದು ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಅದನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ತಪ್ಪಾದರೇನೆಂಬ ಭಯ-ಒತ್ತಡವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಲ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ನನಗೆ ಎಂದಾದರೂ ೪-೬ ದಿನಗಳ ರಜೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆ ಬಿಡಿಸಿ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆಂದು ಹೊರಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಶಾಲೆ ತಪ್ಪಿಸುವ ಅವರ ಆತಂಕವನ್ನು 'ತಿಳಿದ ಭಾಷೆಯ ಓದಲ್ಲವೆ? ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ,' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ದೂರವಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಮಡಿಕೇರಿಯ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕಿ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಮಗನಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, 'ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ಜಿಪುಣ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ!' ನಿಜ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುಲ್ಕ, ಮನೆಪಾಠ ಖರ್ಚುಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಉಳಿದ ಹಣ ಹಾಗೂ ಸಮಯವನ್ನು ನಾವು ಪುಸ್ತಕ-ಪ್ರವಾಸಗಳಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಮುಗಿಸುವ ಮುನ್ನ: ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮಾಧ್ಯಮ ತಾಯ ಎದೆ ಹಾಲಿನಂತೆ ಸಹಜವಾದ ಆರಂಭ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಮಗು ಕೊಂಚ ದೊಡ್ಡದಾದಾಗ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಗಟ್ಟಿ ಆಹಾರದಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನೂ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಅಂದ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಮಗ ಸಂಕೇತ. ಒಂಬತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಓದಿದವ. ಈಗ ಎಂ.ಟೆಕ್., ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮಾಡಿ ಡಾ। ಸಂಕೇತ ಪಾಟೀಲ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಸೀಮೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಚಿಕ್ಕವ ನಿಕ್ಷೇಪ. ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್.ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಇ. ಮುಗಿಸಿ ಅಮೇರಿಕದ ಟೆಕ್ಸಸ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎಸ್. ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಸದ್ಯ ಅಲ್ಲೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸವಿದೆ. ಸಂಕೇತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಕಥಾಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದಿದ್ದ. ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಕವಿತೆ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಯ ಪುಸ್ತಕ ಖರೀದಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸವಿದೆ. ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹ ಬೆಳೆಸಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲದೇ ವಾರಸುದಾರರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸಂತೋಷ ನನಗಿದೆ.

–ವಿಜಯೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಪತ್ರಿಕೆ ನವ ಮಾನ ಮಾಸಿಕದ ಹೆಸರಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಅಂಚೆ ದರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಜಾಹೀರಾತುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಒದಗಿಸುವ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಎಂಬ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನೋಂದಿತವಾಗಿರುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಚೆನ್ನವೋ ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಓದುಗರು ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಜನ ಪತ್ರಿಕೆಯು 'ನವ ಮಾನ ಮಾಸಿಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಸಂಚಿಕೆಗೂ ಒಂದೂ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪುಟದಷ್ಟು ಜಾಹೀರಾತು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮದು ಸುಲಭ ಜಾಹೀರಾತು ದರ:

ಒಂದು ಒಳ ಪೂರ್ಣ ಪುಟ: ರೂ.೧೦೦೦/- ಅರ್ಧ ಒಳಪುಟ : ರೂ. ೫೦೦/- ಅರ್ಧ ಹೊರ ಪುಟ: ರೂ. ೬೦೦/- ಕಾಲು ಹೊರ ಪುಟ: ರೂ. ೩೦೦/-

ಓದುಗರು ತಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕ ಬಳಸಿ ಜಾಹೀರಾತು ಒದಗಿಸಲು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.–ಸಂಪಾದಕ.

ಕಲೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ಯಾದಿ

ಗೆಳೆಯ ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ತಮ್ಮ ತಂದೆ ಗೌರೀಶ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಣೆಯ ಮುಕ್ತಾಯ ಸಮಾರಂಭದ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರ ಕಳಿಸಿದಾಗ ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆದದ್ದು, ಆ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರದ ವಿವಿರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದ ಈ ಮೇಲಿನ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಈಗ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಹಂಚಿರುವವುದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾಳಜಿ ಇದೆ. ಅದು ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಾಕುವಷ್ಟು ಜೀವಂತವಾಗಿದೆಯಾದರೂ, (ಈ ಚಿತ್ರ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮೂಡುವುದೋ ಎಂಬ ಆತಂಕ ನನಗಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ!) ಇಲ್ಲಿ ಜಯಂತ್ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ-ಸಂ.

ಶಿಶಿಳ-ಶಿಶಿರ ಆಸುಪಾಸಿನ ಈ ಕಪ್ಪು ಬಿಳುಪು ಗ್ರೂಪ್ ಫೋಟೋ ತನ್ನ ಇಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಬಿಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶಿಷ್ಟವೊಂದನ್ನು ಉದ್ದೀಪಿಸುವಂತಿದೆ. ಇದು ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮೂಳೆ ಶೇಷಂಭಟ್ಟರ ಮನೆಯ ಹಿಂಗಡೆ ಬಾವಿ ಕಟ್ಟೆಯ ಬಳಿ ತೆಗೆದದ್ದು. ಈ ಶೇಷಂ ಭಟ್ಟರು ಬಿಷಪ್ಪರಿಗೆ ಹಸ್ತೋದಕ ಕೊಟ್ಟು ಉದ್ದಂಡ ನಮನ ಮಾಡಿದ ಧೀಮಂತ. ಈ ಮನೆಗೆ ಮೂಲೆ ಮನೆ ಅಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಗೆಳೆಯ ನೀಲಕಂಠ, ಪನ್ಮೇಚ ಇದೇ ಬಾವಿಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದರ ಹಿಂದಿನ ತೆಂಗಿನ ಮಡ್ಲಿನ ಪರ್ಣಕುಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದ ನೆನಪು. ಆ ಬಾವಿ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಮಣಿಗಳು ಕೂತಿರುವ ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನೋಡಿದ್ದೇ ಮೈ ಜುಮ್ಮೆಂದಿತು. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದವರು ಗಂಗಾರಾಂ ರಜಪೂತ ಎಂಬ ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಕ. ಅವರು ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದರು. ನಂತರ ಆತ ದಾಂಡೇಲಿಗೆ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಕರಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಗ ಅಜಿತ್ ಈಗ ದಾಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿ 'ಗೀತಾ ಸ್ಟುಡಿಯೋ' ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನನಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಈ ಚಿತ್ರ ಕೊಟ್ಟ.

ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೀರ ಎಡಕ್ಕೆ ಇದ್ದವರು ಬಿ.ಎಚ್.ಶ್ರೀಧರ ಮತ್ತು ವೈಯೆನ್ಕೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನುಮಾನ . ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಪಕ್ಕ ತೊಡೆಗೆ ತೊಡೆ ಕೊಟ್ಟು ಆಪ್ತರಾಗಿ ಕೂತ ತರಾಸು, ಗೌರೀಶ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ, ಎಕ್ಕುಂಡಿ(ಗದ್ದ ಮೇಲೆ ಕೈ ನೋಡಿ!), ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮ ಮತ್ತು ವಟುವಿನಂತೆ ಕಾಣುವ ಎಳೆ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ! ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಗಂಡಂದಿರ ಹಿಂದೆ ಕೂತ ಆಯಾ ಹೆಂಡತಿಯರ ಬದ್ಧ ಭೂಮಿಕೆಯೂ ಚೆಂದ. ಗೌರೀಶರ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಶಾಂತಾ ಇದ್ದಾರೆ.(ಮತ್ತೆ ಗದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ಟೈಲಿಶ್ ಆಗಿ ಕೈಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು) ಶಾಂತಾರ ಬಲಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯರಾದ ದಾಮೋದರ ಚಿತ್ತಾಲ ಇದ್ದಾರೆ. (ಕನ್ನಡಕ, ಕೋಟು) ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ದಾಮಣ್ಣ ಎಂಬ ವಿಖ್ಯಾತ ಕವಿತೆಯೊಂದನ್ನು ಗಂಗಾಧರ ಚಿತ್ತಾಲರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಾಮೋದರ ಚಿತ್ತಾಲರ ಹಿಂಬದಿಗೆ ಬಲಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತ ನೀಳ ಕಾಯದವರು ವಿಖ್ಯಾತ ಗಾಯಕ, ಸಂಗೀತ ತಜ್ಞ ರಮೇಶ ನಾಡಕರ್ಣಿ. ಇವರು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ' ಒಳಗೊಂಡು ಎಕ್ಕುಂಡಿಯವರ ಅನೇಕ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ತಜ್ಞರಾಗಿ ದುಡಿದವರು. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮನ್ಸೂರರ ಆಪ್ತವರ್ತಿ. ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂಲೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ

ಬಾವಿಕಟ್ಟೆಯ ಗಡಗಡೆಯ ಕೆಳಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಂತೆ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ತೊಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕೂತವರು ಖ್ಯಾತ ಬೆಳಗಾಂ ವಕೀಲ, ಲೇಖಕ ರಂಗರಾವ ತಲಚೋರಕರ್. ಇವರು ವಿಶಿಷ್ಟ ವಕೀಲಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ತಕ್ಷಣ ಹೊಳೆಯುವ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂತವರ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಅನಾಮಿಕ ಮಗು ಮತ್ತು ಈಗ ಗೋಕರ್ಣದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಮಗುವಿನಂತೆಯೇ ಆಗಿರುವ ಶಾಂತಾರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ವೃಂದದ ಯಾರೂ ಈ ಉಪಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ.

ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ಹುಡುಕಾಟ, ನೋಟ, ನಿಲುವುಗಳಿದ್ದರೂ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಸೇರಿ ಏನೋ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಭಾವವೊಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. 'ಬೇಂದ್ರೆ–ತರಾಸು ತೊಡೆನಾಟ' ಇದಕ್ಕೆ ಸೊಗಸಾದ ಸಾಕ್ಷಿ. ಬೇಂದ್ರೆ ಮತ್ತು ಅಡಿಗರ ನಡುವೆ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ, ಎಕ್ಕುಂಡಿ, ಶರ್ಮ ಇರುವುದೇ ಒಂದು ರೂಪಕ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಆಗ ನಡೆದಿದ್ದ ಕುಮುಟಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೆಲವು ಅತಿಥಿಗಳು ಗೋಕರ್ಣವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಂದಾಗ ನಡೆದ ಕೂಟ ಕಲಾಪ. ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರುವುದು ಹೇಗೆ ಅಥವಾ 'ಹಾರಲೇ ಬೇಕೆ?' ಎಂಬ ಕುರಿತು ತಲಸ್ಪರ್ಶಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿರಬಹುದೆಂಬ ವಕ್ರ ನೋಟವನ್ನೂ ಹೊಳೆಸುವಂತಿದೆ! ಕೃಷ್ಣಾಜಿನದ ಮೇಲೆ ಸಿವಿಲ್ ಡ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾಮಿಯಂತೆ ಕೂತಿರುವ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ನಗುವೂ– "ಇದೂ ಒಂದು ಆಗಿ ಹೋಗಲಪ್ಪಾ" ಎನ್ನುವಂತಿದೆ. ಅಡಿಗರು ಮಾತ್ರ ಆಗಷ್ಟೇ ಅವರು ಮೊಳಗಿಸಿದ್ದ ಚಂಡೆ ಮದ್ದಳೆಯ ಅನುರಣದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸುಪ್ತ ಬಂಡಾಯದ ಸೌಮ್ಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ಹಚ್ಚದಿರುವ ಸಿಗರೇಟಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕುಮುಟಾ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಮತ್ತು ನವ್ಯದ ನಡುವಣ ಯುದ್ಧ ಘೋಷಣೆ ಅದಾಗಲೇ ಆಗಿತ್ತಂತೆ! ರಮ್ಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯಗಳ 'ಶಾರ್ಟ್ ಸರ್ಕೀಟ್' ಆಗುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿನ ವಿದ್ಯುದಾಲಿಂಗನ ಇಲ್ಲಿದೆ! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಬಿಡಿಗಳನ್ನು ಒಂದಾಗಿಸುವ ಸಂಯುಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಇಡಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಹಾಜರಿಯೇ ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡಲು ನಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವಂತಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಾವು ಎಟುಕಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದೇ ಖುಷಿಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಫೋಟೋ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹಳೆಯ ಕಪಾಟಿನ ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಪುಟಗಳ ಗಂಧ, ತಲತ್ ಮಹಮೂದನ ಕಂಪಿತ ಸ್ವರಗಳ ಹಾಡುಗಳು ಜಾತ್ರೆಗೆ ಬಂದ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯ ಡೈನಮೋ ಸದ್ದು ಎಲ್ಲ ಸೇರಿದ ಅಭಿನಯವೊಂದನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಗದ್ಯದ ಭಾವದ ಜೊತೆಗೆ 'ಸತ್ಯಾರ್ಥಿ'ಗಳ ದಾರಿಯ ವಿನಯ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ಭಂಗುರತೆಯೂ ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

–ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ

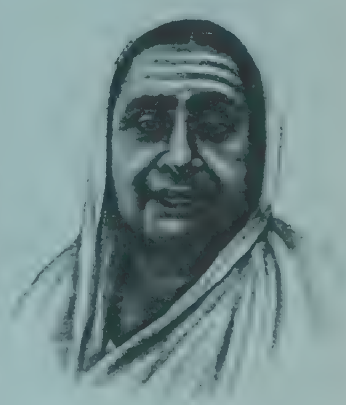
ನೂರರ ನೆನಪು

ಕನ್ನಡವೇ ಸರ್ವಸ್ವವಾಗಿದ್ದ ಜಯದೇವಿ ತಾಯಿ ಲಿಗಾಡೆ

ಎದೆ ತುಂಬಿ ಹಾಡಿದರೆ ಹಾಲ–ಹಳ್ಳವೆ ಹರಿದು
ಮುಳ್ಳು ಕಂಟಿಗಳೆದೆಯ ಕೊಳ್ಳುವೂ ತುಂಬುವುದು
ತುಳುಕುವುದು ಸೊನ್ನಲಾಪುರದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕೆರೆ

ಜಯದೇವಿ ತಾಯಿ ಲಿಗಾಡೆಯವರ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹಿರಿಯ ಕವಿ ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ. ಡಾ. ಜಯದೇವಿ ಲಿಗಾಡೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ;ಪ್ರಚಂಡ ಶಕ್ತಿ ಎನ್ನುವುದು ಖಂಡಿತ ಕ್ಲೀಶೆಯ ಮಾತಲ್ಲ. ಅವರ ಸಾಧನೆ ಅನುಪಮ ಹಗೂ ಅಮೋಘ ಎಂಬುದು ಅವರ ಜೀವನವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ರಾಣಿಯ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ಸೊನ್ನಲಿಗೆ(ಈಗಿನ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ) ವಾರದ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಇವರ ಅಜ್ಜ 'ಇಂದ್ರ ಭವನ'ದಲ್ಲಿ ೧೯೧೨ರ ಜೂನ್ ೨೩ರಂದು ಜನಿಸಿದ ಜಯದೇವಿಯವರ ತವರು ಮನೆ ಮಡಕಿ ಮನೆತನದ್ದಾದರೆ, ಲಿಗಾಡೆ ಮನೆತನ ಇವರ ಗಂಡನ ಮನೆ. ಹೀಗೆ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮೂರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಮನೆತನಗಳ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಕುಸುಮ ಜಯದೇವಿ.

ಇಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಗಾಧ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿದ್ದರೂ ಅವರು ನಿರ್ಮೋಹಿಯಾಗಿದ್ದರು. ವಸ್ತ್ರ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಪರಿಶುಭ್ರ ಖಾದಿ, ಕೈ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಬಸವಣ್ಣ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದರಲ್ಲದೆ, ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅವನ್ನು ಬದುಕಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರು. ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಯಾದ ನಂತರ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತು(ಇವರಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶಗಳಿರಲಿಲ್ಲ.) ಜಯಗೀತೆ, ತಾಯಿಯ ಪದಗಳು, ತಾರಕ ತಂಬೂರಿ, ಸಾವಿರದ ಪದಗಳು, ಬಂದೇವ ಕಲ್ಯಾಣಕೆ, ಅರಿವಿನಾಗರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡದ್ದೇ ಆದ ಅಚ್ಚ ದೇಶಿ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ೪೧ ಸಂಧಿಗಳ, ೪೧೦೦ ಪದ್ಯಗಳುಳ್ಳ *ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ* ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದರು. ಮಹಿಳಾ ಹೃದಯದ ರಸಾನುಭೂತಿಯೆಲ್ಲ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿದೆ ಎಂಬ ವಿ.ಕೃ. ಗೋಕಾಕರು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಯದೇವಿಯವರು ಕನ್ನಡ–ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಹದಿನಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳುಳ್ಳ (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಗಿರಣಿಗಳು) ನಗರವಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಮುವ್ವತ್ತು ಸಾವಿರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ತಾಯಿ ಲಿಗಾಡೆಯವರು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ ತೆರೆದರು. ಶಾಲೆ ತೆರೆದ ಎರಡನೇ ವರ್ಷವೇ ೨೫ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂತು! ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರ, ಕನ್ನಡ ಪರ ನಿಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳು ಕಾರ್ಮಿಕರೇ ಆಗುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಆ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮನಗಾಣಿಸಿದರು. ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಹರಿಜನ ಕೇರಿಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿ, ಶಿಸ್ತು, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಛಲದಿಂದ ಮಾತ್ರ ದಲಿತರು ಮುಂಬರಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಹೇಳಿದರು. ರಜಾಕಾರರ ಹಾವಳಿಗೆ ರೋಸಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಓಡಿ ಬಂದ ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ೪೦ ಎಕರೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದರು. ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಗರ್ಭಿಣಿಯರ ಬಾಣಂತನ ಮಾಡಿ ತಾಯ್ತನ ಮೆರೆದರು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಲ್ಕಿ ಹಿರೇಮಠದ ಚನ್ನಬಸವ ಪಟ್ಟದೇವರು ಕಳಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಭುರಾವ ಕಂಬಳಿವಾಲಾರ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ಬೀದರಿಗೆ ೪೦೦ ಜನ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ತಾಯಿಯವರ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ.

ಜಯದೇವಿ ತಾಯಿಯವರು ಬರೀ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿ–ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡವೇ ಅವರ ಜೀವನದ ಸರ್ವಸ್ವವಾಗಿತ್ತು. ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಮಂಡ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಅಕ್ಷರಶಃ ಅವರು ಕಣ್ಣೀರು

ಸುರಿಸಿದರು. ತಾಯಿಯವರ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ನೋಡಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಯೇ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದಳೆಂದು ಹಿರೇಮಲ್ಲೂರು ಈಶ್ವರನ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೀಕರಣದ ನಂತರವೂ ಸಹ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಲ್ಲದ (ಅಂದರೆ ಸೊಲ್ಲಾಪುರವಿಲ್ಲದ) ಕರ್ನಾಟಕ ಅದು ಹೇಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವಾದೀತೆಂದು ಎರಡೂವರೆ ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಅದರ ಸೇರ್ಪಡೆಗಾಗಿ ನಿರಂತರ ಹೋರಾಡಿದರು. ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಈ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಅವರು 'ಬೇಕೀಕರಣ' ಹೋರಾಟವೆಂದು ಕರೆದರು. ಹೋರಾಟ ಫಲಪ್ರದ ಆಗದ ಕಾರಣ ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಶರಣರ ಕಾಯಕ ಭೂಮಿ ಬಸವ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿ ೧೯೯೯ರ ಜುಲೈ ೨೪ರಂದು ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದರು. ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಒಬ್ಬ ಅನಾಮಿಕ ಕವಿ ಮನದುಂಬಿ ಹೀಗೆ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ:

ಹೇಗೆ ತೀರಿಸಬೇಕು ತಾಯಿ
ನಿನ್ನ ಋಣವ ಒಟ್ಟು
ನೆನೆದು ಹಡೆದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ನಿನ್ನ ಹೆಸರನಿಟ್ಟು

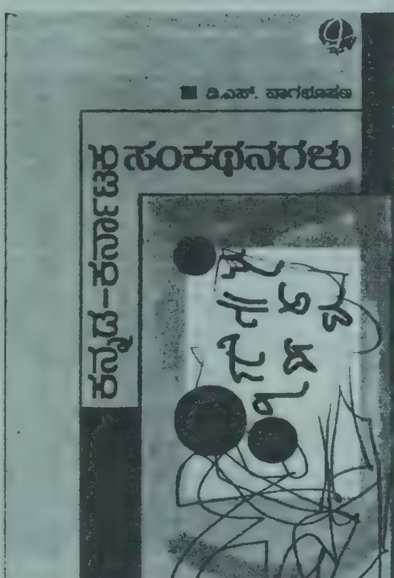
ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಜನಪದರ ಈ ನುಡಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಆ ತಾಯಿಗಿದೋ ನಮ್ಮ ನೂರರ ನುಡಿ ನಮನ

–ಸಿ. ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ

ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ

ಪು: ಕನ್ನಡ–ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಕಥನಗಳು ಲೇ: ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಪ್ರ: ವಿಸ್ಮಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು ಪು: ೨೨೪ ಬೆಲೆ: ರೂ.೧೬೦/-

ನಾಡು ನುಡಿಗಳ ಕುರಿತ ಆರ್ದ್ರ ಚಿಂತನೆ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕರೂ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರೂ ಆಗಿರುವ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತಕರೂ ಹೌದು. ಇವರು ವರ್ತಮಾನದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ, ತುರ್ತುಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಖರ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಶೈಲಿಯ ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಆರ್ದ್ರವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ 'ಕನ್ನಡ–ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಕಥನಗಳು' (೨೦೦೯) ಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ವರ್ತಮಾನದ ಅನೇಕ ಅಧ್ವಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಆತಂಕಗೊಂಡ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಬರಹಗಳ ಸಂಕಲನವಿದು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂವತ್ತು ಲೇಖನಗಳಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಕನ್ನಡ–ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೇಖನಗಳಾದರೆ, ಮಿಕ್ಕವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಠಗಳು ಮತ್ತು ಮಠಾಧೀಶರು, ಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ರಾಂತಿ, ನಕ್ಸಲ್ ಚಳುವಳಿ, ಶೂದ್ರ ರಾಜಕಾರಣದ ದುರಂತ ನಾಯಕರನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಮೆಚ್ಚಿದ ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಚಿತ್ರ, ರಾಜಕುಮಾರ್ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು ಬಗೆಗಿನ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಬರಹಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಬರಹಗಳು ೨೦೦೫–೦೬ರಿಂದ ೨೦೧೨ರವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷಾಂಕಗಳಿಗೆ, ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಸುಮಾರು ಲೇಖನಗಳು ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಬರಹಗಳಾಗಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಹಾಗಾಗಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಸಂದರ್ಭ, ಹಿನ್ನೆಲೆ–ಮುನ್ನೆಲೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಬರಹಗಳ ಆಶಯ ತಿಳಿಯಲಾರದು.

ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ; ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಟ್ಟುವ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲ ದೊರೆಯದಿರುವುದು; ಮೂಲ ಆಶಯಗಳನ್ನೇ ಮರೆತು ಸ್ಥೂಲ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪರ ಸಂಘಟನೆಗಳು; ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ಮಾತೃಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೊದಲಾದ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೇವಲ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯೋತ್ಸವಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ತರಲು ಹೊರಟ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅನಾಹುತಗಳು, ಇದರ ಪರವಾಗಿ ನಿಂತ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಉದ್ಯಮಿ–ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಸಿನಿಕ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು; ಸೀಮಿತ ವರ್ಗವೊಂದನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ಅನಗತ್ಯವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ–ವೇದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮ; ಜಾತಿ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ ಮಠಗಳು ಹಾಗೂ ಮಠಾಧೀಶರು, ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಕೇಸರೀಕರಣ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರ– ಇಂಥ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಮೂಡಿಸಿವೆ. ಅವು ಬರೀ ಲೇಖಕರ ಆತಂಕಗಳಾಗಿರದೇ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ಆತಂಕಗಳೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೃತಿ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದಾಗ ಸಂಕಟದ, ವಿಷಾದದ ಛಾಯೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುತ್ತಿತ್ತದೆ..

ಭಾತರದ ಒಕ್ಕೂಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತನ್ನ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು ತಮಿಳು ಕುಲಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ರಾಜಕಾರಣದ ಮೂಲಕ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಕುಲಪ್ರಜ್ಞೆ ಎಂಬುದೇ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿ ಕನ್ನಡದ ಅಸ್ಮಿತೆ ಎಂಬುದೇ ಕಾಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಟ್ಟುವ ಚಳುವಳಿಗೆ ಆಲೂರರ ಶಿಷ್ಟ ಮಾದರಿ, ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀ.ಯವರ ಸಮನ್ವಯ ಮಾದರಿ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪುರವರ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮಾದರಿಗಳು ಜಾಗತೀಕರಣದ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಲಾರವು ಎನ್ನುವ ಲೇಖಕರು ಸೂಚಿಸುವುದು ಬಸವಣ್ಣನವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಆಯಾಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯನ್ನು.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲದರೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗಣಕ ಯಂತ್ರಗಳ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಪೂರಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕನ್ನಡದ ಸಮಾನಾಂತರ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಸಂಸ್ಕೃತ–ವೇದ ವಿ.ವಿ. ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗದೆ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಳಿ–ಪ್ರಾಕೃತ, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತಿ, ಕಲಾವಿದರು ಆತ್ಮಗೌರವ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಸರ್ಕಾರ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೊಡಮಾಡುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ–ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿತ ಬಲಿಕೊಡಬಾರದು.

ಹೀಗೆ ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಆತಂಕಗಳ ಜೊತೆಗೇ ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಕೃತಿ ಕೇವಲ ಆತಂಕಗಳ ಹಳವಂಡವಾಗದೆ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿರುವ ಕೃತಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆತಂಕಗಳು ಹಾಗೂ ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನಾವುಗಳು ಒಪ್ಪದೇ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಗಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಎತ್ತುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಅವರಿಗೆದುರಾಗಿರುವ ಆತಂಕಗಳು ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರವು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ.

–ಡಾ. ಚನ್ನೇಶ್ ಹೊನ್ನಾಳಿ

ಮುದ್ರಕರು: ಚಿತ್ರಕೂಟ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ದುರ್ಗಿಗುಡಿ,
ಶಿವಮೊಗ್ಗ–೫೭೭ ೨೦೧ ದೂ: ೦೮೧೮೨–೨೬೦೮೯೪

ತೆರೆದ ಅಂಚೆ

ಇವರಿಗೆ,

If undelivered, please return to D.S. Nagabhushana,
HIG-5, 'Nudi', Kallahalli Extension, Vinoba Nagara,
Shivamogga - 577204 (Karnataka)

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ

ಡಿಸೆಂಬರ್, ೨೦೧೨ (‘ನವ **ಮಾನವ** ಮಾಸಿಕ’ದ ನೋಂದಿತ ಆವೃತ್ತಿ) ಸಂಪುಟ: ೧ ಸಂಚಿಕೆ: ೧

ಸಂಪಾದಕ : ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಚಂದಾ ವಿವರ: ವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ. ೧೨೫/- ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ. ೨೨೫/- ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ. ೩೫೦/-

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ-೫, ‘ನುಡಿ’, ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ- ೫೭೭ ೨೦೪
ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೪೮೫೭೪ ಸಂಚಾರಿ: ೯೪೪೯೨೪೨೨೮೪ ಈ ಮೇಲ್: dsnagabhushana@gmail.com

ಸಂಪಾದಕನ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಪತ್ರಿಕೆ ಹಲವು ಸಾಧಕ-ಬಾಧಕಗಳ ಪರಿಗಣನೆ ಮತ್ತು ಕಳೆದೊಂದು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಜನ ತಿಳಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆ ‘ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ’ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೊರಬರುತ್ತಿದೆ. ಓದುಗರೊಬ್ಬರು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ, ಈ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಈ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳ ಅರ್ಥ-ಉದ್ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಈ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವಿರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೇ, ಈ ಮಧ್ಯೆ ‘ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ’ ಹೆಸರೇ ಚೆಂದ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಕೆಲ ಅಭಿಮಾನಿ ಓದುಗರ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯದ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅದೇನಾದರೂ ಫಲಪ್ರದವಾದರೆ, ಪತ್ರಿಕೆ ತನ್ನ ಮೂಲ ಹೆಸರನ್ನೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ ಎಂದೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುವೆವು.

* * *

ನಿರಂತರ ವಿವಾದಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಳ ಠಾಕ್ರೆ ತಮ್ಮ ಸಾವಿನಲ್ಲೂ ಸುದ್ದಿಯ ಧೂಳು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲತಃ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷಿಕರ ಲೌಕಿಕ ಹಿತ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ; ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುವ ಆದರ್ಶದೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಶಿವಸೇನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ದುಂಡಾವರ್ತಿಯ ಸೇನೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದೀಗ ಹಿಂದುತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ಕಠೋರತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವದ ಮೂಲ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನೇ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಒಂದು ಗಣನೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಭಿಮಾನವು ಹೀಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಅಸಹನೆಯಾಗಿ, ಕೊನೆಗೆ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ ಮತೀಯತೆಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡದ್ದರ ಹಿಂದೆ ಕಳೆದ ಕಾಲು ಶತಮಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ‘ಸೆಕ್ಯೂಲರಿಸಂ’ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತೀಯತೆಯನ್ನು ಸರದಿಯ ಮೇಲೆ ಓಲೈಸುತ್ತಾ ನಡೆದ ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿ ರಾಜಕಾರಣದ ಆತ್ಮದ್ರೋಹಿ ಕಥೆಯೂ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಾವು ಗಮನಿಸದಿರಲಾಗದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ದೇಶದ ಮಾನಸಿಕತೆ ಇಂದು ಎಷ್ಟು ವಕ್ರಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದರೆ, ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಅಜ್ಮಲ್ ಕಸಬ್‌ನನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ವಿಜಯೋತ್ಸವವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಧರ್ಮ ದುರಂಧರಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಅವನಿಗಾಗಿ ಕಾವ್ಯ ಕಂಬನಿ ಮಿಡಿವ ಒಕ್ಕಣ್ಣಿನ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸ್ಟ್ ಸಹೃದಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ!

ಇಂತಹ ಮನೋಭೂಮಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಇಂದು ಬಾಳ ಠಾಕ್ರೆ ಸಾವು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದೆ. ಕೆಲವುಗಳಲ್ಲಂತೂ ಆತನನ್ನು ಓರ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕನಂತೆ ಆತನ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾವಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತನ ಬಗ್ಗೆ ಕಟುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸದಭಿರುಚಿಯ ವರ್ತನೆಯಗಲಾರದು, ನಿಜ. ಆದರೆ ಆತನಲ್ಲಿ ಆವರೆಗೆ ಕಾಣಲಾಗದಿದ್ದ ‘ಸದ್ಗುಣ’ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈಗ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಚರಿತ್ರೆಯ ತಿಪ್ಪೆ ಸಾರಿಸುವುದು ಕೂಡಾ ಸದಭಿರುಚಿಯ ನಡಾವಳಿ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮಾಡಿದ್ದು ಇದನ್ನೇ. ಹುಲಿ ಘರ್ಜಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆಯಂತೆ! ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅಗ್ಗ ಮಾಡಲಾಗದೇನೋ!

ಇಂತಹ ಅಗ್ಗದ ಮಸಾಲೆ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರಚಾರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇ, ಬಾಳ ಠಾಕ್ರೆ ಎಂಬ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಹಜ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದರೆ ಮುಂಬೈ ನಗರವೇಕೆ ಬಂದ್ ಆಗಿ ಜನಜೀವನ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಫೇಸ್ ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಸಿಮುಗ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಮತ್ತು ಅದನ್ನೋದಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಇಬ್ಬರು ಎಳೆ ಬಾಲೆಯರನ್ನು ಶಿವಸೇನೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ದೂರಿನನ್ವಯ ರಾಜ್ಯ ಪೋಲೀಸರು ರಾತ್ರೋ ರಾತ್ರಿ ಬಂಧಿಸಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡುವಂತಹ ಅಸಂಬದ್ಧ ಮತ್ತು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವುದು. ಈ ಬಾಲೆಯರು ತಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ಫೇಸ್ ಬುಕ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಠಾಕ್ರೆ ಅಭಿಮಾನಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಘಾಸಿಗೊಳಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಶಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಲ್ಲುದಾಗಿತ್ತಂತೆ!

ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನೇತೃತ್ವದ ಸರ್ಕಾರ ಇರುವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪೋಲೀಸರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಎಂಬುದೂ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಏಕೆಂದರೆ ಬಾಳ ಠಾಕ್ರೆ ಬೆಳೆಸಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ್ದ ರಾಜಕಾರಣ ಅವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ ಇಂದಿನ ತೀವ್ರ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಒತ್ತಡಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ಇತರೆಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಹಬ್ಬಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ರಾಜಕಾರಣ ಪಕ್ಷಬೇಧವಿಲ್ಲದೇ ದಿನೇ ದಿನೇ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಸುಲಭ ಸಂಪತ್ತು ಗಳಿಕೆಯ ಸಾಧನವಾಗುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಎಲ್ಲ ನಾಗರೀಕ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ಕೊಡವಿ ಬಿಸಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರಜಾಪೀಡಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ನಾವಿಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೌದು ಕೆಲವು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಸಕ್ರಿಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದಾಗಿ ಈ ಪ್ರಕರಣ ವ್ಯಾಪಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಖಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮುಖ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಂತ್ರವಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆಗಾಗಿ ಆದೇಶಿಸಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪೋಲೀಸರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಸಾಧು ಎಂದು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಚಿಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಸೇರುವ ವೇಳೆಗೆ ಈ ಪ್ರಕರಣ ಬಾಲೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ವಾಪಸಾತಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲೆ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಕ್ತಾರ ಮನು ಸಿಂಘ್ವಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ‘ಸುಖಾಂತ್ಯ’ ಕಂಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ

ಪಕ್ಷಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿಗಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ದಮನ ಮಾಡಬಲ್ಲ ರಾಕ್ಷಸ ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಬಲ್ಲವುಬೆಂಬುದರ ಒಂದು ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿದೆ.

ಏಕೆಂದರೆ, ಇದೇ ಸಿಂಘ್ವಿಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪೋಲೀಸರ ಕ್ರಮ ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂಬುದು ತನಿಖೆಯ ನಂತರ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಂತೆ! ಆದರೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರಸ್ಸಿಗರಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿ ಚಿದಂಬರಂರ ಮಗ ಕಾರ್ತೀಕನ ಆಸ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಟ್ವೀಟ್ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತನಿಖೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂಡಿದೆ;ಆದರೆ, ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಮಮತಾ ತಮ್ಮನ್ನು ಕುರಿತ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರ ಬರೆದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಮತ್ತು ತಮ್ಮನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಕವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ರೈತನನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ದೂಡಿದ್ದು ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ! ಇನ್ನು ಶಿವಸೇನೆಯ ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷ ಬಿಜೆಪಿ ಶಿವಸೇನೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಬಾಲೆಯರ ಮೇಲೆ ಬಾಲಿಷವಾದ ದೂರು ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಆ ಬಾಲೆಯೊಬ್ಬಳ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯದ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ದಾಳಿಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಲು, ಅದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾ ಬರೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪೋಲೀಸರ ಕ್ರಮವನ್ನಷ್ಟೇ ಸಾರ್ವಜನಕವಾಗಿ ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಖಂಡಿಸುವ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಮತ್ತು ಸಂಕುಚಿತ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದೆ. ಶಿವಸೇನೆಯಂತೂ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಪುಂಡಾಟಿಕೆಯನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಆ ಬಾಲೆಯರು ಹೆದರಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರಬೇಕಾದಂತಹ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಈಗವರು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿನ್ನು ಭಯಪಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಆಳುವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತೋರಬೇಕಾದ ಭಯ-ಭಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಠಾಪ್ಪಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಹೋಂ ಸ್ಟೇಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಘೋಷಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರಕ್ಷಕರು ನಡೆಸಿದ ಪುಂಡಾಟಿಕೆಯನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪೋಲಿಸ್ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆಯನ್ನೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸಿದ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಕೈಕೋಳ ತೊಡಿಸಿ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕರೆತರುವ ಭಂಡ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆ.

ಇದೆಲ್ಲವೂ ಬರಲಿರುವ ದಿನಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಭೀಕರವಾಗಲಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸದ್ಯದ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭ್ರಷ್ಟವಷ್ಟ ಅಲ್ಲ, ಬಲು ದುಷ್ಟವೂ ಆಗಿದೆ. ಆ ದುಷ್ಟತನ ವಿವೇಕಕ್ಕಿರಲಿ, ಸರಳ ತರ್ಕಕ್ಕೂ ಸಿಗದಷ್ಟು ಭಂಡವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಾದಗಳ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇದನ್ನು ಕಾನೂನುಗಳ ತರ್ಕದ ಮೂಲಕ ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯ ದರ್ದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳೂ ತಮ್ಮ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲೆಲ್ಲ ತನಿಖೆಯ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮಾತನಾಡುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು, ಈ ಎರಡೂ ಏನನ್ನೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು.

ಹಾಗಾದರೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಂತೆ ಬದುಕ ಬಯಸುವ ಜನ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ಆಟವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ಸದ್ಯದ ಅಶ್ಲೀಲ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಅದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಇಂದಿನ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಗುಂಪು, ಪಕ್ಷ, ಚಳುವಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು.

ಇಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲದ/ಒಲ್ಲದ ಸಮಾಜ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪಶು ಸಮಾನ ಬದುಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಹವಾದೀತು. ಇದು ಇತಿಹಾಸ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆ!

-ಸಂಪಾದಕ

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೇ,

ಪತ್ರಿಕೆ ನೋಡಿ, ಓದಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟೆ. ಇಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ವಕೀಲನಾದ ನನಗೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಕುರಿತ ಎರಡೂ ಲೇಖನಗಳು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿದವು.

ಈ ಮೂಲಕ ಐದುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಚಂದಾ ಕಳಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ನನ್ನ ಹಲವು ಗೆಳೆಯರಿಗೂ ಚಂದಾದಾರರಾಗಲು ಹೇಳುವೆ.

-ಎಂ. ಸುದರ್ಶನ ರಾಜ್, ಧಾರವಾಡ

ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಶಿಬಿರ ಒಂದು ಅಚ್ಚಳಿಯದ ನೆನಪು. ನಿಮ್ಮ ಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನೊಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಅದು ನಮ್ಮ ಆಜನ್ಮ ಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು. ನಮ್ಮ ಹಣ ಅದು. ನವ ಮಾನವ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ ಈ ಎರಡರ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳೂ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲವೇ?

-ಎನ್. ವಿಶುಕುಮಾರ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕೇಜ್ರಿವಾಲರ ಭಾಷಣದ ನಿಮ್ಮ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಅವರ ನಿಲುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂದರ್ಭಿಕ.

-ಗಂಗಾಧರ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ, ತುಮಕೂರು

ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ ಮೈದುಂಬಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'ನೊಂದಿಗಿದ್ದೇವೆ. ಜಾಹಿರಾತನ್ನು ನಂಬಿ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಜಾಣತನವೆನ್ನಿಸದು.

ನವೆಂಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿತವಾಗಿರುವ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ತಂಡದ ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಕುರಿತ ಲೇಖನಗಳು ಮನ ಮುಟ್ಟುವಂತಿವೆ; ಜೊತೆಗೆ ಜಯದೇವಿತಾಯಿ ಲಿಗಾಡೆ ಅವರ ನೂರರ ನೆನಪಿನ ಲೇಖನವೂ ಸಹ. ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ದ್ವಂದ್ವ/ಜಾರಿಕೆಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ತಿಳಿದರೆ ಮರಾಠಿ ಮನೆ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅದಮ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದ ಲಿಗಾಡೆಯವರ ಆತ್ಮ ವಿಲ ವಿಲ ಒದ್ದಾಡೀತು.

-ರೋಹಿತ್ ಕೆ, ಸುಜಾತ ಎಫ್ ತಳವಾರ್, ಮಡಿಕೇರಿ.

'ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ'ವನ್ನು ಆರಂಭದಿದಲೂ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾದ ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ, ಪತ್ರಿಕೆ ಕೂಡ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾವ ಚೌಕಾಸಿ ಮುಲಾಜುಗಳಿಗೂ ಒಳಗಾಗದೇ ತನ್ನ ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಭಿಡೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಕೆಲವೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 'ನವ ಮಾನವ' ಕೂಡ ಒಂದು ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ.

ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಬದುಕೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ, ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನುಂಗಿ ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ 'ನವ ಮಾನವ' ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಂದಕಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತೇನೆ.

-ಇಂದೂಧರ ಹೊನ್ನಾಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು

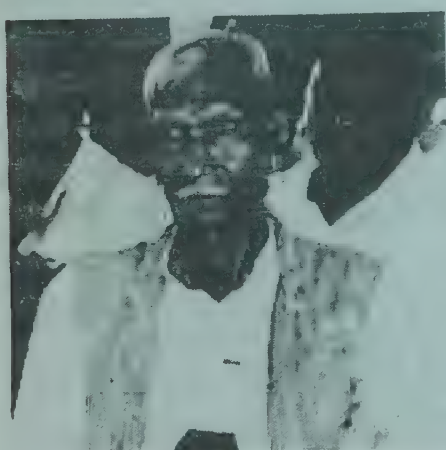
ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ ಒಂದು ಮನನೀಯ ಸಾಲು ಎಂದರೆ ಜಯವಂತ ಕಾಮತ್ ತಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೇಳಿರುವ, ' ಇದು ಅಭಿಮಾನದ ಮಾತಲ್ಲ... ನೀರು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ವಸತಿ, ರಸ್ತೆ, ಉದ್ಯೋಗ, ನೈರ್ಮಲ್ಯದಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡವೂ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಬೇಕು' ಎಂಬ ಆಳದ ಒಳನೋಟದ ಮಾತು. ಹಾಗೇ, ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಛಾಯಾಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಶೈಲಿಯ ಮೂಲಕ ಇಂದಿಗೂ ಜೀವಂತಗೊಳಿಸಿರುವ ಪರಿ ಕೂಡಾ.

-ಎಂ. ಎನ್, ಪ್ರಶಾಂತ್‌ಶೆಟ್ಟಿ , ಮಂಗಳೂರು

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಹೋರಾಟವನ್ನೇ ಬದುಕಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ವೀರಣ್ಣ ತಿಮ್ಮಾಜಿ

ದಿ. ವೀರಣ್ಣ ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರನ್ನು ಬಹುಶಃ ನಾನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಂಡದ್ದು ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನ ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾ ಮಂಚ್‌ನ ಸಮವೇಶದಲ್ಲಿ. ಜವಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ತಿಮ್ಮಾಜಿ ಮೊದಲ ನೋಟದಲ್ಲೇ ಅಂದು ನನ್ನನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದರು. ಅವರ ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ 'ಕೊನೆಯ ಹೋರಾಟ'ವನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಸಾರಾಂಶೀಕರಿಸಿ ನಾನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಲೋಹಿಯಾ: ವ್ಯಕ್ತಿ-ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ' ಸಂಪುಟದ ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲೇ೧೯೭೭) ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೆ. ಲೋಹಿಯಾ ಮರಣಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಹಲವು ಅಭಿಮಾನಿಗಳಂತೆ ತಿಮ್ಮಾಜಿಯೂ ದೆಹಲಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಅವರು ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆಯುವವರೆಗೂ ಅಲ್ಲೇ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣ ನಿಗಾ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾಗ ಕಂಡ ದೃಶ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಎದೆಯಾಳಗಳಿಂದ ಉಕ್ಕಿ ಬಂದ ಭಾವನೆಗಳ ಜೀವಂತ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ, ಲೋಹಿಯಾ-ತಿಮ್ಮಾಜಿ ಎಂಬ 'ಎತ್ತಣ ಮಾಮರ, ಎತ್ತಣ ಕೋಗಿಲೆ!' ಎಮಬಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ ಗುರು-ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಓದಿದವರ ಕಣ್ಣು ಒದ್ದೆಯಾಗುವಷ್ಟು ಆರ್ದ್ರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಂದೋಲನ ಅವನತಿಗೊಳ್ಳಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ದೊಡ್ಡ ನಾಯಕರ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರಂತಹ ನೆಲಮೂಲ ಹೋರಾಟಗರರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಗದೇ ಹೋದುದೇ ಎಂದು ಹಲವು ಬಾರಿ ನನಗನ್ನಿಸಿದೆ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪುಟ ಬರೆಸಲು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಹಲವು ಮಾಜಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಚಿಂತಕರನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಯಾರಿಗೂ ಬಿಡುವಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಯಾರೂ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವರ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿ ಪರಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿ ಮಾಡಿದೆವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡವರ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲವೆಂದರು. ಕೊನೆಗೆ ನೆನಪಾಯಿತು, ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲವು ಗೆಳೆಯರು ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದರೆಂದು. ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಚಿತ್ರ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಜಾಲಾಡಿದಾಗ ಸಿಕ್ಕಿದ ಒಂದು ಗುಂಪು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಮುಖ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರನ್ನು ಕುರಿತ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬರಹ ರಂಗಕರ್ಮಿ ಮತ್ತು ಅಂಕಣಕಾರ ಗೆಳೆಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಡಕೋಳ ಅವರ 'ಫಲ್ಗುಣಿಯಲಿ ಕೇಳಿ ಬಂದ ರುದ್ರವೀಣೆ' ಎಂಬ ಅಂಕಣ ಬರಹಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಆಯ್ದದ್ದು. ಈ ಬರಹ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ದಶಕದಷ್ಟು ಹಿಂದಿನದು;ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ, ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರ ನೆನಪಿನಂತೆಯೇ. –ಡಿಎಸ್ಸೆನ್

ಉಸಿರಾಡಲು ಇಂಬು ಸಿಗದ ಇಕ್ಕಟ್ಟು ಗಲ್ಲಿಗಳು, ನಿಜಾಮನ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯಂತಿರುವ ದೈತ್ಯಾಕಾರದ ಹಾಳು ಕಮಾನು ಗೋಡೆಗಳು. ಎಡವಿ ಬಿದ್ದರೆ *ಖ್ವಾಜಾ ಬಂದೇ ನವಾಜ ದರ್ಗಾ*. ನಮಾಜು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಂಧುಗಳು. ಹಾಗೇ ಸಾಗಿದೆವು. ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡದ 'ಲಾಖೋಂಮೆ ಏಕ್' ಎನ್ನುವಂತೆ 'ಕನ್‌ನಡ' ಮಾತಿನ ಸ್ವರ ಕೇಳಿದರೆ ಅದೇ ಸೋಜಿಗ. ತಾಜುಬಾ! ಅಂಕುಡೊಂಕಾದ ಏಳೆಂಟು ತಿರುವು ದಾಟಿದೆವು. ಅದು ಕಲಬುರ್ಗಿ ಶಹರವೆಂಬ ಶರೀರದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗ 'ಖುರ್ದ್ ರೋಜ಼ಾ'. ಅಲ್ಲಿರುವುದೇ ವೀರಣ್ಣ ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಪುಟ್ಟ ಮನೆ. ಅದು ಮನೆ ಅಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಂದೋಲನದ ಸ್ಮಾರಕ. ಡಾ. ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಒಂದಲ್ಲ ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ವಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಮನೆ ಅದು. ಶಾಂತವೇರಿ ವಾರಗಟ್ಲೇ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿದ ಮನೆ ಅದು.

ಮೇಲೆತ್ತರ ನಿಲುವಿನ ಔಡಲ ಗಿಡದತಹ ಶರೀರ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಶುಭ್ರ ಬಿಳುಪಿನ ಧೋತರ, ಬಕ್ಕಣವಿರುವ ಒಳಾಂಗಿ ತೊಟ್ಟ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಹಿರಿ ಗಡಿಯೊಬ್ಬ ಪರಿಚಿತನಂತೆ 'ನಮಸ್ಕಾರ ಬರ್ರಿ ಬರ್ರೀ' ಅಂತ ನಮ್ಮನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ. ನೆಲಗೋಡೆ ಸಮೇತ ಶಾಬಾದಿಯ ಸೇದಿಕಲ್ಲು ತುರುಕಿದ ವಾರೀ ಚಪ್ಪರದ ಪುರಾತನ ಜಮಾನಾದ ಮನೆಯೊಂದರೊಳಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಾವೇ ಚಾಪೆ ಹಾಕಿ ಆ ಮುದುಕ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರು. ವೀರಣ್ಣ ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರು ಎಲ್ಲಿ? ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. 'ನಾನೇ' ಅಂದಿತು ಹಿರಿಯ ಚೇತನ! ಹೌದು, ಇವರೇ ತಿಮ್ಮಾಜಿ ಎಂದು ಗೆಳೆಯ ಬಸವರಾಜ ಸಗರ ಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿದರು. ಒಂದು ಘಳಿಗೆ ತೋಚದೇ ಬವಳಿ ಬಂದವನಂತೆ ಕುಂತೆ.

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಂತೆ ಭಾಸವಾಗಿರುವ ವಾತಾವರಣದ ನಡುವೆ ಇದ್ದೀರಲ್ಲ ನಿಮಗೇನೂ ಅನಿಸಿಲ್ಲವೇ? ನನ್ನ ಮೊದಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಿಮ್ಮಾಜಿ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ನಕ್ಕು 'ಇದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಎಂಭತ್ತೇಳು ವರ್ಷ(ಹುಟ್ಟಿದ್ದು: ೨೩.೧೦.೧೯೧೦)ಗಳಾದವು. ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ನನ್ನಪ್ಪ ತಾತ, ಮುತ್ತಾತರು ಇಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬಾಳಿದರು. ನಾನಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮಾಜಿ ನಾನಾ, ಬಡೇ ಬಯ್ಯಾ, ಮಾಮು ಆಗಿ ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯ ಗೆದ್ದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರೂ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆಂದೂ ಜಾತಿ ಮತ ಕಾಡಿಲ್ಲ ಅಪ್ಪಟ ಲೋಹಿಯಾವಾದಿಯಾಗಿ ಬಾಳಿರುವ, ಡಾ. ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಹಾಗೂ ಶಾಂತವೇರಿಯವರ ಒಡನಾಡಿ, ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ವೀರಣ್ಣ ತಿಮ್ಮಾಜಿ ಇರುವುದನ್ನೇ ಹೇಳಿದರು. ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಇರುವರು.

ಎಂಬತ್ತೇಳು ಸಂವತ್ಸರಗಳಿಂದ ಅಸಮಾನತೆಯ, ಶೋಷಣೆ ವಿರುದ್ಧವೇ ಹೋರಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಈ ಮುಪ್ಪಿನ ಕೂಗಿಗೆ ಮುಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಕಿಚ್ಚು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮತ್ತು ನಿಜ಼ಾಮನ ವಿರುದ್ಧ ಇಂದು ನವ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳಾದ ನಮ್ಮವರ ವಿರುದ್ಧ ಅವರ ಚಳುವಳಿ. ಅಂದು ಯುವಕ ತಿಮ್ಮಾಜಿ ಧನಶೆಟ್ಟಿ ಕಾಕ, ಬನ್ಸಿಲಾಲ ಸಾರಡಾ, ಜಗನ್ನಥ ಸಿಂಧೆ, ಖುರ್ಬಾನ ಹುಸೇನ ಮೊದಲಾದ ಹಿರಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೇನಾನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಭೂಗತರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಹಿರಿಯ ಸೇನಾನಗಳು ಮೂರಾಣೆ ಗಾಂಧಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸೇಂದಿ ಬನ ಕಡಿದದ್ದಕ್ಕೆ ಫಾಂಸಿಗೆ ಬಲಿಯಾದರು.

ಈ ಹಿರಿಯರ ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಪರಿಣಾಮ ಯುವಕ ತಿಮ್ಮಾಜಿಯ ಕರುಳು ಕಲಕಿತು. ನೆತ್ತರು ಕುದಿಯಿತು. ದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಮಾನ ಅರಿಯಲು ಓದು ಬರಹ ಕಲಿಯತೊಡಗಿದರು. ಓದಿದ್ದು ಕೇವಲ ಎರಡನೇ ಈಯತ್ತೆ.. ಬಹು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಭಿನ್ನ ಈಯತ್ತೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತರು. ಓಂಕಾರ ಶರದ ಅವರು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಲೋಹಿಯಾ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತಿಮ್ಮಾಜಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಮರ್ಥ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಸಾವಿರ ಪುಟದಷ್ಟು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗಾಗಿ ಈ ಜೀವ ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ.

ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಿಂದ ಮರಳಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇತ್ತ ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ಮನೆಯನ್ನು ಪಠಾಣರು ಕಬ್ಜಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಸೈಕಲ್ ಅಂಗಡಿ, ಪಾನ್ ಬೀಡಾ ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟು ಹೊಸ ಜಿಂದಗಾನಿ ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಆರ್ಯ ಸಮಾಜದ ಸಂಪರ್ಕ, ಬಡಿಗೆ ತಲವಾರ ಹತ್ಯಾರ ಹಿಡಿದು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿ. ೧೯೪೨ರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಂಬ್ ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಕೈಹಾಕಬೇಕಾಯ್ತು ತದ ನಂತರ ಲೋಹಿಯಾ ಸಾಂಗತ್ಯ ೧೯೫೪ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಪ್ರಜಾ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಸಿಡಿದು ಬಂದ ಲೋಹಿಯಾ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗಿ. ಆ ನಂತರ ಮದ್ರಾಸ್ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾರ ಜೊತೆ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರ.

ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಓಡಾಟ. ಲೋಹಿಯಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಹತ್ತಾರು ಕಡೆ. ಜೊತೆಗೆ ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆ. ಅಂದು ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ. ಆಗ ಇವರನ್ನು ಲೋಹಿಯಾ 'ಹಿಮ್ಮತ್ ವಾಲಾ ತಿಮ್ಮಾಜಿ' ಎಂದು ಕರೆದರು. ಲೋಹಿಯಾ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ 'ಚೌಕಾಂಬಾ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ೧೫೦ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅಂದು ತಿಮ್ಮಾಜಿ ಕಲಬುರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಾತ್ಮೀದಾರ ಕೂಡ. ಮಿಲಾಪ್, ನವಯುಗ, ಲೋಕಸತ್ತಾ, ಪ್ರಭಾತ್ ಮುಂತಾದ ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಬರೆದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ಮೂರು ಬಾರಿ ಎಂ.ಪಿ. ಮತ್ತು ಆರು ಬಾರಿ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಸೋತರು. ಊರೂರು ತಿರುಗಿ ಜನರ ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿ ಕುರಿತು ತಿಳಿ ಹೇಳುವುದು, ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕರೆದರೆ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಡು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಮುಂದಿನ ಊರಿಗೆ ಕಾಲ್ನಡಿಗೆ ಪಯಣ. ಇದು ಅವರ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರ ವೈಖರಿ. ಹೇಳಿ ಹೇಗೆ ಗೆದ್ದಾರು ಇವರು? ನೊಂದವರ, ದುಃಖಿತರ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಇವರ ಆದರ್ಶಗಳಿಗೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಬಂದೀತು ಹೇಗೆ?

ರಾಮಜನ್ಮಭೂಮಿ ಉಪದ್ವಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಡಿಸಿ ಸುದೀರ್ಘ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬುದ್ಧ, ಬಸವ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಉಕ್ಕಿಸುವ ಅನೇಕ ಬರಹ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. 'ಶೋಷಿತರ ಕೂಗು' ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ನಡೆಸಿದರು. ಇವರ ಪಾನ್ ಬೀಡಾ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ರಾಜಕರಣ ಕಲಿತ ಬಚ್ಚಾಗಳು ಮಂತ್ರಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕುಲವಿಲ್ಲ. ಜನ ಕೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ಬೈಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೀರ್ತಿಗಾಗಿ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಲಿಲ್ಲ. ಚಳುವಳಿಗಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ. ಬದುಕುಳಿದವರನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಕುಸ್ತಿ ಆಡಿ ಏಳೆಂಟು ರೂಪಾಯಿ ಕಮಾಯಿಸಿ ಸಾಕಿದೆ. ಈ ಜಮನಾ ತುಫಾನದಂತೆ ಓಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯಲು ದಡಕತ್ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಇದುರು ಈಸಬೇಕು. ಅದು ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಚೂರುಗಳಿಂದ ಪುನಃ ದೇಶ ಕಟ್ಟಬೇಕಿದೆ. ಅದು ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಕನಸು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ತಿಮ್ಮಾಜಿ.

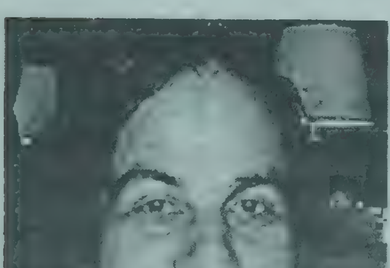
೧೪ ಜನ ಮರಿಮಕ್ಕಳು, ೧೧ ಜನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು. ಈ ಅಜ್ಜನನ್ನು ಮರಿಮೊಮ್ಮಗಳು ಬಂದು, 'ಮುತ್ಯಾ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡು' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ತಿಮ್ಮಾಜಿ ಒಳಾಂಗಿ ಕಿಸೆಯಿಂದ ಕಮಟು ವಾಸನೆ ಸೂಸುವ ತೇಪೆಯಾದ ನೋಟು ಕೊಟ್ಟರು. ಪ್ರಾಯಶ: ಅದೇ ಹಣದಿಂದ ನಮಗೆ ಚಹ ತಯಾರಾಗಿ ಬಂತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಂಭತ್ತೇಳರ ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲೂ ಈ ಜೀವ ಚಾಳೀಸು ಇಲ್ಲದೇ ಓದಬಲ್ಲದು. ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸರಡಗಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನೂರೈವತ್ತು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಭೂರಹಿತರಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದು, ಕಾರ್ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಆಚರಿಸಿದ್ದು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಒಂದೇ ಗಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಉಂಡದ್ದು, ಹದಿಮೂರು ಬಾರಿ ಸೆರೆಮನೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಹೀಗೆ ಒಂದೇ, 'ಎರಡೇ... ಹತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಿರಿಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ಮೊನ್ನೆ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ವ-ಮಜಾವಾದಿಗಳಾಗಿರುವಾಗ ವೀರಣ್ಣ ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರಂಥ ಅಪ್ಪಟ ಸಮಾಜವಾದಿಯೋರ್ವರನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ನೋಡಲು ಸಿಗುತ್ತದೆಂಬುದೇ ಸಮಾಧಾನ. ಮೈಸೂರು-ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ ಈ ಜೀವ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆ ಕಥೆ ಬೇರೆಯೇ ಆಗ್ತಿತ್ತು.

ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಮೂರು ತಾಸು ಕಳೆದು ಹೊರ ಬಂದಾಗ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಸ್ತಿಲೀಚೆ ರಸ್ತೆವರೆಗೂ ಕಳಿಸಲು ಬಂದು 'ಹೋಗಿ ಬರ್ರಿ' ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದರು. 'ಲೋಗ್ ಮೇರೆ ಬಾತ್ ಸುನೇಂಗೆ. ಶಾಯದ್ ಮೈ ಮರ್‌ನೇ ಕೇ ಬಾದ್... ಲೇಕಿನ್ ಕಿಸಿ ದಿನ್ ಸುನೇಂಗೆ ಜರೂರ್!' ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಈ ಮಾತುಗಳು ನನ್ನ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿ ಬಂದವು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮಂಜು ಮಂಜಾದವು.

-ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಡಕೋಳ

ಜಾಗತೀಕರಣ: ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಹೊಸ ಸ್ವರೂಪ

*ಫಾರೂಕ್ ಸುಲೇರಿಯಾ

ಜಾಗತೀಕರಣ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೋಹಕವಾದ ಆದರೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಈ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಇದರ ಉತ್ಸಾಹಿ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ಅದನ್ನು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಕೌತುಕವೆಂಬಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿರುವುದು. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಇಂತಹ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ರೂಪಕ್ಕಿಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ ಡೇವಿಡ್ ಹೆಲ್ಡ್ ಮತ್ತು ಅಂಥನಿ ಮ್ಯಾಗ್ರ್ಯೂ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ:

" ಜಾಗತೀಕರಣವನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ (ಸಾಮಾಜಿಕ/ಆರ್ಥಿಕ/ರಾಜಕೀಯ) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಸಂಪರ್ಕ ತಂತ್ರ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ದೂರದೂರದ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿ ಜಾಗತೀಕರಣವನ್ನು ದೇಶ-ಕಾಲದ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ದಾಟುವ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನಾಗಿಸಿವೆ. ಇಂತಹ ಬೆಸೆಯುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ, ಜಾಗತೀಕರಣವೆಂಬುದು ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿಸಿ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ? ಎಂದೂ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಆರ್ಥಿಕ/ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಲಂಬನೆಯಿಂದಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಕುಗ್ಗಿ ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಗಡಿರೇಖೆಗಳು ಮಸುಕಾಗಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಒಂದು ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬನೆಯ ವಿಶ್ವಗ್ರಾಮ

ಫಾರೂಕ್ ಸುಲೇರಿಯಾ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಮುಖ್ಯ ಎಡಪಂಥೀಯ ಪತ್ರಕರ್ತ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಹಾಗೂ ಆ ದೇಶದ ಲೇಬರ್ ಪಕ್ಷದ ಓರ್ವ ಮುಖ್ಯ ಸದಸ್ಯ ಕೂಡ.

ಸಮುದಾಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದೂ ಜಾಗತಿಕರಣದ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣ. ಹೆಚ್ಚಿದ ಅರ್ಥಿಕ/ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬನೆಯಿಂದಾಗಿ ಮೂಡಿರುವ 'ನೀ ನನಗಿದ್ದರೆ ನಾ ನಿನಗೆ' ಎಂಬ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ, ಬಿಡಿಸಲಾಗದ ನಂಟು, ಬದಲಾದ ಅಧಿಕಾರ ಸಮೀಕರಣಗಳು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಂಗುಗಳನ್ನು ತೊರೆದು, ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಭಾಗ ನಾನು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಉದಯ ಇವೆಲ್ಲ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು."

ಜಾಗತೀಕರಣ ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ, ಡೇವಿಡ್ ಹೆಲ್ಡ್ ಮತ್ತು ಅಂಥನಿ ಮ್ಯಾಗ್ರ್ಯೂ ಅವರುಗಳು ಜಾಗತೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮದೇ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ: "ಇದು ಕೇವಲ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗಡಿಗಳಾಚೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ 'ವಿನಿಮಯ'ಗಳನ್ನು ವರ್ಧಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಅರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರ ಸಮೀಕರಣಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತಾ, ಇಡಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಒಂದು ಸಮಾನತೆಯ, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜಾಲವನ್ನಾಗಿ ಬೆಸೆಯುವ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹರಿಕಾರನೇ ಜಾಗತೀಕರಣ."

ಈ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲ ಯಾವುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಿಗುವ ನೇರ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ, ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಿದ್ದ ಮೂಲ ಸಂರಚನೆಯುನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಎಂಬುದು.ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಸ್ಟ್ಯಾನ್ಲೀ ಹಾಫ್‌ಮನ್ನರ ಪ್ರಕಾರ ಜಾಗತೀಕರಣ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಂಡಿದೆ:

ಆರ್ಥಿಕ ಜಾಗತೀಕರಣ ಈ ಪೈಕಿ ಮೊದಲನೆಯದು. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ನೇರ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವ ಇದು, ಸರಕು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ ವಿನಮಯ, ದೂರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟುಗಳ ವರ್ಧನೆ, ಹೊರ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕ್ರಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಫಲರೂಪವಾಗಿ ನಂತರ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಾಗತೀಕರಣ. (ಇದು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೂ ಇಡೀ ಜಗತ್ತೆಂಬ ಒಂದೇ ರಂಗಸ್ಥಲವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ- ಅನುವಾದಕ). ಇವೆರಡರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮೂಡುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಕ್ರಮವೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗತೀಕರಣ. (ಜಗತ್ತಿನ ಒಂದು ಕಡೆ ಉಂಟಾದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಪ್ಲವಗಳು ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸುವಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುವುದು ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಲಕ್ಷಣ- ಅನುವಾದಕ)

ಈ ಎಲ್ಲ ಆಧುನಿಕೋತ್ತರ ಉದಾರವಾದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ಜಾಗತೀಕರಣವನ್ನು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ 'ಮಿಥ್ಯಾ ಪ್ರಪಂಚ'ವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಿವೆಯೇ ಹೊರತು ತಥ್ಯವನ್ನಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ರಾಬರ್ಟ್ ಮ್ಯಾಕ್ ಚೆಸ್ನೀಯವರ ಪ್ರಕಾರ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಸರಕು ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಆಡುಂಬೊಲವಾಗಿಸುವ ಹುನ್ನಾರವೇ ಜಾಗತೀಕರಣ. ಅದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಬಾಯ್ಡ್ ಬೆರೆಟ್ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಈ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕ್ರಿಯೆಯ ರೂಪುರೇಷೆಗಳು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಮೂಲ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಅಪರಾವತಾರ. ಜಾಗತೀಕರಣವೆಂಬುದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ದಾಹದ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯವಷ್ಟೆ

ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ 'ಜಾಗತಿಕ' ರೆಂದು ಕರೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಡೇವಿಡ್ ಹೆಲ್ಡ್ ಮತ್ತು ಅಂಥನಿ ಮ್ಯಾಗ್ರ್ಯೂರಂತಹ ಅನುಕೂಲ ಸಿಂಧುಗಳಿಗೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂರಚನೆಯಲ್ಲೇ ಅಡಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ವಿಷಮತೆಗಳು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾಗತಿಕ ವಿನಿಮಯುಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಯ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಚಕಾರವೆತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರದ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮೇಲ್ವರ್ಗ ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಹಿಡಿತವನ್ನೂ ಶೋಷಣೆಯನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಸುವ ಸಾಧನವೇ ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಂಬುದನ್ನು ಧೃಡಪಡಿಸಲು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳೇ ಸಾಕು:

೧. **ಆರ್ಥಿಕ ಜಾಗತೀಕರಣ:** ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ೬೫,೦೦೦ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು ೮,೬೦,೦೦೦ ಸಹಚರಿ ಕಂಪನಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಭಾರಿ ತಿಮಿಂಗಿಲ'ಗಳೆಂದರೆ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ಕಂಪನಿಗಳು. ಇವುಗಳ ಒಟ್ಟು ವಹಿವಾಟು ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ಶ್ರೀಮಂತ ೯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ವಹಿವಾಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದೆ. ಈ ೨೦೦ ದೈತ್ಯ ಕಂಪನಿಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿಗಳಿರುವುದು ಜಗತ್ತಿನ ಎಂಟು ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ. ಹೀಗಾಗಿ ೧೯೭೨ ರಿಂದ ೧೯೫ರವರೆಗೆ ನಡೆದ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ಬಡರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹರಿದು ಹೋದ ಹಣ ಸರಿ ಸುಮಾರು ೪.೫ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಡಾಲರುಗಳು. ೧೯೦ರಿಂದ ೧೯೮ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೆರಿಕದ ಬಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಯೂರೋಪ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹರಿದ ಹಣ ಸರಿಸುಮಾರು ೭೦೦೦ ಕೋಟಿ ಡಾಲರುಗಳು.

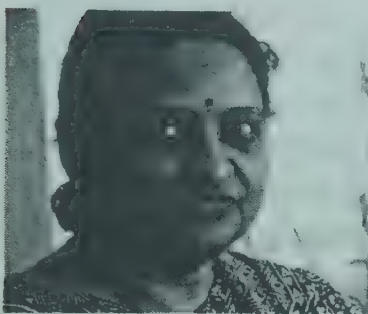
೨. **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಾಗತೀಕರಣ:** ಜಾಗತೀಕರಣದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೆಂದು ಬಿಂಬಿತವಾಗಿರುವ 'ಜಾಗತಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ' ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಿಡಿತ ಇರುವುದು ನೂರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಕಂಪನಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ. ೬೮ ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಅಮೇರಿಕ ಈ ವಹಿವಾಟಿನ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ದೂರದ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಕೇವಲ ೯ ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ರಫ್ತುಮಾಡುವ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನದು. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ರಫ್ತು ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಾನದ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ತ್ರೇಲಿಯಾದ ಮೂರರಷ್ಟಿದೆ!. ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ರಫ್ತು ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೧೧೦ ಕೋಟಿ ಡಾಲರಿನ ಆದಾಯ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಬ್ರಿಟನ್ನಿಗೆ ೧೧.೬ ಕೋಟಿ ಪೌಂಡ್ ಆದಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

೩. **ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗತೀಕರಣ:** ಜಿ-೮ ರಿಂದ ಹಿಡಿದು WTO (ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ)ಯವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಅಮೆರಿಕದ ಪಾಳೇಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲೆಂದೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದವು; ಅವು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು NATO ಎಂಬ ಯೂರೋ-ಅಮೆರಿಕದ ಜಂಟಿ ಸೈನ್ಯ ಅಮೆರಿಕವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಪೋಲೀಸನನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿವೆ.

ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಡಿಹೊಗಳಲು ಉಳಿದಿರುವುದಾದರೂ ಏನು?

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಎಂ.ಆರ್. ರಾಮಶೇಷ)

ಬರಲಿದೆಯಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಯೋಗ !

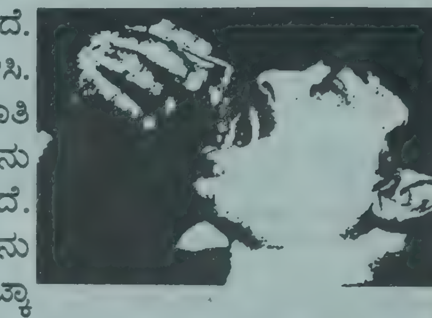
ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹಾಲು ತರಲು ಹೊರಡಲು ಅನುವಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. 'ಅಕ್ಕ' ಎಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳಿಬಂತು. ಯಾರಪ್ಪಾ ಈ ತಮ್ಮ ಎಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದರೆ, ಹದಿಹರೆಯದ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕತ್ತಿ ಇತ್ತು! ಗಾಬರಿಯಿಂದ 'ಏನಪ್ಪಾ?' ಎಂದೆ. 'ಏನಾರ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ' ಎಂದ. ಮನೆಯ ಎರಡೂ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಣಗಿದ್ದ ತರಗೆಲೆಗಳಿಂದ ಮೋರಿ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ''ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ಲೀನ್ ಮಾಡಿ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಕೂಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು?' ಎಂದೂ ಕೇಳಿದೆ.

ಅವನು ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಒಮ್ಮೆ ಜೋಲಿ ಹೊಡೆದು ಉಗ್ಗುತ್ತಾ 'ಇದೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಆಗೊಲ್ಲ, ಬೇಕಾದ್ರೆ ಮರ ಕಡೀತೀನಿ!' ಅಂದ. ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಹೊಂಗೆ ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಇಂತಹ ಮಾತಾಡಬಹುದೇ? ನನಗೆ ರೇಗಿ ಹೋಯಿತು. 'ಯಾಕಪ್ಪಾ ನನ್ನ ಮನೆ ಮುಂದಿನ ಮರ ನಿನಗೇನು ಕಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿದೆ? ಮುಂದೆ ನಡಿ.' ಎಂದೆ. 'ಮರ ಅಂದ್ರೆ ಇಡೀ ಮರ ಅಲ್ಲ. ಜೋತು ಬಿದ್ದಿದ್ದಾವಲ್ಲಾ ಒಂದೆರಡು ರೆಂಬೆ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನ ಕಡಿದ್ರೆ ಮತ್ತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿಗುರ್ತಾವೆ' ಅಂದ. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೊಂಬೆ ರಸ್ತೆಗೆ ಚಾಚಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದ್ರೆ ಕಡಿದು ಹಾಕು. ಆಮೇಲೆ ಕಳೆ ಕಿತ್ತು ಹಾಕು. ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಹೇಳು ಅಂದೆ. ಅಷ್ಟೋ ಇಷ್ಟೋ ಕೊಡಿ ಅಂದ. ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ಅಂದರೆ ಅರ್ಧ ತಾಸಿನ ಕೆಲಸ. ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ. ಮನಸ್ಸಿದ್ರೆ ಮಾಡು. ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ಬಿಡು ಅಂದೆ.

ಅವನು ರಸ್ತೆಗೆ ಚಾಚಿದ್ದ ಕೊಂಬೆ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಕತ್ತಿ ಸರಿ ಇಲ್ಲ. ಕೊಡ್ಲಿನೇ ಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತಾ ಎರಡು ಪುಟ್ಟ ರೆಂಬೆ ಸವರಿ, ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಕಳೆ ಕಿತ್ತೋನಲ್ಲ. ನಂದೇನಿದ್ರೂ ಮರ ಕಡಿಯೋ ಕೆಲಸ ಅನ್ನುತ್ತಾ ಆಯ್ತಲ್ಲ, ರೆಂಬೆ ಸವರಿದ್ದೀನಿ. ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿ ಅಂದ. ನೀನು ಮಾಡಿರೋ ಎರಡು ನಿಮಿಷದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಏನು, ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಕೊಡಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಳೆ ಕಿತ್ತು ಕೊಂಬೆ ಸವರಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದೂ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡೋದು. ಬೆಳಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತರಲೆ ತೆಗೀಬೇಡ ಅಂದೆ. ಏನು ಜನಾನೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಸಿಕೊಳ್ತಾರೆ ಕಾಸು ಬಿಚ್ಚೊಲ್ಲಾ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನೇ ದೂಷಿಸುತ್ತಾ ಮತ್ತೊಂದು ಎಳೆಯ ರೆಂಬೆಗೆ ಕತ್ತಿ ಬೀಸಿದ. ಬೀಸಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಸಿದು ಕುಳಿತ.

ನನಗೆ ಭಯವಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿಯಿಂದ ಏನೂ ತಿಂದಿಲ್ಲವೇನೋ, ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲಿ ಕುಸಿದಿರುವನೇನೋ ಏನೋ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಒಂದಿಷ್ಟು ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ನೀರು ತರಲು ಒಳಗೆ ಹೋದೆ. ನಾನು ನೀರು-ಬೆಲ್ಲ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊರ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆಲಸದ ಮಂಜಮ್ಮ ಹಾಜರಾಗಿ 'ಯಾರಮ್ಮಾ ಈಯಪ್ಪ, ಇಂಗೇಕೆ ಮಕ ಮುಚ್ಚಿ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತವನೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಮೊದಲು ನೀರು ಬೆಲ್ಲ ಕೊಡು. ನಿಶ್ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕುಸಿದು ಕೂತವನೆ ಎಂದೆ. ನಾನು ಮಾತು ಮುಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೂತವನು ಜೋಲಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಎದ್ದು-ಕೂತು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತೀರೋ ಇಲ್ವೋ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಎಳೆಯ ರೆಂಬೆಗೆ ಕತ್ತಿ ಬೀಸಿದ. ಆ ಎಳೆಯ ರೆಂಬೆ ಅವನ ಕತ್ತಿ ಬೀಸನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಚೀಚೆ ತೂಗಾಡಿತು. ಮಂಜಮ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ 'ತುಂಬಾ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟವನೆ, ಅದಕ್ಕೇ ಜೋಲಿ ಹೊಡಿತಾವ್ನೆ. ಎದ್ದೇಟಿಗೆ ಕುಡಿದು ಬಂದವನೆ. ಇವನು ಮರ ಕಡಿಯೋದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅದೆ. ರೆಂಬೆ ಕೊಂಬೆ ನಾನೇ ಸವರಿ ಹಾಕ್ತೀನಿ. ರೆಂಬೆ ಕಡಿಯೋಕೆ ಇವನಿಗೆ ಕತ್ತಿ ಬೇರೆ ಕೇಡು' ಎಂದು ಕೈಯಿಂದಲೇ ರೆಂಬೆಯನ್ನು ಲಟ ಲಟ ಮುರಿದು ಹಾಕಿದಳು.

ಅವನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂತಲ್ಲಿಂದಲೇ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಎಂದ. ಇವನು ಬಿಡೋ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಮಂಜಮ್ಮನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿ. ಅದೂ ಜಾಸ್ತೀನೇ ಎಂದು ಮೂತಿ ತಿರುವಿದಳು. ಸರಿ ಎಂದು ನಾನು ದುಡ್ಡು ತರಲು ಒಳಹೋದೆ. ಹೋಗಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನು ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದು, ಜೇಬಿಂದ ಗುಟ್ಕಾ ಸರವನ್ನು ಎಳೆದು ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಅದರ ಪಾಕೀಟು ಕಚ್ಚತೊಡಗಿದ. ಎಷ್ಟು ಕಚ್ಚಿದರೂ ಉಗುರಿನಿಂದ ಸೀಳಿದರೂ ಅದು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು 'ಅಕ್ಕ ಯಾಕೋ ಬರ್ತಿಲ್ಲ ನೀವೇ ಓಪನ್ ಮಾಡಿಕೊಡಿ' ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳುವುದೇ? ಮಂಜಮ್ಮನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದು, ಕೈಯ್ನಾಗೆ ಕತ್ತಿ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೇಳ್ತೀಯಲ್ಲಾ, ಬುದ್ದೀ ಗಿದ್ದೀ ಐತಾ ಎಂದು ಬೈದಳು. ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಗುಂಡಿ ತೋಡಿದರೆ ಗವರಮೆಂಟವರು ಅರವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಈ ಹುಡುಗ್ರು ಹಿಂಗಾಗವರೆ... ಇವನ ಹತ್ತರ ಏನು ಮಾತು ಎಂದು ಅವನ ಕೈಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಬಡಿದು ನನ್ನನ್ನು ಒಳಗೆ ತಳ್ಳಿದಳು.

'ನರೇಗಾ' ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವನೂ ಒಬ್ಬನಿರಬೇಕು ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಾನು ಅಲ್ಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಹಾಲು ತರಲು ಹೊರಟೆ. ಹಾಲಿನ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸರದಿಗಾಗಿ ಕಾದು ನಿಂತೆ. ಒಬ್ಬ ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದವನೇ ಒಂದು ಸಿಗರೇಟು ಇಸಿದುಕೊಂಡು ಹಚ್ಚಿ ಒಂದು ಗುಟ್ಕಾ ಮಾಲೆಯನ್ನೇ ಕೊಂಡ! ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಮ್ಮಿ ಬೀಳಲು ಅರ್ಧ ಲೀಟರಿನ ಕೆಂಪು ಹಾಲಿನ ಪಾಕೆಟು ವಾಪಸ್ ನೀಡಿ ಹನ್ನೆರಡು ರೂಪಾಯಿಯ ನೀರು ಹಾಲು ಕೊಂಡ! ನಾನು ಹಾಲು ಕೊಂಡು ಪಕ್ಕದ ರಸ್ತೆಗೆ ತಿರುಗಿದರೆ, ಹಂಸಗಳು ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಈಜಾಡಿದಂತೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹಂದಿಗಳು ಈಜಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಗುಟ್ಕಾ ಖಾಲಿ ಪಾಕೀಟುಗಳು, ಮದ್ಯದ ಖಾಲಿ ಸೀಸೆಗಳು, ಸಿರಿಂಜುಗಳು, ಹಳೇ ಔಷಧ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಕುರಕಲು ತಿಂಡಿಗಳ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣಗಳ ಖಾಲಿ ಪಾಕೀಟುಗಳು, ತಂಪು ಪಾನೀಯಗಳ ಪುಟ್ಟ ಡಬ್ಬಗಳು, ಹರಿದ ಬಟ್ಟೆಯ ಗಂಟುಗಳು, ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳು ರಾಶಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ನೀರಿನ ಬಾಟಲಿಗಳಂತೂ ಕೊಳಚೆ ತುಂಬಿದ ಮೋರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಿದ್ದವು.

ನೀವು ನಂಬುತ್ತೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ, ನಮ್ಮ ಬಡಾವಣೆಯ ಎರಡು ಕಿ.ಮೀ. ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂಗಳು, ಇಪ್ಪತ್ತು ಔಷಧಿ ಅಂಗಡಿಗಳೂ ಇವೆ. ಹೋಮಿಯೋಪತಿ, ನ್ಯಾಚುರೋಪತಿ, ಅಲೋಪತಿ, ಆಯುರ್ವೇದ ಹೀಗೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಗಳೂ ಇವೆ. ಹಾಗೇ ಸರ್ವಾಂಗಗಳ ಸ್ಪೆಶಲಿಸ್ಟ್‌ಗಳೂ ಇರುವರು. ನಾಟಿ-ಘಾಟಿ ವೈದ್ಯರೂ ಇರುವರು. ಇದು ಸಾಲದು ಎಂದು ಕೈಮೀರಿದ ರೋಗಗಳ ಇಲಾಜಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊರಲು ಏಳೆಂಟು ದೇಗುಲಗಳೂ ಇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಾಲಯ, ಯೋಗ ಮಂದಿರಗಳೂ, 'ಜಿಂ'ಗಳೂ ಇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲೇ ಮನೋ ವೈದ್ಯಾಲಯಗಳೂ! ಗಣ್ಯರು ಅತಿ ಗಣ್ಯರು ವಾಸಿಸುವ ಈ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಜನ ಇಷ್ಟೇಕೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಪೀಡಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ವಿಷಾದ ಪಡಬೇಕೋ ತೋಚದೆ ಮನೆ ತಲುಪಿದೆ.

ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ದಿನದ ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಹುಡುಕಿದೆ. ಏಕೋ ಅಂದು ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಯೋಗ' ರಚಿಸಿದ ಸುದ್ದಿ ಇತ್ತು. ತಕ್ಷಣ ಏಕೋ ನಗು ಬಂದಿತಾದರೂ ಮರುಕ್ಷಣವೇ ವಿಷಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುತ್ತಿತು.ಸ್ವಲ್ಪ ಹಗುರಾಗೋಣ ಎಂದು ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಕೂತೆ. ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಗಳೆರಡು ಬೆಳಗಿನ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತ ಕೂತೆ

-ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನೆನಪಿನ ಮಾಲೆ-೧

–ಇಂದಿರಾ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಡಿಸೆಂಬರ್ ಎಂದರೆ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರ ಪರಿನಿರ್ವಾಣ ದಿನದ ತಿಂಗಳು. ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನೆನಪಿನ ತಿಂಗಳೂ ಹೌದು. ನಾವು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನೆನಪನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ನೆನಪನ್ನು ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಮೂಲಕ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲಗೊಳಿಸಿದ ಅದರ ಮುಂಚೂಣಿ ನಾಯಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಆತ್ಮೀಯ ಜೀವನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಮೂಲಕ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸಿ ಕೈಹಿಡಿದು ಅವರ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದ ಬದುಕಿಗೆ ಆಸರೆಯಾಗಿ ನಿಂತ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಅವರು ಈ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದಿವಂಗತ ಪತಿಯ ಆಪ್ತ ಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.–ಸಂ.

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯುವುದೆಂದರೆ ಸಾಹಸಿ ಈಜುಗಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮುತ್ತಿನ ಚಿಪ್ಪುಗಳನ್ನಾಯ್ದು, ಅದರೊಳಗಿನ ಮುತ್ತನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆಯುವ ಕಸುಬಿನಷ್ಟೇ ಕಠಿಣವಾದ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯದ ಕೆಲಸ. ಅಂಥಹ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ನಾನು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿ ಮೊದಲು ಕಂಡದ್ದು ಭದ್ರಾವತಿಯ ಭದ್ರಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ. ೧೯೬೯– ೭೦ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ. ಭದ್ರಾವತಿಯ ನಾಗರೀಕರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ 'ಭದ್ರಾ ಕಾಲೇಜು' ಎಂಬ ಒಂದು ಪದವಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಅದೀಗ ಬೆಳೆದು ಸರ್ ಎಂ.ವಿ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜುಗಳಾಗಿವೆ) ಆದಾಗ ತಾನೇ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಮುಗಿಸಿದ ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ, ಅತ್ತು ಕರೆದು ಆ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆ.

ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಆಗ ಒಂದು ದಿನ ಕನ್ನಡ ಪಿರಿಯಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಆರ. ಬಿ.ನಾಯಕರು ನಮ್ಮ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆತಂದು, "ಇವರು ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. ಕನ್ನಡ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು" ಎಂದು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಆಗ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಧ್ಯಾಪಕನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಾಣುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಅವರ ಠಾಕುಠೀಕಿನ ನಡಿಗೆ, ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮ, ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ಪಾಠಗಳು, ಸಮಯ ಪರಿಪಾಲನೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಶಿಸ್ತು ಹಾಗೂ ಬದ್ಧತೆ ನನ್ನನ್ನು ಸೆಳೆದವು. ಮಕ್ಕಳು ಓದಲು ಬವಣೆ ಪಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಆಗ ಅವರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇ 'Poor Boys Fund'. ಇದರಿಂದ ಧನಸಹಾಯ ಪಡೆದು, ಅನೇಕ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದರು.

ಇಂಥಹ ಅಧ್ಯಾಪಕನೊಬ್ಬನನ್ನು ಜಾತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯ ಪಿತೂರಿ ಸುದ್ದಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಿವಿಯನ್ನೂ ತಲುಪಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ; ಅವರಿಗೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಗಾಳಿಸುದ್ದಿಗಳು ಹರಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಒಟ್ಟಂದವಾಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ಮಿಶ್ರಿತ ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ಪಂದನೆಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಒಲವು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದ D ¢£BÀÀè© PÉAiÀ ¶ÀPÀ ÀE £Àvalidictory functionನಲ್ಲಿ ಪು.ತಿ.ನ. ಅವರ 'ಶಬರಿ' ಗೀತನಾಟಕವನ್ನು ನನಗಾಗಿ ನಿರ್ದೇಸಿದ್ದರು. "ಕಾದಿರುವಳು ಶಬರಿ ರಾಮ ಬರುವನೆಂದು, ತನ್ನ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುವನೆಂದು," ಎಂಬ ಕವನದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನದು ಶಬರಿಯ ಪಾತ್ರ, ಬಹಳ ಪ್ರಶಂಸೆಗೂ, ಚರ್ಚೆಗೂ ಒಳಗಾದ ಪ್ರದರ್ಶನವದು. ಈಗ ನಾನು ಆ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿದರೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ನನ್ನನ್ನು ಏಕೆ ಶಬರಿಯ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸಿದರು? ಪ್ರೀತಿಯ ಬಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದ್ದ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಶಕುಂತಲೆಯೋ, ಮೇನಕೆಯೋ ಅಥವಾ ರಾಧೆಯೋ ಆಗಿ ಏಕೆ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ? ಶಬರಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡ ಬಯಸಿದ್ದೇಕೆ? ಎಂಬ ಹತ್ತಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಏಳುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ, ಇಡೀ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ತಾಯಿಯ ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅವರ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯವನ್ನು 'ಅವ್ವ'ನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬೆಸೆದರು ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಮ್ಮನ ನಿರ್ವಾಜ್ಯ ಪ್ರೀತಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಶಬರಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಮೂಡಿಸಿದರೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಸಿರಿಕಂಠದ ಸರದಾರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲೂ, ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಡೀ ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ಇಳಿದು ಬಾ ತಾಯೇ ಇಳಿದು ಬಾ', 'ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣ ಕುಣಿಯುತಲಿತ್ತೋ, ಕಾಲಿಗೆ ಬಂದವರ ತುಳಿಯುತಲಿತ್ತೋ' ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ 'ಎದೆ ತುಂಬಿ ಹಾಡುವೆನು ಅಂದು ನಾನು', ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ 'ಕಟ್ಟುವೆವು ನಾವು ಹೊಸ ನಾಡೊಂದನು', 'ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಜಾತಿ, ಒಂದೇ ಮತ ನಾವು ಮನುಜರು', ಗೋಂವಿಂದ ಪೈ ಅವರ 'ತಾಯೆ ಬಾರ ಮೊಗವ ತೋರ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾತೆಯೇ' ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಜೀವ ಭಾವ ತುಂಬಿ, ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಡಿದರೆಂದರೆ, ಕಾಲೇಜು ಸಭಾಂಗಣ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ತಾಯಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಅವರು ಬರೆದ ಕವನದಲ್ಲಿ "ನಮ್ಮಮ್ಮ ಓದಿದವಳಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಬರೆದವಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಮುಗ್ದೆ, ಕರಣಾಮಯಿ" ಎಂಬ ಸಾಲುಗಳು ಅವರ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ತಾಯಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತವೆ,

ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಗ ನಾನು ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರೂ ಒಬ್ಬರು. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಪರಿಚಿತರಾದರು. ಅವರ ಬಳಿ ಒಂದು ಹೀರೋ ಸೈಕಲ್ ಇತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ರಜಾದಿನದಂದು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸಂಜೆ ವೇಳೆ ಸೈಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಮಾತಿನ ಮಧ್ಯೆ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ. ಆಗ ಅವರು "If Mohammed does not come to Mountain, Mountain has to come to Mohammed". ಎಂದಿದ್ದರು. ಆ ಕ್ಷಣ ನನಗೆ ಅವರ ಈ ಮಾತುಗಳ ಅರ್ಥ ಹೊಳೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದರರ್ಥದ ಅನುಭವವಾಯ್ತು.

ಈಗಿನಂತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲದ ದಿನಗಳವು. ಅಂಚೆಯೇ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮ. ಕಾಲೇಜಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಗೆಳತಿಯರ ನಡುವಿನ ಮಾತುಕತೆಗಳು, ಸಿನಮಾಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಅವರ ಲೇಖನಗಳು, ಅವರ ಪತ್ರ ಸಮರಗಳು, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಅವರ ಮುಂದಿನ ಲೇಖನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನನಗೆ ಅವರು ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಜನಕ ರೂಸೋನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನೇ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವರ ಸೂಚನೆ ಮೇರೆಗೆ ಆ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥದ ಕಾಲು ಭಾಗ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು–ಲೋಹಿಯಾರ *ಇತಿಹಾಸ ಚಕ್ರ*, ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಂಡಿತ್ ಕುರಿತು ಪುಸ್ತಕ, ಆಗ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ *ವಂಶವೃಕ್ಷ*, *ಗತಿಸ್ಥಿತಿ*, ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, *ಗ್ರಾಮಾಯಣ* ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು–ಅವರು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆದಾಗ ತಾನೇ, *ತುಷಾರ*, *ಪ್ರಜಾಮತ*, *ನವಯುಗ* ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೂ ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದನ್ನು ಓದಿ, ತಿದ್ದುವುದು, ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ 'ಮಾನವ ಮಂಟಪ'ದ ಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣರವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದ 'ಒಲವು' ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯ ಪ್ರೇಮಕಥಾನಕ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ, ನಾನು ಬರೆದ ಲೇಖನವೇ ಅವರು ಓದಿ ತಿದ್ದಿಕೊಟ್ಟ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಲೇಖನವಾಗಿತ್ತು.

ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗದ ದಿನಗಳವು. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಯವರ ಕೈಗೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕು, ಅವರು ನನ್ನ ಮದುವೆಗೆ ತುರಾತುರಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕನ ಮದುವೆಯಾಗಿತ್ತು. ನಾನೇ ಸರದಿಯಲ್ಲಿದ್ದವಳು. ನನಗೆ ಮನೆಯಿಂದಾಚೆ ಹೋಗಲು ಕಡಿವಾಣ ಬಿತ್ತು. ನಾನು ಎಲ್ಲಿರುವೆನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ನನ್ನ ಹುಡುಕಾದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಭಗ್ನ ಪ್ರೇಮಿಯಂತೆ, ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಗೆಳತಿಯರು ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯೆಯರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ನಾನಿರುವ ಸ್ಥಳ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಯ ಎದುರು ನಿಂತು ವಾದಿಸಿ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರೆಡೆಗೆ ಬರುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಲೀ, ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಮೀರುವ ವೈಚಾರಿತೆಯಾಗಲೀ ಆಗ ನನ್ನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಂಪರ್ಕದ ಕೊಂಡಿಯಾದವರು ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರರಾದ ಗಾಯಿತ್ರಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಮನೋರಮಾ, ಎಂ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜ, ಮಹಾರುದ್ರ ಹಾಗು ಮನೀರ್ ಬಾಷಾ. ಇವರು ನನಗೆ ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸಿದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಾತುಗಳೆಂದರೆ, 'ನಮ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿ ಜಾತಿಮತಗಳ ವಿರುದ್ಧ, ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಹಳೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತ್ರ, ಪರಿವರ್ತನಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಬಂಧು ಬಳಗ ಎಲ್ಲ ಗೌಣ. ಬುದ್ಧ, ಬಸವಣ್ಣ, ಶಂಕರರನ್ನು ನೋಡು, ಈ ಬದುಕು ಸಾಹಸಿಗಳದೇ ಹೊರತು ಅಂಜುಕುಳಿಗಲ್ಲ.' ಆ ಮಾತುಗಳೇ ನನ್ನನ್ನು ಅವರೆಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬರಲು ಶಕ್ತಿ ನೀಡಿತ್ತು. ಅಂಥಹ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಎದೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಹಿಂದಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

DUAಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸಂದರ್ಭ. ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವಗಳು, ನೀತಿ, ಆದರ್ಶಗಳನ್ನೂ, ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದ, ತೇಜಸ್ವಿ, ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ, ಲಂಕೇಶ್‌ರವರುಗಳನ್ನೂ ಹೆಸರಿಸಿತ್ತಾ, "ಅವರೆಲ್ಲರ ಬೆಂಬಲ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇವೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಮದುವೆ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಂದಾಂಚೆ ನಾನು ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಬರುವ ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸಗಳು ಮಾಡಿದ್ದೆ.

ನಾವು ಕಡೂರಿನ ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ ೧೨.೫.೧೯೭೦ಳರಂದು ಮದುವೆಯಾಗಿ, ಚಿಕ್ಕ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನ, ಮೂಡಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿನ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿದ್ದು, ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ತಿಳಿಯಾದ ನಂತರ ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದೆವು. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ತೀವ್ರ ತಲ್ಲಣ ಉಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ಹೊರಗಡೆ ಜಾತೀಯತೆಯ ದಳ್ಳುರಿ, ಮನದೊಳಗೆ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರ ಅಗಲಿಕೆಯ ಬೇಗುದಿ, ಇವೆರಡಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದ್ದೆ. ಆಗ ಅವರು "ಇಂದೂ, ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ನೋವಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ ಬಾ" ಎಂದು ಮಗುವಿನಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಸಂತೈಸಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯರು ಹಾಗೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿಗೆ "ಕಡುಕೋಪಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನನ್ನು, ಈಕೆ ಹೇಗೆ ಗೆದ್ದಿರಬಹುದು" ಎಂಬುದು ಯಕ್ಷ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಹೊರಮುಖವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಂಡವರಿಗೆ ಅವರ ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಳುಗಟ್ಟಿದ್ದ ಒಲವಿನ ಮುಖ ಕಾಣಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. **(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)**

'ಆಂ ಆದ್ಮಿ ಪಕ್ಷ'ದ ನಾಯಕರಿಗೆ 'ಪತ್ರಿಕೆ' ಬರೆದ ಪತ್ರದ ಸಾರಾಂಶ ರೂಪ

ಪ್ರಿಯ ಮಿತ್ರರೆ,

ನಿಮ್ಮ 'ಚಿಂತನಾ ಪತ್ರ'ದ ಕರಡು ಓದಿದೆ. ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯ 'ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್'ನ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಇದ್ದಂತಿದೆ ಹಾಗಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣದ ಮೂಲಮಂತ್ರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವೇ ಆಗಿದೆ

ಇದು ಕರಡು ಪತ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಂಡವಾಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ, ಹೂಡಿಕೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಪಕ್ಷವನ್ನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಷದೀಕರಿಸುವಿರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ತೋರುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿ ಮಾತಾಡುವ ನಗರಗಳ ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಿತರಷ್ಟೇ ಸೇರಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಲಾಗದು. ಚಂಚಲ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡಲಾಗದು. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯಂತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಪಡೆಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಕಟ್ಟಹೊರಟಿರುವ ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣ ನಂಬಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಳಗಿಸಹೊರಟಿರುವವರು ಮೊದಲು ತಾವು ಪಳಗಬೇಕು. ಇದೇ 'ಸ್ವರಾಜ್'ನ ಮುಖ್ಯ ಸಂದೇಶ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿರುವೆ. ಇದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಸವೇ ಸರಿ. ನಿಮಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಶುಭಾಶಯ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಪಕ್ಷವು ತಕ್ಷಣ ಜನರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವಂತಾಗಲು ಈ ಕೆಲವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ

೧. ಸದ್ಯದ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ದುಡಿಮೆಯ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರೂ ಮುಟ್ಟಬಹುದಾದ ಒಂದು ಸಭ್ಯ ಸರಳ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧ್ಯ ಮಾಡುವ ನೀತಿಯೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಬೇಕು

೨. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆದಾಯ ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದವರಿಗೆ ಪಕ್ಷದ ಟಿಕೆಟ್ ನೀಡಬಾರದು. ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷದ ಟಿಕೆಟ್ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದವರು ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಆದಾಯಮೂಲ ವ್ಯಾಪಾರ–ವ್ಯವಹಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಚುನಾಯಿತ ಸ್ಥಾನ ಒದಗಿಸುವ ಸಂಭಾವನೆಯ ಮೇಲೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕು.

೩. ಪಕ್ಷದ ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಮತ ಅಥವಾ ಜಾತಿ ಆಧಾರದ ಸಮಾವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಕೂಡದು.

೪. ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮದ ತಾತ್ವಿಕತೆಗೆ ಭಂಗ ಬರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ನಾಗರಿಕ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು.

–ಡಿ.ಎಸ್ ನಾಗಭೂಷಣ

ಅಂದ ಹಾಗೆ: ಕಿಡಿಗೇಡಿಯೊಬ್ಬನ ಕಾಲಹರಣದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು...

ದೊಡ್ಡವರು ಸಾಯುವುದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣತನದ ಆರೋಪ ಮಾಡಿ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದು ದೊಡ್ಡವರಾಗುವ ಹವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಿಟೀಲು ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಎಂಬ ಕನ್ನಡದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮುದಿ ಪತ್ರಕರ್ತರೊಬ್ಬರು ಮೊನ್ನೆ ಬಾಳ ಠಾಕ್ರೆ ಸತ್ತಾಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ರಿವರ್ಸ್ ಗೇರ್ ಹೊಡೆದು ಆತನನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಪುರುಷ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಬುರುಡೆ ಸಂಪಾದಕನೊಬ್ಬನ ಬುರುಡೆ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಬರುಡೆ ಹೊಡೆದುದರ ಮರ್ಮವೇನು ಎಂದು ಧಾರವಾಡದ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಕಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಹರೆಯದ ದಿನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಬುರುಡೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದ ಅವರ ನಾಲ್ಕಾರು ಮುದಿ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿ ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬ ಐನಾತಿ ಗಿರಾಕಿ, ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ 'ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ' ಸಮಸ್ಯೆಯಯನ್ನು ನೆನೆದವನಂತೆ, ಆತನಿಗೂ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವ ಕಾಲ ದೂರವೇನಿಲ್ಲವಲ್ಲ; ಹಾಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾದ ಬುರುಡೆ ಶೈಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮೂಲಕ ಯುವ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿರ ಬಹುದು ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾ ಬೊಚ್ಚು ಬಾಯ್ತುಂಬಾ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕನಂತಲ್ಲಾ!

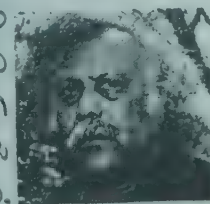

ಮುಂಬಯಿನಲ್ಲಿ ಟಾಟಾ ಪ್ರಾಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಪಂಚತಾರಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ರಂಗಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಕೊರೆಯಲು ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗಿದ್ದ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಎಂಬ ಜಾಗತಿಕ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಕಾರರೊಬ್ಬರನ್ನು ವೇದಿಕೆಗೆ ಕರೆದೊಡನೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಭೂತ ಅವರ ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದು, ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ಬಿಟ್ಟು ನಾಯ್ಪಾಲ್ ಎಂಬ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತಿಯೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ, ಆತನೊಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಂ ದ್ವೇಷಿ, ಆತನಿಗೆ ನೀವು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಅನರ್ಹ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹರಿಹಾಯ್ದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ ಭೈರಿಗೆಯಪ್ಪ ಎಂಬ ಕನ್ನಡದ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರೊಬ್ಬರು ಅರೇ ಈ ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಭೂತ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ 'ವಂಶವೃಕ್ಷ'ದ ಕುಡಿಯಾಗಿ 'ತಬ್ಬಲಿಯು ನೀನಾಗಬೇಡ ಮಗನೇ' ಎಂಬ ನನ್ನ ಹಿಂದುತ್ವದ ಹಾಡಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ಕುಣಿದು ಬೆಳೆದುದೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಾ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪಾಯಸ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ 'ಕುರ' ಎಂಬ ಎರಡಕ್ಷರದ ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಓದುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದ ರಾಮಾಜೋಯಿಸರತ್ತ ನೋಡಲು ಅವರು 'ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮತ್ತೂರಿನ ಕಡೆ 'ವೃದ್ಧನಾರಿ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ!' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಬಿಡಿ' ಎಂದರಂತಲ್ಲಾ!

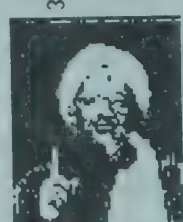

'ಅಯ್ಯೋ ನಾಯ್ಪಾಲ್ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾಯಿತು, ನೀವು ಈಗ ಹೀಗೆ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಡಿದುಕೊಂಡೇನು ಪ್ರಯೋಜನ?' ಎಂದು ಕಾರ್ನಾಡರನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿ, ಅವರು ಅಯ್ಯೋ ಆಗ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಬಾಯಿ ಬಿಡುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನಲು, ಇವರಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತರಾದ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಕೆಲವು ಖಯಾಲಿ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ನೌಕರರು ಪಿಂಚಣಿದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಾಲಾಡಿದರೂ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕಾಣದೇ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲಾಗಿ, ಕೊನೆಗೆ ಅವರದು ಜೀವನೋಪಾಯದ ಸರ್ಕಾರಿ ಚಾಕರಿಯಾಗಿರದೆ ಅದು ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾತ್ಯತೀತತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲು ನಡೆದ ಮುಸ್ಲಿಮರ ನರಹತ್ಯೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ವಾಜಪೇಯಿ ಸರ್ಕಾರದ 'ಗೌರವ ಸೇವೆ' ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದೊಡನೆ ಇವರ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯ ವೈಖರಿ-ವಿಧೇಯತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಸಿಕ್ಕಸಿಕ್ಕ ಭಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ನಕ್ಕರಂತಲ್ಲಾ!

ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೊಂಚ ಇರುಸು ಮುರಿಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಜರ್ಮನಿಯ ಬರ್ಲಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂತಹುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವಾ' ವಿಧೇಯತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡದ ಇನ್ನೋರ್ವ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯೊಬ್ಬರು ಕಾರ್ನಾಡರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಸಂತೈಸುವ ಮೂಲಕ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಸ್ವಸಂತೈಕೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡರಂತಲ್ಲಾ!

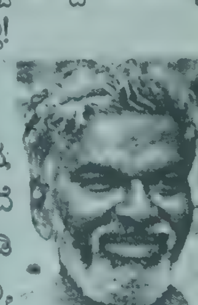

ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ಸ್ಫೋಟ ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಧೂಳು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟೈಸಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ನಾಟಕಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನ ಹೊಳಹನ್ನೂ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾದ ಕಾರ್ನಾಡರು, ಸಿಕ್ಕ ಮೊದಲ ಅವಕಾಶದಲ್ಲೇ ಟ್ಯಾಗೂರ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಎನ್ನುವ ಬದಲು ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆ ನಾಟಕಕಾರ ಎಂದು ಬೇಕೆಂತಲೇ ಹೇಳಿ ಈ ಬಾರಿ ಬಂಗಾಳೀ ಬಾಬುಗಳ ಹೃದಯ ಬಾಂಬಿನಂತೆ ಸ್ಫೋಟಿಸಿ ತಮಗೆ ಬಂಗಾಳೀ ಪುರಾಣ ಲೋಕದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ನಾಟಕ ವಸ್ತುವೊಂದರ ಬಂದು ಬೀಳಲಿದೆ ಎಂದು ಕಾಯುತ್ತಿರಲು ಆ ಬಾಬುಗಳು ಕಾರ್ನಾಡರತ್ತ ತಿರುಗಿಯೂ ನೋಡದೇ ಹೋದಾಗ ಶ್ಯಾನೆ ನಿರಾಶರಾದ ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಬರ್ಲಿನ್ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಯಭಾರಿಗಳು ಈ ಬಾರಿ ಸಂತೈಸಲು ಹೋಗದೆ 'ಶಾಂತಂ ಪಾಪಂ! ಹಂಗೆಲ್ಲ ಟ್ಯಾಗೂರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳ್ಬಾರ್ದು! ಇನ್ನೊಂದ್ಕಿತ ಓದಿ ನೋಡಿ' ಎಂದು ಬಳೇಪೇಟೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ನಾಡರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ತಾವು ಕೂತಿದ್ದ ಮೆತ್ತನೆಯ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸವರಿದರಂತಲ್ಲಾ!

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಂಗಳೂರು-ಉಡುಪಿ ಕಡೆಯ ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡಂದಿರುಗಳ ಪೂಜೆ-ಪುನಸ್ಕಾರ-ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆಗಳಿಂದ ರೋಸಿ ಹೋಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಾಗಿ ಮತಾಂತರಗೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಕುಹುಕಿಗಳು ಹಬ್ಬಿಸಿದ ಗಾಳಿಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನಂಬಿ ಅಜ್ಮೇರ್ ಕಡೆಯ ಮೌಲ್ವಿಯೊಬ್ಬರು ಗಡ್ಡ ನೀವಿಕೊಂಡು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು 'ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯೇನಾದರೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದ ಮುಸ್ಲಿಮರೆಲ್ಲ ಉಗ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಚ್ಚರ!' ಎಂದು ಅರಚುತ್ತಾ ಆ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಟುಗಳಿಗೆ ಸಾಬರ ಮುಂಜಿಗಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದೊಡನೆ ಆ ವಟುಗಳು ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಲ್ಲೇ ಕೂತು 'ಎಂತಹ ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಮುನ್ನೋಟದ ಮಾತು! ಇದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ವಾಕ್ಯವೇ ಸರಿ!' ಎಂದು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ ತಂತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡವೇ ಹೊರತು ಸ್ಥಳಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಮೌಲ್ವಿಗೆ ಶಾನೇ ನಿರಾಶೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರಂತಲ್ಲಾ!

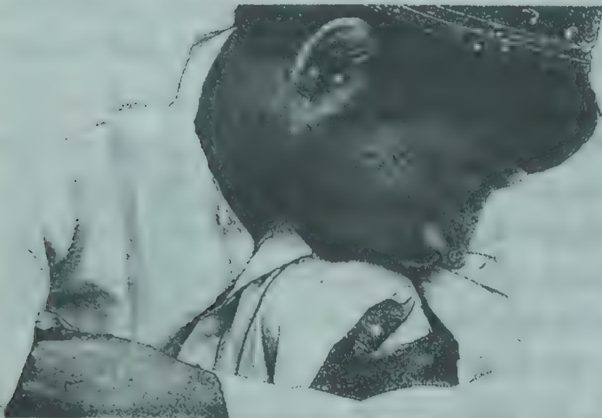
ಕೊನೇ ಹನಿ

ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ದೇವನೂರ ಮಹದೇವ ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಮನೆಗೇ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಇದೆಂತಹ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು, ಮಹದೇವರನ್ನು 'ಅಲ್ಲಾ, ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಾಗಲೂ ನಿಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂತೋಷ ಆಗಲಿಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಹದೇವ ತಮ್ಮ ಎಂದಿನ ತುಂಟ ನಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು: 'ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಿಂದ ಅಂತಹ ಸಂತೋಷವೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಸಮಾರಂಭವೊಂದರಲ್ಲಿ ಗೆಳೆಯ ರಾಜಶೇಖರ ಕೋಟಿ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಪದೇ ಪದೇ ಮಹದೇವ್‌ಗೆ 'ಪದ್ಮಶ್ರೀ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಿಂದೆ ಕೂತಿದ್ದ ನನಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ರೋಮಾಂಚನವಾಗಿದ್ದು ನಿಜ!'

–ಕಿಡಿಗೇಡಿ

ತಿಂಗಳ ವಿಶೇಷ ಕವಲು ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮಾಜ

ಇಸ್ಲಾಂ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ಬಂದಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಡಲು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ. ನಂತರ ವಾಯುವ್ಯ ಗಡಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ. ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳಗನುಗುಣವಾಗಿ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಈ ಧಾರೆಗಳು ಕಳೆದ ಐದು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಇಸ್ಲಾಂನ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಆವೃತ್ತಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಸಂಗೀತ, ಭಾಷೆ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ದೈವಾರಾಧನೆ ಮತ್ತು ವಸ್ತ್ರವಿನ್ಯಾಸಗಳ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇದು ಎದ್ದು ಕಾನುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅನ್ಯ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಲೋಹಿಯಾ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಘಜ್ನಿ, ಘೋರಿ, ಬಾಬರ್‌ಗಳು ಹೊರಗಿನವರಿರಬಹುದು;ಆದರೆ ಅಕ್ಬರ್, ರಜಿಯಾ, ಷೇರ್ ಷಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ, ಅಶೋಕ, ಹೇಮು, ಪ್ರತಾಪಸಿಂಹರಂತೆಯೇ ನಮ್ಮವರು.

ಆದರೆ ಮತೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಭಜನೆಯ ವಿಚ್ಛಿದ್ರಕಾರಿ ರಾಜಕಾರಣ, ಅದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಸೋದರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗದೆ ಮತೀಯ ಶತ್ರು ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಮೂಡಿರುವುದು ಮತ್ತು ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕಾರಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಂನ್ನು 'ಶುದ್ಧೀಕರಿಸುವ' ಜಾಗತಿಕ ಆಂದೋಲನವೊಂದು ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ರಾಜಕಾರಣದೊಂದಿಗೆ ತಳಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಲವು ತಲ್ಲಣ ಮತ್ತು ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಬಹುರೂಪದಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬದುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮಾಜ ಈಗ ಈ 'ಶುದ್ಧೀಕರಣ'ದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ದೇಸೀ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಜಾಗತಿಕ ಏಕರೂಪೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತಾ ಕ್ರಮೇಣ 'ಅನ್ಯತೆ'ಯೆಡೆಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೊರ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣತೊಡಗಿದ್ದು ಇದು ಹಲವು ಅನುಮಾನ-ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಿಗುವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರನ್ನೂ ಚಿಂತೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ.

ಇಂತಹ ಧ್ವನಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕ ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರದ್ದು. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ತನ್ನೊಳಗೇ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ತಾತ್ವಿಕ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾ ಅದರ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಹುರ್ ಜೈದಿಯರ ಇನ್ನೊಂದು ಲೇಖನ ಇನ್ನೋರ್ವ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೇಖಕನ ಸ್ಪಂದನಶೀಲವಾದ ಒಳನೋಟವೊಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೊರಗಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಜನ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವ ಇಸ್ಲಾಂನ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅರಿಯುವ ಗೋಜಿಗೇ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮತ್ತು ಅವು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಒಳ ತಳಮಳಗಳನ್ನು ಅರಿಯದ ವಿಮರ್ಶೆ ಅಪೂರ್ಣವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೂಡ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಓದುಗರು ಈ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹನೆಯಿಂದ ಓದಿ ಒಂದು ಚರ್ಚೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.-ಸಂಪಾದಕ

ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಮತ್ತು ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮ್

*ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರ್

ಮೊರಾದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಸುನ್ನಿ(ಸೂಫಿ) ಮುಸ್ಲಿಮರ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾವೇಶವೊಂದರಲ್ಲಿ ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ್ನು ಖಂಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಉಲೆಮಾ ಮಶಾಯಿಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನ ವಕ್ತಾರ ಸೈಯದ್ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಅಶ್ರಫ್ ಅವರು 'ನಾವು ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಸೈಯದ್ ಬಾಬರ್ ಅಶ್ರಫ್ ಅವರು "ಭಾರತದ ಶೇಕಡಾ ೮೦ ರಷ್ಟು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಸುನ್ನಿ-ಸೂಫಿ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಹಾಬಿಗಳು ಈ ಸಮುದಾಯದ ಶೇಕಡಾ ೧೫-೧೬ ರಷ್ಟು ಜನಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ: "ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿವೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಮತೀಯ ತೀವ್ರಗಾಮಿಗಳ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿವೆ". ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಮತ್ತು ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ನಡುವೆ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿದ್ದರೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ವಹಾಬಿಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದ ಘಟನೆಯಿಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಅದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಂಗತಿಯೇನೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ

ಹೊರಗಿನಿಂದ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಭಾರತದ ಮುಸ್ಲಿಮರೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಆಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಏಕರೂಪಿಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ನಿಜವಲ್ಲ. ಭಾರತವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಭಾಷಿಕವಾಗಿ, ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಹೇಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಭಾರತದ ಮುಸ್ಲಿಮ ರಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ತನ್ನ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ,ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾರತೀಕರಣಗೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಹಬ್ಬ, ಮದುವೆ, ನಾಮಕರಣ, ಸಾವಿನ ನಂತರದ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

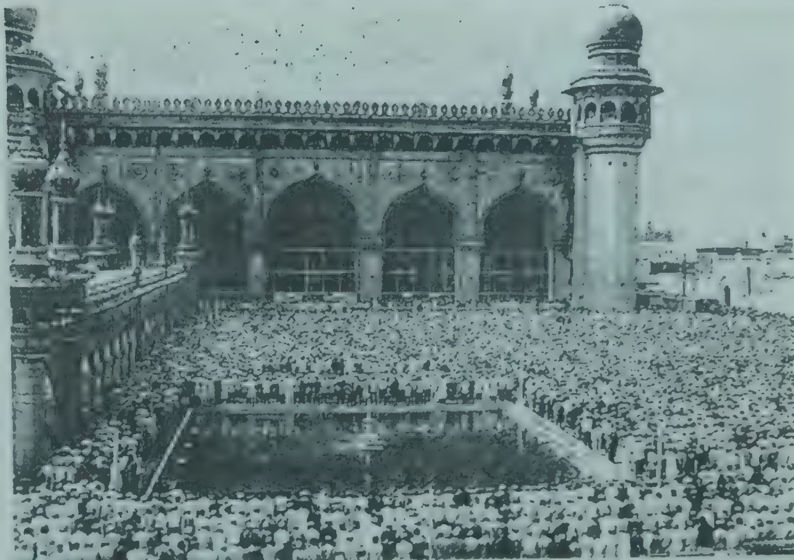
ಆದರೆ ಕೆಲವು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು ಈ ಬಗೆಯ ದೇಸೀಕರಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತ, ಇದರಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಮಧ್ಯಯುಗದ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಜಹಾಂಗೀರನ ಕಾಲದ ಮುಜದ್ದಿದ್ ಅಲ್ಫ್-ಎ-ಸಾನಿ ಎಂಬ ಪಂಗಡ ಇಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ಚಿಸ್ತಿ ಪಂಗಡವನ್ನು ಅದು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ವಹಾದತ್-

ಉಲ್-ವಜೂದ್ (ಸರ್ವರ ಏಕತೆ) ತತ್ವದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿತು. ಆ ಪಂಗಡವು ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವಿನ ತಡೆಗೋಡೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿತ್ತು

ಮುಜದ್ದಿದ್ ಅಲ್ಫ್-ಎ-ಸಾನಿ ಪಂಗಡವು 'ವಹಾದತ್-ಎ-ಶುಹುದ್(ಸೃಷ್ಟಿಯ ಎಲ್ಲ ಚೇತನಗಳ ಏಕತೆ)ಅನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಪಂಗಡವು ಭಾರತದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಭಾರತದ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೆಲವು ಗಣ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಯಿತು. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದಿಗಳು ಮುಜದ್ದಿದ್ ಪಂಗಡವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಪಂಥವೆಂಬಂತೆ ಬಿಂಬಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದಿ ರೂಪವನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮುಜದ್ದಿದ್ ಪಂಗಡದ ಧಾರ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದಿ ರಾಜಕೀಯದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಚಿಸ್ತಿಯಾ ಸೂಫಿಗಳು ತೋರಿಸಿದಂತೆ, ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಶುದ್ಧ ಧಾರೆಗೂ ಭಾರತೀಯ ಇಸ್ಲಾಮಿಗೂ ಇರುವ ನಿರಂತರ ಒಳ ಜಗಳವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಮುಜದ್ದಿದ್ ಪಂಗಡದ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕುತೂಹಲದ ಸಂಗತಿಯೇನೆಂದರೆ, ದೆಹಲಿಯ ಹಜರತ್ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ದರ್ಗಾದ ಹಸನ್ ನಿಜಾಮಿ ಸಜ್ಜಾದಾ ನಶೀನ್ ಅವರು ಬರೆದ *ಫಾತಿಮಿ ದಾವತ್-ಎ-ಇಸ್ಲಾಮ್* ಎಂಬ ಅದ್ಭುತ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸೂಫಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ಹೇಗೆ ಭಾರತೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದರು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ.

ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ: ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರದವರೆಗೆ ಇರುವ ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಪ್ರತಿಫಲನವಾಗಿದೆ. ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಬಹುರೂಪಿಯಾಗಿರುವ, ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನಿಗಿಂತ(*ಶರಿಯತ್*) (ಶರಿಯತ್‌ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಡದಿದ್ದರೂ) ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಪಂಥವಾಗಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದು ಹಿಂದುಗಳ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಮನೋಭೂಮಿಕೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನಂತೆ ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತಿ ಪಾರಮ್ಯತೆಯೇ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಮೂಲತಃ ಸೂಫಿಗಳು ಭಾರತದ ಬಹುಪಾಲು ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಾದ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್‌ಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಭಾರತದ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಪಂಜಾಬಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಮಹಾನ್ ಸೂಫಿ ಸಂತ ಬಾಬಾ ಫರೀದ್ ಗಂಜ್ ಶಕಾರ್‌ನನ್ನು ಪಂಜಾಬಿ ಭಾಷೆಯ ಮೊದಲ ಕವಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗುರು ನಾನಕ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆದಿ ಗ್ರಂಥ ಸಾಹಿಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಬಾ ಫರೀದ್‌ರ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬಾಬಾ ಫರೀದ್ ಅವರು ಸಿಖ್ಖರಿಗೆ ಬಹಳ ಪೂಜ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಜಾಬ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಫರೀದರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಹೊರತರುತ್ತಿದೆ.

ಮಾನಸಿಕ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ವಿಮೋಚಕ: ಡಾ. ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರ್

೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಜಿನಯರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಎನ್ನುವ ಯುವಕ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಸ್ವಂಯಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆದರು. ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟುವುದು ಮುಖ್ಯವೆನಿಸಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಅವರು ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಎಂದೇ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾದರು. ಶಿಯಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲಿ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿಯವರ ತಂದೆಯೇ ಒಬ್ಬ ಧರ್ಮ ಗುರುವಾಗಿದ್ದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ, *ಕುರ್‌ಆನ್, ಹದಿಸ್* ಮತ್ತು *ಶರಿಯಾ*ನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಇಸ್ಲಾಂ ಹಾಗೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಹೊಲಬುಗೆಡಿಸಿದವರು ದೈವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಮುಲ್ಲಾ ಮೌಲವಿಗಳೇ ಎಂದು ನಿರ್ಭೀತರಾಗಿ ಸಾರಿದರು.

ನೈಜ ಇಸ್ಲಾಂ ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಆಗಿದ್ದು, ದೈವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ರೂಪಿಸಿದ ರಾಜಕೀಯ ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಕರೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಕಾರಣ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿರುವ ಸೂಫಿಗಳಿಗೆ ಮಾನವ ಕುಲದ ಏಕತೆ ಮುಖ್ಯವಾದರೆ ದೈವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಇಸ್ಲಾಮಿಗೆ ಆಳುವ ವರ್ಗದ ಹಿತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ 'Institute of Islamic Studies' ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅವರು 'Centre for Study of Society and Secularism'ನ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಡಾ. ರಾಮ ಪುನಿಯಾನಿ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಚಿಂತನೆ ಬೆಳೆಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಈ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು 'Asian Muslims Action Networksನ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ಹಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಅಹಿಂಸೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಸಹಬಾಳ್ವೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಬರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದೇ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವೆನಿಸಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುತೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಅವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ 'A Living Faith: My Quest for Peace, Harmony and Social Change' ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೌಲಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರಿಗೆ ರೈಟ್ ಲಿವಲಿಹುಡ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ. ಕೊಲಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಅವರಿಗೆ ಡಿ. ಲಿಟ್. ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

-ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ

ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಭಾರತದಂತಹ ಬಹು ಧರ್ಮಗಳ ತವರೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಲು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮೀಯರ ನಡುವೆ, ತಡವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಜ್ಮೀರ್‌ನ ಶೇಕ್ ಮೊಯಿನುದ್ದೀನ್ ಚಿಸ್ತಿಯವರ ದರ್ಗಾ, ದೆಹಲಿಯ ಹಜರತ್ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ದರ್ಗಾಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಂದು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪರಿಹಾರವಾದರೆ ದರ್ಗಾದ ಸಮಾಧಿಗೆ ಚಾದರವನ್ನು ಹೊದಿಸುವ ಹರಕೆಯನ್ನು ಹೊರುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಅಚ್ಚರಿಯ ವಿಷಯ. ಶಾಜಹಾನನ ದೊಡ್ಡ ಮಗ ದಾರಾ ಶಿಕೋ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಜನಪ್ರಿಯವಲ್ಲದ *ಖಾದರಿಯಾ* ಪಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ಸೂಫಿಯಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವನು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿತ. ಉಪನಿಷತ್‌ಗಳನ್ನ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ, *ತೌಹೀದ್*‌ನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕುರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಪನಿಷತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ.

ಅವನು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ಗಳನ್ನು ತೌಲನಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವ *ಮಜ್‌ಮಾ-ಉಲ್-ಬಹರೈನ್* ಎಂಬ ಮಹಾನ್ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಾಮ್ಯತೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದ. ನಿಜವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆ-ಭಾವೈಕ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದಾದರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಓದಿಸಬೇಕು. ದುರಾದೃಷ್ಟದ ಮಾತೆಂದರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ಅದರ ಹೆಸರೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪನಂಬಿಕೆ, ಅಸಹನೆಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಹತ್ತಿರ ತಂದಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಬೆರೆತು ಪರಿಪಾಕಗೊಂಡ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಸಮೃದ್ಧ ನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಇಂಥ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೇಳೈಕೆಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಯುವಜನತೆ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಇಂದಿನ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ನಜ್ದ್ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಗೆ ಬಂತು. ಮಹಮದ್ ಅಬ್ದುಲ್ ವಹಾಬ್ ಇದರ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ. ಅಬ್ದುಲ್ ವಹಾಬ್ ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅದು ಶುದ್ಧ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ತತ್ವಗಳ ದೋಷಪೂರಿತ ಆವೃತ್ತಿ ಎಂದೂ ವರ್ಣಿಸಿದ.

ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂಫಿ ಸಂತರ ದರ್ಗಾಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಫಾತೆಹಾ ಮಾಡುವುದು ಮೊದಲಾದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವು ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ಇಸ್ಲಾಮ್ ವಿರೋಧಿ ಆಚರಣೆಗಳು. (ಫಾತೆಹಾ ಅಂದರೆ ಸೂಫಿ ಸಂತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು. ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ದೈವಾರಾಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶ-ತೌಹೀದ್- ಇದೆಯೇ ವಿನಾ ದೇವರಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಇನ್ನಾರನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆಗೆ-ಶಿರ್ಕ್‌ಗೆ- ಸಮನಾದದ್ದು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಬ್ದುಲ್ ವಹಾಬ್ ಸೂಫಿಗಳ ದರ್ಗಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದ್ದ). ಮುಂದುವರೆಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಪ್ರವಾದಿ ಮಹಮ್ಮದರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಾಧಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದು- ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನೂ ಸಹ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸರಿ ಯಾರು ತಪ್ಪು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ವಹಾಬಿಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಸರಿ ಎಂದು ವಾದಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ್ನು ಇಸ್ಲಾಮಿನ ದೋಷಪೂರಿತ ಆಚರಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ

ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವೂ 'ಶುದ್ಧ'ವಾಗಿ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಲ್ಲ.

ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಯಾರು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಇಂಥ 'ಶುದ್ಧತೆ'ಯ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಆಶಿಸುವವರು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಶುದ್ಧತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉದಾರವಾಗಿರಲು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ವಹಾಬಿಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೆ, ಸೂಫಿಗಳು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೂರ ಉಳಿಯಲು ಬಯಸಿದರು. ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಮೂಲತಃ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ, ಜನಮುಖಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರವು ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಜನವಿರೋಧಿಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಶೋಷಣೆಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸೂಫಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸಹ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಯ್ದ ಕೆಲವು ಗುಂಪುಗಳ, ಸಮುದಾಯಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಂಡು ತನ್ನ ಜನಪರ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ವಿಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಗಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಹಲವು ವಂಶಗಳು ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸೂಫಿಗಳು ಅಧಿಕಾರದ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಬಹಳ ದೂರವೇ ಉಳಿದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ರಾಜನ ಒಡ್ಡೋಲಗಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜನರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಎನಿಸಿದೆಯೋ ಅವರು ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ಕವಿ ಇಕ್ಬಾಲರೂ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೂಫಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅವು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದೈವತ್ವಕ್ಕೇರಿಸುವ 'ಖುದಿ'ಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಬಾಲರಿಗೆ ಸೂಫಿ ಪಂಥವು 'ದೀನತೆ'ಗೆ (ಶರಣಾಗುವಿಕೆ) ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಮನುಷ್ಯ ತಾನು ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿರುವ 'ಖುದಿ'(ದೈವತ್ವ)ಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಧು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು.

ಆದರೆ, ನಂತರ ಇಕ್ಬಾಲ್‌ರಿಗೆ ಸೂಫಿತತ್ವಗಳ ಮಹತ್ವ ಅರಿವಾಗಿ, ನಂತರ ಸೂಫಿ ಕವಿಗಳಾದ ಹಾಫಿಜ್, ಸಾದಿ, ರೂಮಿ ಮೊದಲಾದವರ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ರೂಮಿ ಒಬ್ಬ 'ಪೀರ್'- ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗುರು. ಅವರ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಇಕ್ಬಾಲರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸೂಫಿ ಪಂಥದ ವಿಚಾರಗಳು-ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೊಹಿಯುದ್ದೀನ್ ಇಬ್ನ್ ಅರಬಿಯವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಚಿಸ್ತಿಯಾ ಸೂಫಿಸಮ್-ಚಿಗುರೊಡೆಯಲು ಭಾರತಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ನೆಲ

ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಪಂಥವು 'ಸರ್ವರ ಏಕತೆ'ಯ –ಸೃಷ್ಟಿಯ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೂ ಮೂಲತಃ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು ಅವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿವೆ ಎಂಬ–ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿತು.

ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೊಗಲರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ನಂತರ ಮುಸ್ಲಿಮರು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಲಹೀನರಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯಿತು.ಅದರ ಇತಿಹಾಸ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಂತೆಯೇ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹಾಗೆಯೇ ರೈತರನ್ನು ಶೋಷಿಸುವ ಭೂಮಾಲೀಕರ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟವಾಗಿತ್ತು. ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು ಮುಸ್ಲಿಮರೇ ಆಗಿದ್ದು ಅವರ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದು ದಾದು ಮಿಯಾ ಮತ್ತು ಟಿಟೂ ಮಿಯಾ ಎಂಬ ವಹಾಬಿಗಳು. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಿರೋಧಿ ನಿಲುವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ದಾರುಲ್ ಉಲೂಮ್ ದೇವಬಂದ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಹಾಬಿಗಳನ್ನು ದೇವಬಂದಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ದಾರುಲ್ ಉಲೂಮ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿತು. ಅದು ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿತು. ನಂತರ ತನ್ನ ಜಾತ್ಯತೀತ ನಿಲುವಿನಿಂದ ಜಿನ್ನಾರ 'ಎರಡು ದೇಶಗಳ' ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ದೇವಬಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ – ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿದ್ದು, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿರುವ–ವಿರೋಧಾಭಾಸವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಆದರೆ ದೇವಬಂದಿಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರೋಧಿತರಾಗಿದ್ದು, ಈ ಎರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಟೀಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿವೆ. ಸೌದಿ ಅರಬ್ಬರು ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ಸಹಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ದೇವಬಂದಿಗಳು ಸೌದಿಗಳಿಗೆ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ನಿಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಅಸಹನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೌದಿಗಳು ಇಸ್ಲಾಮಿ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ ಹಣ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಸಲಾಫಿ ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಲಾಫಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಅತ್ಯಂತ ಅಸಹನೆಯ ಮತ್ತು ಅತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಪಂಥವಾಗಿದ್ದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅತಿ ಪೂರ್ವದ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ಅನುಸರಿಸ ಬಯಸುತ್ತದೆ

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೌದಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಸಲಾಫಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ಉಗ್ರಾಮಿತ್ವಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಸೋವಿಯತ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮಿ ಉಗ್ರವಾದಿಗಳು ತನ್ನ ಕಡೆ ಇರುವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದ ಅಮೆರಿಕಾವೂ ಸಲಾಫಿ ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿತು. ಇಂದು ಅಮೇರಿಕಾ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಲೆ ತೆರುತ್ತಿದೆ. ತನ್ನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನಿಸಿದರೆ ಅಮೆರಿಕಾ ಮತೀಯ ಉಗ್ರವಾದಿತ್ವವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಂದೂ ಹಿಂಜರಿಯದು. ಹಾಗಾಗಿ ಸಲಾಫಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಇಂದು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಮೆರಿಕಾ ಕಡಿಮೆ ಹೊಣೆಗಾರನೇನಲ್ಲ.

ಮತ್ತೆ ಸೌದಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವ ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಂನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ದೇಬಂದಿಗಳಿಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಿಂದ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಅವ್ಲಿಯಾವರೆಗಿನ ನಮ್ಮ ಶಾಂತಿ ಯಾತ್ರೆ ಹಜ಼ರತ್ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನರ ಸಮಾಧಿಯ ಬಳಿ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ **ಸಜ್ಜಾದನಶೀನ್** ಅವರು ಹಿಂದೂ, ಸಿಖ್, ಪಾರ್ಸಿ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಭೇಟಿ ನೀಡುವಂತಹ ಉದಾರವಾದಿ ಪಂಥವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಖಾರವಾಗಿಯೇ ದೂರಿದರು.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಮತ್ತು ಹತಾಶೆಯಲ್ಲೇ ಸೈಯ್ಯದ್ ಬಾಬರ್ ಅಶ್ರಾಫ್ ಮೊರದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದು. ಮುಸ್ಲಿಮರು ಏಕತೆ(ಇತ್ತಿಹಾದ್)ಯ ದೀಕ್ಷೆ ಕೈಗೊಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಪಂಥೀಯ ಘರ್ಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ..ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎರಡೂ ವಿಚಾರ ಲಹರಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ಷಾ ವಲಿಯುಲ್ಲಾರ ಸಾಮಾಜಿಕ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಂದು ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳಿ, ಅಸಹನೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ಗೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಬೆಂಬಲ ದೊರಕಿತು. ಕೆಲವು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದರೂ ಅಂಥವವರು ಸೂಫಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸೂಫಿ ದರ್ಗಾಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವವರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಇಸ್ಲಾಮ್ ವೈರಾಗ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಬಯಕೆಗಳ ನಿಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ದೂರ ಇರುವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುವುದರಿಂದ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸದಿದ್ದರೂ ಸೂಫಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಮೂಲತಃ ಒಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅದು ಇಂದಿಗೂ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ–ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಪಂಥವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ.

ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ...

–ಜ಼ಹುರ್ ಜೈದಿ

ನಾನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಂಡೋನೇಶಿಯಾದ ರಾಜಧಾನಿ ಯೋಗ್ಯಾಕಾರ್ಟಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಂಬನನ್ ದೇವಾಲಯ(ಬಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿರುವ)ದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ರಾಮಾಯಣದ ಸುಂದರ ಬ್ಯಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಮರುದಿನ ಯೋಗ ಕೇಂದ್ರವೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಇಂಡೋನೇಶಿಯಾದ ಹುಡುಗ–ಹುಡುಗಿಯರು ಯೋಗವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯೆನಿಸಿತು.

ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ತಲೆಗೆ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ವಸ್ತ್ರವೊಂದನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಸೂರ್ಯನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದಳು.

ತರಗತಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ದಿನ್ನಾ ಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಆ ಹುಡುಗಿ ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಳು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಳು. ಮುಸ್ಲಿಮಳಾಗಿದ್ದ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ತನ್ನ ಧರ್ಮದ ನಂಬಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕುವುದು ನಿಷಿದ್ಧ. ಯೋಗ ಆಕೆಗೆ ಬರಿಯ ದೈಹಿಕ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾತ್ರ ಆಗಿತ್ತು.

ಅಂದು ಸಂಜೆ ನನಗೆ ಔತಣಕೂಟವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದವರು ರಾಮಾಯಣದ ಬ್ಯಾಲೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಜಾವಾದ ಇಂದ್ರಾ ಕುಸುಮ ಅವರು. ಆತ ತಲೆಗೆ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆತನ ಮಗ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಅನಸ್ ಚೆಗವಾರನ ಗಂಭೀರ ಚಿತ್ರವಿರುವ ಟಿ ಶರ್ಟ್‌ಅನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

ನಂತರ ಜಕಾರ್ತಾದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಶಿಯಾದ ತೈಲ ಕಂಪನಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಇಂಡೋನೇಶಿಯಾದ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿವೆ. ಅವನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡುವಾಗ ಉತ್ತರ ಭಾರತ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಎಂದಿನಂತೆ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ನಾನು 'ಖುದಾ ಹಾಫಿಜ್' ಎಂದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಹೇಳಿದ, ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದು 'ಅಲ್ಲಾ ಹಾಫಿಜ್' ಎಂದು. ಯಾಕೆಂದರೆ 'ಖುದಾ' ಎಂಬ ಪದ ಪರ್ಶಿಯನ್‌ನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೆ, 'ಅಲ್ಲಾ' ಎಂಬುದು ಅರೇಬಿಕ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ !

ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಅವಧ್‌ನ ಸಮೀಪದ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾನು ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಭಜನೆ ಮತ್ತು ಮಸೀದಿಯ ಅಜಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೇ. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಧೋತಿಯನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.ಅವರು ದಸರಾದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಲೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಧನುಶ್‌ಗಂಜ್ ಗುಂಪಿನ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು.

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಇಸ್ಲಾಮ್‌ಅನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬವೆಲ್ಲ ರಾಮಲೀಲಾ, ಹೋಳಿ ಮತ್ತು ದೀಪಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರವಾದಿ ಮುಹಮ್ಮದರ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಲ್ಮಾನ್ ಫಾರ್ಸಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಸಲ್ಮಾನ್ ಫಾರ್ಸಿ ಮೂಲತಃ ಒಬ್ಬ ಪಾರ್ಸಿಯಾಗಿದ್ದು ಕಡೆಯವರೆಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದರು. ಪ್ರವಾದಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಒಡನಾಟ ನಡೆಸಿದರೂ ಸಲ್ಮಾನ್ ಅರೇಬಿಯನ್ನನಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಈಜಿಪ್ಟ್, ಉತ್ತರ ಆಫ್ರಿಕಾ, ಆಫ್ಘನಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಇರಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹಲವಾರು 'ಡುವೆ ದೊಡ್ಡ ಕಂದಕಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ.

ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡವು. ನಾನು ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ನ

ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಜನ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಆಚರಣೆ–ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಮುಸ್ಲಿಮರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಇಸ್ಲಾಮೀಕೃತ(ಅದರರ್ಥ ಅರೇಬಿಕ್)ವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಯಾ ಎರಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಮುಸ್ಲಿಮರಾಗಬೇಕು ಎಂದರೆ ನೀವು ಅರೇಬಿಯನ್ನರೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ನಾನು ಮುಸ್ಲಿಮನಾಗಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಹೆಸರು ಅರೇಬಿಕ್ ಭಾಷೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಯಾರು? ಮುಸ್ಲಿಮನಾಗಿ ನನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇನು? ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮೌಲಾನಾ ಅಬುಲ್ ಕಲಾಮ್ ಆಜಾದ್‌ರ ಈ ಮಾತುಗಳು ನನಗೆ ದೊರಕಿದವು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: " ನಾನೊಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಮನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮುಸ್ಲಿಮನಾಗುವ ಮೂಲಕ ನಾನು ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮದ ೧೩೦೦ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಂಪರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ವಾರಸುದಾರನಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇಂಥ ಸಮೃದ್ಧ ಪರಂಪರೆಯ ಒಂದಂಶವನ್ನೂ ಸಹ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತವನ್ನು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೆವರಿನ ಪಾಲೂ ಸಹ ಸೇರಲೇಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ".

ಈಗ ನನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಉತ್ತರ ದೊರಕಿದೆ.ಇಂಡೋನೇಶಿಯಾದ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಇಂದ್ರಾ ಕುಸುಮಾನ ಹೆಸರೇ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ. ಹಾಗೇ ಅವನು ಮಾಡುವ ರಾಮಾಯಣದ ಬ್ಯಾಲೆಯಂತೂ ಇನ್ನೂ ಅದ್ಭುತ.ಇನ್ನು ನನ್ನ ಜಕಾರ್ತಾದಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಭಾರತೀಯ ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡುವಾಗ ನಾನು ಹೇಳುವುದು 'ಖುದಾ ಹಾಫಿಜ್' ಎಂದೇ !!

(ಎರಡೂ ಲೇಖನಗಳ ಕನ್ನಡಾನುವಾದ : ಎಸ್. ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್)

ಇಸ್ಲಾಂಗೂ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

***ಅಸ್ಗರ್ ಆಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರ್**

ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದವೆಂಬುದು ಒಂದು ನಾಸ್ತಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಅದು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಸ್ಲಾಂಗೂ

ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ನನಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಇಸ್ಲಾಂನ ಬೋಧ'ನೆಯ ಮೂಲವೇ ಏಕ ದೇವರಲ್ಲಿ ಅಚಲ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಸ್ಲಾಂ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಗಳು ಒಂದಾಗಿರುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಹಲವಾರು ಹೆಸರಾಂತ ಉಲೆಮಾಗಳು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಬೋಧನೆಯ ಮುಖ್ಯಭಾಗವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ ಉಪಖಂಡದ ಇಬ್ಬರು ಖ್ಯಾತ ಉಲೆಮಾಗಳಾದ ಮೌಲಾನಾ ಹಜ್ರತ್ ಮೊಹನಿ ಮತ್ತು ಮೌಲಾನಾ ಉಬೈದುಲ್ಲಾ ಸಿಂಧಿ ಅವರುಗಳು ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೇ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು. ಮೌಲಾನಾ ಹಜ್ರತ್ ಮೊಹನಿಯವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ

ಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರು. ಮೌಲಾನಾ ಉಬೈದುಲ್ಲಾ ಸಿಂಧಿಯವರು ಖಿಲಾಫತ್ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಮಹಾರಾಜಾ ಪ್ರತಾಪಸಿಂಗ್ ಅವರ ಜೊತೆ ಒಂದು ಪರಿವರ್ತನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊರದೂಡುವಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ಥಾನದ ರಾಜರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿದಾಗ ಮೌಲಾನಾ ಉಬೈದುಲ್ಲಾ ಸಿಂಧಿಯವರು ರಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಲೆನಿನ್‌ರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷರ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಭೂಗತರಾಗಿದ್ದು ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ೪೦ರ ದಶಕದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು. ಕವಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಇಕ್ಬಾಲ್ ಟರ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಉಸ್ಮಾನಿ ಶಕ್ತಿಯ ಪತನದ ನಂತರ ರಷ್ಯನ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ತಮ್ಮ *ಖಿಜರ್-ಎ-ರಾಹ್*‌ದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಅಪಾರವಾದ ಗೌರವ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನನ್ನು ಪ್ರವಾದಿಯಲ್ಲದ ವಿದ್ವಾಂಸ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆದು ಅಪಾರವಾದ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು 'ಲೆನಿನ್ ಖುದಾ ಕೆ ಹುಜೂರ್ ಮೆ' (ದೇವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್) ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೩೦ರಲ್ಲಿ ಲಾಹೋರ್‌ನ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಎಡಪಂಥೀಯ ಒಲವಿದ್ದ, ಇಸ್ಲಾಂ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆಗಿದ್ದ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಪಾದ್ರಿಯೊಬ್ಬರು 'ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ' ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಥಮ ಸಂಘಟಿತ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿ ಎಂದರೆ ಇಸ್ಲಾಂ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ.

ಇಸ್ಲಾಂ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ದಮನಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹೊಂದಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಮೆಕ್ಕನ್ ಸುರಾಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಕ್ರೋಢೀಕರಣವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿಯೂ ಇದೆ. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಕಾ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಭಾರೀ ಶ್ರೀಮಂತರೂ (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಕುಲ ಪ್ರಮುಖರು) ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕಡು ಬಡವರೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಸುರಾ ೧೦೪ ಮತ್ತು ೧೦೭ (ಎರಡೂ ಮೆಕ್ಕನ್ ಸುರಾಗಳು)ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಬಗೆಯ ಖಂಡನೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮದೀನಾದ ಒಂದು ಸುರಾದಲ್ಲಿ (೯.೩೪) ನಾವು ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಕ್ರೋಡೀಕರಣದ ಖಂಡನೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸುರಾ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ: "ಯಾರು ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನವನ್ನು ಕೂಡಿಡುತ್ತಾರೋ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಾಹನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಠಿಣವಾದ ದಂಡನೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸು".

ಈ ಸುರಾ ಕೂಡ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾದಿಗಳ ಸಂಗಾತಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಅಬುಧರ್ ಅವರು ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡವರ ಮುಂದೆ ಈ ಸುರಾವನ್ನು ವಾಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಅಂತಹವರೊಂದಿಗೆ ಕೈ ಕುಲುಕಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ಅಬುಧರ್ ಅವರ ಜೊತೆ ಕೈ ಕುಲುಕುವವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಇತರರ ಬಳಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಬುಧರ್ ಒಬ್ಬ ರಾಜಿಯಾಗದ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದು ಅವರನ್ನು ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡಿದ್ದ ರಬ್ಜಾದ ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಸಾವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರ ಪಾರ್ಥೀವ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹೊದಿಸುವ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಕೂಡ ಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ತಮ್ಮ ಗಂಡನ ಶವವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.

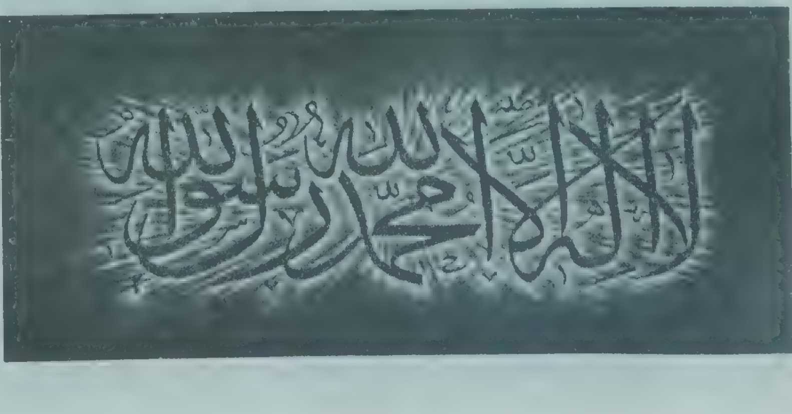
ಖುರಾನ್ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದಲ್ಲವೆನ್ನೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಧಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖುರಾನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪದ ಆಫ್ (*afw*) ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಉಳಿದದ್ದು, ಹಾಗಾಗಿ ಸುರಾ ೨:೨೧೯ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. "ಅವರೆಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದಲ್ಲವನ್ನೂ ಎಂದು ಹೇಳು" ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅವರ ಅಗತ್ಯವೆಷ್ಟಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತದೆ. ಖುರಾನಿನ ಮೂಲಭೂತ ಒತ್ತು ಇರುವುದು ನೀತಿಯ ಮೇಲೆ (ಅದ್ಲ್) ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಹನಿಗೆ ಇರುವ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ 'ಆದಿಲ್' ಎಂಬುದೂ ಒಂದು. ಹಾಗಾಗಿ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಹೀನ ಸಮಾಜ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಸಮಾಜವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಯಾವ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ದೇಶವೂ ಈ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ನ್ಯಾಯವೆಂಬುದು ಖುರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ಖುರಾನ್ ಹೇಳುತ್ತದೆ. "ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದನ್ನು ಮಾಡು ಅದು ದೈವಭೀರುವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾನ (೫ : ೮) ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿದು ಖುರಾನ್ ಹೇಳುತ್ತದೆ: 'ಪರಿಣಾಮ ನಿನ್ನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಶತ್ರುವಿನ ಪರವಾಗಿ ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಓ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರೇ ನೀವು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವವರಾಗಿ, ಅಲ್ಲಾಹನ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ, ಅದು ನಿಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧವೋ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಾಪಿತ್ರಗಳ ವಿರುದ್ಧವೋ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳ ವಿರುದ್ಧವೋ ಆಗಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ.'

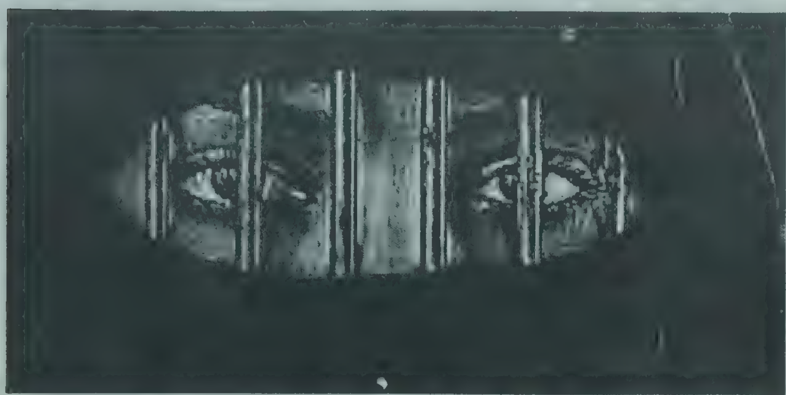
Distributive ನ್ಯಾಯವೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೇನು ಅರ್ಥ ? ಈ ಸುರಾವನ್ನು ಅಧ್ಯಾಯ ೧೦೪ ಮತ್ತು ೧೦೭ ರ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಓದಿದಾಗ Distributive ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಖುರಾನ್ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ *ಮುಸ್ತಕ್‌ಬಿರುನ್* ಮತ್ತು *ಮುಸ್ತದ್ ಇಫನ್* ಅಂದರೆ. ಬಲಾಢ್ಯ ಶೋಷಕರು ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ಶೋಷಿತರು ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪದಗಳು. ಅಲ್ಲಾಹನ ಪ್ರವಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ದುರ್ಬಲ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ. ಬಲಾಢ್ಯ ಶೋಷಕರಾದ ನಿಮ್ರುದ್ ಫಿಶಾನ್ (ಅಂದರೆ ನಿಮ್ರೊದ್ ಮತ್ತು ಫರೋವಾ) ಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ ಮೊಸೆಸ್, ಅಬ್ರಹಾಂ ಮತ್ತು ಇತರರು. ಖುರಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ಮುಸ್ತಕ್‌ಬಿರುನ್ ಮತ್ತು ಮುಸ್ತದ್ ಇಫನ್‌ಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಮುಸ್ತದ್ ಇಫನ್‌ಗಳು ಗೆದ್ದು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. (೨೮ : ೫)

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖುರಾನ್ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿಯೂ ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದ ಪರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗದ ನಾಯಕತ್ವ (ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ) ಬರುವುದೆಂದು ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸುರಾದ ಬಗ್ಗೆ (೨೮ : ೫) ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆದು ಶ್ರೀಮಂತರಿಂದ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಬುನ್ಯಾದ್ ಇ ಮುಸ್ತಾದ್ ಇಫಿನ್ (ದುರ್ಬಲರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ) ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು ಇಮಾಮ್ ಖೊಮೇನಿಯವರು ಎಂಬುದು ಕುತೂಹಲದ ಸಂಗತಿ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇತರೆ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಂತೆ ಇರಾನ್‌ನ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ಥಾಪಿತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಂಡವು. ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಸ್ಥಾಪಿತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಅದರ ಸುತ್ತ ಬೆಳೆದು ಅದನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳು ತುಂಬ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಬೇಕು. ಪ್ರವಾದಿಗಳು ಮರಣಹೊಂದಿದ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಕ್ರಾಂತಿಗೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಗತಿ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಇಸ್ಲಾಂ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ : ಒಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: ಬಾಪು ಹೆದ್ದೂರಶೆಟ್ಟಿ

ಬಡವರು ಮತ್ತು ದಮನಿತರ ಬಗೆಗಿನ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮಾತ್ರವೇ ಸಮಾಜವಾದವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳಷ್ಟು ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ತಮ್ಮ ವಾದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಸುರಾಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸಂಪತ್ತು ಕೂಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದಾನ ಮಾಡದಿರುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕಾದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ದಾನ ಮಾಡುವುದೇ ಸಮಾಜವಾದವಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸುರಾ ೨.೨೧೯ ವಿಧಿಸುವಂತೆ, ಹಂಚುವುದೂ ಸಮಾಜವಾದವಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸಮಾನತೆಯೇ ಸಮಾಜವಾದ.

ಬಡವರ ಬಗೆಗಿನ ಅನುಕಂಪ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಚಾರ, ಕೂಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮುಂತಾದವು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಡು ಬರುವಂಥದ್. ಆದರೆ ಇಸ್ಲಾಂ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕುರಾನ್‌ನ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೊದಗಿಸುತ್ತದೆ.

೧೬.೭೧; ಅಲ್ಲಾಹನು ಇತರರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ದೊರೆತವರು ನಿಮ್ಮ ಗುಲಾಮರೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಮಾನರಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

೧೬.೭೫: ಅಲ್ಲಾಹನು ಒಂದು ಸಾದೃಶ್ಯವನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಯಾವುದರ ಮೇಲೆಯೂ ನಿಯಂತ್ರಣವಿರದ ಗುಲಾಮ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಪಡೆದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಇವನು ಗುಟ್ಟಾಗಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವನು. *ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸಮಾನರೇ?*

೩೦.೨೮: ನಾವು ನಿಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಗುಲಾಮರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಪಾಲುದಾರರಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಸಮಾಜವಾದವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆಯಲ್ಲ. ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಘಟಕ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ನಡುವಿನ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ. ಈ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಸಮಾಜವಾದಿ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಮಕಾಲೀನ ಒತ್ತಡಗಳೇನೇ ಇರಲಿ, ಲೌಕಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಮಾನರೆಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸುರಾ ೪.೩೪ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಪುರುಷ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ: ಪುರುಷರು ಮಹಿಳೆಯರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಾಹನು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿಸಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು (ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಲಹುವುದಕ್ಕಾಗಿ) ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸುರಾ ೨.೮೨ ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಕ್ಷಿಯು ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನ ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಸಮಾನವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸುರಾ ೪.೧೧ ಪುರುಷರ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಅರ್ಧದಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ೪.೩೪: ಮಹಿಳೆಯರು ಪುರುಷರಿಗೆ ಎದುರು ಬೀಳಬಹುದೆಂಬ ಆತಂಕವುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಹೊಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಖುರಾನ್ (೩೬, ೫೫, ೪೩, ೭೦) ಒಳ್ಳೆಯ ಪುರುಷರು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಉಲ್ಲೇಖವು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಈ ಗುಣವಂತ ಪುರುಷರನ್ನು ಖುಷಿಪಡಿಸಲು ಕನ್ಯೆಯರು ದೊರೆತರೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಏನು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಖುರಾನ್ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಸ್ಲಾಂ ತನ್ನ ಕಾಲದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸುಧಾರಣಾವಾದಿ ಆದರೆ ಸಮಾಜವಾದದೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಎಂದರೆ ಅವೆರಡನ್ನೂ ವಿರೂಪಗೊಳಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಅದು ಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದ ಅಸಂಗತಿ.

ತೀರ್ಪು ನೀಡುವ ದಿನ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಅಲ್ಲಾಹನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ನಂಬಿಕೆ ಹೀನರು ಎಡಕ್ಕೆ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ (೯೦, ೧೭-೧೯) ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೂ ಎಡಪಂಥೀಯರೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕಾರಣ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಾಹನ ಎಡಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಇದರರ್ಥ ಖುರಾನ್‌ನ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಾಹನಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹರಲ್ಲ.

(ಎರಡೂ ಲೇಖನಗಳ ಅನುವಾದ : ಎಂ. ರಾಜು)

(ಇಸ್ಲಾಂ ಕುರಿತ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಎಲ್ಲ ಮೂಲ ಬರಹಗಳ ಕೃಪೆ: 'ಜನತಾ')

ದಿಟ್ಟ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಲಕಿ ಮಲಾಲಾ

ಮಹಿಳೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ ಏನೇ ಹೇಳಲಿ, ಅದು ಆಧುನಿಕ ಮಹಿಳಾ ಚೇತನದ ಸಮಾನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳಗಾಗಿನ ಆಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಉಜ್ವಲ ಉದಾಹರಣೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ೧೨ ವರ್ಷಗಳ ಬಾಲಕಿ ಮಲಾಲಾ ಯೂಸಫ್ಜಾಯಿ.

ಫಕ್ತೂನಿಸ್ತಾನ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಶಾಲೆಯೊಂದರ ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾದ ಮಲಾಲಾ, ತಾಲಿಬಾನಿಗಳು ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ನಿಷೇಧ ಹೇರಿ ಬಾಲಕಿಯರ ಶಾಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಂಬುಗಳ ಮಳೆಗೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಬ್ಲಾಗ್ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ದಿಟ್ಟ ಬಾಲಕಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆ ಇದೇ ವರ್ಷದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೯ರಂದು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಾಲೀಬಾನಿಗಳ ಗುಂಡೇಟನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಯಿತು. ಹಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಬದುಕು ಸಾವುಗಳ ನಡುವಣ ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯಲಿದ್ದು, ಈಗ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಬಾಲೆ, ಈ ದಾಳಿಯಿಂದ ಕೊಂಚವೂ ವಿಚಲಿತವಾಗದೆ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ತನ್ನ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ಮಲಾಲಾಳಿಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಪುರಸ್ಕಾರ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದ್ದರೆ, ಅವಳ ಹೆಸರನ್ನು ದ. ಆಫ್ರಿಕಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಟುಟು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೂ, ಹಲವು ದೇಶಗಳ ನಾಯಕರು ನೊಬೆಲ್ ಶಾಂತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ–ಸಂಪಾದಕ

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ನಾಟಕ ಇತ್ಯಾದಿ: ನೀನಾಸಂ ತಿರುಗಾಟ-೨೦೧೨

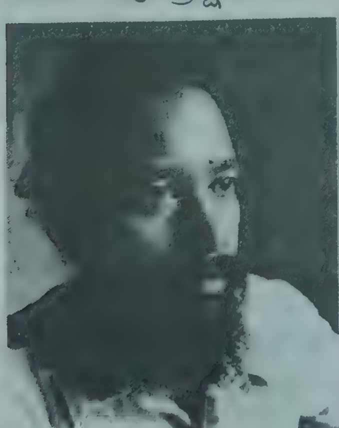

ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಕ್ರಮರಾಯನೂ ನಿರಾಸೆ ಮೂಡಿಸಿದ ಬೊಂಬಿಲವಾಡಿಯೂ...

ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗೂ ತಲುಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ *ನೀನಾಸಂ ತಿರುಗಾಟ* ನವೆಂಬರ್ ೯ ಹಾಗೂ ೧೦ ರಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಕಂಡಿತು. ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು ಮಿಶ್ರ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡವು. ಮೈಸೂರು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಸ್ತುವನ್ನು ತನ್ನ ಒಡಲಾಳದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ 'ವಿಗಡ ವಿಕ್ರಮರಾಯ' ನಟರ ವಿಸ್ತೃತ ಆಂಗಿಕ ಅಭಿನಯ, ವಿನೂತನ ನಿರೂಪಣಾ ವಿಧಾನ, ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜಕಾರಣದ ಗೋಜಲುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಗುವ ಗುಣ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ರಂಗರೂಪಕಗಳ ಹುಡುಕಾಟಗಳ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡರೆ, ಮರಾಠಿ ಮೂಲದ 'ಮೊಕ್ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಬೊಂಬಿಲ್‌ವಾಡಿ' ತನ್ನ ಸಡಿಲ ನಿರೂಪಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಹಸನದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇ ಸೀಮಿತವಾಯಿತು.

ಸಂಸರ 'ವಿಗಡ ವಿಕ್ರಮರಾಯ' ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಂಡ ರಂಗಕೃತಿ. ಉದ್ದುದ್ದ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಸಂಸರ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಂಗಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದೇಶಕನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲೇ ಸರಿ. ಹಿಂದಿನ ಬಹುತೇಕ ರಂಗಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಾಟಕೀಯತೆಯ ಹಾಗೂ ಸಂಸರ ರಂಗಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ವೈಫಲ್ಯ ಕಂಡಿದ್ದರೆ, ಈ ಪ್ರಯೋಗವು ನಟರ ಸಾಂಘಿಕ ನಟನೆಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಂಜು ಕೊಡಗು ಅವರಿಗೆ ದಕ್ಕಿದ ಕಥಾನಕದ ಮೇಲಿನ ಹಿಡಿತದಿಂದಾಗಿ ಅಮೋಘ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡಿತು. ನಟ ಸಮೂಹದ ಸಾಂಘಿಕ ಶೈಲೀಕೃತ ಆಂಗಿಕ ಅಭಿನಯ-ವಿಸ್ತೃತ ಸಂಭಾಷಣೆ-ನಾಟಕೀಯತೆ-ಬೆಳಕಿನ ಸಂಯೋಜನೆ-ಹಿನ್ನಲೆ ಗಾಯನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಾಳ ಮೇಳೈಸಿ ದೃಶ್ಯ ವೈಭವವೊಂದನ್ನು ರಂಗದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದವು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಕೂಡಾ ತದೇಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಹೊಸ ರಂಗಭಾಷೆಯ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರು.

ಮಂಜು ಕೊಡಗು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲ ರಂಗಚಿಂತಕರು ರಂಗಕೃತಿಯ ನಿರೂಪಣೆಯು ನೇರವೂ, ಸರಳವೂ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸಿ ಅಂತಹ ನಿಧಾನಗತಿಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳತ್ತ ವಾಲುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈ ಪ್ರಯೋಗವು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ತೀವ್ರ ಗತಿಯ ಆಂಗಿಕ ಕಸರತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂತು. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ನಾಟಕದ ಕಥಾವಸ್ತು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಕಥಾವಸ್ತುವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಇದು ಸಮಕಾಲೀನ ಅನೈತಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರದ ಲಾಲಸ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಳವಾಯಿ ವಿಕ್ರಮರಾಯನದ್ದು ಕೆಡುಕಿನ ಹಾಗೂ ದುರಾಸೆಯ ಪಾತ್ರ, ಈತ ಹಿಂಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾವಾಗ ರಾಜ ಒಡೆಯನು ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿರೋಧ ಒಡ್ಡಿತ್ತಾನೋ ಆಗ ದಳವಾಯಿಯು ಆತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿ, ರಣಧೀರನನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗೊಂಬೆಯನ್ನಾಗಿಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ದಳವಾಯಿಯೇ ತನ್ನ ಕುತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಫಲನಾಗಿ ಮರಣ ಹೊಂದುವುದು ನಾಟಕದ ಕಥಾ ವಸ್ತು. ಅಂದರೆ ಕಥಾನಕವು ರಾಜಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಿರುವ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಅನೈತಿಕ ಅಧಿಕಾರ ದಾಹ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಕುತಂತ್ರಗಳಿಗೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಗುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ನಾಟಕವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಆಯಾಮದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಲಂಘಿಸುವ ಗುಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾಟಕದ ಕೊಟ್ಟಕೊನೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಪಠ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ದಳವಾಯಿ ವಿಕ್ರಮರಾಯನು ಪುನಃ ಎದ್ದುಬರುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಪಿಪಾಸುತನ ದಳವಾಯಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ ಇದೊಂದು ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬ ನೈತಿಕ ತಿಳವಳಿಕೆಯ ದೃಶ್ಯ ಜೋಡಣೆ ಇದು. ಇದೇ ತಂತ್ರವನ್ನು ರಷ್ಯಾದ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪೋಲನ್‌ಸ್ಕಿ ತನ್ನ ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ಅವತರಣಿಕೆಯ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿಯು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾನೆ.

'ಮುಕ್ಕಾಂ ಪೋಸ್ಟ್ ಬೊಂಬಿಲ್‌ವಾಡಿ'(ಮೂಲ ಮರಾಠಿ: ಪರೇಶ್ ಮೊಕಾಶಿ, ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನ: ಕೆ.ಆರ್. ಓಂಕಾರ್) ತನ್ನ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯೆನಿಸುವ ಕಲ್ಪನೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಂವೇದನೆಯ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಿಂದ ಗಮನ ಸೆಳೆದರೂ, ಯಾವುದೇ ದಿಕ್ಕುದೆಸೆಗಳಿಲ್ಲದ ಬರೀ ಗೋಜಲುಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ನಿಂತು ನಿರಾಶೆ ಮೂಡಿಸಿತು. ನಾಟಕವು ಹಿಟ್ಲರನ ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತ -ಈ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳ ಘಟನಾವಳಿಗಳನ್ನು ಕಸಿ ಮಾಡಿ ಆಗ ಸಂಭವಿಸುವ ಉಪದ್ವಾಪಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಸ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕೇಂದ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಹಸನ ಕೂಡ ನೀಡಬಹುದಾದ ಗಾಢ ಅನುಭವ ನೀಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಎರಡೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ನೀನಾಸಂ ನಟರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಮೂಹ ನಟನಾ ಕೌಶಲ್ಯ ಎದ್ದುಕಂಡಿತು.

-ಟಿ. ಅವಿನಾಶ

ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ

ಪು: ಇಸ್ಲಾಮೀ ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು
ಲೇ: ಡಾ. ಅಸ್ಗರ ಅಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಅನು: ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ
ಪ್ರ ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಪುಟ : ೧೩೨ ಬೆಲೆ : ರೂ.೭೫/-

ಪ್ರಗತಿಪರ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೊಂದು ಕೈಪಿಡಿ

'ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮವನ್ನು, ಅದು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾದದ್ದು, ಅವರ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ ಕುರಾನ್ ಜಿಹಾದ್ ಅಂದರೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಪ್ರೇರೆಪಿಸುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲ ಮುಸ್ಲಿಮರೂ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು' ಹೀಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಮೆರಿಕ ಸೇರಿದಂತೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳು ರಾಕ್ಷಸೀಕರಣ ಗೊಳಿಸುವ ಹಿಂದಿನ ಗುಪ್ತ ಅಜೆಂಡಾಗಳೇನು? ನಿಜಕ್ಕೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಧರ್ಮವೇ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಕುರಾನಿನ ಮೂಲಕವೇ ಉತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು 'ಇಸ್ಲಾಮೀ ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು' ಕೃತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಲೇಖಕ ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಚಿಂತಕರಾಗಿರುವ ಡಾ. ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರ್. ಅವರು ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳ ಆಯ್ದ ಸಂಕಲನ ಈ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕುರಾನ್ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜಿಹಾದ್‌ನ ಅರ್ಥ ಹಿಂಸೆಯಾಗಲೀ ಯುದ್ಧವಾಗಲೀ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಾನ್‌ನ ಉಲ್ಲೇಖಗಳೊಂದಿಗೆ ಲೇಖಕರು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವುದೆಲ್ಲ ಸರಿ ಎಂಬುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಪಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಒಡಕು ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಈ ಒಡಕುಗಳನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿಡುವ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕೆಲವು ಮದರಸಾಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ವಿಗಳು, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಫತ್ವಾ ಹೊರಡಿಸುವ ಉಲೇಮಾಗಳು, ಇನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿ, ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆ ಪ್ರಜೆಗಳಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು... ಹೀಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಹತ್ತಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಲೇಖಕರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಲು ಶರಿಯತ್ ಕಾನೂನುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಸುವ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸ್ವರೂಪದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದುದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯ ದಾರಿ ಎಂಬ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರೂ ಧರ್ಮದ ಕುರುಡು ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖಕರೇಕೆ ಮೌನವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಏಳುತ್ತದೆ. ಕೃತಿಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಅನುಮಾನ ಮೂಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾವನ್ನು ಹಣಿಯಲು ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಚ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಕಲ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿ ತಾಲಿಬಾನರನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಆ ಉಗ್ರರು ತನಗೇ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಇಡೀ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಧರ್ಮವೇ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಕಾಣತೊಡಗಿತು. ತಾಲಿಬಾನರು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ೧೯೪೮ರ ನಂತರ. ಕೇವಲ ಎರಡು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ತಾಲಿಬಾನ್ ಉಗ್ರರ ಮೂಲಕ ೧೪೦೦ ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ಇಡೀ ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮವನ್ನು 'ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಧರ್ಮ'ವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವ ಷಡ್ಯಂತ್ರವನ್ನು ಲೇಖಕರು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಇಸ್ಲಾಂ ಇದ್ದಿರದಿದ್ದರೂ ಜಗತ್ತು ಹಿಂಸೆ ಹಾಗೂ ಯುದ್ಧರಹಿತವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ 'ಎ ವರ್ಲ್ಡ್ ವಿತೌಟ್ ಇಸ್ಲಾಮ್' ಕೃತಿಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕುತೂಹಲದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಈ ಕೃತಿಯ ಲೇಖಕ ಗ್ರಾಹಂ ಫುಲರ್ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದವರೆಗೆ 'ಸಿಐಎ' ಬೇಹುಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿ. 'ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಫಸಲು ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಲಾಢ್ಯ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೀಕರವಾದ ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ' ಎನ್ನುವ ಲೇಖಕರ ಈ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಒಳನೋಟ ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ೧೯೯೨ರಲ್ಲಿ ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿ ಕೆಡವಿದ ನಂತರ, ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್ ನರಮೇಧ ನಡೆದ ನಂತರ ತಾನೆ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಹೊರಗೂ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲು ತೊಡಗಿದ್ದು.

ಈ ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಡವಾಗಿದ್ದು ಓದುವಲ್ಲಿ ತೊಡಕನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಅವತೀರ್ಣಗೊಂಡ' (ಪುಟ ೩೨), 'ಉತ್ಪೀಡನೆ' (ಪುಟ೪೧) 'ದೃಗ್ಗೋಚರತೆ' (ಪುಟ ೪೧) ಎಂಬ ಪದಗಳು ಮತ್ತು 'ಉಚ್ಚ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಬದುಕಿನ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ ಸಾಂಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ವಿವೇಚನೆ ಎರಡು ಅಂಚಿನ ಖಡ್ಗವಿದ್ದಂತೆ. ಸತ್ಯ ಕೇವಲ ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಯೊಂದಿಗಿನ ಸಾಮಂಜಸ್ಯವಾಗಿರದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಆಚೆಗಿನ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿದ್ದು ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂಥದ್ದೂ ಆಗಿರುವಂಥದ್ದಾಗಿರಬೇಕು.' (ಪುಟ.೧೯) ಎಂಬಂತಹ ವಾಕ್ಯಗಳ ಅರ್ಥವೇನು ಎಂಬುದು ಕೊನೆಗೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಮುಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದಾದ ಸಣ್ಣ ಮಿತಿ.

ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಜಗತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಸರಿಸಬೇಕು, ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳುಳ್ಳ ಉಲೆಮಾಗಳು ಧರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿರುವ ಬಿಗಿಹಿಡಿತವನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತರಬೇಕು, ಸಂವಾದದ ಮೂಲಕ ಅಂತರ್‌ಧರ್ಮೀಯ ಏಕತೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಐದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಇಸ್ಲಾಮ್ ಜಗತ್ತಿನ ಮುಂದಿರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮವನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸ್ವಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಮೆರೆಯುವ ಯಾವ ಧರ್ಮದ ಧರ್ಮಗುರುಗಳೂ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರ ತರುವ ಇಂತಹ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಿರಲಿ, ಕನಿಷ್ಟ ಕೇಳಲೂ ಸಿದ್ಧರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರಗತಿಪರ ಮುಸ್ಲಿಮರಾದರೂ ಇದರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿ ಅವರಿಗೊಂದು ಕೈಪಿಡಿಯಂತಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಆಯ್ದು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ ಸುರಕೋಡರಿಗೆ, ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು.

-ಸರ್ಜಾಶಂಕರ ಹರಳಿಮಠ

ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಅಂಚೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತಿಂಗಳ ಹತ್ತರೊಳಗಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆ ತಲುಪದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ನಿಮ್ಮ ಚಂದಾ ಸಂಖ್ಯೆ ನೀಡಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಂದೇಶ ನೀಡಿ ಅಥವಾ. ಕರೆ ಮಾಡಿ.

-ಸಂಪಾದಕ

ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ
ಹಿತಮಿತ ಸಮತೋಲನ ಆಹಾರ
ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಸದಾ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲನನ್ನಾಗಿ ಇರಿಸುತ್ತದೆ!

'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'ನಿಗೆ

ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು!

ಎದೆರೋಗ ತಜ್ಞರು
ನಿವೃತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು
ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು
ಮೈಸೂರು

'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'ನ

ಉದಯಕ್ಕೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು!

-ಎಂ. ರಾಜು
ಮಂಜುಳಾ ಎಂ. ರಾಜು
ಬಿ. ಅವಿನಾಶ್
ಶಿವಮೊಗ್ಗ

HOSA MANUSHYA, a kannada monthly solely owned, edited, published and printed by D. S. Nagabhushana at HIG-5, Kallahally Extension, Vinobanagara, SHIMOGA-577204 and printed in Chitrakuta Printers, Durgigudi, Shimoga-577 201

RNI No: KARKAN/22649/10/2012-TC
RGD. No. MAG/ SDM/ SMG /PRB/ CR25/2012-13

ತೆರೆದ ಅಂಚೆ

ಇವರಿಗೆ.

If undelivered, please return to D.S. Nagabhushana,
HIG-5, 'Nudi', Kallahalli Extension, Vinoba Nagara,
Shivamogga - 577204 (Karnataka)

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ

ಜನವರಿ, ೨೦೧೩ ('ನವ **ಮಾನವ** ಮಾಸಿಕ'ದ ನೋಂದಿತ ಆವೃತ್ತಿ) ಸಂಪುಟ: ೧ ಸಂಚಿಕೆ: ೨

ಸಂಪಾದಕ : ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಚಂದಾ ವಿವರ: ವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ. ೧೨೫/-(ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ) ರೂ. ೨೦೦/-(ಸಂಸ್ಥೆ/ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ)

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ-೫, 'ನುಡಿ', ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ- ೫೭೭ ೨೦೪

ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೪೮೫೭೪ ಸಂಚಾರಿ: ೯೪೪೯೨ ೪೨೨೮೪ *ಈ ಮೇಲ್:* dsnagabhushana@gmail.com

ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಮೊದಲು ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ಮೊದಲಿಗೆ:

ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂದೂಕು ಬಳಸಿ ಸನೊಹದ ಶಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಐದರಿಂದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ೨೦ ಜನ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ೨೭ ಜನರನ್ನು ಕೊಂದು ತನ್ನನ್ನೂ ಕೊಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ರೀತಿಯ ಮೊದಲ ಘಟನೆಯೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಈ ಸುದ್ದಿ ಇಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಒಂಭತ್ತಕ್ಕೆ ನಗರದ ಖಾಸಗಿ ಸಾರಿಗೆ ಬಸ್ ಹತ್ತಿದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯೊಬ್ಬಳ ಮೇಲೆ ಆ ಬಸ್ಸಿನ ಚಾಲಕ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಾಹಕ ಸೇರಿದಂತೆ ಐದಾರು ಜನ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರವೆಸಗಿ, ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಿದ ಆಕೆ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಮಾರಕವಾಗಿ ಥಳಿಸಿ ಊರ ಹೊರಗಿನ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶವೊಂದರಲ್ಲಿ ಎಸೆದು ಹೋಗಿರುವ ಘಟನೆ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಈ ರೀತಿಯ ಮೊದಲ ಘಟನೆಯೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೂ ದೇಶ ಅರೆ ಕ್ಷಣ ಬೆಚ್ಚಿ ಕೂತು ಈಗ ಅಳತೊಡಗಿದ್ದೇಕಿರುಚತೊಡಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯ ಮಗುವಿನಂತೆ.

ಮೇಲಿನ ಈ ಎರಡೂ ಎಂತಹ ಕೃತ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಅವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಭಾಷೆಯೇ ಸೋತು ಹೋಗುವಂತಿದೆ. ಭೀಕರ, ಘೋರ, ಅಮಾನವೀಯ, ಮೃಗೀಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳು ಸವಕಲುಗಳಾಗಿ ಕಾಣತೊಡಗಿವೆ. ಈ ಎರಡೂ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ಹೇಳಲು ಇವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದಷ್ಟೇ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಇವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯ ಎರಡು ಮುಖಗಳು ಎಂಬುದೂ ಕೂಡ. ಇವೆರಡೂ ವಕ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ವಿಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಂಡಿರುವ ಮತ್ತು ವಿಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ಸಮಾಜಗಳ ಭಯಂಕರ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಅಮೆರಿಕಾದ ಸಮಾಜ ಒಳಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಕುರುಡಾಗಿ ಅನುಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಾರತದ ಸಮಾಜ ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕವಾಗಿ ಎಚ್ಚರದಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ಸೂಚನೆಯಿದು. ಇದು ಇಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ದುಡಿಮೆಯ ಅರ್ಥವೇ ಬದಲಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಅಯೋಗ್ಯರ, ದುಷ್ಟರ ಪಾಲಾಗುತ್ತಾ ಸಮಾಜ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ವಕ್ರವೂ, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತವೂ ಆಗತೊಡಗಿದೆ. ಹಿಂಸೆಯ ಭೀಕರತೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯ ಎರಡೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ, ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ದಲಿತರ ಮೇಲೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರಲಾರದು. ಈ ಸಾಮೂಹಿಕ ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ ದೇಶದ ಅಸಹಾಯಕ ಜನತೆ ದಿನ ನಿತ್ಯ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಒಂದು ಸ್ಫೋಟಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ರೂಪವಷ್ಟೆ ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು?

ಈ ಎರಡೂ ಕಡೆ ನೋಡಿ. ಬರೀ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿಗೊಳಿಸುವ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಹೊರನೋಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸುಲಭ ಸುಖ ಮತ್ತು ಮಜಾಗಳ ರುಚಿ ಹತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅದರ ಬುದ್ಧಿ ಮಾಂದ್ಯತೆ. ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದೆ.

* * *

ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು, ಮಾನವ ಹಕ್ಕು ಹೋರಾಟಗಾರರು, ಸ್ವಯಂ ಘೋಷಿತ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸ್ಟರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಂತೆ ಮೋದಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಗುಜರಾತ್ ಜನತೆಯ ಒಂದು-ಶೇ.೪೦ರಷ್ಟು-ಭಾಗವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದವರಾರೂ ಇದನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿರಲಾರರು. ಆದರೂ ಅವರು ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಲಾಗದ ಅವರ ವಿರೋಧಿಗಳ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮೋದಿಯವರ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯ ಮಾಡಿದ ದಕ್ಷತೆ, ಸ್ವಚ್ಛ ಆಡಳಿತ ಮೋದಿಯ ಸತತ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಪೌಷ್ಠಿಕತೆ, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳಲ್ಲದೆ, ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸೂಚ್ಯಂಕವಾದ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಗುಜರಾತ್ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಹಿಂದಿದೆ ಎಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ವಿಜಯದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಮೋದಿ ವಿರೋಧಿಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ, ಅಂದರೆ ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶೈಲಿ, ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಂ, ಸ್ವಚ್ಛ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಂಬಿಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೆಂದರೆ, ಮೋದಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡದ ಜನಸಮುದಾಯಗಳೂ ಇವರನ್ನು ನಂಬದಷ್ಟು!

ಅಲ್ಲಿನ 'ಸೆಕ್ಯುಲರ್' ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ. ಶಂಕರಸಿಂಗ್ ವಘೇಲ ಎಂಬ ಮಾಜಿ ಆರೆಸ್ಸೆಸ್ ನಾಯಕನೇ ಅದರ ಅಗ್ರ ನಾಯಕ! ಇನ್ನು ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಟಿಕೆಟ್ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮುನಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಜೆಪಿ ಸೇರಿ ಮೋದಿಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮಾಡುವುದೇ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನದ ಗುರಿ ಎಂದೂ ಘೋಷಿಸಿದ ನರಹರಿ ಅಮೀನ್ ಎಂಬಾತ ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೆ ಈ ಪಕ್ಷದ ಹಿರಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಈ ಬಾರಿಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರೆಂದು ಬಿಂಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವ! ಹೀಗೆ ನೈತಿಕವಾಗಿ ದಿವಾಳಿಯೆದ್ದು ಹೋಗಿರುವ ಈ ಪಕ್ಷ ಕೋಮುವಾದದ ಸುದ್ದಿ ಎತ್ತಿದರೆ ಹಿಂದೂ ಮತಗಳು ಬೀಳಲಾರವು ಎಂಬ ಭಯದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಬಾರಿ ಅದರ ಸುದ್ದಿಗೇ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ! ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗುವ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಈ ಫಲಿತಾಂಶದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ಈಗಲೇ ಆತಂಕಿತರಾಗಿ ಹುಯಿಲೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ 'ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸ್ಟ್'ರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಪ್ರಧಾನಿಯಾದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ-ಸುಭಿಕ್ಷ ನೆಲೆಸುವುದೆಂದು ನಂಬಿರುವವರೆಲ್ಲಾ ಕೋಮುವಾದಿಗಳೇನಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಬಿಜೆಪಿ ಈ ಎರಡೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಈಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು. ಆದುದರಿಂದ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯ ಎದುರು ನಿಜವಾದ ರಾಜಕಾರಣ ಎಂದರೆ, ಈ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪರ್ಯಾಯವೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಓದುಗರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಶುಭಾಶಯಗಳು!

-ಸಂಪಾದಕ

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೇ,

ನವೆಂಬರ್ ಸಂಚಿಕೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯಷ್ಟು ತಟ್ಟಿ-ತಡವಿ ಸಂತೈಸಲಿಲ್ಲ. ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಸಂಚಿಕೆಯೂ ಒಂದು ಯುದ್ಧವೇ! 'ಒಂದು ಮರುಹುಟ್ಟೇ! ತಾವು ನಂಬಿದ ತತ್ವ-ಸಿದ್ಧಾಂತ-ಆದರ್ಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಬೇಡ. ಪತ್ರಿಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಜಾಹೀರಾತು ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ; ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರು ಕೈಜೋಡಿಸಲು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.

-ಎಂ. ಸುದರ್ಶನ ರಾಜ್, ಧಾರವಾಡ

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮತೀಯ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ವಿಶೇಷತಃ ಇಸ್ಲಾಂ ಅನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿರುವಲ್ಲೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮತೀಯಾಧಾರಿತ ರಾಜಕೀಯ ಹಿಂಸೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಹುಪಾಲು ಎಡಪಂಥೀಯರು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ, ನವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ಅಮೆರಿಕಾ ಕಾರಣ ಎಂದು ಮಂಡಿಸುವ ವಾದ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿಸುವಂತಹದು. ಭಾರತದ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಲೌಕಿಕೀಕರಣ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರರಂತಹ ಚಿಂತಕರೂ ಇಂತಹ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು(*ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆ*) ವಿಚಿತ್ರ

ಅನೇಕ ಎಡಪಂಥೀಯರು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಮತ್ತು ಕೋಮುವಾದಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು-ಅದರಿಂದ ಸಮಾಜವಾದ ಮುಂದೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಿನಿಂದ! ಎಡಪಂಥಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂತ್ವ ಪ್ರಧಾನ ಶತ್ರು ಅಲ್ಲ

-ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ, ಮಂಗಳೂರು

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಸಮಧಾನವಿದೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಕಸಬ್‌ನನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ 'ಕಾವ್ಯ ಕಂಬನಿ ಮಿಡಿದ ಒಕ್ಕಣ್ಣಿನ ಸಹೃದಯ'ರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಕಸಬ್‌ನ ದೇಹಾಂತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಒಂದೆರಡು ಕವಿತೆಗಳು ಮರಣ ದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಂತಹವೇ ಹೊರತು ಕಸಬ್‌ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವಂತಹುವಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ.

ಅದೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಣ್ಣ ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರ ಸಂದರ್ಶಕ 'ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಂತೆ ಭಾಸವಾಗಿರುವ ವಾತಾವರಣದ ನಡುವೆ ಇದ್ದೀರಲ್ಲಾ ನಿಮಗೇನೂ ಅನ್ನಿಸಿಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರು ಗಣನೀಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಳ ಯಾ ಊರುಕೇರಿಗಳನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನವೆಂದು ಕರೆಯುವುದು ಈಗ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಈ ಮೂರ್ಖ 'ಕಾಮನ್ ಸೆನ್ಸ್' ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಲೋಕಜ್ಞಾನ ಆಗಕೂಡದು.

ಸಂದರ್ಶಕರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ವೀರಣ್ಣ ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರು ಒಬ್ಬ ನೈಜ ಸಮಾಜವಾದಿಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದು ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನ ತಂದಿತು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಹಜ ವಿವೇಕವೇ ಮಹಾ ಔದಾರ್ಯವೂ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣತೊಡಗಿತು. ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರು ಅದನ್ನು ಬಯಸಿರಲಾರರು.

-ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ, ಉಡುಪಿ

ಪ್ರಿಯ ರಾಜಶೇಖರ್,

ಕಸಬ್‌ನನ್ನು ನೇಣಿಗೇರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಡಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಎರಡೂ ಪದ್ಯಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಕಸಬ್‌ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆಯೇ ಇವೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ವಿವರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿರುವೆ. ನೀವು ಗಮನಿಸಿದಂತಿಲ್ಲ. ಕೃಪೆ ಮಾಡಿ ಗಮನಿಸಿ. ಮರಣ ದಂಡನೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗಂಭೀರ ತಕರಾರಿರುವವರು ಸಮರ್ಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅಥವಾ ವಾದ ಮಂಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವರೇ ಹೊರತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೋಳು ಪದ್ಯ ಬರೆಯಲಾರರು. ಹೋಗಲಿ, ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ.ಬಂಗಾಳದ ಯುವ ಅತ್ಯಾಚಾರಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದರಲ್ಲಾ ಆಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪದ್ಯಗಳು ಬಂದಿವೆ ಹೇಳಿ.

ಇನ್ನು, ಆರಂಭಿಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲೇ ಸೂಚಿಸುರುವಂತೆ, ವೀರಣ್ಣ ತಿಮ್ಮಾಜಿ ಕುರಿತ ಬರಹ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'ಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಪರವಾಗಿ ಬರೆದುದಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು-ಒಂದೂವರೆ ದಶಕದಷ್ಟು ಹಳೆಯ ಬರಹ. ಹಾಗಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಂಡಿರುವ ಶಬ್ದದ ಬಳಕೆಗೆ ಪತ್ರಿಕೆ ನೇರ ಹೊಣೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು: 'ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಂಧುಗಳು ನಮಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರತೊಡಗಿದ್ದರು' ಎಂದು ಬರೆಯುವ ಲೇಖಕನೇ(ಇವರು ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಪ್ರಗತಿಪರರು ಮತ್ತು ಬಂಡಾಯ ಲೇಖಕರು) ಆ ಶಬ್ದ ಬಳಸುವಂತಾಗಿದ್ದರೆ, ಇದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಬದಲಿಗೆ, 'ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೂರ್ಖ ಕಾಮನ ಸೆನ್ಸ್' ಎಂದೆಲ್ಲ ಸುಮ್ಮನೆ ಉದ್ವಿಗ್ನರಾಗುವುದಾದರೂ ಏಕೆ? ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತತೆಯೊಂದೇ ಒಂದು ಜಾಗ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಂತೆ 'ಭಾಸ'ವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ತಿಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಉತ್ತರದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಬಲ್ಲವರಾದ ನೀವು ಈ ಮಾತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಏಕಿಷ್ಟು ಸಪಾಟಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಕ್ರುದ್ಧರಾಗುವಿರಿ?

-ಸಂಪಾದಕ

ಇಸ್ಲಾಂ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ: ಒಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರ 'ಇಸ್ಲಾಮಿಗೂ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ?' ಎನ್ನುವ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಬಾಪು ಹೆದ್ದೂರಶೆಟ್ಟಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ(*ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ: ಡಿಸೆಂಬರ್, ೨೦೧೨*) ಸಹಜವಾದದ್ದೇ. ಇಸ್ಲಾಂ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಕುರಿತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಮುಸ್ಲಿಮರೇ ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಬಂಧ ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆಗೆ ತವಕಿಸಿದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವೇ.

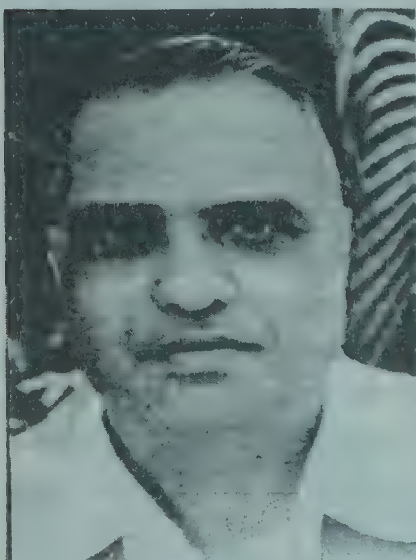
ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರಂತರ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವವರಿಗೆ ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿ ನಂತವರು. ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕುರ್‌ಆನ್ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ಕುರ್‌ಆನ್‌ನ ಶ್ಲೋಕ(ಸೂರಾ)ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸುನ್ನಾ(ಪ್ರವಾದಿಯ ನಡೆ ನುಡಿ)ಅನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವತೀರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಆ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅಸಿಂಧುಗೊಳಿಸಿದ ಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಸಹ ಅವತೀರ್ಣಗೊಂಡವು. ಅಂತಹ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಆ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸುನ್ನಾಅನ್ನು ಬೇಕೆಂತಲೇ ಅಲಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಮಾಜದ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಕುತಂತ್ರ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರೇ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕುರ್‌ಆನ್‌ನ ೩೩:೩೫ನೆಯ ಶ್ಲೋಕ ಹೀಗಿದೆ: "'ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ, ಶರಣಾಗುವ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಶರಣಾಗುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು...... ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಅಲ್ಲಾಹ್ ಕ್ಷಮೆ ಹಾಗೂ ಅಪಾರ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಹಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.' ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರತಿಫಲದ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಹ ಹತ್ತು ಬಾರಿ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಪುರುಷರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಲೌಕಿಕವೆನ್ನದೆ ಯಾವುದೇ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಘೋಷಣೆ ಆದದ್ದು ಗ್ರೀಕ್ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಆತ್ಮ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ! ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಕುರ್‌ಆನ್‌ನಲ್ಲಿವೆ.

ಇಸ್ಲಾಂ ಬರೀ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಅಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯೂ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಂಜಿನಯರ್ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ: ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಗುಲಾಮಳನ್ನಾಗಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಮರು ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಅಥವಾ ಕುರ್‌ಆನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿರದೆ ಪಿತೃಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ.

-ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ, ರಾಮದುರ್ಗ

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು: 'ಜನ ಸೇವಕ' ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚುಟುಕಗಳ ಪಿತಾಮಹರೆಂದು ಹೆಸರಾದ ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಓರ್ವ ಅಗ್ರ ಸಮಾಜವಾದಿ ನಾಯಕರೂ ಆಗಿದ್ದರೆಂಬುದು ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಮೂರು. ಒಂದು: ಅವರು ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದ ಈಗ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಪ್ರದೇಶ ಆಗ ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದುದು. ಎರಡು: ಅವರು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದೊಂದಿಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು. ಮೂರು: ಅವರ ಕಾರ್ಯ-ಕೇಂದ್ರ ಮುಂಬೈ ಆಗಿದ್ದುದು. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಿದ ಬಂದರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಿದ ರೈತ ಹೋರಾಟ ಹಾಗೂ ಅದರ ಭಾಗವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಂದೋಲನ ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿಯವರನ್ನು ಭಾರತದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಂದೋಲನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಮರರನ್ನಾಗಿಸಿದೆ.

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕೋಳಲ ಬಳಿಯ ಅಲಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ರೈತ ಅನುಕೂಲಸ್ಥ ರೈತ ಕುಟುಂಬವೊಂದರಲ್ಲಿ ೧೯೦೯ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ದಿನಕರರು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಬೈಗೆ ಹೋದವರು ಅಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿದೊಡನೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನರಸದೆ 'ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ರಾಜಕೀಯ ಗುರು ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆಯವರು ಸ್ಥಾಪಸಿದ್ದ' 'ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಸಂಸ್ಥೆಯ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಅದರ ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡರು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದೊಡನೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂಬ ನಿಬಂಧನೆಯಿಂದಾಗಿಯೇ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದದೊಡನೆ ಅಧಿಕೃತ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ.

ದಿನಕರರು ಮೊದಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು ಕಡಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟವನ್ನು. ಆವರೆಗೆ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನೇ ಕಾಣದಿದ್ದ ಮುಂಬೈ ಬಂದರಿನ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಘವನ್ನು ೧೯೩೭ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಅವರು, ದಟ್ಟ ದರಿದ್ರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು ೪೦ ದಿನಗಳ ಮುಷ್ಕರ ನಡೆಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯೂ ಆದರು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ದೇಶ ವಿದೇಶ ಸಂಚರಿಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಡಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದರು. ಈ ಕೆಲಸ ಅವರನ್ನು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮುಂಬೈ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈ ಬಂದರು ಟ್ರಸ್ಟಿಬ ಧರ್ಮ ದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು.

ದಿನಕರರು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ತಮ್ಮ ಊರನ್ನು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದ ಬಡ ರೈತರ ಕಷ್ಟ-ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಅವರು ಮುಂಬೈನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹೋರಾಟದ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೇ ೧೯೩೭ರಲ್ಲೇ ಅಂಕೋಲೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಗೇಣಿದಾರ ರೈತರ ಸಂಘಟನೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ರೈತಕೂಟಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಭೂಮಾಲಿಕರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ರೈತರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದರು. ಗೇಣಿದಾರರನ್ನು ಜೀತದಾಳುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದ ಸ್ಥಳೀಯ ಗೇಣಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಗೇಣಿದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುವಂತೆ ಆಗಿನ ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿದರು.

ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಭೂಮಾಲಿಕರು ಇದರಂದ ಬೆದರಿದರು. ದಿನಕರರನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ನುಡಿಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ಹಾವಳಿ ಮಂಜ'(ಅಂದರೆ ಪುಂಡ ಗಂಡುಬೆಕ್ಕು) ಎಂದು ಶಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಾಲಿಕರು ಅನಗತ್ಯ ಗಲಭೆ-ಗೊಂದಲಗಳ ನೆಪವೊಡ್ಡಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಅವರನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು. ಆದರೆ ದಿನಕರರ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಗೇಣಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸಡಲಿಸಿತು. ರೈತರು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಸೂರಾಗಿ ಉಸಿರಾಡುವಂತಾಗಿ ದಿನಕರರು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮನೆ ಮಾತಾದರು. ಆದರೆ ಈ ಆಂದೋಲನ ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲದೆ ಸತತವಾಗಿ ೩೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಾವು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಡೆದು ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಯಾದಾಗಲೇ ತನ್ನ ತಾರ್ಕಿಕ ಅಂತ್ಯ ಕಂಡುಕೊಂಡದ್ದು. ಪಕ್ಕದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾಗೋಡು ಭೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ರೂವಾರಿ ಗಣಪತಿಯಪ್ಪ ಮೂಲತಃ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಸಿದ್ಧಾಪುರದವರಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿನ ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದ ರೈತಹೋರಾಟದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾಗೋಡಿನ ಗೇಣಿದಾರರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿದ್ದು.

ದೇಸಾಯಿಯವರು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ವಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಾದರೂ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಜಗಳ-ಒಳಜಗಳಗಳ ರಾಜಕಾರಣದತ್ತ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದರಂದಾಗಿ ಅವರು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜನರ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿಸುವ ಕಾಯಕದತ್ತ ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟರು. ಹೋರಾಟದಷ್ಟೇ ಹುರುಪಿನಿಂದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳತ್ತಲೂ ತೊಡಗಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ರೈತ ಸಂಘಟನೆಯ ಗೆಳೆಯ ಶೇಷಗಿರಿ ಪಿಕಳೆಯವರನ್ನು ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಾಲೆ ಅವರ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸೇವೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿದಾಗ ದಿನಕರರು ರೈತರ ದೇಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಶ್ರಮದಾನದ ಮೂಲಕ ಬೊಬ್ರುವಾಡ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಪಿಕಳೆಯವರಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಇದೇ ನೆಪವಾಗಿ ಅವರು ರೈತ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ 'ಕೆನರಾ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಟ್ರಸ್ಟ್'ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ವಿವಿಧ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜುಗಳವರೆಗೆ ಮುವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು

ಸ್ವತಃ ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ದಿನಕರರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ 'ಜನತಾ ಪ್ರಕಾಶನ' ಆರಂಭಿಸಿ ಅನೇಕ ಯುವಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. 'ಜನಸೇವಕ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಮದುವೆಯನ್ನು ಹದಿಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಮಾಜವಾದಿ ದಿನಕರರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಜಾತಿಮೀರಿ ಮದುವೆಯಾಗಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.

ಇಂತಹ ತನ್ನ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ 'ಸೇವಕ'ನನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಜನತೆ ಒಮ್ಮೆ-೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ-ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಕಳಿಸಿತು. ರೈತ ಹೋರಾಟ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಬೇಷರತ್ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು ಚುನಾವಣಾ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದಿನಕರರು ಆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಧೂಳೀಪಟ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಜನಸೇವಕ ೧೯೮೨ರ ನವೆಂಬರ್ ಆರರಂದು ಹೃದಯಾಘಾತದಿಂದ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಸಾರ್ವಜನಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಜ್ವಲ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದಂತಾಯಿತು.

–ಡಿಎಸ್ಸೆನ್ (ಸಾಧಾರ)

ಗಾಂಧಿ ನೆನಪು : ಸೇವಾ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೊಂದು ಭೇಟಿ

-ಎನ್.ಎಂ. ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಕಳೆದ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ನಮ್ಮ ಚರಕ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ವಾರ್ಧಾ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಬಂದಿತ್ತು. ಚರಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಸನ್ನ ಸ್ವತಃ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಿದ್ದರು.

ವಾರ್ಧಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿದರ್ಭ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪರಮ ಅನುಯಾಯಿ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆಯವರ ಪೌನಾರ್ ಆಶ್ರಮ ಕೂಡ ವಾರ್ಧಾ ಬಳಿಯೇ ಇದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ವೈರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೀಕ್ಷಾಭೂಮಿಯೂ, ಗಾಂಧಿ ಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣರೆನ್ನಲಾದ ಆರ್.ಎಸ್.ಎಸ್. ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ ಇರುವ ನಾಗಪುರ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೇವಲ ೮೦ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಈ ಭಾಗ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧಿ ಆಶ್ರಮವಿರುವುದು ವಾರ್ಧಾ ಬಳಿಯ ಸೇವಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ. ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತಿರುವ "ನಯೀ ತಾಲೀಮ್ ಸಮಿತಿ"ಯ ಕಟ್ಟಡವೊಂದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಸತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದು ಸಂಜೆ ೭ ಗಂಟೆಗೆ, ನಯೀ ತಾಲೀಮ್ ಎಂದರೆ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರ್ಥ. ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪದ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪರ್ಯಾಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತ ಸಮಿತಿ ಇದಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಅದು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು ಹೊರ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಕಾಲೇಜು ಹುಡುಗರು ಅಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದರು.

ಆಶ್ರಮದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ದಿನದ ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ನೋಡುವ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೬ ಗಂಟೆಗೇ ಹೋದೆವು. ಧೂಳು ಮತ್ತು ಕೆಸರು ಆಗದಿರಲೆಂದು ಅಂಗಳಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮರಳಿನ ದಪ್ಪ ಗೋಣಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ವಿದೇಶಿಗರಿಬ್ಬರು ಉದ್ದನೆಯ ಕಡ್ಡಿ ಹಿಡಿಯಿಂದ ಅಂಗಳ ಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಸವೆಂದರೆ ಇನ್ನೇನಿಲ್ಲ; ಮರಗಳಿಂದ ಉದುರಿದ ಎಲೆಗಳಷ್ಟೆ. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೇವು, ಅರಳೆ ಮರಗಳೇ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು. ಬೆಳಗಿನ ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿಗಳ ಕಲರವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂಗೀತ ಸಂಯೋಜನೆಯಂತಿತ್ತು. ಬೆಳಕಿನ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದಂತೆ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಾಂತಿ ತಂದಿದ್ದವು. ಆಶ್ರಮವಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಬ್ಬರು ಬಾಪುಕುಟಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಈಚಲು ಹಿಡಿಯಿಂದ ಗುಡಿಸತೊಡಗಿದರು. ಶುಚಿತ್ವ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಾಂತತೆ ಆಶ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದವು.

ಬಾಪುಕುಟಿ ಈ ಆಶ್ರಮದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಕುಟೀರ. ಗಾಂಧೀಜಿ ವಾರ್ಧಾಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದರು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವವರೆಗೆ ಕಾಲಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಬರಮತಿ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ತೊರೆದು ಬಂದಿದ್ದರು. ದೇಶ ಪರ್ಯಟನೆಯಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ತಂಗುದಾಣವೊಂದು ಬೇಕಿತ್ತು. ವಾರ್ಧಾ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹತ್ತಿರದ ಶೆಗಾಂವ್ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಯಿತು. ಅದೇ ಸೇವಾಗ್ರಾಮವಾಯಿತು.

ಬಾಪೂಜಿಯವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಸ್ತೂರಬಾ ಅವರಿಗೆ ಕುಟೀರವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಮುಂದಾದರು. ಬಾಪು ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅವರ ಆಶಯದಂತೆಯೇ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿ ಕುಟೀರವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಅದೇ ಬಾಪುಕುಟಿ. ಬಿದಿರುಕೋಲುಗಳ ಸಾಲು ತಡಿಕೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬೇಲಿ, ಮಣ್ಣಿನ ನೆಲ, ಗೋಡೆ, ಕಾಡಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯವೆನ್ನಬಹುದಾದಂತಹ ಮರಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ನಾಡಹೆಂಚನ್ನು ಹೊದಿಸಿದ ಮಾಡು. ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ನೂರು ವರ್ಷ ಬದುಕಿ ಮಣ್ಣಾಗುವ ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಬಾಪು ಕುಟಿ ನೋಡಿದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸದೇ ಇರದು. ಹಾಗೇ, ನಾಗರಿಕತೆಯ ಅನುದಿನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ನಗರ ಶೈಲಿಯ ಮನೆಗಳು ಭದ್ರತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಪಂಜರದಂತಾಗಿವೆ ಎಂದೂ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸದಿರದು.

ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋಗುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಸ್ತೂರಬಾ ಅವರಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ತೊಡುವ ಖಾಸಗಿತ್ವವೂ ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗಾಗಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕುಟೀರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಇದು 'ಬಾಕುಟಿ'. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಕುಟೀರಗಳಿವೆ. ಮೀರಾಬೆನ್ ಮತ್ತು ಜಮನಾಲಾಲ್ ಬಜಾಜ್ ತಮಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು. ಈ ನಾಲ್ಕೂ ಕುಟೀರಗಳ ಮಧ್ಯದ ಅಂಗಳವೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಸ್ಥಳ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಕುಟೀರಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ತೆರೆದಿಡಲಾಗಿದ್ದು, ಈಗಿನ ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕುಟೀರಗಳಿವೆ. ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೫–೩೦ ದನಕರುಗಳಿವೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಎತ್ತರ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಆನಂದ.

ಸಂಜೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯದ್ದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಭವ. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮುಂಚೆಯೇ ಆವರಣವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಸ್ಥಳ ಮರಳಿನ ಅಂಗಳವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸುಮಾರು ೨೦ x ೨೦ ಅಡಿ ಜಾಗದ ಸುತ್ತಲೂ ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಮರದ ಚೌಕಟ್ಟು ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ಬಂದಂತಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕು ಸಾಲು ಚಾಪೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ತಾಳ–ತಂಬೂರಿಗಳನ್ನು ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಎದುರಿಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೂರುತ್ತಿದ್ದ ಖಾಲಿ ಆಸನವನ್ನು ಗೌರವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಸರಿಯಾಗಿ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಶರ್ಮಾಜಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಆಶ್ರಮದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಬಂದರು. ನಮ್ಮನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, '*ಆಪ್ ಲೋಗ್ ಯಹಾ ಬೈಟ್ ಸಕ್ತೆ*' ಎಂದು ಖಾಲಿ ಚಾಪೆಗಳತ್ತ ಕೈ ತೋರಿಸಿದರು. ಹಿಂದಿ ಭಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಹಾಡು ಅಂತಹ ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಡುವವರ ಸ್ವರ ಕೂಡ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೆಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇನೂ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಅವರ ಧೋರಣೆ ಇತ್ತು. ಈಶೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಕುರಾನ್ ಮತ್ತು ಬೈಬಲ್‌ನ ಒಂದೊಂದು ನುಡಿಯನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಈಗಲೂ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಎಂದೋ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದರು.

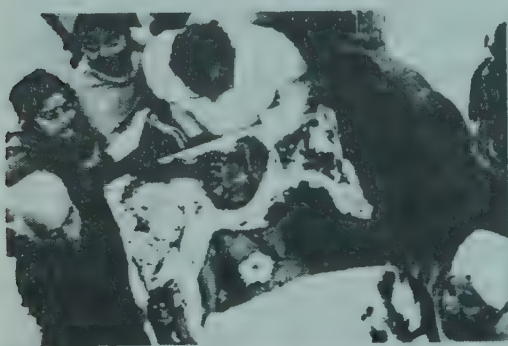
ನನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹೊಸತಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸಲೂ ಆಗದೆ ಸುಮ್ಮನೇ ಆಲಿಸತೊಡಗಿದ್ದೆ. ಕಣ್ಣೆದುರಿಗಿರುವ ಅಶ್ವತ್ಥ ಮರದ ಆಕೃತಿ ಸಂಜೆ

ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪಾಗತೊಡಗಿದ ದೃಶ್ಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಶರ್ಮಾಜಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಿಂದಿ ಪುಸ್ತಕವೊಂದರ ಆಯ್ದ ಭಾಗವನ್ನು ಓದಿದರು. ಹಿಂದಿನ ದಿನವಷ್ಟೇ 'ಸಂವಾದ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರ 'ಗಾಂಧಿ ತತ್ವದ ಸರಳೀಕರಣದ ಅಪಾಯಗಳು' ಎಂಬ ಸುದೀರ್ಘ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಿದ್ದೆ. ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅಸಹಾಯಕತೆ ಹೇಗೆ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಮಸುಕುಗೊಳಿಸಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದರು. ಕಾಕತಾಳೀಯವೆಂಬಂತೆ ಇಲ್ಲೂ ಅದೇ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಓದಲಾಯಿತು. ಗಾಂಧೀಜಿ ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸೋಲಾಗಿ ಕಂಡರೆಂದು ಪುಸ್ತಕದ ಲೇಖಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದರು.

೧೯೪೬ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಹೋದವರು ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದವು. ಕಸ್ತೂರಬಾ ಕೂಡ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಪುರಾನಾ ದಿಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳದ ನೌಖಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಮು ಗಲಭೆಯನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸಲು ಅವಿರತವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೪೮ರ ಜನವರಿ ೩೦ ರಂದು ಅವರ ಹತ್ಯೆಯಾಯಿತು.

*

ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆ: ಒಂದು ಚರ್ಚೆ

ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಬರೆದ 'ಗಾಂಧಿ ದರ್ಶನದ ಸರಳೀಕರಣದ ಅಪಾಯಗಳು' ಲೇಖನಕ್ಕೆ(ನೋಡಿ ಸಂವಾದ: ಅಕ್ಟೋ.೧೦೧೨: ಸಂ: ಇಂದೂಧರ ಹೊನ್ನಾಪುರ) ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿಂತಕ ಡಾ. ಎಚ್.ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್ ಅವರು ಬರೆದ ಒಂದು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆ ಕುರಿತಂತೆ ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಈ ಅಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜನರರಿಂದ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಸಕ್ತರು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಬಹುದು–ಸಂಪಾದಕ

ಪ್ರಿಯರಾದ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರಿಗೆ,

ನಮಸ್ಕಾರ. ನಮ್ಮ ಲೇಖನ ಓದಿದೆ. ನಾನು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಅತ್ಯಂತ ಧೀರ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮತ್ತು ಒಳನೋಟಗಳಿರುವ ಲೇಖನ. ನಾವು ಗೃಹೀತವೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮರುಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳು ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಪಥ್ಯವೆಂದು ಗೊತ್ತಿರುವ ನಾನು ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಕುತೂಹಲವೆಂದರೆ ನೀವು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿರೋಧಿಸುವ ಪಾಶ್ಚತ್ಯರಿಂದ ಬಂದ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಆಗಮನಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ (ಸಮುದಾಯಗಳ) ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ಅನ್ನುವುದು. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಗೈರುಹಾಜರಿಯ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರೋಗ್ಯವು ತಾನೇ ತಾನಾಗಿತ್ತೇ? ಗಾಂಧಿಯವರು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಅದರ ಕೊರತೆಗಳು ಯಾವ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದವು ಅಥವಾ ಆಧುನಿಕತೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲ ಕಾಲದ ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರ ಮನದಾಳದ ಲಕ್ಷಣವೋ? ಅದರೊಂದಿಗಿನ ತುಮುಲವು ಗಾಂಧೀಜಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದ ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯರೂ ಅನುಭವಿಸಿರುವುದೇ ಇರಬಹುದೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತೆಂಬ ಭ್ರಮೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಇಂದಿಗೂ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ.

–ಎಚ್ಚೆಸಾರ್

ಪ್ರಿಯ ಎಚ್ಚೆಸ್ಸಾರ್,

ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನೆಗಳು. ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಈವರೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲ್ಪಡದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನೂ ಅಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಈ ಉತ್ತರ ಮೂಲತಃ ನನ್ನದೇನೂ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ) ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವೆ. ಆದರೆ (ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಪಂಡಿತ ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಸೇರದ ಮತ್ತು ಆ ವೃತ್ತವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ) ನಮ್ಮಂತಹವರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಯಾರು ಓದುತ್ತಾರೆ? ಓದಿದರೂ ಚರ್ಚಿಸ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ?

ಆದುನಿಕತೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಒಂದು ಸಿದ್ಧ ಅರ್ಥದ ಎರಕಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ಅದರ ವಿಮರ್ಶೆ ಸಗಟಾದ ಪರ ಅಥವಾ ವಿರೋಧ –ಈ ಎರಡೇ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮೊದಲು ನಾವು ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಅರ್ಥ(ಅಥವಾ ಮುಖ) ಮಾತ್ರವಿದೆ ಅಥವಾ ಅದು ಮಾನವ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು(ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅದರ ಒರೆಗಲ್ಲಿನಲ್ಲೇ ನೋಡಬೇಕು) ಎಂಬ ಮಾನಸಿಕ ರಚನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕಿದೆ. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ – ಅದು ಗಾಂಧಿ ಯಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆಡಿದ ಮಾತು–ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪದವೊಂದರಿಂದ ಅಲ್ಲ, ಅದರ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಭ್ರಾಂತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕಿದಾಗ, ನೀವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಗೊಂದಲ ಆರಂಭವಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು: ಜೈವಿಕ ಮನುಷ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನುಷ್ಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರಲಾರರು. ಆ ಬೇರ್ಪಡಿಕೆ ಕಾಣತೊಡಗುವುದು (ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅಥವಾ ಜಾಗತೀಕರಣ ಉಂಟು ಮಾಡುವಂತಹ)ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಲ್ಲಟಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಂತಿಲ್ಲ.

ಇದೆಲ್ಲ ದೀರ್ಘ ನಿರೂಪಣೆ, ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಬೇಡುವಂತಹುದು. ಇದೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦ ಹಾಗೂ ೨೧ರಂದು ಲೋಹಿಯಾ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ' ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ, ಮಾತನಾಡೋಣ.

–ಡಿಎಸ್ಸೆನ್

ಎಚ್ಚೆಸ್ಸಾರ್ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನವ ಮಾನವದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಗಗಿ 'ಹಿಂಸೆ: ಕೆಲವು ಬಿಡಿ ಆಲೋಚನೆಗಳು' ಎಂಬ ಲೇಖನ ಬರೆದರು. ಅದೊಂದು ನೆಪವಾಗಿ, ಈ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು :

ಪ್ರಿಯ ಎಚ್ಚೆಸ್ಸಾರ್,

ನವ ಮಾನವಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಬರೆದ ಹಿಂಸೆ ಕುರಿತ ಲೇಖನದ ಬ್ಗಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣ ನಾನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ನರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನದಂದು ಅದನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಒತ್ತಡ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಈಗ ಬರೆಯಬೇಕಿನ್ನಿಸಿದೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವೆ. ತಡ ಮಾಡಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತೇನೋ! ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಈ ಲೇಖನ ಒಂದು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಗಾಂದಿ ದರ್ಶನ ಕುರಿತ ನನ್ನ ಲೇಖನದ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು

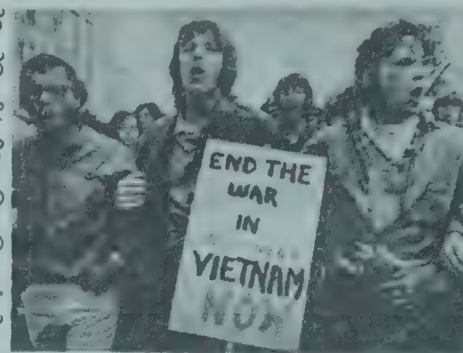
ಎತ್ತಿದ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನೀಡಿದ ವಿವರಣೆಗೆ ನೀವೀಗ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿರುವ ರೂಪದಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದುದದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಇದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಹಿಂಸೆ ಕುರಿತ ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ruthless ಎಂದರೂ ನಡೆದೀತು. ಇಂದಿನ ವಾಸ್ತವವೂ ಹಾಗೇ ಇದೆಯಲ್ಲ? ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಗಟ್ಟಿ ನೆಲದ ಮೇಲೇ ನಿಂತಿದೆ. ಹಾಗೇ ಹಿಂಸೆ–ಅಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ದ್ವಿದಳವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿ ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಎರಡೂ ಕಡೆ ಸರಿದೂಗಿಸಲ ನೀವು ಇತಿಹಾಸದ ಗ್ಯಾರೇಜಿನಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಳಸಿರುವ ತೂಕದ ಬಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ನೀವೂ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಬದ್ಧವಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಎಂದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವ ಬಯಕೆಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮನಸ್ಸು ಈ ಲೇಖನದ ಹಿಂದೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದಂತೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಇಲ್ಲೇ ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನ ಅಥವಾ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮೂಲ ತಕರಾರು ಇರುವುದು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಭಾಗವಾಗಿ ನೋಡುವ ಕ್ರಮವಿದು. ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಾರೆ–

ಇತಿಹಾಸದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ವಚಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ರೀತಿ ಅದನ್ನು ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ರೂಪದಲ್ಲಷ್ಟೇ ನೋಡುವ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಸಿದೆ. ಅದು ಸದಾ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು 'ವರ್ತಮಾನ'ದ ಸೇವೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಅವನ ನೋಟ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದೇ ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಮೂಲ ದುಷ್ಟತನ ಇದೇ. ಕಾಲವನ್ನು ಅಳತೆಗೊಳಪಡಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಡೆದಿಟ್ಟಿರುವುದು. ಅಳತೆ, ಅಳತೆಯ ಮೂರ್ತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅಳತೆಯ ನಿರಪಕ್ಷೀಕರಣ(ಐನ್‌ಸ್ಟೀನನ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನಂತರವೂ–ಅದನ್ನು Special theory of relativity ಎಂದು ಕರೆದು–ನೋಟದ ಇಡಿತನದಿಂದ ಅದನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು) ಆಧುನಿಕತೆಯ ಕೊಡುಗೆ. ಚಿಕ್ಕದು, ದೊಡ್ಡದು, ಕಡಿಮೆ, ಹೆಚ್ಚು ಇವುಗಳನ್ನು (ಭಾವಿಸುವ ಅಲ್ಲ–)ಹೊರಗಿಂದ ಹೊರ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಅಳೆಯುವ (Quantum mechanics ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ?) ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಅವನನ್ನು ಸದಾ ಆಕ್ರಾಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಆಧುನಿಕತೆ('I think, so I am!) ತಾನಿಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಒಂದೊಂದೇ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮೂಲತಃ ತಾನೇನು(ಅಳತೆಗೆ ಸಿಗುವವನೇ?) ಎಂಬ ಅರಿವಿನಿಂದಲೇ ದೂರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂತಹ ಒತ್ತಾಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದೆ.

ಹಿಂಸೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ–ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಒಡೆದು ನೋಡುವುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನ ಸೀಮಿತ ಉದ್ದೇಶದ ಒಂದು 'ಆಟ' ಮಾತ್ರ ಎಂಬ ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಅದೇ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಜ ಕ್ರಮ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ–ಗಾಳಿಯಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೂ, ಅಷ್ಟೇಕೆ ಅನಂತವನ್ನೂ ವರ್ತಮಾನದ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಬಳಲಿಚ್ಚಿಸುವ(ಆಧುನಿಕ ಗುರುಗಳು!) ಇಂದಿನ ಮನಸ್ಸು, ಹಿಂಸೆ ಸಹಜ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂದು ತರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ. ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರತಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿ ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಅದು ವರ್ತಮಾನದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಪರಿಹಾರವಾಗಲಾರದು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಇತಿಹಾಸ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಬಂಧಿತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ (ಯಶಸ್ವೀ)ತರ್ಕ.

ಈ ತರ್ಕ ಸರಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಗಾಂಧಿಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಹೇಳುವುದಾರೆ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಎಂಬುದೇ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಅಳಿವು–ಅಳಿವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ತರ್ಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಜತ್ತಿನ ತುಂಬಾ ಕುರುಡರೇ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು! ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಕೇವಲ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕನಾಗಿ, ಅಳತೆಯ ಮಧ್ಯೆಯೇ ಇರಲೊಲ್ಲ. ಅಳತೆಗಳು ಹುಟ್ಟುವ

ಮುನ್ನವೇ ಅವನು ಹುಟ್ಟಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದ್ದ! ಅವನು ತನ್ನ ರಸಕ್ಷಣಗಳೆಂಬುವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡದ್ದೇ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದಾಗ. ಬುದ್ಧ, ಏಸು, ಗಾಂಧಿ ಅಂತಹ ರಸ ಕ್ಷಣಗಳು. ಅವರು ಈಗಲೂ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿರುವುದೂ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ. ಅವರನ್ನು ಇತಿಹಾಸದ ಅಳತೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಅವರು ಸೋತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಸೋಲೂ ಭವ್ಯವೇ ಎಂಬ ಜಾಣ ಮಾತು ಆಡಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದು ಆತ್ಮ ವಂಚನೆ ಮಾತ್ರ ಎನಿಸಿಕೊಂಡೀತು. ಮನುಷ್ಯ ಏನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಅರ್ಧ ಸತ್ಯ ಮಾತ್ರ, ಏನಾಗಬಯಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಇನ್ನರ್ಧ ಸೇರಿದಾಗ ಅವನು ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು. ಬುದ್ಧ, ಏಸು, ಗಾಂಧಿ ಇಂತಹ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಹಂಬಲದ ಸಂಕೇತಗಳು. ಅವು ಇನ್ನೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?

ಇನ್ನು ನೀವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನುಷ್ಯನ ನಡುವಿನ ಒಡಕಿನ ಬಗ್ಗೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಇರುವುದು ಇವೆರಡೇ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತರೆ, ಈ ಒಡಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ ರೂಪ ಪಡೆದೀತು. ಇವರೆಡೂ ಹುಟ್ಟಿ ಪರಸ್ಪರ ಎದುರಾಗಿರುವುದೇ ನಾವು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ 'ಪ್ರಭುತ್ವ'ದ ರೀತಿ–ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ. ನಾವು ಕೆಲವರು ಗಾಂಧಿ ನೆಹ್ರೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಒತ್ತು ಕೊಡುವುದು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ. ಗಾಂಧಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಈ ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕಗಳ ನಡುವಣ ಬಿಗುವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುವ ಹೊಸ ರಾಜಕಾರಣದ ಹೊಳಹು ನೀಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನೆಹ್ರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅದು 'ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ' ಮತ್ತು 'ಅವ್ಯವಾಹರಿಕ'ವಾಗಿ ಕಂಡಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಧುನಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಉಸಿರಾಡುವ ಗಾಳಿಯೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವರು ಇತಿಹಾಸದ ಶಿಶುವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೇ ಕಾಣದೇ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಅದರ ಫಲವನ್ನು ನಾವಿಂದು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಹಾಗಾಗಿ, ಈ ಅನುಭವ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಕಾಡುವಂತಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವವರು ಗಾಂಧಿ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು, (ನಾನು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿನ) ಆಧುನಿಕತೆಯಿಂದ ಒಂದರೆ ಕ್ಷಣವಾದರೂ ಹೊರಬಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಆಧುನಿಕತೆಯ ವಿಸ್ಮೃತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ತನ್ನ ಜೈವಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕತೆಗಳಾಚಚೆಯೂ ಇರುವ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸ್ತರಗಳನ್ನು feel ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯ ತಾನು ಉಪಕರಣ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಗುರಿಯೂ ಹೌದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಸ ರಾಜಕಾರಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಹುಶಃ ಆಗ ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲದ ದಿನಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಅಸಂಬದ್ಧ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಬಹುದು. ಈ ಅಸಂಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೂ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದಾರೆ, ಆ ದಿನಗಳು ಈ ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿ(ಹಿಂಸೆಂಯ ನಿಮ್ಮ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲೇ) ಇದ್ದಿರಲಾರದು(ಈ ವಾಕ್ಯದ ಕ್ರಿಯಾ ರೂಪಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಕಾಲವನ್ನು ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗದಿರುವುದೇ ಇಂತಹ ಊಹೆಯ ಅಸಂಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸೀತು!) ಎಂದೇ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಾದ ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಎಂಬುವು ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪಗಳಷ್ಟೇ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ರಾಜಕಾರಣ

ಇವೇ ಅವುಗಳ ನಿರಪೇಕ್ಷ(ಅಥವಾ ಏಕೈಕ) ರೂಪಗಳೆಂದು ನಮ್ಮ ತಲೆಗೆ ತುಂಬಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂತಹ ಊಹೆಯ ಅಸಂಬದ್ಧ ಸವಾಲು!

ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದೆಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು, ನಾಗರೀಕತೆಯ ನಡಿಗೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೊಂದೇ ಬದುಕಿನ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ 'ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯುವ ವಿವೇಕ, ಹೊಳಹು, ಒಳಧ್ವನಿ. ಆಧುನಿಕತೆ ಮನುಷ್ಯನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನೇ ಕಳೆದಿದೆ. ಒಳಧ್ವನಿ ಎಂಬುದೇ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಅಪರಿಹಾರ್ಯ ಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲ ಇರುವುದು (ಹಾಗೇ, ಹಿಂಸೆ-ಅಹಿಂಸೆಯ ದ್ವಿದಳತೆಯ ಮತ್ತು ಆ ಕುರಿತ ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಮೂಲ ಇರುವುದೂ) ಇಲ್ಲೇ. ಗಾಂಧಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿದರಷ್ಟೇ. ಆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಅಹಿಂಸೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪುನರನ್ವೇಷಿಸಿ ನೀಡಿದರು. ಅದು ಹಿಂಸೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹತಾರ ಅಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕತೆ ಎಂಬ ಹುಚ್ಚಿಗೆ/ಭ್ರಾಂತಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಹಿತ್ತಲ ಮದ್ದು ಅದು.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

೨೯.೯.೨೦೧೨ **ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ**

ಪ್ರಿಯರಾದ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರಿಗೆ,

ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು ಬಹಳ ಸಂಕೀರ್ಣವೂ ಸತ್ಯಸಮೀಪವೂ ಆಗಿವೆ. ಅವುಗಳೊಡನೆ ತೀವ್ರವಾದ ವಾದದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಅಗತ್ಯ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳ ಸಾರಾಂಶ ಇರುವುದು 'ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮನುಷ್ಯ', 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನುಷ್ಯ' ಮತ್ತು 'ಜೈವಿಕ ಮನುಷ್ಯ' ಎಂಬ *ಕೆಟಗರಿಗಳಿಂದ* ಭಿನ್ನವಾದ ಬೇರೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಾಣುವ ಮತ್ತು ಕಂಡರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಕಡೆಗೆ. ಈ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಇಂಥವರ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮುದಾಯವು ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯವೂ, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರಿಯೂ ಆಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವದು ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವು. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಆಗಮನಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನ ಒಟ್ಟು ಸನ್ನಿವೇಶವೂ ಕಡಿಮೆ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಿಮಗೆ ತೋರಿದೆ.

ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸರಿಯೇ. ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ದಿನದಿನದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಈಗಲೂ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಜ. ಇಂಥ ಕಡೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಗಳು ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಈ 'ಅಬ್ಸಲ್ಯೂಟ್' ಮನುಷ್ಯನು, 'ಸಾಮಾಜಿಕ' ಮತ್ತು 'ಚಾರಿತ್ರಿಕ' ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿನಂದಲೂ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವು ಅವನನ್ನು ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ, ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಮನುಷ್ಯರ ಮತ್ತು ಅವರ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ವರ್ಣ/ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಗಳು ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಹದಗೆಡಿಸಿವೆ. ಇದು ಆಧುನಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೂ ಇದ್ದ ನಿಜ.

ಸಾಹಿತ್ಯವು 'ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆ'ಗೆ (Particularity) ಕೊಡುವ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗಲೂ ಅದು ಕೂಡ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಮೀರಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳುವವನು ನಾನು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟೋ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮರುಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನೀವಾದರೂ ನಂಬುವಿರಾ? ಹಾಗೆ ನಂಬಿದ ಹಿರಿಯರು, ಇಂದಿನ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ'ಯ ಕನಸೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಿರಾಶೆಯನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ನೆನಪು ಸರಿಯಿರುವುದಾದರೆ, ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನದಿಗಳ ನೀರಿಗಾಗಿ ಜಗಳಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡ ಅಥವಾ ಅದರ ಕರಾಳತೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾದ ಮನುಷ್ಯನ 'ಅಸ್ತಿತ್ವ'ವು ನೀವು ಹೇಳುವಂತೆ ಕೆಲವರ ಕನಸು ಮತ್ತು ಹಲವರ 'ಭ್ರಮನಿರಸನ'.

ಮನುಷ್ಯನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ 'ಜೈವಿಕ ಮನುಷ್ಯ' ಮತ್ತು 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನುಷ್ಯ'ನ ಆಚೆಗೆ ಇರುವ ಇತರ ಆಯಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನಿನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಭಾವನೆಗಳ ಲೋಕವೂ ಜೈವಿಕ ಮನುಷ್ಯನ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದೆ. 'ಹಿಂಸೆ-ಪ್ರೀತಿ' ಮತ್ತು 'ಕ್ರೌರ್ಯ-ಕರುಣೆ'ಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಭಾವನೆಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ.

ಅಂದಹಾಗೆ, ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ನೆಹರೂ ಅವರ ನಡುವೆ ತುಲನೆ ಮಾಡುವ ನೀವು ಇವರ ನಡುವೆ ಲೋಹಿಯಾ(ಅಂಬೇಡ್ಕರ್) ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದೂ ಮುಖ್ಯವೇ. ಅವರು, ಇತಿಹಾಸ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆಂದೇ ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೇಳಿರುವಿರಿ ಎನ್ನುವುದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನನಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಹೊಸ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ, ಆಲೋಚಿಸಲು ತೊಡಗಿಸಿದ ನಿಮಗೆ ವಂದನೆಗಳು. ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿರೋಣ. 'ಕನ್ವಿಕ್ಷನ್' ಮತ್ತು 'ಓಪನ್‌ನೆಸ್' ಎರಡೂ ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರೀತಿಯೊಂದಿಗೆ

ನಿಮ್ಮ

ಎಚ್.ಎಸ್.ಆರ್

ಇದು ಭಾರತ! ಇದು ಭಾರತ!

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೬, ೨೦೧೨ರ ಎರಡು ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಳು:

ಜೋಧಪುರ: ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೊಂದು ೧೯೯೮ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ನಟ ಸಲ್ಮಾನ್ ಖಾನ, ಸೈಫ್ ಅಲಿ ಖಾನ್, ತಬು, ನೀಲಂ, ಸೊನಾಲಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಆರು ಜನರ ವಿರುದ್ಧ ಜೋಧಪುರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ *ಚಿಂಕಾರ* ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ತಳಿಯ ಜಿಂಕೆಗಳನ್ನು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಹೂಡಿದ್ದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದು ವಿಚಾರಣೆ ಮುಂದುವರೆಸಿ ಮತ್ತೆ ೨೦೧೩ರ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೬ರಂದು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗುವಂತೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿತು

ನವ ದೆಹಲಿ: ೧೯೯೨ರಲ್ಲಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಬಾಬ್ರಿ ಮಸೀದಿ ಉರುಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಿಜೆಪಿ ನಾಯಕ ಎಲ್.ಕೆ. ಅದ್ವಾನಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕರ ಮೇಲೆ ರಾಯ್ ಬರೇಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು **ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸುವಂತೆ** ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಇಂದು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿ ಈ ಸಂಬಂಧ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿರುವ ಅರ್ಜಿಯ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು **ಎಂಟು ವಾರಗಳ ಕಾಲ** ಮುಂದೂಡಿತು

'ವಾಲ್‌ಮಾರ್ಟ್' ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನೀವೇಕೆ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ?: ಜೋಸೆಫ್ ಸ್ಟಿಗ್ಲಿಟ್ಜ್ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದವರೂ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನ ಈ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹಾಗಾರರೂ ಆದ ಜೋಸೆಫ್ ಸ್ಟಿಗ್ಲಿಟ್ಜ್ ಭಾರತಕ್ಕೆ 'ವಾಲ್‌ಮಾರ್ಟ್' ಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದ ಭೇಟಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ *ಔಟ್‌ಲುಕ್* ಪತ್ರಿಕೆ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಶೀಲರು ಮತ್ತು ಉಳಿತಾಯದ ಹಣ ಎರಡೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಕುರಿತು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸಮರ್ಥನೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದರು.

'ವಾಲ್‌ಮಾರ್ಟ್' ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಅಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪೂರೈಕೆದಾರರನ್ನು ಹೊರದೂಡುವುದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಅಪಾರ ಬಂಡವಾಳದ ಪ್ರಭಾವ ಬಳಸಿ ಭ್ರಷ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳ ಮೇಲೂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದುವ ಸಂಭವವಿದೆ ಎಂದೂ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಮೆಕ್ಸಿಕೋದಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತಾಗಿದ್ದು ಈಗ 'ವಾಲ್‌ಮಾರ್ಟ್'ನ ಆಡಳಿತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ನಾಲ್ಕಾರು ಕಡೆ ತನಿಖೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದೂ ಅವರು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನೆನಪಿನ ಮಾಲೆ-೨

–ಇಂದಿರಾ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಮದುವೆಯೆಂಬ ಆ ಭೂಕಂಪ, ಆ ತಲ್ಲಣ...

ನಾವು ಮದುವೆಯಾದ ಆ ಆತಂಕದ ದಿನಗಳನ್ನು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಒಂದು ದಿನ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರು: "ನೀನು ಆ ದಿನ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಬಂದೆ? ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ?"

ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಮಾತುಕತೆ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆದಿತ್ತು:

ಇಂದಿರಾ: ನಾನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವಾಗ ನನ್ನ ತಂಗಿಯರಿಗೆ, ಗೆಳತಿ ಗಾಯಿತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೊರಟೆ. ಕಡೆ ಬಾರಿಯೆಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಾ ಓಡಾಡಿದೆ. ಹಾಕಿದ್ದ ಸರ, ಬಳೆ, ಓಲೆ ಎಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕೈಗೊಂದು ಸಾದಾ ಗಾಜಿನ ಬಳೆ, ಕಿವಿಗೊಂದು ರೋಲ್ಡ್‌ಗೋಲ್ಡ್ ರಿಂಗ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಾಧಾರಣದ ಕಾಟನ್ ಸೀರೆಯುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸಿಲ ದಾಟಿದೆ. ನೀವೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಾ, ನಿರ್ಮಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು. ನಾನು ರಸ್ತೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಎಂ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವನು ನೇರ ರಸ್ತೆಗೆ ಹೋದರೂ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಬರಲೂ ಏನೋ ಆತಂಕ ನನ್ನನ್ನು ವಿಲಿವಿಲಿ ಒದ್ದಾಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಭಯ ಮಿಶ್ರಿತ ಉದ್ವೇಗ, ಮನೆಬಿಟ್ಟ ನೋವು, ಭವಿಷ್ಯದ ಚಿಂತೆ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪನವೇ ನಡೆದಿತ್ತು.. ಕಣ್ಣೀರು ಮುಂದಾಗಿ, ಬಾಯಿ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿ, ಎದೆಬಡಿತ ಜೋರಾಗಿ, ನಿಗದಿತ ರಸ್ತೆಗೆ ಹೋಗದೆ, ಬೇರೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದೆ.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ: ಅದೇ ನೋಡು, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ನೀನು ಹೊರಟು ಬರಲು ಕಾಲು ಗಂಟೆ ಸಾಕು ಎಂದು ನಾವು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ನೀನು ಅರ್ಧಗಂಟೆಯಾದರೂ ಬಾರದ್ದನ್ನು ಕಂಡು, ಆತಂಕಗಳು ಶುರುವಾದವು ಏಕೆ ? ಏನಾಯಿತು ?

ಇಂದಿರಾ: ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಭಯ. ಆ ತಳಮಳದಲ್ಲಿ ನಾನು, ನಾಗರಾಜನನ್ನು ಕಂಡರೂ, ಅವನು ಹೋದ ನೇರ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎದುರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿನ ಪರಿಚಿತ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಐದು ನಿಮಿಷ ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಹೊರಬಂದೆ. ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ಬಳಸು ದಾರಿಯಿಂದ, ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ಗಾಯಿತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವರ ತಾಯಿಯವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದೆ. ಆಗಲೂ ಮನಸ್ಸಿನ ದುಗುಡಗಳೇನು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ವಿಳಂಬವಾಗಿದ್ದು.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ: ನೀನು ಬರುವುದನ್ನು, ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನಸಭಾ ಗೆಳೆಯರು ನನಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ರಾಜಣ್ಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಿನ್ನ ಬರುವಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಇಂದಿರಾ: ಮನೆ ಬಿಟ್ಟ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಮಡುಗಟ್ಟಿದ್ದ ದುಃಖ, ಗಾಯಿತ್ರಿ ಮನೆಯಿಂದಾಚೆ ಹೊರಬಂದಾಗ ಒತ್ತರಿಸಿ ಕಣ್ಣೀರಧಾರೆ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಎಂ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜ ನಿಂತು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದುದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಮುಂದೆ ನಡೆದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುವವರೆಗೂ ನನಗೆ ಆತಂಕಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡಾಕ್ಷಣ ದುಃಖ ಉಮ್ಮಳಿಸಿ ಅಳು ಉಕ್ಕಿ ಬಂದಿತ್ತು.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ: ನಿನಗೆ ಆಗಲೂ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಇಂದಿರಾ :ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಅಪಾರ ಪ್ರೀತಿಯೇ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹೊಸಿಲನ್ನು ದಾಟಿಸಿದ್ದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಪರಗಳನ್ನು ನಾನೇನು ತಿಳಿಯಲು ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಅವರಿವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು, ಕೆಟ್ಟ ಕತೆಗಳು ಮನದ ಮೂಲೆಯಿಂದೆದ್ದು ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ನೀವೇನಾದರೂ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಾನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಎಂಬ ದುಗುಡ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುಂಯ್‌ಗುಡುತಿತ್ತು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡ ನಂತರ ಮನದ ಆತಂಕಗಳಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಬಿದ್ದಿತ್ತು.

ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗದೊಂದಿಗೆ ತರುಣ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು (ಎಡದಿಂದ ಮೂರನೆಯವರು, ಬಿಳಿ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿ)

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ : ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಪನಂಬಿಕೆಗಳು, ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನೀನು ಬಂದೆಯಲ್ಲಾ! ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನನ್ನ ಬಾಳಸಂಗಾತಿಯನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಜೀವನ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ನನಗೆಷ್ಟು ತುಮುಲಗಳು ಇದ್ದವೆಂದು ನೀನೇನು ಬಲ್ಲೆ ? ಬಂಧು ಬಳಗ, ಸಮಾಜವನ್ನೆದುರಿಸಿ, ಯಾವುದೇ ಅವಘಡಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮದುವೆಯಾಗಲು ಎಷ್ಟೊಂದು ಮಾನಸಿಕ ಸಿದ್ಧತೆ, ಭೌತಿಕ ತಯಾರಿಗಳು ಬೇಕು! ನನ್ನ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರಾದ ಬಿ. ರಾಜಣ್ಣ, ನಿಸಾರ್ ಅಹ್ಮದ್, ನಾಗೇಂದ್ರರಾವ್, ರಂಗೇಗೌಡ, ಸಿದ್ದಯ್ಯ, ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಇರಿದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ನೀನು ಅಡೆತಡೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮದುವೆ ಆಗಲೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ರಾಜಣ್ಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ನೀನು ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಗೆಳೆಯರು, ನನಗೆ ಆಗಾಗ ಸುದ್ದಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲೇ ಒಂದು ಕಾರು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ನೀನು ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ನಿಸಾರ್ ಅಹ್ಮದ್ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರು. ನಾನು ಆಗ ಹೊರಬಂದು ನೋಡ್ತೀನ ನೀನು ಬೆದರಿದ ಹರಿಣಿಯಂತೆ ಬರುತ್ತಿರುವೆ... ಮುಖವೆಲ್ಲಾ ಕೆಂಪಾಗಿತ್ತು. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕರ್ಚೀಫು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೊತ್ತುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಂದಿರಾ: ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಿರಾ?

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ: ಇಲ್ಲ, ಅವರಿಗೇನೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕಡೂರಿಗೆ ತಲುಪಿದರೂ ನೀನೊಂದೂ ಮಾತನಾಡದೆ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಅಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಯಾವೊಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇವಳು ಸಮಾಧಾನ ಚಿತ್ತಳಾಗಿ, ಮದುವೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ನೆಗೆಟಿವ್ ಆಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಇರಲಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬಯಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಆತಂಕದ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ, ನೋಡು, ಕಡೂರಿನಲ್ಲಿ ಉಧೋ... ಎಂದು ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕಗ್ಗತ್ತಲು, ಇದೇನು ಹೀಗಾಯಿತು ? ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಡೂರಿನ ಮೇಷ್ಟ್ರ ಮನೆ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟಿತು.

ಇಂದಿರಾ: ನನಗೆ ನಿದ್ದೇನೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಏನು ಕಾಣಿಸದ ಗಾಢಾಂಧಕಾರ, ಎಂ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜನ ಗೊರಕೆ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಅಪವಾದದ ಮಾತುಗಳು ಸತ್ಯವೇ? ಅವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮದುವೆಯಾಗಿ, ಹೆಂಡತಿ ಇದ್ದಾಳೆಯೇ? ಅಥವ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡುವುದು? ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಪಾಠ ಹೇಳಿಯಾದರೂ, ಮನೆಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಬದುಕುವುದೇ ಸೈ, ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸಹಚರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ತರಹದ ಶಂಕೆಗೆ ಕಾರಣಗಳೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ... ಮುಂದೇನು? ಎಂಬ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲೇ ಬೆಳಕರಿಯಿತು.

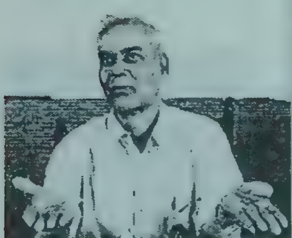
* * * * *

ತದನಂತರ ನಾವು ಕಡೂರಿನಲ್ಲೇ ಕೆಲ ದಿನ ಉಳಿದುಕೊಂಡು, ನಾಗರಾಜನನ್ನು ಭದ್ರಾವತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆವು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಶಿಷ್ಯ ಈ ನಾಗರಾಜನ ಸುಪರ್ದಿಯಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ನಡೆದದ್ದು.. ಅವನು ಭದ್ರಾವತಿಗೆ ಹೋದ ವೇಗದಲ್ಲೇ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕಡೂರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟ, ತುಂಬಾ ಗಾಬರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಮನೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿ, ಬೈದಾಡಿದರೆಂದೂ, ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬಹುದೆಂದೂ ತಕ್ಷಣ ನಾವು ಕಡೂರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ. ನಾವು ಆ ಕ್ಷಣ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿಗೆ ಬಸ್ ಹತ್ತಿದೆವು. ಮದುವೆಯಾಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂಬ ತುಸು ಖುಷಿಯ ಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲೇ ಮುಗಿದೋಯಿತು. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಪುನಃ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಹಾಗೆ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ? ಎಂಬ ಭಯ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು ನನಗೆ.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಗೆಳೆಯರಾದ ಸೋಮಶೇಖರ್‌ರವರು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆವು. ಅವರ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲಾ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು, ನಮಗೇ ಬೀಗದ ಕೀ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರೂ ಸಹ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳು ಮನಕ್ಕೆ ಮುದ ನೀಡಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾವು ಮೂಡಿಗೆರೆಯ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆವು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿದ್ದು, ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಪತ್ನಿ ರಾಜೇಶ್ವರಿಯವರ ಅಡುಗೆಯ ಸವಿ, ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರ ಆತಿಥ್ಯ ಮನದ ಭಾರಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರಿಗೆ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ದೂರವಾಣಿ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಪೋಲೀಸ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಸ್ಥಳೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ವರದಿಗಳೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಆದರೆ ಒಳಗೊಳಗೆ ಆರ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್‌ನವರೂ, ಹಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಚು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಮೆಸ್ ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ತಿಳಿಸಿದ್ದರು.

ಅದಾದ ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಭದ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಹಸಿರು ನಿಶಾನೆ ಸಿಕ್ಕ ಮೇಲೆ ನಾವು ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದೆವು. ಮರುದಿನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನೆ, ಸಂಸಾರ ಶುರುವಾಯಿತು. ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕ, ಎದುರು ಮನೆಗಳವರು ಹಣಕಿ ಇಣುಕಿ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕುತೂಹಲಿಗಳು ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ನೆವ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹರಿಹರದಿಂದ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಕೊನೆಯ ತಮ್ಮ ಮಾರುತಿ ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋದ ನಂತರ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಸಹೋದರಿ ಹಾಲಮ್ಮ ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಹೋದರು. **(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)**

ಜನಾಂದೋಲನ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಬರಬೇಕು : ಎಸ್.ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವ ಧಾರವಾಡದ ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನಾ ಸಮುದಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಸ್.ಆರ್ ಹಿರೇಮಠ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯ ಎರಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪರವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು.. ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ನೀಡಿದ ಉತ್ತರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ಪ್ರಶ್ನೆ: *ನೀವು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಹಾಕಿರುವ ದಾವೆಗಳು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಎಷ್ಟು?*

ಹಿರೇಮಠ : ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ರಂತಹ ನೂರಾರು ಜನರ ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನಗಳಿಂದ , ಇವರೆಲ್ಲರು ನಡೆಸಿದ ಸುದೀರ್ಘ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಫಲವಾಗಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಭಿಸಿತು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಈ ನೆಲದ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆ, ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಈ ಮೂಲಕವೇ ಶಾಸಕಾಂಗ , ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ದಿಟ್ಟತನದ ಕೆಲವು ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲ್ಲಿನ ಹದಗೆಟ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಗೆ ನಾವು ಒಳಗಾಗುತ್ತೇವೆ. ವಾಸ್ತವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಶಾಸಕಾಂಗ , ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗಗಳು ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಶಾಸಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ದಾವೆಗಳು ಹೋರಾಟದ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ, ಇವುಗಳಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗೂ ಇಲ್ಲ. ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳದೆ ಈ ಭ್ರಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ಪಕ್ಷ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಭ್ರಷ್ಟರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. *ಜನಸಂಗ್ರಾಮ ಪರಿಷತ್* ಮತ್ತು *ಗ್ರಾಮ ಗಣರಾಜ್ಯ ವೇದಿಕೆ*ಗಳು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: *ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಜನಾಂದೋಲನ ಏಕೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ?*

ಹಿರೇಮಠ : ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಜನಾಂದೋಲನ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನಲಾಗದು. ನನ್ನದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಬಹುದಾದರೆ ಜನಸಂಗ್ರಾಮ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ನನಗೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ದಿನಂಪ್ರತಿ ೩೦-೪೦ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನಾದರೂ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ವೇಳೆ ಕೂಡಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. 'ಎರಡೂವರೆ ಜನರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋರಾಟ ಆರಂಭಿಸಿದಿವಿ' ಎಂದು ಮಾವೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆತನ ಈ ಮಾತುಗಳೇ ನಮಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ. ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ ಜನಜಾಗೃತಿ ಆಗಲು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಜನಾಂದೋಲನ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಬರಬೇಕು. ಇದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಲು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ವೇಗವರ್ಧಕದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: *ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಒಪ್ಪಿತ ಎನಿಸುವ ಸರಕು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೀವನಕ್ರಮ ಇಂತಹ ಜನಾಂದೋಲನ ರೂಪುಗೊಳ್ಳದೇ ಇರಲು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ?*

ಹಿರೇಮಠ: ಸರಕು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೀವನಕ್ರಮ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಸರಕುಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೀವನಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರೆಲ್ಲ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಪರವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನಲಾಗದು. ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಈಗ ಅನಿರ್ಬಂಧಿತ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಅಪಾಯ ಅರಿವಾಗಿದೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿಯಾದರೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಜನಾಂದೋಲನ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗಿದೆ.

(ಸಂದರ್ಶನ: **ಸರ್ಜಾಶಂಕರ ಹರಳಿಮಠ**)

ತಿಂಗಳ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣ

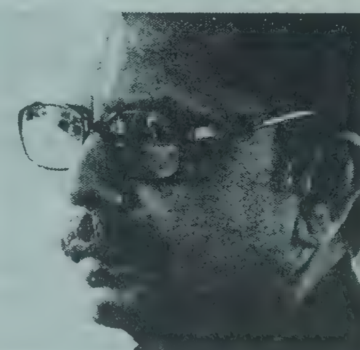
ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಳಿಸಿದ 'ಸೆಕ್ಯಲರಿಸಂ'(ಧರ್ಮಇರಪೇಕ್ಷತೆ?) ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಗೆ ಬಂದ ಒಂದು ತತ್ವ. ಐರೋಪ್ಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಯುಗದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕ ಪಂಥೀಯತೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಇದು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಉಂಟು ಮಾಡತೊಡಗಿದ ಘರ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಗತಿಪರ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲು ಯೂರೋಪಿನ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ನಡುವೆ ಆದ ಒಪ್ಪಂದದ ಪರಿಣಾಮವದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆಯಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ತನ್ನದೇ ಒಂದು ಹದದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರ ವಾಸನೆ ಈಗಲೂ ಹಲವು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದು ಹಲವು ರೀತಿಯ ಘರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಮೂಲತಃ ರಾಜಕೀಯ ಧರ್ಮವೇ ಆಗಿರುವ ಇಸ್ಲಾಂ, ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿ ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಆಂತರಿಕ ತಳಮಳಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ಶಕ್ತಿ ರಾಜಕಾರಣದ ಚದುರಂಗದಾಟದಲ್ಲಿ ಆಟಕೆಯಾಗಿ ಹಲವು ಸಂಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಆರೋಪಗಳಿಗೆ ಈಡಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಭಾರತದಂತಹ ಇಸ್ಲಾಂ ಸೇರಿದಂತೆ ಬಹುಧರ್ಮೀಯವಾಗಿರುವ ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಹಲವು ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ನಿರಪೇಕ್ಷತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕುರಿತಂತೆ ಹಲವು ನೆಲೆಗಳ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಚರ್ಚೆಯ ಎರಡು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಬರಹಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅವನ್ನು ನಮ್ಮ ಓದುಗರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ತೆರೆದಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. –ಸಂಪಾದಕ

ಅಮೆರಿಕಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯೂ, 'ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್' ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯೂ...

–ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ

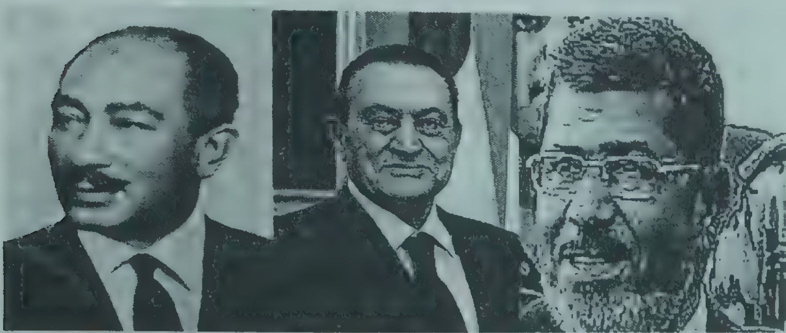
ಯು–ಟ್ಯೂಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಗಮಾಲ್ ಅಬ್ದೆಲ್ ನಾಸೆರ್, ೧೯೫೪ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಕ ವಿಡಿಯೋ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ಮೂಲಭೂತವಾದಿ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಸಂಘಟನೆ, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಬ್ರದರ್‌ಹುಡ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಹಿಜಬ್ ಮತ್ತು ತರ್ಹಾ (ಶಿರೋವಸ್ತ್ರ) ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದರೆ, ತಮ್ಮ ಸಂಘಟನೆ ಸರಕಾರವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಸೆರ್ ತನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ "ಅದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಬೇಕಾದ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ಸಾರ್ವಜನಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಬ್ರದರ್ ಹುಡ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಗಳೇ ತರ್ಹಾ ಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಎಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ತರ್ಹಾವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಒಬ್ಬ ಸಭಿಕ ಏರು ದನಿಯಲ್ಲಿ "ಅವನೇ ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಜೋರಾಗಿ ನಗುತ್ತಾರೆ. ೧೯೫೪ರಿಂದ ೧೯೭೦ರ ವರೆಗೆ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದ ನಾಸೆರ್, ಅರಬ್ ಜಗತ್ತಿನ ನಾಯಕ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಪ್ರಧಾನ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂಗೆ ಆಪ್ತನಾಗಿದ್ದ ನಾಸೆರ್ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಅಲಿಪ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಪಶ್ಚಿಮದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ಜನನಾಯಕರಲ್ಲಿ ನಾಸೆರ್ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ಭೂಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನು ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರದ ಜೊತೆ ಜೋಡಿಸುವ ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಅವರು ಬ್ರಿಟನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳ ವಿರೋಧದ ನಡುವೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ತೋರಿದರು. ಫ್ರೆಂಚ್ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆ ಆಂಗ್ಲೋ ಫ್ರೆಂಚ್ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಲು ಸಜ್ಜಾಗಿದ್ದವು. ಆಗ ನಾಸೆರ್‌ನ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದು ನೆಹರೂ. "ಬ್ರಿಟನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಜಗತ್ತಿನ ಪೋಲಿಸರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾವೆಯೇ"? ಎಂದು ನೆಹರೂ ಛೇಡಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಆಕ್ರಮಣದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆ ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕೈಬಿಡಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ನಾಸೆರ್‌ನ ಉದ್ಧಟತನವನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮದ ಈ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಐರೋಪ್ಯ ವಸಾಹತು ಶಾಹಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಮೇರಿಕ ಮರೆಯಲೂ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಷಮಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ.

ನಾಸೆರ್ ನೆಹರೂರಂತೆ ವಸಾಹತು ಶಾಹಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದರು; ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಯುರೋಪ್‌ನ ಮಾನವತಾವಾದದ ಮಹಾ ಮೌಲ್ಯಗಳಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಭ್ರಾತೃತ್ವ; ವೈಚಾರಿಕತೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಈಜಿಪ್ಟ್ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಹಂಬಲಗಳನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ನಾಸೆರ್‌ಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಅವರ ೫೨ರ ಹರೆಯದಲ್ಲಿ, ಅವರನ್ನು ಅಮೇರಿಕದ ಗೂಢಚಾರ ಪಡೆ, ಸಿ.ಐ.ಎ. ಕೊಲ್ಲಿಸಿ, ಅನ್ವರ್‌ಸಾದತ್ ಎಂಬ ತನ್ನ ಬಾಲಬಡುಕ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಅವರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿತು. ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ಅನ್ವರ್ ಸಾದತ್ ಕೂಡ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕೊಲೆಯಾದ ನಂತರ ಹೊಸ್ನಿ ಮುಬಾರಕ್ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಮೇರಿಕದ ಬಾಲಬಡುಕ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದ. ಮಹಾಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿದ್ದ ಮುಬಾರಕ್, ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ

ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ಅಮೆರಿಕಾದ ಕೈಗೊಂಬೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು

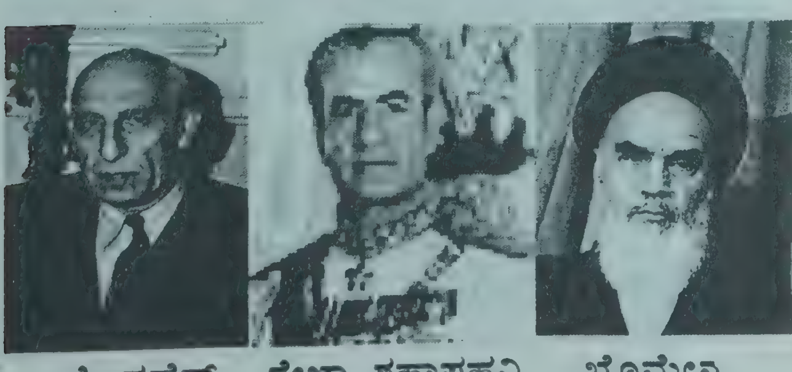

ಅನ್ವರ್ ಸಾದತ್ ಹೊಸ್ನಿ ಮುಬಾರಕ್ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಮೋರ್ಸಿ

ಮಾತ್ರ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡ. ಇವನ ವಿಧೇಯ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಅಮೇರಿಕ ಇವನಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಛ ಡಾಲರುಗಳನ್ನು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿತು. ನಾಸೆರ್‌ನ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಈಜಿಪ್ಟ್ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಹೊಸ್ನಿ ಮುಬಾರಕ್‌ನ ಕ್ರೂರ ಹಾಗೂ ನಿರಂಕುಶ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ೨೦೧೧ರಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜನಾಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಆತ ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಂಡು ಸೆರೆಮನೆ ಸೇರಿದ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರ ಆಗಲೂ ಸೇನೆಯದ್ದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಬ್ರದರ್‌ಹುಡ್ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅದರ ನಾಯಕ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಮೋರ್ಸಿ ಈಗ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈತನೂ ಈಗ ಜನತೆಯ ವಿರೋಧ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮುಬಾರಕ್‌ನ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಈತನ ಮೂಲಭೂತವಾದಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಕೊಡುಗೆಯೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿತ್ತು.

ತನ್ನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸರಕಾರಗಳನ್ನು ಅಮೇರಿಕ ಕಿತ್ತೆಸೆದದ್ದು ಇದೇನು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಅಲ್ಲ; ಕೊನೆಯ ಬಾರಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡವನ್ನು ತನ್ನ ಹಿತ್ತಲು ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಿರುವ ಅಮೇರಿಕ, ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿನ ಆಂತರಿಕ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆಯುವ ಸರಕಾರಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ, ತನಗೆ ವಿಧೇಯವಾಗಿರುವ ಕೈಗೊಂಬೆ ಸರಕಾರಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಲೆ ಬಂದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡದ ಅಪಾರ ಖನಿಜ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕ ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದ ಈ ದುಂಡಾವರ್ತಿಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಪತ್ತೆಯಾದ ನಂತರ, ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್ ಮತ್ತು ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ಇಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ, ಬಲಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಇರುವ ದೇಶ, ಇರಾನ್. ಅಲ್ಲಿ ೧೯೫೧ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ ಬಹುಮತ ಪಡೆದು ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಮೊಸಾಡೆಗ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ರಚಿಸಿತು. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಮೊಸಾಡೆಗ್ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ, ಇರಾನ್‌ನ ತೈಲ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಹೊರ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲದ ರಾಜಧನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದು. ಅದುವರೆಗೆ ಈ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಇರಾನ್‌ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೆನ್ನಿಸುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ದರದ ರಾಜಧನವನ್ನು ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ನಂತರ ಮೊಸಾಡೆಗ್ ಸರಕಾರ ತೈಲ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಿಸಿತು.

ಇರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾ ರಾಜಕಾರಣದದ ಕೈವಾಡ

ಮೊಸಡೆಗ್ ರೇಜಾ ಶಹಾಪಹ್ಲವಿ ಖೊಮೇನಿ

ಬ್ರಿಟನ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕ, ಮೊಸಾಡೆಗ್ ಸರಕಾರದ ಈ ಉದ್ಧಟತನವನ್ನು ಚೂರೂ ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕದ ಸಿ.ಐ.ಎ. ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟನ್‌ನ ಎಂ-೧೬ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಮೊಸಾಡೆಗ್ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಒಳಸಂಚು ನಡೆಸಿದವು. ಅದಕ್ಕೆ ಇರಾನ್‌ನ ಸೈನ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ಶಿಯಾ ಪಂಥದ ಧರ್ಮಗುರುಗಳ ಸಹಕಾರವೂ ಇತ್ತು. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮೊಸಾಡೆಗ್‌ರನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಅವರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇರಾನ್‌ನ ಅಳಿದುಳಿದ ರಾಜ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರೇಜಾ ಶಹಾಪಹ್ಲವಿ ಎಂಬ ಯಾರೂ ಕೇಳರಿಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯ ಅಮೇರಿಕ, ಇರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತ ಸರಕಾರವೊಂದನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ, ರಾಜನ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಮುಖಾಂತರ ಜ್ಯಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಈ ರಾಜ ಮುಂದೆ ೧೯೭೯ರವರೆಗೆ ಅಮೇರಿಕ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟನ್‌ಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನಿಂದ ನಿರಂಕುಶ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದ. ತನ್ನ ರಾಜಕೀಯದ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರೂರ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ರೇಜಾ ಶಹಾಪಹ್ಲವಿ ಇರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.

೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಶಿಯಾ ಪಂಥದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಧರ್ಮಗುರು, ಆಯಾತೊಲ್ಲ ಖೊಮೇನಿ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪಹ್ಲವಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರಿ ಜನಾಂದೋಲನ ನಡೆದು ಇರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಜವಂಶದ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ರೇಜಾ ಶಹಾಪಹ್ಲವಿ ದೇಶಬಿಟ್ಟು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದ; ಧರ್ಮಗುರುಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕಶಾಹಿಯ ನಿರಂಕುಶ ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪಹ್ಲವಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಜನ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠೆ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಈಗ ಇರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಒಂದು ಚುನಾಯಿತ ಸರಕಾರವಿದ್ದರೂ ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಿನಷ್ಟೇ ಜನ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದೆ.

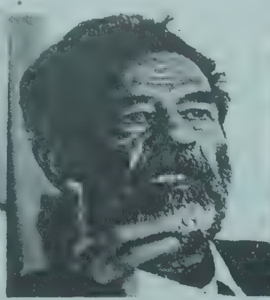
ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯದ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ದೇಶಗಳನ್ನು ಮಿಡ್ಲ್ ಈಸ್ಟ್ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಬಳುವಳಿ. ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯ, ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಚ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಲಂಡನ್, ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಮತ್ತು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಆ ನಮೂನೆಯ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ, ಈಗ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಇರಾನ್ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯದ ಇತರ ದೇಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಯೋಚನಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಹ ಅಮೇರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿರುವುದರ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಿವರ ಮಾತ್ರ. ಈ ತಥಾಕಥಿತ "ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ"ದ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಿಂದ ತೈಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವುದು, ಅದನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರುವುದು– ಈ ಇಡೀ ಉದ್ಯಮ ಇಂದಿಗೂ ಅಮೇರಿಕ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪ್‌ನ ಇತರ ದೇಶಗಳ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪೆನಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದೆ.

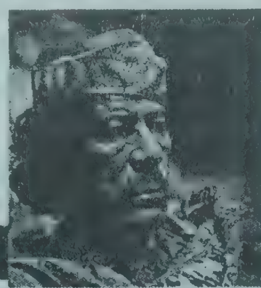
ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಪದ್ಭರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ. ಅಲ್ಲಿನ ಇಡೀ ತೈಲ ಉದ್ಯಮ ಆರಾಮ್‌ಕೊ ಎಂಬ ಅಮೇರಿಕದ ಕಂಪೆನಿಯ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಅಮೇರಿಕದ ಸರಕಾರ, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ

ಅಮೆರಿಕಾಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದು ಹತರಾದ ನಾಯಕರು

ಲಾಡೆನ್

ಸದ್ದಾಂ

ಗಡಾಫಿ

ರಾಜಮನೆತನದ ಸರಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಹೇರಳವಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ವಿರುದ್ಧವೇ ಬೇಹುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಸಲು ಬೇಕಾದ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಅಮೇರಿಕ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಪರಮ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ಮಕ್ಕಾ ಮತ್ತು ಮದೀನಾ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಅವುಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ಸಹ ಈ ಸರ್ಕಾರನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸೌದಿ ರಾಜ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

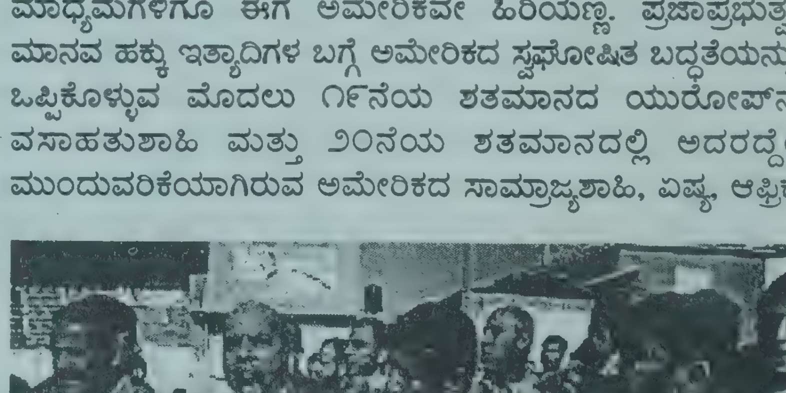
ಸೌದಿ ರಾಜಮನೆತನ, ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ಉಚಿತ ರಫ್ತು. ಕಳೆದ ಹಲವು ದಶಕಗಳಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಪೆಟ್ರೋ ಡಾಲರುಗಳ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ ಉಗ್ರ ಮೂಲಭೂತವಾದಿ ಪಂಥವಾದ ವಹಾಬಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಮಹಾ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಗಳ ಕಣ್ಗಾವಲಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೆವದಲ್ಲಿ ಇರಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸದ್ದಾಂ ಹುಸೇನ್ ಮತ್ತು ಲಿಬಿಯದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡಾಫಿ ಸರಕಾರಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಿದ ಅಮೇರಿಕ, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಬಹ್ರೈನ್ ಮುಂತಾದ ತನ್ನ ಮಿತ್ರ ದೇಶಗಳ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಸರಕಾರಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಸದ್ದಾಂ ಹುಸೇನ್ ಮತ್ತು ಗಡ್ಡಾಫಿ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬೀಳುವ ಮೊದಲು ಅದರ ಚೇಲಾಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಸದ್ದಾಂ ಹುಸೇನ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇರಾನ್ ವಿರುದ್ಧ ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಯುದ್ಧ ನಡೆಸಲು ಇರಾಕ್‌ಗೆ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಅಮೇರಿಕವೇ. ಅಮೇರಿಕದ ಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಸದ್ದಾಂ ಹುಸೇನ್ ಮತ್ತು ಗಡ್ಡಾಫಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಕ್ಷಸಪ್ರಾಯರೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಯಾವಾಗ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದರೋ, ಆಗ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೇ ಅವರು ಖಳನಾಯಕರಾಗಿಬಿಟ್ಟರು! ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಅಮೇರಿಕ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪ್‌ನ ಪ್ರಚಾರ ಯಂತ್ರದ ಬಿಗಿ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನ ಮೂಲದ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಮೂಲಭೂತವಾದಿ ಸಂಘಟನೆಗಳಾದ ಅಲ್‌ಖಯಿದಾ ಮತ್ತು ತಾಲಿಬಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಮನುಕುಲದ ಶತ್ರು ಎಂಬಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವೆರಡೂ ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಬುದ್ಧಿ, ಹೃದಯ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದ ಕೊಲೆಗಡುಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿ, ಹೇರಳ ಹಣ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಆ ಪರಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದು ಅಮೇರಿಕದ ಸಿ.ಐ.ಎ. ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದಿಂದ ೧೯೮೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಸೋವಿಯತ್ ಆಕ್ರಮಣವನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಲು ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ *ಅಲ್‌ಖಯಿದಾ, ತಾಲಿಬಾನ್*, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಗೂಢಚರ್ಯೆಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಐ.ಎಸ್.ಐ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ನೆರವು ಬೇಕಾಯಿತು. ಈಗ ಈ ಮೂರೂ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಕಂಟಕಪ್ರಾಯವಾಗಿವೆ.

ಯಾವ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತಲೆ ಎತ್ತದಂತೆ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಮೇರಿಕ, ಬ್ರಿಟನ್ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪ್‌ನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಸಗಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಘೋರ ಅಕೃತ್ಯವೆಂದರೆ ಇಸ್ರೇಲ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ಥಾಪನೆ. ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯದ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ತೀನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಸ್ರೇಲ್ ಎಂಬ ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರವೊಂದನ್ನು ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಂದರೆ ಅಮೇರಿಕ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟನ್. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ, ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವೆಡೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯುರೋಪ್‌ನ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಯಹೂದಿಗಳು, ೨೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತಾವು ತೊರೆದು ಹೋದ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ತೀನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನೆಲೆಗೊಂಡು, ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಚಳವಳಿ ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್‌ನ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಯಹೂದಿ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. *ಝಿಯೋನಿಸಂ* ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಈ ಚಳುವಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕನಸೇನೋ ಇತ್ತು. ಅದರ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಇಸ್ರೇಲ್, ಪ್ಯಾಲೆಸ್ತೀನ್‌ನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಅರಬ್ಬರು ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತರನ್ನು ಬಲಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸಿ, ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡಿತು.

ಹೀಗೆ ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಒಂದು ಕನಸು, ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂಸ್ರ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರನ್ನು ನಿರಾಶ್ರಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಐರೋಪ್ಯ ಮಾದರಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದೊಂದಿಗೆ ಸಾಕಾರಗೊಂಡಿತು. ೧೯೪೮ರಲ್ಲಿ ಇಸ್ರೇಲ್ ಎಂಬ ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದನಂತರ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೦ಲಕ್ಷ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ತೀನ್‌ನ ಮೂಲ ಅರಬ್‌ನಿವಾಸಿಗಳು, ನೆರೆಯ ಜೋರ್ಡನ್, ಸಿರಿಯ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಲೆಬನಾನ್ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ, ಇಸ್ರೇಲ್ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತನ್ನ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ತೀನ್‌ನ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಇಸ್ರೇಲ್‌ಗೆ ಅಮೇರಿಕ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಮಿಲಿಟರಿ ನೆರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಇಸ್ರೇಲ್ ಇಂದು ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಣು ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಆದರೆ ಇಸ್ರೇಲ್‌ಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವ ಅಮೇರಿಕ, ಇರಾನ್‌ನ ಅಣು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಗ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಆ ದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ವಾಣಿಜ್ಯ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನೂ ಜ್ಯಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಮಾನವ 'ಹಕ್ಕು, ಹಿಂಸೆ, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತು ಅಮೇರಿಕದ ನಿರೂಪಣೆಗಳು ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಆಳುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೂ ಈಗ ಅಮೇರಿಕವೇ ಹಿರಿಯಣ್ಣ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಮೇರಿಕದ ಸ್ವಘೋಷಿತ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಯುರೋಪ್‌ನ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಮತ್ತು ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅದರದ್ದೇ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಅಮೇರಿಕದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ, ಏಷ್ಯ, ಆಫ್ರಿಕ

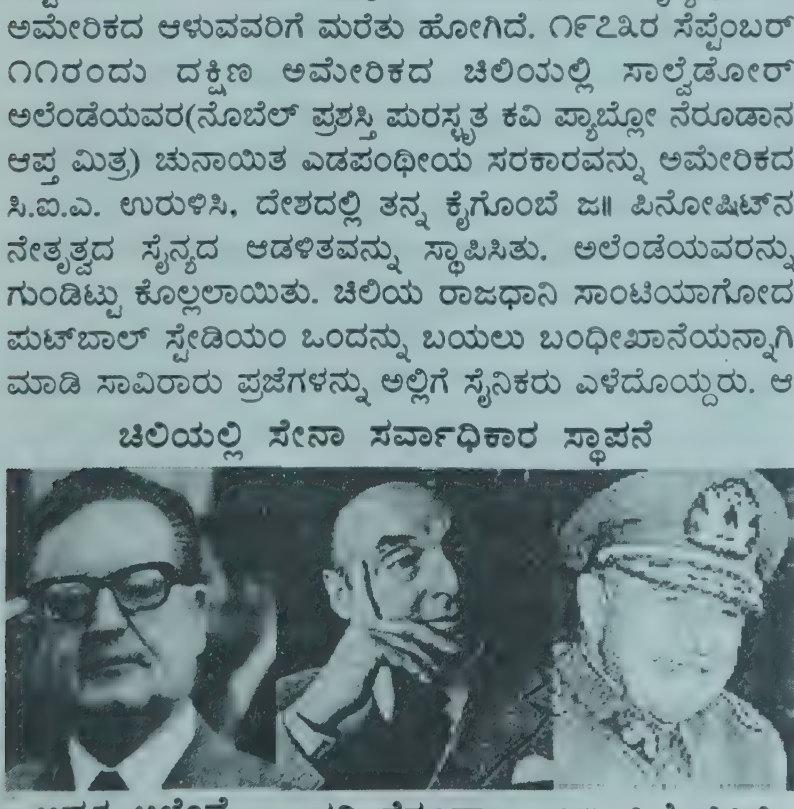

ಗಾಜಾದಲ್ಲಿ ಇಸ್ರೇಲಿ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿಯ ದಾರುಣ ಚಿತ್ರ

ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರುವ ಘೋರ ಹಿಂಸೆಯ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿವರಗಳನ್ನಾದರೂ ಗಮನಿಸಲೇಬೇಕು. ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಸ್ಪೇನ್ ಮುಂತಾದ ಯುರೋಪ್‌ನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ತನ್ನ ವಸಾಹತುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ದುರಾಡಳಿತ ಕ್ರೌರ್ಯ ಮತ್ತು ನರಮೇಧಗಳ ಪೂರ್ತಿ ವಿವರಗಳು ಈಗಲೂ ಹೊರಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಫ್ರಿಕ ಖಂಡದ ಕೀನ್ಯಾ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಇತರ ವಸಾಹತುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು, ಬ್ರಿಟನ್ ನಡೆಸಿದ ನರಮೇಧದ ವಿವರಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೆ–ಅದು ಕೂಡ ಬ್ರಿಟನ್‌ನ ವರಿಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ–ಬಹಿರಂಗಗೊಂಡಿವೆ.

೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ, ಯುರೋಪ್‌ನ ವಸಾಹತು ಶಾಹಿಯ ಕ್ರೌರ್ಯ ಮತ್ತು ನರಮೇಧಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರ ನೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಣುಅಸ್ತ್ರವನ್ನು–ಅದು ಕೂಡ ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ–ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿರುವ ಏಕೈಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಮೇರಿಕ. ೧೯೬೫–೬೬ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು, ೫ ಲಕ್ಷಜನ ಬಡ ರೈತರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿತು. ಆನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದ ಅಮೇರಿಕದ ಕೈಗೊಂಬೆ ಸರಕಾರ, ಜನರಲ್ ಸುಹರ್ತೊ ಎಂಬ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಯ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ೩೨ ವರ್ಷಕಾಲ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿತು. ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಣ್ಣ ದೇಶ ವಿಯೆಟ್‌ನಾಮ್ ಮೇಲೆ ಅಮೇರಿಕ ಹಲವು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ೨೦ ಲಕ್ಷ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಯಟ್‌ನಾಮಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಕೊಂದಿತು. ತನ್ನ ೫೮೦೦೦ ಸೈನಿಕರನ್ನೂ ಆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಲಿಕೊಟ್ಟಿತು. ೧೯೯೧ರಿಂದ ಇರಾಕ್ ಮೇಲೆ ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ಸುಮಾರು ೧೧ ಲಕ್ಷ ಜನ ಇರಾಕಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದೆ. ತನ್ನದೇ ಆದ "ಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ" *(ಫಾರ್ ದಿ ರೀಸನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಸ್ಟೇಟ್–ಇದು ನೋಮ್ ಚೋಮ್‌ಸ್ಕಿಯವರ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದ ಶೀರ್ಷಿಕೆ).*

ಇತರ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡದ ಅಮೇರಿಕ ೨೦೧೧೦ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧ರಂದು ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ಥಾವರಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತು ಇದುವರೆಗೆ ಕಂಡು ಕೇಳರಿಯದ ದುಷ್ಕೃತ್ಯವೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಸಹ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧ರಂದು ತಾವು ನಡೆಸಿದ ಘೋರ ಕೃತ್ಯವೊಂದು ಅಮೇರಿಕದ ಆಳುವವರಿಗೆ ಮರೆತು ಹೋಗಿದೆ. ೧೯೭೩ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧ರಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕದ ಚಿಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ್ವೆಡೋರ್ ಅಲೆಂಡೆಯವರ(ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ಕವಿ ಪ್ಯಾಬ್ಲೋ ನೆರೂಡಾನ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರ) ಚುನಾಯಿತ ಎಡಪಂಥೀಯ ಸರಕಾರವನ್ನು ಅಮೇರಿಕದ ಸಿ.ಐ.ಎ. ಉರುಳಿಸಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೈಗೊಂಬೆ ಜ॥ ಪಿನೋಷಿಟ್‌ನ ನೇತೃತ್ವದ ಸೈನ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಅಲೆಂಡೆಯವರನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಲ್ಲಲಾಯಿತು. ಚಿಲಿಯ ರಾಜಧಾನಿ ಸಾಂಟಿಯಾಗೋದ ಪುಟ್‌ಬಾಲ್ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಒಂದನ್ನು ಬಯಲು ಬಂಧೀಖಾನೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸೈನಿಕರು ಎಳೆದೊಯ್ದರು. ಆ

ಚಿಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೇನಾ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಲೆಂಡೆ ಕವಿ ನೆರೂಡಾ ಜ॥ ಪಿನೊಶಿಟ್

ಸೇನಾ ದಂಗೆಯಲ್ಲಿ ೬೦ ಸಾವಿರ ಜನ ಕೊಲೆಯಾದರು. ೨೦೦೧ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧ರ ವೈಮಾನಿಕ ದಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿಗೀಡಾದ ಅಮೇರಿಕನ್ ಪ್ರಜೆಗಳ ಜೀವ ಮಾತ್ರ ಅಮೂಲ್ಯವಾದದ್ದು; ಆದರೆ ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ನಡೆಸಿದ ರಾಜಕೀಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿಯಾದವರು ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಗಳೇ ಅಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಅಮೇರಿಕ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ; ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಮಾನವಹಕ್ಕು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ವಿವರಣೆಗಳಿಗೂ ವಾಸ್ತವದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅದು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ರೀತಿಗೂ ಅರ್ಥಾರ್ಥ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ.

ಅಮೇರಿಕದ ರಾಜಕಾರಣದ ಈ ಕ್ರೌರ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಆದರ್ಶಗಳ ಸೋಗಲಾಡಿತನ ಅಲ್ಲಿನ ಆಳುವ ವರ್ಗದ ಇರಸ್ತಿಕೆಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದಂತಹ ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಮೂರನೆಯ ಜಗತ್ತಿನ ಬಡದೇಶದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಆಳುವ ವರ್ಗ, ಅಮೇರಿಕದ ಚಮಚಾಗಿರಿ ನಡೆಸುವುದರ ಮರ್ಮವೇನು? ೨೦೦೧ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧ರಂದು ನಡೆದದ್ದು ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಕೃತ್ಯವೇ ಹೌದಾದರೆ, ಕಳೆದ ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನಡೆಸಿದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಯಾವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಳಕು ಹಾಕುವುದು? ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಯಾರ ವಾದವೂ ಅಲ್ಲ; ಅದನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತಾಡಲೂ ಕೂಡದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧, ೨೦೧೧ ರಂದು ತೀರಿಕೊಂಡ ಜೀವಗಳ ಅನನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಮೂಲ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಕಡೆಗಣಿಸಕೂಡದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂತಾಪ, ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪ್ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ದೇಶಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನಡೆಸಿದ ಅನ್ಯಾಯ, ಅಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಜೀವಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವಂತಾಗಬಾರದು. ಜೊತೆಗೆ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಇಸ್ಲಾಮ್‌ಗೆ ಜೊತೆ ತಳಕು ಹಾಕುವುದೇ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕ್ರೈಸ್ತ, ಹಿಂದೂ, ಯಹೂದಿ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಗಳ ಜೊತೆ ಜೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅಷ್ಟೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

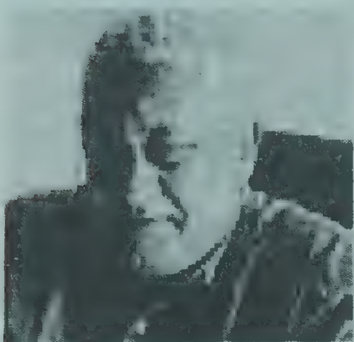
ಯಾವ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ದೇಶವೂ ಅಮೇರಿಕದ ಹಾಗೆ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಮಿಲಿಟರಿ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ;ಯಾವ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ದೇಶವೂ ಇನ್ನೊಂದು ದೇಶದ ನಾಗರಿಕರ ಮೇಲೆ ಅಣುಬಾಂಬ್ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ೧೯ ಮತ್ತು ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಸ್ಪೇನ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಗಳು ನಡೆಸಿರುವ ಕಗ್ಗೊಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರನೆಯ ಒಂದರಷ್ಟು ಕೊಲೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಯಾವ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ದೇಶವೂ ನಡೆಸಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಎಂಬ ನುಡಿಗಟ್ಟು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ; ಯಾಕೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ? ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಎಂಬುದು ಇರುವುದೇ ಹೌದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್, ಪೆಲೆಸ್ತೀನ್, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಅಮೇರಿಕ ತನ್ನದೇ ಆದ 'ಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ'.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧, ೨೦೦೧ರಂದು ಅಮೇರಿಕದ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿ ನಡೆಯಿತು. ೧೯೭೩ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧ರಂದು ಅಮೇರಿಕ ಚಿಲಿಯ ಚುನಾಯಿತ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಲೆಂಡೆಯವರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲಿಸಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧ ಅಂದರೆ ೧೯೦೬ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧ ರಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಜೊಹಾನ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರಕಾರದ ವರ್ಣಬೇಧ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ತನ್ನ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆ ನೆವದಲ್ಲಾದರೂ ನಾವು ಪಶ್ಚಿಮದ ಹಿಂಸೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. *

ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸ್ಟೊಬ್ಬನ ತಲ್ಲಣ, ಮನದ ಮಾತು

ಇದು ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಕುರಿತ ಪ್ರಬಂಧ. ಮೊದಲಿಗೇ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ, ಈಚಿನ ಕೆಲವು ಆಗುಹೋಗುಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.–ಲೇಖಕ

ಶಿವ ವಿಶ್ವನಾಥನ್
ಅನುವಾದ: ರಘುನಂದನ

ಸುರುವಿನಿಂದ ಸುರು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಜಮಶದ್‌ಪುರದಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಪೇಟೆ, ಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಗಲಭೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಸಹಪಾಠಿ ಒಬೈದುಲ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಕಡೆಯ ಸಲ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದ ಆ ದಿನ ನನಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ. ಮನೆಮಂದಿಯೊಡನೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅನ್ನುತ್ತ ನನ್ನ ಬಳಿ ಅಲವತ್ತುಕೊಂಡ ಅವನು. ನೂರು ಮೀಟರ್ ಓಟದ ಮಿನುಗು ತಾರೆಯಾಗಿದ್ದ ಆ ನನ್ನ ಒಬೈದುಲ್‌ನನ್ನು ಹಿಂದಿಕ್ಕೋಣವೆಂದು ಈಗಲೂ ನೋಡುತ್ತೇನೆ; ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ವಯಸ್ಸಾಗುತ್ತ ಆಗುತ್ತ ೧೯೯೨ರ ಮುಂಬೈ ಗಲಭೆಗಳನ್ನು ಕಂಡೆ; ೨೦೦೨ರ ಗುಜರಾತ್ ನರಮೇಧ ಕಂಡೆ; ನಮ್ಮ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಮತಧರ್ಮದ ಜನರು, "ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದರೆ ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಕುಡಿದಂತೆ; ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇನೋ ಹೌದು, ಆದರೆ ಹೇಗಪ್ಪ ಅದನ್ನು ಕುಡಿಯೋದು" ಎಂಬಂತೆ ಆಡುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ; ವಿಷಣ್ಣನಾದೆ. ಗುಜರಾತ್ ಹಿಂಸಾಕಾಂಡದ ಹಿಂದುಮುಂದುಗಳ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡುವಾಗ, ಆ ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಅಳಿದುಳಿದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಮುದಾಯವು ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಪಾಲನೆಯನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೊಸದೊಂದು ನಾಗರಿಕ ಜೀವನ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಬರೋಡಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಬಂದೂಕ್‌ವಾಲಾ ಅವರು, ಹಿಂದೂಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, 'ನೀವಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳದಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅರೇ ಹಾಗಾದರೆ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ಮೆಂದರೆ ಏನು ಎಂಬ ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾದೆ.

ನನ್ನ ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ನೇಹಿತರೋ, ವಿಲಕ್ಷಣ ಜಾತಿವಾದವೊಂದರ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಗಲಭೆಗಳು ನಿಂತಮೇಲೆ, ಅವರು, ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಸ್ಲಿಮರಂತೆಯೇ ಹಿಂಸೆಗೊಳಗಾದ ಹಿಂದೂಗಳು ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದೇಹೋದರು. ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ ಅನ್ನುವುದು ತಾನೇ ಒಂದು ಥರದ ಜಾತಿಕೇರಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿತು. ಆ ಕೇರಿಯ ಜನರಿಗೆ, ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ದುಕ್ಕದುಮ್ಮಾನ ದೊಡ್ಡದೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರದು ಸಣ್ಣದನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರಿತು. ಇನ್ನೂ ಬೇಸರದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ ಅನ್ನುವುದು ಬರಿದೇ ಬುಡುಬುಡಿಕೆಯಾಟವಾಗಿದೆ, ತನಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾದುದರೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಲು ಒಲ್ಲದಾಗಿದೆ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿತು. ವಿಶಾಲ ತತ್ತ್ವದರ್ಶನವಿಲ್ಲದ ಯಂತ್ರತಂತ್ರಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯಾಗಿದೆ ಅದು, ರಾಜಕೀಯ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯ ಒಂದು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ; ಅಲ್ಲಿನ ಹರಕೆ ಹಾರೈಕೆಯ ಪದವೆಲ್ಲ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಮಕ್ಕಳ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲು; ಸತ್ಯ ಅನ್ನುವುದು ಅಲ್ಲಿ ಬೇಡವೇ ಆಗಿ, ಎತ್ತಲೋ ಹಾರಿಹೋಗಿದೆ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿತು.

ಈ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ ಅನ್ನುವುದು ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಆಸ್ತಿಕ ಮತಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಎಡವಿದೆ. ಕಡೇಪಕ್ಷ ಆವೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯಾದರೂ, ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ ಅನ್ನುವುದು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ತೀರ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಕ ಮತಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳೇ ಎದುರು ಬದುರು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸುಖಾಸುಮ್ಮನೆ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಕಾದಾಟದ ಕಿಡಿ ಹಚ್ಚಲಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಕ ಮತಧರ್ಮದ ನಡುವೆ ಜಗಳವಿದೆ, ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಬರಹಗಳು ಬರಲು ಸುರುಮಾಡಿದ್ದು ಆಧುನಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಪಾದಿಸಲು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ದೇವತಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಪೈಪೋಟಿಯಿಂದ. ಈ ಇಬ್ಬಣದವರೂ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆದದ್ದು ತಾವು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೇ ಸರಿ ಎಂದು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಲು. ಅದರಿಂದಾಗಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಕ ಮತಧರ್ಮಗಳೆರಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತ, ಸೃಜನಶೀಲವಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿವೆ ಅನ್ನುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೇ ನಾಶವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ನನಗನ್ನಿಸುವಂತೆ, ಭಾರತೀಯ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ ಅನ್ನುವುದು ಆಸ್ತಿಕ ಮತಧರ್ಮದವನ್ನು ಹಗೆತನದಿಂದ ಕಾಣಬಾರದು; ಬದಲಾಗಿ, ಅದರೊಡನೆ ಒಗೆತನವಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದು, ಅದರೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕು. ನನಗೆ ಹಳೆಯ ಚಲನಚಿತ್ರವೊಂದರ ನೆನಪಾಗುತಿದೆ. *ಇನ್‌ಹೆರಿಟ್ ದ ವಿಂಡ್* ಎಂಬ ಚಲನಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಕಥಾನಾಯಕ ಕ್ಲ್ಯಾರೆನ್ಸ್ ಡ್ಯಾರೋ ಅನ್ನುವವನು(ಕ್ಲ್ಯಾರೆನ್ಸ್ ಡ್ಯಾರೋ ಎಂಬ ಅಸಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾದ, ಆ ಚಲನಚಿತ್ರದ, ಪಾತ್ರದ ಹೆಸರು ಹೆನ್ರಿ ಡ್ರಮ್ಮಾಂಡ್. ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ ನಟನ ಹೆಸರು ಸ್ಪೆನ್ಸರ್ ಟ್ರೇಸೀ – ಅನುವಾದಕ.) ಛಾರ್ಲ್ಸ್ ಡಾರ್ವಿನ್ನನ *ದಿ ಆರಿಜಿನ್ ಆಫ್ ದಿ ಸ್ಪೀಸೀಸ್* ಪುಸ್ತಕವನ್ನೂ ಬೈಬಲ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೂ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅವೆರಡೂ ಅದ್ಭುತವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾದುದು ಒಂದು ಬಗೆಯ, ಒಂದು ನೆಲೆಯ ಸತ್ಯವಾದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾದುದು ಮತ್ತೊಂದೇ ಬಗೆ ಹಾಗೂ ನೆಲೆಯ ಸತ್ಯ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ ಅನ್ನುವುದು ಒಗೆತನದ ಮಾತುಕತೆ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ, ಅಂಥ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಗೆ, ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ತಾವಿರಬೇಕು. ಈಗ ನಾನು ಅಂಥ ಟೀಕೆ, ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವವನಿದ್ದೇನೆ.

ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಆದುದು, ಮತ್ತು ಈಗಲೂ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು, ಹೇಸಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರು ಕೂಡ ಬಾಳಾ ಠಾಕ್ರೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲವೇ ರಾಜ್ ಠಾಕ್ರೆಯಂತೆ ಮತಾಂಧರಾಗಿ ಹುಚ್ಚುಹುಚ್ಚಾಗಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನಿಸಿದರೆ, ಆಗ ನನ್ನಂಥವನು ಹಾಗೆಂದು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರು ತಾವು ಮಾತನಾಡುವುದು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತ್ರವೇ.

ಬೊಡೋ ಜನರ ದುಮ್ಮಾನವನ್ನು ತಾವು ಗುರುತಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ, ಆಗ ಅವರು ತಮ್ಮಾಚೆಗಿನ ಏನನ್ನೂ ಕಾಣಲೊಲ್ಲದವರು, ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದವರು ಅನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೇ. ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನ ಬೊಡೋಗಳು ಮನೆಮಠ ಕಳಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಮೂವತ್ತು ಲಕ್ಷ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮನೆಮಠ ಕಳಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರ ದುಕ್ಕದುಮ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವಂತಾಗಬಾರದು. ಇದು ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ಮಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲ, ನೀತಿಯಲ್ಲ.

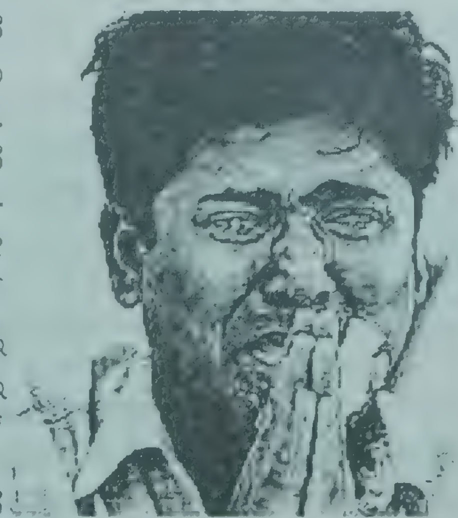
ನಾವು, ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಮಟ್ಟಿಗೆ, ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ಮನ್ನು ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ ಅಂದರೆ ಆಸ್ತಿಕ ಮತಧರ್ಮ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ನಡುವಿನ ಕಾದಾಟವೇ ಎಂದಾಗಬಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ, ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ ಅಂದರೆ ಪ್ರಭುತ್ವ–ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಕ ಮತಧರ್ಮಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೇರೆಬೇರೆಯೇ ಆಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದು ನಾವು ಹಠ ಹಿಡಿಯುವುದು ಕೂಡ ಸಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ನಮ್ಮಂತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವವರನ್ನು, ಹೆರವರನ್ನು ನಾವು ಆದರದಿಂದ ಕಾಣುವುದೇ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್. ನಮ್ಮಂತಲ್ಲದ, ನಮ್ಮಂತಿಲ್ಲದಿರುವ ಹೆರವರಿಂದಾಗಿಯಲ್ಲವೇ ನಮಗೆ ನಮ್ಮತನದ ಗುರುತು ಹತ್ತುವುದು?!

ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ಮಿನ ಮೊದಲ ನಿಯಮ ಅಂದರೆ ಇದೇ, ಆದರ ಅನ್ನುವುದೇ, ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮಂತಿಲ್ಲದಿರುವವರನ್ನು ಅವರು ನಮ್ಮಂತಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮಂತಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಸತ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಆ ಹೆರವರು ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು, "ನಾವು ಯಾರೂ ನಾವೇ ನಾವಾಗಿ ಶುದ್ಧಸತ್ವದ ಗಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲ; ನಾವೂ ಅವರೂ ಅದು ಯಾವುದೋ ದೊಡ್ಡದೊಂದರ ತುಣುಕುಗಳು ಮಾತ್ರ; ತುಣುಕಿಗೆ ತುಣುಕು, ಹನಿಗೆ ಹನಿಗೆ ಬೇಕು; ನಾವು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೇಕಾದವರು" ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಮಗೆ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ಮಿನ ಎರಡನೆಯ ನಿಯಮವನ್ನು ದಲೈಲಾಮಾ ಅವರು ಆಡಿದ ಮಾತೊಂದರಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಜಾರ್ಜ್ ಬುಷ್ಷನ ನಡವಳಿಕೆಯು "ನನ್ನೊಳಗಿನ ಮುಸ್ಲಿಮನನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸುತ್ತದೆ" ಅಂದರಂತೆ ಅವರು. ಹಾಗೇನೆ, ಗುಜರಾತಿನ ನರಮೇಧದಿಂದಾಗಿ, ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯು ನನ್ನೊಳಗಿನ ಮುಸ್ಲಿಮನನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಂತಲ್ಲದ, ನಮ್ಮಂತಿಲ್ಲದ ಹೆರವರ ಸಂಕಟದ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವರೇ ನಾವು–ನಾವೇ ಅವರು ಅನ್ನುವ ಭಾವ ನಮಗಿದ್ದರೆ, ಆಗ ನಾವು ಈ ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಎಂಬ ನೆಲೆಗೊಂದು ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಷ್ಟಾದರೂ, ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ಮಿನ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಪಂಗಡ ಪಂಗಡದ ನಡುವೆ ಮೋಟುಗೋಡೆಗಳೂ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ನಾನು ನೀನೆಂಬ ಗುರುತುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತೀರ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ, ತೀರ ಮಸುಕಾಗಿ, ಕಲೆಸಿ ಹೋಗಲು ಸುರುಮಾಡಿದರೆ, ನಾನು ನೀನುಗಳ ನಡುವಿನ ದೂರಗಳನ್ನು ನಾವು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಆಗಲೂ ಹಿಂಸೆಯ ಭುಗಿಲು ಏಳಬಹುದು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ದೂರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ಮು ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಅರ್ಥವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಮ್ ಅನ್ನುವುದು ಬಹುತ್ವದ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಎಲ್ಲ ಬಹುತ್ವ, ಎಲ್ಲ ಬಹುರೂಪತೆಯನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಸಾರಿಸಿ, ಸಪಾಟು ಮಾಡಿಬಿಡುವ ಏಕರೂಪತ್ವದ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿಲ್ಲ; ಆಗಬಾರದು ಕೂಡ.

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರ ನಿಂತು ಹೋರಾಡುವವನಾಗಿ, ನಾನು ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸ್ಟನಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೊಂದಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಹಿಂದೂ, *ಹಾಗಾಗಿ* ಹಿಂದೂಗಳ ಪರವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಹೋರಾಡುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನುವುದು ಸಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ, ನಾನು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತೇನೆ, *ಯಾಕೆಂದರೆ* ನಾನು *ಹಿಂದೂ* ಅನ್ನುವುದು ಚಂದ. ನನ್ನ ಜಾತಿ–ಸಮುದಾಯದ ನೆಲೆಯಿಂ ಆಚೆಗೂ ನಾನು ಪಾಲಿಸ ಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿವೆ, ಯಾಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ದಕ್ಕಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕೂಡ ಆ ನೆಲೆಯ ಆಚೆಗಿವೆ. ನನ್ನ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ಮಿಗೆ ಇಂಥ ಸಂವಾದದ ಸ್ವಭಾವ–ಸ್ವರೂಪವಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮೂಲಭೂತವಾದವನ್ನೂ ಹಿಂದೂ ಮತಾಂಧತೆಯನ್ನೂ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೇ ಎದುರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಬಾರದಂತೆ ನಾಜೂಕಾಗಿದೆ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಉಳಿದವರಿಂದ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ದೂರವು ಅವರಿಂದ – ಮುಸ್ಲಿಮರಿಂದ – ಆಗುವ ಹಿಂಸೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕಗೊಳಿಸಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಹೀಗೆ ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಂದಾಗ, ಆ ಸಮುದಾಯವೇ ಒಂದು ಪಿಡುಗಾಗಿದೆ, ಪೆಡಂಭೂತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ನಾವು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ, ಅಷ್ಟೇ. ಈಗಾಗುತ್ತಿರುವಂಥವೇ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಗಲಭೆಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣದ ಸ್ವಭಾವವೇ ಬದಲಾಗಿಬಿಡಬಹುದು ಎಂಬ ಅರಿವು ನಮಗೆ ಈಗಲಾದರೂ ಬರಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಚಿಂತೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಸಾಮಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನವಿದೆ, ಮರೆಯದಿರೋಣ. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರ ಮಾತು ಮಾತ್ರ ನಡೆಯಬೇಕು ಅನ್ನುವ ದೊಣ್ಣಾಯಕತನದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಂತೆಯೇ, ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಮಾತೊಂದೇ ಅನ್ನುವ ದುಂಡಾವರ್ತಿಯೂ ಕೊಳಕು ಮನಸ್ಸಿನ ನಾತ ಬೀರುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮೂಲಭೂತವಾದಿಗಳು, ಹಿಂದೂ ಮತಾಂಧರು, ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಮುಳುವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನಿಜವಾದ, ಭಿಡೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ನಡೆಯಬೇಕು, ನುಡಿಯಬೇಕು. ರಾಜ್ ಠಾಕ್ರೆಯಂಥವರಿಗಿಂತ ಮೌಲಾನಾ ಅಬ್ದುಲ್ ಖಾದಿರ್ ಅಲ್ವಿಯಂಥವರು ಮೇಲು ಅನ್ನುವುದು ತಪ್ಪು. ಅಲ್ವಿಯಂಥವರು, ಏನಿದ್ದರೂ, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಪೋಷಾಕು ತೊಟ್ಟ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಗಳು, ಅಷ್ಟೇ. ಬೇರೆಯಲ್ಲ.

ಭಯ, ಭೀತಿ, ದ್ವೇಷ ತುಂಬಿದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು, ಮೋದಿಯಂಥ ರಾಜಕಾರಣಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತರಲು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಗಲಭೆಗಳು ಸಾಕು. ಅಂಥ ಅಪಾಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ನಾವು. ಅಂಥ ಇತಿಹಾಸವು ನಮ್ಮದಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸ್ಟರೂ ಹವಣಿಸಬೇಕು. ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ಮಿಗೆ ಈಗ ಇರುವುದು ತೀರ ತೆಳುವಾದ, ಬಡವಾದ ಅರ್ಥ. ನಾವು ಬದುಕಲು ಬಯಸುವ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅರ್ಥವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಹೊಸರೂಪ, ಹೊಸ ಅರ್ಥ, ಹೊಸ ಹರಹು ಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂಥಲ್ಲಿ, ಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ಅಂಕೆ, ಆರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುವ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮೂಲದ ಬಡಕಲು ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಮ್ಮಿನ ಒಣಗೈರತ್ತು ಸುತರಾಂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

(ಕೃಪೆ: ಡೆಕ್ಕನ್ ಕ್ರಾನಿಕಲ್)

(ಶಿವ ವಿಶ್ವನಾಥನ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗುಜರಾತಿನ ರಾಜಧಾನಿ ಗಾಂಧಿನಗರದ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು, ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯನ್ನು ಎದುರು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಹರಿಯಾಣಾಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ)

ಅಂದ ಹಾಗೆ: ಕಿಡಿಗೇಡಿಯೊಬ್ಬನ ಕಾಲಹರಣದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಗೆಲುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಮಾತಾಡದೇ, ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸತತವಾಗಿ ಐದನೇ ಬಾರಿ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿದ್ದರ ಕುರಿತೇ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಾನೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸೋನಿಯಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಮಾತು ಆಡುತ್ತಿರುವವರ ಗಂಟಲಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪ್ರತಿ ಮಾತೊಂದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ತರಲು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಚತುರ ಮಾತುಗಾರ ಮನೀಶ್ ತಿವಾರಿ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಡ್ಡೆಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿ ಆತ ಈ ಸಲದ ಚುನಾವಣಾ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿ ತಡಕಿ ಈ ಬಾರಿ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಹುಲ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಚಾರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಹೋದ ಎಲ್ಲ ೧೩ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜಯಭೇರಿ ಬಾರಿಸಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಅರುಹುತ್ತಿರಲು, ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗುಜರಾತ್ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಿಂದ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ ಅಹಮದ್ ಪಟೇಲ್ ಎಂಬ ಮಂಕುದಿಣ್ಣೆ ಸಂದರ್ಭ ತಿಳಿಯದೆ ತಾನೂ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿ ಅರುಹುವ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಬಿಹಾರ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಾದಂತೆ ಮುಖಭಂಗವಾಗಬಾರದೆಂದು ಈ ಬಾರಿ ನುರಿತವರಿಂದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಶೇ. ೨೦೦ರಷ್ಟು ಖಚಿತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಗೆಲ್ಲುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗಷ್ಟೇ ರಾಹುಲರನ್ನು ಕಳಿಸುವ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆ ಶೇ. ೧೦೦ರಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರುಹಿದೊಡನೆ ಸೋನಿಯಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುವಂತೆ ನೋಡಿ ಹೊರ ಹೋಗಲು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರಂತಲ್ಲಾ!

ಇತ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಾನು ಸೇರಿದ ಪಕ್ಷಗಳೆಲ್ಲ ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಡಾಮೋಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತನಾದ ಕೆ.ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸನೆಂಬ ಪಕ್ಷಾಂತರ ವೀರನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಈ ರಾಜಕೀಯ ದಶಾವತಾರ ನಾಟಕದ ಇತ್ತೀಚಿನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಕೆಜೆಪಿ ಸೇರಿ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಟೇಲ ಹೋದಾಗಿನಿಂದ ರಾಜ ದರ್ಬಾರಿನ ಸವಿಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿ ಶಾನೆ ಬೇಜಾರಾಗಿರುವ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯೆಂಬ ಬೌದ್ಧಿಕ ಭೋಳೆ ಬಾಬಾನ ರಾಜಕೀಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು ಅರಿತವನಾಗಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ 'ಕಾನುಗೋಡು' ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಗುನುಗುತ್ತಾ ಸದಾಶಿವ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನ ಮನೆ ಮುಂದೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಖುಷಿಪಡಿಸಿ ತನಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಟಿಕೆಟ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ನಂತರದ ಒಂದು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಕೆಜೆಪಿ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸ್ಪರ್ಶ ನೀಡುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರಾಗಿದ್ದ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಥ್ಯೋಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನತ್ತ ಹುಸಿ ಕೋಪ ಬೀರುತ್ತಾ 'ಏನಯ್ಯಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಮರುಳು ಮಾಡಿದೆಯಯ್ಯಾ! ಅಸಾಧ್ಯ ಕಣಯ್ಯಾ ನೀನು!' ಎಂದು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ನೋಟ ಬೀರಲು ಆತ, 'ಇದರಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವೇನು ಬಂತು ಗುರುವರ್ಯರೇ, ಜಾತಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಒಳನೋಟದ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಂಡೆನಷ್ಟೆ!' ಎಂದು ಸಲೀಸಾಗಿ ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಜನಿವಾರವನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೀವಿಕೊಂಡನಂತಲ್ಲಾ!

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಗೊಂದಲಗೊಂಡ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಮಠದ ಪಾರುಪತ್ತೇದಾರರು ಈ ಎಲ್ಲ ಗೊಂದಲಗಳ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಗುರುವರ್ಯರ ಹೊಸ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಹಸದ ಆತಂರ್ಯವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅರುಹಲು 'ಬಸವಣ್ಣ, ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಲೋಹಿಯಾ: ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನವರ ಹೊಸ ರಾಜಕಾರಣದ ಪರಿಪ್ರೇಕ್ಷದಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣವೊಂದನ್ನು ಉಡುಪಿಯ ರಥಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಸರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಿಂದ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆಯೊಂದು ಬಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು, 'ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಚಂಪಾ ಅವರೂ ಬುಕ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಹುಡಿ ಹಾರಿಸಿ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ ರಥಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಂಬು ಬಿದ್ದಂತಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಓಡಿದರಂತಲ್ಲಾ

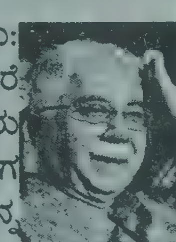

ಮಡೆ ಮಡೆ ಸ್ನಾನವೆಂಬ ಭವ್ಯ ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರವಾದ ಅಂಗವನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದವರು ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಊನಗೊಳಿಸಲು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಮಧ್ಯಂತರ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ನೀಡಿ ಭಂಗಗೊಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದ ಈ ಕಲಿತ-ಬಲಿತ ಹಿಂದುಳಿದವರ ಕಾಟದಿಂದ ದಲಿತ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಂಬಿಕೆ-ಹಕ್ಕುಗಳು ದಮನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕನಲಿಹೋಗಿರುವ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ಕಡೆಯ ಆಧುನಿಕೋತ್ತರವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಳಕ ಹುಟ್ಟಿಸಿ 'ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಆದೇಶದ ಅಂತಃಪಠ್ಯ' ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿವೇಚನೆಯ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಮಡೆಸ್ನಾನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ರೋಗರುಜಿನ ಮುಕ್ತರಾದವರ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಅಥೆಂಟಿಸಿಟಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಅವರ ಮಾತಿನ ವರಸೆಯಲ್ಲೇ ಬರೆದು ಕಳಿಸಲು ಮಣಿಪಾಲದ ಸಂದರ್ಶನ ನಿಪುಣೆಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ್ದಾರಂತಲ್ಲಾ!

ಕಳೆದ ಮುವ್ವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಬರೆಯಲಾಗದೆ, ಬರೆಯಲಾಗದಿರುವುದನ್ನೇ ಒಂದು ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯ ದಲಿತ ಸಾಹಿತಿಯೊಬ್ಬರು ಈ ಮಹಾತ್ಮೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಇಳಿದು ಅಳಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದವರಂತೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತಮ್ಮ ಅಳಿದುಳಿದ ಎಲ್ಲ ಬರಹಗಳ ಬೃಹತ್ ಹೊತ್ತಗೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಲಾಗಿ ಇವರ ಇಂತಹ ಹುಸಿ ಮಹಾತ್ಮೆಗಳ ಕಾಟದಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ನಿಜ ಮಹಾತ್ಮೆಗಳಾವುವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕ್ರುದ್ಧರಾಗಿರುವ ತುಮಕೂರು ಕಡೆಯ ಕೆಲ ಸುಡಗಾಡು ಸಿದ್ಧರು ತಾವು ಭಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ 'ಅದು ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರವಲ್ಲ; ಎಡವಿ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ!' ಎಂಬ ಪ್ರಚಾರ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರಂತಲ್ಲಾ!

ಕೊನೆ ಹನಿ:

ಇದು *ನೀನಾಸಂ* ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬಂದ ಜೋಕು: ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರು ಈಚೆಗೆ ಕಂಪನಿ ನಾಟಕವೆಂದರೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುತ್ತಾರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದಂತೆ: ಅವರು ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯೊಂದು ಬಂದು ತನ್ನ 'ಗೌಡ್ರ ಗದ್ಲ' ನಾಟಕದ ಮೊದಲ ಆಟಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯನ್ನಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಯಿತಂತೆ. ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯೊಂದಿಗೆ ಆಟಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಕಂಬಾರರು ನಾಟಕ ಗೃಹದ ಮೊದಲ ಸಾಲಿನ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲೇ ಕೂತರು. ನಾಟಕ ಶುರುವಾಯಿತು. ಮೊದಲ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲೇ ಗೌಡ-ಗೌಡಸಾನಿ ಬಂದು ಮಾತುಕತೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಗೌಡ ಗೌಡಸಾನಿಯ ಒನಪು-ವಯ್ಯಾರಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾ, ಇಂದು ರಾತ್ರಿ ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿರಲು ಗೌಡಸಾನಿ ಕಂಬಾರರತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಕಣ್ಣು ಹೊಡೆದು 'ಇವೊತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಮಾತ್ರ ಆಗೂದಿಲ್ಲ ಗೌಡ, ಯಾಕೇಂದ್ರೆ ಇವೊತ್ತು ರಾತ್ರಿಗೆ ಕಂಬಾರರು ಬುಕ್ ಆಗ್ಯಾರ!' ಎಂದು ಡೈಲಾಗು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಾಟಕಗೃಹದ ತುಂಬಾ ಸಿಳ್ಳು ಕೇಕೆ!

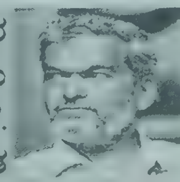
ಅಂದು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಪತ್ನಿಯ ಹಿಂದೆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಕಂಬಾರರು ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಯಾವ ಕಂಪನಿ ನಾಟಕ ಗೃಹದಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವಂತೆ!

–ಕಿಡಿಗೇಡಿ

ಸಾಹಿತ್ಯ–ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ಯಾದಿ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕರಿಬ್ಬರ ಈಚಿನ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳು

ಈಚೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖಕರ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೊರಬಂದಿವೆ. ಒಂದು ದೇವನೂರ ಮಹದೇವ ಅವರ ಸೃಜನೇತರವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾದ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ: 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ'. ಇನ್ನೊಂದು ಈವರೆಗೆ ಕೆ.ಪಿ.ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರದ ಅವರ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ: 'ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು'. ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಪುಸ್ತಕ 'ಇಷ್ಟೇ ಬರೆದು ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದರು' ಎಂಬ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತ ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಎಂಬಂತೆ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ(೩೫೦ ಪುಟಗಳು) ಹೊರಬಂದಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಹಾದೇವ ಲೋಕವನ್ನು ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪರಂಪರೆಗೇ ಹೊಸದನ್ನು ನೀಡಿದ ಲೇಖಕ ಎನ್ನಿಸದಿರದು. ಒಟ್ಟಿಗೇ ಒಳ್ಳೆ ಗದ್ಯವೂ ಹೌದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಪದ್ಯವೂ ಹೌದು ಎನ್ನಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಈ ಬರಹಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಬರಹಗಳ ಅಂದಿನ ಓದಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಭೆಯೂ ಒದಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಕ್ರಿಯೆ ಈಗ ನಿಂತು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬರಹಗಳು ಈಗ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತಿನ ಮಾಟಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕವಿ ಕೆ.ಬಿ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ತೇಜಸ್ವಿ ಪುಸ್ತಕ ತನ್ನ ವಿಶಾಲ ಕಾಲಭಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡ ಲೇಖನಗಳ ವಿಷಯ ವೈವಿಧ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸವಾದ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಿದೆ. ಇದರ ಒಂದು ಇಣುಕುನೋಟ ನೀಡುವಂತಹ ಲೇಖನವೊಂದನ್ನು ಆಯ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.–ಸಂ.

ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ

ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಿಂತನೆಗೆ (*ಕಸ್ತೂರಿ*, ಮಾರ್ಚ್, ೭೨) ಕನ್ನಡದ ಮೂವರು ಲೇಖಕರು ಬರೆದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ. (*ಕಸ್ತೂರಿ* ಮೇ, ೭೨) ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪುಟ್ಟ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಈ ಬರಹ. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ತಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅದಲ್ಲವೆಂದೂ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಅನ್ನಿಸುವ ಅನ್ನಿಸಿಕೆ ಅದೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ವಿಮರ್ಶಕನಿಗೆ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಸಬಹುದಾದ ಧ್ವನಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. "ಇದಮಿತ್ಥಂ' ಶೈಲಿಯಿಂದ ಅಪಾರ್ಥ ಹಾಗೂ ಅನರ್ಥಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಬಹುದು. ನಾನು ಅವಸರದಿಂದಲೋ ಅಸಹನೆಯಿಂದಲೂ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜ. ಏಕೆಂದರೆ, ವಿಪರೀತ ಸಹನಶೀಲನಾದವನು ಅವಸರವೇ ಇಲ್ಲದ ವಿರಾಮಮೂರ್ತಿಯಾದವನೂ, ಏನನ್ನೂ ಬರೆಯುವ ಗೋಜಿಗೇ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಅಡಿಗರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಗೊಂದಲವಿದೆಯೆಂದು ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. ಪರಂಪರೆ ಎಂದರೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮತದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯೊಂದೇ ಎಂಬುದು ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಹೆಸರಿಸದಿದ್ದರೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದಾಗಲೂ ಅವರ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ ಇದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ದೇಶೀಯವೂ ಪ್ರಾಂತೀಯವೂ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಈ ದೇಶದ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದೂ ಇರುವುದೂ ನಿಜ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೂ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ನಿರಂತರ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ನಡೆದೇ ಇದ್ದವು. ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಕ್ರಮಣ ಆರಂಭವಾದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಅಖಂಡ ಭಾರತದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವವೇ ಇಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಖಂಡವಾದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಆದರೆ ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿನ ವಾಸ್ತವ ಎಂಬುದೇ ಈಗಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ, ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟದ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ್ದಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು. ಪಂಪನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕುವೆಂಪು–ಕಾರಂತರವರೆಗೆ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ವಿರೋಧಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೊಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಷ್ಠರಾದಂತೆ, ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಮತಶೀಲವಾದಂತೆ ನಮ್ಮಂತಹವರಿಗೆ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಡಿಗರ 'ವರ್ಧಮಾನ', 'ಭೂತ' ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆಂದು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ ವಿಮರ್ಶಕರು ಅದೇ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಾಗಿರುವುದು ಕೇವಲ ಆಕಸ್ಮಿಕವಲ್ಲ, ಸಹಜ. "ಹನುಮದ್ವಿಕಾಸ" ಎನ್ನುವ ಪದ ಒಬ್ಬ ವೈದಿಕ ಪಂಥಿಗೆ ಮಿಡಿವ ಭಾವಕೋಶವೇ ಬೇರೆ, ನನಗೇ ಬೇರೆ.

(ಚಂದ್ರಶೇಖರ) ಪಾಟೀಲರು ನನಗೆ ಮಾಧ್ವರ ಮೇಲೆ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕಿನಸು ಇರಬಹುದೇ ಎಂದು ಗುಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆ. ಆದರೆ ದ್ವೈತ, ಅದ್ವೈತ, ಆಜ್ಞೇಯ, ಚಾರ್ವಾಕ ಈ ಪಂಥಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಹೋರಾಟ, ಹೊಯ್ದಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆ ಎಂದರೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸದೆ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಲೇಖಕರು ವಿಮರ್ಶಕರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಇಂದಿಗೂ ತಮ್ಮ ಹುದ್ದೆ, ಬಡ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಗಳನ್ನೂ, ನಂಟನ್ನೂ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚರಿತ್ರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಇವೆಲ್ಲ ಈ ಬಗೆಯ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್‌ಗಳಿಂದ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಂತವೇ ಆಗಿವೆ. ನಾನು ಎಂ.ಎ. ಮತ್ತು ಆನರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚರಿತ್ರೆಯಂತೂ ಒಂದು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಗೈಡ್ ಆಗಲಿಕ್ಕೂ ಅಯೋಗ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ.

ನಾನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಎಲ್ಲೂ ಕೀಳುಗಳೆದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೇ. ಈಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕನ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡು ಯಾವುದರಿಂದ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದಲ್ಲ. ಅವನ ಜೀವನ ಎಂತೆಂತಹ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನೆಂದು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು;ಅಷ್ಟೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಸಾಹಿತಿಗಳೆಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಎಂದು ಕರುಬುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದೂ ತಪ್ಪು. ಆದರೆ ಇಂಥದೊಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪವೇನು ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾಧ್ವರು ಸ್ಮಾರ್ತರು, ವೈದಿಕರು ಶೂದ್ರರು ಮುಂತಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲೂ ನಾನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಪುಡಾರಿ ರಾಜಕಾರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲ. ಈ ಬಗೆಯ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದಲೂ, ವಾಸ್ತವದಿಂದಲೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಇನ್ನೂ ಗಾಢವಾದ ಸಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡು ದೃಷ್ಟಿ ಕುರುಡಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ತತ್ವ ಚಿಂತನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಜಾತಿ ಪಂಥಗಳ ಗೇಣೀದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಮಠಪೀಠಗಳ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೃತಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬಹು ಹಿಂದೆಯೇ ಸಂದಿತು. ಈಗ ಇದು ವಿವಾಹ ವಿಧಿ, ಜಾತಕ, ಹುದ್ದೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಅರ್ಜಿ ಮುಂತದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಡುವ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ.

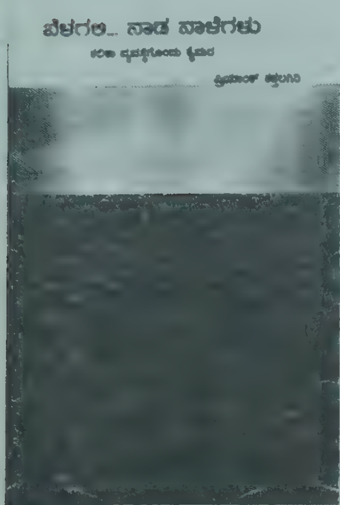
ನನಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರನ್ನು ಬರೆಯುವಂತೆ ಪುಸಲಾಯಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಆತನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ವಿಚ್ಛಿದ್ರಗೊಂಡಿರುವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ತಿಳಿಯಬೇಕಷ್ಟೆ.

–ಕೆ.ಪಿ.ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ

ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ

ಪು: ಬೆಳಗಲಿ ನಾಡ ನಾಳೆಗಳು (ಕಲಿಕಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಂದು ಕೈಪಿಡಿ) ಸಂ: ಪ್ರಿಯಾಂಕ್ ಕತ್ತಲಗಿರಿ ಪ್ರ: ಬನವಾಸಿ ಬಳಗ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು ಪುಟಗಳು: ೧೧೨ ಬೆಲೆ: ರೂ.೭೫/-

ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೊಂದು ಮನೋಜ್ಞ ಕೈಪಿಡಿ

ನಾನೊಮ್ಮೆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನ ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಭಯಂಕರವಾದ ಬಿಸಿಲು-ಸೆಖೆ. ಹಲವಾರು ಗಂಟೆಗಳ ದೂರದ ಪ್ರಯಾಣ ಬೇರೆ. ಮೊದ'ಮೊದಲು ಗೆಲುವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ ಮಗು ಬಿಸಿಲಿನ ಝಳವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಅಳತೊಡಗಿತು-ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ. ನಾನು ನನ್ನ ಈ ಅನುಭವವನ್ನು ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಬಳಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರು "ನಾನ್‌ಸೆನ್ಸ್, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಳೋದು ಅಂದರೆ ಏನಯ್ಯಾ, ಅಳೋದಕ್ಕೆ ನಗೋದಕ್ಕೆ ಭಾಷೆ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತಾ" ಎಂದರು. ಆದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಪಟ್ಟು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. 'ನಿಜವಾಗಲೂ ಅಣ್ಣ, ಮಗು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲೇ ಅಳ್ತಾ ಇತ್ತು, ಅದು ಡ್ಯಾ..... ಡಿ.... ಮೊ..... ಮ್ಮಿ.... ಅಂತ ಅಳ್ತಾ ಇತ್ತು'.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಳುವುದನ್ನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲೇ ಕಲಿಸುವಂತಹ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರಿರುವ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯೇನು? ಮೊದಲ ಹಂತದ ಕಲಿಕೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಏನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ? ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಗಬೇಕೆಂದು ತಜ್ಞರು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ? -ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಅಮೂಲ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಯನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಿಯಾಂಕ ಕತ್ತಲಗಿರಿಯವರ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಓದಬಹುದು. ಪ್ರಿಯಾಂಕ ಅವರ ಲೇಖನಗಳ ಜೊತೆ ಆನಂದ್, ಕಿರಣ್ ಬಾಟ್ನಿ ಮತ್ತು ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತು ಲೇಖನಗಳು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ. "ಶೈಶವದಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಲು ಹಾಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವ ಭಾರತೀಯ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ವಂಚಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ" ಎಂಬ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಮಾತಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪುರಾವೆಗಳೊಡನೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ಉಳಿಸಿ-ಬೆಳೆಸಿ-ರಕ್ಷಿಸುವ' ಆವೇಶದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವ ಜನ ಇಡೀ ಚರ್ಚೆಯ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿಸುವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕನ್ನಡ ಚಳುವಳಿಕಾರರು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಿಂದ ಕನ್ನಡ ಉಳಿಯಬೇಕೊ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಿಂದ ನಾವು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೊ ಅದು ಮೊದಲು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೊದಲ ಹಂತದ ಬೋಧನೆಯ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸುಸಂಗತ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಜಗತ್ತಿನ ಭೌತಿಕ ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಪಡೆದ ಅನುಭವ ಅನ್ವಯಿಕ ಜ್ಞಾನವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಜ್ಞಾನ ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಮಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಲೇಖನಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹುಂಬತನದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸದಾ ಅಂತರ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಲೇಖಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇದೆ; ಗಾಢವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಇದೆ.

'ತಾಯ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ಏಕೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಿಯಾಂಕ ಅವರ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಸರಾಗವಾಗಿ ಓದುವುದನ್ನು ಕಲಿಯದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಓದಿದ ವಿಷಯ ಮನನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಮಕ್ಕಳು ಜಾಣರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಸುಳ್ಳು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು 'ಪ್ರಥಮ್' ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಿರುವ ಕುರಿತು ಒಂದು ಲೇಖನವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಿಕೊಡೆಗಳಂತೆ ತಲ 'ಎತ್ತುತ್ತಿರುವ ನಕಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಗಳ ಗುಟ್ಟು ಈ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಯಿದೆ. ಕಿರಣ್ ಬಾಟ್ನಿಯವರು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಬದಲು ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಮಣೆ ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪದವೀಧರರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಹೊರಬಂದರೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಚಕಿತಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಕಂಪನಗಳು ಇದುವರೆಗೂ ತಯಾರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು 'ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸೂಜಿಯನ್ನೂ ನಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರನ್ನು ಅಣಗಿಸುತ್ತೀರಿ' ಎಂದು ಛೇಡಿಸಿದ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

'ವಂಗೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಷತ್' ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸತ್ಯೇಂದ್ರನಾಥ್ ಬೋಸ್ ಅವರು ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಕಲಿಯುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ ಅವರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಸತ್ಯೇಂದ್ರನಾಥ್ ಬೋಸ್ ತಾವು ಮೊದಲ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು 'ಬೋಸ್ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಏನು ಗೊತ್ತ' ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಆನಂದ್ ಅವರು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜಗತ್ತೇ ಬೆರಗಾಗುವ ಅದ್ವಿತೀಯ ಸಾಧನೆಗಳ ದೇಶ ಜರ್ಮನಿ. ಇಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಿಯಾಂಕ ಅವರು 'ಜರ್ಮನಿಯ ಕಲಿಕೆಯೇರ್ಪಾಡು...' ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜರ್ಮನಿ ದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಜರ್ಮನ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗಳೇ ಇಷ್ಟವಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಶಾಲೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸುವ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಬಹುಪಾಲು ಜರ್ಮನ್ನರು ಜರ್ಮನ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲೇ ಕಲಿಯಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ *ಮರ್ಸಿಡಿಸ್ ಬೆಂಜ್, ಆಡಿ, ವೋಕ್ಸ್‌ವ್ಯಾಗನ್, ಬಿ.ಎಂ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ., ಸೀಮನ್ಸ್, ಬಾಶ್* ಮುಂತಾದ ಕಂಪನಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಜರ್ಮನ್ ಕಾರಣವೇ ಹೊರತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಲೇಖಕರು.

ಆರನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಿವೇಕದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಬಹಳ ನಮ್ರತೆಯಿಂದಲೇ ಕಿರಣ್ ಬಾಟ್ನಿಯವರು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಲಿತವರು ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಲಿಯಬಲ್ಲರು. ತನ್ನ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯದವರು ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಾನೆ ಕಲಿಯಬಲ್ಲರು?

ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರು ಓದಲೇಬೇಕು

-ಜಿ.ಎಸ್.ಜಯದೇವ

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ ೧೯ನೇ ಪುಟದ ಮೊದಲರ್ಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಶುಭ ಕೋರಿ ಜಾಹೀರಾತು ನೀಡಿದ್ದ ಎದೆ ರೋಗ ತಜ್ಞರು ಡಾ| ಎಚ್.ಎಸ್. ರುದ್ರೇಶ್ ಅವರು. ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಾದ ಲೋಪದಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಹೆಸರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇವೆ.-ಸಂ

HOSA MANUSHYA, a kannada monthly solely owned, edited, published and printed by D. S. Nagabhushana at HIG-5, Kallahally Extension, Vinobanagara, SHIMOGA-577204 and printed in Chitrakuta Printers, Durgigudi, Shimoga-577 201

ತೆರೆದ ಅಂಚೆ

ಇವರಿಗೆ,

ಎಂ.ವಿ.ಪ್ರತಿಭಾ
'ಚಿಗುರು' ೩ನೇ ತಿರುವು,
ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕ ನಗರ, ಸಾಗರ
ದೂ: ೯೯೪೫೧೭೮೭೯೨

If undelivered, please return to D.S. Nagabhushana,
HIG-5, 'Nudi', Kallahalli Extension, Vinoba Nagara,
Shivamogga - 577204 (Karnataka)

RNI No: KARKAN/22649/10/2012-TC
RGD. No. MAG/ SDM/ SMG /PRB/ CR25/2012-13

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ

ಫೆಬ್ರುವರಿ, ೨೦೧೩ (‘ನವ **ಮಾನವ** ಮಾಸಿಕ’ದ ನೋಂದಿತ ಆವೃತ್ತಿ) ಸಂಪುಟ: ೧ ಸಂಚಿಕೆ: ೨

ಸಂಪಾದಕ : ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಚಂದಾ ವಿವರ: ವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ. ೧೨೫/-(ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ) ರೂ. ೨೦೦/-(ಸಂಸ್ಥೆ/ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ)

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ-೫, ‘ನುಡಿ’, ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ-೫೭೭ ೨೦೪
ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೪೮೫೭೪ **ಸಂಚಾರಿ:** ೯೪೪೯೨ ೪೨೨೮೪ **ಈ ಮೇಲ್:** dsnagabhushana@gmail.com

ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ನಮ್ಮ ಲೋಹಿಯಾ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ‘ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ’ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಎರಡು ದಿನಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರ ಏರ್ಪಡಿಸಿತ್ತು. ಅದರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವರದಿಯೊಂದು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಒಳವಿವರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಶಿಬಿರ ನಿರ್ದೇಶಕನಾಗಿ ಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲೇಬೇಕು.

ಹಾಸನ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದು ಆ ಊರಿನ ಸಜ್ಜನರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಈ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿದ್ದ, ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ‘ವಿವೇಕ ಬ್ಯೂರೋ’ದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಕಿರಿಯ ಗೆಳೆಯ ಬಿ.ಶಿವಕುಮಾರ್‌ರನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಠ ಬಿಡದೆ ಸತತವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ತಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯದ ಬದುಕಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಶಿಬಿರ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನನಗೆ ಮನಗಾಣಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ನಿರೀಕ್ಷೆಯಂತೆ, ಶಿವಕುಮಾರರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯರು ಬಂದದ್ದು ಒಬ್ಬರೋ ಇಬ್ಬರೋ. ಬಂದ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಮೊದಲ ದಿನದ ನಡಾವಳಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇದು ತಮಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಯೇನೋ ಎರಡನೇ ದಿನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಲಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆದದ್ದು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರದ ಗೋಷ್ಠಿಗಳ ವಿಷಯಗಳು ಭಾರವೆಂತೆನ್ನಿಸಿ, ಇವಕ್ಕೂ ತಾವು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಲೀ, ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿನ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದೆನಿಸಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಉತ್ಸಾಹ-ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತೋರದ ಯುವ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದಾದಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಚರ್ಚೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಚುರುಕಾದ ಬಗೆ. ಅವರ ದೇಹ ಭಾಷೆ ಬದಲಾಯಿತು. ಹಾಗೇ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾಷೆಯೂ. ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು, ಒಳನೋಟಗಳು ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಆಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವ್ಯಕ್ತ ಅನ್ನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವರು ಎಚ್ಚೆತ್ತರು. ಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು; ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಶಿಬಿರದ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ತಾವಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅದು ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳೆರಡೂ ಹುಸಿಯಿರಬಹುದೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ, ಅವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದಂತಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಶಿಬಿರದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ನಾವು ತೋರಿಸಿದ ‘ನಿಷ್ಠುರ ಸತ್ಯ’ ಎಂಬ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರದ ಪರಿಣಾಮಶೀಲತೆಯೂ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಈ ಅನುಮಾನದ ಆರಂಭವೇ ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಡುಕಾಟದ ಆರಂಭದ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲವೇ? ಶಿಬಿರದ ಸಮಾರೋಪದಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಬಿರದ ಉಪಯುಕ್ತೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರಾಳವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುವ, ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕುಸಿದು ಕೊಳೆತಾಗಲೇ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಹತಾಶೆಯ ಸಿನಿಕ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಾನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಸಹಮತ ತಪ್ಪೆಂದೂ, ಇಂತಹ ಮಾತು ಮೂಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗದ ನಮ್ಮ ಅನ್ಯಮನಸ್ಕತೆಯಿಂದಾಗಿ ಎಂಬುದೂ ನನಗೆ ಅರಿವಾಗತೊಡಗಿತು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಂದಿಗೆ ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವ ನಮ್ಮ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸದಿರುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ನಾವು ಜಡಗೊಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೇಯೇನೋ!

ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ(ಉದಾ: ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಸುಖ-ಸಂತೋಷಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರುವ ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಮನೆ ತುಂಬಾ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಶೈಶವದಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಹೇರಿ) ಅಥವಾ ಅದು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮೌನವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಕೂತ ತಪ್ಪಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಗಿಯಾದರೂ ನಾವು ಯಾರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕೇ ಮೂಲ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಆತಂಕದ ಸೂಚನೆಗಳು ಬರುತ್ತಿರುವ ಈಗಲಾದರೂ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು, ಹೊಸ ದಾರಿ ಹುಡುಕಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಎಚ್ಚರ, ಬದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಳೆಯರನ್ನಾದರೂ ಏಕೆ ದೂಷಿಸಬೇಕು? ಬರೀ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಜಗತ್ತನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತಾ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವವರು ಒಂದಿಷ್ಟು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ಎಳೆಯರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡಾರು ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾದರೂ ನನಗೆ ದೊರಕಿತು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು.

ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬೇಸರದ, ನಿರಾಶೆಯ ಕ್ಷಣಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾ: ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಕೆ.ಎ.ಎಸ್., ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲು ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಲವರು ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಓದುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ದೆಹಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಕರಣ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚೂಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು! ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಮುಗಿಸಿರುವ ಒಬ್ಬ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಸಾವಿಗೆ, ಸುಭಾಷರ ಕಣ್ಮರೆಗೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಭಜನೆಗೆ ಗಾಂಧಿಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರು...

ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಾವು ಈ ಎಳೆಯರನ್ನು ದೂಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಅವರ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿರುವರೋ? ನಾವೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸಬೇಕಿದೆ.

-ಸಂಪಾದಕ

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೇ,

ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯ ನಿಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯ ನಿಜ, ನಿಜ ಅನ್ನಿಸಿತು, ಸಂಪತ್ತನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾಚುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವೂ ಇತ್ತಲ್ಲ, ಅದು ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲಜ್ಜೆ ಅನ್ನುವುದು ಸತ್ತು ಹೋಗಿದೆ. ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೋ ಅದು ಸಾಕು ಎಂಬ ಚಳುವಳಿ ಬೇಕು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

–ಓ.ಎಲ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯ ಗುಜರಾತ್ ಗೆಲುವನ್ನು ಕುರಿತ ನಿಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಆಲೋಚನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ್ ಅಮೆರಿಕಾದ ಜಾಗತಿಕ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಜದ್ದಿಗೆ ಬಿದ್ದವರಂತೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೊಳಪಡಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸವಾಲಾಗಿರುವ ಅಮೆರಿಕಾದ ಜಾಗತಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ನೀಚ ಅತಿಕ್ರಮಣವನ್ನು ಇಸ್ಲಾಮನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಉಳಿದ ಜಗತ್ತು ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಒಗ್ಗಟಾಗಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿ ಜಯದೇವ್ ಪರಿಚಯಿಸಿರುವ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವ ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ. 'ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಂ' ಕುರಿತ ಶಿವ ವಿಶ್ವನಾಥನ್ ಅವರ ಚಿಂತನೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲವಾದರೂ, ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸು ಜಡವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವೇ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕಿಡಿಗೇಡಿಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು great!

–ಕೆ.ಪಿ.ನಟರಾಜ, ತುಮಕೂರು

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ನಿಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು.

–ಎಂ.ಆರ್. ರಾಮಶೇಷ, ಮೈಸೂರು

'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಹೆಸರು ಸರಳವಾಗಿದ್ದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವಂತಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವುದು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅನನ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. 'ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು' ಅಂಕಣ, ಸಮಾಜವಾದವೆಂದರೇನು ಎಂದೂ ತಿಳಿಯದ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನವರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವೂ, ಪ್ರೇರಕವೂ ಆಗಿದೆ.

–ಪಿ.ಎಂ. ಜಗದೀಶ್, ಬೆಂಗಳೂರು

'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಆಪ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳೂ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುವಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತವೆ.

–ಗಿರೀಶ್ ಕೆ., ನನ್ನಿವಾಳ

'ನವ ಮಾನವವು 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'ನಾದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಪ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್, ೨೦೧೨ರ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣರ ಲೇಖನ ನಮ್ಮ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಂತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸ್ವಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವ ಜನಗಳ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ ಇಂತಹ ವಿಪರ್ಯಾಸಗಳು ನಿತ್ಯವು ಜರುಗುತ್ತಲೇ ಇರಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಶುರುವಾಗಿರುವ 'ಕಿಡಿಗೇಡಿ' ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಚಾಟಿ ಏಟಿನಂತಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಗಾಗಿ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ.

–ಡಾ. ಅರುಂಧತಿ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ತುಮಕೂರು

ಶಾಲೆಗೊಂದು ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರ: ನೀವೂ ಬರೆಯಿರಿ

ಪ್ರೀತಿಯ ಹಾಗೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನ ಕಂಡು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಗುತ್ತಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಯಾಕೆ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲರಾಗಿರಬಾರದು ಮತ್ತು ಪ್ರಚೋದನಕಾರಿಯಾಗಿರಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳದೇ ನಾವು ಹೊಣೆಗೇಡಿಗಳಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ನಮ್ಮ ನಡತೆ, ಹಾವಭಾವ, ಮಾತು, ಕಣ್ಣೋಟ ನಾಗರೀಕವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಬೇಕಾದ ಪೋಷಕರು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರು ನಮಗರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅವರನ್ನು ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಸಭೆ–ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡು–ನೃತ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥದ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲದ, ಅಸಂಬದ್ಧವಾದ ಸಂಗೀತ–ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿ, ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸುವುದು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಂತೆ ಬಹಳ ಸಮಯದಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅಮಾಯಕ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ನಾವು ಪೋಷಕರು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆದು ನಮ್ಮ ಮೂರ್ಖತನವನ್ನು ಜಾಹೀರುಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾವೆಂಥಾ ನಾಳೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ? ಅವರನ್ನು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನೆಡೆ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹತಾಶೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಟೀವಿ, ಮೊಬೈಲ್ ಮತ್ತು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ನಿಂದ ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಕಿರಿಯರ ಎಳೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಮಲಿನಗೊಳಿಸುವ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಕೂಡಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ್ದೇ ಆದ ಸದಭಿರುಚಿಯ ದೇಶಭಕ್ತಿ, ನಾಡಹಿರಿಮೆ, ಜನಪದ ಸೊಗಡು ಸಾರುವ ಅಪಾರ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ದರೂ ಕೀಳು ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ತಲುಪಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮೆಲ್ಲರ ಉದ್ದೇಶ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಯುವ ಜನಾಂಗ ದಾರಿ ತಪ್ಪದಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ನಾಳಿನ ದೇಶವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಗುರುತರ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಈ ರೀತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಆಘಾತವಾಗಿದೆ.

ಈಗಲೂ ತಡವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕುರಿತು ಶೀಘ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸದಭಿರುಚಿ ಬೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ತಾವುಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

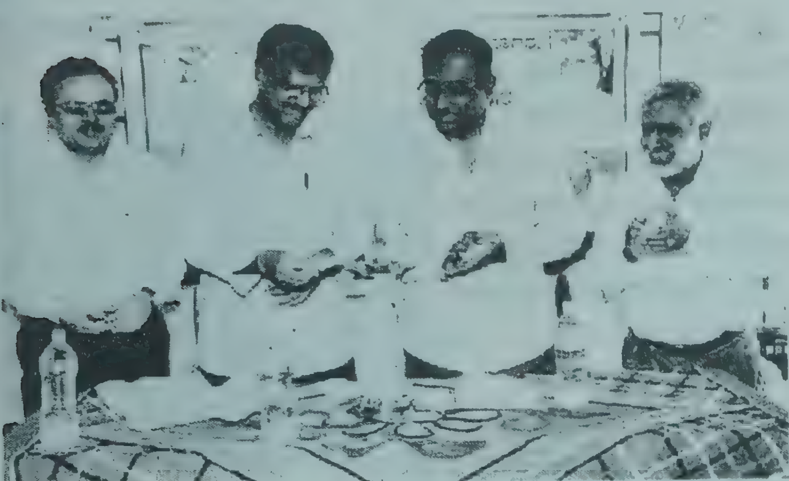
ವಂದನೆಗಳು.

–ಧನಂಜಯ ಜೀವಾಳ ಬಿ.ಕೆ.,
ಮೂಡಿಗೆರೆ

(ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಮಗ ಮತ್ತು ಮಗಳು ಓದುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದಾಗ, ಮೊದಲ ದಿನ ನನ್ನ ಮಗಳು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಿ ಓದಿ ಗದರುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಹೆದರಿ ಮತ್ತು ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಪತ್ರ ಕೊಡೋಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಕೊಡದೇ ವಾಪಾಸ್ ತಂದಿದ್ದಳು. ಮಾರನೇ ದಿನ ನನ್ನ ಗದರಿಕೆಗೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಆ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಿಗೆ ನೀಡಿದಳು. ಪತ್ರವನ್ನೋದಿದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ನನಗೆ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ ಮಾಡಿ, ವಸ್ತು ವಿಷಯಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಈವರೆವಿಗೂ ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸಿರಲೇ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ಪೋಷಕರೂ ಈ ಕುರಿತಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಾಸ್ತವವನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟರು.

ಈ ಪತ್ರದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತ ಸೂಕ್ತ ಹಾಗೂ ಸಮಂಜಸವಾದ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಹೃದಯೀ ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಓದುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರುಗಳಿಗೆ ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಳೆಗಳಿಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡುವಂತಾಗಲಿ.)

‘ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ’: ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರ

ಇಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿನಾಶದ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಿದ್ದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಮುಂದೆಯೇ ಅನಾಹುತ ಕಾದಿದೆ ಎಂದು ಪತ್ರಕರ್ತ ಆರ್. ಪಿ. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕಳೆದ ಜನವರಿ ೧೨ ಹಾಗೂ ೧೩ರಂದು ಸಾಗರದ ಲೋಹಿಯಾ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ದಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಹಾಸನದ ವಿವೇಕ ಬ್ಯೂರೋ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ೧೫೦ನೇ ಜಯಂತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ‘ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ’ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಕುರಿತ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ನದಿಗಳ ಮರಳು ಬರಿದಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಅವು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಈ ಅನಾಹುತವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು, ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪುರ್ನವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಪುನರನ್ವೇಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಡುಕಾಟವನ್ನೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶಿಬಿರದ ಉದ್ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಶಿಬಿರದ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ ಆಗಿದ್ದ ಅವರು, ಗಾಂಧೀಜಿ ತಮ್ಮ ‘ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್’ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿದ್ದ ಪಶ್ಚಿಮದ ಆಧುನಿಕತೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದು ತಮ್ಮದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಮಾಜವಾದಿ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾರ ತಾತ್ವಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ‘ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಡುಕಾಟ’ದ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರು.

ದಿನದ ಮೊದಲ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ‘ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಡುಕಾಟದ ಸಾಧನವಾಗಿ ಇತಿಹಾಸ ಅಧ್ಯಯನ’ ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಡಾ॥ ರಾಜಾರಾಂ ತೋಳ್ಪಾಡಿಯವರು, ಗತಕಾಲದ ದಾಖಲೆಗಳು ಇತಿಹಾಸವಲ್ಲ; ನಾವು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುವ ವರ್ತಮಾನ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರು. ಎರಡನೇ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ‘ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಡುಕಾಟದ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ’ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮತನಾಡಿದ ಪ್ರೊ॥

ಬಿ.ಪಿ.ವೀರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರು, ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಹೊಸ ಬದುಕಿನ ನಿರಂತರ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೇ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರಲ್ಲದೆ, ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ವಿವಿಧ ಚಳುವಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಗೆ ಬದುಕನ್ನು ಹೊಸ ಒಳನೋಟಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಷದೀಕರಿಸಿದರು.

ಅಂದು ಸಂಜೆ ಅಮೆರಿಕಾದ ಮಾಜಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಅಲ್ಗೋರ್ ತಯರಿಸಿರುವ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯ ಕುರಿತ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರ ‘ಒಂದು ನಿಷ್ಠುರ ಸತ್ಯ’ವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು.ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು.

ನಂತರದ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ‘ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಡುಕಾಟದ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಯೋಗ’ ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಡಾ॥ ಎಚ್.ಎ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಅವರು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಘನಾತ್ಮಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಡುವಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲಾಗದಿರುವ ನಾವು, ಮನುಷ್ಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾವಿಂದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತಿರುವ ಘನಾತ್ಮಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಮಗೇ ಮುಳುವಾಗುವ ಕಾಲ ದೂರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು. ನಂತರದ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ-ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಚಿಂತನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಡಾ॥ ರಾಜಾರಾಂ ತೋಳ್ಪಾಡಿಯವರು, ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಯೋಚಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದ ಗಾಂಧಿಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದ ಆದರ್ಶದ ಹಳ್ಳಿ ನವ ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲ ಘಟಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಇತಿಹಾಸದ ಅವಮಾನಗಳಿಂದ ಜರ್ಝರಿತರಾಗಿದ್ದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ಗೆ ಹಳ್ಳಿಯೆಂಬುದು ದುಃಸ್ವಪ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಲೋಹಿಯಾ ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಪರ-ವಿರೋಧಗಳನ್ನು ಮೀರಬಲ್ಲ ಚತುಸ್ತಂಭ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ನೀಡಿ, ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಾದರಿಯೊಂದನ್ನು ನಮಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು. ಕೊನೆಯ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ‘ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಅಮೆರಿಕಾದ ಕನಸು’ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ ರವಿಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿಯವರು, ಮುಕ್ತಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಮೂಲಕ ಇತಿಹಾಸದ ಎಲ್ಲ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನೂ ಮೀರಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಅಮೆರಿಕಾದ ಕನಸೇ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದು ಇಂದು ಜಗತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಸಮಜವಾದಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗ-ಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

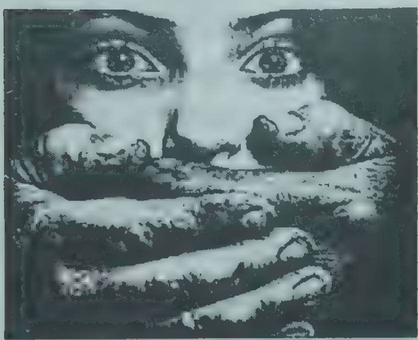
ಪ್ರತಿ ಗೋಷ್ಠಿಯ ನಂತರ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಅರ್ಧ ತಾಸು ಚರ್ಚೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿಬಿರದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ಶಿಬಿರದಿಂದ ಕಲಿತಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ತಂತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಶಿಬಿರದ ಸಂಚಾಲಕ ಮತ್ತು ವಿವೇಕ ಬ್ಯೂರೋದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಬಿ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಸಮಾರೋಪದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಬ್ಯೂರೋ ಯುವಜನರನ್ನು ಕೇವಲ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ, ಅವರನ್ನು ಹೊಸ ಬದುಕಿನ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವಂತೆಯೂ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವ ಆಶಯ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದರು.

ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾದ ದೇ.ನಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ, ಮಾಜಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕ ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ನಿವೃತ್ತ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕ ಕೆ.ಡಿ. ಹಾಲವರ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಹಿರಿಯರೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಯುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ಅರುವತ್ತು ಜನ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

(ವರದಿ: ಸಹನಾ ಎಸ್. ಹಾಸನ)

ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯೂ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಹಿಂಸಾಚಾರವೂ...

–ವಂದನಾ ಶಿವ

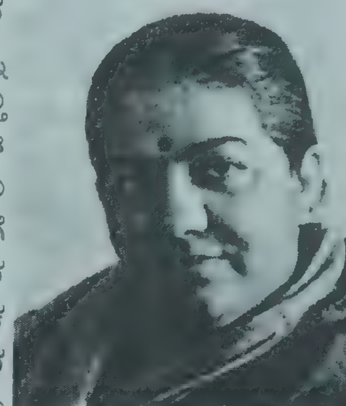

ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದ ದಿಟ್ಟ ಮತ್ತು ಧೀರ ಹುಡುಗಿ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲಿನ ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯಾಗಿ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವೆ.

ಮಹಿಳೆ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಷ್ಟೇ ಹಳೆಯದು. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೊಳಗಾದ ಹುಡುಗಿಯ ಬರ್ಬರ ಕೊಲೆ ಮತ್ತು ಚಂಡೀಗಢದ ೧೭ ವರ್ಷಗಳ ಹುಡುಗಿಯ ಅಸಹಾಯಕ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರೂರವೂ, ವ್ಯಾಪಕವೂ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ– ಅದು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ೧೯೭೧ರಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ– ಈವರೆಗೆ ಶೇ.೮೭೩ರಷ್ಟು ಏರಿದೆ. ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಏರಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೨೪೦ರಷ್ಟು!(೧೯೯೦ರಲ್ಲಿದ್ದ ೧೦,೦೬೮ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦೧೧ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ೨೪,೨೦೬ನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ) ಈ ಅಪಾರ ಹೆಚ್ಚಳದ ಮೂಲವನ್ನು ಶೋಧಿಸ ಹೊರಟಾಗ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು ಎಂಬುದು. ಹಾಗಾದರೆ, ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಅಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೇರಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅನ್ಯಾಯದ ಮತ್ತು ಅನುಚಿತವಾದ ಈ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗೂ ಮಹಿಳೆ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಈ ಅಪಾರ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೂ ಏನಾದರೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೇ?. ನನಗನ್ನಿಸುವಂತೆ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.

ಮೊದಲ ಅಂಶ ಎಂದರೆ, 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ'ಯ ಸುತ್ತ ಕುರುಡಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ಆರ್ಥಿಕ ಮಾದರಿಯು ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು 'ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಮತ್ತು 'ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಿದಷ್ಟೂ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರು ನೀಡುವ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಹೊರಗಿಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಆರ್ಥಿಕ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಬದುಕಲು ಮಾಡಲಾಗುವ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಅನುತ್ಪಾದಕ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಗಿ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲದ್ದನ್ನಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜ್ಞಾನವಲ್ಲದ್ದನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವುದು, 'ಒಟ್ಟಾರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ'(GDP) ಎಂಬ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬದುಕನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರುವ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ರಚನೆಯಾದ ಬಹು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ. ಈ ಜಿಡಿಪಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ಪಾದಕರು ತಾವು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದುದನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಉತ್ಪಾದನೆ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ಹೊರಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ, ಸಮುದಾಯಕ್ಕಾಗಿ, ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಅನುತ್ಪಾದಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ದುಡಿಮೆಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ದುಡಿಮೆಯ ಅಪಮೌಲ್ಯೀಕರಣವು ಇಂತಹ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಹಜ ಫಲವಾಗಿದೆ.

ಗಂಡುಗುಣದ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ತನ್ನನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಉಳಿವಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಅವು ನಿಸರ್ಗದ ಮತ್ತು ಉಳಿವಿನ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳು. ಈ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಬದುಕುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ಗಣನೆಯು ಅಂಶಗಳೇ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅದರ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂದರೆ ನಗದು ಅಥವಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಹಾರವಲ್ಲ; ಜೀವದಾಯಿಯಾದ ಕೆಲಸ–ಕಾರ್ಯಗಳು.

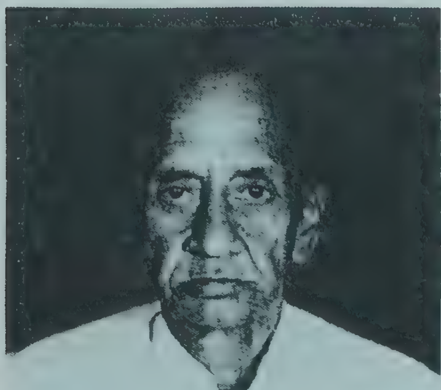
ಎರಡನೆಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾಡುವ ದುಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಗಿಟ್ಟಿರುವ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಗಂಡು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಈ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಅವರ ಭೂಮಿ, ಕಾಡು, ನೀರು, ಅವರ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯಗಳಿಂದ ದೂರ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಆಳಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಿತಿಯಿರುವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಲಶಾಲಿಗಳು ಲೂಟಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದರಿಂದಷ್ಟೇ ಪೋಷಿಸಬಹುದು. 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ'ಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲೂಟಿ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ: ಭೂಮಿ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಅದರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರ...

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಾರಕ್ಕೂ–ರೂಪಕಾತ್ಮಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ–ಆಳದ ಸಂಬಂದವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಹಿಳೆಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ದುರ್ಬಲೀಕರಣ ಅವಳನ್ನು ಲೈಂಗಿಕ ಆಕ್ರಮಣವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಗೂ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗವು ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪರಿಸರಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ 'ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಭಾವ' ಕುರಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಅನುಭವಗಳೂ ಇದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.

ದೆಹಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ಹುಡುಗಿ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೇ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದಾಳೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪೋಷಿಸಿ, ಆಳಗೊಳಿಸಿ, ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯವೆಸಗುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಖಚಿತಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ಹೋರಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇರಲಾಗಿರುವ ಈ ಆಳುತ್ತಿರುವ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬದಲಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನೂ ನಾವು ಮನಗಾಣಬೇಕಿದೆ.ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ಹಿಂಸಾಚಾರವನ್ನು ಕೊನೆಗಳಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಿಸಿರುವ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಗಡಿ ದಾಟಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗೆ ಗೌರವ ನೀಡುವಂತಹ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ, ಶಾಂತಿಯುತ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳೆಡೆಗೆ ಚಲಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ

(ಕನ್ನಡ ಭಾವಾನುವಾದ: ಡಿಎಸ್ಸೆನ್)

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು | ನೇರ, ನಿಷ್ಠುರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಜಿ.ಆರ್.ಜಿ. ನಗರ್

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಗರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿ ಉತ್ತುಂಗದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಜ್ವರ ಏರಿಸಿಕೊಂಡವರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಹಲವು ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳು ಈಗ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹೋರಾಟವನ್ನೆ ಬದುಕಿನ ಉಸಿರು ಎನ್ನುವಂತೆ ಇದ್ದ ಚೇತನಗಳ ಪೈಕಿ ಸಾಗರದ ಜಿ.ಆರ್.ಜಿ.ನಗರ್ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರು.

ಜಿ.ಆರ್.ಜಿ. ನಗರ್ ಅವರ ಹೆಸರು ಗುರುರಾಜಣ್ಣ. ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಮೂಲತಃ ಹೊಸನಗರ ಸಮೀಪದ ನಗರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದವರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಗೆ ನಗರ್ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಮಾಧ್ವ ಜಮೀನುದಾರಿ ಕುಟುಂಬದ ನಗರ್ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದದ್ದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೆ ನಗರ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಧುಮುಕಿದವರು. ಆಗ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಸೇವಾದಳದ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಎಚ್.ಎಲ್.ವೀರಭದ್ರಪ್ಪಗೌಡರು, ಮರೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ ಗೌಡರು, ಕಾನ್ಲೆ ಸಣ್ಣಯ್ಯ, ಕಾನುಗೋಡು ಹರಿಯಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸೈದೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗುರುರಾಜರ ಕಾಲಿಗೆ ಗುಂಡೇಟು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಇದ್ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಜಗ್ಗದ ಅವರು ಮತ್ತೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಚಳುವಳಿಯ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಪ್ರಭಾತ್‌ಫೇರಿ, ಕರಪತ್ರ ಮುದ್ರಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಗರ್ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದರು.

ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಗರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕರೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ೧೯೫೧ರಲ್ಲಿ ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಆರಂಭವಾದಾಗ ಅದರ ರೂಪುರೇಷಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ತಂಡದಲ್ಲಿ ನಗರ್ ಕೂಡ ಇದ್ದರು. ಅಪಾರ ಸಿಟ್ಟು ಸೆಡವಿನ ನಗರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಜಟಾಪಟಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಪ್ಪಟ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಉದ್ಧಟತನ ತೋರಿದರೆ ಮತ್ತು ಚಳುವಳಿಯ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು ಅಂತಾದರೆ ಅನ್ಯಮಾರ್ಗಕ್ಕೂ ಇಳಿಯಲು ಹಿಂಜರಿಯದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವರದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಕಾಗೋಡು ಚಳುವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಗಾರರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡಿದ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಗರ್ ತಮ್ಮದೆ ಆದ ಶೈಲಿಯ ಮೂಲಕ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಲವು ರೋಚಕ ಕಥೆಗಳಿವೆ.

ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಡಾ. ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಜೊತೆ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪೈಕಿ ನಗರ್ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರು. ಕಾಗೋಡು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 'ಉಳುವವನೆ ಹೊಲದೊಡೆಯ' ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಜಮೀನಿಗೆ 'ಅತಿಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ' ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾದವರಲ್ಲಿಯೂ ನಗರ್ ಸೇರಿದ್ದರು.

ಕಾಗೋಡು ಚಳುವಳಿಯ ನಂತರವೂ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಲವು ಜನಪರ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಗರ್ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಲವು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಂತೆ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಸಮಾಜದ ಹಿತವೇ ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುವಂತೆ ನಗರ್ ಕೂಡ ಬದುಕಿದ್ದರು. ಚಳುವಳಿಯ ಸೆಳೆತದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಇಟ್ಟವರು ನಗರ್.

ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಲೆವಿ ಚಳುವಳಿ, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಂಡಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ವಿರೋಧಿ ಹೋರಾಟ, ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಈಸೂರಿನ ಭೂ ಹೋರಾಟ ಸೇರಿದಂತೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಗರ್ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಇತ್ತು. ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಹರಿಜನರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪ್ರವೇಶ, ವೇಶ್ಯೆಯರ ಮದುವೆ ಮೊದಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ನಗರ್‌ರ ಒಳಗೊಬ್ಬ ಅದ್ಭುತ ಸಂಘಟನಕಾರ ಇದ್ದ. ಚಳುವಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಯಾವುದೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸದಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ತಮ್ಮ ಆಕ್ರೋಶವನ್ನು ಯಾವುದೆ ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಹಲವರ ನಿಷ್ಠೂರ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು

ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಗೂ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಗರ್ ಕೂಡ ಬಹುಮುಖಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹೊಂದಿದ್ದವರು. ಸಾಗರದಲ್ಲಿ *ಗುರುರಾಜ ಮಿತ್ರಮಂಡಳಿ* ಎಂಬ ರಂಗತಂಡವನ್ನು ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ *ಕಮಲ ಕಲಾಸಂಘ* ಎಂಬ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘಟನೆ ಜೊತೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಲವು ಕಂಪನಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಿನ ಕಂಪನಿ ನಾಟಕ ತಂಡಗಳು ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧೆಡೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಮೊಕ್ಕಾಂ ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ. ಈ ವಿದ್ಯಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪೈಕಿ ನಗರ್ ಪ್ರಮುಖರು.

ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ 'ಶಾಪ'ದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿನ ಅಶಿಸ್ತು ನಗರ್ ಅವರಲ್ಲೂ ಇತ್ತು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತೀವ್ರ ಸಂಕಷ್ಟ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹಲವು ವರ್ಷ 'ಸಾಗರ ಸುದ್ದಿ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆ ನಡೆಸಿದರೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅದು ನಗರ್‌ಗೆ ಆಸರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಗರ್ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಪ್ರೇಮ ರಂಗ ಕಲಾವಿದೆ. ಚಳುವಳಿಕಾರರ ಪತ್ನಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಪಡಿಪಾಟಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೆ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡ ಸಹನಾಜೀವಿ. ಆದರೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಅಪ್ಪನ ಚಳುವಳಿಯ 'ವ್ಯಾಮೋಹ'ವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟ ಎಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೂ ಯಾರ ಎದುರೂ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಚಾಚಿದವರಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕೊನೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ತೀರ ಆಪ್ತರಿಂದ ಒಂದು ಸಿಗರೇಟು, ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಕೇಳಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನಗರ್ ಅವರಿಗೆ ದೊರಕಿದೆ. ಹಾಗೆಂದು ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸನ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಅವರು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದವರಲ್ಲ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕಣ್ಣಿನ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆಂದು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಅವರು ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಶವವಾಗಿ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಲು ಯಾವತ್ತೂ ಇಲ್ಲದ ಹಿಂಜರಿಕೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಗರ್ ಅವರಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗೈರು ಹಾಜರಿ ಸಾಗರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

–ಎಂ.ರಾಘವೇಂದ್ರ

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪಿಯುಸಿ ಮಕ್ಕಳು : ಒಂದು ಚಿತ್ರ, ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು

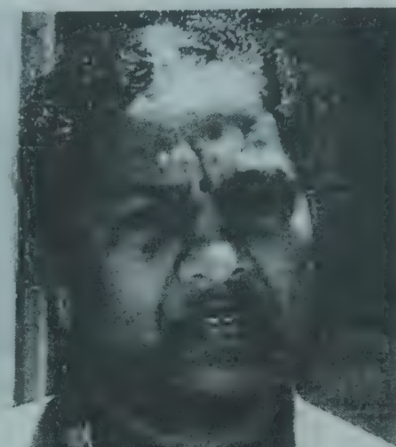
–ಮಂಜುಳಾ ಎಂ ರಾಜು

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾತಿ ಕರೆದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಗೈರು ಹಾಜರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಬಂದು ಭೇಟಿ ಆಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ತರಗತಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಬಂದು ನನ್ನೆದುರು ನಿಂತ. ಬಾಡಿದ ಮುಖ, ನಿಸ್ತೇಜ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಒಣಗಿದ ತುಟಿ– ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಡು ಬಡತನ, ಹಸಿವು, ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ತೋರುವ ಮುಖ.

ಇದು ನಾನು ಅಧ್ಯಾಪನ ಮಾಡುವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರವೊಂದರ ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪುರ್ವ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿ. ಸುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ, ರೈತ, ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ, ನಗರದ ಬಡ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬರುವ ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಇವರು 'ಕಲಿ–ನಲಿ' ಬದಲು ದುಡಿ–ಕಲಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೂ ಸರಿ. ಕಾಲೇಜು ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅಥವಾ ಅದು ನಡೆಯುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಒತ್ತಡ. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಮಿಯಾನ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ, ಬಾರ್, ಬೆಂಡಿಂಗ್, ಮದುವೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಬಡಿಸುವುದು, ಕೇಬಲ್ ಸಂಪರ್ಕ, ಕಬ್ಬು, ಬತ್ತದ ಕಟಾವ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕೂಡ. ಮನೆಗೆ ಇವರ ದುಡಿಮೆಯ ಹಣ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಮೊಬೈಲ್, ಸಿನಿಮಾ ಫ್ಯಾಷನ್ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗೆ ಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ!

ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ೩೫ ರಿಂದ ೪೫ರಷ್ಟು ಅಂಕ ಪಡೆದು ಪಾಸಾಗುವುದಷ್ಟೆ ಬಹಳ ಜನರ ಗುರಿ. ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನೀವೇನಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಪೋಲಿಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೆಬಲ್ ಆಗುತ್ತೀನಿ, ಮಿಲಿಟರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು, ಆದಕ್ಕೆ ಪಿಯುಸಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಇದರಾಚೆ ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಅವರ ಮಿತಿಯೋ ಅಥವಾ ನಾವು ಅಧ್ಯಾಪರೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವವರ ವೈಫಲ್ಯವೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ಟವೇರ್ ಇಂಜನೀಯರ್‌ಗಳಾಗುವ, ಲೆಕ್ಚೆರರ್, ಲಾಯರ್, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳ ಕನಸುಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನು, ಈ ಎಲ್ಲ ಓದಿನಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಹೇಗೋ ದುಡಿದು ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ಸಂಪಾದಿಸಬಲ್ಲೆವು ಎಂಬ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ ಮುಖಗಳೂ ಕೆಲವಿವೆ. ಹಾಗೆ ಯಾವುದೇ ಗುರಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಗರದ ಶೋಕಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ ಮಕ್ಕಳೂ ಇವೆ. ತಡವಾಗಿ ಬಂದರೆ, ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಚಕ್ಕರ್ ಹಾಕಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರೆ ತಾಯಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಎಂದೂ, ಗದ್ದೆಗೆ ನೀರು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದೋ ಹಾಲನ್ನು ಡೈರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬರುವಾಗ ತಡವಾಯಿತೆಂದೋ ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಇವರ ಗೋಳು ಇನ್ನೂ ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನ ತಂದೆ ಕುಡಿದು ಬಂದು ಇವನ ಪುಸ್ತಕದ ಬ್ಯಾಗನ್ನು ಪುಸ್ತಕದ ಸಮೇತ ಬೆಂಕಿಗೆ ಎಸೆದಿದ್ದನಂತೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರಿಬ್ಬರು ಏಡ್ಸ್ ರೋಗಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದರು. ಅನಾಥನಾದ ಅವನು ಆಗಾಗ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನಾದರೂ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಿರುಚಾಡುವುದು, ಕೂಗುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗೇಲಿಯ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮುಖಗಳು ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಸಮಾಜದ ಸಕಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲೆ ನಗರದ ಶ್ರೀಮಂತ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವ ಚಿತ್ರ ನನ್ನ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಪಿಯುಸಿ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಟ್ಯೂಷನ್ನಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಬರುವ ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಅವರಿಗೇನೂ ತೊಂದರೆ ಆಗದಂತೆ ಕಾಯುವ ಅವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹೋಲಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಈ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಪಾಣ್ಯಗಳೆದಿರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಉಪನ್ಯಾಸಕಗಳಾಗಿ ನಾನು ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೊಗಸನ್ನು ಬೋಧಿಸಲಿ? ಯಾವ ಮೌಲ್ಯ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿ ಎಂದು ತಡವರಿಸುತ್ತೇನೆ. "ಮೂಡಣ ಮನೆಯ ಮುತ್ತಿನ ನೀರಿನ ಎರಕಾವಾ ಹೊಯ್ದಾ" ಕವನಕ್ಕಿಂತ ಅವರ ಕಿವಿಗಳು "ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸತ್ತೋರು ಸೈಜುಗಲ್ಲು ಹೊತ್ತೋರು ನನ್ನ ಜನಗಳು, ಒದೆಸಿಕೊಂಡು ಒರಗುತಾರೆ ನನ್ನ ಜನಗಳು" ಎಂಬ ಸಾಲಿಗೆ ಚುರುಕಾಗುತ್ತವೆ....

ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪಠ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಲಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಹಾಜರಾತಿ, ನಿಯಮಿತ ಟೆಸ್ಟುಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಮೌಲ್ಯವಾಗಲಿ ಅರಿವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಇವರನ್ನೂ ನಗರದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಂದೇ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಅಳೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತವೇ? ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಅರ್ಥವೇನು? ಎಂದೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಚಿಂತಿಸಿ ತಳಮಳ–ಸಂಕಟಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ಗೆ ಓದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಇಂದು ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪಿಯುಸಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ್ದಿದ್ದರೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ,. ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸತನ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮಾಯವಾಗಿರುವುದು. ನೀರಸ ಪಠ್ಯಗಳು ಅವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸಲು ಮೊದಲಿಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ತನಕ ಮಾತ್ರ ಇರುವ ಬಿಸಿಯೂಟದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ಹಂತಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದನೋ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಮಕ್ಕಳು ಬರುವ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಆಪ್ತ ಸಲಹೆಯ ಸೌಲಭ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರು, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರೂ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗುವ ಜರೂರು ಇದೆ. *

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನೆನೆಪಿನ ಮಾಲೆ – ೩

–ಇಂದಿರಾ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಮದುವೆ ನಂತರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಶಿಕ್ಷಣ!

ನಾವು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಔತಣ ಕೂಟ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಈಗಾಗಲೇ ಆಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ಸಾರ್ವತ್ರೀಕರಣ–ಗೊಳಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅವರೆಲ್ಲರ ಸಮಯೋಚಿತವಾದ ಸಲಹೆಯಾಗಿತ್ತು. ದಿನಾಂಕ ೧೫.೬.೭೪ರಂದು ಒಂದು ಸಂತೋಷ ಕೂಟವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲಾಯಿತು. ಭದ್ರಾವತಿ ನ್ಯೂಟೌನ್‌ನಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇದ್ದ ವಸತಿಗೃಹವೊಂದರಲ್ಲಿ (ನಮ್ಮ ಮನೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇತ್ತು) ಸಂತೋಷ ಕೂಟ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಆತ್ಮೀಯರು, ಗೆಳೆಯರು ಹಾಗೂ ಕುತೂಹಲಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ, ಶಿಷ್ಯ–ಗೆಳೆಯರಾದ ಮಹಾರುದ್ರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರು.

ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಗುಸುಗುಸು ಮಾತನಾಡುವಂತೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಬಂದವರೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಕೈಕುಲುಕಿ ಹಾರೈಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆತುರಾತುರದಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ ಹಂಚಿಕೆ, ಸರಬರ ಓಡಾಟ, ತುರಾತುರಿಯಲ್ಲಿ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ತುರ್ತಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ನನಗೆ ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಸಂಗಾತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವಾಪಸಾಗಿದ್ದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾನು, ಈ ಗಡಿಬಿಡಿಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಕೆಲವರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಸುದ್ದಿ ಬಂದ ಕಾರಣ ಗಲಾಟೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು, ಆತುರಾತರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಿಳಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಕೂಟ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿತ್ತು.

ಅದು ೧೯೭೪ – ೭೫ನೇ ಸಾಲು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, *ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾದ* ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿ, ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ಹೊರಟಿವೆ. ಪ್ರಬಲ ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮವಾದ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಿಂದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೭.೫೫ ಗಂಟೆಗೆ ಹಾಗೂ ಸಂಜೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಎಲ್ಲಾ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕರೆ ನೀಡಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಭದ್ರಾವತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಮುಂದೆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ಯುವಜನ ಸಭಾದ ಕಾರ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಭದ್ರಾವತಿಯ ಬಿ.ಹೆಚ್. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಒಂದನೇ ಮಹಡಿಯನ್ನು ಖ್ಯಾತ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದ ಸಾಲೇರ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. (ಸಮಾಜವಾದಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಸಾಲೇರ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರೇ ಮುಂದೆ ಜನತಾಪಕ್ಷದಿಂದ ಎಂಎಲ್‌ಎ ಆಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು.) ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ಹಾಗೂ ಭಾನುವಾರದಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೧.೦೦ ಗಂಟೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು, ಗಾಂಧಿ–ಲೋಹಿಯಾ–ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ–ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸುಂದರೇಶ್, ಕೋಟಿ ಮುಂತಾದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿಮತಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನ, ಕಂದಾಚಾರ–ಗೊಡ್ಡು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ, ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಸಮ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯ ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಕುರಿತಾದ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಷ್ಣಪ್ಪ ತಾನೂ ಓದುತ್ತಾ, ನನಗೂ ಓದಲು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ವೈಚಾರಿಕ ವಿಚಾರಗಳತ್ತ ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಬರೆದಿದ್ದ 'ಟಾಗೂರ್ ವಿಚಾರವಾದ' ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯ ಹೇಳಿ, ಅದನ್ನೂ ಓದಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರೊಂದಿಗೆ 'ಚಿಂತನಾ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ, ಮೈಸೂರಿನ ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ ಸ್ಮಾರಕ ಮಾಲೆಯವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದನ್ನು, "ನನ್ನ ಸುಖ ದುಃಖದ ಪಾಲುದಾರಳಾದ ನನ್ನ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ ಇಂದಿರೆಗೆ" ಅರ್ಪಿಸಿರುವುದಾಗಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಬರಹಗಾರರ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟ ೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟನೆಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪುರವರು ಮಾಡಿದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಭಾಷಣದ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಹಾಕಿ ನನಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಗ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದ ಪ್ರೊ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ, ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್, ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದವರಾದ ಕಡಿದಾಳ ಶಾಮಣ್ಣ, ಎನ್.ಡಿ. ಸುಂದರೇಶ್‌ರವರ ಪರಿಚಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೇ ನನಗಾಗಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ 'ಸಾಕ್ಷಿ', ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲರ 'ಸಂಕ್ರಮಣ' ಹಾಗೂ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆ 'ಮ್ಯಾನ್‌ಕೈಂಡ್'ಗಳನ್ನು ಅವರು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಸಂಕ್ರಮಣ'ದ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪುರವರ ಭಾಷಣ ಹಾಗೂ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಕ್ರಷ್ಣಪ್ಪ ಅವುಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬರಹಗಾರರ – ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ನಾನು, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಆಗಲೇ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ದಿಗ್ಗಜರೆನಿಸಿದ್ದ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಮತ್ತು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರನ್ನು ನಾನು ನಮ್ಮ ಜಾತ್ಯತೀತ ಮದುವೆಯ ಬಗ್ಗೆ

ಸಲಹೆಗಳನ್ನು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪತ್ರ ಮುಖೇನ ಕೇಳಿದ್ದ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಅವರಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ೧೯೭೩ರ ಜುಲೈ ೯ರ ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ–

> **ನಾನು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಉಳ್ಳವನೇ.**
>
> **ಉಳಿದ ಮಾತು: ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಯಾರೂ ಲಗ್ನವಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಕೂಡಿ ನಡೆಯುವುದು, ವಿವಾಹವಾಗುವುದು ಸಂಸಾರ ಮಾಡಲು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿತವಾದ ಮನೋಭಾವ ಇದ್ದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಳುವ ಹಠ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಸರಿ! ಮನಸ್ಸಿನ ಬೆಸುಗೆ ಮುಖ್ಯ**
>
> **ಇನ್ನು ಅದರಿಂದ ಸಮಜಸೇವೆ ಮಡುವ ಇರಾದೆ ಬೇಡ! ಸಮಾಜಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಮದುವೆ ಅವಶ್ಯವಲ್ಲ. ಅವರವರ ಬದುಕನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯ ಹಂಬಲ ಬಲು ಬೇಗ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಲೂಬಹುದು. ಸಮಾಜ ಸದ್ಯ ಇಂತಹ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಲಾರದು. ಸಮಾಜ ನಿಮ್ಮನ್ನು ದೂರ ಸರಿಸಬಾರದೆಂತಿಲ್ಲ...**

ಮುಂತಾಗಿ ಬರೆದು ಸಲಹೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ,

> **ನಿಮ್ಮ ಧೈರ್ಯ ಉತ್ಸಾಹಗಳನ್ನು ಮಮಮವನಾನು ಗೌರವದಿಂದ ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಜೀವನ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ**

ಎಂದು ಹಾರೈಸಿದ್ದರು.

ನಾವು ಮದುವೆಯಾದ ವೇಳೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆ ರಜವಿದ್ದಿತುತು. ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ಬಗೆಗೆ ಕಾಲೇಜು, ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಹಾಗೂ ಸಹ ಉಪನ್ಯಾಸಕರುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳು ರಜಾ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಹುಸಿ ಸುದ್ದಿಗಳು, ಕಾಗೆ–ಗುಬ್ಬಕ್ಕನ ಕಥೆಗಳು ಸುತ್ತೆಲ್ಲಾ ಶರವೇಗದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡಿ, ನಮ್ಮನ್ನೂ ತಲುಪುತ್ತಿದ್ದವು. "ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ, ಮಾಂಸ ತಿನ್ನು ಅಂತ ಜುಲ್ಮೆ ಮಾಡ್ತಾನೆ" ಎಂಬ ಗಾಳಿ ಸುದ್ದಿಗಳು ಬಂದಾಗ, ಅವುಗಳನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಲೇ ನಾವು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಎಂದೂ ವ್ಯಗ್ರರಾದವರಲ್ಲ. "ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದು, ಹಾಗೆಯೇ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೆ, ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗ ನಿಚ್ಚಳ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲೇ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿದ್ದ ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ಚನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನನ್ನು ಕರೆದು "ಅವಳು ನಾಳೆ ಪೂರಿ–ಸಾಗು ಮಾಡ್ತಾಳಂತೆ, ತರಕಾರಿ ತಂದುಕೊಡು ಎಂದು ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ರು.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ (ನಾನೂ ಓದಿದ) ಭದ್ರಾ ಕಾಲೇಜು, ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊ, ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊ ಒಮ್ಮೆ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಬೇಸಿಗೆಯ ರಜಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವೇತನ ನಿಜಕ್ಕೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಖಾಲಿ ಜೇಬಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಎಂದೂ ಎತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನೆಯ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚಗಳು ಬಲು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಾಗ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನನಗೆ ಅದರ ಬಿಸಿ ತಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ತಂದೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಾಗ ಉಟ್ಟ ಒಂದು ಸೀರೆ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಂದ ಮೂರು ಸೀರೆಗಳೇ ನನ್ನ ಮನೆ ಒಳ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸುತ್ತಾಡಿಸಿತ್ತು.

ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನೀರಿನ ಲೋಟವನ್ನು ಅವರು ಕುಡಿದ ನಂತರ ಅದನ್ನೇ ಕಾಫಿ ಹಾಕಿಕೊಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ. ಆದರೆ ಇದ್ಯಾವುದೂ ನಮ್ಮನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಕಾಡಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ "ಜೀವನದ ಸುಖ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಒಟ್ಟಿಗೇ ಹೋರಾಡಿ ಸಾಯೋಣ" ಎಂಬ ಮಾತು, ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಅನುರಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರ ತಂದೆಯ ಮನೆ ಹರಿಹರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕರೆ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಇವರು ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಾಲ ತಂದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಊರಿಗೆ ಹೊರಟೆವು.

(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)

ಇದು ಭಾರತ! ಇದು ಭಾರತ!

೨೦೦೪ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರ; ಈಗ ೧೮೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದೆ.

ಈಗ ಪ್ರತಿ ಭಾರತೀಯನ(ಮಕ್ಕಳೂ, ಮುದುಕರೂ ಸೇರಿದಂತೆ) ತಲೆ ಮೇಲೂ ೨೨,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವಿದೆ.

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ೨೨ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಯೂನಿಸೆಫ್‌ನ ೨೦೧೯ರ 'ಜಗತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ' ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಶೇ. ೪೭ರಷ್ಟು ಭಾರತೀಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹ, ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ೧೮ ವರ್ಷದೊಳಗೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೫೬ರಷ್ಟು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. ೪೦ರಷ್ಟು ಭಾರತದಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆ'

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೬.೮ ಲಕ್ಷ 'ದಾಖಲಾದ' ಲೈಂಗಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೪೦ ರಷ್ಟು ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು! 'ದಾಖಲಾಗದೇ' ಹೊರಗುಳಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದರ ಮೂರರಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ಅಂದಾಜಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ *ಕಾಲ್‌ಗರ್ಲ್*ಗಳು, ಹೈಟೆಕ್ ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರಿಕರಣದ ಲೇಬಲ್ ಇಲ್ಲದ 'ಸಭ್ಯ–ನಾಗರಿಕ' ವ್ಯಭಿಚಾರವೂ ಸೇರುತ್ತದೆ.

. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಹಿವಾಟನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದಂಧೆ ಎಂದರೆ ಸೆಕ್ಸ್ ದಂಧೆ! ಮೊದಲೆರಡು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಮಾರಕಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳ ದಂಧೆ.

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಅತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ(ವಿ.ಐ.ಪಿ) ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮೂವ್ವರು ಪೋಲೀಸರು ನಿಯೋಜಿತರಾಗಿದ್ದರೆ, ಪ್ರತಿ ೨೭೦ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಇದ್ದಾನೆ.

ಅಧ್ಯಾಪಕ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಮಗನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಸಂಗವಿದು:

ಅವರ ಪತ್ನಿಯೂ ಕಾಲೇಜೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದರೂ ಈ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಉಪನಯನ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವಂತೆ. ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಆಗಾಗ ಮದ್ಯ ಸೇವಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಅದು ಆಧುನಿಕ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಕುಟುಂಬ. ಅವರ ಮಗನೂ ಅಷ್ಟೆ, ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವಷ್ಟು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿದ್ದಾನೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಅರೆದು ಕುಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಗಿಟಾರ್ ನುಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣ. ಅವನದೇ ಒಂದು ವಾದ್ಯ ತಂಡವಿದ್ದು, ಅದರೊಂದಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಗೋವಾಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಹರಿಸಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೇ ಒಂದು ದಿನ ಗೋವದಿಂದ ಆತ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ ಅವನ ವಿದೇಶಿ ಚಪ್ಪಲಿಯ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಯೌವ್ವನದ ಹೀರೋ ಚೆಗೆವಾರಾನ ಚಿತ್ರವಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಈ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹೌಹಾರಿ ಮಗನನ್ನು ಈ ಚಿತ್ರ ಯಾರದ್ದು ಗೊತ್ತೇನಯ್ಯ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಆತ ಚೆಗೆವಾರಾನ ಪ್ರವರವನ್ನೆಲ್ಲ ಪಟಪಟನೆ ಹೇಳಿ ತಾನು ಚೆ'ಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಬಗೆಯಿದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇವರನ್ನು ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗಿಸಿದನಂತೆ.

ಈ ಹುಡುಗ ಒಂದು ದಿನ ಬಂದು ತನ್ನ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ತನಗೆ ಉಪನಯನ ಮಾಡಿಸು ಎಂದು ಕೇಳಿದನಂತೆ. ಅವಾಕ್ಕಾದ ಅಪ್ಪ ಮರು ಮತಾಡದೆ ಇದು ತಂದೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಕೂಡಲೇ ತಾನೂ ಉಪನಯನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಮಗನಿಗೆ ದಾರ ಹಾಕಿಸಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟರಂತೆ!

ಅಂದಹಾಗೆ: ಕಿಡಿಗೇಡಿಯೊಬ್ಬನ ಕಾಲಹರಣದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂಬ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪಕ್ಷ ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹ್ರೂ ಎಂಬ ಅಲಹಬಾದಿ ರಾಜನ ಐದನೇ ಕುಡಿಯನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ಜೈಪುರವೆಂಬ ಮಾಜಿ ರಾಜ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೇರಿಸುವ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ರಾಜಮಾತೆಯ ಬಹುದಿನಗಳ ಅಭೀಪ್ಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿಯೇಬಿಟ್ಟಿತಂತಲ್ಲಾ!

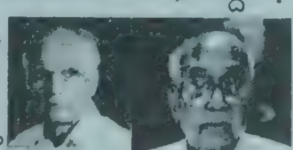
ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್, ದಿಗ್ವಿಜಯ ಸಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಮುದಿ ಸಿಂಹಗಳೆಲ್ಲ ಬಾಲ ಮುದುರಿ ಕೂತು ಆ ಶುದ್ಧಕುಂಡಿಗೆ ಜೈಹಾಕಾರ ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಮೋಜಾಗಿತ್ತಂತಲ್ಲಾ!

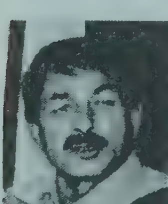

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆರೆದವರ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ 'ಚಿಂತನ ಗೋಷ್ಠಿ'ಗೆ ವಿದೇಶ ವ್ಯವಹಾರ ಕುರಿತ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗಿದ್ದ ಮಾಜಿ ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವ ಎಸ್.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣರೆಂಬ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಪದವೀಧರರು ಈಗ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದುಕೊಡಲು ವಿದೇಶಾಂಗ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅರಿತೊಡನೆ ಚಿಂತಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿ ಯಾವುದೋ ಹೆಸರು ಕೇಳದ ದೇಶಕ್ಕೆ ತಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿದರಂತಲ್ಲಾ!

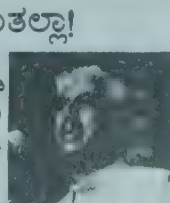

ಚಿಂತನ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣರೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ರೆಹಮಾನ್ ಖಾನ್ ಎಂಬ ವಕ್ಫ್ ಗಿರಾಕಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತಲೆ ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿ, ಈ ವಕ್ಫ್‌ಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಸೇರಿತೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸಾಬರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲು ಟಿಪ್ಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಯೋಜನೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಈ ಸಾಬರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸದೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹಾವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದರೆ ಗತಿಯೇನು ಎಂದು ತರತರ ನಡುಗಿ ಹೋದ ನಮ್ಮ ವೀರ ಹಿಂದೂ ಯೋಧರಾದ ನಮ್ಮ ಚಿಮೂ–ಬೈರಪ್ಪ ಜೋಡಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ 'ಹಿಂದೂ ವೀರರೆ ಏಳಿ, ಎದ್ದೇಳಿ!' ಎಂದು ವಿವೇಕಾಂದರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗುತ್ತಾ, ಅರಚುತ್ತಾ ಅಲೆಯುತ್ತಿರಲು ಪ್ರಮೋದ ಮುತಾಲಿಕನ ಹೊರತಾಗಿ ಅತ್ತಾರೂ ಅತ್ತ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲವಂತಲ್ಲಾ!!

ಇತ್ತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳ ದಿನ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಾಂಸದ ವಾಸನೆಗೆ ನಾಯಿ ಬಾಲ ಎತ್ತಿ ಏಳುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ವೋದಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘ ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆದ್ದು ಆ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಕನಸಿನ ಮಂಪರಿನಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೂ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ ಮರೆತೇ ಹೋಗಿದ್ದ 'ತಿರುಕನ ಕನಸು' ಎಂಬ ಪದ್ಯವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತಲ್ಲಾ!

ಇತ್ತ ಕಳೆದೇ ಹೋದಂತಿದ್ದ ಗಿರಡ್ಡಿ ಗೋವಿಂದರಾಜರೆಂಬ ನವ್ಯದ 'ತೀರ್ಥ'ರೂಪವೊಬ್ಬರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನವ್ಯ ಕಾಲದ ನಶೆ ಏರಿದವರಂತೆ ಸುಭಾಷ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಹಾವು ಚಿತ್ರದ 'ಸಂಭ್ರಮಾ... ಸಂಭ್ರಮಾ...' ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ 'ಸಂಭ್ರಮಾ... ಸಂಭ್ರಮಾ... ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಭ್ರಮಾ...' ಎಂದು ಗುನುಗುತ್ತಾ ಬೆಂಗಳೂರಿಂದ ಕರ್ನಾಡರು ಕಳಿಸದಂತಿದ್ದ ಯಾರೋ ಅನಾಮಿಕ ಸಾಹುಕರರ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿ ಬರುತ್ತಿದುದನ್ನು ಕಂಡ ಧಾರವಾಡದ ಹಾಳುಭಾವಿ, ನೀರುಭಾವಿ, ಸೂಳಿಭಾವಿ ಮುಂತಾದ ಡಂಬಾಯ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕ್ಷಾಮ–ಢಾಮರಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಸಾಹುಕಾರರ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹಾಕುವುದೆಂದರೇನು, 'ಸಂಭ್ರಮ ಸಂಭ್ರಮಾ' ಎಂದು ಹಾಡುವುದೆಂದರೇನು ಎಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಗರತಿಯರಂತೆ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಸೀರೆ ಸಿಗಿಸಿ ನಿಂತ ಕೂಡಲೇ ಆ ಗಿರಡ್ಡಿ ಎಂಬುವವರು ಪಾಪ 'ಸರೋಜಾ... ಸರೋಜಾ...' ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡು ನವ್ಯದ ಸ್ಮಶಾನ ಭೂಮಿಯತ್ತ ಓಡಿದರಂತಲ್ಲಾ!

ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪೋಲೀಸರು ಸಾವಿರದ ಒಂದು ಪುಟಗಳ ಪ್ರಥಮ ಮಾಹಿತಿ ವರದಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಆರೋಪಿಗಳ ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಿರುವ ವಕೀಲರುಗಳು ಕಾನೂನುಗಳ ಬಿಲ ತೋಡಿ ತಮ್ಮ ಕಕ್ಷಿದಾರರನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಡಲು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಹೊಲವೇ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕರಾಮತ್ತುಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವರಂತಲ್ಲಾ.

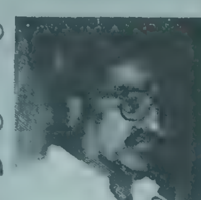
ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಆರೋಪಿ, ದೆಹಲಿ ನಗರ ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಪೀಡಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನ ಹುಟ್ಟೂರಾದ ಮಥುರೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾನಂತಲ್ಲಾ.

ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸಾಥ್ ನೀಡುವವರಂತೆ ನಮ್ಮ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳೂ, ಗುರೂಜಿಗಳೂ ಎಲ್ಲೋ ನಮ್ಮ ಹಳೆ ಕನ್ನಡದ ಸಿನಿಮಾ ಹಾಡು ಕೇಳಿದವರಂತೆ 'ಹೆಣ್ಣು ಎಂದರೆ ಹೀಗಿರಬೇಕು' ಎಂದು ಗುನುಗುತ್ತಾ ಮುಂದಿನ ಸಾಲು ಮರೆತುಹೋದ ಕಸಿವಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅದನ್ನು 'ತೆಪ್ಪಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು...' ಎಂದೂ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು, 'ಸೀರೆಯ ಎಳೆಯೋನ ಎದುರು ಕೈಮುಗಿದು ನಿಲ್ಲಲು ಬೇಕು...' ಎಂದೂ ತಾವೇ ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಲಯಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿರಲು ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಮನರಂಜನೆಯಂತೆ ನೋಡಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರಂತಲ್ಲಾ!

ಕೊನೆಯ ಹನಿ:

ಪತ್ರಕರ್ತ ಲಂಕೇಶರ ವಿಚಿತ್ರ ಲಹರಿಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ:

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡೆಂಬ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೊಂದಕ್ಕೆ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ರಾಜಗಾಂಭೀರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿ, ತಾವು ಈ ಮೊದಲು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಆಳಿದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಯೊಬ್ಬರು ಓರ್ವ ಮುದಿ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ 'ವ್ಯವಹಾರ' ಶುರು ಮಾಡಿರುವ ಗುಸು ಗುಸು ಆರಂಭವಾಗಿ, ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ವರದಿಗಾರ ತನಗೆ ದೊರೆತ ಸಂಬಂಧಿತ 'ಸಾಕ್ಷ್ಯ'ದೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಲಂಕೇಶರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದು ಈ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ:

'ಬೇಡ. ಆತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆತನನ್ನು ಹಾಗೇ ಬಿಡುವುದು ಲೇಸು. ಅದರಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯ ಆಡಳಿತ ದೊರಕೀತು

–ಕಿಡಿಗೇಡಿ

ತಿಂಗಳ ವಿಶೇಷ

ಕಾಶ್ಮೀರ : ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದು ಇಣುಕು ನೋಟ

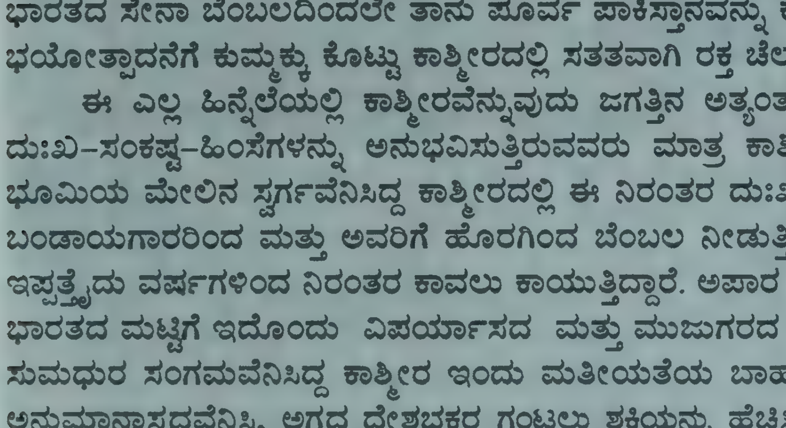

ಕಾಶ್ಮೀರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ನಿರಂತರ ತಲೆನೋವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ಈ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದೂ ದೊರೆ ಹರಿಸಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಕಾಶ್ಮೀರ ತನ್ನದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಈ ೬೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದೊಳಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾ ಈ ಉಪಖಂಡದ ನಿರಂತರ ಅಶಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸ್ವತಃ ಕಾಶ್ಮೀರದೊಳಗಿನ ಅಶಾಂತಿ, ಸಾವು ನೋವುಗಳಲ್ಲದೆ ಕಾಶ್ಮೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಉಲ್ಬಣಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ನೆರೆಯ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದೊಡನೆ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಯುದ್ಧ ಸಂಭವಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸದಾ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಗಡಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆಯ ಬಳಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಘರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸೈನಿಕನೊಬ್ಬನ ಶಿರಚ್ಛೇದದ ಘಟನೆ ಇಂತಹುದೊಂದು ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಕಡೆ ಕೆಲವರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಲೆತ್ನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಓದುಗರು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಎರಡು ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆದು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳು ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಜೀವ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನನುಭವಿಸಿವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಭಜನೆ ಮತೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ದುರಂತ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಈ ದುರಂತದ ಸರಳ ತರ್ಕಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಿದ್ದ ಕಾಶ್ಮೀರ ಹಿಂದೂ ರಾಜನೊಬ್ಬನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸ್ಮಿತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಿ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಂಬಿರುವ ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷತೆಯ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಉಜ್ವಲ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿದ್ಯಮಾನದ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನರಿಯದ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳೆರಡರ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೂ–ರಾಜಕೀಯ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ಪ್ರಧಾನಿ ನೆಹ್ರೂ ಕೂಡಾ ಸೇರಿದಂತೆ–ಅದನ್ನು ತಂತಮ್ಮದೇ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ವಿವಾದ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿಸಿದರು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಆಲೋಚಿಸಿ ಅದು ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾಗ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನೆಹ್ರೂ ಅದನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವೇದಿಕೆಗೆ ಒಯ್ದು ಜನಮತ ಗಣನೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿವಾದವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನೇ ಪಟ್ಟಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕೂತಿರುವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಭಾರತದ ಸೇನಾ ಬೆಂಬಲದಿಂದಲೇ ತಾನು ಪೂರ್ವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆನೆಂಬ ಸಂಕಟ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಸೇಡಿನಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ರಕ್ತ ಚೆಲ್ಲಾಡುತ್ತಾ ಭಾರತವನ್ನು ನಿರಂತರ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ಈಡು ಮಾಡಿದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರವೆನ್ನುವುದು ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಅಭದ್ರತೆಯ, ಅಶಾಂತಿಯ ಮತ್ತು ಅಪಾಯದ ಸ್ಥಳವೆನ್ನಿಸಿದೆ ಇದರೆಲ್ಲ ದುಃಖ–ಸಂಕಷ್ಟ–ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಮಾತ್ರ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಜನ. ಭಾರತದ ಏಳು ಲಕ್ಷ ಜನ ಸೈನಿಕರು, ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸ್ವರ್ಗವೆನಿಸಿದ್ದ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಈ ನಿರಂತರ ದುಃಖ–ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಣದ ಹತಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಡಿದೆದ್ದಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಬಂಡಾಯಗಾರರಿಂದ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಹೊರಗಿಂದ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿ ಪ್ರಚೋದಕರಿಂದ ಅದನ್ನು 'ರಕ್ಷಿಸಲು' ಕಳೆದ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಂತರ ಕಾವಲು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಪಾರ ಸಾವು ನೋವುಗಳಿಗೂ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆನಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೊಂದು ವಿಪರ್ಯಾಸದ ಮತ್ತು ಮುಜುಗರದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ–ಮುಸ್ಲಿಂ–ಬೌದ್ಧ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಸುಮಧುರ ಸಂಗಮವೆನಿಸಿದ್ದ ಕಾಶ್ಮೀರ ಇಂದು ಮತೀಯತೆಯ ಬಾಹುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅದರ ಸ್ವಾಯತತ್ತೆಯ ಕೂಗು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವೆನಿಸಿ, ಅಗ್ಗದ ದೇಶಭಕ್ತರ ಗಂಟಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಕಾಶ್ಮೀರದ ಜನತೆಯ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ದಮನಗೊಳಿಸಿ ಯಾವ ಷರತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಅದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತ್ತೋ ಆ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಭಾರತದೊಳಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗು ಬಲ ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು, ಸಮಸ್ಯೆಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜಟಿಲತೆಗೆ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಗೆ ದಾರಿಯೇ ಸರಿ.

ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಯುದ್ಧಗಳಿಂದಾಗಲೀ, ಸಂಧಾನಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ಪರಿಹಾರವಾಗದೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೊಸ ಹೊಸ ಜಟಿಲತೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಅಪರಿಹಾರ್ಯವೆನ್ನಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಎರಡೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಭಜನೆಯ ಕಹಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ತಂತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಹಂಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ಒಂದು ಭೂಭಾಗ ಮಾತ್ರವಾಗಿ ನೋಡಿ, ಅದು ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿತವಾದ ಒಂದು ಅತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಒಂದು ಜೀವಂತ ಸಮುದಾಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ? ಅದರ ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದು ಇಣಕು ನೋಟ, ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ಇಂದು ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳ ಜನ ಕಾಶ್ಮೀರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಬೆಳೆದ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಕ ಬಲರಾಜ ಪುರಿಯವರು ಒದಗಿಸಿರುವ ಈ ಇಣುಕು ನೋಟವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ. ಆಗ ಕಾಶ್ಮೀರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೆಯೇ ಪರಿಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗುತ್ತದೆ.

–ಸಂಪಾದಕ

ಕಾಶ್ಮೀರ ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ, ಸರಿ ಸುಮಾರು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಜನತೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಖರವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪುರಾವೆಗಳು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಒಂದು ಅಸಮಾನ್ಯವೆನ್ನಬಹುದಾದ ಈ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ನಿರಂತರತೆಗೆ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಈ “ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸ್ವರ್ಗ”, ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ, ಭವ್ಯವೆನಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಳ ಸಂಪರ್ಕವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. “ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿದಾದ ಪರ್ವತಗಳ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಣಿವೆ”ಯಂತಿರುವ ಈ ಕಾಶ್ಮೀರ, ಒಂದೇ ರೀತಿಯ, ೧೦೦೦೦ ದಿಂದ ೧೮೦೦೦ ಅಡಿಗಳ ಎತ್ತರದ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳು, ಸುಮಾರು ೧೯೦೦ ಚದುರ ಮೈಲುಗಳ ಸಮತಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ೫೦೦೦ ಅಡಿಗಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ, ೮೪ ಮೈಲುಗಳ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ೨೦ರಿಂದ ೨೫ ಮೈಲುಗಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಘಂಟೆಗಳ ಪ್ರಯಾಣ. ದಂತಕಥೆಯಾಗಿರುವ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು, ಜಗತ್ತಿನೆಲ್ಲೆಡೆಯ ಕವಿಗಳು, ಲೇಖಕರು ಮತ್ತು ಯಾತ್ರಿಕರು ಹೋಲಿಕೆಗೆ ನಿಲುಕದ್ದೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಆತ್ಮೀಯ ಒಳಸಂಬಂಧಗಳುಳ್ಳ ಸಮುದಾಯ ಇರುವ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಳವಾದ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಕಾಶ್ಮೀರ ತನ್ನದೇ ಆದ ಏಕರೂಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿ ಸುಮಾರು ಶೇ. ೯೫ರಷ್ಟು ಮುಸ್ಲಿಮರು. ಶೇಕಡಾ ೮೯ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಮಾತಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕಾಶ್ಮೀರಿಯಲ್ಲಿ. ಅದು. *ಕಶೂರ್* ಎಂದು ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳು ಕರೆಯುವ ಭಾಷೆ, ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಆಡು ಮಾತಿನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಲಲ್ಲಾ ಡೇಡ್(ದೇವಿ)ಳನ್ನು ಮೊದಲ ಕಾಶ್ಮೀರೀ ಕವಯತ್ರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ, ಆ ಭಾಷೆಗೆ ೬೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲಿಗರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಸರ್ ಜಾರ್ಜ್ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಪ್ರಕಾರ, “ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳ ತಾಯಿ ಸಂಸ್ಕೃತವಲ್ಲ. ಅವು ಡಾರ್ಡಿಕ್ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದವುಗಳು.” *ಬ್ರಿಟಾನಿಕಾ* ವಿಶ್ವಕೋಶ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, “ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಇರಾನಿ ಮೂಲದ್ದೂ ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೆ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಕೂಡ ಅಲ್ಲ.” ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ, ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳು ಢಾಕಾದಿಂದ (ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ) ಪೇಷಾವರ್‌ವರೆಗೆ (ಪಾಕಿಸ್ತಾನ), ಉಪಖಂಡದ ಪೂರ್ವದ ಕೊನೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಶ್ಚಿಮದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಮಾತಾಡುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ಭಾಷೆಗೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ‘ಕಾಶ್ಮೀರ’ ಅನ್ನುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಯ ಲೇಖಕ ಜಿ.ಎಂ.ಡಿ ಸೂಫಿ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆ ಡಾರ್ಡಿಕ್ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದಿದೆ-ಯಾದರೂ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪ್ರಭಾವವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ, “ಮೂಲ ಡಾರ್ಡಿಕ್ ಭಾಷೆ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾಂಸ

ಮಜ್ಜೆ ನೀಡಿದೆ, ಇಸ್ಲಾಂ ಅದಕ್ಕೆ ಜೀವ ನೀಡಿದೆ.” ಕೇವಲ ಡಾರ್ಡಿಕ್ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆಯೆಂದೂ ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪ್ರಾಚೀನತೆ-ಬೌದ್ಧ ಮಹಾಯಾನದ ನೆಲೆ

ಕಾಶ್ಮೀರ ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೆಸರಾಂತ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥ ‘ರಾಜತರಂಗಿಣಿ’ಯ ಅನುವಾದಕ ಸರ್ ಔರೆಲ್ ಸ್ಟೈನ್ ಪ್ರಕಾರ, “ಇತಿಹಾಸದ ನಿರಂತರ ಲಿಖಿತ ದಾಖಲೆಯುಳ್ಳ ಭಾರತದ ಏಕಮೇವ ಪ್ರದೇಶ ಇದೊಂದೇ ಆಗಿದೆ.” ಅರವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀನಗರದಿಂದ ೧೫ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಬೌರ್ಜ್ಹಾಮ ಬಳಿ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ ನಡೆಸಿದ ಉತ್ಖನನದಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ೩೦೦೦ ಎಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದು ಮೊಹೆಂಜೊದಾರೊ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಸಮಕಾಲೀನವಾದದ್ದೇ ಆದರೂ, ಬಹುಶಃ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ ನಾಗಪೂಜೆ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧರ ಕಾಲದ ನಂತರವೂ ಅದು ಉಳಿದು ಬಂತು. ಉಪಖಂಡಕ್ಕೆ ಆರ್ಯರ ಆಗಮನದ ಮೊದಲೇ, ನಾಗ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸಪೂರ್ವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆನ್ನುವ ಸೂಚನೆಗಳಿವೆ. ಜೇಮ್ಸ್ ಫೆರ್‌ಗೂಸೊನ್ ಪ್ರಕಾರ, ನಾಗ ಜನಾಂಗ ಸರ್ಪಗಳ ಆರಾಧಕರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮೂಲ ಟುರಾನಿಯನ್ ಸಂತತಿಗೆ ಅವರು ಸೇರಿದ್ದರು. ಇವರನ್ನು ಆರ್ಯರು ಸೋಲಿಸಿ, ಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ದುರ್ಲಭವರ್ಧನ ಎಂಬುವವನು ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೬೨೭ರಿಂದ ೬೬೩ ರವರೆಗೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಇವನು ನಾಗನೊಬ್ಬನ ಮಗನಾಗಿದ್ದನು.

ಮೂಲ ನಾಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ಆರ್ಯರ ವೇದ ಕಾಲದ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧವೊಡ್ಡಿದರು. ದಂತಕಥೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಕೆಲವು ನಾಗಾಗಳು ಬೌದ್ಧ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠವಿದ್ದ ನಳಂದದಲ್ಲಿ ನಾಗಾರ್ಜುನನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚರ್ಚಾಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಗಾರ್ಜುನನು ವೇದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾದ್ದರಿಂದ, ಅವನನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದರು. ಜಿ.ಎಂ.ಡಿ. ಸೂಫಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಅವನ ನಾಗಾಗಳ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂಬಂಧದಿಂದಾಗಿಯೇ, ಅವನಿಗೆ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂತು. ಅವನ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೦ ರಲ್ಲಿ, ಬೌದ್ಧ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನಾಲ್ಕನೇ ಮಹಾಸಭೆ ಶ್ರೀನಗರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ *ಹರ್ವಾನ್*‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೌದ್ಧ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮಹಾಯಾನ ಮಾರ್ಗ ಆರಂಭಗೊಂಡದ್ದು. ಕಾಶ್ಮೀರದ ನಾಗ-ಪ್ರಾಚೀನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ, ಬೌದ್ಧ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ರೂಪ ಪಡೆಯಿತು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಚಿಂತನೆ ಕಾಶ್ಮೀರೀಕರಣಗೊಂಡ ನಂತರವೇ ಅದನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು. ಬೌದ್ಧರ ಮಹಾಯಾನ ಪಂಥವೇ ಟಿಬೆಟ್ಟಿನ ಮುಖಾಂತರ ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಜಪಾನಿಗೆ ಹರಡಿದ್ದು.

ಶ್ರೀನಗರದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ದೇವಾಲಯ

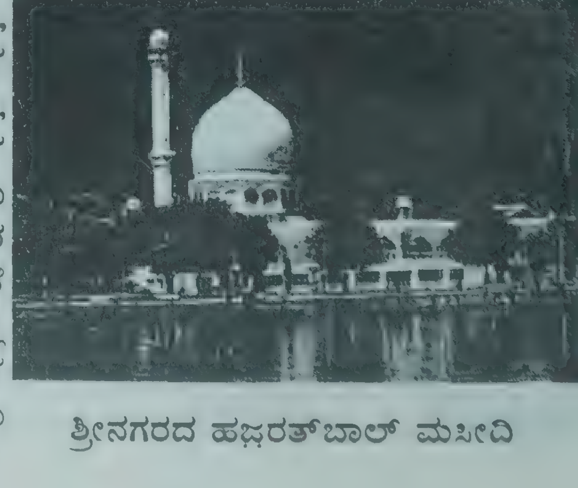
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಸಿದ್ಧಾಂತ ದುರ್ಬಲವಾಗುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಮತ್ತು ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ ಧರ್ಮಗಳ ಚಿಂತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲೂ ಆ ರೀತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ, ಇದು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಅನುಸಂಧಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಕಾಶ್ಮೀರ ಶೈವತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿತು. ಶಿವ ವೇದಗಳ ದೇವರಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವನು ಆರ್ಯರಿಗಿಂತ ಮುಂಚಿನ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಅಭಿನವಗುಪ್ತ, ಕ್ರಿ.ಶ. ಒಂದರಿಂದ ಮತ್ತು ಐದನೆಯ ಶತಮಾನದವುಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಪ್ರಾಚೀನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಾದ ಆಗಮಗಳಿಗೆ ವೇದಗಳಿಗಿಂತ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ, ವೇದ ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಅನುಸಂಧಾನವೇರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ವೇದಗಳ ಇಂದ್ರನಿಗಿಂತಲೂ ಶಿವ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, *ಮಾರ್ಗೇಂದ್ರ ತಂತ್ರ* ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಶಿವ ಪರಮಗುರು ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಶಿವನಿಂದ ಇಂದ್ರ ತಂತ್ರದ ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತರುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಶಿವನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ದೂತನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿ.ಎನ್ ದರ್ಬ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ವೇದಪೂರ್ವ ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳನ್ನು, ಅವರ ಬದುಕಿನ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವೇದಕಾಲದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ವಸುಗುಪ್ತ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೯ನೇ ಶತಮಾನ) ಮತ್ತು ಅಭಿನವಗುಪ್ತ(೧೦ನೇ ಶತಮಾನ) ಇವರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಗೊಳಪಡಿಸಿ ತ್ರಿಕಾ ತತ್ವಜ್ಞಾನವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಶೈವ ತತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಅನೇಕ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತೂ ಕಂಡುಬರುವ ಬೌದ್ಧ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ

ಜಿ.ಎಂ.ಡಿ. ಸೂಫಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಏಕದೇವೋಪಾಸನೆಯ 'ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಶೈವತ್ವ ಇಸ್ಲಾಂಗೆ ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರವಾದದ್ದು.' ಅವನು "ಅನ್'ಲ್ ಹಕ್" (ನಾನೇ ಆ ದೇವರು, ಮತ್ತು ಬೇರಾವ ದೇವರೂ ಇಲ್ಲ.) ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮುಸ್ಲಿಂ ಅನುಭಾವಿ ಮನ್ಸೂರ್ ಅಲ್ ಹಿಲ್ಲಜ್(ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೫೮ ರಿಂದ ೯೨೨)ನ ತತ್ವಗಳ ಜೊತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತುಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಇಸ್ಲಾಂಅನ್ನು ನೇತ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಅದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು, ತನ್ನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಆತ್ಯಂತಿಕ ಪರಿಣಾಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿ. ಅದು ಸೋತು, ಎಲ್ಲ ಮುಗಿದುಹೋದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಂಗೆ ಶರಣಾಗಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತನ ಆತ್ಮೀಯ ಅಪ್ಪುಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಇಸ್ಲಾಂ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಗೆದ್ದವರ ಒಂದು ನಂಬುಗೆಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಯಾರನ್ನೂ ನೋಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ಅಥವ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಕೆಣಕಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಡಳಿತ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಂಭವಿಸಿದ್ದು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಳ್ವಿಕೆದಾರನ ಮತಾಂತರದ ಮೂಲಕ. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಜನರ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಂಗೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡಿದ್ದರ ಹಿಂದೆ ನುಂದ ಋಷಿ ಎಂದೇ ಜನಪ್ರಿಯನಾದ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಪಿತೃ ಸಂತನೆನಿಸಿದ *ಅಲಮ್‌ದರ್-ಎ-ಕಾಶ್ಮೀರ್ ಷೇಕ್ ನೂರುದ್ದೀನ್* ನೂರಾನಿ(೧೪ನೇ ಶತಮಾನ)ಯವರಂತಹ ಈ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿದ ಅನನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ. ಈತ ಇಸ್ಲಾಂನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ, ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಭಾವ ಸ್ಫೋಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ. ರೂಕ್ ನಜ್ಕಿ, ಈತನನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಂ ಶೈವವಾದಿ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ. ಬಿ.ಎನ್. ಪಂಡಿತ್ ಪ್ರಕಾರ, ಈತನ ಕಾವ್ಯ ಶೈವತ್ವ ಮತ್ತು ಸೂಫಿಸಂನ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿದೆ.

ಇಸ್ಲಾಂ ಪೂರ್ವದ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಲಲ್ಲಾ ಡೇಡ್‌ಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪುತ್ರನೆಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡ ನುಂದ್ ಋಷಿ ಅದನ್ನು ಅದರ ಋಷಿ ಪರಂಪರೆಯಂತೆಯೇ (ಸೂಫಿಸಂಅನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವುದು ಹಾಗೆ) ಬೆಳೆಸಿದ. ಅದು "ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಮೊದಲಿಗೆ ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ." (ಸೋಫಿ) ಹಲವು ಸೂಫಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಇಸ್ಲಾಂನಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಯೂಸೂಫ್ ಅಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಪವಿತ್ರ ಅವಶೇಷಗಳ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ– ಪ್ರವಾದಿಯ ಕೂದಲನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಟ್ಟಿರುವ *ಹಜ್ರತ್‌ಬಾಲ್* ಮಸೀದಿಯಂತೆ–ಬೌದ್ಧ ಪ್ರಭಾವದ ಸುಳಿವುಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಅದು. ಡಾ. ಅರ್ಥರ್ ನೆವೆ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ, "ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮುಸಲ್ಮಾನನು ಹಿಂದೂಗಳ ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಂ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಪೂಜೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂತರನ್ನು ಹಿಂದೂಗಳ ದೇವತೆ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಿಣಿಯರಂತೆ ಆರಾಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ." ಹಾಗಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಂ, ಸೂಫಿಸಂ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು, ಬೇರೆಡೆ ನಡೆದಂತೆ ಪರಂಪರೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವಿನಾಶಕನಾಗಿ ಅಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಅದರ ಸಂರಕ್ಷಕನಾಗಿ, ಸಂಘಟಕನಾಗಿ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕಾಪಾಡುವವನಾಗಿ. ಇಸ್ಲಾಂ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಪರಂಪರೆ ಇಸ್ಲಾಮೀ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಜನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಲೋಕವೈಶಾಲ್ಯತೆಯೊಡನೆಯೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನೀಡಿದೆ. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕಾಶ್ಮೀರಿಯಾಗಿ, ಜೊತೆಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮನಾಗಿಯೂ. ಉಳಿದಿದ್ದು ಅವನು ಯಾವತ್ತೂ ದ್ವಂದ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮನೋವಿಹ್ವಲತೆಯಿಂದ ನರಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಡೆಯಲ್ಲಾಗುವಂತೆ ಇಸ್ಲಾಮೀ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಮುಸ್ಲಿಮನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಾಡುವಂತೆ ಅವನನ್ನು ಕಾಡಿ ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾಶ್ಮೀರ, ಯಾವಾಗಲೂ ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗಗಳ ಕುದಿಯುವ ಮಡಕೆಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಮತ, ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಅದು ವಿವೇಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ, ತನ್ನ ಬಳಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಪಡೆದವುಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡದೆ, ತನ್ನದೇ ಕಾಣ್ಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದೆ. ವಿದ್ವಾಂಸ ಸೋಫಿ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ, "ಬುದ್ಧ ಮತ, ವೇದಾಂತದ ಬೋಧನೆಗಳು, ಇಸ್ಲಾಂನ ಪವಾಡಗಳು ಒಂದರ ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದರಂತೆ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಸುಮಧುರ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ

ಶ್ರೀನಗರದ ಹಜರತ್‌ಬಾಲ್ ಮಸೀದಿ

ಬದುಕಿನ ಏಕರೂಪವೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿವೆ." ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಏಕರೂಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆವೃತವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗಳೂ ಸಂಮಿಶ್ರಗೊಂಡು, ಬೆರೆತು ಅವುಗಳ ಗುರುತುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ, ಒಂದು ಅಖಂಡತೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಾಧನೆಗಳು

ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಕಾಶ್ಮೀರ "ಅನೇಕ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಮತ್ತು ಈ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಹಾರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು." ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದು ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಭಾರತದೊಳಗೆ ಅದರ ಸ್ಥಾನ ಯೂರೋಪಿನ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಸ್‌ನಂತೆ ಇತ್ತು. ಅದು ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಸಾಧನೆಯ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪೀಠವಾಗಿತ್ತು. ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, "ಸುಮಾರು ೨೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದೇಶದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಅದು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು." ಕಾಶ್ಮೀರದ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದಾದದ್ದು, ಲಲಿತಾದಿತ್ಯ-ಮುಕ್ತಪದಿಯ(ಕ್ರಿ.ಶ. ೭೨೫-೭೫೩) ದಿಗ್ವಿಜಯ. ಅವನನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಇತಿಹಾಸ ತಜ್ಞ ಕಲ್ಹಣ ಬಣ್ಣಿಸುವುದು, "ಈ ವಿಶ್ವ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಸುತ್ತುತ್ತಾನೆ." ಸೋಫಿಯ ಪ್ರಕಾರ, "ಅವನು ಈ ದೇಶದ ವೈಭವವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಕಾಣದಷ್ಟು ಉತ್ತುಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದವನು." ಮೊಹಿಬ್ಬುಲ್ ಹುಸನ್ ಪ್ರಕಾರ, "ಭಾರತದೆಲ್ಲೆಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಮೂಹವೇ ಅವನ ದರ್ಬಾರಿನಲ್ಲಿತ್ತು."

ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಂಥದ್ದೇ ಇನ್ನೊಂದು ಸುವರ್ಣಾವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಮುಸ್ಲಿಂ ದೊರೆ ಜೈನುಲ್-ಅಬ್ದಿನ್, ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ *ಬಾದ್ ಶಾ* (ಮಹಾರಾಜ) ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲ (೧೪೭೦ ರಿಂದ ೧೪೭೦). "ಅದು ಕಾಶ್ಮೀರ ಉನ್ನತಿಯ ತುತ್ತತುದಿ ತಲುಪಿದ ಕಾಲ, ಅದು ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ದೊರೆಯೂ ತಲುಪಲಾಗದ ಶೃಂಗ." ರೊಡ್ಗೆರ್‌ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, "ಅವನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗಿಂತಲೂ ೫೦೦ ವರ್ಷ ಮುಂದಿದ್ದನು." ಜೈನುಲ್-ಅಬ್ದಿನ್‌ನು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಅಕ್ಬರ್‌ನಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಜ್ಞಾನ ಸಾಧನ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ. ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಿವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಅವನು ಅಕ್ಬರ್ ಕೇವಲ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು." ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕವಿ ಮೆಹ್‌ಜುರ್ ಪ್ರಕಾರ, ಅವನಿಂದ (ಬಾದ್ ಶಾ) ಅಕ್ಬರ್ ದೇಶವನ್ನು ಆಳುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಅದೇ ಅಕ್ಬರ್‌ನಿಂದಲೇ, ೨೫೦ ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ದೀರ್ಘವಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಅಂತ್ಯ ಕಂಡದ್ದು ಕೂಡಾ.

ಕಾಶ್ಮೀರದ ಇತಿಹಾಸದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಘಟ್ಟ ಉಪಖಂಡ ನಂಬಿರುವಂತೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಆರಂಭವಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರೇತರರ ಕೈಗೆ ಬದಲಾದ ಕಾಲ. ಕಾಶ್ಮೀರ ೧೬೬ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮುಘಲ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಅದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ವೈಭವಪೂರಿತ ಕಾಲ. ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಶ್ಮೀರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಕಾಲ. ಆದರೆ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ-ಅದು ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ರದೇ ಆಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರದ್ದೇ ಆಗಿರಲಿ-ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಮ್ಮೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಮುಘಲರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ನಂಬಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳು ಸೇನೆಗೆ ಸೇರುವುದನ್ನು ಮುಘಲರು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಯೋಧ ಸಂತತಿ ಅವನತಿ ಹೊಂದಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಲೆ॥ ನೆವಲ್ ಪ್ರಕಾರ, "ಬಹುಶಃ ನಿರಂತರ ನಡೆದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ ಕುಗ್ಗಿಸುವ ದಮನಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೌರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಜನಾಂಗದ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು."

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಶಾಲಿಮಾರ್ ಉದ್ಯಾನವನ

೧೭೫೨ರಲ್ಲಿ ಅಹಮದ್ ಶಾ ದುರ್ರಾನಿ ಅಪ್ಘಾನಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಮುಘಲರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಹೆರಾತ್, ಕಂದಹಾರ್ ಮತ್ತು ಕಾಬೂಲ್‌ನಿಂದ ನಡೆಸಿದ ಆಳ್ವಿಕೆ, ಡೆಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಗ್ರಾದಿಂದ ನಡೆಸಿದ ಆಳ್ವಿಕೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಸೋಫಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಫ್ಘನ್ನರ ಮೂರ್ಖ ಆಡಳಿತ, ದುರಾಶೆ ಮತ್ತು ಬಲವಂತದ ಸುಲಿಗೆ ಕಾರಣವೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅವರ ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ಸೂರೆಗಳಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಿರೀಕರು ನೋವುಂಡದ್ದು, ಈಗಲೂ ಈ ತಲೆಮಾರಿನವರ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ೬೭ ವರ್ಷಗಳ ಅಫ್ಘನ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ನಂತರ, ೨೭ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ, ಪಂಜಾಬಿನ ಸಿಖ್ ಆಳ್ವಿಕೆದಾರ ಮಹಾರಾಜ ರಣ್‌ಜಿತ್ ಸಿಂಗ್ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ, ಜಮ್ಮುವಿನ ಡೋಗ್ರಾ ಕುಟುಂಬ ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ಆಳಿತು. ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ೧೫೮೬ ರಿಂದ ೧೯೪೭ರವರೆಗಿನ ಇಡೀ ಅವಧಿ ಹೊರಗಿನವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯೇ-ಆಳಿದವನು ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಅಥವ ಸಿಖ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ. ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತ ಆಧುನಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಆಂದೋಲನಗಳು ಆರಂಭವಾದದ್ದು ೧೯೩೧ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೊಂಡದ್ದು ೧೯೪೬ರ 'ಕಾಶ್ಮೀರ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ' ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ. ಅದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೊನೆಯ ಆಳ್ವಿಕೆದಾರ ಮಹಾರಾಜ ಹರಿಸಿಂಗ್ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಅಸ್ಮಿತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಮಾಡಳಿತದ ಪ್ರೇರಣೆಯೊಂದು ೧೫೮೬ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಅದರ ಮುಖಂಡರು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

-೨-

ಈ ಮೇಲೆ ನಿರೂಪಿಸಲಾದ ವಿಶಾಲ ಭೌಗೋಳಿಕ, ಜನಾಂಗೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಂಗತಿ-ಸಂದರ್ಭಗಳ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲಸುಮೇಲೋಗರ ನಿಜಕ್ಕೂ ಈ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಹಂಬಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ನಲವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಜಿತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಅವರ ಭದ್ರಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಛಿದ್ರಮಾಡಿದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂಘಟನೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಮತೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಭಜನೆಯ ನಂತರ ಉದಯವಾದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಎಂಬ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಲೀ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಈ ಹಂಬಲಿಕೆಯನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೂ ಮಹಾರಾಜನೊಬ್ಬನ ವಿರುದ್ಧ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಜನರು ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನೀಡಿದ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅದು ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್‌ನಿಂದ ನಡೆದ ಇದರ ಬಹಿರಂಗ ಖಂಡನೆ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಜನರ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಡುವೆ ಒಂದು ಆಳವಾದ ತಾತ್ವಿಕ ಸಂಬಂಧ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮೇಲಾಗಿ, ರಾಜಾಡಳಿತದ ರಾಜ್ಯವೊಂದು ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಆಯ್ಕೆಯ ಹಕ್ಕಿರುವುದು ಅದರ ಜನತೆಗೇ ಹೊರತು ಅದರ ರಾಜನಿಗಲ್ಲ ಎಂದು

ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳು

ನೆಹರೂ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ ಘೋಷಿಸಿದರೆ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ನಾಯಕರು ಅದು ರಾಜರ ಪರಮಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಆಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಇಂತಹ ನಿಲುವು ಮತ್ತು ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ತನ್ನ ಜೊತೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆದಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ನೆರವು ನೀಡಿ ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸೇನಾ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ನಡೆಸಿದ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಆತ್ಮಗೌರವವುಳ್ಳ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ತೀವ್ರ ನೋವುಂಟು ಮಾಡಿದವು.

೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ, ಭಾರತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ನಾಯಕತ್ವದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಜನತೆ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಅಪಾರ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸಿತು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಜನಾಂಗಗಳು ಮಿಳಿತವಾಗಿ ನಿರಂತರತೆ, ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಅನುಸಂಧಾನದ ಅನನ್ಯ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ೫೦೦೦ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಿಕೊಂಡ ಆಳದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಸ್ಮಿತೆ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದಕ್ಕಿದ್ದುದು ಇದೊಂದೇ ದಾರಿ ಕೂಡ.

ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉಳಿದು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಹೋಗಿವೆ. ನಿರಂತರತೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಜೀವ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವು. ಇಂದು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯೆಂದರೆ, ಈವರೆಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು. ನಾಗಪಂಥ ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ಬೌದ್ಧ ಮತಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡ ಹಾಗೇ ಅದು ನಂತರ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶೈವ ತತ್ವವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು. ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳು ಮುಸ್ಲಿಮರಾಗಿದ್ದೂ ಹಾಗೇ, ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿಯೇ-ಶೇ. ೯೫ರಷ್ಟು. ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸಾರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಸಹಿತ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ವಿಭಿನ್ನ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ-ಬಹುಶಃ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿಗೆ-ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಉಳಿವು ನಿಂತಿರುವುದು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಗೌರವ ನೀಡುವ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೇಲೆ. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಪಂಡಿತರಿಲ್ಲದೆ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಅಸ್ಮಿತೆಯೇ ಅಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳು, ಅದರಲ್ಲೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಶೇ. ೫ರಷ್ಟು ಇರುವ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಪಂಡಿತರು ೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋದರೂ, ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಂಖ್ಯೆ ಅನ್ನಿಸಿದರೂ, ಅವರು ಅತಿ ಮಹತ್ವದ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದವರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳ ಬೌದ್ಧಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದವರು.

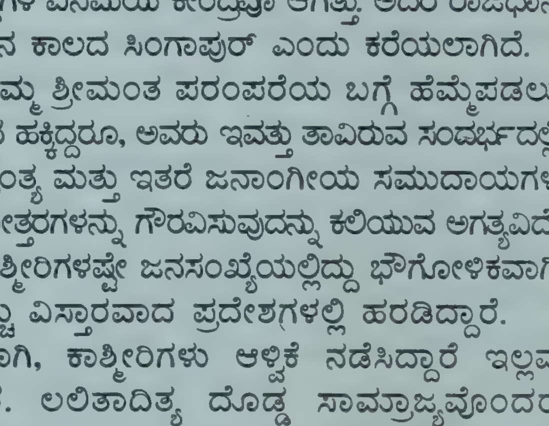
ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಯಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಜಮ್ಮುವಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವೀರರ ಬಗ್ಗೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ, ಜಹಗೀರ್‌ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಆಂದೋಲನಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸೂಫಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸಂತರ ಬಗ್ಗೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತದ ಗುರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಜಮ್ಮುವಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಡೋಗ್ರಾಗಳು, ಗುಜ್ಜರರು ಮತ್ತು ಪಹರಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯ ಇದೆ. ಎಲ್ಲ ಗುಜ್ಜರರು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರಾಗಿದ್ದು ಅವರೆಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಪುರಾತನತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರಿಬ್ಬರೂ ಇರುವ ಪಹರಿ ಜನಾಂಗ ತಮ್ಮ ಯುದ್ಧ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯದ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸುವ ಗಡಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಜಮ್ಮು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಹಾಗೆ ತನ್ನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಭಾರತದಿಂದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಮೂಹವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ದೊರೆತಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿರುವುದೆಲ್ಲ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದೇ ಮಾತು ಲಡಾಖ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಲಡಾಖ್, ಉನ್ನತ ಹಿಮಾಲಯ ಶಿಖರ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನ ಜನಾಂಗದ ವಾಸ ಪ್ರದೇಶ. ಅದು ಭಾರತದ ಇತರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಟಿಬೆಟ್‌ಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ(Silk route) ಇರುವ ಅದು, ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ವಸ್ತುಗಳ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಅದರ ರಾಜಧಾನಿ ಲೇಹ್‌ಅನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸಿಂಗಾಪುರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಪಡಲು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವೇ ಆದ ಹಕ್ಕಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಇವತ್ತು ತಾವಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿಯಲ್ಲದ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಜನಾಂಗೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇವರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳಷ್ಟೇ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಹಲವು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ್ದಾರೆ.

ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ, ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳು ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಆಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಲಿತಾದಿತ್ಯ ದೊಡ್ಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೊಂದರ ದೊರೆಯಾಗಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದನ್ನು ಅವರು ಈಗಲೂ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮುಘಲರ, ಅಫ್ಘನ್ನರ, ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಡೋಗ್ರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ದಾಸ್ಯತ್ವದ ನೋವನ್ನು ನೆನೆದು ಹಿಡಿ ಶಾಪ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈಗವರಿಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿ ಬಂದಿದೆ, ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಾವೇ ಆಳುವುದಕ್ಕೆ. ೧೯೪೭ರಿಂದ, ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ನಾಯಕರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದ ಎನ್ನುವಂತೆ ಜಮ್ಮುವಿನ ನಾಯಕ ಜಿ.ಎನ್. ಅಜಾದ್ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು.

ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳಲ್ಲದ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಜನರನ್ನಾಗಲಿ, ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಅಥವಾ ಆಜಾದಿ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಭಾವನಾತ್ಮಕ

ನೆಹ್ರೂ-ಷೇಕ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಂದ

ಒಲವಿದೆ. ಆದರೆ ಷೇಕ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹ್ರೂ ಅವ'ರ'ೊಡ'ನ' ಮಾಡಿಕೊಂಡ ೧೯೫೨ರ (ದೆಹಲಿ)ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತಾದರೂ ಅದನ್ನು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಲೀ ಒದಗಿಸಲು ಯಾರೂ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಆಜ಼ಾದಿ ಕುರಿತ ಭಾವಾವೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ(Independence) ನಾಗರಿಕ ಬದುಕು(Freedom) ಎಂಬೆರಡು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಉರ್ದು ಅನುವಾದ. ೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ, ರಾಜತ್ವ ರದ್ದುಗೊಂಡು ಕಾಶ್ಮೀರಿಯಲ್ಲದ ಜಮ್ಮು ರಾಜನಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಷೇಕ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ತಾನು ದಾಸ್ಯತ್ವದ ನಾಲ್ಕು ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಆಜ಼ಾದಿ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಹೊರಗಿನ ಆಳ್ವಿಕೆದಾರನಿಂದ ಆಜ಼ಾದಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾದರೂ, ಜನರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ವಿರೋಧವನ್ನು ಅವರು ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ.

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗಿದ್ದ ಏಕೈಕ ಪಕ್ಷವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ನಾಯಕರು ಸರಕಾರ ನಿಯೋಜಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರು ಅಥವಾ ಇದರ ತಿರುವುಮುರುವು ನಿಜವಾಗಿತ್ತು. ಅದೊಂದು ಒಂದು ಸೇನೀಕೃತ ಪಟಾಲಂ ಆಗಿದ್ದು, ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೂ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಜನ ತಮ್ಮ ಭಿನ್ನಮತ, ಅಸಮಾಧಾನ, ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕಡೆ ಆಳ್ವಿಕೆದಾರರು ದೇವತೆಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತದೆ. ಷೇಕ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಭಾರತದ ವಿರುದ್ಧದ ದನಿ ಎತ್ತುವುದರ ಮೂಲಕ ಜನರ ಈ ಆಕ್ರೋಶ, ಅತೃಪ್ತಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸ್ಫೋಟಗೊಳ್ಳಲು ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಅದು ಆಗಸ್ಟ್ ೧೯೫೩ರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹೊಸ ಸಂದರ್ಭವೊಂದು ಎದುರಾದಾಗ, ಕಾಶ್ಮೀರದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ, ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುವ ಅರಿವು ಮೂಡಿತು. ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿಭಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದ ದೆಹಲಿಯ ನಾಯಕರದ್ದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಲಿದ್ದಿರಲೂಬಹುದು.

ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳು ತಾವು ಈಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ, ಜನಾಂಗೀಯವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಗುಣವೆಂದು ಮತ್ತು ಅದು ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಪ್ರತಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಆಶೋತ್ತರಗಳು ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಂದರೊಡನೊಂದು ಸಮರಸವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ಈ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿನ ಏಕತೆ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾದೀತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಬಿಗುವು ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಇದು ಯಾರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನನ್ಯತೆಗಳ ಮತ್ತು ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ

ಇವತ್ತಿನ ಕಾಶ್ಮೀರ ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಸ್ಮಿತೆ, ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣದಂತಹ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸವಾಲುಗಳ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಯಕರ ನಡುವೆ ಮುಕ್ತ ಸಂವಾದ ನಡೆಯಲಿ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬಯಸುವರೋ ಅದು ಪ್ರತಿ ಪ್ರಜೆಯ ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗಗಳ ಅಸ್ಮಿತೆ ಮತ್ತು ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವಂತಿರಲಿ. *

ಮೂಲ: ಬಲರಾಜ್ ಪುರಿ
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಎಂ.ಎಸ್. ರುದ್ರೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ
(ಕೃಪೆ: 'ಜನತಾ')

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ಯಾದಿ...

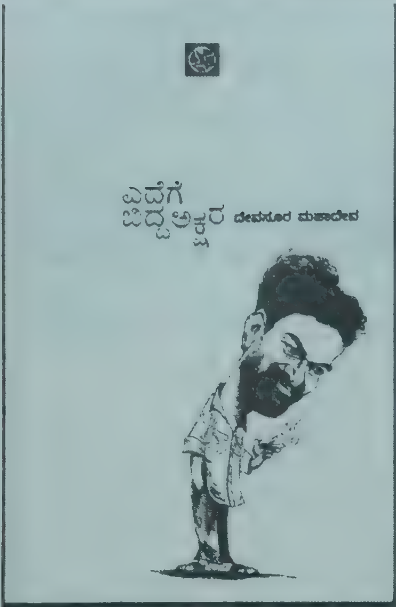
ಇದು ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಯೋ? ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರವೋ?

–ಕೆ.ಬಿ.ಸಿದ್ದಯ್ಯ

ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಬಿಡಿ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲ. ಅದು ಕಳೆದ ಮುವ್ವತ್ತು ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೋರಾಟಗಳ ದಾಖಲೆಯೂ ಹೌದು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನೂ ನಂತರ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ ಮಹಾದೇವ ತಾವು ಕಂಡದ್ದನ್ನು, ಅನುಭವಿಸಿದ್ದನ್ನು, ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಇದರ ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಪರಿಶೀಲನೆ ಇಲ್ಲಿದೆ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಚಳುವಳಿಗಳ ಕಟ್ಟೋಣದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಗೆಳೆಯನಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕವಿ ಕೆ.ಬಿ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರಿಂದ–ಸಂಪಾದಕ

"ಬೌದ್ಧಧಮ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆ ? ಬೇಡವೇ ? ಎಂಬ ಚರ್ಚೆ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿದೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಿವೇಕವು ಬುದ್ಧನ ಬೆಳಕನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಶ್ರಮಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು, ಬುದ್ಧ ಬರಲಿ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಎಂಬ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ ನಡೆಸಿದ ಜಾಥಾ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪ್ರಸಾದರ ನೇತೃತ್ವದ ಬುದ್ಧಬರಲಿ ಮರಳಿಮನೆಗೆ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ".

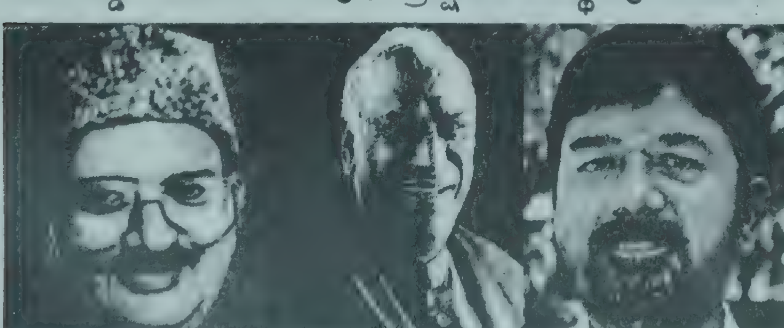
ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವರ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ಬುದ್ಧನೆಡೆಗೆ ಒಂದು ನಡಿಗೆ' ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಚುವ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟುವಂತಹ ಸಾಲುಗಳಿವು.. ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿ, ಭೇದಿಸಿ ಅರ್ಥ ಗೂಢಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಬೇಡ. ಅವು ಒಡಲೊಳಗೆ ಧರಿಸಿರುವ ಆಶಯ ಮಾತ್ರ ಸಾಕು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಆದರೆ ಅದೇ ಸಾಲುಗಳು, 'ಕೇಬಿ. ನಮ್ಮ ಎದೆ ಬಗೆದು ನೋಡು' ಎಂದು ಪಾದ ಹಿಡಿದು ಬೇಡುತ್ತವೆ. ಆದ ಕಾರಣ 'ಬೌದ್ಧಧಮ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆ? ಬೇಡವೇ? ಎಂಬ ಚರ್ಚೆ ಅನಗತ್ಯ' ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಎದೆ

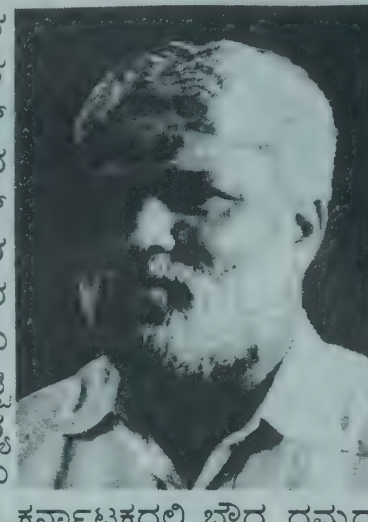
ಬಗೆದು ನೋಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೈದೋರಿದ ಬುದ್ಧನಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಸರ್ವ ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವವೇ ಮೈವೆತ್ತ ಬುದ್ಧ ಭಕ್ತನ ನುಡಿ ಸ್ಥಾವರಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಭಕ್ತನು ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ. ಮುಂದುವರೆದು ಅವರು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರ ವಿವೇಕ, ಬುದ್ಧನ ಬೆಳಕನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬೌದ್ಧ ಧಮ್ಮ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಿವೇಕದ ಆಯ್ಕೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಂಬಿಕೆ ಕೂಡಾ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಧರ್ಮದ ಆಯ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಯ್ಕೆ ಎಂಬ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಪರೂಪದ ಭಕ್ತಿಯು ಕೆಲವು ಸಲ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಸುಕಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಲೇಖಕರ ಈ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೆಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕರ "ಚರ್ಚೆ ಅನಗತ್ಯ" ಎಂಬ ಮಾತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಯ್ಕೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಕಣ್ಣು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಅಥವಾ ಕಣ್ಣಿದ್ದೂ ಕುರುಡಾದಂತೆ. ಜಾಣ ಕುರುಡು ಅಂದರೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ತಮಾಷೆಯೆಂದರೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವರ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಗುರು ಕಾಣಿಸಿದರು ಅಂದುಕೊಳ್ಳಿ, ಇದೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಬುದ್ಧ ಗುರುವಿನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ. ಆಗ ಬುದ್ಧ ಗುರುವು ಮುಗುಳ್ನಗೆ ಚೆಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವ ಭಂತೆ, ಬೌದ್ಧ ಧಮ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆ ಬೇಡವೇ? ಇದು ನಿನ್ನ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಚರ್ಚೆ ಅನಗತ್ಯ ಎಂಬುದು ಧಮ್ಮಕ್ಕೆ ಹೊರಗು. ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದ ಮಾತು. ವಿಮರ್ಶೆ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಅನುಭವದ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚದೆ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅಂದಾಕ್ಷಣ ದೇವನೂರುಮಹಾದೇವ ಕಣ್ಬಿಟ್ಟು ಬೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ನಾನೇನಾದರೂ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೌದೇನೋ ಕೇಬಿ. ಎಂದು ಮತ್ತೆ ನಿದ್ದೆಗೆ ಮರಳುವರು. ಇದು ಅವರ ನಡೆ ನುಡಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ.

'ಅಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೈದೋರಿದ ಬುದ್ಧನಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿ, 'ಇನ್ನೇನಿದೆ' ಎಂದು ಹುಡುಕಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಸಾಲುಗಳು ದುತ್ತನೆ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. "ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಶ್ರಮಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು 'ಬುದ್ಧ ಬರಲಿ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ' ಎಂಬ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ ನಡೆಸಿದ ಜಾಥಾ (ಯಾವ ಬಣ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಬಣಗಳೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಜಾಥಾ ಇದಲ್ಲ) ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಬರಲಿ ಮರಳಿಮನೆಗೆ ಸಮಾವೇಶಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಇನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಹಣ ಸುರಿದು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಆಕರ್ಷಣೀಯವೂ, ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವೂ ಆಗಿರುವ

ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ

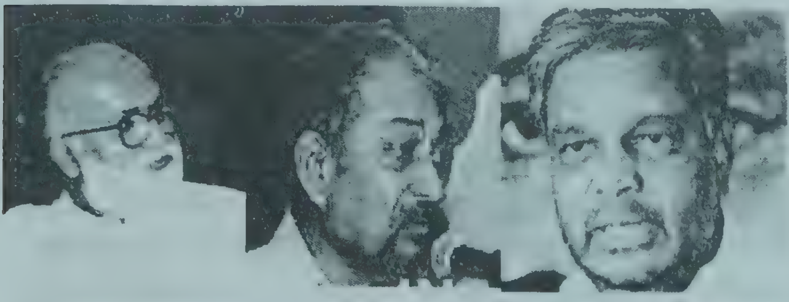

ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ಬುದ್ಧವಿಹಾರ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆಯವರು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ತಂದ ಮೊದಲನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯನವರು. ಇವರ ಹೆಸರುಗಳು ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಯವಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು? ಇವರು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಹೊಲೆಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಆದ ಕಾರಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಧಮ್ಮದ ರಥ ಎಳೆಯುವವರು ಹೊಲೆಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದಂತಾಯಿತು.

ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? It is impossible ಎಂಬ ಉದಾರತೆಯ ಭಾವ ಇಡೀ ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಬೌದ್ಧಧಮ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದವರ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವ ಬಗೆ ನನ್ನ ಉದಾರತೆಯನ್ನು ನಡುಗಿಸುತ್ತದೆ, ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಾನು ಕಂಡಂತೆ ನೂರು ಮಂದಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಬೌದ್ಧಧಮ್ಮ ಸೇರಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಮಂದಿ ಹೊಲೆಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಬುದ್ಧ ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಹೊಲೆಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವು. ಇದು ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದಲೂ ಸಾಬೀತಾಗುವ ಸಂಗತಿ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹೀಗೇ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಧಮ್ಮ ಹೊಲೆಯ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಜಾತ್ಯಾಂತರವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬೌದ್ಧ ಧಮ್ಮಕ್ಕೆ ದಲಿತರು ಮತಾಂತರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬಸವಣ್ಣನನ್ನು ಜಾತೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಬೌದ್ಧ ಧಮ್ಮವನ್ನು ಜಾತೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಆತಂಕ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ'ದ ಈ ಅಧ್ಯಾಯ ಓದಿದ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಯಾಗಿದೆ. ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವರ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಗಂಡುಬೇರುಂಡ ಪಕ್ಷಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೂ ವಿಷದ ಹಣ್ಣು ನುಂಗಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ!

ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರನ್ನು ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸಿದ ಕವಿ ಎಂದು ಕರೆದಂತೆ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸಿದ ಲೇಖಕ ಎಂದು ಯಾವ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿ ಶಿವನೇ! ಏಕೆಂದರೆ ದೇಮ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸಿದ ಕನ್ನಡದ ಗಣ್ಯ ಲೇಖಕ. ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವುದು ನನ್ನ ಆತ್ಮವಂಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವರ ಮೇಲಿನ ಆರೋಪವೆಂದರೂ ಕೂಡ ಆರೋಪ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಡಾ. ರವಿವರ್ಮಕುಮಾರ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕೇಸಿನ ವಿಷಯ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ದಲಿತ ಹಾಸ್ಯ ಕವಿ ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿಗಳು ದೇಮನಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸು ಎಂದು ಮರೆತೂ ಬಿಡಬಹುದು. ಮರೆತೇನೆಂದರೂ ಮರೆಯಲಾಗದುದು ಯಾವುದೆಂದರೆ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ ನಡೆಸಿದ ಜಾಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ 'ಬುದ್ಧ ಬರಲಿ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ' ಎಂಬ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೂ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ, ದೇಮನೂ ಕೂಡ 'ಶಂಕರ್‌ಗುರು' ಎಂದು ಒಪ್ಪುವ ಕೆ.ಎಂ.ಶಂಕರಪ್ಪನವರ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲ ಏಕೆ ? ಮುನಿಸಿಕೊಂಡು ರೈತ ಮುನಿಯಾಗಿ ದಲಿತರ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿ ದಲಿತಸಂಘರ್ಷಸಮಿತಿಗೆ ಮೊರೆಬಿದ್ದು ಈಗ ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ಬುದ್ಧಮಯ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಾನ್ ಕಲಾವಿದ ಕೆ.ಟಿ.ಶಿವಪ್ರಸಾದ್‌ರನ್ನು ಯಾವ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ದೇಮನೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಕೆ.ಎಂ.ಶಂಕರಪ್ಪ ಕೆ.ಟಿ. ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪ್ರಸಾದ್

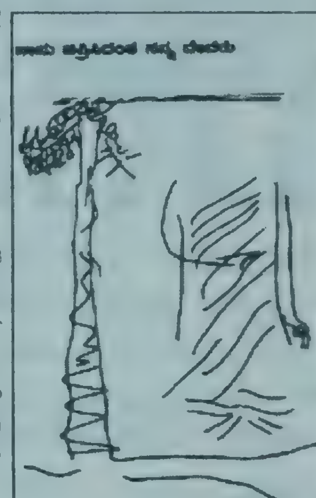
"ಲೋಹಿಯಾ ನೆನಪಿನ ಸುತ್ತ" ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾಗಿರುವುದೆಂದರೆ ಏನು? ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರುವ ದೇವನೂ. ಹೇಳುವುದು – "ಜಾತಿ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವುದೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಾಲು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲು ಜಾತ್ಯಾತೀತತೆಯ ಮೇಲೂ ಇಟ್ಟ ನಡಿಗೆ, ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತುಂಬಾ ಚಿಂತಿಸಿದ್ದೇನೆ. ದ್ವೇಷದ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದ ಇದನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಹೇಗೆಂದು ತುಂಬಾ ಚಿಂತಿಸಿದ್ದೇನೆ". ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವರ ಚಿಂತನೆ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

–೨–

"ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ" ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಲೇಖಕರ "ನನ್ನ ಮಾತು" ಹೀಗೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ: "ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಆರಂಭದ ಬರಹಗಳಿವೆ, ಸುಮಾರು ೪೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಇದ್ದವು, ಯಾರ್‍ಯಾರ ಬಳಿ ಇದ್ದವು, ಇವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು, ಸಿಕ್ಕಿದ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇಲ್ಲದ ಭಾಗವನ್ನು 'ಅಂದಾಜಿಸಿಕೊಂಡು' ಬರೆಯುವುದು, ಪುನರುಕ್ತಿ ತೆಗೆಯುವುದು ಹೀಗೆ ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಎರಡಾಗಿಸಿದ್ದೂ ಇದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರೆದದ್ದೂ ಇದೆ. ಇದೊಂದು ರೀತಿಯ ಉತ್ಖನನ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ, ಸಂಕಲಿಸುವುದು. ಇತ್ಯಾದಿ ಆಗುತ್ತಾ ಪಯಣದ ಜೊತೆಗೆ ಇಂದೊಂದು ಹಳೆಮನೆ ರಿಪೇರಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ". ಲೇಖಕರು ತನ್ನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಪರಿಚಯಿಸುವುದೂ ಒಂದು ಕ್ರಮ. ತನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಡವಿದ ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಎಡವಿದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಲೇಖಕರ ಸಮರ್ಥನೆಯೂ ನಿವೇದನೆಯೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಓದುಗನಾದ ನನಗೆ ಕೃತಿ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ ಜಪಾನೀ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪರಿಭಾಷೆ 'ಬೋನ್ಸಾಯ್' ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬೋನ್ಸಾಯ್ ಎಂದರೆ Tray Planting, Living dwarf tree or a potted plant (as a tree) dwarfed (as by pruning) and trained to an artistic shape. 'A Brief History of Bonsai'' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಗುರುತಿಸಿರುವಂತೆ, Literary Origin of word Bonsai is in Japanese. Bonsai as a word is "Tray cultivation or rather Tray cultivated trees. Bonsai as a word has an origin in Japanese pronunced as 'Penzai', which also means Tray Plant"

ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ತದ್ರೂಪಿಯಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆ, ಮುಚ್ಚಳ, ಮಣ್ಣಿನ ಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದು. ಅದರ ಕೊಂಬೆ, ರೆಂಬೆ, ಎಲೆ, ಹೂವು, ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣು ಎಲ್ಲವೂ ಮೂಲದಂತೆ ಕಾಣಲು ಕುರುಚಲುಗೊಳಿಸುವುದು. ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭ, ಸನ್ನಿವೇಶ, ಸ್ಥಳಾವಕಾಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಲಂಕರಿಸಲು ಬೆಳೆಸುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕಲೆ 'ಬೋನ್ಸಾಯ್'. ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವನಿಗೂ ಜಪಾನಿನ ಬೋನ್ಸಾಯ್‌ಗೂ ಎತ್ತಣಿಂದೆತ್ತ ಸಂಬಂಧವಯ್ಯಾ? ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಬೋನ್ಸಾಯ್ ಮರವೂ ಒಂದೊಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯಂತೆ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು 'ಉತ್ಖನನ ಗ್ರಂಥ, ಸಂಪಾದನೆ, ಏನೇನು ಹೇಳಿದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪುನರಚಿಸಿದ ವಿಧಾನ, ಅಂದಾಜಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೆದ ರೀತಿ, ಸಂಕಲಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಕೃತಿ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಬೆಳೆಸಿದ ಕನ್ನಡದ ಬೋನ್ಸಾಯ್ ಪಾರ್ಕ್! ಈ ತೋಟದ ಒಂದೊಂದು ಗಿಡ ಒಂದೊಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ದೇಮ.ನ ಕಲಾನೈಪುಣ್ಯತೆ. ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಾಗರವಿದ್ದು ಬಗೆ ಬಗೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡಿಯಾದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದಿನನಿತ್ಯ ರೂಪಿಸುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಬೋನ್ಸಾಯ್ ಗಿಡಗಳ ತೋಟ ಇದು. ವ್ಯಕ್ತಿ–ವಿಶಿಷ್ಟತೆ, ವ್ಯಕ್ತಿವಿಚಾರ, ತಾತ್ವಿಕ ಹಾಗೂ ಸಂಘಟನಾತ್ಮಕ ತಾಕಲಾಟಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅನುಭವಗಳು, ಜಾತಿ ಅವಮಾನದ ಸಂಕಟ, ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕೀಯ, ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು. ಲೇಖಕರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ನಿಲುವುಗಳು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಮೇಧಾವಿಗಳ, ರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಯಕರ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸಕಲವೂ ಬೆರೆತು ಬೆಳೆದು ಬೋನ್ಸಾಯ್ ಸಂದಣಿಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಂತಿರುವ ಕೃತಿ ಇದು.

–೩–

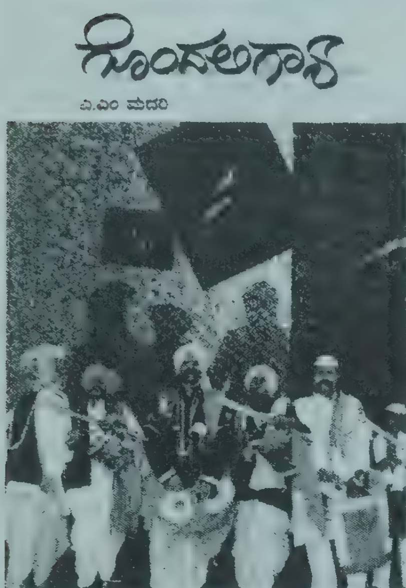
ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶುಭ ಅಶುಭ ಕಾರ್ಯಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇರುವಂತೆ, ದೇವನೂರು ಬೋನ್ಸಾಯ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ದೇವರುಗಳ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವರು ಸರ್ವಜ್ಞ, ಸರ್ವಶಕ್ತ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಅಂತ ನಂಬುವ ದೈವಭಕ್ತರ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಬೋನ್ಸಾಯ್ ದೇವರ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ದೇವರುಗಳಿವೆ. ಇವು ದಲಿತ ಚಿಂತಕದ್ವಯರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಮೂರ್ತಿಗಳು. ಒಂದು ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಜನಪದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಮನೆಮಂಚಮ್ಮ ದೇವತೆ. ಮಂಚಮ್ಮ ದೇವತೆಯ ಉದರದಿಂದ ಉದಯಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ದೇವರು ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ 'ಅಂದಾಜಿಸಿಕೊಂಡ' ದೇವರು. ಅವರೇ ಹೇಳುವಂತೆ 'ಕವಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ ಕತೆಯಲ್ಲಿನ ಮಂಚಮ್ಮ ದೇವಿಯ ಒಳಗಿಂದ ನನ್ನ ದೇವರು ಒಡಮೂಡುತ್ತದೆ. ಛಾವಣಿ ಇಲ್ಲದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರುಣ್ಯ ಸಮತೆಯ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಅದೇ ನನ್ನ ದೇವರು.' ಅಕ್ಷರ ಮಾತ್ರದಿಂದ ದೇವರನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದರೆ ಅಪೂರ್ಣವೆಂಬಂತೆ ಲೇಖಕರು ನಾನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ನನ್ನ ದೇವರು ಎಂಬ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇನು ಹೊಸ ಕ್ರಮವಲ್ಲ, ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೂರರು ಬರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಿಡಿಸಿದ ಚಿತ್ರಕಲೆ. ಖಲೀಲ್ ಗಿಬ್ರಾನ್ ಚಿತ್ರಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಏನೇ ಇರಲಿ, ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಕಂಡದ್ದು ಕಂಡಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ 'ಅಂದಾಜಿಸಿಕೊಂಡು' ಬರೆಯುವ ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಮಹತ್ವ ಲೇಖಕನೆಂದು ತೋರಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ದಾಖಲೆ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ'.

'ಈ ಪುಸ್ತಕ ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಹಾದೇವ ಲೋಕವನ್ನು ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪರಂಪರೆಗೇ ಹೊಸದನ್ನು ನೀಡಿದ ಲೇಖಕ ಎನ್ನಿಸದಿರದು. ಒಟ್ಟಿಗೇ ಒಳ್ಳೆ ಗದ್ಯವೂ ಹೌದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಪದ್ಯವೂ ಹೌದು ಎನ್ನಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಈ ಬರಹಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಬರಹಗಳ ಅಂದಿನ ಓದಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಭೆಯೂ ಒದಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಕ್ರಿಯೆ ಈಗ ನಿಂತು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬರಹಗಳು ಈಗ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತಿನ ಮಾಟಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ'. ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ್ ಅವರ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕ್ಲೀಷೆಯಂತೆ ಧ್ವನಿಸಿದರೂ ಹೆಚ್ಚುಕಮ್ಮಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ. *

ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ

ಪುಸ್ತಕ: **ಗೊಂದಲಿಗ್ಯಾ**(ಆತ್ಮಕಥೆ) ಲೇ: ಎ.ಎಂ. ಮದರಿ ಪ್ರ: ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಪು: ೩೪೦, ಬೆಲೆ:ರೂ.೧೨೫/-

ಅಲೆಮಾರಿ ಗೊಂದಲಿನ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟ ಬದುಕು

ಸಾಲು ಸಾಲು ದಲಿತ ಆತ್ಮಕಥನಗಳು ಹೊರಬಂದ ನಂತರ ಅವಮಾನಿತ ವೃತ್ತಿ ಜಾತಿಗಳ ಆತ್ಮ ಕಥನಗಳು ಬಂದವು. ಆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎ.ಎಂ. ಮದರಿ (ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಮಾರುತಿ ಮದರಿ) ಗೊಂದಲಿಗ ವೃತ್ತಿಯ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅನಭವಿಸಿದ ನೋವು, ದುಃಖ, ಹಿಂಸೆ, ಅವಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕುವ ಆತ್ಮ ಕಥನವಿದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಅವಮಾನದ ಚರಿತ್ರೆಯೇ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಂಕಥನ. ದಲಿತರಂತೆ ದಲಿತೇತರರಾದ ಗೊಂದಲಿಗರೂ ಸಹ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕೃತರು, ಬಹಿಷ್ಕೃತರು. ಡಪ್ಪಿನಾಟ, ಗೀಗೀಪದ, ಗೊಂದಳ ಕಥಾ ಇವು ಹಟ್ಟಿ ಜನರ ವೃತ್ತಿ. ಈ ವೃತ್ತಿ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಅನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತು ಮಾರುವುದು, ಪಿನ್ನು, ಕೂದಲು ಮಾರಾಟ, ಶಕುನ ಹೇಳುವುದು, ಬುಡಬುಡಕಿ ಕೆಲಸ, ಎಣ್ಣೆ ಜೋಗಿ ಆಗುವುದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಅನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಅಲೆಯ ಬೇಕಾದಾಗ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವರು "ಮುಸಾಫರ್" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಇಂತಹ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿವಣಗಿ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ವಲಸೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅಲೆಮಾರಿಯಾಗಿ ಊರು ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದೆಡೆ ನಿಂತು ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಯುವ ಬದುಕಿನ ನೋವು ಇಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅಕ್ರಮ ಸಂತಾನ, ಉಚಲ್ಯ, ಗಬಾಳ, ಊರುಕೇರಿ, ಮಣೆಗಾರದಂತಹ ಕೃತಿಗಳು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟ ಬದುಕಿನಂತೆಯೇ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಅನಾಥ ಬದುಕಿನ ಕಳೆದು ಹೋದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೊಂದಲಿಗರ ನ್ಯಾಯಪದ್ಧತಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕುಲ ಕಸುಬಿನ ಸಂಕಷ್ಟ ವಲಸೆಯ ಕಹಿ ಅನುಭವಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಂಟನೇ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮಹಾಜನ ಎಂಬ ದಲಿತ ಮಾಸ್ತರನ ದೆಸೆಯಿಂದ ದೊರೆತ ಶಾಲೆಯ ಭಾಗ್ಯ ಅಪ್ಪಣ್ಣನ ಬದುಕಿನ ಎರಡನೇ ಆಯಾಮ. ಆದರೂ 'ಯಾಕಲೇ ಗೊಂದಲಿಗ್ಯಾ ನಮ್ಮೂರ ನೀರ ಹತ್ತಿದವೇನ? ಪಂಚರಂಗಿ ಕೂಳ ತಿಂದು ಸೊಕ್ಕು ಬಂದೈತೇನು' ಎನ್ನುವ ಸವರ್ಣೀಯರ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಮುಳ್ಳಾಗಿ ಚುಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಜಾತಿ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಕಹಿ ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಪ್ಪಣ್ಣರಿಗೆ ಕಾಡಿದ್ದವೆಂದರೆ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೂ ಹೀಗೆ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ: "ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಸಿದ ಎಷ್ಟೋ ಮನೆತನಗಳು ಇಂದು ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾಗಿವೆ. ಕಾಲವೆನ್ನುವುದು ದೊಡ್ಡ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ" (ಪು. ೬೬).

ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕಾರಣ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪರಂಪರೆ ದೆಸೆಯಿಂದ ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳು ಗೊಂದಲಿಗರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಜೋಡಿ ತಬಲ ಚೌಡಿಕೆ ತಾಳಗಳ ನಡುವೆ ಕಥೆ ಹೇಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರನ್ನು ಹೊರ ತಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. "ಊಟ ಮಾಡುವಾಗ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲಾ ಗೊಂದಲಿಗರ ಕಾಲು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಾಗುತ್ತೇವೆ" (ಪುಟ 73) ಅಪ್ಪಣ್ಣ ತಮ್ಮ ನೋವು ಅವಮಾನಗಳ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡರಗಿ, ಶಿರಹಟ್ಟಿ, ಆಲೂರು, ಶಿವಣಗಿ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕುಲ ಬಾಂಧವರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಲೇ "ನಮ್ಮ ಹಣೇ ಬರಾನ ಇಷ್ಟ ಹ್ಯಾಂಗ ಬದಕತೀವಿ, ಎಲ್ಲಿ ಬದುಕತೀವಿ, ಎಲ್ಲಿ ಸಾಯತೀವಿ ಹೇಳೂದ ಕಷ್ಟ" (ಪು.80) ಅಂತ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೊಳೆ ಆಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪಾಸಾದ ನಂತರ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಜಾಬಿನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪಿಯುಸಿ ಓದುವಾಗ ಊಟ ತಿಂಡಿಗಳಿಲ್ಲದ ಹಸಿವು ಅವಮಾನದ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ನಡುವೆ ತೆರಕೊಳ್ಳುವ ಬದುಕು ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ., ಪದವಿ ಪಡೆದು ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ನಂತರ ಬೆಳೆದ ಹೊಳೆ ಆಲೂರಿನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರಿಕೆ ಮಾಡುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಏರುವ ಮದರಿ ಕೊನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ವರ್ಗವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಜಾತಿಯ ಅವಮಾನಗಳು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕಷ್ಟಗಳೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತವೆ. ತಾಯಿಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬಂದು ಸಾವು, ತಂದೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಹದಗೆಡುವುದು, ತಂಗಿಯರ ಮದುವೆ, ತಮ್ಮ ಓದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪಾತ್ರೆ ಮಾರಾಟ ವೃತ್ತಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಹೀಗೇ ಸಾಗುವ ವಿವರಗಳು ಎ.ಎಂ. ಮದರಿ ತಮ್ಮ ನಲವತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಖಜಾನೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ನೆಲೆ ತಲುಪುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಅಲೆಮಾರಿ ಜಾತಿಯ ನೋವು ಅವಮಾನಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವನ ಈ ಆತ್ಮಕಥೆ ಮದುವೆ, ಮಕ್ಕಳು .ನೆಮ್ಮದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಬಹುತೇಕ ಈ ಬಗೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಆತ್ಮಕಥನಗಳಂತೆಯೇ.

ಮದರಿಯವರು ಪಡೆದ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಚೌಡಿಕೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದು ಮದರಿಯವರಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಖಜಾನಾಧಿಕಾರಿಯ ಹುದ್ದೆ ಕೊಡಿಸಿತೆನ್ನುವುದು ಅಂತಿಮ ಸತ್ಯವೇ? ಅವಮಾನಿತ, ಅಲಕ್ಷಿತ ಜಾತಿಗಳು ಅಕ್ಷರ ಲೋಕ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬದುಕನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಆವರಣಗಳ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳ ಅರಿವಾದರೆ ಅವರ ಜೀವನ ಅವಮಾನಗಳಿಂದ ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಗೌರವಾದರಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಎನ್ನುವುದು ಅಂತಿಮ ಸತ್ಯವೇ? ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಕಥನ ಓದುಗನನ್ನು ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಓದುಗನು ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಓದುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮದರಿಯ ಜಾತಿಯ ಅವಮಾನದ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ 'ನಾನಿದ್ದಿದ್ದರೆ' ಎಂದು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಆತ್ಮಕಥನವೂ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದೇ ಆದೀತು. ಮದರಿಗೆ ಕಾಡುವ ಸಂಕಟ ನೋವು ಬೇರೆ ಬಗೆಯದು. ಯಾರಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಊರು ಯಾವುದೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳಲು ಊರೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ತಂಗುದಾಣಗಳು. ಯಾವುದೂ ತನ್ನ ಊರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದಿನಂತೆ ರಾತ್ರಿ ಗೊಂದಲಿಗರ ಚೌಡಿಕೆ ಮೇಳ ಅನುರಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾದದ್ದು ಬರಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಗೊಂದಲಿಗರ ವೃತ್ತಿ, ಜಾತಿ, ಬದುಕುಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ತವಕಿಸುವ ಮದರಿ ಕೂಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬದಲಾದ ಇಂತಹ ಬದುಕು ಇಂದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಓದುಗರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೆನ್ನಿಸುವುದೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಕೃತಿ ಸಾರ್ಥಕವೆನ್ನಬಹುದು.

ಜಾತಿಗಳು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ತಲ್ಲಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿವೆ ಎಂದು ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗಿಸುವಷ್ಟು ಈ ಕೃತಿ ಗಂಭೀರ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆ ದಿಕ್ಕಿನ ಕತ್ತಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ತೋರಿಸಬಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಗೊಂದಲಿಗರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವ್ಯಾಪಾರ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಮೂಲಕ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಹಣ ಗಳಿಸಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಂದೆಡೆ ಲೇಖಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಮದರಿ ಹಾಗಾಗಿಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡದ ಮನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆದಾರರಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬುಡಬುಡಕಿ, ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ, ಎಣ್ಣೆಜೋಗಿ, ಸುಡುಗಾಡು ಸಿದ್ದ, ಗೋಸಾಯಿ, ದೊಂಬ- ಈ ಬಗೆಯ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜ್ಞರು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಅತ್ಮಕಥನಗಳು ಲಭಿಸಿಯಾವು. ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ವೃತ್ತಿಗಳ ಸಾವು ಕೂಡ ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಹೌದಲ್ಲವೇ?

-ಎಂ.ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ

HOSA MANUSHYA, a kannada monthly solely owned, edited, published and printed by D. S. Nagabhushana at HIG-5, Kallahally Extension, Vinobanagara, SHIMOGA-577204 and printed in Chitrakuta Printers, Durgigudi, Shimoga-577 201

RNI No: KARKAN/22649/10/2012-TC
RGD. No. MAG/ SDM/ SMG /PRB/ CR25/2012-13

ತೆರೆದ ಅಂಚೆ

ಇವರಿಗೆ,

If undelivered, please return to D.S. Nagabhushana, HIG-5, 'Nudi', Kallahalli Extension, Vinoba Nagara, Shivamogga - 577204 (Karnataka)

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ

ಮಾರ್ಚ್, ೨೦೧೩ ('ನವ **ಮಾನವ** ಮಾಸಿಕ'ದ ನೋಂದಿತ ಆವೃತ್ತಿ) ಸಂಪುಟ: ೧ ಸಂಚಿಕೆ: ೪

ಸಂಪಾದಕ : ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಚಂದಾ ವಿವರ: ವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ. ೧೨೫/-(ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ) ರೂ. ೨೦೦/-(ಸಂಸ್ಥೆ/ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ)

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ-೫, 'ನುಡಿ', ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ-೫೭೭ ೨೦೪

ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೪೮೫೭೪ ಸಂಚಾರಿ: ೯೪೪೮೨ ೪೨೨೮೪ *ಈ ಮೇಲ್:* dsnagabhushana@gmail.com

ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ರಜಾಕಾರರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಓವೈಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಕಿರಿಯ ಓವೈಸಿ ತಲೆಕೆಟ್ಟವನಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಧರ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಗುಲ್ಲೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾನೆ.. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೆಂಬಂತೆ ಈದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವ ಗಾಂಧಿ ಕೊಲೆ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಸದ್ಯದ ವಕ್ತಾರ ತೊಗಾಡಿಯಾ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾವೇರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದಾದ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಫ್ಜಲ್ ಗುರುವನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು ಇದಾದ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೈದಾರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಂಬ್ ಸ್ಫೋಟಿಸಿ ೧೬ ಜನ ಅಸು ನೀಗಿದ್ದಾರೆ. ಘಟನೆಗಳ ಚಕ್ರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದರೂ ಅವು ತಿರುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಹಿಂಸೆ ಚಕ್ರ ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ.

ಮಿಕ್ಕವರು ಬಿಡಿ;ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲದ ಅಯೋಗ್ಯರು. ಆದರೆ ಈ ಅಯೋಗ್ಯರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗದ, ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯಲಾಗದ ಅಸಮರ್ಥ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಈ ಪರಮ ಹೇಡಿತನವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಪಾಯಕಾರಿ ರಾಜಕೀಯ ಆಟ ಆರಂಭಿಸಿದರೆ ಈ ಹಿಂಸೆಯ ಚಕ್ರ ನಿಲ್ಲುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮೀನ ಮೇಷ ಎಣಿಸುತ್ತಾ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಫ್ಜಲನ ಕ್ಷಮಾದಾನ ಪತ್ರವನ್ನು ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡಿಸಿ ಒಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಅವನನ್ನು ನೇಣಿಗೇರಿಸುವ ದರ್ದಾದರೂ ಏನಿತ್ತು?

ನಿಜ, ಅಫ್ಜಲ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪರಮೋಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳಿಂದ ನಡೆದ ವಿಫಲ ದಾಳಿಯ' ಆಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದ ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆತನಿಗೆ ಮರಣ ದಂಡನಯ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿ ತೀರ್ಪಿತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷೆಯ ತೀರ್ಪು ಪಡೆದಿರುವ ಅನೇಕರು ಹಲವು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಿಹಾರದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಗಲ್ಲಿಗೇರದೆ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಫ್ಜಲನಿಗಿಂತ ಬಹುಮುನ್ನ ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದ ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಹತ್ಯೆಯ ಆರೋಪಿಗಳು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅಫ್ಜಲ್ ಗುರುವಿನ ಪ್ರಕರಣ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನೂ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ಪುನರ್‌ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದಿತ್ತು ಎಂದು ದೇಶದ ಹಲವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯವೇತ್ತರು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಕ್ತಾರರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಮರ್ಥ ವಕೀಲರು ಅವನಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಸಹ ಆರೋಪಿಯಾಗಿದ್ದ ಗಿಲಾನಿಯಂತೆ ಈತ ಕೂಡಾ ಕನಿಷ್ಟ ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದಲಾದರೂ ಪಾರಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿದ್ದವು ಎಂದು ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದಾವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಗದಂತೆ, ಆತನ ಮರಣ ದಂಡನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ ಆತನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ದೊರೆತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಭ್ಯತೆಯನ್ನೂ ತೋರದೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೇಯ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಆತನ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ತನ್ನನ್ನು ಆಧುನಿಕ, ನಾಗರಿಕ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದ ನಡೆ.

ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಆಯಾಮವೂ ಇದೆ. ಅಫ್ಜಲ್ ಗುರು ಕಾಶ್ಮೀರದ ನಾಗರಿಕ. ಅದರ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕನಾಗಿದ್ದವ. ನಮ್ಮ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಉತ್ಕಟತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಶ್ಮೀರ ಭಾರತದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಆಗಿ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂಬುದು ವಾಸ್ತವಾಂಶ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಫ್ಜಲ್ ಗುರುವಿನ ಅಪರಾಧವನ್ನು-ಅದು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಸಾಬೀತಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದ ಅಪರಾಧವೇ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲಿ-ಕಾಶ್ಮೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ೬೫ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಬೇಕಿತ್ತು.

ಅಫ್ಜಲ್‌ನಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಮರಣ ದಂಡನೆ ಖಚಿತವಾದ ಮೇಲೂ ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆತನನ್ನು ಏಕೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು? ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ಭುಗಿಲೇಳುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಆತಂಕದಲ್ಲಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಈಗೇಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವನನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿ ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಸುದ್ದಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನಾವ ಸುದ್ದಿಯೂ ಹೊರಬರದಂತೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೇರಿ ಕಾನೂನು ಪಾಲಿಸುವ ನಾಟಕವಾಡಿತು? ಚುನಾವಣೆಗಳು ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದು, ಅಫ್ಜಲ್ ಗುರುವಿನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಮೇಲಿನ ತನ್ನ ಗುತ್ತೇದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಿಜೆಪಿಯ ಒಂದು ಚುನಾವಣಾ ವಿಷಯವನ್ನು ತಣ್ಣಗಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೇ ಅಲ್ಲವೇ? ತನ್ನ ಕೊರಳನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹಲವಾರು ಬೃಹತ್ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಹಗರಣಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಸಿರಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲವೇ?

ಇದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ರಾಜಕಾರಣ;ಅಗ್ಗದ ರಾಜಕಾರಣ. ಇದರಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಬೇರೆ ಆಯ್ಕೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕುಲಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಬಿಜೆಪಿ ಯುಗಳ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ದೇಶವನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುದೊಂದೇ ದಾರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಯಾರಿಗಾದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವಿದ್ದರೆ ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕಾರಣ ಮುಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ನಡುವೆ(ಅಥವಾ ಇವುಗಳ ಟಿಸಿಲುಗಳಂತಿರುವ ಇತರ ಯಾವುದೇಪಕ್ಷಗಳ ನಡುವೆ) ಏನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೇ? ಯಾರು ಯಾವಾಗಬೇಕಾದರೂ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರಬಹುದು! ಸಂಸದೀಯ ರಾಜಕಾರಣ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಲಜ್ಜೆಗೆಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

-ಸಂಪಾದಕ

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೇ,

ನಾನು ಈ ಮೊದಲು ಸಮಾಜವಾದದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪರಿಚಯವಷ್ಟೇ ಇತ್ತು. ಲೋಹಿಯಾ, ಜೆಪಿ, ಗೋಪಾಲಗೌಡ, ಜೆ.ಎಚ್ ಪಟೇಲರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ನನಗೆ ಸಮಾಜವಾದದ ವಿವಿಧ ಮಗ್ಗುಲುಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ನೆಲೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದು ನಮಗೆ ಸಮಾಜವಾದ ಅಗತ್ಯವೆನ್ನಿಸತೊಡಗಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

–ಸಿ.ಎಂ. ಅಂಗಡಿ, ಹೊಸದೆಹಲಿ

ಫೆಬ್ರುವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯ ೨೦ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ೧೦ ಪುಟಗಳನ್ನು ಎರಡೇ ಲೇಖನಗಳು ಕಬಳಿಸಿವೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಾಶ್ಮೀರ ಕುರಿತ ಎಂಟು ಪುಟಗಳ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ದೇಮ ಅವರ ಪುಸ್ತಕ ಕುರಿತ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಅಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿರುವ ದರ್ದೇನೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲಕ ಮಲಗಿರುವ ಯುವಜನರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.

–ಎಂ. ಸುದರ್ಶನ ರಾಜ, ಧಾರವಾಡ

ಕಾಶ್ಮೀರ ಕುರಿತ ಲೇಖನ ಹಲವಾರು ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಈ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕಾಶ್ಮೀರ ಇಂದು ಹೀಗಿರಲು ಅಲ್ಲಿ ಮತೀಯ ರಾಜಕಾರಣವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.ಚಿಜಡಿಹೀಗಿದ್ದೂ ಕಾಶ್ಮೀರ ಹೀಗಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ! ಇನ್ನು ಮಹಿಳೆ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಕಾನೂನುಗಳಿಂದ ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ದಿನನಿತ್ಯದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಗಂಡಸರಿರುವರೆಗೂ ಹೆಂಗಸರು ಹುಷಾರಾಗಿರಬೇಕೇನೋ!

–ವೆಂಕಟೇಶ ಮಾಚಕನೂರು, ಧಾರವಾಡ

ಮದನಾ ಶಿವ ಅವರ ಲೇಖನ ಲೇಖನ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. 'ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು' ಅಂಕಣ ಕೂಡ ನನಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ 'ಜನ ಸೇವಕ' ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ ಯವರ ಲೇಖನ ನನ್ನ ಮನಮುಟ್ಟಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದಿ ಲೇಖನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೂಡಿಬರಲಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ.

–ಅಖಿಲಾ, ವಿದ್ಯಾಸಂದ್ರ

ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ ಕುರಿತ ಪರಿಚಯ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಿತು. ಕಿಡಿಗೇಡಿಯ ಕಾಮೆಂಟುಗಳು ಬಲು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿವೆ.

–ಸುರೇಶ ಅಂಗಡಿ, ಹೂವಿನಹಡಗಲಿ

ಒಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ : ಪವಿತ್ರ ಗೋವು V/s ಹಸಿದ ವ್ಯಾಘ್ರ

ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಕನ್ನಡದ ಬಹುಪಾಲು ಚಿಂತಕ, ವಿಮರ್ಶಕ, ಓದುಗರಿಗೆ 'ದಾರ್ಶನಿಕ ಕೃತಿ'ಯಾಗಿ, 'ಪವಿತ್ರ ಗೋವಿ'ನಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಕೆ.ಬಿ.ಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರು ಬರೆದ ವಿಮರ್ಶೆ('ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ', ಫೆಬ್ರುವರಿ, ೨೦೧೩) ವಿಗ್ರಹ 'ಭಂಜಕವಾಗಿ ಕಂಡು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲ, ಕ್ರೋಧ ಉಂಟುಮಾಡಿದಂತಿದೆ.

ಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರ ಬರಹದ ಧಾಟಿ, 'ಯಾಸ', ಧೋರಣಗಳೆ ಮೊದಲ ಓದಿಗೆ ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಗಟಿನಂತಹ ಭಾಷೆ, ಉಡಾಫೆಯ ಶೈಲಿ, ಮುಚ್ಚುಮರೆಯ ತಂತ್ರ... ಯಾಕಿವೆಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಉರಿವ ಸಿಟ್ಟು ಉರಿದಿಳಿದು ತಣ್ಣಗಾದ ನಂತರ ಈ ಬರಹದ ಮೇಲು ಸ್ತರದ ದೋಷಗಳ ಆಳದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸತ್ಯದ, ಸಂಕಟದ ನಿರೂಪಣೆ ತನ್ನತ್ತ ಹೀಗೆ ಸೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು:

೧) ಕೆ.ಬಿ. ಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರು ಬರೆದ ಈ ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನದ ಸದ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವುದೇ 'ಅಭಿನವ' ಪ್ರಕಾಶನದ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಹೊರಬಂದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂದರ್ಭ. ಇದೀಗ ತಾನೆ ನ್ಯಾ॥ ಸದಾಶಿವ ಆಯೋಗದ ಒಳಮೀಸಲಾತಿ ಶಿಫಾರ್ಸುಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ 'ಎಡಗೈ' ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಹೊಸ ಸಂಚಲನವೊಂದು ಧಿಗ್ಗನೆದ್ದಿರುವಾಗ, ಈ ಸಂಚಲನದ ಕಾರಣಕರ್ತರಲ್ಲಿ ಕೆ.ಬಿ.ಕೂಡ ಒಬ್ಬರಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಒಂದು 'ಅಪಘಾತ'ದಂತೆ ಈ 'ಬರಹ' ಸಂಭವಿಸಿದೆ.

೨) ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮೀಸಲಾತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಲಾಗಾಯ್ತು ಇಲ್ಲೀವರೆಗೆ ಸಹಜ ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಕೂತ 'ಎಡಗೈ' ಸಮುದಾಯ ತನ್ನ ಒಡಹುಟ್ಟೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ತನ್ನ ಪಾಲನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡ ಅರಿವಿನ ಸ್ಫೋಟದಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ 'ಎಚ್ಚರ'ದ ಸಂಕೇತವನ್ನಷ್ಟೇ ಕೆ.ಬಿ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ ತಮ್ಮ 'ಬರಹ'ದ ಮುಖೇನ ತಮ್ಮ 'ಬಲ' ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ರವಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೀಗ 'ಪವಿತ್ರ ಗೋವು' ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಎದುರು ಹಸಿದ ವ್ಯಾಘ್ರ 'ಅರ್ಬುತ' ನಿಂತಂತಾಗಿದೆ.

೩) ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಎತ್ತಿರುವ ಇದುವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಯುಲ್ಲಿ ಆದ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು 'ಬಲಗೈ' ಸಮುದಾಯವೇ ಮುಂದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದುದ್ದಕ್ಕೂ ಇರುವ ಬೌದ್ಧಾಲಯಗಳು 'ಬಲಗೈ' ಬಂಟರ(ಅಂದರೆ 'ಉಳ್ಳವರ') ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸ್ಪೃಶ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯದ ಚಿಂತಕರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ.

೪) ಇನ್ನು ಕಳೆದೈವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕರ್ನಾಟಕದ ದಲಿತ ರಾಜಕಾರಣದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ 'ಬಲಗೈ' ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೇ ಸತತವಾಗಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಮೆರೆದದ್ದರಲ್ಲಿ 'ಎಡಗೈ' ಸಮುದಾಯದ 'ತುಳಿತ'ದ ಕಾರಣವಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಕೆ.ಬಿ. ಒಡೆದು ಹೇಳದೆ ಮೌನವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೫) ಸ್ವಯಂ ತಮ್ಮ 'ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸಿದ ಲೇಖಕ' ಎಂದು ಮಹಾದೇವ ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕೇಬಿ, ತನ್ನೈವರು 'ಪಂಚ ಪಾಂಡವ'ರಷ್ಟನ್ನೇ' ಸದಾ ಕಣ್ಣಾಗವಲು, ಮೈಗಾವಲು ಕಾಯುತ್ತಾ ಇನ್ನೊಂದು ಕರುಳ ಕುಡಿ 'ಕರ್ಣ'ನ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಯಿ ಬಿಡದ 'ಎಡಗೈ' ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಯ 'ಕುಂತೀ ಭಾವ' ತಾಳಿರುವ ಮಹಾದೇವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆ.ಬಿ. ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಆಘಾತವೇ ಈ ವಿಮರ್ಶಾ ಬರಹವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

೬) ಆದರೆ ಈ ಆಘಾತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಯೂ ಕೂಡ ಅಳುಮುಂಜಿಯಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದ ಕೇಬಿ ಬರಹ, ತನ್ನ ಲೀಲಾವೈನೋದಿಕ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಕಟಗ್ರಸ್ತ ಗಂಭೀರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ.

೭) ವಿಮರ್ಶೆಯ ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಥವು ದೇವನೂರರ ಬರಹ ಕೂಡಾ ಹೇಗೆ 'ಕುಶಲಕರ್ಮ'ವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ತನ್ನ 'ಸೃಜನಶೀಲತೆ'ಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರಬಹುದೆಂಬ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ 'ಬೋನ್ಸಾಯ್'(ಇದರ ವಿವರಣೆ ಅತಿಯಾಯಿತಾದರೂ!) ಮಾದರಿಯ 'ಅಂದಾಜೀಕರಣ'ವೆಂದು ಹೇಳುವ ಲೇಖಕರು ಈ 'ಬರಹಗಾರಿಕೆ'ಗೆ ಇರಬಹುದಾದ 'ಪ್ರದರ್ಶನ ಪ್ರಿಯ'ತೆ ಅಥವಾ 'ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ದೇವನೂರರಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಬರಹಗಾರನಲ್ಲೂ ಇದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದಾದ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿಯೇ, 'ದಾರ್ಶನಿಕ ಕೃತಿ', 'ದಲಿತ್ ಸ್ವರಾಜ್' ಎಂದೆಲ್ಲ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ, ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ದೇವನೂರರ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರಿಗೆ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಬೆಂಕಿ'ಯಂತೆ ಕಂಡುಬಂದ ವಿಲಕ್ಷಣ ಘಟನೆ ಸಂಭವಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

–ಕೆ.ಪಿ.ನಟರಾಜ, ತುಮಕೂರು

'ಚರಕೋತ್ಸವ'ದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧಿ ಶಾಲೆ'ಯ ವಿಚಾರ ಮಂಥನ

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ಬಳಿಯ ಭೀಮನಕೋಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚರಕ ಮಹಿಳಾ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಮಹಿಳಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ವತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೫, ೧೬ ಹಾಗೂ ೧೭ರಂದು ಚರಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಉತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಹೊನ್ನೇಸರದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಆಶ್ರಮದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತ 'ಗಾಂಧಿ ಶಾಲೆ' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

೧೫ರಂದು ಚರಕೋತ್ಸವವನ್ನು ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಪತ್ರಕರ್ತ ಸುಗತಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರು, *ಚರಕ* ಸಂಸ್ಥೆ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಮಾದರಿಯ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಬಲೀಕರಣದ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ಸರ್ವೋದಯ ಮುಖಂಡ ಸುರೇಂದ್ರ ಕೌಲಗಿಯವರು, ದೇಶ ಇಂದು ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಫಲ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಅಶಾಂತಿ, ಹಿಂಸೆ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರಂಬಿಸಿದ್ದು, ಗಾಂಧಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಧಾರಿತ ಕಸುಬು-ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಭಾರತವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬಲ್ಲುದು ಎಂದರು.

'ಗಾಂಧಿ ಶಾಲೆ'ಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ 'ಚರಕ'ದ ಮುಂದಾಳು ಪ್ರಸನ್ನ ಅವರು ಚರಕ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಯ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿದ್ದು ಈ ಅಸ್ತ್ರ ಸಾಕಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು *ಚರಕ* ಸಂಸ್ಥೆಯ ಈವರೆಗಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನುಭವದಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಎಂದರು. ಮುಂದುವರೆದು ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು ಬಡತನವನ್ನು ಮೀರುವುದು ಎಂದರೆ, ಆಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದು, ಇತರರ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡಲು ತಯರಾಗುವುದು ಎಂದಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ, ಸಹಕಾರ ತಂತ್ರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ನಾವೇ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದೂ ಎಂದರ್ಥ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಚರಕದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರಸನ್ನ, ಏನನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಮನುಷ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ಅವರ ಸರಳ ಬದುಕು, ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳದಿರುವುದು, ಸಹನೆ-ತಾಳ್ಮೆಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸದಿರುವುದು -ಈ ಸರಳ ತತ್ವಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಮಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣ, ಅಗ್ರಹಾರ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಕೆ.ಪಿ. ಸುರೇಶ, ಪ್ರಮೋದ್ ಶಿಗ್ಗಾಂವ್, ಪ್ರಕಾಶ್ ಭಟ್, ಮನು ಮೈಸೂರು, ಉಮಾಶಂಕರ ಪೆರಿಯಾಡಿ, ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ, ವಿ.ಎಸ್. ಶ್ರೀಧರ್, ಶ್ರೀಪಾದ ಭಟ್, ಪಾಂಡುರಂಗ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಚಂದನಗೌಡ, ಸಂತೋಷ ಕೌಲಗಿ, ಕೆ. ಫಣಿರಾಜ್, ಶ್ರೀಕುಮಾರ್, ಮಮತಾ ಜಿ.ಸಾಗರ, ಕೃಪಾ, ಅಖಿಲಾ, ಮುದ್ದುಕೃಷ್ಣ, ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಮುಂತಾದವರು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಗೋಷ್ಠಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಾಂಧಿಯವರ 'ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್', 'ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ' ಕೃತಿಗಳ ಮತ್ತು 'ಗಾಂಧಿ-ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮುಖಾಮುಖಿ' ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದ್ದರೂ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕುರಿತ ಗಾಂಧಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಮುಖ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿಗಳ ನಂತರ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಐದು ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಗಿತ್ತು. 'ಚರಕ'ದ ಮುನ್ನೂರು ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದ ನೇಕಾರರು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ 'ಗಾಂಧೀ ಶಾಲೆ;ಯ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಚರಕದ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ನೀಡುವ ಕಾಯಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚರಕೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜೇತರಾದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ವಿತರಿಸುವ ಸಮಾರೋಪದೊಂದಿಗೆ ೧೭ರ ಸಂಜೆ ಉತ್ಸವ ಮುಕ್ತಾಯ ಕಂಡಿತು. ಮೂರೂ ದಿನ ಸಂಜೆ ಜನಪದ ಹಾಡು, ಕುಣಿತ, ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಹಬ್ಬ ಗ್ರಾಮೀಣರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

(ವರದಿ: ಪ್ರಭಾಕರ ಸಾಂಶಿ)

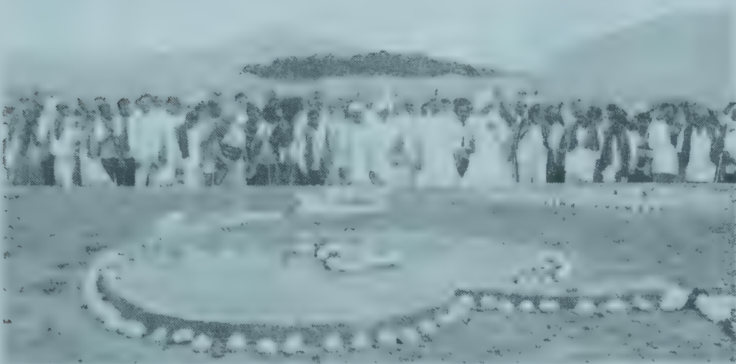
'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಪತ್ರಿಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿತ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದೂ, ಓದುಗರು ಲೇಖನ ಕಳಿಸುವುದಿದ್ದರೆ, ಅವು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ, ೪೫೦ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಲೇಖನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತಿದ್ದರೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು. 'ನಿಮ್ಮ ಮಾತು' ಅಂಕಣಕ್ಕೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರೆಯ ಬಯಸುವವರು ಅದನ್ನು ೫೦-೬೦ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ, ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ೨೦ರೊಳಗಾಗಿ ನಮಗೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ೨೦೦-೨೫೦ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮೀರದಂತಿರಲಿ.

-ಸಂಪಾದಕ

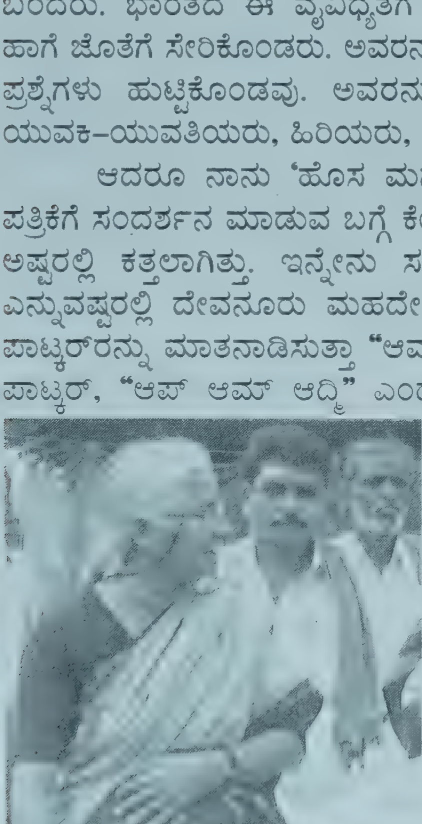
ಕಾಡಂಚಿನ ಅಮೃತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರೈತಮಕ್ಕಳ ಕಲರವ

–ಅಪೂರ್ವ ಡಿ'ಸಿಲ್ವ

ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಹೊಂಡರಬಾಳು ಎಂಬ ಕಾಡಂಚಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿರುವ ರೈತ ನಾಯಕ ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸ್ಮಾರಕ 'ಅಮೃತ ಭೂಮಿ'ಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ೧೩ ರಿಂದ ೧೬ರವರೆಗೆ 'ರೈತೋತ್ಸವ' ಜರುಗಿತು. ಗಾಂಧಿ, ಲೋಹಿಯ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ಅನಾವರಣದೊಂದಿಗೆ 'ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ'ದಲ್ಲಿ 'ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಜೀವನ ಶಾಲೆ' ಮತ್ತು 'ಟಿಕಾಯತ್ ಹೋರಾಟದ ನೆಲೆ' ಉದ್ಘಾಟನೆಗೊಂಡವು. ಈ ರೈತೋತ್ಸವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಯೋಜಿತಗೊಂಡಿದ್ದು, ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಖಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಸಂಭ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಕಿಷನ್ ಪಟ್ನಾಯಕರ ಶಿಷ್ಯ ಕನ್ನಯ್ಯನ್, ಟಿಕಾಯತ್‌ರ ಮಗ ರಾಕೇಶ್ ಟಿಕಾಯತ್, ಕೇರಳದ ಜಾನು ಎಂಬ ಮಹಿಳೆ, *ಆಂ ಆದ್ಮಿ* ಪಕ್ಷದ ಯೋಗೇಂದ್ರ ಯಾದವ್, ನಮ್ಮವರೇ ಆದ ದೇವನೂರು ಮಹದೇವ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಹತ್ತು ಹಳೆಯ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಮುಖಗಳು ೧೩ರ ಇಡೀ ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಜೊತೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ರೈತ ಸಮೂಹ ಭರವಸೆ ನೀಡುವ, ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳುವ ಜೀವಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿತ್ತಂತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೇಧಪಾಟ್ಕರ್ ಬಂದರು. ಭಾರತದ ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗರಿ ಸೇರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನನ್ನೊಳಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಅವರನ್ನು ಯಾರೂ ಬಿಡಲೊಲ್ಲರು. ಯುವಕ–ಯುವತಿಯರು, ಹಿರಿಯರು, ಪತ್ರಿಕೆಯವರು, ಕಡೆಗೆ ವೇದಿಕೆ!

ಆದರೂ ನಾನು 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಎಂಬ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೇನು ಸಂದರ್ಶನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೇವನೂರು ಮಹದೇವ ಅವರು ಬಂದು ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಕರ್‌ರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಾ "ಆಮ್ ಆದ್ಮಿ" ಎಂದರು. ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಕರ್, "ಆಪ್ ಆಮ್ ಆದ್ಮಿ" ಎಂದರು. "ಹಮ್ ಆಮ್ ಆದ್ಮಿ" ಎಂದರು ಮಹದೇವ. "ನಹಿ ನಹಿ ಆಪ್ ಆಮ್ ಆದ್ಮಿ ಟೀಕ್ ಹೈ. ಪರ್ ಪಾರ್ಟಿ?!' ಅಂತ ಹೇಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ 'ಏಕ್ ಮಿನಿಟ್' ಎಂದು ಮಹದೇವರ ಜೊತೆ ಮಾತಾಡಲು ಹೋದರು. ನಂತರ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ದೇವನೂರರ ಜೊತೆ ಇದೇ ಮಾತಾಡ್ತಿದ್ದೆ ಅಂದರು. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಹೀಗಿತ್ತು.

ನಿಮ್ಮ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣವಾಗಿ ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತೀರಿ? ನೀವೇಕೆ ನೇರ ಚುನಾವಣೆ ಎದರಿಸುವುದಿಲ್ಲ?

ಚುನಾವಣೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸ್ತಾ, ಗೆಲ್ಲೋದಿಕ್ಕೆ ಹಲವು ರೀತಿಯ ರಾಜಿ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡ್ಕೊಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಆಗೊಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಬದಲಾಗಬೇಕಾದ್ರೆ ಇನ್ನೂ ದೀರ್ಘವಾದ ಚರ್ಚೆ, ರಣ ನೀತಿಗಳು ನಿರ್ಧಾರ ಆಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಚಳವಳಿ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು, ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು, ಜಾರಿಗೆ ಬಂದದ್ದು. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾದ ಒಂದು ನಡೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನಾಂದೋಲನ ಸಮಿತಿ ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವಾಗಲು ಯತ್ನಿಸ್ತಿರೋ *ಆಮ್ ಆದ್ಮಿ ಪಾರ್ಟಿ*ಯ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲ. ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸೇರಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನವರ ಜೊತೆಗೇ ಇದ್ದೇನೆ.

ಅಣ್ಣಾ ಆಂದೋಲನದ ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ಹೇಗಿರಬಹುದು?

ಅಣ್ಣಾ ಆಂದೋಲನ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶುರುವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದಿವಾಸಿ, ದಲಿತ ರೈತವರ್ಗಗಳು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ ಬರ್ತಾಯಿದೆ. ಇದನ್ನು ದಮನಿತರ ಆಂದೋಲನವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಐಡಿಯಾಲಜಿಯ ಕೊರತೆಯಿದೆ.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು?

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿತ್ತು. ಆದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಆಮ್ ಆದ್ಮಿ ಪಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವೇನು?

ಸೀರಿಯಸ್ಸಾಗಿ ಮಾಡ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅದರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರ್ತೇವೆ. ಈಗ್ಲೆ ಚುನಾವಣೆ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೋಗಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸ್ತಿದೀವಿ

ಕಿಶನ್ ಪಟ್ನಾಯಕರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನಾಂದೋಲನದ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯ ಕನಸು ಏನಾಗಿದೆ?

ಅದು ನಡಿತಿದೆ, ಅದರ ಆಂದೋಲನ ಇನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಕಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ೧೮ ವರ್ಷದಿಂದ ನಡೀತಿದೆ. ಒರಿಸ್ಸಾದ ಆದಿವಾಸಿ, ಬಿಹಾರದ ರೈತ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಡ ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೇನೆ

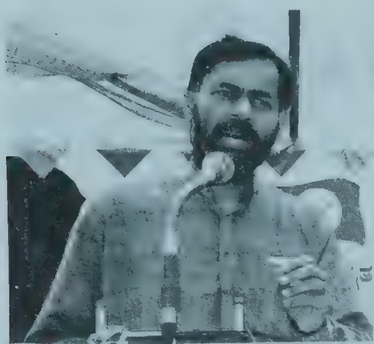
–ಅಂತ ಹೇಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಆರಂಭವಾಗಿ 'ನಡಿರಿ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗೋಣ' ಅಂದ್ರು.

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಯ್ಯನ್ ಎಂದಿನ ಕಳಕಳಿಯಲ್ಲಿ, 'ನಾವೆಲ್ಲ ಜೊತೆ ಸೇರಬೇಕು, ಒಂದು ಕಾಮನ್ ಇಶ್ಯು ಇಟ್ಕೊಂಡಾದ್ರು ನಾವು ಒಂದಾಗಬೇಕು: ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿ' ಎಂದರು. ಆಮ್ ಆದ್ಮಿ ಪಕ್ಷದ ಯೋಗೇಂದ್ರ ಯಾದವ್ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಭೂಸ್ವಾದೀನ ಕಾಯ್ದೆ ಏಪ್ರಿಲ್‌ಗೆ ಜಾರಿಯಾಗಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗೋದಾದ್ರೆ ಇಡೀ ಭಾರತವನ್ನು ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದರು. ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಕರ್, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಬಹುದಾದ ವಿರೋಧ, ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಬಹುದಾದ ಪ್ರತಿರೋದ ವಿವರಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಸಂವೇದನೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗದೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೊಳೊಂದಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ ಎಂದ ದೇವನೂರರು ಒಂದು ಘಟನೆ ವಿವರಿಸಿದರು. 'ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಗೆಗಿನ ಒಂದು ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಒಬರ್ರು ನನಗೆ ದಲಿತ ಅಂದ್ರೆ ಏನು ಅನ್ಸೊಲ್ಲಾ... ಮಾದಿಗ ಅಂದಾಗ ಕಂಪನ ಆಗುತ್ತೆ' ಅಂದರು. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ. ಇದನ್ನೇ ಕಲೆಯಾಗಿ ಆತ ಮಾಡಬಹುದಾದರೆ ಆತನ

ಸಂವೇದನೆ ಎಲ್ಲರ ಸಂವೇದನೆಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೆ ನಾವು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬಹುದು ಎಂದರು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್. ನೆನಪಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರ ಈ ಸಭೆ ಒಂದು ಭರವಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿತ್ತು. ರೈತರ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ದಣಿವಿನಂದ ಸಮಾರಂಭದ ಆಯೋಜಿಕಿಯು ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್‌ರ ಮಗಳೂ ಆದ ಚುಕ್ಕಿ ಭಾವುಕರಾಗಿದ್ದರು. ಮಾರ್ಚ್ ೧೮ರ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಕಾಯ್ದೆ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿಗೆ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲರು ಸಜ್ಜಾದಂತೆ ಕಾಣುತಿತ್ತು.

ರೈತರಿಗೆ ಪಕ್ಷ ರಾಜಕಾರಣವೊಂದೇ ದಾರಿ: 'ಅಮೃತಭೂಮಿ'ಯಲ್ಲಿ ಯೋಗೇಂದ್ರ ಯಾದವ್

೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ರೈತರ ಆಂದೋಲನ ಅತ್ಯಂತ ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ರೈತನಾಯಕ ಮಹೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್ ಟಿಕಾಯತ್ ದೆಹಲಿ ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನೇ ನಡುಗಿಸಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ|| ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಚಲನ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದರು. ೧೯೯೦ರಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಇದು ತನ್ನ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರೈತ ಆಂದೋಲನ ಅವನತಿಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ತಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕುಸಿದಿದೆ. ಆಗ ಯಾಕೆ ರೈತ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಡುಗಿಸಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಆಗ ರೈತರು ಪಕ್ಷ, ವರ್ಗ, ಜಾತಿ ಯಾವುದೇ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಚಳುವಳಿಗೆ ಧುಮುಕಿದ್ದರು. ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯೊಂದಿಗೆ ರೈತ ಚಳುವಳಿಯು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿತ್ತು. ಈಗ ರೈತ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಭುತ್ವ ಜಾತಿ ವರ್ಗದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಛಿದ್ರಗೊಳಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ನಡುಕ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ರೈತ ಚಳುವಳಿ ಈಗ ಕನಿಷ್ಟ ಬೆಂಬಲ ಏರಿಸಿ, ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಲೆ ಏರಿಸಿ, ಭೂಮಿ ಬೆಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಏರಿಸಿ ಎಂದು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಮುಂದೆ ಅಂಗಲಾಚಿ ಕೇಳುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕುಸಿದಿದೆ. ಕೇವಲ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ, ನಕರಾತ್ಮಕ ರಾಜನೀತಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಯಾವುದೇ ದೊಡ್ಡ ನೀತಿ-ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ನೆಹರೂರವರ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ನಗರಗಳ ಉದ್ಧಾರವಾದೀತೆ ಹೊರತು ಗ್ರಾಮಗಳು ಕುಸಿಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವರು ಚೌಧುರಿ ಚರಣ್ ಸಿಂಗ್. ಅಂತಹ ನಾಯಕರು ಈಗ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. 'ಚರಣ್ ಸಿಂಗ್, ಟಿಕಾಯತ್, ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಕಾಲದ ವೈಭವವನ್ನು ರೈತ ಚಳುವಳಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ತಾನು ನಿಂತಿರುವ ಒಂದು ಎಕರೆಯೋ ಎರಡು ಎಕರೆಯೋ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಈ ದೇಶದ ಶೇ.೭೦ರಷ್ಟಿರುವ ರೈತರ, ರೈತ ಮಹಿಳೆಯರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಓಟಿನ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅನ್ನದಾತ ಎಂಬ ಗೌರವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಿವೆ. ರೈತ ತನ್ನ ಆತ್ಮ ಮಾರಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರೈತರಲ್ಲದೇ ಮಂಡ್ಯ, ಚಾಮರಾಜನಗರದಂತಹ ಸಣ್ಣ ನಗರ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ರೈತ ಮನಸ್ಸಿನ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಿಂದ ಏನೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿರುವ ರೈತನೂ ರಾತ್ರಿ ಖಾಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದರೂ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಅನ್ನದಾತ ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಬೀಗುತ್ತಾನೆ. ಜಮೀನ್ದಾರ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಮೀಸೆ ಹುರಿಗೊಳಿಸಿ ರುಮಾಲು ಸುತ್ತಿ ಗರ್ವದಿಂದ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ರೈತ ಬದುಕಿ ಉಳಿಯಲು, ಗ್ರಾಮಗಳು ದೆವ್ವದ ಊರುಗಳಾಗದಂತೆ ಕಾಪಾಡಲು ಒಂದೇ ಒಂದು ದಾರಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಅದು ರಾಜಕಾರಣ!

ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಳ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ರಾಜಕಾರಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ, ಭತ್ಯೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಂಪನಿ ಪ್ರಭುಗಳಿಗೂ ರಾಜಕಾರಣ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಅವರು ತಾವೇ ಜೇಬಿಗೆ ಇಳಿಯಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಂಬಾನಿ ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿ ಹೊರಬಂದರು. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಆಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಕರಗತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ರೈತನಿಗೆ ರಾಜಕಾರಣ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ, ಆತ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ತೋರಿಸಲು ಬೀದಿಗಿಳಿಯಲೇ ಬೇಕು. ಆಕ್ರಮಣಶೀಲನಾಗಲೇಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಬೃಹತ್ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಾತಿ ಭೇದ, ಪಕ್ಷ ಭೇದ, ವರ್ಗ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ರೈತರೆಲ್ಲಾ ಒಗ್ಗೂಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಓಟಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ರೈತ, ಸಣ್ಣ ರೈತ ಮೇಲ್ಜಾತಿ ರೈತ ದಲಿತ ರೈತ ಎಂಬ ಭೇದ ಭಾವ ಸಲ್ಲದು. ರೈತ ಎಂದರೆ ಅದೊಂದೆ ಜಾತಿ, ಅದೊಂದೆ ಪಂಗಡ. ಆತ ಪಕ್ಷ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಬದುಕಬಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆತನ ಜಮೀನನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು, ಜನರು ಖಾಲಿಯಾಗಿ ದೆವ್ವದ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಸಶಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಅಲ್ಲಿಯು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಲು ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ, ಗಟ್ಟಿ ರಾಜಕಾರಣ ಬೇಕು. ಇದು ಇಂದಿನ, ಈಗಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೈತ ತಾನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಬೀಗುವ ಒಂದು ಎರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬೀದಿ ಭಿಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ೫ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಖರೀದಿಸಲು ಮದ್ದು ಗುಂಡು ಬಂದೂಕು ಖರೀದಿಸಲು ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ವ್ಯಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೇಶದ ಶೇ. ೬೦ರಷ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ೪ನೇ ದರ್ಜೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನಿಗೆ ಸಿಗುವಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಟ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಆದಾಯ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಲಾರದು. ಇದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ೧ ಲಕ್ಷ ೨೦ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಒಬ್ಬ ರೈತನಗೆ ೧ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳ ಕನಿಷ್ಠ ಆದಾಯ ಸಿಗಬೇಕು. ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ಈಗ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು, ಸುರಕ್ಷಾತಾ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಜೊತೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಠಿಯಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಗ್ರಾಮಗಳು ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಗಲು ರೈತ ಬೀದಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ರೈತನಿಗೆ ಒಂದು ಹಸುರು ಪಕ್ಷ ಬೇಕು. ದೊಡ್ಡ ಕನಸಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ನನಸು ಮಾಡಲು ಆಕ್ರಮಣಶೀಲ ಮಾರ್ಗವೊಂದೇ ದಾರಿ. ನೀವು ಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟಿ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡಿ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೋತರೂ ಸರಿ. ಆಗ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನಸುಗಳು ನನಸಾಗಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲು ಇನ್ನು ೫-೬ ವರ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ. ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಇತಿಹಾಸ ಬರೆಯಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಕಲ್ಲಿನ ರಾಶಿಯೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಸಮಾಧಿಯಾಗಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ರೈತರೇ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಿ! ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ! ಅಮೃತಭೂಮಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಲಿ.

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಅಬ್ರಾಹಂ ಡಿ'ಸಿಲ್ವ)

ಪ್ರೊ॥ಬಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನೆನಪಿನ ಮಾಲೆ-೪

-ಇಂದಿರಾ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಅತ್ತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಳಿಗೆ ಊಟ!

ನಾವು ಸುಮಾರು ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಭದ್ರಾವತಿಯ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹರಿಹರದ ಬಸ್ಸು ಹಿಡಿದು ಊರು ತಲುಪಿದಾಗ ಮುಸ್ಸಂಜೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹರಿಹರದ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ನಿಂದ ಅವರ ಮನೆಯಿದ್ದ ಯಂತ್ರಾಪುರಕ್ಕೆ ಆಟೋದಲ್ಲಿ ಹೋದೆವು. ಆಟೋ ಯಂತ್ರಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕರಿ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿತು. ಆಟೋ ಶುಲ್ಕ ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಮೇರೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದೆ. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತೆಂಗಿನಮರ. ರಸ್ತೆಗೆ ಒಂದು ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ. ಎರಡು ಕಡೆ ಜಗುಲಿ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಾರು ಮಂದಿ ಕುಳಿತು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಗುಲಿ ಮಧ್ಯದ ಬಾಗಿಲಿಂದ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಕ್ಕಳು ಒಳಹೊರಗು ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಸೆರಗು ತಲೆಮೇಲೆ ಹೊದ್ದು ಅಗಲ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿದ ಚೌಕುಳಿ ಸೀರೆಯ ಎತ್ತರ ನಿಲುವಿನ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಅದೇ ಬಾಗಿಲಿಂದ ಬಗ್ಗಿ ಹೊರ ಬಂದರು.

ನಾನು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿರಿಸಿದ್ದೆ. ಹೊಸಮನೆ, ಹೊಸ ಜನ, ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಹೊಸ ಸಂಬಂಧದ ದುಗುಡಗಳು ಮನದಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಕುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನನ್ನು ಕಂಡ ಆಕೆ "ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಬಂದ ಹಾಲವ್ವ, ಗಂಗವ್ವ, ಶೇಷಾ, ಬರ್ರೋ" ಎಂದು ಧ್ವನಿ ಏರಿಸಿದರು. ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಒಮ್ಮೆಗೆ ರಸ್ತೆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದರು. ಮನೆ ಮಂದಿಯೆಲ್ಲಾ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಓಡೋಡಿ ಬಂದರು. ನಾವು ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ "ಅವ್ವ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದೇನವ್ವ" ಎಂದರು. "ಚನ್ನಾಗಿದ್ದೀನಿ ಬಾರಪ್ಪ" ಎಂದ ಅವರ ಅವ್ವ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ನಮ್ಮನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮಿರಮಿರ ಮಿಂಚುವ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಾರತಿ ತಂದು ಹೊಸ್ತಿಲ ಬಳಿ ಆರತಿ ಬೆಳಗಿ ಹಣೆಗೆ ಎಡಗೈಯಿಂದ ತಿಲಕವಿರಿಸಿ ಒಳಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. 'ಜಗುಲಿ ನೀರು ಮೂರು ರಸ್ತೆ ಕೂಡುವಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿಬಾರವ್ವ' ಎಂದು ಆಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಒಳಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟ ನನಗೆ ಜಂಘಾಬಲವೇ ಉಡುಗಿದಂತಾಯಿತು. ಹಜಾರವೆಂಬ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಎತ್ತು, ಎರಡು ಹಸು ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸಗಣಿ-ಗಂಜಲದ ವಾಸನೆ ಮನೆಯೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಿತ್ತು ಎತ್ತರದ ಮಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಬಲ್ಬ್ ಇಡೀ ಹಜಾರ ಮತ್ತು ಅದರ ಎದುರಿನ ಎರಡು ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿತ್ತು! ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಬಂಧು ಬಳಗದವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಜಗುಲಿಗೆ ನಡೆದಿದ್ದರು. ಇಡೀ ದಿನ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರು ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುವುದು ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು ನಡೆದಿತ್ತು.

ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದೆ. ಅದು ನನ್ನ ಜೀವನಪರ್ಯಂತ ಪ್ರಧಾನ ಆಹಾರವಾಗಲು ಅದು ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. ಬೆಳಗಾಯಿತು. ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಮುಖಮಾರ್ಜನವಾಯಿತು. ಬರ್ಹಿದೆಸೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು? ಸ್ನಾನ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಯಾರಲ್ಲೂ ಸಲಿಗೆಗಳಿಲ್ಲದ ನಾನು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನೇ ಕೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿ. ಅವರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಅವರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮನೆಗೆ ಹಿಂಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ಸಲೀಸಾಯಿತು.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಸೋದರಿಯರು

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಅದೆಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದರೋ ತಿಳಿಯದು. ನಂತರ ನಾನು ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಹಿಟ್ಟು ಕಲೆಸುವುದು, ತಟ್ಟುವುದು, ಮತ್ತು ಸುಡುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ತಮ್ಮನ ಮಕ್ಕಳಾದ ತಿಪ್ಪೇಶ ಮಹಂತೇಶ, ರುದ್ರಮ್ಮ ಹಾಗೂ ತಂಗಿ ಮಕ್ಕಳಾದ ಮೈತ್ರೇಯಿ, ಶಿವು, ಗುರುಸಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಂಗಿ ಮಕ್ಕಳಾದ ಯಶೋಧ, ಮಂಜು, ಆನಂದ ಮತ್ತು ಆರನೇ ತರಗತಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ತಂಗಿ ರೇಣುಕರೊಂದಿಗೆ ಉಭಯ ಕುಶಲೋಪರಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತೆ. ಇದರ ನಡುವೆ ರೊಟ್ಟಿ ತಟ್ಟುವ ದುಸ್ಸಾಸಕ್ಕೂ ಕೈಹಾಕಿದೆ. ಅಂಚೆಲ್ಲಾ ಖಡಕಲಾದ ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟ ದಪ್ಪವಾದ ಎರಡು ರೊಟ್ಟಿ ತಟ್ಟಲು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇಂಥ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಹೇಳಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಮುಸಿಮುಸಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಮಾಡಿದ ರೊಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹಲ್ಲು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ರಷ್ಯಾ, ಭೂಪಟವನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೂ ನಗು ಉಕ್ಕುಕ್ಕಿ ಬಂದಿತ್ತು. ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಲೆಸನ್ ಅದಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥಹ ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ, ಅದೇ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿರುವ ರೂಢಿಗಳಿಲ್ಲದ ನನಗೆ ರೊಟ್ಟಿ, ಉದಕ, ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಎಣ್ಣೆಗಾಯಿ, ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು ಪುಡಿ, ಶೇಂಗಾ ಪುಡಿ ಹೀಗೆ ಬಲು ರುಚಿಕಟ್ಟಾದ ಈ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ಇತರೆ ಜನಾಂಗದವರೇಕೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಆಯಿತು. ಇವುಗಳ ಅರಿವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕಿಯೇ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿರುವ ಸಮುದಾಯದವರು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ, ಬಿ.ಪಿ., ಕೊಲೆಸ್ಟ್ರಾಲ್ ಬಂದಾಗ ರಾಗಿ-ಜೋಳದ ಮುದ್ದೆಗೆ ಶರಣಾಗುವವರಲ್ಲ ಎಂಬ ಯೋಚನೆಯೂ ಸುಳಿಯಿತು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧೨ ಗಂಟೆ ಸುಮಾರಿಗೆ ಶಿವಚಾರದ ಶರಣಮ್ಮ ಮತ್ತು ಶರಣಪ್ಪ ಬಂದರು. ಲೋಕಾಭಿರಾಮ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಮನೆಯವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಮಾವನವರು ಅದಾಗಲೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಊದುಗಡ್ಡಿ ಹಚ್ಚಿ ಮನೆಯ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯನಿಗೂ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ ಚೌಡಮ್ಮ ಹಾಗೂ ನಾದಿನಿ ಹಾಲಮ್ಮ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಢಾಳಾಗಿ ವಿಭೂತಿ ಕಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಪುಟ್ಟ ದೇವರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೂರೆಂಟು ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಶರಣರು ಪ್ರಸಾದ, ಚಹಾ ಸೇವನೆ ನಂತರ ನಾನು ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರೂ ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆವು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹೋಳಿಗೆ ಊಟ. ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನು ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡುವಷ್ಟೇ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನು ಆ ಕುಟುಂಬದ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭ-ಸಮಾರಂಭ; ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂಬಂತೆ ಮಾಡುವ ಆ ಮನೆಯೇ ನನ್ನ ತೌರುಮನೆಯಂತಾದುದು ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಾದ ಮಹತ್ತರ ಪರಿವರ್ತನೆ.

ಅದೇ ದಿನ ಸಂಜೆ ಆರತಕ್ಷತೆ ಇಟ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಇದ್ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಬಿಲ್‌ಕುಲ್ ಒಪ್ಪಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸಂಜೆ ನನ್ನನ್ನು ಹರಿಹರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಹರಿಹರ ಟೌನ್ ನೋಡಲು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಮರುದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹಾಲಮ್ಮ ನನ್ನೊಡನೆ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡಲು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಉಸಿರು ಹೊತ್ತ ಹೊತ್ತಲ್ಲೇ, ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅತ್ತೆ ಮನೆಯವರ ನಿರ್ದಯತೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಹೊರೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅಣ್ಣ ತನ್ನನ್ನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ತೌರುಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದು, ತನ್ನ ಬಾಳಿಗೊಂದು ದಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರುಗರೆದರು. "ನೀವು ಮಗಳು ಮೈತ್ರೇಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪದಿನ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದಿರಲ್ಲಾ, ನಾನೊಮ್ಮೆ ಆಗ ಆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದೆನಲ್ಲಾ" ಎಂದು ದುಃಖದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮರೆಸಲು ಹಳೆಯ ನೆನಪೊಂದನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟೆ.

ಆಗ ಹಾಲಮ್ಮ ಆ ದಿನದ ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟರು: "ಅತ್ತೆ ನೀವು ಗಣಪತಿ ಹಬ್ಬದ ಮರುದಿನ ಬಂದಿದ್ರಿ . ಹಬ್ಬದ ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ರಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಇರಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಬು, ಮೈತ್ರಾ ಆಗಿನ್ನೂ ಸಣ್ಣಬಾಲೆ. ಅವಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಹೊರಟೆಬಿಟ್ರಿ. ಆದ್ರೆ ಅಣ್ಣ ಬಂದು ಊಟವಾದ ನಂತರ ನೀವು ಬಂದಿದ್ದ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಒಮ್ಮೆಲೆ ಆತ 'ಮೊದಲೇ ಏಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ?' ಎಂದು ರೇಗಿದ. ನೀವು ತಂದ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಕ್ಷಣ ಕೊಠಡಿಯೊಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಾನು ತಿಂದು, ನಮಗೂ ಕೊಟ್ಟ. ನೀವು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು, ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದೆ. ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದ. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ನಮ್ಮಣ್ಣ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಆಗಲೇ ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ"

ಅವಳು ಮಾತು ಮುಂದುವರೆಸಿ ಆ ದಿನದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ಹೀಗೆ: "ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನೆದುರು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದ್ರೆ ಆತ ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆವಾತ, ಸುಳ್ಳು, ಕಪಟ, ವಂಚನೆ, ಕಂಡ ಕ್ಷಣ ಕೋಪದಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ನನ್ನ ಮಗಳು ಅವನ ತೊಡೆ ಮೇಲೆ ಕೂತು, 'ಮಾಮ ಮಾಮ ಅವರು ತುಂಬಾ ಬೆಳ್ಳಗಿದ್ರು, ಉದ್ದ ಜಡೆ ಇತ್ತು. ಅವರು ಹಿಂಗ್ ನಡಕೊಂಡು ಹೋದ್ರು' ಅಂತ ನೀವು ನಡೆದು ಹೋದ ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಣ್ಣನ ಮುಖ ಮೊರದಗಲ ಅರಳಿತ್ತು! ಸಿಟ್ಟು ಇಳಿದಿತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಮದುವೆನೇ ಆಗಲ್ಲ ಅಂತ ನಾವೆಲ್ಲ ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದಾಕ್ಷಣ ಇಂಥ ಹುಡುಗಿ ನಮ್ಮಣ್ಣನ್ನ ಮದುವೆಯಾದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆ ತುಂಬಿದಂಗಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ನಾನು ಅಂದ್ಕೊಂಡೆ" ವಿವಾಹಪೂರ್ವದ ಈ ಒಂದು ಘಟನೆಯ ನೆನಪು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನನ್ನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಮನಸ್ಸು ಆರ್ದ್ರಗೊಂಡಿತ್ತು.

(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)

ಇದು ಭಾರತ! ಇದು ಭಾರತ!

೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ ಪಿ.ವಿ. ನರಸಿಂಹರಾವ್ ಮತ್ತು ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ ಜೋಡಿ ಅರಂಭಿಸಿದ ಆರ್ಥಿಕ ಪುನಾರಚನೆ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮಾಡಿರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆಯೆಂದರೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಶತ ಕೋಟ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪಾಲನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಏರಿಸಿರುವುದು! *ಫೋರ್ಬೆಸ್* ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

೨೦೧೨ರಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ೧೧೫೩ ಜನ ಶತಕೋಟ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳಿದ್ದು, ಈ ಪೈಕಿ ೪೮ ಜನ ಭಾರತೀಯರು. ಅಂದರೆ ಶೇ.೪ರಷ್ಟು, ೧೯೯೬ರಲ್ಲಿ ಈ ಪಾಲು ಶೇ.೧ರಷ್ಟಿದ್ದದ್ದು ೨೦೦೮ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶೇ.೨೨ಕ್ಕೆ ಏರಿತ್ತು!.

ಇನ್ನು ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿನ ಈ ಶತಕೋಟ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳ ಪಾಲನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನದ ಶೇ ೧೦ರಷ್ಟು ಈ ೪೮ ಜನರ ಬಳಿ ಇದೆ. ಇದು ಅಮೆರಿಕಾ ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಸಿಕೋಗಳ ಪಾಲಿನಷ್ಟೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಚೀನಾ, ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಮುಂತಾದ ಭಾರತಕ್ಕಿಂತ ಬಹುವೇಗದ ದರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಈ ಪಾಲು ಅವುಗಳ ದುಪ್ಪಟ್ಟಿನಷ್ಟಿದೆ. ಅಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಅತ್ಯಂತ ಅಸಮಾನತೆಯ ದೇಶಗಳೆನಿಸಿದ ಅಮೆರಿಕಾ ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಸಿಕೋಗಳ ಸೂಚ್ಯಂಕಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಬ್ರೆಜಿಲ್ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಅಸಮಾನತೆ ಇದೆ.

ಭಾರತ ಅಮೆರಿಕಾ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ಹೀಗೆ!

ಇನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಉದಾರೀಕರಣದ ತಜ್ಞರೆನಿಸಿದ ಮನಮೋಹನಸಿಂಗ್ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದ ೨೦೦೪-೦೫ರಿಂದೀಚೆಗಿನ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಗಮನಿಸುವಂತಿವೆ:

ಆಗ ಸಾಲ ೮೦, ೩೫೦ ಕೋಟಿ ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ ೫.೭೯ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಕ ವಲಯದ ಋಣಭಾರ ೧೪ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿದ್ದುದು ಈಗ ೭೯ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಸಹಾಯಧನ ೪೫ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿದ್ದುದು ಈಗ೨.೫ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿನ ಆದಾಯ ಕೊರತೆ ೭೫ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿದ್ದುದು ಈಗ ೪.೪೬ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೂಪಾಯಿಯ ೮೬ ಪೈಸೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಲೆಂದೇ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಾಶ್ವತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಸ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಬಾಬ್ತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ೧೩ ಪೈಸೆ ಮಾತ್ರ

ಇದೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ ಇವರೇ ಈ ಹಿಂದೆ 'ಸಮಾಜವಾದಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ' ಎಂದು ಹಂಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಕಿಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೇ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದೆ-ಶೇ.೫ಕ್ಕೂ ಕೆಳಗೆ!

(ಮೂಲ: *ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್*: ೨೪.೨.೩೦೧೩)

ಒಂದು ನ್ಯಾಯಂಗ ದಾಖಲೆ:

ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜಾಕಾ ಗಾಂವ್‌ನ ಯೋಗಿನ ದೇವಿ ಎಂಬ ಮಹಿಳೆ ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಕನ್ ಸಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಹಚರರ ಮೇಲೆ ಭೂವಿವಾದವೊಂದರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹೂಡಿದ್ದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಲ್ಲಿಯಾದ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಲಯ ೭೬ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಈಗ ಯೋಗಿನಿ ದೇವಿ ಪರವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ.ಆದರೆ ಈಗ ಯೋಗಿನಿದೇವಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಲಕ್ಕನ್ ಸಿಂಗ್ ಆಗಲೀ ಬದುಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ೨೪.೨.೨೦೧೩ರ 'ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಪತ್ರಿಕೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ:

'ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ.೧೦೦ ಕನ್ನಡೀಕರಣವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮ: ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು.'

(ಒಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ)

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು | ಮೊರಬದ ಮುತ್ತು ರಾಚಪ್ಪ ಬೆಟಸೂರ

ರಾಚಪ್ಪ ಬೆಟಸೂರು ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅವರೂರಾದ ಮೊರಬಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬರೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗಿನಿಂದ ಹಿರಿಯರಾದ ಬಡೇಮಿಯಾ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ದೂರವಾಣಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ೬೩ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಡೇಮಿಯಾರಿಗೆ ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ರಾಚಪ್ಪಣ್ಣ ಅಂದರೆ ಪಂಚ ಪ್ರಾಣ. ಒಬ್ಬ ಮುಸ್ಲೀಂ ಒಬ್ಬ ಲಿಂಗಾಯತನನ್ನು ಅಣ್ಣತಮ್ಮ ಎಂಬ ಭಾವುಕ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಹಳ್ಳಿಯ ಭ್ರಾತೃತ್ವದ ಬೇರಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ನೀರೆರೆದು ಪೋಷಿಸಿದ್ದು ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿ. ರಾಚಪ್ಪಣ್ಣ ಬಡೇಮಿಯಾರನ್ನು ಕೊನೆವರೆಗೂ ತಮ್ಮನಂತೆ ನೆಡೆಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದ ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಕೊಡಿಸಿ ಅವರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದರು.

ಮೊರಬ ಬಂದಿತು. ಒಂದು ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದೆವು. ಅದೇ ರಾಚಪ್ಪ ಬೆಟಸೂರರ ಮನೆ. ಒಳಗಿನಿಂದ ಬಂದ ರಾಚಪ್ಪ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಹೊಳೆ ಬಸವ ಮತ್ತು ಸಂಗಪ್ಪ ಬಡೇಮಿಯಾರನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಒಳ ಕರದೊಯ್ದರು. ಕುಸಿದು ಬೀಳುವಂತಿದ್ದ ಆ ಮನೆ ನಿಜವಾದ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಮುದುಕರು ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಕರು ರಾಚಪ್ಪಣ್ಣನ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾರೋ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಣುಕಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕರ್ಮಠ ಲಿಂಗಾಯತರ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ವಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ರಾಚಪ್ಪಣ್ಣನನ್ನು ನೆನೆದು ಕಣ್ಣು ತೇವಗೊಂಡವು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯು ಮಾಡಿದ ಪರಿಣಾಮ ಬಡವರ ದೀನ ದಲಿತರ ಮನೆ ಮನಗಳಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದವು. ಆ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯ ಮೂಸೆಯಿಂದ ಅನೇಕರು ಪುಟವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಬಂದರು. ಕೆಲವರು ಸಾಯುವವರಿಗೂ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಾಗಿಯೇ ಬದುಕಿದರು. ಕೆಲವರು ಸಮಾಜವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ವಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ರಾಚಪ್ಪ ಬೆಟಸೂರು.

ಇವರು ಓದಿದ್ದು ಏಳನೇ ತರಗತಿಯವರಿಗೆ. ನಂತರ ತಂದೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಬದುಕು. ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮಾಸಾಶನಗಳಿಂದ ರಾಚಪ್ಪಣ್ಣ ದೂರ ಉಳಿದ್ದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರ ವಿರುದ್ಧ ಸಮರವನ್ನೇ ಸಾರಿದರು. ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಲೋಹಿಯಾ, ನಿರಂಜನ, ಕುವೆಂಪು ಅವರನ್ನು ಓದುತ್ತಲೇ ಬೆಳೆದ ರಾಚಪ್ಪವನರ ಮೊದಲ ಗುರು ಅವರ ತಂದೆ ಗುರುಪಾದಪ್ಪನವರು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಇಯತ್ತೆ ಓದಿದ್ದ ಇವರು ಪ್ರಖರ ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ ವಿರುಪಾಕ್ಷಪ್ಪ ಅಂದಾನಪ್ಪ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ ಹಾಗು ಈ ಭಾಗದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಶಾಸಕರಾಗಿದ್ದ ನೀಲಗಂಗಯ್ಯ ಪೂಜಾರ್ ಅವರಿಂದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರಾಚಪ್ಪ ಮೋರಬ್‌ನ್ನು ಒಂದು ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ ವಿರುಪಾಕ್ಷಪ್ಪ ಅವರ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಲೋಹಿಯಾರನ್ನು ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ಊರೂರು ತಿರುಗಿ ರೈತರು, ಬಡವರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಕಾಗೋಡು ಸಯ್ಯಾಗ್ರಹದ ತದನಂತರದಲ್ಲೇ ಅದೇ ಮಾದರಿಯ ಒಂದು ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಗೇಣಿದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಇವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಜೋಳದ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಷಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡ ರಾಚಪ್ಪಣ್ಣನ ಕುಟುಂಬ ೩೦೦೦ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಬಡವರಿಗೆ ದಲಿತರಿಗೆ ದಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡಿ ಕೃತಾರ್ಥ ಭಾವ ಅನುಭವಿಸಿತು. ಇದರ ಯಶಸ್ಸಿನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮುಂದಿನ ಬಹುತೇಕ ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಅನುಷ್ಠಾನದ ರೂಪರೇಶಗಳಿಗೆ ಮೋರಬ್ ಎಂಬ ನೆಲ ತಳಹದಿಯಾಯಿತು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಕೃಪಲಾನಿಯವರಂತಹ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್, ಗೋಪಾಲಗೌಡರಾದಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವಂತೆ ಆಯಿತು.

ರಾಚಪ್ಪಣ್ಣನವರು ೭೭-೭೮-೭೯ ಈ ಮೂರು ವರ್ಷ ರೈತ ಚಳುವಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ನರಗುಂದ ನವಲಗುಂದದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಿದರು. ೧೯೮೦ರ ನರಗುಂದ ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಯ ಬೀಜ ಮೊಳೆತದ್ದು ಮೋರಬ್‌ದಲ್ಲೆ. ನರಗುಂದ ರೈತ ಬಂಡಾಯದಲ್ಲಿ ಭೂಗತರಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡೆ ಇದ್ದ ರಾಚಪ್ಪಣ್ಣ ಬಂಡಾಯದ ನಂತರದ ಕಾಲ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯರಾದರು. 'ಬೆಂಡಿಕಾಯಿ ಬೆಳೆದ ನಿನಗೆ ತಿನ್ನಾಕಿಲ್ಲೊ! ಗೆಂಡೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬೆಳೆದ ಶೂರ, ನಿನ್ ಕಣ್ಣಾಗ ಬಿತ್ತೊ ಖಾರ!' ಎಂದು ಊರೂರು ತಿರುಗುತ್ತ ರೈತರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು.

ಇವರು ಮುಂದೆ ನೀಲಗಂಗಯ್ಯ, ರಾಚಪ್ಪ ಹಡಪದ, ಗಂಗಾದರ ಪದಕಿ, ನಾಗರಾಜ ಗುರಿಕಾರ ಮುಂತಾದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಾಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಘಟಿಸಿದ ನಿವೇಶನರಹಿತ ಬಡವರ ಹೋರಾಟದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡದ ಮಧ್ಯ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ನಗರ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಹೋರಾಟಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆಗರ್ಭ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಇವರ ಮನೆತನದ ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಧ ಕುಸಿಯುತ್ತಲೆ ಇತ್ತು. ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಬಂಗಾರವನ್ನು, ಹೊಲವನ್ನು ನುಂಗಿ ಹಾಕಿತ್ತು. ಅವರಪ್ಪನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಮಾರು ನೂರು ತೊಲೆ ಚಿನ್ನವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅದು ಕರಗಿಸಿ ಹಾಕಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಇವರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅರಿವಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಒಡನಾಡಿ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕರೆಯಿಸಿ ಯಾವದಾದರು ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎರಡು ದಿನ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲೆ ಇರಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ 'ನಡೀಲೇ ಬಡೆಮಿಯಾ ಸಮಾಜವಾದದ ಕುಲ ಕೆಡಸಬೇಕಂತ ಮಾಡ್ಯಾರ' ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಾದ ಬೆಟ್ಸೂರ ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಬಸ್ ಹತ್ತಿ ಧಾರವಾಡ ತಲುಪಿದ್ದರು. ಹಡಪದ ರಾಚಪ್ಪಣ್ಣನ ಧಾರವಾಡದ ಸಮತಾ ಕಟಿಂಗ್ ಸಲೂನ್ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಸೂರ ರಾಚಪ್ಪಣ್ಣನ ಮೋರಬದ ಮನೆ ಆ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ಹಿರಿ-ಕಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಗೆ ಅನುಭವ ಮಂಟಪವೇ ಆಗಿದ್ದವು.

ಮಗ ಹೊಳೆಬಸಪ್ಪ ಗದ್ಗಿದಿತನಾದ. 'ಅಪ್ಪ ಸಾಯುವ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ ಸರ್. ಸಮಾಜವಾದ ಅಂದ್ರೆ ತ್ಯಾಗ. ತ್ಯಾಗ ಅಂದ್ರ ಸಮಾಜವಾದ ಕಣಲೇ... ನಾನು ನಿಮಗ ಏನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳ್ಕೊಬೇಡ್ರಲೇ... ನಾನು ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ, ಈಗ ಸಮಾಜವಾದದ ಜೊತ್ಯಾಗೇ ನಿರ್ಗಮಿಸ್ತೀನಿ... ಅಂತ ಕಣ್ಣಿರು ಹಾಕಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡರು. ಅಂದು ಜನವರಿ ೧ ೧೯೯೫. ಮುಂಜಾನೆ ಅವರ ೭೦ ನೇ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ವಿ ಸರ್ ಆದರೆ ಅಂದೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿದರು' ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಒರೆಸಿಕೊಂಡ.

-ಮಹಂತೇಶ್ ನವಲಕಲ್

ಅಂದಹಾಗೆ: ಕಿಡಿಗೇಡಿಯೊಬ್ಬನ ಕಾಲಹರಣದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಮುಳುಗುವ ಹಡಗಿನಿಂದ ಹಾರುವ ಹೆಗ್ಗಣಗಳಂತೆ ತಮ್ಮ ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಕ್ಷ ಬಿಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹೌಹಾರಿರುವ ಬಿಜೆಪಿ ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಇವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಸಿದ ನಾಯಿಗಳೆಂದು ದಯೆ ತೋರಿ ಭರ್ಜರಿ ಕೂಳು ಹಾಕಿ ಸಾಕಿದ್ದೇ ತಪ್ಪಾಯಿತು ಎಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಕೈಕೈ ಹಿಸುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭ ತಿಳಿಯದ ಅವರ ಹೆಡ್ಡ ಅಭಿಮಾನಿ ಹೆಗ್ಗಣವೊಂದು ಬಂದು ತಮಗೆ ಆಪತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇರಲೆಂದು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಿಲ ತೋಡಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಇಷ್ಟಗಲ ಬಾಯಿ ಅಗಲಿಸಿ ಹೇಳಿದೊಡನೆ ಅವತರಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಯಜಮಾನರ ಮಹಿಶಾಸುರ ವೇಷದ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಸವಳಂಗ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿನ ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಬಿಲವೊಂದನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡಿತಂತಲ್ಲಾ!

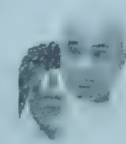
ಇನ್ನು ಅತ್ತ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕುರ್ಚಿಯಡಿಯ ನೆಲ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕುಯುತ್ತಿರುವ ಅನುಭವವಾಗಿ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಕೆಳಗಡೆ ನೋಡಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಣಗಳ ಸಂತೆಯೇ ನೆರೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟರ್ ಎಂಬ ಎಣ್ಣೆ ಮುಖದ ಆಸಾಮಿ ಇದೆಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಕುತಂತ್ರ, ಅನೈತಿಕ ರಾಜಕಾರಣ, ತತ್ವಹೀನ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಎಂದೆಲ್ಲ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಾ, 'ತಿಂದ ಮನೆಯ ಜಂತಿ ಎಣಿಸುವ ಈ ದ್ರೋಹಿ'ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಹಬಂದಿಗೆ ತರಲು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಷ್ಟೇ 'ಆಪರೇಷನ್ ಕಮಲ' ಎಂಬ ಪರಮ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ತತ್ವಬದ್ಧ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಿಣತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದ ಜನಾರ್ಧನರೆಡ್ಡಿ ಎಂಬ ಗಣಿ ಗಿರಾಕಿಯಿಂದ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಬರಲು ತಮ್ಮ ಬಂಟನೊಬ್ಬನಿಗೆ ವಿಭೂತಿ ಪಟ್ಟೆ ಹಾಕಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಾನೆ ತಮ್ಮ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಾನ ಕೊಟ್ಟ ಯಾವುದೋ ಪಡಪೋಶಿ ಜಾತಿಯ ಮಠಾಧೀಶನೊಬ್ಬನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಕಾಚಿಗುಡ ಜೈಲಿಗೆ ರವಾನಿಸಿದ್ದಾರಂತಲ್ಲಾ!

ಇನ್ನು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಸಮಯಸಾಧಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಭಾಗವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಪಕ್ಷಾಂತರವೆಂಬ ರಾಜಕೀಯ ತಂತ್ರವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 'ಆಪರೇಷನ್ ಕಮಲ'ದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತನಗೇ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ತಿರುಗುಬಾಣವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದನ್ನು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ನೋಡಿ ವೃದ್ಧನಾರಿ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ ನೈತಿಕ ಆಕ್ರೋಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರಸ್ ಎಂಬ ಗುಜರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಹಡಗಿನ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನಜಂಗುಳಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಪರಮೇಶ್ವರನೆಂಬ ಆ ಹಡಗಿನ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೀರಾಕಾಯಿಯಗಿ, 'ಬನ್ನಿ ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಬಂಧು ಹೆಗ್ಗಣಗಳೇ! ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿಲಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ! ಅವಸರ ಬೇಡ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬನ್ನಿ! ಚೆಕ್ ಮಾಡಿ ಒಳಗೆ ಬಿಡಲು ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತಿಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಬೆನ್ನ ಮೇಲೇ ಹೇರಿಕೊಂಡು ತಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಒಳಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ' ಎಂದು ಸಾಂತ್ವನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆ ಹೆಗ್ಗಣಗಳು ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಕ್ಕಿ, ಬೆನ್ನ ಮೇಲಿನ ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ 'ಸದ್ಯ!' ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡವಂತಲ್ಲಾ!

ಇನ್ನು ಇತ್ತ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ದೇವೇಗೌಡ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ಕಂಪನಿ ಲಿ. ನ ಮಾಲೀಕ ತಮ್ಮ ಹಡಗಿಗೆ 'ಆಪರೇಷನ್ ಕಮಲ' ಎಂಬ ಗುಣಮಟದ್ದ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಬರಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರವೇಶ ಎಂದು ನೈತಿಕ ಪೋಸು ಕೊಡುತ್ತಾ ನಿಂತು, ಕೂತು ಮಲಗಿ 'ಟಿಕೆಟ್ ಟಿಕೆಟ್' ಯಾರಿಗ್ರೀ ಟಿಕೆಟ್!' ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕಂಪನಿಯೊಳಗಿನ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಧಗೆ ತಾಳಲಾರದೆ ವಿಶ್ವನಾಥ, ಪುಟ್ಟೇಗೌಡ ಎಂಬ ಮನೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಸುಗಳೇ ಹೊರಕ್ಕೆ ದೌಡಾಯಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಬರಗಾಲ ಬಿದ್ದಿರುವ ಸೀಮೆಗಳಿಂದ ಓಡಿಬರುತ್ತಿರುವ ಎತ್ತು-ಹೋರಿಗಳು ಇತ್ತ ತಿರುಗಿನೋಡಲೂ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿರಲು, ಕಂಪನಿಯ ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷ ದೇವೇಗೌಡರು, ಇದಕ್ಕೆ ದನದ ಜಾತ್ರೆಯೊಂದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದೇ ಮದ್ದೆಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ಈ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 'ವೀರಶೈವ ಕಾಫಿ ಕ್ಲಬ್'ವೊಂದನ್ನು ತೆರೆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಲಾಭ ದೊರೆಯುವುದು ಖಂಡಿತವೆಂದು 'ಆಪರೇಷನ್ ಕಮಲ'ದ ದುರಂತ ಫಲಾನುಭವಿ ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟರ್ ಬಳಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಲು ಹೋಗಿರುವರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿದೆಯಲ್ಲಾ!

ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕಾರಣ ಹೀಗೆ ದನದ ಜಾತ್ರೆಯ ಸಂಭ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರೆದಿರಲು ಇತ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ 'ಎಡವಿ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯ ತೇರುತ್ಸವ ನಡೆದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜಕೀಯ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ-ಲೌಕಿಕ-ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ-ದಾರ್ಶನಿಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ-ಕಾರಗಳ ಮಂತ್ರ ಜಪವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು, ದೂರದಿಂದ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಇದು ಯಾವುದೋ ಊರಿನ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹುಕಾರನ 'ಷಷ್ಟ್ಯಬ್ದಿ' 'ಸಮಾರಂಭದ ಪುರೋಹಿತರ ಸೇಸೆಯ ಮಂತ್ರಗಳಂತೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿವೆಯಂತಲ್ಲಾ!

ಈ ಸೇಸೆಗಳ ಸಂಭ್ರಮದ ಮಧ್ಯೆ ತಲೆಹರಟೆ ಗಿರಾಕಿಯೊಬ್ಬ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು 'ಸ್ವರಾಜ್ ಸ್ವರಾಜ್' ಎಂಬ ತನ್ನದೇ ಸೇಸೆಯೊಂದನ್ನು ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಕೆಲ ಮುದಿ ಪುರೋಹಿತರು 'ಇದಾರೀತ! ಇಲ್ಲಿ ಆ ದಲಿತ ಕುಲಕಂಟಕನ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡಿ ಈ ಉತ್ಸವದ ಪಾವಿತ್ರ್ಯವನ್ನೇ ಹಾಳುಗೆಡಹುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲಾ !' ಎಂದು ತಕರಾರು ತೆಗೆಯಲು ಗಂಟಲು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಆ ಗಿರಾಕಿ ಯಾವುದೋ ಶಬ್ದವೊಂದನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ ಗಲಾಟೆಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭೀತಿಯಲ್ಲಿರುವವನಂತೆ. 'ಇದು ಆ... ಆ...ಅವರ... ಸ್ವರಾಜ್ ಅಲ್ಲ, 'ದಲಿತ ಸ್ವರಾಜ್'!' ಎಂದೊಡನೆ 'ಆಹಾ! ಆಹಾ! ಇದು ಆ... ಆ... ಆತನ ಕಡೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಎಂತಹ ತಿರುಗುಬಾಣ!' ಎಂದು ಈ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಕುಲತಿಲಕನಾರೆಂದು ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನೋಡಲು ಆ ಗಿರಾಕಿ ಮತ್ತಾರೂ ಅಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ತಲೆಹರಟೆಯಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕುಲದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕೃತನಾಗಿದ್ದ ಆ ಹಳೆಯ ಗಿರಾಕಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡೊಡನೆ 'ದಲಿತ್ ಸ್ವರಾಜ್ ಜಿಂದಾಬಾದ! ಆ... ಆ...ಸ್ವರಾಜ್ ಮುರ್ದಾಬಾದ್!' ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಗಳು ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿದುವಂತಲ್ಲಾ!

ಕೊನೇ ಹನಿ!

ಇದು ನಮ್ಮ ದಲಿತ ಕವಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಸ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಗೊಂದು ಉಜ್ವಲ ಉದಾಹರಣೆ. ಒಮ್ಮೆ ಈ ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಈ ಜ್ಞಾನಭಾರತಿಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹೊರಟಿದ್ದಾಗ ಎದುರಿಗೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು ಆ ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು ಈ ಕಿಡಿಗೇಡಿಯನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಅವರ ನಡಿಗೆಯ ಲಯವೇ ಬದಲಾಗಿ ರಸ್ತೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗೆ ತೂರಾಡುತ್ತಾ ಬಳಿ ಸಾರಿದರು.

ಈ ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಅವರೊಡನಿದ್ದ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ 'ಏನ್ರೀ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕವಿಗೆ ಕುಡಿಸಿ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತೀದ್ದರಲ್ಲಾ!' ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲು ಆ ಗೆಳೆಯರು 'ಛೇ ಛೇ! ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮೀ, ಈಗ ತಾನೇ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಫುಲ್ ಮೀಲ್ಸ್ ಹಾಕಿಸಿದ್ದೀವಷ್ಟೆ!' ಎಂದಾಗ ಈ ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಕವಿಗಳು ತೊದತೊದಲುತ್ತಲೇ ಈ ಕಿಡಿಗೇಡಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು: 'ಗುರುಗಳೇ ದಲಿತರಿಗೆ ಫುಲ್ ಮೀಲ್ಸೇ ಕಿಕ್ ಕೊಡಲು ಸಾಕು!'

-ಕಿಡಿಗೇಡಿ

ಸಮಕಾಲೀನ

ಲೋಹಿಯಾ ನೆನಪು

ಮಾರ್ಚ್ ೨೩ ಲೋಹಿಯಾ ಜಯಂತಿ. ಇವರು ಈಗ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ೧೦೩ ವರ್ಷ ತುಂಬುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ೫೭ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೇ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹಠ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಜನ ಹೇಳುವಂತೆ ತಪ್ಪು ರೋಗ ನಿದಾನ ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ತಪ್ಪು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಅಸು ನೀಗಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯದ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಜೀವಸೆಲೆಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬಯಸಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕರ್ಯಸೂಚಿಯೊದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕಾಲದ ಜೊತೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವಾಗ ತಾವು ಒಂದೆರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೇನೋ ಎಂಬ ಆತಂಕ ಅವರನ್ನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಾಡಿತ್ತಾದರೂ, ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಜನ ತಮ್ಮ ಕೇಳೇ ಕೇಳಬೇಕಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಅವರಿಗಿತ್ತು.

ಆ ದಿನಗಳು ಇಂದು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಎದೆಯ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿಯುತ್ತಿವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಆದಿ ತುಡಿತವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾದ ಸಮಾನತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಂದು ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ಸರಳವಗಿರದೆ ಜಟಿಲಗೊಂಡು, ಅವರ ಕಾಲದ ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಇಂದು ತದ್ವತ್ತಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಅವರು ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಧಾರಗಳು ಅವರ ರಾಜಕಾರಣದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಇಂದಿನ ಜಾಗತೀಕರಣದ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಸಮನಾತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅದರ ರೂಕ್ಷ ಆದಾಯ ಸಮಾನತೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಸುಧಾರಿತ ರೂಪವೆನ್ನಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳ ಸಮಾನತೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳಾಚೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಅದು 'ಬಾಹ್ಯ ಬಂಧುತ್ವ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರಶಾಂತಿ' ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿ ಹೊಸ ಸಮತೋಲನವೊಂದನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಹೊಳಹನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಂದೇ ಅವರು ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದದ ಆಶಯವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯವೂ ಕ್ಷೀಷೆಯ ಶಬ್ದವೂ ಆಗಿದ್ದ ಸಮಾನತೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಮತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಚಲಾವಣೆಗೆ ತಂದು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು.

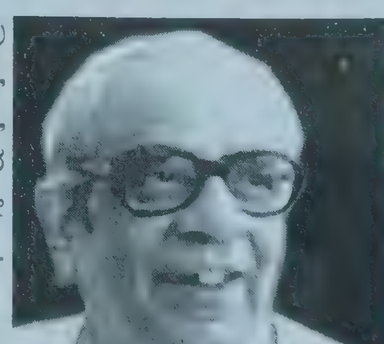
ಮನುಷ್ಯನ ವಿವೇಕವನ್ನು ಅಂದರೆ ತನ್ನೊಳಗಿನ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ಸಂಪತ್ತುಗಳ ನಡುವಣ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ 'ತನಗೆಷ್ಟು ಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಸಾಕು' ಎಂಬ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿನ 'ಸಾಕು' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ಜಾಗತೀಕರಣವೆಂಬುದು ಅಸಂಬದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಅಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅದು ಬಡವ-ಶ್ರೀಮಂತರೆನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವ ಹಪಾಹಪಿಯನ್ನು ಬರೀ ಆರ್ಥಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಹಿಂಸೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ರೂಪ, ತೀವ್ರತೆ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯವೆನ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾನ್ಯತೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗತೊಡಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ನಾಗರೀಕತೆ ಎಂಬುದನ್ನೇ ಅಸಭ್ಯತೆ ಎಂದು ಕರೆದ ಯುಗಪುರುಷ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಭಿನ್ನಮತೀಯ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾ ತಮ್ಮ ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯದಲ್ಲೇ ಬಾಳಿ ಹೋದ ತಮ್ಮ ತುಂಬು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಹಲವು ಕಂಪನಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಇಂದಿನ ಈ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ನಮಗೆ ಕೆಲವು ಹೊಳಹುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ಸೆಳಕು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರದ ಕರ್ತೃ ಲೋಹಿಯಾರ ಹಲವು ಬೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಒಡನಾಡಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ಆಧುನಿಕ ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ವರ್ಯುಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರೂ, ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪುರಸ್ಕೃತರೂ ಆದ ಪು.ಲ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು. ಅವರು ಇದನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು ಲೋಹಿಯಾರ ಒಡನಾಡಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದುಮತಿ ಕೇಳ್ಕರರು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಲೋಹಿಆ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮುನ್ನುಡಿಯಾಗಿ.

ಲೋಹಿಯಾ ನೆನಪಿನ ಭಾಗವಾಗಿ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಲೇಖನ, ಇಂದು ಜ್ಞಾನಜಿಜ್ಞಾಸಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಮೂಲಭೂತ ಸಂದಿಗ್ಧಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ'ದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕುರಿತ ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಒಂದು ಪರಿಶಿಲನೆಯನ್ನು ಕುರಿತಾದ್ದು. ಇದನ್ನು ಬರೆದವರು ಲೋಹಿಯಾ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿರುವ ಡಾ॥ ರಾಜರಾಂ ತೋಳ್ಪಾಡಿಯವರು –ಸಂಪಾದಕ

ಡಾ. ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾಃ ಒಬ್ಬ ರಸಿಕ ರುದ್ರ ತಪಸ್ವಿ

–ಪು.ಲ. ದೇಶಪಾಂಡೆ

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ, ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಬಾಳುವ ಸಿದ್ಧತೆ ಬೇಕು: ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಹೊರಟ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ 'ಸತ್' ಹುಡಕಲು ಹೊರಟವರು. ಜೊತೆಗಾರರಾಗಿ ಅವರೊಡನೆ ನೀವು ಬಂದರೊ ಸೈ, ಬರದಿದ್ದರೂ ಸೈ, ಈ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನಡೆಯುವವರು ಅವರು. ಸಲ್ಲದ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವನ್ನಾಡುವ ಚಾಳಿಯಿದ್ದ ಈ ಮನುಷ್ಯ 'ನ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರಿಯರ್'ದಂತಹ ಸಂಭಾವಿತ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅರಿಯದವನು. ರಸಿಕನಾದರೂ ಒರಟ. ಆನಂದವನ್ನು ಸಂಚಯಿಸುವವನಾದರೂ ವಿರಕ್ತನು. ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಕಟತೆಯಿಂದ ಅಪ್ಪುವವನು, ಅಷ್ಟೇ ಅಲಿಪ್ತನು. ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕ ಅಂತರಂಗದವನು, ಅಷ್ಟೇ ಭೀತಿದಾಯಕ ಬಹಿರಂಗದವನು. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಲು ಬಂದರೂ ಪೆಟ್ಟು ಹಾಕಲು ಬಂದಂತೆ ಬರುವವನು. ಈ ಒಡ್ಡೊಡಾದ ಬಹುವ ಮಡಿಕೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಡಾ. ಕೇತ್ಕರ್, ವಿಸೂಭಾವೊ ರಾಜವಾಡೇ, ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಫುಲೇ ಇಂತಹವರ ಹಾಗೆ ಮರಾಠಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಕಾರ ತಾಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಗಡಕಯವರು ಬಣ್ಣಿಸಿದ,

ಗಡಸು ದೇಶವು, ಗಟ್ಟಿಗ ದೇಶವು,
ಕಲ್ಲಿನದೇ ಈ ದೇಶ !
ನಯನಾಜೂಕಿನ, ಕೋಮಲ ದೇಶವು, ಹೂವುಗಳದೂ ಈ ದೇಶ !!

ಎಂಬ ವರ್ಣನೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಷ್ಟಯೇ ಡಾಕ್ಟರ್ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೂ ಸರಿಹೊಂದಬಹುದಿತ್ತು.

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಒರಟುತನಕ್ಕೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ದೊರಕಿತು. 'ಹಣ ತೆತ್ತು ಗೋಳುಗರೆಯಲು' ಹಚ್ಚುವ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಗೋಡೆಗಳ ನಂತರ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ-ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಗೋಡೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿ – ಅವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ವಿಕೃತಗೊಳಿಸುವ ಇಪ್ಪೋ ಸಂರ್ಭಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡರು. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಕೊಡ 'ಗಚ್ಛ ಸೂಕರ ಭದ್ರಂ ತೇ' ಎಂಬ ಠೀವಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ರಾಡಿಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ ಮುಂದೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತ ಲೋಹಿಯಾ. ನಾಲ್ವತ್ತೆರಡರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿದ ಲೋಹಿಯಾ ಮರೆಯಲಾಗಿದ್ದರು. ಅಮೆರಿಕೆಯಿಂದ ಆಯಾತವಾಗುವ ಆಧುನಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಬಾಳುವವರಿಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು 'ಕ್ರೂಡ್' ಆಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. "ಅಂಗ್ರೇಜಿ ಹಟಾವ್' ಎಂದೆನ್ನುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸುಸಂಸ್ಕೃತನೆಂದು ಹೇಗೆ ಕರೆಯವುದು? ಮಮ್ಮಿ-ಡ್ಯಾಡಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜನರಿಗೆ ಅವರು ಗ್ರಾಮ್ಯರಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು. ಭೋಜನದ ಬಳಿಕ ತಾಂಬೂಲಸೇವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸವಿಯುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ಅರಸಿಕರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಲೆನಿನ್- ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಪುರಾಣ ಪಂಥೀಯರಿಗೆ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಿವಾದಿಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ನವಶ್ರೀಮಂತ ಆಂಗ್ಲ ಭಾರತೀಯರಿಗಂತೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅದೆಷ್ಟು ಕೋಪ! 'ರೀಡರ್ಸ್ ಡೈಜೆಸ್ಟ್'ನಲ್ಲಿಯ ಹಾಸ್ಯ ಚುಟುಕುಗಳು, 'ಲೈಫ್' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳು, ಮತ್ತು 'ಟೈಮ್ಸ್'ನಲ್ಲಿಯ ತಲೆಬರಹಗಳು ಇವುಗಳ ಹೊರತಾಗಿಈ 'ಕಲ್ಚರ್ಡ್' ಜನರ ವಾಚನದ ಮೇರೆ ಮೀರಿರುವದಿಲ್ಲ. ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಹಿಸ್ಕಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸಲು ಇಷ್ಟು 'ಶಿಕ್ಷಣ'ವು ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ.ಮಿಸೆಸ್‌ಗೆ ಲೇಟೆಸ್ಟ್ ಫ್ಯಾಶನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರೈಸಲು ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಂಡ್-ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ ಬರುವ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪಿಂಕಿ ಮತ್ತು ಡಿಂಕಿಗೆ *ಹಾರರ್ ಕಾಮಿಕ್ಸ್* ಮತ್ತು *ಮರ್ಡರ್ ಸ್ಟೋರೀಜ್*ಗಳ ಮೇವನ್ನು ಒಗೆದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಪಾಳೆಯವು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ನಾಜೂಕಿನ ಜನರಿಗೆ 'ಅಂಗ್ರೇಜಿ ಹಟಾವ್' ಎಂದೆನ್ನುವ ಲೋಹಿಯಾ ಕ್ರ್ಯಾಕ್, ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್, ಜಂಗ್ಲೀ, ಕ್ರೂಡ್ ಎಂದು ಅನಿಸುವದು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಭಾರತವು ಭಾರತೀಯ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲ ಭಾರತ ಎಂಬ ಅದೃಶ್ಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆಯಾದುದರಿಂದ ಹೊಸ ತುಡಿತಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿವೆ. ಆಂಗ್ಲ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿದೆ. ಈ ದೇಶಿ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತೆಯು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ, ಆತ್ಮಗೌರವದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ್ನ ಒಳಹೊರಗನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಬಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರುವವನು ತಮ್ಮವನು, ಬರದಿದ್ದವನು ಕೇವಲ 'ಕೂಲಿ'ಯಾಗುವ ಇಲ್ಲವೆ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 'ಬೋರಾ' ಆಗುವ ಪಾತ್ರಧಾರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿದ ಪಾಠ. ನಾಳೆ ದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯಭಾರವು ಆರಂಭವಾದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕ್ರಿಸ್ತಿ ಮತಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತ, ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗಿಂತ ಜೇಮ್ಸ್ ಬಾಂಡ್‌ನೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಲಿಗೆ ಇರುವ ಆಂಗ್ಲ ಭಾರತೀಯರ ಪಾಡೇನು? ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂರುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆರಬೇಕಾಗುವ ತುಟ್ಟಿಯಾದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಕರ್ತ್ಯರನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಇಡಿಯ ಜ್ಞಾನಭಾಂಡಾರವು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವರ ಯುಕ್ತಿವಾದ. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜನರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ಅದರ ಮರಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸೆಯಬೇಕು? ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ರು ಕ್ರಿಸ್ತೀ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರನ್ನೂ ತಂದಿದ್ದರು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕ್ರಿಸ್ತಿಗಳೇ ಏಕಾಗಬಾರದು? ಇದಕ್ಕಿಂತ ರಶೀಯಾ ಇಲ್ಲವೇ ಅಮೇರಿಕಾ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗಿನ ಚೀನಾ ಇವುಗಳದೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಎಂದೇಕೆ ನಾವು ಬದುಕಬಾರದು? ಈ ಭಾರತೀಯತ್ವದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತೊಂದರೆ ಬೇಕಾದದ್ದಾದರೂ ಏಕೆ?

ದುರ್ದೈವವಿಷ್ಟೇ, ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಪರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರೇಮವು ನೌಕರಿ ಪಡೆಯುವ ವ್ಯಾಪಕ ಸೌಲಭ್ಯದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರ ಮತಾಂತರಗಳೂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಐಹಿಕ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಚಾಕರಿಗಾಗಿ, ಕೆಲವಂತೂ ಪುನರ್ಲಗ್ನ ಇಲ್ಲವೆ ವಿವಾಹವಿಚ್ಛೇದನೆಯ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ! ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ವಾದಿಗಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ತವಕವಿಲ್ಲ ಡಾ.ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದರೆಂಬದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೇಖನದಲ್ಲಿಯ ಇಲ್ಲವೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ತಪ್ಪು ಕೂಡ ಅವರು ಒಡನೆಯೇ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅವರು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದರು. ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಭಾರತದವರು ದಕ್ಷಿಣದ ಒಂದಾದರೂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಅಗ್ರಹದಿಂದ ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಲೋಹಿಯಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಈ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಅವರ ಮತ. ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಶೇಕಡ ತೊಂಭತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಗಂಧಗಾಳಿ ಇಲ್ಲವೋ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದೆಂದರೆ ಶೇಕಡ ಹತ್ತು ಜನರು ಇನ್ನುಳಿದ ಶೇಕಡ ತೊಂಭತ್ತು ಜನರನ್ನು ಆಳುವದು. ಅಂದರೆ ಇವರು ಹೊಸ ಮೊಗಲ್‌ರಂತೆ. ಇಂತಹ ಮೋಗಲ್‌ರ ವಿರುದ್ಧ ಲೋಹಿಯ ರೊಚ್ಚಿಗೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೊಚ್ಚು ಅನೇಕ ವಿಧದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಒತ್ತಾಯ ನಮಗೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಆ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವಾದಿ, ಪ್ರತಿವಾದಿ ಇಲ್ಲವೆ ಆರೋಪಿಗಳಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ತಿಳಿಯದ ಅಂಗ್ರೇಜಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತವೆ. ನ್ಯಾಯದಾನವು ಅಂಗ್ರೇಜಿ ತಿಳಿಯುವ ವಕೀಲ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಇವರ ನಡುವಿನ ಖಾಸಗಿ ವಿಷಯವಿದ್ದಂತೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನಮರಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ನಮಗೆ ಅಮಾನುಷವಾಗಿ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಅಮಾನುಷ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ನಮಗೆ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ವಿಹೀನರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಪರಕೀಯ ಭಾಷೆಯ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಮೂಕರಾದ, ಭೀತಿಗ್ರಸ್ತರಾದ, ಬಡತನದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ, ಮಾನವತೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ವಂಚಿತರಾದ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ರೇಗಿದಾಗ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರುಅಡ್ಡತಿಡ್ಡವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರು ಲೋಹಿಯಾ ಆಗಿ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ – ಆ-ಬಳಲಿದ, ಉಪೇಕ್ಷಿತ, ಹಸಿದ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾರತೀಯನ ಜೀವ ಸಂಚಾರ ಅವರ ದೇದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹಸಿದ ಮನುಷ್ಯನ ಬಗೆಗಿರುವ ಕಳವಳವು ದೆವ್ವ ಬಡೆದಜಂತೆ ಅವರನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಗಲಾಟೆ ಅವರದ್ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.ಲೋಹಿಯಾ ಎಂಬ ಗಿಡವನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಕೋಟ್ಯಾವಧಿ ಅರೆನಗ್ನ, ಅರೆಹೊಟ್ಟೆಯ, ಅರೆಮಾನವನ ಬದುಕನ್ನು ಬದುಕುವ, ಜೀವಂತ ಪಿಶಾಚಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಬೆಂದ, ರೋಸಿದ ಪಿಶಚಿಗಳಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ದೇಹದ ಆಲದ ಮರವನ್ನು ಒಡ್ಡುವ ಈ ಮನುಷ್ಯ ನಮ್ಮಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ದಿಲ್ಲಿಯ ಸಾರ್ವಜನಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು

ಜನಜಾಥಾವೊಂದರಲ್ಲಿ ಜೆಪಿಯೊಂದಿಗೆ ಲೋಹಿಯಾ

ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದರು.. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಒಲವಿದ್ದ ಈ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುವ ವಿಧಿರಾಯನ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ .ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಾಯುವಾಗ ಬೇಡಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಿಗಲೂ ಇಲ್ಲ. ಸುರಿಸಿದ ಕಣ್ಣೀರುಗಳು ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾಗಿದ್ದವು. ಫಕೀರನಂತೆ ಬದುಕಿದ; ಫಕೀರನಂತೆಯೇ ಸತ್ತ

ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಡಿದೇಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇದು. ಪ್ರಖರವಾಗಿದ್ದುದು ನಿಜ, ಆದರೆ ಈ ವಿಷ್ಣುದಾಸನು ಮೇಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿದುವಾಗಿಯೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದನು, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರನ್ನು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಈ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಚಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಹವಾಸದ, ಅವರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಣುಕಿ ನೋಡುವ ಸುಯೋಗವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಗೆ ಲಭಿಸಬೇಕು? ನನ್ನ ಜಾತಕದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗುವ ನವಿಲುಗರಿಗಳಂತೆ ಆ ಇಣುಕು ನೋಟಗಳನ್ನು ನಾನು ಜತನವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾಲವತ್ತೆರಡರಲ್ಲಿಯ , ಅವರು ನನ್ನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಹೀರೋ! ಅಚ್ಯುತರಾವ್ ಪಟವರ್ಧನ್, ಲೋಹಿಯಾ, ಜಯಪ್ರಕಾಶ್, ಎಸ್. ಎಮ್, ಮೆಹೆರ್ ಅಲಿ, ಅರುಣಾ ಅಸಫ್ ಅಲಿ ಇವರು ನಮ್ಮ ದೇವ್ ಆನಂದ್ ಮತ್ತು ಮೀನಾಕುಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು! ಆದರೆ ಆ ವೇಳೆಗೇ ದೂರದಿಂದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡುವದು ಅವರ ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಓದುವುದು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳುವದು, ಇಷ್ಟೇ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಭೆಟ್ಟಿಯ ಯೋಗವು ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ತಡವಾಗಿ ಬಂತು,

ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ 'ಅವಿದಿತಗತಯಾಮಾ ರಾತ್ರಿರೇವ ವ್ಯರಂಸೀತ್' ಅನ್ನುವಂತೆ ಆಯಿತು. ಮುಂಬಯಿಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಭಯ್ಯಾ ಬಂದು 'ಬಾಯಿ ದೂಧ್' ಎಂದಾಗ ಅರಿವಾಯಿತು ರಾತ್ರಿ ಮಗಿಯಿತೆಂದು. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನದು ಅದು ಮೊದಲ ಭೆಟ್ಟಿ. ಜಾರ್ಜ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವೆಂದರೆ ನನಗೆ ಸೇರದ ವಿಷಯ. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಸಮಾಜವಾದ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು, ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭೀತಿಯನ್ನು ತಾಳಿಯೇ ನಾನು ಆ ಸ್ನೇಹಿತರ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ತನ್ನ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನೂ ಕೂಡ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ಅದೃಶ್ಯವಾದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಂತಿರುವನೆಂದ ಬಳಿಕ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರಂತೂ ಅದೆಷ್ಟು ಹಿರಿಯ ಮನುಷ್ಯ! ನೆಹರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೂಡ ಅಂಜದವ.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ನನಗೆ ಪ್ರಚಂಡ ಆಘಾತವನ್ನೇ ಉಂಟು ಮಾಡಿದರು. ಹಚ್ಚೆಂದರೆ ಗ್ಲೊಕೋ ಬಿಸ್ಕತ್ತು, ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಮ್ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿದ ಅವಲಕ್ಕಿ, ಹಸಿರು ಸಿಪ್ಪೆಯ ಮಾಗದ ಬಾಳೆಯಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕೆನೆ ತೇಲುತ್ತಿರುವ ತಣ್ಣಗಿನ ಚಹವಷ್ಟೇ ಸಿಗಬಹುದೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹೋದರೆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರು ಮಾತ್ರ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಕೋರ್ಸುಗಳ ಚೀನೀ ಭೋಜನವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಾಗಬೇಡ? ಆ ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಥೇಟ್ ಹಾಗೇ ಆಯಿತು.

ಲೋಹಿಯಾಗೆ ಆ ಜಪಾನಿ ಗೇಶಾ 'ನನಗೆ ಈ ವರೆಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದ ಜನರಲ್ಲಿ ನೀವು ನನಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದೀರಿ!' ಎಂದು ಅಂದಿದ್ದಳಂತೆ. ಈ ಮಾತನ್ನೆ ನಾನೂ ಇಂದಿಗೂ ಆ ರಾತ್ರಿಯ ನೆನಪಾದೊಡನೆ ಈ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ರ, ಶಿಲ್ಪ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ನಾಟ್ಯ, ಇತಿಹಾಸ, ತತ್ವಜ್ಞಾನ –ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಅವೆಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳು! ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜೊತೆ ಅವರ ಮಾತಿನ ಗಾರುಡಿ! ಅವರು ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ರಸಿಕತೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಿಸಿದರು. ಅನುಭವದ ಅಮೃತ ಕುಂಭಗಳು ಬರಿದಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆತ್ತಿ ಕೆರಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ನಿಸ್ಸಂಕೋಚ–ನಿರಾಂತಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಗಂಟೆ, ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಲಿ ಆಟವಾಡುವ ಗೆಳೆಯರಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಅನಿಸಿರಲು ಸಾಕು. ಇದು ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಮಾಟ. ಅವರು ತಾವೇ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕುತ್ತಾ ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಪ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ದಡಪಡಿಸುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ರಾತ್ರಿ ಈ ಹಿರಿದಾದ ಮನುಷ್ಯನ ದರ್ಶನ'ವು ನನಗಾಯಿತು.

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರಲ್ಲಿಯ 'ಕವಿ'ಯನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೆ. ದೀದಾವರ' ನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಈತ ಬಣ್ಣ, ರಸ, ಗಂಧ, ಸ್ಪರ್ಶ, ನಾದಗಳ ಇಷ್ಟು ಲೋಭಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ಕಲ್ಪನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಪುಢಾರಿಗಳ ಅರಸಿಕತ್ವವು ಹೊಗಳುವಂತಹದು. ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಪದ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾದಾ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ ಪದವನ್ನು ಮರೆತು ದೇವರ ದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಎಷ್ಟೋ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಜನರು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಕರುಣೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಗಡಸು, ಅಸಭ್ಯ, ಜಗಳಗಂಟ ಇಂತಹ ದೂಷಣೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯ ಭಾರತೀಯ ಶಿಲ್ಪದ ಮೇಲೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಗಯಟೆಯ ವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿನ ಹಿರಿತನದಿಂದ ಮೈಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಭಾರತೀಯ ಲೋಕವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿಯ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ಭಾವಪರವಶನಾದಂತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇದೆಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ನಡೆದಿತ್ತು. ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೊಡುವವನ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವವನ ಗೆಳೆತನದ ಪಾತಳಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೇ ಅದು ಈ ಹೃದಯದಿಂದ ಆ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ದಾಟುತ್ತದೆ. ಬೌದ್ಧಿಕಗಳು ರೂಕ್ಷ. ಹಾರ್ದಿಕಗಳು ಬೇಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವು ದ್ರವಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. 'ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವಿನೋದನಿ' ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ವಿನೋದದ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವು ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹಣೆಗೆ ಗಂಟುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ನಡೆದಾಗ ಆ ಚರ್ಚೆಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಪ್ರದರ್ಶನದ ಅಹಂಕಾರವು ಹೊರಬರುವದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ನಗುನಗುತ್ತ ಸಾಗಿದಾಗಲೇ ಆ ಚರ್ಚೆಗಳು ರುಚಿಕರವಾಗುತ್ತವೆ. ಸುವಾಸಿಕವಾಗುತ್ತವೆ.

ಡಾಕ್ಟರರು ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ 'ಭಾರಿ' ಪಂಡಿತರಾಗಿರಲಿಲ್ಲಿ ಭಾರಿತನವು ಮೇದವೃದ್ಧಿಯ ಲಕ್ಷಣ. ಅರಗದ ಅನ್ನದಿಂದ ಮೇದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಗದ ವಿದ್ವತ್ತೆಯಿಂದ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಜಡತ್ವ ಒದಗುತ್ತದೆ.

ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಅರಗಿದಾಗ ಪಂಡಿತನೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಡಾಕ್ಟರ್‌ರಂತಹರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿದಾಗಲೇ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುತ್ತಲಿನ ಸಮುದಾಯವು ಸಣ್ಣದೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಚಂಡ ಸಭೆಯೇ ಇರಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಅಲ್ಲಿಯ ನಡೆನುಡಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಹಜತೆಯು ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುತ್ತು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳುವದನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರತೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಶ್ರವಣೇಂದ್ರಿಯದಲ್ಲಿ ಒಂದುಗೂಡಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾತಾಡಲು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದೊಡನೆ ಬಿಚ್ಚು ಬಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ದಿಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ನಾಟ್ಯಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರು. ನನ್ನನ್ನೂ. ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಸಂಗಡಿಗ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಚಹಪಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ. ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯ ನೂರು-ನೂರೈವತ್ತು ಹೆಸರಾದ ಜನರು ಹಾಜರಾಗಿದ್ದರು. ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಹುಲ್ಲುಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಸಮೂಹ ನೆರೆದಿತ್ತು. ಈ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ, ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಯನ್ನೂ ನಾಚಿಸುವಂತಹ ಅತಿಥ್ಯವನ್ನು ನಾನೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾರೆ. ಆ ಎಲ್ಲ ಬಂಧುಗಳ ಅದರೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಗ್ರಹದಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿದ್ದವು. ರಾಜಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ವಾದವಿವಾದಗಳು ಜರುಗಿದ್ದವು. ವಿವಿಧ ಮತಗಳ ಜನರು ಆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದೊಡನೆ ನನಗೆಷ್ಟೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅದು ಇರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಎಂದಿಗೂ ತಪ್ಪಿಕೂಡ ಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕಲಾಭಿರುಚಿಯು ಉಚ್ಚಮಟ್ಟದ್ದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಚಾರದ ಕಿನ್ನರಿ ಬಾರಿಸಲು ಹಚ್ಚುವ ಕಲಾಹೀನ ವಿಚಾರವು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸೋಕುವದೂ ಶಕ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆದ ಭೆಟ್ಟಿಯಿಂದಾಗಿ ನನಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅನಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಒರಟಾದ ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಸೌಂದರ್ಯಾಭಿಜ್ಞತೆಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ಅಧಿಕಾಧಿಕ ಜನರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮೂಲಕ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಯೋಗ ಬಂದಿದೆ.. ಆದರೆ ಅದೆಷ್ಟು ತಡವಾಗಿ!

ಉತ್ತಮ ಕಲಾನಂದಕ್ಕಾಗೆ ಹಾತೊರೆಯುವ ಲೋಹಿಯಾ, ಮಾನವತೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ ಲೋಹಿಯಾ, ತತ್ವಚಿಂತಕ ಲೋಹಿಯಾ, ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಲೋಹಿಯಾ ಜೀವನಾಸಕ್ತ ಲೋಹಿಯಾ, ಹೀಗೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಂದ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಅಂತರಂಗದ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳೂ ಮುಂದಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ರಾಜಕಾರಣದ ಮಧ್ಯೆ ಬಿಡುವು' ಎಂದು ಅವರು ಪರಿಹಾಸದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ 'ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ' ಆಗಿದೆ. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರೆಂದಿಗೂ ' ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಧರಿಸಲಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನಿಳಿಸಿ ಬದಿಗಿಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕಾರುಭಾರು ಬಟ್ಟಬಯಲು. ಅವೆಷ್ಟೋ ಪರದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಮನುಷ್ಯ ಅಪ್ಪಟ 'ದೇಸಿ'ಯಾಗಿದ್ದನು. ಒಳಗೆ-ಹೊರಗೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು, ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಬಿತ್ತು-ಹೀಗಿತ್ತು ಅವರ ರೀತಿ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಆ ಪ್ರಹಾರ ನೆಹರೂ ಅವರ ಮೇಲೆಯೋ, ಇನ್ನುಳಿದ ಬೇರೆ ಯಾರ ಮೇಲೆಯೋ ಎನ್ನುವುದರ ಪರಿವೆ ಅವರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಟತೊಟ್ಟು ಪ್ರಿಯವಾಗುವ ಹಂಬಲ ಇರದವನಿಗೆ 'ಅಪ್ರಿಯ'ನಾಗುವ ಭೀತಿ ಏಕೆ?

ಸ್ತ್ರೀಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಉಚ್ಚ ಉದಾತ್ತತೆಯ ಸುಳ್ಳು ಮಡಿವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಅವರೆಂದಿಗೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಝುಗಝುಗನೆ ಮಿನುಗುವ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಒಳಂಕಣದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುಮವ ಮಂದ ದೀಪದ ಬತಿಯಂಥೆ ಮಿಣಮಣಸುವ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಒಳಾಂಕಣದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವ ಮಂದ ದೀಪದ ಬತ್ತಿಯ ಮಿಣಮಿಣಸುವ ಸೌಂದರ್ಯ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅವರು ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದರು. ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷಣದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಆ ಅಮೇರಿಕನ್ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ, ಅಮೇರಿಕನ್ ಹೆಣ್ಣು ಹೇಗೆ ರಾಜಕನ್ಯೆಯಂತೆ ಥಳಥಳಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಆ ಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ನಟರಾಜ ವಶೀ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಳು. ರಾಜಕನ್ಯೆಯರ ಆ ಬೆಡಗಿನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೌಮ್ಯ, ಶೀತಲವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವು ಅವರಿಗೆ ಕಂಡಿತು. ಆಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವರು ಆ ಅಮೇರಿಕನ್ ಹೆಂಗಸರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, "ನೀವು ರಾಜಕನ್ನೆಯರು ನಿಜ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ದೇವಕನ್ಯೆಯವರಂತೆ ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ." ಎಂದರು. ನಮ್ಮ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಡುವ 'ವಲ್ಕಲೇನಾಪಿ ತನ್ವೀ' ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುವ ನೂರಾರು ಕೃಷಿಕನ್ನೆಯರು, ಗಿರಿಜಾ, ಮತ್ಸಗಂಧಾ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಯಾರ ಕಣ್ಮುಂದಿನಿಂದ ಥಟ್ಟನೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಬಹುದೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಡಾಕ್ಟರರ ಈ ಸೌಂದರ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮರ್ಮವು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಭೂತಿಗಳ ಅಪಾರ ಆಕರ್ಷಣೆ ಇದ್ದ ಮನುಷ್ಯ ಈತ ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಗ್ರೇಟಾ ಗಾರ್ಬೋ ಮತ್ತು ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್ ಅವರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವ ತೀವ್ರ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ. ಎಲ್ಲ ಬದಿಗಳಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಬಾಳನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಹಠದ ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವ ಉದಾಹರಣೆ ಬೇಕು? 'ಉತ್ಕಟ ಭವ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು, ಸಪ್ಪೆಯಾದುದನೆಲ್ಲ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು' ಎಂಬ ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸರ ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿಮತ್ವದ ಸಾರವಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ನಿಸ್ಸತ್ತ್ವತೆಯಿಂದ ಅವರು ಕೆರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವರು ಮತ್ತು ದೈವ, ಎರಡೂ ದುರ್ಬಲರಿಗೆ ಘಾತಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ರಾಜಕಾರಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈಗ ಕೇವಲ 'ಮುಚ್ಚುಮರೆಸುವ'ದರಲ್ಲೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಇಂದಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ದೊಂದಿಗೆ ಇಂತಹ ಮನುಷ್ಯನು ಹೇಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವನು? ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಹಿತಕರವಾಗುವಂತಹವು. ಆದರೆ ಮೂಲಧಾರ ಮಾತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾರತೀಯ. "ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಶಿವ ಎಂದರೆ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಕನಸುಗಳು." ಇಂತಹ ಸೂತ್ರಮಯ ವಾಕ್ಯವು ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಲೇಖನದ ಕೊನೆಗಿರುವ ಅವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೂ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತಮಾತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬಾಲಕನ ಆರ್ತತೆಯಿಂದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಬೇಡುವ ವ್ಯಾಕುಲ ಲೋಹಿಯಾರವರ ದರ್ಶನವು ಅಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

"ತಾಯಿ ಭಾರತಿಯೇ ನಮಗೆ ಶಿವನ ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡು ಕೃಷ್ಣನ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಕೊಡು, ರಾಮನ ಕೃತಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡು. ಅಪರಿಮಿನ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನೂ ರೂಪಿಸು. ಉನ್ಮೇಷಶಾಲಿಯಾದ ಹೃದಯವನ್ನು ಕೊಡು. ಆದರೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಾಳ್ಮೆ-ಮಿತಿಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸು." ಉಪನಿಷತ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿನನ ಋಷಿಗಳಾದರೂ ಬೇರೆಯ ಏನನ್ನು ಬೇಡಿದ್ದರು? ಈ ಕಳವಳ ಸಂತರದು, ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡನದಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಶಿವ ಇವರಿಂದ ಬಂದುದು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದ ಅಡ್ಡಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಶಿವ ಈ ಜೀವನದ ಬಗೆಗಿರುವ ಮೂರು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕತೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಸಿ ಸೆಕ್ಯೂಲರ್ ಜನರಿಗೆ ಇವು ಹಿಂದು ದೇಶದ ಹೆಸರುಗಳೆಂದು ಅನಿಸಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಜಾಹೀರು ರೀತಿಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸುವದೇ? ಶಿವ ಶಿವಾ, ರಾಮ ಗೋವಿಂದಾ!

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಭಾರತೀಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯ ಕರ್ಮಯೋಗವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಕಬೀರನ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನು. "ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು, ಅದರ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು

ಜನಜಾಥಾವೊಂದರಲ್ಲಿ ಜೆಪಿಯೊಂದಿಗೆ ಲೋಹಿಯಾ

ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳದರು.. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಒಲವಿದ್ದ ಈ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುವ ವಿಧಿರಾಯನ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ .ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಾಯುವಾಗ ಬೇಡಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಿಗಲೂ ಇಲ್ಲ. ಸುರಿಸಿದ ಕಣ್ಣೀರುಗಳು ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾಗಿದ್ದವು. ಫಕೀರನಂತೆ ಬದುಕಿದ; ಫಕೀರನಂತೆಯೇ ಸತ್ತ

ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಡಿದೇಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇದು. ಪ್ರಖರವಾಗಿದ್ದುದು ನಿಜ, ಆದರೆ ಈ ವಿಷ್ಣುದಾಸನು ಮೇಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿದುವಾಗಿಯೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದನು, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರನ್ನು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಈ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಚಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಹವಾಸದ, ಅವರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಣುಕಿ ನೋಡುವ ಸುಯೋಗವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಗೆ ಲಭಿಸಬೇಕು? ನನ್ನ ಜಾತಕದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗುವ ನವಿಲುಗರಿಗಳಂತೆ ಆ ಇಣುಕು ನೋಟಗಳನ್ನು ನಾನು ಜತನವಾಗಿಟ್ಟದ್ದೇನೆ. ನಾಲವತ್ತೆರಡರಲ್ಲಿಯ , ಅವರು ನನ್ನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಹೀರೋ! ಅಚ್ಯುತರಾವ್ ಪಟವರ್ಧನ್, ಲೋಹಿಯಾ, ಜಯಪ್ರಕಾಶ್, ಎಸ್. ಎಮ್, ಮೆಹೆರ್ ಅಲಿ, ಅರುಣಾ ಅಸಫ್ ಅಲಿ ಇವರು ನಮ್ಮ ದೇವ್ ಆನಂದ್ ಮತ್ತು ಮೀನಾಕುಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು! ಆದರೆ ಆ ವೇಳೆಗೇ ದೂರದಿಂದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡುವದು ಅವರ ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಓದುವುದು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳುವದು, ಇಷ್ಟೇ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಭೆಟ್ಟಿಯ ಯೋಗವು ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ತಡವಾಗಿ ಬಂತು,

ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ 'ಅವಿದಿತಗತಯಾಮಾ ರಾತ್ರಿರೇವ ವ್ಯರಂಸೀತ್' ಅನ್ನುವಂತೆ ಆಯಿತು. ಮುಂಬಯಿಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಭಯ್ಯಾ ಬಂದು 'ಬಾಯಿ ದೂಧ್' ಎಂದಾಗ ಅರಿವಾಯಿತು ರಾತ್ರಿ ಮಗಿಯಿತೆಂದು. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನದು ಅದು ಮೊದಲ ಭೆಟ್ಟಿ. ಜಾರ್ಜ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವೆಂದರೆ ನನಗೆ ಸೇರದ ವಿಷಯ. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಸಮಾಜವಾದ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು, ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭೀತಿಯನ್ನು ತಾಳಿಯೇ ನಾನು ಆ ಸ್ನೇಹಿತರ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ತನ್ನ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನೂ ಕೂಡ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ಅದೃಶ್ಯವಾದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಂತಿರುವನೆಂದ ಬಳಿಕ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರಂತೂ ಅದೆಷ್ಟು ಹಿರಿಯ ಮನುಷ್ಯ! ನೆಹರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೂಡ ಅಂಜದವ.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ನನಗೆ ಪ್ರಚಂಡ ಆಘಾತವನ್ನೇ ಉಂಟು ಮಾಡಿದರು. ಹಚ್ಚೆಂದರೆ ಗ್ಲೂಕೋ ಬಿಸ್ಕತ್ತು, ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಮ್ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿದ ಅವಲಕ್ಕಿ, ಹಸಿರು ಸಿಪ್ಪೆಯ ಮಾಗದ ಬಾಳೆಯಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕೆನೆ ತೇಲುತ್ತಿರುವ ತಣ್ಣಗಿನ ಚಹವಷ್ಟೇ ಸಿಗಬಹುದೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹೋದರೆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರು ಮಾತ್ರ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಕೋರ್ಸುಗಳ ಚೀನೀ ಭೋಜನವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಟ್ಟದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಾಗಬೇಡ? ಆ ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಥೇಟ್ ಹಾಗೇ ಆಯಿತು.

ಲೋಹಿಯಾಗೆ ಆ ಜಪಾನಿ ಗೇಶಾ 'ನನಗೆ ಈ ವರೆಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದ ಜನರಲ್ಲಿ ನೀವು ನನಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದೀರಿ!' ಎಂದು ಅಂದಿದ್ದಳಂತೆ. ಈ ಮಾತನ್ನೆ ನಾನೂ ಇಂದಿಗೂ ಆ ರಾತ್ರಿಯ ನೆನಪಾದೊಡನೆ ಈ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ರ, ಶಿಲ್ಪ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ನಾಟ್ಯ, ಇತಿಹಾಸ, ತತ್ವಜ್ಞಾನ –ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಅವೆಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳು! ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜೊತೆ ಅವರ ಮಾತಿನ ಗಾರುಡಿ! ಅವರು ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ರಸಿಕತೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಿಸಿದರು. ಅನುಭವದ ಅಮೃತ ಕುಂಭಗಳು ಬರಿದಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆತ್ತಿ ಕೆರಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ನಿಸ್ಸಂಕೋಚ–ನಿರಾಂತಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟದ್ದರು. ಗಂಟೆ, ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಲಿ ಆಟವಾಡುವ ಗೆಳೆಯರಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಅನಿಸಿರಲು ಸಾಕು. ಇದು ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಮಾಟ. ಅವರು ತಾವೇ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕುತ್ತಾ ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಪ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ದಡಪಡಿಸುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ರಾತ್ರಿ ಈ ಹಿರಿದಾದ ಮನುಷ್ಯನ ದರ್ಶನ'ವು ನನಗಾಯಿತು.

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರಲ್ಲಿಯ 'ಕವಿ'ಯನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೆ. ದೀದಾವರ' ನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಈತ ಬಣ್ಣ, ರಸ, ಗಂಧ, ಸ್ಪರ್ಶ, ನಾದಗಳ ಇಷ್ಟು ಲೋಭಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ಕಲ್ಪನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಪುಢಾರಿಗಳ ಅರಸಿಕತ್ವವು ಹೊಗಳುವಂತಹದು. ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಪದ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾದಾ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ ಪದವನ್ನು ಮರೆತು ದೇವರ ದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಎಷ್ಟೋ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಜನರು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಕರುಣೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಗಡಸು, ಅಸಭ್ಯ, ಜಗಳಗಂಟ ಇಂತಹ ದೂಷಣೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯ ಭಾರತೀಯ ಶಿಲ್ಪದ ಮೇಲೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಗಯಟೆಯ ವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿನ ಹಿರಿತನದಿಂದ ಮೈಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಭಾರತೀಯ ಲೋಕವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿಯ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ಭಾವಪರವಶನಾದಂತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇದೆಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ನಡೆದಿತ್ತು. ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೊಡುವವನ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವನ ಗೆಳೆತನದ ಪಾತಳಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೇ ಅದು ಈ ಹೃದಯದಿಂದ ಆ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ದಾಟುತ್ತದೆ. ಬೌದ್ಧಿಕಗಳು ರೂಕ್ಷ. ಹಾರ್ದಿಕಗಳು ಬೇಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವು ದ್ರವಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. 'ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವಿನೋದನಿ' ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ವಿನೋದದ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವು ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹಣೆಗೆ ಗಂಟುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ನಡೆದಾಗ ಆ ಚರ್ಚೆಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಪ್ರದರ್ಶನದ ಅಹಂಕಾರವು ಹೊರಬರುವದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ನಗುನಗುತ್ತ ಸಾಗಿದಾಗಲೇ ಆ ಚರ್ಚೆಗಳು ರುಚಿಕರವಾಗುತ್ತವೆ. ಸುವಾಸಿಕವಾಗುತ್ತವೆ.

ಡಾಕ್ಟರರು ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ 'ಭಾರಿ' ಪಂಡಿತರಾಗಿರಲಿಲ್ಲಿ ಭಾರಿತನವು ಮೇದವೃದ್ಧಿಯ ಲಕ್ಷಣ. ಅರಗದ ಅನ್ನದಿಂದ ಮೇದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಗದ ವಿದ್ವತ್ತೆಯಿಂದ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಜಡತ್ವ ಒದಗುತ್ತದೆ.

ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಅರಗಿದಾಗ ಪಂಡಿತನೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಡಾಕ್ಟರ್‌ರಂತಹರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿದಾಗಲೇ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುತ್ತಲಿನ ಸಮುದಾಯವು ಸಣ್ಣದೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಚಂಡ ಸಭೆಯೇ ಇರಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಅಲ್ಲಿಯ ನಡೆನುಡಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಹಜತೆಯು ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುತ್ತು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳುವದನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರತೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಶ್ರವಣೇಂದ್ರಿಯದಲ್ಲಿ ಒಂದುಗೂಡಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾತಾಡಲು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದೊಡನೆ ಬಿಚ್ಚು ಬಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ದಿಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ನಾಟ್ಯಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರು. ನನ್ನನ್ನೂ. ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಸಂಗಡಿಗ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಚಹಪಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ. ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯ ನೂರು-ನೂರೈವತ್ತು ಹೆಸರಾದ ಜನರು ಹಾಜರಾಗಿದ್ದರು. ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಹುಲ್ಲುಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಸಮೂಹ ನೆರೆದಿತ್ತು. ಈ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ, ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಯನ್ನೂ ನಾಚಿಸುವಂತಹ ಅತಿಥ್ಯವನ್ನು ನಾನೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾರೆ. ಆ ಎಲ್ಲ ಬಂಧುಗಳ ಅದರೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಗ್ರಹದಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿದ್ದವು. ರಾಜಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ವಾದವಿವಾದಗಳು ಜರುಗಿದ್ದವು. ವಿವಿಧ ಮತಗಳ ಜನರು ಆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದೊಡನೆ ನನಗೆಷ್ಟೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅದು ಇರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಎಂದಿಗೂ ತಪ್ಪಿಕೂಡ ಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕಲಾಭಿರುಚಿಯು ಉಚ್ಚಮಟ್ಟದ್ದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಚಾರದ ಕಿನ್ನರಿ ಬಾರಿಸಲು ಹಚ್ಚುವ ಕಲಾಹೀನ ವಿಚಾರವು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸೋಕುವದೂ ಶಕ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆದ ಭೆಟ್ಟಿಯಿಂದಾಗಿ ನನಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅನಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಒರಟಾದ ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಸೌಂದರ್ಯಾಭಿಜ್ಞತೆಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ಅಧಿಕಾಧಿಕ ಜನರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮೂಲಕ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಯೋಗ ಬಂದಿದೆ.. ಆದರೆ ಅದೆಷ್ಟು ತಡವಾಗಿ!

ಉತ್ತಮ ಕಲಾನಂದಕ್ಕಾಗೆ ಹಾತೊರೆಯುವ ಲೋಹಿಯಾ, ಮಾನವತೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ ಲೋಹಿಯಾ, ತತ್ವಚಿಂತಕ ಲೋಹಿಯಾ, ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಲೋಹಿಯಾ ಜೀವನಾಸಕ್ತ ಲೋಹಿಯಾ, ಹೀಗೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಂದ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಅಂತರಂಗದ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳೂ ಮುಂದಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ರಾಜಕಾರಣದ ಮಧ್ಯೆ ಬಿಡುವು' ಎಂದು ಅವರು ಪರಿಹಾಸದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ 'ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ' ಆಗಿದೆ. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರೆಂದಿಗೂ ' ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಧರಿಸಲಿಲ್ಲ; ಆದ್ಧರಿಂದ ಅದನ್ನಿಳಿಸಿ ಬದಿಗಿಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕಾರುಭಾರು ಬಟ್ಟಬಯಲು. ಅವೆಷ್ಟೋ ಪರದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಮನುಷ್ಯ ಅಪ್ಪಟ 'ದೇಸಿ'ಯಾಗಿದ್ದನು. ಒಳಗೆ-ಹೊರಗೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು, ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಬಿತ್ತು-ಹೀಗಿತ್ತು ಅವರ ರೀತಿ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಆ ಪ್ರಹಾರ ನೆಹರೂ ಅವರ ಮೇಲೆಯೋ, ಇನ್ನುಳಿದ ಬೇರೆ ಯಾರ ಮೇಲೆಯೋ ಎನ್ನುವುದರ ಪರಿವೆ ಅವರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಟತೊಟ್ಟು ಪ್ರಿಯವಾಗುವ ಹಂಬಲ ಇರದವನಿಗೆ 'ಅಪ್ರಿಯ'ನಾಗುವ ಭೀತಿ ಏಕೆ?

ಸ್ತ್ರೀಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಉಚ್ಚ ಉದಾತ್ತತೆಯ ಸುಳ್ಳು ಮಡಿವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಅವರೆಂದಿಗೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಝುಗಝುಗನೆ ಮಿನುಗುವ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಒಳಂಕಣದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುಮವ ಮಂದ ದೀಪದ ಬತಿಯಂಥೆ ಮಿಣಮಣಸುವ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಒಳಾಂಕಣದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವ ಮಂದ ದೀಪದ ಬತ್ತಿಯ ಮಿಣಮಿಣಸುವ ಸೌಂದರ್ಯ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅವರು ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದರು. ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷಣದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಆ ಅಮೇರಿಕನ್ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ, ಅಮೇರಿಕನ್ ಹೆಣ್ಣು ಹೇಗೆ ರಾಜಕನ್ಯೆಯಂತೆ ಥಳಥಳಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಆ ಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ನಟರಾಜ ವಶೀ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಳು. ರಾಜಕನ್ಯೆಯರ ಆ ಬೆಡಗಿನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೌಮ್ಯ, ಶೀತಲವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವು ಅವರಿಗೆ ಕಂಡಿತು. ಆಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವರು ಆ ಅಮೇರಿಕನ್ ಹೆಂಗಸರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, "ನೀವು ರಾಜಕನ್ನೆಯರು ನಿಜ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ದೇವಕನ್ಯೆಯವರಂತೆ ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ." ಎಂದರು. ನಮ್ಮ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಡುವ 'ವಲ್ಕಲೇನಾಪಿ ತನ್ವೀ' ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುವ ನೂರಾರು ಕೃಷಿಕನ್ನೆಯರು, ಗಿರಿಜಾ, ಮತ್ಸಗಂಧಾ ಇವರೆಲ್ಲೆರೂ ಯಾರ ಕಣ್ಮುಂದಿನಿಂದ ಥಟ್ಟನೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಬಹುದೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಡಾಕ್ಟರರ ಈ ಸೌಂದರ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮರ್ಮವು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಭೂತಿಗಳ ಅಪಾರ ಆಕರ್ಷಣೆ ಇದ್ದ ಮನುಷ್ಯ ಈತ ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಗ್ರೇಟಾ ಗಾರ್ಬೋ ಮತ್ತು ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್ ಅವರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವ ತೀವ್ರ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ. ಎಲ್ಲ ಬದಿಗಳಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಬಾಳನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕುನ್ನುವ ಹಠದ ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವ ಉದಾಹರಣೆ ಬೇಕು? 'ಉತ್ಕಟ ಭವ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು, ಸಪ್ಪೆಯಾದುದನೆಲ್ಲ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು' ಎಂಬ ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸರ ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿಮತ್ವದ ಸಾರವಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ನಿಸ್ಸತ್ತ್ವತೆಯಿಂದ ಅವರು ಕೆರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವರು ಮತ್ತು ದೈವ, ಎರಡೂ ದುರ್ಬಲರಿಗೆ ಘಾತಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ರಾಜಕಾರಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈಗ ಕೇವಲ 'ಮುಚ್ಚುಮರೆಸುವ'ದರಲ್ಲೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಇಂದಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ದೊಂದಿಗೆ ಇಂತಹ ಮನುಷ್ಯನು ಹೇಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವನು? ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಹಿತಕರವಾಗುವಂತಹವು. ಆದರೆ ಮೂಲಧಾರ ಮಾತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾರತೀಯ. "ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಶಿವ ಎಂದರೆ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಕನಸುಗಳು." ಇಂತಹ ಸೂತ್ರಮಯ ವಾಕ್ಯವು ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಲೇಖನದ ಕೊನೆಗಿರುವ ಅವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೂ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತಮಾತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬಾಲಕನ ಆರ್ತತೆಯಿಂದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಬೇಡುವ ವ್ಯಾಕುಲ ಲೋಹಿಯಾರವರ ದರ್ಶನವು ಅಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

"ತಾಯಿ ಭಾರತಿಯೇ ನಮಗೆ ಶಿವನ ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡು ಕೃಷ್ಣನ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಕೊಡು, ರಾಮನ ಕೃತಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡು. ಅಪರಿಮಿನ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನೂ ರೂಪಿಸು. ಉನ್ಮೇಷಶಾಲಿಯಾದ ಹೃದಯವನ್ನು ಕೊಡು. ಆದರೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಾಳ್ಮೆ-ಮಿತಿಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸು." ಉಪನಿಷತ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿನನ ಋಷಿಗಳಾದರೂ ಬೇರೆಯ ಏನನ್ನು ಬೇಡಿದ್ದರು? ಈ ಕಳವಳ ಸಂತರದು, ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡನದಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಶಿವ ಇವರಿಂದ ಬಂದುದು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದ ಅಡ್ಡಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಶಿವ ಈ ಜೀವನದ ಬಗೆಗಿರುವ ಮೂರು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕತೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಸಿ ಸೆಕ್ಯೂಲರ್ ಜನರಿಗೆ ಇವು ಹಿಂದು ದೇಶದ ಹೆಸರುಗಳೆಂದು ಅನಿಸಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಜಾಹೀರು ರೀತಿಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸುವದೇ? ಶಿವ ಶಿವಾ, ರಾಮ ಗೋವಿಂದಾ!

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಭಾರತೀಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯ ಕರ್ಮಯೋಗವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಕಬೀರನ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನು. "ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು, ಅದರ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು

ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ಶಿಷ್ಯ ಕಿಷನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್‌ರೊಂದಿಗೆ

ಬಳಿದು ತಯಾರಾಗಿದ್ದವನೇ ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬರಬೇಕು" ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದನು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹಿಂದೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಉಗ್ರತಪಸ್ವಿಗಳು ಹೊರಟರು. ಸತ್ತೆಯು ಮೇನಕೆ-ಊರ್ವಶಿಯರು ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕರ ತಪೋಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ವಿನೋಬಾ, ಜಯಪ್ರಕಾಶ, ಸಾಣೆ ಗರೂಜಿ, ಯುಸುಫ್ ಮಹೆರ ಅಲಿ, ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬ ಸಹಸ್ರಬುದ್ಧೇ ಇವರಂತಹ ಅಪವಾದ ಸ್ವರೂಪ ತಪಸ್ವಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ರತದಿಂಧ ದೂರ ಸರಿಯಲಿಲ್ಲ. "ಸಾಧನಾನಾಮ್ ಅನೇಕತಾ" ಇರಬಹುದು; ಆದರೆ ತಪಸ್ಸು ಮುಂದುವರೆಯಿತು.

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಇಂತಹ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯ ಪಥಿಕರು. ಭಯವಿರಹಿತ ಚಿತ್ತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿತು. ಗೋವೆಯ ಸಂಕಟ ಚುಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಪಾಶವಿ ಸತ್ತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ತೋಳನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಎದುರಾದನು. ಗೋವೆಯ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಬಾಕಿಬಾಬ ಬೋರಕರ್‌ರ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಸೆಟೆದು ನಂತರು, "ಗೊಯಾಂತ್ ಲೋಹಿಯಾ ಆಯ್ಲೋರೇ" (ಗೋವೆಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ಬಂದರೋ ಬಂದರು!) "ಗೋವಿಂದಾ ಬಂದನೋ ಬಂದಾ, ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಆಯ್ತು ಆನಂದಾ " ಭೀತಿಯು ತೊಲಗದಿದ್ದರೆ ಆನಂದವಾಗುಬುದಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಭೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಆನಂದವು ಹುಳಿತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಸನ ಭಯ ಹೋದಾಗಲೇ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಭಯ ಕಳೆದೊಡನೆ ಗೋವೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಇಂದಿಗೆ ಪಣಜಿಯ ಬಂದರದ ಮೇಲೆ ಸಿಂಧುಸಾಗರದತ್ತ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು, ಈ ಅಭಯಕಾರಿ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರದು! ಆದರೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಮೃತಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಹಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ! ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಭಯವಿಹೀನ, ವಾಸನಾರಹಿತ ಮತ್ತು ನೈರಾಶ್ಯವಿರದ ಮನಸ್ಸೇ ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ಯದ ಉಪಾಸಕನ ಸಾಧನತ್ರಯಿ ಇದು. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತರದ ನಿರ್ಭಯತೆ ಇತ್ತು. ಈ ಅಸಂಗ್ರಹ ವೃತ್ತಿಯ ಮನುಷ್ಯನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಆಸ್ತಿ ಏನಾಗಿತ್ತು? ಐದೇಳು ಟ್ರಂಕುಗಳ ತುಂಬ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಂಖ್ಯ ಗೆಳೆಯರು.. ಸಂಗ್ರಹವೇ ಇರದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಹರಣದ ಭೀತಿ ಹೇಗರಲು ಸಾಧ್ಯ?. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಸತ್ತೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುವ ಸಂಧಿಸಾಧುಗಳು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ನಡೆದು ಬಂದ ಹೇಸಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರೆಂದಿದ್ದಾರೆ: "ಈ ನಗರಭವಾನಿ (ನಾಯಕಸಾನಿಯು ಗೆದ್ದವರ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಸ್ತನಗಳನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಒಡ್ಡಿರುತ್ತಾಳೆ." ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲುವ ಪರದೇಶಿ ಚೆಲುವರ ಮುಂದೆ ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಈಕೆ ತನಗಾಗಿ ನೀರಿನಂತೆ ಹಣವನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರೀಕರು ಒಂದುಗೂಡುವ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕಕ್ಕಸಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಚಾಣಕ್ಯಪುರಿ ಥಳಥಳನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದೇವಪುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತಮ ಫ್ಲಶಿಂಗ್‌ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಭವ್ಯ ಹೋಟೆಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು, ಆಧುನಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಲಾಭವು ನಮ್ಮ ಬಡ ಜನತೆಗೂ ಸಿಗಬೇಕು ಎಂಬ ಚಿಂತೆ, ಕರಿ ಶೇಠಜಿಗಳನ್ನು ರಮಿಸುವ ವಾರಾಂಗನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೋಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ದಿಲ್ಲಿಯು ಇಂದಿಗೂ ಮೊಗಲ್‌ಕಾಲದ್ದೇ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಲೋಕಧಾನಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಕೈಯ್ಯಿಂದ ಶಾಲನ್ನು ತೊಡಿಸಿ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರ ಸತ್ಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು 'ಅಶೋಕ್ ಹೋಟೆಲ್' ಸರಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. 'ಗುರು ಬ್ರಹ್ಮ'ರನ್ನು ಚಳಿಮಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರಕಲು ಗುಡಾರಗಳಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗೌರವರ್ಣದ ಅತಿಥಿಗಳ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾತ್ರ ಅಶೋಕ್ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ! ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಖುಷಿಯಿಂದ ಕೊಡುವ ಬಕ್ಷೀಸು ಡಾಲರ್ಸ್ ಇಲ್ಲವೇ ರೂಬಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲದೆ, ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಭಾರತೀಯರು ಒಂದುಗೂಡಿದರೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಅಲ್ಲವೆ? ಸೆಕ್ಯೂಲರ್ ದೇಸದಲ್ಲಿಅವರಿಗಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಕುಲಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ಹತ್ತೀತು! ಮಿಶನರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ರೋಹಿ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲು ಅವರು ಹಿಂಜರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿಯ ಜಾತಿಭೇದದ ಬಗೆಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯನ್ನು ಅವರು ನಿಸ್ಸಂದಿಗ್ಧ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ಯ ಹೇಳುವ ಮುಜುಗರವನ್ನು ಅವರೆಂದೂ ಅನುಭವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕರಾಗೃಹದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗಸಾಧನೆ ಅವಗತವಾಗಿತ್ತು. "ಶುಚಿನಾಂ ಶ್ರೀಮತಾಂ ಗೇಹೆ ಯೋಗ ಭ್ರಷ್ಟೋಭಿಜಾಯತೇ" ಎಂಬ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿಯ ವಚನವು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಇವರಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮದ್ ವಿಭೂತಿಗಳ ಮನೆಯಾಗಿದ್ದುದು ನಮ್ಮ ದೇಶ. ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ, ದಕ್ಷಿಣ, ಉತ್ತರ – ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಗಳು ಒಂದೇ ಅದ್ವೈತ ತತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಂಡ ಖಂಡಪ್ರಾಯ ಈ ಅಖಂಡ ಭಾರತಭೂಮಿಯಿಂದು, "ಯಮುನೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೃಷ್ಣನ ಅಂತ್ಯವು ದ್ವಾರಕಾನಗರಿಯ ಸಮುದ್ರದಂಡೆಯಲ್ಲಾದರೆ ಆ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಮೇಲೆ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ಮೋಹನದಾಸನ ದೇಹಾಂತವು ಯಮನೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ" ಎನ್ನುವಂತಹ ಯೋಗವು ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮಗಳನ್ನು ಸಂಧಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿಯ ಕಾಲಡಿಯ ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ನಂಬುದ್ರಿ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಶ್ರೀನಗರದಲ್ಲಿ ಶಂಕರನಿಗೆ ಸ್ತೋತ್ರಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಈ ದೇಶದ ಅಖಂಡತ್ವವನ್ನು ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ಶಿವ ಇವರ ಸಮನ್ವಯದ ತತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಂಘಟಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾವುದರಿಂದ? ಮನಸ್ಸು ಒಂದಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಸಿಮೆಂಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಂಡವರ ಬದುಕು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಭಾರತೀಯರ ಜಡಯೆಯನ್ನು ಝಾಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ತರುವ ಶಿವರಾಯನನ್ನು ಸಮರ್ಥರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಯೋಗಿ ಎಂದಿದ್ದರೆ; ಅದು ಈ ಅರ್ಥದಿಂದಲೇ.

ಇಂತಹ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯಸಂಚಯ ಮಾಡುವ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಅಸಂಖ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳೂ ಮುಂದಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಹರಡಿವೆ. ಶ್ರೀಪಾದರಾವ್ ಕೇಳಕರ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ ಸೌ. ಇಂದೂತಾಯಿ ಕೇಳಕರ್ ಇವರು ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಈ ವಿಚಾರಧನವನ್ನು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮರಾಠಿ ತಿಳಿಯುವ ವಾಚಕರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೆನು. ಡಾಕ್ಟರರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶೈಲಿಯು ವಿಲಕ್ಷಣ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ. ಲೇಖನಗಳನ್ನೋದುವಾಗ ತಮ್ಮ ಭೇಧಕ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ, ತುಟಿಗಳನ್ನು ತುಂಟತನದಿಂದ ತಿರುಚುತ್ತ, ಆ ದಪ್ಪ ಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸುತ್ತ, ಹಿಗ್ಗಿಸುತ್ತ

ಮಾತಾಡುವ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಸತತವಾಗಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅತ್ಯಂತ ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ ಅವರ ಲೇಖನ ಇದು.

ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆದ ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ವಚನ ನೀಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೀಗೆ ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕದ ಬೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ವಾಸಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಬರಿಯೆ ಪುಟಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಇರಬಹುದೆಂಬುದು ನನ್ನ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆಯುವದೆಂದರೆ ಅವರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವದು, ಮಾನಸಪೂಜೆಯಂತೆ ಮಾನಸಭೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದು, ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಅವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಶೋಕ ಮಾಡುವದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂನ್ಯಾಸಿಯ ಮೃತ್ಯುವಿಗಾಗಿ ಶೋಕ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅವರ ಅವರತ್ವವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲಪುರುಷನಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಅಳುಕದ, ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ನನ್ನದೂ ನಿನ್ನದೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದಂತಾಯಿತು ಬಿಡು ಎಂದು ಅವನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳುವ, ಯೋಗಿಯ ಅಲಿಪ್ತತನವನ್ನು ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುವ ಈ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮರಣದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯುವ ಅವಸರ ಆ ಕಾಲಪುರುಷನಿಗೆ ಇಷ್ಟೇಕೆ ಆಗಿತ್ತು? ಅಂತೂ ಕಾಲವು ಇಂತಹದೇನನ್ನಾದರೂ ವಿಪರೀತ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ " ಕಾಲಯ ತಸ್ಮೈ ನಮಃ" ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯದ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನಾದರೂ ಯಾರು ಮಾಡುವರು? ಸತ್ತಾಧೀಶರ ಕೆಟ್ಟ ಚಾಳಿಗಳು ಅವನಗೂ ಅಂಟಿವೆ.

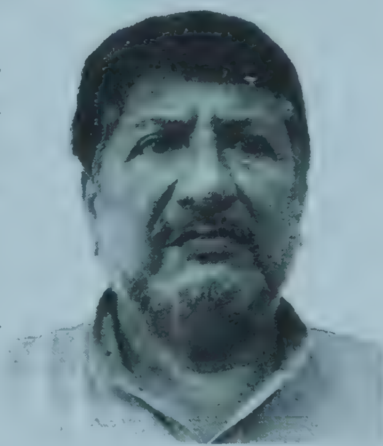
(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಆನಂದ ವರ್ಟಿ/ಡಿಎಸ್ಸೆಸ್)

ಲೋಹಿಯಾರವರ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿ: ಒಂದು ಚಿಂತನೆ

-ಡಾ. ರಾಜಾರಾಂ ತೋಳ್ಪಾಡಿ

ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕುರಿತು ಹೊಸರೀತಿಯ ಚಿಂತನೆಗಳು ಮೇಲೆದ್ದು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳು ಪುನರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಈ ಮಹಾನ್ ಪಲ್ಲಟಗಳ ನಡುವೆ ಬಿರುಕುಬಿಟ್ಟ ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಾಜಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ಈ ಹೊಸ ಉತ್ಕರ್ಷದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಚಿಂತಕರು ಹಾಗೂ ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಸೆಣಸಾಟಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು ಮತ್ತು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಚಿಂತಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೊತೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸೆಣಸಾಟವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಸೆಣಸಾಟ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನ ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೆ ಏನನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುವುದು ನನ್ನ ಆದ್ಯತೆ.

ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆನ್ನುವುದು, ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಒಂದು ಅಸಾಧಾರಣ ಕೊಡುಗೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಜಗತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪ್ ಸುಮಾರು ಐದು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಬಗೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಒತ್ತಾಯಗಳ ನಡುವೆ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾಗೂ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಸಹಮತಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಒಳಿತನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಅನೇಕಾನೇಕ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆ-ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು, ನೀತಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಅಭಿಮತಗಳನ್ನು ಸಹಮತಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಒಂದು ನಾಜೂಕಾದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಭ್ರಾತೃತ್ವಗಳಂತಹ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಕ್ಕುಗಳು ಎನ್ನುವ ದಾವೆಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಪಂಥ ನಿರಪೇಕ್ಷತೆ*(ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಂ)*ಗಳಂತಹ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳೊಂದಿಗೂ ಅದು ತನ್ನ ಬಂಧುತ್ವವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ತನ್ನ ರೂಪುರೇಷೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾಲದ ತನಕ, ಎಲ್ಲ ಅಡ್ಡಿ-ಆತಂಕಗಳ ನಡುವೆಯೂ, ಯುರೋಪಿನ ಅನೇಕ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆನ್ನುವುದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಯುರೋಪ್ ನೀಡಿರುವ ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ಕಾಣಿಕೆಯೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ನಿಲುವುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯಿಂದ ಘಾಸಿಗೊಂಡ ಐರೋಪ್ಯೇತರ ಸಮಾಜಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸ್ಮಿತೆಗಳಿಗೆ ಪರಕೀಯವಾಗಿ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಂತರಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಐರೋಪ್ಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳು ಹಾಗೂ ಪೂವಾನ್ನಿಸಿಕೆಗಳು ವಸಹಾತೋತ್ತರ ಸಮಾಜಗಳ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗೀ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧದ ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಮಾಜಗಳ ಚಿಂತಕರು ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಅದರೊಳಗೆ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಮತ್ತು ಮೂಲ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಪುನರ್‌ಸಂಘಟಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಮೂಲಜಿಜ್ಞಾಸಿಕವಾಗಿ ಪುನರ್ ಸಂಘಟಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ತತ್ವಮೀಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ಧೀಮಂತ ಚಿಂತಕರ ಒಂದು ಗಣನೀಯ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಇದೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಫೆನಾನ್, ಗಾಂಧೀಜಿ, ಮೊದಲಾದವರ ಹೆಸರುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅದರ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಅರ್ಥನಿರೂಪಣೆಗಳಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಮರುನಿರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು

ಕ್ಷೀಣವಾಗಿಯಾದರೂ ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ, ವಿರಳ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗೆಗೆ ನಡೆಸಿದ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಒಂದೆಂದು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಭಾರತದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾರನ್ನು ಭಾರತದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಂದೋಲನದ ಮುಖಂಡರೆಂದು ಅಥವಾ ಚಿಂತಕರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಅವರು ಎದುರಿಸಿದ ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅವರು ಮರುನರೂಪಿಸಿದ ಕ್ರಮ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದದ್ದೇ. ತನ್ನನ್ನು ಮೂಲತ: ಸಮಾಜವಾದಿಯೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಲೋಹಿಯಾ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅದರ ಐರೋಪ್ಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ತತ್ವಮೀಮಾಂಸೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಹಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ಪ್ರಖರವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆ ಅವರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಜಾಗೃತವಾಗಿತ್ತು ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಚಿಂತಕರಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಒಬ್ಬರು.

ಲೋಹಿಯಾ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದ ಆರಂಭಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟದಿಂದಲೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕುರಿತು ಆಳವಾದ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದವರು. ೧೯೩೦ರ ವೇಳೆಗೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕರಾಗಿ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದ ಲೋಹಿಯಾ, ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅನೇಕಾನೇಕ ತಾತ್ವಿಕ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಎದುರುಗೊಂಡರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಂದೋಲನದ ಮುಖವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದ 'ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟ್'ಗೆ ಬರೆದ ಲೋಹಿಯಾರ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ವಿಭಿನ್ನ ಹಾಗೂ ವಿಚಿಕಿತ್ಸಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ಚಿಂತನೆ ಯಾವತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದನವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ, ಯುದ್ಧ, ಭೀತಿ, ಶಾಂತಿ, ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಾನವ ಅತಿರೇಕಗಳು, ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕ್ಷಾಮ, ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಅಟ್ಟಹಾಸಗೈಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಸಮತೆ ಹಾಗೂ ಬಡತನಗಳು ಅವರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಮೊದಲ ಶ್ರೇಣಿಯ ಚಿಂತಕರೆಂದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಲೋಹಿಯಾರವರ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ಚಿಂತನೆ ತನ್ನ ಚುರುಕು ಹಾಗೂ ಮೊನಚನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವರ ಜರ್ಮನಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ. ತಮ್ಮ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಹಾಗೂ ಡಾಕ್ಟೋರಲ್ ಪದವಿಗಾಗಿ ಹಂಬಾಲ್ಟ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನೆಲೆ ನಿಂತ ಲೋಹಿಯಾ ಈ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ಉನ್ನತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನವನ್ನು ಕಂಡರು. ಜರ್ಮನಿಯ ಸಮಾಜವೇ ಇಡಿಯಾಗಿ ನಾಜ್ಸಿವಾದದ ಬೆಡಗು ಬಿನ್ನಾಣಗಳಿಗೆ ಮಾರುಹೋದ ರೀತಿ ಅವರನ್ನು ದಂಗು ಬಡಿಸಿತು. ನಾಜ್ಸಿವಾದ ಜರ್ಮನ್ ಸಮಾಜದ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿದ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯದ ಭರವಸೆ ಹೇಗೆ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಭೀಕರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಹಾಗೂ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತತೆಯ ಜಯದ್ರಥ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತತೆ ಅನಾಥವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅರಿವು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಅದರ ಮೂಲ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ಪರಿಶೀಲಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿತು.

ಜರ್ಮನಿಯ ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿಗಳ ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಲೋಹಿಯಾಗೆ ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತಾದರೂ, ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆದ್ದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ನಾಜ್ಸಿವಾದದ ಎದುರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿಗಳು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ನಿಸ್ತೇಜರಾಗಿಬಿಟ್ಟದ್ದು ಅವರನ್ನು ಕಸಿವಿಸಿಗೊಳಿಸಿತು. ಹಾಗಾಗೀ, ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಲೋಹಿಯಾ ಬಹಳ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದೊಳಕ್ಕೆ ತಂದರು ಎನ್ನಬಹುದು. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ, ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಎದುರಿಸಿದ ದಟ್ಟವಾದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಅವರನ್ನು ಓರ್ವ ಮೂಲಜಿಜ್ಞಾಸಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿತು ಎನ್ನಬಹುದು. ಜರ್ಮನ್ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಅವರ ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಮುಂದೆ ವಿಕಸಿತಗೊಂಡು ಅವರ ಪ್ರಜಾಸತಾತ್ಮಕ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿಯ ಒಂದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗವಾಯಿತು. ತಮ್ಮ *ಸಪ್ತ ಕ್ರಾಂತಿ* ಎನ್ನುವ ವಿಶ್ವದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾನವನ ಆಂತರಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿದರು. ಬಹುಶ: ಇಂದಿನ ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ರಾಜಕೀಯದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದಿರುವ ಅನೇಕಾನೇಕ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾರ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿ ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯಾದರೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಓರ್ವ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕರಾಗಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅವರಿಗೆ ಕುಮಾಜವಾದದ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು.. ತಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ 'ಸಮಾಜವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ' ಎನ್ನುವ ಲೇಖನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ಕುರಿತು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಂತಹ ಅಸಮಾನ ಸಮಾಜಗಳು ತಮ್ಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯು ಪರಿಪ್ರೇಕ್ಷದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಜಾಸತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾವ ರೀತಿಯದಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕುರಿತು ಅವರು ನಡೆಸಿದ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ ಭಾರತೀಯ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷ ಸಂಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮುಂದಿಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳು, ಹೋರಾಟವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆಯ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಅವರು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಿದ ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಾಗಿ ಮುಂದಿರಿಸಿದ ಅವರ ಬೌದ್ಧಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆ ಲೋಹಿಯಾರನ್ನು ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ತಾತ್ವಿಕ ಚಿಂತಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಹುಶ: ಲೋಹಿಯಾರ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಖರವಾಗಿ ಮಾರ್ದನಿಗೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರು ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ 'ಅಂಗ್ರೇಜಿ ಹಟಾವೋ'(ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ತೊಲಗಿಸಿ) ಎನ್ನುವ ಘೋಷಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟ ಅವರನ್ನು ಓರ್ವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಪ್ರಖರ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ನಡೆಸಿದ ಈ ಹೋರಾಟ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು ಅಥವಾ ಹಿಂದಿ ಪರವಾದದ್ದು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅದು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಕೋಲೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ, ಅವುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂವಾದಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿತ್ತು

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ಯಾದಿ...

ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಈ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಏಕೆ

ಎಚ್.ವಿ.ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ ಕಮಲಾ ಹಂಪನಾ ಲತಾ ರಾಜಶೇಖರ್

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತೇಜಸ್ವಿ, ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಹದೇವ ಅವರ ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೊರಬಂದಿವೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಉಘೇ ಉಘೇ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೆಲ್ಲ ಸರಿ. ಆದರೆ ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಮೂವ್ವರು ಮಹಿಳೆಯರ ಮೂರು ಮಹತ್ವದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟ/ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ(ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಚಾರ-ವಿಮರ್ಶೆ, ಸೇರಿದಂತೆ) ಸಂಭ್ರಮವಿರಲಿ, ಸುದ್ದಿಯೂ ಇಲ್ಲ! ಇದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಷಾದ-ಜಿಗುಪ್ಸೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅಂದು ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಫುಲೆ (ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಫುಲೆಯವರ ಹೆಂಡತಿ) ನಾಕು ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಯಲೋಸುಗ ಶಾಲೆಗೆ ಹೊರಟಾಗ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ ಅವಮಾನ-ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಫಲ ಇಂದು ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಂತಹ ಫಲಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಹೊರಬಂದಿರುವ ಎಚ್.ವಿ. ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ, ಕಮಲಾ ಹಂಪನಾ, ಲತಾ ರಾಜಶೇಖರ್ ಮುಂತಾದವರ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅದು ಇಂದು ಮಾಗಿ ಘಮಘಮಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಮೂವ್ವರು ಮಹಿಳೆಯರು ಈಗ ಆನೆ ಗಾತ್ರದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು, ಕೆಲವರು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ವ್ಯಂಗ್ಯದಿಂದ ಹೇಳುವಂತೆ ಅಲ್ಲ; ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬಯಸುವೆ.

ಎಚ್. ವಿ. ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ ಈಗ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿಲ್ಲ. 'ಅಭಿನವ'ದ ನ. ರವಿಕುಮಾರ್ ಅವರು ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮನವರ ೫೨ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಈಗ ಸಮಗ್ರ ಸಂಪುಟವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಅವರ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ. ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮನವರ ಜೀವಿತ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಅವರ ದಿಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬಹು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕಥನ ಕಲೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಾಲೋಕ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ ದಾಖಲೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ?

ಇನ್ನು ಕಮಲಾ ಹಂಪನಾ ಕಾವ್ಯ, ಕಥನ, ಸಂಶೋಧನೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ, ಪ್ರಬಂಧ, ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದನೆ ಮುಂತಾದ ಹದಿಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಈಗ 'ಸ್ವಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್'ನವರು 'ಭೂಮಿಕಾ', 'ಬತೇರಿ', 'ಬತ್ತಳಿಕೆ', 'ಬೆರಗು', 'ಭರಣ', 'ಬಹುಳ', 'ಬಹುಧಾ, 'ಬೇರು-ಬೆಂಕಿ-ಬಿಳಲು' ಎಂಬ ಎಂಟು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನದೇ ಮಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಪುಟಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಾರೆನಾದರೂ, ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ, ಅದೂ ತಳವರ್ಗವೊಂದರಿಂದ ಬಂದು ಅಕ್ಷರ ಕಲಿತ ಮಹಿಳೆ ಜಾತಿ ಮೀರಿ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರೆಯತೊಡಗಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಪುಟಗಳ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದೇ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಬಾಯಿ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ?

ಕವಯತ್ರಿ ಲತಾ ರಾಜಶೇಖರ್ ಅವರದ್ದಂತೂ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಕ್ರಮವೆನ್ನಬಹುದಾದ ಸಾಧನೆಯೇ ಸರಿ. ಮಲ್ಲಿಕಾ ಕಡಿದಾಳು ಮತ್ತು ಎಂ.ಪಿ. ಉಮಾದೇವಿಯವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ 'ವಿವೇಕಾನಂದ ವಿಜಯಂ' ಮತ್ತು 'ಶೈವ ವಾತ್ಸಲ್ಯ' ಎಂಬ ಒಂದೊಂದು ಮಹಾಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದ್ದರೆ, ಲತಾ 'ಬುದ್ಧ ಮಹಾ ದರ್ಶನ', 'ಬಸವ ಮಹಾದರ್ಶನ', 'ಯೇಸು ಮಹಾದರ್ಶನ' ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು, 'ಮಹಾವೀರ ದರ್ಶನ' ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿದೆ. 'ಶ್ರೀರಾಮ ದರ್ಶನ' ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಬೀಜವೂ ಇವರೆದೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲದೆ ಇವರು ಇನ್ನೂ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲತಾ ಅವರು ಪಂಚ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದೊಂದು ವಿಶ್ವ ದಾಖಲೆಯೇ ಆಗಬಹುದು!

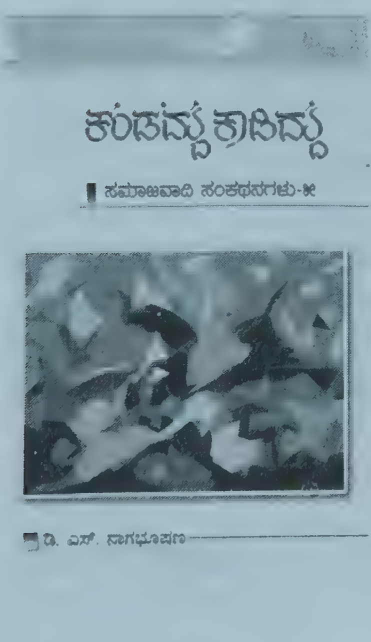
ಆದರೇನು, ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಿಂತನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಇತ್ತ ಗಮನವೇ ಇಲ್ಲ! ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ? ಸುಮ್ಮನೆ ಸರಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದರೆ, ಇದು ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆಗೆ ತಗುಲಿರುವ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯುವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವವರಾದರೂ ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿ ಈ ಮುವ್ವರನ್ನೂ ಅವರ ಸಾಹಸ-ಪರಿಶ್ರಮ-ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಿದೆ.

-ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ

ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ

ಮುಳ್ಳು ಹಾವುಗೆ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ಸಮಾಜವಾದ!

ಪುಸ್ತಕ: **ಕಂಡದ್ದು ಕಾಡಿದ್ದು** (ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಂಕಥನಗಳು-೫)
ಲೇ: **ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ** ಪ್ರ: **ಗೀತಾಂಜಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ**, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಪು:೧೨+೩೦೦ ಬೆಲೆ:ರೂ.೨೨೦/-

ಇದು ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣರು ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳು, ಅನುವಾದಗಳು, ಪತ್ರಗಳು, ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಂಥ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕೃತಿ. ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಬರಹಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೆ ನಾಗಭೂಷಣರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಬರಹ, ಬದುಕು, ಜಗಳ, ಚರ್ಚೆ ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚುವುದನ್ನು, ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅವರು ಉಗ್ರವಾದ ನೈತಿಕ ಆಕ್ರೋಶದಿಂದ ವಿರೋಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬರಹಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಈ ಆಕ್ರೋಶದ ದನಿಯಿದೆ. ಎರಡನೇಯದಾಗಿ ನಾಗಭೂಷಣರು ಯಾವುದನ್ನೂ ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು trivialise ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಂಥ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವುದು ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಕೆಲಸವೆಂದು ಅವರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಅವರು 'ದೇಶಾವರಿ'ಯಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದು, ಬರೆದದ್ದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳು, ಮತ್ತು ವಿದ್ವತ್‌ಪೂರ್ಣವಾದ ಬರಹಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಸೂತ್ರ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಡಿಯುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ತೀವ್ರತೆ ಈ ಬರಹಗಳನ್ನು ದೈನಿಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಾಗದಂತೆ ಕಾಪಾಡಿವೆ. ಇವು

ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವೈಯಕ್ತಿಕ. ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಸುಳ್ಳು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆರಳುವ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅವನತಿಯಿಂದ ಖಿನ್ನಗೊಳ್ಳುವ ಮನುಷ್ಯಪರವಾದದ್ದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಮೃದುವಾಗುವ, ಜಗಳಗಳಿಂದ ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆ.

ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ಬರಹಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಾರ್ವಜನಿಕವೂ ಹೌದು. ಅವು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದ ಅವಕಾಶ(space)ವೊಂದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಿಂದ, ವಲಯದಿಂದ ಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತವೆ ಕೂಡ. ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗುವುದು ಅಂದರೆ ಪೋಜು ಕೊಡುವುದು ಅಥವಾ ನಿರ್ಜೀವವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಂಥದ್ದೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾಗಭೂಷಣರ ಬರಹಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಛಾಟು ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದೂ ನಮ್ಮ ಯುವಬರಹಗಾರರು ಅತ್ಯಂತ 'ಸಜ್ಜನ ಸಂಭಾವಿತ'ರಾಗುತ್ತಿರುವ ದುರಂತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ angry old man ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ. (ನಾಗಭೂಷಣರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ವಯಸ್ಸಾಗಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ). ಈ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಕೆಲಸದ ಬುನಾದಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಒಂದು ನಾಗರೀಕ ಸಮಾಜವು ಸಾಮುದಾಯಿಕವಾಗಿ ತನ್ನ ನೈತಿಕ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ. ಈ ಬುನಾದಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ನಂಬಿಕೆ ಕಳೆಚಿಹೋಗುವಂಥ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು ನಾಗಭೂಷಣರು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಅವರ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಹೋರಾಟಗಾರ ಮನೋಭಾವದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

ಈ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತೆಯೊಂದಿಗೆ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಳಜಿಗಳೆಂದರೆ ಜಾಗತೀಕರಣವು ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕನ್ನೂ, ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಹೋಳು ಮಾಡಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ವಿದ್ಯಮಾನ; ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಜ್ಞಾನ–ಅನುಭವ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ–ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಗೊಂದಲಗಳು, ಕೆಳಜಾತಿ ರಾಜಕಾರಣದ ಅಪಾಯಗಳು (ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ನಾಗಭೂಷಣರು ಮಾತ್ರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.), ಲೋಹಿಯಾ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆಯವರ ಚಳುವಳಿಗಳು. ಈ ಕಾಳಜಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ತಕ್ಷಣದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕಗಳು ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ಆಳವಾದ, ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಗೊಳಿಸುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಗಿರುವಂಥವು. ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಇವು ಸಾರ್ವಜನಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಬೇಗನೆ ಪರಿಚಿತವಾಗುತ್ತವೆ, ಚರ್ಚಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಚರ್ಚೆಗಳು ಆಳವಾದ ನಂಬುಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಆತಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಗಭೂಷಣರ ಬರಹಗಳು ಇಂಥ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಜಡತೆಯನ್ನು, ಬೋಳೇತನವನ್ನು ಒಡೆದುಹಾಕುವಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ವೈಚಾರಿಕ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನೂ ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಈಗ "politically correct" ಆಗಿರುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಜಾಣರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ವೈಚಾರಿಕ ವಾಚಾಳಿತನದ ಮಧ್ಯೆ ನಾಗಭೂಷಣರ ಲೋಕವಿರೋಧಿ ನಿಲುವುಗಳಿಗೆ ನೈತಿಕವಾದ ಬೆಲೆಯಿದೆ.

"ಹಾಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಉಳಿದಿರುವುದು ಒಂದೇ ದಾರಿ. ನಮ್ಮ ಒಳಗಿನ ದನಿಯನ್ನು ಕಾಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದರ ಮಾತು ಕೇಳುವಷ್ಟು ಗರಿಷ್ಠ ಎಚ್ಚರ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಯಮಗಳನ್ನು ನಾವು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು" (ಪುಟ ೧೪೩)

ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾಗಭೂಷಣರ ಬರಹಗಳು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರ ವಿರೋಧಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ನಮಗೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಯಮವನ್ನು ನಾಗಭೂಷಣರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಬದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಬೀತುಗೊಳಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹಠ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಗ್ರಹಿಕೆ ತಪ್ಪಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಸಮಾಜವಾದವೆಂದರೆ ಮುಳ್ಳು ಹಾವುಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಇತರರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಕಠೋರ ವ್ರತ ಮಾತ್ರವೆನ್ನುವ ತಪ್ಪುಕಲ್ಪನೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈ ಬರಹಗಳಿಂದ ಬರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸಮಾಜವಾದವು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದು ಮನುಷ್ಯರ ಬಗೆಗಿನ ನಿತಾಂತವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ. ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರೀತಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೊಳಹುಗಳು ನಾಗಭೂಷಣರ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. ಗಾಂಧಿ ಮಗುವಿನ ಹಾಗೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯರೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದಾಗ ಮೈತುಂಬ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ದ್ಯೋತಕವೆಂದು ನಾಗಭೂಷಣರು ಬರೆದು ಬಿಡಬಹುದೆನ್ನುವ ಹೆದರಿಕೆ ನನಗಿದೆ!

ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎರಡು ದೀರ್ಘ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಾಗ್ವಾದಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. 'ದೇಶ–ಕಾಲ' ವಿಶೇಷಾಂಕದ ಕುರಿತು ನಡೆದ ವಾಗ್ವಾದವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತ ನಾಗಭೂಷಣ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ನವ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯು ತನ್ನ ಸೀಮಿತವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಇನ್ನೊಂದು, ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಬಂಡಾಯವು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನನ್ಯತೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿತು. ಇದರ ತೊಂದರೆಯೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅತಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಧಿಕಾರ ರಚನೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೇ ತಳಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಗುಮಾನಿಯಿಂದ ನೋಡತೊಡಗಿದರೆ ಅದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕೆಳಜಾತಿ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದಿಗ್ಧದಿಂದ ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಗಳು ಹೊರಬರಬೇಕಿದೆ ಎಂಬುದು ನಾಗಭೂಷಣರ ಸೂಚನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಲೇಖನ ದಶಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಬಗೆಗಿದೆ. ಇದರ ಬುನಾದಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಒಂದು ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ. ಇನ್ನೊಂದು ಡಿ.ಆರ್.ನಾಗರಾಜರ ಸಂಕೀರ್ಣ ಹುಡುಕಾಟದ ಆಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ. ನಾಗಭೂಷಣರು ಇಂದಿನ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಈ ಹುಡುಕಾಟದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಇವೆರಡೂ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಚರ್ಚೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮನು ದೇವದೇವನ್‌ರ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ವಿಸ್ತಾರವಾದ substantiation ಬಯಸುತ್ತವೆ. ಸದ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವು ಬೀಸು ಹೇಳಿಕೆಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಮನು ಅವರ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಸಮರ್ಪಕವೇ ಇರಬಹುದು; ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನೋಡುವವರೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗದು. ನಾಗಭೂಷಣರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೃತಿ ನಮ್ಮ ಸದ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ದಾಖಲೆಯೂ ಆಗಿದೆ.

–ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿ

HOSA MANUSHYA, a kannada monthly solely owned edited, and published by D. S. Nagabhushana, Indian by Nationality at HIG-5, Kallahally Extn., Vinobanagara, SHIVAMOGGA-577204. Printed at Ila Printers, No.36, 40 ft. Road, Raghava Nagara, New Timberyard Lay out, Bengaluru-26 Ph. No: 26757159

ತಿಂಗಳ ಸಾಲುಗಳು...

"ಈಶ್ವರನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಆತನ ಮಹಾ ಜ್ಯೋತಿಯ ಕಿರಣಗಳು ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ಪ್ರಕಾಶವೇ ಮತಿ. ಮತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಈಶ್ವರನ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವನೇ ನಿಜವಾದ ನಾಸ್ತಿಕನು. ಮೌಢ್ಯವೇ ಈಶ್ವರ ನಿಂದೆ."

–ಕುವೆಂಪು

RNI No. KARKAN/2012/47568

Reg. No: KA/SK/SMG-1209/2013-15

Regd. News paper

ಇವರಿಗೆ \ To

If undelivered, please return to D.S. nagabhushana, Editor,
'Hosa anushya, 'HIG-5, 'Nudi', Kallahalli Extesion.
Vinoba Nagara, Shivamogga - 577204 (Karnataka)

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ

('ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ'ದ ನೋಂದಿತ ಆವೃತ್ತಿ)

ಏಪ್ರಿಲ್, ೨೦೧೩ ಸಂಪುಟ: ೧ ಸಂಚಿಕೆ: ೫

ಸಂಪಾದಕ : ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಚಂದಾ ವಿವರ: ವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ. ೧೨೫/-(ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ) ರೂ. ೨೦೦/-(ಸಂಸ್ಥೆ/ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ)

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ-೫, 'ನುಡಿ', ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ-೫೭೭ ೨೦೪

ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೪೮೫೭೪ ಸಂಚಾರಿ: ೯೪೪೯೨ ೪೨೨೮೪ *ಈ ಮೇಲ್:* dsnagabhushana@gmail.com

ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಇದು ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ಮಹಾ ಕಾಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ! ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ-ಲೈಂಗಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಪಾರಿಸರಿಕ ಇತ್ಯಾದಿ-ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ಕಾಲ. ನನ್ನ ಈ ಹಿಂದಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಂತೆ ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧ ಪಡೆದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು. ಈ ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದರ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತ ಸ್ತ್ರೀಪರ ಚಿಂತಕಿ ವಂದನಾ ಶಿವ ವಾದಿಸಿದ್ದಂತೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಆತ್ಯಂತಿಕ ಪರಿಣಾಮದ ಪ್ರತೀಕದಂತೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರ ತನ್ನ ತಾರ್ಕಿಕ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅರಿಯದ, ಅದಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅರಿಯಲು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಜಾಗತೀಕರಣದ ನೇರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾದ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಲೋಕ ಮತ್ತು ಅದನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಖಂಡನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಮಾಧ್ಯಮ ಲೋಕ ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಒಂದು ಒಂಟಿ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗಂತೂ ತಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲು ರೋಚಕ ರಾಜಕೀಯ ಸರಕಿಲ್ಲದೇ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ (ಅಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್) ಮಾಧ್ಯಮಗಳು-ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಟಿವಿ ವಾಹಿನಿಗಳು-ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬಹು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸ ತೊಡಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. (ನಮ್ಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಸುದ್ದಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಡ!) ಈ ವಾಹಿನಿಗಳು ದೆಹಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ನಡೆದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳ ನೇರ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಬಸ್ಸೊಂದರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಯತ್ನ ವರದಿಯಾಯಿತು! ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಎಡಬಿಡದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗತೊಡಗಿದವು. ಇನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಹಿಳಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆ ಎಳೆಯಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಿಸ್ ಮಹಿಳೆ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಅತ್ಯಚಾರ ವರದಿಯಾಯಿತು. ಸಂಬಂಧಿತ ಮಸೂದೆ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ದೆಹಲಿಯ ಹೋಟೆಲೊಂದರಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಹೊಟೆಲ್ ಮಾಲಿಕನ ಲೈಂಗಿಕ ದಾಳಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹರಿ ಗಾಯಗೊಂಡ ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು!

ಇದೆಲ್ಲ ಏನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ? ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ನಡೆಸುವ ಇಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಾನಸಿಕತೆಯ ಚಲನಶೀಲತೆಯನ್ನು, ಅದರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಚಾಲೂ-ಚಹರೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಅವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಬೌದ್ಧಿಕ ಪರಿಕರಗಳು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸೋಲುತ್ತಿವೆ.

ಹಾಗಾಗಿಯೇ ದೆಹಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚರ್ಚೆಯೆಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಹುಸಿ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ, ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೇಳಿದ ಯಾವನೇ ಗಂಡಸು ಪಾಪಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ನರಳಿ ನಪುಂಸಕನೇ ಆಗುವಷ್ಟು! ಇನ್ನು ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ ತಡೆಯುವ ರಾಷ್ಟ್ರದ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಮಹಿಳಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ ಮಸೂದೆ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಟಿವಿ ವಾಹಿನಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಹಿಳಾ ಮಣಿಯೊಬ್ಬರು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶರದ್ ಯಾದವ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿನ ಅಸಹಜತೆ ಮತ್ತು ಅವಿವೇಕಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ, 'ಹರೆಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸದ, ಚುಡಾಯಿಸಿದ ಗಂಡಸು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಹೇಳಿ!' ಎಂದು ಕೇಳಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನಾಗಿ ಘೋಷಿಸುವ ಮಸೂದೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ಗಂಡು ಮೃಗತ್ವವೆಂದು ಕರೆದು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟತೊಡಗಿದ್ದು ನಮಗೆ ತಗುಲಿರುವ ಕಾಯಿಲೆ ಎಷ್ಟು ಆಳವಾದದ್ದು, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತವಾದದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಿದೆ.

ನಿಜ, ಪುರುಷತ್ವ ಎನ್ನುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥೂಲವೂ, ರೂಕ್ಷವೂ, ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿಯೂ ಆಗುತ್ತಾ ತನ್ನ ವಿವೇಕ - ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬರೀ ಪುರುಷರಲ್ಲ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ! ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಜೈವಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿರದೆ, ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಸಮಾಜ ಅದರೊಳಗಿನ ಹೆಂಗಸರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಕ್ರಮೇಣ ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಗುಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಗಂಡಾಗುತ್ತಿರುವುದರ ಸೂಚನೆ ಇದಷ್ಟೆ. ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣೂ ಗಂಡಾಗುತ್ತಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಅಸಮತೋಲನದ ದುರಂತ ಚಿತ್ರವಿದು. ಇದು ಮತ್ತೆ ಕೇವಲ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಗಂಡು ಗಂಡಾಗಿದ್ದು, ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಾಗಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ದೊಡ್ಡ ದುರಂತವಿದು. ಈ ದುರಂತದ ಹಿಂದಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬೇಕಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ವಂದನಾ ಶಿವ ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ, ನವ ಉದಾರೀಕರಣ ನೀತಿ ಜಾರಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದ ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಿದೆ. ಹಾಗೇ ಯಾರನ್ನೂ ಮುಟ್ಟದ ಏನನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸದೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೂಲ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕಿದೆ.

-ಸಂಪಾದಕ

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೇ,

ಅಫ್‌ಜಲ್ ಗುರು ಕುರಿತ ನಿಮ್ಮ ಸಂಪದಕೀಯ ಮತ್ತು ಲೋಹಿಯಾ ಕುರಿತ ಪು.ಲ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಲೇಖನ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಲಕಿದವು. ನಿಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

–ಡಾ. ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಲೋಹಿಯಾರನ್ನು ಕುರಿತ ಪು.ಲ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಲೇಖನ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎಲ್ಲ ಮಗ್ಗುಲುಗಳನ್ನು ಸುಂದರ ಮತ್ತು ಪರಿಣಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಈ ಲೇಖನ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯವಾಗಿಸಿದೆ.

–ಸಿ. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ, ಬಳ್ಳಾರಿ

ಮೂರು ಮಹಿಳಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶಾಲೋಕದ ಭಂಡತನವನ್ನು ಬಹು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವಂತಿದೆ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿಯವರು ಮಾಡಿರುವ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ಕುರಿತ ಪು.ಲ.ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ 'ರಸಿಕರುದ್ರ ತಪಸ್ವಿ' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಗಳಿರುವಂತಿವೆ.

–ಎನ್. ಮಂಗಳಾ, ಹಾಸನ

ಫೆಬ್ರುವರಿಯ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವೆನಿಸಿತು. ಹತಾಶೆ ಮತ್ತು ಸಿನಿಕತೆಗಳ ಬದಲಾಗಿ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಶಾವಾದಗಳನ್ನು ಒಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆದಿರುವ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಹಾಸನದ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರ ಕುರಿತ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು, ಧನಂಜಯ ಜೀವಾಳರ 'ಶಾಲೆಗೊಂದು ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರ,' ಮಂಜುಳಾ ಎಂ. ರಾಜು ಅವರ 'ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪಿಯುಸಿ ಪಕ್ಕಳು' ಮುಂತಾದ ಬರಹಗಳು ಈ ರೀತಿಯವು. ಕಾಶ್ಮೀರ ಕುರಿತ ದೀರ್ಘ ಬರಹ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬರೆದಿರುವ ಸಂಪಾದಕ ಟಿಪ್ಪಣಿ 'ಅಕೆಡೆಮಿಕ್' ಆಗಿಯೂ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ; ಕುರಿತ ಕೆ.ಬಿ.ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರ ಬರಹ ಅದರ ಒಂದೆರಡು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತಿದೆ. ಈ ಸಂವಾದ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ.

–ಡಾ. ಎಚ್.ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್, ಬೆಂಗಳೂರು

'ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು' : ಒಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಪ್ರತಿ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜವಾದಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಗಳು ಸಮಾಜವಾದದ ಪ್ರೇರಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಈ ತಲೆಮಾರಿನ ಓದುಗರನ್ನು ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿದೆ ಯೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ರಾಚಪ್ಪನವರು ('ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು': *ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ*: ಮಾರ್ಚ್, ೨೦೧೩) ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಸಮಾಜವಾದವೆಂದರೆ, ಸಮಾಜವಾದಿಯಾಗಿ ಇರುವುದೆಂದರೆ, ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನ, ಹೊಸ ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಕನಸಿನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದು (ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ) ಸಮಾಜವಾದದ ಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುವ ಯೌವ್ವನದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯ ಕಡೆಗೆ ತುಡಿಯುವುದು ಇಂತಹ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರೇರಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ. ನಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಚುನಾವಣೆ, ಹೋರಾಟ ಇತ್ಯಾದಿ. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ, ಮೀಸಲಾತಿ, ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಚಳುವಳಿಗಳಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮಂಡಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಾ ಇವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಜೀವನ ಸೌಂದರ್ಯ, ಜೀವನಶೈಲಿ, ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಂಡಿಸಬಹುದು. ಎರಡನೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯು ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಿಂದಾಚೆಗೆ ಹೊರತಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ವೈಯುಕ್ತಿಕ–ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಏಕಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವೇ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು; ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸುವುದು, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದು ಇವುಗಳ ಕನಸು ಕೂಡಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಗರಕ್ಕೆ ನಗರವೇ, ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯೇ ಇಡೀ ಜಾತಿ ಬಂಧುವರ್ಗವೇ ಪಕ್ಷ ರಾಜಕಾರಣದ, ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣದ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಂತಹ ಕೆಲವರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಇವರೆಲ್ಲರೆದುರಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಸೋಜಿಗವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ರ‍್ಯಾಲಿಯನ್ನು ಇಂದು ಸಂಜೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ, ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ–ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿಸೇಬಿಟ್ಟ ನಾಯಕರೊಬ್ಬರು ಮಾರನೇ ದಿನ ದಿನಸಿಯಂಗಡಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮುಕ್ಕಾಲು ಕೇಜಿ ರವೆ ಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಷರಟಿನ ಜೇಬುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಾಡಿದರೂ ಹನ್ನೆರಡಾಣೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈತ ಶಾಸಕ–ಮಂತ್ರಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಬಂಧುಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಹೊಸ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕನವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಮನ ಕಲುಕುವಂತಿತ್ತು. ನಾವು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋತೇ ಸೋಲುತ್ತೇವೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಉಮೇದುವಾರರನ್ನಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸೋಣ. ಹಾಗಾದಾಗ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷವೂ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪಕ್ಷವೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಿರಿಗಾಣಿಗರ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ರೊಬ್ಬರು ಒಕ್ಕಲಿಗರೇ ತುಂಬಿದ್ದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ತುಂಬ ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಗಳು ಸೂಚಿಸುವ ಹಾಗೆ ಸಮಾಜವಾದವು, ಗಾಂಧಿವಾದವು ಎಲ್ಲ ಸ್ತರಗಳ ಜನರನ್ನೂ ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮೇಲುವರ್ಗದವರು, ಭೂಮಾಲಿಕ ಜಾತಿಗಳಿಂದ ಬಂದವರು, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಹೀಗೆ ಉತ್ತಮ, ತಂಪಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರು ಕೂಡ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಮಾಜಮುಖಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ–ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಖರತೆ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿಯವರಲ್ಲಿ ಇತ್ತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳು, ಶ್ರೀಮಂತರು, ಮೇಲುವರ್ಗದವರು ಕೂಡ ಏಕೆ ಸಮಾಜವಾದದ ಕನಸು ಕಾಣಬೇಕು, ಸಮಾಜವಾದವು ಹೇಗೆ ಇವರನ್ನು ಕೂಡ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅಮೆರಿಕಾ ಭೇಟಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಂತೆ ನೆನಪು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ.

ಮುಂದೆ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾದಾಗ ನೀವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ಏಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

–ಕೆ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಒಂದು ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ : ಹ್ಯೂಗೋ ಚಾವೆಝ್ ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ!

ವೆನೆಜುವೇಲಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹ್ಯುಗೋ ಚಾವೆಝ್ ತನ್ನ ೫೯ರ ಹರೆಯದಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅಕಾಲ ಮರಣವಾದರೂ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಈ ವ್ಯಾಧಿ ತಗಲಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕ ಸರಕಾರದ ಗೂಢಚರ್ಯೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿ.ಐ.ಎ.ನ ಒಳಸಂಚು ಕಾರಣ ಎಂಬ ವದಂತಿಗಳಿವೆ. ವೆನೆಜುವೇಲಾ ಸರಕಾರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವುದಾಗಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಆ ವದಂತಿ ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕಾ, ತನ್ನ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಬರುವ ಜಾಗತಿಕ ನಾಯಕರನ್ನು ಒಳಸಂಚು, ವಿದ್ರೋಹ, ಅಪಪ್ರಚಾರ, ಮಿಲಿಟರಿ ದಂಗೆ ಮುಂತಾದ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ; ಅದೂ ವಿಫಲವಾದರೆ ಅಂತಹ ನಾಯಕರನ್ನು ಕಗ್ಗೊಲೆ ಮಾಡಲು ಸಹ ಅಮೇರಿಕದ ತಥಾಕಥಿತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಈಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಬೊಲಿವಿಯಾದ ಚೆ ಗವಾರ, ಚಿಲಿಯ ಅಲೆಂಡೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳಷ್ಟೆ. ಕ್ಯೂಬಾದ ಫಿಡಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ರೋನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಕಳೆದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ವಿಫಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ದ. ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪಟ್ಟಭದ್ರರು ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಲೂಟಿ ಮತ್ತು ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಜನ ಸಂಘಟನೆಯಾಗದಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ತಡೆ ಒಡ್ಡುವ ಛಾತಿ ತೋರಿದವರು ಕ್ಯೂಬಾದ ಫಿಡೆಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ರೊ. ೧೯೫೯ರ ಕ್ಯೂಬಾದ ಕ್ರಾಂತಿ ದ.ಅಮೇರಿಕದ ಹಲವು ದೇಶಗಳ ಜನರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಲು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೆ ಅಮೇರಿಕದ ಹಿತ್ತಲು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿನ ಬಹುಪಾಲು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಡ ಪಂಥೀಯ ಸರಕಾರಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಹ್ಯುಗೊ ಚಾವೆಝ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ವೆನೆಜುವೇಲಾ ಕೂಡ ಒಂದು.

ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವ ಮೊದಲು ಚಾವೆಝ್ ಮಿಲಿಟರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಆಗಲೇ ಅವರು, 'ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬೊಲಿವೇರಿಯನ್ ಚಳುವಳಿ' ಎಂಬ ರಹಸ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯೊಂದನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಆದರ್ಶ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದ ಸೈಮನ್ ದೆ ಬೊಲಿವಾರ್, ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್‌ನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಪೇನ್‌ನ ವಸಹಾತುಶಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಇಡೀ ದ.ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡದ ಜನತೆಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದವ. (ಮಾರ್ಕ್ವೆಝ್‌ನ ಕಾದಂಬರಿ *ದ ಜನರಲ್ ಇನ್ ಹಿಸ್ ಲ್ಯಾಬಿರಿಂತ್* ಈತನ ಬದುಕನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ). ಬೊಲಿವಾರ್‌ನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಚಾವೆಝ್ ವೆನೆಜುವೇಲಾದ ಜನವಿರೋಧಿ ಹಾಗೂ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ೧೯೯೨ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಫಲ ಸೇನಾ ಬಂಡಾಯವನ್ನು ಸಹ ಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಈ ಬಂಡಾಯದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಹೊರಬಂದ ಚಾವೆಝ್ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗದ ಜನಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ವೆನೆಜುವೇಲಾದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಮತ್ತು ಎಡ ಪಕ್ಷಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವಾದ ಯೂನೈಟೆಡ್ ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಜೊತೆ ತನ್ನ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಅವರು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿದರು. ೧೯೯೮ರ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪಕ್ಷ ಬಹುಮತಗಳಿಸಿ ಚಾವೆಝ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಚಾವೆಝ್ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ವೆನೆಜುವೇಲಾದ ಜನ, ಸತತವಾಗಿ, ಚಾವೆಝ್‌ನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೂ, ಅಮೇರಿಕದ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈಗಲೂ ಆತ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ.

ಯಾಕೆಂದರೆ ಚಾವೆಝ್ ವೆನೆಜುವೇಲಾದ ತೈಲಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಅಮೇರಿಕದ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿ, ಆ ಉದ್ಯಮದ ಅಪಾರ ಲಾಭವನ್ನು ತನ್ನ ದೇಶದ ಜನರ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ತೋರಿದರು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ವೆನೆಜುವೇಲಾದ ಈ ಚುನಾವಣೆ ಜಾರ್ಜ್ ಬುಷ್‌ನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ೨೦೦೦ ಮತ್ತು ೨೦೦೪ರ ಅಮೇರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿದ್ದವು! ಚಾವೆಝ್‌ಗಿಂತ ಮೊದಲು ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ಇರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಮೊಸಾಗ್ದೇಹ್ ನೇತೃತ್ವದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಇಂತಹುದೇ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಹಾಗು ಅಮೇರಿಕಗಳ ಗೂಢಚರ್ಯೆಯ ಪಡೆಗಳ ಜೊತೆ ಇರಾನ್‌ನ ಸೈನ್ಯ ಮತ್ತು ಆಯೊತೊಲ್ಲಾಗಳು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಉರುಳಿಸಿದವು. ಇಂತಹದ್ದೇ ಒಂದು ಅಕ್ರಮ ಕೂಟ ವೆನೆಜುವೇಲಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಕಳೆದ ೧೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಚಾವೆಝ್ ಅವುಗಳ ಜೊತೆ ಏಗುತ್ತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಪಾರ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇಶದ ಸೈನ್ಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠೆ ಹೊಂದಿರುವುದು, ಅವರ ಕೈಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿದೆ. ಕಳೆದ ೧೪ ವರ್ಷಗಳ ಚಾವೆಝ್ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ವೆನೆಜುವೇಲಾದ, ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಎಲ್ಲ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳೂ ಏರಿಕೆಗೊಂಡಿವೆ. ವಸತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವೆಚ್ಚಗಳಲ್ಲಿ ೬೧% ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದ್ದು, ಅವು ಈಗ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಎಟಕುವಂತಾಗಿದೆ. ಅರಬ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪವಿರುವುದು ವೆನೆಜುವೇಲಾದಲ್ಲಿ. ಅರಬ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪ, ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಅದರ ಲಾಭ ಎಲ್ಲವೂ ಅಮೇರಿಕದ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ, ವೆನೆಜುವೇಲಾದ ತೈಲ ಸಂಪತ್ತು, ಆ ದೇಶ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ದ.ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡದ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದ.ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡದ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇಶಗಳು ಈಗ ಅಮೇರಿಕದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಐ.ಎಂ.ಎಫ್. ಮತ್ತು ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಋಣದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ಕೊಬ್ಬಿದ ಜನಗಳ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕಮ್ಯುನಿಸಂ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಸಮಾಜವಾದ ಕೂಡ ನಿಧನಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬ ಕಟ್ಟುಕತೆಯನ್ನು ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಲೆ ಇವೆ. ನ್ಯಾಯದ ಹಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯ ಹಸಿವುಗಳನ್ನು ಜನ ಮರೆತು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸಹ ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಸಿರಿಯ ಗರ ಬಡಿದವರ ಭ್ರಮೆಗಳು ಅವು! ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುವವರೆಗೂ ಜನ ಅದಕ್ಕೆ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾನತೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಜನ ಅದಕ್ಕೋಸುಗ ಹೋರಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೋರಾಟದ ಫಲವಾಗಿ ಚಾವೆಝ್ ನಂತಹ ನಾಯಕರು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

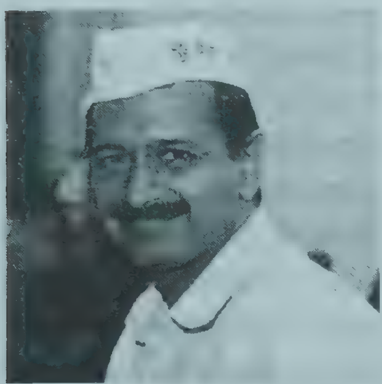
ಸಂಗಾತಿ ಚಾವೆಝ್ ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ!

–ಜೆ.ರಾಜಶೇಖರ್

ಅರವಿಂದ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ಈಗ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ ಏಕೆ ಕಾಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ?

ಮುಖೇಶ್ ಅಂಬಾನಿ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು: ಒಂದು ಪತ್ರ

ಅಂಬಾನಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕಾಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರವಿಂದ ಕ್ರೇಜಿವಾಲರು ಮುಖೇಶ್ ಅಂಬಾನಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ನಿಮಗೆ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಇ-ಮೇಲ್ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ *ಹಿಂದೂ* ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಇದನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲು ಭಯಪಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. *–ಪ್ರಶಾಂತ್ ಭೂಷಣ್*

ಪ್ರಿಯ ಮುಖೇಶ್ ಅಂಬಾನಿ,

ನೀವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಲವಾರು ಟಿ.ವಿ. ಚಾನಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾನನಷ್ಟ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಚಾನಲ್‌ಗಳು ಮಾಡಿದ 'ಅಪರಾಧ' ಎಂದರೆ ೩೧, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦೧೨ ಮತ್ತು ೯, ನವೆಂಬರ್ ೨೦೧೨ರಂದು ನಡೆದ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕಾ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ನೇರ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದು, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಏರಿಸುವಂತೆ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೇಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕಾ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದೆವು. ನಿಮ್ಮ ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸಹಯೋಗಿಗಳು ಸ್ವಿಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಪ್ಪು ಹಣವನ್ನು ಹುದುಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆವು. ಹಲವು ಟಿ.ವಿ ಚಾನಲ್‌ಗಳು ನಾವು ಬಯಲುಗೊಳಿಸಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೇರ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಟಿ.ವಿ ಚಾನಲ್‌ಗಳಿಗೂ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಮಾನನಷ್ಟ ನೋಟೀಸ್ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಇದೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ, ನಾನು ಮತ್ತು ಪ್ರಶಾಂತ ಭೂಷಣ್ ಏನು ಹೇಳಿದೆವೋ ಅದರಿಂದ ಮಾನ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಿಜವಾದ ಆರೋಪಿಗಳಾಗಬೇಕು. ನೀವು ಮಾನನಷ್ಟ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದಷ್ಟೇ ಟಿವಿ ಚಾನಲ್‌ಗಳು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸ. ಆದರೂ ನಮಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಟಿವಿ ಚಾನಲ್‌ಗಳಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಟಿವಿ ಚಾನಲ್‌ಗಳಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸುವುದರ ಹಿಂದಿನ ನಿಮ್ಮ ಏಕೈಕ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಗುಲಾಮರಾಗುವಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತುಳಿಯುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಭಾರತದ ಜನತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೆಲವು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತದೆ:

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿರುವ ಸ್ವಿಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಕಂಪನಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಇರುವುದು ನಿಜವಲ್ಲವೆ? ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣವಿರುವುದನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲವೆ? ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಪಟ್ಟಿ ತಲುಪಿದ ನಂತರ ನೀವು ಈ ಹಣಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದು ನಿಜವಲ್ಲವೆ?

ನಾವು ಅನುಮಾನಿಸಿದಂತೆ ಈ ಮೇಲಿನ ಆಪಾದನೆ ನಿಜವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ. ಈ ನೆಲದ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ತೆರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿರುವ ಆಪಾದನೆ ಸಾಬೀತಾದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

ಆದರೆ ಇದು ಎಂದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಏಕೆ? ಏಕೆಂದರೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಹೆದರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನೀವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವನ್ನೇ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ – ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮ ದುಕಾನು – ಎಂದು ನೀವೇ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ನೀವು ಹೇಳುವುದು ನಿಜ. ಕೆಲವು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ವರದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀಮತಿ ಸೋನಿಯಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕೆಲವು ಸಲ ನಿಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಯಪಾಲ ರೆಡ್ಡಿಯವರ ಖಾತೆ ಬದಲಾಗಿದ್ದು ಕೂಡ ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ಜನ ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಾತ್ರ ಏಕೆ? ಬಿಜೆಪಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಹಲವು ಪಕ್ಷಗಳೂ ನಿಮ್ಮ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿವೆ. ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಅದ್ವಾನಿಯವರು ಸ್ವಿಸ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರೀ ಗದ್ದಲ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆಗಳು ಬಹಿರಂಗವಾದ ಮೇಲೆ ಬಿಜೆಪಿಯು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮೌನ ವಹಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಿಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬಿಜೆಪಿಯು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತೂ ಆಡಿಲ್ಲ.

ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳು ನಿಮಗೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ನಾಯಕರು ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಭೀತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳು ನಿಮ್ಮ 'ದುಕಾನು' ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಭಾರತ ದೇಶ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ನಮ್ಮದು. ಅದು ಈ ದೇಶದ ಜನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ನಿಮ್ಮ ಹಣದಿಂದ ನೀವು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು, ನಾಯಕರನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಭಾರತವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಟಿವಿ ಚಾನಲ್‌ಗಳು ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕಾಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ನೇರಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ಘನತೆಗೆ ಕುಂದುಂಟು ಮಾಡಿರುವವೆಂದು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅದು ತಪ್ಪು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಶಾಂತ ಭೂಷಣ್, ನಾನು ಮತ್ತು ಟಿ.ವಿ. ಚಾನಲ್‌ಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮಾನನಷ್ಟ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಕುಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ನಿಮಗೆ ನೀವೇ ಮಾನನಷ್ಟವುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಹೇಳಿ:

೧. ೨೦೦೧ರಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರತಿ ಶೇರಿಗೆ ೫೫ ರೂ ಬೆಲೆಯಿದ್ದ ೧ ಕೋಟಿ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಶೇರಿಗೆ ೧ ರೂ.ನಂತೆ ಪ್ರಮೋದ್ ಮಹಾಜನ್ ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ದೂರಸಂಪರ್ಕ ತರಂಗಾಂತರದ 'ಪೂರ್ಣ ಚಲನಶೀಲತೆ' ಗಾಗಿ ನೀವು ನೀಡಿದ ಲಂಚವದು. ನೀವು ಸಿಕ್ಕುಹಾಕಿಕೊಂಡಾಗ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆದಿರಿ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ವಿಚಾರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ

ಮುಂದಿದೆ. ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಎಸಗುವುದರ ಮೂಲಕ ನಿಮಗೆ ನೀವೇ ಮಾನನಷ್ಟವುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ?

೨. ವಕ್ಫ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಬಹುಮಹಡಿಯ ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಅನಾಥಾಶ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬಡ ಅನಾಥ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀವು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಎಸಗುವುದರ ಮೂಲಕ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮಾನನಷ್ಟವುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ?

೩. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೆಲವು ಅನಿಲ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ೨೦೦೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ವಹಿಸಲಾಯಿತು ಅನಿಲವನ್ನು ತೆಗೆದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅನಿಲ ನಿಮಗೆ ಅಂದರೆ ಭಾರತದ ಜನತೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ನಾವು ಈ ಅನಿಲದ ಒಡೆಯರು. ಈ ಅನಿಲವನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆಯಲು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಮಾತ್ರ ನೀವಾಗಿದ್ದಿರಿ. ಆದರೆ ಜಾಣತನದಿಂದ ನೀವೇ ಈ ಅನಿಲದ ಒಡೆಯರಾದಿರಿ. ನೀವು ಅನಿಲವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರತೊಡಗಿದಿರಿ.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಿಮ್ಮ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಪುಂಡಾಟಕ್ಕೆ ಸದಾ ಮಣಿಯುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ಅನಿಲದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಏರಿಸುತ್ತಲೇ ಹೋಯಿತು. ದೇಶ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಿಮ್ಮಿಂದಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್, ರಸಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಅಡುಗೆ ಅನಿಲದ ಬೆಲೆ ಏರತೊಡಗಿತು. ಇದೆಲ್ಲ ಮಿತಿ ಮೀರಿದಾಗ ಜಯಪಾಲ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ತೈಲ ಮತ್ತು ಅನಿಲ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ನೀವು ಜಯಪಾಲ ರೆಡ್ಡಿಯವರನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿಸಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳು ವಿಪರೀತ ತುಟ್ಟಿಯಾಗಿವೆ. ಈ ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಯ ಭಾರಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ಜನತೆ ನಲುಗಿಹೋಗಿದೆ. ಈ ಅಪಚಾರಗಳು ನಿಮಗೆ ಶೋಭೆ ತರುವಂತಿವೆಯೇ? ಇಂಥ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮಾನನಷ್ಟವುಂಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ನಿಮ್ಮ ಈ ಬಗೆಯ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಕೃತ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಿದೆ.

ಬಹುಪಾಲು ದಲ್ಲಾಳಿಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅವರನ್ನು ತಪ್ಪು ಮಾಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಂಥ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಸ್ವಂತ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಭಂಡತನದಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿದಾಗ ಇಡೀ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೇ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಕಡೆ ಅಪಾರ ಐಶ್ವರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನೀವು ಇದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಈ ದೇಶದ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಜನ ಈಗ ಎಚ್ಚೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ವಾಲೆ ಭುಗಿಲೆದ್ದಿದೆ. ಯಾವ್ಯಾವಾಗ ಹಣ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಸಿಟ್ಟುಗಳ ನಡುವೆ ಘರ್ಷಣೆ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೋ ಆಗೆಲ್ಲ ಜನರ ಸಿಟ್ಟು ಗೆದ್ದಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಿದರ್ಶನಗಳುಂಟು.

ಈ ದೇಶದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಬೆದರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಎಸಗಿರುವ ಕೆಲವು ಮಾಧ್ಯಮದ ಜನರಿರಬಹುದು. ಇಂಥ ಮಾಧ್ಯಮದ ಜನರು ನಿಮ್ಮ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಹುಪಾಲು ಮಾಧ್ಯಮದ ಜನ ರಾಷ್ಟ್ರಹಿತವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ತಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಶರಣಾಗತರಾಗುವವರಲ್ಲ, ಯಾವ್ಯಾವಾಗ ನ್ಯಾಯಾಂಗ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಶಾಸಕಾಂಗಗಳು ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿವೆಯೋ ಆಗೆಲ್ಲ ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಂಭವೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸೌಧ ಕುಸಿಯದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ನೀವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೋ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ಕೆಲವು ಮಾಧ್ಯಮ ಸಂಬಂಧಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಹೂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮಾಧ್ಯಮ ಕುಟುಂಬಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಪಾಲಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಸುಲಭಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ನಿಮ್ಮ ಕನಸೇನು? ಅಪ್ರಮಾಣಿಕ ವಿಧಾನದಿಂದ ನೀವು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬಯಸುತ್ತೀರಾ? ಈ ದೇಶದ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ನೀವೇ ಒಡೆಯರಾದಿರೆಂದು ಭಾವಿಸೋಣ, ಅದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಖುಷಿ ಪಡಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಡುವುದರಿಂದ ಸಂತೋಷ ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂತೋಷ ಬರುವುದು ತ್ಯಾಗದಿಂದಲೇ, ನೀವು ಅಪ್ರಮಾಣಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಈ ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದರೆ ಈ ದೇಶವು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಆದರಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅರವಿಂದ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್

ಯೂರೋಪಿನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಭಾರತ

ಜರ್ಮನಿಯ ಕೊಲೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂಡಳಿಯ ಈ ಹಿಂದಿನ ಯೂರೋಪ್ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಮೋಹನ್ ಮಾರುತಿಯವರ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದುವ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ... ಸತ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ... –ಸಂ

ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಯೂರೋಪ್‌ನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹೊಂದಿರುವಂತಹ *ಯೂರೋಫೋರಂ* ಮತ್ತು *ಹ್ಯಾಂಡಲ್‌ಸಬ್ಲಾಟ್* ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು 'ಉದ್ಯಮಗಳ ವಿಲೀನ ಮತ್ತು ಮತ್ತು ವಶೀಕರಣ' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದೆ.. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕಾರು ಉತ್ಪಾದಕ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳ ಮತ್ತು ಎರಡು ಬಹುದೊಡ್ಡ ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಗಳ ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಇತರೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.

ಯುರೋಪಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಒಬ್ಬರು ಈ ಚರ್ಚೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕಂಪನಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದರೂ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಏಕೈಕ ಭಾರತೀಯನಾಗಿದ್ದೆ.

ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು, ಅವರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂಬ ಪೆಡಂಭೂತದ ಭೂತದ ಬಗೆಗಿನ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿ, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ನನ್ನ ಸತ್ಯದ ಕ್ಷಣಗಳು ಅವಮಾನ ಮತ್ತು ಮುಜುಗರದ ಕ್ಷಣಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವು. ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಮುಜುಗರ ಮತ್ತು ಅವಮಾನಗಳು ಜನಪ್ರಿಯ ಆಂಗ್ಲೋ ಅಮೇರಿಕದಆಟವಾದ 'ಸತ್ಯದ ಕ್ಷಣ'ವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದವು. ನಾನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತೂ ಕಠಿಣವಾಗತೊಡಗಿದವು. ಇಲ್ಲಿ ಕಠಿಣ ಎಂದರೆ ಮುಜುಗರವುಂಟು ಮಾಡುವಂಥದ್ದು ಎಂದರ್ಥ.

ಯೂರೋಪಿನ ಅಸಮಧಾನ : ನಿಮ್ಮ ದೇಶವು ಕೋಮಾದಲ್ಲಿದೆಯೇ ಎಂಬುದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೊಬ್ಬರ ವರ್ತನೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಸಂಭವನೀಯ ವಿಚಾರಣೆ, ಟೆಲಿಕಾಂ ಹಗರಣ, ತೆರಿಗೆಗಳ್ಳರ ಆಶ್ರಯ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟ ಬಿಲಿಯನ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದ್ದವು.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ದಶಕಗಳಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದು ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಜುಗರವುಂಟು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರದ ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾಗ್ವಾದಗಳು ಯೂರೋಪಿನ ತೀವ್ರ ಅಸಮಧಾನ – ಅಸಮ್ಮತಿಯ ಸೂಚನೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ, ಪ್ರಪಾತಕ್ಕೆ ಜಾರಿ ಬೀಳುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹೇಳಿರುವುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನಿದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಜರ್ಮನಿಯ ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಯದ ಟಿವಿ ಚರ್ಚೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಾದ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು *ಬ್ಲಾಗ್‌*ನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು: 'ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹಗರಣಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದು ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ ೧ ಟ್ರಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳನ್ನು ದಾಟಬಹುದು'

ಜರ್ಮನಿಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ದೈನಿಕವೊಂದು ಭಾರತದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಹೀಗಿದೆ: ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ದೈತ್ಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಭಾರತವು ಒಂದು Banana Republic ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವ ರಾಜಕೀಯ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಅನುಚಿತ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರ ತೆರಿಗೆಯ ಹಣದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಜನನಿಬಿಡ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮಾಯಾವತಿಯವರ ಅವರ ವಿರುದ್ಧದ ಗಂಭೀರ ಆರೋಪದತನಿಖೆಯೊಂದನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪಾರವಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯ ವಿರುದ್ಧದ ಮೇವು ಹಗರಣವನ್ನು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ ತಣ್ಣಗಾಗಲು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಕೆಯೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಟ್ಟದ ಲೂಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗರೇ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಫ್ರೆಂಚ್ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ 'ಆಟ ಆಡುವುದು, ಭಾರತದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮಂಡಳಿಯ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ತನಿಖೆಯಿಂದ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್, ವರ್ಜೀನಿಯಾ ದ್ವೀಪಗಳು, ಮಾರಿಷಸ್ ಮತ್ತು ಸೈಪ್ರಸ್‌ಗಳಂತಹ ತೆರಿಗೆಗಳ್ಳರ ಅಡಗುದಾಣಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದಿರುವ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಜಾಲವೊಂದು ಬಯಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯ ಹಸನ್ ಆಲಿ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಸ್ವಿಸ್ ಖಾತೆಯ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಾಟಿಕರ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಕರಣ ಜಾರ್ಖಂಡ್‌ನ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಧು ಕೋಡಾ ಅವರದ್ದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೆರಿಗೆ ಆಶ್ರಯತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಪಾರವಾದ ಹಣ ಹೂಡಿದ್ದು, ಅದರ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಲೈಬೀರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಗಣಿಯೊಂದನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗೆಗಿನ ತಟಖೆ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದರೊಂದಿಗೆ ಲೇಖನವು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಹೇಯವಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಗರಣದಲ್ಲಿ (ಸತ್ಯಂ) ಸರ್ಕಾರವು ಬಹುತೇಕ ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಂಚನೆಯಲ್ಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದು ಬರೆಯಿತು. ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗೆ ಈ ಹಗರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ವಾಸ್ತವದ ಅರಿವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಲು ಅನರ್ಹರು. ಅವರಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅಪರಾಧದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರನೇ ಅಲ್ಲವೆ ?

೨ಜಿ ಹಗರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಬ್ರಿಟನ್‌ನ *ದಿ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್* ಪತ್ರಿಕೆಯು ಭಾರತದ ಗಜ ಸದೃಶ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವುದನ್ನು ನಿಧಾನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕುರುಡರಾದವರು : ಇದು ನಿಜವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಯೂರೋಪಿನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತೀಯನೊಬ್ಬನ ಮಾದರಿಯ ಚಿತ್ರಣವೆಂದರೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದು, ವಂಚಕನಾಗಿರುವುದು, ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಅಹಂಕಾರ, ಆತ್ಮಪ್ರಶಂಸೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಜೋರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು, ಸಣ್ಣ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕರೂ ಮಾತನಾಡುವುದು ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿ ಹರಡುವುದು ಮುಂತಾಗಿ ಅಂತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದ ಈ ಗುಣಗಳ ಮೊತ್ತ.

ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಈಗ ೮೧ ವರ್ಷ. ಅವರು ಹತಾಶರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಆಘಾತಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಳಮಳಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೀಗೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯವನ್ನು 'ಅಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೆ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಭಾರತದ ನಾಯಕರು ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಲ ದುರ್ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ, ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇನ್ನೇ ವಂಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯ ಅಮಾಯಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕುರುಡರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲದವರು ರಸ್ತೆಗಿಳಿಯುವ ದಿನ ದೂರವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ.

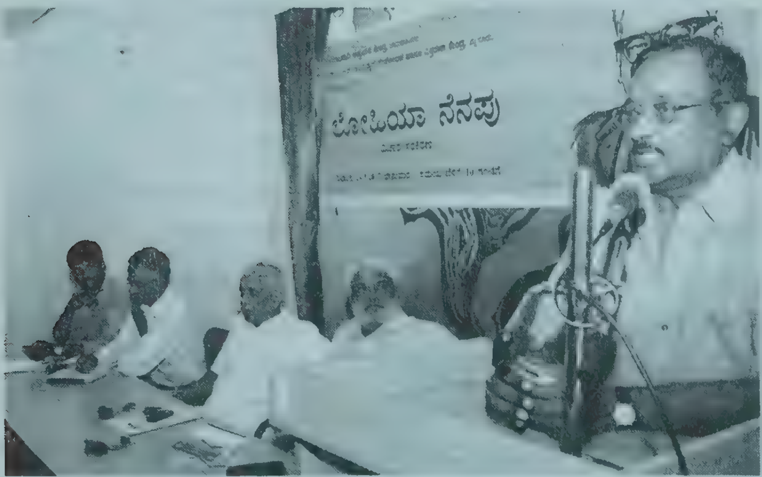
ಮಾವೋವಾದಿಗಳ ವಿಕೃತ ಪಾಶವೀ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅದು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅದು ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ರಾಜಕೀಯ ವೇಷಧಾರಿ ಬೀದಿ ಹೆಣವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ.

ಜನರ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಈ ದಂಗೆಯ ರಣವಾದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜೋರಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಅದು ಇಡೀ ಭಾರತದ ಉದ್ದಗಲ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೂ ಹರಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಆತಂಕ.

ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟದ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ನಾವೇ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೇಗೋ ನಡೆಯುತ್ತೆ ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಧೋರಣೆಯಿಂದಾಗಿಯೇ ಜನರು ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವುದು. ಈಸೋಪನು "ನಾವು ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಳ್ಳರನ್ನು ನೇಣು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ದೊಡ್ಡ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸುತ್ತೇವೆ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ವಿಚಾರವಲ್ಲ.

(ಎರಡೂ ಲೇಖನಗಳ ಅನುವಾದ: **ಎಂ. ರಾಜು**
ಕೃಪೆ: ***ಜನತಾ***)

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ನೆನಪಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

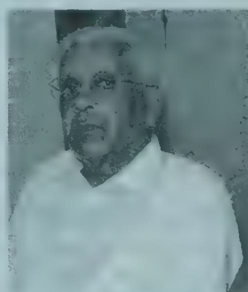

ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕ ಹಾಗೂ ಹೋರಾಟಗರ ಡಾ. ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾರ ೧೦೩ನೇ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬವನ್ನು ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ್ ೨೪ರಂದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜಕಾರಣ ಕುರಿತ ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣವೊಂದರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರವು ಮೈಸೂರಿನ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು *ರಂಗವಲ್ಲಿ* ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘಟನೆಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರದ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು. ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಅಪೂರ್ವ ಡಿ'ಸಿಲ್ವ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಪ್ರಸತುತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರು

'ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ' ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಮಾಸಿಕದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು ಪಯಾರ್ಯ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ ಎಂಬುವು ಇಂದು ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಾಗಿ ಸವಕಲಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದು, ಅವಕ್ಕೆ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಹೊಸ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಪ್ರಸುತ್ತ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದರು. ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣ ಎಂಬುದು ಚುನಾವಣಾ ರಾಜಕಾರಣದ ರೂಪ ತಾಳುವ ಮೊದಲು ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ಬರಬೇಕು. ಅದು ಹಳೆಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಜಕಾರಣದ ವೈಫಲ್ಯಗಳಿಂದ ಕಲಿತ ಪಾಠಗಳ ಮೂಲಕ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಹೊಸ ಸಮಾಜವಾದದಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿಲ್ಪಡಬೇಕು ಎಂದರು. ಲೋಹಿಯಾ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದದ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಲೆಣಿಸಿದ ಹೊಸ ವಿಶ್ವನಾಗರೀಕತೆಯ ಕೇಂದ್ರ ತತ್ವವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಸದಾ ಏರುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಮಿತಿಗಳುಳ್ಳ ಬದುಕಿನ ಸರಳ ಸಭ್ಯ ಜೀವನಮಟ್ಟದ ಆಶಯ ಹೊಸ ಸಮಾಜವಾದದ ಕೇಂದ್ರ ತತ್ವವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾಗಭೂಷಣ ವಿವರಿಸಿದರು.

ನಂತರ 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸ್ಮಿತೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ವಿನಾಶ' ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ ಕವಿ ಹಾಗೂ ಚಿಂತಕ ಕೆ.ಬಿ.ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬರೀ ಜಾತಿ ನೆಲೆಯಿಂದಷ್ಟೇ ನೋಡದೆ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತುಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲೂ ನೋಡಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾಲ ಈಗ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರು. ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪರಂಪರಾಗತ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಹುಡುಕುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸದಂತಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಜಾತಿ ವಿನಾಶದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಬಲ್ಲುದು ಎಂದೂ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ಈ ಎರಡೂ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದ ನಂತರ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಡಾ. ನರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಹಾಗೂ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ರೈತ ಮುಖಂಡ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡಿದರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪ. ಮಲ್ಲೇಶ್ ಅವರು ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದ ವಿಶ್ವಸ್ಥ ನಿಧಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಂತರ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಪುನರ್ರೂಪಿಸಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ಟ್ರಸ್ಟೀಶಿಪ್ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವಿಂದು ಪುನರಾಲೋಚಿಸಬೇಕಿದೆ ಎಂದರು. ಕನಿಷ್ಟ ಶಿಸ್ತಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಛಿದ್ರವಾದ ಬಗೆಯನ್ನು ನೋವಿನಿಂದ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಅವರು ಸಮಾಜವಾದವು ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಯಾಗಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಸ್ತುಳ್ಳ ಸಂಘಟನೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದರು.

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯುವಜನರು ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದು, ರವಿಚಂದ್ರ ಚಿಕ್ಕೆಂಪಿಹುಂಡಿ, ಬಿ. ರಾಜೇಶ್, ರವಿಪ್ರಸಾದ್ ಮುಂತಾದವರು ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದರು.

(ವರದಿ: ಅಪೂರ್ವ ಡಿ'ಸಿಲ್ವ)

ಲೋಹಿಯಾ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಲಂಕೇಶ್ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರ

೨೧-೦೩-೨೦೧೩ರಂದು ಭದ್ರಾವತಿಯ ಸರ್ ಎಂ.ವಿ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ, ಸಾಗರದ ಲೋಹಿಯಾ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಕಾಲೇಜಿನ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ 'ವಿಶಿಷ್ಠ ಲೇಖಕ ಪಿ.ಲಂಕೇಶ್' ಎಂಬ ವಿಚಾರದ ಕುರಿತಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರವೊಂದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆ ಡಾ. ಸಬಿತಾ ಬನ್ನಾಡಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಲಂಕೇಶರ ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳ ಅರಿವಿನ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಶಿಬಿರವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಕಥೆಗಾರ ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ ಲಂಕೇಶರ ಒಟ್ಟು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಗುಣವೆಂದರೆ ಅವರ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆ, ನಿಷ್ಠುರತೆ ಮತ್ತು ದಿಟ್ಟತನ ಎಂದರು. ಅಂತಹ

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇಂದು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಬದುಕು ಇಷ್ಟು ಹತಾಶೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು

ಶಿಬಿರದ ಪ್ರವೇಶ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಶಿಬಿರದ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ, ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆದ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು, ಲೋಹಿಯಾ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕರನ್ನು ಪರಿಚಿಸುವ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಗಳ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜವಾದದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸತ್ವವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರು. ಲಂಕೇಶ್ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಥನಕಾರ, ಕವಿ, ನಾಟಕಕಾರ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಕರ್ತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಮೂಲಕ ನಾಗರೀಕತೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಹೇರಲಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಶಿಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಸಂಶಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಲಂಕೇಶ್ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಮೂಲ ಪ್ರಾಣಿಗುಣವನ್ನು ಮೀರಲೆಳಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುವ ದುರಂತಗಳ ಚಿತ್ರಣ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿನ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಬರಹಗಾರರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದೂ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಪತ್ರಕರ್ತರಾಗಿ ಅವರು ಹಲವು ಹೊಸತನಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಾದಂತೆಯೇ ಹಲವು ಮಿತಿಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದರು ಎಂದೂ ನಾಗಭೂಷಣ ಸೂಚಿಸಿದರು

ಮೊದಲ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ 'ಲಂಕೇಶರ ಕಥನ ಕಲೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು' ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ ಬಿ.ಪಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್. ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ನೆಲೆಯಿಂದಾಗಿ ಲಂಕೇಶರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ನೋಡುವ ಪಕ್ವತೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಗಳು ನೈತಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾ ಜೀವಂತಿಕೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವೊಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.ಎಂದರು.

ಎರಡನೆಯ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ 'ಲಂಕೇಶರ ನಾಟಕಗಳು: ಒಂದು ನೋಟ' ಎಂಬ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್ ಮಾತನಾಡಿ, 'ಸಂಕ್ರಾಂತಿ'ಯ ಉಜ್ಜ ಮತ್ತು ಉಷಾ ಎತ್ತುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು *ಇಂದಿನ ಸಬಾಲ್ಟರ್ನ್* ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಎನ್ನುವುದು ಸಾವಧಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬ ಅರಿವಿದ್ದ ಲಂಕೇಶರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದರ ಕುರಿತು ಸಂಶಯವೂ ಇತ್ತು ಎಂದ ಅವರು, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತರಂಗದ ಬದಲಾವಣೆಯೆಡೆಗಿನ ಅವರ ಕಾಳಜಿ 'ಗುಣಮುಖ'ದಲ್ಲಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದರು.

'ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆ : ನಾನು ಕಂಡಂತೆ' ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ, ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟರು. ಯುವ ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಾಜ, ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅರಿವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಓದುಗರು ಜಾಣಜಾಣೆಯರೇ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ಸವಿತಾ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಶಿಬಿರದ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಲಂಕೇಶರ ಆಪ್ತರಲ್ಲೊಬ್ಬರೂ, ಅಂಕಣಕಾರರೂ ಆದ ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು, ಲಂಕೇಶ್ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದರೂ ಅವರು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿದ್ದರು. ಹಳ್ಳಿಗರು, ಸಾಮಾನ್ಯರು ಬಂದರೆ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಲಂಕೇಶ್, ರಾಯಚೂರಿನ ಡಿ.ಸಿ.ಯ ಫೋನ್ ಬಂದರೆ, ' ಲಂಕೇಶ್ ತೀರಿಕೊಂಡ್ರು ಅಂತ ಹೇಳು ಕಣಯ್ಯ'ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.

ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾದ ಡಾ. ಟಿ.ಸಿ. ಭಾರತಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಲಂಕೇಶರ ಬದುಕು-ಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು.. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಮಯೂಬ್, ಅನುಪಮ, ಮಹಾಂತೇಶ್ ಹಾಗೂ ಆಶಾ ಶಿಬಿರ ಕುರಿತ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಡಿಸಿದರು. ಡಾ. ವೆಂಕಣ್ಣ ನಾಗಮ್ಮನವರ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಸವಿತಾ. ಜಿ ವಂದಿಸಿದರು.

(ವರದಿ: ಡಾ. ಸಬಿತಾ ಬನ್ನಾಡಿ)

ಇದು ಭಾರತ! ಇದು ಭಾರತ!!

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚುನಾವಣಾ ಕಣ್ಗಾವಲು ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಕಾರ ಕಳೆದ ಲೋಕಸಭೆಯ ೫೪೩ ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ ೧೫೪ ಜನ ಮಾತ್ರ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶ್ವರರಾಗಿದ್ದರೆ, ಸದರಿ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦೬ಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ! ಇವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರಾಗಿದ್ದರೆ ಉಳಿದರ್ಧ ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು.

ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಜನ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶರು. ಇವರ ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯ ೫೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು!

ಕಳೆದ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎಂದರೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಆಸ್ತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಆತನ/ಆಕೆಯ ವಿಜಯದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗಿರುವುದು! ಗೆದ್ದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಪೈಕಿ ಶೆ. ೩೩ರಷ್ಟು ಜನ ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವರು. ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆಸ್ತಿ ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ವಿಜಯದ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೦.೫೪!

೪೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹಣ ದೇಶದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆದಾಯದ ಶೇ೧೦ರಷ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದು ಇಂದು ಕನಷ್ಟ ಶೇ. ೬೦ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ!

*ಸ್ವಿಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಸೋಷಿಯೇಷನ್*ನವರು ೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಿಸ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳ ಹಣ ಇಟ್ಟಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಅದು ೧೪೫೬ ಶತಕೋಟಿ ಡಾಲರುಗಳಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೊತ್ತ ನಂತರದ ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುವ ದೇಶಗಳು ಇಟ್ಟಿರುವ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಹೆಚ್ಚೂಕಡಿಮೆ ಒಂದೂವರೆಯಷ್ಟಿದೆ!

*ಗ್ಲೋಬಲ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಇಂಟೆಗ್ರಿಟಿ*ಯು ೨೦೧೦ರ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದಿಂದ ಆ ಹಿಂದಿನ ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಗಳ್ಳತನದೊಂದಿಗೆ ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಗಣೆಯಾಡ ಹಣದ ಪ್ರಮಾಣ ೪೬೨ ಶತಕೋಟಿ ಡಾಲರುಗಳು. ಅಂದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಲಕ್ಷ ನಲವತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು! ಇದರ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು!

ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೭೭ರಷ್ಟು ಹಣ ಸಾಗಟವಾಗಿರುವುದು ನವ ಉದಾರೀಕರಣದ ಉತ್ತುಂಗ ಕಾಲ ಎನಿಸಿದ್ದ ೨೦೦೪-೨೦೦೮ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ!

ಕಳೆದ ಆರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮುಂಗಡಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಪತಿಗಳಿಗೆ ಕಂಪನಿ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸುಂಕಗಳ ರಿಯಾಯ್ತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೇಡಿರುವ ಹಣದ ಮೊತ್ತ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು!

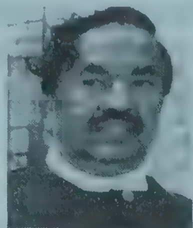
ಸಂಪಾದಕರು: 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ವಿನೋಬನಗರದ *ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರ್ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ* ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆಯೊಂದನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೀಗಿದೆ: ೬೪೧೧೦೩೫೮೩೩೦. ಓದುಗರು ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಚಂದಾ ಅಥವಾ ಚಂದಾ ನವೀಕರಣದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬಹುದು. *-ಸಂಪಾದಕ*

ಅಂದ ಹಾಗೆ: ಕಿಡಿಗೇಡಿಯೊಬ್ಬನ ಕಾಲಹರಣದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು...

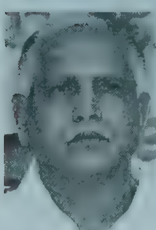

ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ ಮೋಹನ ರೆಡ್ಡಿಯನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಜೈಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಆಟ ಆಡುವಂತೆ ಪಳಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ನೆಂಬ ಮಿಕವನ್ನು ಜೈಲು ಹೊರಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಪಳಗಿಸುತ್ತಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭ ಜಯ ಸಾಧಿಸಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರು ಆ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಚುನಾವಣಾಪೂರ್ವ ಒಳಜಗಳಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಪರಸ್ಪರ ಆಲಂಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೈಗಳಲ್ಲೇ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಚೂರಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನುಗಳನ್ನು ಕಾಯಲು ತಂತಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಮರಿ ಪುಢಾರಿಗನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತಲ್ಲಾ!!

ಸ್ಥಳೀಯ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಏಟಿನಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿರುವ ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪ ಏಟಿನ ರುಚಿ ಮರೆಯಲು 'ಹೇಗಿದೆ ಏಟು!' ಎಂದು ಪರಸ್ಪರ ದೃಷ್ಟಿ ಯುದ್ಧದ ಆಟ ನಡೆಸಿರಲು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಬೇಕೆಂದೇ ರೇಗಿಸಲು 'ಭಯಂಕರ ಭಾಷಣವೀರರಾದ ನೀವು ಹೀಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯುದ್ಧದಲ್ಲಷ್ಟೇ ತೊಡಗುವುದು ತರವಲ್ಲ ಮಾರಾಯರೇ! ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡ ಹುಂಬ ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಯುಡಿಯೂರಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಿ 'ಸದ್ಯ ನಿನ್ನಂತಹ ಕಡು ಭ್ರಷ್ಟ ಪಕ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಸ್ವಚ್ಛವಾಯಿತು!' ಎಂದು ಭೀಷಣ ಭಾಷಣ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವರ ಮನೆಯಾಳು ಬಂದು, 'ಯಜಮಾನರೇ, ನೋಟು ಎಣಿಸುವ ಎರಡನೇ ಮೆಷಿನ್ನೂ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಅಮ್ಮಾವ್ರು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಕಳಿಸವ್ರೆ' ಎನ್ನಲು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಪರೀತ ಬಿಗಡಾಯಿಸಿ ಆ ಮನಯಾಳಿನತ್ತ ಕೈತೋರಿಸಿದ ಈಶ್ವರಪ್ಪ 'ಇವನ ನಾಲಿಗೆ ಸೀಳಿ!' ಎಂದು ಅರಚಿ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದರಂತಲ್ಲಾ!

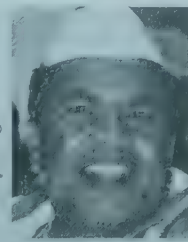

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರು ಹರಕೆಯ ಕುರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಕನಿಕರಪಡುವವರಂತೆ 'ವಿಪರೀತ ನಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ!' ಎಂದು ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹೊಡೆದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಜನ ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂದು, 'ಇದು ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತಷ್ಟೇ!' ಎಂದು ಜನಕ್ಕೂ ಕಣ್ಣು ಹೊಡೆದು ಮುಂದೆ ಹೋದರಂತಲ್ಲಾ!

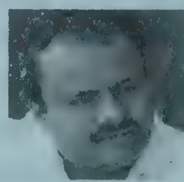

ಇದರೆಂದೆಲ್ಲ ಕಸಿವಿಸಿಗೊಂಡಂತಾದ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪ, ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ಆಪ್ತರ ಮೂಲಕ ಶೋಭಾರನ್ನು ಕರೆಸಿ 'ನನಗೆ ಏನೋ ತೋಚದಾಗಿದೆ! ನಿನ್ನೊಡನೆ ತಕ್ಷಣ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡಬೇಕಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಲು ಶೋಭಾಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿದ್ದ ಪಕ್ಷದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳ ಎದುರು ಮುಜುಗರ ಉಂಟಾದಂತಾಗಿ ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ 'ಎಲ್ಲ ಗೊಂದಲಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ. ಮುಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದು. ಅದೇ ನೀವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮುಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ' ಎಂದು ಕಡ್ಡಿ ಮುರಿದಂತೆ ಹೇಳಿ ಕಾರು ಹತ್ತಿ ಹೋಗೇಬಿಡಲು, ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪ ಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ ಪುತ್ರ ರಾಘವೇಂದ್ರ, ಪುತ್ರಿ ಅರುಣಾದೇವಿಯವರನ್ನು ಕಂಡು ಅರ್ಧ ಮುಜುಗರ ಅರ್ಧ ಆನಂದದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೊಂಚ ದೂರ ಸರಿದು ಈ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಹುದಾದ ಮೋಟಮ್ಮನ ಮನವೊಲಿಸಲು ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನಿಗೆ ಫೋನ್ ಹಚ್ಚಿದರಂತಲ್ಲಾ!

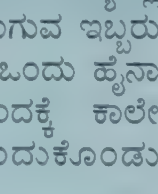

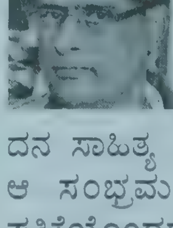
ಅತ್ತ ಕಡೆ ಕರೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಇಂತಹ ಕರೆ ನನಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಹೈಕಮಾಂಡ್ ನೊಂದಿಗೆ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಗುಪ್ತ ಒಪ್ಪಂದದ ಫಲವೇ ಇರಬೇಕೆಂದು, ಇನ್ನು ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಮಹದಾಸೆ ಈಡೇರದಂತೆಯೇ ಎಂದು ಅನಂದತುಂದಿಲರಾಗಿ, 'ಶೋಭಾ ಒಳ್ಳೇ ಚಾಯ್ಸ್!. ನಮ್ಮ ನಾಯಕ ಲೋಹಿಯಾ ಹೇಳ್ತಿದ್ದಂಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ರೂ ಒಂದು ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇರಬೇಕು! ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೋಟಮ್ಮಂಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚಾನ್ಸೇ ಇಲ್ಲ ಬಿಡಿ!' ಎಂದು ಯಾವುದೋ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಪೀಟಾಟದ ಮಧ್ಯೆ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾ ಮಾತನ್ನು ತಾನು ಅರ್ಥ ಮಾಢಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಶೀವಿಯಲ್ಲಿ ಉದುರಿಸಲು ಅತ್ತ ಕಡೆ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನಿಗೆ ಮೊದಲು ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗದೆ; ಅರ್ಥವಾದ ಕೂಡಲೇ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ 'ಎಲಾ ಘಟಿಂಗನೇ' ಎಂದು ಫೋನ್ ಕಟ್ ಮಟ್ಟರಂತಲ್ಲಾ!

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ತನ್ನ ಕಡೆ ಯಾರೂ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ. ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಶಾನೆ ಬೇಜಾರಾಗಿರುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಪುರಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮನಗರ, ಮಂಡ್ಯ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೂ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಸುದ್ದಿ ಬಂದು ಉ.ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮುಡಿ ಲಿಂಗಾಯತರು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ಕಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದುದುದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಮಣೆಯಾದಂತಾಗಿ 'ಆ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ! ಈ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ! ಆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮಂಕು ಬಡಿದಿದೆ' ಎಂದು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅರಚುತ್ತಾ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ದೇವೇಗೌಡರು ಪಂಚೆ ತುದಿಯೆತ್ತಿ ಕಣ್ಣೊರೆಸಿಕೊಂಡರಂತಲ್ಲಾ!

ಇನ್ನು ಅತ್ತ ಶ್ರೀರಾಮುಲು ಎಂಬ ಮಿನರಲ್ ವಾಟರ್-ಸೆಂಟ್ ಗಿರಾಕಿಯು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿತಾ-ಪೂಜಾ ಎಂಬ ಶಾಕಿನಿ-ಡಾಕಿನಿಯರನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಸಿದ ಭರ್ಜರಿ ಪ್ರಚಾರದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಕರ್ಮಭೂಮಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲೇ ಪಕ್ಷ ಗುಡಿಸಿ ಗುಂಡಾಂತರ ವಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೆರಳಿ ಕೆಂಡವಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಾನು ಓದಲಾಗದ, ಉಚ್ಚರಿಸಲಾಗದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಫುಲೆ, ಶಾಹು, ನಾಲ್ವಡಿ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಒಡೆದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಹೈನಾಗಳಂತೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಇಬ್ಬರು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಕರಟಕ ದಮನಕರತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಲು ಒಂದು ಹೈನಾ ಹೆದರಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಕಾಲೇ ಬಿದ್ದು ಹೋದಂತಾಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ತಿಂದುಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದೂ ವರದಿಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ!

ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕಾರಣ ಹಿಂಗೆ ವರ್ಣರಂಜಿತ ವಾಗಿ ಗರಿಗಟ್ಟುತ್ತಿರಲು ನಮ್ಮ ಡಂಬಾಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಹೊಸ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ 'ಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾವೇಶ'ವೊಂದನ್ನು ನಡೆಸಲು ಹೊರಟು ಅಲ್ಲಿ ಆ ಮುನ್ನ ನಡೆದಿದ್ದ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಭ್ರಮ' ಹಾಗಾದರೆ ದನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾವೇಶವೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿ, ಆ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಣಕಸು ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರ ಸಂಪಾದಕರ ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ಏಟು ಬಿದ್ದ ಪರಿಣಮವಾಗಿ ಅವರು ಈ ಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬಂದ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯ ನೋಟೀಸು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡರಂತಲ್ಲಾ!

–ಕಿಡಿಗೇಡಿ

ಸಮಕಾಲೀನ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನೆನಪು

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೪ರಂದು ಹುಟ್ಟಿದ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯುಗ ಪುರುಷರಾದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ನಾವು ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಹಿಂದಿದ್ದ ತತ್ವ, ನಂಬಿಕೆ, ಆದರ್ಶಗಳು ಎಷ್ಟು ಹುಸಿ, ಮೋಸ ಮತ್ತು ಕ್ರೌರ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾರಿ ತೋರಿದವರು. ಪುಣ್ಯವಶಾತ್, ಭಾರತದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಹೊತ್ತಿಗೇ ಮೂಡಿದ ಈ ಧೃವತಾರೆ ಗಾಂಧೀಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆಗೆ ಬೆಳಕು ತೋರಿದರು. ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮೂಡಿದ ಮೂರನೆಯ (ಒಳ)ಗಣ್ಣು ಎಂದರೆ ಲೋಹಿಯಾ.

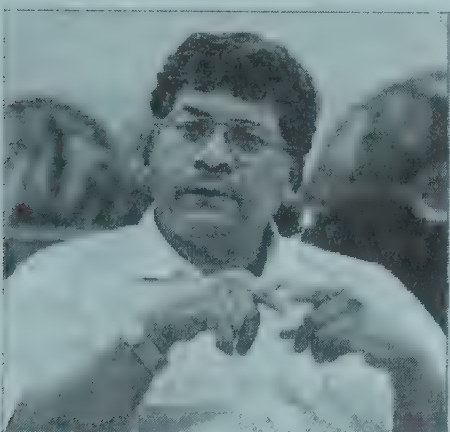
ಗಾಂಧಿ–ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮುಖಾಮುಖಿ ಅಥವಾ ಸಂವಾದ ಈಗ ಸವಕಲು ಮಾತುಗಳ ಜೊಂತೆಯಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಇಂದಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಪುನರ್ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಪುರ್ನನಿರೂಪಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರೆಡೂ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ನಾವು ಅನರ್ಹರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಬಲ್ಲದ್ದು ಲೋಹಿಯಾ–ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ;ಆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೆನಿಸುವ ಸಂವಾದ. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂವಾದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಪರಸ್ಪರರ ನಡುವಣ ತಲಾ ಎರಡು ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ; ಈ ಪತ್ರ ಸಂವಾದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದರ ಮಧ್ಯೆಯೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಿಧನರಾದಾಗ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಆಗ ತಾನೇ ಒಡಮೂಡುತ್ತಿದ್ದ ದಲಿತ ರಾಜಕಾರಣದ ಮಾದರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ತಮ್ಮ ಕಿರಿಯ ಗೆಳೆಯ ಮಧು ಲಿಮಯೆಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮೊಮ್ಮಗ ಪ್ರಕಾಶ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಒಂದು ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಹೇಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಹೆಸರಾದ ಡಾ. ಆನಂದ ತೇಲ್ತುಂಬ್ಡೆ ಅವರು ನೀಡಿರುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಚರ್ಚಾರ್ಹವೂ ಅನ್ನಿಸುವ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರಾಜಕಾರಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಚಲನಶೀಲತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

–ಸಂಪಾದಕ

ಪ್ರಕಾಶ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ...

– ಆನಂದ್ ತೇಲ್ತುಂಬ್ಡೆ

ಪ್ರಕಾಶ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ದಲಿತರಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿ (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು) ಮತ್ತು ಶಾಲೆ ಬಿಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವ ವರ್ಗಾವಣೆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯನ್ನು ನಮೂದಿಸುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನೀಡಿದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಹೇಳಿಕೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಿಂತನೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಪ್ರಕಾಶ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಭಾರಿಪ(ಬಹುಜನ್ ಮಹಾಸಂಘ)ದ ನಾಯಕರು– ಇದೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿನ ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಕೆಳಹಂತದ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳ ಜನರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತುಸು ಯಶಸ್ವಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಕಾಶ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಮೊಮ್ಮಗ ಕೂಡ. ಅವರ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದಾಗಿ, ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಅವರೇನೂ ಅಪರಿಚಿತರಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ಕೆಳಗೆ, ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ 'ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಚಳುವಳಿ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿದೆ' ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ದಲಿತರಲ್ಲಿ ಅವರೊಂದು ಕೋಲಾಹಲವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಕೆಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿವೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ದಲಿತರಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿ ಮತ್ತು ಶಾಲೆ ಬಿಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಸಾಲಾ ನಿರ್ಗಮನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯನ್ನು ನಮೂದಿಸುವುದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಸಂಗತಿ, ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲ, ಆದರೆ, ಈ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದನೆಗಳ ನಮೂನೆ ತುಂಬಾ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ದಲಿತ ವಲಯದಿಂದಲೇ, ಅದರಲ್ಲೂ ಸ್ಥಾಪಿತ ದಲಿತ ನಾಯಕರುಗಳಿಂದ ಮತ್ತವರಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡವರಿಂದ, ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದರೆ, ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಸಿಕ್ಕು, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಎದ್ದುಕಾಣುವಂತಹದ್ದು ಬಲಪಂಥೀಯ ಹಿಂದೂಗಳದ್ದು. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಭಾರತೀಯರು ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನ ಮಾತ್ರ "ಗಂಭೀರ ಮೌನಕ್ಕೆ" ಶರಣಾದರು.

ಈವತ್ತು ದಲಿತರಿಗಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿಗಳ ಹುಟ್ಟನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ೧೯೩೧–೩೨ರಲ್ಲಿ, ಮೂರು ಬಾರಿ ನಡೆದ ದುಂಡು ಮೇಜಿನ ಪರಿಷತ್ ನಂತರ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಧಾನಿ ರಾಮ್ಸೇ ಮ್ಯಾಕ್ಡೊನಾಲ್ಡ್ ನೀಡಿದ ಮತೀಯ ತೀರ್ಪಿನ ವಿರುದ್ಧ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಆಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದು, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಕುಖ್ಯಾತಿಯ ಪೂನಾ ಒಡಂಬಡಿಕೆಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಎರಡು ಹಂತದ ಮತದಾನದ ಮುಖಾಂತರ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ದಲಿತರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ನಾಲ್ವರು ಸಂಭಾವನೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮತದಾರರು ಮತ ಚಲಾಯಿಸಿ,

ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಎರಡು ಹಂತದ ಆಯ್ಕೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ಈಗಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ ರೀತಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಕೈಬಿಡಲಾಯಿತು. ದಲಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮತದಾರರು ಸೇರಿಯೇ ಚುನಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗಾಗಿ, ಸಂವಿಧಾನದ ೩೩೦ರ ವಿಧಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ಅವಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದರೆ ಕೈಬಿಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ನಿಬಂಧನೆಯ ಜೊತೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ, ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವಂತೆ ದಲಿತರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದು ಅಂತ್ಯ ಕಾಣುವ ಮುನ್ನ ಆಳುವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲದಂತೆ ಋಜುವಾತುಪಡಿಸುತ್ತ, ಪ್ರತಿಬಾರಿಯೂ ಮಹಾದರಿ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯದೊಂದಿಗೆ ತನಗೆ ತಾನೆ ನವೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಈ ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿಗಳು ದಲಿತರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ನೆರೆತೂಬುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿವೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ದಲಿತರ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಪ್ರಭಾವವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಲಿ ಏನೇನು ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಲಿತ ರಾಜಕಾರಣಿಗೆ ದಲಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಕಾಪಾಡುವ ಮಾತೆಲ್ಲಿ ಬಂತು? ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವರ ಆಯ್ಕೆ ಆಳುವ-ವರ್ಗದ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಮತಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುವುದರಿಂದ, ದಲಿತ ನಾಯಕರು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕತ್ವದ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಧನವಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಋಣಾತ್ಮಕ ಮುಖ ಅನಾವರಣಗೊಂಡದ್ದು ನಿಜವಾದ ದಲಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ, ಆಳುವ-ವರ್ಗದ ಪಕ್ಷದ ಬೆಂಬಲಿತ ರಾಜಕೀಯ ಕುಬ್ಜರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೋಲುಂಡು ನೆಲಕಚ್ಚಿ ಮಕಾಡೆ ಮಲಗಿದಾಗ. ೧೯೫೨ರ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಕಜ್ರೋಕರ್ ಎಂಬ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಎದುರು ಸ್ವತಃ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರೇ ಸೋತುಹೋದರು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ೧೯೫೪ರಲ್ಲಿ ಬಾಂದ್ರಾ ಲೋಕಸಭಾ ಮೀಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉಪಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಏನೇನೂ ಅಲ್ಲದ ಒಬ್ಬ ಭೌರಾವ್ ಬೋರ್ಕರ್ ಎನ್ನುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಾಭವಗೊಂಡರು. ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಿಸುವಿಕೆಯ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಹಾಡುವಂತೆ ಅವರು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೧, ೧೯೫೫ರಲ್ಲೇ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು.

ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆಯಾದರೂ, ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂದೂ ಕೂಡ, ದಲಿತವಿರೋಧಿ ನಿಲುವಿನ ವಿರುದ್ಧ ಅಥವ ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ದನಿಯೆತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ಅಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ನಿಲುವುಗಳ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಈ ರೋಗಗ್ರಸ್ಥ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ದಲಿತರು ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಲೇ ಹೋದರು. ಆದರೆ, ಆಳುವ ವರ್ಗಗಳು ಈ ಬಂಗಾರದ ಬಾತುಕೋಳಿ ತಮ್ಮ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋಗದಂತೆಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡವು. ೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ, ಗುಜರಾತಿನ *ದಲಿತ ಪ್ಯಾಂಥರ್*ಗಳು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ, ಸಂವಿಧಾನದ ೩೩೦ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟರು. ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ, ಪೂನಾ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ೫೦ನೇ ವರ್ಷ ತುಂಬುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ೩೩೦ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿ, ಕಾನ್ಷಿರಾಂ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಆಂದೋಲನವನ್ನೇ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಈಗ ಇರುವ ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿ ಚಮಚಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆಯೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ, ರಾಮದಾಸ ಅಥಾವಳೆಯಂತಹ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಸಂಗತಿ ಅವರಿಗೆ. ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀತಿಯಿಂದ ಇಂತಹ ಅವಕಾಶವಾದಿಗಳು 'ಅಪರಿಚಿತ ಕಹಿ ಹಣ್ಣಿನ' ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದರು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಪ್ರಕಾಶ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ದಲಿತ ವಿರೋಧಿ ಎಂದೂ ಕರೆದರು.

ವಿನಾಶದತ್ತ...

ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕೆನ್ನುವ ಬೇಡಿಕೆ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಶಾಲಾ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯನ್ನು ನಮೂದಿಸುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಬೇಡಿಕೆ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ, ಕೇವಲ ಬಣ್ಣದ ಮಾತು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ದಲಿತರು ಮತ್ತು ದಲಿತೇತರರು ಶಾಲೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವಾಗ ಜಾತಿಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡದಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಈ ಇಷ್ಟವನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡಬೇಕು, ಆಗ ಅದು ಬಣ್ಣದ ಮಾತಾಗದೆ, ಸಮರ್ಥನೀಯ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈವತ್ತು, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುವಾಗ, ಅನೇಕ ಜನರನ್ನು, ತುಂಬಾ ಅಪಮಾನಕರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮವನ್ನು, ಅವರಿಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನಮೂದಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಜಾತಿ ಇಲ್ಲ' ಎನ್ನುವ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಪಾಲಕರಿಗೆ ಬಿಡುವುದು ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚಬಹುದಾದ ಸಲಹೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಅನಿಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ, ಮೀಸಲಾತಿ ಬಯಸುವ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹೇವರಿಕೆ ಪಡುವ ಜನರ ಗಾತ್ರದ ಅಂದಾಜೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಇದನ್ನು ಕನಿಷ್ಠತಾವಾದಿ ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಸೂಚಿಸುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ವಾಗ, ಜಾತಿ ಪರ್ದಥತಿಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಲೆಯೂರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಿದೆ. ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದಾದರೆ, ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಮೀಸಲಾತಿ ಗಣನೆಗೆ ಬರುವುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೀಡುವ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ- ಐಐಟಿ, ಐಐಎಂ, ಮತ್ತು ಅಂಥವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾತ್ರ. ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಯೇನೆಂದರೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಿರಿಸಿದ ಸೀಟುಗಳು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಖಾಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು. ಇದು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಅರ್ಹತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ ಮೇಲೂ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ದಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದುರ್ಬಲ ಶೈಕಣಿಕ ಅಡಿಪಾಯದತ್ತ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದು, ಹಲವು ಸ್ತರಗಳ ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಪಾಲಕರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಉಣಬಡಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಉಚಿತ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ಶಾಲಾ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತರತಮ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು (ಆರ್‌ಟಿಐ), ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ದಯಪಾಲಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಹಳವಾಗಿ ತುತ್ತೂರಿ ಊದಿದ ನಂತರ,

ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಆರ್‌ಟಿಇ ಕಾಯಿದೆ ೨೦೧೦, ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲ ನಿಯಮಗನುಗುಣವಾಗಿರದೆ, ಅದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದು ಹಲವು ಸ್ತರಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿದೆ. ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೌಷಧವಾಗಿ ತರುವ ಮೂಲಕ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡಿದಂತಿದೆ. ಆರ್‌ಟಿಇ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಈ ಕಾಯಿದೆ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪಾಗಿ ದಲಿತರನ್ನು ಬಲಿಪಶುಗಳನ್ನಾಗಿಸಿದ. ಆದರೆ, ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ನಾಯಕ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ದನಿ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ೧೯೯೭ರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸತ್ವಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವ ಇಂತಹ ನೈಜ ಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಾಗಲೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ನಮೂಸ ಉದಾರೀಕರಣ ನೀತಿಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ದಲಿತ ನಾಯಕರು ಮೀಸಲಾತಿಯ ಹಾಡನ್ನು ಇನ್ನೂ ಗುನುಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ ಜಾಗತಿಕರಣದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತಾ;ಅದು ತಮಗೆ ಲಾಭಕರವೆಂದು ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ, ಇಂಥ ನಿಲುವು ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ 'ಜಾತಿ ವಿನಾಶ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನೇ ಪ್ರಕಾಶ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ.

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಎಂ.ಎಸ್. ರುದ್ರೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ
ಕೃಪೆ: *ದ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಅಂಡ್ ಪೊಲಿಟಿಕಲ ವೀಕ್ಲಿ*)

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ

ಇದು ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಜ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ್ದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿದ್ದ ತಾತ್ವಿಕ ರಾಜಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಆ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ನಂತರ ತಮ್ಮದೇ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಆವರಣದೊಳಕ್ಕೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಪರಿಯನ್ನು–ಅದರ ಉದ್ದೇಶ, ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮುನ್ನೋಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೇಳುವ ಪತ್ರಗಳು. ಗಾಂಧಿ–ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮುಖಾಮುಖಿಯ ತಾತ್ವಿಕ ಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ಅರಿಯಲೂ ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗಬಹದು–ಸಂ

/

ಹೈದರಾಬಾದ್
೧೦ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೫೫

ಪ್ರೀತಿಯ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್,

ಲಗತ್ತಿಸಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆ ಮುಂತಾದವು ತಾವೇ ವಿವರಣೆ ನೀಡಬಲ್ಲವು. 'ಮ್ಯಾನ್‌ಕೈಂಡ್' ಜಾತಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರಿಸಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಒಂದು ಲೇಖನ ಬಂದರೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷ. ಲೇಖನಗಳ ಮಿತಿ ೨೫೦೦ರಿಂದ ೪೦೦೦ ಶಬ್ದಗಳಿಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಷಯದ ಆಯ್ಕೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಮಗ್ಗುಲನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಾರತದ ಜನ ಬರೀ ಸಿಟ್ಟಿನಂದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ದಂಗು ಬಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವಂಥದೇನನ್ನಾದರೂ ಬರೆಯಿರೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು, ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಚರಿಸಿದ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನಿಮಗೆ ಅರುಹಿದನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಕೋಪದೊಂದಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದೇ ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಂತೆ ನೀವು ಬರೀ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ಭಾರತೀಯರ ನಾಯಕರಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ 'ವಲಯ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರ'ದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ನೀವಿರುವುದಾದರೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗಿರುವ ವಿಷಯ ಸೂಚಿ ಸ್ಥೂಲ ದಿಗ್ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಒದಗಿಸಿದರೆ ನಂತರ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಘಂಟೆ ಅವಧಿಯ ಭಾಷಣದ ನಂತರ ಅಷ್ಟೇ ಸಮಯದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕೆರಳಿಸಬಹುದೇನೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು.. ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ನೀವು ವಿಶೇಷ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇತರ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ, ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿ, ಸಂಸತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಮ್ಮೇಳನ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ನೀವು ಮಹತ್ವದ್ದೇನಾದರೂ ಹೇಳಬಲ್ಲಿರಿ. ಯಾವುದಾದರೂ ಅಂಶವನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನೀವು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿದರೆ, ಸಮ್ಮೇಳನ ನಿಮಗೆ ವಿಶೇಷ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬಲ್ಲದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ,

ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ,
ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ

–೦–

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ ಸಂಘ
೨೬, ಅಲಿಪುರ ರಸ್ತೆ
ಸಿವಿಲ್ ಲೈನ್, ದೆಹಲಿ
೨೪ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೫೬

ಪ್ರೀತಿಯ ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾ,

ನಿಮ್ಮಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ನಿಮ್ಮ ಚುನಾವಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ದೀರ್ಘ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದೆ.

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಮಿತಿ ೩೦ನೆಯ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೫೬ರಂದು ಸಭೆ ಸೇರಲಿದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ನನಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಎದುರು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮಹತ್ವದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಚರ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ಹತ್ತಿರ ಬರಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೊನೆಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವಾರದಂದು, ಅಂದರೆ ೨ನೆಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೫೬ರಂದು ನೀವು ಬರುವುದಾದರೆ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಂತಿ ಮೂಲಕ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸಲು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆದರಗಳೊಡನೆ,

ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ,
ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

ಹೈದರಾಬಾದ್/
೧ ಅಕ್ಟೋಬರ್೧೯೫೬

ಪ್ರೀತಿಯ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್,

೨೪ನೆಯ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಹೈದರಾಬಾದ್‌ಗೆ ಮರಳಿದ ಮೇಲೆ ಇಂದು ಅದನ್ನೋದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಭೇಟಿಗಾಗಿ ದೆಹಲಿಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಅಸಹಾಯಕಾಗಿರುವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ಬಹುಶಃ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವೆ. ಇದರಿಂದ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯ ಇಲ್ಲವೆ ೨೦ರಂದು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೭ರಂದು ನೀವು ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿರುವುದಾದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಯಾವುದು ಅನುಕೂಲವಿದೆಯೆನ್ನುವುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಂತಿಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಬೇರೆ ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ಕಳವಳವಾಯಿತು. ನೀವು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೇರೆ ಲಕೋಟೆಯ ಮೂಲಕ ನಿಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೊರ ಬಂದ 'ಮ್ಯಾನ್‌ಕೈಂಡ್'ನ ಮೂರು ಸಂಚಿಕೆಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಹ ಇವೆ. ನಿಮಗೊಂದು ವಿಷಯ ಸೂಚಿಸಲು ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಾದರೂ ಹಾಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿಲ್ಲ. 'ಮ್ಯಾನ್‌ಕೈಂಡ್'ನ ಮೂರು ಸಂಚಿಕೆಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಸ್ತುವನ್ನಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಚೋದಿಸಬಲ್ಲವು. ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನಾವರಿಸಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೌದ್ಧಿಕ ದಿವಾಳಿಕೋರತನವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಈಗ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕೆನಿಸಿದೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ನನ್ನ ಆಸೆಯೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವ ಪೂರ್ವಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತಾಡುವುದು ತೀರ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ
ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ

-೦-

ದೆಹಲಿ/ ೫ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೫೬

ಪ್ರೀತಿಯ ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾ,

೧ನೆಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೫೬ರ ೮೮೨೧ನೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನಂಬರಿನ ಪತ್ರ ಕೈ ಸೇರಿತು. ೨೦ನೆಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ದಂದು ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಬಯಸಿದರೆ ನಾನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಸ್ವಾಗತವಿದೆ. ಸಮಯವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು.

ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ,

ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ
ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ಮಧು ಲಿಮೆಯೆಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರ

ಹೈದರಾಬಾದ್/ ೦೧-೦೭-೧೯೫೭

ಪ್ರೀತಿಯ ಮಧು,

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರೊಂದಿಗಿನ, ಅವರನ್ನು ಕುರಿತ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಗಮನಿಸಿರುವೆ. ಅದನ್ನು ನಿಮಗೂ ಕಳಿಸಿರುವೆ. ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಾವಿನಿಂದ ಆಗಿರುವ ವ್ಯಥೆ ವೈಯುಕ್ತಿಕವೆನ್ನುವಂತಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲಿರಿ.ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ವೃತ್ತದೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಸಂಘಟನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ಕ್ಷಣ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ ಎನಿಸಿತ್ತು.

ನೀವು ಈ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಆದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಷ್ಟದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅರೆಕ್ಷಣವೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಭಾರತದ ರಾಜರಾಜಕರಣದ ಅಪೂರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಗಾಂಧಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಮಹಾನ್ ಸವರ್ಣೀಯ ಹಿಂದೂವಿನಷ್ಟೇ ಅಪೂರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದವರು. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ನಾಶ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿತ್ತು.

ನನಗೆ ಮೂಲಭೂತವೆನಿಸಿದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ದೇಶದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅರುಹಲು ನಾನು ಸದಾ ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮನದಟ್ಟಾಗಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹಾಗೂ ಜಗಜೀವನರಾಮ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಆಧುನಿಕ ಹರಿಜನರು. ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದರು; ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಲೋಚನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು; ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಂತ ಭಾರತದ ಪ್ರತೀಕವೆಂದು ಅವರನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದಿತ್ತಾದರೆ ಅವರು ಕಹಿ ಮನಸ್ಸಿನವರೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಹರಿಜನೇತರ ನಾಯಕರಾಗಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ೫೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ನೋವು-ಅವಮಾನ, ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಅದರ ನಿರಂತರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ. ಇವೇ ನಾನು ಹೇಳ ಹೊರಟ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ ಕೂಡ. ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರಂಥ ಮಹಾನ್ ಭಾರತೀಯ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ಈ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲರೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲನೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಮರಣವೇ ಮೊದಲು ಬಂತು. ಜಗಜೀವನರಾವ್‌ರು ಎಲ್ಲ ಭಾರತೀಯರೊಂದಿಗೆ, ಹಿಂದೂಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸದ್ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸವರ್ಣೀಯರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಅವರ ಮುಖ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಡೊಗ್ಗು ಸಲಾಮು ಹೊಡೆಯು ತ್ತಾರೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ, ಹರಿಜನರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷದ ಕಟು ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಲಾಪಿಸುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಹರಿಜನರ ಅಥವಾ ಭಾರತದ ಉತ್ಕರ್ಷದಾಧಾರವಾಗಲಾರದು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮಾದರಿ ಕೂಡ ಬದಲಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ ಸಂಘವನ್ನು ಯಾರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು ಕಳೆದ ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ಭಾರತದ ರಾಜಕಾರಣದ ಒಂದು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಅವರನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರೇರೇಸಿಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ಅವರು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಗೌರವದ ಮತ್ತು ಅನುಕರಣೆಯ ಪ್ರತೀಕವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ; ಆದರೆ ಅವರ ಕಹಿಯಿಲ್ಲದೆ. ಹರಿಜನರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಸಮಸ್ತ ಭಾರತದ ನಾಯಕರಾಗಬಲ್ಲಂತೆ ವರ್ತಿಸಬಲ್ಲ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಾಗಿರಬೇಕಷ್ಟೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ
ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ)

ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಆರ್‌ಟಿಇ ಕಾಯಿದೆ ೨೦೧೦, ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲ ನಿಯಮಗನುಗುಣವಾಗಿರದೆ, ಅದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದು ಹಲವು ಸ್ತರಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿದೆ. ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೌಷಧವಾಗಿ ತರುವ ಮೂಲಕ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡಿದಂತಿದೆ. ಆರ್‌ಟಿಇ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಈ ಕಾಯಿದೆ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪಾಗಿ ದಲಿತರನ್ನು ಬಲಿಪಶುಗಳನ್ನಾಗಿಸಿದ. ಆದರೆ, ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ನಾಯಕ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ದನಿ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ೧೯೯೭ರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸತ್ವಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವ ಇಂತಹ ನೈಜ ಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಾಗಲೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ನವೂಸ ಉದಾರೀಕರಣ ನೀತಿಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ದಲಿತ ನಾಯಕರು ಮೀಸಲಾತಿಯ ಹಾಡನ್ನು ಇನ್ನೂ ಗುನುಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ ಜಾಗತಿಕರಣದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತಾ;ಅದು ತಮಗೆ ಲಾಭಕರವೆಂದು ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ, ಇಂಥ ನಿಲುವು ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ 'ಜಾತಿ ವಿನಾಶ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನೇ ಪ್ರಕಾಶ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ.

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಎಂ.ಎಸ್. ರುದ್ರೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ

ಕೃಪೆ: *ದ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಅಂಡ್ ಪೊಲಿಟಿಕಲ ವೀಕ್ಲಿ*)

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ

ಇದು ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಜ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ್ದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿದ್ದ ತಾತ್ವಿಕ ರಾಜಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಆ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ನಂತರ ತಮ್ಮದೇ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಆವರಣದೊಳಕ್ಕೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಪರಿಯನ್ನು–ಅದರ ಉದ್ದೇಶ, ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮುನ್ನೋಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೇಳುವ ಪತ್ರಗಳು. ಗಾಂಧಿ–ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮುಖಾಮುಖಿಯ ತಾತ್ವಿಕ ಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ಅರಿಯಲೂ ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗಬಹದು–ಸಂ

/

ಹೈದರಾಬಾದ್
೧೦ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೫೫

ಪ್ರೀತಿಯ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್,

ಲಗತ್ತಿಸಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆ ಮುಂತಾದವು ತಾವೇ ವಿವರಣೆ ನೀಡಬಲ್ಲವು. 'ಮ್ಯಾನ್‌ಕೈಂಡ್' ಜಾತಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರಿಸಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಒಂದು ಲೇಖನ ಬಂದರೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷ. ಲೇಖನಗಳ ಮಿತಿ ೨೫೦೦ರಿಂದ ೪೦೦೦ ಶಬ್ದಗಳಿಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಷಯದ ಆಯ್ಕೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಮಗ್ಗುಲನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಾರತದ ಜನ ಬರೀ ಸಿಟ್ಟಿನಂದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ದಂಗು ಬಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವಂಥದೇನನ್ನಾದರೂ ಬರೆಯಿರೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು, ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಚರಿಸಿದ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನಿಮಗೆ ಅರುಹಿದನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಕೋಪದೊಂದಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದೇ ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಂತೆ ನೀವು ಬರೀ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ಭಾರತೀಯರ ನಾಯಕರಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ 'ವಲಯ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರ'ದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ನೀವಿರುವುದಾದರೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗಿರುವ ವಿಷಯ ಸೂಚಿ ಸ್ಥೂಲ ದಿಗ್ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ, ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಒದಗಿಸಿದರೆ ನಂತರ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಘಂಟೆ ಅವಧಿಯ ಭಾಷಣದ ನಂತರ ಅಷ್ಟೇ ಸಮಯದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕೆರಳಿಸಬಹುದೇನೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು.. ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ನೀವು ವಿಶೇಷ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇತರ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ, ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿ, ಸಂಸತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಮ್ಮೇಳನ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ನೀವು ಮಹತ್ವದ್ದೇನಾದರೂ ಹೇಳಬಲ್ಲಿರಿ. ಯಾವುದಾದರೂ ಅಂಶವನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನೀವು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿದರೆ, ಸಮ್ಮೇಳನ ನಿಮಗೆ ವಿಶೇಷ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬಲ್ಲದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ,

ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ,
ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ

–೦–

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ ಸಂಘ
೨೬, ಅಲಿಪುರ ರಸ್ತೆ
ಸಿವಿಲ್ ಲೈನ್, ದೆಹಲಿ
೨೪ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೫೬

ಪ್ರೀತಿಯ ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾ,

ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ನಿಮ್ಮ ಚುನಾವಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ದೀರ್ಘ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದೆ.

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಮಿತಿ ೩೦ನೆಯ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೫೬ರಂದು ಸಭೆ ಸೇರಲಿದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ನನಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಎದುರು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮಹತ್ವದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಚರ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ಹತ್ತಿರ ಬರಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೊನೆಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವಾರದಂದು, ಅಂದರೆ ೨ನೆಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೫೬ರಂದು ನೀವು ಬರುವುದಾದರೆ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಂತಿ ಮೂಲಕ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸಲು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆದರಗಳೊಡನೆ,

ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ,
ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

ಹೈದರಾಬಾದ್/
೧ ಅಕ್ಟೋಬರ್೧೯೫೬

ಪ್ರೀತಿಯ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್,

೨೪ನೆಯ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಹೈದರಾಬಾದ್‌ಗೆ ಮರಳಿದ ಮೇಲೆ ಇಂದು ಅದನ್ನೋದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಭೇಟಿಗಾಗಿ ದೆಹಲಿಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಅಸಹಾಯಕಾಗಿರುವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟೂ ಬೇಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ಬಹುಶಃ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವೆ. ಇದರಿಂದ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯ ಇಲ್ಲವೆ ೨೦ರಂದು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೯ರಂದು ನೀವು ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿರುವುದಾದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಯಾವುದು ಅನುಕೂಲವಿದೆಯೆನ್ನುವುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಂತಿಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಬೇರೆ ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ಕಳವಳವಾಯಿತು. ನೀವು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೇರೆ ಲಕೋಟೆಯ ಮೂಲಕ ನಿಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೊರ ಬಂದ 'ಮ್ಯಾನ್‌ಕೈಂಡ್'ನ ಮೂರು ಸಂಚಿಕೆಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಹ ಇವೆ. ನಿಮಗೊಂದು ವಿಷಯ ಸೂಚಿಸಲು ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಾದರೂ ಹಾಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿಲ್ಲ. 'ಮ್ಯಾನ್‌ಕೈಂಡ್'ನ ಮೂರು ಸಂಚಿಕೆಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಸ್ತುವನ್ನಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಚೋದಿಸಬಲ್ಲವು. ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನಾವರಿಸಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೌದ್ಧಿಕ ದಿವಾಳಿಕೋರತನವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಈಗ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕೆನಿಸಿದೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ನನ್ನ ಆಸೆಯೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವ ಪೂರ್ವಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತಾಡುವುದು ತೀರ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ
ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ

-o-

ದೆಹಲಿ/ ೫ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೫೬

ಪ್ರೀತಿಯ ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾ,

೧ನೆಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೫೬ರ ೮೮೨೧ನೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನಂಬರಿನ ಪತ್ರ ಕೈ ಸೇರಿತು. ೨೦ನೆಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ದಂದು ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಬಯಸಿದರೆ ನಾನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಸ್ವಾಗತವಿದೆ. ಸಮಯವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು.

ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ,

ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ
ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ಮಧು ಲಿಮೆಯೆಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರ

ಹೈದರಾಬಾದ್/ ೦೧-೦೭-೧೯೫೭

ಪ್ರೀತಿಯ ಮಧು,

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರೊಂದಿಗಿನ, ಅವರನ್ನು ಕುರಿತ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಗಮನಿಸಿರುವೆ. ಅದನ್ನು ನಿಮಗೂ ಕಳಿಸಿರುವೆ. ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಾವಿನಿಂದ ಆಗಿರುವ ವ್ಯಥೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವೆನ್ನುವಂತಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲಿರಿ.ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ವೃತ್ತದೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಸಂಘಟನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಂದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ಕ್ಷಣ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ ಎನಿಸಿತ್ತು.

ನೀವು ಈ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಆದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಷ್ಟದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅರೆಕ್ಷಣವೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಭಾರತದ ರಾಜರಾಜಕರಣದ ಅಪೂರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಗಾಂಧಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಮಹಾನ್ ಸವರ್ಣೀಐ ಹಿಂದೂವಿನಷ್ಟೇ ಅಪೂಔ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದವರು. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ನಾಶ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ವಿಸ್ವಾಸವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿತ್ತು.

ನನಗೆ ಮೂಲಭೂತವೆನಿಸಿದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ದೇಶದ ಹರಿಜನರಿಗೆ `ಅರುಹಲು ನಾನು ಸದಾ ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮನದಟ್ಟಾಗಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹಾಗೂ ಜಗಜೀವನರಾಮ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಆಧುನಿಕ ಹರಿಜನರು. ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದರು; ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಲೋಚನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು; ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಂತ ಭಾರತದ ಪ್ರತೀಕವೆಂದು ಅವರನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದಿತ್ತಾದರೆ ಅವರು ಕಹಿ ಮನಸ್ಸಿನವರೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಹರಿಜನೇತರ ನಾಯಕರಾಗಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ೫೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ನೋವು-ಅವಮಾನ, ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಅದರ ನಿರಂತರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ. ಇವೇ ನಾನು ಹೇಳ ಹೊರಟ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ ಕೂಡ. ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರಂಥ ಮಹಾನ್ ಭಾರತೀಯ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ಈ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲರೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲನೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಮರಣವೇ ಮೊದಲು ಬಂತು. ಜಗಜೀವನರಾವ್‌ರು ಎಲ್ಲ ಭಾರತೀಯರೊಂದಿಗೆ, ಹಿಂದೂಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸದ್ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸವರ್ಣೀಯರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಅವರ ಮುಖ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಡೊಗ್ಗು ಸಲಾಮು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ, ಹರಿಜನರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷದ ಕಟು ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಲಾಪಿಸುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಹರಿಜನರ ಅಥವಾ ಭಾರತದ ಉತ್ಕರ್ಷದಾಧಾರವಾಗಲಾರದು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮಾದರಿ ಕೂಡ ಬದಲಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ ಸಂಘವನ್ನು ಯಾರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು ಕಳೆದ ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ಭಾರತದ ರಾಜಕಾರಣದ ಒಂದು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಅವರನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ಅವರು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಗೌರವದ ಮತ್ತು ಅನುಕರಣೆಯ ಪ್ರತೀಕವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ; ಆದರೆ ಅವರ ಕಹಿಯಿಲ್ಲದೆ. ಹರಿಜನರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಸಮಸ್ತ ಭಾರತದ ನಾಯಕರಾಗಬಲ್ಲಂತೆ ವರ್ತಿಸಬಲ್ಲ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಾಗಿರಬೇಕಷ್ಟೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ
ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ)

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನೆನಪಿನ ಮಾಲೆ-೫

-ಇಂದಿರಾ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

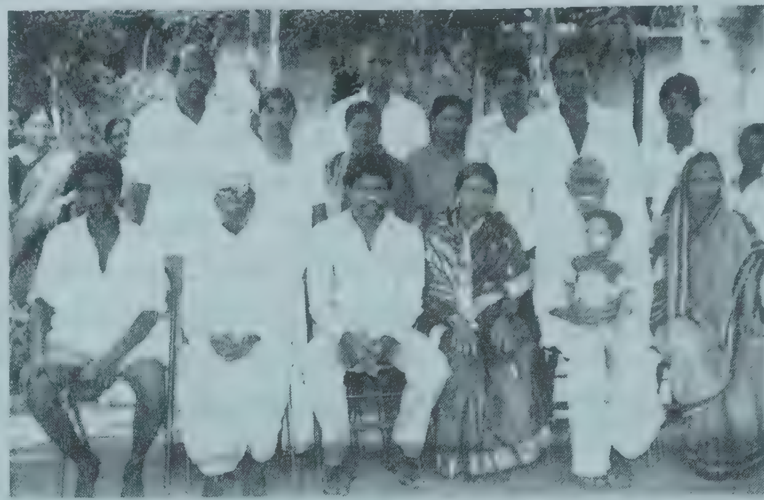
ಹರಿಹರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ!

ನಾದಿನಿ ಹಾಲಮ್ಮನವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ನಾವು ಹರಿಹರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ ಆಕೆ ಕೂಡಲೇ 'ಅತ್ತೆ ಈ ಮನೆಗೂ, ಆ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ, ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ಅಂಟದ ನಂಟಿನದ್ದೇ ಒಂದು ಕಥೆ. ಅಣ್ಣ ನಮ್ಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ವೆ?' ಎಂದು ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನೇ ಆರಂಭಿಸಿದಳು: 'ಆಗ ನಂಗಿನ್ನು ಮದುವೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ನಾನು ಅವ್ವ ಕೂಲಿಗಂತ ಹೊಲಕ್ಕೋಗ್ತಾ ಇದ್ವಿ, ನಮ್ಮಪ್ಪ ಮಿಲ್ಟ್ರಿ ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಗೆ ಬೇಳೆಕಾಳು-ದಿನಸಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಿದ್ದ. ಮನೆ ತುಂಬಾ ಮಕ್ಕಳು ನಾವು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮಜ್ಜಿ ನಮ್ಮ ತಾತ ಸೇರಿ ತುಂಬಿದ ಮನೆ. ಬೆಳಗಾದ್ರೆ ಎಲ್ಲರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ್ಸೋ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಮ್ಗೇನು ಹೊಲ-ಜಮಿನು ಇರಲಿಲ್ಲ, ಕಷ್ಟದ ಮೇಲ್ ಕಷ್ಟ... ಅಣ್ಣಂಗೆ ಓದ್ಸಬೇಕು ಅಂತ ಅವ್ವಂಗೆ ಆಸೆ.'

'ಅವತ್ತು ಕಾರ್ತಿಕ. ಊರವರೆಲ್ಲಾ ಹರಿಹರೇಶ್ವರಂಗೆ ತುಪ್ಪದ ದೀಪ ಎಳ್ಳುದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ಬೇಡ್ಕೊತಾರೆ. ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಆಗುತ್ತೆ, ಮನೆ ಉದ್ಧಾರ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಅವ್ವನ ನಂಬಿಕೆ. ಆವತ್ತು ಅವ್ವ ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಂದವಳೇ ಮುಖ ಕೈಕಾಲು ತೊಳ್ಕೊಂಡು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಎಳ್ಳುಬತ್ತಿ ಗಂಟು ತಕ್ಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದ್ಳು. ಹೆಂಗಸ್ರು ಮಕ್ಕಳು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ದೇವರ ಗುಡಿ ಸುತ್ತಿ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಬರ್ತಾ ಇದ್ರು, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ದೀಪದ ಹಣತೆಗೆ ಅವ್ವ ನಾನು ಎಳ್ಳು ಬತ್ತಿ ಹಾಕಲು ಹೊರಟಿದ್ದೆ ತಡ ಅಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಪೂಜಾರಿ ಓಡಿಬಂದು "ಏ ತಾಯಿ ಅಷ್ಟು ಗೊತ್ತಾಗದಿಲ್ವಾ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೀವು ಬರಬಾರ್ದು ತಗಿತಗಿ ಹೋಗಾಚೆ" ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಓಡಿಸಿದ. ಅವ್ವ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಬೇಡಿದರೂ ಆತ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಅಳುತ್ತ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅವ್ವ ನಡೆದ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದಳು.'

'ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆಕ್ಕೆಂದು ಊರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅಣ್ಣ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡುವನೆ ದೇವಸ್ಥಾನದೆಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕಿದ. ಕೇರಿಯ ಕೆಲವರು "ಬೇಡ ಕೃಷ್ಣ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬೇಡ" ಅಂತ ಕೂಗ್ತಾ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಓಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಪೂಜಾರಪ್ಪನನ್ನು 'ನಮ್ಮವ್ವನನ್ನು ದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು 'ನೀವು ಕೀಳು ಜಾತಿಯವರು ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬರಬಾರದು... ರೀತಿ ರಿವಾಜು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ನಡ್ಕೋಬೇಕು. ಇವನೊಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಗಾಂಧಿ ಬಂದ ನೋಡು" ಎಂದು ಗೇಲಿಮಾಡಿ ಹೀನಮಾನ ಬೈದು ಅಣ್ಣನನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಒಡಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ, ಅಣ್ಣ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದವನೆ ಗುಡಿ ಎದುರಿಗೆ ಚಕ್ಕಂಬಕ್ಕಳ ಹಾಕಿ ಕೂತು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ದೊಡ್ಡ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಸುಮಧುರವಾಗಿಹಾಡಲಾರಂಬಿಸಿದ:

ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿದನು ಶಿಲ್ಪಿಯನವವನು
ದೇಗುಲದಿ ಕೂಡಿದನು ವೈದಿಕನು ಅವನು
ಮನಬಿಟ್ಟ ಶಿವ ನಿನಗೆ ಮನೆ ಇರಲಿ ಎಂದು
ಕೆತ್ತಿಸಿದ ಕಲ್ಲನು ಒಳಗಿಟ್ಟರಂದು
ಮೇಲೆಂಬ ಮಾನವ ಮೇಲೇರಿಸಿಟ್ಟು
ಶಿವನಾಗ ಓಡಿದನು ಅವನ ಮನಬಿಟ್ಟು
ಹಾಕುವನು ಬಂದಾಗ ಜನಿವಾರವಿತ್ತೆ
ಶಿವಭಕ್ತ ಬಂದಾಗ ಶಿವದಾರವಿತ್ತೆ
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನು ಬೆತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿಬಂದು
ಆಮೇಲೆ ಕಿತ್ತಾಟ ಮೇಲು ಕೀಳೆಂದು
ನೂರೊಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಥೆಗಳನು ಕಟ್ಟಿ
ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವನು ಪೂಜಾರಿ ಶೆಟ್ಟಿ
ಹೊಲೆಯ ನಿನ್ನಯ ಮನದಲಿ ಶಿವನು ತಾನಿರಲು

ತಮ್ಮ ಹರಿಹರಪ್ಪನ ಸರಳ ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು (ಬಲ ತುದಿ) ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಇತರ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಬಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು

ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದರು ಈ ದೇಗುಲಕೆ ಬರಲು
ಕೀಳೆಂದು ಅಳಬ್ಯಾಡಿ ಶಿವನಮಗ ನೀನು
ಹೃದಯದಲಿ ತುಂಬಿರಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ಜೇನು॥

'ಜನ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿದ್ರು ಅವ್ವಕ್ಕಾದ್ರು ಪೂಜಾರಪ್ಪಂಗೆ ಏನೂ ಮಾತಾಡಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯರು "ಇಂಥ ಹುಡುಗಂಗೆ ಯಾಕಪ್ಪ ಹೆದ್ರಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕ್ತಿ. ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ್ರೆ ನಿಂದೇನಪ್ಪ ಹೋಗೋದು? ಅವರೇನು ಗರ್ಭಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಬರ್ತಾರಾ? ಬಿಡು ಬಿಡು ಆ ಹುಡುಗಂಗೆ, ನೀನು ಹೋಗಿ ಉದ್ದಂಡ ಬಿದ್ದು ಬಾರಪ್ಪ ತಮ್ಮ" ಎಂದು ವಾತವರಣ ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಿದ್ರು. ಆಲಾಗಾಯ್ತು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಅಣ್ಣ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಈವತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆ ಹೋಗಿದಾನೆ ಅಂದ್ರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕುದಿತಾ ಇದೆ ಅಂತ ಕಾಣ್ಸುತ್ತೆ.'

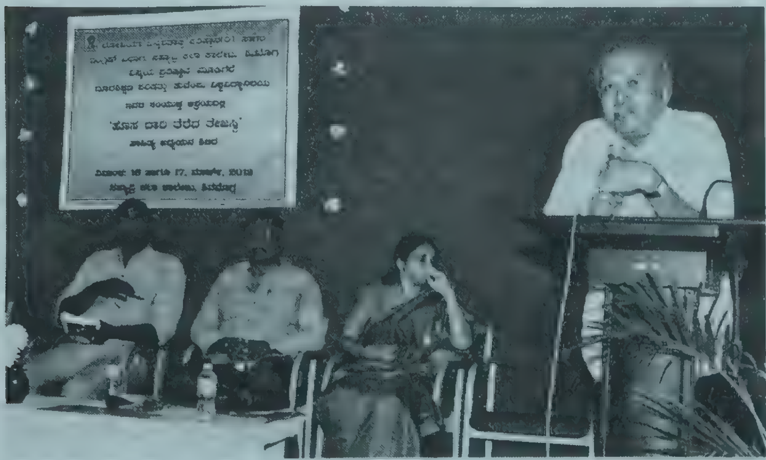
ಇದನ್ನು ಕೇಳ್ತಾ ಇದ್ದ ನನಗೆ ಭಕ್ತ ಕನಕದಾಸನ ಜೀವನ ಚಿತ್ರಣ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಬಂದಿತ್ತು ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಂತೆ ಅಂತ ಮಕ್ಕಳು ಕರೆಯದೆ ಇದ್ದಿದ್ರೆ ಮಾತು ಇನ್ನೊಂದು ಎಳೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಥಾಳಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತೇನೋ ಈ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸಂಕೋಚ, ಆತಂಕಗಳು ದೂರಾಗಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿರಾಳವಾಗಿತ್ತು.

ಊಟವಾದ ನಂತರ ನಾವು ಭದ್ರಾವತಿಗೆ ಹೊರಟೆವು. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಆದಿಯಾಗಿ ರಸ್ತೆಗುಂಟ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು. ತಮ್ಮಂದಿರು ತಂಗಿಯರ ಕಣ್ಣುಗಳು ತೊಯ್ದಿದ್ದವು. ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಿಸಿ ಹೊರಟೆವು.

ಮತ್ತೆ ಶುರು ಭದ್ರಾವತಿಯ ಆತಂಕದ ದಿನಗಳು ಆಗೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಅವರ ಮನೆಯವರೆಷ್ಟು ವಿವೇಕಿಗಳು! ನಮ್ಮಂತವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ? ಅವರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು, ಮನೆಯವರು ಯಾರೂ ಸಹ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಹೇಳದೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇಕೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಚಕಾರವನ್ನೆತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ಬಹಳ ಖಾಸಗಿ ವಿಚಾರ. ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿ ಅವರ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಓದಿದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಹುಡುಗನನ್ನು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ; ಮಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಿಸಬಲ್ಲವನೀತ ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೇಕೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಅದ್ದೂರಿ ವಿವಾಹ ಸಾಲಸೋಲ ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರಿಂದ ಮುಕ್ತಿಪಡೆಯಲು ಇಂಥಹ ಸರಳ ಮದುವೆಗಳನ್ನೇಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ಭಿನ್ನಭೇದನೆಣಿಸುವ ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ಮದುವೆಯೇ ಇವರಿಗೇಕೆ ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗುತ್ತೆ? ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆವರಿಸಿದ್ದವು.

(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)

ತೇಜಸ್ವಿ ನೆನಪು 'ಹೊಸ ದಾರಿ ತೆರೆದ ತೇಜಸ್ವಿ' : ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರ

ಜಗತ್ತಿಗೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೊಸ ದಾರಿ ತೋರಿದಂತಹವರನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರತಿ ಜನಾಂಗದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಕೆಲಸ. ಅದನ್ನು ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರು ಯುವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ದಾಟಸುವುದು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ.. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಹೊಸ ದಾರಿ ತೆರೆದ ತೇಜಸ್ವ' ಎನ್ನುವ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಮಾರ್ಚ, ೧೬ ಹಾಗೂ ೧೭ರಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಸಾಗರದ ಲೋಹಿಯಾ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗ, ಮೂಡಿಗೆರೆಯ ವಿಸ್ಮಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಹಾಗೂ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೫೦ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.

ಶಿಬಿರವನ್ನು ಗಿಡಕ್ಕೆ ನೀರೆರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಒಡನಾಡಿ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎನ್. ಶ್ರೀರಾಂ ಅವರು, ತೇಜಸ್ವಿ ಅಗಾಧ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ವಿಷಯ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ತರಗಳ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಗಳು ನಿರೂಪಣೆಗೊಂಡು ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ವಿಶಿಷ್ಠ ಸರಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಓದುಗ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿವೆ ಎಂದರು. ಶಿಬಿರದ ಪ್ರವೇಶ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಶಿಬಿರದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು, ತೇಜಸ್ವಿ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದರಾದರೂ, ಬಹುಬೇಗನೆ ಅದರ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಕೃತಿ ರಚನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಸಂಪನ್ನಗೊಳಿಸಿ ಮಾರ್ಗಪ್ರವರ್ತಕ ಲೇಖಕ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನವೋದಯದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕೂ ಕಾರಣರಾದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ.ಕೆ ವೀಣಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಾಪಕಿ ದೀಕ್ಷಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಿಸಿದರು.

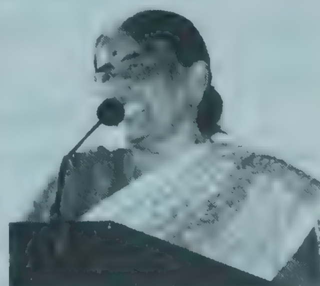
ಶಿಬಿರದ ಮೊದಲ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಕಿರಿಯ ಒಡನಾಡಿ ಧನಂಜಯ ಜೀವಾಳ ತೇಜಸ್ವಿಯವರೊಡನೆ ಕಳೆದ ರಸಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೇಗೆ ತೇಜಸ್ವಿ ತಮ್ಮ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಮಾತು ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಕಿರಿಯ ಸಂಗಾತಿಗಳ ಕಲಾಭಿಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕ ಡಾ. ಎಚ್.ಎಸ್ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಕಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ತೇಜಸ್ವಿ ಆ ಮೂಲಕ ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದ ಜನರನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ದಿನದ ಕೊನೆಯ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಇನ್ನೋರ್ವ ವಿಮರ್ಶಕ ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿಯವರು ಜನಪ್ರಿಯ ತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತೇಜಸ್ವಿ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಅನಹುತಗಳು, ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆ ಮುಂತಾದ ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಬಹು ಗಹನವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮುಖೇನ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರು ಎಂದರು.

೧೭ರಂದು ಶಿಬಿರ ಕೃಪಾಕರ-ಸೇನಾನಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವ ತೇಜಸ್ವಿ ಕುರಿತ ಚಲಚಿತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ಚಿತ್ರ ಕುರಿತ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು ಆ ನಂತರದ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ 'ತೇಜಸ್ವಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು' ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ ಕಾದಂಬರಿಗಾರ್ತಿ ಡಾ. ಎಚ್. ನಾಗವೇಣಿಯವರು ಮೊದಮೊದಲು ತೇಜಸ್ವಿಯವ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳು ಗೌಣವಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ಅದೆಲ್ಲ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಅವರ 'ಕಿರಗೂರಿನ ಗಯ್ಯಾಳಿಗಳು' ಅದರಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿಯ ಸ್ಫೋಟದ. ಸ್ವರೂಪದಿಂದಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಡಬಲ್ಲುದಾಗಿದೆ ಎಂದರು. ನಂತರ 'ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಪರಿಸರ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಒಂದು ನೋಟ' ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ ವಿಮರ್ಶಕ ಕಲೀಮುಲ್ಲಾ, ಪರಿಸರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅವರ ಇಡೀ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ಜಗತ್ತನ್ನು ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ನೋಡಿದ ಪರಿಯೇ ಪರಿಸರ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅವರ ಕಥೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಹೊರತಾದ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದರು. ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಗೋಷ್ಠಿಯ ನಂತರ ಅರ್ಧ ತಾಸಿನ ಚರ್ಚೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಚಿಂತನ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಟಿ.ಭಾಸ್ಕರ, ಚೈತ್ರ,, ಮೇಹಾ ಜೋಸೆಫ್, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಿದ್ಯಾ ಮತ್ತು ಅರ್ಪಿತಾ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ವಿವಿಧ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ತಮ್ಮ ಅನ್ನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು.

ನಂತರ ನಡೆದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಬಿರ ಕುರಿತ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ-ಅನುಭವ ಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಸಮರೋಪದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೇಶ್ವರಿ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು, ತೇಜಸ್ವಿಯವ 'ರೊಡನೆಯ ತಮ್ಮ ಬಾಳುವೆಯ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಒಂದು ಆತ್ಮೀಯ ಚಿತ್ರ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟರು. ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು, ಜಿ.ಆರ್. ಲವ ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಟಿ. ಅವಿನಾಶ ವಂದಿಸಿದರು.

ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೆ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ *ನೀನಾಸಂ* ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ *ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ* ಕೊಡಮಾಡಿದ ತೇಜಸ್ವಿ ಕುರಿತ ಮತ್ತು ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

(ವರದಿ: ಮರ್‍ಗನಳ್ಳಿ ಪ್ರಕಾಶ್)

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು: ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯ ತೇಜಸ್ವಿ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದವರು ಗೋಪಾಲಗೌಡರಾದಿಯಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೇ ಆದರೂ, ಅದನ್ನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಪೋಷಿಸಿ ಬಲಪಡಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ-ಲೇಖಕರ ಪಾತ್ರವೂ ಬಹು ಮಹತ್ವದ್ದು. ಅಂಥಹಹವರಲ್ಲಿ ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಪ್ರಮುಖರು. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಗನಾಗಿದ್ದ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಲೇ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯು ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುಂಟರಗಾಳಿಯಂತೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು.ಆಗ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ತೇಜಸ್ವಿಯವರೂ ಸಹಪಾಠಿಗಳಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಸ್ವಾಮಿರಾವ್, ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರಂತೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಲೋಹಿಯಾ ಆಗ ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬಂದು ಆರೆಸ್ಟಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಚಲನವನ್ನೇ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದರು, ಗೋಪಾಲಗೌಡ ರು ಆಗ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಮಣಿ!

ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಮುಗಿಸಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಲೇಜಿಂದ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜಾಸ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಮೈಸೂರಿನ ಹಿರಿಯ ಲಾಯರ್ ಟಿ.ಎನ್. ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ನಮಗೆಲ್ಲ ಏನಾದರೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊದಲು ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಸ ಎಂದ್ರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗಡಿ, ಹೋಟೆಲ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿ ನಾಮಫಲಕಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲ ಎಂದ್ರೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ - ಬ್ರಷ್ ಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕೈಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡ್ತು ಎಂತಲೇ ತೀರ್ಮಾನ. ಆದ್ರೆ ಮೊದಲು ಅಂತಹವರಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್‌ಕಾರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಪತ್ರ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವುದೆಂದ್ರೆ ಎಷ್ಟು ಪತ್ರ ಬರೆಯಬೇಕು ಊಹಿಸಿ. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದವರು, ನಾನು, ತೇಜಸ್ವಿ, ಬಂದಗದ್ದೆ ರಮೇಶ, ಸಾಗರದ ಪ್ರಭಾಕರ ಮುಂತಾದವರು. ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಿಂಭಾಗದ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನಡು ರಾತ್ರಿವರೆಗೆ ಕೈಯಿಂದ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಟಪಾಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದು. ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳದ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕರಿಬಣ್ಣ ಬಳಿಯುವುದು ವಗೈರೆ, ವಗೈರೆ.

ದಸರಾ ಬಂತೆಂದರೆ ಆನೆ ಮೇಲಿನ ಅಂಬಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರು ಕೂರಬಾರದು. ಕಪ್ಪು ಬಾವುಟದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಂದ ನಡೆಸುವುದು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಹತ್ತಿರದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೆಂದರೆ ನಾನು ಮತ್ತು ತೇಜಸ್ವಿಯವರೊಂದೊಡಗೂಡಿದ ಯುವಕರ ದಂಡು. ಈ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ನಮ್ಮ ಅಂಡು ಪುಡಿಮಾಡಿದ್ದರು. ತೇಜಸ್ವಿ ಲಾಠಿ ಏಟಿನ ರುಚಿ ಕಂಡಿದ್ದರು. ಇವೆಲ್ಲ ಬಹಿರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಕಾಫಿ ಹೌಸ್ ಮೈಸೂರು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಆಗ ತಾನೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿ ಲೋಹಿಯಾರ ಚಿಂತನೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಜಕಾರಣದ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ ತೇಜಸ್ವಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೇ ಉದ್ಯೋಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಜನವಾರ ತ್ಯಾಗ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ, ಸರಳ ವಿವಾಹ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಯುವಜನಾ ಸಭಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದವು. ಸ್ವತಃ ತೇಜಸ್ವಿ ಅನ್ಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇಋಇದ ರಾಜೇಶ್ವರಿರಿಯವರನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸಿ ಮದುವೆಯಾದರು. ತಂದೆ ಕುವೆಂಪು ಇವರ ವಿವಾಹವನ್ನು ತವೇ ರೂಪಿಸಿದ ಮಂತ್ರ ಮಾಂಗಲ್ಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಇದೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ನಿದನಾನಂತರ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ತೇಜಸ್ವಿಯವರನ್ನೇ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಿತಾದರೂ, ಸಂಕೋಚದ ತೇಜಸ್ವಿ ಅದನ್ನು ಬಿಲ್ ಕುಲ್ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಸಲು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದರು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಲೋಹಿಯಾ ಮೈಸೂರಿಗೊಮ್ಮೆ ಬಂದಾಗ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮನೆಗೂ ಬಂದು ಹೋದದ್ದೇ ನೆಪವಾಗ್ಗಿ ತೇಜಸ್ವಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡರು. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಲೋಹಿಯಾ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೆಂಪು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಆಗ ಟಿ. ಎನ್ ನಾಗರಾಜ್ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆ 'ಮಾನವ'ಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಹಿಯಾರ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದರು. ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಇದೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕಳಶವಿಟ್ಟಂತೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಜಾತಿ ವಿನಾಶ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಲು ತೇಜಸ್ವಿಯವರೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾವು ಆವರೆಗೆ ಸಾಹಿತಿಯಾಗಿಯೂ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿಂದಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕ ಬಂಡಾಯವಾಗಿ 'ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಬರಹಗಾರರ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟ'ದ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಇದನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದಿಕ್ಕೇ ಬದಲಾಯಿತೆಂಬುದು ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರೆಲ್ಲರಿಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಂತರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಂಡು, ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಚಿಂದಿಚಿತ್ರಾನ್ನವಾದ ನಂತರ ತೇಜಸ್ವಿ ಸಮಜವಾದಿ ರಾಜಕರಣದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಬರವಣಿಗೆಯ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನೀಡಿದರು. ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ತಮ್ಮದೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ವಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಪ್ರಗತಿರಂಗ'ದ ಮೂಲಕ ಲಂಕೇಶರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಆಶಕ್ತಿ ತಾಳಿದರಾದರೂ ಆ ಪ್ರಯೋಗ ವಿಫಲವಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಜಕಾರಣದ ಕಾಲವೂ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಲೋಹಿಯಾರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಂತೆ ಪೂರ್ನಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಕುತೂಹಲ ತೋರುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಸಂಪನ್ನಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮನ್ನಗಲಿ ಹೋದರು. ಆದರೆ ಅವರ ನೆನಪು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯೇ.

- ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣ

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ಯಾದಿ

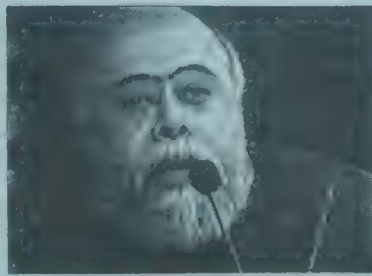
ವಚನ ಸಂಶೋಧನೆಯೆಂಬ ದೊಂಬರಾಟ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎಚ್.ಎಸ್ ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ಬಾಲ ಗಂಗಾಧರ ಮತ್ತು ಡಂಕಿನ್ ಝಳಕಿ ಎಂಬುವವರು ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಕುರಿತು ಬರೆದದ್ದೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಪುಸ್ತಕವೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ 'ಪ್ರಜಾವಾಣಿ'ಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಬಿರುಸಿನ ಚರ್ಚೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಎಸ್.ಎನ್ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ರಾವ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮೂಲತಃ ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ಬೆಲ್ಜಿಯಂನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿನ ಘೆಂಟ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿರ್ವಸಾಹತೀಕರಣ ಎಂಬ ಜಾಗತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿರುವೆ. ಅದರ ಭಾಗವಾಗಿ ಅವರು ಆ ದೇಶದಿಂದ ಹಣ ತಂದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಹಲವು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ-ನಮ್ಮ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೂ ಸೇರಿದಂತೆ-ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಶೋಧಕರು, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹಾಗೂ ನವ ಉದಾರೀಕರಣದ ಫಲವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿರುವ (ನವ) ಪುರೋಹಿತರುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯ ತೆಕ್ಕೆಗೆ, ಪ್ರಭಾವ ವಲಯದೊಳಕ್ಕೆ ಸೆಳೆದಿರುವರು. ಮತ ಪ್ರಚಾರಕರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ-ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ತಮ್ಮ ಈ 'ಬಾಸ್'ನ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಳಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸೆಳೆತದ(ಇದರ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲೂ) ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಝಳಕಿ ಮತ್ತು ಬಾಲಗಂಗಾಧರರ ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಕುರಿತ ಈ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆದಿರುವುದು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ(ಹಾಗೆಂದರೇನು?) ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ಅಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಇವರು ಹೇಳುವರು. ನಮಗಾರಿಗೂ ಹೊಸದೇನಲ್ಲದ ಈ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುರಿತ ನಮ್ಮ-ಅದು ಅಸಮಾನತೆಯ ಸಾಧನ ಎಂಬ-ಗ್ರಹಿಕೆ, ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತಪ್ಪಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಇವರು ವಾದಿಸುವರು. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಹಿಕೆ ಹೇಗೆ ತಪ್ಪೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಇವರು ದುರುಗಿರುವವರು ಯಾರು ಎಂಬುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ! ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವತಃ ಬಾಲಗಂಗಾಧರರ ಬಳಿಯೇ ಚರ್ಚಿಸುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ ಬೀದಿ ಜಗಳಕ್ಕಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗವೊಂದು ಎದುರಾದದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಬೇರೆಡೆ ಬರೆದಿರುವೆ.

ಅದಿರಲಿ, ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಕುರಿತ ಅವರ 'ಸಂಶೋಧನೆ'ಯನ್ನೇ ನೋಡಿ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಜಾತಿ ವಿರೋಧದ ಆಶಯವನ್ನೇ ಹೊಂದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಮುನ್ನ ಬಾಲ ಗಂಗಾಧರರ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯೊಂದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇಂದರೆ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು 'ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯಲ್ಲ, ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮಾತ್ರ ಎಂಬುದು. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ನಿಯಮಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಇದು ವೈದಿಕ ರಾಜಕಾರಣ(ತತ್ವ ಚಿಂತನೆ ಅಲ್ಲ) ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ತಂತ್ರವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದೇಂದರೆ, ಒಂದು 'ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯಾಗಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಇಲ್ಲದ ಭಾರತವೆಂಬುದೊಂದನ್ನು ವಿವಿಧ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೂಪಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುತ್ತಾ ಅದರ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ, ತತ್ವ ರಚನೆ, ವಾದ ಚರ್ಚೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುವುದು. ಭಾರತವೆಂಬುದು ಇಂದು ಒಂದು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮಾತ್ರ. ಅದರ ಹೊರತಾಗಿ ಅದೊಂದು ಅರ್ಧ ಚಾರಿತ್ರಿಕ-ಅರ್ಧ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಲ್ಪನೆ, ಅಷ್ಟೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತಕರೆಲ್ಲರೂ (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಡಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜರವರೆಗೆ) ಇದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ವಿಷದೀಕರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಶೋಧಕ ಮಹಾಶಯರು ಅದೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬುಡಮೇಲುಗೊಳಿಸ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಾರದೆಂಬ ವೈದಿಕ ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರಿಸಿ!

ವಚನಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಇವರ ಈ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ಸಂಶೋಧನೆ ಈ ಪೆದ್ದುತನದ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ. ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಇವರು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ! ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೇರು, ಪಾವು, ಚಟಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು-ಅದೂ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಅಳತೆಯ ಮಾನದಲ್ಲಿ-ನಮ್ಮನ್ನು ನಂಬಿಸಲು ಇವರು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ಆರಂಭಿಕ ಊಹೆ ನೋಡಿ: ಹೆಚ್ಚಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಕಂಡುಬರದಿದ್ದರೆ ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ! ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿರ್ವಸಾಹತೀಕರಣ ಎಂದರೆ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಅಂಕಗಣಿತ ಆಟವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು ಎಂದು ಇವರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ! ಈ ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಯಾಮಗಳಿದ್ದ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿಯೂ ಆಗಿದ್ದು, ಅದರ ಸೃಜನಶೀಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ರೂಪವಷ್ಟೇ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಇವರ ಸಂಶೋಧನೆ ನಂಬಿರುವ ಇಂತಹ ಹಸಿ ಹಸಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳನ್ನು, ಅಳತೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಒಂದು ಅನುಭಾವಿಕ ಸ್ತರದ ವಿದ್ಯಮಾನ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕಿದೆ.

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಬುದು ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬಸವ-ಅಲ್ಲಮ-ಅಕ್ಕಗಳ ನಂತರವೂ ಹಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡ ಅನುಭಾವದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿದ ಗುಡುಗು-ಸಿಡಿಲು ಮಿಂಚುಗಳು; ಹೊಸ ದರ್ಶನವೊಂದರ, ಹೊಸ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಮೇಘ ಸ್ಫೋಟಗಳು. ಅದರ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ನಂತರದ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾದೇಶ್ವರ, ಮಂಟೆಸ್ವಾಮಿ, ಕೊಡೆಕಲ್ ಬಸವ, ಸಿದ್ಧಾರೂಢ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಿರು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಇವನ್ನೂ ನೀವೊಮ್ಮೆ ಅಳೆದುನೋಡಲು ಯತ್ನಿಸಿರಿ ಎಂದೂ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕಿದೆ. ಹಾಗೇ ಇವರ ಮೇಲೆ ಕನಿಕರವಿಟ್ಟಾದರೂ ಎ.ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್‌ರ 'ಅಂಗುಲ ಹುಳುವಿನ ಪರಕಾಯ ಪ್ರವೇಶ' ಕವನವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಓದಲು ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಸರಕಿನ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇವರ ಇಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರ ನಮ್ಮ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಸಂಶೋಧಕರನ್ನು ಅಗ್ಗದ ಅನುವಾದಕರನ್ನಾಗಿ ಅವನತಿಗೊಳಿಸಿರುವ ದುರಂತವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನಾನು ಈ ಖಾರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವೆ.

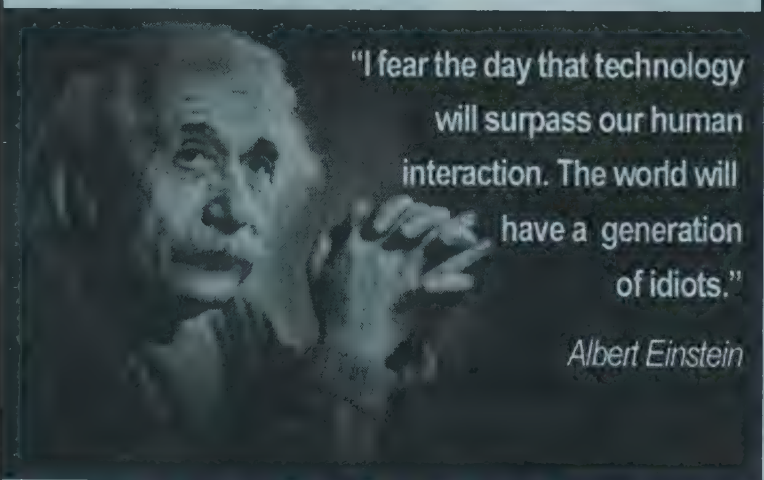
ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮೊದಲು ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಿರುವುದು ಸ್ವತಃ ಕವಿಯಾದ ಶಿವಪ್ರಕಾಶರಿಗೆ. ಅವರೀಗ ಕವಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಏನೋ, ಈವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಮೂಸಿನೋಡದಿದ್ದ ಈ ಕಗ್ಗವನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಯೆಂಬಂತೆ ಅವರೀಗ ಎಲ್ಲರ ಮೂಗಿನ ಬಳಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ? ನಿಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ!

ನಿಜ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣವೆಂಬುದು ಇಂದು ತಲುಪಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರೂಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮುಖ್ಯ ಐಬಿರುವಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತ ಇವರು ಈಗ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವಂತಹುದಲ್ಲ.

-ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

HOSA MANUSHYA, a kannada monthly edited, published and primted by D. S. Nagabhushana, at HIG-5, Kallahally Extn.,Vinoba Nagara, SHIVAMOGGA-577204. Printed at Ila Printers, Beengaluru-560 026 Ph. No:080-26757159

ತಿಂಗಳ ಸಾಲುಗಳು...

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಮ್ಮ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಳೆದು ಈ ಜಗತ್ತು ಮೂರ್ಖ ಜನಾಂಗವೊಂದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ದಿನ ಬಂದೀತೆಂಬ ಭಯ ನನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿದೆ.

-ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್

Regd. News Paper RNI No. KARKAN/2012/47568

Rgd No. KA/SK/SMG-1209/2013-15

ಇವರಿಗೆ \ To

If undelivered, please return to D.S. Nagabhushana, Editor, 'Hosa anushya, 'HIG-5, 'Nudi', Kallahalli Extesion. Vinoba Nagara, Shivamogga - 577204 (Karnataka)

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ

ಮೇ, ೨೦೧೩ ('ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ'ದ ನೋಂದಿತ ಆವೃತ್ತಿ) ಸಂಪುಟ: ೨ ಸಂಚಿಕೆ: ೧೦

ಸಂಪಾದಕ : ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಚಂದಾ ವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ.೧೨೫/-(ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ) ರೂ.೨೦೦/-(ಸಂಸ್ಥೆ/ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ) ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ: ರೂ.೧೨/-

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ.–೫, 'ನುಡಿ', ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ–೫೭೭ ೨೦೪

ದೂ: ೦೮೧೮೨–೨೪೮೫೭೪ ಸಂಚಾರಿ: ೯೪೪೯೨ ೪೨೨೮೪ *ಈ ಮೇಲ್:* dsnagabhushana@gmail.com

ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತೆ ಬಂದಿವೆ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಕಂಡ ರಾಜಕೀಯ ಗೊಂದಲಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಅನಾಚಾರ ರಾಜ್ಯ ರಾಜಕಾರಣದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಕೇಳರಿಯದಂತಹದು. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುದು ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಹುಮತ ದೊರೆಯದೇ ಹೋದದ್ದು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಬಾರಿ ಜನತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಹುಮತ ನೀಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಚನಾವಣಾಪೂರ್ವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ, ಅದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಬಹಳ ಕಡೆ ಬಹು ತುರುಸಿನ ಚತುಷ್ಕೋನ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇದ್ದಂತಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಸ್ತರ ಮಟ್ಟದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಆಳದಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತದಾನದ ಹಿಂದಿನ ದಿನದವರೆಗೆ ನಡೆಯುವ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಮತದಾರರ ಒಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಯಾರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳಿಗೂ ನಿಲುಕದಂತಹವು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಫಲಿತಾಂಶದ ಬಗೆಗಿನ ಎಂತಹ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳೂ ಸುಳ್ಳಾಗಬಲ್ಲವು. ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ ಕೂಡ!

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರು(ಅವರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಹೌದು) ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಕಾರ್ನಾಡ್, ಮರುಳಸಿದ್ಧಪ್ಪ, ಎಸ್.ಜಿ. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ, ಗೋವಿಂದರಾವ್ ಮುಂತಾದ ರಾಜ್ಯದ ಲೇಖಕ–ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಸಭೆ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದೂ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಕರಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲು ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇಳಿದರು. ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾರಾ ಸಗಟಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ಘೋಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದೆ.

ನಿಜ, ಇಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ನಿಜವಾದ ಅರ್ಹತೆಯಿಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ, ಪರಮೇಶ್ವರ್ ಮತ್ತು ಖರ್ಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ನೀಡಬಲ್ಲ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಉಳ್ಳವರು. ಆದರೆ ಈ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಇದಷ್ಟೇ ಕಾರಣವಾಗಲಾರದು. ಈ ಪಕ್ಷ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಯೋಗ್ಯರಿಗೆ, ಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆ, ಅಕ್ರಮ ಆಸ್ತಿದಾರರಿಗೆ, ಕುಟುಂಬ ರಾಜಕಾರಣದ ಯಜಮಾನರುಗಳಿಗೆ ಟಿಕೆಟ್ ನೀಡಿ ತಾನು ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿದರೂ ಅದು ಸ್ವಚ್ಛ-ದಕ್ಷ, ಜನಹಿತ ಆಡಳಿತ ನೀಡಬಹುದಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಪಕ್ಷ ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಸೋಲಿನ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪಾಠ ಕಲಿತಂತಿಲ್ಲ. ಜನತೆಗೆ ಈ ಬಾರಿ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಜನತೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಅದು ಹೊರಟಂತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಪಕ್ಷ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಜನತೆಯ ಸಾರಾಸಗಟು ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಹ(ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ; ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ.) ಎಂದು ಹೇಳಿಯೂ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇತರ– ಬಿಜೆಪಿ, ಜೆಡಿಎಸ್, ಕೆಜಿಪಿ–ಪಕ್ಷಗಳು ಶುದ್ಧ ಅಯೋಗ್ಯರಿಗೆ, ಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂತಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜೆಡಿಎಸ್ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಮೊದಲಿಂದಲೂ ತತ್ವಹೀನ ಸಮಯಸಾಧಕತೆ, ಜಾತೀಯತೆ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ಪಕ್ಷ ಈ ಚುನಾವಣೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಷರಶಃ ದೊಡ್ಡ ತಿಪ್ಪೆಗುಂಡಿಯಂತಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಹಣ ಹೊಡೆದು ಬಂದವರನ್ನು, ಯಾವುದಾವುದೋ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಟಿಕೆಟ್ ಸಿಗದೆ ಹತಾಶರಾಗಿ ಬಂದ ದುಷ್ಟ–ಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಎಗ್ಗಿಲ್ಲದೆ ಟಿಕೆಟ್ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪಕ್ಷವೇನಾದರೂ' ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರನಾದರೆ ಜನತೆ ಎಂತಹ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದರೇ ಆತಂಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಜಾತಿಯ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯ, ಮರ್ಯಾದಸ್ಥರೆನಿಸಿದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ದುರಂತವೂ ಹೌದು.

ಇದೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸರಿಸುಮಾರಾಗಿ ಹೊಸ ಕೆಜೆಪಿ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನವರ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಮಂತ್ರವನ್ನೇ ತನ್ನ ತತ್ವ ಪ್ರಣಾಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನವರ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಮತ್ತು 'ಫಲಾನುಭವಿ'ಗಳಲ್ಲದೆ, ಇತರೆ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಜಾಗ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲರಾದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಪಾಪಿ–ಪರದೇಶಿಗಳೂ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಜೆಡಿಎಸ್‌ನಂತೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಗಣನೀಯ ಭಾಗದ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನವರು ಸಾಧಿಸಿದ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ'ಯ ಹಿಂದೆ ಜಮಾ ಆಗಿರುವ ಹಣದ ರಾಶಿಯನ್ನು ನಂಬಿ ಇವರೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಜಮಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು 'ಸೋಶಲಿಸ್ಟ್' ಖಯಾಲಿಯ ಲೇಖಕರೂ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೂ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನವರ ಬಿಜೆಪಿ ವಿರೋಧಿ ನಿಲುವನ್ನೂ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ 'ಸೋಶಲಿಶಂ'ಗೆ ಇವುಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನಾವ ಕಾಳಜಿಗಳೂ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು

ತತ್ವದರಿದ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪ ಎಂದೂ, ಹೇಳಿದ ಯಾವ ತತ್ವಕ್ಕೂ, ಆಡಿದ ಯಾವ ಮಾತಿಗೂ ಬದ್ಧರಾದವರಲ್ಲ, ಅವರು ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಬಿಜೆಪಿಗೆ ಮರಳುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿವೇಕವೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇವರ ರಾಜಕೀಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಯಾವ ಹತಾಶ ಹಂತ ತಲುಪಿರಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಇವರು ಮಾಡಬಹುದಾದ ರಾಜಕಾರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಬಿಜೆಪಿ ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ನಂಬಿಕೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅನಾಥವಾಗಿರುವ ಪಕ್ಷ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದೂ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳೇ ದೊರಕದೇ ಪರದಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತೆಂದರೆ, ಆ ಪಕ್ಷ ಮುಟ್ಟಿರುವ ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯ ಪರಿಚಯವಾದೀತು. ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣ ಸಂಪನ್ನತೆಯ ಸ್ವಯಂ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆದು ಹಾಳಾದ ಈ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇರುವ ಏಕೈಕ ಶ್ರೀರಕ್ಷೆ ಎಂದರೆ ಅದರ ಮೂಲ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಪಡೆ. ಅದು ತತ್ಕಾಲೀನ ಸೋಲು ಗೆಲುವುಗಳಿಂದ ವಿಚಲಿತವಾಗದೆ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೃಢ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮುನ್ನಡೆಯುವ ಪಡೆ. ಅದು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಅಪಾರ ಹಣ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಜಾತಿ ಮಠಗಳ ಗುಪ್ತ ಬೆಂಬಲ ಈ ಬಾರಿ ಈ ಪಕ್ಷದ ಕನಿಷ್ಠ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬಹುದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಬಿಜೆಪಿಯ ಅಕ್ರಮ ಸಂತಾನವೆನಿಸಿರುವ ಬಿ.ಎಸ್.ಆರ್. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಗ್ಗೆ. ಏಳೆಂಟು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಟಕ್ಕುಂಟು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕಿಲ್ಲಂದಂತಹ ಪಕ್ಷವಿದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರೆದಷ್ಟೂ ನನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಇಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸೂ ಹಾಳಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಹಾಗಾಗಿ, ಈ ಎಲ್ಲ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಈ ಬಾರಿ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆಯ್ಕೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಗಟು ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬಾರದೆಂದೂ ಹೇಳಲು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ, ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗಿಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಾರದು. ಅವರು ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದು ಜನಹಿತ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸರ್ವೋದಯ ಕರ್ನಾಟಕ, ರೈತ ಸಂಘ, ಲೋಕಸತ್ತಾ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಎಂದೂ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ಖಂಡಿತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹರು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಬಾರಿ ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮತದಾನ ಮಾಡುವ ಹೊಣೆ ನಮ್ಮದಾಗಿದೆ.

–ಸಂಪಾದಕ

ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

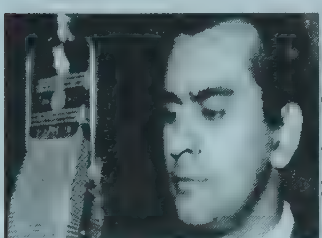
ರಾಷ್ಟ್ರ ಮರೆತೇ ಹೋದ ಸಿಖ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ...

೧೯೮೪ರ ಸಿಖ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಮರುಜೀವ ಬಂದಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕ ಜಗದೀಶ್ ಟೈಟ್ಲರ್ ವಿರುದ್ಧ ಮರು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೊಂದು ಈಗ ಆದೇಶಿಸಿದೆ. ಈ ದೇಶ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ನೆನಪಿಸುವ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡವಿದು. ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ದೆಹಲಿಯ ಬೀದಿ–ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಸಿಕ್ಖರ ಬರ್ಬರ ಕೊಲೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ–೨೦೦೨ರ ಗುಜರಾತ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದಂತೆಯೇ–ಈ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಘೋರ ಅಪರಾಧವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮರೆತೇಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಉಗ್ರ ಎಡಪಂಥೀಯ ಗೆಳೆಯರ ಕೋಮುವಾದ ವಿರೋಧಿ ಅಥವಾ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದ ರಾಜಕಾರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಶುರುವಾಗುವುದು. ಸಂಘ ಪರಿವಾರದ ಪ್ರಭಾವ ಬೆಳೆದರೆ ತಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣದ ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನೆಯಾದೀತು ಎಂಬ ಭಯವೇ ಇವರ ಕೋಮುವಾದ ವಿರೋಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರಬಹುದೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ಕುರಿತ ಕಾಳಜಿಯಾಗಲೀ, ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲ ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಾಗಲೀ ಅಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ಅನಿಸತೊಡಗುವುದು. ಗುಜರಾತ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಸಕಾರಣವಾಗಿಯೇ ಪದೇ ಪದೇ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಇವರು ಸಿಖ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ಕುಟುಂಬಗಳು ನ್ಯಾಯದಾನದಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಏಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ?

ಗುಜರಾತ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವು ಹಂತದ ವಿಚಾರಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಈಗಾಗಲೇ ನೂರಾರು ಜನ ವಿವಿಧ ಅವಧಿಗಳ ಸೆರೆಮನೆ ವಾಸದ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಿಖ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದ ಮೂಲ ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಪದೇ ಪದೇ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ? ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಸಂತ್ರಸ್ತ ಸಿಖ್ ಕುಟುಂಬಗಳ ಛಲ ಮಾತ್ರ ಕುಂದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಶುಭವಾಗಲಿ!

ನಮ್ಮ ಪಿಬಿಎಸ್ ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ!

ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಪಿಬಿಎಸ್ ಇನ್ನಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದದ್ದೇ ಅವರ ಗೊಂಬೆಯಾಟವಯ್ಯಾ, ಒಲವಿನ ಪ್ರಿಯಲತೆ, ಬಿಂಕದ ಸಿಂಗಾರಿ, ತುಟಿಯ ಮೇಲೆ ತುಂಟ ಕಿರುನಗೆ, ಕುಲಕುಲವೆಂದು ಹೊಡೆದಾಡದಿರಿ, ಈತನೀಗ ವಾಸುದೇವನು, ಬಾ ತಾಯಿ ಭಾರತಿಯೇ, ಹಾಡೊಂದ ಹಾಡುವೆ, ಮೌನವೇ ಆಭರಣ, ಅಪಾರ ಕೀತಿ ಗಳಿಸಿ ಮೆರೆವ... ಮುಂತಾದ ಮೃದು ಮಧುರ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ, ಹಾಡುತ್ತಾ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಬಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿ, ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅವರು 'ಅಪೂರ್ವ ಗಾಯಕರೆಂದೇನೂ ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಸಾವು ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ಬಹು ಮುಖ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ ಎನಿಸತೊಡಗಿದೆ.

ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿದಾಗ ನಲುಗಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಪಿಬಿಎಸ್ ಕಂಠ ಅಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೃದು ಲಲಿತ ಗತಿಗೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್‌ರ ಮೃದು ಸುಂದರ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದ ವಾಣಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ನನಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಅನಿಸಿದೆ, ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಆಳದ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಿಬಿಎಸ್ ಕೂಡಾ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂದು. ಪಿಬಿಎಸ್‌ರ ಸಾವಿನ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ನಮ್ಮ ಪಿಬಿಎಸ್‌ಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದರೇನೋ ಎಂಬ ನೋವು ಕಾಡದಿರದು. ಪಿಬಿಎಸ್ ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ!

ಇವರೇಕೆ ಹೀಗೆ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುವರು?

ನಾನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಐಪಿಎಲ್ ಪಂದ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏಳುತ್ತದೆ. ಈ ಪಂದ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ನೆಗೆದು ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾದರೂ ಏನು? ಇವರು ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ತಂಡವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಾರೇ? ಏಕೆಂದರೆ, ತಂಡಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಾನ ಆಸಕ್ತಿಗಳ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಅವು ಒಂದು ಊರನ್ನಾಗಲೀ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ, ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಲೀ ಖಂಡವನ್ನಾಗಲೀ ಪ್ರತಿಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ರಚನೆ ನಡೆದಿರುವುದು ಏನಿದ್ದರೂ ಯಾರೋ ಸಾಹುಕಾರ ಕೂಗಿದ ಹರಾಜಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ತಂಡಕ್ಕೂ ಈ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೂ ಯಾವ ನೆಲೆಯ ಭಾವ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು?

–ಡಿಎಸ್ಸೆಸ್

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೇ,

ಮಾಧ್ಯಮ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಹೊಸ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಭರವಸೆಗಳೊಂದಿಗೆ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ.

–ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ

ಏಪ್ರಿಲ್ ವಸಂತದ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಹರಿಕಾರ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕುರಿತು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭೀಷ್ಮ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಕುರಿತ ಆನಂದ ತೇಲ್ತುಂಬ್ಡೆ ಹಾಗೂ ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣ ಅವರ ಲೇಖನಗಳು ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೇನೋ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ್ ತಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ಹೇಗೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ನಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆಯ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೌಢ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

–ಡಾ. ಜಿ. ಸಂಜೀವರಾಯ, ತುಮಕೂರು

ಏಪ್ರಿಲ್ ಸಂಚಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಹೊಸ ಒಳನೋಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಜಗತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಇಂದು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿರುವುದು ಸಮರ್ಪಕವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನರಿಯದೇ ನೈತಿಕತೆಯ ಪಾಠ ,ಹೊಸ ಕಾನೂನುಗಳ ರಚನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ.

–ಬಿ.ಎಂ.. ಬಸವರಾಜು, ಬೆಂಗಳೂರು

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಮುದ್ರಣ ದೋಷಗಳಿವೆ. ಇದು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸಲ್ಲದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

–ಎಂ.ಆರ್ ಹಿರೇಮಠ, ಧಾರವಾಡ

'ವಚನ ಸಂಶೋಧನೆ ಎಂಬ ದೊಂಬರಾಟ': ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಬಾಲು ಪಟಾಲಂ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಮಿದುಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವ ಹುನ್ನಾರದಲ್ಲಿರುವ ಹೊಸ ವೇಷದ ಮೂಲಭೂತವಾದಿ ಸಂಘ ಪರಿವಾರದ ವೈರಸ್ಸನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಹತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಋಣಿ.

ಪತ್ರಿಕೆಯ ಏಪ್ರಿಲ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನ ಈ ದುಷ್ಟಕೂಟದ ಫಾರಿನ್ ಫಂಡ್ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಅದರ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಯಲು ಮಾಡಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 'ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ' ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಕಟವಾದರೆ 'ದಲಿತ ಮಹಿಳೆ' ಎಂಬ ಮಾತೇ 'ಕಲೋನಿಯಲ್ ಫ್ಯಾಬ್ರಿಕೇಷನ್'– ಅವಳೂ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಅಷ್ಟೆ ಎಂದು ಈ ಮಠದ ಮಾಣಿಗಳು ಎಗ್ಗಿಲ್ಲದೆ ಮಾತಾಡುತ್ತವೆ. ಜಾತಿ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಅರಿವಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾದರೂ ಆಗಿ ಶುದ್ಧಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನೂ ಈ ದುಷ್ಟಕೂಟ ನಾಶಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅದರ ವೇಷವನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'ನಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

–ರಾಮು(ಟಿ.ಎಸ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ), ಮೈಸೂರು

ಏಪ್ರಿಲ್ ಸಂಚಿಕೆಯ 'ವಚನ ಸಂಶೋಧನೆಯೆಂಬ ದೊಂಬರಾಟ' ಓದಿ ಈ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. ಡಿ ಎಸ್ ನಾಗಭೂಷಣರು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಗುರುತಿಸಿರುವಂತೆ ಬಾಲಗಂಗಾಧರರ ಮಂಡನೆಗಳು ಹೊಸವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ಥಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಖವಾಣಿಯಂತಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ವಿಷಾದನೀಯ. ವಚನಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವಚನಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ; ಮೇಲಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪಠ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಆಯಾಮಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಸುವುದು ಸರಿ ಎನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆಲ್ತುಸರ್‌ನಂತಹ ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದಿ ತನ್ನ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು 'ಬೇಸ್' ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗದು ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ.

– ಆರ್.ತಾರಿಣಿ ಶುಭದಾಯಿನಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

'ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಯೆಂಬ ದೊಂಬರಾಟ' ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನ' ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. 'ಪ್ರಜಾವಾಣಿ'ಯಲ್ಲಿ ಎಚ್.ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ಸೀದಾ ಸಾದಾ ಹೇಳದಿದ್ದರ ಫಲವೇ ಈ ದೊಂಬರಾಟ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ದೋಷಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿವೆ!

–ಬಿ.ಎಸ್. ಶಾಂತಾ, ಮೈಸೂರು

ಬಾಲಗಂಗಾಧರ, ಡಂಕಿನ್ ಝಳಕಿ ಮೊದಲಾದವರ ವಾದವನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಅಲ್ಲಮನ ಈ ವಚನ ಸಾಲುಗಳು ನೆನಪಾಯಿತು:

ಅರಿವಿನ ಬಲದಿಂದ ಕೆಲವರು
ಅರಿಯದವರ ಗೆಲಬೇಕೆಂದು
ಬರು ಮಾತಿನ ಉಯ್ಯಲೆಯನೇರಿ
ಒದೆದು ಒರಲಿ ಕೆಡವ ದರಿದ್ರರು

ಅದೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಮ 'ಸೋಂಕಿನ ಸೋಜಿಗದ ಸಹಜತೆ ಫಲಿಸಬೇಕು' ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಸೋಕಿನ ಸಹಜತೆಯಿಂದ ಅಕಡೆಮಿಕ್ ಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ, ತರ್ಕದಿಂದ ಏನನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಇದೇ ಸತ್ಯವೆಂದು ಸಾಧಿಸಬಹುದು.

–ಓ.ಎಲ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಸ್ವಾಮಿ, ಮೈಸೂರು

ಭಾರತದ ಜಾತಿ ಇತಿಹಾಸದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬಲ್ಲ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಲೋಹಿಯಾ, ಗಾಂಧಿ ಇಂದು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಇವರ ವಾದಗಳೆದುರು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ! ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹುಡುಕುವಿಕೆಯ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ನಿಲುವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ 'ಶಕ್ತಿ'ಗಳು ಮತ್ತೆ ಸಂಘಟಿತಗೊಂಡು ದಮನಿತರ ಮಗ್ಗುಲು ಮುರಿಯುವ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯ ಸೂಚಿಯೊಂದು ಸಿದ್ಧಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುವಂತಿದೆ. ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ರಿಲಿಜನ್– ಇವುಗಳನ್ನು ಸೀಳುತ್ತ, ಸೀಳುತ್ತ ಈ ಬಾಲಗಂಗಾಧರರ ಶಿಷ್ಯವೃಂದ ಈಗ ವಚನಗಳಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿ, ನಾಳೆ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಜಾಲಾಡಿ, ನಾಡಿದ್ದು ದಲಿತ, ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ 'ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್' ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಯೆಂದು ಹೇಳಿಯಾರು!

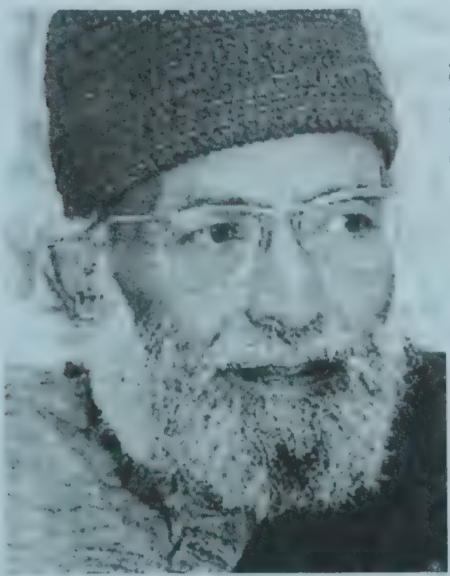
ಹಗಲು ದರೋಡೆಯಷ್ಟು ಖಚಿತ ಚಹರೆಗಳುಳ್ಳ ಜಾತಿಯ ಕಟು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾಲಗಂಗಾಧರರು ದೂರದ ಬೆಲ್ಜಿಯಂನಲ್ಲಿ ಅದೆಂತಹ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಇದರಿಂದ ಗುರ್ತಿಸಬಹುದು.

–ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ, ಭದ್ರಾವತಿ

ಸಮಾಜವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾತಾಡುವ/ಬದುಕುವ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಆತ್ಮವಂಚನೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರಿ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಆಗಲು ಹೊರಟಿರುವುದು ಅವರು ಬಾಲಗಂಗಾಧಾರರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಲೇಖನ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಏಕೆ ವಿಫಲರಾದರೆಂಬುದನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವಂತಿದೆ.

–ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಪ್ರಭು, ಶಂಕರಘಟ್ಟ

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು | ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ : ಒಂದು ನೆನಪು

ನಾನು ಪ್ರೊ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರನ್ನು ಮೊದಲು ಭೇಟಿಯಾದದ್ದು ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ, ಲಂಕೇಶರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ಆಗ ನಾನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ರಾಜಶೇಖರ ಕೋಟಿಯವರು ಹೊರ ತರುತ್ತಿದ್ದ 'ಆಂದೋಲನ' ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಲೇಖನ-ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀ ಕುರಿತ ಒಂದು ಪತ್ರ ಲಂಕೇಶರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರು(ಬಹುಶಃ ನೆಲಮನೆ ದೇವೇಗೌಡರು) ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದಾಗ ನಾನು ಲಂಕೇಶರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಲಂಕೇಶ್ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆ ಕೂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಲಂಕೇಶ್ ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ಪರಿಚಯಿಸಿದಾಗ(ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಖ್ಯಾತ ಪೆರಿಯಾರ್‌ವಾದಿ ಪ್ರೊ. ಧರ್ಮಲಿಂಗಂ) ನಾನು ದಂಗಾಗಿ ಹೋದೆ. ನಾನು ದಂಗಾಗಲು ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಕೇಳಿ ಲಂಕೇಶರು ತಮ್ಮ ಕಿಕ್ಕಿಕೀ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಆ ನನ್ನ ಕಾರಣ ಹೀಗಿತ್ತು: ಹಿಂದಿನ ವಾರ ತಾನೇ ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರು 'ಆಂದೋಲನ'ದಲ್ಲಿ ಖಾದಿ ವಸ್ತ್ರ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯಂತ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಲೇಖನ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತ ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ತಲೆಕೆಳಗಾಗುವಂತೆ ತ್ರೀ ಪೀಸ್ ಸೂಟ್‌ಧಾರಿಯಾಗಿ ಬೋ ಟೈ ಕಟ್ಟಿ ಠಾಕೂಠೀಕಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ! ಲಂಕೇಶರ ಅಸ್ಖಲಿತ ನಗುವಿನಿಂದ ಅಪ್ರತಿಭರಾದ ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರು' ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದ ಮರುದಿನವೇ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಖಾದಿಧಾರಿಯಾಗುವೆ. ಸಂದೇಹ ಬೇಡ' ಎಂದು ನನಗೆ ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಅದು ಅವರ-ನನ್ನ ಮೊದಲ ಭೇಟಿಯಾದುದರಿಂದ ಆ ಮಾತು ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಂತಿತು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಹಲವು ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಕಂಡ ನನ್ನ ಮತ್ತು ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸ್ನೇಹ ಅಲ್ಲಿ ಆಗ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು.

ಎಂಡಿಎನ್ ಯುವಜನರನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಗಲೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯುವಜನರ ಪಾಲಿಗೆ ಸೂಜಿಗಲ್ಲಾಗಿದ್ದರು. ಲಂಕೇಶ್, ತೇಜಸ್ವಿ, ಚಂಪಾ, ಮಹಾದೇವ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಲನಹಳ್ಳಿ, ಬೆಸಗರಹಳ್ಳಿ ರಾಮಣ್ಣ, ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಆ ಕಾಲದ ಘಟಾನುಘಟಿ ಲೇಖಕರಲ್ಲದೆ ಪ. ಮಲ್ಲೇಶ್, ಕೆ. ರಾಮದಾಸ್, ಬಿ.ಎನ್. ಶ್ರೀರಾಂ ಮುಂತಾದ ಚಳುವಳಿಕಾರರೂ ಅವರ ಗರಡಿ ಸೇರಿದ್ದರು. ಅವರು ಅಧಿಕೃತ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಹಿರಿಯರ ಜಡತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ಸಾರಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು. ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಗೆ ನಾಯಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಸಾರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರನ್ನೂ ರೇಗಿಸಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಕೀಲರೂ, ಜಮೀನ್ದಾರರೂ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದ ಮಹಂತದೇವರು ಅವರ ಮಗನಾಗಿದ್ದ ಎಂ..ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಅರವತ್ತರ ದಶಕದ ಆರಂಭದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಕಾನೂನು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯೋ ಅರ್ಧವೋ ಮುಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಯುವ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ತಮ್ಮ ಕಾನೂನು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದರು. ಅವರು ತೇಜಸ್ವಿಯವರೊಡಗೂಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದ 'ಲೋಹಿಯಾ ಕೆಂಪು ಪುಸ್ತಕ' ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಚಾರ ತರಂಗಗಳನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಿತ್ತು.

ತಮ್ಮ ಈ ಪಟಾಲಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳಂತಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸುವ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಹೋಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ತಿಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೋಟೆಲಿನ ಬೆಲೆಯಷ್ಟನ್ನೇ ನೀಡುವ ಹಠ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ವೀರಶೈವ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆದಾಗ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸುವ(ಈ ಪಟಾಲಂನಲ್ಲಿ ಜಿಎಸ್ಸೆಸ್, ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ ಮುಂತಾದವರೂ ಸೇರಿದ್ದರು), ಪ್ರಧಾನಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನೂ ಭೇಧಿಸಿ ಅವರ ಆಡಳಿತ ನೀತಿ ವಿರುದ್ಧ ಯುವಜನರಿಂದ ಘೋಷಣೆ ಕೂಗಿಸುವುದು, ಘಟಿಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದಿರಿಸುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕರಪತ್ರ ತೂರುವುದು, ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ ಕೂಡಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬೂಟ್ ಪಾಲಿಷ್ ಮಾಡಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಕೊನೆಗೆ ನವ ನಿರ್ಮಾಣ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಪಟಾಲಮ್ಮನ್ನು ಜೆಪಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದ್ದು ಇತ್ಯಾದಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೂಸಾ ಚಳುವಳಿ, ಜಾತಿ ವಿನಾಶ ಸಮ್ಮೇಳನ ಮತ್ತು ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳುವಳಿಯು ವೈದಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಮುಖವಾಣಿ ಎಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡಾಯವನ್ನೇ ಸಾರಿದ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೇಖಕರ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟದ ಮೊದಲ ಸಮ್ಮೇಳನದ ರೂವಾರಿ ಆಗಿದ್ದರೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವತಃ ಅವರು ಮೇಲ್ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ, ಹಾವನೂರರ ಮಿತ್ರರಾಗಿ ಅವರ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಕುರಿತು ಅವರು ತೋರಿದ್ದ ಕಾಳಜಿ ಅವರದು ಬರಿ ತಂಟೆಕೋರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಲ್ಲ, ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ದೃಷ್ಟಿಯ ತತ್ವಚಿಂತನೆಯೂ ಇದೆ ಎಂಬ ಅರಿವಾಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವವೂ ಮೂಡಿತ್ತು.

ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯವರ ದಿಗ್ಬಂಧನಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಮಾತ್ರನಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಈಗ ಈ ಎಲ್ಲ ದಿಗ್ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಯಾದೆ. ಅಷ್ಟೇಕೆ, ಅವರ ಆಪ್ತ ಬಳಗಕ್ಕೂ ಸೇರಿದವನಾದೆ. ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅವರು ಊಟ-ತಿಂಡಿ-ಬೀರ್‌ಗಳೊಡನೆ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ॥ ಕೇಶವರಾವ್ ಜಾಧವ್ ಅವರು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ 'ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾರ ಮಂಚ್'ನ ಸಮವೇಶದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ಇದ್ದಾಗ(ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಿಷನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್, ರವಿವರ್ಮ ಕುಮಾರ್, ಕೆ.ಟಿ.ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಕೂಡ ಬಂದಿದ್ದರು) ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಲೋಹಿಯಾರ ಪೋಷಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ಬದ್ರಿ ವಿಶಾಲ್ ಪಿಟ್ಟಿ ಅವರ ಅಂಗಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಳೆಯ 'ಮ್ಯಾನ್‌ಕೈಂಡ್' ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಅವು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರು ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ತಮ್ಮ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರಗಳೊಂದಿಗೆ ನೀಡಿದ 'ಲೋಹಿಯಾ ಅಂಡ್ ಅಮೆರಿಕಾ ಮೀಟ್' ಪುಸ್ತಕ ಅವರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿನನ್ನ ಬಳಿ ಇದೆ.

ಈ ಸಂಬಂಧ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಡಿದುಹೋದದ್ದು ೧೯೭೭ರ ಜೆಪಿಯವರ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಯೋಗ ವಿಫಲವಾಗಿ ಕಿಷನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್‌ರ

ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದ ಸಮತಾ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪಕ್ಷದ ಸಂಘಟನೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಚಾಲಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ನಾನು ನನ್ನೆಲ್ಲ ಯುವ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ರವಿವರ್ಮ ಕುಮಾರ್‌ರ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಇದು ನನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಎಂಡಿಎನ್‌ರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸಿತೆಂದರೆ, ಸಮ್ಮೇಳನನ ಮುಕ್ತಾಯ ಕಂಡು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಅವರಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಲು ಹೋದರೆ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ದೂರ ತಳ್ಳಿ, 'ನನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಆಘಾತಗೊಂಡು ಪೆಚ್ಚಾದ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಅವರ ಸುದ್ದಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ನಂತರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದರು. ಅದನ್ನೇ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಕೆಲ ಯುವ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರನ್ನೂ ಅತ್ತ ಕಡೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡರು.

ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಯುವಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಸುವರು ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ, ಮೀರಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ತೋರಿದವರನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಕಠೋರವಾಗಿ ಹತ್ತಿಕ್ಕುವರೆಂಬ ಪ್ರತೀತಿಯೂ ಇತ್ತು.. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಹಾಗೆ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಕೊಡದಂತೆ ನಾನು ಅವರಿಂದ ದೂರ ಸರಿದೆ. ಅವರ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಾನು ಅವರು ನಡೆಸಿದ್ದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲೂ ನೋಡಿದ್ದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಅಸಂಬದ್ಧ ಮರುಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿ ಅವರು ಉತ್ತರಿಸಲಾಗದೆ ತಡವರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೂರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಸಬರನೇಕರು ಇವರ ಸಹವಾಸವೇ ಬೇಡವೆಂದು ಚಳುವಳಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ರೈತ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರೆಯಿತೆಂದೂ ಕೇಳಿರುವೆ.

ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವವರು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರು. ರೈತರು ತೀರಾ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಎಂಡಿಎನ್ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಾಹಸ ಅಪೂರ್ಣವಾದುದರ ಅತೃಪ್ತಿಯಿಂದಲೋ ಅರ್ಪಣಾ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಸಂಘಟನೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ ರೈತರು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದ ಕಠೋರತೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿದರು. ನಾನೊಮ್ಮೆ ಅವರ ರೈತ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ 'ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯ ಪರವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ ಅವರ ಕಠೋರತೆ ಇನ್ನೂ ತೀವ್ರವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೆ. ಅಂದು ಸುಂದರೇಶರು ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ರೈತರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದೈಹಿಕ ದಾಳಿಯನ್ನೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ! ಅವರ ಅರ್ಧ ಕೋಪ ನನ್ನ ಮೇಲಿದ್ದರೆ ಇನ್ನರ್ಧ ಕೋಪ ಲಂಕೇಶರ ಮೇಲೆ ಇತ್ತು! ಪತ್ರಿಕೆ ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಲ್ಲದ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದು ಅವರ ಈ ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು.ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರೈತಸಂಘದಿಂದಲೇ 'ನಮ್ಮ ನಾಡು 'ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದ ಅವರು ಅದರ ಹಣದ ಲೆಕ್ಕದ ಗೋಜಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಯಿತು

ಆದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಇದೆಲ್ಲ ಆದ ನಂತರ ಒಮ್ಮೆ ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸುಂದರೇಶರೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಮಾತುಕತೆಗೆಂದು ದೆಹಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನನಗೆ ಕರೆ ಕಳಿಸಿದರು! ನಾನೂ ಲಂಕೇಶರೊಂದಿಗೆ ಬಾಳಲಾರದವನಾಗಿ ದೆಹಲಿ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ವಾಪಸಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಏನೋ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಸಿಟ್ಟು ಇಳಿದಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಭವನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸುಖ ವಾಸ. ದಿನವೂ ಕೋಳಿಯ ಊಟ! ಸವಿ ಮಾತುಕತೆ, ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟು ವ್ಯಂಗ್ಯ ಬಾಣಗಳ ಪ್ರಯೋಗ! ಮತ್ತೆ ನನಗೆ ಅವರ ಆ ಹಳೆಯ ಉಪಚಾರದ ದಿನಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದವು. ಆದರೆ ಅದೇ ಒಂದು ದಿನ ದುದ್ದದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಮೇಲೆ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರ ಗೋಲೀಬಾರ್ ಮಾಡಿ ಇಬ್ಬರೋ ಮೂವ್ವರೋ ರೈತರನ್ನು ಕೊಂದಿತ್ತು. ಆ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನಾನೇ ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವಾರ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಬಂದು ಇವರಿಗೂ ಹೇಳಿದೆ. ಸುಂದರೇಶ್ ಗೊಳೋ ಎಂದು ಅಳಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ಎಂಡಿಎನ್ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಯೋಚನಾಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಯಾರೊಂದಿಗೋ ಮಾತನಾಡಿ ಬಟ್ಟಬರೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರ ಕಡೆ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟರು.

ಇದಾದ ನಂತರದಲ್ಲೇ ನಾನು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಕಾರ್ಯ ಹುದ್ದೆ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ರೈತ ಸಂಘದ ಕ್ರಿಯಾಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಆಸಕ್ತಿ-ಕುತೂಹಲಗಳಿಂದ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸಂಘಟನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುವ ತಾಕತ್ತು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಎಂಡಿಎನ್ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾನವತೆಯ ತೇವಾಂಶ ಒಣಗಿ ಹೋಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ರೈತ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಒಡಕುಗಳು ಕಾಣತೊಡಗಿ, ಅದು ತೋರಿಕೆಗಾಗಿಯಾದರೂ ಇದ್ದ ತನ್ನ ಸಮಾಜವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸಂಘಟನೆಯಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ರೈತಸಂಘವನ್ನು ಒಂದು ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿ, ಸಮಾನತೆಗೆ ತುಡಿವ ಜಾತ್ಯತೀತ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ರೈತ ಸಂಘದ ನಾಯಕರಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಉಡುಪು ಬದಲಿಸಿ ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ದೇಸಿಯಾದರಾದರೂ, ಒಳಗೆ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದಲೂ ಆಧುನಿಕರಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅವರು ರೈತ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸೋತರೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ನಿಜ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡರಿಯದಂತಹ ಲೋಕಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸವಾಲು, ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಪ್ರತಿ-ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಗುವ ಕಾಲ ದೂರವಿಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸಿಯೂ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ನಾವು ಕೆಲವು ಗೆಳೆಯರು ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ನಾಯಕರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಒಂದು ಐಕ್ಯ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಯ ಉದಯದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ ಎಂಡಿಎನ್ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಾರನ್ನೂ ನಂಬದ ಆಕ್ರಾಂತ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದ್ದರು. ಅವರು ವಿಶ್ವ ರೈತನಾಯಕರಾಗುವ ಹವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇದರ ಅಂತಿಮ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೇ ರೈತ ಸಂಘ ಒಡೆಯಿತು. ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳನೇಕರು ಭ್ರಮನಿರಸನ ಹೊಂದಿದ್ದರು ಅಥವಾ ದೂರ ಸರಿದಿದ್ದರು. ನಂಜುಂಡ ಸ್ವಾಮಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಆ ನಂತರದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ-೧೯೮೯ರಲ್ಲಿ-ನಾನು ಅವರನ್ನು ನಾನಿದ್ದ ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ಕುರಿತ ಭಾಷಣ ಮಾಲಿಕೆಗಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ. ಅವರು ಬಂದರು. ಆದರೆ ಸುಸ್ತಾಗಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿದರು. ಪಕ್ಕದ ಪರಾಗ್ ಹೋಟೆಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನೆನಪಿಟ್ಟು ನನಗಿಷ್ಟವಾದ ರವೆ ಇಡ್ಲಿ ಕೊಡಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ನಿಲಯ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನಾಡಿದರು! ಲಂಕೇಶರನ್ನು ಶಪಿಸಿದರು. ಪತ್ನಿ ಸಮೇತ ಮನೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಅದೇ ನನ್ನ ಅವರ ಕೊನೆಯ ಭೇಟಿ.

ನಂತರ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು ಶವವಾಗಿ, ೨೦೦೪ರಲ್ಲಿ. ಅಂತಿಮ ಯಾತ್ರೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಅದು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ. ನಾನೂ ನನ್ನ ಪತ್ನಿ ರಾಜಶೇಖರ ಕೋಟಿಯವರ ಜೊತೆ ಹೋಗಿ ಚಾಮರಾಜನಗರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಹೇಳಲಾದ 'ಅಮೃತಭೂಮಿ'ಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತಿಮ ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಬಂದೆವು.

ಮತ್ತೆ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ನಾವು ಕೆಲವು ಗೆಳೆಯರು ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನೆನಪಿಟ್ಟು ಅಮೃತಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಸಮಾಧಿಗೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬಂದೆವು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ತೀವ್ರ ಬೇಸರವೂ ಅನಿಸಿತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಜನಮಧ್ಯವಿದ್ದ ಎಂಡಿಎನ್ ಇಲ್ಲೇಕೆ ಜನಸಂಪರ್ಕವೇ ಇಲ್ಲದ ದೂರದ ಈ ವಿಶಾಲ ಬಿಸಿಲು ಬಯಲಲ್ಲಿ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಸೂರಿಲ್ಲದೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಅನಾಥರಂತೆ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ವಿಶ್ವ ರೈತ ನಾಯಕರಾಗುವ ಹಂಬಲವೇ ಅವರನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿತೇ? ಗೊತ್ತಿದ್ದವರು ಹೇಳಬೇಕು.

-ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನೆನೆಪಿನ ಮಾಲೆ-೩

-ಇಂದಿರಾ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಮರೆಯಲಾಗದ ಆ ಮದುವೆ!

ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನಿನ ಅರಿವಿನಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಜಾತ್ಯಾತೀತ - ಧರ್ಮಾತೀತ ಮದುವೆಗಳು ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ನಡೆದರೆ, ಮತ್ತೆ ಹಲವು ಯಾರ ನೆರವಿಲ್ಲದೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅದು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲಿ ಆದರೂ ಇಂಥ ಮದುವೆಗಳಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರೇ ಕಾರಣ, ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶಾಹಿ ವಿರೋಧಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಜಾತಿಭ್ರಷ್ಟರನ್ನಾಗಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆಂಬ ಪುಕಾರುಗಳು ಹಬ್ಬಿತ್ತು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಎಂಬ ಹುಡುಗ ತನ್ನ ಒಲವಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಮುಂದಿಟ್ಟ. ಆಕೆ ಶಾರದ, ಅವನ ಎದುರುಗಡೆ ಮನೆ ಹುಡುಗಿ. ಇವರಿಬ್ಬರ ಒಡನಾಟ, ಹೇಗೋ ತಿಳಿದ ಆಕೆಯ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಆಕೆಗೆ ತುರ್ತಾಗಿ ಅವರ ಜಾತಿಯ ವರನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ, ಮೂಡಿಗೆರೆಯ ಉಪನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗಳವರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸುವುದೆಂದು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿದರು.

ಮರುದಿನ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ - ನಾನು, ಶಿವಪ್ರಸಾದ್-ಶಾರದ, ಮುನೀರ್ ಬಾಷಾ, ಸಿದ್ದಪ್ಪ, ರಾಜಾರಾವ್ ಮೂಡಿಗೆರೆಗೆ ಹೊರಟೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಐ.ಬಿ.ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ.ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ, ತೇಜಸ್ವಿ, ಲಂಕೇಶ್, ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣ, ಸುಂದರೇಶ್‌ರವರು ಸೇರಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಂಡು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನನ್ನನ್ನೂ, ಶಾರದಾ-ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಹಾಗೂ ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ನಂತರ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿ ಹೋರಾಟದ ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ಇವರಿಬ್ಬರ ಮದುವೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ನಡೆದವು. ನಂತರ ಸೀದಾ ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕಚೇರಿಗೆ ತೆರಳಿ ಅವರ ವಿವಾಹ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿದೆವು. ಮರಳಿ ಐ.ಬಿ.ಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಊಟ. ತದನಂತರ ಚರ್ಚೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದುವು.

ಸಂಜೆ ಸುಮಾರು ೪.೩೦ ಗಂಟೆಯ ಆಸುಪಾಸು ಇರಬಹುದು, ಟೀ ಕುಡಿಯಲು ಎಲ್ರೂ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಹೊರಟೆವು. ಐ.ಬಿ. ಮುಂದೆ ಮೂಡಿಗೆರೆಯ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ. ಅಲ್ಲೇ ದೊಡ್ಡ ಸರ್ಕಲ್, ಅದರಾಚೆಯೇ ಹೋಟೆಲ್ ಹಾಗೂ ಅಂಗಡಿ ಸಾಲು. ಟೀ ಕುಡಿದ ನಂತರ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ರಸ್ತೆ ದಾಟಿ ಐಬಿ ಕಡೆ ನಡೆದಿದ್ದೆವು. ಆಗ ನಡೆದ ಘಟನೆಯು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಸ್ತಬ್ಧ ಚಿತ್ರದಂತ ಈಗಲೂ ನಿಂತಿದೆ.

ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್., ತೇಜಸ್ವಿ, ಲಂಕೇಶ್‌ರವರುಗಳು ರಸ್ತೆ ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣ, ಸುಂದರೇಶ್, ಇತರರು ರಸ್ತೆ ದಾಟಿದ್ದರು. ನಾನು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಶಿವಪ್ರಸಾದ್-ಶಾರದ, ಮುನೀರ್ ಬಾಷಾ ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಗೆಳೆಯರು ರಸ್ತೆ ದಾಟಲು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಗಕ್ಕನೆ ಎರಡು ಕಾರುಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿಂತವು. ಧಡಬಡ ಎಂದು ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದ ಜನ ನಮ್ಮನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದರು. ಒಂದಿಬ್ಬರು ಶಾರದಾಳನ್ನು ಎಳೆಯ ತೊಡಗಿದರು. ನಾನು ಅವಳ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, "ಯಾರೋ ನೀವು, ಗೂಂಡಾಗಳನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಾ ? ಬಿಡ್ರೋ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗೀನ" ಅಂತ ಕೂಗಾಡ್ತಾ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಚೀಚೆ ನೂಕತೊಡಗಿದರು. ಶಿವಪ್ರಸಾದ್‌ನನ್ನು ಐಬಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ರಸ್ತೆ ಆಚೆ ದಾಟಿದ್ದ ಶಾಮಣ್ಣ, ಸುಂದರೇಶ್‌ರವರು ತಕ್ಷಣ ಧಾವಿಸಿ ಕಾರಿನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಸಮಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಸುಂದರೇಶ್‌ರವರು

ಶಿವಪ್ರಸಾದ್-ಶಾರದಾ ದಂಪತಿಗಳ ಜೊತೆ ಎಂಡಿಎನ್, ಲಂಕೇಶ್, ಬಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ-ಇಂದಿರಾರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರು.

ತಮ್ಮ ಬೆಲ್ಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು - "ಬಿಡ್ರೋ ಆಕೆನಾ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ರೆ, ಬಾರಿಸಿ ಚಚ್ಚಾಕ್ತಿನಿ" ಎಂದು ರೌದ್ರಾವತಾರ ತಾಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಆಗ ಆ ಅಪರಿಚಿತರು ಆಕೆಯ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರು. ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್. ತೇಜಸ್ವಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ದೌಡಾಯಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಹೆದರಿ ಹರಿಣಿಯಂತೆ ಶಾರದಾ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದಿದ್ದಳು

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಾಗಲೇ ಜನ ಜಮಾಯಿಸಿದ್ದರು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ - "ಐಬಿಗೆ ಬನ್ನಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ" ಎಂದು ಕರೆದರು. ಮುಸ್ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತು, ಎಲ್ಲರೂ ಐ.ಬಿ.ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆವು. ಎಲ್ಲರ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು ಅವರೆಲ್ಲ ಶಾರದೆಯ ತಂದೆ, ಬಂಧುಗಳು, ಮಿತ್ರರು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅರೆಕ್ಷಣ ಮೌನ ಕವಿಯಿತು. ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, "ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ವಿದ್ಯಾವಂತ; ಉದ್ಯೋಗ ಇದೆ; ನೋಡಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಒಳ್ಳೆ ಹುಡುಗ, ನಿಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡ್ಕೋತಾನೆ; ಇವರಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ. ಈಗ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಗಿದೆ. ನಾಳೆ ಮಂತ್ರ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಇದೆ. ನೀವೂ ಬನ್ನಿ", ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಚಿತ್ತದಿಂಲೇ ಹೇಳಿದರು. ಇದ್ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಅವರು ಶಾರದೆಯನ್ನು ಶಿವಪ್ರಸಾದನನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನು ಮನಸೋ ಇಚ್ಛೆ ಬೈಯ್ಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹಾಗೆಲ್ಲ ಬಯ್ಯಾಡಬೇಡಿ ಎಂದೂ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾಹದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ಅವರ್‍ಯಾರಿಗೂ ಕೇಳುವ ತಾಳ್ಮೆಯಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವರಿಗೆ ಒಂದೇ ಹಠ, ಶಾರದೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದು. ಕಡೆಗೆ ಎಂಡಿಎನ್‌ರವರು "ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೂ ನಿಮಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲೇಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ರೆ, ಅವಳನ್ನೇ ಕೇಳಿ, ಆಕೆ ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಬರಲು ಒಪ್ಪಿದರೆ ನಮ್ಮದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು." ಎಂದರು. ಅವರ ತಂದೆ ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಗಳತ್ತ ಮಮತೆಯ ಬಾಣ ಹೂಡಲು ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಶಾರದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, "ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ವಿಷದ ಬಟ್ಟಲಿಡಿದು ಕೂತಿದ್ದಾಳೆ. ನೀನು ಬಾರದೆ ಇದ್ರೆ, ನಾವಿಬ್ರೂ ವಿಷ ಕುಡಿತೀವಿ, ನೀನು ಬಾರಮ್ಮ, ಒಳ್ಳೆ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಮದುವೆ ಮಾಡ್ತೀವಿ." ಎಂದರು.

ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಗಳಗಳ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಾರದಾಳನ್ನು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕರೆತಂದು ಮುಂದಿನ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿದೆ. ನಾನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು, ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತಲೇ, 'ಶಾರದಾ, ನೀನು ಈಗ

ಮಾತನಾಡಲೇಬೇಕು, ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳು ನಾವಿದ್ದೇವೆ' ಎಂದು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೂ, ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಕರಗಿ ಆಕೆ ಅವರೊಡನೆ ಹೋಗಲು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಮುಂದೇನು? ಎಂದು ಎದೆ ಢವಗುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಮೌನವಾದರು. ಸೂಜಿ ಬಿದ್ದರೂ ಕೇಳುವಷ್ಟು ನಿಶ್ಯಬ್ಧ. ಸುತ್ತಲಿನ ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ ಒಳನುಸುಳಿ ಮನವನ್ನು ತಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಎಲ್ಲರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಮನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಶಿವಪ್ರಸಾದ್‌ನನ್ನು ಕೈ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು, ಶಾರದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, "ಶಾರದ, ನಿಂಗೇನು ಇಲ್ಲಿ ಭಯವಿಲ್ಲ; ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳು, ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ, ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಸದಾ ಇದ್ದಾನೆ ಮತ್ತೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇದ್ದೇವೆ, ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿದರು.

ಅವರ ತಂದೆ 'ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಾರಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ಅನ್ನ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಕಾಯ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾವೇನು ಮಾಡಲ್ಲ ನಿಂಗೆ' ಎಂದರು. ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಶಾರದ "ಇಲ್ಲ ನಾನು ಬರಲ್ಲ, ನಾನು ಶಿವಪ್ರಸಾದ್‌ರೊಡನೆ ಇರ್ತೀನೆ" ಎಂದು ಗದ್ಗದಿತ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು.

ನಮಗೆ ಮನಸ್ಸು ನಿರಾಳವಾದರೂ, ಅವರ ತಂದೆ ಹಾಗೂ ಅವರೆಲ್ಲರ ಬೈಗುಳಗಳು ಸಹಿಸಲಸದಳವಾಗಿತ್ತು. ಬೈದಾಡುತ್ತಲೇ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಎದ್ದು ಹೋದರು. ಘಟನೆಯ ಪೂರ್ವಾಪರಗಳ ಚರ್ಚೆ ಆ ಐ.ಬಿ. ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನನ್ನು ಅವರೆಲ್ಲಾ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿದ ಚೆನ್ನಿಗನನ್ನು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ,-' ನೀನ್ಯಾಕೋ, ನಾವೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿದ್ದೀವಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದೆ?' ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೇಳಿದರು.. ಚೆನ್ನಿಗ ತೆಳ್ಳಗಿನ, ಇದೀಗ ತಾನೆ ಪಟ್ನ ಸೇರಿದ ಹಳ್ಳಿ ಹುಡುಗನ ತರ ಇದ್ದಾತ. ನಾಗಮಂಗಲದ ಕಡೆಯ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮದ ಚೆನ್ನಿಗ ಹೇಳಿದ್ದೇನು ಗೊತ್ತೆ? "ಎಲ್ರೂ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಕೊರಳುಪಟ್ಟಿ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಬಾರಿಸಿದ್ರೆ, ನಾನ್ಯಾವ ಮಹಾ ಗಂಡಸು ಸಾರ್", ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನ ಕೇಳಿ ಎಲ್ರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಣ್ಣಾಗುವಂತೆ ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ವಾತಾವರಣ ತಿಳಿಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮೂಡಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಆವರಣದಲ್ಲಿ, ಚಂದ್ರೇಗೌಡ ಎಂಬುವವರ ಮಂತ್ರ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಸಮಾರಂಭ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಅದೇ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಶಾರದರವರ *ಮಂತ್ರ ಮಾಂಗಲ್ಯ* ಕಾರ್ಯ ನೆರವೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಸುಖಾಂತ್ಯಗೊಂಡ ಖುಷಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಊರ ದಾರಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದೆವು. ಶಿವಪ್ರಸಾದ್-ಶಾರದಅವರದ್ದು ಈಗ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ಸುಖೀ ಕುಟುಂಬ. ಒಲವಿನ ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ನೆಲಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಇವರ ಮೇಲೆ ಕೈಎತ್ತಿದವರೇ, ಈಗ ಇವರೊಡನೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಲ್ಲವೇ ಜೀವನ!

* * *

ಇದಾದ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಹೊರಗಿನ ಹಸಿಬಿಸಿ, ಹುಸಿ ಸುದ್ದಿಗಳು ಕಾಲೇಜೆಂಬ ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಟಪಟ ಸಿಡಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾಹ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಜಾತ್ಯಾತೀತ ನಿಲುವುಗಳು, ಪುರೋಹಿತ ಶಾಹಿಯ ನಿದ್ದೆಗೆಡಿಸಿದ್ದವು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯು ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜನ್ನು 'ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆಯ (ವಿಐಎಸ್‌ಎಲ್) ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆದವು.

ವಿಐಎಸ್‌ಎಲ್ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ, ಕಾಲೇಜನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಕ್ರೀನಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಕಾಲೇಜು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಹಾಜರಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿ ಬೋಧಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೆಂದು ಷರತ್ತನ್ನು ವಿಧಿಸಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನನ್ನು ಈ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಹೊರಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಭದ್ರಾ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಂದಿಬ್ಬರು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶಾಹಿ ಮನಸ್ಸಿನ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು ಷಡ್ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾನೊಂದು ನೆನೆದರೆ ದೈವವೊಂದು ಬಗೆಯಿತು! ಎಂಬ ರೂಢಿ ಮಾತಿನಂತೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಸ್ಕ್ರೀನಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹೊರಬಂದು, ವಿಐಎಸ್‌ಎಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದರು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ವಿರುದ್ಧ ಷಡ್ಯಂತ್ರ ಹೂಡಿದ್ದ ಅಧ್ಯಾಪಕನನ್ನೇ ಸ್ಕ್ರೀನಿಂಗ ಕಮಿಟಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿತ್ತು. ಇದೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಪಾಠವೇನೋ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಿದ್ದೂ ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಪಿತೂರಿ ಮಾಡಿದ್ದವರ(ಅವರ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡ) ಪಿಂಚಣಿ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿವೃತ್ತಿ ನಂತರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದಾಗ ನಿಗಾ ವಹಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಮೂಲಕವೇ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡರು. ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ, ಗೆಳತಿ ಗಾಯಿತ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಮನೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೆ. ಆಗ ಅವರು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟರು.

ಇದು ಚುನಾವಣೆ! ಇದು ಚುನಾವಣೆ!!

ಈ ಬಾರಿಯ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಪ್ರಮುಖ ಪಕ್ಷಗಳಿಂದ(ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಿಜೆಪಿ, ಜೆಡಿಎಸ್, ಕೆಜೆಪಿ, ಬಿಎಸ್‌ಆರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್) ನಂತಿರುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಪೈಕಿ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶ್ವರರು! ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನರ ತಲಾ ಆಸ್ತಿಯ ಸರಾಸರಿ ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಜಾಸ್ತಿ!

ಪುನಾರಾಯ್ಕೆ ಬಯಸಿ ಈ ಬಾರಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿರುವ ಶಾಸಕರ ಆಸ್ತಿ ಅವರ ಸದ್ಯದ ಚಾಲ್ತಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಒಂಭತ್ತು ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ(ಅಂದರೆ ಶೇ. ೮೮೮ರಷ್ಟು) ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿದೆ!

ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನವರ ಘೋಷಿತ ಆಸ್ತಿ ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ! ಆದರೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಆಪ್ತಸಹಾಯಕನಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಆ ಮುಂಚೆ ಸುತ್ತೂರು ಮಠದಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಈಗ ವರುಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಜೆಪಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ನಂತಿರುವ ಕಾಪು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಘೋಷಿತ ಆಸ್ತಿ ೫ ಕೋಟಿ ೬೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು!

ಆಗ ಬಿಜೆಪಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಕುದುರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಬಿಜೆಪಿ ಸೇರಿದೆ. ಈಗ ಗೆಲ್ಲುವ ಕುದುರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರಿರುವೆ.

-**ಪ್ರತಾಪಗೌಡ ಪಾಟೀಲ**(ಹಾಲಿ ಮಸ್ಕಿ ಶಾಸಕ)

-ಈ ಲಜ್ಜಗೇಡಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಟಿಕೆಟ್ ನೀಡಿದೆ!

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಭಾವಮೈದುನ ಕೈಲಾಸನಾಥ ಪಾಟೀಲನ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಬಿಜೆಪಿ ತೊರೆಯುತ್ತಿರುವೆ.

-ಬಿ.ಜಿ. ಜವಳಿ(ಬಿಜೆಪಿಯ ಮಾಜಿ ಎಂ.ಪಿ.)

-ಆಹಾ! ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಈ ಅಳಿಯ ಎಂತಹ ಮರ್ಯಾದಸ್ಥ!

ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅವರು ಸಂಘ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿರಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ಕೆಜೆಪಿ ಸೇರಿರುವೆ. -**ಚಂಪಾ**(ಸಾಹಿತಿ)

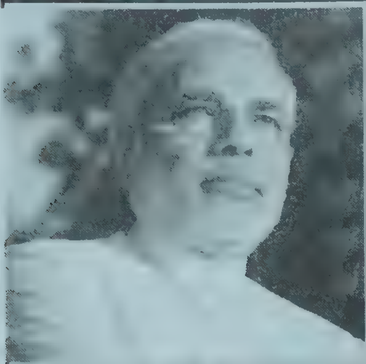
-ಹಾಗಲ ಕಾಯಿಗೆ ಬೇವಿನ ಕಾಯಿ ಸಾಕ್ಷಿ!

ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಮೋಸ ಹೋದ ಪೆದ್ದ..

-**ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪ**

-ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ ನೀವು ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದು ಬೇಡ!
-ಅಥವಾ ಇದು ಚಂಪಾ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಮುಂಗಡ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೋ!

ಅರೇಬಿಯಾದ ಸಕಲ ಪರಿಮಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಬಂದರೂ......

ಗುಜರಾತ್ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ'ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಾಪುಗಾಲಿಟ್ಟು ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಸುಖ-ಸಂಪತ್ತುಗಳ ಹಾಲಿನ ಹೊಳೆಯೇ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಬಿಜೆಪಿ ಢಾಣಾ ಡಂಗೂರ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂದಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಿಜೆಪಿಯೊಳಗೇ ವಿರೋಧ ಹೊಗೆಯಾಡುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ, ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿತನನವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ, ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವ ದಿಟ್ಟ ಧ್ವನಿಯೆಂದರೆ, ಜೆಡಿ(ಯು) ಪಕ್ಷದ್ದು. ಇದು ಮಾಜಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಪಕ್ಷವಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ನಾಯಕರೂ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯೂ ಆಗಿರುವ ನಿತೀಶ್ ಕುಮಾರ್, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಹುದ್ದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಹುದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಲು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಕಲ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದಿರಬೇಕೆಂದೂ, ಕೋಮು ಹತ್ಯಾಕಾಂಡವೊಂದರ ಕಳಂಕ ಹೊತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲವೆಂದೂ ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷ ಬಿಜೆಪಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಮೋದಿ ರಥದ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ತಡೆಯೊಡ್ಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲ ಜಾತ್ಯತೀತ ಶಕ್ತಿಗಳ ಅಭಿನಂದನೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ನಿತೀಶ್‌ಗೆ ಮೋದಿಯವರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿತತನವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಹತೆಗಳಿವೆ. ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅತ್ಯಂತ ಜಾತಿಗ್ರಸ್ತ ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಅತಿ ಹಿಂದುಳಿದ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಬಿಹಾರವನ್ನು ಇಂದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಅವರು ಮುನ್ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಗುಜರಾತನ್ನೂ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಅಧಿಕೃತ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೇ ಹೇಳುತ್ತಿವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಗುಜರಾತ್‌ನ ಪ್ರಗತಿ ದರ ಶೇ.೯.೩ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಬಿಹಾರದ್ದು ಶೇ. ೧೦.೭. ಗುಜರಾತ್ ಹಸಿವಿನ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ೧೫ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಬಿಹಾರ ೧೩ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳಷ್ಟು ಮೇಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗುಜರಾತ್‌ನ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಗಾಬರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಶೇ ೯೦ರಷ್ಟು ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗಿನ್ನೂ ಪ್ರವೇಶಾಕಾಶ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ರಾಜ್ಯದ ಶೇ. ೬೬ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಬಹಿರಂಗ ಆಚರಣೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಶೇ. ೫೫ರಷ್ಟು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೂರಿಸಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ಕೊಡುವರು. ಇದು ಮೋದಿಯವರ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ'ಯ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ!

ನಿತೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಬಿಜೆಪಿಯೊಂದಿಗಿನ ಮೈತ್ರಿಗಾಗಿ ದೂಷಿಸುವ 'ಪ್ರಗತಿಪರ'ರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿತೀಶರನ್ನು ಈ ಮೈತ್ರಿಗೆ ತಳ್ಳಿದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸಮಯಸಾಧಕ ಕೋಮುವಾದಿ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಮ ಭ್ರಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ಲಾಲೂ ಹಾಗೂ ಮುಲಾಯಂರ ಪರಮ ಜಾತೀಯತೆ, ಕುಟುಂಬ ರಾಜಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಭ್ರಷ್ಟತೆಗಳು ಈ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಜೆಪಿಯ ಕೋಮುವಾದವನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರೊಂದಿಗೆ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡುವುದೇ ಲೇಸೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ದೂಡಿರಬಹುದು. ಅದು ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದ್ದು, ಇದೀಗ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ನಿರ್ಭಿಡೆ, ನಿರ್ಭೀತ ಮತ್ತು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾದ ಈಗ ಭಾರತದ ಪತ್ರಿಕಾ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳೂ ಆದ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಕಟ್ಜು ಅವರು ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿತನದ ಅಪಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನವೊಂದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಓದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರೆಯಿರಿ-ಸಂಪಾದಕ

ಇಂಡಿಯಾದ ಬಹುತೇಕ ಜನ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಅವತಾರ ಪುರುಷ ಎಂಬಂತೆ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭೀಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಈತನನ್ನು ಸಂಜೀವಿನಿಯೆಂಬಂತೆ ತೋರಿಸುತ್ತ ಭವ್ಯ ಭಾರತದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಯಾರಾದರೂ ಆಗುವುದಾದರೆ ಈತನಿಗಿಂತ ಸಮರ್ಥರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಕೇವಲ ಭಾರತೀಯ ಜನತಾಪಕ್ಷ ಅಥವಾ ಆರ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್‌ನವರಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಶಿಕ್ಷಿತ ಸಮುದಾಯದ ಒಂದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ವರ್ಗ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯುವಕರು, 'ಮೋದಿ ಮಂತ್ರ' ಪಠನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಭೋಪಾಲಕ್ಕೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನ ಉದ್ಯಮಿಯೊಬ್ಬರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಮೋದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಮೋದಿ ಮಂತ್ರ ಪಠನ ಶುರುಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಮಧ್ಯೆ ತಡೆದು, ೨೦೦೨ ರಲ್ಲಿ ೨೦೦೦ ಜನ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಹತ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಮುಸ್ಲಿಮರು ತಂಟೆಕೋರರಾಗಿದ್ದು ೨೦೦೨ರ ನಂತರ ತೆಪ್ಪಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈಗ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದು ಸ್ಮಶಾನ ಶಾಂತಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ನೆಮ್ಮದಿ ನೆಲೆಸುವ ಸೂಚನೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಸಿಟ್ಟಾದಂತೆ ಕಂಡ ಅವರು ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಸೀಟಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕುಳಿತರು.

ನಿಜ ಸಂಗತಿಯೇನೆಂದರೆ: ಇಂದು ಗುಜರಾತಿನ ಮುಸ್ಲಿಮರು ೨೦೦೨ರ ಭೀಕರ ಹತ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಮಾತಾಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ತಾವು ಅದೇ ಬಗೆಯ ಹಲ್ಲೆ-ಹತ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಆತಂಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ (೨೦ಕೋಟಿ) ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮೋದಿಯ ವಿರುದ್ಧವಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮದೇ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗೋಧ್ರಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ೫೯ ಜನ ಹಿಂದೂಗಳ ಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರತೀಕಾರವಾಗಿ ಜನ ನೀಡಿದ 'ಸಹಜ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ'ಯ ಫಲವಾಗಿ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹತ್ಯೆಗಳು ನಡೆದವು ಎಂದು ಮೋದಿ ಮಂತ್ರ ಪಠನಕಾರರು ನಮ್ಮನ್ನು ನಂಬಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ಗೋಧ್ರಾದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಗೋಧ್ರಾ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಸರಿ?

೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ದಂಗೆಯನ್ನು 'ಸಹಜ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ೧೯೩೮ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಜ್ಯೂ ಸಮುದಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳು ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ. ಆಗ ಅವರ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ಜರುಗಿತು. ಜ್ಯೂ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಯುವಕನೊಬ್ಬ

ತನ್ನ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ವಿನಾಕಾರಣ ಹಿಂಸಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಜರ್ಮನ್ ರಾಯಭಾರಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರವಾಗಿ ನಾಜಿಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಅಮಾಯಕ ಜ್ಯೂಗಳನ್ನು ಕೊಂದರು. ಅವರ ಮನೆ, ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಲೂಟಿಮಾಡಿ, ಚರ್ಚುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದರು. ಆಗಲೂ ಸಹ ಅದನ್ನು 'ಸಹಜ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ'ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ನಾಜಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲದ ಮತಾಂಧ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡವಾಗಿತ್ತು.

ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಭಾರತ ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದು ವಲಸಿಗರ ದೇಶವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಲ, ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂತಹ ಅಪಾರ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ, ಸಮಾನವಾಗಿ ಗೌರವಿಸುವ ತತ್ವವೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ಜಾತ್ಯತೀತತೆಯೊಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಅಕ್ಬರ್ ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಿದ. ಪಂಡಿತ್ ನೆಹರೂ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನರು ಇದೇ ತತ್ವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಭಾಷೆ, ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಭಾರತದಂಥ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ದೇಶ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಭಾರತ ಬರೀ ಹಿಂದೂಗಳ ದೇಶವಲ್ಲ. ಅದು ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರು, ಪಾರಸಿಗಳು, ಜೈನರು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹಿಂದುಗಳು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ಉಳಿದವರು ಎರಡನೆಯ-ಮೂರನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ಬದುಕುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನುಳ್ಳವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನ ಸಾವಿರಾರು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಭೀಕರ ಹತ್ಯೆ-ಲೂಟಿ-ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾಲಿನಂತೆ ಇಂಥ.ರಕ್ತಪಾತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅರೇಬಿಯಾದ ಸಕಲ ಪರಿಮಳಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗೆದ್ದು ಬಂದರೂ ತನಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ನೆತ್ತರ ಕಲೆಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ, ಮೋದಿ ಮಂತ್ರ ಪಠನ ಮಾಡುವವರು ಈ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಮೋದಿಯವರ ಪಾತ್ರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೂ ಸಹ ಮೋದಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ಣಯದ ಕುರಿತು ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ೨೦೦೨ರ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಮೋದಿಯವರ ಪಾತ್ರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ನಂಬಲು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಗಲಭೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಗುಜರಾತಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕೂರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜನಗಳ ಮಾರಣಹೋಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾತ್ರವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಾನಂತೂ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಎಹ್‌ಸಾನ್ ಜಾಫ್ರಿ ಎಂಬುವವರು ಗುಜರಾತಿನ ಅಹಮದಾಬಾದಿನ ಚಮನ್‌ಪುರ ಬಡಾವಣೆಯ ಹಿರಿಯ, ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಂಸದರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಮುಸ್ಲಿಮರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಸಿಸುವ ಗುಲ್‌ಬರ್ಗ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಪತ್ನಿ ಝಕಿಯಾ ಅವರ ಲಿಖಿತ ವಿವರಣೆಯಂತೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೮, ೨೦೦೨ರಂದು ಅವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಮತಾಂಧರ ಗುಂಪೊಂದು ಗ್ಯಾಸ್ ಸಿಲಿಂಡರುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಧ್ವಂಸಮಾಡಿತು. ಅವರು ಎಹ್‌ಸಾನ್ ಜಾಫ್ರಿಯವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಎಳೆದು, ಬಟ್ಟೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಚ್ಚಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು.

ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಅಂದು ಬಹಳಷ್ಟು ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಕೊಂದು ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದರು. ಚಮನ್‌ಪುರ ಬಡಾವಣೆಯ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಪೊಲೀಸ್ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೇವಲ ಎರಡು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಇದು ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ನಂಬಲು ಸಾಧ್ಯ ನೀವೇ ಹೇಳಿ? ಝಕಿಯಾ ಜಾಫ್ರಿಯವರು ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಹತ್ಯೆಗೈದ ಪಾತಕಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿಸಲು ಬೀದಿ ಬೀದಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೋದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ದಾಖಲಿಸಿದ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೇಮಿಸಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ತನಿಖಾ ತಂಡ(ಎಸ್.ಐ.ಟಿ)ಗೆ ಮೋದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ತನ್ನ ಅಂತಿಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ಝಕಿಯಾ ಅವರ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ. ಸದ್ಯ ಈ ವಿಷಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಕುರಿತು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಗುಜರಾತನ್ನು ನಾನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದ ಕಡೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಮೋದಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಯಾವ ಬಗೆಯದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಭಾರೀ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಧನ ನೀಡುವುದು, ರಿಯಾಯ್ತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ನೀಡುವುದು- ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಇಂದು ಶೇಕಡಾ ೪೮ ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಬಾಣಂತಿ ಹೆಂಗಸರ ಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡಾ ೫೭ ರಷ್ಟಿದೆ. ಫೆಬ್ರವರಿ ೮ ರಂದು 'ದಿ ಹಿಂದೂ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಗುಹಾ ಅವರು ಬರೆದ ಲೇಖನದ ಪ್ರಕಾರ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ನಾಶದ ಪ್ರಮಾಣ ಆತಂಕ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿದಿದೆ, ೨೦೧೦ರ ಯು. ಎನ್.ಡಿ.ಪಿ.(ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ) ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯವು ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಎಂಟನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

ಉದ್ಯಮಿಗಳಂತೂ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರನ್ನು ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅಂದರೆ ಇಂತಹ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಎನ್ನಬೇಕೆ?

ದೇಶದ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಕುರಿತು ಆಳವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನೇ ನಾವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಕಳಕಳಿಯ ಮನವಿ.

-ನ್ಯಾ॥ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಕಟ್ಜು

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಎಸ್. ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್)

ಸಮಕಾಲೀನ | ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಬದುಕು

ಬುದ್ಧನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಇಂದು ಒಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಗೀಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆತನನ್ನು ಶಾಂತಿದೂತನೆಂದು ಶಾಂತಿವಾದಿಗಳೂ, ಮಹಾ ಬಂಡಾಯಗಾರನೆಂದು ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಹಲವು ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳ ಹೋರಾಟಗಾರರು ತಮ್ಮ ಧ್ವನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ.. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಇವಾವೂ ಆಗದೆ ನಿಜವಾದ ಸಮತ್ವದ ಸಾಧಕನಾದ ಬುದ್ಧ, ಬಹುಶಃ ಜಗತ್ತಿನ ಮೊದಲ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಹಾಗೂ ಮನೋಚಿಕಿತ್ಸಕನೂ ಆಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಉಚಿತವಾದೀತು. ಆತ್ಮವೆಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವೈಯುಕ್ತಿಕಗೊಳಿಸಿ ಆ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಆತ್ಮದ ಸುತ್ತ ಜಗತ್ತಿನ ಪರಿಭ್ರಮಣೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ, ಸ್ವರ್ಗ-ನರಕ, ಹುಟ್ಟು-ಸಾವು ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವು ಮಾನಸಿಕ ಕೋಲಾಹಲಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ನಿರ್ವಾಣವೆಂಬ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತಹ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ನೆಲೆಯೊಂದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಪರಿಭ್ರಮಿತವಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಸಂಕೋಲೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿದ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ ಬುದ್ಧ. ಈ ನಿರ್ವಾಣ, ಲೋಕದ ಕ್ಷಣ ಭಂಗುರತೆಯನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸದೆ, ಅದು ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ರಚನೆ ಮಾತ್ರವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ರೂಕ್ಷ ವೈರಾಗ್ಯವೂ ಅಲ್ಲದ, ರೂಕ್ಷ ಭೋಗವೂ ಅಲ್ಲದ ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗವೊಂದರ ಮೂಲಕ ನಿರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮಹಾ ಲೋಕಜ್ಞಾನಿ.

ಈ ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಅಗತ್ಯವಾದದ್ದು ಕರುಣಾ. ಬುದ್ಧನ ಈ ಕರುಣಾ, ಆತ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಧರ್ಮದ ಕೇಂದ್ರ. ಆದರೆ ಈ ಕರುಣಾ ಯಾವುದರ ನಿರಸನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಬಲ್ಲುದೆಂದು ಬುದ್ಧ ಹೇಳಿದನೋ ಆ ಅಹಂಕಾರದ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಭಾಗವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಬುದ್ಧನ ಹೆಸರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವುದು ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಆತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಥೆ, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳು. ಇದರಾಚೆಗೆ ಇರುವ ಬುದ್ಧನನ್ನು ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವೊಂದು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಲೇಖನ ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು 'ವಿಕ್ರಾಂತ ಕರ್ನಾಟಕ'ಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ 'ವಾರದ ಒಳನೋಟ' ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ನನ್ನ 'ವಸಿಷ್ಠರು ಮತ್ತು ವಾಲ್ಮೀಕಿಯರು' ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಬರಹದ ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪವಾಗಿದೆ-ಸಂಪಾದಕ

ಬುದ್ಧನ ನೆನಪಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ....

–ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ವಿಚಾರವಾದಿ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪೊಂದು ಬುದ್ಧ ಹೇಳಿದ್ದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸತ್ಯವೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದ 'ಆಸೆಯೇ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ' ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಆಸೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬದುಕಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು! ಇದಕ್ಕೆ ಗುಂಪಿನ ನಾಯಕ ಆಸೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬುದ್ಧ ದುರಾಸೆ ಅನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಸಮಝಾಯಿಷಿ ನೀಡಿದಾಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಇದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಬುದ್ಧನಿಗೆ ಭಾಷಾ ಬಡತನವಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಬುದ್ಧ ಆಸೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಬದಲಾಗಿ ದುರಾಸೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಂಬುದು ಅವರ ವಾದ! ಈ ವಾದ-ವಿವಾದ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಇದು ಬುದ್ಧನ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಎದ್ದು ನಂತು ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಒಂದು:ಬುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು: ನೀವು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನೀವು ತಿಳಿದಂತೆ ಬುದ್ಧ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸತ್ಯ ಅಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಲಘುವಾಗಿ ನಗೆಯುಕ್ಕಿಸಿದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರನ್ನು ಯೋಚನೆಗೆ ಹಚ್ಚಿತು. ಬುದ್ಧನ ಈ ಸತ್ಯ ಆತ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಲಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿರುವ 'ತನ್ಹಾ' ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಆಸೆ' ಎಂದು ಅನುವಾದಿತವಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಚರ್ಚೆ-ಗೊಂದಲಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದೆ. ಈ ತನ್ಹಾ ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ತೃಷ್ಣಾ'ಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕವಾದ ಶಬ್ದ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರದ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದವೆಂದರೆ ದಾಹ. ದಾಹ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಸೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಅರ್ಥ ಛಾಯೆಯಷ್ಟೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಬುದ್ಧನ ಉಪದೇಶಗಳ ಒಟ್ಟು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾಹ ಎಂದರೆ, ಇರುವಿಕೆಯ, ಬದುಕುವ, 'ಜೀವಿ'ಸುವ ದಾಹ. ಅಂದರೆ ದೇಹಭಾವಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ನಂತರ ಅದು ಅನುಭವಿಸುವ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಾಹ. ಇದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ craving ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಭವರೋಗ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈ ಭವರೋಗದ ಮೂಲ ನೆಲೆ, ಮಮಕಾರ-attachment. ಇದೇ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಬುದ್ಧ. ಆದರೆ ಇದು ಬುದ್ಧನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸತ್ಯವಲ್ಲ. ಇದು ಆತ ಹೇಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ(ಆರ್ಯ) ಸತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದು. ಮೊದಲ ಸತ್ಯ 'ಸಂಸಾರ ದುಃಖಮಯ' ಎಂಬುದು. ಇದನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಎರಡನೇ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಳಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಗೊಂದಲ. ಆದುದರಿಂದ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು(ಹಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ) ನಾವು ಆತ ಹೇಳಿದ ಮೊದಲ ಸತ್ಯದಿಂದಲೇ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಈ ಮೊದಲನೇ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿನ 'ಸಂಸಾರ' ಎಂದರೆ, ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಜಗತ್ತು ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಅದು ಭವಚಕ್ರ-ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳ ಸುಳಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಇಡೀ ಜೀವ ಜಗತ್ತು ದುಃಖದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದ ಬುದ್ಧ. ಇದು ಕೆಲವರಿಗೆ

ವಿಚಿತ್ರ ಅನ್ನಿಸಬಹುದು. ಬುದ್ಧನ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗಾದರೆ, ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಖವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲವೆ? ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಬುದ್ಧನ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವೆಂಬ ಶಬ್ದವೇ ಇಲ್ಲ! ಇಲ್ಲದ ಅದರ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲೇ ಮನುಷ್ಯ ದುಃಖಿತನಾಗಿರುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಆತ. ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ, ನಿತ್ಯವಲ್ಲ –ಎಲ್ಲ ಕ್ಷಣ ಭಂಗುರ ಎಂದರ್ಥವಷ್ಟೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದು–ಸುಖವೆನಿಸುವುದು–ನಿಜವಲ್ಲ ಎಂದೂ ಅರ್ಥ. ಮನುಷ್ಯ ಈ ನಿಜವಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ, ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಸಾವಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ (ಅಶಾಶ್ವತತೆಯ)ಆತಂಕದಲ್ಲೇ ಜೀವನ ದೂಡುತ್ತಾ ಆತ್ಯಂತಿಕವಾಗಿ ದುಃಖಿಯೇ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ದುಃಖವನ್ನು, ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳನ್ನು ಮೀರುವ ಮೂಲಕ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದು ಬುದ್ಧನ ಮೂರನೆಯ ಸತ್ಯ. ಈ ಮೀರುವಿಕೆಯನ್ನೇ ನಿರ್ವಾಣವೆನ್ನುವುದು. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ *ಶೂನ್ಯತಾ* ಎನ್ನುವುದು. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಆತ ಹೇಳುವ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಮಾರ್ಗವೇ ನಾಲ್ಕನೇ ಸತ್ಯ. ಜಗತ್ತೆಂಬುದು ಇದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ ಎಂಬೆರಡು ಸ್ಥಿತಿಗಳಾಚೆಯ ಅನುಭವವೆಂಬ ಅರಿವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಈ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಮಾರ್ಗ, ಎಂಟು ಕುಶಲತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವು: ಸದಾಚಾರ, ಸದಾಶಯ, ಸನ್ನುಡಿ, ಸನ್ನಡತೆ, ಸಜ್ಜೀವನ, ಸತ್ಪ್ರಯತ್ನ, ಸದ್ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಸದ್ಧ್ಯಾನ.

ವೈರಾಗ್ಯ ಮತ್ತು ಭೋಗಗಳನ್ನು ಎರಡು ಅತಿಗಳೆಂದು ಬೋಧಿಸುವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸುವುದೇ ಬುದ್ಧನ ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗ. ಈ ಮಾರ್ಗ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಒಂದು ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಈ ಧರ್ಮದ ಮೊದಲ ಸತ್ಯ–ಸಂಸಾರ ದುಃಖಮಯ ಎಂಬುದು–ಅವರಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಸತ್ಯವೆನಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಅನುಭವದ ಅಥವಾ ಸತ್ಯದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೂ ಸುಳಿಯದ ನಾವು ಬುದ್ಧನ ಬಗ್ಗೆ ಆತನ ಈ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾವಾವೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡತೊಡಗುತ್ತೇವೆ. ಸುಖದ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ, ಜಗತ್ತಿನ ಸಕಲ ಜಂಜಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿನ 'ದಾಹ'ವನ್ನು ವಿವಿಧ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ, ಬುದ್ಧನೇ ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ! ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದು ನಿರಾಳವಾಗುತ್ತೇವೆ! ಇಂತಹ ಆತ್ಮದ್ರೋಹದ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬುದ್ಧನನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತಿನಾಯಕನಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುತ್ತಾ, ಆತನ ಮತ್ತು ಆತನ ಧರ್ಮದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲಗೆಳೆಯುವ ಮೂರ್ಖತನಕ್ಕೂ ಕೈ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೆದ್ದ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕನೆಂಬಂತೆ ಆತನ ಚಿತ್ರ ಕಟ್ಟುತ್ತಾ, ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕೀಯ ಗೊಂದಲವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಪುನಾರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮರು ಓದಿಗೆ ನಾವೇ ಅಪಚಾರವೆಸಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಇಂದು ಆರಂಭವಾದ ಗೊಂದಲ ಅಥವಾ ಅಪಚಾರದ ಪ್ರಯತ್ನವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಧರ್ಮಕಾರಣವಿದು.

ಇಂದಿನ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯನ್ನು ಹಿಂದೂ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾ, ಅದರ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಚರಿತ್ರೆಯ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನೇ ಮರೆತು, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಹಿಂದಿನ ಬೌದ್ಧ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾದ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯ ಅನಾಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚರಿತ್ರೆ ಕುರಿತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕಟ್ಟಿರುವ ಸಂಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದೋಷವನ್ನು ಧಾಳಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಹಿಂದೆ, ಗೆಳೆಯ ಎನ್.ಎಸ್.ಶಂಕರ್ ಅನುವಾದಿಸಿರುವ 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಿಗ್ವಿಜಯ' ಎಂಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಇದನ್ನೇ: ವರ್ತಮಾನದ ಧರ್ಮಕಾರಣದ ಸಂಕಥನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ಎಂಬ ಶತ್ರು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ನಿಜವಾದವನು? ನಿಜವಾಗಿ ಯಾರೀತ? ನಾವು ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೂಲ ವಂಶಸ್ಥರೆಂದು ನಂಬಿರುವ ಆರ್ಯರಿಗೂ ಮುಂಚೆ ಬ್ರಾಹಣರೆಂಬುವರು ಇಲ್ಲಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅವರ ವಿರುದ್ಧವೇ ಈ ಆರ್ಯರ 'ಇಂದ್ರ'ರು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂಬ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು–ಅವೈದಿಕ ಧಾರೆಯ ಧರ್ಮಾನಂದ ಕೊಸಾಂಬಿಯವರಂತಹ ಚರಿತ್ರಕಾರರ ಮೂಲಕವೇ–ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯಾದರೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆಯಲ್ಲ? ಹಾಗಾದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದನೆಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹೇಳುವ ಪುಷ್ಯಮಿತ್ರ ಯಾವ, ಎಂತಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ? ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಎರಡನೇ ಶತಮಾನದ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಾಜ ಮನುಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆಸಿ, ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ; ಆ ಮುನ್ನ ಒಂದೂವರೆ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ ಧರ್ಮವಾಗಿದ್ದ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನೆಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಅವರು ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು: ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ರಾಜಧರ್ಮವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದಾದ ಉಪದೇಶಗಳಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಬದಲಿಗೆ ಅವು ಪ್ರಚಲಿತ ಎಲ್ಲ ಪಾಶಂಡ(ನಂಬಿಕೆ–ಸಂಪ್ರದಾಯ)ಗಳನ್ನೂ ಸಮಾನ ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸದಾಚಾರಗಳನ್ನಷ್ಟೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತವಲ್ಲ? ಸ್ವತಃ ಅಶೋಕನೇ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಅಜ್ಞೇಯತಾವಾದಕ್ಕೆ(ಇದನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕವಾದ ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಕರೆಯುವುದೂ ಹಳೆಯ 'ಬೌದ್ಧ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ'ಯ ರಾಜಕಾರಣವೇ.) ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು 'ದೇವನಾಂಪ್ರಿಯ'(ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದವನು)ನೆಂದೇಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ? ಎರಡು: ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹೇಳುವ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ನಾಶ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮದ ಪುನರ್‌ಸ್ಥಾಪನೆಯ ನಂತರವೂ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಕ್ರಿ.ಶ. ಎರಡನೇ ಶತಮಾನದ ಶಾತವಾಹನರ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಪಡೆದು ವೈಭವದ ಬಾಳು ಬಾಳಿದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚರಿತ್ರೆಯೇ ಇದೆಯಲ್ಲ? ಕ್ರಿ.ಶ. ಒಂದನೇ ಶತಮಾನದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕಾನಿಷ್ಕ, ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬೌದ್ಧ ಮಹಾಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹ್ಯೂನೆತ್ಸಾಂಗ್ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನಲ್ಲ?

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. ಏಳನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೂ–ಇಂದು ವೈದಿಕ ಮಹಾಗುರು ಎಂದೇ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಧೃತಿಗೆಡಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ– ಅದು ಬಾಳಿದ ಚರಿತ್ರೆ ಇದೆಯಲ್ಲ? ಇವರ ಗುರುಗಳ ಗುರುಗಳಾದ ಗೌಡಪಾದರ ಧರ್ಮ ಮೀಮಾಂಸೆಯೆಲ್ಲ ಬುದ್ಧನ ಶೂನ್ಯವಾದವನ್ನೇ(ನಾನೂ, ನೀನೂ, ಅವನೂ, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ! ಅದು, ಇದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ! ಹಿಂದೆ, ಇಂದು, ಮುಂದೆ ಎಂಬುದೂ ಇಲ್ಲ!) ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತಲ್ಲ? ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತಮ್ಮನ್ನು ಶುದ್ಧ ವೈದಿಕರು ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಚಾರ್ಯರೆಲ್ಲ ಶಂಕರರನ್ನು ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ(ವೇಷ ಮರೆಸಿಕೊಂಡ) ಬುದ್ಧ ಎಂದು ಕರೆವರಲ್ಲ? ಹೋಗಲಿ, ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ–ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪುನರುದ್ಧಾರಕರೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ–ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಮತ್ತು ನಮ್ಮದೇ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನೇ ಕಾಣತೊಡಗುತ್ತಾನಲ್ಲ? ಪರಮಹಂಸರು ವಿವೇಕಾನಂದರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಬುದ್ಧ ಗಯಾ ಯಾತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ ಕೇಳಿ 'ಸಮಾಧಿ'ಗೆ ಹೋದರೆ, ಆತ್ಮವಾದಿಯಾದ ರಮಣರು ಬುದ್ಧನ 'ಅನಾತ್ಮವಾದ'ವೇ ತಮ್ಮ 'ನಾನು ಯಾರು?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ಹಿಂದೆಯೂ ಇರುವುದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲ?

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಯಾರೋ ನಾಶ ಮಾಡಿದರು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಭಾರತದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಓಡಿಸಲಾಯಿತು ಎಂಬ ಮಾತುಗಳೇ ಅಸಂಗತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ತನ್ನ ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಇತರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹರಡಿತ್ತು. ಹಾಗೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಥವಾ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಯಿತೆನ್ನುವವರು, ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದುದ್ದಕ್ಕೂ ಬೇರೂರಿದ್ದ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಏಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣೆಯಾಯಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ವರ್ತಮಾನದ ರಾಜಕಾರಣದ ಬೇಳೆ ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆತುರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸರಳೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ನಮ್ಮದೇ ಇಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಕುಡಿದ ಮಕ್ಕಳೇ ಬದುಕಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ವಿಷ ಕುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು ಬದುಕಿಯಾವೇ? ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದು. (ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದಲಿತ ಲೇಖಕ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಅರ್ಧ ಆಳೆತ್ತರದ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಬುದ್ಧನ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ದೀಪ ಬೆಳಗುವ ಮೂಲಕ ಉದ್ಘಾಟಿಸಲಾಯಿತಾದರೂ, ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿದ್ದ ನಿವೃತ್ತ ದಲಿತ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ನಂತರ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಈ ಬುದ್ಧ ಗಿದ್ಧರಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಇಲ್ಲ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ.) ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ–ಬುದ್ಧಪೂರ್ವ ಭಾರತದ–ಇತಿಹಾಸ ಅನೇಕ ಗೊಂದಲಗಳ ಗೂಡಾಗಿದೆ. ರೂಪಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು, ಆಧುನಿಕರಾದ ನಾವೀಗ 'ವಾಸ್ತವವಾದಿ ದಾಖಲೆ'ಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಇತಿಹಾಸ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಾ, ಅನೇಕ ತಪ್ಪು ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

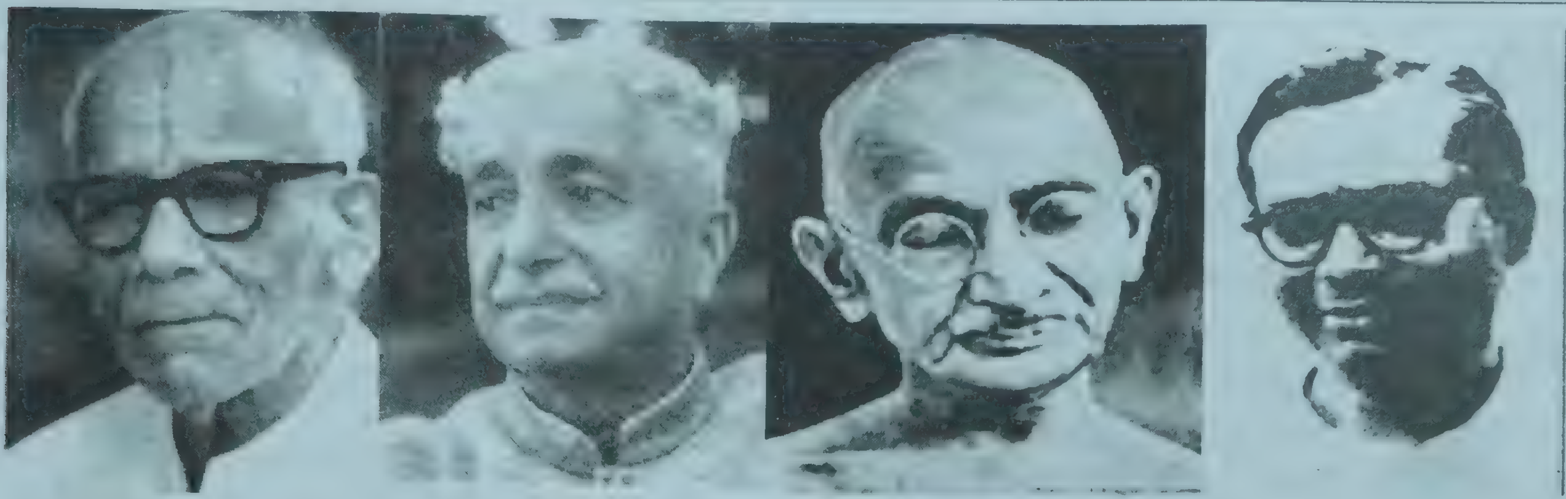
ಇದರಿಂದಾಗಿರುವ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪೆಂದರೆ, ಭಾರತದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ–ಗೆರೆ ಹೊಡೆದಂತೆ–ವೈದಿಕ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿ ಮಾತ್ರವೆಂಬಂತೆ ನೋಡುವ ಸರಳೀಕರಣ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಶ್ರಮಣ ಪರಂಪರೆಗಳಿಗೆ ದೀರ್ಘ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣ ಇತಿಹಾಸವಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅನೇಕ ಸಂಕರಗಳು ನಡೆದು ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ–ಅತ್ತ ಆಸ್ತಿಕವೂ ಅಲ್ಲದ, ಇತ್ತ ನಾಸ್ತಿಕವೂ ಅಲ್ಲದ;ಈ ವಿಭಾಗೀಕರಣವೇ ಅಸಂಗತವೆನ್ನಿಸುವಂತಹ–ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಹೋಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಇಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಶ್ರಮಣ ಪರಂಪರೆಯ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ–ಅಂದರೆ, ಇಂದಿನ ಹಿಂದೂ–ಧರ್ಮದ ವಿರುದ್ಧ, ಅದರ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ಹೂಡಿದ ಹೋರಾಟಗಾರನೆಂದೂ, ನಾಸ್ತಿಕನೆಂದೂ, ಭೌತವಾದಿ ವೈಚಾರಿಕನೆಂದೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುತ್ತಾ–ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸಂಕಟಗಳಿಗೆ ಅವನ ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ–ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಬುದ್ಧ ಎಂದೂ ಯಾವುದರ ಬಗೆಯೂ ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ದೇವರ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಅವನ ಉತ್ತರ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಮೌನವಾಗಿತ್ತೇ ಹೊರತು, ನಿರಾಕರಣೆಯದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ 'ಸುತ್ತ'ಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಶ್ರಮಣರೊಂದಿಗೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಗೌರವಿಸಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಬಹುಶಃ ವರ್ಣಧರ್ಮ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೇಗೆ ಅಸಂಗತವೆಂದೂ ಆತ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬುದ್ಧನ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ಅರ್ಹತೆ ಎಂದರೆ, ಆತನಿಗೆ ಶ್ರಮಣರಂತೆ ತನ್ನದೆನ್ನುವ ಆಸ್ತಿಯಿರಕೂಡದು. 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧಮ್ಮಿಕ ಸುತ್ತ'ದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧ, ಮೊದಲು ಸರಳ ಜೀವಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಗೆ ಲೋಕರುಚಿಗಳ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ರಾಜನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮಹಾ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿಸುವಂತೆ ದುಂಬಾಲು ಬಿದ್ದು ಅವನತಿಗೊಂಡರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅನುಭವ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದನ್ನೂ, ಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ ನಂಬಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಬುದ್ಧ, ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ವೇದ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪದ ಶುದ್ಧ ಪ್ರಜ್ಞಾವಾದಿ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಶುದ್ಧ ಮಾನವ ಧರ್ಮವೆನಿಸಿ, ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅನೇಕ 'ವೈದಿಕ' ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅವನಿಗೆ ಶರಣಾಗಿ ಬೌದ್ಧರಾದರು. ಇದರ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ಇಂದಿನ ಹಲವು ಆಧುನಿಕ 'ಬಂಡಾಯಗಾರ'ರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಸನಾತನಿ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡ ಮಾಸ್ತಿ ತಮ್ಮ 'ಸಾರಿಪುತ್ತನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳು' ಎಂಬ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿ ಬುದ್ಧನನ್ನು, ಕತ್ತಲ ದಾರಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬೆಳಕಿನ ದಾರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದ ಮಹಾ ಪುರುಷನಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶಿಷ್ಯ ಸಾರಿಪುತ್ತನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸುವ ಬುದ್ಧ, ಆತನಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸಲು ಅನುಮತಿಯನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತಾನೆ!

ಇದು ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಕಥಾ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು, ಬುದ್ಧನ ನಂತರದ ಐದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ–ಕ್ರಿ.ಶ. ಒಂದನೇ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ–ನಾಗಾರ್ಜುನನಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಬೌದ್ಧ ಮಹಾಯಾನದ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ಧರ್ಮ ಮೀಮಾಂಸೆಗೆ ಪಾಲಿ ಭಾಷೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಮಹಾಯಾನ, ಲೋಕ ಮಾಯೆ ಎಂಬ 'ಅವಿದ್ಯೆ'ಯನ್ನು ದಾಟಲು ಜೀವ ಕರುಣೆಯನ್ನು ಊರುಗೋಲಾಗಿಸಿಕೊಂಡ 'ಪ್ರಜ್ಞೆ'ಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಜ್ಞಾಶಾಸ್ತ್ರವೊಂದನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿತು. ಇದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಧ್ಯಾನವನ್ನೂ ಒಂದು ಆಚರಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ ಅದು, ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ್ದ ಯಜ್ಞ–ಯಾಗಗಳ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಲೋ ಎಂಬಂತೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆಯ ದೊಡ್ಡ ಆಂದೋಲನವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಯಿತು! ಇದರೊಂದಿಗೆ ಗಾಂಧಾರ ಶಿಲ್ಪವೂ ವಿಕಾಸಗೊಂಡು, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನಾಗಿ ಹರಡುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಅನೇಕ ತಂತ್ರ–ಮಂತ್ರಗಳ, ಪೂಜೆ–ಆಚರಣೆಗಳ ಮತಲೋಕವೊಂದು ರೂಪುಗೊಂಡು, 'ಸಿದ್ಧಿ'ಯನ್ನರಸುವ ಅನೇಕ–ತಾಂತ್ರಿಕ–ಪಂಥಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಬೋಧಿ ಸತ್ವರ ಕಲ್ಪನೆ ಜಾತಕ 'ಕಥೆ'ಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಬುದ್ಧ ಪೂಜಾರ್ಹ ದೇವರೇ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಪರಿವಾರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಹೆಣ್ಣು ದೇವತೆಗಳೂ, ಗಂಡು ದೇವತೆಗಳೂ, ಯಕ್ಷ–ಕಿಂಪುರುಷರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ಒಂದು 'ಅಭಯ' ಲೋಕವೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೌದ್ಧ 'ಶೂನ್ಯತೆ'ಯ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ಮುಂದೆ ರೂಪು ತಾಳಿದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಶೈವವಾದ, ಅದರ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಟಿಸಿಲುಗಳು ಕ್ರಿಯೆ–ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಿ (ವೈಷ್ಣವ ಗುರು ಚೈತನ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಭುವಿನ ಮೊಮ್ಮಗ ವೀರಭದ್ರ! ಆತ ಮದೀನಾಬಾಯಿಯೆಂಬ ಸೂಫಿಯಿಂದ ಕಲಿತು ರೂಪಿಸಿದ ಭೌಲ್ ಗಾಯನ ಪಂಥದ ಸ್ಫುಟವಾದ ಬೌದ್ಧ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು) ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವೆಂಬುದು (ಅಂದರೆ ಸಿಂಧೂ ನದಿಯಾಚೆಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು) ಒಂದು ಹೊಸ ಒಕ್ಕೂಟ

ಧರ್ಮವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಅದು ರಾಜಕಾರಣ! (ಕಾಬಾ-ಪೂಜನೀಯ ಕಲ್ಲು-ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಆಚರಣೆಯನ್ನಾಗುಳ್ಳ ಇಸ್ಲಾಂ ಕೂಡಾ ಇದರ ಒಂದು ದೂರದ ಟಿಸಿಲು ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಹಿಂದೆ ಏಸು ಕೂಡ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಆ ಟಿಸಿಲುಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗಿ ಹೋದ ಎಂಬ 'ಕಥೆ'ಯೂ ಇದೆ)

ಇದೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷು-ಭಿಕ್ಷುಣಿಯರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯಲ್ಲದೆ, ಶ್ರೀಮಂತರ ಮತ್ತು ರಾಜ-ರಾಣಿಯರ ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತಿನ ದಾನ-ದತ್ತಿಗಳೂ ದೊರೆತು, ವಿಹಾರಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ವಿಶಾಲವೂ, ವೈಭವೋಪೇತವೂ ಆಗತೊಡಗಿ; ಬೌದ್ಧ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಶಾತವಾಹನರ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ದತ್ತಿ-ದಾನಗಳ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೇ, ನಂತರದ ಕಾಲದ 'ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ', '-ಮತ್ತ ವಿಲಾಸ' ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕಥಾನಕಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಆನೆಗಳ ಸರದಾರರಾದ ಭಿಕ್ಷು ಮಹಾರಾಜರ ಮತ್ತು ಮೈ ತುಂಬಾ ವಜ್ರಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾಗಿದ್ದ ಭಿಕ್ಷುಣಿ ಮಹಾರಾಣಿಯರ ವಿಹಾರ-ವಿಲಾಸಗಳು ಹಾಗೂ ಕಳ್ಳ-ಸುಳ್ಳ-ಖದೀಮರೆಲ್ಲ ಬೌದ್ಧ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ವೇಷ ತೊಟ್ಟು ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ತನ್ನದೇ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ತನ್ನ ಅನನ್ಯ ಗುರುತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಭಾರತದ ಅಂದಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೋಲಾಹಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಲೀನವಾಗುತ್ತಾ, ಕ್ರಮೇಣ ಕಳೆದು ಹೋಯಿತಷ್ಟೇ.

ಆದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇನೂ ಕಳೆದು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು, ನಾಗಾರ್ಜುನ ತನ್ನ 'ಮೂಲ ಮಾಧ್ಯಮಕಾರಿಕಾ'ದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪಾರಮಿತ'(ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ)ದ ಸಾಧನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ 'ಜಗತ್ತು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣ ಸಂಬಂಧಗಳ ಜಾಲವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯೂ ಪ್ರತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಜೀವಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಷ್ಟೇ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು' ಎಂಬರ್ಥದ 'ಪ್ರತೀತ್ಯ ಸಮುತ್ಪಾದ ತತ್ವ' ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ. ಪುರಾತನ ಮೌಢ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿನ ಜಂಜಾಟಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿರದ 'ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಲೇಸನ್ನೇ ಬಯಸುವ' ಮತ್ತು 'ದಯೆಯೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯ' ಎಂಬ ಆಳದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅರಿವಿನ ಹಿಂದಿನ 'ಕರುಣಾ'ವಾಗಿ, ಅದು ಭಾರತದ ಜನಮನದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇಂದೂ ಅನುರಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಇಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯ-ನಂಬಿಕೆಗಳ ಕಲಸು ಮೇಲೋಗರದಂತಿರುವ 'ಧರ್ಮ'ಕ್ಕೆ, ಜೀವ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರುವುದು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವೇ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಈ 'ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ', ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು'ವಿನಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ವೈದಿಕ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯ ಮೌಢ್ಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮತದ ಲೌಕಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳೆರಡನ್ನೂ 'ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗ'ದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾ,

ಇಲ್ಲಿ
ಯಾರೂ ಮುಖ್ಯರಲ್ಲ
ಯಾರೂ ಅಮುಖ್ಯರಲ್ಲ
ಯಾವುದೂ ಯಃಕಶ್ಚಿತವಲ್ಲ

ಇಲ್ಲಿ
ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲಿಲ್ಲ,
ಯಾವುದಕ್ಕೂ ತುದಿಯಲ್ಲ
ಯಾವುದೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ
ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ,
ಅವಸರವೂ ಸಾವಧಾನದ ಬೆನ್ನೇರಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಇದೆ ಅರ್ಥ
ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥ
ನೀರೆಲ್ಲ ಊ ತೀರ್ಥ.

ಎಂಬ ಬೌದ್ಧ 'ಪ್ರತೀತ್ಯ ಸಮುತ್ಪಾದ' ತತ್ವವೇ ಆದ ಈ ಬೀಜವಾಕ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಜೀವನ ದರ್ಶನವನ್ನಾಗಿ ಅದ್ಭುತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಜೀವನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಇದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗದ ಹೊಸ ವೈದಿಕ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯು ಇಂದು ವಿಭಿನ್ನ ತಾತ್ವಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ಸಂಘಟಿತಗೊಂಡು, 'ಹಿಂದುತ್ವ'ವೆಂಬ ಹೊಸ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಈ ಬೌದ್ಧ ಹೃದಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ನಾಶ ಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು 'ಹಿಂದೂ'ವಾಗಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡೇ ಬುದ್ಧನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸಬಹುದು. ಆ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ತನ್ನ ಬಹುಮುಖಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬುದ್ಧನಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಗಾಂಧಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ತಮ್ಮ ಉನ್ನತ ಚಿಂತನ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಸರಳ ಜೀವನದ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಆನಂತರ ಮಿತಿಗಳುಳ್ಳ ಬದುಕಿನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಸರಳ ಸಭ್ಯ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗ ಬುದ್ಧನ ಚಿಂತನೆಯ ಮುಂದುವರೆದ ರೂಪಗಳೇ ಎಂದೂ ನಾವು ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಕಾಲ ಧರ್ಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಬುದ್ಧನ ಕರುಣಾ, ಗಾಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸೆಯ ರೂಪ ತಾಳಿತು. ಲೋಹಿಯಾರಲ್ಲಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಸಿಟ್ಟಿನ ರೂಪ ತಾಳಿತು(ಇದು ಚರ್ಚಾರ್ಹವೇ ಆದರೂ) ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. *

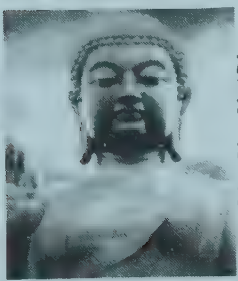

ಬುದ್ಧ: ನನಗೆ ಕಂಡಂತೆ...

ಸಮಕಾಲೀನ ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವಯೋಮಾನಗಳ ಜನ ಬುದ್ಧನನ್ನು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಪರಿ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಬುದ್ಧ ಹೇಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತನಾಗಬಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ಒಂದು ಇಣುಕು ನೋಟವೂ ಇಲ್ಲಿ ದೊರಕೀತು–ಸಂ.

ಬುದ್ಧ ಎಂಬ ಬಿಸುಟ ಒಗಟು...

ಬುದ್ಧನನ್ನು ಕುರಿತ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಆಚೆಗೆ ಜಗತ್ತು ಚಲಿಸಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಧ್ಯಾನಮಗ್ನ ಬುದ್ಧನ ಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಿಯ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿರುವ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಆಚೆಗೆ ಈ ಪಯಣ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕು.

ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತು, ಬುದ್ಧ ಗುರುವಿಗೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುವ ಹಲವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳಿವೆ. ಈ ಘಟನೆಗಳು ಬುದ್ಧ ಒಂದು ಬಿಡಿಸಲಾಗದೆ ಬಿಸುಟ ಒಗಟೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಿವೆ. ಉದಾ: ಬೌದ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆನಿಸಿದ ಚೀನಾ, ಜಪಾನ್, ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಮತ್ತು ಕೊರಿಯಾಗಳ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲತೆಯ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನದ ಘಟನೆಗಳು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ದನ ಕುರಿತ ಲೋಕಗ್ರಹಿಕೆ ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ.

ಜಗತ್ತು ಬುದ್ಧನನ್ನು ದಾಟಿ ಅಥವ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದು ಸಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸ ವಾಗುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ದನನ್ನು ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸದಾಗಿ ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವ ತುರ್ತು ನಮ್ಮೆದುರಿಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ:

೧. ನೂರಾರು ಮೈಲಿ ದೂರವನ್ನು ಬರಿಗಾಲಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸಿ, ಹಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಯ ಜನರ ಜೊತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಉತ್ಸಾಹಿ ಬುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿ.

೨. "ಆನಂದ, ನಾನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಿಯೇ ಗುರುತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಲೋಭ ನನಗಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಲೋಭದ ಅನಾಹುತವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ಬುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿ.

೩. "ಸುಂದರವಾದದ್ದರ, ಮನೋಹರವಾದದ್ದರ ಸಂಸರ್ಗದಲ್ಲಿರಿ" ಎಂದ ಬುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿ.

೪. "ಸೋದರರೆ, ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರ ಕೃಪೆ, ಹೊಗಳಿಕೆ, ಲಾಭಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಿ" ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ ಬುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿ.

೫. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಆಕಾಶ ವಲಯಗಳನ್ನೂ, ದೇವಾನುದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಿಸುವ, ಭಜಿಸುವ, ಬಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವ ಮತಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ತರ್ಕಹೀನವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿ.

೬. "ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಕರುಣೆಯ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಯೋಜನೆಯೇ ಧರ್ಮ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿ.

೭. ಪದಾರ್ಥಗಳ ಹುಟ್ಟು, ದೇವರು ಆತ್ಮಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಜನನ ಮರಣಗಳ ರಹಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವುದು ನಿರರ್ಥಕ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿ.

೮. ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯನ್ನು ಕಠಿಣ ವ್ರತವನ್ನಾಗಿ ವಿಧಿಸಿ, ತಾನೂ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನದಿಂದ ಜೀವಿಸಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಿ ಎಂಬ 'ಹೊಳಹ'ನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದ ಬುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿ.

೯. ತಾನು 'ಶಾಂತ ಸ್ಥಿತ'ನಾಗಿ, ನಿರ್ಭೀತನಾಗಿದ್ದಂತೆ, ಜಗತ್ತೂ ಶಾಂತವೂ, ನಿರ್ಭೀತವೂ ಆಗಲೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಿರುವಂತಿರುವ ಧ್ಯಾನ ಬುದ್ಧನ ನಿಲುವು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿ.

೧೦. ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ದು:ಖ ಮತ್ತು ಮೃತ್ಯುವಶವಾಗುವ ಮಾನವ ಚೇತನವನ್ನು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ ಬುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿ.

–ಕೆ.ಪಿ. ನಟರಾಜ (ಉಪನ್ಯಾಸಕ, ಕವಿ)

ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನೆಂಬ ನೀರ ಸೆಲೆ

ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೊಸ ಚಿಗುರಿನ ಚೈತ್ರಮಾಸ ಬಂದರೂ ಮಳೆಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನ ಕರುಣಾಭರಿತ ರೂಪ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಬಹೂದ್ದೂರ್ ಎಂಬ ನೇಪಾಳಿ ಹುಡುಗ ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಡೆಹ್ರಾಡೂನಿನ ಬೌದ್ಧ ಸಮಣರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ತನ್ನೂರು ರತ್ನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ತಿಂಗಳು ಅನ್ನ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಧ್ಯಾನಿಸಿದ್ದು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಆತನಿಗೆ ೨೫ ವರ್ಷ ತುಂಬಿದೆ. ಆತ ಈಗ ಬುದ್ಧ ಸಮಣ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಬಹುದಾದ ದಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ತ್ಯಾಗದ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಶ್ವಮಾನವತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಬುದ್ಧನ ಅವತಾರವಲ್ಲ ಆ ನಿರ್ವಾಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಹಳ ಸಾಧಿಸುವುದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

೧೫ ವರ್ಷದ ಎಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥಹ ಧೃಡಸಂಕಲ್ಪ ಮೂಡಿ ಆತ ಇಷ್ಟು ದೂರ ಕ್ರಮಿಸಿದ್ದಾದರೂ ಏಕೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ, ಆತನೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಬುದ್ಧ ಪ್ರಭೆಯಾದರೂ ಎಂಥದ್ದು? ಇದು ನನ್ನ ಕುತೂಹಲವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, *ಡಿಸ್ಕವರಿ ಚಾನಲ್*ನಂತಹ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ವಾಹಿನಿಗಳು ಆತನ ಉಪವಾಸದ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿನ ಆತನ ಧ್ಯಾನ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಇದೆಲ್ಲದರ ಮಧ್ಯೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹತಾಶೆ, ಒತ್ತಡ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ರುದ್ರ ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಂತೂ ನಾಗಾಲೋಟದಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆ. ಕೃತಕ ಹೃದಯ. ಕೃತಕ ರಕ್ತ, ಕೃತಕ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಮುಂದೆ ಸೂಪರ್ ಮೈಂಡುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದೆಡೆಗೆ ಮನುಷ್ಯ ವಾಲುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಆಶಾಂತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರದಂತ ಘೋರ ಘಟನೆಗಳು ಜರುಗುತ್ತಿವೆ.

ಈ ಎರಡು ವೈರುಧ್ಯಗಳ ಮೂಲ ಯಾವುದು? ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷು ಒಬ್ಬರ 'ಹಾರ್ಟ್ ಸೂತ್ರ' ಎನ್ನುವ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ಭಿಕ್ಷುಗಳು ಮಾಡಿರುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧನಿದ್ದಾನೆ. ವೇಶ್ಯೆ ಇರುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಪತಿವ್ರತೆ ಇದ್ದಾಳೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದು ಬಹಳ ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತಿತ್ತು.

ವಿಜ್ಞಾನ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಅಣುಗಳು ಹೊರಹೋಗಿ ಹೊಸ ಅಣುಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಿರುವೆ ಅಂತ. ಮಾರ ಬುದ್ಧನಾದುದನ್ನು ಅಂಗುಲಿಮಾಲನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ವೇಶ್ಯೆ ಸಾಧುವಾಗಿದನ್ನು ಅಮ್ರಪಾಲಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ವಿಜ್ಞಾನದ ಮ್ಯಾಟರ್-ಆ್ಯಂಟಿಮ್ಯಾಟರ್‌ನಂತೆ

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಮ್ಯಾಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಸಂಚಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ, ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿಸುವ ಆ್ಯಂಟಿಮ್ಯಾಟರ್‌ಗಳೂ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇವೆರಡೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಫೋಟವಾಗುವುದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಸನಾತನಿಯಂತೆ ಪಿಳ್ಳುಜುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ; ಅಪ್ಪನ ಆನಾರೋಗ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯುವ ಗಾಂಧಿ ಕ್ರಮೇಣ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದು, ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಕೊಳಕನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊರಹಾಕುವ ಕಾಯಕ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹಾತೊರೆದದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಬುದ್ಧನ ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗ ಇಂತಹ ಎರಡು ಅತಿಗಳ ಉಯ್ಯಾಲೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಮಾರ್ಗ ಎರಡು ಅತಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವ, ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅದರಿಂದ ಆಚೆ ಬರುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇದು ಎರಡು ಅತಿಗಳ ನಡುವೆ ಮಿತಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ. ಸಂಯಮ, ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಯಮ, ಮಿತಿ, ಶಾಂತಿ ಮನುಷ್ಯನ ಯಾವುದೇ ಚಲನಶೀಲ ಗುಣಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ದುಃಖಕ್ಕೆಡೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಳೆ ಇಲ್ಲದ ಈ ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹೊಳಹುಗಳೇ ನಮ್ಮನ್ನು ತಂಪಾಗಿಡುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಹಸಿರನ್ನು ಚಿಗುರಿಸುತ್ತವೆ. ಅದೇ ಈ ಲೋಕದ ಹಸಿರಾಗಿ ಈ ಲೋಕದ ತಂಪಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತಹದ್ದು.

–ಅಪೂರ್ವ ಡಿ'ಸಿಲ್ವ (ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಯುವ ಸಮಾಜವಾದಿ)

ಬುದ್ಧನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ, ಬುದ್ಧನೆಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ!

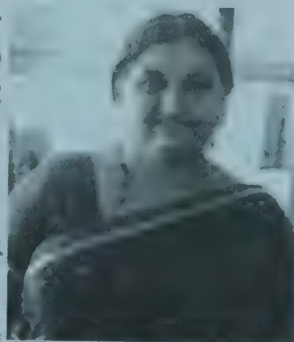

ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಮಹಾವೀರ ಇಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆಯೂ, ಪಾಠಗಳಿದ್ದವು. ಆಗ ಬುದ್ಧನಗಿಂತ ಮಹಾವೀರ ಇಷ್ಟವಾಗಿ, ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಗನನ್ನು ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಬುದ್ಧನ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರ್ತಿತ್ತು.

ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಕಿಸಾಗೌತಮಿ, ಅಂಗುಲಿ ಮಾಲಾ ಕತೆ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಮಹಾವೀರನ ಜೊತೆಗೆ ಬುದ್ಧನೂ ಇಷ್ಟವಾದ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಅಣ್ಣನ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯವಾದ ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣನೇ ತಂದು ಕೊಟ್ಟ, ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ 'ಝೆನ್' ಪುಸ್ತಕದ ಓದು ಮಹಾವೀರನನ್ನು ಮಸುಕಾಗಿಸಿ, ಬುದ್ಧನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲುಳಿಸಿದವು.

ಮದುವೆಯಾಗಿ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದ ಹೊಸತರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬುದ್ಧನದೇ ಗಾಳಿ. ಮೇಷ್ಟ್ರ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಬುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆ ಆಚರಣೆ, ಗುರುಗಳೆಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಕೆ. ಎಂ. ಶಂಕರಪ್ಪನವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಬುದ್ಧನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದು, "ಭೋದಿ ಮಂಡಲ"ದ ಒಡನಾಟ, ಗೆಳತಿಯರ ಜೊತೆಗಿನ ಮಾತುಕತೆ, ಹರಟೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧನನ್ನು ಸದಾ ಧ್ಯಾನಿಸುವ ನನ್ನ ಪತಿಯ 'ಸಹವಾಸ'ದಿಂದ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ, ಬುದ್ಧನ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಮೊದ ಮೊದಲು, ಬುದ್ಧನ ಕರುಣೆ, ಮೈತ್ರಿ, ಸಹನೆ, ಪ್ರೀತಿ ಅನುಸರಿಸಲು ಕಷ್ಟ ಎನಿಸಿ, "ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧನ ಸಹವಾಸ ಸಾಕು ಮಾರಾಯ" ಎಂದು ಪತಿಯ ಮೇಲೆ ರೇಗಾಡಿದ್ದು ಉಂಟು. ಸಿಟ್ಟು ಬಂದು ಸಾಕು ಎಂದಷ್ಟು ಸಲೀಸಾಗಿ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಬಿಡುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಲವಿನ ವಿವಾಹವಾದ ನಮಗೆ ಬುದ್ಧನ ಪ್ರೇಮ, ಕರುಣೆ. ಮೈತ್ರಿಯ ಹೊರತು ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೆಮ್ಮದಿಯ ಬದುಕಿಗೆ ಬುದ್ಧನ ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗ ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಸಿತ್ತು. ಬುದ್ಧನ ವಿಚಾರ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ದಕ್ಕಿದ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರ, ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು, ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಮನೋಸ್ಥೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.

ಬುದ್ಧನ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಯುತ್ತಾ, ಅರಿಯುತ್ತಾ ಅರಿವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಡೆದಂತೆ, ಅರಿವಾದದ್ದು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಬರೀ ಧರ್ಮವಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ಜೀವನ ವಿಧಾನ. ಅದೊಂದು Spiritual Journey ಎಂದು. ನಡೀತಾ ನಡೀತಾ ಅನುಭವದ, ಮೂಲಕ ಅರಿವು ಪಡೆಯುವ ಬುದ್ಧ ನನಗೆ ದೇವರಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗೇ, ನನ್ನೊಳಗೆ ನಾನು ಕಂಡು ಕೊಂಡ ಬುದ್ಧನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಬೌದ್ಧ ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿಲ್ಲ.

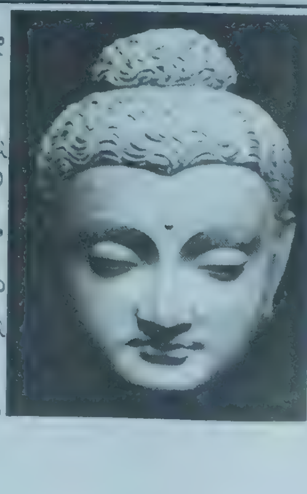
ಬೌದ್ಧರಾಗಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಎಷ್ಟೋ ಜನಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧನ ಪರಿಚಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸುವ ನಾಯಿ, ನಾಯಿಮರಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮರವೇರಿ ಕುಳಿತು ಮುದ್ದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೋತಿ, ಪೈರು ಪಚ್ಚೆ ದನಕರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಟ್ಟಿ, ತಟ್ಟಿ ತಡವಿ ಮಾತಾಡಿಸೋ ಅಮ್ಮಂದಿರು, ಎರಡು ಹನಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಖ ಒಡ್ಡಿ ಕುಳಿತ ರೈತರು, ಜಾತಿಬಿಟ್ಟ ಮಗ, ಸೊಸೆ, ಮಗಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ನಿಂತು ತುತ್ತು ತಿನಿಸಿ ಪೊರೆವ ಅಮ್ಮಂದಿರು, ಅತ್ತೆ ಅಜ್ಜಿಯರು ನನಗೆ ನಿಜ ಬೌದ್ಧರಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವ ಕಾರುಣ್ಯದ ಸೆಲೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಬುದ್ಧನಿಂದ.

ಬುದ್ಧನೆಂದರೆ ನನಗೆ ಕಡಲು, ಬಯಲು, ಮಡಿಲು, ಪ್ರೀತಿ, ಕರುಣೆ, ಮಮತೆ, ಮೈತ್ರಿ..., ಅರಿವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಷ್ಟೂ..., ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಎಟುಕಿದಷ್ಟೂ..., ಬುದ್ಧನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ, ಬುದ್ಧನೆಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

–ಮಲ್ಲಿಕಾ ಬಸವರಾಜು(ಗೃಹಿಣಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ)

ಆಶ್ರಯಿತ ಬುದ್ದಿಗೆ ನಿಲುಕಲಾರದ ಬುದ್ಧ

ಬುದ್ಧ ಆಶ್ರಯಿತ ಬುದ್ಧಿಗೆ ದಕ್ಕಲಾರದ ಲೋಕದ ವಿಸ್ಮಯ. ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ಅರಿವಿನಿಂದ ಕಂಡದ್ದು, ಬುದ್ಧನ ದಾರಿ ವ್ಯಕಿಗತ್ತವಾದುದಲ್ಲಾ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾನವಜೀವಿ ಅಜ್ಞಾನ, ಅಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ಹಲವಾರು ಮತ, ಧರ್ಮ, ದೈವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇವುಗಳು ವಿಧಿಸಿರುವ ಕಟ್ಟಳೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಪೂರ್ಣ ನೆಮ್ಮದಿ ಕಾಣದೆ ಆತಂಕಿತನಾಗಿರುವನು. ಆತಂಕಿತ ಮಾನವನನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರಗೊಳಿಸಿ ಸರಳ, ಶೀಲಯುತ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಬದುಕಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನೊಳಗಿನ ಬೆಳಕನ್ನು ಅರಿಯುವ ದಾರಿಯೇ ಬುದ್ಧನ ಸಂದೇಶದ ತಿರುಳು.

ಸುಖಃದ ಬದುಕನ್ನು ತೊರೆದ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಮಾನವರು, ಹುಟ್ಟು, ಮುಪ್ಪು, ವ್ಯಾದಿ, ಮರಣಗಳ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದು ಇದರಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ಚಿಂತಿತನಾಗುವನು. ಪಾರಂಪರಿಕ ವಿಧಾನಗಳಾದ ವ್ರತ, ಯೋಗ,

ಧ್ಯಾನ ತಪಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಉತ್ತರ ಕಾಣದೆ ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಹೊಂದಿ ನಿರಾಶನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹಲವಾರು ಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಮುನಿಗಳನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸುವನು. ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದೇ ಪುಣ್ಯದ ಬೀಜ ಎಂಬ ಸಾಧುಗಳ ಮಾತನ್ನು ಹಾಗೂ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಿ ದೇಹ ದಂಡನೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸುಖ ಲಾಭಗಳಿಗಾಗಿ "ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ" ಕೊಡುವ ಯಜ್ಞ-ಯಾಗ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಅಜ್ಞಾನ ಎಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಸಾಗುವನು.

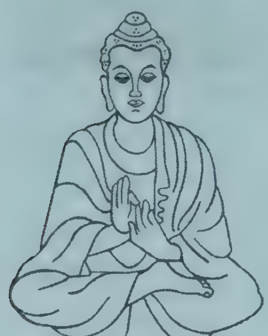
ಹೀಗೆ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟ ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರಿಂದ ಸಂಶಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗುವನು. ಎಲ್ಲ ಆಶ್ರಯ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ 'ಸ್ವತಂತ್ರ ಸರಳ ಶೀಲಯುತ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಡಿಲಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ತಾನಿರುವಂತೆ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಕಷ್ಟ-ಸುಖಃಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸತ್ಯದ ದಾರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಸಿದ್ದಾರ್ಥನು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಶಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಸಂದೇಹಗಳಿಗೆ, ನಿಸರ್ಗದ ಸಂದೇಶ ಆಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ಸಾಗಿದಾಗ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಬೋಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ಬುದ್ಧನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುವನು.

ಲೋಕದ ಸಕಲ ಮಾನವರ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಮನಸಿನ ಆಳದಲ್ಲಿರುವ ವಿಕಾರಗಳೆ ಕಾರಣ, ಇವುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡಾಗಲೆ ಸುಖ-ದುಖಃಗಳ ಮಿಶ್ರಣದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಸಾರಿದ ಬುದ್ಧ ಮಾನವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಬೆಳಕಿನ ದಾರಿ ತೋರಿಸಿದನು. ಬುದ್ಧನನ್ನು ಹೊರದಬ್ಬಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಭಾರತ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನರಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುಪಾಲು ದೇಶಗಳು ಬುದ್ಧನ ಬೆಳಕನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯದತ್ತ ಸಾಗಿವೆ. ಕಾರಣ ಇಂದು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಢ್ಯದ ಜ್ವಾಲೆಯಿಂದ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ಕರುಣಾಮಯಿ ಬುದ್ಧನೆಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಆತನ ಸಂದೇಶದ ಸಾಂತ್ವನದ ಮಹಾಮೌನದ ತಂಪಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

–ಅಜ್ಜಪ್ಪ ಬಿರಡಿ (ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗ, ಸಮಾಜವಾದಿ)

ನನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬುದ್ಧ...

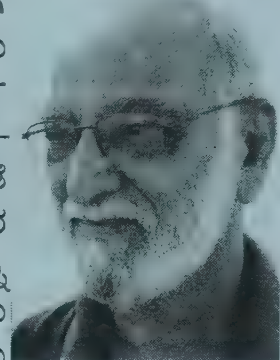

ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಅರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಗಳೆನಿಸಿರುವ ವಿನಯ ಪಿಟಕ, ಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯವೆನಿಸಿದ ಅಶ್ವಘೋಷನ 'ಬುದ್ಧ ಚರಿತೆ' ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಕವಲೊಡೆದ ಹೀನಯಾನ ಮಹಾಯಾನಗಳು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಇಳಿಮುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಬುದ್ಧನ ಬೋಧನೆಯ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ ಅನುಭಾವಿ. ಇಂದು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬುದ್ಧಧರ್ಮ, 'ಧಮ್ಮಂ' ಅನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂಬುದು ಬಹುಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಲೆಫ್ಟಿಸ್ಟ್, ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟ್ ರಾಜಕಾರಣಗಳು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವನ್ನು ಜನಪರವಾದ ಚಿಂತನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿವೆ. ಆದರೆ ಇವು ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ರಾಜಕಾರಣದೊಂದಿಗೆ ತಳುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಹಜವೂ, ಜೀವ ಪರವೂ ಆದ ಧರ್ಮವನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳಗಳಾದ ಬೋಧಗಯ, ಸಾರನಾಥ್, ಸಿಕ್ಕಿಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಚರಣೆ ವಿರೂಪಗೊಂಡು ನನ್ನಂಥ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳ ಉಸಿರುಕಟ್ಟಿಸಿ ಹೊರದೂಡುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಕಾವ್ಯ ನಾಟಕಗಳು, ಜಾತಕ ಕಥೆ ಕೃತಿಗಳು ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವು ಬುದ್ಧಚರಿತೆ ಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯದ ನೆರಳುಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಕಳೆದೆರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗಾರ್ಜುನನನ್ನು ಕುರಿತ ಲೇಖನ, ಕೃತಿಗಳು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿವೆ. ಲೌಕಿಕ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ ಮತಾನುಯಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡುತ್ತಾ, ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ನನ್ನ ಸಂವೇದನೆ ಪರಿಭಾವಿಸಿದ ಬುದ್ಧನನ್ನು ನಾಲ್ಕಾರು ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿರುವುದು ಹೀಗೆ: '*ಕಪಿಲವಸ್ತುವನು ಬಿಟ್ಟ ಮೊದಲ ದಿನ/ಬೊಗಸೆ ಬೊಗಸೆ ಕುಡಿದು ನದಿಯ ಜಲ/ಹಸಿವನೆದುರಿಸಿದ ಮೊದಲದಿನ*'. ಇದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಚನ್ನಜ್ಜನೊಡನೆ ಕಂಡಿರಬಹುದಾದ ಬದುಕಿನ ಕ್ರೂರ ವಾಸ್ತವ ಚಿತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಿಸರ್ಗ, ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಪಡೆದ ಸಹಜ

ಲೋಕಾನುಭವವೇ ಅವನ ಬೋಧಿಗೆ ಜೀವಪರವಾದ ನಿಲುವು ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಸುಮಾರು ಏಳು ವರ್ಷ ಕಾಡು ಮೇಡಿನಲ್ಲಿ ನಿರಾಹಾರ-ಧ್ಯಾನ-ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ದೊರೆಯದ ಬೋಧಿ ಸುಜಾತೆ ನೀಡಿದ ಅಂತಃಕರಣದ ಊಟದ ನಂತರ ಸಿದ್ಧಿಸಿತು. ಭವಜೀವ ಪರವಾದ ಬೋಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ರಾಜಧಾನಿಯ ಅಂಚಿನ ಕೇರಿಯ ಜಲಗಾರ '*ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತನಿರುವ*' ಕೊಳಕು ಮೈಯ್ಯ ಸುನೀತನನ್ನು '*ಮಯ್ಯ ಬೆವರ ಜಳಕದಿಂದ ಬಡಿವ ಎದೆಗೆ ಎದೆಕೊಟ್ಟು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು/ನೀನು ಪುನೀತ*' ಎಂದು ಬುದ್ಧನಾಡಿದ ಮಾತಿಗೆ '*ಹಕ್ಕಿಯುಲಿ ಓಗೊಟ್ಟಿತು/ಕೇರಿ ಹುಂಜವು ಕೊ ಕ್ಕೋ ಕೂಗುತ ಜಗಕೆ ಸೋಜಿಗ ಸಾರಿತು/ಮಗಧದೆದೆಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಮಾತು ಮಹಲುಗಳಲಿ ಚಿಟಗುಟ್ಟಿತು/ ನಗರದಂಚಿನ ಕೇರಿಗಳಲಿ ಮೂಡಿದ ಮುಂಬೆಳಕಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಫಳ ಫಳ ಹೊಳೆದವು, ಮೂಕ ಎದೆಗಳು ಮಿಡಿದವು*'.

ಬುದ್ಧನ ನಗು, ಮಹಾಮೌನ, ಶೂನ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ , ಹುಟ್ಟು - ಬದುಕು- ಸಾವಿನ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಬುದ್ಧ ದರ್ಶನದ ರೂಪಕ ಕಾವ್ಯದಂತಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ '*ಬೋಧಿ ಪಲ್ಲವದಿಂದ/ಪುಟಿದ ಪ್ರೀತಿಯ ನಗು/ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಹಾಲು ಹೊಳೆ/ ಹೊನಲಾದ ಜೀವ ನಗು/ ಅಂಗುಲಿಯ ಮಾಲನಗೆ/ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಾಲೆ ನಗು/ ವಸಂತದ ಹಸಿರು ನಗು/ ಸಂತನ ಕರುಣೆ ನಗು/ ಎದೆ ಹಾಲು ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಶಾಖ*' ದಂತಿದೆ. ಇನ್ನು ಅವನ ಮೌನ: '*ಗಿಡ ಬೆಡಗಲಿ ಮಿಂದೆದ್ದವು/ಮೌನದ ಈ ಸದ್ದಿನಲಿ / ಜಗದೆದೆಯೊಳು ಜಾಗರವು/ ಮುಗಿಲ ಹಕ್ಕಿಯ ಮುಂಗೊರಳಲಿ*' ಆಗಿದೆ. ಸಾವಿಲ್ಲದ ಮನೆಯ ಸಾಸುವೆಯ ತರಲು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಸಂಗ ಹುಟ್ಟು- ಸಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದ ಪ್ರಕೃತಿ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ವೀಣಾವಿಶಾರದ ಶ್ರೋಣನಗೆ ವಿರಕ್ತ ಬದುಕಿನ ಅಸಾರ್ಥಕತೆಯಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದಾಗ: 'ವೀಣೆಯ ತಂತಿಯನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿದರು/ಬಿಗಿಗೊಳಿಸಿದರೂ ಸುನಾದಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಾದರೆ' ಎಂದಾಗ '*ಭಾವ ದೇದೀಪ್ಯವಾಗಿ/ ಉತ್ಸಾಹ ಮರಳಿ/ವೀಣೆಯನ್ನು ಶೃತಿಮಾಡಿ ನುಡಿಸುತ್ತಾ/ ನಾದ ಜೀವದಲಿ ತೆರದು ಅಂತಃಕರಣ/ಅನುರಾಗಿಯಾದಶ್ರೋಣನ* ಅನುಭವದಂತೆ ಜೀವಪರವಾದ 'ಮಾನುಷಿ ಬುದ್ಧನ' 'ಮಧ್ಯಮಮಾರ್ಗ'ದಲ್ಲಿರುವವನು ನಾನು.

–ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಅಣತಿ(ಕವಿ, ನಾಟಕಕಾರ)

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ನಾಟಕ ಇತ್ಯಾದಿ

ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಮೆರೆದ ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣ !

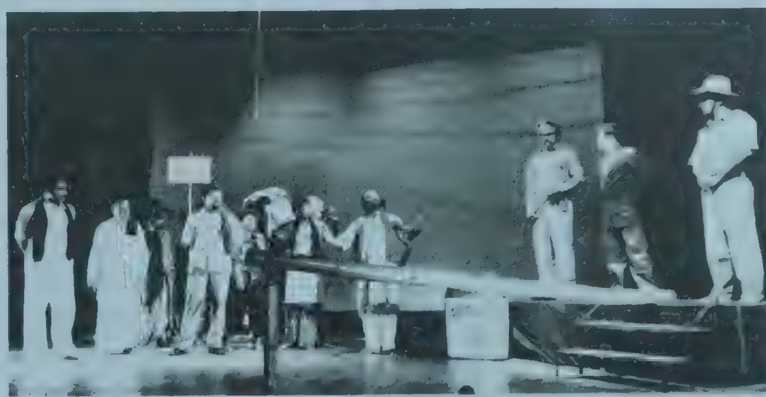
ಬಿ.ಚಂದ್ರೇಗೌಡ ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಭೆ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯ ಮೇಲೆ ಅಜ್ಜಂಪುರ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದರೂ, ನಾಗಮಂಗಲದ ಕಡೆಯ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ಜೀವಂತ ಸಂಪರ್ಕವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದವರು. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಬಣ್ಣ ಬೆಡಗುಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆಯ ಎಲ್ಲ ಇನಿ-ಬನಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ, 'ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ 'ಬಯಲುಸೀಮೆ ಕಟ್ಟೆ ಪುರಾಣ' ಬರೆದು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಮನೆ ಮಾತಾದವರು.

ಚಂದ್ರೇಗೌಡರೀಗ ನಾಟಕಕಾರರೂ ಹೌದು. ಅವರ ಈವರೆಗಿನ ಐದು ನಾಟಕಗಳ ಪೈಕಿ ಮೂರನ್ನು ಕಳೆದ ಏಪ್ರಿಲ್ ೫, ೬ ಹಾಗೂ ೭ರಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕುವೆಂಪು ರಂಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ 'ಚಂದ್ರೇಗೌಡ ನಾಟಕೋತ್ಸವ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದ ಉತ್ಸಾಹಿ ರಂಗಕರ್ಮಿ ಸಾಸ್ವೆಹಳ್ಳಿ ಸತೀಶರ 'ಹೊಂಗಿರಣ' ನಾಟಕ ತಂಡ 'ಹೊಂಗಿರಣೋತ್ಸವ' ಎಂದು ಇದನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು.

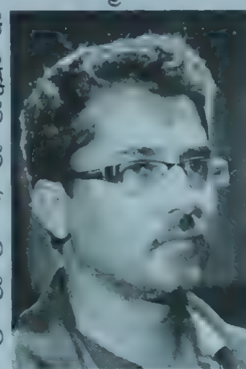
ಮೊದಲ ನಾಟಕ ಪಿ. ಲಂಕೇಶರ 'ಕಲ್ಲು ಕರಗುವ ಸಮಯ' ಕಥೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತಿ: ಸಾಗರದ ಸ್ಪಂದನ ರಂಗತಂಡದ್ದು. ನಿರ್ದೇಶನ ಅದೇ ತಂಡದ ಪ್ರತಿಭಾ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಅವರದ್ದು. ಲಂಕೇಶರ ಈ ಕಥೆ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರೌರ್ಯಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಡುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾಟಕ ಮಾಡಲು ಲಂಕೇಶರ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೇನೋ! 'ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣ' ಕಥೆ ಅವರಿಂದ 'ಗಿಳಿಯು ಪಂಜರದೊಳಿಲ್ಲ' ನಾಟಕವಾದ ಹಾಗೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾಟಕ, ರೂಪಾಂತರ ಮತ್ತು ಅದರ ರಂಗಾವತರಣ ಈ ಎರಡೂ ನೆಲೆಗಳ ಕಸುಬುದಾರಿಕೆ ಜನಪ್ರಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸೋತಿದೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಲಂಕೇಶರ ಕಥೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಈ ಎರಡರ ಅಂತರಂಗಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಶೋಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ, ನಾಟಕ ರೂಪ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಸಮಾಜದ ಹೊರ ಚಹರೆಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅದೂ ಲಘುಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡಲು ಯತ್ನಿಸಿ ಕಥೆಯ ಒಟ್ಟು ಘನತೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದಿದೆ. ಪ್ರತಿಭಾ ಅವರು ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕ ರಾಗಾಲಾಪನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ನೀಗಲು ಹೋಗಿ ಕಥೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಥೂಲಗೊಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಎರಡನೇ ದಿನದ ನಾಟಕ 'ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣ' ಈ ಎಲ್ಲ ವೈಫಲ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರಾಶೆಗಳನ್ನು ನೀಗುವಂತಹ ಸಫಲ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿತ್ತು. ನಾಟಕ ರಚನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನ ಈ ಎರಡೂ

ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ. ಸಮಾಜವಾದಿ ರೈತ ನಾಯಕ ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣ ಅವರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬದುಕನ್ನು ಕುರಿತು ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು ಶಾಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅವರ ಒಡನಾಡಿಗಳ ಬರಹಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರೂಪಿಸಿರುವ ಈ ನಾಟಕ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು, ಅವರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಮತ್ತು ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಎಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಜೀವಂತಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾಹಸದ ಕೆಲಸವೇ ಸರಿ. ಅದಿಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರೇಗೌಡರಷ್ಟೇ ಅದನ್ನು ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಹು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತಂದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೊನ್ನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಕೂಡ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲ ನಾಟಕವನ್ನು ನಾನು ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದವನಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೂಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಚಂದ್ರೇಗೌಡರ ಎಂದಿನ ಜನಪ್ರಿಯ ಪಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಸರಿಸಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕುರಿತ ತಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ನೋಟ ಮತ್ತು ರಂಗ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಒಂದು ಹೊಸ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಶಾಮಣ್ಣನವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ (ಬಹುಶಃ ಶಾಮಣ್ಣನವರಿಗೇ ಮುಜುಗರ ತರುವಷ್ಟು) ವೈಭವೀಕೃತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಂಡಿಎನ್ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಅವರ ಪಾತ್ರ ನಿರೂಪಣೆಯ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ವಾರೆ ನೋಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೂಡದಿರದು.

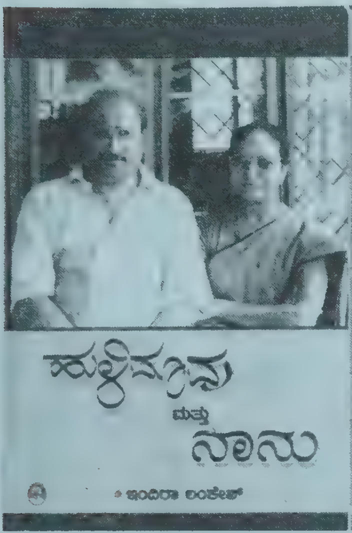
ಇನ್ನು ಮೂರನೇ ದಿನದ 'ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಕಟ್ಟೆ ಪುರಾಣ'ವನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕವೆಂದು ಕರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಜನಪ್ರಿಯ ಅಂಕಣಗಳಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿಡಂಬನೆಗಳನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಜನಪ್ರಿಯ 'ಜೋಕು'ಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರಕೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ದೃಶ್ಯಾವಳಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಮಹಾ ಜನತೆಯು ಇಲ್ಲಿ ವಿಡಂಬನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ದುಷ್ಟ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಾವೇ ಉದಾರವಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸಿಕೊಂಡು ನಕ್ಕು ನಲಿದು ಹೋಗಲು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತಿ: 'ನಮ್ ಟೀಮ್', ಶಿವಮೊಗ್ಗ. ನಿರ್ದೇಶನ ಅದೇ ತಂಡದ ಎಸ್.ಆರ್. ಗಿರೀಶ್ ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡರ ಹಾಸ್ಯ ಬರವಣಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ಇರುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ 'ಆತ್ಮಶೋಧನೆ'ಯ ಆಯಾಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮರೆಯಾಗಿರುವುದು ಈ ಪ್ರಯತ್ನದ ಒಂದು ವಿಷಾದನೀಯ ಸಂಗತಿ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಬೇಕು.

–ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ

ಪು: ಹುಳಿ ಮಾವು ಮತ್ತು ನಾನು ಲೇ: ಇಂದಿರಾ ಲಂಕೇಶ್
ಪ್ರ: ಲಂಕೇಶ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಪು : ೧೯೦ ಬೆಲೆ : ರೂ.೧೫೦/-

ಪ್ರೀತಿ ಪರಿತಾಪಗಳ ಸ್ತ್ರೀಸಂಕಥನ

ಗೌರಿಯವರ ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಹುಳಿ ಮಾವು ಮತ್ತು ನಾನು' ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಬಂದಾಗಲೇ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಪ್ರತಿವಾರವೂ ಬಿಡದೆ ಓದಿ, 'ಅರೆ! ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ... ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಹೇಳಬೇಕು' ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇದೀಗ ಅವರ ಆತ್ಮ ಕಥಾನಕ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಓದಿದೆ. ನನ್ನ ಪರಿಚಯದವರಿಗೂ ಓದಿ(ಕೊಂಡು ಓದಿ) ಎಂದು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯರು ಅದರಲ್ಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೃಹಿಣಿಯರು ಪುಸ್ತಕ ಓದಿ 'ಪಾಪ! ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು ನೊಂದುಕೊಂಡರು. 'ಪುಸ್ತಕ ಕೆಳಗಿಡಲು ಮನಸ್ಸೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಪೂರಾ ಓದಿದೆ' ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಗೆಳತಿ 'ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ನೀವು ಹೇಳಿದಿರಿ ಎಂದು ಓದಿದೆ. ಓದಿ ಗಾಬರಿಯಾದೆ!' ಎಂದರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಗೆಳತಿ 'ಇಂದಿರಾ ಅವರಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಕಂಡೆ' ಎಂದಳು.

ಹೀಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರನ್ನೂ ಇಂದಿರಾ ಅವರು ಮುಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಬಹುಶಃ ಅವರ ನೇರ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಬಡಿವಾರವಿಲ್ಲದ ಸರಳ ಬರವಣಿಗೆ. 'ನಾನೋರ್ವ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಂಗಸು' ಎಂದು ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಸೀದಾ ಸೀದಾ ಆಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಡುವುದರಿಂದ ಮತ್ತವರ ಬರವಣಿಗೆ ಎದುರು ಬದುರು ಕೂತು ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ;ಅಂದರೆ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಸರಳ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಹೆಣ್ಣು ಜೀವದೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಡಿದ ಅನುಭವ ಓದುಗರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಇದು, ಹುಳಿ ಮಾವಿನ ಘಮಕ್ಕೆ ಮಾರು ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಪಡೆದೂ ಪಡೆದಿಲ್ಲದವಳಾಗಿ; ಇತ್ತ ಸವಿಯಲಾಗದೆ, ಅತ್ತ ಎಸೆಯಲಾಗದೆ ಕೊನೆ ತನಕ ಉಪ್ಪಿನ ಜಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟು ಜತನದಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡ ಜಾಣ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಕಥಾನಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥಾನಕವನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂದಿರಾ ಅವರನ್ನೇ ಈ ಕಥಾನಕದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓದಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಮನೆ ಮಂದಿಯ ಹಿತೋಪದೇಶಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಒರಟು ಸ್ವಭಾವದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನನ್ನು ಅವನ ಮನೆ ಮಂದಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡದಿದ್ದರೂ ವರಿಸಿ ಬಾಳಿನೊಂದಿಗೆ ಬಡಿದಾಡಿ ಆ ಬದುಕಿನಿಂದಲೇ ಪಾಠ ಕಲಿತು, ದಾಂಪತ್ಯ ಹಳಿ ತಪ್ಪಿದಾಗ ಗೋಳಾಡುತ್ತಾ ಕೂರದೆ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಂತು ತನ್ನ ದಾರಿ ಅರಸಿಕೊಂಡು ಯಶಸ್ವಿ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿ ಅರಳಿ ಕುಟುಂಬ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಶೋಗಾಥೆ ಎನಿಸುವುದು.

ಲಂಕೇಶರನ್ನೇ ಈ ಕಥಾನಕದ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓದಿದರೆ, ಇಡೀ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೇ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ತೆತ್ತುಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಅರೆಹುಚ್ಚನೊಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೂ, ಒಳ್ಳೆ ಸಂಸಾರಸ್ಥನಾಗದೆ ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀತಿ, ಪರಿತಾಪಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಈಡಾಗುತ್ತಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಬದುಕಿದ ಕಥೆಯಾಗಿ ತೋರುವುದು.

'ನನ್ನ ಹೆಸರು ಇಂದಿರಾ' ಎಂದು ಕಥಾನಕ ಶುರು ಮಾಡುವ ಲೇಖಕಿ, 'ಅವರ ಮುಂದೆ ನಾನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟ' ಎಂದು ಹೇಳವವರಾದರೂ, ಮದುವೆಯ ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ 'ಎಲ್ಲರೂ ಲಂಕೇಶಪ್ಪ ಅಂದರೆ ರಾವಣ ಎಂತೆಲ್ಲ ಅಂತಾರೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಬದಲಾಯಿಸಲೇ?' ಎಂದು ದುಗುಡದಿಂದ ಗಂಡ ಕೇಳಿದಾಗ 'ಏನೂ ಬೇಡ ನಿಮಗೆ ಈ ಹೆಸರೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಲಂಕೇಶ್‌ರನ್ನು ಲಂಕೇಶ್ ಆಗಿಯೇ ಉಳಿಸಿ ಅವರ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ತಾವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ನಿಂತುದನ್ನು ತಣ್ಣಗಿನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾ, ಕಥಾನಕವನ್ನು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ವಿಸ್ತರಿಸುವರು.

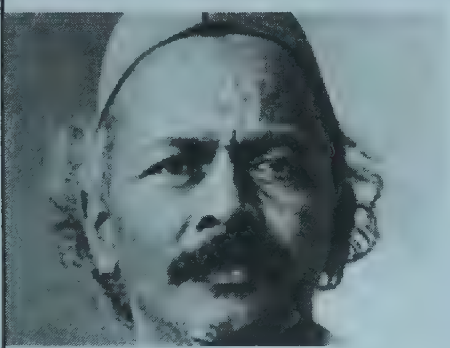
ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗೆ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದಾಗಿನ ರಸ ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಇಂದಿರಾ, ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿನ ಲಂಕೇಶರ ಓಡಾಟ, ಖರ್ಚು, ಇಸ್ಪೀಟು, ಸಾಲ, ಜೂಜು-ಮೋಜು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಕೊನೆಗೊಂದು ದಿನ ಅವರು 'ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲು ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಿಬಿಡೋಣ. ನನಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಯಾರೂ ಬೇಡ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಬಹು ದೂರ ಹೋಗೋಣ.' ಎಂದು ಯಾರೋ ವಯ್ಯಾರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದ ಚೂರು ಸಿಕ್ಕಿ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಲಂಕೇಶರು ತಮಗೆ ಬರೆದಿದ್ದ ಪತ್ರ ಫೋಟೋ ಎಲ್ಲವುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ತಾಳಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಅವರು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಸೀರೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಶುರು ಮಾಡಿ ಮನೆಯನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸಂಭಾಳಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ನಲವತ್ತೈದನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾದ ಲಂಕೇಶರಿಗೆ ಊಟ ಕಾಣಿಸುವುದನ್ನು ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿರಾ ಅವರ ಕನಸು 'ಮಯೂರ ಟೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ಸ್' ರೂಪುಗೊಂಡ ಪರಿ, 'ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಉಬ್ಬರದ ದಿನಗಳು, ಸ್ಕೂಟರ್, ಕಾರ್ ಖರೀದಿಸಿ ಓಡಿಸಿದ್ದು, ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ, ಆಸಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋಭಾವದೊಡನೆ ಬೆಳೆಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರುದ್ವಿಗ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವರು

ಲಂಕೇಶ್ ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಮನೆಯ ಗೃಹಪ್ರವೇಶದ ದಿನ ಹೋಮ ಹವನದ ಬದಲು 'ಗುಂಡು ಪಾರ್ಟಿ' ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ, 'ಇತ್ತ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಅತ್ತ ಸೌಂದರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ಏನೆಂದು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರೋ!' ಎಂದು ಲಂಕೇಶ್ ತಮ್ಮ ಗೆಳತಿಯರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಲಂಕೇಶರ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅಭಿರುಚಿ ತೀರಾ ಭಿನ್ನವಾದದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ-ಸೀಕರಣೆ ಜೊತೆ ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನು ಉಣಿಸುವ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳಲ್ಲೇ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲಂಕೇಶರ ಬಗ್ಗೆ ಹುದುಗಿದ್ದ ಆಳವಾದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕಾಣಿಸುವರು. ಲಂಕೇಶರ ಪ್ರತಿ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಅವರಿಗೆ ಇಂದಿರಾ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಸಿ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿ ಇಡುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು.

ಮಗನಾಗಿ, ಗಂಡನಾಗಿ, ತಂದೆಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರನಾಗಿ ಲಂಕೇಶ್ ಅವರು ಹೇಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಳ, ಪಾರದರ್ಶಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದೇ ಈ ಆತ್ಮ ಕಥಾನಕದ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ 'ನನ್ನ ಹುಳಿ ಮಾವು ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಹುಳಿ ಮಾವಿನ ಮರದಡಿ ಚಿರನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದಾಗ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಆರ್ದ್ರಗೊಳ್ಳುವುದು. 'ಅರೆ! ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಎಲ್ಲ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತೇ!' ಎಂದೆನ್ನಿಸದಿರದು.

-ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ

<u>ತಿಂಗಳ ಸಾಲುಗಳು...</u>

ತಿಳಿದದ ಅಂದ ಕೂಡಲೇ ಸೊಕ್ಕು ತಲೆಗೇರ್ತದ... ಮತ್ತ ತಿಳಕಂಬೋದು ಇನ್ನೂ ಅದ ಅನ್ನಿಸಿದಾಗ ಸೊಕ್ಕು ತಲೆಯಿಂದ ಕೆಳಗ ಇಳೀತದ... ತಲಿಗೆ ಏರೋದು ಮತ್ತ ಇಳಿಯೋದು ಇದರ ಮಧ್ಯದಾಗ ಇರ್ತದ ತಿಳಕಂಬೋದು. ತಿಳಕಂಬೋದು ಇನ್ನೂ ಅದ ಅಂತ ಅನಸೋದೇ ನಿಜವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮಟ್ಟ!

–ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

HOSA MANUSHYA, a kannada monthly solely owned, edited, published and primted by D. S. Nagabhushana, at HIG-5, Kallahally Extn.,Vinoba Nagara, SHIVAMOGGA-577204. Printed at Ila Printers, Bengaluru-560 026 Ph. No:080-26757159

<u>Regd. News Paper</u> RNI No. KARKAN/2012/47568
Rgd No. KA/SK/SMG-1209/2013-15

ಇವರಿಗೆ \ To

If undelivered, please return to D.S. Nagabhushana, Editor,
'Hosa Manushya', 'HIG-5, 'Nudi', Kallahalli Extesion.
Vinoba Nagara, Shivamogga - 577204 (Karnataka)

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ

ಜೂನ್ ೨೦೧೩ ('ನವ ಮಾನವ ಮಾಸಿಕ'ದ ನೋಂದಿತ ಆವೃತ್ತಿ) ಸಂಪುಟ: ೨ ಸಂಚಿಕೆ: ೧೧

ಸಂಪಾದಕ : ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಚಂದಾ ವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ.೧೨೫/-(ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ) ರೂ.೨೦೦/-(ಸಂಸ್ಥೆ/ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ) ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ: ರೂ.೧೨/-

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ-೫, 'ನುಡಿ', ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ-೫೭೭ ೨೦೪

ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೪೮೫೭೪ **ಸಂಚಾರಿ:** ೯೪೪೯೨ ೪೨೨೮೪ ***ಈ ಮೇಲ್:*** dsnagabhushana@gmail.com

ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ. ಬಹುಜನರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಂತೆಯೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಹುಮತ ಪಡೆದು ಕಳೆದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಈಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರ ನೇತೃತ್ವದ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಎಲ್ಲ ಓದುಗರ ಪರವಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಶುಭ ಹಾರೈಕೆಗಳು!

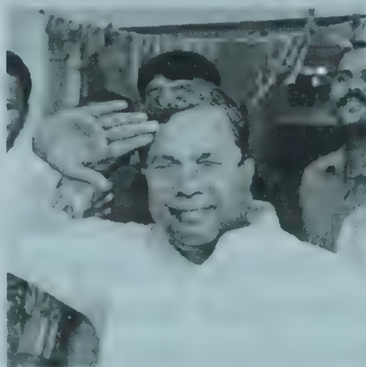
ಈ ಬಾರಿಯ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವೆನ್ನಿಸಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಜನತೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಜಾತಿ, ಹಣ ಮತ್ತು ತೋಳ್ಬಲಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಈ ಚುನಾವಣೆ ನೀಡಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲೇ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಜನರ ನಂಬಿಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಪುನರ್‌ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತದಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುನಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಿಜೆಪಿ ತನ್ನ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಭ್ರಷ್ಟ ಮತ್ತು ದುಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣದ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಮಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೂ ನಿಜವೇ. ಅದರ ಪರೋಕ್ಷ ಫಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ದಕ್ಕಿದೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಡ್ಯೂರಪ್ಪನವರ ಸಮಯಸಾಧಕ ಮತ್ತು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಶೈಲಿಯ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ, ಜಾತ್ಯತೀತ ಜನತಾದಳವೆಂಬ ಅಪದ್ಧ ಹೆಸರಿನ ಅಪ್ಪ-ಮಕ್ಕಳ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯಶಾಹಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಿಜೆಪಿಯ ಭಂಡ ನೈತಿಕತೆಯ ಘೋಷಣೆಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ನೀಡಿರುವ ಪೆಟ್ಟು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕೂಡ ಒಮ್ಮೆ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹುದಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಇಂದಿನ ಜಯ ಅದರ ಸ್ವಂತ ವರ್ಚಸ್ಸಿನಿಂದಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅದಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಿದೆ. ಜನತೆ ಬೇರೆ ಪರ್ಯಾಯವಿಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ನೀಡಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಈ ಬಾರಿಯ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಹಣಬಲಗಳೆದುರು ಕಿಮ್ಮನೆ ರತ್ನಾಕರ, ಪ್ರಸನ್ನ ಕುಮಾರ್, ವೈ.ಎಸ್.ವಿ. ದತ್ತ, ಕೆ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯನವರಂತಹವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಸಿರುವುದೂ, ಈಶ್ವರಪ್ಪ, ಉದಾಸಿ, ಅನಿತಾ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯರಂತಹವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಒಳತಿರುಳು ನಿಜವಾದ ಸತ್ವ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರ ಶುಭ ಸೂಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೇ ಯೋಗೀಶ್ವರ, ಕೆ.ಜಿ. ಬೋಪಯ್ಯ, ಡಿ.ಕೆ.ಶಿವಕುಮಾರ್, ಅನಿಲ್ ಲಾಡ್ ಮುಂತಾದವರ ಗೆಲವೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೆಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹದಗೊಳ್ಳಲು ಜನತೆ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಪಾಠಗಳು ಇನ್ನೂ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ

ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಬಯಸುವವರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಲೋಹಿಯಾ ಸಮಾಜವಾದಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಮ್ಮೆ. ಇದು ಅವರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿಸಲು ದೆಹಲಿ ಹೈಕಮಾಂಡ್ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರದಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಕಳೆದ ಮುವ್ವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮೇಲೇರಲು ಮತ್ತು ಈಗ ಜನತೆ ಮತ್ತು ಶಾಸಕಾಂಗದ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರಬಹುದು.ಸಮಾಜವಾದಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಈ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ, ಎಸ್.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಜೆ.ಎಚ್.ಪಟೇಲರು ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಮರ್ಯಾದೆ ತರುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನೇನೂ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ, ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಅಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರೆಂಬ ಆಸೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ರಾಜಕಾರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬರದೆ, ಅದರ ತತ್ವ ರಾಜಕಾರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಕಳೆದ ಮುವ್ವತ್ತು-ಮುವ್ವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಪರಿಚಿತರು. ನಾವು ಕೆಲವರು-ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರೊ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ, ಕೆ. ರಾಮದಾಸ್, ಬಿ.ಎನ್. ಶ್ರೀರಾಂ, ಟಿ.ಎನ್. ನಾಗರಾಜ್, ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ, ನೆಲಮನೆ ದೇವೇಗೌಡ, ರಾಜಶೇಖರ ಕೋಟಿ, ಎಚ್. ಗೋವಿಂದಯ್ಯ , ಶಿವರಾಮು ಕಾಡನಕುಪ್ಪೆ, ವೈ. ಮಹೇಶ್ ಮುಂತಾದವರು-ಸಮಾಜವಾದಿ *ಯುವಜನಾ ಸಭಾದ* ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಕನ್ನೇಗೌಡನ ಕೊಪ್ಪಲಿನ ನೆಲಮನೆ ಪ್ರಕಾಶನದ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸೇರಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆಗ ಕಿರಿಯ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದ ಯುವ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಬಂದು ಹಣಕಿ ಹೋಗಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಪರಿಚಯವಾದದ್ದು ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೇ ಲೋಕದಳದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದಾಗ, ಆಗ ನಾನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ 'ಮಾನವ' ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜಾಹೀರಾತು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ.

ಅಲ್ಲಿಂದಾಚೆಗೆ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಹಲವು ಬಾರಿ ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನಾಗಿ, ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಆಹ್ವಾನಿತನಾಗಿ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ. ಅವರು ೨೦೦೪ರಲ್ಲಿ

ಜೆಡಿಎಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಪಕ್ಷ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಗೆಳೆಯರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಾನು 'ನೀವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆ. ಅವರೂ ತಮ್ಮ ನಿಲುವೂ ಅದೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸವಾಲಿಲ್ಲದೆ ಸರಸರನೆ ಬೆಳೆಯಲು ನೆರವಾದ ಅಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣದ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಅಂಗಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣ ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯ ಕನಸನ್ನು ಚಿಗುರಿಸಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಅವರು ಆಗ ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು, ನಂತರ ಪಡಬಾರದ ಪಾಡುಪಟ್ಟು, ಕೊನೆಗೆ ಪಕ್ಷ ತೊರೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆಗಲೂ ಕೂಡ ನಾವು ಕೆಲವು ಗೆಳೆಯರು ಅವರಿಗೆ ತಾವು ನಂಬಿರುವ ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟಲು ಸೂಚಿಸಿದೆವು. ಅವರು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದ 'ಅಹಿಂದ' ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಆಹ್ವಾನಿತನಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣವೆಂಬುದು ಹೇಗೆ ಜಾತಿ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಮೀರಿದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುರಿಯುಳ್ಳ ಸಂಕೀರ್ಣ ರಾಜಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಅದು ಜಾತಿ ನ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾತ್ರವಾಗಿ ಕುಬ್ಜಗೊಂಡರೆ ಎಂತಹ ಅಪಾಯಕಾರಿ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದೆ.

ಆದರೆ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ನಿಜವಾದ ಜನ ನಾಯಕನೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಅದು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಅವರ ಸ್ವಜಾತಿ ಬಂಧುಗಳಾದ ಎಚ್.ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಮತ್ತು ಎಚ್.ಎಂ. ರೇವಣ್ಣನವರ ಮೂಲಕ ಬಲೆ ಬೀಸಿತ್ತು. ಅವರು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗುವ ಅವರ ಕನಸು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬಲದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟುವ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಗೆಳೆಯ ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರೂ ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ 'ಸರ್ವೋದಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಕ್ಷ' ರಚಿಸಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಬರೀ ತತ್ವ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲೇ ಮುಳುಗದೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಪಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದ ಅವರು ಅರೆ ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರಿದರು. ಆಗೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು 'ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ್ತಿಲು ಪೂಜೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಿತೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಅವರು ನಕ್ಕು 'ಒಳಗೆ ಹೋಗಿಯಾಗಿದೆ, ಕಾದು ನೋಡಬೇಕು' ಎಂದಿದ್ದರು.

ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಲ್ಲ ನಾವು ಕೆಲವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಗತಿ ಏನೋ ಎಂತೋ ಎಂದು ಆತಂಕಪಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅವರು ಎಲ್ಲರ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ನಾಯಕರಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡರು.. ಹಾಗೇ ತಮ್ಮ ಸ್ವಚ್ಛ ರಾಜಕೀಯ ಬಿಂಬ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮಸುಕಾಗದಂತೆ ಕೂಡ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಿದರು. ಅದು ಅವರ ನಿಜವಾದ ಸಾಧನೆ. ಅದೇ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಜೀವನದ ಮಹದೋದ್ದೇಶವಾದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗುವ ಗುರಿಗೂ ತಲುಪಿಸಿರುವುದು. ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಾಗ ಕೆಲವೆಡೆ ನಡೆದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣದ ಸ್ಥೂಲತೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಅದು ಅವರಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಮಹದೋದ್ದೇಶ ಈಡೇರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಸಾರ್ಥಕವೂ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ರಾಜಕಾರಣ ದಿಟ್ಟ, ನೇರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಷ್ಟು ಆಳವೂ ಆಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಸಿಸಿರಬೇಕು.

ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಈಗ ರಚಿಸಿರುವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಅವರು ನೀಡಿರುವ ಆರಂಭಿಕ ಸೂಚನೆಗಳು ಇಂತಹ ರಾಜಕಾರಣದ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಆರಂಭದಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಚಿಂಚನಸೂರು, ತಂಗಡಗಿಗಳಂತಹ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಮಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ, ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರಂತಹ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳನ್ನು ದೂರವಿಡುವ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದೂ ಎನ್ನಿಸದಿರದು. ಹಾಗೇ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಿದ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೆಜಿ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳ ಸಾಲ ಮನ್ನಾದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಘೋಷಣೆ ಖಂಡಿತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಸತ್ವದಲ್ಲಾಗಲೀ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಿದೆ.

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಿತ್ರರು ಆಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸಗಳೆಂದರೆ:

೧. ರಾಜ್ಯದ ಜನಜೀವನದ ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನೇ ಬುಡಮೇಲುಗೊಳಿಸಿರುವ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಭೂ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ದಂಧೆಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟ ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಈ ದಂಧೆಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿರುವ ಆರೋಪಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

೨. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ನಾಗರಿಕ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಹಲವು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಾಗಿರುವ ಅವುಗಳ ಅಪಮೌಲ್ಯೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರ ನೆರವು ಪಡೆದು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಸರಪಡಿಸುವುದು.

೩.ಸಮಾಜವಾದದ ಆಧಾರ ತತ್ವವಾದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕವಾದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪುರ್ನಸಂಘಟಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.

–ಸಂಪಾದಕ

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೇ,

ತಪ್ಪದೇ ಕೈಸೇರುವ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ನನ್ನ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಜ್ಞಾನದ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಪ್ರಗತಿ ಉಜ್ವಲ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಲಿ.

–ಡಾ|| ಡಿ.ಬಿ. ರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮೇ ಸಂಚಿಕೆಯದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಂಪಾದಕೀಯ. ಹಾಗೇ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್. ಕುರಿತ ಲೇಖನ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತಿದೆ. ಇಂದಿರಾ ಲಂಕೇಶ್ ಅವರ ಪುಸ್ತಕ ಕುರಿತ ಸವಿತಾ ಮೇಡಂ ಅವರ ಅವಲೋಕನ ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಂಡು ಓದುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದೆ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡರ ನಾಟಕಗಳ ನಿಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆ ನಮ್ಮಂತಹ ಎಳೆಯರಿಗೆ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಪಾಠದಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಕುರಿತ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಪುಟಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಎನ್ನಿಸಿತು.

–ಬಿ.ರಾಜೇಶ್, ಮೈಸೂರು

ಬಾಲಗಂಗಾಧರರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ವಾದಗಳು ಹಿಂದೂ ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆ ಕುರಿತು ಮರುಚಿಂತನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವಂತಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಾದವನ್ನು ವಾದದಿಂದ ಎದುರಿಸದೆ ಸಂಘ ಪರಿವಾರ, ಮೂಲಭೂತವಾದಿ ಹುನ್ನಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ಥಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಾಣಿ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು?

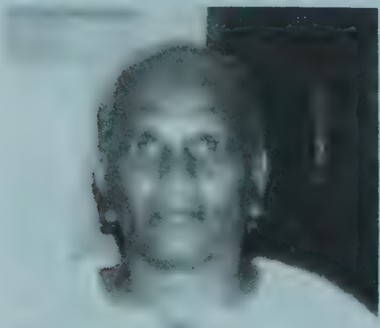
ಬುದ್ಧನನ್ನು ಕುರಿತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ವಿಕೃತಗೊಳಿಸುವ ಎಡಪಂಥೀಯ ಹುನ್ನಾರಗಳನ್ನು ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಆದರೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ! ನಿಮಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶಾಹಿಗಳ ಏಜೆಂಟ್ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸಲ್ಲಲಿದೆ!

–ಡಾ|| ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಷಿ, ಮಂಗಳೂರು

ಬಾಲಗಂಗಾಧರ–ಝಳಕಿಯವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಓದುಗರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಓ.ಎಲ್.ಎನ್. ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ವಚನ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಕುರಿತ ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ.

–ಡಾ. ಜಿ.ಬಿ. ಹರೀಶ, ಬೆಂಗಳೂರು

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು: ಸರ್ವೋದಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಎನ್. ಈಶ್ವರ್

ಎನ್. ಈಶ್ವರ್ ನಿಜ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟು ಸಮಾಜವಾದಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಓದು ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲೇ ಜಾತಿ-ಅಂತಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಮಾನವ ಸಮಾನತೆಯ ತುಡಿತ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ನಿರ್ಭೀತಿ ಅವರ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿತ್ತು. ತಂದೆ, ಇ. ಪಿ. ನಂಜಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಶಂಕರಪ್ಪ, ತಾತ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಯ್ಯ ಇವರೆಲ್ಲ ಕುಟುಂಬದ ವ್ಯಾಪಾರ-ವಹಿವಾಟುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ್ದರು. ತಾತ ೧೯೧೭ರ ಹೊತ್ತಿಗೇ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಕೈಮಗ್ಗದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ತಂದೆ ೧೯೪೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಪುರಸಭೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ೧೯೫೨ರ ಮೊದಲ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಗುರುಪಾದ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ವಿರುದ್ಧ ಗೆದ್ದು ಆಗಿನ ಮೈಸೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ಎನ್. ಈಶ್ವರ್‌ರಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿಸಿತ್ತು. ಜಾತಿಯೊಳಗಿದ್ದೂ ಜಾತ್ಯತೀತವಾಗಿದ್ದರು. ನಾಯಕನಾಗುವ ಅವಕಾಶಗಳಿದ್ದರೂ ಅವರಲ್ಲಿನ ಹಿಂಜರಿಕೆಯ ಗುಣ ಅವರನ್ನು ಕಾರ್ಯಕರ್ತನನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಿಸಿತು. ಅವರು ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದುದೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಓದು ಈಶ್ವರ್‌ಗೆ ಒಂದು ಸಹಜ ಗುಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಜನಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೬೫ರಲ್ಲೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಜವಳಿ ಉದ್ಯಮದ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಯಾಂತ್ರಿಕತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದ್ದರು. ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅವರನ್ನು ಜವಳಿ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸರ್ವೋದಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಸೆಳೆದವು. ಲೋಹಿಯಾರ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಈಶ್ವರ್‌ಗೆ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಬಗೆಗೆ ತುಂಬು ಅಭಿಮಾನ. ೧೯೬೫ರ ನಂತರ ಮೈಸೂರು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಇದೇ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಸೂಚಿಯಾದ ಎಲ್ಲ ಚಳವಳಿ, ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಎನ್. ಈಶ್ವರ್ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಎಲ್ಲ ಚಳವಳಿಗಳು ರೈತರ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದುಕಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯ ನಾಳೆಗಳನ್ನು ತರಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆಳುವ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಿಂದ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ, ರೈತರ ಬದುಕಿನ ಬದಲಾಗದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟ, ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಶೋಷಣೆಯೇ ಮೂಲವಾದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಇವರ ಬಗೆಗೆ ಆಕ್ರೋಶದಿಂದ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಯುವ ಸಮೂಹವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಸುವ, ಅರಿವು ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಆಗುವ ಕಡೆ ಸದಾ ಹಾಜರಿರುತ್ತಿದ್ದಅವರು ತಾವು ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಚೇತನವಾಗಿದ್ದರು.

ಈಶ್ವರ್ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ರೈಲ್ವೆ ಮುಷ್ಕರದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೆರೆಮನೆವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರು. ಸರ್ವೋದಯ ಚಳುವಳಿಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪಾದಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವಾರ್ಧಾ ಸೇವಾಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ ಕೆಲವು ದಿನವಿದ್ದರು.

ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಈಶ್ವರ್, ಕೆಲಕಾಲ ಪಕ್ಷದ ಮೈಸೂರು ನಗರ ಘಟಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಜೆ.ಪಿ. ಚಳವಳಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಜನತಾ' ಪಕ್ಷದ ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಆನಂತರ ಮೈಸೂರಿನ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ, 'ಪಕ್ಷಾಂತರ ವಿರೋಧಿ ಸಂಘ'ವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ದಿವಂಗತ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪರ 'ಕ್ರಾಂತಿರಂಗ ಪಕ್ಷ'ವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿಲು ಮೈಸೂರಿನ ಟೌನ್‌ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಕರೆದಾಗ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅದು ಮುಂದೆ ತಳೆದ ರೂಪಗಳಿಂದ ವೇಸತ್ತು ಅದರಿಂದ ದೂರ ಸರಿದರು. ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಚಾಮರಾಜ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಸೋತಿದ್ದರು. ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡುವ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದುಕಿನೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗದ ಸಾರಿಗೆ, ಉದ್ಯಮಗಳು ಭ್ರಷ್ಟತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದಿರುವುದು ಈಶ್ವರ್‌ರಲ್ಲಿ ಅಸಹನೆ, ಕ್ರೋಧಗಳನ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಆಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬದುಕಿನ ವಿವರಗಳ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ, ಅದರಲ್ಲೂ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದರ್ಪವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಸೋಮಾರಿತನಗಳನ್ನು ಈಶ್ವರ್ ಖಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಜೆಟ್ ಮಂಡನೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದನ್ನು, ಖರ್ಚಾಗುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಕೂಲಂಕುಶವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಶ್ವರ್ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತು, ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು, ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚ, ರೂಪಾಂತರ, ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು-ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೇಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜಕೀಯ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೋಲು-ಗೆಲುವಿನ ಆಟದಂತಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಳಿವು-ಉಳಿವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಂತೆ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಈಶ್ವರ್.

ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರ್ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಜಿಪುಣತನವನ್ನು ಅವಮಾನವೀಯ ನಡತೆಯೆಂದು ಖಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ಲೀಚ್ ಮಾಡದ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಸಿದ, ನೀಲಿ ಹಾಕಿದ ಜುಬ್ಬಾ ಮತ್ತು ಅಂತಹುದೇ ಬಟ್ಟೆಯ ಪಂಚೆ ಇವು ಈಶ್ವರ್‌ರ ಉಡುಪು. ಮಸಕಾಯಿ ಸಾರು, ಗಸಗಸೆ ಪಾಯಸ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ ಕಾಫಿ ಇವು ಈಶ್ವರ್‌ಗೆ ಇಷ್ಟದ ಊಟ-ತಿಂಡಿ-ಪಾನೀಯಗಳು. ಪಾಲಿಶ್ ಮಾಡದಿರುವ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬಳಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಈಶ್ವರ್ ಸ್ವಮೂತ್ರ ಪಾನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಗಾಗ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಶ್ವರ್‌ಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕನಸಿದ್ದುದು 'ಹಣರಹಿತ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯನ್ನು, ಅಂದರೆ ವಸ್ತು-ವಿನಿಮಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು-ನನಸು ಮಾಡುದ ಬಗೆಗೆ.

ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆದರಿ, ಬೇಸರಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಮಹದೇವಪುರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಯುವ ಮುನ್ನ ಮೂರು ವರ್ಷ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕವನಗಳನ್ನು ಹೋಲುವ ಕೆಲವು ರಚನೆಗಳನ್ನು ಈಶ್ವರ್ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೯೯ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದರು. ಸದಾ ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈಶ್ವರ್ ಕೊಂಚ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಕಾಳಜಿವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಕನಿಷ್ಟ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತುವರ್ಷ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು.

–ಉಗ್ರನರಸಿಂಹೇಗೌಡ

ಗಾಂಧಿವಾದಿಯೊಬ್ಬರ ತಳಮಳಗಳು ಮತ್ತು ಇಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು...

ಇವು ಹಿರಿಯ ಗಾಂಧಿವಾದಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವೋದಯ ಚಳುವಳಿಯ ಹಿರಿಯ ನಾಯಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಸುರೇಂದ್ರ ಕೌಲಗಿಯವರು ಪ್ರಚಲಿತ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವ 'ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಷಯ-ವಿಚಾರ' ಎಂಬ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನಾನು ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಮಾತುಗಳು. ಇವು ಪತ್ರಿಕೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಂಡ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ-ಸಂಪಾದಕ

ಸುರೇಂದ್ರ ಕೌಲಗಿಯವರು ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯ ಗಾಂಧೀವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಸರ್ವೋದಯ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿರುವ ಆ ಆಂದೋಲನದ ಮುಖ್ಯ ಧುರೀಣರಲ್ಲೊಬ್ಬರು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಂದೋಲನದ ನಾಯಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ; ಜೆಪಿಯೆಂದೇ ಜನಪ್ರಿಯರಾದ ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣರು ಐವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷ ರಾಜಕಾರಣ ತೊರೆದು ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆಯವರ ಸರ್ವೋದಯ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಸೇರುವ ಮುನ್ನ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ತಾತ್ವಿಕ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಆತ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಏಳು ವಾರಗಳ ಉಪವಾಸ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜೆಪಿಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತರುಣ ಸುರೇಂದ್ರ ಕೌಲಗಿಯವರು, ನಂತರ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸರ್ವೋದಯ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡವರು. ಭೂದಾನ, ಜೀವನ ದಾನ, ಸಖೋದೇವ್ರಾ ಆಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ನಡೆದ ಗ್ರಾಮ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ, ಶಾಂತಿಸೇನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಜೆಪಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಗಲಿಗೆ ಹೆಗಲು ಕೊಟ್ಟು ದುಡಿದವರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಜೆಪಿಯವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೂ ಆಗಿದ್ದವರು. ನಂತರ ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುತ್ತಿದ್ದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಜೆಪಿಯವರು ಸಂಘಟಿಸಿದ 'ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಾಂತಿ' ಆಂದೋಲನದೊಂದಿಗೂ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವರು. ನಂತರ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲುಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ 'ಜನಪದ ಟ್ರಸ್ಟ್' ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಗ್ರಾಮ ಕೇಂದ್ರಿತ ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸೋಲು-ಗೆಲುವುಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತಾ ಧೃತಿಗೆಡದೆ ಮುನ್ನಡೆದಿರುವ ಧೀಮಂತರು.

ಈ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನ ಮುಖವಾಣಿಯಂತಿರುವ 'ಜನಪದ ವಿಚಾರ' ಎಂಬ ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಕೌಲಗಿಯವರು ಸಂಪಾದಕೀಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನಗಳ ಆಯ್ದ ಸಂಗ್ರಹವಿದು. ಇಂತಹ ಹಿರಿಯರ ಇಂತಹ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ, ಇವರ ಮುಂದೆ ಯಾವ ನೆಲೆಯಿಂದ ಹೇಗೇ ನೋಡಿದರೂ ಅಬ್ಬೇಪಾರಿಯಂತೆ ಕಾಣುವ ನಾನು ಮುನ್ನುಡಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಬಹು ಮುಜುಗರದ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಬೇಡ ಬೇಡ, ಆಗದು ಆಗದು ಎಂದರೂ ಕೌಲಗಿಯವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ನನ್ನಿಂದ ಈ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಎಲ್ಲ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಅವರೇ ಹೊಣೆಗಾರರೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿರುವೆ.

ಸುರೇಂದ್ರ ಕೌಲಗಿಯವರು ಈಗ ಎಂಭತ್ತರ ಆಜುಬಾಜಿನಲ್ಲಿರುವವರು. ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದ ಅನುಭವ ಅವರ ಬರಹಗಳ ಹಿಂದಿದೆ. ಅವರು ಗಾಂಧಿ-ವಿನೋಬಾ-ಜೆಪಿಯವರ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದವರು. ಹಾಗಾಗಿ ಇವರ ಬರಹಗಳು ಈ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು-ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ 'ಜಾಗತೀಕರಣ'ದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಆತಂಕ, ಕಳವಳ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಕ್ರೋಶವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ತನ್ನ ಹಾದಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವನ್ನೂ ಆಧಾರ ಸಮೇತವಾಗಿ ಮನಗಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೇ ಅವು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಹಾದಿಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ- ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ, ನಾವು ಈವರೆಗೆ ಕಾಣದೇ ಹೋಗಿದ್ದ ಗಾಂಧಿ-ವಿನೋಬಾ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನೂ ತೆರೆದಿಡುತ್ತಾ.

ಇದು ಕೌಲಗಿಯವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಅವರು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ, ಸಮಾಜದ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಕಳಕಳಿ ಮತ್ತು ಬದ್ಧತೆಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ತೀವ್ರತೆಗಳಿಂದಾಗಿ; ಹಾಗೇ, ತಾವು ನಂಬಿದ ಗಾಂಧಿ-ವಿನೋಬಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ನಿತಾಂತ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದಾಗಿ. ಇವರ ಕೆಲವು ಬರಹಗಳ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನೇ ನೋಡಿ: 'ರಾಜಕಾರಣದ ಅಧೋಗತಿ: ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಾಂತಿ', 'ಶಾಂತಿಯಾ ಸಿಪಾಯಿ ನಡೆ! ಕ್ರಾಂತಿಯಾ ಸಿಪಾಯಿ ನಡೆ!' 'ಉಪ್ಪಿಗಿಂತ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ! ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಸರಿಯಿಲ್ಲ! ಪೊಳ್ಳು ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಾಂತಿ ನಡೆಸದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ!', 'ಮೆಕಾಲೆಯ ಪುನರ್‌ಜನ್ಮವಾಗುತ್ತಿದೆ ಜೋಕೆ!' 'ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಊದಿದ್ದಾರೆ!' ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದು ಎಂಭತ್ತರ ಹರೆಯದವರು ಬಳಸಬಲ್ಲ ಭಾಷೆಯೇ? ಅವರ ಈ ಉತ್ಸಾಹ, ಆವೇಶ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾಗಲಿ!

ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಈ ಉತ್ಸಾಹ, ಆವೇಶಗಳ ಹಿಂದೆ ತಣ್ಣನೆಯ, ನಿರುದ್ವೇಗದ ಚಿಂತನೆಯೂ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ. ಕೌಲಗಿಯವರು ಇಂದಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೂಲವನ್ನು ಇಂದಿನ ಜಾಗತಿಕ ನೆಲೆಯ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ; ಅದಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅದು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ನೀತಿ-ಅನೀತಿಗಳ ನಡುವಣ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ: 'ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೀತಿ-ಅನೀತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಅರಾಜಕತೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ... ಉಪ್ಪೇ ರುಚಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಉಪ್ಪಿಗೆ ರುಚಿ ತಂದುಕೊಡುವವರಾರು ಎಂಬಂತಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ಸ್ಥಿತಿ'. ಈ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಲೌಕಿಕ (ವೈಯುಕ್ತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಇತ್ಯಾದಿ) ಮತ್ತು ಪರಮಾರ್ಥಿಕ (ಹಿಂದೂ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಮುಸಲ್ಮಾನ, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಇತ್ಯಾದಿ) ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದ ಗಾಂಧಿಯವರ 'ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳ ನಡುವೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ನಾನು ನೀತಿಯನ್ನೇ ಆಯ್ದುಕೊಂಡೇನು' ಎಂಬ ಮಾತು ಇಡೀ ಗಾಂಧಿವಾದದ ಮೂಲ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಗಾಂಧಿವಾದದ ನಿಜ ನಾಡಿ ಮಿಡಿತವನ್ನು ಹಿಡಿದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬನ ಮೊದಲ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ, ಕೌಲಗಿಯವರು ಈ ನೀತಿ-ಅನೀತಿಗಳ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಅವರು ಗಾಂಧಿ ವಿಚಾರಧಾರೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ : (ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮರೆತು)

'ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ಮೂಲಕ ದೇಶ ಅನೀತಿಯತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಯಾರಿಗಿದೆ?' ಇದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕೌಲಗಿಯವರು ನಿಜ ಗಾಂಧಿವಾದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ನಿರ್ಭಿಡೆಯಿಂದ ಹೇಳುವುದು ಹೀಗೆ: 'ಭ್ರಷ್ಟತೆಯೆಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಅನೀತಿಯೆನಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ–ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗವೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಭ್ರಷ್ಟರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ.' ಹೀಗೆ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಅನೀತಿಯುತವೂ, ಆ ಮೂಲಕ ಭ್ರಷ್ಟವೂ ಆಗಲು ಕಾರಣವೇನು? ಮತ್ತೆ ಗಾಂಧಿಯಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದು ಕೌಲಗಿಯವರು ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಉತ್ತರ: 'ಗ್ರಾಮಗಳ ನಾಶದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜ ಜೀವನ ನಾಶಗೊಂಡಿತು. ಸಮಾಜ ಜೀವನದ ನಾಶದೊಂದಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ವಿಚಾರಶೀಲತೆಯೂ ನಾಶಗೊಂಡಿತು. ವಿಚಾರಶೀಲ ನಾಶದಿಂದ ತಪ್ಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇವೇ ಭಾರತದ ಉಸಿರಾದವು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇ ದೇಶದ ತುಂಬ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನೀತಿ'.

ಈ ಸಂಗ್ರಹದ 'ಅನೀತಿಯತ್ತ ಸಮಾಜ; ತೀರ್ಪು ಯಾರಿಂದ?' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಮೊದಲ ಬರಹದಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿರುವ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ, ವಿವರಣೆ, ಸಮರ್ಥನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೇ ಆಗಿವೆ, ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳು. ದೇಶ ಕಂಡ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕ್ಷಾಮ ಅಥವಾ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಅವರು ಆಧುನೀಕರಣದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗತೀಕರಣ ನಡೆದು ಬಂದ ಹಾದಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹೀಗೆ: 'ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬಿದ್ದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ ಒಂದು ಕಾರಣ. ಸರ್ಕಾರದ ಸಮಗ್ರ ನೀತಿಯ ತಿರುಗು ಮುರುಗಾಟ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ತರುಣದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ಯ, ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ನೀರಾವರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಅರಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ಈ ನೀತಿ ನೇಪಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು. ಈಗ ಬೃಹತ್ ನಗರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ, ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಕೃಷಿಯ ತಾತ್ಸಾರ, ಅರಣ್ಯ ನಾಶ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಈ ನೀತಿ ಪ್ರಧಾನವಾಯಿತು.' ('ಕ್ಷಾಮ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ')

ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರೆದ ಅವರು ಇಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಮೂಲ ರೂಪವೇ ಆಗಿದ್ದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೆ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಜಗತ್ತಿನ ದಿಕ್ಕೆಡಿಸಿ ಈಗ ಗ್ರಾಮಗಳ ನಾಶಕ್ಕೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಸದ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ನೀತಿಯೇ ಆಗಿರುವ ನಗರೀಕರಣ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಗರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಂದಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರು ನೋಡುವುದು ಹೀಗೆ: 'ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ. ಈ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಹಿಂದಿರುವುದು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ. ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿ ವಸಾಹತು ಸ್ಥಾಪನೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿರುವುದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗೆ ಇಂಧನ ರಾಜಕೀಯೋದ್ದೇಶ. ರಾಜಕೀಯೋದ್ದೇಶದ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಪರಿಣಾಮ ಗ್ರಹ ಸಮರ. ಗ್ರಹ ಸಮರದ ಅಂತಿಮ ಪರಿಣಾಮ ಜೀವಕೋಟಿಯ ನಾಶ'. ಕೌಲಗಿಯವರ ಈ ಸುದೀರ್ಘ ತರ್ಕ ಸರಣಿಯ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಈಗ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಮೆರಿಕಾ ನಡೆಸಿರುವ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲಿನ 'ದಾಳಿ'. ಇಂದಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂಬ ಜಾಗತಿಕ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮೂಲ ಇಂಧನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅಣುವಿದ್ಯುತ್‌ನ ಮಾತೃಕೆಗಳನ್ನು ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿರುವ ಹೀಲಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಅಪರೂಪದ ಖನಿಜಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುವ ಅಮೆರಿಕಾ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವನ ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ಸಾಹಸ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಹೀಗೆ: 'ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ, ಮಾನವನ ಕುತೂಹಲ, ಬುದ್ಧಿ ವಿಕಾಸ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲದೆ ಈ ದಾಳಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಮಾನವೀಯ ಅಂಶಗಳ ಕಾರಣವಿದೆ? ಅಣು ಅಸ್ತ್ರಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ಹಿಂದೆಯೂ ಸಹ ಅವೇ ಬೌದ್ಧಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದುವಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಅಣು ಅಸ್ತ್ರ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ಬಳಿಕ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟವಲ್ಲವೇ?.... ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮನುಷ್ಯನ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಅವನ ಅನೈತಿಕತೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ'('ಚಂದ್ರನ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿ: ಮನುಕುಲದ ನಾಶಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ')

ಹೀಗೆ ಗಾಂಧಿ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಜಾಗತಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಎಲ್ಲ ಆಯಾಮಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಅದರ ಅಖಂಡತೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಕೌಲಗಿಯವರು ಅದನ್ನು ಭೋಪಾಲ್ ಅನಿಲ ದುರಂತ, ಕೋಪೆನ್‌ಹೇಗನ್ ಪರಿಸರ ಸಮ್ಮೇಳನ, ಒಬಾಮಾ–ಒಸಾಮಾಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದ ದ್ವಂದ್ವ ಯುದ್ಧ(ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬಾಮಾನನ್ನು ಒಸಾಮಾನಿಗೆ ಸಮಾನನಾದ ದುಷ್ಟನಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗದಾದರೂ), ಅಯೋಧ್ಯಾ ವಿವಾದದ ಸುತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೋಮುವಾದಿ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಅವಜ್ಞೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ಇಂದಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಈ ಚಿಂತನೆಯ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಾಗತಿಕ ಸರ್ವೋದಯ ಚಿಂತನೆಯನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಕುರಿತಂತೆ ಪ್ರೊ॥ ರಾಬರ್ಟ್ ಹಚಿನ್ಸ್ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞನನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳುವ ಈ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹವೆನಿಸುತ್ತದೆ: 'ಈಗ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ತತ್ಕಾಲೀನ(*ಅಡ್‌ಹಾಕ್*) ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ. ಇದು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ. ಇರುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾದ ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರೂಢಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಬೇಕು. ತತ್ಕಾಲೀನವಾದುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಶವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾರದು.'('ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ')

ಇದೆಲ್ಲದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೌಲಗಿಯವರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ನೆಲ ಮಟ್ಟದ ವಿವರಗಳಿಗೂ ಬಂದು, 'ನಮ್ಮ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಇಂದು ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ನೆಲ ಮಟ್ಟದ ಕಾರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.('ಅಂದಾಜು ಪತ್ರ: ಆಕಾಶದಲ್ಲಿನ ನಕ್ಷತ್ರ'). ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು

ತಲೆಗಳಿರುವುದೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಅವರು ಸೋದಾಹರಣವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾ, ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಕಾರಣ 'ಜನತೆ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಅಂದರೆ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ತಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಮೂರ್ಖತನದ ಆಟಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮೂಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕುಳಿತದ್ದು' ('ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ತಲೆ! ಜನತೆಯ ತಲೆ ಎಲ್ಲಿ?')ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿನ ಸಾಲು ಸಾಲಾದ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಹಗರಣಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಹೌಹಾರುತ್ತಾ 'ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಭಗವಂತನ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಾರತ ವಿನಾಶ ಹೊದುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಲೇಸೆಂಬುದು ನನ್ನ ಮತ' ಎಂಬ ಗಾಂಧಿಯ ಮಾತನ್ನು ಸಹಜ ಆವೇಶದಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆಯವರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಆಂದೋಲನದತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಆಸೆಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ('ಸಾಬರ್‌ಮತಿಯಿಂದ ಜಂತರ್‌ಮಂತರ್: ಜಂತರ್‌ಮಂತರ್‌ನಿಂದ ರಾಮಲೀಲಾ ಮೈದಾನ: ಮುಂದೆಲ್ಲಿಗೆ?') ನಂತರ ಇದು ಮುಗಿಯದ ಹೋರಾಟವೆಂಬಂತೆ 'ಗಾಂಧಿ ಬೇಕೋ? ಬೇಡವೋ?– ನಿರ್ಧರಿಸಿ' ಎಂಬ ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಕೊನೆಯ ಬರಹದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧಿ ಯಾವ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದರೋ ಆ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಗಾಂಧಿ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ದಿನನಿತ್ಯ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸೋಣ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮಗೆ ಗಾಂಧಿ ಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ನಿರ್ಧರಿಸಿ' ಎಂದು ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

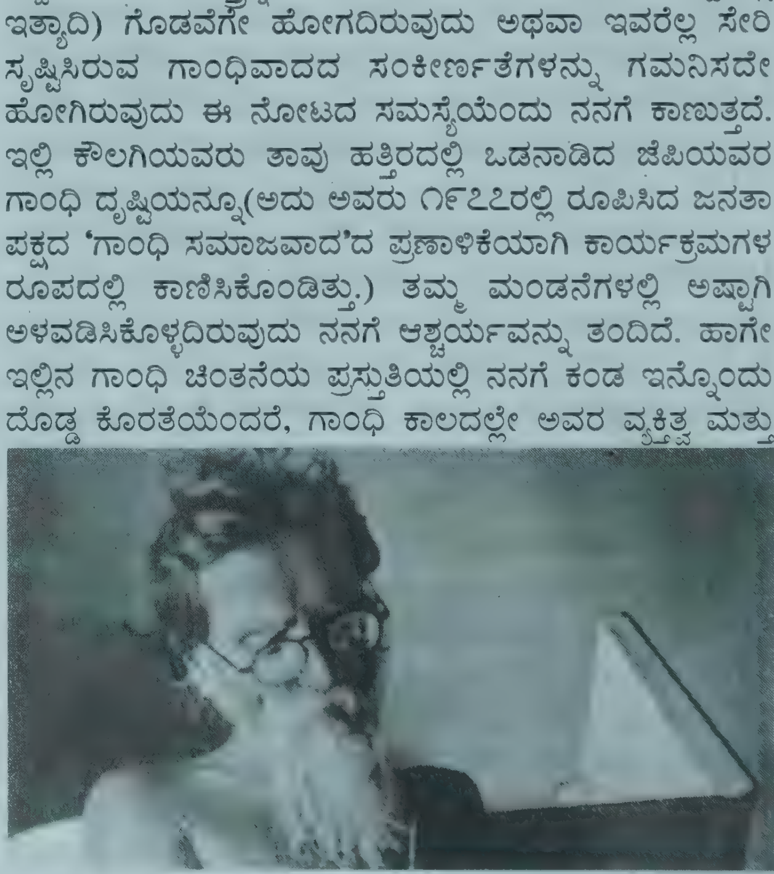
-೨-

ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿ. ಈ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಮರ್ಪಕವೇ. ಕೌಲಗಿಯವರ ಗಾಂಧಿ ಚಿಂತನೆಯ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾದ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಚಿತ್ರ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಇವರ ಈ ಕರೆಗೆ ಜನರೇಕೆ ಓಗೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ? ಕೌಲಗಿಯವರು ಅದದೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಏಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ? ಇದು ಈ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳ ಸರಿತನ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕತೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಂತಹ ಬೇರೆ ಹಲವು ಸುಸಂಗತವೂ, ಸತ್ಯವೂ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವೂ, ಅಧ್ಯಯನಶೀಲವೂ ಆದ ವಾದ–ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಓದಿ, ತಲೆದೂಗುವಂತಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು–ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೂಗನ್ನು ಕೌಲಗಿಯವರಂತಹ ಅನೇಕರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಕೂಗು ಹಾಕಿದ ಗಂಟಲುಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಜನಸಮೂಹದ ಬಹುಭಾಗ ಇತ್ತ ನೋಡಲೂ ಬಯಸದೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸುಖಫಲಗಳನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಲೇ ಮುನ್ನಡೆದಿದೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾದವರಿಗೆ ಈ ಕೂಗು ಕೇಳುತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕೇಳಿದರೂ ಅದರ ಪರಿಭಾಷೆ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆ ಹೀಗೆ?

ಕೌಲಗಿಯವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೇಲುಕೋಟೆಯೇ ನಾನು ನೋಡಿದಂತೆ ಕಳೆದ ಹದಿನೈದು–ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಎಲ್ಲ ಮೂಲ ಸೊಬಗನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಂತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹಿಂದೆ ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಇರುವ ಆಸೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಹೋದಾಗ ಒಂದೂವರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಸಾಕಾಗಿ, ಹೊರಟರೆ ಸಾಕಪ್ಪಾ ಎನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನ ಬೆಟ್ಟ ಕಣಿವೆಗಳು, ಕೊಳಗಳು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ತಾವರೆಗಳು, ದೇವಾಲಯಗಳು, ಅದರ ಪುರೋಹಿತರುಗಳೂ, ಕೌಲಗಿಯವರು ವಾಸಿಸುವ ಪುರಾತನ ಮನೆಯಿರುವ ಬೀದಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಬೀದಿಗಳೂ, ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಪುತಿನ ಮನೆಯ ನೆನಪಿನ ಆತ್ಮೀಯತೆಯೂ, ಕೊನೆಗೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿನ ಹೋಟೆಲೊಂದರಲ್ಲಿ ತಿಂದು ಬಹು ಕಾಲ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಪುಳಿಯೋಗರೆಯ ರುಚಿಯೂ, ಮಿನಿ ನಗರವೊಂದರ ಗಿಜಿಬಿಜಿ ಗದ್ದಲ, ರೂಕ್ಷ ಶೃಂಗಾರ, ಎಡವಿ ಬೀಳುವ ಅವಸರಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಮೂಲ ಜೀವಾಧಾರಗಳನ್ನೇ ಕಳಚಿಕೊಂಡಂತೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಜಖಂಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಇದೆಲ್ಲದರಿಂದಾಗಿ ಚೆಲುವ ನಾರಾಯಣನ ಚೆಲುವೂ ಜಖಂಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪುಣ್ಯವಶಾತ್ ಈ ಬಾರಿ ಆತನನ್ನು ಕಾಣುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನನ್ನದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಇಲ್ಲೇಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆನೆಂದರೆ, ಕೌಲಗಿಯವರು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮ, ಅಲ್ಲಿನ ಶ್ರಮ, ಸಾವಧಾನ, ಸಂಯಮಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅದು ಇಂದು ಹಲವರಿಗೆ ಹಳಹಳಿಕೆಯಾಗಿ ಕಂಡರೆ; ಹಾಗಾಗಿ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕ ಕೆಲವರ ಹೊರತಾಗಿ ಮಿಕ್ಕವರು ಅದನ್ನು ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋಗುವಂತಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಜಗತ್ತಿನ ಪರಿವರ್ತಶೀಲತೆಯನ್ನು ಗಣನೆಗೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಪೂರ್ವ ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ– ಒಂದು ಸಿದ್ಧ ಗಾಂಧಿವಾದಿ ಎರಕದಲ್ಲಿ–ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಾರಣವಿರಬಹುದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲು. ಕನಿಷ್ಠ ಅವರು ತಮ್ಮ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಬದುಕಿನ ಹೋರಾಟ, ಏಳುಬೀಳುಗಳ ಜೀವಂತ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ, ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ–ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ–ವಾದಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ನಿಕಷಕ್ಕೊಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಪ್ರಭೆ, ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತತೆಗಳು ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದುವೇನೋ. ಗಾಂಧಿ–ವಿನೋಬಾರನ್ನು ಅವರ ಕಾಲದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನಾಗಿಯೇ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಈಗ ಬದಲಾದ ಕಾಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹಾಗೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಷ್ಟೇನೂ ಸಾಧುವಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಕೌಲಗಿಯವರು ಗಾಂಧಿ ಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಯಾವ ಗಾಂಧಿ ಎಂಬ ಮರುಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಎದುರಾದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಏಕೆಂದರೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿನೋಬಾ ಕಣ್ಣಿನ ಗಾಂಧಿ ಅಂದರೆ ಸಂತ ಗಾಂಧಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೆನಿಸದಿರದು. ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಬದಲಾದ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾದ ಸವಾಲುಗಳೆದುರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ ರಾಜಾಜಿ, ಮಿನೂ ಮಸಾನಿ, ಲೋಹಿಯಾ, ಅಚ್ಯುತ ಪಟವರ್ಧನ್, ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ, ಧರ್ಮಪಾಲ್, ಜೆ.ಸಿ. ಕುಮಾರಪ್ಪ, ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿವಿಧ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರು, ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಹೋರಾಟಗಾರರು, ಪರಿಸರವಾದಿಗಳು, ಶಾಂತಿವಾದಿಗಳು, ನಮ್ಮ ಅಮರ್ತ್ಯಸೇನರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಪಶ್ಚಿಮದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ(ಉದಾ: ಷೂಮೇಕರ್, ಕ್ರೂಗ್‌ಮನ್, ಸ್ಟಿಗ್ಲಿಟ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ) ಗೊಡವೆಗೇ ಹೋಗದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಇವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಗಾಂಧಿವಾದದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೇ ಹೋಗಿರುವುದು ಈ ನೋಟದ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೌಲಗಿಯವರು ತಾವು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಒಡನಾಡಿದ ಜೆಪಿಯವರ ಗಾಂಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ(ಅದು ಅವರು ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ 'ಗಾಂಧಿ ಸಮಾಜವಾದ'ದ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು.) ತಮ್ಮ ಮಂಡನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲಿನ ಗಾಂಧಿ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆಯೆಂದರೆ, ಗಾಂಧಿ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು

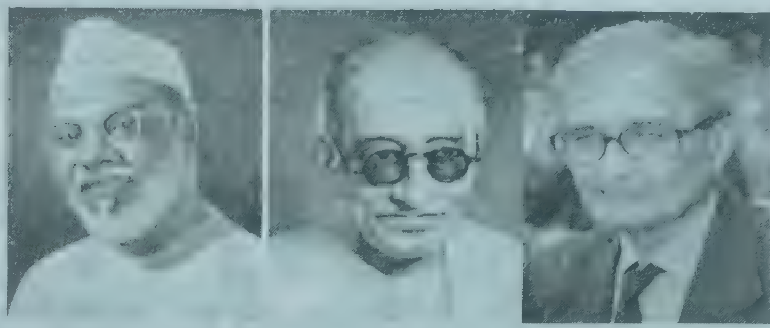

ಗಾಂಧಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು : ಅರುಣಾ ಅಸಿಫ್ ಅಲಿ, ಯೂಸುಫ್ ಮೆಹ್ರೋಲಿ, ಜೆಪಿ, ಲೋಹಿಯಾ, ಅಚ್ಯುತ್ ಪಟವರ್ಧನ್, ಇತರರು

ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ತೀವ್ರ ಸವಾಲೊಡ್ಡಿದ ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಗಳು ಅವರನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಾದರೂ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ್ದರ ಯಾವ ಸೂಚನೆಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಇಲ್ಲಿನ ಬರಹಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲೇ ಖೈರ್ಲಾಂಜಿಯ ಬರ್ಬರ ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತಲ್ಲಾ, ಅದು ಇವರನ್ನು ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಅದು ಇವರ ಗಾಂಧಿ ಚಿಂತನೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣವಾದರೂ ತಲ್ಲಣಕ್ಕೆ ಈಡು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಕೌಲಗಿಯವರು ಈ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಅರಳಿಸಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮ, ಶ್ರಮ, ಯಂತ್ರ, ಸಂಯಮ, ಸಮಾಧಾನ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು–ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಾರ್ಥಗಳಾಚೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿಯೂ, ಜೊತೆಗೂಡಿಯೂ ಹೊಸ ರೂಪಕಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಆ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಗಾಂಧಿವಾದಿ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡದಂತೆ ತೋರುವ ಕೌಲಗಿಯವರು, ಹಾಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ, ಹೃದಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ 'ಕ್ರಾಂತಿ', 'ಕ್ರಾಂತಿ' ಎಂದು ಕೂಗು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದು ಸದುದ್ದೇಶಗಳ ಸಾತ್ವಿಕನೊಬ್ಬನ ಅಸಹಾಯಕ ತುರ್ತು ಕರೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲಿ ಕೌಲಗಿಯವರೇ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೂ ಜಖಂಗೊಂಡು ಇಂದು ಪೂರ್ಣ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬುಡಮೇಲುಗೊಳಿಸುವುದಿರಲಿ, ಅದರ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ಅದರ ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಲ್ಲ ಆಳದ ಬಂಡಾಯದ ಕರೆ ಎಂದೆನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿನ ಲೇಖನಗಳ ಶೈಲಿ, ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ,

ಜೆ.ಸಿ. ಕುಮಾರಪ್ಪ ರಾಜಾಜಿ ಅಮರ್ತ್ಯ ಸೇನ್

ಇಲ್ಲಿನ ವಾದಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಗಾಂಧಿ–ವಿನೋಬಾರ ಉಲ್ಲೇಖಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಿಂದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಡಿವಿಜಿ, ಬೇಂದ್ರೆ, ವೀಸೀ, ಅಡಿಗರ ಪದ್ಯ ಸಾಲುಗಳನ್ನೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ವಾಕ್ಯಗಳಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕಾವ್ಯ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಈ ಕವಿಗಳಷ್ಟೇ ಏನು, ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿ ಮೇಲುಕೋಟೆಗೆ ಬಹು ಸನಿಹದ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಹಲವು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಕವನಗಳ ಡಿಂಡಿಮ ಬಾರಿಸಿದ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಒಂದು ಸಾಲೂ ಇಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಬರಹಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ವಾಕ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೌಲಗಿಯವರ ಮಿತಿಗಳು ಈ ಸ್ತರದವು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವರ ಸಂವೇದನೆಯ, ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮಿತಿ ಇರಬಹುದು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೂ ನಾನು ಕೌಲಗಿಯವರ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು, ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಉತ್ಸಾಹ–ಬದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾರೆ. ಅದು ಅವರ ಈ ಪ್ರಯತ್ನದ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲಸ–ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಆ ಉತ್ಸಾಹ–ಬದ್ಧತೆಗಳನ್ನೂ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿರುವ ನನಗೆ ಅಸಭ್ಯತೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಣ್ಣತನವೂ ಆದೀತು. ಆದರೂ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಶಕ್ತಿಯ ಜೊತೆ ಅವುಗಳ ಮಿತಿಗಳನ್ನೂ ನನಗೆ ಕಂಡಂತೆ ನಾನು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಇದು ಓದುಗರ ಪಾಲಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿಯಾಗದೆ ಅಭಿಮಾನಿಯೊಬ್ಬನ ಭಿನ್ನವತ್ತಳೆಯಾದೀತೆಂಬ ಅಳುಕಿನಿಂದ ಈ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವೆ. ಕೌಲಗಿಯವರು ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಲಾರರೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಅವರ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ನಾನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವೆ. ಅದು ಹುಸಿಯಾಗಲಾರದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೊಡನೆ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸುರೇಂದ್ರ ಕೌಲಗಿಯವರು ನನ್ನಂತಹ ಕಿರಿಯರೊಡನೆ ಸಂವಾದಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಾಲ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಬದುಕಿ ಬಾಳಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

೧೨.೪.೨೦೧೩ **ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ**
ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ ಆಗಸ್ಟ್ ಸಂಚಿಕೆ : ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷಾಂಕವಾಗಿ

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ನಿಮ್ಮ *ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ* ಬರುವ ಆಗಸ್ಟ್‌ಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಮೂರನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದು, ಹೋದ ವರ್ಷದಂತೆಯೇ ಆಗಸ್ಟ್ ಸಂಚಿಕೆಯು ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಹೊರಬರಲಿದೆ. ಇದು ರಾಜಕೀಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧಿ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳಲ್ಲದೆ ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರಹಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯ ಸಂಪುಟವಾಗಿ ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ.

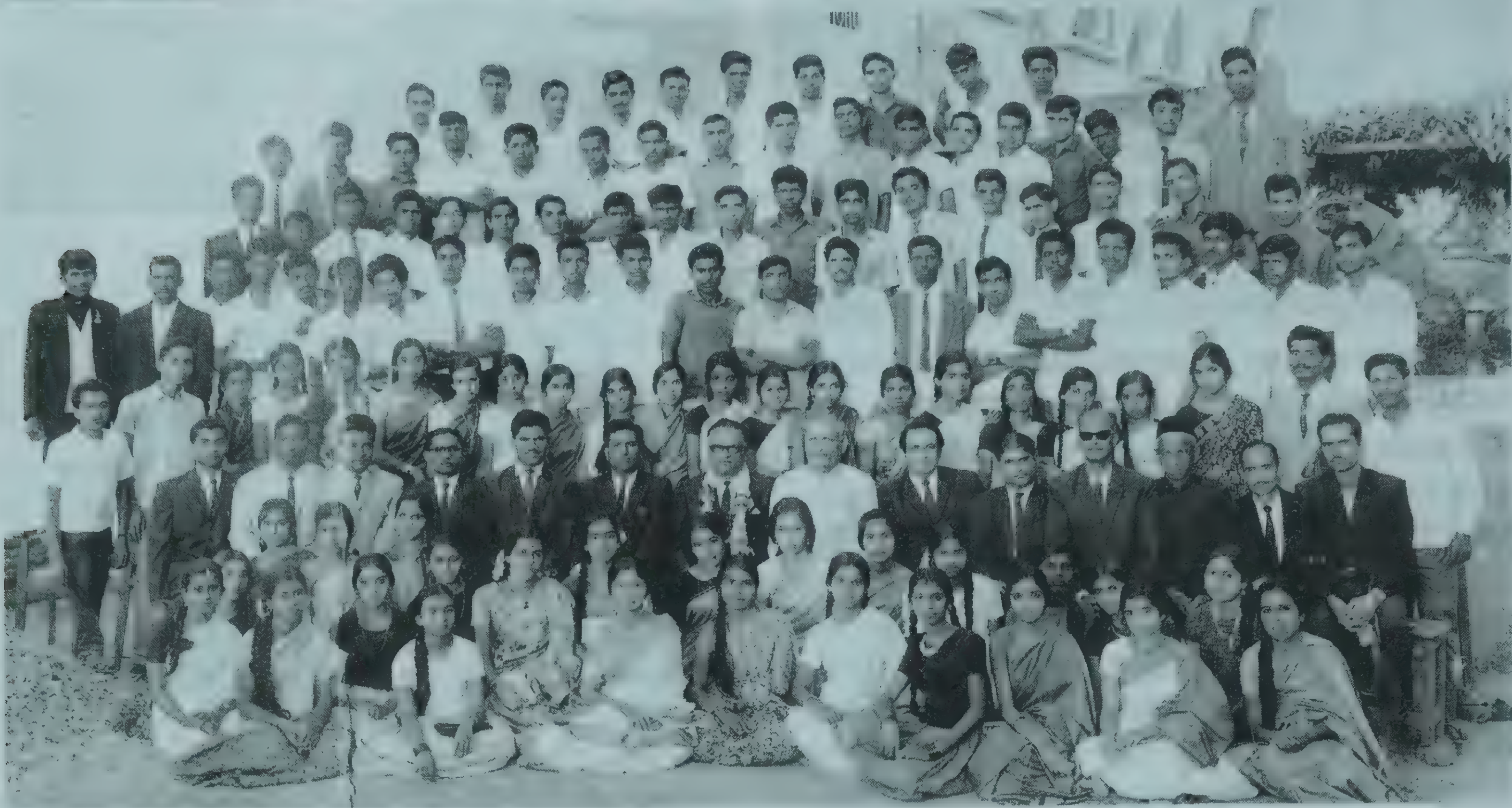
ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಭಿಮಾನ ಓದುಗರು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ. ಜಾಹೀರಾತು ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ:

*ಹೊರ ರಕ್ಷಾಪುಟ(ಬಹು ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ): ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. * ಒಳ ರಕ್ಷಾಪುಟಗಳು(ಬಹು ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ): ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. * ಒಳ ಒಂದು ಪುಟ(ಕಪ್ಪು ಬಿಳುಪು): ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. * ಅರ್ಧ ಪುಟ ಮತ್ತು ಕಾಲು ಪುಟಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮತ್ತು ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು.

–ಸಂಪಾದಕ

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನೆನೆಪಿನ ಮಾಲೆ-೭

-ಇಂದಿರಾ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಭದ್ರಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಯೂನಿಯನ್ ಡೇ ಸಮಾರಂಭದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃಂದದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಡದಿಂದ ಎರಡನೆಯವರು ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಕುಳಿತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಡದಿಂದ ಐದನೇಯವರು ಇಂದಿರಾ

ಮುಸ್ಲಿಂ 'ತಾಯಿ'ಯ ಅಭಿಮಾನ ಅಜ್ಜ ಅಡಿಗರ ಬಿಗುಮಾನ!

ಈ ಮಧ್ಯೆ *ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾದ* ಮುನೀರ್ ಬಾಷಾರವರು, ಅವರ ತಾಯಿ "ಬಚ್ಚಿಮ್ಮಾ"ರನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ಎಂಪಿಎಂ ಕಂಪನಿ(ಮೈಸೂರು ಕಾಗದದ ಕಾರ್ಖಾನೆ) ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೌಂಡರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟ ತೆಳ್ಳಗಿನ ಮಹಿಳೆ. ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಸಾಪಾಗಿ ಬಾಚಿ, ಇಲಿಬಾಲದಂತೆ ಒಂದು ಜಡೆ ಹೆಣೆದ, ಸೊಂಟದಲ್ಲೊಂದು ಅಡಿಕೆ ಚೀಲ-ಅದರಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಮನೆ ಬೀಗದ ಕೀಲಿ-ಕಾಲಿಗೆ ಹವಾಯಿ ಚಪ್ಪಲಿ ಮೆಟ್ಟ ಸರಬರ ನಡಿಗೆಯ ಉರ್ದು ಮಿಶ್ರಿತ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಈಕೆ ನನಗೆ ಸಾಕುತಾಯಿಯಂತಾಗುವಳು ಎಂದು ಆಗ ಅನ್ನಿಸಿರಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಕ್ಷಣವೇ, ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಪರಿಚಯದಂತೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, "ಕ್ರಿಸ್‌ನಪ್ಪನಾ ನೋವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ, ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗಲ್ಲ ಅಂತ ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಊಟ-ಗೀಟ ಮಾಡದೆ, ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಕ್ರಿಸನಪ್ಪ ಪೇಪರ್ ಟೌನ್ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ನಡಕೊಂಡೇ ಬಂದು ಬಿಡ್ತಾ ಇದ್ದ... ನಾನು, ಆಗ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಚಪಾತಿ ಮಾಡಿ, ಊಟ ಹಾಕ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನಾನು ಮುನೀರ್ ಇಬ್ರೂ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ವಿ" ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾ "ನೀನು ನೀರು ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಆಯ್ತು" ಅಂತ ಕೇಳಿದರು. ಅವರ ಅಕ್ಕನ ಮಗಳು ಗುಲ್ಜಾರ್ ಬೇಗಂ ವಿಐಎಸ್‌ಎಲ್(ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಯ ಉಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಾರ್ಖಾನೆ)ನಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದಾಳಂತೆಲೂ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಚೆಕ್‌ಅಪ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದರು. ಅದರಂತೆ ವಾರ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ನಾನು ಗರ್ಭಿಣಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಒಂದೆಡೆ ಸಂತಸವಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟದ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಆಗಬಾರದ್ದಾಗಿತ್ತು ಎಂದೂ ಎನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ. ನನಗನ್ನಿಸಿದ ಈ ಭಾವನೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ, ಅವರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದೂ, ಅವರು ಮದುವೆಗೂ ಮುನ್ನ ಬರೆದ ಈ ಕವನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಬಿಳಿಯ ಕೂದಲು

ಮೈಗೆ ಘಮಘಮ ಸಾಬೂನು ಹಚ್ಚಿ
ಖುಷಿಯಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ
ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ತಲೆ ಬಾಚುವಾಗ
ಕೆನ್ನೆಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಬಿಳಿ ಕೂದಲನ್ನು ಕಂಡು
ಸ್ನಾನದ ಹರ್ಷವೆಲ್ಲ ಹಾರಿಹೋಗಿ
ಮುಖ ವಿವರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ.
ಯೌವ್ವನದ ಬಯಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಾಡಿ ಹೋದಂತಾಗಿ
ಓ ನಾನು ಮುದುಕನಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.... ಮುದುಕನಾದೆ
ನನ್ನ ಮುದ್ದಿನ ಮಗಳು ಹೆಗಲೇರಿ
ಅಪ್ಪ, ಅಣ್ಣ ಎಂದು ಮುದ್ದಿನಿಂದ
ಕೆನ್ನೆಗೆ ಮುತ್ತಿಡುವ ಮೊದಲೇ
ಕೆನ್ನೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಿಳಿ ಕೂದಲು ಕಾಣ ತೊಡಗಿವೆ
ಓ ಬೆಳೆಯ ತೊಡಗಿವೆ!

ಅನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಮ್ಮಾ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ಬಸಿರು ಹೆಂಗಸರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಲೋಕಾರೂಢಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಬಳಿ 'ಬಸುರಿ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಏನೇನು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಾನೋ ತಂದುಕೊಡು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನಗ್ಯಾವ ಬಯಕೆಯೂ ಹುಟ್ಟಲೇ ಇಲ್ಲ. ಲೋಕಾರೂಢಿಯ 'ಬಯಕೆ'ಯ ಈ ಪದ ಬಳಸಿಕೊಂಡೇ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲ ಸಲ್ಲದ ಆಸೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಕೊನೆಗದು ಈಡೇರದೆ ದುಃಖಿತರಾಗೋದನ್ನ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಸದ್ಯ!

"ಬಚ್ಚಿಮ್ಮಾ"

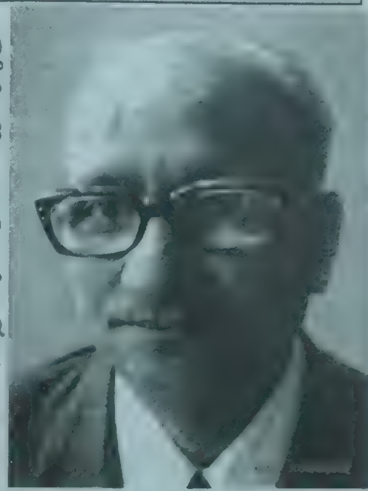
ನನಗ್ಯಾವ ಬಯಕೆ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲವೆಂಬ ನೆಮ್ಮದಿ ಇದ್ದಿತು.

ಬಚ್ಚಿಮ್ಮಾ ವಾರದ ರಜೆಯ ದಿನ ಇದ್ದಾಗೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆಗೊಮ್ಮೆ, ನಾನು 'ನಿಮಗೆ ಬಚ್ಚಿಮ್ಮಾ ಅಂತ ಹೆಸರು ಹೇಗೆ ಬಂತು? ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾ? ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆದಿದ್ದಾ?' ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದೆ. 'ಇಂದ್ರಾ, ನಮ್ಮ ಮನೇಲಿ ನಂಗೆ ಸೈಪುನ್ನಿಸಾ ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ರು. ನನ್ನ ಮಗ ಮುನೀರ್ ಬಚ್ಚಿಮ್ಮಾ ಅಂತ ಕರೀತಿದ್ದ. ಅದ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರೇ ಖಾಯಂ ಆಯ್ತು' ಎಂದರು. ಬಚ್ಚಿಮ್ಮಾ ಅಂದರೆ 'ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ'–ಎಷ್ಟೊಂದು ಮುದ ಕೊಡುವ ಹೆಸರು! ಹೆಸರಿನಂತೆಯೇ ಗುಣವುಳ್ಳಾಕೆ. ತನ್ನ ಸ್ನೇಹ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಾತಿಧರ್ಮದ ಕಟ್ಟಳೆ ಮೀರಿ ಸಂತೈಸಿದಾಕೆ, ನೋವಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯವಳದು. ಅಮ್ಮನ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ನನಗೆ, ಅಮ್ಮನಂತಯೇ ಈಕೆ ಸಲಹಿದರು. 'ಎತ್ತಣಿಂದೆತ್ತ ಸಂಬಂಧವಯ್ಯ!' ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬೆಳೆದ ನನಗೆ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮದಾಕೆ ತಾಯಿ ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ಪಂದನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು, ಜಾತ್ಯತೀತ ಮನೋಭಾವ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಲೆಯೂರಲು ಮೂಲ ಆಧಾರವಾಯಿತು.

ಕೂಸು ಹುಟ್ಟುವ ಮುನ್ನ ಕುಲಾವಿ ಎಂಬಂತೆ ಗರ್ಭಿಣಿ ಹೇಗೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ನನ್ನ ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಮ್ಮಾ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರಿಗೆ ಬಚ್ಚಿಮ್ಮಾ ಎಂದರೆ ಬಲು ಇಷ್ಟ. ಆಕೆ ಬಂದೊಡನೆ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೂರಿಸಿ, ಮಾತನಾಡುವರು. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರು ಎಂಬುದೇ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ. ಈಗಲೂ ೮೫ ವರ್ಷದ ಆ ತಾಯಿ ಬತ್ತದ ಪ್ರೀತಿಯ ಒಡಲ ಒರತೆ. ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾದರೂ ಆಕೆಯ ಕರುಳಿನ ಕರೆ ದೂರವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ತಣಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ನ್ಯೂಟೌನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ನಿರ್ಮಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಸಂಬಳ ಇವರಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಬಂದಿತು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಬಲು ಸಂತೋಷ. ಮರುದಿನ ಗ್ರಹಣ, ಆದರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ಹೋಗಿ, ಗ್ಯಾಸ್ ಸ್ಟವ್ ಹಾಗೂ ಸಿಲೆಂಡರ್ ತಂದೆವು. ಗ್ರಹಣದ ದಿನ ಬಸಿರು ಹೆಂಗಸನ್ನ ಹೊರಗಡೆ ಓಡಾಡಿಸಿದ್ರಲ್ಲಾ ಅಂತ ಕೆಲವರು ಇವರನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡ್ರು, ಆದ್ರೆ ನನಗೆ ಗ್ರಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅರಿವು ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಯಾವ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳೂ ಕಾಡಿಸದ್ದರಿಂದ, ನಾನೇ ಇವರೊಡನೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಐದಾರು ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದರು. ಮೂರು ಸೀರೆಗಳಲ್ಲೇ ದಿನಗಳನ್ನು ನೂಕುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೋ ಸಂಭ್ರಮ!

ಮದುವೆಗೆ ಮುನ್ನ ಲಂಗ–ರವಿಕೆ–ದಾವಣಿಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೀರೆ ಉಡುತ್ತಿದ್ದವಳಿಗೆ ದಿನನಿತ್ಯ ಸೀರೆ ಉಡುವ ಪರಿಪಾಟಲು ಬಂದದ್ದು, ಮದುವೆಯ ನಂತರವೇ. ಆದರೆ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮದ ರಂಗು ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುವ ಮನಕ್ಕೆ, ರಂಗು ರಂಗಿನ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಸಂಭ್ರಮಿಸುವಷ್ಟು ಸೀರೆಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಠಾಕುಠೀಕಿನ ಸೂಟು ಬೂಟುಗಳು, ಗರಿಗರಿಯ ಹತ್ತಾರು ಪ್ಯಾಂಟು ಶರ್ಟುಗಳ ಒಡೆಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಿಗೆ ಏನೆನ್ನಿಸಿತೋ, ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ನನಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸೀರೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಅವರು ಮದುವೆಯಂದು ತಂದ ಎರಡು ಸೀರೆಗಳು, ನಂತರ ಕೊಡಿಸಿದ ಈ ಐದಾರು ಸೀರೆಗಳು ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮಾಸದಂತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಸೀರೆಗಳನ್ನು ನಾನೇ ಕೊಂಡು ಉಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ನನಗವುಗಳ ನೆನಪುಗಳೇ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಿರುತ್ತಲೊಮ್ಮೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪರಿಷತ್‌ನವರು, ಕವಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರನ್ನು ಒಂದು ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ, ಭದ್ರಾವತಿಗೆ ಕರೆಯಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಾರಂಭ ನ್ಯೂಟೌನ್ ಬಾಲಕಿಯರ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಮುಂಭಾಗದ ಆಟದ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸ್ಥಳ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತೀರಾ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಗ ನನಗೆ ನಾನ್ಯಾಕೆ ಅವರನ್ನೊಮ್ಮೆ ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಕರೆಯಬಾರದು ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಬಂದು, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. 'ಆಯ್ತು, ನಿನ್ನಿಷ್ಟ' ಎಂದರು. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರು ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. ನನಗೆ ಅಜ್ಜನಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಗರದ ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿಗರು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿದ್ದಾಗ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಈ ಅಜ್ಜನವರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನೂ ತೀರಾ ಪರಿಚಿತರೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮನೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸೋಣವೆಂದು ನಾನೂ ಆ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ.

ಸಭೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗು ಕಾದುಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಸಂಜೆ ಐದರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಸಭೆ ಮುಗಿದು ಅಡಿಗರು ಹೊರಟರು. ಅಲ್ಲೇ ಕಾದಿದ್ದ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ಅವರ ಮನೆಯವರ ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರ ವಿಚಾರಿಸಿ, ನಂತರ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಅವರು, ತಾವು ಈಗಲೇ ಊರಿಗೆ ಹೊರಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ವಿಷಯವಾಗಲೀ, ಈ ಮದುವೆಯಿಂದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಾದ ನೋವು–ಸಂಕಟಗಳ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಏನನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ಟರು. ನನಗೆ ಭ್ರಮನಿರಸನವಾದಂತಾಯಿತು. ಬಂದ ದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲದಂತೆ, ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದೆ.

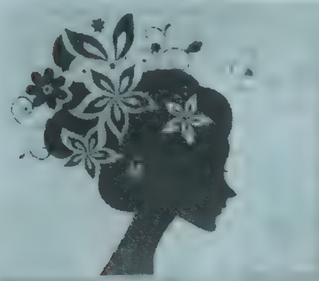
ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, "ಕಟ್ಟುವೆವು ನಾವು ಹೊಸ ನಾಡೊಂದನು, ರಸದ ಬೀಡೊಂದನು" ಎಂದು ಕವನ ಬರೆದರಷ್ಟೇ ಸಾಲದು, ವಾಸ್ತವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ "ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು" ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದು ಈ ಕವಿಗಳಿಗೇಕೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ? ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಮತ್ತು ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಾತ್ಯತೀತ ಮದುವೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ರೀತಿಗೂ, ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಬಂದಾಗಲೂ ಉಪಚಾರಕ್ಕೂ ಸ್ಪಂದಿಸದ ಈ ಕವಿಯ ಕವಿತೆಗೂ, ನಿಜ ವರ್ತನೆಗೂ, ತಾಳಮೇಳ ಕಾಣಿಸದಲ್ಲಾ ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಖಿನ್ನವಾಗತೊಡಗಿತ್ತು.

(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೂ ತರಿಸಲು ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಂದ ದಿ. ೫.೪.೨೦೧೩ರ ಸಂ: ಸಾಗ್ರಂಇ:ನಿಕ/ಪುಖವಿ/ನಿಕಾಚಂ/೦೧/೯೫/೨೦೧೨–೧೩ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆ ಕೂಡಾ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಒಂದೆರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನಾವ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ನಗರ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಂದಲೂ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಅಭಿಮಾನಿ ಓದುಗರು ತಮ್ಮ ನಗರಗಳ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಪತ್ರಿಕೆ ತರಿಸಲು ಆಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಬೇಡಿಕೆ ಬರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಓದುಗರು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುವೆ–ಸಂ

ಸಮಕಾಲೀನ: ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಲೋಕ

ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ತಾಯಂದಿರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಇವು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಸುದ್ದಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಸಮಾಜ ಅತ್ಯಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಷ್ಟು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವೆರಡೂ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಬಾಧಿಸತೊಡಗಿರುವ ಒಂದೇ ರೋಗದ ಎರಡು ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬಂದಂತಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಏಕಮುಖದ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ ನಡೆದಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಅದು ಈಗ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿ, ದಿನೇ ದಿನೇ ಮಾಹಿತಿ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸ ರಾಶಿಯ ದೊಡ್ಡ ತಿಪ್ಪೆಯಂತಾಗುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಳದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋಗುವ ಅಪಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ-ಆತಂಕಗಳ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.

ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧಿತರಾಗುತ್ತಿರುವವರು ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ ರೂಪದ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕತೆ ನಮ್ಮ ಮಹಿಳಾ ಲೋಕದ ಬದುಕಿನ ಲಂಗರುಗಳನ್ನೇ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ಸಡಿಲಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹೊಸ ಅಲ್ಲೋಲ-ಕಲ್ಲೋಲಗಳಿಗೆ ಈಡು ಮಾಡಿದಂತಿದೆ. ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ತೀವ್ರ ಗತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ಈ ದಿನಗಳನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಲೋಕ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಎದುರಿಸಲು ಸಜ್ಜಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂರು ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲಕ ಗಮನಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಓದಿ, ಬರೆಯಿರಿ-ಸಂ.

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ

-ಟಿ.ಎಲ್. ರೇಖಾಂಬ

ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ತಂದೆಗೆ ೯೩ವರ್ಷ. ತಾಯಿಯ ತಾಯಿಗೆ ೮೭ವರ್ಷ. ನಾನು ಕಂಡಂತೆ ಅಜ್ಜಿಗೆ ತುಂಬಾ ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿ. ಅವರ ಜೀವನೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಇಡಿಯ ಕುಟುಂಬದ ಮತ್ಯಾರಲ್ಲೂ ನಾನು ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಈ ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಅಜ್ಜಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ವಾಸಿಂುಾಗ'ದ'ಂತ'ಹ' ಘಾಸಿಯಾಯಿತು. ಅಜ್ಜನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದರೂ ಈ ಗಂಡು ಸಂತಾನದ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟೂ ಬಂತು. ಯಾವತ್ತೂ ಹೆಂಡತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಯೋಚಿಸದ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಹಿಂಸಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರು? ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಈಗಲೂ ಕಣ್ಣಲ್ಲೇ ಪ್ರೀತಿ ತುಳುಕಿಸುವ ಅಜ್ಜಿಯ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವಗಳು ನೂರು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೋ ಸೊಸೆಯಂದಿರೋ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಬಸುರಿಯರಿರುತ್ತಿದ್ದು, ಹುಟ್ಟುವ ಹೊಸ ಜೀವದ ಬಗೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಮೊಮ್ಮೊಕ್ಕಳು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿ ತುತ್ತಿಡುತ್ತಿದ್ದ, ಈಗಲೂ ಮೊಮ್ಮೊಕ್ಕಳು ಹೆತ್ತಾಗ ಅದೆಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಬಂದು ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಿಡುವ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ನಾವೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲೋ ಕಳೆದುಹೋಗಿದ್ದೇವೆಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅನಿಸಹತ್ತಿತು.

ಅಮ್ಮ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ನೆನಪಿದೆ. ಎರಡನೇ ಬಾರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತಾಗ ಗಂಡನಾದಿಯಾಗಿ ಯಾರೂ ನೋಡಲು ಬಾರದಿದ್ದುದು, ಗಂಡ ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟೇಬಿಡುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದುದು, ಮಡಿ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬರು ಆಪದ್ಬಾಂದವರಾಗಿ ಬಂದು ಅಮ್ಮನನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಆಗೆಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಂಡಿನ ಅಧೀನಳಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಗಂಡನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು ಯಾವ ಆಯ್ಕೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಫುಟ್ಬಾಲ್ ಚೆಂಡಿನ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಒದೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಒದೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಇಬ್ಬರೂ ಒದ್ದರೆ ಆವರಣದಿಂದ ಹೊರಗೆ! ಆಗೆಲ್ಲ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಸಂಬಂಧಗಳೆಂದರೆ ಇಷ್ಟೇಯೇ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಇನ್ನು ವಿಧವೆಯರ ಪಾಡಂತೂ ನಾಯಿ ಬಾಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡೆ! ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮೋಕ್ಷ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಗಂಡು ಮಗ ಬೇಕು. ಗಂಡು ಮಗ ದುಡಿದು ಸಾಕಬೇಕಾದವನು. ಹೆಣ್ಣು ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆ. ಮದುವೆ ಮಾಡಿ

ಸಾಗಹಾಕುವುದೆಂದರೆ ಜೀವನದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಪುರುಷನನ್ನೇ ನಂಬಿ ಬದುಕುವ ಕುರಿ ಅಷ್ಟೇ.

ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ? ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ತಪ್ಪಾದರೂ ಏನು? ಎನಿಸದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ತಲೆಮಾರಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅದನ್ನು ಮರೆಸುತ್ತಿತ್ತು. ಭ್ರಮಾಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾವುಗಳು ಗಂಡು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ದುಡಿದು ತರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಯಾರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ? ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಅಂತೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮದುವೆ ವಯಸ್ಸೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಹೀಗೇ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂದರೂ ಕುಟುಂಬದೊಳಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಅಡುಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕು, ಸಿದ್ಧ ಮಾದರಿಯ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನೇ ತೊಡಬೇಕು, ಗಂಡಸಿನೊಂದಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಟ್ಟಳೆಗಳೇ! ಹೆಣ್ಣು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ ಎಂಬ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಅಂತೂ ಹೊರಗೆ ದುಡಿಯಬಲ್ಲೆವು ಎಂಬ ಅರಿವು ಮೂಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ದುಡಿಯಲು ಹೋಗಿ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆದು ಹೆಣ್ಣು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನಿಜ. ದುಡಿಮೆಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೇನೂ

ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊರುವ, ಹೆರುವ ಪಾಲಿಸುವ ಆನಂದದಾಯಕ ಜೈವಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂತೋಷ ಪಡಲಾಗದೇ ದುಡಿಮೆಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ, ಮನೆಯ ಗಂಡಸರ ಅಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ನಲುಗುವಂತಾಯಿತು. ಹಾಗೇ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪಾಪಪ್ರಜ್ಞೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಜಗತ್ತು ಸಫಲವಾಯಿತು ಕೂಡ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವೆಂಬುದು ಯಾವ ಕಾನೂನಿಗೂ ಸಿಗದ, ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಕಾಣದ(ಕಾಣಗೊಡದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗುಣದಿಂದಾಗಿಯೂ) ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸುಲಭ ಸಾಧನವಾಯಿತು. ಮನೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವ, ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲೂ ನೆರವಾಗುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣಿನ ತಲೆಗೆ ಹೊರಿಸಲಾಯಿತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಾಣಲೆಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಗೆ ಎಂಬಂತೆಯೇ!

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆದರೂ ಹೇಗೋ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುಗಡೆಯ ನಾನಾ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸಾಗಿರುವಾಗ ಜಾಗತೀಕರಣ ಉದಾರೀಕರಣಗಳೆಂಬ ಮಾಯಾಜಿಂಕೆಗಳು ಸುತ್ತ ಸುಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿವೆ! ಬಿಡುಗಡೆಯ ಅವಕಾಶವಿದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಮಹಿಳೆ ಇಂದು ಸಿಕ್ಕಿರುವುದೊಂದು ರಾಕ್ಷಸ ಲೋಕದ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ. ಖಾಸಗೀ ಉದ್ಯಮಗಳು ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲದೇ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣ ಮಹಿಳೆಗೆ ದುಡಿಯಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಖಾಸಗೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ. ಖಾಸಗೀ ಅಂದ ಮೇಲೆ ವರ್ಷಗಟ್ಟಳೆ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿ ಹೋರಾಟಗಳ ಫಲವಾಗಿದ್ದ ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಲು ಅವಕಾಶ ಎಂದೇ ಆಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲಿಂದ ಶುರುವಾದದ್ದು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಮೂರ್ತ ಮತ್ತು ಅಮೂರ್ತ ನೆಲೆಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಶೋಷಿಸುವ ಕೆಲಸ. ಖಾಸಗಿ ವಲಯ ತನ್ನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಗಿರಾಕಿಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಮೊದಲು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮಾರಾಟದ ಸರಕಾಗಿಸಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ದುಡಿಯುವ ಮಾರ್ಗ ಯಾವುದಾದರೇನು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶಾಮೀಲಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯ ದೈಹಿಕತೆಯನ್ನು ಹಿಂಜುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಹೆಣ್ಣು ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ತನ್ನತನವನ್ನು ತಾನೇ ಮೀರುವ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಪದವಿಗಳನ್ನೇ ಹೊರತು ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನಲ್ಲವಲ್ಲ? ಅವಳೂ ಸಮೂಹದ ಮನುಷ್ಯಳೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ? ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿಸುವಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ವರದಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದೂ ತನ್ನದೇ ಮಕ್ಕಳ ಸಮೇತ ನೀರಿಗೆ ಹಾರುವುದು, ವಿಷವನುಣಿಸುದು! ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ಆ ನನ್ನಜ್ಜಿಯ ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿ? ಬದುಕೆಂದರೆ ದುಡಿಮೆ ಮಾತ್ರವೇ? ಮನಸ್ಸು ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರೆಂಬ ಮಾಯಾನಗರಿಯಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಬೆಂಗಳೂರೇನೂ ಈಗ ನಮಗೆ ಬಹಳ ದೂರವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂದೇನೂ ಕರೆಯಬೇಕೆನಸುವುದಿಲ್ಲ ನನಗೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಸ್ತ್ರೀತನದವಾದವೆಂದೇ ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಜೀವ ಕಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೂ, ನಮ್ಮ ಅರ್ಧಪುರುಷನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡೂ, ಅರ್ಧದೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಧವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮವಾಗಿಸುವ ಕಠಿಣ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕವಾಗಿಯೇ ಹೋರಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಮಹಿಳೆ ನಾನೇನು ಕಡಿಮೆ ಎಂಬ ಹಮ್ಮನ್ನೂ, ಗಂಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನೂ, ದ್ವೇಷವನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಳೇ? ಎಂದು ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ ನನಗೆ. ಏಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು? ಪುರುಷ ಜಗತ್ತು ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದೆ? ಇತ್ತೀಚಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ವರದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಅನುಮಾನ ನಿಜವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಂತಿರುವ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನು? ಯೋಚಿಸಲೇಬೇಕು.

ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ಮಹಿಳಾ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹೊಸತೇನಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಂದು ಅದು ಯಾವ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ನೆನೆದರೆ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಗುವಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷದ ಮುದುಕಿಯವರೆಗೆ ಯಾವ ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲೂ ನಡೆಯಬಹುದು. ಇಂದಿನ ಸಮಾಜ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ನನಗೆ. ಕುಟುಂಬದ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸಮಾಜ ಈಗ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಜನೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆಯೇ? ಏಕೆಂದರೆ, ವರದಿಗಳೇ ಹೇಳುವಂತೆ ಬರೀ ಯುವತಿಯರ, ರೂಪಸಿಯರ ಮೇಲಷ್ಟೇ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕನಿಷ್ಠ ಉಡುಗೆಯನ್ನು ತೊಟ್ಟವರ ಮೇಲೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾವ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯ ಎಗ್ಗೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಕವಾಗುತ್ತಿರುವ ಭೋಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡಾಗಿಸುತ್ತಾ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಭೋಗಿಸಲು ಇರುವ ವಸ್ತು ಮಾತ್ರ ಎಂಬಂತೆ ಗ್ರಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆಯೆ? ಇದೇ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ರಾಜಕಾರಣವೂ ಪುರುಷರು ಹಾಕಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರೇಖೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹೊರಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂಧಿಸಿಡಲು ನೈತಿಕ ಪೋಲೀಸ್ ಗಿರಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನು ದೃಶ್ಯ ಮತ್ತು ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಈ ಸಂಬಂಧ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿತ್ತಿರುವ ರೀತಿಯಂತೂ ತಲ್ಲಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂತಹುದು. ಮೊಬೈಲಿನ ಒಂದು ಬಟನ್ನಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಅಶ್ಲೀಲ ವೀಡಿಯೋಗಳ ಜಾಲ. ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಇದೇ. ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನ ನನಗೇ ಇದೇ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿಂದ ಅಶ್ಲೀಲ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆಯೊಂದು ಬಂದಿತ್ತು ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಗ್ಗೆ! ಯಾವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಗೌರವಿಸದ ವಿಕೃತಿಯೊಂದು ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ.

ಏನೆಲ್ಲ ಆದರೂ ಮಹಿಳೆ ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಹೊರಳು ದಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ಧೃತಿಗೆಡದೇ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವೇ ಹೌದು. ಇದೆಲ್ಲದರ ಮಧ್ಯೆ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀತನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ. ವಿವೇಕವನ್ನೂ, ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಸುವ ಶಿಕ್ಷಣ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯದ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಹಪಾಹಪಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕಾನೂನಿನ, ಹಕ್ಕಿನ, ಅಧಿಕಾರದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅರಿವು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪದವಿಯೆಂಬ ಹಣೆಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಚ್ಚುವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಸುವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ನಾವು ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಯಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೈಹಿಕ ತರಬೇತಿಯೂ ಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಶಾಂತಿಯುತ ಸಹಜಜೀವನ ಮತ್ತು ನೆಮ್ಮದಿಯ ಬದುಕು. ಇದರ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಇಂದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಎಲ್ಲೆಗಳು...

–ತಾರಿಣಿ ಶುಭದಾಯಿನಿ

ಸಂಪಾದಕರು ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ ಮಾಡಿ ಇಂದಿನ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಮಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ(ಅವು ಇವೆಯೆನಿಸಿದರೆ) ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಅದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಓದಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿರಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದಾಗ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಮಿತಿ ಏನು ಅನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಹೊಳೆದಂತಾಯ್ತು. ಆನಂದ ಝುಂಜರವಾಡರ ಸಾಲು 'ಆಂಟಿಸೆಪ್ಟಿಕ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ' ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ನೆನಪಾಯ್ತು. ಮನಸ್ಸು ಈ ಸಾಲಿನ ಕೊಂಕಿಗೆ ಮುದುಡಿದರೂ ಕೊಂಚ ಆಲೋಚನಾಪರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶಾಲವಾದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಒಡಲಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಸಾಗಿದ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ವಿಪರೀತ ಸ್ಟೆರಿಯಲೈಷೇನ್ನಿಗೆ ಒಳಗಾಯಿತೆ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣ? ಸ್ತ್ರೀವಾದವೆಂದರೆ ಬೇಸರಿಸುವ ಗಂಡಸರೇ?(ಪಿತೃ ಪ್ರಧಾನ ಆಶಯವುಳ್ಳ ಗಂಡಸರು–ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀವಾದವನ್ನು ಗೀಳಿನಂತೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಮಹಿಳೆ ಎಂದರೆ ಶೋಷಣೆಗೆ ತುತ್ತಾದ ಸಂಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳು ಎನ್ನುವ ಭಾವದಿಂದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳೇ?

ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕೆನ್ನುವ ಮೂಲ ಆಶಯದಿಂದ ಹೊರಟ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ತನ್ನ ಹಾದಿಯನ್ನು ಸವೆಸಿದ್ದು ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಡಿಯಿಟ್ಟೇ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ತಾಯಂದಿರಾದ ಸಿಮೋನ್ ದ ಬುವಾ, ಬೆಟ್ಟಿ ಫ್ರೀಡನ್, ವರ್ಜಿನಿಯಾ ವೂಲ್ಫ್ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಸ್ತ್ರೀ ಕುಲವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ ರೀತಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತಂದಿತ್ತಿತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಇವರು ಹೇಳಿದರು. ಮನೆ–ಮನದೊಳಗಿನ, ನಾಡು–ನುಡಿಯೊಳಗಿನ ಲಿಂಗದ ಕಹಿವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಶರೀರಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಮಾಜ ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಇಬ್ಬರೂ ನಾರುವ ಜೀವಿಗಳೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡುವ ಜೀವಕಾರುಣ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿ ಮೊಳೆಯಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಮೂಲ ಆಶಯ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪದವರು ಅಂತಿರಲಿ. ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಂಡು ತಂದೆಗೆ ಹೆಣ್ಣುಕೂಸಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಬರದಂತೆ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ಸಹೋದರಿಯ ಸ್ಪರ್ಶ ಸಿಗದಂತೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರುವ ದನಿಯಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಚಳವಳಿ ಮಾಡಿದರೂ ಇವೆಲ್ಲಾ ನಿಲ್ಲುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಲಿಂಗಭೇದದ ಅಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು 'ಕಾಣುವಂತೆ', 'ಕೇಳುವಂತೆ' ಮಾಡಿದ್ದೇ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಮಿತಿಯೇ? ಏಕೆಂದರೆ ಗೋಳುಗಳ ನಡುವೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಗೋಳನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಕಂಡರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಅಥವಾ ಗೋಳಿನ ಕತೆಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲವೇ?

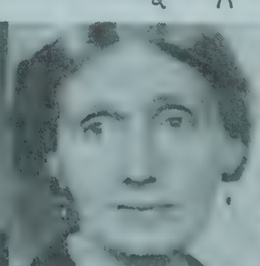

ಕನ್ನಡದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಎನ್ನುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ (ಈ ಮೊದಲು ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ಅರಿವು, ಜಾಗೃತಿ ಇದ್ದಿತಾದರೂ ಅದು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಾಣತೊಡಗಿದ್ದು ಚಳವಳಿಯ ಚಹರೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ). ಓದು ಚಳವಳಿಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಚಾಲನೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ಅರಿವು ಈ ಮೊದಲು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗೀಯ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಅವಕಾಶಗಳು ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಮೇಲು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಸಂರಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಚ ಸಡಿಲಗೊಳಿಸತೊಡಗಿತು. ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವೆನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀವಾದವನ್ನು ಅದಕ್ಕೇ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವಂತಾಗಿದ್ದು ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಬಗೆಗೆ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಉಂಟಾಗಲು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ದುರಂತ ಎಂದರೆ ಹೀಗೆ ವರ್ಗ ಸಂವೇದಿಯಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದವನ್ನು ಭಾವಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಯತ್ನವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾದಂತಾಯ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮೊದಲ ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ಫಸಲನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರಾಗಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕೇರಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದವರು, ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರು ತಂತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಚಲನವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವು

ಸ್ತ್ರೀವಾದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಯಾಮಗಳಿವೆ. ಅದರ ವೈಶಾಲ್ಯತೆಯೇ ಅದರ ತೊಡಕಾಗಿರಬಹುದೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ನನಗೆ.. ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಏಕಮುಖಿಯಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀವಾದವೆಂಬ ಛತ್ರಿಯ ಅಡಿಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಗಳೇ ಅಡಗಿವೆ.ಒಂದೊಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರಕಾರ ಹೋದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸ್ತ್ರೀವಾದಗಳಿರಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯ! ಈ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರ 'ಸ್ತ್ರೀ ಲೋಕ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಅಸಂಖ್ಯ ಮಹಿಳಾ ದನಿಗಳು. ಅವು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬಹುದಾದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ತ್ರೀವಲಯಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡುವಂತವು. ಮಹಿಳಾ ಲೋಕವು ಒಂದಲ್ಲ, ಹಲವು ಎನ್ನುವುದು ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಹೊಸ ಗ್ರಹಿಕೆ. ಅದು ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರುವ ಯತ್ನ ಎಂದೇ ಕರೆಯಬಹುದು. ಹಕ್ಕು ಮಾನ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡಿದ ಆರಂಭದ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ನಂತರ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕಾನೇಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಜನಾಂಗೀಯವಾದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಪ್ಪು ಸ್ತ್ರೀವಾದ, ವರ್ಗ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದ, ಸಲಿಂಗಾಸಕ್ತಿಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದು ಹೀಗೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ತನ್ನ ಬಹುತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ, ಅಭ್ಯಾಸಶೀಲತೆಯನ್ನೂ ಹಿಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಸಿಮೋನ್ ದ ಬುವಾ

ವರ್ಜಿನಿಯಾ ವೂಲ್ಫ್

ಗಾಯತ್ರಿ ಸ್ಪೀವಾಕ್

ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ಚಿಂತನೆಗಳು ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಆಯಾ ಪ್ರಚಲಿತ ವಾದಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ತನ್ನ ಚಿಂತನಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾದರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬೆಳೆದ ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದೀ ಸ್ತ್ರೀವಾದ; ಆಧುನಿಕೋತ್ತರವಾದದ ಜೊತೆ ಬೆಳೆದ ಆಧುನಿಕೋತ್ತರವಾದಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದ; ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದೀ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು, ಅನೇಕರು ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಇನ್ನೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ತರ್ಕಗಳಿಂದ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೌದು, ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಮೊದಲಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತಕಿಯರಿಗೆ. ಆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ಅರಿವು ಉಂಟಾಯಿತು. ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಮೇಲಿರುವ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಪಾದನೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಪರಾಧೀನವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು. ಆದರೆ ತೇಜಸ್ವಿನಿ ನಿರಂಜನರಂತಹ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತಕಿಯರು ಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ಚಿಂತನೆ ಮಾತ್ರ ಏಕೆ ಪರಕೀಯವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇದೆಲ್ಲ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ಮಂಡನೆಗಳಾಚೆ ಒಂದು ಜಾಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೆತ್ತಿದ ಗಾಯತ್ರಿ ಸ್ಪಿವಾಕ್ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತುಗಳೊಳಗಿನ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನತೆಯನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಸಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆನಂತರ ಲತಾಮಣಿ, ಚಂದ್ರ ತಲ್ಪಾಡ್ ಮುಂತಾದ ಚಿಂತಕಿಯರು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಗಳ ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣವು ಬಹುತ್ವದ್ದು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಇದು ಆಧುನಿಕೋತ್ತರದ ಬಹುತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಸಮಸ್ಯೀಕರಣ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ಜಾತಿ, ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣ ಎನ್ನುವುದು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದವೂ ಲೋಹಿಯಾ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಭಾರತೀಯ ಚಿಂತಕರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ಚಿಂತನಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲವೇ ಎನ್ನಿಸದಿರದು. ನೆಲಮುಖಿ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಪಿತೃಪ್ರಧಾನತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪುನರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ತೆರೆದಿಟ್ಟ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಸಂಕಥನಗಳು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನತೆಯು ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ಕಥನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾ *ಮದರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್* ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಒಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಪರಿಯನ್ನು ಕೂಡ ನಾವಿಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಮೈದಳೆಯುತ್ತಾ ಒಂದು ಸಂಕಥನದ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶುರುವಿನ ಸ್ತ್ರೀವಾದದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಈಗಿನವರೆಗು ಅನೇಕ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಚಿಂತಕಿಯರೇ. ಅವರ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇನೊ ಎಂಬಂತೆ. ಅದರಿಂದ ಕೇಡೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ವಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ನೆಲದ ಚಿಂತನೆಗಳು ಸ್ತ್ರೀವಾದವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆ, ಎಚ್.ಎಸ್. ಶ್ರೀಮತಿ, ಬಿ.ಎನ್ ಸುಮಿತ್ರಾಬಾಯಿ, ಇಂದಿರಾ ಇವರುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತಕಿಯರು. ಆದರೆ ಇವರು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಭಾಷೆಗಳನ್ನು. ಪಂಪನಾದಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಕವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮರು ಓದಿಗೆ

ತೇಜಸ್ವಿನಿ ನಿರಂಜನ   ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆ   ಸುಮಿತ್ರಾಬಾಯಿ

ಒಳಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತನೆಯೂ ಸಹ ಪಶ್ಚಿಮದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಆರಂಭದ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಇಳಿದಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಭಾಷೆ, ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸಂರಚನೆಗಳ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೂ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವು ಕೈಗೂಡಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಓದುವ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಸುಮಿತ್ರಾಬಾಯಿ ಅವರಂತಹ ಸ್ತ್ರೀವಾದೀ ವಿಮರ್ಶಕಿಯರ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಯಾಕೊ ಅವರಿನ್ನೂ ಹೊಸ ಶುರುವನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಪ್ರಕಟ ಪಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

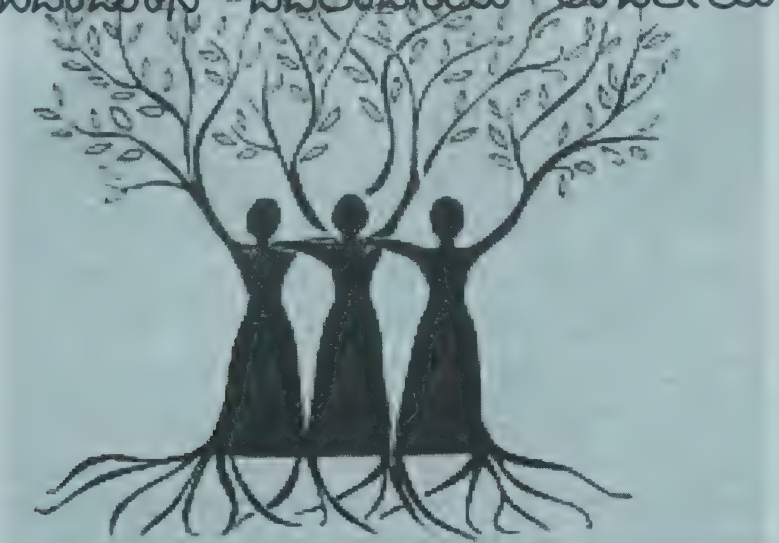
ಈಗೀಗ ಕೆಲವು ಲೇಖಕಿಯರು ನಾವು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳಲ್ಲ ಎಂದು ತುಂಬ ಸಂಕೋಚದಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಲಾಭ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ 'ಹೊಳೆದಾಟಿದ ನಂತರ ಅಂಬಿಗನ್ಯಾರು?' ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಜಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಲೇಖಕಿಯರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಹುಡುಕಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಅಸ್ಮಿತೆಯು ಖಂಡಿತ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಶಾಲವಾದ ಭಿತ್ತಿ ಇದರಿಂದ ಸಾಧಿತವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಸಂದಿಗ್ಧದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ಬರಿಯ 'ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಪಠ್ಯ' ಎಂದು ಬಿಂಬಿತವಾದರೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪಕ ಓದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು ಎಂಬ ಆತಂಕ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸೆಕ್ಟೇರಿಯನ್ ಆದ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಈ ಆತಂಕ ಇರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ತಮ್ಮ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲೇ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಗ್ರಹಣ ಬಡಿದಂತೆ ಅನೇಕರು ಅದು ಮುಗಿದು ಹೋದ ಕತೆ/ಸಂಕಥನ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ತ್ರೀವಾದಕ್ಕೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯ. ಅದು ತನ್ನ ಪರಿಭಾಷೆ, ನುಡಿಗಟ್ಟು, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಹೊಸತನದ ಸ್ಪರ್ಶ ಕೊಡಬೇಕಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕ್ಲೀಷೆಗಳ ಮಹಾಪೂರದಲ್ಲಿ ಅದು ಏನನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗದೆ, ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದವನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಪರಿಭಾಷೆ ಹಾಗು ಅದರ ಗೋಳುಗಳ ಸಂಕಥನಗಳ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದವನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿ ನೋಡಲು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳು. ಅವನ್ನು ಹೇಗೆ ದಾಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಯ ಈಗ ಬಂದಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತೆ.

ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ತನ್ನ ವೈಶಾಲ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಂಕಥನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ನೆಲೆಗಳು, ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣ, ಪರಿಸರ, ಸಮಗ್ರ ಮಾನವೇತಿಹಾಸ ಹೀಗೆ ಅದರ ಮುಂಚಾಚುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವಸರದ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಹಂತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಬಂದಿರುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಇಂದು ಅಖಂಡ ಸೋದರಿತ್ವದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಿರಗೊಂಡ ಕೆಲವು ಸಂರಚನೆಗಳ ಪಾತಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸ್ತ್ರೀವಾದಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸತೊಡಗಿ, ಹೊಸ ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸುವ ಸವಾಲು ಅದರ ಮುಂದಿದೆ. *

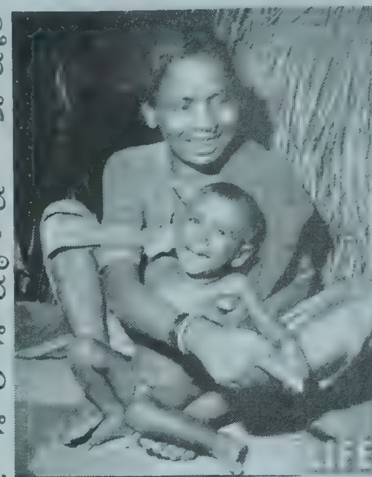
ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸ್ತ್ರೀವಾದ

– ವಿಭೂತಿ ಪಟೇಲ್

ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ಪ್ರಕೃತಿಯ ದುರ್ಬಳಕೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅವನತಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ದಮನ ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಸಂಬಂಧವಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ೧೯೭೦ರ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ದ್ವಿತೀಯ ಅಲೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸ್ತ್ರೀವಾದ (Eco-feminism) ಜನ್ಮ ತಳೆಯಿತು. ಪರಿಸರ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಮತ್ತು ಪರಿಸರವಾದವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸವಾಲನ್ನೂ ಒಡ್ಡುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯೇತರ ಪ್ರಪಂಚದ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕುರಿತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅದು ಪರಿಸರವಾದದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಅಧೀನಗೊಳಿಸಿ ದಮನ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಕುಲದ ದೃಷ್ಟಿ ಲಿಂಗಾಧಾರಿತಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕುರಿತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಒಂದು ಸಕ್ರಿಯವೂ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವೂ ಆದ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲಿನ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆಗೂ ನಡುವೆ ಒಂದು ತೀವ್ರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದನ್ನು ಅದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ೧೯೮೦ ಮತ್ತು ೧೯೯೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಅಣುಶಕ್ತಿ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿ, ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ಪಾರಿಸರಿಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಳುವಳಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು.

ಪಾರಿಸರಿಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು ಹೇಳುವುದು ಇದು: ಇನ್ನು ಕಾಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಆಪತ್‌ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತು ದಾಳಿಗೀಡಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇ.೨೦ರಷ್ಟಿರುವ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತಿನ ಅಧಿಪತಿಗಳಾದ ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕನ್ನರು ಮತ್ತು ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರು 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ'ಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶೇ. ೮೦ರಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಬಳಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಗುರಿ, ಉತ್ತರ(ಗೋಳ)ವು ದಕ್ಷಿಣ(ಗೋಳ)ವನ್ನು, ಪುರುಷರು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆತುರದಿಂದ ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಈ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ನಲ್ಲಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಪರಿಸರದ ನಾಶವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದವರು ಮಹಿಳೆಯರೇ. ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಮಗೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವೂ ಕೂಡ ಲಿಂಗ–ತಟಸ್ಥವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಡುವಿನ ಶೋಷಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಆಧುನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೀಕೃತ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಿತೃ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ನಡುವಿನ ಶೋಷಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ದಮನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗ ತೊಡಗಿದೆ.

ಅತ್ಯಂತ ಬಡವರಾದ ಜನ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾರಣರಾದವರು. ಆದರೆ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಲುಕಿದವರು ಅವರೇ ಎಂದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ವಂಚಿತರಲ್ಲಿಯೇ ವಂಚಿತರು ಎಂದರೆ ಮಹಿಳೆಯರೇ. ವಿಶ್ವದ ಒಟ್ಟು ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.೫೦ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರ ಕೊಡುಗೆ. ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಸಮಾನ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಒಂದು ಪಿಡುಗಾಗಿರುವ ಪಾರಿಸರಿಕ ಆಪತ್ತು ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ನೋವುಣ್ಣುವವರೂ ಅವರೇ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಮತ್ತು ಈ ಪಿಡುಗಿನಂದ ಆದಾಯ ಗಳಿಕೆಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೇ.

ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನದ ವೈಪರಿತ್ಯದಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ತೀವ್ರಗೊಂಡಿವೆ. ಏಷ್ಯಾದ ೨.೨ ಬಿಲಿಯನ್‌ನಷ್ಟು ಜನ ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನೆರೆ, ಬರ, ಅನಿಯಮಿತ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪರಿಸರಿಕ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುವ ಇಳುವರಿಯಂಥ ಅಪಾಯವನ್ನು ಇವರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸದ್ಯದ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯದ ಮಾದರಿಯು ೨೦೫೦ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆಲೆ ಶೇ. ೨೯ರಿಂದ ೩೭ ಜೋಳದ ಬೆಲೆ ಶೇ. ೫೮ರಿಂದ ೯೭ ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯ ಬೆಲೆ ಶೇ. ೮೧ರಿಂದ ೧೦೨ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವರದಿಯೊಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬದ ಆಹಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೮೪ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಲಿಪಶುಗಳು ಮಹಿಳೆಯರೇ. ಜೊತೆಗೆ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯವು ಅವರನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಕ್ಕೀಡು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯರು ಪರಿಸರದ ಏರುಪೇರಿನಂದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ನೀರು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಹಿಳೆಯರದ್ದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಪಾರಿಸರಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳು ಬಾಧಿಸಿದಾಗ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸದ ಹೊರೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಸಬಲೀಕರಣದ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಬರ ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಹದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಶೇ. ೧೯ರಷ್ಟು ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪಾರಿಸರಿಕ ಏರುಪೇರು ತೀವ್ರಗೊಂಡಂತೆ ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಬಡ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಏರುಪೇರುಗಳು ಹವಾಮಾನದ ವೈಪರೀತ್ಯದ ಆವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿದೆ ಎಂದು

ಅಧ್ಯಯನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪಗಳು ಹೆಚ್ಚುಬಹುದು ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಲಂಡನ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾಲಯವು ೨೦೦೭ರಲ್ಲಿ ೧೯೮೧ರಿಂದ ೨೦೦೨ರ ನಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೧೪೧ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದು ಅದು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಸರಾಸರಿ ಜೀವಿತಾವಧಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಸಾವಿಗೀಡಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ೧೪ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು. ವಿಕೋಪಗಳಿಂದ ಸಾಯುವವರಲ್ಲಿ ಶೇ.೮೫ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ೨೦೦೪ರ ಏಷ್ಯಾದ ಸುನಾಮಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರಲ್ಲಿ ಶೇ.೭೦-೮೦ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು. ೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಗ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಚಂಡಮಾರುತ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಾಗ ಮಡಿದವರಲ್ಲಿ ಶೇ.೯೦ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು. ಕತ್ರಿನಾ ಎಂಬ ಚಂಡಮಾರುತದಿಂದ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡವರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೮೩ರಷ್ಟು ಜನ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಒಂಟಿ ತಾಯಂದಿರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಪಾರಿಸರಿಕ ಏರುಪೇರು ಉಂಟಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಪರಿಣಾಮದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದೊಡಗಲು ಅವರಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಕೊರತೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಆಸ್ತಿಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರತ್ವದ ಹಕ್ಕು, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ, ವಿದ್ಯೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ನಿರ್ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರಿಸರಿಕ ಏರುಪೇರಿನಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ-ಒಡಂಬಡಿಕೆಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಬಹಳವೇ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ.

ಈ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಠಿಣಗೊಳಿಸಿರುವ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ. ಹಾಗೇ, ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಾಹಿತಿ, ಸಂಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಭೂ ಒಡೆತನ ಇವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಕೆಲವೆಡೆಯ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

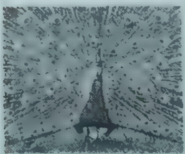
ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿಯ ಒಟ್ಟು ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೊಡುಗೆ ಶೇ. ೬೦. ಆಫ್ರಿಕಾದ ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲು ಶೇ. ೮೦. ಆದರೆ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಕೃಷಿ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲು ಬರೀ ಶೇ.೧! ದೃಢಕಾಯರಾದ ಪುರುಷರು ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ೧೯೭೦ರ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಚಿಪ್ಕೋ ಚಳುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಚಮೋಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರಣ್ಯ ಮಾಫಿಯಾವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ರೇನಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಕಾಡನ್ನು ಬೋಳಿಸುವ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಸೋಂಡ್ವಾ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಸ್ತು ತಿರುಗುವ ಭಿಲ್ ಆದಿವಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಇಂದು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನಿಷೇಧಿತವಾಗಿದ್ದ ಉಳುಮೆಯಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ಆದಾಯದ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಚಂಡಮಾರತಗಳಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಸುಂದರ ಬನದ ಶ್ಯಾಮಲಿದಾಸ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಚಂಡಮಾರುತ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ ವಿಶಾಲವಾದ ಗದ್ದೆ ಬಯಲುಗಳು ಬಹುಕಾಲ ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದವು. ಒಂದು ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯೆಯಾದ ಆಕೆ ಸುಮಾರು ೨೦ ಜಾತಿಯ ಮೀನುಗಳ ನಾಶದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. "ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿ" ಎಂಬುದು ಆಕೆಯ ಅಹವಾಲು.

ಆಹಾರವು ಒಂದು ಮಾನವ ಹಕ್ಕು. ಅದು ಸಟ್ಟಾ ವ್ಯವಹಾರದ ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ವಸ್ತುವಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆಯು ಬೋರ್ಡ್ ರೂಂ ಲಾಭದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ಲಾಭವೆಂಬುದು ಇಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಹಾರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನದ ವೈಪರೀತ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಶ್ರೇಣಿಕೃತ ಸಮಾಜದ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಸ್ತರದ ದಲಿತ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೊಬ್ಬಳು ಜಹೀರಾಬಾದ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು, ರಾಸಾಯನಿಕ ಪೋಷಕಾಂಶ ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬೇಡದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಹವಾಮಾನದ ಏರುಪೇರುಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಹೊಸ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರು ತಾವೇ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿದ ಒಣ ಬರಡು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ೧೯ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಒಳಭಾಗದ ೭೫ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ೫೦೦೦ ಮಹಿಳೆಯರು, ರಾಸಾಯನಿಕ ಮುಕ್ತವಾದ, ನೀರಾವರಿಯಿಲ್ಲದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಮಾದರಿಯೊಂದನ್ನು ಭೂಮಿಯ ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚಳದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ನಿವಾರಣೆಯ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಮಹಿಳಾ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತ ಪರಿಸರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಒಡಮೂಡಿದ ಪರಿಸರ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಎಂ. ರಾಜು
ಕೃಪೆ: *ಜನತಾ*)

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಜೀವ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವರದಿ ವಿವಾದ
ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್‌ಗೆ ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗೀಳರ ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರ

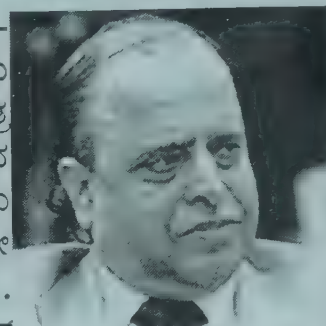

ಪ್ರಿಯ ಡಾ. ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್,

೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಮಾನವತಾವಾದಿ ಜೆ.ಬಿ.ಎಸ್. ಹಾಲ್ಡೇನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಅವರು ಸೂಯೆಜ್‌ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಆಕ್ರಮಣದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆತನವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಅವರು ಸತ್ಯವು ನಾವು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲುದದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದರು! ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಉನ್ನತ ಹಂತದ ಕಾರ್ಯತಂಡ ನೀಡಿರುವ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಂತಹವರು ಪಾಲುದಾರರಾಗಿರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನೆಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೌದಲ್ಲ, ಸತ್ಯ ನಾವು ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲುದುದಕ್ಕಿಂತ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ!

ನಾವು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಂತರ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನೆಲಮಟ್ಟದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವಿಧಾನವೊಂದನ್ನು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ನಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಬಂದೂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭೂವಲಯವೆಂದೂ, ಉಳಿದ ಮೂರನೇ ಎರಡು ಭಾಗವನ್ನು ಈಗ ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಮುವ್ವತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಗರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ತೆರೆದಿಡಬಹುದಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭೂವಲಯವೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿ ನೀಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಪರಿಸರ ವಿನಾಶದ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಓಯಸಿಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇಂತಹ ವಿಭಾಗೀಕರಣ ಬಹು ಬೇಗ ಓಯಸಿಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮರುಭೂಮಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸಮೃದ್ಧ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಜೀವ ನೆಲೆಗಳ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪಾರಿಸರಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ನೇಹಿಯಾದ ಅಂಶಗಳ ಸಂಯೋಜಿತ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ವರದಿಯ ಸೂಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಆತಂಕೆ ಅರಣ್ಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಿಂತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜಲಮೂಲವಾದ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಿದ್ದು, ಅದು ನೀವು ಯಾವುದನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭೂವಲಯವೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ಜನಸಮುದಾಯಗಳ ಬಹುಭಾಗದ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಠಿಕತೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜಲಮೂಲಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ನಾವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರತ್ನಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ *ಲೋಟ್ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್* ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹೇಗೆ ಕೇವಲ ೧೧ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಿದ್ದರ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಸ್ಥಳಿಯ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಿ ೨೦ ಸಾವಿರ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನೇ ನಾಶ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಷದೀಕರಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಯಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾನೇ ರಚಿಸಿದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯದ ನಕ್ಷೆಯನ್ನೇ ಅಸಿಂಧುಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ವರದಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ-ನಿರ್ಧಾರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ಯಾವುದೇ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಂವಿಧಾನ ದತ್ತವಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನತೆಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೇ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. . ಹಾಗಾಗಿಯೇ, ನಿಮ್ಮ ವರದಿ *ಲೋಟ್ ಸಂಸ್ಥೆ* ಕಾನೂನು ಮೀರಿ ನಡೆಸಿರುವ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಸೂಚಿಸದೆ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ೧೮೦ ದಿನ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿಯೇ ನಡೆಸಿದ ಶಾಂತಿಯುತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ದಮನ ಮಾಡಲು ಪೋಲೀಸ್ ಬಲವನ್ನು ಬಳಸಿತೆಂದು ನಮ್ಮ ವರದಿ ನೀಡಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿರುವುದು ನಮಗೆ ಆಶ್ಚಯವನ್ನೇನೂ ಉಂಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕದಿಂದಾಗಿಯೇ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯಯತೆಯ ಹಲವು ಮೌಲಿಕ ತಳಿಗಳು ಇಂದೂ ಉಳಿದಿವೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಾಸಿಸುವ ಸಿಂಹ ಬಾಲದ ಕಪಿ ಜಾತಿಯೊಂದು ಶೇ. ೭೫ರಷ್ಟು ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭೂವಲಯದ ಚಹಾ ತೋಟಗಳಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುವುದು. ನಾನು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪುಣೆ ನಗರ ಆಧನಿಕ ಜೀವ ಪರಿಸರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀಮಾತೆ'ಯೆಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುವ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಆಲ, ಅರಳಿ ಮತ್ತು ಗುಲಾರ್ ಜಾತಿಯ ಅನೇಕ ಮರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ನವಿಲುಗಳ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮನೆಗಳ ಛಾವಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೋದರೆ ಅವು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಭಾರತದ ಆಳವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂರೆಯಯಲ್ಲಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಬದುಕು ನಿಸರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪವಿತ್ರ ಮತ್ತು ದೈವಸ್ವರೂಪಿಯೆಂದು ಮರ, ಕೋತಿ ಮತ್ತು ನವಿಲುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದೆ..ಈಗ ಇದೆಲ್ಲದರ ನಾಶ ಆರಂಭವಾದಂತಿದೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಭಾರತದ ಕಾಡು-ತೋಪುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಯು ತನ್ನ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಮಾಯಾವಿ ಅಡೆತಡೆಗಳಷ್ಟೆ ಎಂದು ೧೮೦೧ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಕುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಏಜೆಂಟನಾಗಿದ್ದ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಬುಚನನ್‌ನ ಮಾತುಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವೀಗ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬ್ರಿಟಿಷಾರಾಗಲು ಹೊರಟಿರುಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯದಲಿನ್ನ ನಿಸರ್ಗ ಸ್ನೇಹಿಯಾದ ಆಚರಣೆಗಳು ಈ ದೇಶದ ಹಾಗೂ ಈಗ ಗೋಳೀಕರಣಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಶ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ಬಲಾಢ್ಯ ವರ್ಗಗಳು ಕಾನೂನುರಹಿತ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗರಹಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಒಡೆತನ ಗಳಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸುಖ ಮತ್ತು ಲಾಭೋದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಅವನ್ನು ಲೂಟಿ ಹೊಡೆದು ಮಲಿನಗೊಳಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ತಡೆಗೋಡೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ವರದಿ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನನ್ನು ಆಘಾತಕ್ಕೀಡು ಮಾಡಿದೆ. ನಿಜ, ಸತ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ನಾವು ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದ್ದನ್ನೂ ಮೀರಿ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿರಬಲ್ಲುದು!

ಆತ್ಮೀಯ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ

ನಿಮ್ಮ

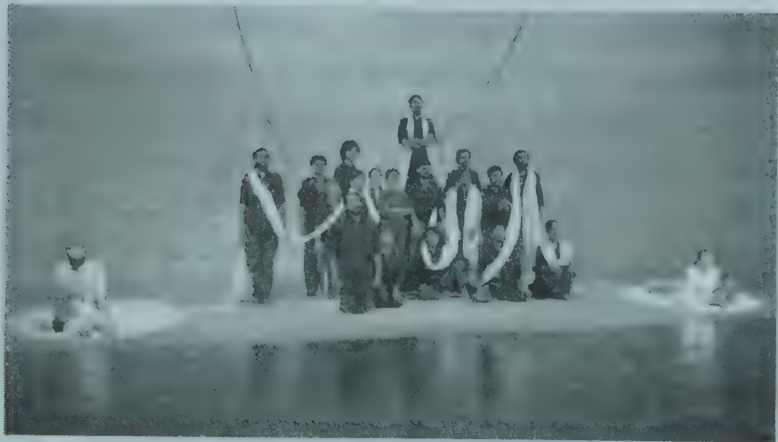
ಮಾಧವ್

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಡಿಎಸ್ಸೆನ್)

(

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ನಾಟಕ ಇತ್ಯಾದಿ

'ಭಾರತ ಯಾತ್ರೆ' ಎಂಬ ಕೃತಕ ನಾಟಕ

'ಭಾರತ ಯಾತ್ರೆ' ನೀನಾಸಂನ ಕೆ.ವಿ. ಅಕ್ಷರ ಅವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ರಂಗಪ್ರಯೋಗ. ಅಕ್ಷರ ಅವರೇ ರಚಿಸಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಮೇ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ರಂಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಯಿತು. ಬದುಕೇ ಒಂದು ಯಾತ್ರೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಉದ್ದೇಶ ಅಥವಾ ಅರ್ಥ ಇದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಶಾಲ ತಾತ್ವಿಕ ಭಿತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಾ ಆರಂಭವಾಗುವ ಈ ನಾಟಕ, ಬದುಕೆಂಬುದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾರತ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ, ಈಗ ನೀನಾಸಮ್ಮೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಮೂಲಗಳಿಂದ ಚಾಲ್ತಿಗೆ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ನಿಜ ಅನುಭವವೆಂಬುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾನ್ ಬಾಲಗಂಗಾಧರರ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಹಲವು ನೆಲೆಗಳಿಂದ ವಿಷದೀಕರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ನಾಟಕ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕತೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅದರ ಭೌತಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತಾಗಿ, ಇಡೀ ಪ್ರಯೋಗ ಅಕ್ಷರ ಅವರು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ರಂಗ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿರುವ ನೀನಾಸಂ ರಂಗ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನ ನಟ-ನಟಿಯರ ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಶಿಶಿರ ಅವರ ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸಂಗೀತ ರಚನೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಹಲವು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಆಂತರಿಕ ಶಿಥಿಲತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಸೋತು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ನಾಟಕದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಲು ಬಳಸಿರುವ ಎಕ್ಕುಂಡಿಯವರ ಪದ್ಯವೂ ಇಲ್ಲಿ ನೆರವಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ನಾಟಕವೇ ಅಲ್ಲ. ಅಕ್ಷರ ನಂಬಿರುವ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಮಹಾ ಜನತೆಗೆ 'ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ'ಯಾಗಿ ತಲುಪಿಸಲು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತರ್ಕದೊಂದಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ದೃಶ್ಯಾವಳಿಯಿದು. ಇಂದು ಚರ್ವಿತ ಚರ್ವಣವಾಗಿ ಚರ್ಚಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಧರ್ಮ ನಿರಪೇಕ್ಷತೆ, ಕೋಮು ಗಲಭೆ, ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟತೆ, ಉಗ್ರ ಎಡಪಂಥೀಯತೆ, ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ, ನಂಬಿಕೆ v/s ವೈಚಾರಿಕತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗೆಂಬಂತೆ ಬಂದು, ಬದರಿ ಯಾತ್ರೆಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟ ಹಿರಿಯ ಉದಾರವಾದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯಾತ್ರಿಕನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ 'ಚರ್ಚೆ' ನಡೆಸಿ ಹೋಗುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಾತ್ರಗಳ(ಶೂದ್ರ ಮನೆಗೆಲಸದಾಕೆ, ರೆಡ್ಡಿ ರಾಜಕಾರಣಿ, ಮಹಿಳಾ ನಕ್ಸಲೈಟ್, ಪಾರ್ಸಿ ಬ್ಯುಸಿನೆಸ್ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್, ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಟೋ ಚಾಲಕ, ಗುಂಡು ಪಾರ್ಟಿಯ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು, ಆಧುನಿಕ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಬೇಸತ್ತ ಮೊಮ್ಮಗ ಇತ್ಯಾದಿ) ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಲ್ಪಡುವ ಈ 'ನಾಟಕ', ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಅದ್ವೈತ ದರ್ಶನ ಕುರಿತಂತೆ ಬದರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅದ್ವೈತ 'ಸಾಧಕ'ರೊಬ್ಬರ ಪ್ರವಚನದೊಂದಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಶಂಕರರ ಈ ಅದ್ವೈತ ದರ್ಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವಂತೆಯೇ, ಪ್ರತಿ ದೃಶ್ಯವೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಂಕರ ವಿರಚಿತ ದೇವೀ ಸ್ತೋತ್ರದ ಒಂದೊಂದು ಸಾಲಿನ ಘೋಷಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡು ಈ ದರ್ಶನದತ್ತ ಧಾವಿಸುವ ದೃಶ್ಯಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಏಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹುಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಬರಡು ಮಾತುಗಳ ಅಸಂಬದ್ಧತೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವುದೇ ಇಲ್ಲಿ ಅಸಂಬದ್ಧ ಎನ್ನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲೂ ಯಾತ್ರಿಕನು ಪಾಪಿ-ಪರದೇಶಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು 'ನಿನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ನೋಡಿದಂತಿದೆಯಲ್ಲಾ!' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಕಾಡುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ನಾಟಕಕಾರರ 'ತಾತ್ವಿಕ ಸ್ಟಂಟ್'ನಂತೆಯೇ...

ಇಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದ್ವೈತ ತತ್ವ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ಸ್ಪರ್ಶ-ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ; ಮತ್ತು ಅದು ತಾವೀಗ ನಂಬಿರುವ 'ಭಾರತೀಯ ನಿಜ ಅನುಭವ' ಕುರಿತ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವಂತೆ ಕಂಡು ಅದರಿಂದ ರೋಮಾಂಚಿತರಾದಂತೆ ದೃಶ್ಯಾವಳಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ, ಶೋಧನೆಯೆಂಬುದು ದೂರವೇ ಉಳಿಯಿತು.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಕ್ಷರ ಇಲ್ಲಿ ಆತ್ಯಂತಿಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಎರಡು ತಾತ್ವಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು, ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿರುವುದು ಒಂದೇ ಆತ್ಮ; ಅದು ಶಿವಸ್ವರೂಪಿಯಾದದ್ದು ಎನ್ನುವುದು ಶಂಕರರು ಹೇಳುವ ಸತ್ಯವಾದರೆ, ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಚಾಂಡಾಲನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆತ ಎದುರು ಬೀಳುವವರೆಗೂ ಏಕಾತ್ಮರೂಪಿಯಾದ ಶಿವನೇಕೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ? ಎರಡು: ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಶಿವನಿರುವುದು ಆತ್ಮದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿನ ಸತ್ಯವೇ ಹೊರತು ದೇಹದ ನೆಲೆಯದ್ದು ಅಲ್ಲ ಎಂದೂ ಶಂಕರರ ಅದ್ವೈತ ಮೀಮಾಂಸೆ ಹೇಳುತ್ತದಲ್ಲದೆ; ಅದಕ್ಕೊಂದು ದೈಹಿಕ ನೆಲೆಯ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನೂ ಅದು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ? ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಾಟಕದ ಯಾತ್ರಿಕ ಮಹಾಶಯ ತಾನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಬ್ಬ 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ'(ಅಕ್ಷರ ಅವರೇನೋ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ಪ್ರಣೀತ 'ಭಾರತೀಯ ನಿಜ ಅನುಭವ'ವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಆತನನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ 'ಹವ್ಯಕ'ನೆಂದೇ ಗುರುತಿಸಿರುವರಾದರೂ) ದೇಹಿಯಾಗದೆ ಅನ್ಯ ದೇಹಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ನಾಟಕ ಹೇಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದು ಹೇಳುವ 'ಸತ್ಯ'ದ ಪಾಡೇನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು?

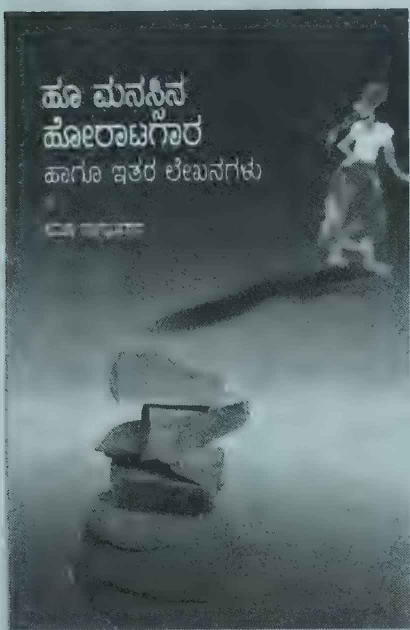
ನಾನು ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ, ಆ ಸುಸ್ತನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಲಘು ಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಾಟಕಕ್ಕೆ 'ಶಂಕರ ವಿಜಯ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಚಟಾಕಿ ಹಾರಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಂತರ ಈ ನಾಟಕದ ಪ್ರಕಟಿತ ಪಠ್ಯ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಸ್ವತಃ ಅಕ್ಷರ ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಈ 'ನಾಟಕ'ದ ಕೊನೆಯ ದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ 'ಶಂಕರ ವಿಜಯ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ! ಅವರ ಈ ಧೈರ್ಯ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದೇ ಆಗಿದೆ! ಆದರೆ ಇಂತಹುದೇ ಧೈರ್ಯ ವಹಿಸಿ ಅಕ್ಷರರಷ್ಟೇ 'ಬುದ್ಧಿವಂತ'ರಾದ ಉಡುಪಿ ಕಡೆಯ ಮಾಧ್ವರೊಬ್ಬರು ಇದೇ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಮಧ್ವ ವಿಜಯ' ಎಂಬ ತಮ್ಮ 'ದರ್ಶನ'ಕ್ಕನುಸಾರವಾದ ದೃಶ್ಯಾವಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅಕ್ಷರ ಅವರಿಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

-ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ

ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ

ಪು: ಹೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೋರಾಟಗಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಲೇಖನಗಳು
ಲೇ: ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಪ್ರ: ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಪು : ೨೨೮ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೧೨೫/-

ಸಮಾಜವಾದಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಕಥನಗಳು

ಕವಿ ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಬರೆದ ಗದ್ಯ ಬರಹಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪುಸ್ತಕ 'ಹೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೋರಾಟಗಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಲೇಖನಗಳು'. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿರುವುದು ಏಕೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಗದ್ಯ ಬರಹಗಳು ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಅವರ ಪದ್ಯ ಬರಹದ ಅಂಗವಾಗಿ ಅಥವಾ ಆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವಂತವೇ ಆಗಿರುವುದು. ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಕೃತಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಬರಹವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡಬಹುದು. ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ ಹುಟ್ಟುವ ಕುರಿತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸವಿತಾ ಕೊಟ್ಟ ಅಥವಾ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಉತ್ತರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಅವರೊಡನೆಯ ಮೂರು ಸಂದರ್ಶನಗಳೂ ಇಲ್ಲಿವೆ.

ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಸವಿತಾರದು ಒಂದು ಭಾವುಕ ನಿಲುವು ಅಂತ ಅನಿಸುತ್ತದಾದರೂ ಅದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಕುರಿತು ಅವರೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾನವೀಯ ಸ್ಪಂದನಗಳು ಅವರ ಕವಿತೆಗಳಾಗಿ ರೂಪು ತಳೆದಿವೆ. ಈ ಸ್ಪಂದನಗಳಿಗೊಂದು ದಾರಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಅವರಿಗೆ ದಕ್ಕಿದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಸ್ಪರ್ಶ ಮತ್ತು ಅವರೊಳಗೆ ಮಥಿಸಿದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು. ಹೀಗಾಗಿ ಸವಿತಾರ ಮಂಡನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಯಮ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಯಂತೆ ತಿಳಿಹೇಳುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆ. ಹೂಗಳ ಕುರಿತ ಅಪರಿಮಿತ ಪ್ರೀತಿಯು ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದಾದರೂ ಹೂವಿನಂತೆ ಮೃದು ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಕಠಿಣವಾದುದನ್ನೂ ಅವರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕುರಿತು, ಕವಿಗಳ ಕುರಿತು ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಹಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಎನ್.ಎಸ್.ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರ ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಕೆಲವು ಮುಂಚೂಣಿ ವಿಮರ್ಶಕರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ಕುರಿತು ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಹೀಗಿವೆ: "(ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಈ ಪತ್ರಿಕಾ ವಿಮರ್ಶೆಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ) ಈ ಗ್ರಂಥದ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ , ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಢಾಳಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಹಿಪಾಕ್ರಸಿ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಪರ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರು ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಬಗೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು!"(ಪು.೬೬) 'ಹೂದೋಟದಲ್ಲೊಂದು ಸುತ್ತು' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾತೊಂದು ಇಂತಿದೆ : "ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ, ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ತೆರೆದು ಕೊಳ್ಳದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವಿ-ಜನಪ್ರಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳದಿರುವುದೇ ಒಳಿತು"(ಪು.೬೯)

ಈ ಕೃತಿಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಫೋನ್ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಹದಿನೆಂಟು ಬರಹಗಳು ಸಮಕಾಲೀನತೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸವಿತಾರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ತಳವಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತ, ಬದುಕಿನ ಬಗೆಗಿನ ಹುಸಿ ಭ್ರಮೆಗಳ ಕುರಿತ ವಿಷಾದ ಮತ್ತು ವ್ಯಂಗ್ಯಗಳನ್ನು ಸವಿತಾ ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರ 'ಸ್ತ್ರೀಮತ' ಎಂಬ ಅಂಕಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆದ ಬರಹಗಳು ಇವಾಗಿದ್ದರೂ ಇವು ಕೇವಲ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನಷ್ಟೆ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಭಿನ್ನ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಈ ಅಂಕಣ ಬರಹ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ, ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕತೆಗೆ ಪಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರುವ ದುರಂತವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತದೆ. 'ಉಣ್ಣಕ್ಕೊಂದ್ ತಂಬ್ಗಿ, ಹೊದಿಯೊಕ್ ಒಂದ್ ಕಂಬ್ಳಿ...' ಎಂಬ ಬರಹ ತುಂಬ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ, ಜೊತೆಗೇ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅಡುಗೆಯ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು ಏಕತಾನತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಫೋನ್ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ತಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಬಹುದಿತ್ತು ಎನಿಸದಿರದು.

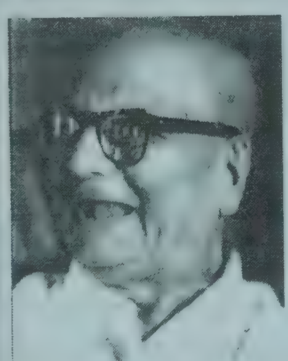
ಗಾಂಧಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಸವಿತಾ ಅವರ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯದ ಜಗತ್ತಿನ ಕುರಿತ ವಿಷಾದ ಅವರ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಬರಹಗಳ ಸ್ಥಾಯಿ ಭಾವ ಎನ್ನಬಹುದು. 'ಹೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೋರಾಟಗಾರ:ಕಿಷನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾವ ನೇರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. "ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಇರುವುದು ಎರಡೇ ಆಯ್ಕೆ; ಒಂದು ಅಣುಬಾಂಬ್ ಮತ್ತೊಂದು ಗಾಂಧಿ"(ಪು.೫೩) ಎನ್ನುವ ಕಿಷನ್ ಮಾತನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಲೇಖಕಿ, ಅವರೊಂದಿಗಿನ ತಮ್ಮ ಒಡನಾಟವನ್ನು ತುಂಬಾ ಸಹಜವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ತಾನು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಶಿಬಿರವೊಂದರಲ್ಲಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: "ಆ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು, ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲಾ ನಿಗಿನಿಗಿ ಕೆಂಡದ ಕಣ್ಣುಗಳ ದಲಿತ ಹುಡುಗರು! .... ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯ ಹುಡುಗರ ಹಾಡುಗಳು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೊಸ ಲೋಕವನ್ನೇ ತೆರೆದಿಟ್ಟವು. ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ 'ಸ್ತ್ರೀಲೋಕ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆ ಹಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ಹುಡುಕಾಡಿದೆ. ಅಂದಿನ ಹುಡುಗರು, ಈಗ, ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ನಾಯಕರು... ಹಾಡ ಮರೆತಿದ್ದರು..."(ಪು. ೫೧)

ಇಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಬರಹಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಮಿತಿಗಳು ತಳುಕು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯ ಮಾದರಿಯ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆಯ ಕ್ರಮ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತವೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿವರಗಳೂ. ಇಷ್ಟಾಗಿ ಈ ಕೃತಿ ಸವಿತಾರ ಗದ್ಯ ಬರಹದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಕವಿತೆಯಂತೆ ಗದ್ಯದ ಕಡೆಗೂ ಸವಿತಾ ಗಂಭೀರ ನೋಟ ಬೀರಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

-ಡಾ. ಸಬಿತಾ ಬನ್ನಾಡಿ

ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರ್‌ನ ವಿನೋಬನಗರ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ *ಸಂಪಾದಕರು:'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'* ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲಾಗಿರುವ ಚಾಲ್ತಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ಸಂ: ೬೪೧೧೦೩೫೮೩೦ಗೆ ಚಂದಾ/ಜಾಹೀರಾತು ಶುಲ್ಕ ತುಂಬುವವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪಾವತಿ ವಿವರ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಚಂದಾ ಪಟ್ಟಿಗೆ/ನಮ್ಮಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೇರದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ-ಸಂಪಾದಕ

ತಿಂಗಳ ಸಾಲುಗಳು...

ಇಳೆಯಿಂದ ಮೊಳಕೆಯೊಗೆವಂದು ತಮಟೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲ
ಫಲಮಾಗುವಂದು ತುತ್ತೂರಿ ದನಿಯಿಲ್ಲ
ಬೆಳಕೀವ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರೊಂದು ಸದ್ದಿಲ್ಲ
ಹೊಳಿ ನಿನ್ನ ತುಣಿಗಳನು ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

-ಡಿ.ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪ

ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಶುಭವನ್ನು ಕೋರುವ...

– ಬಿ.ಸುರೇಶ
ಡಾ. ವಿಜಯಾ

HOSA MANUSHYA, a kannada monthly solely owned, edited, published and printed by D. S. Nagabhushana, at HIG-5, Kallahally Extn.,Vinoba Nagara, SHIVAMOGGA-577204. Printed at Ila Printers, Bengaluru-560 026 Ph. No:080-26757159

Regd. News Paper RNI No. KARKAN/2012/47568
Rgd No. KA/SK/SMG-1209/2013-15

ಇವರಿಗೆ \ To

If undelivered, please return to D.S. Nagabhushana, Editor, 'Hosa Manushya', 'HIG-5, 'Nudi', Kallahalli Extesion. Vinoba Nagara, Shivamogga -577204 (Karnataka)

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ

ಜುಲೈ ೨೦೧೩ (‘ನವ **ಮಾನವ** ಮಾಸಿಕ’ದ ನೋಂದಿತ ಆವೃತ್ತಿ) ಸಂಪುಟ: ೨ ಸಂಚಿಕೆ: ೧೨

ಸಂಪಾದಕ : ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಚಂದಾ ವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ.೧೨೫/-(ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ) ರೂ.೨೦೦/-(ಸಂಸ್ಥೆ/ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ) ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ: ರೂ.೧೨/-

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ.-೫, ‘ನುಡಿ’, ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ-೫೭೭ ೨೦೪

ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೪೮೫೭೪ **ಸಂಚಾರಿ:** ೯೪೪೯೨ ೪೨೨೮೪ ***ಈ ಮೇಲ್:*** dsnagabhushana@gmail.com

ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪತ್ನಿ ಸವಿತಾ ಕಳೆದ ಜೂನ್ ೪ರಿಂದ ೨೦ರವರೆಗೆ ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಜರ್ಮನಿ, ಬೆಲ್ಜಿಯಂ, ನೆದರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್, ಇಟಲಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಒಂಭತ್ತು ದೇಶಗಳ ಯೂರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಥಾಮಸ್-ಕುಕ್ ಪ್ರವಾಸಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಈ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೇಸಿ ಪ್ರವಾಸವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದವರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಮುರುಘಾಮಠದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಸುಮಾರು ೪೮ ಜನರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಕ್ತರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಭವಿಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು ನಾನು, ನನ್ನ ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೊಂದಿಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ! ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರ ಕಿ. ಮೀ.ಗಳ ಈ ವಿಮಾನ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದ ೧೫ ದಿವಸಗಳ ಈ ದೀರ್ಘ ಪ್ರವಾಸ ಪ್ರಯಾಸವೆನ್ನಿಸದೆ ಒಂದು ಸುಂದರ-ಸುಖಾನುಭವವೆನ್ನಿಸಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಈ ತಂಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಪರಸ್ಪರ ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಮತ್ತು ಏಳೆಂಟು ಸಾವಿರ ಕಿ, ಮೀ.ಗಳ ರಸ್ತೆ ಪ್ರಯಾಣದ ಬಹುಭಾಗದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಚರ್ಚೆ-ಮಾತುಕತೆಗಳೇ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಯೂರೋಪ್ ಬಗ್ಗೆ, ಅದರ ಪ್ರವಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಬರೆಯಲೂ ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ದುಡ್ಡಿದ್ದೂ ಒಮ್ಮೆ ಯೂರೋಪ್ ನೋಡದವರು ಪಾಪಿಗಲೇ ಸರಿ! ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸ್ವರ್ಗವದು. ಆದರೆ ಮಾನವರಿರುವ ಸ್ವರ್ಗವಷ್ಟೆ! ಭವ್ಯ, ದಿವ್ಯ, ರುದ್ರ ರಮಣೀಯ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯ ನಾಗರೀಕನಾಗಿ ತನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕನ್ನು ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಸಮರಸವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಸುವ್ಯಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಜವಾದ ನೆಮ್ಮದಿಯೊಡನೆ ಬದುಕಬಹುದು ಎಂಬ ಒಂದು ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ರೀತಿಯ ಪಾಠವನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಲಿತು ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು(ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ಭಾರತೀಯ ಪ್ರವಾಸಿ ತಂಡಗಳೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದವು. ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರವಾಸಿಗರಲ್ಲಿ ಈಗ ಶೇ.೮೦ರಷ್ಟು ಭಾರತೀಯರು ಮತ್ತು ಚೀನೀಯರಂತೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾದ ಹಣವಿರುವು ಅವರ ಬಳಿಯೇ ಅಂತೆ!) ಈ ದೇಶಗಳ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೀಳರಿಮೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುವುದೇ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲೂ ಅದರ ಸೂಚನೆಗಳು ದೊರೆತು ನನಗಂತೂ ವಿಷಾದವೆನಿಸಿತು.

ಸ್ವಾಮೀಜಿ(ಇವರ ಜೊತೆ ಬೇಬಿ ಮಠ ಮತ್ತು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮಠದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳೂ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದರು) ತಮಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಧರ್ಮ-ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ, ಲೌಕಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೂ ಸಹ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಗಮನ ಸೆಳೆದು ಮಾತಾಡಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಗೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ ಬಹುತೇಕ ಮಂದಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಹು ಹಿಂದುಳಿದಿದೆಯೆಂದೂ, ಹಾಗೆ ಹಿಂದುಳಿಯಲು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಅವರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಜಾತೀಯತೆಗಳೇ ಕಾರಣವೆಂದು ದೂಷಿಸಿದರು. ಇದು, ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಯೂರೋಪ್‌ನಂತೆ ‘ಅಭಿವೃದ್ಧಿ’ಪಡಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಬಹಳ ಜನ ಇಂಧಿನ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ, ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯಂಥಹವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯೇನೋ ತಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆ ನಿತೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಎಂದರಾದರೂ, ಅವರ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗ ಮೋದಿಯಿಂದ ಮರುಳಾದಂತಿದ್ದರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಆವರೆಗೆ ನಡೆದಿದ್ದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ, ಧರ್ಮ-ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತು ಆರಂಭಿಸಿ, ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಇವೆರಡೂ ‘ಅಭಿವೃದ್ಧಿ’ ಎಂಬ ಮಾಯಾಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಹೀಗಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ. ಈ ವಿವರಣೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಭಾರತದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಾಗರೀಕತೆ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಇತಿಹಾಸ, ಭೌಗೋಳಿಕತೆ, ಹವಾಮಾನ, ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ದೇಶ-ಕಾಲ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನಾವು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳೇ ಬೇರೆ; ಅದು ಪಶ್ಚಿಮದ ಸದಾ ಏರುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಜೀವನ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಪ್ರೇರೇಪಿತವಾದ ಸರಕು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾದರಿಯಾಗಿರದೆ, ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಸರಳ ಸಭ್ಯ ಜೀವನ ಮಟ್ಟದೆಡೆಗೆ ತುಡಿಯುವ ಜನತಾ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನಾದರಿಸಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾದರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೆಲವರು ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ತಲೆದೂಗಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರಾದರೂ, ಯೂರೋಪಿನ ‘ಭವ್ಯ’ತೆಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡ ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ಈ ‘ಸಮಾಜವಾದಿ ಪುರಾಣ’ ಶ್ರವಣ ಸುಖಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಹವಾಗಿ ಕಂಡಿತೆಂದೇ ನನ್ನ ಅನುಮಾನ.

ಆದರೆ ೨೦ರ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಸುದ್ದಿ ‘ಅಭಿವೃದ್ಧಿ’ ಕುರಿತ ನನ್ನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ದುರಂತಮಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತು

ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಗಾಬರಿಗೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಮಾಜಿ ಸಹ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ಆಘಾತವುಂಟು ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮೆಲುಕು ಹಾಕಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದೆಯೋ ನಾನು ತಿಳಿಯೆ! ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ದುರಂತ ಈ ದರಿದ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಒಂದು ಗೋಳಿನ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಮರೆತುಹೋಗಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಳಗದವಾರಾರೂ ಈ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಟಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ-ಧಾರಾವಾಹಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ 'ಸುಖ'ಕ್ಕೆ ಮರಳಿರಬಹುದು. ಇವರು ಯೂರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದೊಡನೆ ಮಾಡಿದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸರಕುಗಳ ಖರೀದಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯಷ್ಟೇ ನಾನು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವೆ.

-೨-

ಉತ್ತರ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದಾದರೂ ಏನು? ಅಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಕೇಳಿರದಂತಹ ಜಲಪ್ರಳಯವೇ ಸಂಭವಿಸಿದೆ! ಇಡೀ ಊರೂರುಗಳೇ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಜಾರಿ ದಡ ಮೀರಿ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ನದಿಗಳಿಗೆ ಕುಸಿದುಬಿದ್ದಿವೆ. ಈ ಹಿಮಾಲಯ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೂರಾರು ಯಾತ್ರಾ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದ್ದ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಭಕ್ತರು, ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಸ್ಥಳೀಯರೊಂದಿಗೆ ಜಲಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಅನಾಮಿಕರಾಗಿ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಹೆಂಗಸರು-ಮಕ್ಕಳೆನ್ನದೆ ದೂರದ ದುರ್ಗಮ ಗಿರಿ-ಕಂದರ-ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಸಂಪರ್ಕ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸೇನೆ ಅದ್ಭುತವೆನ್ನಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಧನ-ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ, ಚಳಿ-ಮಳೆ-ಗಾಳಿಯೆನ್ನದೆ ದೇಶವಾಸಿಗಳ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಹೆದರಬೇಡಿ. ಬದುಕುಳಿದಿರುವ ಕೊನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದು ಅಭಯ ನೀಡಿದೆ.

ಜನ ಇನ್ನೂ ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅದಕ್ಕಿನ್ನೂ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಬೇಕು. ಸತ್ತವರೆಷ್ಟು, ಅವರ್‍ಯಾರು ಎಂದು ಇನ್ನೂ ಎಣಿಸಲು, ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸತ್ತವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಏರುತ್ತಿದ್ದು, ಅದು ಸಾವಿರಾರು ಆಗುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿದ್ದಂತಿವೆ. ಇದೊಂದು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂಭವಿಸಿರುವ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಪತ್ತು.ಈ ವಿಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂಧು ಬಳಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ದುಃಖಕ್ಕೀಡಾದವರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ, ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದವರಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆಶ್ರಯ-ಪರಿಹಾರ ಸಿಗಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಇದು ಹೇಗಾಯಿತು? ಏಕಾಯಿತು? ಎಂದು ನಾವು ವ್ಯವಧಾನದಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಈ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಅಕಾಲಿಕವಾದ ಭಾರಿ ಮಳೆ , ಅದರಿಂದುಂಟಾದ ಭೂ ಕುಸಿತ ಕಾರಣ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಕಾಲಿಕ ಮಳೆಗೆ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಡಗಳೇ, ಊರೂರೂಗಳೇ ಕುಸಿದು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುವಂತಹ ಭೂಕುಸಿತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೇನು? ನಾವು ಈಗ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಂತ್ರಜಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಹಿಸಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಧರ್ಮ-ಕರ್ಮಗಳ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಆಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪುನರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಬಳಸುವ ಮುನ್ನ ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೇ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಬಹುಶಃ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆವೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮಿತಿಗಳಿವೆ ಎಂದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವರು ನಾವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಅರಿವಿನಲ್ಲೇ ಧರ್ಮ-ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಸಮನ್ವಯಿಸುವುದು.

-೩-

ಅದಿರಲಿ, ಈಗ ದುರಂತ ಸಂಭವಿಸಿರುವ ಹಿಮಾಲಯ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನೇ ನೋಡಿ. ಅದು ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಎಳೆಯ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿ. ಅದು ಆಗಿರುವುದು ಪುಸುಕಲು ಪುಸುಕಲು ಆದ ಕಲ್ಲು-ಮಣ್ಣುಗಳಿಂದ. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಜೀವ ವಿಕಾಸವಾಗಿದೆ. ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಅಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ-ಆಧುನಿಕತೆ-ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ನಾವೇನು ಮಾಡಿದೆವು? ಅದು ಹೊರಲಾಗದಂತಹ ಮೂರ್ತ-ಅಮೂರ್ತ ಭಾರಗಳನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೇರಿದೆವು. ಜೊತೆಗೆ ಅದರ ಭಾರ ಹೊರುವ ಶಕ್ತಿ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕುಂದಿಸುತ್ತಾ ಹೋದೆವು. ನಮ್ಮ ಸುಖ-ಸಂತೋಷಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆಯು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ 'ಮಜಾ' ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಎದ್ದವು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೂ ರಸ್ತೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದವು. ಪ್ರವಾಸ, ಮನರಂಜನೆ, ಭೋಗ, ಭೂ-ವ್ಯವಹಾರ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಉದ್ಯಮ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಎಂದೆಲ್ಲ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಶುರುವಾದವು. ಹೊರಗಿಂದ ಜನ ಪ್ರವಾಹೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕರೇನೂ ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಧರ್ಮವನ್ನು ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಟ್ಟು, ಹಿಂದೆ ವಿರಾಗಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧಕರು ಮಾತ್ರ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವ್ಯವಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯಲ್ಲೋ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೋ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ದೂರದ, ಆಳದ ದುರ್ಗಮ ಪವಿತ್ರ ತಾಣಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸಕಲ ವೇಗ ವಾಹನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಜನಸಮೂಹವನ್ನು ನುಗ್ಗಿಸತೊಡಗಿದರು. ದೇವ ಪ್ರಯಾಗದಾಚೆ ದೇವಲೋಕವೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಜನರ ಜಾಗತಿಕ ಸಂತೆಯೇ ನಿತ್ಯ ನೆರೆಯತೊಡಗಿದರೆ? ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಂತಾಗಿರಬೇಕು! ತನ್ನಲಿರುವ ರುದ್ರ ಪ್ರಯಾಗವೆಂದರೇನೆಂದು ಹೇಳುವ ಬಯಕೆಯಾಗಿರಬೇಕು!

-೪-

ಈ ವಿಪತ್ತು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಹಿಮಾಲಯ ತಜ್ಞ ಪ್ರಸೂನ್ ಜೋಷಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಕಿವಿ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕಿವುಡಾದವರಿಗೆ ಈಗ ಘರ್ಜಿಸಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದೆ. ನಾವು ಕೆಲವರು ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಉತ್ತರಕಾಶಿಯಿಂದ ಗಂಗೋತ್ರಿಯೆಡೆಗೆ ಪಯಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ವಾಹನದ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬರು ಸದಾ ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಜಾರಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸಣ್ಣ-ಪುಟ್ಟ ಹೆಂಟೆ ಮತ್ತು ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆಯ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಿಗೆ ಸರಿಸುತ್ತಲೇ ನಾವು ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು. ಹಿಮಾಲಯ ಬೂದಿ ಪರ್ವತ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವನೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಶಿವ ಬೂದಿ ಬಡುಕ. ಹಾಗೇ, ಸ್ಮಶಾನವಾಸಿಯೂ! ಆಗ ನಮಗೆ ಅಪರೂಪಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಎದುರಾಗುತ್ತಿದ್ದವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಯಾತ್ರಿಕರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೇ! ಆದರೆ ಇಂದು? ಆಗಿನ್ನೂ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂತೆ ಆರಂಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಣವೆಂಬುದು ಸಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಸೀರುಂಡೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿರುವ ಜನವನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ. ಹಾಗೇ ಸದಾ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲೋ-ಮಂಜಿನಲ್ಲೋ ಸ್ಫಟಿಕ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಕೇದಾರ-ಬದರಿ-ಗೋವಿಂದಘಾಟ್-ಉತ್ತರಕಾಶಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿರುವ ಗತಿ ನೋಡಿ. ಕೊಚ್ಚೆ-ಕೆಸರು-ಮಣ್ಣು-ಕಲ್ಲು-ಹೆಣಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅವು ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅವೆಲ್ಲ ಇನ್ನು 'ಸರಿ' ಹೋಗಲು ಬಹುಶಃ ಈ ದೇಶದ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸುಗಳು ಮೊದಲು 'ಸರಿ' ಹೋಗಬೇಕಿದೆ.

(೧೬ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ)

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೇ.

ಜೂನ್ ಸಂಚಿಕೆಯ ನಿಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆತ್ಮೀಯ, ವೈಯುಕ್ತಿಕ ನೋಟವನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಎಡೆ ಮಾಡಿವೆ: ನೀವು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ, ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಅವರು ಅಗ್ಗದ ಅಕ್ಕಿ, ಅಗ್ಗದ ಸಾರಾಯಿಯಂತಹ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಏನನ್ನಾದರೂ ಹೊಸ ಕಾಣ್ಕೆ ಎನ್ನಿಸುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಲ್ಲರೇ?

ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈಗಿರುವ ಮೂರು ಸ್ತರಗಳಿಂದ ಎರಡು ಸ್ತರಗಳಿಗಿಳಿಸುವ ಅವರ ಯೋಚನೆ ಅವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಹುದೇ? ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೂ ತತ್ವ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಎನ್ನುವ ನಿಮ್ಮ ಆಶಾಭಾವನೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಸಫಲವಾಗಬಲ್ಲುದೇ? ಕಾದು ನೋಡಬೇಕು!

–ಜಿ.ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ, ಮೈಸೂರು

ಒಂದು ಜನ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸದಂತೆ ತಂತ್ರ ಹೂಡುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಮೋದಿಯವರನ್ನು ಈ ದೇಶದ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕ, ದೇಶದ ಆಶಾಕಿರಣ ಎಂದೆಲ್ಲ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹೊಳಹುಗಳನ್ನು ತನ್ನೊಳಗಿರಿಸಿಕೊಂಡ ನಿಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು(ಮೇ ಸಂಚಿಕೆ) ಹಾಗೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಮತ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದುದರ ಬಗೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಸೊಗಸಾದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳಿಗಾಗಿ(ಜೂನ್ ಸಂಚಿಕೆ) ನಿಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

–ಎಂ.ಎಸ್. ರುದ್ರೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರಲ್ಲಿ ನೀವು ಆಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸಗಳು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದವುಗಳು. ಸರ್ಕಾರಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದರೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನೇ ಉಳಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇರಾದೆ ಇರುವ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನೀವು ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುವೆ.

–ಕೆ.ಪಿ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಬಜಗೋಳಿ

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಸಂಚಿಕೆಯೂ ತನ್ನ ಸತ್ವಯುತ ತಿರುಳಿನಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅರಿವಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮತ್ತು 'ಸಮಕಾಲೀನ' ಪುಟಗಳ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಒಳನೋಟಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಲಕುತ್ತವೆ. ಅವು ಹಲವು ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಏನು ಹೇಳುವಿರಿ ಎಂದು ಎದುರು ನೋಡುವಂತಿರುತ್ತವೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮಾದರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವ ನಿಮಗೆ ತುಂಬು ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

–ಬಿ.ವಿ. ಸುರೇಂದ್ರ, ಧಾರವಾಡ

'ಭಾರತ ಯಾತ್ರೆ' ನಾಟಕ ಕುರಿತ ನಿಮ್ಮ ಬರಹವು ನಾಟಕದ ರಚನೆ, ವಸ್ತು, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕತೆಗಳಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಲು ಯತ್ನಿಸದೆ, ದ್ವೇಷ, ಎಡ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ, ಶಂಕರ ವಿರೋಧಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಭಾರತೀಯನೊಬ್ಬನ ಯಾತ್ರೆ ಒಂದು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಂಕರ ವಿಜಯವಾಗಬಾರದೆ? ಶಂಕರರ ಬದುಕನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆಯಲೇಬಾರದೆ?

–ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಷಿ, ಮಂಗಳೂರು

ಮೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರನ್ನು ಕುರಿತ ನಿಮ್ಮ ನೆನಪಿನ ಲೇಖನ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಂಭತ್ತರ ದಶಕಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿತು. ಇಂದಿರಾ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮೋದಿಯವರನ್ನು ಕುರಿತ ನ್ಯಾ॥ ಕಟ್ಜು ಅವರ ಲೇಖನ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನಿಗೆ ಏಳು ಪುಟಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಿದ್ದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. 'ಹುಳಿಮಾವಿನ ಮರ ಮತ್ತು ನಾನು' ಪುಸ್ತಕದ ವಿಮರ್ಶೆ ಪಿ. ಲಂಕೇಶರ ಒಂದು ಮುಖವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಜಕಾರಣಿ–ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕಾಲೆಳೆದು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವ 'ಕಿಡಿಗೇಡಿ' ಅಂಕಣವಿಲ್ಲದೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಸಪ್ಪೆ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ.

–ಎಂ ಸುದರ್ಶನರಾಜ್, ಧಾರವಾಡ

'ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಲೋಕ': ಒಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಲೋಕದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇದನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವೆ.

ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಹಂತ, ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಗಂಡಿನ ನೆರಳಲ್ಲೇ ಬಾಳಬೇಕಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಇಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಾಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ ಸಲ್ಲದ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ವಧೆ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ಹಠ ತೊಟ್ಟಂತಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ, ದುಡಿಮೆಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ, ದೈಹಿಕ ಕಿರುಕುಳ, ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮತ್ತು ಆಸಿಡ್ ಎರಚುವ ಪ್ರಕರಣಗಳು.

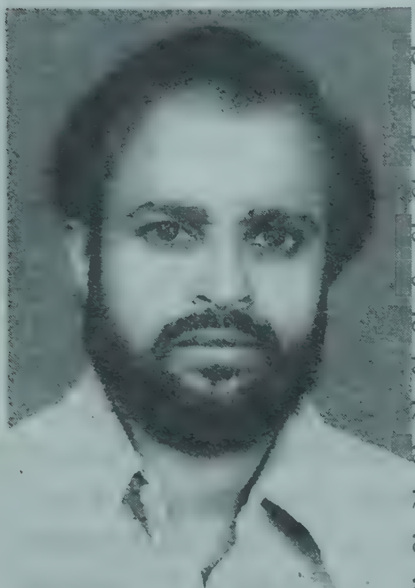
ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ಮಹಾನಗರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾದಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಅನುಭವ ಪುರುಷ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಬಹುದು. ದಿನೇ ದಿನೇ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಒದಗಿದ ಗಂಡು–ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡುವ ಕಾನೂನಿನ ಅರಿವು, ವೈವಾಹಿಕ ಬದುಕಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿರುವ ದಾಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದೆ. ಆದರ್ಶ ಕುಟುಂಬದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಗಂಡನ ಕಾಮತೃಷೆಯನ್ನು ತಣಿಸುವ, ತಾಯಾಗಿ, ಮನೆಗೆಲಸದವಳಾಗಿ, ಹಿರಿ–ಕಿರಿಯರೆನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಗಾಣದೆತ್ತಿನಂತೆ ದುಡಿದು ಬದುಕುವ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು, ಇದು ನನ್ನ ಬದುಕೂ ಹೌದೆಂಬ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೆ ಚೆಂದಗಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಇಂದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಬದಲಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ವಿವಾಹ ಮಹಿಳೆಯ ಜೀವನದ ಮಹತ್ವದ ಘಟ್ಟ. ಒಟ್ಟಿಗೇ ಬಾಳುವಲ್ಲಿ ಮನಸ್ತಾಪ, ವಿವಾದ ಜಗಳಗಳು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಅದೇ ನಿರಂತರ ಹಿಂಸೆಯಾದಾಗ, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಇಬ್ಬರೂ ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಕಾನೂನು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೊರಬಂದ ನೆಮ್ಮದಿ ಪಡೆಯುವ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸಮಾಜ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಮಹಿಳೆ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾದಾಗ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಕುಟುಂಬದೊಳಗೆ ಪುರುಷನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ

ಒಡೆದ ಮನಸ್ಸುಗಳಿದ್ದಾಗ ಕುಟುಂಬು ಒಡೆಯುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ದೋಷವನ್ನೂ ಮಹಿಳೆಯ ತಲೆಗೇ ಕಟ್ಟಲು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಅನೇಕ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಪುರುಷ ಸಮಾಜದ ಈ ಕುತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆ ಅರಿತಾಗ 'ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣೇ ಗೆಳತಿ' ಎಂಬಂತಹ ನಾಣ್ನುಡಿಗಳು ಒಡಮೂಡಿ, ಅವಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಬೇರುಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಮಹಿಳೆಯ ಈ ನಾಗಾಲೋಟ ಮುಂದುವರೆದಲ್ಲಿ ಅದು *ಓಲ್ಗಾಗಂಗಾ*ವನ್ನು ತಲುಪಿದರೆ ಅಚ್ಚರಿಯೇನಲ್ಲ.

–ಆರ್. ಮಂಜುಳಾ ದೇವಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು | ಚಿರ ಯುವಸಮಾಜವಾದಿ ಬಂದಗದ್ದೆ ರಮೇಶ್

ಅರವತ್ತು-ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಂಭತ್ತು-ತೊಂಭತ್ತರ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕ ಹೆಸರು. ನೇರ ನಡೆ ನುಡಿ, ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ವಕವಾದ ಸಂಘಟನಾ ಚಾತುರ್ಯ, ಹಠ ಮತ್ತು ಮುಂಗೋಪಗಳಿದ್ದರೂ ಸ್ನೇಹಶೀಲತೆಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು; ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆ ಹಿರಿಯ ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ನಾಯಕನಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಈ ಜೀವ ತೊಂಭತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತವೊಂದರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತೀರಿಹೋದಾಗ ಅವರ ಅಪಾರವಾದ ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗ ಶೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋದದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೇನಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ೫೨ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವರನ್ನು ಅವರ ಗೆಳೆಯರು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಯುವ ಸಮಾಜವಾದಿಯೆಂದೇ! ಅಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹ, ಲವಲವಿಕೆಯ ಜೀವ ಅವರದ್ದು.

ಬಂದಗದ್ದೆ ಎಂದೇ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರ ನಡುವೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ ರಮೇಶ್, ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಹಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಅವರ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ದಾದಿಯಂತೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿದವರು. ೭೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೀಸಾದಡಿ ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಸಹ ಬಂದಿ ಜೆ.ಎಚ್ ಪಟೇಲರನ್ನು ಮತ್ತೆ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ದಾದಿಯಾಗಿ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿದವರು. ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯೊಂದಿಗೆ ರಕ್ತ ಮಾಂಸವಾಗಿ ಬೆರತವರು. ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಂದಗದ್ದೆಯ ಸಣ್ಣ ರೈತ-ಪುರೋಹಿತ ಕುಟುಂಬವೊಂದರಲ್ಲಿ 'ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ' ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭವಾದ ೧೯೪೨ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ರಮೇಶ್, ತಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ ಸರಸ್ವತಮ್ಮ ಮತ್ತು ತಂದೆ ಮಹಾಬಲ ಭಟ್ಟರ ಉದಾರವಾದಿ ಜೀವನಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದವರು. ಅಜ್ಜಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರೆನ್ನದೆ ಸಕಲ ಜಾತಿಗಳ ಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವರಾದರೆ, ತಂದೆ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರಾಗಿದ್ದರೂ ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾ ಸಮಾಜದ ಸಕಲ ವರ್ಗಗಳೊಂದಿಗೂ ಸಂಪರ್ಕವಿಟ್ಟುಕೊಂಡವರು. ಹಾಗಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಬನುಮಯ್ಯ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಆರ್.ಸಿ. ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತೆತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದ ರಮೇಶ್ ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ನೇತೃತ್ವದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.

೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತಂದೆಯವರ ಮೇಲೆ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಊರಿನ ದಲಿತರೊಬ್ಬರ ಹೆಗಲ ಮೇಲೇ ಕೈ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಊರು ಬಿಟ್ಟ ರಮೇಶ್ ಎಂತಹ ಹಠವಾದಿಯೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಊರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತೀರಿಕೊಂಡ ೧೯೮೫ರಲ್ಲೇ! ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅದರ ಸಹ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಾಲಯವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಮನೆ-ಮಠ ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೋ ದಿನ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಜಾವಾಣಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಸಿಕೊಂಡು, 'ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭ' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಬರಿಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದುಂಟು. ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಗೆ ತೆತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ನಿಧನಾನಂತರ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಧೀಮಂತ ನಾಯಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಂ ಅವರ ಬಲಗೈ ಬಂಟನಾಗಿದ್ದ ರಮೇಶ್ ಪಕ್ಷದ ಕಛೇರಿಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ, ಎಲ್ಲ ಹಿರಿ-ಕಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಆಪ್ತ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಅವರು ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದ 'ಮಾನವ' ಸಮಾಜವಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ನಾಯಕರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರಮೇಶ್, ಸಾಗರದ ಬಿ.ಎಸ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್, ಎಸ್. ಎಸ್. ಕುಮುಟಾ, ಜಿ.ಆರ್..ಜಿ.ನಗರ್, ಬೇದೂರು ಶಾಮಭಟ್ಟರು,, ಹಂದಿಗೋಡು ವೆಂಕಟಗಿರಿಭಟ್ಟರು, ಮನೆಘಟ್ಟದ ಎಂ.ಸಿ. ಚೌಡಪ್ಪ, ಯಳಗಳಲೆ ಹುಚ್ಚಪ್ಪ, ಪ್ರಭಾಕರ ಕಾಳೆ, ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಮರಾಠೆ ಮುಂತಾದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಹೋರಾಟಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಇದೇ ಸೀಮೆಯ ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರಿಂದಲೂ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು. ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಕುಪ್ಪಗಡ್ಡೆ ಮರಿಯಪ್ಪನವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಂಗಾಪುರ ಭೂಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ೧೯೭೫ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಡೂರು ಭೂ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ರಮೇಶ್, ಈಸೂರಿನ ಬಳಿಯ ದುಗ್ಗಾ ಭೂ-ಚಳುವಳಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ೧೨ ದಿನಗಳ ಸೆರೆಮನೆವಾಸ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಜೆಪಿಯವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಾಂತಿ ಚಳುವಳಿ ರಮೇಶರ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದ ಒಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ತಿರುವು. .ಈ ಸಂಬಂಧ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ನವ ನಿರ್ಮಾಣ ವೇದಿಕೆಯ ಸಂಚಾಲಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಇವರು ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತರಾಗಿ ೨ ವರ್ಷ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಿರಿಯ ನಾಯಕರಾದ ಎಲ್.ಕೆ.ಅಡ್ವಾನಿ, ಮಧು ದಂಡವತೆ ಮುಂತಾದವರೊಂದಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಓದು ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗಳು ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವೊಂದನ್ನು ನೀಡಿತೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಂತರ ಇತರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರ ಪಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಲೀನವಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ರಮೇಶ್ ಅದರ ಯುವ ಘಟಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ನಂತರ ಪಕ್ಷದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ, ತದನಂತರ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನಿಗಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಒಮ್ಮೆ ನೈರುತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಸೋತರು. ನಂತರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ತಾವೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕೈಸುಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಒಡೆದಾಗ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ರಮೇಶ್, ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ 'ನವನಿರ್ಮಾಣ ವೇದಿಕೆ'ಯ ಸಂಘಟನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗಲೇ ' ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದರು.

ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸೋಲು-ಗೆಲುವು, ನೋವು-ನಲಿವುಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕಂಡಿದ್ದ ರಮೇಶರ ನೆನಪು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಒಡನಾಡಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಸದಾ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಚಿಲುಮೆಯೇ ಆಗಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದೆ.

–ರಾಮಮನೋಹರ, ಕೆಳದಿ

ಪರಿಸರ ಸಚಿವೆ ಜಯಂತಿ ನಟರಾಜನ್ ಅವರಿಗೊಂದು ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರ

ಇವರಿಗೆ:

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ನಟರಾಜನ್
ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವರು
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಹೊಸದೆಹಲಿ

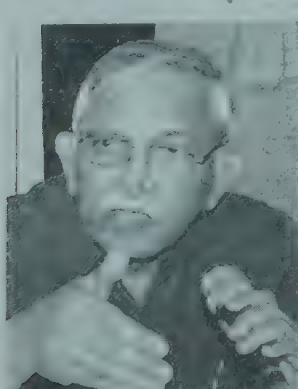
ಮೇ೧೫, ೨೦೧೩

ಪ್ರಿಯ ಶ್ರೀಮತಿ ನಟರಾಜನ್ ಅವರೇ,

ನನ್ನ ಹೆಸರು ಡಾ. ಎ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ನಾನು ೧೯೯೩ರಿಂದ ೧೯೯೬ರವರೆರೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಣುಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕನಾಗಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳುದ್ದಕ್ಕೂ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವೆ.

ಈ ಪತ್ರದೊಡನೆ ನಾನು ನನ್ನ ಶೈಕಣಿಕ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಸ್ವ-ವಿವರಗಳ ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಇರಿಸಿರುವೆ. ಇದು ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬಹುದು. ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಗತಿ ಮೈತ್ರಿರಿಕೂಟ(ಯುಪಿಎ) ಸರ್ಕಾರವು ೨೦೦೪ರಿಂದ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಲಿಖಿತ ಮತ್ತು ಈವರೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಡದ ಅಣುಶಕ್ತಿ ನೀತಿಯು ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕೆಲವರು ವಿಚಲಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಣಿತರು ಈ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಈವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ *ಹೆಡ್‌ಲೈನ್ಸ್ ಟುಡೇ* ಎಂಬ ಟಿವಿ ವಾಹಿನಿಯೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಭಾರತದ ಅಣುಶಕ್ತಿ ನೀತಿಯನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಅದು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯ 'ಸುಸ್ಥಿರ' ರೂಪ ಎಂದು ಅದನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಚುರುಕಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿ ನೀಡಿದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಘಾತಗೊಂಡೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈವರೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯಾಗಲೀ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ತಾಂತ್ರಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಮತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಪರವಾದ ಇಂತಹ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂದೆಯಾಗಲೀ, ಜನತೆಯ ಮುಂದೆಯಾಗಲೀ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ , ಅಣುಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಪ್ರದಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಒಂದು ಮೇಲ್ಮೈ ಮಟ್ಟದ ಮತ್ತು ಸ್ವಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ವಿಷಯ ಕುರಿತ ಎಲ್ಲ ಮುಖಗಳನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನ

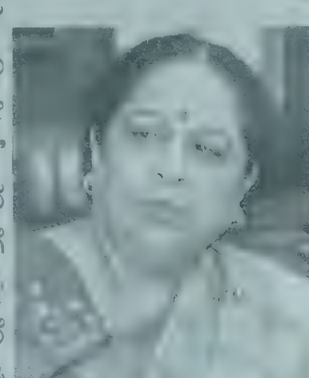

ಮಾಡಲು ಕೊಂಚಸಮಯಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಿರೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುವೆ.

ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳ ಸುಪರ್ದಿಯ ಸಚಿವರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಖಾತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ನಾವು ಸಾರ್ವಜನಕರು ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯ ಕುರಿತ ಔದಾಸೀನ್ಯತೆಯ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲದ ನಿಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಆತಂಕಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ನಿಮಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಈ ಖಾತೆಯ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಜೈರಾಂ ರಮೇಶ್ ಅವರು ಒಂದು ಭೇಟಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣೂ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವಿಧ ಸಂಗತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಸುರಕ್ಷತಾ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ 'ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನಾಗಿ ಅವರು ಫ್ರಂಚ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾರತ ಭೇಟಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಬಂದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಅರೇವ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜೈತಾಪುರದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಬಗೆದರು.

ಬಳಿಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ರಮೇಶರನ್ನು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯಿಂದ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿ, ಅಣುಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲಿನ ಅದರ ಸಾಧ್ಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಮಾತು ಕನಸಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜೈರಾಂರಿಗೂ ನೆನಪಿಸಬೇಕಾಶದುದರಿಂದ, ಈ ಪತ್ರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಅವರಿಗೂ ರವಾನಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಈಗ ತ್ವರೆಯಿಂದ ರವಾನಸುತ್ತಿತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ತಮಿಳ್ನಾಡಿನ ಕೂಡುಂಕುಳುಂ ಪರಮಾಣು ಸ್ಥಾವರದ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಕುರಿತಂತೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಪು. ಈ ತೀರ್ಪನ್ನು ಇದೇ ಮೇ ೧೩ರಂದು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗಾಗಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿರುವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಗೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನ ೨೪೨-೨೪೭ನೇ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ 'ನಿರ್ದೇಶನಗಳು' ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿನ ಪರಿಣತರು ಸಕಲ ಗಂಭೀರತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಗೆ ವಹಿಸಿರುವ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳಲು ತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಪರಿಣಿತಿ ತನ್ನ ಬಳಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅದಕ್ಕೆ ನೆಪವಾಗಕೂಡದು.

ಸಾರತಃ ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆಯಿಂದ ಆಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುವ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ, ಭಾರತದ ಜನತೆಯ ಸಾವು ಬದುಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆಯು ಓರ್ವ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ವೀಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಎಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ, ಅಣುಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸುರಕ್ಷತಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ತಮಿಳ್ನಾಡು ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮತ್ತು ಅಣುಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಗಳ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ಅದರ ಸದಸ್ಯರು, ತಂತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೆಲಸಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೇನೇ ಇದ್ದರೂ, ಸರ್ವ ಸಕಲ ಸುರಕ್ಷತಾ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಷಯಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದಂತಹ ನಾಲ್ಕು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮೂಹವೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ.

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯು ಹೇಗೆ ಈ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಸಂಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಅದನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುದೆಂದು ನೋಡಲು ನಾವು ಕೆಲವರು ಕಾತುರರರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ನನ್ನ ಈ ಪತ್ರ ತಲುಪಿರುವುದನ್ನು ನನಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸುವಿರಿ ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವೆ

ಗೌರವಾದರಗಳೊಂದಿಗೆ,

ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ
(ಡಾ.) ಎ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್
ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಅಣುಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ

(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಡಿಎಸ್ಸೆನ್)

ಅಸ್ಘರ್ ಅಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಲೇಖನ

ಭಾರತವೇ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ದೇಶ!

೧೪ನೇ ಮೇ, ೨೦೧೩ರಂದು ನಿಧನರಾದ, ಇಸ್ಲಾಮೀ ಸುಧಾರಕ ಲೇಖಕ ಮತ್ತು ಸಕ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ಅಸ್ಘರ್ ಅಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮೂಲಭೂತವಾದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನೊಡ್ಡುತ್ತಾ, ಇಸ್ಲಾಂನ್ನು ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪುನರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಲು, ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮತೀಯ ಸಾಮರಸ್ಯ ಕಾಪಾಡಲು ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಬದುಕನ್ನು ಮುಡಿಪಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಸ್ಲಾಂನ ಆರಂಭಿಕ ಕಾಲದಿಂದ ಆರಂಭವಾದಂತೆ ಇಸ್ಲಾಂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪುನರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಅವರ ಬರಹಗಳು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ಇಸ್ಲಾಂ ಸುಧಾರಕರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ಆಕರವಿದ್ದಂತೆ.

–ತುಫೈಲ್ ಅಹಮದ್

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕಾಲಿಡುವ ಬಹಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ, ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿಸುತ್ತ, ಇಸ್ಲಾಂ ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅಮೆರಿಕಾದ ವಿದ್ವಾಂಸ ಜೇಮ್ಸ್ ಕ್ಯು ವಿಲ್ಸನ್, ೯/೧೧ರ ನಂತರ, ಇಸ್ಲಾಂ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಾಲದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ: "ಪಶ್ಚಿಮ ಜಗತ್ತು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಜೊತೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜದ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವನ್ನಾಗಿಸಿತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ವ್ಯಕ್ತಿವಾದ ಅತಿರೇಕವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು. ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ, ಮುರಿದು ಬೀಳುವ ಮದುವೆಗಳು, ಹೆಚ್ಚಿದ ಅಪರಾಧಗಳು ಮತ್ತು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದ ಬೇರಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಇಸ್ಲಾಂ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದಾಗ, ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜದ ಅಧೀನನ್ನಾಗಿಸಿತು, ಅದಕ್ಕೆ ಅದು ತೆತ್ತ ಬೆಲೆ: ನಿರಂಕುಶಾಧಿಕಾರಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಧರ್ಮ ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ."

ಅಸ್ಘರ್ ಆಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರ ಹಾಗೆ, ಈಗ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಸುಧಾರಣಾವಾದಿಗಳು ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಒದಗಿಸಿದ ವ್ಯಾಪಕ ನೆಲೆಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾಂತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಈಗ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಾಳವಾಗಿ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಕಾಲ ಆರಂಭವಾದದ್ದು ೧೭೭೬ರಲ್ಲಿ, ಅಮೆರಿಕಾ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುದಾರರನ್ನು ಹೊರದೂಡಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಾಗ. ಈ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಶಾಸದ ಕಾರ್ಯ ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಹೊಸ ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಭಾರತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಏಷ್ಯಾದ ದೇಶಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದದ್ದು.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ಆಗಿದ್ದು ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ. ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಇರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಈವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸ್ವರೂಪಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತಾ, ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವೆನಸುವ ಆಳ್ವಿಕೆಯಾಗಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ. ೧೯೮೯ರಲ್ಲಿ, ಬರ್ಲಿನ್ ಗೋಡೆಯ ಪತನದ ನಂತರ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಕಡೆ ಜನರ ಒಲವಿನ ಅಲೆ ಎದ್ದು ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದವು. ನಂತರ ೯/೧೧ರ ದಾಳಿಯ ನಂತರ ಈ ಒಲವಿನ ಉಬ್ಬರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.

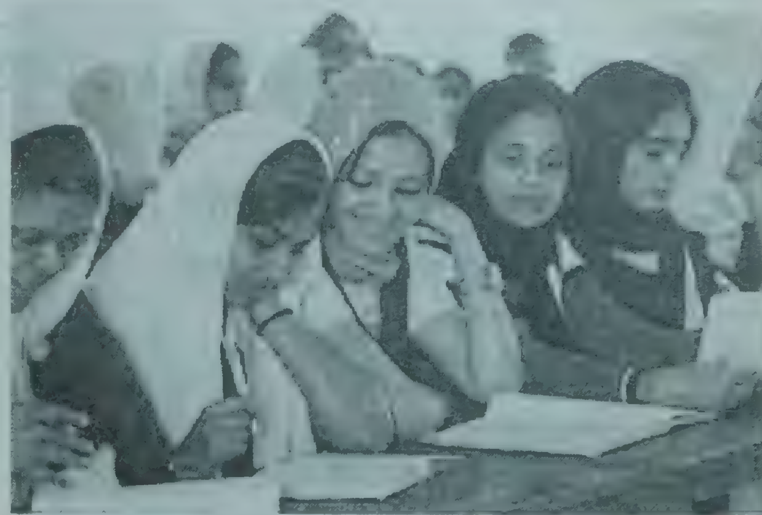
ಈ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಲು ನವದೆಹಲಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಕೊಂಡ ಅಮೆರಿಕಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಾರ್ಜ್ ಬುಷ್, ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಲಂಕಾರಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಬಲಯುತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದು,

ಅರಬ್ ವಸಂತಕ್ಕೆ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಒಂದು ಅಡಿಪಾಯದ ಕೊರತೆ ಅರಬ್ ವಸಂತ ಹೂ ಬಿಟ್ಟು ಅರಳುವುದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಿತು. ಆದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವೇದಿಕೆಗಳು ತನ್ನ ಜನರ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಸುಧಾರಣಾವಾದಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಪಂದನಶೀಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇಸ್ಲಾಂವಾದಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಒಂದು ಬಲವಾದ ತಡೆಗೋಡೆಯಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ: ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿನ ದೇವಬಂದಿ ಮದರಸಾಗಳು ಉಗ್ರವಾದಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದೇ ದೇವಬಂದಿ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯಗಳು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ, ಸರ್ ಸೈಯದ್ ಅಹಮದ್ ಖಾನ್ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ೧೮೫೭ರಲ್ಲಿ ಮುಘಲರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪತನದ ನಂತರ, ಇಸ್ಲಾಂನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಆಂದೋಲನಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದನ್ನು, ಮೌಲಾನ ಮಹಮ್ಮದ್ ಖಾಸೀಂ ನನೌತವಿ ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು. ಅವರು ದಾರುಲ್ ಉಲಂ ದೇವಬಂದ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಸಾವಿರ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಮೌಲ್ವಿಗಳ ತರಬೇತಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಇನ್ನೊಂದನ್ನು, ಸರ್ ಸೈಯದ್ ಅಹಮದ್ ಖಾನ್ ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು, ಅವರು ಅಲಿಘರ್ ಮುಸ್ಲಿಂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅದೊಂದು ಆಧುನಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೇಂದ್ರ. ಸರ್ ಸೈಯದ್ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ನಿಯತಕಾಲಿಕೆ ಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದರು. ಜೊತೆಗೆ, ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಅಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ತರಲು ಕುರ್‍ರಾನ್ ಕುರಿತು ಭಾಷ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದಲ್ಲಿನ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಸುಧಾರಣಾವಾದಿಗಳು, ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಒಡಮೂಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದವರಾದವರು; ಇವರ ಮುಂಚಿನವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಭಾವಗಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾರ ಕೆಲಸಗಳು ಇತಿಹಾಸ ತಜ್ಞ ರಾಮಚಂದ್ರ ಗುಹ ಅವರಿಂದಾಗಿ ಇತ್ತೀಚಿಗಷ್ಟೇ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದವೋ ಆ-೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ೪೪ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೆ ಮೃತಪಟ್ಟ-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸುಧಾರಕ ಹಮಿದ್ ದಳವಾಯಿ ಅವರ ಸಾಧನೆ, ಸರ್ ಸೈಯದ್ ಅವರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮುತ್ಸದ್ದಿಯೆನ್ನಿಸುವಂತಹದ್ದು. ದಳವಾಯಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಕಾಲದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಏಕರೂಪದ ನಾಗರಿಕ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯತೀತತೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಹಿಂದೂಗಳ ಜಾತ್ಯತೀತತೆ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಜಾತ್ಯತೀತ ತತ್ವದ ವಿರೋಧವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ; ಭಾರತದಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳು ಇರುವವೇ ಹೊರತು ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲ ಎಂದು ದಳವಾಯಿ ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನೇತರರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಒಂದೇ ತೆರನಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಅವರ ನಂಬಿಕೆ ಈಗ ನಿಜವಾಗತೊಡಗಿದೆ.

ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಇಸ್ಲಾಮೀ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹಲವು ರೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವ ಭಾರತ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಬಾಳಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಮುಸಲ್ಮಾನರು, ತಮ್ಮ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ವಿಸ್ತೃತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು

ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮುಸಲ್ಮಾನ ನಟ-ನಟಿಯರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ದಿಲೀಪ್ ಕುಮಾರ್, ಮಧುಬಾಲ ಮತ್ತು ಮೀನಾಕುಮಾರಿ ಎಂದು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯ ಈಗಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಚಲಿತ ಮೂಢ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ತಾಲಿಬಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಇಸ್ಲಾಮವಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದು ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣಾ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಆಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಾತಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೋತಿದೆ. ಸೈಯದ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಖಾನ್‌ಗಳು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಮುಸಲ್ಮಾನರೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೇ, ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಮಶಾನಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ, ಸೂಫಿಗಳು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಕೆಳ ಜಾತಿಗಳಿಂದ ಬಂದ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಖಚಿತಗೊಳಿಸಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಸುಧಾರಕರು ಮೂಢ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಲು ನೆರವಾಗಿವೆ.

ಇಂದಿನ ಗಮನಾರ್ಹ ಇಸ್ಲಾಮೀ ಸುಧಾರಕರು ಮತ್ತು ಸಕ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತವೆನ್ನಿಸುವಂತೆ, ಇಸ್ಲಾಂನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ ಮೌಲಾನ ವಾಹಿದುದ್ದೀನ್ ಖಾನ್, ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ಮಸೀದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿದ ದಾವೂದ್ ಷರೀಫಾ, ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ವಿಗಳಿಗೆ ಸವಾಲೆಸದ ದಿಟ್ಟೆ ಶೈಸ್ತ ಅಂಬರ್, ಇಸ್ಲಾಂನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ಸೈಯದ್ ಸೈಯಿದಾ ಹಮೀದ್, ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಉಜ್ಮಾ ನಹೀದ್ ಮತ್ತು ಅವರಂಥವರು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮುಕ್ತ ವಾತಾವರಣದಿಂದಾಗಿ. ಆದರೆ, ಪಕ್ಕದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ತಾಲಿಬಾನೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ಜಾವೇದ್ ಘಮಿದಿಯಂತಹ ಸುಧಾರಕರನ್ನು ದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಂಬರ್, ಹಮೀದ, ನಹೀದ್ ಮತ್ತು ಷರೀಫಾ ಅವರ ಕೆಲಸಗಳು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿವೆ: ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತವಾದ ಒಂದು ಅನನ್ಯತೆಯ ಮುದ್ರೆಯುಳ್ಳ ಇಸ್ಲಾಮೀ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಒಡಮೂಡುವಿಕೆಗೆ ಭಾರತ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಸ್ಗರಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ತುಡಿದ್ದು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ!

(ಲೇಖಕ ತುಫೈಲ್ ಅಹಮದ್, ವಾಷಿಂಗ್‌ಟನ್ ಡಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿರುವ ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನ ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ)

(ಅನುವಾದ: ಎಂ.ಎಸ್. ರುದ್ರೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ)

(ಕೃಪೆ: *ದ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್*)

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನೆನೆಪಿನ ಮಾಲೆ-೮

-ಇಂದಿರಾ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಸಾಹಿತ್ಯ-ತೋಟಗಾರಿಕೆ-ಜಗಳಗಳ ನಡುವೆ ಮೊದಲ ಮಗುವಿನ ಸಂಭ್ರಮ!

ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ, ಹಲವು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಮನಸ್ಸುಗಳು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಬಂಧುಗಳ ಆವಜ್ಞೆಗಳು ಮಗ್ಗುಲು ಮುಳ್ಳಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಭಾದಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ, ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿಯನ್ನುದುರಿಸುವ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರರು, ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹಿ ತರುಣ ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಹೋಮಿಯೋಪಥಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಜೆ. ಲೋಬೋರವರು ಅವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಊಟಣಕೂಟವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಅವರವರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನೂ ಮೀರಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆದರಿಸಿದ್ದು, ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಎಂದಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಸುಗೆಯನ್ನು ಹೆಣೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ ಎನ್ನಿಸತೊಡಗಿತ್ತು.

ಈ ನಡುವೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನು ಗ್ರಂಥಾಲಯದಂತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಲ್ಲಾ ಎನ್ನಿಸಿ, ವಿಭಾಗವಾರು, ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ, ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ಭದ್ರಾ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರಕೂಟದವರಿಗೆ ವಿತರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡೆ. ಇದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರಿಗೂ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ನೆರವಾಯಿತು. ನನಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗೆ ಸಹಕಾರವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರದಿಂದ ಹಲವರಿಗೆ ನೆರವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೂ, ಅನೇಕ ಮೌಲಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಬವರು ಹಿಂತಿರುಗಿಸದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, "ಪುಸ್ತಕಮಂ ಪರಹಸ್ತಂ ಗತಂಗತಂ", ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿ ಸತ್ಯವೆನಿಸತೊಡಗಿತು.

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮನೆ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಸೋಣವೆಂದು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಆಲೋಚಿಸಿದೆವು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನೆಲ ಅಗೆದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ, ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಾತಿ ಮಾಡಿ, ನೀರು ಹಾಕುವುದು, ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವುದು ನನ್ನದಾಗಿತ್ತು. ಬೀನ್ಸ್, ಮೂಲಂಗಿ, ಬದನೆ, ಮೆಣಸು, ಗೋರಿಕಾಯಿ, ಸೊಪ್ಪು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಾವಿಬ್ಬರು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೆವು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಇವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಮಿತ್ರರೂ "ಓಹೋ, ಇನ್ನೇನು ತರಕಾರಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ", ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ, ನಾನು ಕಳೆ ಕಸ ಎತ್ತಿ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಪಕ್ಕದ ಬೇಲಿಯ ಹತ್ತಿರ ಮಾಡಿದ್ದ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಈಚೆ ಬಂದು, ಅವರ ಮನೆ ಬೇಲಿಗೆ ಕಸ ಬಿತ್ತೆಂದು, ನನಗೆ ಹಿಗ್ಗಾಮುಗ್ಗ ಬೈದಾಡಿದರು. ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಕೊಡಲಾಗದೆ ಅಳುತ್ತಾ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಆಗ ನನಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಿದವರು ಎದುರು ಮನೆಯ ಶಾಂತಮ್ಮನವರು. ಅವರು ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಗಳು ವಿಜಯಕಲಾ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ. ಶಾಂತಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, "ಆಕೆ ಹಾಗೇನೆ, ಆಕೆ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವೂ ಜಗಳವಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀನೇನು ಬೇಜಾರು ಮಾಡ್ಕೋಳಬೇಡ. ನಿನಗೆ ಏನೇ ತೊಂದರೆ ಆದ್ರೂ ನನಗೆ ಹೇಳು. ಆ ಮನುಷ್ಯ (ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನು ಕುರಿತು) ಮನೆಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರೆಂದರೆ, ತಲೆ ಎತ್ತದೆ ನಡೆದು ಹೋಗುವರು. ಅಂತ ಗೌರವಸ್ಥ". ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕಾಲೇಜಿಂದ ಬಂದ ನಂತರ ನನಗಾದ ಕಹಿ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. "ಆಯಮ್ಮಂಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಲೆ ಸರಿ ಇಲ್ಲ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದಿನ ಮನೆಯವ'ರೊಂದಿಗೆ ಜಗಳ ಕಾಯ್ತಾ ಇರ್ತಾಳೆ. ನೀನೇನು ತಲೆಗೆ ಹಾಕ್ಕೋಬೇಡ". ಎಂದು ತಬ್ಬಿ, ತಲೆ ಸವರಿದರು. ನೊಂದ ಮನಕೆ ತಂಪು ಎರೆದಂತಾಯ್ತು.

ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಿಂತನ ಬಳಗ'ಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಎಸ್. ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪ; ಎಡಗಡೆ ಕೆಳಗೆ ಇಂದಿರಾ

೧೯೬೫ರ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿಗಾಗಲೇ ನನಗೆ ಎಂಟು ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿತ್ತು. ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಧಿ, ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ಕಡೆಗೆ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಎಂದು ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ದಿನ ತುಂಬುವ ಅವಧಿ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೧ರಂದು ಯಥಾ ರೀತಿಯಂತೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದಾಕ್ಷಣ ಡಾಕ್ಟರ್, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ್ನು ಕರೆದು, "ನೀವು ಈಗಲೇ, ಓಲ್ಡ್ ಟೌನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ಮಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿ" ಎಂದರು. ಹೆರಿಗೆಯಾಗುವ ಯಾವ ಲಕ್ಷಣವೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸದೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇವರ್ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವರು ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಅಡ್ಮಿಟ್ ಆಗಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ತಯಾರಿ ಬಗ್ಗೆ, ನಾವೆಂದೂ ಯೋಚಿಸಿರಲೇ ಇಲ್ಲ! ನಾನು "ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಡ್ಮಿಟ್ ಆಗಬಹುದಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. "ಅಯ್ಯೋ ಹುಡುಗಿ, ನಿನಗೇನೂ ಹೆರಿಗೆಯ ನೋವಿನ ಸೂಚನೆ ಆಗ್ತಾ ಇಲ್ವೆ? ನಿನಗೆ ಹೆರಿಗೆ, ಈಗಲೋ - ಆಗಲೋ ಆಗುವಂತಿದೆ. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಟ್ಟೆ ತಗೊಂಡು ತಕ್ಷಣ ಅಡ್ಮಿಟ್ ಆಗಲೇ ಬೇಕು" ಎಂದರು. ಹೆರಿಗೆಯ ಹೊತ್ತು ಬಂದರೂ, ನನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಾಗ್ತಾ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಈಗ ಏನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಭಯವಾಗತೊಡಗಿತು. ಢವಗುಡುವ ಹೃದಯದೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆವು. ಆ ದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 'ಹಾಲುಬಾಯಿ' ಮತ್ತು ಪಕೋಡ ಮಾಡಿದ್ದು ಹಾಗೇ ಇತ್ತು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟು, ಒಂದೆರಡು ಸೀರೆ, ಟವೆಲ್ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು, ಸಿದ್ಧಳಾದೆ.

ಎದುರು ಮನೆ ಶಾಂತಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರೂ. ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬರಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ನಾವು ಮೂವರು ಆಟೋ ಹತ್ತಿ ನಿರ್ಮಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬಂದೆವು. ಎಲ್ಲಾ ಟೆಸ್ಟ್‌ಗಳು ನಡೆದವು. ಗಂಡಸರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲುಳಿದವರೊಂದಿಗೆ ಅಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆಗಿ ಉಳಿಯಲು ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಂತಮ್ಮನವರೇ ರಾತ್ರಿ ಪೂರ್ಣ ನನ್ನೊಂದಿಗಿದ್ದು, ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿ, ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಅಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಬಿ. ರಾಜಣ್ಣನವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ತಂಗಿದ್ದರು.

ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ೪ ಗಂಟೆ ನಂತರ ನನಗೆ ಹೆರಿಗೆ ನೋವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ನೋವು ಬರಲಾರಂಬಿಸಿದಾಗ ಲೇಬರ್ ವಾರ್ಡ್‌ಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿದರು. ಅದುವರೆಗೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಮುಖವನ್ನೇ ಕಂಡರಿಯದ ನನಗೆ ಲೇಬರ್ ವಾರ್ಡ್ ಕಂಡಾಕ್ಷಣ ಭಯ ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸಾಧನಗಳು, ಲೇಬರ್ ಟೇಬಲ್‌ಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬಂದು ನೋಡುವ ನರ್ಸ್‌ಗಳು, ನನ್ನವರೆಂದು ಯಾರು ಇಲ್ಲದ ಅವಸ್ಥೆ, ಅನಾಥ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಭಯ ಕಾಡತೊಡಗಿತು. ನನಗಿಂತ ಕಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನರ್ಸ್ ಆಗಿ ನಮ್ಮ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನೂ ಮುಜುಗರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರ ನಡುವೆಯೇ ನನ್ನ ಕಳೆದ ಜೀವನದ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಬಿಚ್ಚತೊಡಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದದ್ದು ನನ್ನ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಒಲವಿನ ಜೀವನ, ಕಣ್ಮುಂದೆ ಸುಳಿಯ ತೊಡಗಿದ ಮರುಕ್ಷಣವೇ, ನನಗೇನಾದರೂ ಆದರೆ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಹೇಗಿರುವರೋ? ಅಯ್ಯೋ ಹಾಗಾಗದಿರಲಿ ಎಂಬ ಆತಂಕ ಉಮ್ಮಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ೪೦–೪೫ ವಯಸ್ಸು ಮೀರಿದ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಕೈ ಸವರಿದರು. ನಾನು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟೊಡನೆ, ಅವರು – "ನಾನು ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ತಾಯಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿನೇ ಬಂದು ಹೇಳ್ದ, ನನ್ನ ಮಗ, 'ಮೊದ್ಲು ಹೋಗವ್ವ ನೀನು ಅಂತ ಕಳ್ಸದಾ, ನೀನೇನು ಭಯಪಡಬೇಡ, ನಾನು ಹನ್ನೆರಡು ಮಕ್ಳನ್ನ ಹಡದಿದೀನಿ, ೮ ಮಕ್ಳು ಇದ್ದಾವೇ, ೪ ಮಕ್ಕಳು ತೀರಿಕೊಂಡವು, ಇರ್‍ಲಿ ಅದು, ನಾನು ನಂಜೊತೆ ಇರೋಕೆ ಬಂದಿರೋದು" ಅಂದ್ರು. ಅವರ ಕೈಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದೆ.

ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ನೋವು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಓ ನಾನು ಸತ್ತೇ ಹೋಗ್ತಿನ ಅನ್ನಸಿತು. ಡಾಕ್ಟ್ರು, ಇಬ್ಬರು – ಮೂವರು ನರ್ಸ್‌ಗಳು ಬಂದರು, "ನೋವನ್ನು ಕೆಳ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಒತ್ತರಿಸು" ಎಂದೂ, ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. "ನಿನಗೆ ಎಂಥ ಮುಗು ಬೇಕು, ಗಂಡೋ, ಹೆಣ್ಣೋ? ಮಗುವಿಗೆ ಏನು ಹೆಸರಿಡಬೇಕು" ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನೋವು ಮರೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲಾಗದಂತೆ ನೋವು ಆವರಿಸಿತ್ತು. "ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಗು ಡಾಕ್ಟ್ರೆ!, ನಂಗೆ ಗಂಡೇ ಬೇಕು ಅಂತ ಇಲ್ಲ. ಬೇಗ ಹೆರಿಗೆ ಆದ್ರೆ ಸಾಕು" ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಮ್ಮೆಗೆ ಸುನಾಮಿಯಂತೆ ನುಗ್ಗಿದ ನೋವಿಗೆ ಮಗುವಿನ ಅಳುವಿನ ಧ್ವನಿ ಮಾರ್ದನಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿದೊಂದೇ ಜ್ಞಾಪಕ ನನಗೆ! ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲ.

ಅರೆ ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಾಗೊಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದರು. ನಾನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವುದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರೋ ಎಂಬಂತೆ. ಕಣ್ಣೊರೆಸಿ, ತಲೆಗೂದಲು ಹಿಂದೆ ಸರಿಸುತ್ತಾ, "ಇಂದೂ" ಎಂದಿದ್ದರು. ಘಳ್ಳನೆ ಕಣ್ಣೀರು ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿತು. ಆಯಾಸ ದೇಹವನ್ನು ಮಿಸಕಾಡಗೊಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಟವೆಲ್‌ನಿಂದ ಕಣ್ಣೊರೆಸಿದರು. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ತಾಯಿ ಶಾರದಮ್ಮ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಂದೆತ್ತಿ, "ಮಗು ಎಷ್ಟು ಚನ್ನಾಗಿದೆ ನೋಡು" ಎಂದರು. ಆ ಕ್ಷಣ ಮಗುವಿಗಿಂತ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಆಸರೆ ನನಗೆ ಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ದಿಂಬಿಗೆ ಒರಗಿಸಿ ಕೂರಿಸಿ, ಫ್ಲಾಸ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಲೋಟಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕುಡಿಸಿದರು. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಸುಗೂಸಿಗೆ ಬ್ರೆಡ್ ತಿನ್ನಿಸುವಂತೆ ನನಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿದರು. ಆ ಒಲುಮೆಯ ಆರೈಕೆ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಚೈತನ್ಯ ತಂದಿತು. ಈ ದೃಶ್ಯ ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲೇ ಮಡುಗಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ನೆನೆಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರುದುರಿದೆ.

ಮೊದಲ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ದಂಪತಿಗಳು

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಮೊದಲ ಹೆರಿಗೆಯ ಭಯ, ಆ ವೇಳೆಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಆಸರೆ, ಪ್ರೀತಿಯ ಒಡನಾಡಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನನ್ನ ಒಲವಿನ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಹತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಶಾರದಮ್ಮನವರೇ, ನನ್ನೊಡನೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು. ಅವರೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಊಟ–ತಿಂಡಿ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ದಿನಾ ಸಂಜೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬಂದು ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆಗಳಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊರಿಂದ ಅವರ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದ್ದರು. ನನ್ನನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಡಿಸ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಆಗುವ ಮುನ್ನಾ ದಿನವೇ ತೊಟ್ಟಿಲೊಂದನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಾಗೆ ನಾನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ನನ್ನ ಅವಳಿ ಜವಳಿ ತಂಗಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಚಕ್ಕರ್ ಹಾಕಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಧೈರ್ಯ ಬಂದುದಕ್ಕೆ, ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನೋಡಿದಕ್ಕೆ, ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು. ಹನ್ನೊಂದನೆ ದಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಡಿಸ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು, ಮಗುವನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ ಬಂದು ಮುದದಿಂದ ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಮನೆ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ, ಅರಸಿನದೋಕುಳಿ ಆರತಿ ಎತ್ತಿ ಒಳಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. **(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)**

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ ಆಗಸ್ಟ್ ಸಂಚಿಕೆ: ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷಾಂಕವಾಗಿ!

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ನಿಮ್ಮ *ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ* ಬರುವ ಆಗಸ್ಟ್‌ಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಮೂರನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದು, ಹೋದ ವರ್ಷದಂತೆಯೇ ಆಗಸ್ಟ್ ಸಂಚಿಕೆಯು ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಹೊರಬರಲಿದೆ. ಇದು ರಾಜಕೀಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧಿ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳಲ್ಲದೆ ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರಹಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯ ಸಂಪುಟವಾಗಿ ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಭಿಮಾನ ಓದುಗರು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ. ಜಾಹೀರಾತು ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ:

***ಹೊರ ರಕ್ಷಾಪುಟ**(ಬಹು ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ): ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. * ಒಳ ರಕ್ಷಾಪುಟಗಳು(ಬಹು ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ): ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. * ಒಳ ಒಂದು ಪುಟ(ಕಪ್ಪು ಬಿಳುಪು): ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. * ಅರ್ಧ ಪುಟ ಮತ್ತು ಕಾಲು ಪುಟಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮತ್ತು ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು.

–ಸಂಪಾದಕ

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ದುಡುಕು, ಆಗ್ರಹದ ವರ್ತನೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಜನಪರ ಕಾಳಜಿ, ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ತೊಡಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೊಂಚ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಭರವಸೆ ಇರುವುದೇ ಕಾರಣ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವರಾದರೂ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆವಾಗ ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ನಿಮಗಿದೆ ಅನ್ನದಿದ್ದರೆ ನಾವೆಂಥ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಳ್ಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳು?

೨. ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಎಂದರೆ:

ಅ) ನೀರು, ರಸ್ತೆ, ವಿದ್ಯುತ್ತು (ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಮಾಡದೆ) ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸರಬರಾಜಾಗುವಂತೆ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಬೇಕು. (ಈ ಮೂರು ಸಂಗತಿಗಳ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ

ಆ) ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಭೂಕಬಳಿಕೆದಾರರು ರೈತರಿಗೆ ಹಣದಾಸೆ ತೋರಿಸಿ ಕಬಳಿಸಿ 'ಬ್ಲಾಕ್' ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಟೆಕ್ ನೆಪದಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುವ ಫಸಲಿಗೇ ಕತ್ತರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗದಂತೆ ಬಿಗಿ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇ) ಅಂಗನವಾಡಿ, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್, ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮೊದಲಾದೆಡೆ ಇರುವ ದಿನಗೂಲಿ, ಗುತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಖಾಯಂ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಇವತ್ತಿನ ದಿನ ಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಾದರೂ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ) ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅದೂ ಕಾರ್ಯಸೌಧ, ವಿಧಾನಸೌಧಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ (ಖಾಸಗಿಯವರದೇ ಆದರೂ) ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದವರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಕೂಡದು.

ಉ) ಭಾಷೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಜಲ ಕುರಿತಂತೆ 'ಸಮಗ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ' ತರಲು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಡ ತರಬೇಕು.

ಊ) ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳ ಅಬ್ಬರ ತಪ್ಪಿಸಲು ಕಠಿಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಈಗಿರುವ ನಿಧಾನ ಗತಿ, ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಖುಲಾಸೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಉಗ್ರಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಋ) ತಿಮಿಂಗಲಗಳಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸಣ್ಣ, ಪುಟ್ಟ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ, ಅದೇ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯವೆಂಬಂತೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಬೇಕು.

ೠ) ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಫಲವಂತಿಕೆಯನ್ನೇ ನಾಶಮಾಡುವ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು.

ಎ) ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ನಕ್ಸಲೈಟ್ಸ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಚೂಲಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸದೆ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮಿನ ತರುಣರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಂಸಿಸುವ, ಅಪರಾಧದ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ತೊಡಿಸುವ ಸುಲಭೋಪಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಅದು ಮುಗಿಯದ ಕಥೆ. ತುರ್ತಿನಲ್ಲೇ ಆಗಬೇಕಾದ ನೂರಾರು ಕೆಲಸಗಳ ಹೊಣೆ ಇದೆ. ದುಡುಕದೆ ಸಹನೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುವ, ಮಾತಿಗಿಂತ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಈ ಕ್ಷಣದ್ದು.

–ಡಾ. ವಿಜಯಾ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಲೇಖಕಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು

ದಪ್ಪ ಚರ್ಮದವರಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸಾಬೀತಾಗಲಿ!

೧. ರಾಜ್ಯ ಕಂಡ ಅತ್ಯಂತ ಭ್ರಷ್ಟ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ನೆಮ್ಮದಿಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುವಂತಾಯಿತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ರಾಮಯ್ಯನವರ ನೇತೃತ್ವದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬೇರೆ ವಿಕಲ್ಪವಿಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಬಹುಶ: ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರೂ ಈ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕನಸು, ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ಹೆಸರಾದ ಸಿದ್ರಾಮಯ್ಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಏನೆಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದವರು. ಆದರೆ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೆಲವು ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸತನವನ್ನೇನೂ ತರುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಲಾರದೇನೋ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಪುಟ ರಚನೆಗೆ ಮೊದಲೇ ಮಹತ್ವದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಸಿದ್ರಾಮಯ್ಯ ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡದೆಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಅವರು ಒಬ್ಬ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಮನೋಭಾವದ ನಾಯಕರಾಗಬಹುದೇನೋ ಎಂಬ ಆತಂಕ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಕುರುಬ ನಾಯಕ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆಯೂ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಜನರು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿ ಬರಲಾರರೆಂದು ಆಶಿಸಬಹುದು.

೨. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ದರೋಡೆ ಮಾಡಿದವರು ಕಾನೂನಿನ ಹಿಡಿತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಬೇಕು. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ, ಕೋಮುವಾದಿ ಶಕ್ತಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣಕ್ಕೆ ತಡೆ, ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ದೈತ್ಯರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಮೋಚನೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆ, ಭೂಗಳ್ಳರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟೆಚ್ಚರ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನ ನಿವಾರಣೆ– ಹೀಗೆ ಇಂತಹ ಗುರುತರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ಸಿದ್ರಾಮಯ್ಯ ತಮ್ಮ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಳಂಕಿತರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವರು ಕಡೆಗೂ ಸ್ಥಾನ ಗಿಟ್ಟಿಸಿದ್ದು ರಾಜಿ ಕಬೂಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಅನಿವಾರ್ಯವೆನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ದಶಕದ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತೆಂದೂ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರಾಜ್ಯ ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ ಜೊತೆ ಪೈಪೋಟಿಗಿಳಿದಂತೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಹೊಸ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದ ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ ಮಾಡಿದ್ದು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೇ ನಡುಕ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೂ ಲಜ್ಜೆಗೇಡಿಗಳು ವಿಧಾನ ಸೌಧದತ್ತ ಸುಳಿಯದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಒಂದೇ ಸಾಧನೆ ಎನ್ನುವಂತಾಗದಿರಲಿ. ಸಿದ್ರಾಮಯ್ಯ ನೇತೃತ್ವದ ರಾಜ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರು ದಪ್ಪ ಚರ್ಮದವರಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸಾಬೀತಾಗಬೇಕಿದೆ, ಅಷ್ಟೇ.

–ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ, ರಾಮದುರ್ಗ

ಅನುವಾದಕರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕರು

ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿ!

೧. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಕುರಿತು ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರು ಜನಪರ ಹಾಗೂ ಜಾತ್ಯತೀತ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಭರವಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಕುಳಿತ ಕುರ್ಚಿಯ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ದುಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬದಲಾಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ನಡೆಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಕುರಿತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ತಳೆದ ನಿಲುವುಗಳು, ಸಂಪುಟದ ಸಚಿವರೊಬ್ಬರು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಸಚಿವನಾಗಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದು, ದಾಸೋಹ ನಡೆಸುವ ಮಠಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಧನ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದ್ದು ಇವೆಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರಳಿನಂತೆ ಕಾಣಿಸಿ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರೆಯು ವುದೇನೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಇಂಥ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ದಿಟ್ಟವಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ.

೨. ಅದರ ಆದ್ಯತೆಗಳು ಹೀಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದು:

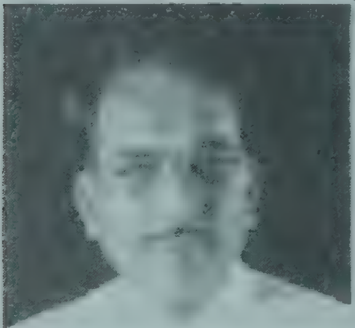
- ಅನ್ನ, ಸೂರು, ಉದ್ಯೋಗ ಇಲ್ಲದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.
- ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆಗೆ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಆರೋಗ್ಯ/ಶಿಕ್ಷಣ/ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ/ನೆರೆ, ಬರ ಪರಿಹಾರದಂಥ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತುರ್ತಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ತರಬೇಕು.
- ಕುಂದಾಪುರದ ಬಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆಯೊಬ್ಬರ ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಕೊರಗ ಮಹಿಳೆಯೆಂದು ಪುರೋಹಿತರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಲೊಪ್ಪದೆ, ಕೆಲಸದವರು ಉಂಡೆಲೆ ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಇಂಥ ಜಾತಿ ನಿಂದನೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ದಿನ ನಿತ್ಯ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಜಾತಿ ಅವಮಾನ/ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವಂತಹ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

- ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಕ್ತಿಭೇದ, ಮಡೆಸ್ನಾನದಂತಹ ಅಮಾನವೀಯ ನಡಾವಳಿಗಳನ್ನು; ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು; ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧರ್ಮದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- ರಾಜ್ಯ ನಕ್ಸಲ್ ಪೀಡಿತ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಲಾಗಿದೆ. ಪೀಡಿತ ಎಂಬ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಸಶಸ್ತ್ರ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದವರ ಕುರಿತು ತಕರಾರುಗಳೇನೇ ಇರಲಿ, ಅವರದು ರಕ್ತ ದಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ/ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ನಾಗರಿಕ/ಮಾನವ ಹಕ್ಕು ನಿರಾಕರಣೆ, ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ – ಹೀಗೆ ಇಂಥ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರು ಹೋರಾಟ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೋ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ನಕ್ಸಲರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು.

– ಡಾ. ಎಚ್. ಎಸ್. ಅನುಪಮಾ
ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತಿ

ಜನನಾಯಕನ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು...

೧. ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದೊಡನೆ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮದ ಮಠಾಧಿಪತಿಗೆ ತಲೆಬಾಗದೆ, ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ, ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ, ಸತ್ಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು ಜನತಂತ್ರದ ರಾಜ ನೀತಿ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ, ಹಾಗೂ ಜನನಾಯಕನ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಲು ಈ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ೧. ನಮ್ಮ ನಡೆ, ನುಡಿ ಆಡಳಿತವೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ೨. ಅತ್ಯಂತ ಬಡವರಿಗೆ ಅಗ್ಗದ ಅಕ್ಕಿ ೩. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪ. ಪಂಗಡ, ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು, ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಗಮಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಸಾಲ ಪೂರ್ಣ ಮನ್ನಾ ೪. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ೫. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಬಾಕಿ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ೬. ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಅಡಿ ಸಹಾಯಧನ ಹೆಚ್ಚಳ ೭. ಗುಡಿಸಲು ರಹಿತ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ. ಸಮತೋಲನದ ಸುಭದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಲು ಸ್ವಜಾತಿ, ಬಂಧು–ಬಳಗ ಮತ್ತು ಕಳಂಕಿತರನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಿ, ತೂಗಿ ನೋಡಿ ಹಿರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಕಿರಿಯರನ್ನು ಜತೆಗೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ..

*) ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಅಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು, ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ಶುಲ್ಕ ಹೆಚ್ಚಳ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದು, ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚದೆ ಹೆಚ್ಚು ಸವಲತ್ತು ನೀಡಿ, ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದಂತಿದೆ.

*)ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಎರಡು ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರು ಹರಿಸಿ ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನರ ನೀರಡಿಕೆ ಇಂಗಿಸಿದ್ದು. ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಯಿಂದ ಮೈಸೂರು ನಗರ ವಾಸಿಗಳಿಗೆ, ನೀರು ನೀಡಿದ್ದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ತೋರಿದಂತಾಗಿದೆ.

*)ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದದ್ದು, ಗ್ರಾಮ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಕನಸು ನನಸು ಮಾಡುವಂತ ಆಶಯ ಮೂಡಿಸಿದೆ.

*)ಜಾತಿವಾರು ಜನಗಣತಿ ನಡೆಸಲು ಆದೇಶ, ಗುಟ್ಕಾ ನಿಷೇಧ, ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ರವಿವರ್ಮಕುಮಾರ್ ರವರ ನೇಮಕ, ಬ್ಯಾಕ್‌ಲಾಗ್ ಹುದ್ದೆ ಭರ್ತಿಯ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ದಿಕ್ಕಿನೆಡೆಗೆ ನಡಿಗೆಯಂತಿವೆ.

*) ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಕರ್ಮಕಾಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ನವರ ತಿಂಗಳ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ.

೨. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು:

ಅ)ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ. ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಿ. ಅನವಶ್ಯಕ ಖರ್ಚು ತಪ್ಪಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು.

ಆ) ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅನವಶ್ಯಕ ವರ್ಗಾವಣೆ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಮಾರ್ಗ ಸೂಚಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಸತಿ, ಕಛೇರಿ ನವೀಕರಣ, ಮತ್ತು ಹೊಸ ವಾಹನ ಖರೀದಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಬೇಕು.

ಇ) ವಿದ್ಯುತ್ ಸೋರಿಕೆ, ತೆರಿಗೆ ಕಳ್ಳರಿಂದ ತೆರಿಗೆ ವಂಚನೆ, ಶಾಲಾಮಕ್ಕಳ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ , ಸೈಕಲ್ ಖರೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಾರದಿಂದ ಸೋರಿಕೆ, ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭ, ಸಂಕೀರಣಗಳನ್ನು ಸ್ಟಾರ್ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು, ಅನವಶ್ಯಕ ಪ್ರವಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ವಿದೇಶ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಈ) ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವ್ಯವಹಾರ, ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಗುತ್ತಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ತಪ್ಪಿಸಿ ಗಣಕಯಂತ್ರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು.

ಉ) ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ನೇಮಕಾತಿ, ಬಡ್ತಿ, ವರ್ಗಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತಪ್ಪಿಸಲು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿ ಅದರ ವರದಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಊ) ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಪೂರೈಸಲು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ವಿಳಂಬದಿಂದ ಆಗುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಖರ್ಚು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಎ) ಸ್ವಚ್ಛ, ಸ್ಥಿರ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ರಹಿತ, ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ರೂಪಿತವಾಗಬೇಕು.

–ಎಂ.ಬಿ.ಜಯಶಂಕರ್

–ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಚಿಂತಕ/ಲೇಖಕರು

ಸಮಗ್ರ ಜನಾಂದೋಲನ ರೂಪಿತವಾಗಲಿ

೧. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದಿನ ಬಿಜೆಪಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲಿದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಭ್ರಷ್ಟತೆಯ ಆರೋಪ ಹೊತ್ತವರನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವ ಧೈರ್ಯ ತೋರಿರುವ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ರಚಿಸಿದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ, ಭರವಸೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಆಗದು. ಆದರೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪ್ರಸಾದ್, ಹೆಚ್.ಕೆ. ಪಾಟೀಲ್ ಮುಂತಾದ ಸಜ್ಜನ ಹಿರಿಯರು, ಕೃಷ್ಣ ಭೈರೇಗೌಡ, ದಿನೇಶ್ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಯುವಕರು ಇರುವುದು ಸಂಪುಟದ ಘನತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.

೨. ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ೧ ರೂ. ದರದಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ರಚಿಸುವ ಮೊದಲು, ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅಕ್ಕಿಯ ಜೊತೆಗೆ ರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಜೋಳ, ತೊಗರಿಬೇಳೆ, ಖಾದ್ಯ ತೈಲ ಹಾಗೂ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಮಾಡಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ. ಅಕ್ಕಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲೇ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ರೂಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ.. ಇದರಿಂದ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಕ್ಕಿ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ತೊಗರಿ ಹಾಗೂ ತೆಂಗು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೂ, ನೇಕಾರರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೂ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನೂ ಬಡಜನರಿಗೆ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರ ಈಗಲೂ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

ಗುಟ್ಕಾ ನಿಷೇಧ ಮಾಡಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ನಿರ್ಧಾರವಾದರೂ, ಇದನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸದಿರುವ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯ ಅಂಗೀಕಾರ ಅವಸರದ ಕ್ರಮ. ಗ್ರಾಮಾಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತೊಡಗಿಸಲು ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗಗಳಿದ್ದವು.

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೨೦೦೮ರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರ ತುರ್ತಾಗಿ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯಾಪಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ ವರ್ಗಾವಣೆ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಜನರ ವಲಸೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬರಡಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಗರ–ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟುವ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೇ ಜನರು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬದುಕುವ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲೂಟಿ ತಪ್ಪಿಸಲೇಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸದಿದ್ದರೆ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಚ್ಚಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಲಿದೆ. ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿತನಕ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮೆಡಿಕಲ್, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೫೦ರಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು.

ಕೆಳ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸಲು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಆಂದೋಲನದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಇಂತಹ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆ, ರೈತರ ಜಮೀನು ಖಾತೆ ಬದಲಾವಣೆ, ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ, ಅರಣ್ಯೀಕರಣ, ಮಳೆ ಕೊಯ್ಲು, ಸೌರಶಕ್ತಿ ಬಳಕೆ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇಂತಹ ಆಂದೋಲನ ರೂಪಿಸಿದಾಗ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ, ಸಾಹಿತಿಗಳ, ಚಿಂತಕರ, ಹೋರಾಟಗಾರರ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಬೇಕು. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಗೆ ಮಿತಿ, ಚಿನ್ನದ ಖರೀದಿಗೆ ಮಿತಿ ಹಾಕುವುದು ಇಂದಿನ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯ.

ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆ ಹೊಂದಿರುವ ಚರಾಸ್ತಿಯ ವಿವರ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುವ ಎಲ್ಲ ಚರಾಸ್ತಿಯ ವಿವರಗಳು ಒಂದೇ ಪಟ್ಟಾ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ ಇರುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ ಆಗಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕವೇ ಒಡೆತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೂಲ ದಾಖಲಾತಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು.

–ಆರ್.ಪಿ. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ, ಹಾಸನ

ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ರೈತ ನಾಯಕರು

ದಾಖಲೆ

ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜಿಎಸ್ಸೆಸ್ ನೀಡಿದ ಮನವಿ ಪತ್ರ

ದಿ: ೧೧-೫-೨೦೧೩

ಇವರಿಗೆ:
ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ.
ಬೆಂಗಳೂರು

ಮಾನ್ಯರೇ,

ವಿಷಯ: ಶತಮಾನ ದಾಟಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಪುನರ್‌ನವೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ.

ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕುಸಿದಿರುವುದರಿಂದ ಪೋಷಕರ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸುಕೃತ. ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಅನೇಕರು ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲೇ ಇರುವ ಸತ್ಯ.

ಆದರೆ ಇಂತಹ ಶತಮಾನ ದಾಟಿದ ಅನೇಕ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳು ಇಂದು ತೀರಾ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿವೆ. ಕೆಲವನ್ನು ಮುಚ್ಚುವ ಯೋಚನೆಯೂ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ತಾಲೋಕಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಶತಮಾನ ದಾಟಿರುವ ಸುಮಾರು ೧೭೫ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ನವೀಕರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೋಷಕರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ತಂಡವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ಶಾಲೆಗೆ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಶತಮಾನ ದಾಟಿದ ಈ ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾದರಿ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತವೆ. ಶತಮಾನ ದಾಟಿದ ಇಂತಹ ಬಹಳಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು ವಿಶಾಲವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡ, ಆಟದ ಮೈದಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ವಿಶೇಷ ಅನುದಾನವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಪುನರ್‌ನವೀಕರಿಸಿ, ಮಾದರಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಕೆಳಕಂಡ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

೧. ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಕಟ್ಟಡ ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ: ಒಂದು ವೇಳೆ ಇವುಗಳು ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಕಟ್ಟಡಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದಿನ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ನವೀಕರಿಸಬೇಕು.

೨. ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳನ್ನು, ಆಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

೩. ಶಾಲೆಗೊಂದರಂತೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ, ಗಣಕ ಯಂತ್ರಗಳ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಚರಿತ್ರೆ-ಜನಪದಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಸಚಿತ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು, ಫಲಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿರುಚಿ ಮೂಡಿಸುವ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

೪. ಸಮರ್ಪಣ ಭಾವದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಸದರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಲಿ ಇರುವ ಅಧ್ಯಾಪಕರೆಲ್ಲರನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಈಗ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಬಲರಾದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾತ್ರ ತಾಲ್ಲೋಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನೇಮಕವಾಗುವ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಮೊದಲೇ ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ನೇಮಿಸಿದರೆ ಒಳಿತು. ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಿಷಯ ವಾರು ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ನೆರವು ನೀಡಲು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು.

೫. ನಿಯೋಜಿತ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರತಂಡ ಮೊದಲು ಒಂದು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದ ನಂತರ ಈ ತಂಡವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಮುಂದಿನ ೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು.

೬. ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ-ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೆರವು ಪಡೆದು ಅವರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನ ದಾಟಿದ ಶಾಲೆಗಳು ಹಾಗು ಸಮುದಾಯದ ಹೊಸ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇಂತಿ,

ಜಿ. ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಈ ಬುದ್ಧಿ-ಮನಸ್ಸುಗಳು 'ಸರಿ' ಹೋಗುವುದೆಂದರೇನು? ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸುಗಳಿಲ್ಲದವೆಂದು ಅಥವಾ ಅವು ಜಡಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾದ ಕೆಳಹಂತದವೆಂದೂ ನಾವು ನಂಬಿರುವ ಈ ಜಗತ್ತು, ಈ ಭೂಮಿ, ಈ ನೆಲ-ನೀರು- ಆಕಾಶ-ಸಸ್ಯ-ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಉಸುರುವ ಸಂದೇಶ-ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ಸಂತೋಷ-ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ, ಅರಿಯುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅದನ್ನೇನೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ನಾವೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಶಿಶುಗಳೇ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಆ ಶಿಶುತ್ವವನ್ನು ಮೀರಿ ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳೆಂಬುವನ್ನು ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಮಾತ್ರ ಹಂತಕರಾಗ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ (ದೇಶ-ಸಮಾಜದ) ಶಕ್ತಿ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದ ಸುಖ-ಭೋಗಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಗುಂಗು-ಮರುಳು-ಸೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆ ಶಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವೀಗ ಕಳೆದುಹೋಗಿರುವ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಕಿವಿ-ಮೂಗು-ಕಣ್ಣು-ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಿದೆ.

-೫-

ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ರೀತಿಯ ಜಲಮೂಲಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಈಗ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಅನೇಕ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಬೇಧಗಳು, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು-ಹೂಗಳು-ಕ್ರಿಮಿ-ಕೀಟ-ಪಕ್ಷಿ-ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂತತಿ ನಾಶವಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಹವಾಮಾನ-ಭೌಗೋಳಿಕತೆಗಳೇ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಕ್ಕೀಡಾಗಿವೆ. ಇದರ ಪರಣಾಮವಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಮೂಲ ಸಹಜ ಸೌಂದರ್ಯ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮೂಲ ಸಹಜ ಸೌಂದರ್ಯದ ಸೊಬಗನ್ನು ಸವಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ವಾಸ್ತು-ವಿನ್ಯಾಸಗಳ, ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳ ಕಟ್ಟಡ, ಈಜುಕೊಳ, ಗಾಜಿನ ಮನೆಗಳು, ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ತೋಟ, ನೆಡು ತೋಪುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸೌಂದರ್ಯವೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಕೊಂಡು ಮೈಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಜಲಪ್ರಳಯ ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಮೈಮರೆವಿನಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೫ ತರಹದ ಪರಿಮಳಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗಿವೆ ಎಂದು ಪರಿಸರ ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪರಿಮಳಗಳ ನಾಶದ ಸಂದೇಶ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾದೀತು? ಇಂದು ಪರಿಸರವಾದಿಗಳೆಂದರೆ ಜನರ(ಇವರಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಆಡಳಿತಗಾರರು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿವಾದಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞರು, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರುತ್ತಾರೆ) ಸಿಟ್ಟು ನೆತ್ತಿಗೇರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ವಿರೋಧಿಗಳು! ಅವರು ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಮರ ಕಡಿಯಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ತೆರೆಯಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಅಣುಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ! ಪ್ರಗತಿಯ ಹಾದಿಗೆ ಅಡ್ಡ ನಿಲ್ಲುವ ಶನಿಗಳು ಇವರು! ಅಲ್ಲಾ, ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿ ಮಾನವ ಜನ್ಮ ಪಡೆದಿರುವುದಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ, ಸುಖದ ಅಮಲೇ ಇಲ್ಲದಾದರೆ? ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡುವ ನಿರ್ಣಾಯಕ ತಪ್ಪೆಂದರೆ ಜನ ಎಂದೊಡನೆ ಇತರರ ಕಡೆ ನೋಡುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಆಡಳಿತಗಾರರು, ವಿಜ್ಞಾನಿ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳದರೂ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಅವರು ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲ ಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ, ಜನರಿಗಾಗಿಯೇ. ಆದರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ? ಏನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ನಾವೂ ಒಳಗೆ ಮರಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೇ! ಅವರ ಆಶೆ ನಮ್ಮ ಆಶೆ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಆಸೆಗಳಿಂದ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಆಸೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರಷ್ಟೆ! ಜನ ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ ಇದೀಗ ಬಂದಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದು ನಾಳೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ, ಇನ್ನಾವುದೋ ರೂಪದಲ್ಲಿ... ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ, ನಾವು ಹಿಡಿದಿರುವ ಹಾದಿಯದು.

-೬-

ಇದು ನೈತಿಕ ಉಪದೇಶದ ಮಾತಲ್ಲ ಅಥವಾ ಧರ್ಮೋಪದೇಶವೂ ಅಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪರಿಸರ ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಈಗ ಅರಿವಾಗಬೇಕಾದ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಇಂದು ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ, ಇಂದಿನ ಅದರ ಶಿಖರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ರೂಪ ಎಂದರೆ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ. ಅದು ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನವೂ ಹೌದು, ಧರ್ಮವೂ ಹೌದು. ಅದರದ್ದೇ ಕೊನೆಯ ಮಾತು. ಹಿಮಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಕಳೆದ ೩೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಮಾಲಯ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗೀರಥೀ-ಅಲಕನಂದಾ-ಯಮುನಾ-ಗಂಡಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ನದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ೩೦೦ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನೆಲ್ಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನಡೆದಿವೆ! ಪರಿಸರ ತಜ್ಞರು ಇದೆಲ್ಲ ಬೇಡವೆಂದರು. ಹಿಮಾಲಯದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರ ಭಾಗವೆಂದು ಇವರು ಗುರುತಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದರು.

ಆದರೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ವಿವಿಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಕಡತಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೇಕಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಲಾಭದ ಪಾಲಿದೆ.(ಲಾಭದ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆಯಷ್ಟೇ ಕಿತ್ತಾಟ, ಜಗಳ, ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ!) ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಕಿದೆ. ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುತ್ ಏಕೆ ಬೇಕು? ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ವೈಭವೋಪೇತ ಕಾರುಗಳು, ಹವಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಯಂತ್ರಗಳು, ಹೊಸ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಮೊಬೈಲುಗಳು, ಕ್ಯಾಮರಾಗಳು, ಕಂಪ್ಯೂಟರುಗಳು, ಮರ ಕಡಿಯುವ, ಬೆಟ್ಟ ಉರುಳಿಸುವ, ಮರಳು ಬಾಚುವ, ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಹೆಮ್ಮಾರಿ ಜೆಸಿಬಿ ಯಂತ್ರಗಳು, ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಸುಖಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಬಳಸಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು-ಉತ್ಪಾದಿಸಿದಷ್ಟೂ ಸಾಲದಾಗುವಷ್ಟು-ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಡವೇ? ಪ್ರಗತಿ ಎಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಉತ್ಪಾದನೆ-ಬಳಕೆಯ ಚಕ್ರ ಸದಾ ತಿರುಗುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಎನ್ನುತ್ತಿದೆ, ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ಪ್ರಕೃತಿ.

-೭-

ಜನ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ'ಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರತೀಕವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಮೋದಿ ಆಗಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿಯಾಗಿದೆ! ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಯಾತ್ರಿಕರನ್ನಷ್ಟೇ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಉತ್ತರಾಖಂಡಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದ ಅವರು ಅದೋ, ಕೇದಾರನಾಥ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿರುವ ದುರ್ಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಮತ್ತೆ ಭವ್ಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟುವ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಘ ಪರಿವಾರದ ಗೆಳೆಯರೇ, ಎಲ್ಲಿದೆ ಹಿಂದೂ ಕೋಮುವಾದ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಲ್ಲಾ, ಇಲ್ಲಿದೆ ನೋಡಿ ಅತಿ ಅಗ್ಗದ ಕೋಮುವಾದಿ ರಾಜಕಾರಣ. ಇದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಘೋಷಣೆಯೇ? ಇದೇ ರೀತಿ ಧೀರ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ರಾಮ ಮಂದಿರವನ್ನು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಕಟ್ಟಲಾಗದಿರುವ ಈ ಮಾತಿನ ವೀರರಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕಿದೆ: ಕೇದಾರವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವೀಕರಿಗೂ ಅಂತಿಮ ಗಮ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳ. ಅದು ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣದ ಜಾಗ. ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ದುರ್ಗಮ ದಾರಿಯ ಗುಂಟ ಆಗಿರುವ ಅನಾಹುತವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಇದೆಲ್ಲ ಏಕಾಯಿತೆಂದು, ಹೇಗಾಯಿತೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮರಳಿ ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಗೆ ತನ್ನಿರಿ. ಆ ಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ, ಕಟ್ಟೋಣ ಕೇದಾರವನ್ನು!

-ಸಂಪಾದಕ

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಯಾತ್ರೆ ಇತ್ಯಾದಿ

ಯೂರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದ ದಿನದಿಂದಲೂ ನಾನು ಟಿವಿಗೆ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಶಃ ನಾನು ಎಂದೂ ದಿನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಟಿವಿಯನ್ನು ಎಂದೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಉತ್ತರಾಖಂಡದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಜಲಪ್ರಳಯ. ಅದರಿಂದುಂಟಾಗಿರುವ ಸಾವು ನೋವು ಮತ್ತು ಈ ದುರಂತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಒಂದು ಚಿತ್ರಣ.

ಅಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಕೇದಾರನಾಥ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದೆ. ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಗೊಂಡೆ. ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಬಂಡೆಗಳು, ಮಣ್ಣು, ಕೆಸರು, ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳ ಹೆಣಗಳು ಮತ್ತು ಆ ಹೆಣಗಳ ವಾರಸುದಾರರ ವಸ್ತುಗಳು, ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬದುಕುಳಿದು ಏನನ್ನೋ ಅರಸುತ್ತಿರುವ ಹಿಮಾಲಯದ ನಾಯಿಗಳು... ರುದ್ರ ಭಯಂಕರವೆನ್ನಿಸುವ ಹಿಮಾಚ್ಛಾದಿತ ಪರ್ವತ ಶಿಖರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹುದುಗಿರುವ ಈ ಪುಟ್ಟ ದೇಗುಲ ಈ ಜಲಪ್ರಳಯದ ಭೀಕರತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗ ಹಿಮದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗುವ ಈ ದೇವಾಲಯದ ಸುತ್ತ ಸಣ್ಣ ಊರೊಂದಿದೆ. ಪಾಂಡವರು ಮತ್ತು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳವಿದೆಂಬ ಪ್ರತೀತಿಯೂ ಇದೆ. ಇದು ಸತಿ ಹೊತ್ತ ಶಿವ ನಡೆದಾಡಿದ ಜಾಗವೂ ಹೌದಂತೆ! ಇಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಉಬ್ಬಿ ಬಂದ ಬಂಡೆಯೊಂದರ ರೂಪವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವೆಂದು ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬದರಿಯಲ್ಲಿನ ಪೂಜಾರಿಗಳು ಕನ್ನಡದವರು ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ ನಮ್ಮದು.

ಇಂತಹ ಕೇದಾರಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಒಮ್ಮೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ. ನಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಗಭೂಷಣರೂ, ಅವರ ಕೆಲವು ಬಂಧುಗಳೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ಪದ್ಮಾಕ್ಷಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಅದೊಂದು, ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಈಗಲೂ ಮೈನವಿರೇಳಿಸುವ ಅನುಭವ. ನಾವು ಬದರಿ ನೋಡಿ, ಕೇದಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆವು. ಗೌರಿಕುಂಡವೆಂಬ ಬಿಸಿ ನೀರಿನ ಬುಗ್ಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊರಟ ನಾವು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸವಿಯಲು ಕುದುರೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕಿ.ಮೀ.ಗಳ ಪ್ರಯಾಣ ಆರಂಭಿಸಿದೆವು. ಸಂಘಟಕರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಜಲಪಾತವೊಂದರ ಬಳಿ ತಿಂದು ಮುಂದೆ ನಡೆದೆವು.

ಒಂದು ಕಡೆ ಹಿಮಪರ್ವತಗಳ ಸಾಲು ಸಾಲು. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಆಳದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಲಕನಂದಾ ನದಿ. ಅರ್ಧ ದಾರಿಯ ರಾಂಭಾರಾ ದಾಟಿ ಭೈರವಚೆಟ್ಟಿ ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ನಾಗಭೂಷಣರು ಸುಸ್ತಾದರು. ಅವರ ಬಹು ಹಿಂದೆ ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಯಾತ್ರಿಗಳು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ತಂಗಿಯರು ಮತ್ತು ಭಾವ ಡಾ. ಸಿ.ಆರ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ಮುಂದೆ ನಡೆದೆವು. ದೂರದಲ್ಲಿ ದೇಗುಲ ಕಾಣುವಷ್ಟು ದಾರಿ ಕ್ರಮಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲುಗಳೂ ಕುಸಿದಿದ್ದವು. ಆಮ್ಲಜನಕ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಏದುಸಿರು ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಓರ್ವ ಯುವ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ದೇಗುಲ ಮುಚ್ಚುವ ಸಮಯವೆಂದು ಹೇಳಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ದೇಗುಲದೆಡೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದು ಲಿಂಗ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿದ. ಆ ವಿರಾಟ್ ಪರ್ವತಗಳ ನಡುವೆ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಿಲಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಆ ದೇವಾಲಯದ ಸುತ್ತ ವಿರಳವಾದ ಜನಜೀವನ ನಡೆದಿತ್ತು.

ನಮಗೆ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದ ನಾಗಭೂಷಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಾತ್ರಿಕರದ್ದೇ ಚಿಂತೆ! ನಾಗಭೂಷಣರ ಬಂಧುಗಳು ಬಂದರು. ನಾಗಭೂಷಣ ಮಾತ್ರ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ! ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ನಾಗಭೂಷಣರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಘಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಹೊರಟೆವು. ಅವರು ನೋಡಿದರೆ ಮಧ್ಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನದಿ ಪಕ್ಕ ಬಂಡೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದಾರಿ ಯಾತ್ರಿಕರು ಅವರನ್ನು ಯಾರೋ ಅನಾಥ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೆಂದು ಅವರ ಪಕ್ಕ ನಾಣ್ಯಗಳ 'ಭಿಕ್ಷೆ' ಹಾಕಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ! ನಾವು ನಕ್ಕು ಅವರನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಹಿಂದಿದ್ದ ಇತರ ಯಾತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ಮತ್ತೆ ದೇಗಲುದ ಕಡೆ ಹೊರಟೆವು.

ಕೇದಾರದ ಆ ರುದ್ರ ರಾತ್ರಿ...

ಇದು ಇಂದು ಆ ಕೇದಾರ

ಈ ಸಹ ಯಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿಬ್ಬರು ಹಿರಿಯರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ದಟ್ಟಿ ಪಂಚೆಯುಟ್ಟೇ ಕೇದಾರಕ್ಕೆ ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಈಗ ದಣಿವಾಗಿ ಕುಸಿಯತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಮಧ್ಯದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಅವರನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಗುಲದ ಬಳಿ ಬಂದೆವು. ನಾಗಭೂಷಣ ಕುಸಿದು ದೇಗುಲದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲಿತ್ತೋ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಕಪ್ಪು ನಾಯಿ ಅವರ ಮೈಮೇಲೆ ಏರಿ ಅವರನ್ನು ನೆಕ್ಕತೊಡಗಿತು! ಹೆದರಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಹೋದ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೋರ್ವರು, 'ಅದು ಭೈರವ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದಿದೆ. ಹೆದರಬೇಡಿ!' ಎಂದು ಸಾಂತ್ವನಗೊಳಿಸಿದರು. ನಾವೆಲ್ಲ ದೇಗುಲ ಹೊಕ್ಕೆವು. ಮತ್ತೆ ದೇಗುಲ ತೆರೆದಿತ್ತು. ದರ್ಶನವೂ ಆಯಿತು.

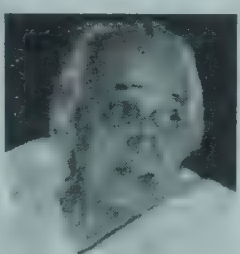
ಪಂಚೆ ಉಟ್ಟ ಸಹ ಯಾತ್ರಿಕರ ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಅದು ಪರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ. ಅವರು ವೈಷ್ಣವರಂತೆ. ಈ ಶೈವ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ತೊಂದರೆಗೇ ಆಹ್ವಾನವೇ ಎಂಬುದು ಅವರ ಆತಂಕ. ಎರಡು ಬೃಹತ್ ಪರ್ವತಗಳು, ಭರ್ರನೆ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಿರುಗಾಳಿ, ಸಂಜೆ ಕತ್ತಲು ಇಳಿದು ಮತ್ತು ವಾಪಸ್ ಗೌರಿಕುಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರೆವೆಂಬ ಭಯ ಬೇರೆ ಸೇರಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಮತ್ತಷ್ಟು ಆತಂಕಗೊಂಡೆವು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಂಡಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವೈಷ್ಣವ ಯಾತ್ರಿಕರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದಂತೆ, ತಮಗೆ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನತೊಡಗಿದರು. ನಾವು ಅವಸರಸರವಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ತಂಗಲು ವಸತಿ ಹುಡುಕತೊಡಗಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದ ಮೇಲೆ ಯಾರೋ ಬುಕ್ ಮಾಡಿ ಬರದೇ ಹೋಗಿದ್ದ ಬಿರ್ಲಾ ಅತಿಥಿ ಗೃಹದ ಒಂದು ಕೊಠಡಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿದೆವು. ಅವರು ಊಟ ಒಲ್ಲೆನೆಂದರು. ನಾವು ಹೊರ ಹೋಗಿ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಡಕಾಡಿದೆವು. ಬೀದಿಯೊಂದರ ಮೂಲೆ ಅಂಗಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಬೇಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದು ಅಸ್ವಸ್ಥ ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೆ ಒಂದು ಲೋಟ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಆ ಯಾತ್ರಿಕರು ತೇಲುಗಣ್ಣು ಮೇಲುಗಣ್ಣಾಗಿ ಉಸಿರಿಗೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರ ಮೈ ಕೈ ಬಿಸಿ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ನಾನು, ಪದ್ಮಾಕ್ಷಿ ಅವರನ್ನು ಓಡಿದು ಸಂತೈಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವರು ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದರು. ಅವರಿಗೆ ಹೃದಯಾಘಾತವಾಗಿತ್ತು... ನಮಗೆ ಏನೂ ತೋಚದಂತಾಯಿತು. ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಆಮ್ಲಜನಕ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಉರಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ಅತಿಥಿಗೃಹದ ಕಾವಲುಗಾರ ಬೇರೆ ತಾಕೀತು ಮಾಡಿದ್ದ. ನಾವು ಭಯಂಕರ ಚಳಿ-ಗಾಳಿಯ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲೇ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೃದಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳಾಗುವುದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಾ ಶವದ ಪಕ್ಕ ಮಲಗಿಕೊಂಡೆವು....

ಆ ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಮರೆಯಲಾಗದ ರಾತ್ರಿ... ಅದು ಕೇದಾರದ ಆ ರುದ್ರನ ರಾತಿಯೇ ಹೌದು...

-ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ

HOSA MANUSHYA, a kannada monthly solely owned, edited, published and printed by D. S. Nagabhushana, at HIG-5, Kallahally Extn., Vinoba Nagara, SHIVAMOGGA-577204. Printed at Ila Printers, Bengaluru-560 026 Ph. No:080-26757159

ತಿಂಗಳ ಸಾಲುಗಳು...

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದು ಅದಾವುದೋ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ. ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಇಚ್ಛೆ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಜಂಭದ ಮಾತು. ಆ ಜಂಭವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಜೀವಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಬಾಳುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಕಲಿತರೆ ಆಗ ನಾವು ನಾಗರೀಕತೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲನ್ನು ದಾಟಿದ ಮನುಷ್ಯರೆನಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

–ಡಾ. ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ

Regd. News Paper RNI No. KARKAN/2012/47568
Rgd No. KA/SK/SMG-1209/2013-15

ಇವರಿಗೆ \ To

If undelivered, please return to D.S. Nagabhushana, Editor, 'Hosa Manushya', 'HIG-5, 'Nudi', Kallahalli Extension. Vinoba Nagara, Shivamogga -577204 (Karnataka)

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ

ಆಗಸ್ಟ್, ೨೦೧೩(ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷಾಂಕ) ಸಂಪುಟ: ೩ ಸಂಚಿಕೆ: ೧

ಸಂಪಾದಕ : ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ

ಚಂದಾ ವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ. ೧೫೦/-(ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ) ರೂ. ೨೫೦/-(ಸಂಸ್ಥೆ/ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ) ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ: ರೂ. ೧೫/-

ವಿಳಾಸ: ಎಚ್.ಐ.ಜಿ-೫, 'ನುಡಿ', ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಬಡಾವಣೆ, ವಿನೋಬ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ-೫೭೭ ೨೦೪

ದೂ: ೦೮೧೮೨-೨೪೮೫೭೪ **ಸಂಚಾರಿ:** ೯೪೪೯೨ ೪೨೨೮೪ ***ಈ ಮೇಲ್:*** dsnagabhushana@gmail.com

ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

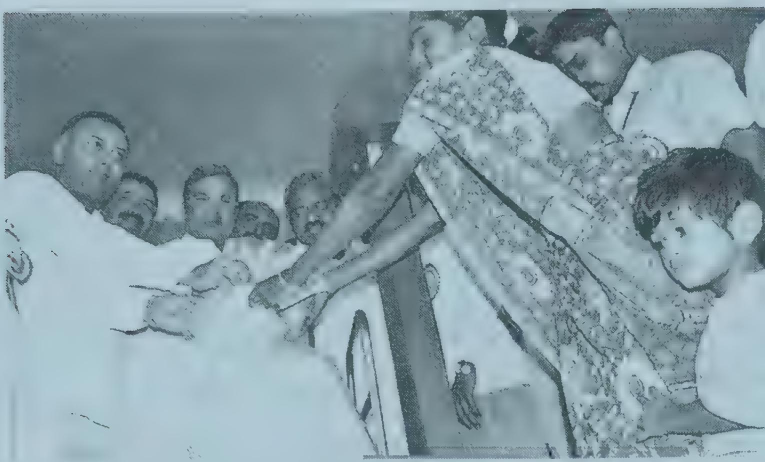
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ದ ಮೂರನೇ ವರ್ಷದ ಈ ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಳೇ ತಲೆಮಾರುಗಳು ಮರೆತೇ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಹೊಸ ತಲೆಮಾರುಗಳು ಕೇಳದೇ ಹೋಗಿರುವ 'ಸಮಾಜವಾದ' ಎಂಬ ವಿಚಾರಧಾರೆಗೆ ಬದ್ಧವಾದ,ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸಿದ್ಧವಾದ ವಸ್ತುವಿನಂತೆ ನೋಡದೆ, ಅದರ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸಾಹಸದ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳದೆ ಮುಂದುವರೆದಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿರುವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಪತ್ರಿಕೆ ಒಂದು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸಾಹಸವಾಗಿ ಆರಂಭವಾದರೂ, ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಸಾಮೂಹಿಕ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಬೆಳೆಯುವುದು ಎಂದರೆ, ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ;ಗುಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೂಡ. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ವಿಶೇಷಾಂಕಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖಕ ಸಮೂಹದ ಹರಹು ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಹಾಗೇ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಮತ್ತು ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿದ ಸಮೂಹ ಕೂಡ.

ಈ ಸಂಬಂಧ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಈ ಮೂರನೇ ವರ್ಷದ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೆನೆಯಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸಮೂಹವೇ ಇದೆ. ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಅಪೂರ್ವ ಡಿ'ಸಿಲ್ವ, ಮೈಸೂರಿನ ಬಿ. ರಾಜೇಶ್, ತುಮಕೂರಿನ ಕೆ.ಪಿ. ನಟರಾಜ, ದಾವಣಗೆರೆಯ ಡಿ.ಜಿ. ಪುಟ್ಟರಾಜು, ಧಾರವಾಡದ ಬಿ.ವಿ. ಸುರೇಂದ್ರ, ಹಾಸನದ ಆರ್. ಪಿ. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಬಿ.ಶಿವಕುಮಾರ್, ಮಡಿಕೇರಿಯ ರೋಹಿತ್, ರಾಮದುರ್ಗದ ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ, ಗೋಕಾಕದ ಅಜ್ಜಪ್ಪ ಬಿರಡಿ, ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ಎಂ.ಎಸ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಸಾಗರದ ಎಂ. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಪಿ. ವೀರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಇವರನ್ನು ನೆನೆಯಲೇಬೇಕು. ಈ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರು ಸಮಾಜವಾದದ ಹೊಸ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಈ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿ ತಂತಮ್ಮ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೆಲೆಯೂರಿಸುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲವೇ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಪರೋಕ್ಷ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ನನ್ನ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಪೂರಕವಲ್ಲದ ಇಂದಿನ ಜಾಗತಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಸಮಾಜವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಹಲವರಿಗೆ ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿ; ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ದೂಷಿಸುವುದೂ ಉಚಿತವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಈ ಕಾಲದ ಅನಾಹುತಗಳು, ಅದರ ಹಿಂದಿರುವ ವೈರುಧ್ಯಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಇದ್ದದ್ದೇ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ನಾವು ನಾವು ನಂಬಿದಂತೆ ಬದುಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ: ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹುದೆ? ಈ ನಾವು ಎಂದರೆ ಯಾರು, ಏನು? ಬದುಕು ಇವರು ಹೇಳುವಷ್ಟು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಮನುಷ್ಯನ ಸಂಘಜೀವಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಜೀವಿತ್ವ ಇರಬಲ್ಲುದೇ? ಇದೆಯೆಂದು ನಂಬುವವರು ಇಂದಿನ ನಿಜ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಅದು ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಥವಾ ಜಾಗತೀಕರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಅನಾಹುತ ಮತ್ತು ದುರಂತಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನಾದರೂ ಅವರು ಹೇಳಬೇಕು. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾವು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಒಂದು ಸಿದ್ಧ ವಸ್ತುವಿನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. 'ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್' ಮೂಲಕ ಗಾಂಧಿ ಹೇಳಿದ ಸತ್ಯ, ಅದನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಲೋಹಿಯಾ ಮಾಡಿದ ವಿಮರ್ಶೆ; ಹಾಗೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿದ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿ –ಇವುಗಳ ಸೂಲು ಹಿಡಿದು ನಾವು ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ನಮ್ಮ, ನಮ್ಮದೇ ದಾರಿ. ನಮ್ಮ ಈ ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಂದು ದಾಖಲೆ ಕೂಡ ಎಂಬುದನ್ನು ಓದುಗರು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಬಂದು ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತಿಸಬಯಸುವ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ 'ಹೊಸ ಮನಷ್ಯ' ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವರು ಈ ಸಂಬಂಧ ಕೆಲ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಯುವಜನ ಓದುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಬ್ಬರು ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಇದನ್ನು 'ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಪತ್ರಿಕೆ' ಮಾಡುವುದೊಳಿತು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕಾದವರು ಯಾರು? ಪತ್ರಿಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ ನಾನೊಬ್ಬನೇ? ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಕೈಸೇರುವ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೈಗಳು ಎಷ್ಟು ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ ನೀವು ಗಾಬರಿಯಾಗಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಆಪ್ತರ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರೆ ಅದೇ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾದೀತು. ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸೋದರ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ 'ಲೋಹಿಯಾ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಪ್ರತಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಪ್ಪಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಬರಲು ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಎರಡನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯಾದೀತು. ನಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಬಳಿ ಇಂದು ಹಣವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕೊಟ್ಟಾರು. ಆದರೆ ಅವರ ಬಳಿ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬಿಲ್‌ಕುಲ್ ಸಮಯವಿಲ್ಲ!

'ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ'ದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ...

ಸಮಾಜವಾದದ ಹೊಸ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಎಂದೆ. ಅದೇನೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಹಸವೇ ಆಗಬೇಕಿಲ್ಲ. ಕಲಿತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಭಾರಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಬಂದು, ನಮ್ಮ ಆ ಕಲಿಕೆಯ ಕಾಲದಿಂದೀಚೆಗೆ ಬದಲಾದ ಜನ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ನೋಡತೊಡಗಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹೊಳೆಯತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರ ಸರ್ಕಾರ ಆರಂಭಿಸಿರುವ 'ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ' ಯೋಜನೆ ಕುರಿತು ನಡೆದಿರುವ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನೇ ಗಮನಿಸಿ. ಎರಡೂ ಬದಿಯ ವಾದಗಳು ತಮ್ಮದೇ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅದರ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ನೋಟ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಹೊಮ್ಮಬಹುದಾದ ಹೊಸ ಸತ್ಯಗಳಿಗೆ ಎರವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಈ ದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗಳಿಸಿದ ಈ ೬೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಸ 'ಸಮೃದ್ಧಿ' ತಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಕಳೆದ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅದು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜನರ ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನ ಈಗಲೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಉಣ್ಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉಂಡವರಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಪೌಷ್ಠಿಕ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಬಾಧ್ಯರಾಗದೆ ಮಾರಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿ ಮೂರು ಅಪೌಷ್ಠಿಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾರತೀಯ ಮಗುವಂತೆ! ಆದರೂ ನಾವು 'ಜಾಗತಿಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಳೆದ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಶ್ರೀಮಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, 'ಹೊಸ ಸಮೃದ್ಧಿ' ನಮ್ಮ ನಗರಗಳ ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಚುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ (ನಮ್ಮ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಜನರಲ್ಲ!) ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೇ ಹೇಳುತ್ತಿವೆ.

ಇದು ವಿರೋಧಾಭಾಸದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ವಿರೋಧಾಭಾಸದಂತೆ ಕಾಣಲು, ಕಾಣುವ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬಡಿದಿರುವ ಹೊಸ ರಾವೇ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಲಾಭ ಪಡೆದಿರುವ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರು ಈ ಲಾಭದಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ಜನಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನೇ ಕಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳ್ಳರು, ಸೋಮಾರಿಗಳು, ದಡ್ಡರು, ಕಾಲದೊಂದಿಗೆ ಬದಲಾಗದ ಕರ್ಮಠರು, ಎಂದೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗದ 'ನಿತ್ಯ ನಾರಕಿ'ಗಳು ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಳತೆಯಿಂದ ದೂರೀಕರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಾವು ಕೂಡ ಆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಶ್ರೀಮಂತರಿಂದ ಹಾಗೇ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ದೂರೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೆವು ಎಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಇಂದಿನ ಈ ಮರೆವಿಗೆ ಕಾರಣ, ತಾವೀಗ ಯಾವ ಮತ್ತು ಎಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಆ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ತನ್ನ ಗುಣದಲ್ಲೇ ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ಅರಿವಿಗೇ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು. ನಮ್ಮನ್ನು ಅದು ನಮ್ಮಾಚೆಯ ಇತರರನ್ನು ವ್ಯವಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೊಂದಿಗೆ ಗಮನಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಸ್ವ-ವ್ಯಸನಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನವ ಲೋಕದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊರಗಿಟ್ಟು ಬಿಡುವಂತಹ ಪೊರೆಯೊಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅವರ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟ-ಕೂಗು-ನೋಟಗಳು ನಮ್ಮ ಲೋಕ ಸ್ಪಂದನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರದಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನವ ಸಂವೇದನೆಯ ಕೋಶದಲ್ಲೇ ಒಂದು ತೂತು ಕೊರೆದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಬಡವರಿಗೆ ತುತ್ತು ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಾರಾಸಗಟಾದ, ಏಕಮುಖವಾದ ಆ ರಭಸದ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?

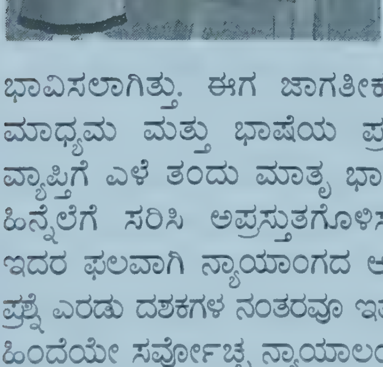
ಆದರೆ ಇಂತಹ ಅ-ಮಾನವ ಮರೆವು 'ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ' ಯೋಜನೆಯ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಂತೆ, ಅದನ್ನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸುವವರ ವಾದವೂ ಅಷ್ಟೇ-ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ-ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜನವರ್ಗವನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಅರೆ ಭಿಕ್ಷುಕ ವರ್ಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡಂತಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇಂದು ತಾನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಇವರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಇವರಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿಯ ಅನುಬಂಧವೆಂಬಂತೆ ಈ 'ಕರುಣೆ'ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಂತಿದೆ. 'ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ' ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವವರೆಲ್ಲ ಇದರಿಂದ ಬಡವರು ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುವವರಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಲೇ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಚಲಿಸಿದವರು. ಆದರೆ, ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಇತರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೇಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವವರು.

ಹಾಗೇ, ಉಚಿತವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದಾದದರೆ ಜನ ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಂಬುವವರು ಇವರಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಣ್ಮುಂದೆಯೇ ಇಂತಹ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿರುವಾಗ ಅವರು ತರ್ಕ, ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಮಾತುಗಳನ್ನೇಕೆ ನಂಬಿಯಾರು? ಹಸಿರು ಚೀಟಿ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಿನಂತಾಗಿರುವ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಶ್ರಮಜೀವಿ ವರ್ಗದ ಗಮನಾರ್ಹ ಭಾಗ ಏನಾಗಿದೆ, ಯಾವ ಮಾನಸಿಕತೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಎಡಪಂಥೀಯ ಘೋಷಣೆಗಳೆಲ್ಲ ಬರೀ ಪೊಳ್ಳು ಮಾತಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶೋಷಣೆಯ ಘೋಷಣೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಇಂತಹ 'ಪ್ರಗತಿಪರ' ರಾಜಕಾರಣ ಇಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಕರುಣೆಯ ರಾಜಕಾರಣವಾಗಿ ಅಶ್ಲೀಲಗೊಂಡು ತನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ವೋಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣದ ತಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನೇ ನಾಶ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ವೋಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಜಕಾರಣ ಶಾಶ್ವತ ಬಡವರ ಒಂದು ಕಳ್ಳ ಪಡೆಯನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಇವೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಭ್ರಷ್ಟಗೊಂಡು ಕುಸಿದುಬೀಳುವ ಹಂತ ತಲುಪಿದೆ. ನಿಜವಾದ ಬಡವರಿಗೆ, ದರಿದ್ರರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಹುಭಾಗ ಇತರರ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇಂತಹ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭ್ರಷ್ಟತೆ, ಅದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಾಗಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಲೌಕಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಒಡೆದಿಡುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಬಡವರ, ದರಿದ್ರರ ಸಮೂಹವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ

ಅನಾಹುತಕಾರಿಯಾದ ತನ್ನ ಮೂಲ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ, ಬಡವರ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಒರೆಸ ಹೋಗುವ ನಾಟಕೀಯ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದು ಮೂಲತಃ ಆತ್ಮದ್ರೋಹದ ಕೆಲಸವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಿಜ 'ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ'ದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಸಂತ್ರಸ್ತರಾದವರಿಗೆ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಂತಹವರು ಒಂದು ಕಾಲಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾವು ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲವರಾಗುವಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆಗೇ ಜಾರಿಯಾಗಿ, ಆ ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಅವು ರದ್ದಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಬಡವರನ್ನು, ನಿರ್ಗತಿಕರನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾ, ಅವರಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅರೆ ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ಬೇಳೆ ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಜನ ಬೇಸತ್ತು ಹೋಗಿದೆ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನ್ಯಾಯ, ಶೋಷಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳು ಇಂತಹ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಲೂಟಿ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ನೆಪಗಳಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಅರ್ಥ, ಘನತೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂದಿನ ನಿಜವಾದ, ಘನವಾದ ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಜಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಅದು ತನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಆವೃತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಈ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿಷವೃತ್ತ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆದು, 'ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ'ದಂತಹ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಂದು ಮಧ್ಯಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ರೂಪಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯದೇ ತಿನ್ನುವುದು ಪಾಪವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುವುದು ಸಮಾಜವಾದಿ ಸರ್ಕಾರದ ಧರ್ಮವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು 'ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ'ದಂತಹ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕುರಿತ ಮಾತಾಗಿರದೆ, ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುವ ಇಂತಹ ಎಲ್ಲ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನ್ಯಾಯ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗ ಬಲ್ಲುದಾಗಿದೆ. 'ಅಹಿಂದ' ನಾಯಕರೆನಿಸಿರುವ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗದ ಮಾತೇನಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಕೈ ಎತ್ತಿರಿ!

ಇಂತಹ ಸಮಯಸಾಧಕ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಬಲಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ನೀತಿ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೆ ಒಂದು 'ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ' ವರ್ಗದ ಹೊರತಾಗಿ, ಕನಿಷ್ಠ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಆಗಿರುವುದು ಸಹಜ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಜಾಗತೀಕರಣ ನೀತಿಯ ಫಲವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನ್ಯಾಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಎಳೆ ತಂದು ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಸರಿಸಿ ಅಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಆವರಣ ಸೇರಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎರಡು ದಶಕಗಳ ನಂತರವೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದಾಗಿದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರೂ, ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒಂದು ಉದ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಹೊರಟ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ 'ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ' ವರ್ಗವು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ವಿವಾದದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಾಗಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೇ ಭಂಗ ತಂದಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಪಾಲೂ ಇದೆ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲಿನ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲು ರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ದಶಕವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಇನ್ನು ಆ ಕುರಿತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಮಧ್ಯಂತರ ನಿಲುವು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಅರ್ಧ ದಶಕವೇ ಬೇಕಾಯಿತು! ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಮತೋಲನದ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಆದ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದಷ್ಟೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗವೂ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ.

ಅಂತೂ ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಸಂಬಂಧದ ತೀರ್ಪಿನ ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಕೊನೆಗೊಂದು ತನ್ನ ಮಧ್ಯಂತರ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತರ್ಕಿಸಿದಂತೆ ಪೋಷಕರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿರುವಷ್ಟು ಸರಳವಾದದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಅದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟು ವಿವಾದವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಳವಾದ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮಾತೃಭಾಷಾ ವಾದಿಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಆಶಾದಾಯಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನ ಪೀಠ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಎಂದರೇನು, ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿಗೂ ಎಂತಹ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ರಚನೆಯ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು ಎಂಬ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ತಮ್ಮ ವಾದ ಅಜೇಯ ಎಂದು ಬೀಗುತ್ತಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ಹುಸಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಆಘಾತಕಾರಿ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಮನವಿದಾರನಾದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ವೋನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ಮಧ್ಯಂತರ ತೀರ್ಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೆ ಬಿಮ್ಮನೆ ಕೂತು ಮಾತೃಭಾಷಾವಾದಿಗಳಿಗೂ ಆಘಾತ ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ನಂಬಿರುವ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕಳಕಳಿ ಇರುವುದಾದರೆ, ಅದು ಸರ್ವೋನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಈ ಮಧ್ಯಂತರ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಮಧ್ಯಂತರ ತೀರ್ಮಾನ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಪರವಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತಹ ಸಮರ್ಥ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರ, ಕಾನೂನು ಪಂಡಿತರ ತಂಡವನ್ನು ರಚಿಸಿ ತನ್ನ ವಕೀಲರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಈ ಅಂತಿಮ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ. ಹಾಗೇ ಈ ಸಂಬಂಧ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಂವಿಧಾನ ಪೀಠ ರಚನೆಯಾಗಿ, ಅದು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಸುವಂತೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಮಾತೃಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪರವಾಗಿರುವ ಲೋಹಿಯಾವಾದಿ ಪ್ರೊ. ರವಿವರ್ಮ ಕುಮಾರ್ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಬೇಕಿದೆ. ಹಾಗೇ ತಾವೂ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಸಮಾಜವಾದಿಯೇ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿ ಕಿಮ್ಮನೆ ರತ್ನಾಕರ ಅವರು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

–ಸಂಪಾದಕ

ಈ ಸಂಚಿಕೆ:

ರಕ್ಷಾಪುಟ: ರವಿ ಪ್ರಸಾದ್

ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಗಳು: ಸಿ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ್

ಸಹಕಾರ: **ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ** ಮತ್ತು **ಟಿ.ಎಲ್. ರೇಖಾಂಬ**

ಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಪಾದನೆ: **ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ**

ಮುದ್ರಣ: ಇಳಾ ಮುದ್ರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು

ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಸಮಾಜವಾದ ಯುವಜನತೆಗೆ ತಲುಪಬೇಕು

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕರೆ,

"ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ" ಮಾಸಿಕವು ಎರಡು ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಿ ಮೂರನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಶುಭಾಶಯಗಳು. ಪ್ರತಿ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಓದುಗರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವವರೆಗೂ ನೀವು ಮತ್ತು ಸವಿತಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಮನಗಳು.

ಪತ್ರಿಕೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ನಾನು ಮೊದಲು ಓದುವುದು "ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು" ಅಂಕಣವನ್ನು. ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಬಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನೆನಪಿನ ಮಾಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಲೇಖನಗಳು ಸಂಗ್ರಹ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಸ ಓದುಗರು (ಸಮಾಜವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿರದವರು), ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದುವುದು ಕಡಿಮೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಟೀಪಾಯಿ ಮೇಲೆ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಜೊತೆ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಮಾಸಿಕವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಬರುವ ಅತಿಥಿಗಳು 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಓದುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ಣರಂಜಿತ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ/ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ನಡುವೆ ಕೂತ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಅವರಿಗೆ ಜಂಕ್ ಫುಡ್‌ಗಳ ನಡುವಿನ ರಾಗಿರೊಟ್ಟಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಬಹುದೇನೊ ?

ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸದಾ ನನ್ನ ಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆಗೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಸರಳವಾಗಿರುವ ಸಾದಾ ಖಾದಿ ಸೀರೆಗೆ ಚೆಂದದ ಕಸೂತಿ ಮಾಡಿ ಟ್ರೆಂಡಿಯಾಗಿಸುವುದು ನೆನಪಾಗುತ್ತೆ.

ಸಮಾಜವಾದದ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಹೊಸಬರಿಗೆ, ಯುವ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಲು, ಅಂಕಣವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ. ಲೋಹಿಯಾರವರು, ಅವರ ಗೆಳತಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು, ಲೋಹಿಯಾರವರ ಮೂಲ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದೇನೊ!

–ಜಿ. ಮಲ್ಲಿಕಾ ಬಸವರಾಜು, ತುಮಕೂರು

ನಾವು ನಿಮಗೆ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ

ಎರಡು ವರ್ಷ ಪೂರೈಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾಸಿಕ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'ನ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ವರ್ಧಿಸಲಿ! ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರ ನಿರ್ಮಲ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸು ಆಗಾಗ ಹತಾಶವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸಹಜವೇ ಆದರೂ ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿ.

ವರ್ತಮಾನದ ತವಕ ತಲ್ಲಣಗಳಿಗೆ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತ ಸಮಾಜವಾದಿ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆ ಸಾಗಿ ಬಂದ ದಾರಿಯ ಹಿನ್ನೋಟ ಇಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯತ್ತ ಒಲವುಳ್ಳ ಯುವಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ, ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲು ಪತ್ರಿಕೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕರು ಎಂದರೆ ಏರು ಹುಬ್ಬಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಪತ್ರಿಕೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಆಡುಂಬೊಲವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಕಟುಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಪೈಪೋಟಿಯ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಂತೂ ಬಲಿಷ್ಠರಿಗೇ ಉಳಿಗಾಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನೇ ಜಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲೂ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'ನಂಥ ಕಿರು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಪೈಪೋಟಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲವಾದರೂ, ಬದುಕಿ ಉಳಿಯುವುದೇ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪತ್ರಿಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೂ ತಲುಪುವಂತಾಗಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಓದುಗರು ಒತ್ತಡ ಹೇರಬೇಕಿದೆ.

'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಅರಿವಿನ ಹೊಸ ದಿಗಂತದತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟಿರಲಿ. ಸಮಾಜವಾವಾದಕ್ಕೆ ಭವಿಷ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿರುವ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯದಿರಲಿ.

ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ, ರಾಮದುರ್ಗ

ಸಂತ್ರಸ್ತ ಜನವರ್ಗಗಳ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಲಿ

ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಹಂದಿಗಳು ನಡೆಸುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಮಾಜವಾದ ಸತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಡಂಗುರ ಬಾರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಸಮಾನತೆ ಇರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ಸಮಾಜವಾದವೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಲೆಂದೇ *ಹೊಸ* ಮನುಷ್ಯ ಹೊರಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಂದಿಗಳ ಸೋಕಾಲ್ಡ್ ಪ್ರಧಾನ ಧಾರೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ *ಹೊಸ* ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯ ಎಂಬ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟುವ ಮಾತು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾನು ಓದುವ ಅಷ್ಟೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ಬರವಣಿಗೆ ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಧಾರೆಯೇ ಸರಿ. ಹಂದಿಗಳ ಮುಖವಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದುವುದು ಸಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ಮಾತ್ರ. ಅವು ಹಗಲು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದನ್ನು ನಾನು ರಾತ್ರಿ ಅಥವಾ ಕಡೆಯ ಪಕ್ಷ ಮುಸ್ಸಂಜೆ ಎಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ನಾನು ಓದುವುದು *ಹೊಸ* ಮನುಷ್ಯದಂತಹ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನೇ.

ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯದಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಮಾಜವಾದದ ಜೊತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಹ ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ. ಅವು ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಇರಲಾರವು. ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಈಗ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ. ಎಡ ರಾಜಕೀಯವೂ ಕ್ರಮೇಣ ವೋಟು ಕೇಂದ್ರಿತ ರಾಜಕೀಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ವೇಳೆ, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ದುಡಿಯುವ ಜನ, ಮಹಿಳೆಯರು, ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರು, ರೈತರು, ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಸಂತ್ರಸ್ತ ಜನವರ್ಗಗಳವರು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಯಾರೂ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವವರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರೇ ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಇಟ್ಟವರು. *ಹೊಸ* ಮನುಷ್ಯ ಇಂತಹವರ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

–ಜಿ.ರಾಜಶೇಖರ್, ಉಡುಪಿ

ಸಂಪಾದಕರಿಂದ ಪಾಠ

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ 'ನವ ಮಾನವ' ಪತ್ರಿಕೆ ಆರಂಭವಾದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರನ್ನೂ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೂ ಬಹಳ ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದು ಸಮಾಜವಾದೀ ಪತ್ರಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಲೋಹಿಯಾರ ಬಗೆಗಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತಿತರ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಓದುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ ಸಮಾಜವಾದವೆಂಬುದು ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಮಗ್ಗುಲುಗಳನ್ನೂ ಸಮಷ್ಟಿಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಸ್ತು ವಿಷಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಹತ್ತಿತು. ಇದೊಂದು ರೀತಿ ನನಗೆ ಸಂಪಾದಕರು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿದ ಪಾಠ!

ಸಂಪಾದಕೀಯ, ಸಮಕಾಲೀನ, ದಾಖಲೆ, ತಿಂಗಳ ವಿಶೇಷ, ಇದು ಭಾರತ ಇದು ಭಾರತ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಕಣಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು

ಕಲಕಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ನಾನು ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಬುದ್ಧ, ಗಾಂಧಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಲೋಹಿಯಾರ ಬಗೆಗಿನ ಲೇಖನಗಳು ನನ್ನ ಅರಿವಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿವೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಇಂಥಾ ವಿಷಯಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರಲೇಇಲ್ಲ. ಹೊಸತನ್ನು ಕಂಡ ಬೆರಗಿನೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'ನಿಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್.

ಗಂಭೀರ ವಿಷಯಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ ಹಾಗಾಗಿ ಇಂಥಾ ಪತ್ರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಹಸದ ವಿಷಯವೇ! ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಸಂತಗಳನ್ನು ಕಂಡ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'ನಿಗೆ ಜನ್ಮದಿನದ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು. ಬಣ್ಣಗಳ ಹಂಗಿಲ್ಲದ ಸರಳವಾದ ಗಂಭೀರವಾದ ಪತ್ರಿಕೆ ನಿಧಾನವಾಗಿಯಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯರೆಲ್ಲರನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿ ಎಂದೇ ಎರಡು ವರ್ಷ ಪೂರೈಸುತ್ತಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ನನ್ನ ಹಾರೈಕೆ.

–ಟಿ.ಎಲ್.ರೇಖಾಂಬ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ

ಎದುರಾಳಿಗೆ ನೋವಾಗದಿರಲಿ

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಆಂದೋಲನ, ಸರಕಾರದ ಹಗರಣಗಳು, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಉದಾರೀಕರಣ ನೀತಿ, ಅಫ್ಜಲ್‌ಗೆ ಮರಣ ದಂಡನೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಆಳಕ್ಕಿಳಿದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಸಂಪಾದಕರ ಬರವಣಿಗೆಯು ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆಚಾರ್ಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ, ಬುದ್ಧ, ಬಸವ, ಗಾಂಧಿ, ಲೋಹಿಯಾ, ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆ ವಿವರಿಸುವ ಕ್ರಮ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಮೆರಗು ನೀಡಿದೆ.

ಹಣದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದುಗೂಡುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಇಂದು ಮಾನವನ ಬದುಕು ನಗಣ್ಯ. ಬಹುಪಾಲು ಮಾಧ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕೂಡ ಲಾಭ–ನಷ್ಟದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ನೀತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ನಡೆ–ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಶಿಸಿದ ಗಾಂಧಿ ಲೋಹಿಯಾರನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥವಾದ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ, ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಿಕವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ದಕ್ಕಿದ ಅರಿವು ಕೂಡಾ ಮಿತಿಯುಳ್ಳದ್ದು ಹಾಗೂ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವಾದದ್ದೂ ಇರಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂಶಯದ ಎಳೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಿಳಿದರೆ ಎದುರಾಳಿಗೆ ನೋವಾಗದೆ, ನೋವು ನಿವಾರಕ ಮದ್ದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು. ಇದು ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆಗೂ ನೆರವಾಗಬಹುದು.

ಅದರಂತೆ ನಾಡಿನ ಚಿಂತಕರು, ಬರಹಗಾರರು ಪತ್ರಿಕೆ ಬಿಂಬಿಸುವ ನಿಲುವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ, ಸಂವಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಂಪಾದಕರ ಜನಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಂಪಾದಕರು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ, ಸಮಯ ವ್ಯಯಿಸಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ತಪ್ಪದೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಪೂರೈಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರ ಶ್ರಮ ಬೆಲೆಕಟ್ಟಲಾರದ್ದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

–ಅಜ್ಜಪ್ಪ ಬಿರಡಿ, ಗೋಕಾಕ

ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಫಲ ಕೊಡಲಿದೆ

ಸಮಾಜಮುಖಿ ಚಿಂತನೆಗಳೇ ಮೂಲೆ ಗುಂಪಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಶಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಸೀಮಿತ ಜನಸಮುದಾಯದ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ "ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ" ಪತ್ರಿಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕರು, ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಿತೈಷಿಗಳ ನಡುವಣ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ "ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ" ಸೇತುವೆಯಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತರುವುದೇ ಒಂದು ಸಾಹಸವಾಗಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ "ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ" ಪತ್ರಿಕೆ ಅಂತರ್‌ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಯುವ ಸಮುದಾಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮುಖವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವೈರುಧ್ಯದ ನಡುವೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜದ ಆಶಯದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಆಶಾವಾದಿಗಳು. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಕನಸುಗಳು ನನಸಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಆಶಾವಾದದ ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿದು "ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ" ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಹೇಳುವಂತೆ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಬೀಜ ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

–ವಿಶು, ಬೆಂಗಳೂರು

ಹನುಮ ನಿಷ್ಠೆಯ ನಿಕಷ

ನೀವು ಕಳಿಸಿದ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಬೈಠಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಎರಡು ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಗಳಿಗೆ ಬಂದೂ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಈವರೆಗೆ ಚಂದಾದಾರನಾಗದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಯಿತು. ಲೇಖನಗಳೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಮನ ಮಸ್ತಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿವೆ. ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಸಿಗದಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಅರಿವಿಗೆ ಒಳ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಹನುಮ ನಿಷ್ಠೆಯ ನಿಕಷಕ್ಕೆ ತಾಗಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗುವ ಪರಮೋತ್ಸಾಹ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕಾಣ್ಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಭಿಡೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಓದುಗರನ್ನು ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ, ಕ್ರಮೇಣ ನಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ರೈತನೊಬ್ಬನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ'ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನೀವು ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದದ್ದು ನಿಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಬರಹ. ಸೂರ್ಯನಿಗೆದುರಾಗಿ ಮಸೂರದ ಮೂಲಕ ಕೈ ಮೇಲೆ ಬಿಸಿಲನ್ನು focus ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಹ ಅನುಭವ. ನಿಮ್ಮ ಈ ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೃಷ್ಟಿ ನಿಮ್ಮ ಶೀಘ್ರ ಕೋಪದ ಗುಣವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನೆರವಾಯಿತು. ನೀವು ಹೇಳಿದ ೨೫ ಪರಿಮಳಗಳ ನಾಶದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಯೇ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಗಳು, ಈ ದುರಂತದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುನ್ನ ಕೇದಾರನಾಥ ಡೋಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಕೈಗೊಂಡು ಬಂದೆವು. ಹೌದು ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊರ ನಾಡಿಗರ ಭರದ ಪ್ರವಾಸ ಭಾರವಾಗಿದೆ.

–ದೇ. ನಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ತಿ, ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ

ನೀವು ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ದುರಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ವಿಚಾರಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಮನಮುಟ್ಟಿತು. 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಶುಭಾಶಯಗಳು!

–ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರವಾಸ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಹಿಮಾಲಯದ ದುರಂತದ ಬಗ್ಗೆ ತುಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಕರುಳು ಬರೆಸಿದ ಲೇಖನ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಯೂರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲೂ ಜಗಳವಾಡಲು ನಿಮಗೆ ಜನ ಸಿಕ್ಕಿದರಲ್ಲಾ!

–ಟಿ.ಎಸ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ, ಮೈಸೂರು

ಉತ್ತರಾಖಂಡ ದುರಂತ ಕುರಿತ ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಸಮಯೋಚಿತ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಮನ ಮುಟ್ಟುವಂತಿವೆ. ನಾವು ಈಗಲೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾರೂ ರಕ್ಷಿಸಲಾರರು.

–ರೂಪ, ಹಾಸನ

ನಿಮ್ಮ ಯೂರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಬರಹಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

–ಜಯವಂತ ಕಾಮತ್, ಬೆಂಗಳೂರು

‘ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ’ನ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳು

–ಕೆ. ಪಿ. ನಟರಾಜ

‘ನವ ಮಾನವ’ ‘ಹೊಸಮನುಷ್ಯ’ನಾಗಿ ನಾಮಾಂತರಗೊಂಡ ವರ್ಷ ೨೦೧೩. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಣಕಲು ಗದ್ಯದಂತೆ , ಅಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಮುಜುಗರ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಈ ಶಬ್ದ ಕ್ರಮೇಣ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಣಗುತ್ತಿದೆ. ‘ಮಾನವ’ ‘ನವಮಾನವ’ನಾದಾಗಲೂ ಇದೇ ಕಥೆ. ಪದದ ಜೊತೆ ಪದಾರ್ಥಲೋಕವೂ ಜೊತೆಗಟ್ಟಿ ಬಾಳುವುದರಿಂದ ವಿದಾಯವೊಂದು ಸುಧೀರ್ಘವೆನಿಸುವ ವ್ಯಥೆ. ಕಳೆದೊಂದು ವರ್ಷದ ‘ಪತ್ರಿಕೆ’ಯ ಪ್ರತಿ ಸಂಚಿಕೆಯೂ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಸ ದಿನದಂತೆ ಹೊಸದಾಗಿದೆ. ‘ಪತ್ರಿಕೆ’ ಕಾಲದ ಜೊತೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೆ, ಸರಿವ ಕಾಲದ ನೆರೆಗೂದಲನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತ ಕೂರದೆ ಮಗುವಿನ ತಾದಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂತನಂತೆ ಅಸಂಗ್ರಹ ವ್ರತಿಯಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯಂತೆ ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತ ವಿಘಟಿಸುತ್ತ ಕಾಲವಶವಾಗದೆ ಬದುಕುವ ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದೆ.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ‘ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲ, ಬರಿಯ ಭಾವಗೀತ’ದಂತಹ ಆಟ ಇದು. ಇಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಮುಕ್ತಶೋಧ ಅಥವಾ ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆ. ಇದು ಸಮಾಜವಾದವೆಂಬ ಬಹು ಹಳೆಯ ಆಟ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಹೊಸ ಕ್ಷಣವು ಅಪರಿಚಿತ, ನೂತನ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ತೀರಾ ಈಚಿನ ಜುಲೈ ೨೦೧೩ರ ಸಂಚಿಕೆ ತೆರೆದು ನೋಡಿದರೂ ಸಾಕು ‘ಪತ್ರಿಕೆ’ಯ ಹೊಸದಾಗಿ ಬದುಕುವ ಪರಿಯೊಂದರ ಅನಾವರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

‘ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರ ಸರ್ಕಾರ ಎತ್ತ ಸಾಗಿದೆ?’ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಲೆ, ಈಚೆಗೆ ತೀರಿಕೊಂಡ ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ತುಫೈಲ್ ಅಹಮದ್ ಬರೆದ ಭಾರತದ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಕುರಿತ ಲೇಖನ; ಪರಿಸರ ಸಚಿವರಿಗೆ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಆಯೋಗದ ಮಾಜೀ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಬರೆದ ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರ; ಕೇದಾರ ಮಹಾ ಕುಸಿತದ ಸುತ್ತ ಸಂಪಾದಕರು ಹಾಗು ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು ಬರೆದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ,..ಎಲ್ಲವೂ ಕಾಲದ ಜೊತೆ ಧಾವಂತದಿಂದ ಆದರೆ ಸವಿಮರ್ಶಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಡಲುಗೊಂಡು ನಡೆವ ಪರಿಯಲಿ ಹೀಗೆ ಒಳಗೊಳ್ಳದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಲಾಗದೆಂಬ ‘ತಾಯ್ತನ’ದ ವಿಧಾನ ಈ ಧಾವಂತದಲ್ಲಿದೆ.

‘ಪತ್ರಿಕೆ’ಯ ಸಂಘಟಿತ ಕಾಣ್ಕೆಯ ಒಟ್ಟಂದಕ್ಕೆ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ದೊಡ್ಡದೇ. ಅಂಥ ಕೆಲವನ್ನಿಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬಹುದು.

೧. ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ಗ್ಯಾಂಗಿನ ವಚನ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ‘ದೊಂಬರಾಟ’ ಎಂದು ಕರೆದು ‘ ವಚನ’ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಪದ್ಯ ರಚನೆಯಲ್ಲ , ಬದಲಾಗಿ ವಿಸ್ತೃತ ಆಯಾಮಗಳ ಚಳುವಳಿಯೊಂದರ ಸೃಜನಶೀಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗು ನಂತರದ ಶತಮಾನಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಗಳಾಗಿ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಕ್ಷೇಪವೆಂಬ ಮಾತು.

೨. ಕೆ.ವಿ.ಅಕ್ಷರ ಅವರ ‘ಭಾರತ ಯಾತ್ರೆ’ ನಾಟಕ ಕುರಿತು ಮತೀಯ ವಾದಿ, ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ತಾತ್ವಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಕೈಂಕರ್ಯವೆಂದು ಬರೆದ ವಿಮರ್ಶೆ.

೩. ‘ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು’ ಮಾಲಿಕೆಗೆ ಬರೆದ ರೈತ ನಾಯಕ ನಂಜುಂಡ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಚಹರೆಯ ಬಿಂದು ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ಅನನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರ.

೪. ಸುರೇಂದ್ರ ಕೌಲಗಿ ಅವರ ಪುಸ್ತಕವೊಂದಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧೀವಾದ'ದ ಆಧುನಿಕ ಅನ್ವಯ ಮಾರ್ಗಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಂತೆ ಕಾಣುವ ಲೇಖನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧ

೫. ರುಚಿಕಾ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ನಿಧಾನಗತಿ ಹಾಗು ಆಂತರಿಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ಕುರಿತ ಕ್ರೌರ್ಯದ ಕಥನ ಮತ್ತು

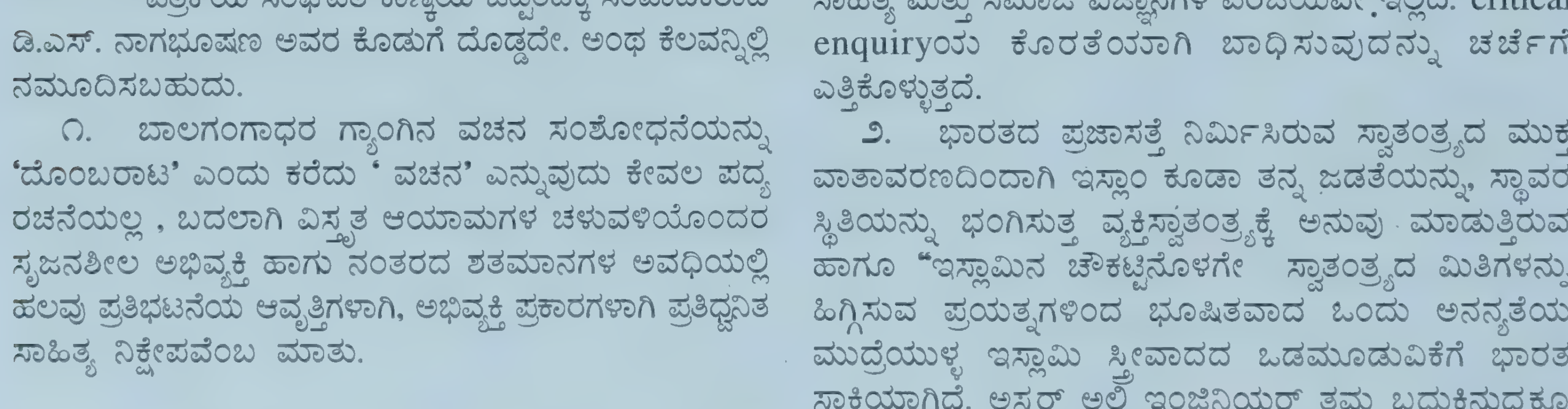
೬. ಸಹ ಅನುವಾದಕರಾಗಿ ಪು.ಲ.ದೇಶಪಾಂಡೆಯುವರ ‘ಲೋಹಿಯಾ; ಒಬ್ಬ ರಸಿಕ ರುದ್ರ ತಪಸ್ವಿ’ ಹಾಗೂ ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗೀಳರು ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್‌ರಿಗೆ ಬರೆದ ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರ ಎಂಬ ಅನುವಾದಗಳು.

ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಡೆದಿವೆ.

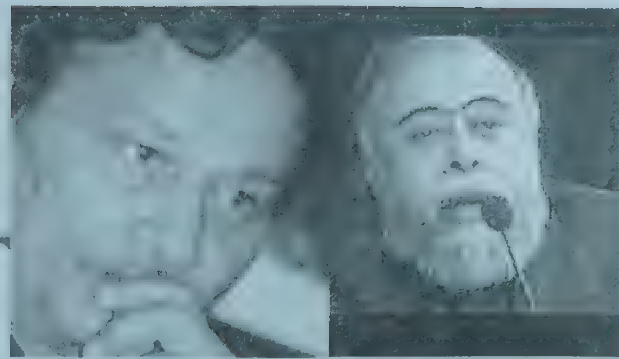
ಕಾಡುವ ಬರಹಗಳು :

೧. **‘ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೀಮಾಂಸೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ’** ವಿಮರ್ಶಕ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿಯವರ ಈ ಬರಹ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು value neutral ಅಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿರುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವವರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಪರಿಚಯವೇ ಇಲ್ಲಿದೆ. critical enquiryಯು ಕೊರತೆಯಾಗಿ ಬಾಧಿಸುವುದನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

೨. ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮುಕ್ತ ವಾತಾವರಣದಿಂದಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಕೂಡಾ ತನ್ನ ಜಡತೆಯನ್ನು, ಸ್ಥಾವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಭಂಗಿಸುತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ "ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತವಾದ ಒಂದು ಅನನ್ಯತೆಯ ಮುದ್ರೆಯುಳ್ಳ ಇಸ್ಲಾಮಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಒಡಮೂಡುವಿಕೆಗೆ ಭಾರತ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಅಸ್ಗರ್ ಅಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ

"ತುಡಿದದ್ದು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ" ಎಂದು ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಒಳನೋಟಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ತುಫೈಲ್ ಅಹಮದ್ ಅವರ 'ಭಾರತವೇ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ದೇಶ' ಎಂಬ ಲೇಖನ

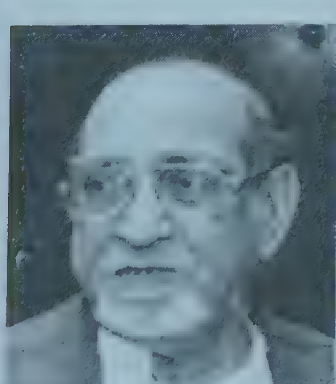
೩. **ಗಡಸು ದೇಶವು,ಗಟ್ಟಿಗ ದೇಶವು**
ಕಲ್ಲಿನದೇ ಈ ದೇಶ!
ನಯನಾಜೂಕಿನ, ಕೋಮಲ ದೇಶವು
ಹೂವುಗಳದೂ ಈ ದೇಶ!!

ಎಂಬ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕವಿ ಗಡಕೆಯವರ ನಾಡಗೀತೆ ಲೋಹಿಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೂ ಸರಿಹೊಂದಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವ ಪು.ಲ.ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ **'ಲೋಹಿಯಾ; ಒಬ್ಬ ರಸಿಕ ರುದ್ರ ತಪಸ್ವಿ'** ಒಂದು ಅನನ್ಯ ಅನುವಾದ. ರೂಕ್ಷ ಸೌಂದರ್ಯದ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಆಳ್ತನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆಂದರೆ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನಂತೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಲಿರುವ ಲೋಹಿಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಕೂಡ ಮೊದಲ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

೪. ಜಿ.ರಾಜಶೇಖರ ಅವರ **'ಅಮೆರಿಕಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯೂ, ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯೂ ..'**ಬರಹ ಅಮೆರಿಕಾದ ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಭಯಾನಕತೆಯನ್ನು ಜಿದ್ದಿಗೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ವಿವರಿಸಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅರಾಜಕತೆ, ಮತೀಯವಾದಗಳ ನಡುವಿನಿಂದ ಭುಗಿಲೆದ್ದಿರುವ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನೇ ದೊಡ್ಡ ನೆಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಮೆರಿಕಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ವಿರಾಟ್ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ಬಿಚ್ಚಿಡುತ್ತಾ ಬೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

೫. **ಫುಕುಷಿಮಾ ! ಅಂತ್ಯ ಕಾಣದ ಅಣುದುರಂತ:** ರಾಬರ್ಟ್ ಆಲ್ವರೀಜ್ ಬರೆದ ಈ ಲೇಖನ (ಅನುವಾದ:ಎಂ.ರಾಜು) "ಚೆರ್ನೊಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವಿಕಿರಣಕ್ಕಿಂತ ೮೫ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಜೀವಂತವಿರಬಲ್ಲ ೧೧೮೯೩ ಜೋಡಣೆಗಳು ಮುಂದೆ ಸಂಭವಿಸಬಲ್ಲ ಭೂಕಂಪಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿವೆ" ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಮೊದಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಪಾನ್‌ನಂತಹ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದ ರಾಷ್ಟ್ರವೇ ಪರಮಾಣು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಕ್ಷರ ಕುಕ್ಷಿಯಂತೆ ಕಣ್ಣು ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಭಾರತ ಹೊಸ ಅಣುಸ್ಥಾವರಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿರುವ ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಲೇಖನ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆಯ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಬಲ್ಲದು.

೬. **'ಮುಖೇಶ್ ಅಂಬಾನಿ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು!'** ಇದು ಅರವಿಂದ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ಸ್ವಿಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳ ದುಡ್ಡು ಇಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ಮುಖೇಶ್ ಅಂಬಾನಿಗೆ ಬರೆದ ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರ. ಹಿಂದೂ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಬೆಳಕುಕಾಣದ ಈ ಪತ್ರ ಮುಖೇಶ್ ಅಂಬಾನಿಯ ವಾಮನಾವತಾರವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡುತ್ತದೆ.

ಬಿಜೆಪಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎರಡನ್ನೂ ತನ್ನ ಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿಸಬಲ್ಲ ಈತ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮಂತ್ರಿ ಜಯಪಾಲರೆಡ್ಡಿಯವರನ್ನು ಬದಲಿಸಬಲ್ಲಷ್ಟು ಬಲಿಷ್ಠ. ಈ ಅಂಬಾನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಆದರೆ ಕಡುನಿಷ್ಠುರತೆಯಿಂದ ಸಮರ್ಥ ಆಧಾರಗಳನ್ನ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತ ಬರೆಯುವ ಅರವಿಂದ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಗಟ್ಟಿನೆಲದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

೭. **"ಹೇಳಿ, ಇದು ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ತೆಂಗಾ?"** ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬಿ.ಎಸ್. ಅವರು ತೆಂಗನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ಈ ಲೇಖನ ತೇಗಕ್ಕಿಂತ ಭದ್ರವಾದ ಪೀಠೋಪಕರಣವಾಗಬಲ್ಲ ಗುಣ ಅಗ್ಗದ ತೆಂಗಿಗಿದೆ ಎಂದು ಬಲವಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತ ಅಚ್ಚರಿ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

ದುಬಾರಿ ತೇಗದ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರುವ ಮರುಳು 'ಜನ'ಕ್ಕೆ ಇದು ಕಿವಿ ಹಿಂಡಬಲ್ಲ ಲೇಖನ.

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತುವ ದೋಷಗಳು:

೧. ಹಳೆಯ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿರುವ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧರಿದ್ದಾರೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕೀಕರಣದ ಈ ಕಾಲ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಸರ್ಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉಳಿಸಿದರೂ ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?

೨. 'ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪರಿದೃಶ್ಯ'ವೆಂಬ ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು ಲೇಖನದ ಶೇ.೪೦ ರಷ್ಟನ್ನು 'ಬಂಡಾಯ'ದ ಕಟುವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದಾರೆ. ಬದಲಾಗಿ 'ಸಮಕಾಲೀನ' ಬರಹಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅವಧೂತ ಪರಂಪರೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ನವ್ಯ'ದಿಂದ ಅಥವಾ 'ಪ್ರಗತಿಶೀಲ' ಆವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಬಂಡಾಯದವರೆಗೂ ಕಟುಟೀಕೆಯ ಮಳೆಗರೆವ ಲೇಖಕರು ಇನ್ನು ಖಚಿತಾಕಾರ ತಾಳದ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿದ್ಯಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಮಕಾರದಿಂದ ಬರೆಯಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?

೩. **'ಬುದ್ಧನ ನೆನಪಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ'** ಎಂಬ ಡಿ.ಎಸ್.ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರ ಲೇಖನ 'ವೈದಿಕ ಹಾವಳಿ'ಯಿಂದ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಭಾರತದಿಂದ ಕಾಲ್ಕಿತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಬೌದ್ಧ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದೂರುತ್ತದೆಯಷ್ಟೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ತತ್ವದ ತಿರುಳು ಕಾಲಾಂತರಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ವಿವಿಧ ಅವಸ್ಥಾಂತರಗಳನ್ನು ತಾಳಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಜೆ.ಪಿ. ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ವಿಫಲಗೊಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಬಾಲಗಂಗಾಧರರ ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳವರೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ 'ವೈದಿಕ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರ'ಗಳ ವಿಧ್ವಂಸಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೂ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯಂತಿರುವ ಲೇಖನ ಇದರಿಂದ ಏನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ?

*

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು | ಧೀಮಂತ ಚಿಂತಕ ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಮ್

–ಡಾ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಗೌಡ–ಪಟೇಲ–ಶಾನುಭೋಗ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ತ್ರಿವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವರು ಎಸ್ ವೆಂಕಟರಾಮ್. ಕಾರಣ, ಪಕ್ಷದ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಅವರದು. ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ನಾಯಕರೂ ಆಗಿದ್ದ ವೆಂಕಟರಾಂ ಇಂದು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಈ ತಿಂಗಳು ತಮ್ಮ ೮೯ನೇ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸೇರದ ವೆಂಕಟರಾಮ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಬೌದ್ಧಿಕ ಘನತೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೆಡಗನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಓರ್ವ ಅಪೂರ್ವ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕ. ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ನಂತರ ಪಕ್ಷದ ತಾತ್ವಿಕ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಲವು ಲೇಖಕ, ಚಿಂತಕ–ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಒಡನಾಡಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಯು. ಆರ್ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ವೆಂಕಟರಾಂ ಅವರ ಬರಹಗಳ ಸಂಗ್ರಹ 'ಪರಿಶ್ರಮ'ಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಈ ಆಪ್ತ ಗೆಳೆಯನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಹೀಗೆ: –ಸಂ.

ನಮ್ಮ ವೆಂಕಟರಾಮ್ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕರ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರದ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ. ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ಏಕವಚನದ ಸ್ನೇಹಿತ ಮತ್ತು ಗುರು. ಮರೆಯಲಾರದ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ನೆನೆದುಕೊಳ್ಳುವೆ: ೬೬ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಕೊನೆ. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರೀತಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲ ಅದು. ಲೋಹಿಯಾರ ಚಿಂತನೆಗೆ ಬದ್ಧರಾದ ನಾವು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಳವಳಿ ಮಾಡಿದೆವು. ಅದರ ಘೋಷಣೆ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇಳಿಸಿ; ಕನ್ನಡ ಬೆಳೆಸಿ'. ನನಗೆ ಸಂಜೆ ಪುರಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದೊಂದು ಘಟನೆ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ. ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿರಿಯರಾದ ಪು.ತಿ.ನ. ಮತ್ತು ತಿ.ತಾ.ಶರ್ಮರು ಕೂತಿದ್ದರು. ಪುಂಡರ ಗುಂಪೊಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಪು.ತಿ.ನ ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದರು. ಅವರ ಧ್ವನಿ ಕ್ಷೀಣ, ಮೃದು. ತಮಗೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸಭೆಗೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದು. ಪುಂಡರು ಬಂದು ಅವರೆದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಕೂಗಾಡಿ ಕಂಗಾಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಭೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಪುಂಡನೊಬ್ಬ ಪು.ತಿ.ನ.ರಿಂದ ಮೈಕನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾ ತಾನೇ ಮಾತಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದ. ನಾನು ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಮೈಕನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ರೋಷದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಇಡೀ ಪುಂಡರ ಗುಂಪು ಗಪ್ ಚಿಪ್ ಎಂದು ಕೂರುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಪು.ತಿ.ನ.ರಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನ ಬೆಳೆದದ್ದು ಈ ಘಳಿಗೆಯಿಂದ.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಸದುದ್ದೇಶದ ಚಳವಳಿಗಳನ್ನೂ ಬಳಸುವ ಪರವಿರೋಧ ಬಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಸದ್ಯದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಬಲ್ಲವರು ಆಗಿರಬೇಕು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಚಳವಳಿಗಳ ನೇತಾರರಾದ ವೆಂಕಟರಾಮ್‌ರಂಥವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಜಗಳ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇತ್ತು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಚಳವಳಿ ತನ್ನ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲಗಟ್ಟನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೇವಲ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯ ಎಕನಾಮಿಸಂ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಅರಿವೂ ವೆಂಕಟರಾಮ್‌ಗೆ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ.)

ಈ ಪುಂಡರ ಗುಂಪು ಸುಮ್ಮನಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಒಳಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದರು.

ಇದು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ವೆಂಕಟರಾಮ್‌ಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಸೀದಾ ಮೈಸೂರಿನ ಸರಸ್ವತಿಪುರಂನಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ದಪ್ಪ ಕನ್ನಡಕ ತೊಟ್ಟು, ಕೆದರಿದ ಕೂದಲಕೆಳಗೆ ಹಸನ್ಮುಖಿಯಾಗಿ ಏಕಾಗ್ರನಾಗಿ ನಡೆದಾಡುವುದು. ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಹತ್ತಿದರೆ ಡ್ರೈವರ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕೂರುವುದು. ನನಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ. ಅದು ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ. ನನಗೆ ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಒಂದು ಕಿವಿ ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಸ್ವಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾದ ಮಾತದು. 'ಈ ಬಗೆಯ ಪುಂಡರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು. lumpenಜನ. ಇವರ ಸದ್ದಡಗಿಸಲು ನಮಗಿರುವ ಮಾರ್ಗ ಒಂದೇ. ಈ ಅಸಂಘಟಿತರಾದ ಪುಂಡರ ಕೈ ಮೇಲಾಗದಿರಲು ನಾವು ಸಂಘಟಿತರಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೊತೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿರುವ ಜಾವಾ ಮೋಟರ್ ಸೈಕಲ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘ ನನ್ನ ಜೊತೆಗಿದೆ. ಅವರ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಈ ಸಂಜೆ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ನೀನು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಭಾಷಾ ನೀತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಜೊತೆಯವರು ಅವರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಮಾತನಾಡಬೇಕು'.

ಸಂಜೆ ನಾನು ಜಾವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾ ನೀತಿ ಯಾವುದಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದೆ–ಅವರನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಬಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ. ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಮತ್ತು ಗೋಪಾಲಗೌಡರಿಂದ ನಾನು ಕಲಿತದ್ದು ಅದು. ಆ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೋ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೋ ಆಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬನು ಮೊದಲೇ ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಜಾವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಾಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿಯ ವಿದ್ವದ್ ಜನರ ಲೋಕದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಸ್ಲೋಗನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಮಾರ್ಚ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಹೀಗಿತ್ತು: 'ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕರು ಮತ್ತು ನಾವು ಬಾಂಧವರು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕಾರ್ಮಿಕರೇ. ಲೇಖಕರನ್ನು ನೀವೇನಾದರೂ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ'. ಇದು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಚಳವಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ ನನ್ನನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ, ನಾನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರೊ. ಸಿ.ಡಿ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರೇ ನನ್ನನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಯೆಂದು ಗಣಿಸಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರು.

ವೆಂಕಟರಾಮ್ ನನಗೆ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಗುರುವಿನ ಹಾಗಿದ್ದರು. ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದಲೂ, ಲೋಹಿಂಯಾ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದಲೂ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಅವರು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಧೀಮಂತರು. ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವಿರದೆ ರೈತರ ಜೊತೆಯೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೊತೆಯೂ ಬೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಲಾಭವಿದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಧೀಮಂತನಾದವನು ಸಮುದಾಯದ ಧೀಮಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಪುಸ್ತಕದ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ದೋರಣೆಯಾಗಿತ್ತು.

ನನಗಿನ್ನೂ ಒಂದು ಚರ್ಚೆ ನೆನಪಿದೆ. (ಲೋಹಿಯಾ ಮುಖೇನ ನಾವು ಇದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದು, ಕಾಫಿ ಹೋಟೆಲ್ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕೂತು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಬಳಿಯಾದರೂ ಸ್ವಂತದ ರೊಕ್ಕವಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೋ ಮಹಡಿ ಮೇಲಿನ ಬಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂತು, ಕೋಸಂಬರಿ, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಪುಳಿಯೊಗರೆ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ ಇತ್ಯಾದಿ ಮನೆ ತಿಂಡಿಯ ಜೊತೆ ಜೊತೆ ನಾವು ಬಿಯರ್ ಕುಡಿದು ಮಾತಾಡುವುದಿತ್ತು. ರಾಗಿ ದೋಸೆಯೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಅವನ ನಿಜ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿಯಾದ ಸರೋಜಮ್ಮ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ದೋಸೆಯನ್ನು ಬಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸುತ್ತ ಇದ್ದರು. ಬಿಯರ್ ಅಪರೂಪ. ಯಾಕಂದರೆ ಸಿಕ್ಕ ರೊಕ್ಕ ಪಕ್ಷದ ಕಛೇರಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಸಾಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವೆಂಕಟರಾಮ್‌ಗೆ ನನ್ನ ತರಹ ಸಂಬಳ ಬರುವ ಗೆಳೆಯರೂ ಇದ್ದರಲ್ಲವೆ?)

ಅವನು ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದಂತೆಯೇ ಲೆನಿನ್‌ನನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲೆನಿನ್ನನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ ಈ ರಷ್ಯನ್ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಅವನು ಬೆಸೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅದು ಗರಿಷ್ಠ ಬೆಳೆದಲ್ಲಿ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯಾದರೆ, ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಕ್ಷೀಣವಾದ ಕೊಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯಾದರೆ, ಲೆನಿನ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಪಕ್ಷದ ನೆಲೆ, ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮತ್ತು ವರ್ಚಸ್ಸು ಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. (ಅಂದರೆ ಲೆನಿನ್ ತನ್ನ ಬೆನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ.) ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಾಗಲೀ, ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಅದು ಆಗದಿದ್ದರೆ ಕಾರಣ ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಸರಿಯಾದ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಎರಡು ಸೂತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸೂತ್ರಗಳು ಇವು:

1.The Party should act as the Vanguard of the proletariat

2. The Party should follow the principles of Democratic centralism

ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಸೂತ್ರಗಳು ಮಹಾ ಮೋಸದವು ಆಗಬಹುದು ಎಂಬುದು ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ವಾದವಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಮಿಕರೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುವವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಕೃತ್ರಿಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಸ್ಟಾಲಿನ್ ತಾನೇ ಮುಂಚೂಣಿ ಎಂದುಕೊಂಡ; ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಜೊತೆಗಾರರನ್ನೂ ಕೊಂದ. ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಆದದ್ದೂ ಇದೇ. ಮುಂಚೂಣಿಯವರು ಈಗ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಸದೃಶ್ಯವಾದ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಡೆಮೊಕ್ರಟಿಕ್ ಸೆಂಟ್ರಲಿಸಂ ಅಂತೂ ಅದನ್ನು ನಂಬಿದವರು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಮಾತಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಆಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಅಥವಾ ಲೇಬರ್ ಕ್ಯಾಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮರಂತೆ ದುಡಿಸುವ ಉಪಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಅರಳಿದ ಹೂವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಯ್ಯಲೆಂದೇ ಮಾವೋ Let hundred flowers bloom ಎಂದದ್ದು.

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಹೋರಾಡಿದರು. ಈಗ ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ: 'ಲೋಹಿಯಾ ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ತಂದವರು ವೆಂಕಟರಾಮ್ ತರಹದವರಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟರಾದ ಲಾಲೂ ಪ್ರಸಾದ್ ಯಾದವ್ ಮತ್ತು ಮುಲಾಯಂ ಸಿಂಗ್ ಯಾದವ್ ತರಹದವರು' ಎಂದು. ಆದರೆ ಇವರು ಪ್ರಾಯಶಃ ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಬಗೆಯ ರಾಕ್ಷಸರು ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲ. ಅವರನ್ನ ಟೀಕಿಸುತ್ತಲೇ, ನಮ್ಮ ದುರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯ ನಾಯಕರು ಇವರು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಿಜೆಪಿಯ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ರೆಡ್ಡಿ ನಾಯಕರಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ಲಾಲೂ ಪ್ರಸಾದ್ ಯಾದವ್ ದೊಡ್ಡವನು. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಅಲ್ಲಿನ ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ವಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ತಂದವನು ಬಾಯಿಬಡುಕನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಶೀಲನಾದ ಈ ಲಾಲೂ ಪ್ರಸಾದ್ ಯಾದವ್ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಗತಿಸಿದ ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಮಾಡಬಲ್ಲ ಸಂವಾದಗಳು. ನಾನು ಕೇಳಬಹುದಿತ್ತು 'ವೆಂಕಟರಾಮ್, ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸೋಲಿನ ಸಮಾಧಾನವಲ್ಲವೇ? ನಾವು ತೆಪ್ಪಿಲ್ಲವೇ?'.

ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಫೀಸಿನ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೊಡಲು, ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಲು ಅವನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಓಡಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ತಂದು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಅನಾರ್ಕಿಸ್ಟರು. ಆಮೇಲಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾದ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ ರೈತ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಾದ ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯಂಥವರೇ ವೆಂಕಟರಾಮ್‌ನನ್ನ ಒಬ್ಬ ಶಾನುಭೋಗ ಎಂದು ನಿಂದಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ನೊಂದಿದ್ದೇನೆ. (ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾತಿ/ವರ್ಗದ ವಾಸನೆಯೂ ಇತ್ತು.) ಇಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿಬಿಡಬೇಕು. ಲಂಕೇಶರು ವೆಂಕಟರಾಮ್‌ರ ವಿದ್ವತ್ತನ್ನೂ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನೂ ತುಂಬ ಮೆಚ್ಚಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರಾಗಲೀ ಜೆ.ಎಚ್.ಪಟೇಲರಾಗಲೀ ವೆಂಕಟರಾಮ್‌ನನ್ನು ಎಂದೂ ಕೈ ಬಿಟ್ಟವರಲ್ಲ.

ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಈ ನಿಂದನೆಯನ್ನೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದವರಲ್ಲ. ಅವರು ಅರ್ಧ ತಮಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಘನವಾದ ಮಾತು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. 'ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟವೆಂದರೆ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅನಾರ್ಕಿಸ್ಟ್ ಚಳವಳಿಯಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅನಾರ್ಕಿಸ್ಟರು ತಮ್ಮನ್ನು ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡರು. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೋಷಿಯಲ್ ಡೆಮೋಕ್ರಾಟ್ ಪಕ್ಷ ಬೆಳೆಯಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು.'

ಈಗಿನ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ರಾಜಕೀಯ ಮಾತನಾಡುವ ಈ ಮನುಷ್ಯ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತೋವ್ಸ್ಕಿ ಮತ್ತು ಭಗವದ್ಗೀತೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದ. ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸರಿಗೂ ಹತ್ತಿರದವನಾಗಿದ್ದ. ಈಗ ಜಾರ್ಜ್‌ರಲ್ಲೂ ಆಗಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾರ ರಾಜಕಾರಣವೂ–ತತ್ವವಲ್ಲ ರಾಜಕಾರಣವೂ–ಹೇಗೆ, ಯಾಕೆ, ಎಷ್ಟು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ವೆಂಕಟರಾಮ್‌ನನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾ ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಕನ್ನಡದ ಧೀಮಂತ ಚಿಂತಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಎಲ್ಲೋ ಬಿಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಲೇಖನಗಳು ನಮಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಮ್ಮ ವೆಂಕಟರಾಮ್ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಗ ಮತ್ತು ಸೊಸೆ ತೋರಿಸಿದ ಆಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಇರುವ ಗೆಳೆಯ ರವಿಕುಮಾರರ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ.

*

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನೆನಪಿನ ಮಾಲೆ – ೬

–ಇಂದಿರಾ ಬಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಈಜುತ್ತಾ...

ಆಗ ಸಂಜೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟಾಗ, ಎಷ್ಟೋ ವರುಷಗಳ ನಂತರ ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಂಥ ಸುಖಾನುಭವ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಜನರಿಗೆ ಮನೆಯಂಥ ಹಿತಾನುಭವದ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೇ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ, ಯಾವಾಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಕಾತುರ, ಅಯ್ಯೋ, ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸಹವಾಸ ಸಾಕಪ್ಪ ಎಂಬ ಪರಿತಾಪ. ನಿರ್ಮಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಂಥ ಶುಭ್ರ ಹಾಗೂ ಉನ್ನತ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಸಹವಾಸವೇ ಇಂತಹದ್ದಾದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವರ ಮಗ್ಗುಲು ಮುರಿಯುತ್ತವೆ. ಒಂದೆಡೆ ಕಾಯಿಲೆಯ ತಾಪ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಶುಲ್ಕದ ಹೊರೆ, ಓಡಾಟದ ಶ್ರಮದಿಂದ ಜನ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎಂದರೆ ಭಯಬೀಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಬಡವರಿಗೆ, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಸಹ ನಿಲುಕದ ನಕ್ಷತ್ರ. ಇನ್ನು ಬದುಕಿಗಂಟಿದ ಕಾಯಿಲೆಯಾದರೆ, ಹೊಲಮನೆ–ಗದ್ದೆ ಒತ್ತೆಯಿಟ್ಟು ಪಡೆಯುವ ದುಬಾರಿ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ನಾನು ವರಾಂಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಬಹಳ ಹಿತವೆನಿಸಿತು. ಮಗು ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮತ್ತೆ ಮಗುವನ್ನು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಮಗು ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಮಡಿಲಲ್ಲೇ ಮಲಗಿತು. ಆಗಲೇ ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಕಳೆಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಯಾಕೆ ಒಳಗೆ ಕರೀತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಹೊಸ ತೊಟ್ಟಿಲನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಗುವನ್ನು ಅತ್ತೆಯವರ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ನಾನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಂದರೂ, ತೊಟ್ಟಿಲು ಜೋಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಪುನಃ ಕೂತೆ. ಮಗು ಕೈಯಲ್ಲೇ ಮಲಗಿತು ಮತ್ತೂ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಆಯ್ತು. ಗಡಿಯಾರದ ಮುಳ್ಳು ಮುಂದಕ್ಕೋಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ನನಗೋ ಮಗು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಕೈನೋವು ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವು, ಛೇರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬೆನ್ನು ನೋವು, ಮಗುವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿಸಿ, ಕಾಲುಚಾಚಿ ದೊಪ್ಪೆಂದು ಮಲಗಿ ಬಿಡಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟು ಸುಸ್ತು. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅವರು ತೊಟ್ಟಿಲು ಜೋಡಿಸಿದ್ದು ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಸ್ಟಾಂಡ್ ತೊಟ್ಟಿಲು. ಸ್ಟಾಂಡು ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿಲು ಸಿಕ್ಕಿಸುವ ಕೊಂಡಿ, ಮೇಲೆ ಗಿಲಕಿ ಕಟ್ಟುವ ರಾಡು – ಹುಕ್ಕು, ಸೊಳ್ಳೆಪರದೆ ಹಾಕುವ ಮೇಲ್ ಮುಚ್ಚಿಕೆ. ಇವಿಷ್ಟನ್ನೂ ಆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಜೋಡಿಸಿ, ಮಗುವನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂದೇ ಮಲಗಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಪಣತೊಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು ಆ ತೊಟ್ಟಿಲು ಜೋಡಿಸಲು. ಮತ್ತೆ ಮಲಗುವ ಕೊಠಡಿ ಗುಡಿಸಿ, ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿದ್ದೇ ತಡ, ನಾನು ಮಗುವನ್ನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ, ಕಾಲು ಚಾಚಿ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟೆ. ನಾನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ್ದರೂ – "ಇವರಿಗೇಕೆ, ಬಾಣಂತಿಯ ನೋವು ಹಸಿವುಗಳು ಅರ್ಥ ಆಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಲೋಟ, ನೀರು ಹಾಲು ಕೊಡದೆ ಹಾಗೇನೇ ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆ ನನ್ನನ್ನು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಬಿಟ್ಟರಲ್ಲಾ" ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದರು ನೋಡಿ, ಗಬಗಬ ನುಂಗುವಷ್ಟು ಹಸಿವು. ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಬಾಣಂತಿ ಕೋಣೆ, ಮಗುವಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿಲು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಳಲಿಕೆ–ಹಸಿವುಗಳು ಕಾಣಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಿಗೆ, ಜೋಡಿಸಲು ಶ್ರಮಕೊಟ್ಟ ಆ ತೊಟ್ಟಿಲು, ಬಹು ಸುಂದರ ತೊಟ್ಟಿಲು, ನನಗೂ ಇಷ್ಟವಾದ ತೊಟ್ಟಿಲದು, ಅದು ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ೨೫ ರಿಂದ ೩೦ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಮಕ್ಕಳು ಆ

ಮಗುವಿನ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಗಿಲಿಕೆ ಕಟ್ಟುವ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಸುಖನಿದ್ರೆ ಕಂಡಿವೆ. ಲಾಲಿ ಹಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಮುಗುಳ್ನಗುತ್ತಾ, ಕೈಕಾಲು ಬಡಿಯುತ್ತಾ, ಅಳುತ್ತಾ, ಆಡುತ್ತಾ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರನ್ನು ರಂಜಿಸಿವೆ. ಈಗಲೂ ಆ ತೊಟ್ಟಿಲು ಸುನೀತಾ–ರಾಮಚಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಇವರ ಮಗು ಶುಚೀಂದ್ರನ ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯಾಗಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಿಗೆ ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುವ ಗಡಿಬಿಡಿ. ಅವರ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ತುರ್ತಾಗಿ ಅಡಿಗೆ–ತಿಂಡಿ ಮಾಡಲು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಾಗ್ಯೂ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದಾಕ್ಷಣ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಗುಡಿಸಿ ನೀರಾಕಬೇಕು, ಮನೆಗುಡಿಸಿ, ಒರೆಸಿಡಬೇಕು ಎಂಬ ಕ್ರಮ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ತಾನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದರೊಳಗೆ ಮನೆ ಲಕಲಕ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಸೂಟುಬೂಟು ಧರಿಸಿ, ಹೊರಟೇಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಜೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆದು, ಇಸ್ತ್ರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ಗೆಳೆಯ ಮಹಾರುದ್ರ ಆಗಾಗ್ಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತು ಈಗ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ: "ಮೇಷ್ಟ್ರು, ಮನೆ ಕಸಗುಡಿಸೋ ಹೊತ್ನಲ್ಲಿ ನಾವೇನಾದ್ರೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದ್ರೆ, ನಮಗೆ ರಸ್ತೇನೇ ಗತಿ. ಎಲ್ರೂ ಮನೆಗುಡಿಸಿ, ಒರಸಿದ್ರೆ, ಇವ್ರು ಮನೆ ಗುಡಿಸಿ ತೊಳೀತಾ ಇದ್ರು. ನೀರು ಜಲಪಾತದಂತೆ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಂದ ಹರಿತಾ ಇತ್ತು. ತೇವ ಆರೋತಂಕ ನಾವು ಮನೆ ಒಳಗೆ ಬರೋಂಗಿಲ್ಲ ನೋಡಿ"

. ಅವರು ಸಂಜೆ ಬಂದಾಗಲೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಧೂಳು ಕಸ ಕಂಡಿತ್ತೋ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಕೈಲಿ ಪೊರಕೆ ಬಂತು ಅಂತಾನೇ ತಿಳ್ಕೊಳ್ಳಿ. ಅದೊಂದು ದಿನ ಕಾಲೇಜಿಂದಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಳಂಬವಾಗೇ ಬಂದಿದ್ದರು. ಬಂದವರೇ, ಸೂಟು–ಬೂಟು ಬಿಚ್ಚಾಕಿ, ಪಂಚೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಪೊರಕೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬರಬರ ಗುಡಿಸಲು ಶುರು ಮಾಡೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಆಗ ಕೋಪದಿಂದ "ಮನೇಲಿ ಕಸ ಬಿದ್ರೆ ಕಾಣಿಸಲ್ವೇ? ಗುಡಿಸೋಕೆ ಆಗಲ್ವೇ? ಸುಮ್ನೆ ಇರ್ತೀರಾ?" ಅಂತ ಬೈಯುತ್ತಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ತಾಯಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದೆ, ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಆಗದ ಬಾಣಂತಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೈಯ್ತಾ ಇದ್ದರಲ್ಲಾ ಅಂತ ಬೇಸರವೂ ಆಗ್ತಾ ಇತ್ತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಗದ ಅಸಹಾಯಕತೆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಸರವೂ ಆಗ್ತಾ ಇತ್ತು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಛೇಡಿಸುತ್ತಾ "ನಿಮಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಕ್ಷಣ, ಮನುಷ್ಯರು ಕಾಣಿಸಲ್ಲ, ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಸಕಡ್ಡಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ ನೋಡಿ," ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಹಾಗೇನೇ ಅವರವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೋ ಹಸಿವು. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚು ಹತ್ತಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂಭತ್ತು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಯಾರೂ ನನ್ನ

ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮೈದುನ ಶಿವುನೊಂದಿಗೆ ಇಂದಿರಾ

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಮ್ಮ ಸೋದರ–ಸೋದರಿಯರೊಂದಿಗೆ

ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾಳಲಾರದೆ ನಾನು, ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಹಾಲು, ಬೇಯಿಸಿದ ಮೊಟ್ಟೆ ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಅತ್ತೆ, ಮಗನಿಗೆ ಊಟ ಹಾಕಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ನಂತರವೇ ನನ್ನ ಕಡೆ ಗಮನ. ಮಗುವಿಗೆ ಸ್ನಾನ, ನನ್ನ ಸ್ನಾನ ನಂತರವೇ ಊಟ. ೧೨ ಅಥವ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಗೇನೂ ಬೀಳದೆ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅತ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಹಳ ಸಲುಗೆ ಆಗ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಾಗದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ನನ್ನ ಹಸಿವನ್ನು ತಣಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ನಮ್ಮ ನಾದಿನಿ ಹಾಲಮ್ಮ ಕಳುಹಿಸಿದ ಬಾಣಂತಿ ಖಾರ ಮತ್ತು ತುಪ್ಪ. ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಯಾವಾಗ ತಿನ್ನಬೇಕೆಂಬ ಪರಿವೇ ಇಲ್ಲದೆ, ತಟ್ಟೆಗೊಂದಿಷ್ಟು ಸುರುವಿಕೊಂಡು ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಘಟನೆಯೂ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ. ರಾತ್ರಿ ಊಟದ ಸಮಯ ಜೋಳದ ಮುದ್ದೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ಸಾರು ಮಾಡಿದ್ರು, ನಾನೇ ಅಂದು ಊಟ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ, ಶಿವು, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ರು. ನಾನು ತುಪ್ಪ ಬಡಿಸಲು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಅಷ್ಟೇ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, "ಮೊದ್ಲು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕು ತುಪ್ಪ" ಎಂದು ಅವರ ತಾಯಿಯ ಕಡೆ ತೋರಿಸಿದರು. ನನಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಯ್ತು, ದುಃಖವೂ ಆಯ್ತು, "ನಾನೇನು ಅವರಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಹಾಕದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆನೇ? ಸಾಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಾಕುವವಳಿದ್ದೆನಲ್ಲ" ಎಂದು ಮನ ಮರುಗಿತು.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಊಟದ ಸಮಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನೇ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹಾಗೇ ಇವರುಗಳ ತಟ್ಟೆಗೆ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಸೀರೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಟೆರಿಕಾಟ್ ಸೀರೆ, ಬೇಗ ಉರಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ನನಗೂ ಅದರ ತಾಪ ಮೈಗೆ ತಾಗತೊಡಗಿತು. ನಾನೂ ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ಅನ್ನದ ಪಾತ್ರೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿಟ್ಟೆ, ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ "ಅಯ್ಯೋ ಬೆಂಕಿ ಬೆಂಕಿ, ಸೀರೆ" ಎಂದು ಕೂಗಲಾರಂಭಿಸಿದ್ರು. ನಾನು ಬಚ್ಚಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರು ಸುರಿದುಕೊಂಡೆ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಧಾರಾಕಾರ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಭಯದಿಂದ ಕೈಕಾಲು ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ನನ್ನನ್ನು ಸಾವರಿಸುತ್ತಾ, ಹರಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, "ಅಷ್ಟು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವೆ? ಏನಾದ್ರೂ ಆಗಿದ್ರೆ ಏನು ಮಾಡೋದಿತ್ತು" ಅಂತ ನನ್ನನ್ನೇ ಬೈಯಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ್ರು. ಭಯ, ದುಃಖ ಹಾಗೂ ಅಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ನಾನು ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟೆ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಬಂದು ಎಷ್ಟು ಕರೆದರೂ ನಾನು ಊಟ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಭಯಗ್ರಸ್ತಳಾದ ನನ್ನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸದೆ ಇವರು ನನ್ನನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಎಂದು ಮನ ನೊಂದಿತ್ತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆಯವರಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟೆ ಜಾರುತ್ತಿತ್ತು. ನೋವಿನಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರದೇ ಆದ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮವೊಂದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಅಂಗಾತ ಮಲಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಹೊಕ್ಕುಳ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣಿನ ಹಣತೆ, ಹಣತೆಯಲ್ಲಿ ಹರಳೆಣ್ಣೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಡಬೇಕಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಹೊಕ್ಕಳ ಸುತ್ತಾ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸುತ್ತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ದೀಪ ಆರುವವರೆಗೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಅಲ್ಲೇ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಾ, ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ತೋರಿಸಿ ಎಂದರೆ, "ಇದು ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೋಗಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ವರ್ಷದಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ" ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಕಿರಿ ತಮ್ಮ ಮಾರುತಿಗೆ 'ಅನಾರೋಗ್ಯವೆಂದೂ, ಬೇಗ ಬನ್ನಿ' ಎಂದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂದಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಬಂದವರೇ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ಟರು. ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ ಮರುದಿನ, ಶಿವು ಮುಖಾಂತರ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ, ಮನೆಹೊರಗಿನ ಕಟ್ಟೆಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, 'ನನ್ನ ಮಗಂಗೆ ಏನಾಯ್ತೋ, ಇವನು ನಂಗೆ ಹೇಳ್ದೆ ಹೋದ, ನಾನು ಹೋಗ್ತಿದ್ದೆ', ಅಂತ ಗೋಳೋ ಎಂದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಅಕ್ಕ–ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ, ಒಳಗೆ ಕರೆದರೂ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಂತರ ಶಿವು ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಒಳಗೆ ಕರೆತಂದ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಹಿಂತಿರುಗುವವರೆಗೂ ಅವರು ತೀವ್ರ ದುಃಖದಲ್ಲೇ ದಿನಕಳೆದರು. ಅವರು ಬಂದು ಮಾರುತಿ ಈಗ ಹುಶಾರಾಗಿದ್ದಾನೆ, ನಾಳೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ, ಅವರ ದುಃಖ ಶಮನವಾಗಿತ್ತು.

ಹರಿಹರದಲ್ಲಿ ಇವರ ತಂದೆ ಹಾಗೂ ಇವರ ಸಣ್ಣ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮನೆ ಒಂದೇ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿತ್ತು ಅದ್ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಎರಡೂ ಮನೆಯವರ ನಡುವೆ ಜಗಳ–ಹೊಡೆದಾಟ ಆಗಿ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ಹತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೊಂದು ಗಲಾಟೆಯಾದಾಗ, ಬೇಗ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಯಥಾರೀತಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತುರಾತುರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ರು.

ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಿ ಬರುವುದರೊಳಗೆ, ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆಯ ಗೋಳು ಹೇಳತೀರದು. ಮನೆ ಕಟ್ಟೆಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಮನೆ ಮಂದಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಳುವುದು, ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಹಳಿಯುವುದು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ನನಗೆ ಇವರು ಯಾವಾಗ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಾರೊ ಎನ್ನಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿವು ಆದಷ್ಟು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತಿದ್ದ. ಇವರ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ–ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮನೆ ಜಗಳ ಬಹಳ ವರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಒಂದೆರೆಡು ಪಿರಿತಲೆಗಳು ಅಳಿದ ಮೇಲೆ, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬದುಕು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)

ಕೆಲವು ಸಮಾಜವಾದಿ ನೆನಪುಗಳು....

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂರು ತಲೆಮಾರುಗಳು ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸ್ತರದಲ್ಲಿ-ಭಾವದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದುವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೆಲವರು ನೇರವಾಗಿ ಪಕ್ಷದ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅದರ ಯುವಜನ ಶಾಖೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅದರ ಟಿಸಿಲುಗಳಂತಿದ್ದ ದಲಿತ ಮತ್ತು ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿ; ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಪರ ವೀಕ್ಷಕರಾಗಿ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸ್ತರಗಳ ನೆನಪುಗಳೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿ ತನ್ನ ವಿವಿಧ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಸಮಾಜವಾದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಆಶಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಬಹುದು. ಸಮಾಜವಾದ ತನ್ನ ಸಮಕಾಲೀನತೆಯ ಸೃಜನಶೀಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಜಾಗತೀಕರಣವೆಂಬ ಮೋಹಿನಿಯ ಕುಲುಕು ನೃತ್ಯ ನಮ್ಮ ಮನಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ 'ಅತ್ತಲೋ ಇತ್ತಲೋ' ಎಂಬ ದ್ವಂದ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉತ್ತರವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭರವಸೆ ಇರುವವರು ಈ ನೆನಪುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಳಹುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೇ ಕೆಲವು ಪಾಠಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು –ಸಂ.

ಪ. ಮಲ್ಲೇಶರೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆ

ತಾವು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರಕಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೆ.ಹೆಚ್ ಪಟೇಲ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರ ಸರ್ಕಾರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆಯಾ?

ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಗಡೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಯ್ತು ಅನ್ನೋದು ಬಿಟ್ರೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ ಒಬ್ಬರೇ ಸಮಾಜವಾದಿ. ಆದ್ರೂ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೂಡಲೇ ಬಾರ್ ಓಪನ್ ಮಾಡಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ರು. ನಾನಾಗ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡ್ದೆ. ಆದ್ರೆ ಏನೂ ಆಗ್ಲಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ರು. ನಜೀರ್ ಸಾಬ್ ನೀರ್ ಸಾಬ್ ಅಂದ್ರು. ಈಗ ಅಂತರ್ಜಲವೇ ಇಲ್ವಲ್ಲ.

ಜೆ.ಪಿ ಚಳುವಳಿ ಆಗ್ತಾ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ ಸೇರಿ ಜನತಾಪಕ್ಷ ಮಾಡಿದ್ವಲ್ಲ, ಆಗಲೇ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸತ್ತೋಯ್ತು. ಜಾರ್ಜ್ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡೋಣ ಅಂದ್ರು. ಅದು ಆಗ್ಲಿಲ್ಲ. ಲಲ್ಲೂ ಮಣ್ಣಿನ ಕುಡಿಕೆ ಕೊಡೋಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರು. ಅದು ನಡೀಲಿಲ್ಲ. ಜೆಪಿ ಚಳುವಳಿ ಮೂಲಕ ಏನು ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಶಯದ ಸರ್ಕಾರ ರೂಪುಗೊಳ್ತು, ಅದು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸದೆ ಇರೋಂತಹ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡೋಕೆ ಆಗಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ. ನಾವು ಅವರ ಮೇಲೆ ನೈತಿಕ ಒತ್ತಡ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ಬಡವರ ಅರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸೋ ಕೆಲಸ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ್ರೂ, ಈ ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಜೀವನ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡೋದು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಹಿಂದೆ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ರು. ಅದರೆ ಯಾವುದೇ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬದುಕೇ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಾಠಗಳನ್ನ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅವರು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ ಅನ್ನೋ ಭರವಸೆ ಇದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾರಧಾರೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಲೋಹಿಯಾ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜವಾದದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟವರ ಪಡೆಯೇ ಇದೆ. ಅದರೂ ಚುನಾವಣಾ ಕಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಸೋಲುತ್ತಾರೆ ಏಕೆ ?

ಸಿದ್ಧಾಂತ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ್ರೂ ಈಗಿರುವ ಅಳಿದುಳಿದ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಸಿಕ್ಕಿ ಆಮಿಶಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬಾಯಿಮಾತಿನ ಲೋಹಿಯಾವಾದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಒಂದು ಪಡೆ ಇದೆ ಅನ್ನೋದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ್ತಾಯಿಲ್ಲ. ಇವರೆಲ್ಲ

ರೈತ ಸಂಘಟನೆ, ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಸಂಘಟನೆ ಇದ್ರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಕೊಂಡು ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಂಘಟನೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಹೋಯ್ತು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಅನ್ನೋದು ಇಲ್ವೇ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನ ಆಗೋಯ್ತು. ಇಂತ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿರೋ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳನ್ನ ಸಂಘಟಿಸಿ ಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಅನ್ನೋದು ಆಶಯ.

ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಅಥವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರದೆ ಇರಲು ಸಮಾಜವಾದಿ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯ ಜಾತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು ಕಾರಣವೇ?

ಲೋಹಿಯಾ, ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಈ ಮುವ್ವರು ಮಹಾಶಯರು ಜಾತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದವರು. ನಾವು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಅಂತ ಹೇಳ್ಕೊಂಡು ಬಂದಂತ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್, ಬಂಗಾರಪ್ಪ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪ, ಲಿಂಗಪ್ಪ, ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್, ಎಂ.ಪಿ ಪ್ರಕಾಶ್ ಇವರೆಲ್ಲ ಜಾತಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ರೂ ಅಂತ ನನ್ನಂತವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತು. ಅದ್ರೆ ಇವರ್‍ಯಾರು ಜಾತಿ ಬಿಟ್ಟು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್ ಸಾಬರೇ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ನಜರ್‌ಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ರು. ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್ ಚೆನ್ನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಜನಗಳಿಂದಲೇ ಗೆದ್ದಿದ್ದು. ಜೆ.ಎಚ್. .ಪಟೇಲ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಬೇರೆ ಮಾಡ್ಸಿದ್ರಂತೆ. ಅಂದ್ರೆ ಒಳಗೊಳಗೇ ಇವರು ಜಾತಿ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ರು, ಜನ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಕೊಂಡು ಕೂತಿರಲ್ಲ. ಜನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆ ಗೊತ್ತಗ್ತಾ ಇರುತ್ತೆ.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಾತಿ ವಿನಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ರು. ಅವರು ಜಾತಿ ಸಂಘರ್ಷದ ಮೂಲಕ ವರ್ಗ ಸಂಘರ್ಷದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ರು. ಅದ್ರೆ ಇವತ್ತು ದಲಿತರಲ್ಲೇ ಎಡಗೈ ಬಲಗೈ ಜಾತಿ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ಹಿಂದುಳಿದವರೂ ಇವೊತ್ತು ಮಠಮಾನ್ಯ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾರವಾದ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಅನ್ನೋ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗುತ್ತೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಾ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಅಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಇಲ್ಲೊಬ್ಬರು

ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನ ಗುರುತಿಸಿ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸೋದು ಒಳ್ಳೇದು.

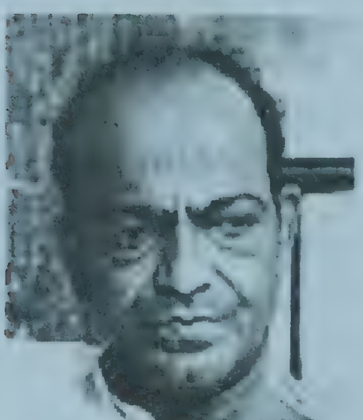
ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕುರಿತು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಕಳಕಳಿ ಇಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವ್ಯಾಮೋಹ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ ಅಂತಿದ್ವಿ, ಇದು ಕೆಳವರ್ಗದವರಿಗೂ ಒಂದು ರೋಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ನಿರಂತರ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರೂ, ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಕೋರ್ಟ್ ಮೆಟ್ಟಿಲೇರಿ ಅವನ್ನ ನೆನೆಗುದಿಗೆ ತಂದ್ವು.

ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಕನ್ನಡದ ವಿರುದ್ಧ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಇವತ್ತು, ಸಂವಿಧಾನ ಪೀಠಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಕೂಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನ ಕೊಡ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಅಲ್ಲದಿದ್ರೂ ಪೋಷಕರ ಹಕ್ಕಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡ್ತಾ ಇರೋದು ದೊಡ್ಡ ದುರಂತ. ಈಗ ಆರ್.ಟಿ.ಇ. (right to education) ಬಂದಿದೆ. ಆರ್.ಟಿ.ಇ ನಲ್ಲಿ ಕಲಂ ೮ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಬಿಲ್‌ನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ಕನಿಷ್ಠ ೧-೮ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಆದ್ರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಅಂತ ತೀರ್ಮಾನ ತಕ್ಕೊಂಡ್ರೆ ಕನ್ನಡ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಉಳಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆಗ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರೋ ಈ ಹಳೆ ಕೇಸ್ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತೆ ಅಂತ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ನವರು ತಕ್ಷಣ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ನ ಕಂಡು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಸಂಘಟನೆಯವರು ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷಾ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

(ಸಂದರ್ಶನ: **ಅಪೂರ್ವ ಡಿ'ಸಿಲ್ವ**)

ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೀಗಿದ್ದರು...

ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಚುನಾವಣಾ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ೧೯೬೦ರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದ್ದಾಗ ನಾನು-ಅವರ ಕಿರಿಯ ಸೋದರ-ಮುಂಬಯಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಟ್ಟಾ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದದ್ದು, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ, ನಾನು ಈ ಚುನಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ವಾರ ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಂಬಯಿನಿಂದ ಕಾರಿಗನೂರಿಗೆ ಬಂದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅಣ್ಣನವರಿಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದು ದಾವಣಗೆರೆಯ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಶುಶ್ರೂಷೆಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೀದಾ ಅಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾವ ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಂಡಿ ವರ್ತಕರಾಗಿದ್ದರು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಅಣ್ಣನವರಿಗೆ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. "ನೋಡು ಶಿವು, ನಾನು ಕೆಲವು ದಿನ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ವೈದ್ಯರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀನು ಕಾರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಸನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡಿ ಚುನಾವಣಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಬಸವಾಪಟ್ಟಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿಸಿ, ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಡೆಗೆ ಭಾಷಣವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಪುನಃ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಾ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ನಾನು ಅದೇ ರೀತಿ ಮರುದಿನ ನಮ್ಮ ಕಾರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೀದಾ ಆಯನೂರಿಗೆ ಹೋದೆನು. ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಅಲ್ಲೇ ಇರಬಹುದೆಂಬ ಊಹೆ ಸತ್ಯವಾಯಿತು. ನಾನು ಹೋದಾಗ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ೮.೩೦ ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಒಬ್ಬ ರೈತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನಾನು ಆ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಅವರು ತಾವು ಮಲಗಿದ್ದ ಹಾಸಿಗೆ ಕಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಿಟ್ಟು, ಬೆಳಗಿನ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಗದ್ದೆಯ ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಬಡ ರೈತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಮಲಗಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆನೇ ವಿನಃ ಭೇಟಿ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ೧೯೫೫ರಿಂದ ಮುಂಬಯಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ, ಎಂ.ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಈಗಿನ ನಾಯಕರುಗಳ ಚುನಾವಣಾ ವೈಖರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

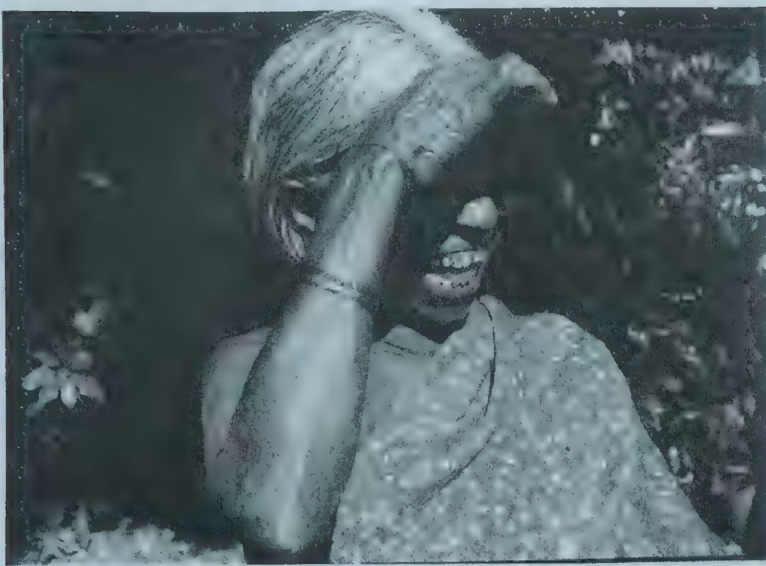
ನಂತರ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಬಂದರು. ನಾನು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ನನ್ನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ "ಓಹೋ ಮುಂಬಯಿನ ಪಟೇಲರು ನೀವಾ" ಎಂದು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದರು. "ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನ ಬಸವಾಪಟ್ಟಣ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಣ್ಣನವರು ಹುಷಾರಿರಲಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೌಡರು "ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣನವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ನಾನು ಪಟೇಲರ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಗೆದ್ದೇ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಲೆನಾಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವರು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಅವರು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಟೇಲರ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನವೂ ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರಿಗಿಂತ ಬಡವರಾಗಿದ್ದವರ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇತ್ತು. ಇದು ನಿಜವಾದ ಸಮಾಜವಾದಿ ನಾಯಕನ ಲಕ್ಷಣ. ಅವರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ಇದ್ದರು. ನಾನು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಾಹನ ಬಹುಪಾಲು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಬಸ್. ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ಆಗಿತ್ತು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯಲ್ಲೂ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನಾನು ಎಂದೂ ಮರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಾಗೇ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದೆ. ಚುನಾವಣೆ ತನಕವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ನಾನು ಮುಂಬಯಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಹೋದೆ. ಅಣ್ಣ ಪಟೇಲರು ಗೆದ್ದರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಬಂತು. ಅದೇ ಅಣ್ಣನವರ ಚುನಾವಣಾ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಅದು ಬೆಳೆಯಿತು ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ.

-ಎಸ್.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್

ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಗುಡುಗು... ಮಿಣಕಮ್ಮನ ಮಿಡುಕು...

–ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣ

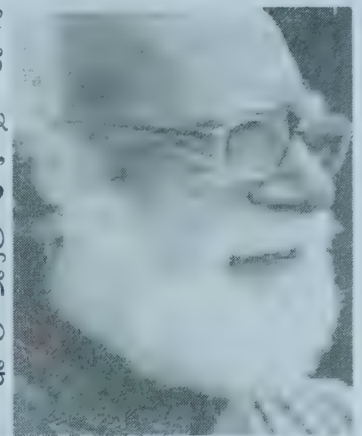

ಆಗ ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕರು. ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಕಛೇರಿ ಆರಗಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡವೊಂದರ ಮಹಡಿ ಮೇಲಿತ್ತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಂತವೇರಿಯವರು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ಪಕ್ಷದ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಪಕ್ಷದ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣದವರೂ ಸಹ ಶಾಂತವೇರಿಯವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂತೆಯ ದಿನವಾದರಂತೂ ತುಂಬಾ ಜನ ಸೇರುವುದೊಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು.

ಹೀಗೇ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯ ಸಂತೆಯ ದಿನದಂದು ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಜನ ಸೇರಿದ್ದರು. ಆಗ ಮಳೆಗಾಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತು ಪ್ರವಾಹ ಸಂತ್ರಸ್ತ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಶಾಂತವೇರಿಯವರು ಸಹನೆಯಿಂದ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಏಕೋ ಸಿಟ್ಟೇರಿತು. ಅವರ ಮುಖ ಕೆಂಪಗಾಯಿತು. ಅವರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ 'ನೋಡ್ರಯ್ಯಾ, ನೀವೆಲ್ಲಾ ಅಹವಾಲು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಜಮಖಾನ ಸವೆಸಿದರೆ ಕೆಲಸ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೇ ಹೌದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಬಾವುಟ ಹಿಡಿದು ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಾ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇದ್ದವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮನವಿ ಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ? ಎಂದು ದಬಾಯಿಸೋಣ. ಮಿಜಿಮಿಜಿ ಎಂದು ಹರಟೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ.' ಎನ್ನುತ್ತಾ 'ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಟ್ಟು ಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿ ಮಾಡಕ್ಕಾಗಲ್ಲ' ಎಂದು ಗುಡುಗಿದರು..

ಗೌಡರ ಮಾತು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಒಂದಷ್ಟು ಜನ ಗುಜು ಗುಜು ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡು ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಸರಿ, ಮರುಕ್ಷಣವೇ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಜನರ ಜೊತೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದರು. ಗುಂಪು ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಟಿತು. ಎಂದಿನಂತೆ ಮೂಡುವಳ್ಳಿ ಮಹಾಬಲ ಹೆಗಡೆ ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೆಂಪು ಟೋಪಿಯೊಡನೆ ಬಾವುಟ ಹಿಡಿದು ಜೈಕಾರ ಕೂಗುತ್ತಾ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಅಂಗಡಿಯವರೆಲ್ಲ ಏನಿದೆಂದು ರಸ್ತೆಗೆ ಬಂದು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ನಾವು ಸಾವಿರ ಜನರಿರುವ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಜೈಕಾರ ಕೂಗುತ್ತಾ ಹೊರಟೆವು

ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಮೊದಲು ಭಗತರು ಎನ್ನುವವರ ಅಂಗಡಿಯಿತ್ತು. ತುಂಬಾ ಹಳೆ ದಿನಸಿ ಅಂಗಡಿ. ನಮ್ಮ ಕಡಿದಾಳು ಕುಟುಂಬದವರೂ ಅವರಲ್ಲೇ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕರೆದರು. ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಬೇಸರದಿಂದ 'ಏನಿದು? ಶಾಂತವೇರಿಯವರ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಷ್ಟು ಜನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮರ್ಯಾದೆ ಬೇಡವಾ ಮಾರಾಯ! ಯಾಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ನಾವು ಆವರೆಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಯೇ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೆರವಣಿಗೆ ಪಕ್ಷದ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಂತೆ ಜನ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ತಂತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿಯೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಉದುರಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ನಾನು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಮುಜುಗರದಿಂದ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಗೌಡರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ 'ಯಾಕೋ ಜನ ಬರ್‍ತಿಲ್ಲ ಸಾರ್. ಸಂತೆ ಬೇರೆ' ಎಂದೆ. ಗೌಡರು ಈಗ ಸಿಟ್ಟಾಗುವರೆಂದು ನಾನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವರು ನನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಚೂರೂ ಬೇಸರ ತೋರಿಸದೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುವವರಂತೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿ 'ಜನ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಗೇ. ಆದರೆ ಅಂಗಡಿ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಈ ಕಡೆ ಇಣುಕುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಅವರೆಲ್ಲ ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀಯಾ? ಎಲ್ಲ ನಮ್ಮವರೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾವು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್‌ರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನವಿ ಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟು ಎಂಡಾರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಡೆದರಾಯಿತು. ಪರಿಹಾರದ ಹಣ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದ ನಂತರ ನೋಡು, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಉದುರಿ ಹೋದ ಜನವೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಮಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗಡಿ ಮುಂಗಟ್ಟುಗಳ ಬಳಿ ನಿಂತು ಕಣ್ಣಗಲಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಇಣುಕಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ, ಅವರೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದೇ ನಾವು ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕು. ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಬಾರದು' ಎಂದರು. 'ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕುವುದಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ' ಎಂದು ಸೇರಿಸಿದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದಿಪ್ಪತ್ತೈದು ಜನರೊಡನೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಜೈಕಾರ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾ ಯಾವ ಬೇಸರವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದು ತಹಸೀಲ್ದಾರ್‌ರವರನ್ನು ಕಂಡು ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪ್ರವಾಹ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ನನಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭ ನೆನಪಿರುವುದು ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಎಲ್ಲ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲೂ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಿಣಕಮ್ಮ ಎಂಬ ಕೂಲಿಕಾರ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಿಂದಾಗಿ. ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲೂ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಸದರಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆಕೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಕಛೇರಿಯ ಬಳಿ ಹಣೆ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟು ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದೇ ಜನರಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಸಂಕಟಪಟ್ಟು 'ಈ ಜನ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರದೆ ಅಂಗಡಿ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬರೀ ಇಣುಕಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಗೌಡರಿಗೆ ಮೋಸ, ಅವಮಾನ ಮಾಡವರಲ್ಲಾ! ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆದಾಗದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ನನ್ನ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿದೆ. ಆ ಚಿತ್ರವೇ ಈ ಲೇಖನದ ಜೊತೆಗಿರುವುದು. ಈ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಭಗವಾನ್ ನಡೆಸುವ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಕೂಡ ಬಂದಿತ್ತು.

*

ಒಂದು ಸಮಾಜವಾದಿ ದಾಖಲೆ

ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ,

ಸೊರಬ ಶಾಖೆ, ಸೊರಬ. (ಜಿ|| ಶಿವಮೊಗ್ಗ)

ಮಂಗಾಪುರ ಚಲೋ.

ಗೆಳೆಯರೇ,

ಹಗಲಿರುಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದುಡಿದು ಭೂ ಮಾಲೀಕನ ಕಣಜ ತುಂಬಿ, ಅವನಿಂದಲೇ ತನಗರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ವಂಚನೆಗೂಳಗಾಗಿ ತಾನೇ ಉಳುವ ಭೂಮಿಯ ಉಳುಮೆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿಸ್ಸಾಹಾಯಕನಾದ ರೈತ ಒಂದೆಡೆ ರೈತನ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಂಚಿನಿಂದ ರೈತನ ಉಳಿಮೆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಹಾಯಾಗಿರುವ ಭೂ ಮಾಲಿಕ ಒಂದೆಡೆ.

ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಹಕ್ಕು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ರೈತರ ಹಲವು ಹತ್ತು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಜಡೆ ಹೋಬಳಿ ಮಂಗಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಒಂದು.

ಇದೂ ಸಾಲದೇ ಸುಮಾರು 40 ಎಕರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಹೀನ ರೈತರನ್ನು ಆ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಹೊರದೂಡಿ ಅದನ್ನೂ ಕಬಳಿಸುವ ದುಸ್ಸಾಹಸ ಬೇರೆ. ಭ್ರಷ್ಟ ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಶಾಮಿಲಿನೊಂದಿಗೆ ನೊಂದ ಬೆಂದ ಈ ರೈತರಿಗೆ ಅಮಾನುಷ ಕಿರುಕುಳ ಬೇರೆ.

ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯು ದಿನಾಂಕ 3—8—1972 ನೇ ಗುರುವಾರ **ಮಂಗಾಪುರ** ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸುವುದು.

ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು

- ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಹಿರಿಯ ನಾಯಕರೂ ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆದ

ಗೆಳೆಯ ಕುಪಗಡ್ಡೆ ಮರಿಯಪ್ಪ ಇವರೂ

ಮಾಜೀ ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯ ಗೆಳೆಯ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್

ಮುಂತಾದವರು ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವರು.

ಈ ಗೇಣಿ ರೈತರ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ: ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆ 12 ಘಂಟೆಗೆ.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ: ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1 ಘಂಟೆಗೆ.

ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಜಿಂದಾಬಾದ್.
ಇಂಕ್ವಿಲಾಬ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್.
ಡಾ|| ಲೋಹಿಯಾ ಅಮರರಹೇ.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ, ಸೊರಬ ಶಾಖೆ.

[ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಸೊರಬ.]

(ಕೃಪೆ: ರಾಮಮನೋಹರ, ಕೆಳದಿ)

ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣದ ಹುದಲಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋದ ಸಮಾಜವಾದ

ನಾನು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಗೋಪಾಲ್ ಎಂಬ ಸಮಾಜವಾದಿಯೊಬ್ಬರು ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಲದ ಮರದ ಚಿಹ್ನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆಯ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಸೋಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಾತು, ಅವರ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧದ ಏಕಾಂಗಿ ಹೋರಾಟ, ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತಬದ್ಧ ಕರಪತ್ರಗಳು, ಬಡವರ ನೋವು–ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಅವರ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಸೆಳೆದವು. ಅವರು ಗೋಪಾಲಗೌಡ ಶಾಂತವೇರಿಯವರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಹೋರಾಟದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದೇ ತಳವರ್ಗದ ಬಗೆಗಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಪದ್ಯಗಳು, ಮತ್ತೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ವೈಚಾರಿಕ ಲೇಖನಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಮ ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆಯಲು ಕಾರಣವಾದವು.

ಮುಂದೆ ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದ ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದೆ. ಆಗ ನನಗೆ ವಿಪುಲವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ರಾಶಿ ಓದಲು ದೊರೆಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ, ಪ. ಮಲ್ಲೇಶ, ಬಿ. ಎನ್. ಶ್ರೀರಾಮ, ಕೆ. ರಾಮದಾಸ್, ಟಿ. ಎನ್ ನಾಗರಾಜ, ಎನ್. ಈಶ್ವರ, ವೈ. ಮಹೇಶ ಮುಂತಾದವರ ಹತ್ತಿರದ ಒಡನಾಟ. ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಅವರಿಂದ ಲೋಹಿಯಾ ಪಾಠ, ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಶಿಸ್ತು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗೆಳೆಯರ ಆಶಯಗಳು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ–ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೂ ಗೆಳೆಯರು ಲೋಹಿಯಾವಾದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ವಾದ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿ; ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದದಿಂದ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಸಮ ಸಮಾಜದ ಕನಸಿನ ಆಶಯಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದೂ ವಿಘಟಿತವಾಗದ ಚಳವಳಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಗಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಈ ಹೋರಾಟದ ಕನಸಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಗೆರೆಯಿಂದ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ತೇಜಸ್ವಿ; ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಆಗ ಈಗ ಬಂದು ತಮ್ಮ ವಿಕಲ್ಪಕತೆಯಿಂದ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಲಂಕೇಶ; ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಬಂದು ತಮ್ಮ ವ್ಯಂಗ್ಯಮಿಶ್ರಿತ ಹಾಸ್ಯ ಮಾತು, ಕವನಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಚಂಪಾ– ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಹರೆಯದ ಮರೆಯಲಾರದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಸಮತಾ ಸಂಘಟನೆ, ಬರಹಗಾರ–ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ–ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗೃತಿಯು ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಗರಿಗೆದರಲು ಕಾರಣೀಭೂತವಾದವು. ಇದರ ಅರಿವಿನಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯಾದ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯ ಜನನ. ಅದಕ್ಕೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾವಾದದ ಸ್ಪರ್ಶ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತ ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಅರಿವೇ ನಮ್ಮ ದಲಿತ ಹೋರಾಟಗಾರರಲ್ಲಿ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ–ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ನೇತಾರ ಮತ್ತು ತಳ ಸಮಾಜದ ಕಣ್ಬೆಳಕಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಅರಿವು ಮೂಡಿತು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಅವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಘೋಷಣೆಮಾಡಿ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದರು. ನಮ್ಮ ಬಹುಪಾಲು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಚಳವಳಿಗೆ ಇಳಿದು ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿರುದ್ಧ ಸೆಟೆದು ಜೈಲಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ, ಕೆಲವರು ಭೂಗತರಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ನಿಶ್ಶಬ್ದವಾಗಿ ಹೋರಾಟಗಾರರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೆರವಾಗಿ, ಅನಂತರ ನಡೆದ ಲೋಕಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂತು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಂಭತ್ತರ ದಶಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜನತಾಪಕ್ಷವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ೧೯೮೩ರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷೇತರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗಿ ಬಂದ ತರುಣನೇ ಈಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರುವ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯ ವೈ. ಮಹೇಶನ ಆತ್ಮೀಯರಾಗಿದ್ದ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ, ಶಾಸಕರಾದ ನಂತರ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಶಾಸಕರಾಗುವ ಮುನ್ನ ಕೆಲವು ಕಾಲ ನನ್ನ ಸಹ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಪ. ಮಲ್ಲೇಶ, ಕೆ. ರಾಮದಾಸ್ ಮತ್ತು ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳು ಅವರನ್ನು ಜನರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದವು.

೮೦ರ ದಶಕದ ಆ ದಿನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಆತ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಯ ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅವರ ಗೆಳೆಯರು ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಾತು ರಾಜಕೀಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು. ಮೈಸೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ 'ಗುರು'ಗಾರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ರಾಜಕೀಯ ಗುಂಪುಗಳ ಆಸ್ಥಾನ ಸಲಹೆಗಾರರಂತೆ, ಪಂಡಿತರಂತೆ, ರಾತ್ರಿ ಬೈಠಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪ್ರಭುತ್ವದ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣದ ಹುದಲಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋದರು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಜನನಾಯಕನಂತೆ ಗೋಚರಿಸಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಮಗ್ರ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಎರಡು–ಮೂರು ಚುನಾವಣೆಗಳ ನಂತರ ಬಹುಶಃ ಜಾತಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಶಕ್ತಿ ರಾಜಕಾರಣದ ಅರಿವು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗತೊಡಗಿತು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು, ಅಧಿಕಾರ ಹಿಡಿಯಲು ಅವರು ಜಾತಿಯೊಂದರ ನಾಯಕರಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಆ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರಿಂದ ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಜಕಾರಣ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗದೇನೋ!

–ಪ್ರೊ. ಶಿವರಾಮು ಕಾಡನಕುಪ್ಪೆ

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಈ ಸಂಚಿಕೆ ನಿಮಗೆ ಅಂಚೆಯಲ್ಲಿ ತಲುಪಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಗದದ ಮೇಲಿನ ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸದ ಮೊದಲಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ಹೊಸ ಚಂದಾ ಸಂಖ್ಯೆ. ಚಂದಾ ಪಾವತಿ, ನವೀಕರಣ ಅಥವಾ ಪತ್ರಿಕೆ ತಲುಪದಿರುವ ಬಗೆಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಚಂದಾ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಲು ಮರೆಯದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿ–ಸಂ.

ಆ ದಿನ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬರಲಿ!

ಹಾಸನದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪದವಿ ವ್ಯಾಸಂಗ. ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು. ಅನ್ಯಾಯ ಕಂಡಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ.

೧೯೭೩-೭೪; ಜೆಪಿ ಚಳುವಳಿಯ ಗಾಳಿ ದೇಶದೆಲ್ಲೆಡೆ. ಎಲ್ಲ ಯುವ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಮ್ಲಜನಕ. ಗಾಢವಾಗಿ ಉಸಿರೆಳೆದುಕೊಂಡವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡ ಚಳುವಳಿ. ಹಾಸನಕ್ಕೆ 'ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ'ದ ಪ್ರವೇಶ. ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಯಿತು.(ಇದೇ ಪೂಚಂತೇ ಅವರ 'ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ'ದಲ್ಲಿನ ಪಡ್ಡೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳ ಗುಂಪಿನ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ಇದ್ದೀತು!) ರಾಜ್ಯದೆಲ್ಲೆಡೆ ನಡೆದ ಹಲವಾರು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದೆವು. ಗಾಂಧಿ-ಲೋಹಿಯಾ-ಜೆಪಿ-ಅಂಬೇಡ್ಕರ್-ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಪರಿಚಯ. ಹಾಗೇ ನಾಡಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತಕರ ಪರಿಚಯ, ಒಡನಾಟ, ಸ್ನೇಹ.

೧೯೭೫ರ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ೧೯೭೭ರ ಚುನಾವಣೆ-ಬದಲಾವಣೆ ಬಯಸಿ ಓಡಾಟ. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ನಿರಾಸೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ೭೯ರಿಂದ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಹಲವಾರು ಚಳುವಳಿಗಳು. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಇರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು. ಆ ವರ್ಷವೇ ರೈತರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಸಾಲಗಾಮೆಯಿಂದ ಹಾಸನದವರೆಗೆ ಕಾಲು ನಡಿಗೆ ಜಾಥಾ.

೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು ರೈತ ಚಳುವಳಿ. ಇದು ಯುದ್ಧ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಯುದ್ಧದ ಕರೆ ಬಂದಂತೆ! ಹಾಸನದ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಇಡೀ ಗುಂಪು ಚಳುವಳಿಗೆ ಧುಮುಕಿತು. ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸಮಾನತೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಜಾತೀಯತೆ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಾ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುವ ಛಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿ ಹೋರಾಟ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡೆವು. ಜನರೂ ಸಹ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದರು. ೮೦ರಿಂದ ೮೪ರವರೆಗೆ ಭರಪೂರ ಚಳುವಳಿ.

ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆಲ್ಲ ಮದವೇರಿದೆ. ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕಾದ ದಾರಿಯಾಗಲಿ, ಸೇರಬೇಕಾದ ಗುರಿಯಾಗಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅಹಂಕಾರ ಮೈದುಂಬಿದೆ. ಸಂಘಟನೆಗಿಂತ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ೮೫-೮೬: ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ನಾಯಕರಿಂದ ಹಲವಾರು

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಉಚ್ಚಾಟನೆ. ರೈತ ಸಂಘ ಹೋಳಾಗುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭ. ಸೋದರ ಸಂಘಟನೆ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯದೂ ಇದೇ ಕಥೆ.

ನಂತರ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಚಳುವಳಿಗಳು. ೨೦-೨೫ ವರ್ಷ ಹಾಗೇ ಕಳೆದುಹೋದವು. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ, ಕುಟುಂಬ ರಾಜಕಾರಣದ, ಜಾತಿ ರಾಜಕಾರಣದ ಹಲವು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಂದುಹೋದವು. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕೆಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಕೊಳ್ಳುಬಾಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಜನ ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಾ, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ ಬಡವರಾಗುತ್ತಾ, ಬಡವರು ದೀನರಾಗುತ್ತಾ ಇಡೀ ಸಮಾಜ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೊಂದೇ ನಂಬಿಕೆ. ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವುದೇ ಪರಮ ಸಾಧನೆಯೆಂದುಕೊಂಡ ಮತದಾರರಿಂದ ಖಂಡಿತ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಮತದಾರರ ಕಿವಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೈತಿಕತೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಾಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸದೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿಯೇ ನಡೆಯಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನ ಆಳದಲ್ಲಿನ ಒಳ್ಳೆಯತನದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಹೊಸದೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಮತದಾರರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇಡೀ ಚುನಾವಣೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮತದಾರರೇ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕು. ನಾಡು ನಮ್ಮದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ನೈತಿಕತೆ ಸರ್ವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಜನತೆ ಮನಗಾಣಬೇಕು.

ಹೌದು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? ಈ ನಾಡಿನ ಪ್ರಗತಿಪರರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು, ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಅಹಂಗಳನ್ನು ಅದುಮಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಆಶೆಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಹೊಸದೊಂದು ದಾರಿಯನ್ನು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಖಂಡಿತ ಜನ ಸ್ಪಂದಿಸುವರು. ಆ ದಿನ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬರಲಿ.

-ಕೆ.ಎಂ. ರಾಜೇಗೌಡ

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಲವರು 'ಸಂಪಾದಕರು: ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' - ಈ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರ್‌ನ ವಿನೋಬ ನಗರ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲಾಗಿರುವ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ(ಕರೆಂಟ್ ಅಕೌಂಟ್) ಸಂಖ್ಯೆ: ೬೪೧೧೦೩೫೮೩೦ ಇಲ್ಲಿ ಚಂದಾ ಅಥವಾ ಜಾಹೀರಾತಿನ ಹಣ ತುಂಬುವಿರಿ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ತುಂಬಿದವರ ವಿವಿರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ತುಂಬ ಗೊಂದಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಹಾಗೆ ಹಣ ತುಂಬುವವರು/ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಅದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಂದು ಅಂಚೆ ಕಾರ್ಡ್ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ದೂರವಾಣಿ ಸಂದೇಶದ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ತಿಳಿಸಲು ಮರೆಯದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿ.

-ಸಂ

ಕಿಶನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್: ಮತ್ತೆ ಅವರ ಭೇಟಿ ಎಂದು? ಎಲ್ಲಿ?

–ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಂದ ಕಿಷನ್‌ಜಿ ಎಂದೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಿಷನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್ ಮೂಲತಃ ಒರಿಸ್ಸಾದವರು. ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸತ್ತ ಬಡಜನರಿಗೆ (ಕು)ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಸಂಭಲಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಸ್ಥ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದವರು. ಸುತ್ತಲ ಸಮಾಜದ ಅಸಮಾನತೆಗಳಿಂದ ಅಶಾಂತರಾಗಿ ಹದಿಹರೆಯದಲ್ಲೇ ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿ ಬೆಳೆದವರು. ತಮ್ಮ ಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಂದ ಲೋಹಿಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಇವರು ೧೯೬೨ರ ಮೂರನೇ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭಲಪುರ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಗೆದ್ದು ಸದನದ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರೆನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ನೆಹ್ರೂರನ್ನು ತಮ್ಮ ಚೂಪಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಸಿದವರು. ಆ ಮೂಲಕ ನೆಹ್ರೂ ಸಮಾಜವಾದದ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯಲು ಕಾರಣರಾದವರು.

ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಕಿಷನ್ ಪರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರೀಕ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತದಾರರು ಗಣನೀಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮತ್ತೆಂದೂ ಗೆಲ್ಲಲಾಗದಾದರು. ನಂತರದ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಕರ್ಮಭೂಮಿಯೆನಿಸಿದ್ದ ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಕಿಷನ್, ಲೋಹಿಯಾ ನಿಧನಾನಂತರ ಅವರ ತಾತ್ವಿಕ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯೆನಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯಂತ ಯುವ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಯುವ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಿಷನ್‌ಜಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ದಲಿತ ಮತ್ತು ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ನಾಯಕರುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಯೋಚಿತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಕರ್, ರಾಜೇಂದ್ರ ಅಗರ್‌ವಾಲ್, ಯೋಗೇಂದ್ರ ಯಾದವ್ ಮುಂತಾದ ಜನಪರ ಚಿಂತಕರು ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಗಾರರಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಜನಪರ ಚಳುವಳಿಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೈತ್ರಿಕೂಟದ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕಾರಣದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ೨೦೦೪ರಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಮೈತ್ರಿಕೂಟದ ಸಭೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಸು ನೀಗಿದರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಹೋರಾಟದ ಕೊನೆಯ ಕೊಂಡಿಯೂ ಕಳಚಿಕೊಂಡಿತೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು–ಸಂ.

೧೯೮೫ರ ಆಸುಪಾಸು. ಅದೇ ತಾನೇ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯತೊಡಗಿದ್ದ ನಾನು ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾ ಕುರಿತ ಪುಟ್ಟ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತಳಾಗಿದ್ದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯತ್ತ ಸೆಳೆದದ್ದು ಅವರು ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಎಂದಾಗಲೀ ಪ್ರಖರ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಎಂದಾಗಲೀ ಅಲ್ಲ! ಬದಲಾಗಿ ಆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ತಮ್ಮ ಗೆಳತಿ ರೋಮಾ ಮಿತ್ರಾಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದ ತುಣುಕುಗಳು:

"ನಿನ್ನ ಚಪ್ಪಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳು ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದಿನ ದಿನವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮನಸ್ಸಾಗಿ ನಿನಗೊಂದು ಜತೆ ಚಪ್ಪಲಿಯನ್ನು ಕೊಂಡ ಸಮಾಧಾನ. ಇಂತಹ ಸಮಾಧಾನ ನನಗೆ ಯಾವುದೇ ದೇಶದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಬಲಾಢ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದ ತೃಪ್ತಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದು." (೪ ನವೆಂಬರ್, ೧೯೬೧ರಲ್ಲಿ ಕೈರೊನಿಂದ ರೋಮಾಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರ)

"ಹೆಣ್ಣು ಸಮರ್ಥಳಾಗುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಗಂಡು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಒಲವು ತದ್ವಿರುದ್ಧ." (೬ ಮಾರ್ಚ್, ೧೯೬೧ರಲ್ಲಿ ರೋಮಾ ಮಿತ್ರಾಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರ.)

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಪತ್ರದ ತುಣುಕುಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರನ್ನು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಓದಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ಉದ್ದೀಪಿಸಿತ್ತು. ಯೋಗಾನುಯೋಗವೋ ಎಂಬಂತೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಖರ ಲೋಹಿಯಾವಾದಿಯಾಗಿದ್ದ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿ ಬಂತು. ಹಾಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾರಗಳ ದಾರಿ ಸಿಕ್ಕತೊಡಗಿತ್ತು. ಆವರೆಗೆ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನನಗೆ ಬೇರಾವ ವಾದದ ಪರಿಚಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ನಾನು ಕಿಷನ್ ಅವರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾದದ್ದು–೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ.

ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಸಮೀಪದ ಅರಳಾಳುಸಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭವದು. ಕಿಷನ್ ಅವರು ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿಯೆಂದೂ, ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ನಿಕಟವರ್ತಿಯೆಂದೂ, ಘನತೆವೆತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದೂ ಅದಾಗಲೇ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರಿಂದ ಅವರ

ಕಿಷನ್ ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಸವಿತಾ, ಬಾನು ಮುಷ್ತಾಕ್‌ರೊಂದಿಗೆ.

ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೇಳಿದವಳಾಗಿದ್ದೂ ಸಮಾಜವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನೂ ಕಲ್ಪನೆ ಇರದಿದ್ದ ನನಗೆ ಅವರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವ ಉತ್ಸುಕತೆಯೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷು–ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ, ಕುಶಲತೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ಒಳಗೊಳಗೆ ಚಿಂತಿತಳಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಾಕ್ಷಣ ಕಿಷನ್‌ರವರು ಪರಿಚಯದ ನಗೆ ನಕ್ಕು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಬಲ್ಲವರಂತೆ ಕೈ ಕುಲುಕಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಕುಟುಂಬದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಅವಜ್ಞೆ ಬಲ್ಲವರಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರಿಗೆ ಕಿವಿಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಕಿಷನ್ ಅವರ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲೇ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಅವರ ಪತ್ನಿ ವಾಣಿ ನಸುನಕ್ಕರು! ನನ್ನ ಅಳುಕು, ಆತಂಕ ಕಾವಳದಂತೆ ಕರಗಿ ಹೋಯಿತು. ರೈತಸಂಘದ ಅನಸೂಯಮ್ಮ

ಲೋಹಿಯಾರೊಂದಿಗೆ ಕಿಷನ್‌ಜಿ

ಅವರು ಹರುಕುಮುರುಕು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಕಿಷನ್ ರೊಂದಿಗೆ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲಂತೂ ನಾನೂ ನಿಸ್ಸಂಕೋಚದಿಂದ ಮುರುಕು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಷನ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಿಗಿಳಿದೆ. ಅದೇ ತಾನೆ ಕವಿತೆ ಬರೆಯಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದ ನಾನು, ಕವಿಯೆಂದೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಂಡೆ!!

ಆ ದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಷನ್‌ರವರು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪರಿಸರ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ ನೆನಪು. ಅವರ ಭಾಷಣದಿಂದ ನಾನೆಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿತಳಾದೆನೆಂದರೆ.... ಮುಂದಿನ ವರುಷ ಅರಳಾಳುಸಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಗಿಡನೆಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋಣ, ನಾನೂ ಖಂಡಿತ ಬರುವೆ ಎಂದು ಅನಸೂಯಮ್ಮನಿಗೆ ವಚನವಿತ್ತೆ! ಆ ರಾತ್ರಿ ನಾವು ಅನಸೂಯಮ್ಮ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತಂಗಿದ್ದೆವು. ಅವರಿಂದ ರೈತಸಂಘದ ಹೋರಾಟದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ರೋಮಾಂಚಿತಳಾದೆ. ಅವರ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಎಷ್ಟೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿಗಳಿವೆ... ನಾನೇಕೆ ಈ ದಾರಿಗೆ ತಡವಾಗಿ ಬಂದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ನಾನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಚರ್ಚೆ ಶುರುವಾಗಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಸಿಟ್ಟು, ಸೆಡವು, ಜಗಳಗಂಟತನದ ಪರಿಚಯವೂ ಆಯಿತು. ಕೆ. ರಾಮ್‌ದಾಸ್, ರವಿವರ್ಮ ಕುಮಾರ್, ಆರ್.ಪಿ. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿ ನೋಡಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲಿ. ಮಾತು ಜಗಳವಾಗಿ ಜಗಳ ಕದನವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಗಾಬರಿಯಾದೆ. ಕಿಷನ್ ಮಾತ್ರ ಇದೆಲ್ಲಾ ಸಹಜವೆಂಬಂತೆ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಕದನ ನಿಲುಗಡೆಗೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಿಯಾಗಿ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯತೊಡಗಿದ್ದರು. ಕೋಪದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಪರಿತಾಪ, ಜಗಳದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಹೊಸ ಆಶೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆ, ಭರವಸೆಯ ಮಾತುಗಳಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಪರಸ್ಪರ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವ ವಾಗ್ದಾನದೊಂದಿಗೆ ಶಿಬಿರ ಮುಕ್ತಾಯವಾದರೂ, ಸಮಾಜವಾದದೊಂದಿಗಿನ ನನ್ನ ಒಡನಾಟ ಅಲ್ಲಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು.

ನಂತರದ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಷನ್ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಮತ್ತೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದದ್ದು ೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ. ಹಾಸನದ 'ಲೋಹಿಯಾ ನೆನಪು' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿ, ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಸೇರಿದಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಸೇರಿದ್ದರು. ಅಂದು ಕಿಷನ್‌ರವರು, ಮನುಷ್ಯನ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ನನ್ನನ್ನು ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸಿತು. ಮನುಷ್ಯನ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತ್ತು. ಓರ್ವ ಮಹಿಳೆ ಎಷ್ಟು ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಷ್ಟು convincing ಆಗಿ ಹೇಳಿದರೆಂದರೆ ನಂತರದ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ನಾನು ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ.

ಕಿಷನ್‌ರವರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಯಿತ್ತಾಗ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿ ಭೇಟಿಯಲ್ಲೂ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಹೊಸದೇನನ್ನೋ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದೇ ಅನಿಸುವುದು. ಅವರ ಸರಳತೆ, ವಿಚಾರಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ, ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ನಡೆ-ನುಡಿಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿದಂತಹ ಬಿರುಕಿಲ್ಲದ ಪಾರದರ್ಶಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಖಚಿತ ನಿಲುವುಗಳು ನನ್ನ ಸೀಮಿತ ಬದುಕನ್ನು ಸಂಪನ್ನಗೊಳಿಸಿದೆ. ಮೂರು ವರುಷದ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. 'ಬಸವಶ್ರೀ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಬಂದಿದ್ದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೂ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದರು. ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು ಕಿಷನ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಮೇಧಾ ತಾವು ಕಿಷನ್ ಅವರ ಶಿಷ್ಯೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಚಕಿತಗೊಳಿಸಿದರು. ನಾವೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಕಿಷನ್‌ಜೀ ಅವರ ಸ್ನೇಹ ತಂತುವಿನಿಂದ ಬೆಸೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸೋಜಿಗಪಟ್ಟೆ.

ನವೆಂಬರ್ ೧೦, ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಕಿಷನ್‌ಜಿ ಅವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮಿಕ್ಕಿದ ಹಮ್ಮಿಣಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಇನ್ನೂ ಕಿವಿಯಲ್ಲೇ ಇವೆ....

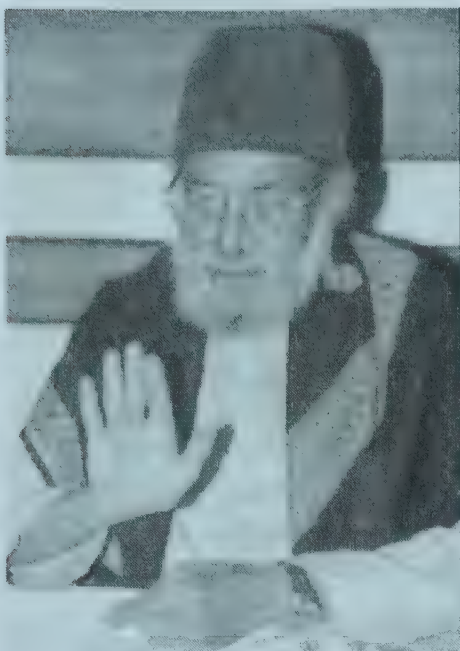
"ಭಾರತದಲ್ಲಿಂದು ಮತೀಯತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಆರ್ಭಟ ಮೇರೆ ಮೀರುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನೂ ರಾಮನಿಗೆ ವಂದಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಡ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ವೈವಿಧ್ಯತೆಯೇ ಭಾರತ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಇದರ ನಾಶ ಎಂದರೆ ಭಾರತದ ವಿನಾಶವೇ ಆಗಿದೆ. ಏಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೊನೆ ಕೂಡ ವಿನಾಶವೇ. ಅದು ಎಂತಹ ಬಲಾಢ್ಯ ದೇಶವನ್ನೂ ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಧರ್ಮ ನಿರಪೇಕ್ಷತೆಗೆ, ಸೂಕ್ತ ಉದಾಹರಣೆ. ಅವರು ವೈಷ್ಣವರಂತೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರು. ಮುಸ್ಲಿಮರಂತೆ ನಮಾಜು ಮಾಡಿದರು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಏಕತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಅವರು. ಧರ್ಮ ನಿರಪೇಕ್ಷತೆಯ ಪ್ರವಾದಿ..."

"ನಿನ್ನ ಒಳಿತು ನಿನ್ನಾಚೆ ಇರುವಂತಹದ್ದು. ನಿನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದಾಚೆ ಇರುವಂತಹದ್ದು ಮತ್ತು ಅದು ನೈತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹದ್ದು ಎಂದು ನಂಬುವುದೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ. ಸೇವೆಯೇ ಅದರ ಮುಖ. ಅದರ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಂನಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ."

ಕಳೆದ ವರುಷ ಕಿಷನ್‌ರವರನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಮೈಸೂರಿನ ರೈಲ್ವೇ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಯಾಕೋ ವಯಸ್ಸಿನ ಭಾರದಿಂದ ಕೊಂಚ ನಲುಗಿದಂತೆ ಕಂಡರು. ಸಮಾಜವಾದ ಎಂಬ ಸಮ್ಮೋಹಿನಿಯ ಜೊತೆ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡಿ "ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಇರುವುದು ಎರಡೇ ಆಯ್ಕೆ, ಒಂದು ಅಣುಬಾಂಬ್ ಮತ್ತೊಂದು ಗಾಂಧಿ" ಎಂಬ ಲೋಹಿಯಾ ಮಾತನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮ ನಡುವೆಯಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಿರುವ ಕಿಷನ್ ಈಗ ಎಲ್ಲಿರುವರೋ? ಮತ್ತೆ ಅವರ ಭೇಟಿ ಎಂದು? ಎಲ್ಲಿ? ಯಾವಾಗ? ತಿಳಿಯದು. *

ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.: ಇನ್ನಷ್ಟು ನೆನಪುಗಳು

–ಬಿ.ಎನ್ ಶ್ರೀರಾಮ್

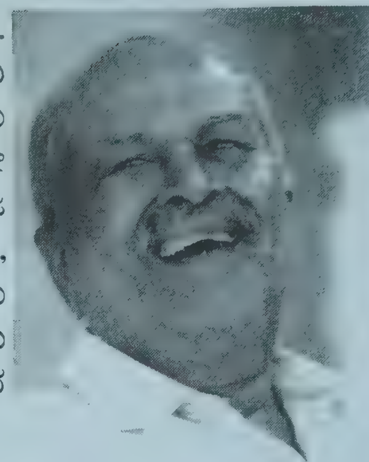
ನಾನು ೧೯೫೯-೬೦ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ, ಶ್ರೀ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಮತ್ತು ಕೆ. ಎಚ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಇವರುಗಳು ಕನ್ನಡಪರ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಲು ಒಂದು ಸಂಘಟನೆ ಬೇಕೆಂದು 'ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಘಟಿಕೋತ್ಸವದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕು, ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತಾಡಬೇಕು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೀತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತೆಂದು ಕೆ.ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರು ತಮ್ಮ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಒಲವಿನಿಂದ ಈ ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ದೂರವಾದರು.

ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಪರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೊಡನೆ ಮಿಳಿತವಾಗತೊಡಗಿತು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು, ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ, ಶ್ರೀಕಂಠಶರ್ಮ, ಶಾಮಣ್ಣ ಇವರೆಲ್ಲಾ ದಸರಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಜನ ವಿರೋಧಿ ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಭಾಗಿಗಳು. ಹಿರಿಯ ನಾಯಕರುಗಳನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಬಂಧಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನಾವೆಲ್ಲ ವಾಪಸ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಭೀರ ಚರ್ಚೆಗಳಿಂದ ನಾವು ಆಕರ್ಷಿತರಾದೆವು. ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಮಧು ಲಿಮಯೆ, ಕರ್ಪೂರಿ ಠಾಕೂರ್, ಕಿಷನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್, ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ ಪಕ್ಷದವರಾದ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಿ ಬಸು, ಸೋಮನಾಥ ಚಟರ್ಜಿ ಮುಂತಾದ ನಾಯಕರು ನಮ್ಮನ್ನು ತುಂಬಾ ಆಕರ್ಷಿಸಿದರು. ಒಂದು ರೀತಿ ನಾವು ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟೆವು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಹಿರಿಯ ಲಾಯರ್ ಆಗಿದ್ದ ಟಿ.ಎನ್.ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ನಮ್ಮಂತಹ ಕೆಲವು ಯುವಕರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಲೋಹಿಯಾರವರ ಬರಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ನಡೆಸತೊಡಗಿದರು. ಈ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾರವರ *ಭಾಷೆ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ರಾಜಕೀಯದ ಮಧ್ಯೆ ಬಿಡುವು* ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಬಿಡಿ ಬಿಡಿ ಬರಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಶಿಬಿರ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ "ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ" ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಯುವಕರ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ ನಾನು, ಕೆ. ರಾಮದಾಸ್, ರಾಮಚಂದ್ರದೇವ, ಸೂ. ರಮಾಕಾಂತ, ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ, ಬೆಸಗರಳ್ಳಿ ರಾಮಣ್ಣ, ಯು.ಆರ್.ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಕೆ.ಜಿ.ಎಸ್.ಪ್ರಸನ್ನ, ಶಬ್ಬೀರ್ ಅಹಮದ್ ಮುಸ್ತಫಾ, ಎನ್.ಡಿ.ಸುಂದರೇಶ್, ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ಪ. ಮಲ್ಲೇಶ್ ಎಲ್ಲಾ 'ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ'ದ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದೆವು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಆಗಾಗ್ಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಮುಷ್ಕರಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಆಗ ಟಿ.ಎನ್. ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ವಾಹನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಒಬ್ಬ ಸಣಕಲ ಗಡ್ಡಧಾರಿ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಇವರ ವೇಷಭೂಷಣ, ಟೈ,ಸೂಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಯಾರೀ ವ್ಯಕ್ತಿ? ಎಲ್ಲಿಯೋ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದಂತಿದೆಯಲ್ಲಾ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿನ ಸಿಗರೇಟು, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಟಿ.ಎನ್. ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಇವರು ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಎಂದೂ, ಮೈಸೂರಿನ ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಮಹಾಂತದೇವರು ಅವರ ಪುತ್ರನೆಂದೂ, ಈಗ ತಾನೆ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವರೆಂದೂ ನಮಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.

ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರು ನೆಚ್ಚಿನ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್ ಆದರು. ವೇಷ ಪೈಜಾಮ, ಜುಬ್ಬಾಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿತು. ಸಿಗರೇಟು ಹಾಗೇ ಉಳಿಯಿತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಗೆಳೆಯ ಪ. ಮಲ್ಲೇಶರು ಒಂದು ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹಣವೇ ಇಲ್ಲದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ಕೊಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮುಂದಾಳತ್ವ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಕನ್ನಡ ಬಳಸಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇಳಿಸಿ" ಎಂಬ ಬೃಹತ್ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಂದೋಳನವನ್ನೇ 'ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ' ನಡೆಸಿತು. ಆಗೆಲ್ಲಾ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾನು, ಪ. ಮಲ್ಲೇಶ್ , ಕೆ. ರಾಮದಾಸ್ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ೧೯೬೪ ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾದ ಬೃಹತ್ ರಾಜ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದವರು ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ. ಆ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರದ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಧುರೀಣರ ವಿರುದ್ಧ ನಾವು ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಗಿ ಧಿಕ್ಕಾರ ಸೂಚಿಸಿದೆವು. ಅಂದಿನಿಂದಲೇ ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಎಂಬ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾದವು. ಹಿರಿಯರ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರೂ, ಕಿರಿಯರ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್‌ರೂ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ನಾವೆಲ್ಲ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್. ಪರ ನಿಂತೆವು.

ಹೀಗೆ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರ ಪ್ರವೇಶ ವಿವಾದಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಂದಾಚೆಗೆ ಹಿರಿಯರಿಗೂ ಕಿರಿಯರಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮುಖ ಮುನಿಸು ಉಂಟಾಯಿತು. ಹಿರಿಯರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಕಿರಿಯರು ವಿರೋಧಿಸುವುದೂ, ಈ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯರು

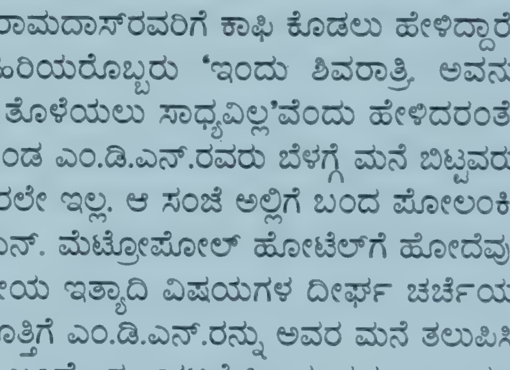
ಸಿಟ್ಟಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಇವರಿಂದ ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಕಿವಿ ಕಚ್ಚುವುದೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಕಿರಿಯರ ಅಗಮನ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ "ಒಂದು ಹೊಸ ಗಾಳಿಯಂತೆ" ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಹಿರಿಯರು ಸಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೌಡರ ಕಿವಿ ಕಚ್ಚಲು ಸಮಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಶಯದಂತೆ "ಜಾತಿ ವಿನಾಶ ಸಮ್ಮೇಳನ" ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಕಿಷನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್‌ರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆಗ ಕಿರಿಯ ಗೆಳೆಯರಾದ ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ, ಶಿವರಾಮು ಕಾಡನಕುಪ್ಪೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಲನಹಳ್ಳಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಓಡಾಡಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ ವಿಚಾರ ಪರಿಷತ್‌ನ ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್ ಸಹ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್‌ರೇ ಕಾರಣವೆಂದು, ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಿದ್ಧವಾಗತೊಡಗಿದ ಛಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಉದ್ದವಾಗುತ್ತಲೇ ಹೋಯಿತು. ಈ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆದ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಬರಹಗಾರರ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟ' ಎನ್ನುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದೆವು. ಇದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಹೀಗೆಯೇ ಕೋವೂರ್‌ರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ವಿಚಾರವಾದಿ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಗೆಳೆಯರೇ ಮಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾತ್ವಿಕ ಬುನಾದಿ, ಪತ್ರಿಕಾಗೋಷ್ಠಿ, ಕರಪತ್ರ ಬರಹ, ಗೋಡೆ ಮೇಲಿನ ಬರಹ ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ರೂವಾರಿ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರೇ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ಗೋಡೆ ಬರಹ, ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಗಳ ಮೇಲಿನ ಬರಹ ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 'ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ'ದ ಎಲ್ಲ ರೂಪಾಂತರಗಳ ಹೋರಾಟಕ್ಕೂ ನಾನೇ ಖಜಾಂಚಿ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಕಾಫಿ, ತಿಂಡಿ, ಮುದ್ರಣ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಖರ್ಚುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಗೆಳೆಯ ಪ. ಮಲ್ಲೇಶರು ಭರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟದ ರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಜೆ.ಪಿ. ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕೆವು. ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್, ತೇಜಸ್ವಿ, ಲಂಕೇಶ್, ಚಂಪಾ, ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಗೆಳೆಯರು ಸೇರಿ 'ನವ ನಿರ್ಮಾಣ ಕ್ರಾಂತಿ' ಎನ್ನುವ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದರು. ಆಗ ರಾಜಶೇಖರ ಕೋಟಿಯವರು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡರು.ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯುವಜನ ಸಭಾದ ಹೋರಾಟಗಳು ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನಪ್ರಿಯ ಮತ್ತು ರೋಚಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದವು ಎಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಶೋಕ ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲಾ 'ಮಸಾಲದೋಸೆ'ಯನ್ನು ತಿಂದು, ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಕೊಡುವಂತೆ ೭೫ ಪೈಸೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಧಿಕ್ಕಾರ ಕೂಗಿದ್ದು–ಪ್ರಧಾನಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಯುವಜನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳಂತೆ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ವಿಮಾನದಿಂದ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಧಿಕ್ಕಾರ ಕೂಗುತ್ತ ಅವರ ಕಡೆ ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೂರಿದ್ದು–ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಕೆಲವು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲೂ ಸಹ ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೂರಿದ್ದು. ಈ ಕೊನೆಯ ಘಟನೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳ ವೃಂದಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಲಿನಂತೆ ಎರಗಿತು. ಆಗ ಎಂಡಿಎನ್‌ರನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೆಲವು ಲಾಯರ್‌ಗಳು ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರ ಕಡೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ಜೋರು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ The sanctity of the court is spoiled today. You are responsible. ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರು ತಮ್ಮ ಗಡ್ಡ ಕೆರೆಯುತ್ತ Yeah, yeah, cleansing has just begun ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೊರನಡೆದರು.

ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಬೇರೆಯವರ ನಡವಳಿಕೆಯಿಂದ ಸ್ವತಃ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರವರಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಯಾವುದೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಗೆಳೆಯ ರಾಮದಾಸ್ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ರಾಮದಾಸ್‌ರವರನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರು ಎದ್ದು ಒಳಗೆ ಹೋದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಸರಸರನೆ ತಮ್ಮ ದಿರಿಸನ್ನು ಧರಿಸಿ ಗೆಳೆಯ ರಾಮದಾಸ್‌ರೊಡನೆ ಹೊರಹೊರಟರು. ಪ್ರತಿದಿನದ ರೂಢಿಯಂತೆ ಸರಸ್ವತಿಪುರಂನ ೧ನೇ ಮೆಯಿನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಮದಾಸ್ ಮನೆಕಡೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ನೋಡಲು ತುಂಬಾ ಸಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ದುಗುಡದಿಂದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್. ಮತ್ತು ರಾಮದಾಸ್‌ರ ಮನೆಗಳ ನಡುವೆ ನನ್ನ ಮನೆ ಇತ್ತು. ಇಬ್ಬರೂ ನೇರ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು 'ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಪದ್ಮಾ?' ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ಇವರ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು, ಪದ್ಮಾ ಹೊರಬಂದು ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ಕೂರಲು ಹೇಳಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟೆವು. ಏನು ತಿಂಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ ಎನ್ನುತ್ತಾ, ಪದ್ಮಾ ರುಚಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವರೆಕಾಳಿನ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅವರೇ ಕೇಳಿ ಪಡೆದು ಸವಿದರು. ಗೆಳೆಯರಿಬ್ಬರೂ ಚಾರ್‌ಮಿನಾರ್ ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿ ೧ನೇ ಮೆಯಿನ್ ಕಡೆ ಹೊರಟರು.

ಅವತ್ತೆಲ್ಲಾ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್. ತುಂಬಾ ಸಪ್ಪಗೇ ಇದ್ದರು. ಆ ಸಂಜೆ ನಮ್ಮ ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಹೋದೆ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಮಾಮೂಲಿ ಟೀ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅವರ ಮೌನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ. ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅವರ ಮನೆಗೆ ರಾಮದಾಸ್ ಹೋದಾಗ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸದಾಕೆಗೆ ರಾಮದಾಸ್‌ರವರಿಗೆ ಕಾಫಿ ಕೊಡಲು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಆ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು 'ಇಂದು ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಅವನು ಕುಡಿದ ಲೋಟವನ್ನು ತೊಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ'ವೆಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಇದರಿಂದ ಆಘಾತಗೊಂಡ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರವರು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟವರು ಮನೆಯ ಕಡೆ ಹೋಗಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಸಂಜೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಪೋಲಂಕಿ, ನಾನು ಮತ್ತು ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್. ಮೆಟ್ರೋಪೋಲ್ ಹೋಟೆಲ್‌ಗೆ ಹೋದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರನ್ನು ಅವರ ಮನೆ ತಲುಪಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ. ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ಸಮಾಜವಾದದ ಆಚರಣೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಎಂಬುದು ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರಿಗೆ ಹೊಳೆದಿರಬೇಕು.

ಕೆ. ರಾಮದಾಸ್‌ರೊಂದಿಗೆ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.

ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರಮು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಗಣೇಶ ಲಾಡ್ಜ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲಾಡ್ಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆವರೆಗೆ ಕಾಫಿ, ಟೀ, ತಿಂಡಿ, ಹರಟೆ, ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿ, ಕರಪತ್ರ

ತಯಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೇ ಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಅವರನ್ನ ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ರವಿವರ್ಮಕುಮಾರ್ ಹಾಗೂ ಎಸ್.ಆರ್.ನಾಯಕ್, ಕಲಾವಿದ ಕೆ.ಟಿ.ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಇವರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ತುಂಬಾ ಬರಗಾಲ. ಆ ಕಡೆಯ ಜನರಿಗಾಗಿ 'ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ' ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಹಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇಂಥ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೆವು. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಗೆಳೆಯರು ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕಾಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಾಗಿಯೂ, ಯುವಜನ ಸಭಾದ ಗೆಳೆಯರಲ್ಲದೆ ಆಸಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದೆವು.

ಮರುದಿನ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರಿಯಾಗಿ ಚಾಲೂ ಆಯಿತು. ನಾವೆಲ್ಲ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ರಸ್ತೆಯ ಅಲಂಕಾರ್ ಟಾಕೀಸಿನ ಎದುರು ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಜನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ 'ಏನಿದು?' ಎಂದು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಏಳೆಂಟು ಜನ ಪೋಲೀಸರು ಸಂಚಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಹೆಣಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು, ತೇಜಸ್ವಿ, ರಾಮದಾಸ್, ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಟಾಕೀಸಿನ ಎದುರು ಫುಟ್‌ಪಾತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಪ್ತಾ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದೋ ಏನೋ ಒಬ್ಬ ಪೋಲಿಸ್ ಆಫಿಸರ್ ಒಂದು ಬುಲೆಟ್ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಡುಗ್ಗು...ಡುಗ್ಗು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಬಂದು ಅತ್ಯಂತ ದರ್ಪದಿಂದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಾ 'What is this? What is going on?' ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ ಕೇಳಿದರು. ಪ್ರೊ.ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್ ತಮ್ಮ ಗಡ್ಡವನ್ನು ನೀವಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ 'Have you not read today's news papers first in the morning?' ಎಂದರು. ಆಗ ಆ ಪೋಲಿಸ್ ಆಫಿಸರ್ ಅವಾಕ್ಕಾದರು. ಮುಂದುವರಿದ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರು 'Please go home and come back after reading the news papers' ಎಂದರು. ತಕ್ಷಣ ಆ ಪೋಲಿಸ್ ಆಫಿಸರ್ ತನ್ನ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್‌ನೊಡನೆ ಮಾಯವಾದನು.

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಮೂಡಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡಿನ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಡಿದೆದ್ದರು. ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡಿನ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಯುವಜನ ಸಭಾದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರ ಕಿರುಕುಳ, ಸಾಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ವಿವಿಧ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು, ಒಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ತಾ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದುದು ರೈತರಿಗೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಆಗೆಲ್ಲ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮುಂದೆ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಯುವಜನ ಸಭಾದವರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ೧೦೭ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಸುಗಳೂ ದಾಖಲಾದವು. ಆಗ ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಸಂಘಟನೆಯೊಂದಿರಬೇಕೆಂದು "ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಸಣ್ಣ ಬೆಳೆಗಾರರ ಒಕ್ಕೂಟ" ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ತೇಜಸ್ವಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದರು.

ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಎನ್.ಡಿ.ಸುಂದರೇಶ್, ಕಡಿದಾಳ್ ಶಾಮಣ್ಣ, ಬಸವರಾಜಪ್ಪ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗೆಳೆಯರು "ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಗಾರರ ಒಕ್ಕೂಟ" ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಇವರ ಹೋರಾಟ, ಮುಷ್ಕರ, ರಸ್ತೆ ತಡೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಗಮನ ಸೆಳೆದವು. ರೈತರ ಹೋರಾಟ ಇಷ್ಟೊಂದು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ 'ಕಮಕ್ ಕಿಮಕ್' ಅನ್ನದೆ ಒಳಗೊಳಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲೀಕನ ಪರವೇ ಇತ್ತು. ರೈತರ ಮುಷ್ಕರ ತೀವ್ರವಾದಷ್ಟೂ ಸರ್ಕಾರ ಮೌನಕ್ಕೆ ಶರಣಾಯಿತು.

ಇದೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ರೈತರ ಎಲ್ಲ ಬೆಳೆಗಳಿಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ದರ ನಿಗದಿಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ, ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್.ರುದ್ರಪ್ಪನವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರೈತಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಎನ್.ಡಿ.ಸುಂದರೇಶ್ ಮತ್ತು ಗೆಳೆಯರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಆಗ ತೇಜಸ್ವಿಯವರೂ ಸಹ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಸಣ್ಣ ಬೆಳೆಗಾರರ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ರೈತಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ರೈತಸಂಘವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ದನಿಗೂಡಿಸಿದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ ರೈತಸಂಘದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಆಗ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು 'ನಿಮ್ಮ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನ ಬೆಂಬಲ, ತಾತ್ವಿಕ ರೂಪ, ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ರೈತರ ಬವಣೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಕಾರ್ಯ, ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಜಾಣ ನಿಲುವು, ಇನ್ನಿತರ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರೇ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರನ್ನು ರೈತಸಂಘದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದು ಎಲ್ಲ ನಾಯಕರುಗಳಿಗೂ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ರೈತಸಂಘಕ್ಕೆ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರ 'ಎಂಟ್ರಿ' ಆಯಿತು.

ರೈತಸಂಘದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ರೈತಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ನಾಯಕರುಗಳೆಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಬಹುಶಃ ೧೯೮೦ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨, ಗಾಂಧಿ ಜಯಂತಿಯಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ರಾಜ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಮೇಲೆ ರೈತರ ಬಾವುಟ ಹಾರಿಸುವುದಾಗಿ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರವರು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎನ್.ಡಿ. ಸುಂದರೇಶ್, ತೇಜಸ್ವಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ರೈತ ನಾಯಕರೆಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಆತ್ಮೀಯರಾಗಿದ್ದ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರ ಧೋರಣೆ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಬದಲಾಯಿತು. ನಮ್ಮನ್ನು ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾದರೆ ಕಂಡರೂ ಕಾಣದಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವೇ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ 'ಓಹೋ! ನೀವೋ! ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀವೂ ಒಬ್ಬರೋ?' ಎಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯದಿಂದಲೋ,

(೩೦ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ

'ಚಾರ್ವಾಕ'ದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಸಮಾಜವಾದ...

-ಎನ್. ಆರ್. ಸ್ನೇಹಾ

ಕೋಪವಿತ್ತು, ತಾಪವಿತ್ತು, ತಾಪತ್ರಯವಿತ್ತು, ಸಿಡುಕಿತ್ತು, ಸೆಡವಿತ್ತು, ಕುಹಕದ ಮಾತುಗಳಿದ್ದವು. ಜತೆಗೇನೆ, ಪ್ರೇಮವಿತ್ತು, ಔದಾರ್ಯವಿತ್ತು, ಹೊಗಳಿಕೆಯಿತ್ತು, ನೊಂದವರಿಗೆ, ಸಂಕಟದಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಮಿಡಿಯುವ ಮನುಷ್ಯತ್ವವಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕೋಪದ ತಾಪ ತಟ್ಟದ ಗಳಿಗೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಿದ್ದು, ಸಿಡುಕುಗಳು ಸಹನೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ಗಳಿಗೆಯ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಇನ್ಯಾರದೋ ಕಣ್ಣ ನಗೆ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ ಅದೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದು; ಕೋಪ ತಾಪ ತಾಪತ್ರಯಗಳೇ ಪಾಠಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದು... ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ 'ಬಣ್ಣ'ದ ಗೌಜಿಲ್ಲದ, ಕಪ್ಪು ಗೆರೆಯ, ಅದೆಷ್ಟೊಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ತಾರಗಳು ?

-

ಕೆಲವು ಓರಗೆಯವರಂತೆ,ಸಹಪಾಠಿಗಳಂತೆ ಯಾವುದೋ ವೃತ್ತಿ ಉಸಾಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋಗದೆ, ದೊಡ್ಡ ಸಂಬಳದ ಬೆನ್ನು ಬೀಳದೆ, ಖುಷಿ ಕೊಡುವ ವೃತ್ತಿಗೆ;ಬದುಕಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಒಳಗು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದುದರಲ್ಲೇ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಹೊತ್ತು 'ಚಾರ್ವಾಕ'ದ ಅಂಗಳ ಕಲಿಸಿದ ಇಂಥೆಲ್ಲ ಪಾಠಗಳೇ ಕಾರಣವಿರಬೇಕು. ಈ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋದವರ ಘನತೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಹರವು, ಕಾಡು ಹರಟೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಫಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಳಿತಿನ ಆಶಯ, ಗಹನ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಷಣಿಕ ಜಗಳಗಳು; ಅದರಾಚೆಗೂ ಅರಳುತ್ತಿದ್ದ ನಗೆಯ ಸಮಾಧಾನಗಳು;ಯಾವುದೋ ನಮ್ಮದಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ನಮ್ಮೊಳಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಕಳಕಳಿಗಳು...ಹೀಗೆ ಒಳಿತನ್ನು, ಖುಷಿಯನ್ನು, ಕೆಡುಕನ್ನು, ನೋವನ್ನು;ದುಗುಡ-ದುಮ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ; ಯಾರಿಗೂ ಕೇಡು ಬಯಸದ;ಬಯ್ದುವರೆನ್ನ ಬಂಧುಗಳೆಂದು ಮುನ್ನಡೆಯುವ, ಒಳಿತಿಗೆ ತುಡಿಯುವ ಕೂಟಗಳು... ಸಂಗತಿಗಳು ಒಂದೇ ಎರಡೇ.

-

ಇದೇನಾ ಸಮಾಜವಾದ? ಅದೊಂದು ಪದವಾಗಿ, ವಾದವಾಗಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ. ಆದರೆ, ತೀರಾ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಬದುಕಿನ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪದವನ್ನು; ಅದರ ಸದಾಶಯವನ್ನು ಕಿವಿ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬೆಳೆದವಳಾದ ನನಗೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅದು ಸುಡು ನೀರಿನ ಅನುಭವ ನೀಡಿದೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸುಟ್ಟ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವ ಮದ್ದಿನ ಮುಲಾಮು ಆಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯದೇ ರೀತಿಯ ಸಂಭ್ರಮಗಳನ್ನು ತುಳುಕಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ 'ನಮ್ಮ ಮನೆ ಹೀಗೇಕಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದಿದೆ. ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನ ಎನ್ನುವ ಸಂಗತಿ ಬೇರೆಯದೇ ತೆರನಾದ ಖುಷಿಯನ್ನೂ ತುಂಬಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಹರಟೆಗಳಲ್ಲಿ, ಚಳವಳಿ ಸಿದ್ಧತಾ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ, 'ಮಾನವ ಮಂಟಪ'ದ ಮದುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಲವಲವಿಕೆ, ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೇ ಮತ್ಯಾವುದೋ ಸಂದರ್ಭದ ಸುಡು ನೋವಿನಲ್ಲಿ ಅನಾಥ ಭಾವ ಮೂಡಿಸಿದ್ದೂ ಇದೆ. ಇಂಥೆಲ್ಲ ಸುಖ-ಕಷ್ಟದ ಎರಕ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದೆ; ಬದುಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೆದುರಿಸಲು ಹದಗೊಳಿಸಿದೆ.

-

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ದಿ. ಎಂ.ಎನ್. ಜೋಯಿಸ್ ದಂಪತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತಂದೆ ಕೆ. ರಾಮದಾಸ್, ತಾಯಿ ನಿರ್ಮಲಾ ಹಾಗೂ ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಾ

ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ನನಗೆ ಮೊದಲಿಟ್ಟ ಹೆಸರು 'ಸಮತಾ'. ಅದೂ, ತಾವು ನಂಬಿದ್ದ ಸಮತಾವಾದದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ. ನನ್ನ ಹುಟ್ಟಿನ ಆಜೂಬಾಜಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಲತಾ ರೆಡ್ಡಿ ಅವರು ತೀರಿ ಹೋಗಿಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಶಾಲೆಗಳ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು 'ಸಮತಾ' ಆಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೇನು, ಹೆಸರು ಬದಲಿಸಿದರೂ ಅವರು ನಂಬಿದ್ದ ಆಶಯಗಳ ಬೆಳಕು ನನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನೂ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಎಚ್ಚರದ ಕೈ ದೀವಿಗೆ ಹಿಡಿದರು. ಸಮತೆಯ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಿದರು.

-

ಮಾಯಾ ಬದುಕಿನ ಅಬ್ಬರ, ಆಕರ್ಷಣೆಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸೆಳೆದೊಯ್ದಾಗ, ಅದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಕಿದ ದುಬಾರಿ ಸುಖಾನುಭವ ಪಾಪ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸಿದ್ದು,ಒಳಗನ್ನು ಕೆಣಕಿ ಒಳಗಣ್ಣನ್ನು ತೆರಸಿದ್ದು, ಆ ವರ್ಣರಂಜಿತ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರಿಯದೆ ಹಿಮ್ಮುಖ ನಡೆದು ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮದೇ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸುಖಿಸಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರಂತೆ, ಎಲ್ಲೆಡೆಯಂತೆ ಇದ್ದ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ವರ್ಗ,ಬಡವ, ಬಲ್ಲಿದರೆಂಬಿತ್ಯಾದಿ ತರತಮಗಳು ನನ್ನೊಳಗೆ ಪಾಲನೆಯಾಗದೆ, ಅವುಗಳ ಕುರಿತು ಕಾಡುವಂತಾಗಿದ್ದು, ಆ ಮೂಲಕವೇ ಸಮಾನತೆಯ ಅರ್ಥದ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳು ಮನ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅಸಹನೀಯ ಎನಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ಸಹನೀಯವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು;ಯಾವುದೇ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿವೇಕದ ಕಣ್ಣ ಇಶಾರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಲು, ಚಿಕಿತ್ಸಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ನೆರಳಲ್ಲೇ ಅಂತರಂಗ,ಆತ್ಮ ಒಪ್ಪಿತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು, ಏನು ಮಾಡಲಾಗದಿದ್ದರೂ 'ಏನೇನನ್ನೋ...' ಮಾಡದೆ ಉಳಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು; ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸೃಷ್ಟಿತ ಮನಸ್ಸಿನ ಗಾಯಗಳು ಹುಣ್ಣಾಗುವ ಮೊದಲೇ ವಾಸಿಯಾಗಿಸಿ;ತಿಳಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು...ಬಹುಶಃ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಕ್ಕೂ 'ಸಮಾಜವಾದ'ವೆಂಬ ಆ ಮುಲಾಮು ಕಾರಣವೇ?

-

ಒಂದು ದಿನ, ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಗ್ಗೆ ಹಿತ್ತಲ ತೆಂಗಿನ ಮರದ ಕಾಯಿ ಕೀಳಲೆಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಬಂದಿದ್ದ. ಎಂದಿನಂತೆ ಆತನಿಗೆ ಅಪ್ಪನಿಂದ ಒಂದಷ್ಟು ನೀತಿ ಪಾಠ. ಕಾಯಿ ಕಿತ್ತು, ಸುಲಿದವನು 'ನನಗೆ ಪರಿಚಯದವರ ಅಂಗಡಿ ಇಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಒಳ್ಳೇ ರೇಟು ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಮಾರಿಕೊಂಡು ಬರ್‍ಲಾ ಸಾರ್..'ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅಪ್ಪ ಒಪ್ಪಿದರು. ಆತನೋ ಗೋಣಿ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕಾಯಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು

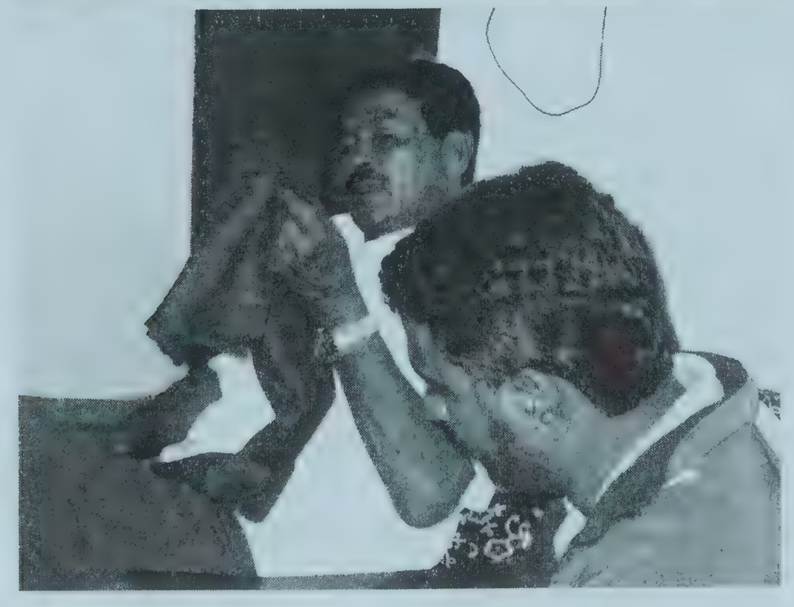
ಹೋದ. ಇನ್ನೊಂದು ಬಾರಿ, ಅಷ್ಟೊಂದು ಹೊರಬೇಡ ಎಂದರೂ ಕೇಳದೆ ಪೂರ್ತಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹೊತ್ತೊಯ್ದ. ಅದಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಮರಳಿ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ 'ಮೊದಲು ಬಂದು ಅರ್ಧ ಚೀಲ ಕಾಯಿ ಇಟ್ಟವನು ದುಡ್ಡು ಕೇಳಿದ. ಆ ಮನೆಯವರು ಗೊತ್ತು; ಅವರಿಗೇ ಕೊಡ್ತೇನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಚೀಲ ತರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೋದವನು ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ...' ಎಂದು ಮಾಲೀಕ ಹೇಳಿದ. ಒಂದು ಮೂಟೆ ಪೂರ್ತಿ ಕಾಯಿಯ ಜತೆಗೇ ಆತ ಪರಾರಿಯಾಗಿದ್ದ. ಮೋಸ ಹೋಗಿದ್ದ ಅಪ್ಪ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನು 'ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತ' ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯ, ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರ ಆಗಮನವಾಯಿತು; ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಯ ರಸವತ್ತಾದ ವರ್ಣನೆ. ಆ ಗೆಳೆಯರೋ ಇನ್ನೂ ಆಶಾವಾದಿ. 'ಬಹುಶಃ, ಆ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ರೇಟು ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈತ ಹೆಚ್ಚು ರೇಟು ಸಿಗುವ ಕಡೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಬೇಕು. ಇನ್ನೇನು ಬಂದೇ ಬರ್ತಾನೆ....' ಎಂದರು. ಆದರೆ, ಆ ನಿರೀಕ್ಷೆ ನಿಜವಾಗದೆ ಮೋಸ ಹೋಗಿದ್ದೇ ಖಚಿತವಾಯಿತು. ಅಪ್ಪ ಆತ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ತೋರಿಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ತಪ್ಪಿಯೂ ಆತನ ಬಗ್ಗೆ ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥವು ಅದೆಷ್ಟೋ ಘಟನೆಗಳು. 'ಆತನಿಗೇನು ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಿತ್ತೋ?' ಎಂದುಕೊಂಡು ಸ್ವಯಂ ಮೋಸ ಹೋಗಿದ್ದನ್ನೂ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವ ಇಂಥ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಹಿಂದೆ ಅದ್ಯಾವ ವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಬಹುದು?

–

ತೀರಾ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ, ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪುಟ್ಟ ಮಗು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಮಾರ್ಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಹತ್ತಿದರು. ಮಗು ಇದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸೀಟು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ನಿಂತೆ. ಮುಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ, ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಾದ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯೊಬ್ಬರು 'ಆಕೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಗಿರದಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಸೀಟು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ' ಎಂದು ಯಾವುದೇ ಲಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಸಹಜವೆನ್ನುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಸದ್ಯ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂಥದೊಂದು 'ಧರ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮ' ಜಾಗೃತವಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಖುಷಿಪಟ್ಟೆ. ನನ್ನನ್ನು ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ 'ಅಸೂಕ್ಷ್ಮ'ನನ್ನಾಗಿಸಿದ್ದು ಸಮಾಜವಾದವೇ ಇರಬೇಕು. ಹೌದಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಹೇಳಲೇಬೇಕು. *

ನಾನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಥರ್ಡ್ ಅಂಪೈರ್! : ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ

ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ನಂತರ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನಸಭೆಯನ್ನು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಸದನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವರು ರೈತ ಸಂಘದ ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರು. ಆನಂತರ, ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೆದ್ದ ಕೆ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನಂತರದ ಎರಡು ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಲುಂಡ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಸದನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೀಗ 'ಸರ್ವೋದಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ವೆಂಬ ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪತ್ತೆಯಾಗುವ ಪಕ್ಷವೊಂದರಿಂದ! ಇದರ ನಾಯಕರೇನೋ ಈಗ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವೆಂದರೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ ಒಬ್ಬರೇ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವೇ? ಇದರ ಸುತ್ತ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ಅಂತಹ ಕೆಲವನ್ನೀಗ 'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯನವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದೆ: ಸಂ.

ಬಹಳ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ನಂತರ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ, ಅದೂ ಸರ್ವೋದಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ, ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ, ಅಶೋಕ್‌ಖೇಣಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯಿತ ಕೋಮಿನ ಲಾಬಿ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಟೀಕೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. ನೀವೇನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಈ ಟೀಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳು, ಹೆಂಡ ಕುಡ್ದಿರೋನು, ಕೆಜೆಪಿಯವನು, ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಬೇಸತ್ತಿರುವವನು ಪುಟ್ಟಣಯ್ಯ ನಿಮ್ಗೆ ಓಟಾಕ್ತಿನಿ ಅಂದ್ರೆ ನಾನ್ಯಾಕೆ ಬ್ಯಾಡ ಅನ್ಲಿ? ಜನ ಜೆಡಿಎಸ್ ವಿರುದ್ಧ ಮತ ಹಾಕ್ಬೇಕಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಮತ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಬಹಿರಂಗ ಸಭೇಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೆಜೆಪಿಯ ಟವಲ್ಲು ಇದ್ದ ದ್ದನ್ನ ಕಂಡವರವರಲ್ಲ?

ಅದು ಸಹಕಾರ ಅಷ್ಟೆ. ಆ ದಿನದ ಸಭೇಲಿ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷದ ಟವಲ್ ಹಾಕಿದ್ರು. ನಾನು ಏನು ಮಾಡಕಾಗ್ಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕ್ಷಣನೆ ಆ ಟವಲ್ನ ತಗ್ದಾಕ್ದೆ. ಒಂದೊಂದ್ ಸಲ ಹಾಗಾಗ್ಬಿಡತ್ತೆ. ನಮಗಾಗ್ದೆ ಇರೊ ಶತ್ರು ಸತ್ತಾಗ್ಲು ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಸಭೆಗೊಗ್ತಿವಲ್ಲ ಹಾಗೆ. ನಾನು ಕೆಜೆಪಿ ಪಕ್ಷ ಸೇರ್‌ಬೇಕು ಅಂದಿದ್ರೆ ೩೨ ವರ್ಷಕಾಯಬೇಕಿತ್ತ? ನಾನಾವಗ್ಲೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷ ಸೆರ್‍ಕೊಂಡಿದ್ರೆ ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರ್ತಿದ್ದೆ.

. 'ಸರ್ವೋದಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಚುನಾವಣೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವ ಪಕ್ಷವಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ? ಅದು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದು ಯಾವಾಗ? ರೈತ ಸಂಘ ಹಾಗು ಸರ್ವೋದಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಎಂತಹುದು ?

ಹೌದು. ಇನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಖೆಗಳನ್ನ ಸ್ಥಾಪಿಸ್ತಿವಿ. ಆದ್ರೆ ರೈತ ಸಂಘದ ಸಮಸ್ಯೆ ದೊಡ್ಡದಿದೆ. ರೈತ ಸಂಘದ ಒಳಗಿರೊರ್ಗೆ ಅಂದ್ರೆ ನಮ್ಮೊಳಗೇ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ವಿರೋದು. ನನ್ನ ಗದ್ದೆ ಇರೊದು ಕ್ಯಾತ್ನಳ್ಳಿಲಿ. ನಾನೇಕೆ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಇರ್ಬೇಕು? ಅರಸಿಕೆರೆಲಿ ಜಮೀನು ಇರೊರು ಒಬ್ರು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಇರೊಕೆ ಯಾಕೆ ಬಯಸಬೇಕು? ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ರೈತರ ಸಂಘ ಅಲ್ಲ, ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘ. ರಾಜಕೀಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ? ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ದುಡಿಯೊ ವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಡಾಕ್ಟ್ರು ಮಗ ಡಾಕ್ಟ್ರು, ಬಿಪಿಎಲ್‌ನವನ ಮಗ ಬಿಪಿಎಲ್. ನೆಹರು ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ದೇಶ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡ್ತಿನಿ ಅಂದ್ರು. ಅದರ ಬದ್ಲು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಬೇಕಿತ್ತು.

ಈಗ ಜಗತ್ತಿನ ಜನರನ್ನ ಗುಲಾಮರಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಜಾಗತೀಕರಣ ತಂದವ್ರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕಾರಣ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಈಗ ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಗೆ

ಬಂದವ್ರೆ. ನಮ್ಮದೇ ದೇಶದ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರದವರನ್ನ ಸದೆ ಬಡಿಯಲು ಹೋಗೋದು ಎಷ್ಟು ಸರಿ? ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೇರೆ. ನಾವೇಕೆ ಅಮೇರಿಕಾ ಆಗೋ ಕನಸು ಕಾಣಬೇಕು? ಸೊಪ್ಪು ಸದೆ, ಪಾನಿಪುರಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಕನಸು ಕಾಣ್ತಾ ಇರ್‍ತಾರೆ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡೊ ಕಂಪನಿ ಇವರ ಕನಸನ್ನ ಹೊಸಕಾಕ್ತದೆ. ಚಳುವಳಿ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ರಾಜಕಾರಣದ ಫಲ ಇದು. ಅದಕ್ಕೇ ಯಾವಾಗಲು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಚಳುವಳಿಯ ಜ್ಞಾನ ಇರಬೇಕು. ಚಳುವಳಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಬೇಕು. ಚಳುವಳಿ ಅಂದ್ರೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಧಿಕ್ಕಾರ ಬೇರೇನು ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೊಂಗೆ ಆಗಬಾರ್‍ದು.

ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ *ಪಂಚಮ* ಪತ್ರಿಕೆಗಾಗಿ ದೇವನೂರು ಮಾದೇವ ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರವರ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡ್ತ ರೈತ ಮತ್ತದಲಿತ ಚಳುವಳಿಗಳು ಒಂದಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಎಂ. ಡಿ. ಎನ್ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಇದನ್ನ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈಗ ಈ ಅಂತರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಅಂತ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೈತ ಸಂಘ ಮತ್ತು 'ಸರ್ವೋದಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇನು?

ಜಗತ್ತಿನ ಅದ್ಭುತ ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಅದು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ. ಅನುಭವದ ಕೆಲಸ ೯೬% ಆದ್ರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕೆಲಸ ೪%. ಶ್ರಮದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಯಾವ ಜಾತಿಯ ಶ್ರೀಮಂತರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಬಡವರನ್ನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ತೋರ್‍ಸಿ? ಯಾರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ತಿಳಿಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರು ಸೇರುವಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಬೇಕು,

ರೈತಸಂಘ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕೂಸು. ಅದನ್ನ ಬೆಳಸಬೇಕು. ಜಾತಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದವರೊಡನೆ ಘರ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ. ದಲಿತ ಮತ್ತು ರೈತ ದೂರ ಇದಾರೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗ ವರ್ಸಸ್ ಲಿಂಗಾಯಿತ; ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಲಿಂಗಾಯಿತ ವರ್ಸಸ್ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ದಲಿತ ಈ ನಡುವೆ ಘರ್ಷಣೆ ಇದೆ. ಈ ಅಂತರವನ್ನ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಸ್ತ ಇದ್ದೀವಿ, ಅವ್ರು ನಾವು ಇಬ್ರು ಛಿದ್ರ ಆಗಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವರು ಹಸಿರು ಟವಲ್ ಅಡ ಇಟ್ಟು ಬದುಕ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ನ ಅಡ ಇಟ್ಟು ಬದುಕ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ರೆ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ ನಮಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿ. ನಮ್ಮೂರ್‍ಲ್ಲೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎಷ್ಟಿತ್ತು ಅಂದ್ರೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಬಿಟ್ರೆ ಕರಾವು ನಿಂತೋಗತ್ತೆ ಅಂತ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಬಿಡ್ತಾ ಇರ್‍ಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅವಮಾನ ಇದೆಯೇನ್ರಿ?

ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮ ಏನು?

ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡೊದು ಅಂದ್ರೆ ಅದು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಹುನ್ನಾರ. ಅಲ್ಲಿ ಗೋವಿನ ಹಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ಸಿ ಕ್ಯಾಟ್‌ಅನ್ನೊ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸವಾರಿ ಮಾಡ್ತ ಇರುತ್ತೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದವರಿಗೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ೧೦ರಿಂದ ೧೫% ರಿಸರ್ವ್‌ವೇಷನ್ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ; ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆ ತುಂಬುತ್ತೆ..

ಕಾವೇರಿ ವಿವಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಇದನ್ನ ಪರಿಹರಿಸಕ್ಕಾಗಲ್ಲ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ಕುಟುಂಬ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿತ್ತು. ಈಗ ನೀವು ಶಾಸಕರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಏನು?

ಮಾತುಕತೆ ಮೂಲಕವೇ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ. ಯಾಕಂದ್ರೆ ಇವ್ರು ಮುಂಚೇನೆ ಬರ್‍ಡ್ ಕೊಟ್ಟವ್ರಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೆ ಅವ್ರು ನಮ್ಮ್ ಭಾಗದ್ ನೀರ್ ನಮಗ್ ಕೊಡಿ ಅಂತ ಇದಾರೆ. ವಿಪರ್ಯಾಸ ಅಂದ್ರೆ ಸತ್ಯ ಗೊತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಶಾಸಕರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗೆ ತಿಳಿ ಹೇಳೊಕಾಗ್ದೆ ಸುಮ್ಮನಿದಾರೆ ಆದರೆ ನೀರಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕುರಿತು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲ. ಕೆರೆ ಹೂಳೆತ್ತುವ ಆಧುನಿಕ ಪರಿಕರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಇಲ್ಲಾ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಚರ್ಚೆಇಲ್ಲಾ, ನೀರು ಕೂಡಾಕೋದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನ ಕರ್ತವ್ಯ ಆಗ್ಬೇಕು.

ಕಳೆದ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ವಿತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಇದು ನಿಮಗೆ ಹೇಗನಿಸುತ್ತೆ?

ಕೃಷಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿ ಅಂತ ಜಟಾಪಟಿ ಇದೆ. ನಾನು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾತಿಗಿಂತ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಅನುಭವ ಮುಖ್ಯ .

ವಿದ್ಯುತ್ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮಿತ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗು ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಪರಿಹಾರ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ವಿಳಂಬದಿಂದ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಾವು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡ್ತಿನಿ ಅಂದ್ರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗು ಉಚಿತವಾಗಿ ೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಬ್ಸಿಡಿ ಹಣ ನೇರವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ನೀಡಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಒಟ್ಟು ೨೫ ಲಕ್ಷ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಇದ್ರೆ, ಗಣನೀಯ ಇಳುವರಿ ಕಾಣಬಹುದು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬ ರೈತ ೧೦ ಎಕರೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ೧೫ ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಕೂಳೆ ತಗಿತಾನೆ. ಕನಿಷ್ಟ ೬೦ರಿಂದ ೭೦ ಲಕ್ಷ ಸಂಪಾದನೆ ಆಗುತ್ತೆ.

ಛೇಂಬರ್‌ಆಫ್‌ಕಾಮರ್ಸ್ ಅವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಬಜೆಟ್‌ನ ಬಹುಪಾಲು ಭಾಗ ಯುವಕರ, ರೈತರ ಬಜೆಟ್ ಆಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆ ?

ಈ ಬಜೆಟ್ ಎಲ್ಲರನ್ನ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡೊ ಕೆಲ್ಸ ಅಷ್ಟೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಆದ್ಯತೆಯ ವಲಯಕ್ಕೆ ೬೦% ಉಳಿದಂತೆ ೪೦% ಆಗ್ಬೇಕು

ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಉತ್ತೇಜನ ರೈತರಿಗೆ ಏಕೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ? ರೈತರ ಭೂಮಿಯನ್ನ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಕಬಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆ?

ರೂರಲ್ ಎಕನಾಮಿಯನ್ನ ಯಾರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ? ಕೃಷಿಯನ್ನು ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಎಂದು ಯಾರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ? ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮವನ್ನು ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಈ ದೇಶ ಪರಿಗಣಿಸಿಯೆ ಇಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಬಂಡವಾಳದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ? ಮೊದಲು ಈ ಕೆಲ್ಸ ಆಗಬೇಕು.

ಗಾಂಧಿ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ರು, ಪಟ್ಟಣದ ಹಣ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಹರಿದು ಬರಬೇಕು ಅಂತ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಯುವಕರು ಪಟ್ಟಣದ ಕಡೆಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲೆ ಇರಲು ಪೂರಕವಾದ ವಾತಾವರಣ ಹೇಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು?

ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲೋನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಆವಾಗ ಗುಳೆ ಹೋಗೋದು ತಪ್ಪತ್ತೆ. ಒಂದು ಮನೆಗೆ ೩೦ಕೆಜಿ ಅಕ್ಕಿ ನೀಡಿದಂತೆ ಒಂದೊಂದು ಮನೆಗೂ ಕುರಿ ಹಸು ಹಣ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೊಡೊದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ. ಹಾಲು ಕುಡಿಯೊ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾವತ್ತು ಗಂಜಲ ಮುಟ್ಟಲ್ಲ, ತೊಪ್ಪೆ ಎತ್ತಲ್ಲ, ಗುಲಾಮರಾಗಿ ಮಾಡ್ತರೆ ಅಂತ ಪಟ್ನ ಸೇರ್‍ಕೋತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಹಳ್ಳಿ ಅಂದ್ರೆ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮ ಅಷ್ಟೆ

ರೈತ ಸಂಘ ಯಾವಾಗಲು ನೀರಾವರಿ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೆ. ಖುಷ್ಕಿ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋರ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳ್ತಿರಿ?

ಹಸಿ ಬರ ಒಣ ಬರದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದೆ ರೈತಸಂಘ. 'ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಏಳು ಬೀಳುಗಳ ನಡುವೆ ೩೨ ವರ್ಷದಿಂದ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರೋದಕ್ಕೆ ನೀವು ಯಾವುದಾದರು ಪದ್ಮಶ್ರಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನೀವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೀರೊ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತೀರೊ?

ನಾನು ಮೂರನೆ ಅಂಪೈರ್ ತರ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್‌ತೀನಿ. ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ತರ ವರ್ತಿಸ್ತಿನಿ.

(ಸಂದರ್ಶನ: ರವಿಚಂದ್ರ ಚಿಕ್ಕೆಂಪಿಹುಂಡಿ)

ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ...

–ಎಂ.ಬಿ.ನಟರಾಜ್

"ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವೆರೈಟಿಗಳಿವೆ. ತೀವ್ರಗಾಮಿಗಳು, ಮಂದಗಾಮಿಗಳು. ಇದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?" ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಗೆಳೆಯ ಎಂ.ಬಿ.ಶಿವಣ್ಣ ಒಮ್ಮೆ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಿದರು. ಮತ್ತೆ ಅವರು ನಕ್ಕು, ಗಬಕ್ಕನೆ ತುಟಿಗೆ ಸಿಗರೇಟು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರು. ಚಳುವಳಿ ಗೋಸ್ಕರ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವವರು ತೀವ್ರಗಾಮಿಗಳು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಚಳುವಳಿ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೇ ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಊಟ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗೃಹಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೆ ಹೆಂಡತಿ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಆಗಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂದಗಾಮಿಗಳು ಚಳವಳಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬರುವವರು– ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಚಳವಳಿರಹಿತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಚಳವಳಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ– ಎಂದು ಮತ್ತೆ ನಕ್ಕರು. "ನೀವು ಯಾವ ಗಾಮಿಗಳು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಕಣ್ಣು ಹೊಡೆದು ಗೊ....ತ್ತಾ....ಗು....ತ್ತೆ. ತೆಪ್ಪಗಿರು" ಎಂದರು. ಆದರೆ ಶಿವಣ್ಣ ಹಾಗೆ ತೆಪ್ಪಗಿರುವ ಪೈಕಿಯಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದ ಬಲವಾಗಿ ನೆಲೆಯೂರಬೇಕೆಂದರೆ, ಎರಡು ಆಯುಧಗಳು ಮುಖ್ಯ: ಒಂದು –'ನಗು', ಎರಡು–'ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು'. ಏಕೆಂದರೆ ನಗುನಗುತ್ತಾ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಪ್ಪ..... ಛಲಬೇಕು ಶರಣಂಗೆ 'ಪರಧನವನೊಲ್ಲೆನೆಂಬ' ಛಲಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಶರಣ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸಮಾಜವಾದಿ, ನಿಷ್ಠೆ, ಶ್ರದ್ದೆ, ಇಲ್ಲದೇ ಸಮಾಜವಾದವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಏಗಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. 'ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟರು ಮನವಿಲ್ಲದೆ, ನೀಡಿ ನೀಡಿ ಕೆಟ್ಟರು ನಿಜವಿಲ್ಲದೆ' – ಹೀಗೆಲ್ಲ ವಚನಗಳ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಸಿಗರೇಟಿನ ಹೊಗೆ ಉಗುಳುತ್ತಾ, ನಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗಿದೆ? ಎನ್ನುವಂತೆ ಅವರ ನೋಟ.

ಶಿವಣ್ಣ ಹೇಳಿದ ಎರಡು ವಿಧವಾದ 'ಗಾಮಿ'ಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕವಲುಗಳಿವೆ, ಕೆಲವರು ತೀವ್ರ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳು, ತೀವ್ರ ಕೋಪದವರು, ತೀವ್ರಾತಿತೀವ್ರ ಮಾತಿನವರು–ಭಾಷಣಕಾರರು ಅರ್ಥಾತ್ ಕೊರೆತದವರು– ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ನಿಂತವರಂತೆ ಸುಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಏಕಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿಸದಿದ್ದರೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವುದು ಕಷ್ಟ.......ಕಷ್ಟ.... ರೀ– ಎಂದು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಲೂ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ! ಯಾವ ಸಮಾಜವಾದಿಯ ಮಾತು ಎಲ್ಲಿ ಮುಗಿದಿದೆ? ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಯಾ ವೇದಿಕೆ ಯಾ ಮಂಚಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ?

ಈ ದೇಶ........ಈ ದೇಶ........ ಎಂಬುದು ಕೆಲವು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಪಲ್ಲವಿ. ಈ ದೇಶ, ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಬಡಟ್ಟಿಗೂ, ಜಾತಿ ವಿನಾಶ, ದಮನ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಧಿಕ್ಕಾರ, ಅತ್ಯಂತ ಶೋಷಣೆ, ಲೋಹಿಯಾ (ಅಥವಾ ಡಾಕ್ಟರ್), ಶೂದ್ರ...ರೀ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.... ರೀ– ಈ ತರಹ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು ಅವರ ಗಂಟಲಿನಿಂದ ಹೊರಬರಲು ತರಾತುರಿಯಿಂದಿರುತ್ತವೆ. ಯಾರಾದರೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿರೋಧಿ ಆಡಳಿತಗಾರ ಈ ಶಬ್ದಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಷೇಧ ಹೇರಿದರೆ?– ಎಸ್.ಎಸ್. ಕುಮಟ ನಗುತ್ತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಅರೆಹುಚ್ಚಿನಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಹುಚ್ಚಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೇ' ಸಂಗೀತಗಾರನಿಗೆ ಸ್ವರ–ಲಯಗಳು ಅವನ ಒಳಗೇ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಈ ಪದಗಳು ಇವರಿಗೆ.

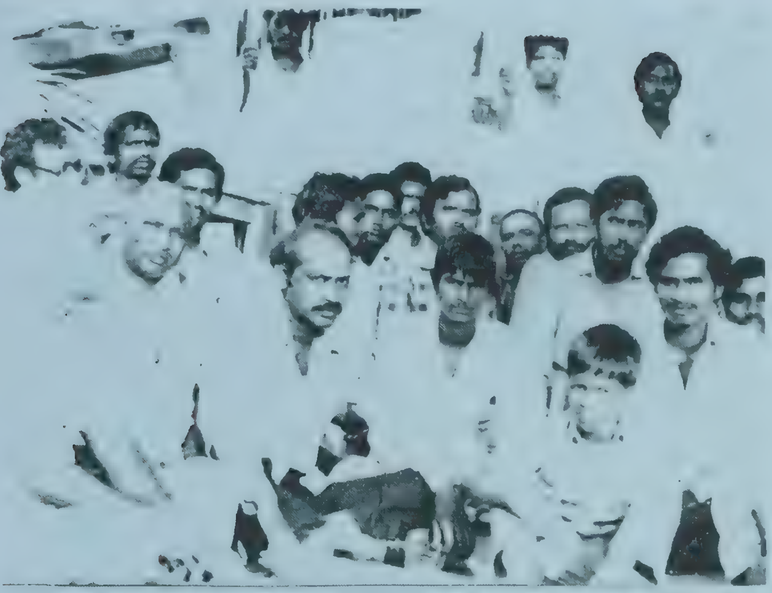
ಹೀಗೆ, ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ೯ ಗಂಟೆ. ನಾನು, ದಿವಾಕರ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ನೆಹರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಳೆಯ ರೋಲೆಕ್ಸ್ ಹೋಟೆಲಿನ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೆ ಶಿವಣ್ಣ ಭೇಟಿಯಾದರು. ಆ ದಿನ ಕಬ್ಬು ಮಾರಾಟದ ಹಣ ಅವರ ಕಿಸೆಯನ್ನು ತುಂಬಿತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಲಹರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆಗ ರೈತ ಚಳವಳಿ ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲ.

ಹೆಗಡೆ "ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ಆ ಭೂ ಮಾಲೀಕರನ್ನೇ, ರಾಜಕೀಯದವರನ್ನೇ ನಿಮ್ಮ ರೈತ ಸಂಘದ ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೀರಲ್ರೀ..... ಏನ್ರೀ ಶಿವಣ್ಣ ನೀವು ಹಾಳಾಗಿದೀರಲ್ರೀ...?" ಎಂದರು. ಶಿವಣ್ಣನ ಕಪ್ಪು ಶರೀರದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪಾದವು. ರೈತ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಎಚ್.ಎಸ್.ರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಹೆಸರು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಇನ್ನೂ ಕೆಂಪಾದವು. ಶಿವಣ್ಣ "ಓ.... ಹಾಗೋ...?" ಎಂದು, ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಆಟೋ ರಿಕ್ಷಾವನ್ನು ಕರೆದರು. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಆಟೋ ಡ್ರೈವರ್‌ಗೆ ಚಲೋ ಎಂದರು. ಅವರ ಧಡೂತಿ ಶರೀರದ ಅಕ್ಕ–ಪಕ್ಕ ನಾವು ಇರುಕಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದೆವು. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ "ಇಲ್ಲ.... ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ರೈತ ಸಂಘ ಬದಲಾಗಬೇಕು" ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಆಟೋದವನಿಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. "ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀದ್ದೀರಿ ಶಿವಣ್ಣ? ಎಲ್ಲಿಗೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ "ನೋಡಿ ಈಗ ಗೊ....ತ್ತಾ.....ಗು.....ತ್ತೇ" ಎಂದು ಹಾಡಿದರು. ಹೆಗಡೆ "ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಹೇಗ್ರೀ...? ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕ್ರೀ....." ಎಂದರು. ಶಿವಣ್ಣ ಹೆಗಡೆಯನ್ನು ದುರು ದುರು ನೋಡಿದರು. ಕೂಡಲೇ ನಕ್ಕು " ನೋಡಿ ಈಗ" ಎಂದರು. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ, ಕುವೆಂಪು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಆಟೋ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ನಾನು, ಶಿವಣ್ಣ ಈಗೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಲು ಶುರುಮಾಡಿರಬಹುದು ಅಷ್ಟೇ. ಅವರು ಆಟೋವೊಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ "ರೈತ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರುದ್ರಪ್ಪನವರಿಗೆ.... ಧಿಕ್ಕಾರ, ಭೂಮಾಲೀಕರ ನಾಯಕ ಎಚ್.ಎಸ್.ಆರ್‌ಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ..." ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ ಘೋಷಣೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಿದರು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಎಸೆದವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಾಯಿಗಳು ಗಾಬರಿಯಿಂದೆದ್ದು ಶಿವಣ್ಣನ ಜೊತೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಿಳಿದವು. ನಮಗಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾಯಿತು. ಎದುರು ಮನೆಗಳವರು ದೀಪಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದರು. ಶಿವಣ್ಣ ಇನ್ನೂ 'ಫಾರಂ'ಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರ ತಲೆಯನ್ನು ಆಟೋ ಹೊರಗೆ ತೂರಿಸಿ "ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿರೋಧಿ ಎಚ್.ಎಸ್.ಆರ್.ಗೆ ...... ಧಿಕ್ಕಾರ" ಕೂಗು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಟೋ ಡ್ರೈವರ್ ಹೆದರಿ ಕಂಗಾಲಾದ "ಅಣ್ಣಾ, ಇದೇನು ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿರೋ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ರೈಕು?" ಎನ್ನುತ್ತಾ ಭರ್ರನೆ ಆಟೋ ಓಡಿಸಿದ.

ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಕೆಲವು ಚಳುವಳಿಗಳು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ, ಕೆಲವು ಸಕಾಲಿಕ, ಕೆಲವು ಅಕಾಲಿಕ, ಕೆಲವು ಆ ವೇಳೆ, ಅವೇಳೆ, ಅಲ್ಪಕಾಲಿಕ, ಯಾವ ಜಾಗ ಎಂದು ಹೇಳಲೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಂತಹ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ "ಚಳುವಳಿಗಾಗಿ.... ಅವರ ಕರೆ" ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದವರಲ್ಲ, ಮೇಲಿನವರ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ವಿರೋಧಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ತಾವೇ

ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಡೊನೇಷನ್ ವಿರುದ್ಧ ಲೇಖಕ ಎಂ.ಬಿ. ನಟರಾಜ್, ಬಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಮತ್ತಿತರರಿಂದ ಧರಣಿ.

ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ– ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಇದ್ದರೂ ಸೈ... ಯಾವುದೇನು ಕಾರಣ? ನಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ, ಅವರ ಬಡಿದು ಎಬ್ಬಿಸೋಣ– ಎಂದು, 'ಬಾವುಟ ಯಾಕೋ? ಬ್ಯಾನರ್ ಯಾಕೋ? ಬಾಯಿಂಯೆ ಬೊಂಬಾಯಂತಿದೆಯಲ್ಲೋ' ಎಂದು ಹೊರಡುವವರು. ಕೆಲವು ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ 'ಚುಚ್ಚು' ಸಾಕು.

ಗುಂಡೂರಾಯರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಾಲ. ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಡೊನೇಷನ್ ಎತ್ತುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ– ಅದು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ದಿವಾಕರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ 'ಕವಿಶೈಲ' ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಮಂದಿ ಗೆಳೆಯರು 'ಹಾಳಾಯಿತಲ್ರೋ ಈ ದೇಶ' ಎಂದು ಮಾಮೂಲಿ ಭಜನೆ ಕೊಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣ 'ಹೋಯ್....' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಅವರು ಬಂದ ಒಂದೆರಡು ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಸೀತಾರಾಮು ಎಂಬ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್–ಸಮಾಜವಾದಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ಎರಗಿದ. "ಅಲ್ರಯ್ಯ, ಇಲ್ಲಿ ಪುಕ್ಕಟ್ಟೆ ಹರಟೆ ಕೊಚ್ತಿದೀರಲ್ಲ, ಥ್ಥೂ.....ನಿಮ್ಮ ಅಲ್ಲಿ ಡಿ.ವಿ.ಎಸ್. ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಡೊನೇಷನ್ ಎಬ್ಬುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪಿಂಚಣಿದಾರರ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಕೂತಿದೀರ. ತಾಕತ್ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡ್ರಿ...... ನೋಡೋಣ" ಎಂದು ರಣವೀಳ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರು ಬಿಸಾಕಿ, ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾದ. ನಾವು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಅದು ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಸೀತು, ನಾವು 'ಗಂಡಸರೇ ಅಲ್ಲ' ಎನ್ನುವಂತೆ ಉಚಾಯಿಸಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ. ಅಷ್ಟೇ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕಡಿದಾಳು ಶಾಮಣ್ಣನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ೮–೧೦ ಮಂದಿ ಹೊರಟೆವು. ನೂರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಪೋಷಕರು ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವ ತಲೆಬಿಸಿಯಿಂದ ಘೇರಾಯಿಸಿದ್ದರು. ನಾವು ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ ನುಗ್ಗಿಕೊಂಡು, ಡೊನೇಷನ್ ವಸೂಲಾತಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಲಿ ಕೋಣೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಮಂಡಳಿಯವರು, ನಮ್ಮ ಗುಂಪನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೊ ಒಬ್ಬರು "ಧಿಕ್ಕಾರ...... ಧಿಕ್ಕಾರ.... ಡೊನೇಷನ್ ವಸೂಲಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ" ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಹಾಕಿದ ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗಲಿಬಿಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡು, ಹೊರಗೆ ಕ್ಯೂ ನಿಂತಿದ್ದ ಕೆಲವರು ಘೋಷಣೆ ಹಾಕಿದರು. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರಿಗೆ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗಿ ಕಂಗಾಲಾದರು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹೆದರಿ, ಹಣದ ಚೀಲವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಎದೆಗೆ ಅವುಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಏನೋ ತೊದಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಅವರು ಬರುವವರೆಗೂ ಘೋಷಣೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.. ಇಡೀ ವಾತಾವರಣವೆಲ್ಲ ಗೊಂದಲಮಯವಾಯಿತು. ಒಬ್ಬರು ಎಸ್.ಐ., ಕೆಲವು ಪೊಲೀಸರು ಬಂದು, ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವಂತೆ, ವಸೂಲಿಗಾರರನ್ನೇನೂ ನಿಂದಿಸಿದರು. ಹಣದ ಚೀಲವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮುಂದೆ, ಇದು ಇಲಾಖಾ ತನಿಖೆಯಾಯಿತು, ವರದಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಮೂಲೆಗೆ ಬಿತ್ತು. ಹಣ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸೇರಿತು! ಉಳಿದಿದ್ದು ಎಂದರೆ, ಆ ಗಲಭೆ, ಗೊಂದಲಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಶಾಮಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಕ್ಯಾಮರಾ ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು!

ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯ ಪಿ.ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಮೊದಲು ಕ್ಷಿಪ್ರ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಯ್ಯನಿದ್ದರೆ, ಎಂ.ಡಿ.ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಕೆ.ರಾಮದಾಸ್‌ಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹೋರಾಟಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಜನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಲು ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲ; ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯೂ ಹಾಗೆಯೆ, ಮಾವೋ ಕ್ರಾಂತಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತಪ್ಪಾ – ಎಂದು ಅವನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ನೇಹ–ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಎಂ.ಎ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಬೇರೆ. ಆತನಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದ, ಲೋಹಿಯಾ, ಗಾಂಧಿ, ಕ್ರಾಂತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಮೈ ಜುಮ್ಮೆನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿದ್ದಂತೆ ಇದ್ದ. ಅವನ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಒಮ್ಮೆ ಯಾವುದೋ ಮಾತಿಗೆ 'ನೀನು ಹೇಗೆ ಎಂ.ಎ.ಮಾಡುತ್ತಿ, ನೋಡುತ್ತೇನೆ,' ಎಂದು ಕೆರಳಿದ್ದರು. ಇವನು ಕೂಡಲೇ ಬೆಂಕಿಯಂತಾದವನು 'ನೀವು ಯಾರು ಪಾಸು ಮಾಡಲು? ಹುಷಾರ್! ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ನೀವು ಮಾಡಿ, ನನ್ನದು ನಾನು...' ಎಂದು ತಿರುಗೇಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವನು.

ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಇದ್ದ ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೊಡವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆರ್ಭಟವನ್ನು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವನು. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕೊಡಗಿನ ವೀರ ತರುಣ ಮಿಡ್ಡೆಯಾಗಿದ್ದ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಂಡೆ ಮಾಡಿ ಎದುರು ಗೋಡೆಗೆ ರಬಕ್ಕನೆ ಎಸೆದ. ಆ ಉಂಡೆ ಕೊಡಗಿನ ಶಿಸ್ತಿನಂತೆ ಗೋಡೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತು. ಪುಟ್ಟಯ್ಯನ ಅನ್ನದ ಹಸಿವು ಕೆರಳಿತು. ಇವನ ಪರ–ವಿರೋಧದ ಭಯಂಕರ ಹೊಡೆದಾಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ವಾಸನೆಯೂ ಇರುತ್ತದೋ ಏನೋ..... ಅದೇ ವಾಸನೆ ಹಿಡಿದು ರಾಮದಾಸ್ – ಅವರು ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರಲ್ಲ– ಬೊಂಬು ಬಜಾರ್‌ನ ಅವರ ಮನೆಯಿಂದ ಹಾರಿ ಬಂದರು. ಅವರು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳ ಆರ್ಭಟ ಮತ್ತಷ್ಟು ಏರಿತು. ವಾರ್ಡನ್, ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸದವರು, ಆಳುಗಳು ಹೆದರಿ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತರು, ನಾನು–ಯಾರೋ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಊಟಕ್ಕೆ ಇದೇ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದು– ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ನಿಂತೆ. ಪೈಲ್ವಾನನಂತೆ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ, ರಾಮದಾಸ್ ವಿರುದ್ಧ ದೈಹಿಕ ಹಲ್ಲೆಗೆ ನಿಂತ. ಅದನ್ನರಿತ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಈಳಿಗೆ ಮಣೆಯನ್ನು ತಂದು, ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಎದುರು ವೀರ ಕತ್ತಿಯಂತೆ ಝಳಪಿಸುತ್ತ ನಿಂತ. ನಡು ನಡುವೆಯೇ ಅನ್ನ–ಹಸಿವು–ಬಡವರು– ಈ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ– ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರದೂ ಮಾತಿನ ಕಿಡಿಗಳು ಈಳಿಗೆಯ ಅಲಗಿನಿಂದ ಸ್ಫೋಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಕ್ರಾಂತಿ ತಣ್ಣಗಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು. ಉ.ಕಾ. ಸುಬ್ರಾಯಾಚಾರ್ ವಾರ್ಡನ್ ಆದರು, ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟಯ್ಯನೇ ಪ್ರಿಫೆಕ್ಟರ್. ಹಿಂದಿನ ಅನಾವಶ್ಯಕ ದುಂದು ವೆಚ್ಚ ತಪ್ಪಿತು. ಸರಳ, ಶುದ್ಧ, ರುಚಿಕಟ್ಟಾದ ಊಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಸಹವಾಸ ಪ್ರೇರಕವೂ ಹೌದು, ರೋಚಕವೂ ಹೌದು. ಆದರೆ ಅದು ಯಾವಾಗ ಏರುತ್ತದೆ, ಇಳಿಯುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಶಿವಣ್ಣ, ಪುಟ್ಟಯ್ಯನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಎಸ್.ಎಸ್.ಕುಮಟಾ ಅವರಿಗೆ– ಅವರು ಲಹರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು "ಏ.....ಭಾರೀ ಮಜ ಕೊಡ್ತಾರಯ್ಯಾ ಈ ಸೋಷಲಿಸ್ಟರು" ಎಂದು ನಕ್ಕರು.

*

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೂ ತೇಜಸ್ವಿ ಸ್ಪರ್ಶವಿದೆ

ರಾಜೇಶ್ವರಿ ತೇಜಸ್ವಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತುಕತೆ

ತೇಜಸ್ವಿ ದಂಪತಿಗಳು ಮಕ್ಕಳಾದ ಸುಸ್ಮಿತಾ, ಈಶಾನ್ಯೆಯರೊಂದಿಗೆ

ನೀವು ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಆಕರ್ಷಿತರಾದಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರಲ್ಲಿ ನಾನು ತುಂಬ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರ ಸರಳತೆಯನ್ನು. ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ಐದಾರು ವರ್ಷದ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತೇಜಸ್ವಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಆಗ ನಮ್ಮದು ಮೂರು ಕೋಣೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಣೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಮೆಂಟಿನ ನೆಲ.(ಅದೂ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ವಾಸುನೇ ಮಾಡಿದ್ದು) ಉಳಿದೆರಡು ಕೋಣೆಗೆ ಸೆಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಸಿದ ಮಣ್ಣಿನ ನೆಲ.... ಹೀಗೆ ಕಷ್ಟದ ಬದುಕಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ತೇಜಸ್ವಿಗೆ ಇದ್ಯಾವುದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಗಮನವೆಲ್ಲ ಮನೆ ಸುತ್ತ ಇದ್ದ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ಮೌನ. ಅದೇ ಅವರನ್ನು ಕಾಡಿದ್ದು.

ತೇಜಸ್ವಿ ಬಹುಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಹಾಗಾಗಿ, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಗಂಡನಾಗಿ ಮತ್ತು ತಂದೆಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು (ಸಾಂಸಾರಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು) ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರಾ?

ಓಹೋ, ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಭಾಗ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿ, ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಚ್ಚಲ ಒಲೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದೂ ಶೆಡ್ಡಿಂದ ಸೌದೆ ತಂದುಕೊಂಡು. ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೂತು ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದೆವು(ದಯವಿಟ್ಟು ದಿನಾಲೂ ಎಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ) ಮಳೆ ಭರ್ರೆಂದು ಬಿದ್ದಾಗ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಎದ್ದು ಹಾರೆ ತಗೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಂಗಳದ ಕೆರೆ ತೂಬು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದರು "ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚು" ನನ್ನ ಪಾಲಸಿಯನ್ನು ಅವರೂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೇ ಮಾಡಿ ಹೀಗೇ ಮಾಡಿರೆಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಹೇರದೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೇಳ್ಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ "ಅಣ್ಣ" (ತಂದೆ) ಬಗ್ಗೆನೇ ಹೆಚ್ಚು attachment. ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನಗೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವರಾ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ performance ಹೇಗೆ ಎತ್ತ ಎಂದು ಏನೇನೂ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.General knowledge ಮಾತುಕತೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥವೆಲ್ಲ ಅವರವರ ಬದುಕನ್ನು ಹೇಗೆ ಉದ್ದೀಪನಗೊಳಿಸುತ್ತೆಂದರೆ ಕಳೆದ ವಾರ ಸುಸ್ಮಿತಾ ಕೀನ್ಯಾದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಜಗತ್ತು ನೋಡಲು ಹೊರಟರೆ, ಈಶಾನ್ಯೆ ಲೇ ಲಡಾಕ್‌ಗೆ ತೆರಳಿ ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡಿ ಬಂದಳು. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕು. ಮೊಮ್ಮಗಳು ವಿಹಾ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವಳಮ್ಮ ಈಶಾನ್ಯೆ ಅವಳಿಗೆ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಅಂಗಿಯೊಂದನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ತೇಜಸ್ವಿ ಅದೆಲ್ಲ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಈಶಾನ್ಯೆ ಮಗುವಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾನೇ ಹೊಲೆದು ಅವಳಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಅಂಗಿಯನ್ನು ನೆನೆದು, ಹಳೆಯ ಫೋಟೋ ವೊಂದರಲ್ಲಿದ್ದ ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ದರ್ಜಿ ಬಳಿ ಕೂತು ಹೊಲೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಮೊಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು!

ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತೇಜಸ್ವಿಯವರಲ್ಲಿ ನೀವು ಯಾವ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗುಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿರಿ?

ಅಲ್ರೀ, ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ನೆಲೆಗಟ್ಟೇ ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇವರಲ್ಲಿನ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗುಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಬೇಕಾ ನಾನು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೇ ಬಂದು ಬದುಕಿ ಬಿಟ್ಟೆವಲ್ಲ. ತೇಜಸ್ವಿ ಎಂ.ಎ. ಆದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕುವೆನೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದುದು ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಕಾಫಿತೋಟ ಮಾಡಿದ್ದುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಸುಲಭದ ತುತ್ತಲ್ಲ. ಅದೂ ಅವರ ಅನ್ವೇಷಕ ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ನಿಜಕ್ಕೂ GREAT. ಇದನ್ನು ನೆನೆದಾಗೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚರಿಯ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ನನಗೆ.

ತೇಜಸ್ವಿಯವರಿಗೆ ಹೆಂಗಸರೆಂದರೆ ಅಲರ್ಜಿ, ಸಂಕೋಚ, ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ "ಕಿರಗೂರಿನ ಗಯ್ಯಾಳಿಗಳು" ಹೊರತಾಗಿ ಮಹತ್ವದ ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬೆಲ್ಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ನೀವೇನೆನ್ನುತ್ತೀರಿ?

ತೇಜಸ್ವಿ ತುಂಬಾ ಸಂಕೋಚಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಹೌದು. Shy. ನನಗೆ ಪರಿಚಯ ಆದಾಗ್ಲಿಂದ ಗಮನಿಸಿದ್ದೆ. ಯಾರೋ ಲೇಡೀಸ್ ಬಂದಿದಾರೆ ನೋಡು ಅನ್ನೋವ್ರು. ಆಗೆಲ್ಲ ನಗುತ್ತಿದ್ದೆ ನಾನು. ಅಲರ್ಜಿಯಂತ ಯಾರು ಹೇಳ್ತಾರೋ ಅವರ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲೇ ಏನೋ ಒಂದು ಕೊಂಕೋ ಕೊರತೆಯೋ ಯಾಕಾಗಬಾರದು. ಅದು ಅವರ ಲಿಮಿಟೇಶನ್ಸ್ ಅಷ್ಟೆ.

ತೇಜಸ್ವಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವ. ಮಹಿಳೆಯರೇ ಆಗಲಿ ಮಹನೀಯರೇ ಆಗಲಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ತಿಂಡಿ ಆಯ್ತಾ, ಯಾವ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಿ ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನೀನು ಹೋಗಿ ಮಾತಾಡಿಸಿ ಕಳಿಸಿ ಬಾ ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು Handicapಅ? ನಿಮಗೆ ಹಾಗನ್ನಿಸುತ್ತಾ?

ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮದ ಶಿಸ್ತಿನಲ್ಲಿ, ತೇಜಸ್ವಿ ಕ್ಲಬ್ಬು, ಪಾರ್ಟಿ ಇಂಥವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ಹಾಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಫೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದರೂ ಮನೆಗೇ ಬಂದು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಡ್ರಿಂಕ್ಸ್ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಮೂಸೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು ತಾನೆ. ನಾವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಇವರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಪಾತ್ರಗಳೇ ಕಿರಗೂರಿನ ಗಯ್ಯಾಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವುದು.

ತೇಜಸ್ವಿ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರಾ? ಒಂದು ಕೃತಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ನಂತರವಾದರೂ? ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರಾ?

ತೇಜಸ್ವಿ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಕಂಡುಂಡ ಅನುಭವ

ಮೊಮ್ಮಗಳು ವಿಹಾಳೊಂದಿಗೆ ತೇಜಸ್ವಿ ದಂಪತಿಗಳು

ಅಣ್ಣ ಕೋಕಿಲೋದಯ ಚೈತ್ರ ಅವರ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ತೇಜಸ್ವಿ ಮತ್ತು ರಾಜೇಶ್ವರಿ ತೇಜಸ್ವಿ

ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆವತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆ ಹಗರಣ ಬಂತು, ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ರಾಮ ಬಂದ, ವಾಜಪೇಯಿಯ ದನದ ಮಾಂಸದ ಉಪಾಹಾರ ಸೇವನೆ ಸೇರಿತು, ಹೀಗೇ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಹೊರಗಿನವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮುಂದೆ ಇದೇ ಪಾಯಿಂಟ್ ಹೇಳ್ತಾರೆನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳೀತಿತ್ತು. "ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ" ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸುವಾಗ ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಾಯ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾನು ಓದಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಹೊರಟಾಗ, ಮೊದಲು ನಿಲ್ಲಿಸು, ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಬೇಡ, ಅದು ಪೂರ್ತಿ ಆದನಂತರ ಓದು ಎಂದರು.

ಅದು ಹಾಗಾದರೆ, ತೇಜಸ್ವಿ Stein Beckನ "My Travels with Charley" ಓದುತ್ತಾ ಮುಂದುವರಿದಂತೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡು ನನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ರೋಚಕತೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ಯಾಪಿಲಾನ್ ಪುಸ್ತಕ ನೀವೂ ಓದಿರಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿ ಓದುವಾಗ ಚೂರು ಚೂರು ಹೇಳಿದ್ರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದನಂತರ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗ ಪೂರ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ರು. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ಮೆಡಿಕಲ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ಯಾಪಿಲಾನು ಓದಿ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡು ತೇಜಸ್ವಿ ಸರ್ ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಬೇಕು ಮ್ಯಾಮ್, ಕರೆಯಿರಿ ಎಂದನು. ಪ್ಯಾಪಿಲಾನ್ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೇನು ಅಂತ ಕೇಳಬೇಕೆಂದ. ನಾನೇ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿದೆ. ಸರಿ, ಸರ್ ಅವರಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡ್ಬೇಕು ಕರೆಯಿರಿ ಎಂದ. ಯಾಕೋ ಮಾರಾಯ, ನಿನಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ತುಂಬಾ ದೂರ ಆಯ್ತೇನು, ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ವ? ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿ ಈಗ ಇಲ್ಲದ್ದು ನೆನಪಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಶಾಕ್ ಹೊಡೆದಂತಾಗಿ ಥಟ್‌ಂತ ಸಾರಿ ಮ್ಯಾಮ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಫೋನು ಇಟ್ಟನು.

ನಾನು ಮೂರನೇ ಆನರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ "ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ" ಕಾದಂಬರಿ ಓದಿದ್ದೆ. ಆಗಿನ್ನೂ ತೇಜಸ್ವಿ ಪರಿಚಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಯಾವ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ಅವಳ ಬಿಳಿಕಾಲು ಬೆರಳುಗಳ ಸಂದಿಯಿಂದ ಸೆಗಣಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬ ವಿವರಣೆ ಬರುತ್ತೆ. (ಈಗ ನೆನಪಿನಿಂದಲೇ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದು) ಇದು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ವಿವರಣೆ ಎಂಬಂಥ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು. ನಾವು ಚಿತ್ರಕೂಟದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೇಜಸ್ವಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆ. ಅದು ಪೂರಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೊಮ್ಮುತ್ತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಅರಿವಾಯ್ತು.

ಇನ್ನು 'ಭಾರತೀಪುರ' ಓದಿದ ನಂತರನೂ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದರು. ಕೆಲವೊಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿತ್ತು. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರಾದರೂ, ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರ ಮಾತುಗಳು ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ record ಆಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಭೈರಪ್ಪನವರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವರು. ಆವರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಓದಲೇಬೇಕೆಂದು ಗೆಳೆಯ ಬಿ.ಎನ್.ಶ್ರೀರಾಂರಿಂದ ಪುಸ್ತಕ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದೂವರೆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಓದಿ ಪೂರೈಸಿದ್ದು ನೆನಪುಂಟು......

ತೇಜಸ್ವಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಗಳೆಂಬುವು ಮತ್ತು ವಿಷಾದಪಡುವಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದುವೇ?

ಕೊರತೆನೂ ಇಲ್ಲ. ವಿಷಾದ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮದುವೆಗೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂತಾಗ ಕೊರತೆ ಎಂಬುದು ಇರುತ್ತೆ. ನಮಗೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದಿವ್ಸ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ಯಾರ್‍ಯಾರೋ ಹೇಳ್ತಾರೆ "ನಿಮ್ಮದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆ ಅದೃಷ್ಟ" ಅಂತೆ ಅಂದೆ. ಹ್ಞೂಂ, ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಅದೃಷ್ಟ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ದುರಾದೃಷ್ಟ ಯಾಕಾಗಬಾರ್ದು" ಎಂದರು ನನ್ನನ್ನು ಛೇಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ. ಹೌದು ತಾನೆ. ಇಬ್ಬರೂ ನಕ್ಕೆವು.

ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಅಗಲಿಕೆ/ನೆನಪನ್ನು ಹೇಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಿರಿ?

ತೇಜಸ್ವಿ ಇರಬೇಕಿತ್ತು ಅಂತ ಪ್ರತಿ ಗಳಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡ್ತಿದ್ರು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವೆ.... ಕೆಲವು ಸಲ ಅವರನ್ನು ಬೈದುಕೊಳ್ಳೀನಿ.... ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಈಗ.... ಕಷ್ಟ.... ಏನು ಮಾಡುವುದು.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ "ನನ್ನ ತೇಜಸ್ವಿ" ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದೆ. ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣರಿಗೆ ಅನಂತಾನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಬರೆಯಿರೆಂದು ಒತ್ತಾಸೆ ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲಪ್ಪ. ಅದೆಷ್ಟು ಧನ್ಯತೆಯ ಭಾವ ಬರುತ್ತೆ. ತುಂಬಾ ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯ್ತು. ಇದು ತೇಜಸ್ವಿ ನೆನಪನ್ನು ಮಾತ್ರ ತುಂಬಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಜಿ..ಹೆಚ್. ನಾಯಕರ ಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳ ಹೊರಟರೆ –ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿ ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಎಂದಾಗ ನನ್ನೊಳಗೇ ಧನ್ಯೋಸ್ಮಿ ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಾಶನದಿಂದಲೇ ಅಂದವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. ಮರು ಮುದ್ರಣವೂ ಆಯ್ತು. ಅವರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಅನಂತ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಇದೀಗ ನನ್ನ "ಅಮ್ಮ ನೇಯ್ದ ಬದುಕು' ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವೆನು. *ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ.ಕಾಂ* ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಹೃದಯ ತುಂಬಿ ಬರುವ ಕೆಲಸವೇ. ಉಳಿದಂತೆ ಕಾಫಿ ತೋಟ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸವಿದೆ. ತೇಜಸ್ವಿಯ ಸ್ಪರ್ಶ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಹೂ ತೋಟ ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬುತ್ತೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ತೇಜಸ್ವಿ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ತೇಜಸ್ವಿ ಓಡಾಡಿದ ಜಾಗ ನೋಡಲೆಂದೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

(ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದವರು : ಡಿಎಸ್ಸೆನ್)

ಕಥೆ

ಗೋವುಗಳಿರಾ ನಿಮ್ಮ ಪಾದಕ್ಕೆರಗುವೆನು

-ಎಚ್. ನಾಗವೇಣಿ

ಅದು ಜಾರ್ದೆ ತಿಂಗಳು ಕಳೆದು ಪೆರಾರ್ದೆ ತಿಂಗಳ ನಡುಗಾಲ. ಆಗಲೇ ಸರಿದು ಹೋದ ಆಟಿ, ಸೋಣ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ – ಬಾನಸೀಳಿದಂತೆ ಸುರಿದ ಕುಂಭದ್ರೋಣ ಮಳೆಯ ಆರ್ಭಟವೆಲ್ಲ ಮುಗಿದು, ಕನ್ಯೆ ತಿಂಗಳ ಜಡಿಮಳೆಯ ವರಾತವೂ ತಗ್ಗಿ, ಮುಂದಿನ ಜಾರ್ದೆ ತಿಂಗಳ ಹನಿಮಳೆಯ ಆಟವೂ ಮುಗಿದು – ಈಗ ಬಾನು ಮತ್ತು ಭುವಿ ಒಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತ್ತು. ಇನ್ನೇನು ಮಳೆ ಹಿಂದಾಯ್ತು... ಬಾನಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಮೋಡಗಳು ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಡೋ ಕಾಲ ಬಂತು– ಎಂಬ ನಿಡಿದಾದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಬೆಸ್ತರಕೇರಿಯ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಮೂಡಣದ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ ಕ್ಯಾಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ (ಮೀನು ಮಾರುವ ವರ್ತನೆಯ ಮನೆಗಳುಳ್ಳ ಹಳ್ಳಿ) ಮೀನಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯಲು ತಯಾರಿ ನಡೆಸುವ ಪರಿಯೇ ಆ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿಡಿ ಒಂದು ತೆರನಾದ ಸಡಗರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿತ್ತು.

ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳ ಆ ನಿಡಿದಾದ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಗೆ ಕಾರಣವಿರದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲ ಬಂತೆಂದರೆ ನೂರಾರು ತಾಪತ್ರಯಗಳ ಸರಮಾಲೆ ಅವರ ಕೊರಳಿಗೆ ಬಂತೆಂದೇ ಅರ್ಥ. ಅಡುಗೆ ಒಲೆಯನ್ನು ಕೋಳಿ ಕೆದಕಬಲ್ಲ ಕಾಲವದು. ಮನೆ ಮುಂದೆ ಮೀನಿನ ಖಜಾನೆಯನ್ನೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಡಲಿದ್ದರೂ, 'ಕಮ್ಮಾರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಯಲು ಕತ್ತಿ ಇಲ್ಲ' ಎನ್ನುವ ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿ ಈ ಬೆಸ್ತರ ಕುಟುಂಬಗಳದ್ದು. ತಿನ್ನುವ ಒಪ್ಪತ್ತಿನ ಅನ್ನಕ್ಕೂ ತತ್ವಾರ ಇರುವ ಮಳೆಗಾಲದ ಈ ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ...... ಇನ್ನೇನು ಮಳೆಯ ತಿಂಗಳುಗಳು ಸರಿದು ಹೋಗಿ, ಕಡಲಲ್ಲಿ ರಂಪಣಿಬಲೆ ಎಳೆವ, ಪಟ್ಟೆ ಬಲೆ–ಮಾರಿಬಲೆ ಬೀಸುವ ಕೆಲಸ ಶುರುವಾದೊಡನೆ, ಕಡಲತಡಿಗೆ ಬಂದು ಬೀಳುವ ತರಾವರಿ ಮೀನರಾಶಿಗಳನ್ನು, ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳು ಮೂಡ್ಲಾಗೆ ರಾತೋರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತೊಯ್ದು, ಒಂದು ದಿನ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎಂದಿನ ಕ್ಯಾಕದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಮಾರಿ, ಹಾಗೆ ಒಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಭತ್ತ–ಬೇಳೆ–ಕಾಳು ಕಾಯಿ–ಹಲಸು, ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಮಳೆಗಾಲದ ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡುವುದು– ಅವರ ವಾರ್ಷಿಕ ಜೀವನಕ್ರಮವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ 'ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ'ಯ ಕತೆ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳದ್ದು? ಕಾರ್ತೆಲ್, ಆಟ, ಸೋಣ ತಿಂಗಳು ಸರಿದೊಡನೆ ಈ 'ಪರಿಕರ'ಗಳೆಲ್ಲ ಖಾಲಿಯಾದರೆ, ಒಂದಾ..... ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆಂದೇ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿಟ್ಟ ಒಣಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಾರಿಯೋ.... ಅಥವ ಮನೆ ಗಂಡಸರು ಕಡಲ ಸೆರಗಿಗೋ ಇಲ್ಲವೇ ಹೊಳೆಯ ಕೈಗೋ ಬಲೆ ಎಸೆದು ತರುವ ಪುಡಿಮೀನು ಗಳನ್ನು ಮಾರಿಯೋ ಸಂಸಾರದ ಒಡಲನ್ನು ತಣಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ.

ಇದೀಗ ಜಾರ್ದೆ ತಿಂಗಳು ಜಾರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಅಬ್ಬರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಳೆರಾಯ ನಿಶ್ಯಕ್ತನಾಗಿ, ಧುಮುಗುಡುತ್ತಿದ್ದ ಫಲ್ಗುಣಿ ನದಿಯೂ ಶಾಂತಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿಳಿದುದನ್ನು ಕಂಡು, 'ಮೂಡಣದ ಕ್ಯಾಕದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೊರಡುವುದರೊಂದಿಗೆ... ಬಡಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಸಿವು ನೀಗುವ ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದುದಕ್ಕೆ' ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳು ನಿಡಿದಾದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳು ಬಿಟ್ಟ ಆ ನಿಟ್ಟುಸಿರ ಮಾಲೆಗಳ ಸುರುಳಿ– ಎಷ್ಟೋ ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ಆ ಕುಲದ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತನ್ನ ಮೈಮೇಲಿಂದಾಗಿ ದೂರದ ಮೂಡಣಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಫಲ್ಗುಣಿ ನದಿಗೂ ತಲುಪಿತೇನೋ... ಎನ್ನುವಂತೆ, ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಆ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳು ದೋಣಿ ಏರುವ ಸ್ಥಳವಾದ 'ಬ್ಯಾರಿ ಕಡಪಿನ' ಬಳಿ, ನದಿಯು ಬಹಳಷ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು!

ಜಾರ್ದೆಯ ವರೆಗೂ ಕಾವಿಬಣ್ಣದಿಂದ ಕಾವಿಗೆ ಕೂತ ಹೇಂಟೆಯಂತೆ ಉಬ್ಬಿದ್ದ ಜೀವನದಿ ಫಲ್ಗುಣಿ, ಇದೀಗ ಪೆರಾರ್ದೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಸಹಜವಾದ ಮೈಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಎಂಟು ತಿಂಗಳ ಬಸುರಿಯಂತೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೈತುಂಬಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಸೆರಗಿನ ಎಡ–ಬಲದ ಮುಡಿಗಟ್ಟಲೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಕಬ್ಬಿನ ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ 'ತಾನೇ ಒಡತಿ' ಎಂಬ ಹಮ್ಮಿನಿಂದಲೇ ಆ ನದಿ ಸಂಗಮಾತುರದಿಂದ ಕಡಲಬಾಯತ್ತ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಹಮ್ಮಿನಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೇ... ಅದು ಮೊನ್ನೆಯ ಸೋಣ ತಿಂಗಳ ಶುರುವಲ್ಲಿ ಬಾನ ಬಿರಿವಂತೆ ಸುರಿದ ಮಳೆಗೆ ದಡ ಮೀರಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿದು, ತನ್ನ ಸೆರಗಲ್ಲಿದ್ದ ಕಬ್ಬಿನಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಎರಡು ದಿನ ಅಲ್ಲೇ ಠಿಕಾಣಿಹೂಡಿದ್ದು! ನದಿ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಗದ್ದೆ–ತೋಟಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿಬಿಟ್ಟು ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಠಿಕಾಣಿ ಹೂಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ.... ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮಾಡುವುದೇನು ಗೊತ್ತೇ? ನದಿಯಮ್ಮನ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರಾದ ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸುವುದು!

ಅದೆಂತಹ ವಿಚಿತ್ರವೋ ಏನೋ....., ನದಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಹಮ್ಮಿದ್ದರೂ, ಆ ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳು ನದಿಯ ಮುಂದೆ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ' ಬಡವರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹೊಡಿಬೇಡಮ್ಮ.... ಬಂದ ಹಾಗೇ ಇಳಿದು ಹೋಗಮ್ಮ..., ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಬೆಲೆ, ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ನೆಲೆ...' ಎಂದು ಅಲವತ್ತುಕೊಂಡ ತಾಸೊಳಗೆ ಅದು ಇಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಅಷ್ಟೇ ನಿಜ. ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಮೈಮೇಲಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸುವ ಬಡವರೆಂದರೆ ಈ ನದಿಗೆ ಬಲು ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿರಬೇಕು. ತಲೆತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಮೂಡಣದಿಂದ ಪಡುವಣದ ಬಂದರು, ನದಿತೀರದ ಹಂಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಆವೆಮಣ್ಣು, ಬೈಹುಲ್ಲ ಮೂಟೆ, ಭತ್ತದ ಮೂಟೆ, ಅಕ್ಕಿಮುಡಿ, ಅಡಿಕೆಚೀಲ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಸೌದೆ ಮರಮುಟ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ದೋಣಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಸಾಗಿಸುತ್ತ, ಇಳಿಸಂಜೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ ಮೂಡಣದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ದಿನಸಿ ಸಾಮಗ್ರಿ, ಪಾತ್ರೆಪಗಡಿ, ಸರಕು ಸರಂಜಾಮುಗಳನ್ನು ಹೇರಿಕೊಂಡು ಹಾಗೇ ಬ್ಯಾರಿಕಡಪಿನಿಂದ ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಮೀನ ಬುಟ್ಟಿಗಳ ಸಮೇತ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ಪಯಣ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ, ದೋಣಿಗಳ 'ಸರದಾರ'ರಾಗಿದ್ದ ಆದಂಬ್ಯಾರಿ, ಬಾವಾಕ, ಸೈಯ್ಯದ್ಯಾಕ, ಮೈದಿನಾಕನವರ ಅಜ್ಜ-ಮುತ್ತಜಂದಿರು ಈ ನದಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದಿತ್ತು – 'ಬಿಸಿಲು-ಗಾಳಿ-ಮಳೆ ನೋಡದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ದಿನವೂ ದೋಣಿ ನಡೆಸುವಂತಹ ನಮ್ಮಂಥವರಿಗಾಗಿಯೇ... ಈಯಮ್ಮ ಎಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಮಗೆದುರಾಗದೆ, ಬಿರುಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೂ ನಮಗಾಗಿ ಸೊರಗದೆ 'ಹೇಂಟೆ ತನ್ನ ಹೂ ಮರಿಗಳನ್ನು' ಕಾಪಾಡಿದಂತೆ ಕಾಪಾಡಿದ್ದಾಳೆ, ಇವಳು ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು'– ಎಂದು. ಈಗ ದೋಣಿ ನಡೆಸುವ ಎಲ್ಲ ಬ್ಯಾರಿ ಕುಟ್ಟಿಗಳು ಕೂಡಾ ಹೇಳುವುದು ಇದನ್ನೇ... ಪಾಪ...ಮುತ್ತಾತ್ತರ ಮಾತನ್ನೇ.

ತುಂಬಿದ ಆ ನದಿ ಅಂದು.... ಅಂದರೆ ಪೆರಾರ್ದೆ ತಿಂಗಳ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚತುರ್ದಶಿಯಂದು, ಕಡಲನ್ನು ಸೇರುವ ತವಕದಲ್ಲಿ, ತನ್ನದೇ ಆದ ಲಹರಿಯಲ್ಲದು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಪಡುವಣದ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ವರ್ಣೋಪವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಹಕವಾದ ಮೋಡಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆಯಾಗಲೇ ಆರಂಭಗೊಂಡಿದೆ. ನದಿ ಪಕ್ಕದ ಮರ-ಪೊದೆಗಳು, ಕಬ್ಬಿನ ಗದ್ದೆಗಳೆಲ್ಲ ಬೈಗುಗೆಂಪಿನಿಂದ ತೋಯತೊಡಗಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಆಲಾಪನೆಯೂ ಆರಂಭಗೊಂಡಿದೆ. ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಲ್ಲಿರುವ ಕೆಮ್ಮುಗಿಲ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರು ಪಡುಗಡಲಿಗೆ ಉರುಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಅತ್ಲಾಗಿಂದ.... ಪಡ್ಲಾಗೆ ಕಡಲಕರೆಯ ಕೇರಿಗಳಿಂದ ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳು ತಲೆ ಮೇಲೆ ಮಣಭಾರದ ಮೀನಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನದಿಸೆರಗತ್ತ 'ಮೆರವಣಿಗೆ' ಹೊರಟಿದ್ದರು.

ಮೀನಬುಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತ ತಾಯಂದಿರ ಬಾಲವಾಗಿ ಹತ್ತು-ಹನ್ನೆರಡರ ಹರೆಯದ ಬಾಲೆಯರೂ, ರಾತ್ರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಬಿಸಿಗಂಜಿ, ಒಣಮೀನ ಚಟ್ನಿ ಉಳ್ಳ ಮಣ್ಣಿನ ಕುದುಪೆ(ಗುಂಡಗಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ) ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಗರಿಗಳ ತೂಟೆ (ಪಂಜು)ಗಳುಳ್ಳ ಸಣ್ಣ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು, ಕೈಲ್ಲೊಂದು ಲಾಟೀನು ಸಮೇತರಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದರು.

ಅದಮ್ಯ ಛಲದ ಈ ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳು, ಮೂಡಣದಿಂದ ನದಿ ಹರಿದು ಬರುವ ದಾರಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಆಚೀಚೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗಿಷ್ಟದ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮುಂದೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ತಾವೇ ಕ್ಯಾಕದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದೆಂಬ 'ಒಪ್ಪಂದ'ವನ್ನು ಊರಿನ ದೈವದ ಮುಂದೆಯೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅಲಿಖಿತ ಕರಾರಿನಂತೆ ಪ್ರತೀ ಜಾರ್ದೆ ಪೆರಾರ್ದೆಯಿಂದ ಭೇಷೆ ತಿಂಗಳು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕ್ಯಾಕದ ಮೀನು ಕೊಟ್ಟು, ಭತ್ತ-ಕಾಳು-ಬೇಳೆ ಪಡೆಯುವುದು ಅವರ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ವಾಡಿಕೆಯೇ. ಈ ಬೆಸ್ತರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ.... ತಮ್ಮ ಆ 'ಕ್ಯಾಕದ' ಹಳ್ಳಿ ಕೂಡಾ ತಾವು ಹುಟ್ಟಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯಂತೆಯೇ ಪರಮಾಪ್ತವಾದುದು.

ಇದೀಗ ಈ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳು ಅವರವರ ಕೇರಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ನದಿ ಸೆರಗಿನ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೊಳಪು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತಿದ್ದ ಚಂದಿರ ಗಗನ ವೇದಿಕೆಯನ್ನೇರಿ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಮಳೆಗಾಲ ಕಳೆದು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇದು ಈ ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದಲ ಮೂಡ್ಲಾಗಿನ ನದಿ ಪಯಣವಲ್ಲ; ಇಂದು ಅವರ ನಾಕನೆ ಬಾರಿಯ ಪಯಣ. ಕೊರಳಕಣ್ಣಿ ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಕಿವಿಗೆ ಗಾಳಿ ಹೊಗಿಸಿಕೊಂಡ ಕರುವಿನಂತೆ ಖುಷಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಎಂಬುದಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಮುಂದಿನ ಮುಯಿಂತೆಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಜ್ಪೆ ಇಮಾನ(ವಿಮಾನ) ನಿಲ್ದಾಣದ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ ನೆವ್ರು (ನೆಹರೂ) ಬರ್ತಾರಂತೆ.....; ನೆವ್ರು ಅಂದ್ರೆ ಯಾರು? ಇಮಾನಗಳು ನಮ್ಮ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹಾರಿ... ಏನಾದ್ರು ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಆದ್ರೆ ಏನು ಕತೆ...? ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಾನಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ಬೇಕು.... ಎಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಬೇಕು.....?' ...ಹೀಗೆ ಮಾತಿನ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಅವರೆಲ್ಲ ಬಿಗಿಸಿಕೊಂಡು ನದಿದಡಕ್ಕೆ ತಲುಪುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ.... ಪರಿಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರ ನದಿ ನೀರನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ನಗುವಿನಿಂದ ತೋಯಿಸತೊಡಗಿದ್ದ.

ಬೈಕಂಡಿ, ಮೀನಕಳಿಯ, ಪಣಂಬೂರಿನ ಬೆಸ್ತರಕೇರಿಯ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳ 'ಬೆಳದಿಂಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆ' ನದಿ ಕರೆಯ ಬ್ಯಾರಿಕಡಪುವಿನ ಬಳಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಪಡುವಣದ ಬಂದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದೋಣಿಗಳ 'ಸರದಾರ'ರೂ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಒಲೆ ಊರಿ ಉಂಡು, ಎಂದಿನಂತೆ ಅವರ ಹರಟೆಯ ಸ್ಥಳವಾದ ಧೂಪದ ಮರದಡಿ ಬಂದು ಕೂತಾಗಿತ್ತು. ಆ ನದಿಯ ಮೈ ಮೇಲಾಗಿ ದಿನವಿಡೀ ಅನೇಕ ದೋಣಿಗಳು ಸವಾರಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳ ಮೂಡಣದ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಅವರವರ ಕೇರಿಯ ಬೆಸ್ತರ ಗುರಿಕಾರರು ಮಾತುಕತೆಯ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು– ಗುರುಪುರದ ಸೈಯದ್ಯಾಕ, ಮೈದಿನಾಕ, ಬಾವಾಕ ಮತ್ತು ಆದಂ ಬ್ಯಾರಿಯವರ ದೋಣಿಗಳನ್ನು. 'ಅದ್ಯಾಕಪ್ಪ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಬರೀ ಬ್ಯಾರಿಕುಟ್ಟಿಗಳೇ ಈ ನದಿಯಲ್ಲಿ ದೋಣಿ ಓಡಿಸುವುದು.? ಅದೇನೋ ನದಿಗೂ ಬ್ಯಾರಿಗಳಿಗೂ ಏನೋ ಒಂದು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆದಿರಬೇಕು.....' ಎಂದು– ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ಕನಿಷ್ಠ ಎಂಟು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಈ ನದಿ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡುವ ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳ ಕೀಟಲೆ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ದೋಣಿ ನಡೆಸುವವರು ಪಕಪಕನೆ ನಗುವುದಿದೆ. ಅದು ಅವರಿಗೂ ಅಚ್ಚರಿಯ ವಿಚಾರವೇ ಹೌದು.

ಇದೀಗ ಧೂಪದ ಮರದಡಿ ಕೂತಿದ್ದ ದೋಣಿ ಮಾಲೀಕರು ಇನ್ನೇನು ಕುಡಾಲಪೇಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾರಲಿರುವ ವಿಮಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಹರಟುತ್ತಿದ್ದಾಗ......, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೊದಲು ತಲುಪಿದ ಮೀನಕಳಿಯದ ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳ ತಂಡದ 'ಸ್ವಯಂಘೋಷಿತ ನಾಯಕಿ' ಹಳೆಹಿತ್ಲಿನ ಕಮಲು ಮರಕಾಲ್ತಿ, ಆ ಬ್ಯಾರಿಗಳ ಮಾತಿನ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ತಾನೂ ಹೊಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು, ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ತನ್ನ ಹಿತ್ತಲ ಹಿಂದಿನ ಬೈಕಂಡಿ ಕಡಲಕರೆಯ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳು ಹಾರಿ... ತನ್ನೊಳಗೆ ಭಯದ ಅವಲಕ್ಕಿ ಕುಟ್ಟಿಸಿದ್ದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ

ದಂಗು ಬಡಿಸಿದ್ದಳು.

ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಕಮಲು ಮರಕಾಲ್ತಿಗೆ ೬೨ ವಸಂತಗಳು ತುಂಬಿದ್ದರೆ.... ಈಗ ಆಕೆಗೆ ೬೭ ವಸಂತಗಳು ತುಂಬಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದಷ್ಟು ತಿಂಗಳುಗಳು ಉರುಳಿವೆ. ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡಲಕರೆಯ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳು ಆಗಾಗ ತಾಲೀಮು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಈ ಕಮಲು ಮರಕಾಲ್ತಿ ಭಯ, ಗಾಬರಿ, ದಿಗಿಲಿನಿಂದ ಹಿತ್ತಲ ಬಸಳೆದೊಂಪದಡಿ ಕೂತು ದಿಟ್ಟಿಸಿದ್ದಿದೆ. ಆಕೆಯ ಗಂಡ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗುರ್ಕರನ ರಂಪಣಿಬಲೆ ಎಳೆವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಈ ಯುದ್ಧವಿಮಾನದ ಹಾರಾಟವು ಅಡೆ-ತಡೆಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿ, ಹಲವು ಬೆಸ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ತಣ್ಣೀರ ಬಟ್ಟೆ ಹೊದಿಸುವಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗಲೆಲ್ಲ, ಆತ ಆ 'ಹಾರುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಏನು ನೋಡ್ತೀಯೇ ..... ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು.... ನಮ್ಮಂಥ ಬಡವ್ರನ್ನ ಲಗಾಡಿ ತೆಗೆಯಲು ಬಂದ ದರಿದ್ರದ್ದು..., ಯುದ್ಧ ಅಂತೆ ಯುದ್ಧ....ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು ಯುದ್ಧ.....?' ಎಂದು ವಿಮಾನ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಇದೀಗ ಆಕೆ ನೆನಪಿನಾಳದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ತಂದು ದೋಣಿ ಸರದಾರರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ – ನದಿ ಸೆರಗಿಗೆ ಪಣಂಬೂರಿನ ದನದ ದಲ್ಲಾಳಿ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯವರ ಆಗಮನವಾಗಿತ್ತು.

......ಕಮಲ ಮರಕಾಲ್ತಿಯ ನೆನಪಿನಾಳದ ಮಾತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತುಂಡರಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರೀ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯವರ ಆಗಮನವಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಹರಟೆ ಗುಂಪೊಳಗಿಂತ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ವಿಮಾನ ಮತ್ತು ನೆಹರೂರವರು ಕಾಣೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ? ಆದರೆ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯವರ ಜತೆ, ಮೀನಕಳಿಯದ ಬಲಿಮೆಯ ನಾರ್ಣಭಟ್ರ ಬಿಳಿನಾಮದ ಕಬೆತಿ ಹಸುವು ತನ್ನ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಕರುವಿನ ಜತೆಗೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಕಮಲು ಮರಕಾಲ್ತಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ' ಏನ್ ಸ್ಯಾಬೆರೆ... ಏನ್ಕತೆ ನಿಮ್ದು, ಈ 'ನಾಮ'ದವಳನ್ನು ಕರ್‍ಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟ್ರಿ' ಎಂದು ಆತಂಕದಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದ್ದಳು.

ಆ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾಬರಿಗೆ ಈ ಹಸುಕರುವಿನ ಕತೆ ಬೇಡವಾಗಿದ್ದರೂ, ವಿಷಯ ಕೇಳಿದಾಕೆ ಬೆಸ್ತರಕೇರಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಖಾದ್ರಿಬ್ಯಾರಿಯವರು ಈ ಕಬೆತಿ ಹಸುವಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಒಂದಷ್ಟು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ: ಮೀನಕಳಿಯದ ಬಲಿಮೆ ನಾರ್ಣಭಟ್ರ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಏಳೆಂಟು ಹಸುಗಳಿವೆ. ಅವರ ಆರು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಏಕೈಕ ಮಗ ವಾಸುಭಟ್ರದ್ದು ಪೌರೋಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಕೈ. ಅದರಲ್ಲೂ ವೈಕುಂಠವಾಸಿಗಳಾದವರ ಅಪರಕರ್ಮದ ಪೌರೋಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕೂರಿನಿಂದಲೂ ಬೇಡಿಕೆ. ಅಪರಕರ್ಮದ 'ಗೋಧಾನ ವಿಧಿಯಂತೆ ಅರ್ಹ ಗೋವನ್ನು ಅರ್ಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಗೋವಿನ ಬಾಲದ ಮೂಲಕ ಸತ್ತವನ ಆತ್ಮವನ್ನು- ವೈಕುಂಠದ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬರುವ ವೈತರಣೀ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರಂತೂ ಪರಿಣಿತರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರು. ಸತ್ತವರ ಆತ್ಮವನ್ನು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಗೋಧಾನ ವಿಧಿಗೆ, ಸೂಕ್ತ ಗೋವು ದಕ್ಕದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇವರ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಿಂದಾಗಿ ಬಲಿಮೆ ಭಟ್ರ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಬರವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. 'ಎಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳು ಇರುತ್ವೋ ಅಲ್ಲಿ ಹಾವಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ,,'? ಹಾಗಾಗಿ ದನದ ದಲ್ಲಾಳಿ ಖಾದ್ರಿಬ್ಯಾರಿಗೂ ಬಲಿಮೆ ಭಟ್ರಿಗೂ ಬಿಡಿಸಲಾರದ ನಂಟೊಂದು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೂರು ಹಸುಗಳಿದ್ರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಬಲ್ಲ ಗದ್ದೆ, ಬೈಲಾರೆ ಬೆಟ್ಟುಗದ್ದೆ, ಬೇಣಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈ ಬಲಿಮೆ ಭಟ್ರಿಗಿವೆ. ಬಲಿಮೆಯ (ನಿಮಿತ್ತ ಹೇಳುವುದು) ಜತೆಗೆ ಊರ ಶ್ಯಾನುಬೋಗಿಕೆ ಕೆಲಸವೂ ಇವರಿಗೇ ದಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ, ತಮ್ಮ ಭೂಮಿ, ಗದ್ದೆಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿವೆ..., ಯಾವ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿವೆ? ಎಂದು

ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಇವರಿಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವು ಬೇಕಾಗುವುದಿದೆ.

ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ 'ಕತೆ'ಯೇ ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಭಟ್ರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೂ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ. ಹಟ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಜೀವಗಳ ವಿಚಾರ ಏನಿದ್ದರೂ... ಅವರ ಮಡದಿ ಜಾನಕಮ್ಮ, ಸೊಸೆ ಸುಶೀಲಮ್ಮನವರ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಕೂಳೂರಿನ ಹೆಸರುವಾಸಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ದೊಡ್ಡಣ್ಣಾಚಾರಿ, ಮೀನಕಳಿಯದ ನಾರ್ಣಭಟ್ರಲ್ಲಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕೇಳಲೆಂದು ಜೋಡೆತ್ತಿನ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ... ಭಟ್ರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿಮಿತ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು, ದೊಡ್ಡಣ್ಣನೇ ಸಮಧಾನಿಸಿ, 'ಏನ್ಕಥೆ, ಏನಾಯ್ತು...?' ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ : ಏನ್ ಹೇಳ್ಲೋ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ..., ಎಂದು ನಿಡಿದಾದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ, ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಹಿಂದುಮುಂದೆ ನೋಡಿ... ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಹಸುಗಳ 'ನಾಯಿ ಬುದ್ಧಿ'ಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದರು – ತುಂಬಾ ವೇದನಾಪೂರ್ಣರಾಗಿ. 'ಅಲ್ವೋ... ದೊಡ್ಡಾಚ್ಚಾರಿ ಈ ನನ್ನ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಏನಾಗಿದ್ಯೋ...? ದಿನನಿತ್ಯ ನಾವು ಉಣ್ಣುವ ಮೊದ್ಲೆ... ಇವುಗಳಿಗೆ ತೆಂಗಿನ ಹಿಂಡಿ, ಅನ್ನ, ತೌಡು, ಬೆರೆಸಿದ ಅಕ್ಕಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಹಸಿಹುಲ್ಲೋ ಬೈಹುಲ್ಲೋ... ತಿನ್ಸಿ... ನಮ್ಮ ಗದ್ದೆ-ಕಾಡುಗಳಿಗೆ ಮೇಯಕ್ಕಿಂತ ಅಟ್ಟಿದ್ರೆ.... ಅವು ಮಾಡುವುದೇನು ಗೊತ್ತಾ? ಯಾರ್‍ಯಾರ್‍ದೋ ಗದ್ದೆ-ಹಿತ್ಲಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ, ಹಸಿಹೇಲು, ಒಣಹೇಲು ಅಂತಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ನೋಡದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೇದು ಬರುವುದು ಮಾರಾಯ! ಥೂ...ಥೂ...ರಾಮ ರಾಮಾ...ಏನ್ ಹೇಳ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ; ಯಾರ್‍ಯಾರ್‍ದೋ ಶೂದ್ರ ಮಕ್ಕಳ ಅಮೇಧ್ಯ ಮೇದು ಬರುವ... ಇವುಗಳ ಬಾಯಿ ವಾಸನೇಲಿ, ಅವುಗಳ ಹಾಲನ್ನು ಯಾರು ಕರಿಬೇಕು ಹೇಳು? ಆ ಅಮೇಧ್ಯದ ವಾಸನೆ ತುಂಬಿರುವ ಹಾಲು ಯಾರಿಗೆ ಒಪ್ಪೀತು ಹೇಳು...?'

ಭಟ್ಟರ 'ಆಕ್ರಂದನ' ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುವ ಮುನ್ನವೇ ದೊಡ್ಡಣ್ಣಾಚಾರಿ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಭಟ್ರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದ: 'ಅಲ್ಲ ಭಟ್ರೆ..., – ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನೀವು ಅಷ್ಟು ಮಂಡೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುದಾ...? ಹಸು ಮನುಷ್ಯರ ಹೇಸಿಗೆ ತಿನ್ನೋದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಗತಿಯಾ? ಅವಕ್ಕೆ ಇದು ನೈವೇದ್ಯ... ಅದು ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ... ಇದು ಹೇಸಿಗೆ ಅನ್ನೋದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ ಹೇಳಿ? ಅವಕ್ಕೆ ತಿನ್ನಕ್ಕೆ ರುಚಿಯಾದ್ರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹೇಸಿಗೇನೂ ಒಂದೇ...... ಶೂದ್ರನ ಹೇಸಿಗೇನೂ ಒಂದೇ ಮಾರಾಯ್ರೆ;ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಹಸೀದು ಇಷ್ಟ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಒಣಗಿದ್ದು ಇಷ್ಟ. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಅವೆರಡೂ ಇಷ್ಟ ಇರದಿರಬಹುದು ..., ಅವಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವೈರಿಗಳ ಗದ್ದೆ ಹಿತ್ಲಿನ ಪೈರು-ಸೊಪ್ಪು-ತರಕಾರಿಗಳೇ ಇಷ್ಟ ಬಿಡಿ... ಬಿಡಿ..., ಅವುಗಳು ಏನ್ ತಿಂದ್ರೂ ಅವು ಕೊಡುವ ಹಾಲು ಮಾತ್ರ ಅತೀ ಶ್ರೇಷ್ಠದ್ದು, ಅಮೃತ ಸಮಾನದ್ದು, ಹೌದೋ ಅಲ್ವೋ......?'

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಮಾತು ಬಲಿಮೆಯ ಭಟ್ರಿಗೆ ಇನಿತೂ ಇಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲವೇನೋ......! ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೇ

ಕಡಿದುಬಿಟ್ಟು.... 'ಹೋಗ್ಲಿ ಆ ವಿಷ್ಯನ ಹುಲಿ ಹಿಡೀಲಿ.., ಈಗ ನೀನು ಬಂದ ಕೆಲ್ಸ ನೋಡುವಾ' ಎಂದು ಹೇಳಿದವರೇ, ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ದ'ೊಡ'್ಡಣ್ಣನ' ವ'ೊವ'್ಮಗ'ುವಿನ' ಜಾತಕವನ್ನು ಓದಿ ಬಿಟ್ಟು ಅದರ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ 'ಒಮ್ಮೆ ತೊಲಗಲಿ ಇವನ ಮಾರಿ...' ಎಂಬಂತೆ ಆತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ.

ಭಟ್ಟರು, ಹಾಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟವರೇ ನೇರ ಅಂಗಳಕ್ಕಿಳಿದು – ಕೆಳ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಪೊಲಿ ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಜೀವ ಮ್ಹೈಲಿಯನ್ನು ಕರೆದು – 'ನೋಡನಾ ಸಂಜೀವ..... ಒಮ್ಮೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಆ ದಲ್ಲಾಳಿ ಖಾದ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಬಾ...' ಎಂದು ಸೀದ ಅತನನ್ನು ಪಣಂಬೂರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ತನ್ನ ಹಟ್ಟಿಯ ಹಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾವಯ್ಯನಿಗೆ ಏರಿ ಬಂದ ಅ ಪರಿಯ ಸಿಟ್ಟು ಅಸಹನೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಗಿನಿಂದ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಭಟ್ಟರ ಸೊಸೆ ಸುಶೀಲಮ್ಮ ತಟ್ಟನೆ ಅತ್ತೆಯಲ್ಲಿ – 'ಏನಯೇ ಅತ್ತೇ, ನಮ್ಮ ಹಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾವಯ್ಯನದ್ದು ಏನೋ ಒಂದು ಮಸಲತ್ತು ಇದ್ದ ಹಾಗಿದೆ. ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯನ್ನು ಕರೆತರಲು ಸಂಜೀವನನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀವಾದ್ರೂ ಒಮ್ಮೆ ಅವ್ರಿಗೆ ಹೇಳ್ಬಾರ್ದಾ?'

ಸೊಸೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡವರೇ ಜಾನಕಮ್ಮನವರು ಆತಂಕ ಹೊತ್ತು ಅಂಗಳಕ್ಕಿಳಿದವರೇ :– 'ಏನಯೇ ನಿಮ್ಮ ಅವಸ್ಥೆ, ಖಾದ್ರಿ ಸ್ಯಾಬ್ರ ಯಾಕೆ? ಏನವಸರ? ಕೆಂಪಿಯನ್ನು ಕೊಡುದಕ್ಕಾ... ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನ ಕೊಡುದಕ್ಕಾ? ಅಂವಕ್ಕೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ ಪಾಪ, ಬಾಯಿ ಬರದವು. 'ನಾವು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೋರ್ಸಿದ್ದನ್ನೂ ತಿನ್ತಾವೆ; ಕಾಲಲ್ಲಿ ತೋರ್ಸಿದ್ದನ್ನೂ ಅವು ತಿನ್ತಾವೆ, ಅಂವು ಮನುಷ್ಯರ ಕಸ ತಿನುತ್ತ್ವ ನಿಜ, ಆದ್ರೆ... ಅವು ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ದು ತಿನ್ನೋದಾ...? ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಸಿಗೆ ತಿನ್ನುವವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ್ರಾಯ್ತು ಬಿಡಿ' ಎಂದು ಗಂಡನಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿಯ ಹಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಿ ಅವರು ವಾದಿಸಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾನಕಮ್ಮನವರಿಗೂ ನಸುಕು ಹರಿಯಿತೆಂದ್ರೆ ಸಾಕು–ಮನ ತುಂಬ ಬೇಸರಿಕೆ ಆವರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದಂತೂ ನಿಜ. ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಸೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೈಜೋಡಿಸುತ್ತ, ಹಸುಗಳ ಹಾಲುಕರೆವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ನಂತರ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಹೊಕ್ಕು ಆದರೂ ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲೆದ್ದು ಹರಿಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ...

ಗೋವುಗಳಿರಾ ನಿಮ್ಮ ಪಾದಕ್ಕೆರಗುವೆನು
ಎಸೆವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲಿ ಇಂಪಾಗಿರುವಿರಿ
ಉದಯದ ಮುಂದೆದ್ದು, ಅಮೃತವನ್ನು ತರುವಿರಿ..
ಹರಿಯ ಕೇರಿಗಳ್ಗೆಲ್ಲ ಸಕಲ ತೀರ್ಥಂಗಳು
ಗೋಮಯ ಎಂಬುದು ಗೋಮುಖ
ಗೋಮುಖ ಎಂಬುದು ಶ್ರೀಗಂಗೆ ಯಥಾಸ್ಥಾನಾತ್
ಕೋಡಿನಲ್ಲಿರುವಾತ ಕೌಸ್ತುಭ ಕೇಶವ,
ಮೈರೋಮವೆಲ್ಲ ಮೂವತ್ಮೂರು ದೇವಾನುಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳು
ನೇತ್ರಂಗಳಿವರು ಸಕಲ ಪಿತೃಗಳೆಂಬರು
ನಮಸ್ತೆ ಕರಾವಳಿ ವದನೆ, ನಮಸ್ತೆ ಗಂಗೆ ಮಂಗಳ ಜಾಹ್ನವಿ
ನಮಸ್ತೆ ಕಪಿಲಾದೇವಿ
ನಮಸ್ತೆ ಪಾತು ಹರೋಹರ...ಗೋವಿಂದಾ....ಗೋವಿಂದಾ..

ನಿಮ್ಮಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಜಯಂತರಿದ್ದಾರೆ–ಗಂಧರ್ವರಿದ್ದಾರೆ
ಬಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾಗೀರಥಿ ಇದ್ದಾಳೆ
ಹಿಂಗಾಲಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿದ್ದಾನೆ
ಮುಂಗಾಲಲ್ಲಿ ಮುಕುಂದನಿದ್ದಾನೆ
ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಕಪಿಲ ಗಂಧರ್ವರಿದ್ದಾರೆ
ಕೆಚ್ಚಲಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ನಾರಾಯಣನಿದ್ದಾನೆ
ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವರಿದ್ದಾರೆ
ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿ ದೇವರಿದ್ದಾರೆ
ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವಿದೆ.
ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಸಭಾಮಂಟಪವಿದೆ–
ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು

.....ಎಂದು ಕಪಿಲ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ (ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಎಳೆಹುಲ್ಲು, ಚೊಂಬು ನೀರು ಸಮೇತ) ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚೊಂಬನ್ನು ಬೈಪಾಣೆ ಮೇಲಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು –ಈ ಬೆಳ್ಳಿ, ಕೆಂಪಿ, ಕರ್ಪಿ, ಕಬೆತಿ ಹಸುಗಳು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಲ್ಲಿಗೋ ಅಥವಾ ಒಡತಿ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಗೋ... ತಮ್ಮ ಕೊರಳೆತ್ತಿ ಒಡತಿಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಖ ತರುವಾಗ... ಜಾನಕಮ್ಮನವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದೆಲ್ಲ ಬಾಯಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟು ವಾಕರಿಕೆ ; ಅಷ್ಟು ದುರ್ನಾತ. ಅವರ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿಂದಿನ ಹಸುಗಳೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟೊಂದು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ; ಈ ಹಿಂಡುಗಳ್ಯಾಕೆ ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಡದ್ದನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಿವೆ? – ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಭಟ್ರ ಹೆಂಡ್ತಿಯೂ ಸದಾ ಬೇಯುವುದಿದೆ.

ಇದೀಗ... ಜಾನಕಮ್ಮನವರು 'ಇಷ್ಟು ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯನ್ನು ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಕರೆತರುವ ಅವಶ್ಯ ಏನಿತ್ತ್ಯೇ?'ಎಂದು ಭಟ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಅವರು 'ಅಲ್ವೇ ಕೆಂಪಿಯನ್ನು, ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಂಗೆ ತಲೆಕೆಟ್ಟಿದ್ಯಾ ? ಅಂವು ವೈತರಣಿ ವ್ರತಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಂಭಟ್ರ ಮನೆ ಮತ್ತು ಕೈನಾಲು ಮನೆಯಿಂದ ದಾನ ಬಂದವು. ಆ ವ್ರತದಲ್ಲೋ ಅಥವ ಅಪರಕರ್ಮದ ವಿಧಿಯಲ್ಲೋ ದಾನ ಪಡೆದ ಗೋವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮಾರಿದರೆ, ಅದು ನನ್ನ ಏಳು ಕುಲಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಆತ್ಮವೂ ವೈತರಣೀ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡುವುದಿಲ್ವೇನೇ? ನಾನು ಈಗ ಬ್ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡೋದು ... ಅಂವನ್ನಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಎಲ್ಲ ಹಸುಗಳನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವ ಆ ಬಿಳಿನಾಮದ ಕಬೆತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ. ಅದುಂಟಲ್ಲಾ... ತನ್ನ ಕೊರಳಕಣಿ ಬಿಚ್ಚಿದ ಕೂಡಲೇ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಹಸುಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸೀದ ಓಡೋದು ಶೂದ್ರರಿರುವ ಸೊಪ್ಪಿನ ಗುಡ್ಡದ ಕಡೆ; ಮನುಷ್ಯರ ಹೇಸಿಗೆ ತಿನ್ನಕ್ಕೆ ; ಥೂ ಭಾರಿ ದರಿದ್ರದ್ದು ಅದು...' ಅದರ ಹಣೆಬರಹವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿಯೂ ನೋಡಿಯಾಯ್ತು; ಹಗ್ಗ ಬಿಟ್ರೆ... ಮತ್ತೆ ಹೇಲಿನ ಬುಡಕ್ಕೆ ಓಡೋದು...

ಗಂಡನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಜಾನಕಮ್ಮನವರಿಗೆ ಅಕಲು ತಪ್ಪಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಗಂಡನ ಸಿಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದವರು ಮತ್ತೆ ಒಂದೂ ಮಾತನ್ನಾಡದೆ ಹನಿಗಣ್ಣಾಗಿ ದೇವರ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದವರೆ, ದೇವರಿಗೊಂದು ತುಪ್ಪದ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲೇ ಕೂತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಬಲಿವೆ ಭಟ್ರ ಹಿತ್ತಲಿನಿಂದ ಕರೆ ಬಂದಾಗ, ಬೆಲ್ಲದ ಅಲೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯವರು ಕಾಲಿನ ಧೂಳು ಮೂಗಿಗೇರುವಷ್ಟು ರಭಸದಿಂದ ಹಿತ್ತಲ ಕಡೆಯಾಗಿಯೇ ಅಂಗಳವೇರಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಿದ್ದವರು ಭಟ್ರ ಹೆಂಡತಿ ಜಾನಕಮ್ಮನವರು. ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯವರಿಗೆ ಜಾನಕಮ್ಮನವರೆಂದರೆ, ಭಟ್ರಗಿಂತ ತುಸು ಜಾಸ್ತಿಯೇ ಗೌರವ. ಇದೀಗ ಜಾನಕಮ್ಮನವರ ಬಾಡಿದ ಮುಖದಲ್ಲಿದ್ದ ಆತಂಕವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯವರು ವಿಷಯವೇನೆಂದು ಅಮ್ಮನವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ದೊಡನೆ, ಜಾನಕಮ್ಮನವರು ವಿಷಯವನ್ನು ತಲೆಯಿಂದ ಬಾಲದವರೆಗೆ

ವಿವರಿಸಿದವರೆ, ' ನನ್ನ ಕಬೆತಿ ಹಸುವನ್ನು ನಿಂಗೇನಾದ್ರೂ ಮಾರಿದ್ರೆ, ನೀನದನ್ನು ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗೆ ಮಾರಕೂಡದು..., ಹಾಗೇನಾದ್ರೂ ನೀನು ಮಾರಿದ್ರೆ ಏಳು ಜನ್ಮದ ಪಾಪ ನನ್ಗೆ ತಟ್ಟುತ್ತೆ; ನನ್ನ ಮದುವೆ ಕಾಲದಲಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಅದರ ತಾಯಿಯ ತಾಯಿಯನ್ನು ನನ್ನೊಜೆತೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು; ಇದರ ಇಡಿಯ ಸಂತಾನವೇ ಬಂಗಾರದಂತಹ ಬುದ್ಧಿಯವು. ಈಚೀಚೆಗೆಲ್ಲೋ ಇದು ಕೆಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ, ಈ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ...' ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಮ್ಮನ ಮಾತಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ತೋಚದೆ ಮೌನವಾಗಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯವರು ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಬಲಿಮೆ ಭಟ್ರು ಹಾಗೆಯೇ... ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದರೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಪೆಟ್ಟೊಂದು ತುಂಡೆರಡು. ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಖಾದ್ರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ಭಟ್ರು – 'ನೋಡನಾ ಖಾದ್ರಿ, ದುಡ್ಡು ನಿಂಗಿಷ್ಟ ಬಂದಷ್ಟು ನಿನ್ ಕೈಲಿ ಆದಾಗ ಕೊಡುವಿಯಂತೆ, ಮೊದಲಿಗಿದನ್ನು ಸಾಗಿಸು..., ಆದ್ರೆ ನೀನೆ ಸಾಕ್ಬೇಕು ನೋಡು...' ಎಂದು ಅಂಗಳದ ಆಳಿನ ಕೈಲಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ತೆಂಗಿನ ಬುಡಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದಿದ್ದ ಕಬೆತಿ ಹಸು ಮತ್ತದರ ಕರುವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಬ್ಯಾರಿಗೆ ಮಾವ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಮನೆಯ ಹಿತ್ಲ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸೊಸೆ ಸುಶೀಲಮ್ಮನವರು ತಟ್ಟನೆ ಹನಿಗಣ್ಣಾಗಿದ್ದರು– ಇದು 'ನರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ಸಾಕಲು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಯ್ತು...' ಎಂದು ಸುಶೀಲಮ್ಮ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಮಾವಯ್ಯನಿಗೆ ತಾನೂ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳೋಣವೆಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟವರೂ ಮತ್ತೆ ಮಾವನ ಹಠ ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿದು ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು, ಹನಿಗಣ್ಣಾಗಿ ಹಿತ್ತಲ್ಲ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಅಂಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಬೆತಿ ಹಸು ಮತ್ತವಳ ಕರುವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿದ್ದರು. ಜಾನಕಮ್ಮನಿವರಂತೂ 'ಹರಿ... ಹರಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ದೇವರ ಕೋಣೆಯ ಪಾಲಾಗಿದ್ದರು.

ಸೂರ್ಯ ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಜಾರಿ ಬಹಳವೇ ಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಭಟ್ರ ಅಣತಿಯಂತೆ, ಹಸುವನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಒಪ್ಪಿದ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಗಳು ಭಟ್ಟರ ಹಿತ್ಲಿಂದ ನೇರ ಹೊರಟಿದ್ದು ಪಂಜಿಮುಗೆರತ್ತ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಳಿಯ ಚಾಯಬ್ಬನ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಈ ಹಸುವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟು... ನಂತರ ಮುಂದೆ ನೋಡಿದರಾಯ್ತು ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದವರೇ ಸ್ಯಾಬರು, ಹಸು–ಕರುವಿನ ಜತೆಗೆ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕಬೆತಿ ಹಸುವಿಗೆ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯವರೇನು ಹೊಸಬರಲ್ಲರ ಕಾರಣ ದಲ್ಲಾಳಿ ಬ್ಯಾರಿಯ ಹಿಂದೆ 'ಆಟಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತವರು ಮನೆಗೆ ಹೊರಟ ಹೊಸ ಮದುಮಗಳಂತೆ' ಬಿರ ಬಿರನೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಗೆ ಹಸುವಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಉಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. 'ಅಲ್ಲ ..... ದಲ್ಲಾಳಿಯೊಬ್ಬ ತಾನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಂವ ತನ್ನ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಸಾಕಿಕೊಂಡ್ರೆ, ಅಂವ ಮತ್ತೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೇನು ತಣ್ಣೀರು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾ...? ಎಂದು, ಭಟ್ಟರ 'ನೀನೇ ಸಾಕಿಕೋ...' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಗಳು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ– ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಫಲ್ಗುಣಿ ನದಿಯ ಬ್ಯಾರಿ ಕಡಪುವಿನತ್ತ ತಲುಪುವಾಗ ಸೂರ್ಯ ಕಂತಿ ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತು.

ಇದೀಗ... ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯವರು ನದಿಯ ಸೆರಗಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಕಬೆತಿ ಹಸುವಿನ 'ಗೋಳಿನ ಕತೆ' ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಕಮಲು ಮರಕಾಲ್ತಿಗೆ ಕಳೆದ ಮಾರ್ನಮಿ ಹಬ್ಬದಂದಿನ ಆ ದಿನವೇ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು–

ಕಮಲು ಮರಕಾಲ್ತಿ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ, ನಿಮಿತ್ತ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೋ... ನೂಲು ಮಂತ್ರಿಸಿ ತರುವುದಕ್ಕೋ ... ಭಟ್ರ ಹಿತ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದಿತ್ತು. ಆಕೆಯ ತಾಯಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಲಿಮೆಭಟ್ರ ಹಿತ್ಲು ಅಂದ್ರೆ ಆಕೆಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರಿಯವಾದುದು. ಜಾನಕಮ್ಮ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯೇ –ಮಡಿ ಮಡಿ – ಅಂತ ಸಾಯ್ತಾರಾದ್ರೂ, ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಜಿಪುಣೆಯಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಅಮವಾಸ್ಯೆಗೆ ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೊಂದು ನೂಲು ಮಂತ್ರಿಸಿ ತರೋಣವೆಂದು ಭಟ್ರ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹೋದವಳೇ... ಗದ್ದೆ ಹುಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಂಗಣಿ ಸೊಪ್ಪು ಕೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಜಾನಕಮ್ಮನನ್ನು ಕಂಡವಳು– ಇನ್ನೇನು ಅಮ್ಮನವರು ಬರುವವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಯುವ – ಎಂದು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಮಣ್ಣಿನದಿಣ್ಣೆ ಮೇಲೆ ಕೂತು ದಿಟ್ಟಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗದ್ದೆಯ ಹುಣಿ ಮೇಲೆಯೇ ನಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಮಲುವಿಗೆ ತಲೆಸೂಡಿಂಯುನ್ಯಾರೋ ಅಮುಕಿದಂತಾಯ್ತು...! ತಟ್ಟನೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಸೂಡಿಗೇರಿಸಿದ್ದ ದಾಸವಾಳ ಹೂಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುತ್ತಿದೆ ಬಿಳಿನಾಮದ ಕಬೆತಿ ಹಸು! ಅಷ್ಟಾಗಿದ್ರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ವೇನು? ಅತೀ ಕೊಂಡಾಟದಿಂದ ಅದು ಆಕೆಯ ಬಾಯತ್ತ ಮುಖ ತರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಆ ಗಬ್ಬುವಾಸನೆಗೆ ಕಮಲು ಮರಕಾಲ್ತಿ ಭಟ್ರ ಅಂಗಳದತ್ತ ಪರಾರಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಬಲಿಮೆಯ ನಾರ್ಣಭಟ್ರ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಹಸು–ಕರುಗಳಿಗೂ, ತಮ್ಮ ಗದ್ದೆ ಹುಣಿಯ ಮೂಲಕ ನದಿ ಸೆರಗಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವ ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳೆಂದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಲುಗೆಯಿದೆ. ಕಮಲು ಮರಕಾಲ್ತಿಯಂತೂ, ಈ ಹಸುಕರುಗಳು ಆಕೆಯ ಎದುರು ಸಿಕ್ಕಾಗಲೆಲ್ಲ ಅವುಗಳ ತಲೆ ಮೈ ನೇವರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮೂಡ್ಲಾಗಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಎಳೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕಿತ್ತು ತರುವುದಿತ್ತು. ಅದೇ ಅತಿ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಅದೀಗ ಆಕೆಯ ತಲೆಹೂವಿಗೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಾಯಿಂದ ಬಂದ 'ದುರ್ಗಂಧ'ದ ಕತೆಯನ್ನು ಗದ್ದೆಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದ ಜಾನಕಮ್ಮನವರಿಗೆ – ಕಮಲು ಮರಕಾಲ್ತಿ ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಳು. ಏರಿ ಬಂದ ಸಿಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಅಮ್ಮನವರು ಹುಣಿಸೆ ಬರಲಿಂದ ಕಬೆತಿ ಹಸುವಿಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಏಟು ಬಿಗಿದವರೇ, ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಸುಗಳ ಇತ್ತೀಚೆಗಿನ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

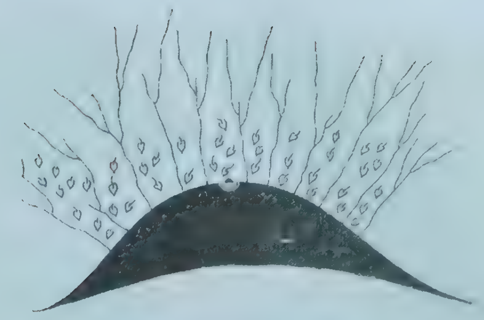
ಇದೀಗ... ಖಾದ್ರಿಬ್ಯಾರಿಯವರು ನದಿ ಸೆರಗಲ್ಲಿದ್ದ ದೋಣಿ ನಡೆಸುವ ಬ್ಯಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೆಸ್ತರ ಹೆಣ್ಣು ಸಂಕುಲಕ್ಕೆ, ಕಬೆತಿ ಹಸುವಿಗೆ ಒದಗಿಬಂದ ದುಃಖದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಮಲುವಿನ ಗಂಟಲುಬ್ಬಿ ಬಂದು ಕಣ್ಣುಗಳು ಹನಿಗೂಡಿದ್ದವು ಅವರೆಲ್ಲರ ಮಾತು ಹಾಗೂ ಅವರ ಭಾವವೂ ತನಗರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ಮೌನವಾಗಿ ನಿಂತು ಕಿವಿ ನಿಮಿರಿಸುತ್ತ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಬೆತಿ ಹಸುವನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಕಮಲುವಿಗೆ ಮರುಕ ಪ್ರೀತಿ ಉಕ್ಕಿಬಂದಿತ್ತು.

ಆ ಭಾವದಿಂದಲೇ ಆಕೆ 'ಸ್ಯಾಬೆರೆ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ಮಾತಿದೆ.., ನೀವು ನನ್ನ ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣನಂತೆ, ಇವಳನ್ನು (ಹಸುವನ್ನು) ಇವತ್ತು ಕೂರಿಕಟ್ಟದ ಸೋಜರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡಿ.., ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂತೆ ಹೇಳಿ. ನಾಡಿದ್ದು ಮೂಡ್ಲಾಗಿಂದ ನಾನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದವಳೇ, ನಿಮ್ಗೆ ಅವಳ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರವಷ್ಟೇ... ನೀವವ್ಳನ್ನು ನನ್ನ ಹಿತ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ಕಟ್ಟುವಿರಂತೆ...' ಎಂದು ಹೇಳಿದೊಡನೆ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯವರು,

' ಅಯ್ಯೋ ಕರ್ಮವೇ.. ಹಣಕ್ಕೇನು ಅವಸರ ಕಮಲಕ್ಕ... ನನಗೂ ಈ ಬಾಯಿ ಬಾರದ ತಾಯಿ ಮಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನೆಲೆ ತೋರಿಸುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಂಡೆ ಬಿಸಿ ಆಗಿತ್ತು. ನಾನು ಇಂವನ್ನ ಈಗ ಮನೇಲಿ ಕಟ್ಕೊಂಡ್ರೂ...ಭಟ್ರ ಮನೇಲಿ ಹೆಂಗಸ್ರ ಕಣ್ಣೀರ ಹೊಳೆ ತಪ್ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಆ ಬ್ಯಾರಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗೆ ಮಾರಿ ಬಿಡ್ತಾನೋ... ಎನ್ನುವ ಚಿಂತೆ ಅವರಿಗೆ ತಪ್ಪೀತಾ? ಕಮಲಕ್ಕ... ನೀನು ನನ್ಕೈಲಿ ಆದಾಗ ಹಣ ಕೊಡುವೆಯಂತೆ..., ನಾನೀಗಲೇ ನಿನ್ನ ಹಿತ್ಲಿಗಿವಳನ್ನು ಕಟ್ಟ... ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗುರ್ಕಾರಣ್ಣರ ಕೈಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಬೈಸಿಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಿ...' ಎಂದು ಹೇಳಿದವರೆ ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯವರು ಬಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಹೊರಟು ಬಿಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಕೂರಿಕಟ್ಟದ ಬೆಸ್ತರ ಕೇರಿಯ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳು ಉರಿವ ಪಂಜುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನದಿ ಸೆರಗಿಗೆ ಬಂದಾಗಿತ್ತು. ಖಾದ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಯ ಮತ್ತು ಕಬೆತಿ ಹಸುವಿನ ಬೆನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ನದಿ ಫಲ್ಗುಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಆ ಪಡುವಣದ ಕಡಲಿಗೆ ಏನನಿಸಿತೋ.....ಏನೋ ! ಕಡಲಲ್ಲಿ ಭರತ ಉಕ್ಕಿತ್ತು...! ಆ ಕಡಲ ಉಬ್ಬರಕ್ಕೆ ನದಿಯೂ ಉಬ್ಬಿ ನಕ್ಕಿತ್ತು. ನದಿಯ ಆ ಉಕ್ಕು ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ದೋಣಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನದಿಗಿಳಿದವು.

*

ಇಂದಿನ ಕಾವ್ಯ

ಬುರುಗುಡುವ ಮೌನ ಮುಖೇನವೂ

ಕರಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ ಮೋಡ.
ತಣ್ಣಗೆ ವೈಯಾರದ ಗಾಳಿ.
ಜನರಿಲ್ಲದ ರಸ್ತೆ ಭಯದಲಿ ಬಿದ್ದಂತಿದೆ.

ಉದುರುತ್ತಿವೆ ಎಲೆ
ಬೀಳುತ್ತಿವೆ ಹೂವು
ಮುಂದಾಗುವುದ ಬಲ್ಲೆ ಎಂಬಂತೆ
ಗೊತ್ತಿರದ ಹೆಸರಿನ ಹಕ್ಕಿ ಕೂಗುತ್ತಿದೆ..

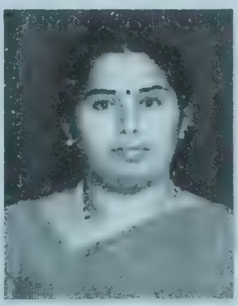
ಗುಡುಗಬಹುದು ಮುಗಿಲು
ಬಡಿದರೆ ಸಿಡಿಲು !

ಗೊತ್ತು : ಸಾವು ಹೇಗೂ ಬರಬಹುದು ;
ಲಭಿಸದ ಮಾತು ;
ಬುರುಗುಡುವ ಮೌನ ಮುಖೇನವೂ,

ಸಿಡಿಲೇ ಹೊಡೆಯಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ

–ಕೆ.ಪಿ. ಮೃತ್ಯುಂಜು

ಕಾವಿಗೆ ಸುಟ್ಟ ನಾಲಿಗೆ

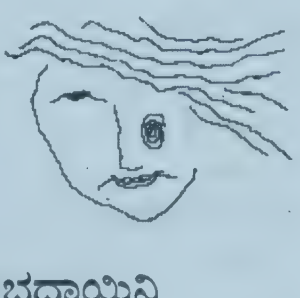

ಇದೆಂಥಾ ಮರೆವಿನ ಕಾಲ
ತಿಳಿವುಗೇಡಿಯ ಹಾಗೆ
ಮೆಚ್ಚಿನ ಕಲ್ಯಾಣಿರಾಗವನ್ನೆ
ಮರೆತು ಕೂತಿದ್ದೇನೆ

ಮರುಕಳಿಸಿದ ಹಳೆಖಾಯಿಲೆಯಂತೆ
ಹಳೆ ಪಾಪವ ನೆನೆಸಿದಂತೆ
ಮೈಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಗಲ್ಲೆಗಲ್ಲೆಗಳ ಗುಳ್ಳೆ
ಸಿಡುಬು ಸಂಕರದ ಕೀವು ಒಡೆದಂತೆ
ಅಪಾಯ ಸಿಳ್ಳು ಹಾಕಿ ಕರೆದಂತೆ

ಖಿನ್ನವಾದ ಈ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳ
ಬೇಡುವೆ ನಿಸ್ತೇಜಗೊಂಡ ಗಂಟಲಿನಲಿ
ಪಿಳುಕಿಸುವ ಹಳದಿಗಂಗಳಲಿ
ಕೇಳುವೆ ಬೆಳಕ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು

ತಿನ್ನುವ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಹೇಸುವ
ರೆಪ್ಪೆಗಳು ಬಡಿಯಲಾರದ
ಸಾವಿನಂತಾ ಈ ಜ್ವರ
ದಿನಮಾನಗಳ ಕ್ಷಣಕಾಲಗಳ
ತನ್ನ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಮೀಯಿಸುವ
ದರ್ಪದ ಈ ಜ್ವರ

ನೆನಪುಗಳ ದೊಂಬಿಗೆ
ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ
ಶಬ್ದಗಳ ಊಳಿಡುತ್ತ
ಬೆಳಗಿಗೆ ಕಾಯಬೇಕು

–ತಾರಿಣಿ ಶುಭದಾಯಿನಿ

ಮಲೆಯೂರ ಸೆಲುವೆ

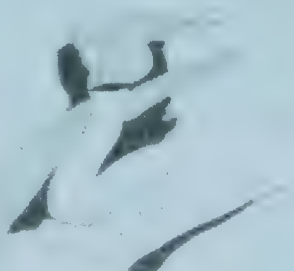
(ಒಂದು ಸೋಲಿಗ ಭಾಷೆಯ ಪದ್ಯ)

ಭೋರೆಂಬ : ಸದ್ದ ಮಾಡಿ ಎದ್ದು ಬಿದ್ದು
ಓಡಿದಿವೆ ಬೇಗನೆ ಎಲ್ಲಿಗವ? ಎಲ್ಲೆಲುವೆ ಇದ್ದು
ಹೇಳಿದವರಾರ ಗಂಗೆ? ಓಡಗೆ ನಿಂಗ
ಹೇಳವರೆಸರ ನಿಂತ್ತೊಂದ್ಬೀಸು ಮೆಳ್ಳಗೆ ನಂಗ

ಕವಿದ ಕಾನಿಂದ ಬುಟ್ಟು ಇಳಿಗಣ್ಣ
ಮೆತ್ತಿದೆ: ಓದೋದಿಕ್ಕುವೆ ಹಸುರು ಬಣ್ಣ
ಜ್ಞೇಂವಕ ಜ್ಞೇಂವಾಗಿ ಮಣ್ಣ ಮಡಿಲಿಗ
ಕರುಮ – ಧರುಮ ತೂಕಿ ಹೊತ್ತು ಕಡಲಿಗ

ಧಗೆ, ದಾವ ಆರಿಸಾ.. ಅಮೃತ
ಧರೆಕ ಸ್ಣೇಂವೆ ಏಷೂ ಶಾಶಿತ
ಆರಿಂದ ಏನುವಿಲ್ಲದ ಪತಿ ಉಪಕಾರ ನಿಂಗ
ಇರಲಿ ಮಾಡು ಅದೆ ಮೆಚ್ಚದಕ ಶಿವಲಿಂಗ

ನಿಲಿಸಿದೆ ಮರಕಟನ ಆಟವ
ಕಟ್ಟಿ ಕಣ್ಣಿಗ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಟವ
ಮಾಡಿಕಿ ಹಸುರು ತೋಟವ
ಎತ್ತಿಡಿದೆ ಮೇಲೆಕ ನೆಲಸಿರಿ ನೋಟವ

ಮಾಳಾಡಿತು ಸೂಲ್ಪತ್ತಿ
ಸತುವ ಕುಡ್ತು ತಲೆ ಎತ್ತಿ
ಈ ಸೂಲು ನೀ ಕೊಟ್ಟದು ಎಂದು
ಎಂದತು: ಸಾಕ ತಾಯೇ ನೀನೆಂದು

ಪಾಲಿಸದಕ ಪಾಲಕಟ್ಟಿ ಕಡಲ ದೂರಕ
ಸೇರಿದಿವೆ: ಹರಿದು ಹಾವಾಗಿ ದೂರ ತೀರಕ
ಆರಿಸು ಹಾಲ ಕುಡಿತವನಿಗ ಒಂದ್ದಾದಿಯ ಪಾಡ
ಜಲುಮದಲಿ ಧರುಮ ಮಾಡಿ ದಕ್ಕಿಸಲಿ ಜಾಡ

–ಎಂ. ಜಡೆಯಗೌಡ

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ : – ನಿಂಗ – ನಿನಗೆ, ನಂಗ – ನನಗೆ, ಮೆಳ್ಳಗೆ – ಮೆಲ್ಲಗೆ, ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಧಗೆ – ಸೆಕೆ, ಸ್ಣೇಂವೆ – ಸೇವೆ, ಏಷೂ – ಎಷ್ಟು, ಕುಡ್ತು – ಕುಡಿದು, ಬುಟ್ಟು – ಬಿಟ್ಟು.

ಲಚ್ಚಿ

ಮಂಜು ಮುಸುಕದ ಸಂಜೆ
ರಾತ್ರಿ, ತನ್ನ ನೀಲಿ ಸೆರಗು ಹೊಚ್ಚುವ
ಮುನ್ನದ ಸಂಜೆ
ಆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು...

ಕಾಲ್ದಾರಿಗುಂಟ ಸೀಳುದಾರಿ
ಯಾರೂ ಹಾಯದ ಕುರುಚಲು ಗುಡ್ಡ
ಪೂರ್ಣ ಬೆಳದಿಂಗಳು ರಾತ್ರಿ ಲಕಲಕಿಸುವ ಲಚ್ಚಿ
ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಟಾರ್ಚು ಹಿಡಿದವಳಂತೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ
ಮುಂದೆ

ಮಾರಾಯನ ಬಂಡೆ, ಗವ್ವೆನ್ನುವ ಗುಹೆ
ಗೋಧಿ ಕಾಳಿನ ಮೈಯ ಜಾಡು ಸಿಗದ ಸೀಗರದ ಕಿರುದಾರಿ
ಜಾಲಿಯನು ತೂರಿ ನಡೆಯುವಾಗ ನೆಟ್ಟ ನೆಗ್ಗಿನ ಮುಳ್ಳು
ಜರತಾರಿ ಬದ್ದುಗೆಗೆ ಅಂಟಿದ ಬಿಳಿಯ ಊಬು

ಒಂದೊಂದೇ ಊಬನು ಆಯ್ದು
ಹೂಗಾಲಿನ ರಗುತವನು ಉಗುಳ ಮುಲಾಮಿನಿಂದ ಸವರಿ
ಕುರುಮಾಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಡೆದೆ ನಡೆದೆ
ಇನ್ನೂ ಎತ್ತರದ ಗಿರಿಪರ್ವತದ ತುಟ್ಟಾನು ತುದಿಗೆ

ಜಡೆಯಂತೆ ಇಳಿಬಿದ್ದ ಆಲದ ಮರ
ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಚ್ಚಿ ಮತ್ತು ನಾನು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು
ಕಳ್ಳ ಪೋಲೀಸು ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ
ಇನ್ನೇನು ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳುವ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ
ಮರದ ಬಳಿ ಅವಳು ಮರದ ಹಾಗೆ ನಿಂತು
ತೋರಿದಳು ಬೇರು ಕಾಂಡ ಚಿಗುರು ಎಲೆಗಳನ್ನು
ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಬಗೆಯನ್ನು
ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕೀಳುವಂತೆ ಹೂವಿನ ಪಕಳೆಗಳನ್ನು
ಕಳಚಿ ಎಸೆದಳು ತನ್ನ ಒಳ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು
ಬೆರಗುಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುವ ನನ್ನೆಡೆಗೆ

ನಿರಾಳ ನಗ್ನತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತೇ ಇದ್ದಳು ಅವಳು
ಬಂದೂಕು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮೈ ಕೊಟ್ಟು
ನಿಂತೇ ಇದ್ದಳವಳು ಶಿಲಾಬಾಲಿಕೆಯಂತೆ
ಮನದ ಹತ್ತಿ ಬಣವೆಗೆ ನೋಟದ ಕಿಡಿ ಎಸೆದು

ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಕೂಡಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ
ಅವಳು ಅವಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ
ನನ್ನ ದೇಹ ಚೂಪು ಚೂಪಾದ ಕೊಡಲಿಯೇಟಿಗೆ
ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದ ಬೊಡ್ಡೆಯಂತೆ
ಲಕ್ವಾ ಹೊಡೆದಂತಿರುವ ಕೈ ಕಾಲುಗಳು
ಸಾಗರ ಬಿದ್ದು ಅಂಬೆಗಾಲಿಡುತ್ತ 'ತಾಯಿ' ಎಂದೆ,
 ಮಾಯವಾದಳವಳು
ತಂಗೀ ಎಂದೆ, ಕತ್ತಲಾವರಿಸಿತು
ಮಗಳೇ ಎಂದೆ, ಕೊಕಾಸಿ ನಗುವದು ಕೇಳಿತು
ಮ್... ಮ್... ಮಾ... ಯೆ ಅಂದೆ,
ತುಟಿ ಅದರಿ ಮಾತು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ

ಆಕಾಶದಂಚಿನಲಿ ಚಂದಿರನ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟ ಮುಖ
ಮಿಣ ಮಿಣುಕು ಹುಳುಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆ
ತೆವಳಿದೆ ಸರಿಸೃಪದ ಹಾಗೆ
ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಕಡೆಗೆ

ಮರುದಿನದ ಸೂರ್ಯ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬಂದಾಗ
ಕಾಮದ ಕಡಾಯಿಯಂಥ ನೆಲದ ಮೇಲೆ
ಆಕಾಶ ಛತ್ರಿಯ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿದ್ದಳವಳು
ನೆಲದುದ್ದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಗಲ

–ಶಿವರಾಜ ಬೆಟ್ಟದೂರು

ಸಿ. ರವೀಂದ್ರನಾಥರ ಕೆಲವು ಹಾಯ್ಕುಗಳು

ಚರ್ ಚರ್ ಚರ್
ಅವಳ ಅಂಗಾಲುಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿವೆ
ತರಗೆಲೆಗಳು

***

ದೀರ್ಘ ಸಮಯದ ಬಳಿಕ
ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಗುಳು ನಗು
ಬಿದಿರು ಮೆಳೆಯಲ್ಲೀಗ ಹೂ ಬಿಡುವ ಕಾಲ

***

ಅವಳ ಕೈಬೆರಳ ಸ್ಪರ್ಶ ತಿಳಿಸಿತು
ಏನನ್ನೂ ಬಯಸದ ಸ್ಥಿತಿ
ಪ್ರೀತಿ

***

ನನ್ನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು
ತೇಲಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ
ಅವಳು ಕ್ಷಮೆಯ ನದಿ

***

ದೀಪದ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ
ದೀಪ
ನನ್ನ ಕಂಗಳು

****

ಬಟ್ಟೆಯಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ
ಪುಟ್ಟ ಮಗು
ಅವಳು

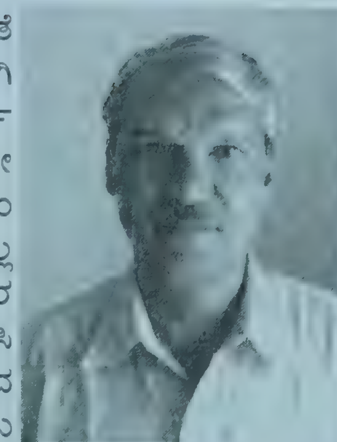
ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆ

–ಜಿ.ಎಸ್. ಜಯದೇವ

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ ಮನುಷ್ಯನ ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸು ವಿಕಾಸವಾಗುವ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಆದಿಮಾನವ ಈಗ ನಾಗರಿಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನಿರಂತರವಾದ ಸಂಘ ಜೀವನದ ತಿಕ್ಕಾಟಗಳ ನಡುವೆ ಅವನ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೆಲೆಯೂರಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಶಯಗಳು. ಆಗಿ ಹೋದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಾಂತಿಗಳೂ ಈ ಎರಡು ಆಶಯಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಡೆದ ಆಂದೋಲನಗಳು. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವ ಹಿಂಸಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯ ಈ ಎರಡು ಆಶಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾಗವಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗುವುದು ಬೌದ್ಧಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಕ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಮೂಲದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಯಾವ ಚಿಂತನೆಯೂ ನಮ್ಮ ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸಿನ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಮೂಲ ಆಕರವಾಗಿಲ್ಲ, ಆಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜನಸಮುದಾಯದ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವನ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯಿಂದಾಚೆಗೆ ಮೆದುಳಿನ ಆಳದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಹುದುಗಿದೆ. ಇದು ವಿಕಾಸದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ರೂಪುಗೊಂಡ ನರಮಂಡಲದ ಒಂದು ವಿನ್ಯಾಸ. ಈ ನರಮಂಡಲ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದಾಗ ಏಕರೂಪದ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಅರಿವು ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಂತೆ ಕಂಡರೂ ಅದು ಆಳದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಈ ನರಮಂಡಲದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡವಳಿಕೆಯ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧರೂಪದ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಅಥವಾ Programmed behavior ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ 'ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ನಡವಳಿಕೆಗಳು' ಅಥವಾ ನಡವಳಿಕೆಯ ಸಮೀಕರಣಗಳು ಬೌದ್ಧಿಕತೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಅರಿವು ಸಾಧ್ಯ ಎನಿಸಿದಾಗ Programmed behavior ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿ ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಿಂಸೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅಸಂಬದ್ಧ ನಡವಳಿಕೆ. ಒಬ್ಬ ತರುಣ ತನ್ನ ಗರ್ಲ್‌ಫ್ರೆಂಡ್ ಜೊತೆಗೆ ಹೊರಟಾಗ ಎದುರಾಗಬಹುದಾದ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಂತೆ ಕಾಣುವ ಗಂಡುಗಳ ಕಡೆ ಘರಂ ಆಗಿ ನೋಡುವುದನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು? ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳೇ ಅಲ್ಲದ ಅನೇಕರ ಕಡೆ ಈ ಯುವಕ ಘರಂ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗಂಡಸರೂ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಕಸಿವಿಸಿ ಇದು. ಹುಟ್ಟರಿವಿನ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ಷಣೆಯ

ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ತಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಲೈಂಗಿಕ ಸಾಧ್ಯತೆಗೆ ಸವಾಲಾಗಿ ಎದುರಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುವ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯ ಹಿಂಸೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ–ಅವಾಸ್ತವದ ವಿಚಾರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸ್ತರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸವಾಲಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹುಟ್ಟರಿವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಮಿಲಿಯಂತರ ವರ್ಷಗಳ ವಿಕಾಸದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಮ್ಮ ನರಮಂಡಲ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಪರಿಹಾರ ಹಿಂಸೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೆದುಳಿಗೆ ಮಿಲಿಯಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂಸೆಯ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಹಿಂಸೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಗುರಿಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಬರುವ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಕ್ರಮ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಚಿರಪರಿಚಿತವಿರುವ ಕಾರ್ಯಶೈಲಿ. 'ಸೆಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ವೈಲೆನ್ಸ್' ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಮನೋರಂಜನೆಯನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಹೀಗೇಕೆ? ನಾವು ಆನಂದ (Pleasure) ಪಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ 'ಸೆಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ವೈಲೆನ್ಸ್' ಸಂಬಂಧದ ನರಮಂಡಲದ ಜೊತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. Pleasure center ಅನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕಾದರೆ ನರಪ್ರಚೋದನೆಗಳು 'ಸೆಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ವೈಲೆನ್ಸ್' ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೇ ಹೋಗಬೇಕೋ ಏನೋ? ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಮನೋರಂಜನೆಯ ಉದ್ಯಮ 'ಸೆಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ವೈಲೆನ್ಸ್' ಅನ್ನೇ ಬಂಡವಾಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಯೂ, ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿಯೂ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ಸೆಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ವೈಲೆನ್ಸ್' ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಮ್ಮ ನರಮಂಡಲದ ಭಾಗ ಮನುಷ್ಯನ ಬಹುಮುಖೀ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳಿಗೂ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ಜೊತೆ ಬೆರೆತು ಇದು ಕಲೆಯಾಗಿ ಸೌಂದರ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿಂಸೆ ಸೌಂದರ್ಯ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಳೆಯುವುದು ಅಪರೂಪ. ಹಿಂಸೆ ವಿಧ್ವಂಸಕಕಾರಿ ರೂಪ ತಳೆಯುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಅಗತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಘರಂ ಆಗುವ ಗಂಡಿನ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲದೆ ವಿಧ್ವಂಸಕಕಾರಿ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಇಳಿಸುವ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಕುರಿತು ಆತಂಕ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಬೌದ್ಧಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಕಡೆದು ತೆಗೆಯುವ ವಾಸ್ತವದ ಅರಿವನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ ತನ್ನ ನಡವಳಿಕೆಯ ಸಿದ್ಧರೂಪವನ್ನು (Programmed behavior) ಹೊರಹಾಕುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ನಡವಳಿಕೆ ಅಸಂಬದ್ಧ ಎಂದು ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದಾಗ ಇವನ್ನು ಒಳಗೇ ತಳ್ಳಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ; ಇವು ಒಳಗೇ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಒತ್ತಡ ಮಿತಿಮೀರಿದಾಗ ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡು ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಕಣಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುತ್ತವೆ.

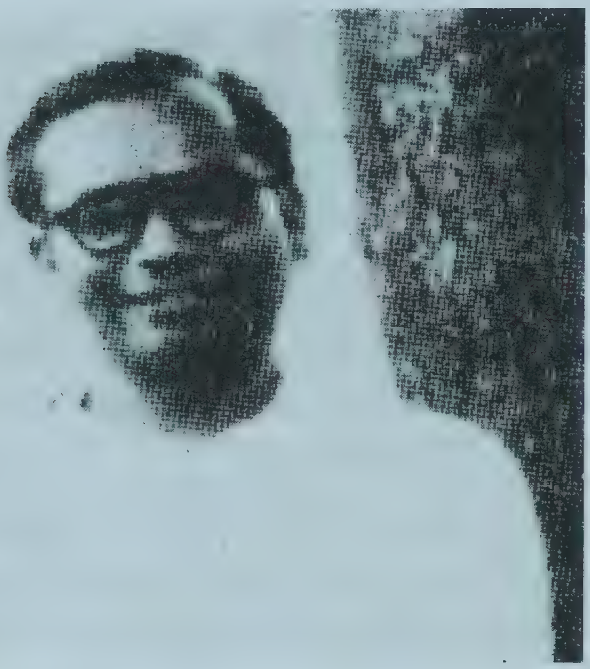
ಲೈಂಗಿಕತೆಯ ಹಾಗೆಯೇ ಭದ್ರತೆಗೆ (Self preservation, security) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾನಸಿಕ ಸನ್ನದ್ಧತೆಗಳು ಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯ ತನ್ನನ್ನು

(೫೪ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ

ನಾ ಕಂಡ ಲೋಹಿಯಾ

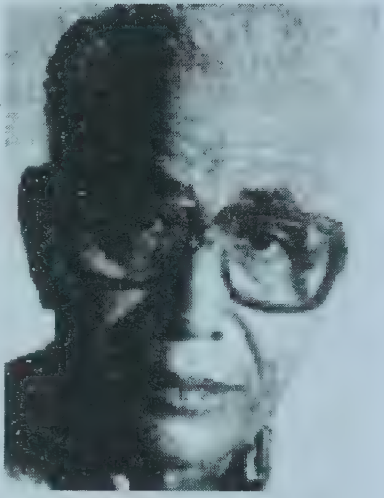
ಮೂಲ ಹಿಂದಿ: ಧರ್ಮವೀರ ಭಾರತಿ
(ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಮುರುಳೀಧರ ಕುಲಕರ್ಣಿ)

ಡಾ. ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಮೂರನೇ ಜಗತ್ತಿನ ದೇಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಜಗತ್ತಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಹೊಸ ಸಮಾಜವಾದ ಈ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲೂ ತನ್ನ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ನವನವೋನ್ಮೇಷನಶಾಲಿಯಾಗಿ-ಅದು ವಾಸ್ತವಿಕ ರಾಜಕಾರಣವಿರಬಹುದು, ರಾಜಕೀಯ ತಾತ್ವಿಕ ರಾಜಕಾರಣವಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕಾರಣವಿರಬಹುದು-ಚರ್ಚೆಗೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಒದಗಿಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಬದುಕಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಬಹುಮುಖ ಗ್ರಹಿಕೆ. ಇದು ಕವಿ-ಕಲಾವಿದರ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ, ಸಂವೇದನೆಗೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಶಕ್ತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದದ್ದು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅಂದೂ. ಇಂದೂ ಲೇಖಕ-ಕಲಾವಿದರು ಲೋಹಿಯಾಗೆ, ಅವರ ಚಿಂತನೆಗೆ ಬಹು ಆಪ್ತರು. ಅವರ ಜೀವಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಹುಪಾಲು ಲೇಖಕ-ಕಲಾವಿದರು ಅವರ ಆಪ್ತ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಬಳಗದಲ್ಲಿದ್ದ, ಹಿಂದಿಯ ಖ್ಯಾತ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪುರಸ್ಕೃತ ಲೇಖಕ ದಿ. ಧರ್ಮವೀರ ಭಾರತಿ ಅವರು ತಾವು ಕಂಡ ಲೋಹಿಯಾರ ಒಂದು ಆಪ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಡೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. –ಸಂ

ಲೋಹಿಯಾರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಭೇಟಿ ತುಂಬ ರೋಮಾಂಚನಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಹಾಗೂ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಜಿತೇಂದ್ರಸಿಂಹರು ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಊರಿನಿಂದ ಅವರಿರುವ ಸ್ಥಳ ಸುಮಾರು ೧೪-೧೫ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಸೈಕಲ್ ಅಥವಾ ಕುದುರೆ ಗಾಡಿಯಿಂದ ಹೋದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ದಾರಿ. ಶನಿವಾರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ೮ ಗಂಟೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವುದೆಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಸಾಹಿತಿ ಮಿತ್ರರು ಮುಂಜಾನೆ ಬೇಗನೆ ಎದ್ದು ಅವರ ಭೇಟಿಗೆ ಹೊರಟೆವು.

ಆಗ ಲೋಹಿಯಾರವರು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳವೂ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ನೆಹರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ನೈನಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಭಾಷಣಗಳು ಆಕ್ಷೇಪಾರ್ಹವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷಣ ಘಟನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಅಹಿಂಸಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವ ನೆಹರೂ ಸರ್ಕಾರ ಒಬ್ಬ ದೇಶಭಕ್ತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸೇನಾನಿಯನ್ನು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹಾಕಿತ್ತು.

ಯಮುನಾ ನದಿಯ ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಉಕ್ಕಿನ ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಕುದುರೆ ಗಾಡಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು, "ಹೇಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಲೋಹಿಯಾರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿಟ್ಟ ಜೈಲಿನ ಆ ಕೋಣೆ? ಹೇಗೆ ಕಳೆಯುತ್ತಿರಬಹುದು ಲೋಹಿಯಾರವರು ಜೈಲಿನ ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ? ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೆಹರೂ, ಮೌಲಾನಾ ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಮ್ ಆಜಾದ್ ಮುಂತಾದವರು ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದುದು ಅದೇ ನೈನಿ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ. ಯಾವ ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ನೆಹರೂ ತಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ನೂರಾರು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೋ ಅದೇ ನೈನಿ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳು. ಇದು ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕುರುಹೆ?" ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಕಬ್ಬಿಣದ ದೈತ್ಯಾಕಾರದ ಗೇಟನ್ನು ದಾಟಿ ನಮ್ಮ ಕುದುರೆ ಗಾಡಿ ಜೈಲಿನ ಆವರಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ನಾವು ಕೈದಿಗಳ ವಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರು ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನಮ್ಮತ್ತಲೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಾರ್ಡನ್, ಇವರೆಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ತುಂಬ ಗೌರವದಿಂದ ನಮಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪುನಃ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಗೆಳೆತನ ಈಗಾಗಲೇ ಏರ್ಪಟ್ಟಂತಿತ್ತು.

ತೆರೆದಿರುವ ಪೋರ್ಟಿಕೋದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಕಿಟಕಿಗಳಿರುವ ಒಂದು ಕೋಣೆ. ಒಳಗೊಂದು ಮರದ ಹಲಗೆ. ಅದರ ಮೇಲೊಂದು ಕಂಬಳಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಶುಭ್ರವಾದ ಬೆಡ್ ಶೀಟ್. ಮೇಲೊಂದು ತಲೆದಿಂಬು. ಆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು ಲೋಹಿಯಾ. ಖಾದಿ ಪಂಚೆ, ಖಾದಿ ಶರ್ಟು, ಗೌರವರ್ಣ, ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಕಣ್ಣುಗಳು, ದಪ್ಪವಾದ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆಳುವಾದ ಮಂದಹಾಸ. ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಂತಹ ತರುಣ ಬರಹಗಾರರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತುಂಬ ಇದೆ ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಅವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿದರು. ಇನ್ನಾವುದೇ

ಗೋವಾ ಹೋರಾಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ

ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಪ್ರಶಂಸಾತ್ಮಕವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ನಾವು ಉಬ್ಬಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವೇನೋ; ಆದರೆ ಈ ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅದೇನು ಮೋಡಿ ಮಾಡಿದ್ದನೋ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂದು ನಾವು ಮನಗಂಡಿದ್ದೆವು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ನಾವು ಏನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ನಮಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಬಿಳಿ ಕಾಲರಿನ ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತೀಯ ಜನಮಾನಸದ ನಡುವೆ ಇದ್ದ ಮುಚ್ಚಿದ ಕದವನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದರು.

ಆ ದಿನ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಅವರು ರಾಜನೀತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನೆಹರೂ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಬಗೆಗೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಕವಿತೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಬಗ್ಗೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷೆ, ಮಾನವನ ಯಾತನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿತ್ತು. ಲೋಹಿಯಾರವರು ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದರೆ ಉಚ್ಚಕೋಟಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶಕರು ಕೂಡ ಗಂಟುಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗನಿಸಿತು. ಯಾವ ದಿನಬಳಕೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಾವು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅವೇ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅವರು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಓತಪ್ರೋತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಮ್ಮ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ ಲೋಹಿಯಾರವರ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ, ಧಡೂತಿ ಶರೀರ, ದಪ್ಪ ಮೀಸೆ, ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹ ಗಂಭೀರ ಮುಖಭಾವ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಿರಿಮಿರಿ ಮಿಂಚುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಡಿಕೆಯುಳ್ಳ ಕಪ್ಪು ಬೆತ್ತ. ಆತನನ್ನು ಕಂಡು ಸಹಜವಾಗಿಯೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಹೆದರಿದೆವು. ಆದರೆ ಲೋಹಿಯಾರವರು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತ, "ಹೆದರಬೇಕಾದ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇವರು ನಮ್ಮ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಜೈಲರ್ ಸಾಹೇಬರು. ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯವರು. ಇವರೂ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕರು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕತೆಗಾರರು. 'ಪರವಾನಾ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಲೋಹಿಯಾರವರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಜೈಲರ್ ಸಾಹೇಬರು ಉಬ್ಬಿಹೋದರು. ಬೆತ್ತವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದೇ ನಮಗೆಲ್ಲ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. "ಇವರ ಕತೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಜನಪ್ರಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಓದುಗರಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಲೋಹಿಯಾರವರು ಯಾವ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದೇ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಕೈದಿ ಹಾಗೂ ಜೈಲರನ ಸಂಬಂಧವೇನು? ಎನ್ನುವ ಬಗೆಗೂ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಜೈಲರ್ ಸಾಹೇಬರು ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗಿರುವ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಕೃತಜ್ಞತಾಭಾವದಿಂದ ನತಮಸ್ತಕರಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಕೈದಿ ಗುರುವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜೈಲರ್ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಅವರ ಚರಣಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಇಂತಹ ಅಪರೂಪದ ದೃಶ್ಯ ಯಾವ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ನೋಡಲು ದೊರಕೀತು?

ಸಮತೆ

ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರೂ, ರಾಜಾಜಿ, ಇಂಡೋನೇಶಿಯದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಸುಕರ್ನೋ, ಶೇಖ್ ಮುಜಿಬುರ್ ರಹಮಾನ್ ಹೀಗೆ ನಾನು ಅನೇಕ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನೂ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾರವರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಇನ್ನಾರೂ ಬೀರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೊದಲ ಭೇಟಿಯ ನಂತರ ನನಗೆ *ಬಾಣಭಟ್ಟನ ಆತ್ಮಕಥೆ* ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಈ ಮಾತು ನೆನಪಾಯಿತು, 'ಯಾರಿಗೂ ಹೆದರಬೇಡ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೂ ಕೂಡ, ಗುರುವಿಗೂ ಕೂಡ'. ಇಂತಹ ಒಂದು ನಿರ್ಭೀತಿಯನ್ನು ಅವರು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ, ಅವರನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತ ಸಾಗಿದಂತೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಭೀತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು.

ಆದರೆ ಈ ನಿರ್ಭೀತಿ ಉಚ್ಛೃಂಖಲ ಉದ್ದಂಡತೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡದಂತೆ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ಹಾಕಿತ್ತು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, "ಯಾರನ್ನು ನೀವು ತೀರ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಅಥವಾ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರೋ ಅವನಿಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವವಿದೆ. ಅವನ ಜೀವಿತಕ್ಕೂ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿ. ಕೇವಲ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ಶಾಸನಗಳಿಂದಲೂ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರಲಾಗದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರ ಹೃದಯಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕು. ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕ್ರಾಂತಿಯೆಂಬುದು ಒಳಗಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಗತಿಶೀಲವಾಗುವಂತೆ, ಹೊರಗಿನಿಂದ ಒಳಗೂ ಗತಿಶೀಲವಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಮಾನವನ ಯಾತನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು". ಇದು ಸಮಾನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಹಿಯಾರವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಲೋಹಿಯಾರವರು ನೆಹರೂ ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ತುಂಬ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದರು. ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದ 'ವೈಷ್ಣವ ಜನ ತೋ ತೇನೆ ಕಹಿಯೇ ಜೋ ಪೀಡ ಪರಾಯಿ ಜಾಣೇರೇ' ಎಂಬ ಮಾತು ಲೋಹಿಯಾರವರಿಗೆ ಬಹು ಆಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ನೆಹರೂ

ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಲೋಹಿಯಾ

ಜೆಪಿ, ನರೇಂದ್ರದೇವ, ಡಾ. ಸಂಪೂರ್ಣಾನಂದ ಮೊದಲಾದ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಲೋಹಿಯಾ, ಐವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ

ಕೇವಲ ಭಾರತ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ ಲೋಹಿಯಾ ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ಏಕಾಕಾರವಾಗಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಲೋಹಿಯಾರವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಷ್ಟೇ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಕುಂಠಿತ ಗೊಳಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು.

ಈ ಶತಮಾನದ ಐದನೆಯ ದಶಕದ ವರ್ಷಗಳು ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದವು. ಆಗತಾನೇ ದೊರೆತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹುರುಪು ಜನರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಲಹಾಬಾದ್ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಹಿಂದಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ನಾನು ಅಲಹಾಬಾದಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘ ಎಂಬುದೊಂದು ಇತ್ತು. 'ಪರಿಮಳ' ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘವಿತ್ತು. ಈ ಎರಡೂ ಸಂಘಗಳ ಮೇಲೆ ಲೋಹಿಯಾರವರ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವವಿತ್ತು. ಈ ಎರಡೂ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ಸ್ವತಃ ಎಂದೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ನಾವೇನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ತಪ್ಪನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಗುರುವೆಂಬ ಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಲೇಖಕ ಶಿಷ್ಯರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನೇ ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಪೀಳಿಗೆ ತನಗೆ ಸರಿಕಂಡ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ನಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ನಮಗೆ ಸರಿಕಂಡ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾವೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ನಮಗೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಯ ಲೇಖಕ ಬಳಗ ಇನ್ನಾರದೋ ವಿಚಾರಧಾರೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳ್ಳದೆ, ಇನ್ನಾರೋ ಹಾಕಿದ ಕಾಲುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯದೆ ತನ್ನ ವಿವೇಕದಿಂದ ತನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ತಾನೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿತ್ತು.

ನಾನು ಅಲಹಾಬಾದನ್ನು ತೊರೆದು ಮುಂಬೈಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಲೋಹಿಯಾರ ಭೇಟಿ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಆಗತೊಡಗಿತು. ಒಂದು ಸಲ ಅವರು ಮುಂಬೈಗೆ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬ ಚಿಂತಿತರಾಗಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಆಗ ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಮುರಿದುಹೋಗಿತ್ತು. ನಾನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಜೀವನ ಅಲಹಾಬಾದಿನ ನನ್ನ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಸರಿಯೆನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು 'ಧರ್ಮಯುಗ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಸಾಗಿದ್ದವು. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿದ್ದು ಸದಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದಂತಹ ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟು ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ತುಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ನಿರಾಸೆಗೊಂಡಿದ್ದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಸೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಕೈಗೊಂಡರು.

ದೆಹಲಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಲಖನೌ ಇವು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಮುಂಬೈ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಧಾಮವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್, ಮೃಣಾಲ ಗೋರೆ, ದಿನಕರ ಸಾಕ್ರಿಕರ್, ಇಂದುಮತಿ ಕೇಳ್ಕರ್ ಇವರ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದಾಗ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ದುಗುಡವನ್ನು ಅವರು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂಬೈ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಕೀಯ ಕಪಟ ವಂಚನೆಗಳಿಲ್ಲದ, ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನ, ಸದಾ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಮುಂಬೈಯ ಜನ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಮುಂಬೈಯ ಕಡಲತೀರದ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವನ್ನು ನೋಡುವುದೆಂದರೆ ಲೋಹಿಯಾರಿಗೆ ಬಲು ಹಿಗ್ಗು. ಚರ್ಚ್‌ಗೇಟ್ ಬಳಿಯ 'ಬಾಂಬೆಲಿ' ಅವರ ಮೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಅವರ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಫೋನ್ ಬಂತು. ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಾಂಬೆಲಿ ತಲುಪಿದೆ. ಅಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಕೇಳ್ಕರರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸತೊಡಗಿದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಹೇಳಿದರು, "ಅಷ್ಟೇಕೆ ಅವಸರ? ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಕಾದು ನೋಡೋಣ, ಆ ಮೇಲೆ ಅಭಿನಂದಿಸುವಿರಂತೆ. ಈಗ ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನೊಡನೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಈಗ ಅಧಿಕಾರಾರೂಢವಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಘಟಕದೊಂದಿಗೂ ಹೋರಾಡಬೇಕಾದೀತೇನೋ! "

ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಅಂದು ತುಂಬ ಉದಾಸೀನರಾಗಿದ್ದರು. ಅಧಿಕಾರದ ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನೇರಿದ ಬಳಿಕ ಪಕ್ಷದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಉಳಿಯಬಲ್ಲವೆ? ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಬಹುಶಃ ಅವರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಸೋಲು ಎಂದೂ ಅವರನ್ನು ಅಧೀರಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಗೆಲುವು ಎಂದೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಹಂಭಾವವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ತಾವೇ ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆಯ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೇ ಬಿರುಕು ಕಾಣಿಸಿದರೂ ಇಡೀ ಗೋಡೆಯನ್ನೇ ಉರುಳಿಸಬಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ತುಂಬ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದವರಿಗೆ ಅವರ ವರ್ತನೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾನಸಿಕತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ಒಗಟಾಗಿಯೇ ಉಳಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಂತೂ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಮಾಡಿದವು. ಭಾರತದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಜನವರ್ಗದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ತಪ್ಪು ಚಿತ್ರಣ ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಘನತೆಗೆ ಕುಂದುಬರಬಾರದು, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ಬೇಕು ಎಂಬ ನೆಹರೂ ಯುಗದ ಮಾನಸಿಕತೆ ಲೋಹಿಯಾಯವರಿಗೆ ಹಿಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮೌಲಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ವಿನಾ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಥಳುಕುಬಳುಕನ್ನಲ್ಲ. ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕುರೂಪವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಎರವಲು ವಿಚಾರಧಾರೆಯ ಢೋಂಗಿ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಲೋಹಿಯಾರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಢೋಂಗಿ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಕಳಚಿ ಎಸೆಯತೊಡಗಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾನಸಿಕತೆಯ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ಅವರು ಹಿಂದಿ ಮಾನಸಿಕತೆಯ ವಿರೋಧಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಹಿಂದಿಯು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ಸಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಸಾಹಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪತ್ರಕರ್ತರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರ ಹಾಗೂ ಸೇಠ್ ಗೋವಿಂದದಾಸರ ನಡುವೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕಹಿಯಾದ ಮಾತಿನ ಚಕಮಕಿ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಲೋಹಿಯಾರವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನೇ ಕೆಲವು ಹಿಂದಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳೂ ಮಾಡಿದರು.

ಸೌಂದರ್ಯ

ಸಮತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಮೇಳೈಸದಿದ್ದರೆ ಲೋಹಿಯಾರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪೂರ್ಣವಾಗದು. ಲೋಹಿಯಾರವರಿಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಆಂತರಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರೊಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದರು ಕೂಡ. 'ಜನ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಹಾಗೂ ಮೂರ್ತಿ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರದೊಂದು ಲೇಖನಮಾಲೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ಕಲಾ ಸಮೀಕ್ಷಕನಿಗೂ ಕೂಡ ಭಾರತದ ವಾಸ್ತು ಸೌಂದರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆ ಲೇಖನಮಾಲೆಯನ್ನೋದಿದ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಪೌರಾಣಿಕ ಪಾತ್ರಗಳಾದ ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ಶಿವ, ಸೀತೆ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಅವರು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭೂತಿ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿದ ವಿಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ತಮ್ಮ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಘಟಿಸುವ ಘಟನೆಗಳ ಸುಂದರ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅರಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂಬೈಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಕಡಲತೀರದ ಕೇಸರಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ನೋಡುವುದನ್ನು ಅವರು ಮರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಜುಹು ಬೀಚಿನಲ್ಲಿ ಈಗಿನಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹೋಟೆಲುಗಳೂ ಜನದಟ್ಟಣೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮಾದರಿಯ ಲತಾಗೃಹಗಳನ್ನು ಹೋಲುವ ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಕೆಲವು ಸಾಲುಕೋಣೆಗಳಿದ್ದವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಂಬೈಗೆ ಬಂದಾಗ ಲೋಹಿಯಾರವರು ಅಲ್ಲೇ ತಂಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಸಲ ಅಲ್ಲಿಂದ ಲೋಹಿಯಾರವರ ಫೋನ್ ಬಂತು. "ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಿರಾ?" ಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೇಳಿದರು.

"ಏಕೆ? ಅಂಥ ವಿಶೇಷವೇನಿದೆ?" ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

"ಏನಿಲ್ಲ. ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ನೋಡಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ."

ನಾನು ಹೋದೆ. ಅವರು ಅಂದು ತುಂಬು ಮೂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಜುಹು ಹೋಟೆಲಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಕುಳಿತೆವು. ಅವರೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚಹಾ ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಚಹಾ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಏಕೋ ಮಾತು ರಾಮಾಯಣದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿತು. ತಟ್ಟನೇ ಅವರೆಂದರು, "ರಾಮನು ಕಡಲತೀರದ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದನೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಮ ಕಂಡದ್ದು ರಾಮೇಶ್ವರದ ಕಡಲ ತೀರವನ್ನು. ಅದಂತೂ ಪೂರ್ವ ತೀರದಲ್ಲಿದೆ".

ಆದರೆ ರಾಮ ಲಂಕೆಗೂ ಹೋಗಿದ್ದನಲ್ಲ. ಲಂಕೆ ಒಂದು ದ್ವೀಪ. ಅಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಎರಡನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲ?" ನಾನೆಂದೆ. "ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿರುವಿ ಹಾಕಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕಡಲತೀರದ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ವರ್ಣನೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿ" ಎಂದವರು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನೇ ನೀಡಿದರು. ಅಂದು ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭೂತಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ರಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಹಿಯಾರವರು ಅದೆಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದರೋ! ಸೂರ್ಯ ಗೋಳದ ಅಂಚು ಜಲರಾಶಿಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವರು ತುಂಬ ಭಾವುಕರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕುರ್ಚಿಯಿಂದೆದ್ದು ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. "ಭೂಮಿಯ ಸ್ಪರ್ಶ ತುಂಬ ಆಪ್ಯಾಯಮಾನ. ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ತಾಯಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ" ಎಂದರು. ಮಾತುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಛೇಡಿಸಬೇಕೆನಿಸಿತೇನೋ, ನನ್ನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳಿದರು "ನಿಮ್ಮ ಕುರ್ಚಿ ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ ಡಾಕ್ಟರ್, ಆದರೆ ಈ ಮರಳಿನ ರಾಶಿ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅರಿತು ನಡೆದರೇನೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಿರಿ".

ಎಂ.ಎಫ್. ಹುಸೇನ್ ಬಿಡಿಸಿದ ಲೋಹಿಯಾರ ರೇಖಾಚಿತ್ರ

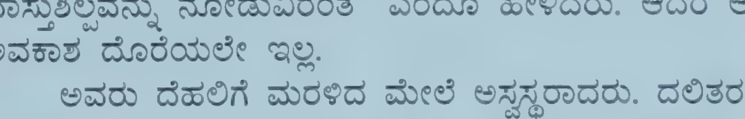
ಆಗ ಅವರನ್ನು ಕೆಣಕಬೇಕೆಂದೇ ನಾನೆಂದೆ, "ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೇ ಜನಕ ಮಹಾರಾಜರು 'ವಿದೇಹ'ರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದುದು? ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದ ಇಂದಿನ ಜನಕ ಮಹಾರಾಜರು ಆ ಮಾತನ್ನೇ ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಇಂದಿನ ಈ ಎಲ್ಲ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣ".

ನನ್ನ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಮೂಡಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರು. ರಾಜರ್ಷಿ ವಸಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಇವರ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ತ್ರೇತಾಯುಗದ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರು. ಅಂದು ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಬದಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೌಂದರ್ಯದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು, ಖಜುರಾಹೋ ಶಿಲ್ಪ, ಅಜಂತಾದ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು, ಕಾಂಗಡಾ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ನಾಯಕಿಯರು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಚರ್ಚಿಸಿದರು.

"ನಾನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಾರಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬನ್ನಿ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದೇವಾಲಯಗಳ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವನ್ನು ನೋಡುವಿರಂತೆ" ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಅವರು ದೆಹಲಿಗೆ ಮರಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಸ್ವಸ್ಥರಾದರು. ದಲಿತರ, ಪೀಡಿತರ ನೋವಿಗೆ ಧ್ವನಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಒಂದು ದಿನ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲವಾದರು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನು ವ್ಯಾಕುಲಗೊಳಿಸಿತು. ಅಂದು ಜುಹು ಬೀಚಿನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕಳೆದ ಸಂಜೆಯೇ ನಮ್ಮ ಅಂತಿಮ ಸಂಜೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಸಮತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪರಾಗಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಸಮಾಜವಾದಿ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು.

ನನ್ನ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ... ಕುವೆಂಪು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ,...

-ಎಲ್. ಕೆ.ಪೂರ್ಣಿಮಾ

ಮಲೆನಾಡು ಅಂದರೆ ಕುವೆಂಪು. ಕುವೆಂಪು ಅಂದರೆ ಮಲೆನಾಡು. ಇವೆರಡೂ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅಂತಹ ಅವಿನಾ ಸಂಬಂಧ. ಏಕೆಂದರೆ ಕುವೆಂಪು ಬರುವವರೆಗೆ ಬರೀ ಹೆಗ್ಗಾಡು-ಕಗ್ಗಾಡು ಎನಿಸಿದ್ದ ಮಲೆನಾಡು ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟ ಹೊಸ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಒಂದು ಹೊಸ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೇ ಪಡೆಯಿತು.ರುದ್ರ ಭಯಂಕರವೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಮನೋಹರವಾಯಿತು. ರಾಮ ಸೀತೆ ಹನುಮಂತರು ಅಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿದರು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಂದರ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಒಂದು ಹೊಸ ಸೌಂದರ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆಯೇ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಅಂದು ಮಲೆನಾಡಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯಲು ಕುವೆಂಪು ಜತೆ ಅವರ ಕಾಲದ ಕಲಾಭಿಜ್ಞರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಹೋದರು.

ಆದರೆ ಇಂದೇನಾಗಿದೆ? ಆಧುನಿಕತೆಯ ಎದುರಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಆಳತೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತಿರುವ ಮಲೆನಾಡಿನ ಮನಸ್ಸು, ರೂಕ್ಷ ರೂಪಗಳ ಆರಾಧನೆಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಸೌಂದರ್ಯಾಭಿಜ್ಞತೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿವ ರೀತಿ ಮಲೆನಾಡು ತನ್ನ ಜೀವಸೆಲೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬ ಆತಂಕ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿದೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಅವಸತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮರುಗುತ್ತಿರುವ ಕಲಾವಿದ ಮನಸ್ಸೊಂದು ತನ್ನ ಈ ವಿಷಣ್ಣತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿದೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಹುಟ್ಟೂರಾದ ಹಿರೇಕೊಡಿಗೆಯ ಎಲ್. ಕೆ.ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಶಾಂತಿನಿಕೇತನದಲ್ಲಿ ಕಲಾಭ್ಯಾಸ ಕೈಗೊಂಡವರು. ಬದುಕಿನ ಹಲವು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಕೊಂಡು ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಈಗ ತಾಳಗುಪ್ಪದ ಬಳಿ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. -ಸಂ.

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋಗಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖಕರವಾದವುಗಳೂ, ಅವಮಾನದಿಂದ ಕೂಡಿದವುಗಳೂ, ರೊಚ್ಚಿಗೆಬ್ಬಿಸಿದವುಗಳೂ ಹಾಗೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬೀಗಿಸಿದವು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಸರಪಳಿಯ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದು ತನ್ನ ನಿರಂತರ ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೆಕ್ಕಿ ತೆಗೆದು ಪರಮಾರ್ಶಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವು ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಒಮ್ಮೆಗೇ ಎರಗಿಬರುವ, ನಮ್ಮನ್ನು ವಿಷಣ್ಣತೆಯ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳ ನೆನಪುಗಳು ಮಾತ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಕ್ಕೇ ಇಳಿದುಬಿಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ, ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿಲ್ಲದ ಬಾವಿಗಿಳಿವಂತೆ. ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾನು "ವಿಷಣ್ಣತೆ" ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭಗಳಾವುವು ಎಂದು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾರಿ ಪಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತತ್‌ಕ್ಷಣದ ಯಾವುದೇ ಘಟನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮೊಳಗೇ ಎಂದೆನಿಂದಲೂ ಮಡುಗಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಕೊನೆಗೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಧುತ್ತೆಂದು ಎರಗಿ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನಾವರಿಸುವ, ನಮ್ಮನ್ನು ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸುವ, ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿನಾಳಕ್ಕೆ ಹೂತು ಹೋಗುವ ಇವುಗಳ ನೆನಪನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿ ತೆಗೆಯುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸಿದ್ದಿದೆ.

ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ ಇಂಥ ಮೊದಲ ಮೂರು ಅನುಭವಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಆದವುಗಳು ಎಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆಗಳ ಜಾಡನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸ್ಥಬ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸು, ಎದುರಿಗೆ ಒಂದು ಎಲೆ ಪಟಪಟನೇ ಅದುರಿ ಸುಮ್ಮನಾದದ್ದನ್ನು ಧೇನಿಸಿದರೂ ಸಾಕು, ಅಥವಾ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಕ್ಷಣವೇ ಸಾಕು ಈ ವಿಷಣ್ಣತೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಮರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಣ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು– ಮನಸ್ಸು ಖಿನ್ನವಾಗುವುದು, ವಿನಾಕಾರಣ ಕಳವಳಗೊಳ್ಳುವುದು, ತೀವ್ರ ಹತಾಶೆಗೆ ತಲುಪುವುದು, ಏನೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಳಿಯುವುದು. ಆರಿಸ್ಟಾಟಲ್‌ನು ಇದನ್ನು *Melan khole, black bile* – ಕಪ್ಪು ಪಿತ್ಥ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಪ್ಪು ನೋವು, ಕಪ್ಪು ಭಾವೋದೇಕ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಖಾಯಿಲೆಯ ರೂಪವೂ ಹೌದು ಮತ್ತು ಇದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ರೂಪಾರ್ಥವುಳ್ಳದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಇದು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾವೋದೇಕ ಮಾತವಾಗಿರದೆ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಎಂದೂ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆಯಾದರೂ ಸೂಫಿ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತಹ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.

***

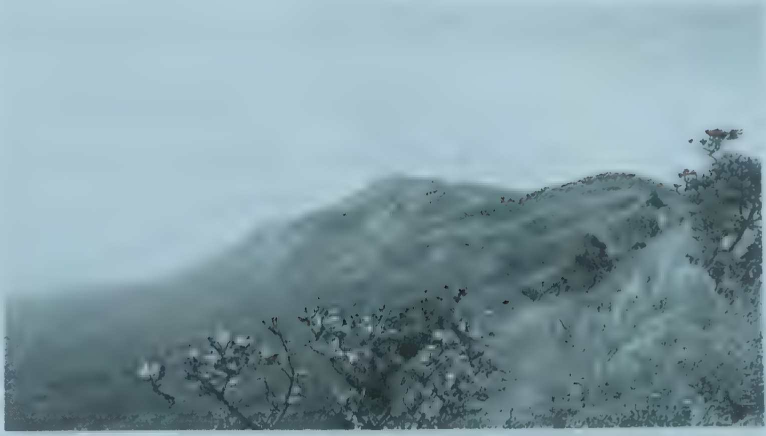
ನನಗೆ ನೆನಪಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಅಂಥ ಅನುಭವವಾದ ಸಂದರ್ಭವು ನಾನು ಬಹುಶಃ ಏಳೋ ಎಂಟೋ ವರ್ಷದವಳಿದ್ದಾಗಿನದಿರಬಹುದು. ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಜಗುಲಿಯ ಕಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದವಳು, ಮೇಲೆ ಚೌಕಿ ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಗೋಡೆಗಳ ಹೆಂಚಿನಿಂದ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಆಕಾಶವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಿಸಿಲೇರುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತು, ಆಕಾಶ ಬಿಳಿಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಕಾಜಾಣವು ಹಾರಿ ಬಂದು ಒಂದು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಶಿಳ್ಳುರೂಪದ ಕೂಗಿನಿಂದ ವಾತಾವಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ನೀರವತೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು. ಒಂದಷ್ಟು ಕ್ಷಣಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಕೂಗು. ಹಕ್ಕಿ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹಾರಿ

ಹೋಗಿರಬಹುದೆನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಹ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕೂಗು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಕಲರವದ ಶಬ್ದದಿಂದಲೇ ಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ ಕಾಜಾಣವು, ಬಿಸಿಲೇರುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ವಾತಾವರಣವು ಮೌನವಾಗಿರುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಕೂಗು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಆ ಶಿಳ್ಳು, ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿದ್ದ ನಿರ್ವಿಣ್ಣತೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಣದಿಂದ ನನ್ನ ಎದೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿಸಿತೇನೋ ಎನ್ನುವಂತ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಮನೆಯ ಒಳಗೂ ಭಣಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಮಸುಕಾಗಿ ನೆನಪು.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿದ್ದಿರಬಹುದು. ನಾವು ಮಕ್ಕಳುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮನೆಯ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಎದುರಿಗಿದ್ದ ವಿಶಾಲವಾದ ಗದ್ದೆ ಬಯಲನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಆ ಗದ್ದೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಎತ್ತೆತ್ತರದ ಕಾಡುಗುಡ್ಡಗಳು ಅದನ್ನು ಕೋಟೆಯ ರೀತಿ ಸುತ್ತುವರೆದಿದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಎರಡು ಗುಡ್ಡಗಳು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು ಒಂದೇ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಆಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದವು. ನಾವು ಮಕ್ಕಳು ಗುಸುಗುಸು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವು ಹೆಂಗಸಿನ ಮೊಲೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದವು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ಆ ಗುಡ್ಡಗಳು ತಮ್ಮ ಗಾಢ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿಸಿದ್ದವು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ನಾವುಗಳು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ನಮ್ಮೂರನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಗುಡ್ಡದ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಕಾಶಕ್ಕೆದುರಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಮರಗಳ ಆಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆ ಜೋಡಿ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಡ್ಡದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಜಾಗವು ಮರಗಿಡಗಳಿಲ್ಲದೇ ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಕೆಂಪು ಮೈಯನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಗಾಢವಾದ ಹಸಿರು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೊಂದು ಕಡುಗೆಂಪು ಪಟ್ಟೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಅದ್ಭುತವೆನ್ನಿಸುವಂತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆದಿನ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಾಣದಾದಾಗ ಗಾಬರಿಗೊಂಡೆವು. ನಂತರ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದ ಅಕೇಶಿಯಾ ಸಸಿಗಳು ಬೆಳೆದು ನಿಂತು ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಸುರಿನ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಹಾಕಿದ್ದವು. ಮನಸ್ಸು ಕಳವಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಇನ್ನು ಮೂರನೇ ಅಂಥ ಅನುಭವವಾಗಿದ್ದು ನಾನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆಂದು ದೂರದೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಬಾರಿ ಊರಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಆಗಿರುವಂತದ್ದು. ಕಾಡು ಗುಡ್ಡಗಳು ದಟ್ಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಬಸ್ಸು ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಊರು ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಸಮಯದ ನಂತರ ಊರನ್ನು ಕಾಣುವ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯಲ್ಲಿ ಎದೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ದೂರದಿಂದಲೇ ಆ ಜೋಡಿ ಗುಡ್ಡಗಳು ಕಂಡವು. ಆದರೆ ಅವು ಎಂದಿನಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಗುಡ್ಡದ ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವವು ತನ್ನ ಅಗಾಧವಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಕೋನಿಫೆರಸ್ ಜಾತಿಯ ಸಿಲ್ವರ್ ಓಕ್ ಮರಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿತ್ತು. (ಕೊಪ್ಪದ 'ಕ್ಲಾಸಿಕ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್' ತನ್ನ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ದಟ್ಟಕಾಡನ್ನು ಬೋಳಿಸಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು! ಕಾಡು ಕಡಿಯುವಾಗ ದಪ್ಪದಪ್ಪ ಮರದ ಬೊಡ್ಡೆಗಳು ಎತ್ತರದ ಗುಡ್ಡದ ತುದಿಯಿಂದ ಉರುಳಿ ಬರುವಾಗ ಒಂದು ಕಾಡೆಮ್ಮೆಯನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ತಂದಿದ್ದೂ, ಅದೆಷ್ಟೋ ಉದ್ದದ, ದಪ್ಪದ ಹೆಬ್ಬಾವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದೂ ನಂತರ ಸಿಕ್ಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು)

ನಾವು ಕೂಸಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣವು ನಮ್ಮ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿದರೆ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಹಬ್ಬಿ ನಿಂತಿರುವ ಪರಿಸರವು ನಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಅಂಗಳದಾಚೆಗಿನ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲೇ ಗಡಿಯಾಗಿ, ಒಳಗಿನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಗುವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ನಾವು ನಂತರದ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ದಾಟಿ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆ. ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ದೂರದ ಗುಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟಗಳಾಚೆಯ

ದಿಗಂತದವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಹಾಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಊರಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಷ್ಠಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ. ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಮುದ್ದಿನ, ಸೊಕ್ಕಿನ ಅಥವಾ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮಗುವಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಇಂಚಿಂಚೂ ಜಾಗವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತಟ್ಟಿ ಅನುಭವಿಸಲು ಜೀವ ತುಡಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನೆಲ, ಕಾಡು, ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆ, ಗಾಳಿ, ನೀರು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಮೈ ಮನಸ್ಸು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮರದ, ಗಿಡದ, ಬಳ್ಳಿಗಳ, ಮುಳ್ಳು ಕಂಟಿಗಳ ಎಲೆಗಳ, ಕುಡಿಗಳ ರುಚಿಯೂ ನಮ್ಮ ನಾಲಗೆಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣು, ಹೀಚುಗಳ ರುಚಿಯೂ, ಅದೇಕೆ, ಕೆಲಮೊಮ್ಮೆ ವಿಷಪೂರಿತ ಕಾಯಿಗಳ ರುಚಿಯನ್ನೂ ನಾಲಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಿದೆ. ಹೊಳೆ, ಕೆರೆ, ಮಳೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆಡಲು ಹಾತೊರೆಯುವ ಜೀವವು ಹುಲ್ಲಿನ ಬಣಬೆಗಳ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಆಡುವಾಗ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬದ ಹಿಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕತ್ತಲೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕರೆತರಲು ಪಾಲಕರು ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬರಬೇಕಿತ್ತು.

ನಾವು ಬಾಲ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಪ್ರಕೃತಿಗೂ ಇವತ್ತು ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ೨೦–೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿಗೂ ಅಗಾಧವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಶ್ರಮ ಜೀವನದಿಂದ ಕೂಡಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆದ್ದ ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯೊಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗತೊಡಗಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಗರ್ವವೂ, ಸ್ವಾರ್ಥವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಭೂತಕಾಲದೊಟ್ಟಿಗಿನ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಾವಿಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ನಷ್ಟದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಎಂದೂ ವಿಷಣ್ಣತೆಯ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿರಲಾರರು.

'ಎಂಥ ಕಷ್ಟಗಳ ನಡುವೆಯೂ, ಹೊರೆಗಟ್ಟಳೆ ಕೆಲಸಗಳ ನಡುವೆಯೂ, ಐದಾರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತು, ಹೊತ್ತು, ಸಾಕುವಾಗ ಅದೆಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹವಿರುತಿತ್ತು, ಅದೆಷ್ಟು ನೆಮ್ಮದಿಯಿತ್ತು' ಎಂದು ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಈಗ ಮನೆ ಭಣಗುಟ್ಟುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಲವತ್ತರಿಂದ ಎಪ್ಪತ್ತನೇ ದಶಕದ ಒಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾವು ಇಂಥ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ವಾಹಕರೂ ಹೌದು, ಬಲಿಗಳೂ ಹೌದು. ನೋಡನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ನೀರು ಸೋರಿ ಹೋಗುವಂಥದ್ದರ ಅನುಭವ ನಮಗೆ.

ಇಲ್ಲಿ, ಇದುವರೆಗೂ ನಾನು ವಿವರಿಸಿದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವು ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ 'ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ' ಮತ್ತು 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದೆ. ಆಗ ಮೆಲುಗಾಳಿಯಾಗಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಷನರಿಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಕೂಲಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ, ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದು ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಸೈಕಲ್ ಸವಾರನ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಬೀಸಿದ್ದ ಬದಲಾವಣೆಯು ಈಗ ಬಿರುಗಾಳಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸೈಕಲ್ ಸವಾರನ ವೇಗವನ್ನು ಕರುಣೆಯಿಂದಲೂ, ಕಾಳಜಿಯಿಂದಲೂ ಕಂಡ ಹೂವಯ್ಯನ

ಮನಸ್ಸು ಈಗಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಾರುಗಳ ಪೈಪೋಟಿಯ ವೇಗವನ್ನು ಕಂಡು ಏನನ್ನುತ್ತಿತ್ತೋ!

ಈಗ ಮಲೆನಾಡಿನ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೆ ಸಂಚರಿಸಿದರೆ ದಟ್ಟ ಕಾಡೆನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಪಾಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಗೋಮಾಳಗಳು ಅಕೇಶಿಯಾ ನೆಡುತೋಪಾಗಿ ಸ್ಮಶಾನದಂಥ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿದ್ದು, ಒಂದು ಎಳೆ ಹುಲ್ಲೂ ಹುಟ್ಟದಂತಹ, ಒಂದು ಜೀವಿಯೂ ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕದಂತಾಗಿ, ಅಷ್ಟೂ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ಕಗ್ಗೊಲೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆ ಗೋಮಾಳಗಳನ್ನು ಆಶಯಿಸಿದ್ದಂತಹ ಮಲೆನಾಡು ಗಿಡ್ಡದಂತಹ ಗೋವಿನ ತಳಿಗಳು ಪ್ರತಿಶತ ೯೦ ರಷ್ಟು ಕಾಣೆಯಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲ ನೀರಿನ ಸೆಲೆಗಳು ಬತ್ತಿಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿವೆ. ನಾವು ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ ಕಂಡಿದ್ದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಜಡಿಮಳೆಯು ಈಗ ಕೇವಲ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ತಿಂಗಳಿಗಿಳಿದು ಅದೂ ಅಕಾಲಿಕವಾದ ಹುಚ್ಚು ಮಳೆಯ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ನಾವುಗಳು, ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಚೌಡಿ, ಜಕ್ಕಿಣಿ, ಪಂಜುರ್ಲಿಯಂಥ ದೈವಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಆಶಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾಡು, ಗುಡ್ಡ, ಮರ, ನದಿ, ಕೊಳ್ಳಗಳ ಸಮೇತ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿರಿಯರ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ ಕಿತ್ತೊಗೆಯುತ್ತಿರುವುದಂತೂ ದಿನ ನಿತ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಜಮೀನು ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ದಾಯಾದಿ ಅಣ್ಣನೊಬ್ಬ ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಇಳಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ನೀರಿಗೆ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಣೆ ಹಾಕಿದ. ಆ ನೀರು ಬೇರೊಂದು ಕಡೆ ರಭಸದಿಂದ ನುಗ್ಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ 'ಚೌಡಿ' ಕಲ್ಲನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತಿಗೂ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ದಾಯಾದಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅಲೆದು ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟಕೋಟಲೆಗಳಿಗೂ, ಅದೇ ಕಾರಣವೆಂದೂ, ಚೌಡಿಯನ್ನು ಬೇಗನೇ ಪುನರ್‌ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಷ್ಟ ಕೋಟಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ಕೆಲವರು ಅದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

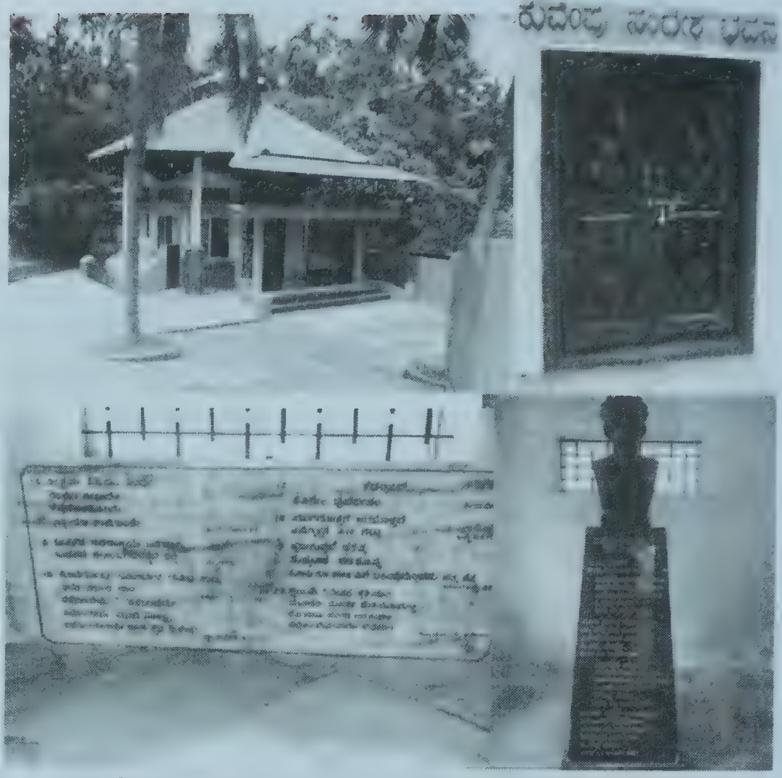
ನಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೂ ನಮ್ಮ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವು ಒಂದೇ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳ ಹೊರಟಿರುವುದೂ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ದಾಯಾದಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವುದೂ ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ ನನಗೆ.

***

ಈಗಲೂ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದೋ ಎರಡೋ ಬಾರಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪರಿಪಾಠವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ನನಗೆ ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಆಘಾತ ಕಾದಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಘಟನೆಗಳು ನನಗೆ ಈ ಲೇಖನ ಬರೆಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದವು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮಂದಿರೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಚಿಕ್ಕ ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ದೇವಸ್ಥಾನ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. 'ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗೀಳಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟು ಚೆಂದದ, ಪುರಾತನವಾದ ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿಯನ್ನೇ ಬೀಳಿಸಿ ಬೇರೊಂದು ಕಟ್ಟಬೇಕೆ? ಬೇರೆಲ್ಲಾದರೂ, ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲ, ಎರಡೆರಡು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಾಗುತ್ತವಲ್ಲ' ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ವಿಷಯ ಎಷ್ಟು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿತೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗಲೇ

ಕುವೆಂಪು ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಸ್ಮಾರಕದ ಹೊರ-ಒಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳು

ತಿಳಿದದ್ದು. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳದ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ, ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷ ಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪ ಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಯ ಬದಲು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಗೋರಿ ಯಂತಹ ದೇವಸ್ಥಾನ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಒಳಗಿನಿಂದ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿತ ಮಂತ್ರಘೋಷ ಕೇಳಿಸುತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಹಾದು ಹೋಗುವುದೆಂದರೆ ತುಂಬ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ.

ಈಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಸ್ಸಿಳಿದು ಊರ ದಾರಿ ಹಿಡಿದವಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕಾದಿತ್ತು. ಊರ ಹಳ್ಳಿಯ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಎರಡೂ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅಗಲಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅಗಲವೆಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಅಗಲಗೊಳಿಸುವ ಹಾಗೆ! ಆಚೆ ಹದಿನೈದು ಅಡಿ, ಈಚೆ ಹದಿನೈದು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು! ಕೆಲವರ ಕಾಂಪೌಂಡಗಳೂ, ಹಿತ್ತಿಲಿನ ಅಂಚುಗಳೂ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡಿತು. ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತಯೇ ಬಲಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರ ಗದ್ದೆಯೂ, ಎಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೋಟದ ಅಂಚೂ ರಸ್ತೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅರೆ, ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಿಸಿದಾತ ಇಷ್ಟರವರೆಗೂ ಮುಂದುರೆದು ಬಿಟ್ಟನೇ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತಾ ಹೋದೆ. ರಸ್ತೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ದಾಟಿದ ಮೇಲೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರೆದಿತ್ತು. (ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಸ್ತೆ ಕಿರಿದಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಚೆ ಮಗ್ಗುಲಿನ ತೋಟವೊಂದು ಬಲಿಯಾಗಿತ್ತು).

ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದ ನಂತರ, ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲೇ ಬಲಕ್ಕೆ ಅಗಚುವ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಮನೆ ತಲುಪಿದೆ. ರಸ್ತೆ ಅಗಲಗೊಂಡಿದ್ದು ಲಿಂಕ್ ರೋಡ್ ನಿರ್ಮಿಸಲಿಕ್ಕಾದರೂ, ಕುವೆಂಪು ಜನ್ಮ ಸ್ಥಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯವರ ಅತ್ಯುತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅಚೆ ಈಚೆ ಒಂಭತ್ತು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಹಿರೇಕೊಡಿಗೆವರೆಗೆ ಹದಿನೈದು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಂಡಿತ್ತು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆ. ಮರುದಿನ, ಅಲ್ಲೇ ಒಂದು ಫರ್ಲಾಂಗಿನಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆ ಕೋಗನ್ನು ದಾಟಿದ್ದರೂ ತಲುಪಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಹಿರೇಕೊಡಿಗೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ರಸ್ತೆ ಹಿಡಿದು ಹೊರಟೆ. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ತೋಟ ಗದ್ದೆಗಳು ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಿದ್ದು ಕಂಡಿತು. ನೀರಿನ ಪೈಪನ್ನು ಜೆಸಿಬಿ ಕಿತ್ತು ಒಗೆದಿದ್ದುದರಿಂದ ನೀರು ಹೊರಲು ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೆಂಗಸರು ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲೇ ದರೆಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬದ ಒಂದಷ್ಟು ಸಾಲು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರ್‍ನಾಲ್ಕು ಮನೆಗಳ ಅಂಗಳವನ್ನೇ ರಸ್ತೆಯು ನುಂಗಿ ಮುಂದುವರೆದಿತ್ತು! ಹಿಂದೆ ದರೆಯೂ, ಮುಂದೆ ರಸ್ತೆಯೂ ಆಗಿ ಮಧ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದವರ

ಪಾಡು ನೋಡುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಹೋದವಳನ್ನು ರಸ್ತೆಯು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಜನ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದೆ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಅಡ್ಡಡ್ಡಲಾಗಿ ಜೆಸಿಬಿಯಿಂದ ಬಗೆದು ಬಯಲು ಮಾಡಿದ್ದ ಜಾಗದೊಲ್ಲೊಂದು ಕಟ್ಟಡ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಟಾಯ್ಲೆಟ್ ಕಟ್ಟಡದ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಅದು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದಂತಸ್ಥಿನದಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಸೀಳಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಂಪಗೆ ನಿಂತ ಉಳಿದರ್ಧ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ಅಳಿದುಳಿದ ಹೆಮ್ಮರಗಳು ಇಡೀ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೂಕರಂತೆ ಅಸಹಾಯಕತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದವು.

ತಕ್ಷಣ ನನಗೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರು 'ಹೆಗ್ಗಡತಿ'ಯಲ್ಲಿ ಹೂವಯ್ಯ ತನ್ನ ಮನೆ ಹೇಗೆ ಶೃಂಗರಿಸಿಕೊಂಡ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ ಭಾಗ ನೆನಪಾಯಿತು:

'ಕೆಳಕಾನೂರಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಮನೆಯು ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಅನವರತ ಶಮದಿಂದಲೂ ಹೂವಯ್ಯನ ಕಾಲಾಭಿರುಚಿಯಿಂದಲೂ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕುಟೀರದಂತೆ ಮನೋಹರವೂ ಆಯಿತು.

ಮನೆಗೆ ಕಣದ ಬಣಬೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೆಲ್ಲು ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹೊದೆಸಿ ಮಾಡಿನ ಅಂಚನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಒಂದು ಹೊಸತನ ಬಂದಿತ್ತು. ಮೊದಲು ಸೆಗಣಿ ಮೆತ್ತಿದ್ದ ಗೋಡೆಗಳಿಗೀಗ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು ಬಳಿದು ನುಣುಪುಗೈದು ಬಿಳಿಯ ಜೇಡಿ ಬಳಿದುದರಿಂದ ಆಹ್ಲಾದಕರವಾಗಿ ಹೊಸ ಕಾಂತಿ ಮೆರೆದಿತ್ತು. ನೂರಾರು ಚಿತ್ರಪಟಗಳು ಗೋಡೆಗಳನ್ನಲಂಕರಿಸಿದವು. ಜಗುಲಿಯ ನಡುವೆ ಮೇಜು ಕುರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಸಮೀಪ ಬೀರುವನ್ನಿಟ್ಟು ಗ್ರಂಥ ರಾಶಿಯನ್ನು ಹೂವಯ್ಯನು ಅಂದವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದನು. ಅಂತೂ ಕೆಳಕಾನೂರಿನ ಹುಲ್ಲಿನ ಮನೆ ಕಾನೂರಿನ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಗಾತ್ರ ಬಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾ ಉಳಿದೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೂದಲಿಸುವಂತಾಯಿತು. ಗ್ರಂಥ ಸಮೂಹ ಬಂದು ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲು ಮನೆಯೇ ಪರ್ಣ ಕುಟೀರದಂತೆ ಶಾಂತಿಮಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂತು.'

ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಮಲೆನಾಡಿಗಿತ್ತ ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಭೇಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಚ್ಛಿಸದೆ ಹಿರೇಕೊಡಿಗೆಗೇ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಅಂಥ ಕೊನೆಯ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಮನೆಯಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಒಂದು ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಪುಟ್ಟ ಮಂದಿರದಂತಿರುವ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲ ಸಮಯ ಧ್ಯಾನಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರಂತೆ. ನಂತರ ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಸ್ನೇಹಿತನೂ, ಅನುಯಾಯಿಯೂ ಮತ್ತು ಆ ಇಡೀ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಗೌರವಾನ್ವಿತರೂ ಆಗಿದ್ದ ಅಲಿಗೆ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ನಾಯಕರವರಲ್ಲಿ "ಕುವೆಂಪು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ" ಎಂದಿರುವ ಹೆಸರನ್ನು 'ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ' ಎಂದು ಬದಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಂದಿದ್ದರಂತೆ. 'ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಗುರುವಿನ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ನನಸಾಗಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ತೀರಿಕೊಂಡರು' ಎಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನು

ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಬಾಲ್ಯದ ಮನೆ (ಕವಿ ಮನೆ)

ಕುಪ್ಪಳಿಯ ಕವಿಶೈಲದಲ್ಲಿನ ಕುವೆಂಪು ಸ್ಮಾರಕ

ನೋವಿನಿಂದ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ-ಪುಟ್ಟಯ್ಯನಾಯ್ಕರವರ ಮಗ ಅಲಿಗೆ ವಿವೇಕಾನಂದ ಅವರು.

'ಯಾರಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಬ್ಬ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪಿಯನ್ನು ಕರೆಸಿ ಇರುವ ಜಾಗವನ್ನು ಇರುವಂತೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ, ನೀವೆಲ್ಲಾ ತಿಳುವಳಿಕಸ್ಥರಿದ್ದಾಗಲೂ ಇಂಥ ಅಧ್ವಾನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರಿ' ಎಂದು ವಿವೇಕಾನಂದವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ರಸ್ತೆೀ ಇಷ್ಟೊಂದು ವೈಭವಕ್ಕೆ ಹೊರಟವರು ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ ಈ ಜಾಗವನ್ನು ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿ ಮನೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ರೂಪಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ನೀರಿಕ್ಷಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದ ನನಗೆ ಪೂರಾ ನಿರಾಸೆಯಾಗಿತ್ತು. (ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯನ್ನೇ ಅತಿ ರಂಗಿನ ಮನೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೂ ಮತ್ತು ಹಣದ ಹೊಳೆಯನ್ನೆ ಹರಿಸಿ ಕವಿಶೈಲದಲ್ಲಿ ಕೆ.ಟಿ. ಶಿವಪಸಾದರಂತಹ ಕಲಾವಿದರು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಗಳ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತೀವ್ರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇದ್ದರೂ)

'ಇಲ್ಲಿಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರೂ, ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾಸಕರು, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಜನ್ಮ ಸ್ಥಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳ ಅನುದಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನನ್ನು ನಾಮಕಾವಸ್ಥೆಗೆ ಸದಸ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೂ ಹೌದು. ಆದರೆ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ನಂತರ ಒಂದೂ ಸಭೆಯನ್ನೂ ಕರೆದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಅಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ವಿವೇಕಾನಂದ ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಹಿಂತಿರುಗಿ ಅದೇ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೇ ಹೊರಟೆ. ಅವೇ ಜೋಡಿ ಗುಡ್ಡಗಳ ತಟದಲ್ಲೇ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಆ ಗುಡ್ಡಗಳೀಗ ಮತ್ತಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಅಗಾಧವಾಗಿಯೂ ಕಂಡವು. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಅವು ತುಸು ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಸರಿದು ನಿಂತಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಎದುರಿಗಿನ ಗುಡ್ಡವು ತನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಬಗೆಸಿಕೊಂಡು ಕೆಂಪಗೆ ನಿಂತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಈ ಗುಡ್ಡಗಳು, ಕಟುಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರ ವಧೆಯಾಗಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಬೆಬ್ಬಳಿಸಿ ಸೆಟೆದು ನಿಂತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಕಂಡವು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ.

ವಾಪಾಸು ಬರುವಾಗ ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರ್‍ಯಾರೂ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಧ್ವನಿಯೇ ಎತ್ತದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡೆ. ಕುವೆಂಪುವಿಗಾಗಿ ಅಷ್ಟಾದರೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾಷಣವೇ ಆಗಿಹೋಗಿತ್ತಂತೆ ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು! ತ್ಯಾಗ ಎಂದು ವೈಭವೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಪರಿಹಾರದ ಮಾತೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! 'ನಮ್ಮ ತ್ಯಾಗವೇನು ಮಹಾ ದೊಡ್ಡದು ರಸ್ತೆಗಾಗಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ನಂತರ ತಮ್ಮತಮ್ಮೊಳಗೆ ಇವನೊಬ್ಬ ಇಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ನಮಗೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ತಾಪತ್ರಯವಾಯಿತು. ಯಾಕಾದರೂ ಇದೇ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿದನೊ!' ಎಂದೂ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಮ್ಮನವರ ಮಗಳು ಸೀತು ಸಿಕ್ಕಿದಳು. ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ಪೂರ್ತಿ ಅಂಗಳವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. 'ಅಂಗಳವನ್ನೇ

ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ, ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಬೇಕಿತ್ತು' ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, "ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಅಂಗಳವೇನು ಮಹಾಬಿಡಿ, ರಸ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿದೆಯಲ್ಲಾ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಕ್ಕಾದೆ. ಅವಳಿಗೇನು ಗೊತ್ತು ಪಾಪ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯನ ಅಥವಾ ಶಾಸಕನ ಮನೆಯಾಸ್ತಿಯೋ, ಅಂಗಳವೋ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಯೋಜನೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅವರುಗಳು ಪಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು! ಅಂಗಳವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಾರೆಯೇ?

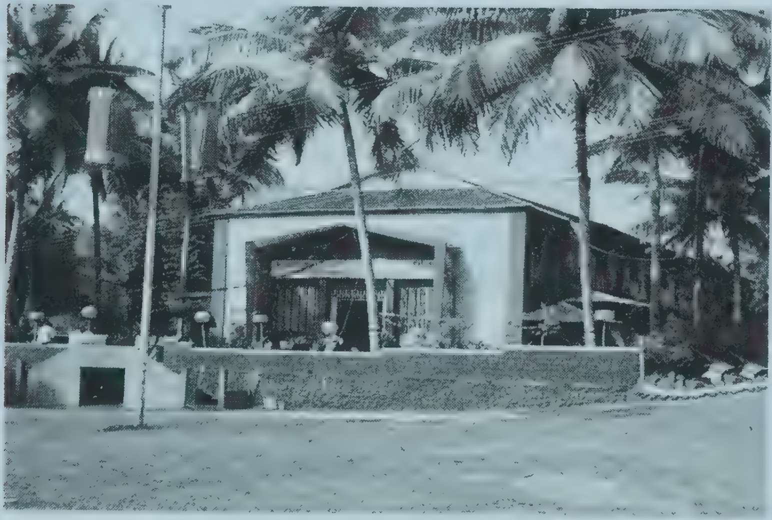
ನೆಹರು ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಲೊಪ್ಪದ ಜನರನ್ನು ಗದರಿಸಿ ವೇದಿಕೆ ಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ. "ನಾವು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಲು ಖುಷಿಯಿಂದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತಲೇ ಹೇಳಿ ನಂತರ ಯಾವ ಪರಿಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋದ ಸಹಸಾರು ಜನರು ನೆನಪಾದರು...

ತನ್ನ ಅಂಗಳದ ಮಹತ್ವವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಈಕೆಗೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಸೀತು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಇವತ್ತಿಗೂ ಭೂರಹಿತರಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರ ಮನೆಗಳ ತೋಟ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯು ಈ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗಿರುವಾಗ ಸೀತು ಈ ನಿಲುವೇ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಈ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿರಬಹುದೆಂದು ಆಮೇಲೆ ಹೊಳೆಯಿತು ನನಗೆ.

ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನೆನಪೂ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾದರು ಒಂದು ವಾಹನದ ಶಬ್ದವಾಡೊಡನೆ ಹೆದರಿ ಪಕ್ಕದ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿ ಓಡುತ್ತಿದ್ದುದರ ನೆನಪೂ, ಅದೇ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲೊಂದು ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಧೂಪದ ಮರವು ಒಂದು ರಾತಿಯ ಜಡಿಮಳೆಯಲ್ಲಿ ರೊಯ್ಯನೇ ಬಿದ್ದು ಮಲಗಿದ್ದ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಚ್ಚಿ ಏಳಿಸಿದ್ದ ಶಬ್ದವೂ ನೆನಪಾಯಿತು. ಆ ಮರ ಬಿದ್ದ ಘೋರ ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿಂದ ಮರಗಳನ್ನು ಲಟಲಟನೇ ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಬೀಳಿಸಿದ ಶಬ್ದದ ಕಠೋರತೆಗೂ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದವಳಿಗೆ ಈಗ ಬದಲಾದ ಯುಗದಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಆ 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಇತಿ_ಮಿತಿ'ಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ, 'ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಅಲೆಯುವುದ ಥರವಲ್ಲ' ಎಂಬ ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಅಮ್ಮ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತು ನಾನು ಬರುವುದನ್ನೆ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನೆನಪಾದೊಡನೆ ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳು ತಂತಾವೇ ಚುರುಕಾದುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದೆ. *

ಹೆಗ್ಗೋಡು; ಅರಳುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೂವು

–ಎನ್.ಎಂ. ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಹೆಗ್ಗಾಡು (ಹಿರಿದಾದ ಕಾಡು) ಎಂಬುದು ಆಡುಮಾತೇ ಹೆಗ್ಗೋಡು ಆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಹೆಗ್ಗೋಡು ಇದೆ. ನಾನೀಗ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಾಗರದ ಬಳಿಯ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ಬಗ್ಗೆ. ಕೆಲವು ಮಾಧ್ಯಮದವರು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹೇಳುವಂತೆ ಈ ಹೆಗ್ಗೋಡು ಕುಗ್ರಾಮವೇನಲ್ಲ. ಸಾಗರ–ಮಂಗಳೂರು ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಎರಡು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಅಂಚೆಕಚೇರಿ, ಫೋಟೋ ಸ್ಟುಡಿಯೋ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಟೋರ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೆಂಟರ್, ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ವ್ಯವಸಾಯ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆ. ಬಯಲುಸೀಮೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳು ತುಂಬಾ ಚಿಕ್ಕವು. ಬರೀ ಹೆಗ್ಗೋಡೊಂದನ್ನೇ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಮೇಲಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಂಡಿತಾ ಹೆಚ್ಚೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೇಡಲಸರ, ಹೊನ್ನೆಸರ, ಸಂಪೇಕೈ, ಭೀಮನಕೋಣೆ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳೆಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೆಗ್ಗೋಡು ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.

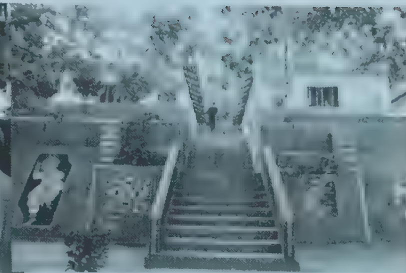
ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಬಿಡದೆ ಸುರಿಯುವ ಮಳೆಗಾಲ ಇಲ್ಲಿಯ ಆನಂದ ಮತ್ತು ಬೇಸರ ಎರಡೂ ಹೌದು ಇದನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ಮಳೆ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ನಿರಂತರ ಬಿಡದೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಅರ್ಧ ಮಳೆನೀರು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹರಿದು ವರದಾನದಿ ಮೂಲಕ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೆ ಇನ್ನರ್ಧ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಶರಾವತಿ ಮೂಲಕ ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಹೆಗ್ಗೋಡಿಗೆ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣ ನೀನಾಸಮ್ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ನೀನಾಸಮ್‌ನ ಹಿಂದಿನ ಶಕ್ತಿ ದಿ. ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರು. ಹೆಗ್ಗೋಡು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯವಾದದ್ದು ನೀನಾಸಮ್ ತಿರುಗಾಟದ ನಾಟಕಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರದಿಂದ. ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವುದು ನೀನಾಸಮ್ ನಾಟಕ ಶಾಲೆ (ರಂಗ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ) ರಂಗಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಹಿಂದಿರುಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮತ್ತು ತಿರುಗಾಟದ ನಾಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ರಂಗಚಳುವಳಿಯೊಂದು ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು.

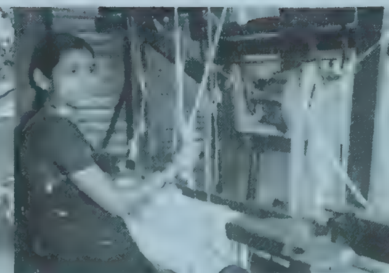
ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ಜಾತ್ರೆ ಇದ್ದಂತೆ. ನಾನಂತೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಮೊದಲು ಆರಂಭವಾದದ್ದು 'ಚಲನಚಿತ್ರ ರಸಗ್ರಹಣ ಶಿಬಿರ' ಎಂದು. ೧೫ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಉಪನ್ಯಾಸ, ಚರ್ಚೆಗಳೆಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗಿನ ಏಳು ದಿನಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸ್ಥಳೀಯರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಆಗಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಇದು ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮದ ಕಡೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಗರ ಒಲವು, ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರದ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೋಡದೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಚಿಂತನೆ ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಚಹಾ ಬಿಡುವು

ಚರಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯ

ಚರಕದಲ್ಲಿ ಮಗ್ಗದ ಕೆಲಸ

ಚರಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಆಮಂತ್ರಿಸಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಏನೆಂದರೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬಂದವರೇ ಬರುವುದರಿಂದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತಾನತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶಿಬಿರದ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಸಂಜೆಯ ಮನರಂಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಸ್ಥಳೀಯರಲ್ಲಿ ಮೇಲು ವರ್ಗದವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ (ಹವ್ಯಕರು) ಆಗಿರುವುದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ. ಅವರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಶಿಬಿರದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿರಲಿ ನಾಟಕಗಳೂ ಕೂಡ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು (ನೋಡಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ತಾನೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು) ದೂರವೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ನೀನಾಸಮ್‌ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ ಬಿಟ್ಟರೆ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಭಿನಯಿಸುವ ನಾಟಕಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ, ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಉಚಿತ ಪ್ರವೇಶವಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ತಪ್ಪದೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ ಕಳೆದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದ ತುಂಬಾ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ನೀನಾಸಮ್ ನಡೆಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಗಳು ಬೇರೆ ಸಂಘಟನೆಗಳಿಗೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವ 'ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ನೀನಾಸಮ್ ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಹೊರಗಿನ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂಬ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಆಶಯ ಇಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಶಃ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

೧೯೯೬ರಲ್ಲಿ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಚರಕ ಆಗಷ್ಟೆ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೃಷಿಯೇತರ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸದಾಶಯದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನ ಚರಕ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ಜಮೀನುದಾರರು ಇದು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುವ ಮೂಲಕ ವರ್ಗಸಂಘರ್ಷ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಎಡಪಂಥೀಯ ಹುನ್ನಾರವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಅವರ ಅನುಮಾನ ಸುಳ್ಳಾಗಿತ್ತು. ಚರಕಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳ ಮಕ್ಕಳೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನವರಾಗಿದ್ದು, ಕೂಲಿ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಲ್ಲ. ಚರಕ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸಬದುಕನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಗ್ಗದ ಬಟ್ಟೆ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ನೂಲಿನ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತು ಬಂದೆ. ಇದರಿಂದ 'ಅಂಬರ ಚಿತ್ತಾರ' ಎಂಬ ನನ್ನ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೂ ದಾರಿಯಾಯಿತಲ್ಲದೆ, ಚರಕದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ ವಿಭಾಗ ಹುಟ್ಟಲೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ದೇಸಿ ಅಂಗಡಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯೊಂದಿಗೆ ಚರಕದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿತು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೩೦೦ ರಿಂದ ೪೦೦ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡುವ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಚರಕ ಬೆಳೆಯಿತು. ಚರಕ ಪ್ರತೀವರ್ಷ ನಡೆಸುವ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಚರಕ ಉತ್ಸವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಬ್ಬದಂತಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಉತ್ಸವಗಳು ನಗರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬಟ್ಟೆ ನೇಯುವ, ಹೊಲಿಗೆ ಮಾಡುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ಸೆಮಿನಾರುಗಳನ್ನೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲರೆಂಬುದನ್ನು ಚರಕ ಉತ್ಸವ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಹೊನ್ನೇಸರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆರಂಭವಾಗಿರುವ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಆಶ್ರಮ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ಮಜಲು ಎನ್ನಬಹುದು. ಶ್ರಮಜೀವನದ ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯತೆ, ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಹೇಗೆ ಮುಖ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ 'ಗಾಂಧಿ ಶಾಲೆ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

ನೀನಾಸಮ್ ಮತ್ತು ಚರಕ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಂತಿದ್ದು, ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸುತ್ತ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸಬದುಕಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಬೌದ್ಧಿಕ ಅರಿವಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ದೈಹಿಕ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ. ಈ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೆಗ್ಗೋಡಿಗೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕೆಲವು ಲಾಭಗಳಾಗಿವೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ವಹಿವಾಟು ವೃದ್ಧಿಸಿದೆ, ಸಾಗಾಣಿಕಾ ವಾಹನಗಳು ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಹೆಗ್ಗೋಡಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ *ರಾಜಹಂಸ* ಬಸ್ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಅಂಗಡಿ, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಚುರುಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೂ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೆನ್ನಲು ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು? ಗಾಂಧೀಜಿ 'ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್'ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಪೊಲೀಸರು, ವಕೀಲರು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ (ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಖಾಯಿಲೆ ಬೀಳದವರಿಲ್ಲ) ದೂರ ಇಡುವಂತಿಲ್ಲ!

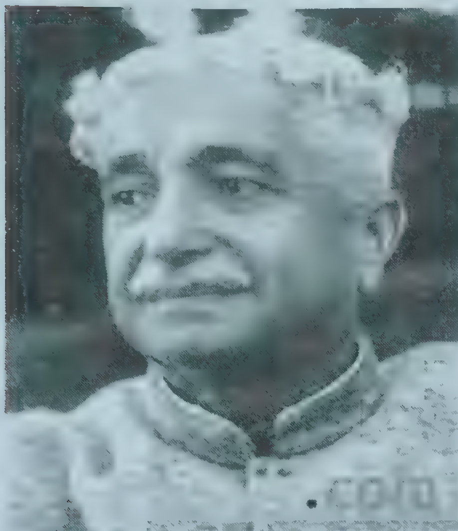
ಹೆಗ್ಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳಿವೆ. ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕಗಳಿಗಾಗಿ ರಂಗಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುವ 'ಕಿನ್ನರ ಮೇಳ' ಸಂಸ್ಥೆ ತನ್ನದೊಂದು ಸಣ್ಣ ಸಭಾಂಗಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಆಗಾಗ ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ನೀನಾಸಂ ರಂಗ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ಎಂ. ಗಣೇಶ್, ತಮ್ಮ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ 'ಜನಮನದಾಟ' ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕ ನಾಟಕ ತಂಡವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಸರಳ ರಂಗ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ರಂಗಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಗ್ಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾಟಕಗಳನ್ನೇ ನೋಡದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಇವತ್ತಿಗೂ ಹೆಗ್ಗೋಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ದುಡಿವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವಿಗಳಾದ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರು, ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗುಮಾನಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ಈ ಜನ ತೇಜಸ್ವಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪಾತ್ರಗಳಂತಿರುವವರು ಅಥವಾ ಮಹಾದೇವ ಅವರ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾರ ಜಪ್ತಿಗೂ ಸಿಗದ ನವಿಲುಗಳು. ಹಾಗೆಂದು ಹೆಗ್ಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅಜೀರ್ಣವಾಗಿದೆ ಅಂತಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಕೆಲಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಅದರದ್ದೇ ಆದ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿದ್ದು ಉಳಿದಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿನ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವುದರಿಂದ ಹೆಗ್ಗೋಡು ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಂತೆ ತಾನೂ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿರುವುದಂತೂ ನಿಜ.

ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಹೀಗೇ ಇರುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ನಗರಗಳು ಈ ಪರಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನೊ! *

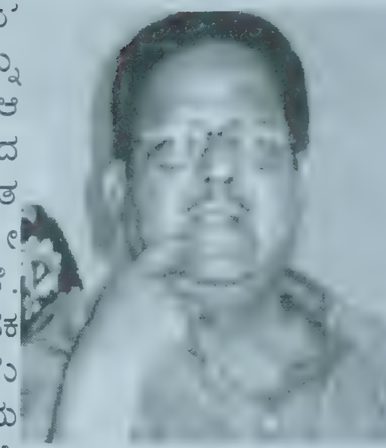
ಇರಲಿ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೊಂದಿಷ್ಟು ಇಂಬು, ಪುರುಸೊತ್ತು...

–ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿ

ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮಾಜವು ಕಾವ್ಯದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ, ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ಅಪ್ಪಟ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದ ಗ್ರೀಕ್ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಪ್ಲೇಟೋನಿಗೆ ಆದರ್ಶ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲ ಭಾವಾವೇಶ, ಅತಾರ್ಕಿಕ ನಡವಳಿಕೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೂರವಿಟ್ಟು ವಿವೇಕದಿಂದ ಬದುಕುವ ಸತ್–ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾವ್ಯ ನಾಟಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಯುಗದ ವಾರಸುದಾರನಾದ ಪ್ಲೇಟೋ ತನ್ನ ಆದರ್ಶ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾದಿಸಿದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕವಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಆದರ್ಶ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಬರೆದ. ಅವನ ತತ್ವಚಿಂತನೆಯ ಬರಹ ಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣವೆನ್ನುವ ನಿಬಿಡವಾದ, ಅಪಾರ ಸೂಚಕ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ರೂಪಕಗಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಮನುಷ್ಯರು rational ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ಲೇಟೋನಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಯ ಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಗಳಾದ (ಅಥವಾ ಗ್ರೀಕ್ ಪುರಾಣ ಕತೆಗಳಿಂದ ಪುನರ್‌ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ) ಈಡಿಪಸ್, ಯುಕಾಸ್ತಾ ಇವರ ದುರಂತಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಹುಲುಮಾನವರೇ ಆದ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳು ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇಡೀ ನಾಗರೀಕ ಗ್ರೀಕ್ ಸಮುದಾಯ ಅತ್ಯಂತ irrational ಆಗಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಶೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವುದು ಆಘಾತಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಂಡಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಧೀಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಆದರ್ಶ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟಬಹುದೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಮನುಷ್ಯರು ದೇವರುಗಳಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗದ ಅಸಂಗತ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಸುಖಿಯೆಂದು ಕರೆಯಬೇಡಿ' ಎನ್ನುವ ಈಸ್ಕಿಲಸ್, ಸೋಫೋಕ್ಲೀಸ್‌ನಂಥ ಕವಿ–ನಾಟಕಕಾರರು ಅತಾರ್ಕಿಕತೆಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯಾಗಿ ಕಂಡಿರಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, rationality ವಿವೇಕ, ಸಮನ್ವಯ ಇವುಗಳ ಸಂಕೇತವಾದ apollonian ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಭಾವಾವೇಶ, ಲೈಂಗಿಕತೆ, ಮೈಮರೆವು ಇವುಗಳ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದ್ದ Dionysian ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಮಧ್ಯದ ಸಂಘರ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ಗ್ರೀಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೇ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸಲು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾವ್ಯದ ನೆಲೆಗಳು ಬುದ್ಧಿ, ವೈಚಾರಿಕತೆಗಳ ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಬಾರದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಪ್ಲೇಟೋ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ವ್ಯಂಗ್ಯವೆಂದರೆ ಪ್ಲೇಟೋ ತನ್ನ ಆದರ್ಶ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದ – ರಾಜ್ಯದ ನಾಯಕರುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸ್ತುತಿಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ!

ಪ್ಲೇಟೋನ ಆದರ್ಶ ರಾಜ್ಯ ನಿಯಮ ಶಿಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಓಲೈಸುವಂಥದು. ಜೋಸೆಫ್ ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಸಮಾನತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ವತಃ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಾವೋ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳನ್ನು ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಹಂದಿ ದೊಡ್ಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯಲು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾವಾವೇಶ, ಅರಾಜಕತೆ, ಹಿಂಸೆ, ದುಃಖ ಇವುಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿಬಿಡುವಂಥ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು, ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳು ಆ ಕಾಲದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದ ಕ್ರೂರ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ಅದ್ಭುತ ರೂಪಕಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ನಿಜವಾದ ಕಾವ್ಯಕ್ಕಿರುವ ವಿದ್ರೋಹಕ ಗುಣವನ್ನು ಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ಸಂಶಯದಿಂದ ನೋಡಿ, ಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲಕ ಅದುಮಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿವೆ.

ಪ್ರಾಯಶಃ ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕುಲದವನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ (ಹಾಗೆ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಭುಗಳು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು) ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಳಿದಾಸನಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಭು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ದುಷ್ಯಂತ–ಶಕುಂತಲೆಯರ ಪ್ರೀತಿ ದಾಂಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಖಾಂತ್ಯ ಕಂಡು ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದುದನ್ನು ವಿಜೃಂಭಿಸುವ ನಾಟಕವೊಂದನ್ನು. ದುಷ್ಯಂತ–ಶಕುಂತಲೆಯರ ಬಗೆಗಿನ ಐತಿಹ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ದುಷ್ಯಂತ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಮರೆತದ್ದು ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಗೆ ಕಷ್ಟದ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಂಗುರದ ನೆಪವನ್ನು ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆದರೆ, ಮುಖ್ಯವೆಂದರೆ ನಾಟಕವು ದುಷ್ಯಂತನು ಕಾಮಪ್ರವೀಣ ಅನುಭವಸ್ಥ ವಿಟನು, ತನ್ನ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಒಂದು 'ಅನಾಘ್ರಾಣಿತ ಪುಷ್ಪ'ವನ್ನು ಸೇರಿಸಹೊರಟವನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶಕುಂತಲೆಯ ಕಾಲಿಗೆ ಎರಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿದರೂ ಶಕುಂತಲೆಯ ದುಃಖ ಅಪರಿಹಾರ್ಯವೇ ಆಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕೆ.ವಿ.ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಕ್ರಮಣ, ಬಳಸಿ ಎಸೆಯುವ ಆಸೆಬುರುಕ ಅರಮನೆ ನಾಗರೀಕತೆಗಳು ಮರ, ಗಿಡ, ಹಕ್ಕಿ, ಪ್ರಾಣಿ ಮನುಷ್ಯರು ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಆಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತೊತ್ತಳತುಳಿದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಟಕವು ತನ್ನ ಅಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯ ದುಃಖವನ್ನು ಶಕುಂತಲೆಯ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಹಿಂದಿ ನಾಟಕಕಾರ ಮೋಹನ್ ರಾಕೇಶ್ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಳಿದಾಸನು ನಗರ–ಅರಮನೆ, ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಮಹಾಕವಿಯಾಗಿ ತಾನು ಮರೆತುಹೋದ ಪ್ರೇಯಸಿಯನ್ನು ಶಕುಂತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡನೇ?

ದೊರೆ ದುಷ್ಯಂತ, ಮಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸ, ಕಾಳಿದಾಸನ ಪ್ರಭು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮರೆತ ಶಕುಂತಲೆಯರೆಂದರೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಮಣ್ಣುಗೂಡಿಸಿಬಿಟ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು, ಆಕ್ರಮಣವೇ ಗೊತ್ತಿರದ ಜನಸಮುದಾಯಗಳು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮರ್ಥನೆ ಕೊಡುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೇಕಿತ್ತು. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಡಿತು ಕೂಡ. ಆದರೆ, ಒಳಗೇ ಎಲ್ಲೋ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಢವಾದ ಅತೃಪ್ತಿ. ಮರೆತುಹೋದ ಮನುಷ್ಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಳಕಳಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಬಯಸುವ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯುವ ಪಂಪ ಯಾರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳ ಪ್ರಭುಗಳ ಸಣ್ಣತನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಜಸತ್ತೆಯಷ್ಟೇ ಪ್ರಬಲವಾದ, ಬಲಾಢ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಧರ್ಮವು ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಬರೆದ ಪಂಪ 'ಭ್ರಮರಿ'ಯಾದ ಅಧಿಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಭರತನ ಪೊಳ್ಳು ಹಮ್ಮಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಎಂದೂ ಒಳಬಂಡಾಯದ ನೆಲೆಯಾಗಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಬಹುಪಾಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಶಾಮೀಲಾಗಿ ನಡುವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಮಧ್ಯಮ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯವದು. ಇಂದಿಗೂ ಇದು ಇಜವೇ ಆಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜಗಳ ಕ್ರೂರವಾದ ಮೇಲಾಟಗಳನ್ನು, ಅಧಿಕಾರದ ಹಿಂಸೆಯುನ್ನು, ಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ವಿರಳ. 'ನೆಲನಾಳ್ವನ ಹೆಣವ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಲ್ಲ'ವೆನ್ನುವ ಬಸವಣ್ಣ, 'ನಿರಂಕುಶಮತಿಗಳಾಗಿ' ಎಂದ ಕುವೆಂಪು ಇಂಥ ಒಂದೆರಡು ಗಟ್ಟಿ ದನಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಬಂದಿವೆ. ಕಳೆದ ಸರಿಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಕಂಡ ಮಹಾನ್ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು, ಉತ್ಪಾತಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಿಮರ್ಶೆಯು ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತರಷ್ಟು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಗೊಡ್ಡು ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿರುವದರಿಂದಾಗಿ, ಅದ್ಭುತ ಕೃತಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎನ್ನುವ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆಯೆಂದು ಬರೆಯುವ, ಹಲವಾರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನು ವಿನಾಕಾರಣ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆದರಿಸುವ ಗಣ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರ ಅಗ್ರಹಾರವೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅಗ್ರಹಾರದ ಆಚೆಗೆ ನಿಂತು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ವಾಚ್ಯವಾಗಿರಲೇಬೇಕು, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರಬಾರದು, ಅದು ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿರದೇ ಇರುವುದು ಅದರ ರಾಜಕೀಯ ಬದ್ಧತೆಯ ಏಕಮಾತ್ರ ಲಕ್ಷಣವೆಂದೂ; ಹಾಗೆಂದು ಒಪ್ಪದೇ ಇರುವವರು ನಿತ್ಯನಾರಕಿಗಳೆಂದು ಮೂದಲಿಸುವ ಶಾಶ್ವತ ಪಡ್ಡೆಗಳಾದ ಬಂಡಾಯಗಾರರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮಧ್ಯೆಯೇ ಮನುಷ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಅವರ ಬದುಕನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿ ಅಸಹ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಢವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಬರೆಯುತ್ತ, ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇವುಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣ ರೂಪಕಗಳಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದೆಂದರೆ "ಹೆಣಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವವನ್ನು ಹುಡುಕಿದಂತೆ".

ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಲ ಬಂದಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಏಕೀಕರಣ ಚಳುವಳಿಯ ಹಿಂದಿದ್ದ ಆದರ್ಶಗಳಿಂದ. ವಾಸ್ತವ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಣ ಚಳುವಳಿಯು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಎರಡು ಬಲಾಢ್ಯ ಜಾತಿಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ನಡೆಸಿದ ಪೈಪೋಟಿಯ ಮಧ್ಯೆ ಉಸಿರಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ನೆಹರು ವಿರೋಧದ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆದ ಆಧುನಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ರಾಜೀಕಬೂಲಿಯಿಂದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಭಿನ್ನವಾಗಿಯೇ ಕಂಡವು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡತ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು, ದಲಿತರನ್ನು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗೇ ಇಟ್ಟಿತು. ಜಾತಿ ವರ್ಗಗಳ ನಡುವಣ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಪಾಟು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲು ಕನ್ನಡತ್ವವು ಒಂದು ಸಾಧನವೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಬೇಂದ್ರೆ, ಕುವೆಂಪು, ಕಾರಂತರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯೆನ್ನುವ ಬೃಹತ್ ಕಥನಗಳ ಬದಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕನ್ನಡತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾವುಕವಾಗಿ ಬರೆದರೂ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜಗಳ ದ್ವಂದ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದರು. ಕುವೆಂಪು ಕಥನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪೀಂಚಲು, ನಾಯಿಗುತ್ತಿ, ತಿಮ್ಮಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಂದಾಚೆಗೆ ಹೊರಬಂದು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದು ಈಗಲೂ ಪವಾಡ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಭಾವಾವೇಶದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವು ಪ್ರಾಯಶಃ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಆದರ್ಶದ ಅಮೂರ್ತಗಳನ್ನು. ಆದರೆ ಕುವೆಂಪು ಕಾರಂತರು ಕನ್ನಡ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಲೆನಾಡು, ಸುಬ್ಬಮ್ಮ, ಸೀತೆ, ಸರೋತಿ, ಪಾರೋತಿಯರು, ಚೋಮ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಲಿಂಗತ್ವ ಜಾತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ತಂದರು.

ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಏಕಲವ್ಯ, ಜಲಗಾರ, ಶಂಭೂಕ, ಇವರೆಲ್ಲ ಯುಗದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಾದರು; ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣದಂತೆ.

ಹಿನ್ನೋಟದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ ಅನೇಕ ಸ್ವೀಕೃತ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು, ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದವರು ಕುವೆಂಪು ಅವರೇ. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪ್ರಧಾನ ಧಾರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದ್ದ ಏಕಶಿಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಶೂದ್ರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ, ಕೆಳಗಣ ಅನೇಕ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ ನೋಡುವ ಕಣ್ಣಾಗಿ ಆಗಿಯಾದರೂ ಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಗ್ನಗೊಳಿಸಿದರು. ಜಾತಿ, ವರ್ಗ ಶೋಷಣೆ ಇವುಗಳಿಂದಾದ ಬಿರುಕುಗಳನ್ನು 'ಸಾಹಿತ್ಯ' 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಮುಂತಾದ ಸರಳ ಸಮನ್ವಯದ ಭೋಳೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಲಾಗದು ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಅವರು ತಂದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಎರಡು ಮಹಾಕಾದಂಬರಿಗಳು ವಿಘಟನೆಯ ಕಥನಗಳೇ. ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿಯ ಉಪಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನಿದ್ದಾನೆ; ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವೆರಡೂ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಎರಡು ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ ಹೊಸ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅದು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇಂದಿಗೂ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ನುಡಿಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕನ್ನಡದ ದಲಿತ ಬರಹ ಈ ನುಡಿಗಟ್ಟಿನ ಆವರಣದ ಒಳಗೆಯೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಹೊಸ ಲೋಕಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಹಾಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ಮಧ್ಯಮ ದನಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ.

ಈ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ೮೦ರ ದಶಕದಿಂದೀಚೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬದ್ಧತೆ, ಅದು ತರಬಹುದಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗೆಗಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಅಸಂಗತವೆನಿಸುವಷ್ಟು ಅವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿವೆ. ನಾವು ಬಯಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೋ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೋ ರಾಜಕೀಯ activismಗೆ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯವೋ ಎನ್ನುವುದೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೊರತಾಗಿ ಅದು ಇನ್ನೆಲ್ಲವೂ ಆಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಅಗಾಧವಾದ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು intuitive ಆಗಿ ಗುರುತಿಸುವ, ಅನುಭವಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು ಈಗ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ನುಡಿಗಟ್ಟೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ, ಕಾವ್ಯಕ್ಕೊಂದಿಷ್ಟು ಇಂಬು ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಹೊರಟರೆ ನವ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ aesthetic ನೆಲೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃತಿಯ ಓದು, ವಿಮರ್ಶೆ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೇ ಈಗ ಪುರುಸೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲದಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಗಬೇಕೆನ್ನುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ. ಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಸಾಬೀತುಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎನ್ನುವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಆತಂಕವಾಗಿದೆ. *

ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ: ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

-ರೂಪ ಹಾಸನ

ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರೇರಣಾ ವಿಕಾಸ ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆಸುವ ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಶೇಷಗಳು, ವೈರುಧ್ಯಗಳೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಈಗ್ಗೆ ೩-೪ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಜನರಲ್ಲೂ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿದೆ ಎನಿಸಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗಲೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಸಂದೇಹ ಕಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುವ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕುಸಿದಿರುವಾಗ, ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅನುಮಾನದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಅಡ್ಡಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ತಿಳಿದದ್ದು.... ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವವರು ಬಡ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ತಳಸಮುದಾಯದ ಮಕ್ಕಳು! ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲದೇ, ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಲಿಂಗ ಭೇದವಿಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗೇ ಬರುತ್ತಾರಷ್ಟೇ. ಆಯ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಳ್ಳವರು ಬಯಸುವುದು ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನೇ. ಅದರಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಇದ್ದರೆ, ಬಡತನವಿದ್ದರೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಾದರೂ ಗಂಡನ್ನು ಕಾನ್ವೆಂಟ್ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ! ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ದುರ್ಬಲರು, ಶೋಷಿತರು ಹೇಗೆ ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಷ್ಟೇ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತ ಎರಡು ದಶಕಗಳ ನಂತರ ಹುಟ್ಟಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭೇದವಿಲ್ಲದೇ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿರುತ್ತಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ ನನ್ನಂತವರಿಗೆ, ಕಳೆದೆರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ವೇಗದ ಬದಲಾವಣೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಏನಾಗಿ ಹೋಯ್ತು? ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಅಸಮಾನತೆಯೇ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಯಾಕೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ? ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಸರಿಪಡಿಸುವುದು? ಸರಿಪಡಿಸುವವರಾರು? ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸುವುದು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕಾಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಮ ಸಮಾಜವೆಂಬ ಬಂಗಲೆಯ ಅಡಿಪಾಯವಾದ, ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂಬುದೇ ಒಂದು ಆದರ್ಶದ ಸ್ಥಿತಿ ಇರಬಹುದೇ? ಅದನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉಳ್ಳ ಅಮೆರಿಕಾ, ಕ್ಯೂಬಾ, ಚೈನಾ, ರಷ್ಯಾ, ಬ್ರಿಟನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕಣ್ಣೆದುರಿಗಿವೆಯಲ್ಲಾ? ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲೇಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ? ಇಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲವೇ? - ಚರಿತ್ರೆಯ ಗರ್ಭವನ್ನು ಬಗೆಯುತ್ತಾ ಹೊರಟರೆ, ಅಸಹನೀಯ ಸತ್ಯಗಳು ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ನಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ದೇಶದ ವಿವಿಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ೩೦೦೦ ಕೇಸುಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಂಘರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲ ಆಶಯವಾದ ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ತಾರತಮ್ಯರಹಿತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಾ, ಇವುಗಳನ್ನೇ ಒಡೆದು ದೊಡ್ಡ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದೇ ದುರಂತ. ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಇಂದು ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ದಟ್ಟವಾದ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ, ಅಸಮಾನತೆಯೇ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ದೇಶ, ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರವಾದರೂ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೀರಲು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಶಕ್ತ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ...

ಸಮಾನ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ೧೯೬೪-೬೬ರ ಕೊಥಾರಿ ಆಯೋಗ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಶಯದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವ ದೊಡ್ಡ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡಿತ್ತು. ಸಮಾನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಭದ್ರ ತಳಪಾಯವಾಗುವುದಲ್ಲದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಆಶಯವಿತ್ತು. ಅದು ಸಾಕಾರವಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿಯೂ ಮಹತ್ತರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಜಾತಿ, ಮತ, ಲಿಂಗ, ಆರ್ಥಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಆಶಯವಿತ್ತು. ನೆರೆಹೊರೆ ಶಾಲಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ ಭೇದವಿಲ್ಲದೇ, ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಚಿತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳೂ ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂಥಾ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದವರೆಗೆ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇವು ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹಾ ಆಶಯಗಳೇ.

ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಪವರ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪಾಠ

ಈ ಕೊಠಾರಿ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ ಸಮಾನ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ೧೯೬೮, ೧೯೮೬ ಮತ್ತು ೧೯೯೨ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳು ಭರವಸೆಯನ್ನೇನೋ ನೀಡಿದವು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಉನ್ನತ ಕನಸಿನ ಸಾಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನದ ಶೇಕಡ ೬ರಷ್ಟನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಠಾರಿ ಆಯೋಗ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೂ, ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಶೇಕಡ ೩ರ ಮೀಸಲನ್ನೂ ಮೀರಿಲ್ಲದಿರುವುದು ನಮ್ಮ 'ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯಲ್ಲಿನ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗೆಗಿನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನೂ, ಆಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕನಸುಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದಲ್ಲವೇ? ಆಳುವ ವರ್ಗವಾಗಲೀ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯಾಗಲೀ ಕೊಠಾರಿ ಆಯೋಗದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಅರಿತರೂ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನೇ ಉಂಡುಡುವ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಪೀಡಿತ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಅದನ್ನು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೇ ಪಕ್ಕಕ್ಕಿಟ್ಟವೋ? ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಯ್ತು.

೧೯೮೬ರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತ ಸರ್ಕಾರ, ಈ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಜಾರಿಯಾಗದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಆಚಾರ್ಯ ರಾಮಮೂರ್ತಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಅದು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವುದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಅಸಹನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಗುಣಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕೆನಿಸಿದ ಪೋಷಕರು ತಮಗೆ ಬೇಕೆನಿಸಿದ ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಾತಿ-ಮತಗಳ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆಯಾದರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವಿನ ವರ್ಗ ತಾರತಮ್ಯ, ಹಾಗೂ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅಗಾಧವಾಗಿದೆ. ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬುದು ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತೊಡೆಯುವಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅದು ಹೇರಿಕೆಯಾಗದೇ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಸರಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ಕಾನೂನಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅಸಮಾನತೆಯ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯೇ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿ ದೇಶವೆಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಬೇಕು?

ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ ಇದೂ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮಾರಕ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವೇ ಒಂದು ಸೀಮಿತ ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಿ ಸೈನಿಕ ಶಾಲೆ, ನವೋದಯ ವಿದ್ಯಾಶಾಲೆ, ಕೇಂದ್ರೀಯಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದೇ ಸಂವಿಧಾನ ವಿರೋಧಿ ನಿಲುವು ಎಂದು ಸಮಿತಿ ಆರೋಪಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸ್ತವಾಂಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಲೇ ಐಕ್ಯತೆಯ ಆಶಯವನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲೇ ಇರುವ ಅಪಾರ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೆಡೆಗೆ ನಾವಿಂದು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೇ ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ಗಳು ದುಬಾರಿ ವಂತಿಗೆ, ಶುಲ್ಕ ಪಡೆದು ಉತ್ತಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದು, ಆ ಮಟ್ಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಸೋತಿದ್ದು, ಖಾಸಗಿಗೆ ಕಡಿವಾಣವಿಲ್ಲದ 'ಸರ್ಕಾರಿ ನುಸುಳುಗಳು' ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗಿವೆ. ಖಾಸಗಿ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈ ೧೫-೨೦ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವರು-ಇಲ್ಲದವರ ಮಧ್ಯೆ ಬೃಹತ್ ಕಂದಕ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಸಂವಿಧಾನದ ೩೫೦[ಎ] ಕಲಂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದವರೆಗಾದರೂ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ೨೦೦೯ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ ಕೂಡ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ೨೯[ಎ]ಕಲಂ ಮಗುವಿನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೇರುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ನಿಜವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಗು ತನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಒತ್ತನ್ನು ನೀಡದಿರುವುದರ ಹಿಂದೆಯೂ ಹುನ್ನಾರಗಳಿವೆಯೇನೋ?

ಜಾಗತೀಕರಣದ ದಾಳಿಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ಜಾನಪದೀಯ ಸತ್ವ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಧುನಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ನೆಪ ಹೇಳಿ ನಾವೂ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆ ಕಲಿಕೆಯೆಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೂ ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಆಯ್ಕೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪೋಷಕರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೆಡೆಗಿನ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ೧೯ವರ್ಷದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿವಾದವನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ತೊಡಕುಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಂವಿಧಾನ ಪೀಠವೇ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ತೀರ್ಪು ಮಾತೃಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪರವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಬದಲಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವ ಪ್ರಭುಗಳಿಗೆ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ್ದು, ಆಡಳಿತ 'ಯಂತ್ರದ ವೈಫಲ್ಯ, ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ತೀರ್ಪುಗಳು, ಜನರ ನಿರಾಸಕ್ತಿ ಕಾರಣವಿರಬಹುದೇ?

ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ರೂಪಿತವಾದ ೨೦೦೯ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ್ದೆಂದರೆ, ಇದು 'ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ' ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯ್ದೆಯೇ ಹೊರತು 'ಸಮಾನ' ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲ! ಶೇಕಡಾ ೨೫ರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮೀಸಲಾತಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಮೀಸಲಾತಿಯೇ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನೂ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವವರಾರು? ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲೆಯೆಂಬ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿರುವ ಖಾಸಗಿಯವರು ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಖಾಸಗಿಯವರೇ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯೇನು? ಖಾಸಗಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವೊಂದೇ ಅಂತಿಮ ಮದ್ದಾಗಬೇಕಾಗುವುದು.

'ಮಾತೃಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡೇ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯಲ್ಲದೇ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿಯಲ್ಲದೇ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯೋಜಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ-ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೀತಿಯಡಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ೬ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ೧೪ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಕೇಂದ್ರಿತ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ನೆರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ನೀಡಬೇಕು. ಸಂವಿಧಾನದ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರಬೇಕು. ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಏಕರೂಪ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದ್ವಂದ್ವವೇರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಹೇಳಿ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಮೂಡಿಸಬೇಕು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಖ್ಯಾತ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞ ಅನಿಲ್ ಸದ್ಗೋಪಾಲ್. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನೆರೆಹೊರೆ ಶಾಲಾ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ. ಸುತ್ತಲಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಿಯಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಇದರಿಂದ ಹೊರಗಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವೃದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುವುದು ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ. ಇದನ್ನು ಗುರಿಯೆಡೆಗಿನ ಪಯಣವಾಗಿಸಿ, ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ನಂಬುಗೆ.

ಆದರೆ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣ? ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವ ಪ್ರಭುಗಳಿಗೆ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ್ದು, ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದ ವೈಫಲ್ಯ, ಪ್ರಜೆಗಳ ನಿರಾಸಕ್ತಿ ಕಾರಣವಿರಬಹುದೇ?

*

೩೯ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ತಾನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂಸೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮ ಮನುಷ್ಯನ ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಅಪರಿಚಿತ. ಬೌದ್ಧಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಂಡು ಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ಅರಿವು ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾಗವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಒಂದು ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳ ನಡುವೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಾಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೇ ಈ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಸೆಲೆ. ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ತನ್ನದಲ್ಲದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು, ತನ್ನದಲ್ಲದ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು, ತನ್ನದಲ್ಲದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ

ಂದು ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದೊದಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದ ಮನಸ್ಸು ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನೂ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತನ್ನದಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಎದುರಿಸಿದಾಗ ಹುಟ್ಟುವ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ಅದಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡು ಗೌರವಿಸುವ ಮನೋಧರ್ಮ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಪರ್ಯಂತ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಈ ಮನೋಧರ್ಮ ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೆಲವಾದರೂ ಸೃಜನಶೀಲ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ನೀತಿಕಥೆಗಳು, ಜೀವನ ಪ್ರಸಂಗದ ಸ್ಮೃತಿಗಳು, ಜಾನಪದ – ಹೀಗೆ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಿಂಸೆಯಿಂದಲೇ ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಸು ಇಂತಹ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಪಳಗಿ ಅಹಿಂಸೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ಬದುಕಿ ಬಂದ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ತನ್ನದಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಬದುಕು, ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಹೀಗೆ ಏಕರೂಪ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ವಿಕಾಸವಾದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನದಲ್ಲದ ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಹಿಸುವ-ಗೌರವಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ತನ್ನದಲ್ಲದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಎದುರಾದಾಗ ಅದು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆಂದೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಆಗಂತುಕವಾದದ್ದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಚಿರಪರಿಚಿತವಾದ ನಿವಾರಣೋಪಾಯ ಎಂದರೆ ಅದು ಹಿಂಸೆ.

ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸೆಯ ದೊಡ್ಡ ಇತಿಹಾಸವೇ ಇದೆ. ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಧರ್ಮದ ಮೂಲಸ್ತಂಭವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಜೈನಧರ್ಮ ಅಂಕುರವಾಯಿತು. ಎಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಸೆಗೆ ಹೊರತಾದ ಒಂದು ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಇದೇ ಮನೋಧರ್ಮ ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಾಢವಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಇದನ್ನೇ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಅಹಿಂಸೆ ಕೇವಲ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಕಡೆದು ತೆಗೆದ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದ್ದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಹಿಂಸೆ ಹುಟ್ಟುವುದು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಬುದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸುವು ದರಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಲು ಅದು ಬುದ್ಧಿಗೆ ಎಟುಕುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ನಡುವೆ ಪಳಗಬೇಕು, ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತಗಳು ಅಹಿಂಸೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು, ತನ್ನದಲ್ಲಧ್ದನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಒಂದು ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಆಗಂತುಕವಾದದ್ದೆಲ್ಲವೂ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಅಹಿಂಸೆ ಸಮೂಹ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾಗವಾಗಬಹುದು.

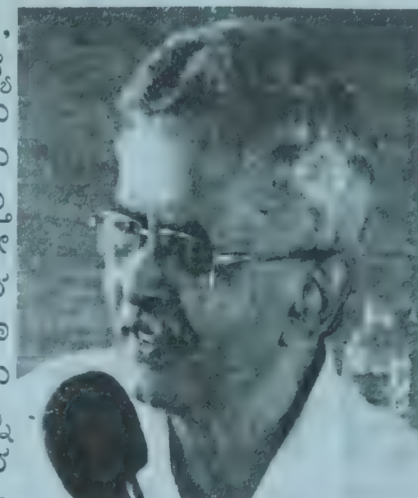
ಚೀನಾದೇಶದ ಚಿಂತಕರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ರಾಮಚಂದ್ರ ಗುಹ ಅವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಟಿಬೆಟ್ಟನ್ನು ಅದರ ಪಾಡಿಗೆ ಅದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ದೇಶ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ 'ಜನ' ಗಳ ಸಮೂಹವಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ 'ವ್ಯಕ್ತಿ'ಗಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಾದಿಸಿದರಂತೆ. ಇದೊಂದು ಅತ್ಯಂತ ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಏಕರೂಪ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಇಡೀಜಗತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತೀಕರಣವೇ ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗಿರುವ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಆತಂಕ. ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಜನರ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನೆ ಬಂಡವಾಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳು ವಿಚಾರ್ ಕೈಗೆಟುಕದಂತಹ ಆಳದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮನುಕುಲದ ಅಳಿವು-ಉಳಿವು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದೆ.

*

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಇಂದಿನ ಸವಾಲುಗಳು

–ಡಾ. ಎಚ್.ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್

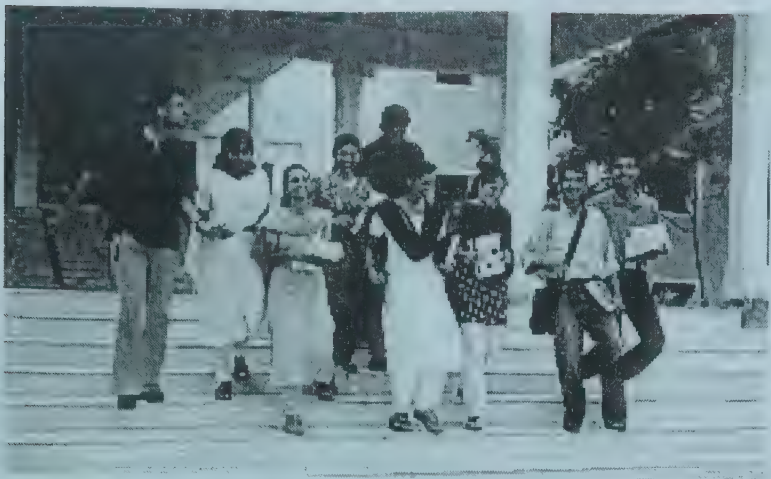

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಮಾಮೂಲಾದ ಗೊಣಗಾಟ ಮತ್ತು ತುಟಿ ಮರುಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಅವು ನಿಮಗೂ ತಿಳಿದಿರುತ್ತವೆ. ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಇರಲಿ, ಅಥವಾ ಅಂತಹುದೇ ಬೇರೊಂದು ಸಂಗತಿಯಿರಲಿ, ಅವು ಸಮಾಜದ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದೊಂದಿಗೆ ತಳುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಗಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಜಾತಿಪ್ರಭುತ್ವಗಳನ್ನು ಸಲಹುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಹಜವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯೂ ಅದು ತನಗಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಕೊಡಬಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು ಬಲಿಷ್ಠರ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದುದೆಲ್ಲ ಬುರುಗು ಮಾತು. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದುದನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಏಜೆಂಟ್ ಆಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದುಡಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ, ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ನಮಗೆ ದತ್ತವಾದ ಲಿಬರಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ನಿನ ಒತ್ತಾಯಗಳನ್ನು ಮೇಲು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖಕ್ಕೂ ಮುಖವಾಡಕ್ಕೂ ಅಂತರ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವಿಕಗಳ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ, ಶುದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಕೂಡ ಅನುಭವಿಸಿರುವ ಹಿನ್ನಡೆಯು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಬದಲಾಗಿ 'ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮೆಂಟ್'.ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವ್ಯಾಪಾರಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಗೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಮಹತ್ವ ದೊರೆತಿರುವುದು ಇದರ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕಲಿಕೆಗಳ ಮೂಲ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಇರುವುದು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ.

ಇಡೀ ದೇಶವು ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿಯ ಸಂಗಡವೇ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಇಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಗುಮಾಡಲು ಬಹಳ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಇರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಶಯಗಳು, ವಿಧಾನಗಳು, ಉಪಕರಣಗಳು, ವಸ್ತು ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನೆಹರೂರವರು ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ, ಆ ಕಾಲದ ಚಿಂತಕರು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆಂದು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಓದುವವರು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೇಲು ವರ್ಗಗಳವರು ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲಿಕ ಜಾತಿಗಳವರೋ ಆಗಿದ್ದರು. ಅನಂತರದ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದವು. ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ದಂಧೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಇತರ ದೇಶಗಳ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಇಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ತಂದೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಿರಿಯರ ಮೂಲಕ ಕುಲಕಸುಬನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಒಂದು ಬಗೆ. ಗ್ರಾಮಕೇಂದ್ರಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕುಂಬಾರ, ಮೂವರು ನೇಕಾರರು ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದಾಗ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆವವರವರ ಕಸುಬಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಓದು ಬರಹಗಳು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂಥ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವು ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ, ಅದರ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗುರು–ಹಲವು ಶಿಷ್ಯರು ಎಂಬ ಸಮೀಕರಣ ಇತ್ತು. ಗುರುವಿನ ಪರಮಾಧಿಕಾರದ ಈ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದಂತಹ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ನೋಡಬಹುದು. ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಲಿತವರಿಗೂ ಗುರುಮುಖೇನ ಕಲಿತವರಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಕೆಲವು ಸತ್ಯಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಏಕಲವ್ಯ, ಕರ್ಣರಂತಹ ದುರಂತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಆದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂಗೀತಕಾರರು ಹಿಂದೂ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಲಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯೂ ತಪ್ಪಿತು. ಅಂತಹ ಆರ್ದ್ರ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಬದ್ಧತೆಗಳೂ ಕಾಣೆಯಾದವು. ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೂ ಇಂತಹ ಪರ್ಯಾಯಗಳು ಇವೆ. ಕುವೆಂಪು, ಕಾರಂತ, ಶಂಬಾ, ರಾಜಕುಮಾರ್, ಲಂಕೇಶ್, ತೇಜಸ್ವಿ ಅಂತಹವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಒಳಗೆ–ಹೊರಗೆ ಇಂಥದೊಂದು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಇಂತಹ ಲೋಕಗುರುಗಳು ಅಗಾಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರದು ನೇರ ಸಂಪರ್ಕವೂ ಅಲ್ಲ. ನಾವು ಹೊಸ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ

ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾವು ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, 'ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿ'ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 'ಅಮೆರಿಕನ್ ಮಾದರಿ'ಗೆ ತಿರುಗಿಕೊಂಡೆವು. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿದ ಈ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಮಗೆ ತಕರಾರುಗಳಿರಬೇಕು, ಇವೆ. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಅಮೆರಿಕನ್ ಮಾದರಿಯು, ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದುದು. ಅದು ಮಾನವತಾವಾದ, ಉದಾರವಾದದ ಸರಳೀಕೃತ ಆದರ್ಶಗಳಿಗೂ

ವಿದಾಯ ಹೇಳಿದೆ. ಬದಲಾಗಿ ಇಡೀ ಲೋಕವನ್ನು ತನ್ನ ಅಡಿಯಾಳಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹುನ್ನಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ 'ಬೆಳವಣಿಗೆ'ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಅಪಾಯಕರ ಮತ್ತು ಜನವಿರೋಧಿ. ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ನಾವು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ, ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ದ್ವೀಪವಲ್ಲ. ಅದರ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಗೆಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದು ಆಲೋಚನೆಯ ಬದಲು ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಭಾರಹಾಕುತ್ತದೆ. ಬಹು ಪಾಲು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಕೂಡ ಪರಿಣಿತರಲ್ಲದ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ 'ಉರು' ಹೊಡೆಯುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಉತ್ತರಗಳು ಈ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತವೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 'ವಿಧೇಯತೆಯೆಂಬ ಶಾಪ'ವು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ಬೇರೂರುತ್ತದೆ.

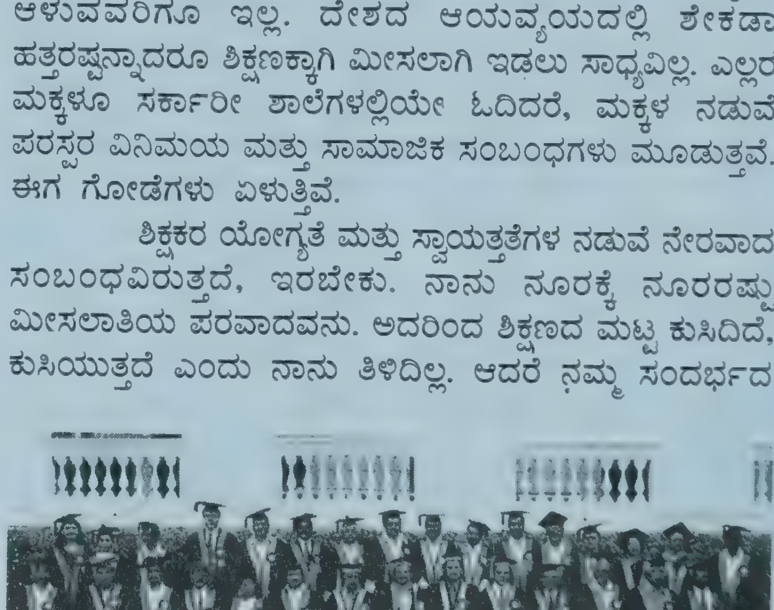
ಹೀಗೆ ಕಲಿತ ಹುಡುಗಿ-ಹುಡುಗರು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಪಂಜರಗಳಿಂದ ಬಿಟ್ಟ ಸಿಂಹಗಳಂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಗುರು-ಹಿರಿಯರ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಕುರಿಗಳಂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವೆರಡೂ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಕಲಿಕೆಗೆ, ಆಲೋಚನೆಗೆ ನೆರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಅನುಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾಗಿ ಸ್ವಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಟುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋದ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಿಂತ ಬೇರೆಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ದುಡಿಯುವುದು ಸುಲಭವೆನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಅನೇಕ ಅಪವಾದಗಳಿದ್ದರೂ ನಿಯಮವಾಗಿ ಇದು ನಿಜ.

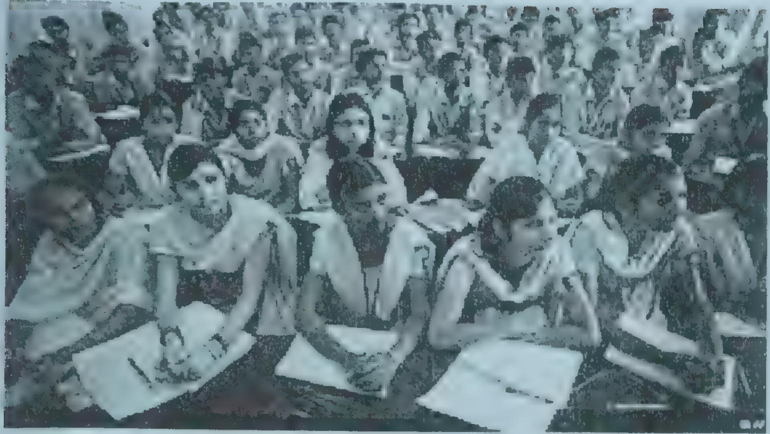
ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ 'ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ' (General Education) ಆಯ್ಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ (Optional Education) ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಂದಲವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಗೂ ಅಭಿರುಚಿಗೂ ನಡುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂತರವಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಯ್ಕೆಯ ಮಾನದಂಡಗಳು ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಅಂಕಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರು ಸೇರಿದಂತೆ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತು ಜನ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಹೊರಬಂದ ನಂತರವೇ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಮಾಹಿತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಗಣಿತ, ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಅಂತರಂಗದ ಭಾಗವಾಗಿ ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ಕರೆಯಲಾದ ಭಾಷೆಗಳು, ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೈನ್ಸ್, ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಿಜ, ಇಂಡಿಯಾದಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಂಬಲಗಳನ್ನು ಕುದುರಿಸುವ 'ಲಕ್ಷುರಿ' ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ/ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೂ ನಾವು ಕೊಡುವ ವಿದ್ಯೆಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಇರಬೇಕು. ಅದು ನಿಜವಾದರೆ, ನಾವು ಪಡೆಯುವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕಬೇಕು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಬೇಕಾಗಬಹುದಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಸಮಾಜದ ಅಗತ್ಯಗಳ ಪರಿಧಿಯಾಚೆಗೆ ಇರುವ ಹಲವು ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಾಚೆಗೆ ಧಂಡಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಯಾವದೇ ಪದವಿ ತರಗತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಸಿಗಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಅಭಿರುಚಿ ಮತ್ತು ಆಪ್ಟಿಟ್ಯೂಡುಗಳು ಮಾನದಂಡವಾಗಬೇಕೇ ವಿನಾ ಅವನು ಯಾವುದೋ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಅಂಕಗಳಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಂತೂ ಹೇಗೆ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಬೆಳೆಸುವ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿರುಚಿಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟಾದರೂ ತರ್ಕಬದ್ಧತೆ ಇರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಇರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಐ.ಪಿ.ಎಲ್. ಟೂರ್ನಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಪಂದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಡಿ, ಐವತ್ತಾರು ಓವರುಗಳನ್ನು ಬೌಲ್ ಮಾಡಿ ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಆಟಗಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವಮಾನಕರ. ದರಿದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳೂ ದರಿದ್ರವೂ ದುಷ್ಟವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಕಲಾವಿದನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಸರಕುಗಳು ನಾಚಿಕೆಯಾಗುವಷ್ಟು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿವೆ.

ಖಾಸಗೀಕರಣವು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆಗಳ ಮಟ್ಟದಿಂದ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವದರಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಐ.ಐ.ಟಿ.ಗಳು, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್, ಜೆ.ಎನ್.ಯು., ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಕೂಡ ಖಾಸಗಿಯಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿಗಳ ಥಳುಕು ಬಳುಕುಗಳಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗದಂತಹ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನಮಗೂ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳುವವರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ದೇಶದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಹತ್ತರಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿ ಇಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಮಕ್ಕಳೂ ಸರ್ಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಓದಿದರೆ, ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಈಗ ಗೋಡೆಗಳು ಏಳುತ್ತವೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗಳ ನಡುವೆ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ, ಇರಬೇಕು. ನಾನು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿಯ ಪರವಾದವನು. ಅದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿದಿದೆ, ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭದ

ದೊಡ್ಡ ಶತ್ರು ಸ್ವ-ಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ. ಮೀಸಲಾತಿಯ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಅರ್ಹರಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ಸತ್ಯ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಿವೃತ್ತರಾಗುವ ತನಕ ಯಾವುದೇ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸದೆ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವ ಅಧ್ಯಾಪಕರದೂ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದಾಗ ಕೇವಲ ವಿಷಯದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಸಾಲದು. ಕಲಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಕಲಿಸುವ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಅಂಥ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಶತ್ರುಗಳಂತೆ. ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕರು ತಮ್ಮವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಪರಿಚಯ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದ ನಿಂತ ನೀರಿನಂತಹ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತು ಜನರು ಆ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಕಟುಸತ್ಯ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಆರೋಗ್ಯವು ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದೇ ತಪ್ಪು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು, ಪಾಸಾಗುವುದು, ರಾಶಿರಾಶಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭವಾಗಬಾರದು. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಮೂವತ್ತೈದರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಅಪೂರ್ಣವಲ್ಲವೇ? ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನಾವು ಸೋಮಾರಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತೇವೆ. ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನುಮುರಿಯುವಷ್ಟು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಮನೆಕೆಲಸ, ಮನೆಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೇರಿ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಗುರ ಮಾಡಿಬಿಡುವುದು ಏನೇನೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಆಚೆಗಿನ ಓದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸದ, ಪರೀಕ್ಷಿಸದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಿಫಲವಾಗುವುದು ಕೇವಲ ಸಹಜ. ಪಂಪಭಾರತದ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಆಶ್ವಾಸವು ಪಠ್ಯವಾದರೆ, ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ ಕಡೆಗೂ ತಿರುಗಿ ನೋಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಇಂತಹುದೇ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಫಲ. (ಆ ಆಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ಓದದೆ, ಕೇವಲ ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ವಾಸ್ತವ.)

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗೈಡುಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ದಶಕಗಳೇ ಕಳೆದವು. ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲ ಗುರಿ. ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವರು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಅಪವಾದಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಇಲ್ಲವೇ ದೇಶವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗಳ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿರುವುದರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರವು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಹಟಹಿಡಿದು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡವರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ.

ಪದವಿಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪದವಿ ಕಾಲೇಜುಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಣ ಮಟ್ಟದ ಹಾಗೂ ಬದ್ಧತೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುವುದು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವುದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಗುರುತರವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂವತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವ ಯಾವುದೇ ತರಗತಿಯು 'ಅನ್ ವೀಲ್ಡಿ' ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ಪರಿಣಿತರೊಬ್ಬರು ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಿದ ನಂತರ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದವರನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಆ ಗುಂಪುಗಳು ಕಿರಿಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮುಂದಾಳುತನದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದು ಅಮೆರಿಕನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದು ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯ. ಅಂತೆಯೇ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಕಲಿಯುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಬೇಕು. ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾಳಮೇಳವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಎಕ್ಸೆಂಪ್ಷನ್ನುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದು ಇನ್ನೊಂದು ಖಾಯಿಲೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ತರಗತಿಯ ಗಣಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಾಸುಮಾಡದೆ, ಮೂರನೆಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ 'ವನ ಕೆಡಿಸುವ ಕೋತಿ'ಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಆ ಆಲ್ಜೀಬ್ರಾ, ಅಸ್ಟ್ರಾನಮಿಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಇದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದಿನಿಂದ 'ವಿಜ್ಞಾನ ಮತಿ' ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಆ ವಿಜ್ಞಾನಮತಿ ಕೂಡ ಸದಾಕುತೂಹಲಿಯಾದ ಸದಾ ಅನುಮಾನಿಯಾದ 'ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಧರ್ಮ'ವೇ ಹೊರತು ತನ್ನದಷ್ಟೇ ಸರಿ ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರದ 'ಸೈಂಟಿಸಂ' ಅಲ್ಲ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಡಳಿತವು ಹಲವು ಅಡಿಗೆಯವರು ಮಾಡುವ ಗೊಂದಲವಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ, ಯು.ಜಿ.ಸಿ., ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಹಣತರುವ ದಂಧೆಯಾದ ಮೇಲಂತೂ ಗಾರೆಕಲಸುವ ಮೇಸ್ತ್ರಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರೇ. ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಾಲಿಕರೇ! ಇವರೆಲ್ಲರ ಜೊತೆಗೆ 'ರಗಳೆಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸರಳವಾದುದನ್ನೂ ಗೋಜಲಾಗಿಸುವ ಕೋರ್ಟುಗಳು' ಬೇರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೇವಲ ಮೂವತ್ತರ ಒಳಗಿನ ತರುಣ-ತರುಣಿಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಸಂಗತಿ ಆಗಬಾರದು. ಹಾಗೆಂದು ಈಗ ಇರುವ, ದೂರಶಿಕ್ಷಣದಂತಹ ಡಿಗ್ರಿ ಕೊಡಿಸುವ ಆಭಾಸಗಳೂ ಆಗಬಾರದು. ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಕಲಿಯುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅದುವರೆಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿರಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ನೆಲೆ. ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರಾಂಗಗಳು ಸೋತುಹೋಗಿವೆ.

ಈ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗಬಹುದು. ಅದು ದಿಟವಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪರಿಮಿತಿಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದವರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ. ಜಾತಿ, ಹಳ್ಳಿಗತನ, ಹೆಣ್ಣುತನ, ಬಡತನ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಅಡ್ಡಗೋಡೆಯಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮೊದಲಿನಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೇರಳ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದು ಈ ದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಕುರುಡಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಉಮೇದನ್ನು ಹೋರಾಟಗಾರ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವದರ ಜೊತೆಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಟವೂ ಮೂಡಬೇಕು. *

ಜನಸ್ನೇಹಿಯಾಗಬೇಕಾದ ನಮ್ಮ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ

–ಡಾ. ಬಸವರಾಜು

ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಒಂದು ಚಿತ್ರ

ಎಲ್ಲಾ ಸೇವಾ ವಲಯಗಳ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣದಿಂದ, ಬಡವರ, ಶೋಷಿತರ ಸ್ಥಿತಿ ಅಯೋಮಯವಾಗಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಸಮಾಜವು ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ದುರಾಸೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುಬಾಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮಾರು ಹೋಗಿ ತನ್ನ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಭ್ರಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನು ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನಂದ್ರೆ, ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದಾಗಿರುತ್ತೆ. ಆದ್ರೆ ಇಂದು ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಂಡು ದುಡ್ಡು ಇದ್ದವನಿಗಷ್ಟೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿಗುವಂತಾಗಿದೆ. ಬಡವನನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಡವರನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುವವರು ಯಾರು? ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಮಾಜ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವೆ?

ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ, ಮನಸೋ ಇಚ್ಛೆ ಲಾಬಿಗೆ ಮಣಿದು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜ್ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ದುಬಾರಿ ಶುಲ್ಕ ಪಾವತಿಸಲಾಗದೆ ಬಡವ ಹಾಗು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳು ವೈದ್ಯರಾಗುವ ಕನಸು ಕಾಣದಂತಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಬಡವರು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರೇ ಇರುವಾಗ, ಇವರ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ವಂತಿಗೆ ನೀಡಿ ವೈದ್ಯರಾಗಿ ಬರುವ ವೈದ್ಯರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ (ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ) ತಯಾರಾಗುವ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೨೦ರಷ್ಟು ವೈದ್ಯರ ಸೇವೆ ಮಾತ್ರ ಶೇ. ೮೦ರಷ್ಟಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣರಿಗೂ, ಶೇ.೮೦ರಷ್ಟು ವೈದ್ಯರ ಸೇವೆ ಶೇ. ೨೦% ಇರುವ ನಗರ ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಬಹುಪಾಲು ವೈದ್ಯರು ಪಟ್ಟಣ/ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಟ್ಟ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆಗೆ ಹೋಗದ ವೈದ್ಯರಿಗೆ (ಸರ್ಕಾರಿ ಕೋಟಾದಡಿ ಓದಿದವರಿಗೆ) ೨೫ಲಕ್ಷ, ೧೫ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ೧೦ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಾಯದ ಮೂಲವನ್ನು ಹುಡುಕದೆ, ಗಾಯಕ್ಕೆ ಮುಲಾಮು ಸವರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಗಾಯ ವಾಸಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ಅಥವಾ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ನಂತರ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ೧ ವರ್ಷ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದೆ. ಅದ್ರೆ, ಇದು ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಹುದ್ದೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್ ಮಾಡಿದವರು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಕಳಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಜನರ ಜೀವದ ಬೆಲೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ, ಇದು ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವಲ್ಲ. ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಯ

ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಖಂಡಿತ ಇದು ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ರೀತಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ವೈದ್ಯರಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮನೆ, ನೀರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಒಳ್ಳೆಯ ವೇತನ ಭತ್ಯೆ ನೀಡಿದರೆ ಖಂಡಿತ ವೈದ್ಯರು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹೊಸ ಹೊಸ ಅವಿಷ್ಕಾರಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅನೇಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು, ಹೊಸ ಹೊಸ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಪಕರಣಗಳು ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾವೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಆದರೆ ವೈದ್ಯರು ಖಾಯಿಲೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವ ವಿಧಾನ ಹಾಗು ರೋಗಿಯ ಜೊತೆ ಸಂವಹನ ಹಾಗೂ ರೋಗಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಿಕೆ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು Replace ಮಾಡಿವೆ, ಇದು ಅಪಾಯಕಾರಿ.

ಹಿಂದೆ ರೋಗ ಬರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆಯ (prevention) ಬಗ್ಗೆ ವೈದ್ಯರು ಶ್ರಮ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ರೆ ಇಂದು (Curative) ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಸಾವು ನೋವುಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ವೇಗದ ಹಾಗೂ ಬದಲಾದ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಿಂದ ಹಲವಾರು Non-communicable ರೋಗಗಳು (ಡಯಾಬಿಟಿಸ್, ಬಿಪಿ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಹೃದಯ ಸಂಬಂಧಿ ಖಾಯಿಲೆ, ಅಪಘಾತಗಳು, ಬೊಜ್ಜು, ಬಂಜೆತನ, ಮಾನಸಿಕ ಖಾಯಿಲೆಗಲು ಇತ್ಯಾದಿ) ಇವು ಇಂದಿನ ವೈದ್ಯರ ಮುಂದಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು. ಇವನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ಬರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೋಗ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವಿಕೆಗೆ ಕೇವಲ ೧೦–೨೦% ಸಹಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲ

ಒಂದು ಪಂಚತಾರಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ

Scannig,CT, MRI, ರಕ್ತ-ಮೂತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಔಷಧಿಗಳ ಉಪಯೋಗ ರೋಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಗತ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಆಸೆ-ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಮೌಲ್ಯವೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಬೇಕು, ಹಣವಲ್ಲ. *ಜನರಿಕ್* ಔಷಧಿ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ವಾಗರ್ತಾಹ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಕಲಿ ವೈದ್ಯರ ಹಾವಳಿಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಇವರು ಸಹ ಸಮಾಜ ಕಂಟಕರು, ಇವರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ದೇಶದ ದೇಶಿ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಾದ ಆಯುರ್ವೇದ, ಹೋಮಿಯೋಪತಿ, ನ್ಯಾಚುರೋಪತಿ, ಯುನಾನಿ, ಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ನಕಲಿ ವೈದ್ಯರ ಹಾವಳಿ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಉದಾ: ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಅಲೋಪಥಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ Holistic medicine (ಸಮಗ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನ) ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು.

ವೈದ್ಯರು ಮನುಷ್ಯನ ಅಂಗಭೇದನ ಮಾಡದೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಇಡಿ ದೇಹ ಒಂದು ಎಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಿ, ರೋಗ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕು, ಹಾಗಂತ ವಿಶೇಷ ತಜ್ಞರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಅವರು ಸಹ ಇಡೀ ದೇಹವನ್ನು ಒಂದು ಅಂತಾ ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತಜ್ಞರ ಸಮೂಹ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ರೋಗಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ನಾಯಿಕೊಡೆಗಳಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹಬ್ಬಿ, ಅವಕ್ಕೆ ಲಾಭವಷ್ಟೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ವೃತ್ತಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಕುಸಿಯುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಇವುಗಳ ಮುಂದೆ ಸಪ್ಪೆಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡಾ ನುರಿತ ದಕ್ಷ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೋತಿದೆ.

ದಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ವೈದ್ಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಕುಸಿಯುವಂತೆ ಈ ಸಮಾಜ ಮಾಡಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ವೈದ್ಯರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಘಟನೆಗಳನ್ನಷ್ಟೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ-ತೋರಿಸಿದ್ದನ್ನೇ ತೋರಿಸಿ-ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಜನರಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಅರಿವು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೇ ಬದಲಾದ ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ಆಹಾರ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡದಿಂದ ರೋಗಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಜನರಿಗೆ, ವೈದ್ಯರ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ವೈದ್ಯರು ವೃತ್ತಿಧರ್ಮವನ್ನು ಮರೆಯದೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವೃತ್ತಿ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕಿದೆ.

*

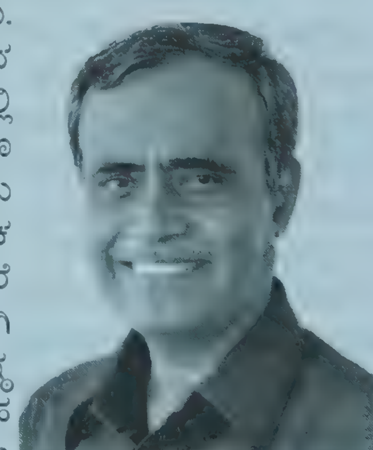
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೇಂದ್ರಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

-ಡಾ. ಜಿ.ಎಸ್. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪ

ಮುಂಬೈ ಷೇರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಡ

ಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಮಾರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಬದುಕಿನ ಮುಖ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿ ಬಂದ ದಿನದಿಂದಲೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಾಗಿಯೋ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಾಗಿಯೋ ಅಂಕುರಿಸಿದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳನ್ನು, ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಅನುಭೋಗ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಮನುಕುಲದ ಆರ್ಥಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಡೆದುಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ಬಹುತೇಕ ನಮ್ಮ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಆವಿಷ್ಕಾರ - ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಭೌತಿಕ ಸರಕು-ಸೇವೆಗಳ ಅನುಭೋಗ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೇ ಆಗಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರೇರಣೆಯೇ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಭೌತಿಕ ಬದುಕಿನ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ, ಸರಕು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆರಾಧನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಮ್ಮ ಈ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬದುಕಿನ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕಕ್ಷೆಯೊಳಗೆ ನಾವೇ ಬಂಧಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಕ್ಷಣ, ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ಶರಣೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ *"ತರಣಿಯ ಹುಳು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಮನೆಯ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ನೂಲು ತನ್ನನೆ ಸುತ್ತಿ ಸಾವಂತೆ"*, ಎಂಬ ವಚನದ ಸಾಲನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದರೆ ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತವೂ ಹೌದು.

ತೊಂಬತ್ತರ ದಶಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಜಾಗತೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಇವತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಬದಲಾಗಿ ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಬಲಿಷ್ಠ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಭಾರತದಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯ ತಂದೆಳೆಯುವ ಅಗಂತುಕನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ರೀತಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ಬಡತನಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸುಖೀ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕೊಡಲಿ ಪೆಟ್ಟು ನೀಡಿದೆ. ನಾವಾಡುವ ಒಂದೊಂದು ಮಾತು ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ನೆಲೆಯಿಂದ ಉದುರುತ್ತಿವೆಯೋ, ಸಿಡಿಯುತ್ತಿವೆಯೋ ಎನ್ನುವಂತಿವೆ. ಸತ್ಯ, ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ, ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉಸಿರುಕಟ್ಟಿಸುವ, ಮತ್ತೇರಿಸುವ, ಕತ್ತು-ಕೊಯ್ಯುವ, ಪರಸ್ಪರ ಪೈಪೋಟಿ ಸಮರವೇ ನಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ವಲಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರೇರಿತ ಪೈಪೋಟಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸರಕು-ಸೇವೆಗಳ ಅನುಭೋಗ, ಆಸ್ತಿ-ಉತ್ಪಾದನಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮಾಲಿಕತ್ವ, ಪ್ರಭುತ್ವದೊಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಆಮಿಷ ಮೊದಲಾದವುಗಳೇ ಮಾರಾಟದ ಸರಕುಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಳ್ಳುವ, ಅನುಭೋಗಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಆ ಸಮುದಾಯ, ದೇಶ, ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರು ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆಗೆ ಜನ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವುದು ದುರಂತ ಸತ್ಯ.

ಶುದ್ಧ ಸಮಾಜವಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಅಲ್ಲದ, ಶುದ್ಧ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಅಲ್ಲದ, ಆದರೆ ಅವೆರಡರ ಅಶುದ್ಧ ಮಿಶ್ರಣವೆಂಬಂತೆ ಜಾರಿಗೊಂಡಿರುವ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಮಿಶ್ರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಧಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರಕು-ಸೇವೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ-ಮಾರಾಟಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರೇರಿತ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಂಶಗಳಾದ ಬೇಡಿಕೆ, ಪೂರೈಕೆ, ಬೆಲೆ, ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚ, ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಗಳು, ಜಾಹಿರಾತು – ಡಿಸ್ಕೌಂಟ್‌ಗಳಂಥ ಉದ್ರೇಕಗಳು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದಷ್ಟು, ಬಲಿಷ್ಠವಾದಷ್ಟು ಇವುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಹಜ.

ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನೀತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೈಪೋಟಿ ಪ್ರೇರಿತ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಜಾಗತೀಕರಣ ನೆಲೆಯ ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ರಚನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಒಂದು ಭಾಗ ಎಂದೂ ಕೂಡ ಹೇಳಬಹುದು. ಬದಲಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾರ್ಗ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂಘಟನಾ ಸಂರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ ತೋರಿದರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಈಡೇರದೆ ವಿಫಲವಾಗುವ, ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುವ, ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುವುದೆಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಬದುಕಿನ ವೈಫಲ್ಯ ಎನ್ನುವ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹಾಗಾಗಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೈಪೋಟಿ ಎದುರಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಚಾಲನೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಹಳೇ ನಾಯಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದ ಹೊಸ ವಿನ್ಯಾಸದ ಉಡುಗೆಯಾಗಿ ತೋರಿದರೆ ನಗಬೇಕಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಅಂಶಗಳು ಹದಿನಾರನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ಈ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ ಮಾದರಿಯ ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು ಚಿಗುರಿ, ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನಗಳೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಹಿವಾಟಿಗೆ ಕಂಡುಕೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಮಾದರಿಗಳು ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಸರ್ವೋದಯ ಉದ್ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನೀಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಈ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ತಡಕಾಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ ನೆಲೆಯ ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆ ಸೃಷ್ಟಿತ, "Corporate Governance", ಮಾದರಿಯ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು "People centered Public Administration" ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸುವಾಗ ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ನೇಪಥ್ಯಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡಬಾರದು. ಹಾಗಾಗದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆ ಪೂರ್ವ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ ಎಂದರೆ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ನೇರಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸುಧಾರಣೋತ್ತರ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಖಾಸಗೀ ವಲಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ "Facilitator" ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಿರುವುದೇ ಆಡಳಿತ ಸಂರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಬರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆಡಳಿತ ಪರಿಭಾಷೆ ಬದಲಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮಂತ್ರಾಲಯವಾಯಿತು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೇಂದ್ರಿತ ಆಡಳಿತ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆರಂಭವಾದವು. ಅಸತ್ಯ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುವಂತಾದವು. ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಭ್ರಷ್ಟಗೊಂಡಿತು. ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಆಡಳಿತಕ್ಕಿಂತ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ ಆಡಳಿತ ಅಂದರೆ, "Stratagic Management/Administration" ಮುಖ್ಯ ಆಯಿತು. ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧರಿಸಿದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬುನಾದಿಯಿಲ್ಲದ ಕಟ್ಟಡದಷ್ಟು ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಎನ್ನುವ ವಿವೇಚನೆ ಕೂಡ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತುಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಪೈಪೋಟಿ ಎದುರಿಸುವುದೇ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಆಡಳಿತದ ಏಕೈಕ ಉದ್ದೇಶವಾದರೆ ಅದರೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಆಡಳಿತಗಾರರಲ್ಲಿಯೇ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಪೈಪೋಟಿ ಏರ್ಪಟ್ಟು, ಕಠೋರ ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ಆಡಳಿತಗಾರರೇ ದಕ್ಷ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸಾತ್ವಿಕರು ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರುವ ಅಥವಾ ಹಿನ್ನಡೆ ಅನುಭವಿಸುವ ಅಪಾಯಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವುದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿಯಿಂದ ಸಾಬೀತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅನ್ವಯಿತ "ಇ-ಆಡಳಿತ" ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಅಣಕಿಸುವಂತಿದೆ. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ನಿಯಮಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದು ಪೂರ್ಣ ಆಶಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವವರ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಆಸ್ತಿ ವಿವರಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮತ್ತು ಅಕ್ರಮ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿಟ್ಟಕ್ರಮ ಜಾರಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ದೋಷಮುಕ್ತವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿನ್ಯಾಸವು ಅತ್ಯಂತ ಮಾನವೀಯವೂ, ಸರ್ವೋದಯದ ನೆಲೆಯೂ, ಸಾತ್ವಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಸ್ವರೂಪದ್ದು ಆಗಿರಬೇಕಿದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೃಷ್ಟಿತ ದಾಹಕ್ಕೆ ಅದು ನೀರು ಉಗ್ಗುವಂತಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ತುಪ್ಪ ಸುರಿಯುವಂತಿರಬಾರದು. ಆಕರ್ಷಕ ಕರಟದ ಒಳಗೆ ಶುದ್ಧ ತಿರುಳಿರುವಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶುದ್ಧ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಮನಸ್ಸು, ಹೃದಯ ಇಲ್ಲದವರು ಸ್ವಚ್ಛ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತ ನೀಡಲಾರರು. ಹಾಗಾಗಿ ಅಂಥ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಚಾಲನೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಎಂದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಅಶೋಕನ ಕಾಲದಂತಹ ಆಡಳಿತ ಬೇಕಿದೆ.ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಎಂದೇ ಅರ್ಥವಲ್ಲವೇ? *

೨೫ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ಉದಾಸೀನದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಠೇಂಕಾರದಿಂದಲೋ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಾದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ ಹಾಸನದ ಬಾಳ್ಳುಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ರೈತಸಂಘದ ಸಭೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಆಗ ಅವರು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತೇಜಸ್ವಿಯವರನ್ನು ರೈತಸಂಘದ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಕರೆಯಕೂಡದೆಂದು ಫರ್ಮಾನು ಹೊರಡಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು.

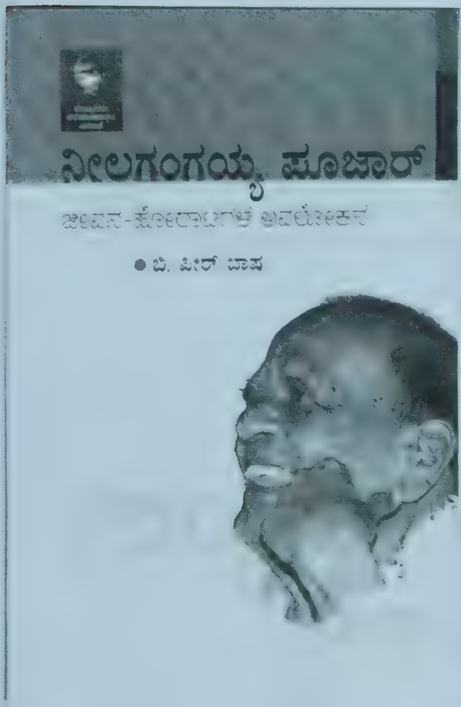
ರೈತಸಂಘ ಉದ್ಘಾಟನೆಯಾಗಿ ಅದರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಸರಿಸಿ, ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರವರು ಅದರ ಮುಖ್ಯ ನೇತಾರರಾಗಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿಯಾಗಿ ಉಳಿದರೆ? ಸ್ವತಃ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಇವರ ಬಂಧು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒದಗಿ ಬಂದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರೇ? ಸರಳ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಆಂದೋಲನ ರೂಪದಂತೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಹಾಸನ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸಿದ ರೈತಸಂಘವು ಸರಳವಾಗಿ ಉಳಿಯಿತೆ? ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ರೈತಸಂಘದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಡಿ.ಎನ್.ರಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದ ಮಿತ್ರರೂ, ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೂ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ.

*

ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ

ಪು: ನೀಲಗಂಗಯ್ಯ ಪೂಜಾರ್–ಜೀವನ ಹೋರಾಟಗಳ ಅವಲೋಕನ ಲೇ: ಬಿ.ಪೀರ್‌ಬಾಷ, ಪ್ರ : ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಪು: ೧೧೮, ಬೆಲೆ : ರೂ. ೬೦/–

ಮಹಾ ದ್ವಂದ್ವಗಳ ಭೂ ಹೋರಾಟಗಾರನೊಬ್ಬನ ಚರಿತ್ರೆ

ಈ ಪುಸ್ತಕ, ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂದರ್ಶನ , ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿ– ಹೀಗೆ ಹಲವು ಹತ್ತು ಮೂಲಗಳಿಂದ ಅಪರೂಪದ ಸಮಾಜವಾದಿ ನೀಲಗಂಗಯ್ಯ ಪೂಜಾರರ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಸವಿವರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಪುಸ್ತಕದ ಹಲವು ಕಡೆ ಕಾಣುವ ಪೂಜಾರರ ನಸ್ಸಂಕೋಚದ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಯು ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳು ಅವರ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಮಾಜವಾದಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಸೇವೆಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿ ಅವನನ್ನು ಹಲವು ಕಡೆ ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸಿದರೂ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಬದ್ಧತೆಯೇ ಗೆಲವು ಸಾಧಿಸಿದ ಕಥೆಯಾಗಿ ಈ ಪುಸ್ತಕ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ೧೯೨೬ರಲ್ಲಿ ರೋಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೊಡ್ಡ ಮೇಟಿಯವರ ಅಕಾಲಿಕ ರಾಜೀನಾಮೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಅನುಕೂಕರ ಸಂದರ್ಭದ ಲಾಭ ಪಡೆದು ೨೬ನೇ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಸಕರಾಗಿ ಮುಂಬೈ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ, ಸದಾಶಿವ ಕಾರಂತರ ಗಾಢ ಪ್ರಭಾವವದಿಂದ ಲೋಹಿಯಾವಾದಿಯಾದ ಪೂಜಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಹಿ ಹಾಗಲದಷ್ಟು ನಿಷ್ಠುರ, ಪ್ರಮಾಣಿಕತೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ದಿಟ್ಟ ಸಮಾಜವಾದಿಯಂತಲ್ಲದ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಶಾಕ್ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಪಿಂಚಣಿ ನಿರಾಕರಿಸಿ 'ನನ್ನ ಮನೀಗೆ ನಾನು ದುಡಿದ್ರೆ ಅದರ ಕೂಲಿ ತಗೊಳ್ಳೇನು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಳಿಯನಿಗೆ 'ಸರ್ಕಾರಿ ಜೀಪು ತಗೊಂಡು ನನ್ನ ಮನಿಗೆ ಬರ್ಬೇಡಾಂತ' ತಾಕೀತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳನ್ನು ಸೇರದೆ ಇರುವುದು, ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ನಾಯಕರು ಕರೆದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗದಿರುವುದು, ಅಂದಾನಪ್ಪ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ, ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರಾದರೂ ಅವರ ಗೆಳೆತನ ಋಣಭಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ 'ರಾಜಿ' ಆಗುವುದು – ಇವೆಲ್ಲ ಅವರ ಸಂಕೀರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಚಹರೆಗಳು. ಆದರೂ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಮೂರು ಸಮಾಜವಾದಿ ಭೂ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಭೂ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ ೧೧೦೦೦ ಎಕರೆ ಇನಾಂ ಭೂಮಿ ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚಲು ನೆರವಾಗುವುದು (ಮಿಕ್ಕೆರಡು ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ಸೊಂಡೂರು ಹೋರಾಟ) ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನೆ.

ಆರ್.ಎಸ್.ಎಸ್. ಜನಸಂಘವನ್ನು ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ದೂರವಿಟ್ಟು ಆಪ್ತತೆಯಿಂದ ಲೋಹಿಯಾರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ ಪೂಜಾರರು "ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದಷ್ಟೇ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗದು ರೈತರಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಾಧ್ಯ"ವೆಂದು ನಂಬಿದವರು. ಕಾಗೋಡು ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದೇ 'ಅಡ್ಡಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಅಗ್ತಿರಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಸರಿ? ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳನ್ನು ಮೋಜಿನ ಜೀವನದವರೆಂದು ಆರೋಪಿಸಿ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಭೂ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದರು. ಈ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಜಾಗೀರುದಾರರ ಹನ್ನೊಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ೧೯೫೨ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರು. ಬಡವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ೧೯೫೮ರಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ಹುರುಪುಗೊಳಿಸಿ ಧರಣಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಬಿ.ಡಿ. ಜತ್ತಿಯವರಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಸಿ ಪೂಜಾರರು ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿದರು. ನಂತರ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ನಗರದ ಬಡವರಿಗೆ ನಿವೇಶನ ಕೊಡಿಸುವ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನ ಕೊಡಿಸುವ ಹೋರಾಟ ಆರಂಭಿಸಿ ೪೧ ವಾರ ಧರಣಿ ನಡೆಸಿ, ಭೂಮಿ ದೊರಕಿಸಿ ಆ ಬಡಾವಣೆಗೆ "ಆನಂದನಗರ" ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ ೧೯೯೫ರಲ್ಲಿ ೨೦೦೦ ನಿವೇಶನ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಪತ್ರ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಭೆ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಮೆರವಣಿಗೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೊಡಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಜಾಗಟೆ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಒಲೆ ಹೂಡುವುದು–ಇವೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಹೋರಾಟದ ತಂತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದು ಕುತೂಹಲ ಹುಟಿಸುತ್ತವೆ.

ಮುಂದೆ ಚುನಾವಣಾ ರಾಜಕಾರಣರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸೋಲುತ್ತಾರೆ (೧೯೭೨, ೧೯೭೮). ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿ ಎಂಟು ಎಕರೆಯನ್ನು ಮಾರಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಗೆಳೆಯರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಪಿಂಚಣಿ ಪಡೆದು ಮಗಳ ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ ಧಾರವಾಡದ ಮಗನ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ನೂಕುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳನ್ನು ತತ್ವಶುದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೋಜಿನವರೆಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೇ ಗುಣಾತ್ಮಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗೆರೆಕೊರೆದು ಅವರನ್ನು ದೂರದಿಂದಷ್ಟೇ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಗೋಪಾಲಗೌಡರೂ ಇವರೂ ಒಂದೇ ಗುರಿಗೆ ದುಡಿದಿದ್ದರೂ ವಿಲಕ್ಷಣವೆನ್ನಿಸುವ ಅಂತರ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಗೋಪಾಲಗೌಡರಿಗೆ ಗಂಡಿನ ತಂದೆಯಂತೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ! ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ರೂಪಾಂತರಗಳು, ರಾಜಕೀಯ ಪುನರುತ್ಥಾನ ಪೂಜಾರರಿಗೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಾಜವಾದಿ , ಪಿಎಸ್‌ಪಿ, ಸಮಾಜವಾದಿ, ಜನತಾಪಕ್ಷ, ಲೋಕದಳ– ಈ ಗುರುತುಗಳ ಚಕ್ರದೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡರೂ ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಬದುಲಿನ ಮೂಲಸ್ರೋತ ಭೂ ಹೋರಾಟವೇ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಲೋಹಿಯಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ.

ಈಗ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪೂಜಾರರನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವವರೇ ಇಲ್ಲ! ಹೀಗೆ ವಿಷಾದಿಸುವ ಲೇಖಕರು, ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕಾಗೋಡು ಹೋರಾಟದಂತೆ ನೆನಪಿಸುವಂತಾಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾ "ಪ್ರತಿರೋಧವಿಲ್ಲದ ಭೂ ಮಾಲಿಕ ವರ್ಗದ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಯಷ್ಟೇ ಆಯಿತು" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸರಳಜೀವಿ ಸೈಕಲ್, ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿ ಸುತ್ತಿ ಜನ ಸಂಘಟಿಸಿ ೧೧,೦೦೦ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ದಕ್ಕಿಸಿದ ಈ ಕೆಲಸವೂ ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ನೀತಿ ತಿದ್ದಿ ಉಳುವವನೇ ಹೊಲದೊಡೆಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸತ್ಯ ಪೀರ್‌ಬಾಷರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಾಣದಾಯಿತೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ!

–ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ

'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ವಿಶೇಷಾಂಕಕ್ಕೆ
ಶುಭಾಶಯಗಳು

–ಜಯವಂತ ಕಾಮತ್
ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ
ಬೇಲಾಡಿ(ದ.ಕ)

ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ
ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು

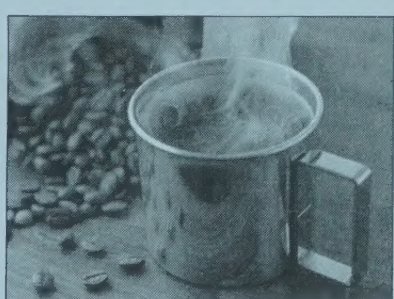
–ಜಿ.ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ತಿ
ಜಿ. ರಜತ
ಮೈಸೂರು

ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ
ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು!

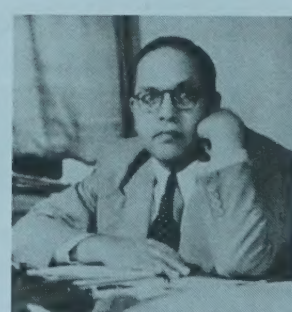
-ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಜು
ಚಾಮರಾಜನಗರ

'ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ' ವಿಶೇಷಾಂಕಕ್ಕೆ
ಶುಭಾಶಯಗಳು

–ಸೋಮಶೇಖರ ಬಿಸಲ್ವಾಡಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು
ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ
ಚಾಮರಾಜನಗರ

ತಿಂಗಳ ಸಾಲುಗಳು...

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆನ್ನುವುದು ಮತದಾನದ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಅದು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಒಂದು ವಿಧಾನ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ನಾವು ಹುಡುಕಬೇಕಾದದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ; ಯಾವ ಜನರಿಂದ ಒಂದು ಸಮಾಜ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆಯೋ ಆ ಜನಗಳಿಗೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಇರುವ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ರೀತಿ–ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ.

–ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

Regd. News Paper RNI No. KARKAN/2012/47568 Rgd No. KA/SK/SMG-1209/2013-15

